ΤΟ' ΨΥΧΟΣΩΤΗ'ΡΙΟΝ

ΨΑΛΤΗ'ΡΙΟΝ ΔΑΒΙ'Δ

ΤΟΥ

ΠΡΟΦΗ'ΤΟΥ ΚΑΙ' ΒΑΣΙΛΕ'ΩΣ.

Ἐξηγηθὲν παρὰ τοῦ Μακαριωτάτου καὶ Σοφωτάτου

ΘΕΟΔΩΡΗ'ΤΟΥ Ε'ΠΙΣΚΟ'ΠΟΥ ΚΥ'ΡΟΥ.

Καὶ Μεταγλωττισθὲν παρὰ

Α'ΓΑΠΙ'ΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ ΤΟΥ ΚΡΗΤΟ'Σ,

Ἐκ τῆς τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν κοινὴν ἡμετέραν Διάλεκτον.

Ἔνθα προσεθήκαμεν καὶ τὰς Ἐννέα Ὠδὰς εἰς πεζὴν φράσιν, χάριν τῶν ἀναγινωσκόντων.

Νεωστὶ μὲν τυπωθὲν, ἐπιμελῶς δὲ διορθωθὲν παρὰ

ΣΠΥΡΙ'ΔΩΝΟΣ Ι'ΕΡΟΔΙΑΚΟ'ΝΟΥ τοῦ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥ'ΛΟΥ.

αψό. Ε'ΝΕΤΙ'ΗΣΙΝ, 1770.

Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων.

CON LICENZA DE' SUPERIORI.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ἈΓΑ΄ΠΙΟΣ

ΤΟΙ͂Σ ἘΝΤΕΥΞΟΜΕ΄ΝΟΙΣ ΧΑΙ΄ΡΕΙΝ.

Καθὼς ὁ Ἥλιος ὑπερβαίνει τοὺς ἐπιλοίπους φωστῆρας εἰς τὴν λάμψιν καὶ ὡραιότητα, οὕτω καὶ Δαβὶδ ὁ θαυμάσιος τοὺς ἄλλους Προφήτας εἰς τὴν τῶν λόγων ἀκρίβειαν, καὶ σαφήνειαν τῆς Θείας Ἐνανθρωπήσεως. Ὅτι αὐτὸς ὁ θεοφώτιστος Προφήτης ἐπροκήρυξε πάντα τὰ τῆς Ἐνσάρκου Οἰκονομίας τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, μὲ τρόπον τόσον ἐκλεκτότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ ἐμφανέστερον, ὁποῦ καθολικὰ φαίνεται, πῶς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τοῦ ἔλεγε τὰς ῥήσεις, καὶ τὰς ὑπέγραφεν, ὡς κάλαμος αὐτοῦ καὶ χρήσιμον ὄργανον. Καὶ περὶ μὲν τῆς ἀνάρχου τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ Γεννήσεως, λέγει ταῦτα. Κύριος εἶπε πρός με, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Περὶ δὲ τῆς Ὁμοουσιότητος αὐτοῦ μετὰ τοῦ Πατρός· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου. Περὶ τῆς θείας Σαρκώσεως· Καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον. Ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλε, καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ διέκυψε. Περὶ τῆς τῶν Μάγων Προσκυνήσεως· Βασιλεῖς Θαρσεῖς Ἀράβων, καὶ Σαβὰ δῶρα προσάξουσι. Περὶ τοῦ Πάθους. Ὤρυξαν χεῖράς μου καὶ πόδας μου. Ἐγενήθην ὡσεὶ ἄνθρωπος ἀβοήθητος. Περὶ τῆς ἐνδόξου Ἀναστάσεως, καὶ Ἀναλήψεως. Ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν Κύριος. Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ. Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ εἰσελεύσεται ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης. Περὶ τῆς Δευτέρας Παρουσίας. Ὁ Θεὸς ἐμφανῶς

ἤξει. Γινώσκεται Κύριος κρίματα ποιῶν. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν εἰς πολλὰς ῥήσεις εἶναι ὁ Προφήτης οὗτος ἀξιοθαύμαστος. Διατοῦτο πρεπόντως, καὶ εὔλογα οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἐπρόσταξαν νὰ ἀναγινώσκεται ὅλον τὸν χρόνον εἰς τὰς Ἱερὰς Ἐκκλησίας, καὶ νὰ ψάλλεται μὲ πολλὴν εὐλάβειαν τὸ Θεόπνευστον τοῦτο Ψαλτήριον. διατὶ εἶναι καταπολλὰ ψυχωφελὴς, καὶ σωτήριος ἡ τούτου ἀνάγνωσις. Τὸ ὁποῖον ὁ φθονερὸς καὶ ψυχοφθόρος γινώσκωντας, ῥίπτει τοὺς ἀναγινώσκοντας εἰς ἀμέλειαν, διὰ νὰ τοὺς ὑστερήσῃ τοσαύτης καρπώσεως. Καὶ ἄλλους μὲν παρακινᾷ, νὰ ἀκηδιῶσιν εἰς τὴν τούτου ἀνάγνωσιν, ἀκουμβίζοντες εἰς τὰ στασίδια, καὶ νὰ κοιμῶνται, ὥσπερ νὰ ἦταν ἀσθενεῖς, καὶ ἀδυνάτοι. Ἄλλους κάμνει καὶ τὸ ἀφινοῦσιν ὁλότελα ἀδιάβασον. Τινὲς δὲ πάλιν ἀνοητότεροι εὑρήκασι μίαν ἀσύνετον μέθοδον, (θαῤῥῶ ὁ πατὴρ τοῦ ψεύδους τοὺς τὴν ἑρμήνευσε) καὶ ἀναγινώσκει ὁ ἕνας τὸ Μηναῖον, ὁ ἄλλος τὴν Παρακλητικὴν, καὶ ἕτερος τὸ Ψαλτήριον. Αὐτὴ εἶναι μεγαλήτερη πλάνη, πάρεξ νὰ τὸ ἀφήσῃς ὁλότελα. Ὅτι ἐὰν ἔχῃς ἀνάγκην, καὶ ἀφήσεις το, κἂν ἠξεύρεις πῶς εἶσαι χρεώστης, καὶ ἢ ἀναγνώσεις το ἄλλην φορὰν, ὅταν ἔχεις ἄδειαν, ἢ ἐξομολογᾶσαι πῶς τὸ ἄφηκες, καὶ κανονίζεσαι. Ἀμὴ νὰ τὸ ἀναγνώσῃ ἄλλος, καὶ νὰ θαῤῥῇς πῶς μετέχεις ἐσὺ εἰς τὸν μισθὸν ἐκείνης τῆς ἀναγνώσεως, εἶναι πολλὴ ἀγνωσία σου. Καὶ κατάλαβε ἀπὸ τοῦτο τὸ μικρὸν ὑπόδειγμα τὴν ἀλήθειαν. Εἰς μίαν τράπεζαν καθέζονται τρεῖς ἄνθρωποι, ἔχοντες ἄρτον, καὶ οἶνον, καὶ βρώσιμον. Εἶναι πρέπον, νὰ τρώγῃ ὁ ἕνας τὸν ψωμὸν, ὁ ἄλλος τὴν βρῶσιν μόνην, καὶ νὰ πίνῃ τὸν οἶνον ὁ ἕτερος; Τράπεζα εἶναι ἡ Ἐκκλησία, ἄρτος τὸ Ψαλτήριον, οἶνος ἡ Παρακλητικὴ, καὶ ἡ ἄλλη ἀκολουθία τὸ βρώσιμον. Λοιπὸν ὅτι ἀναγνώσει πᾶς ἕνας, μόνον ἐκεῖνο καρπώνεται. Καὶ φυλάγεσθε ὅσοι ἐπέσετε εἰς τὴν πλάνην ταύτην, νὰ διορθωθῆτε μετανοοῦντες τὰ πρότερα, ἵνα μὴ θρηνῆτε ἀνωφέλευτα ὕστερα. Ὅτι ἐπιτούτου διὰ νὰ εὐλαβῆσθε τὸ Ψαλτήριον, νὰ τὸ ἀναγνώσετε μὲ κατάνυξιν, ἔβαλα κόπον, καὶ τὸ ἐμεταγλώττισα μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν εἰς κοινὴν ὠφέλειαν, καὶ ἐτόλμησα νὰ διαπλεύσω ὁ ἀμαθὴς, καὶ ἀγράμματος, τοσοῦτο βαθύτατον, καὶ ἀνεξάντλητον πέλαγος, τὸ ὁποῖον οἱ ἔμπειροι, καὶ μαθηματικοὶ Διδάσκαλοι δειλιῶσι νὰ ἐξηγήσωσιν. Ἐγὼ δὲ ὁ πάντων ἐλαχιστότερος δὲν ἐθάῤῥεσα εἰς τὴν ὀλίγην μου μάθησιν, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἤλπισα εἰς τὴν ἄνω Σοφίαν, μετὰ δακρύων δεόμενος νὰ μὲ φωτίσῃ ὁ Κύριος, ὥσπερ ποτὲ καὶ τὰ ψελλίζοντα ἐσόφισε νήπια. Δεύτερον δὲ ηὗρηκα μίαν ὡραίαν, καὶ βραχυτάτην ἐξήγησιν, ὅπου ἔγραψεν ὁ Μακαριώτατος, καὶ Σοφώτατος Ἐπίσκοπος Κύρου ὁ Θεοδώ-

ρητος

ρητος, ἥτις μοῦ ἤρεσε περισσότερον, παρὰ ταῖς μακραῖς ἑρμηνείαις, ὁποῦ ἄλλοι Διδάσκαλοι ἔγραψαν. Ἀλήθεια εἰς μερικοὺς Ψαλμοὺς τὸ ἔχει τόσον βραχύτατον, ὁποῦ ἀφήνει πολλοὺς στίχους χωρὶς ἐξήγησιν, καὶ μόνον τὰ δεινότερα ἐσημείωσε. Λοιπὸν ὅσα ἀφῆκεν αὐτὸς ἀνερμήνευτα, ἀνεπλήρωσα, δὲν ἐβγαίνωντας ἀπὸ τὴν ῥῆσιν τοῦ γράμματος, διὰ νὰ τὸ γροικοῦν οἱ ἀγράμματοι. Ἐὰν οὖν τύχῃ εἰς τινὰς ῥήσεις, καὶ τὸ ἐξηγᾷ διαφόρως ἄλλος Διδάσκαλος, δὲν εἶναι παράξενον, ὅτι ὅλοι μὲ γνώμην φιλόθεον ἐκοπίασαν, καὶ ἐξήγησαν τὴν Θείαν Γραφήν· ἀλλὰ πολλάκις συμβαίνει εἰς μερικοὺς στίχους, καὶ τὸ ἐξηγᾷ ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον ἀνόμοια. Πλὴν καὶ αἱ δύο ἐξηγήσεις εἰσὶν εὔλογοι, καὶ ἁρμόδιοι. Ὥσπερ εἰς τὸν λε. Ψαλμὸν ὁποῦ λέγει· ἀνθρώπους καὶ κτήνη σώσεις Κύριε, καὶ ὁ ἕνας Διδάσκαλος τὸ ἐξηγᾷ ἁπλῶς κατὰ τὸ γράμμα λέγων. Τόσην πρόνοιαν ἔχει ὁ Θεὸς εἰς τὰ ποιήματά του. ὁποῦ οὐ μόνον τοὺς ἀνθρώπους ζωοτροφᾷ, καὶ σώνονται εἰς τὴν χρείαν τους, ἀλλὰ καὶ τὰ κτήνη ὡς εὔσπλαγχνος. Ἄλλος πάλιν λαμβάνει τὸ σώσεις περὶ ψυχῆς, λέγωντας. Οὐ μόνον τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους σώνει ὁ Θεὸς, ἀλλὰ καὶ τοὺς πόρνους, καὶ ἀσώτους, ὁποῦ διὰ τῆς ἁμαρτίας ἔγιναν ὡς κτήνη ἀνόητα, ἔπειτα σώνονται, καὶ αὐτοὶ ἐπιστρέφοντες. Ἠξεύρετε καὶ τοῦτο, ὅτι οἱ Ψαλμοὶ τώρα δὲν εἶναι εἰς τὴν τάξιν ὁποῦ τοὺς ἔκαμαν. Ὅτι ὁ πρῶτος Ψαλμὸς τοῦ Δαβὶδ εἶναι ὁ ριβ΄. Τὸν ὁποῖον ὅταν ἦτον Νέος ἐστιχούργησε, νικήσας τὸν Γολιὰθ, ὡς φαίνεται εἰς τὴν α. Βίβλον τῶν Βασιλειῶν, Κεφ. ιζ΄. Ὁμοίως καὶ ὁ με. ἔπρεπε νὰ εἶναι καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Ψαλτῆρος. Ἐπειδὴ τὸν ἔκαμαν οἱ Υἱοὶ τοῦ Κορὲ εἰς τὴν ἔρημον, ὅταν ὁ Πατὴρ αὐτῶν ἀποστάτησεν ἀπὸ τὸν Μωϋσῆν μὲ τὴν συνοδίαν του, καὶ τὸν ἐκατέπιεν ἡ γῆ σύσσωμον, ὡς φαίνεται εἰς τὸ πρῶτον Κεφ. τῶν Ἀριθμῶν. Οὕτω καὶ ἄλλοι Ψαλμοὶ ἔγιναν πρότερον, καὶ τοὺς ἔβαλαν ἀπὸ ἄλλους ὑστερώτερα. Ἀλλὰ ἡ αἰτία εἶναι τούτη. Ὅταν ἠχμαλώτευσαν τοὺς Ἰουδαίους οἱ Βαβυλώνιοι, ἐβεβήλωσαν τὰ Ἅγια, καὶ τὴν Βιβλιοθήκην κατέκαυσαν. Μετὰ δὲ καιρὸν ὁ Προφήτης Ἔσδρας ἐγύρευσεν ὡς Φιλομαθὴς, καὶ ηὗρεν ὅσους ἠμπόρεσε, καὶ καθὼς εὕρισκεν ἕνα καθ' ἕνα, τὸν ἔγραφεν. Ὕστερον πάλιν ὁ Βασιλεὺς Ἐζεκίας τοὺς ἐμετάγραψε, καθὼς τοὺς ηὗρε, καὶ δὲν ἄλλαξε τὴν τάξιν τους. Ἐμεταγλωττίσθησαν δὲ οἱ Ψαλμοὶ, καὶ ὅλη ἡ Παλαιὰ Γραφὴ ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, πρῶτον μὲν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Βασιλέως Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ὅστις ἐκυρίευσε τὴν Αἴγυπτον ὕστερα ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρον τοῦ Φιλίππου, χρόνους τ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, καὶ ἔβαλεν οβ΄. Ἑβραίους Διδασκάλους, ἀπὸ πᾶσαν φυλὴν

τῦ Ἰσραὴλ ἔξη. Τὺς ὁποίυς ἐτίμησε πολλὰ, κ͵ τὺς ἐφιλοδώρησε, διὰ νὰ βάλλυσιν ἐπιμέλειαν. καὶ τὺς ἔβαλεν ξέχωρα, διὰ νὰ μὴ γράψη τινὰς ψάλματα· κ͵ ὅτως ἐποίησαν χωεὶς δόλον τίω ἐξήγησιν. Ἡ ὁποία δὲν ἄλλαξε ποσῶς, ἀλλὰ ὅλονῶν ἦσαν ὅμοιαι. Ὁ δὲ Ἀκύλας ἦτον κτ͂ τὺς χρόνυς Ἀδριανῦ τῦ Βασιλέως, Ἕλλην, ἀπὸ τίω Σινώπίω τῦ Πόντυ, κ͵ ἐβαπτίσθη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἔπειτα ἑνώθη μὲ τὺς Ἰυδαίυς, κ͵ ἐμεταγλώττισε τίω Θείαν Γραφίω ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν εἰς Ἑλλίωικὸν ἐπιμελέςατα. Ὁ δὲ Σύμμαχος ἦτον Σαμαρείτης. καὶ διατὶ δὲν τον ἐτίμυσαν οἱ ὁμόφυλοι, ἐπρόσδραμεν εἰς τὺς Ἰυδαίυς, καὶ ἐπεριετμήθη πάλιν δεύτερον. Οὗτος ὖν πρὸς ἀντιπάθειαν τῶν Σαμαρειτῶν, ἑρμίωεῦσε τίω Θείαν Γραφίω εἰς τὸ Ἑλλίωικὸν ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν, ὕςερα ἀπὸ τὸν Ἀκύλαν χρόνυς νς'. τὸν καιρὸν τῦ Βασιλέως Σεβήρυ. Ὁ δὲ Θεοδοτίων ἦτον ἀπὸ τίω Ἔφεσον, κτ͂ τὺς χρόνυς Κομμώδυ τῦ Βασιλέως, κ͵ ἐμεταγλώττισε κ͵ αὐτὸς τίω Γραφίω, διὰ νὰ κάμη καλοσιωίω εἰς τὺς Μαρκιωνίτας τὺς σιωαιρέτας τυ. Ὕςερον δὲ πάλιν ὁ Μέγας Ἀσκητὴς, καὶ Μάρτυς Λυκιανὸς, ἐμεταγλώττισε κ͵ ὗτος ὅλίω τὴν παλαιὰν Γραφίω ὡς σοφώτατος, κ͵ ἐξετάζωντάς τίω, ἐυρέθη ὁμοία μὲ τῶν Ἑβδομήκοντα. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν.

Ψαλτήριον ἦτον ἕνα Ὄργανον Μυσικὸν, παρόμοιον τῆς Κιθάρας, τίω φωνίω τοῦ ὁποίου ἔλεγον ὠδίω Ψαλμῦ. Ὠδίω δὲ πάλιν λέγυν τὸ μέλος, ὁπῦ ψάλλομεν χωεὶς Ὄργανον, κτ͂ τίω τέχνίω τῆς Μυσικῆς. Ψαλμὸς δὲ ὠδῆς λέγεται, ὅταν προηγῆται αὐτὸ τὸ τῆς ὠδῆς, μὲ τὸν ἦχον τῦ Ψαλτηρίυ. Ὠδὴ δὲ Ψαλμῦ, τὸ ἀνάπαλιν. Τὸ δὲ Διάψαλμα, θέλει νὰ εἰπῆ ἐναλλαγὴ τῆς ἐννοίας, ἢ τῦ μέλυς, ὁπῦ ἄλλασσαν τίω φωνίω, ὡς κ͵ ἡμεῖς ἀλλάσσομεν τὸν ἦχον εἰς μερικὰ Ἰδιόμελα. Περὶ δὲ Αἴνων, καὶ ἄλλων ὁμοίων, γινώσκετε, ὅτι Ὕμνος λέγεται ἡ ἀπλωμένη δοξολογία· Αἶνος δὲ σιωτομος ἔπαινος. Ἀμὴ ἐξομολόγησις εἶναι μαρτυρία, ἢ διὰ τὰ καλὰ ὁπῦ μᾶς ἔδωκεν ὁ Θεὸς, ἢ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὁπῦ ἐπράξαμεν. Καὶ προσευχὴ μὲν εἶναι ἡ δέησις. Εὐχὴ δὲ τὸ τάξιμον. Ὁ δὲ Ἀναβαθμὸς κτ͂ μὲν τίω Ἱςορίαν φανερώνει τὸν ἐρχομὸν ἀπὸ τίω Βαβυλῶνα εἰς τίω Ἱερυσαλήμ. ὅτι κτ͂ τίω τοποθεσίαν, αὐτὴ εἶναι ὑψηλοτέρα τῆς Βαβυλῶνος. Κατὰ ἀναγωγίω δὲ, ἤγυν ὑψηλοτέραν ἔννοιαν, ὁ ἀναβαθμὸς φανερώνει τίω ἀνάβασιν τῆς θεωρίας, κ͵ τίω ἐλευθερίαν ἀπὸ τὰ πάθη τῆς σαρκὸς εἰς τίω ἀπαθῆ ζωίω κ͵ μακαρίαν τῦ Πνεύματος. Πολλάκις οὖν ὕμνυσαν τὸν Θεὸν μὲ τίω ζῶσαν φωνίω, ὡς καὶ ἡμεῖς ψάλλοντες, καὶ τῦτο ἐλέγετο ᾆσμα. Ἄλλίω φορὰν ἔπαιζαν

μὲ

μὲ τὰς χεῖρας τὸ δεκάχορδον Ψαλτήριον, καὶ αὐτὸ ἔλεγασι Ψαλμόν. Ο'τι ἀφ' οὗ ὁ Σαοὺλ ἐτελεύτησεν, ἤφερεν ὁ Προφήτης Δαβὶδ τὴν Κιβωτὸν εἰς τὰ Ι'εροσόλυμα, καὶ ἐδιάλεξεν ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευῒ ὡς εὐλαβεῖς, Ψάλτας χοροὺς τέσσαρας, νὰ ψάλλουν τῷ Θεῷ ἔμπροσθεν τῆς Κιβωτοῦ μὲ Κινύραις, Τύμπανα, μὲ Κύμβαλα εὔηχα, καὶ Ψαλτήριον, καὶ μὲ ἕτερα Ο'ργανα. Η'σαν δὲ εἰς κάθε Χορὸν οβ'. ὅλοι σοη'. Οἱ δὲ Πρωτοψάλται τῶν Χορῶν, καὶ ἔξαρχοι, ἦσαν οὗτοι. Α'σὰφ, Αἰμὰν, Αἰθὰμ, καὶ Ι'διθοὺμ· οἵτινες ἔστεκαν ἐνώπιον τῆς Κιβωτοῦ ψάλλοντες μὲ διάφορα Ο'ργανα. Μέσον δὲ πάντων, καὶ πρώτιστος ἄρχων ἀρχόντων ἐστέκετο αὐτὸς ὁ Μακάριος Δαβὶδ, τεταγμένος ἐν Α'γίῳ Πνεύματι, ᾄδοντες ὅλοι συμφώνως εἰς δόξαν Κυρίου, καὶ αἴνεσιν.

Ε'ὰν οὖν αὐτοὶ οἱ Μακάριοι εἶχασι τόσην εὐλάβειαν εἰς ἐκείνην τὴν Κιβωτὸν, ἥτις ἦτον μόνον σκιὰ τῆς ἀληθείας, καὶ προεικόνισμα, πόσην πρέπει νὰ ἔχωμεν εἰς τὴν Ε'κκλησίαν ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ, ὁ Νέος Ι'σραὴλ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ ὁ ἐκλεκτὸς, καὶ παμπόθητος; Ω" τῆς ἀναισθησίας τινῶν, ὁποῦ στέκουσιν εἰς τὰς Α'γίας συνάξεις μὲ τόσην ἀναίδειαν, ὥσπερ νὰ ἐκάθουνταν εἰς τὸν οἶκόν τους, συντυχαίνοντες αἰσχρὰ, καὶ μάταια λόγια. Ο' Μέγας Βασίλειος λέγει ταῦτα. Προσευχὴ ἐστὶ τῷ εὐχομένῳ κριτήριον Χριστοῦ, πρὸ τοῦ μέλλοντος βήματος. Ο' τοίνυν ὡς δεῖ ἐνταῦθα εὐχόμενος, ἐν τῷ μέλλοντι οὐ κριθήσεται. Η'γουν προσευχὴ εἶναι εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ προσεύχεται, ὡσὰν ἕνα κριτήριον πρὸ τῆς Δευτέρας τοῦ Χριστοῦ Παρουσίας· καὶ ὅστις εὔχεται ἐδῶ, καθὼς πρέπει, δὲν θέλει κατακριθῇ ἀπὸ τὸν Χριστὸν εἰς ἐκεῖνο τὸ φοβερὸν κριτήριον. Μακάριοι λοιπὸν ὅσοι στέκουσιν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Κυρίου μὲ τόσον φόβον, καὶ εὐλάβειαν, μὲ συντετριμμένην καρδίας, καὶ δάκρυα, καθὼς οἱ κλέπται, καὶ φονεῖς παρίστανται ἔμπροσθεν τοῦ ἐπιγείου Κριτοῦ, μὲ σχῆμα ταπεινὸν, καὶ ἐλεεινότατον, διὰ νὰ τοὺς λυπηθῇ, νὰ τοὺς δώσῃ ἐλαφροτέραν τὴν παίδευσιν. Οὕτως ἔπρεπεν ἐπ' ἀληθείας, νὰ στεκώμεθεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἀνάξιοι εἰς τὰς Α'κολουθίας τῆς Ε'κκλησίας, καὶ ἐξόχως εἰς τὴν τοῦ Ψαλτῆρος ἀνάγνωσιν· ἥτις εἶναι προτιμωτέρα τῶν Τροπαρίων, καὶ πλέον ὠφέλιμος. Ε'πειδὴ οἱ Ψαλμοὶ εἰσὶν ὅλως προσευχὴ πρὸς τὸν Κτίστην, καὶ δέησις.

Ταῦτα Α'δελφοὶ γινώσκοντες, ἀναγινώσκετε μὲ εὐλάβειαν τὸ Ψυχοσωτήριον Ψαλτήριον. Καὶ καθὼς εἶστε πρόθυμοι εἰς τὸ κέρδος τοῦ σώματος, καὶ κοπιᾶτε τοσοῦτον, καὶ βασανίζεσθε μὲ πολλοὺς κινδύνους θαλάσσης, καὶ στερεᾶς ν' ἀποκτήσετε πλοῦτον ῥέοντα, καὶ ἄστατον. Οὕτως ἔπρεπε νὰ ἐπιμελεῖσθε τὸν Οὐράνιον, καὶ ἄσυλον πλοῦτον, ὁποῦ δὲν φθείρεται, οὔτε τινὰς

ἠμπορεῖ νὰ σᾶς τὸν κλέψῃ, ἀλλὰ τὸν ἔχετε πάντοτε. Μὴν ἀμελᾶτε λοιπὸν τὴν Ἀκολουθίαν καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς, ἀλλὰ μικρὸν κοπιάσατε, νὰ λάβετε πλουσίαν ἀντάμειψιν. Ὀλίγον κακοπαθήσατε, διὰ νὰ εὕρῆτε ἀνάπαυσιν αἰώνιον. Δεχθῆτε τὸ ψυχοφελὲς τοῦτο δῶρον ὡς χρησιμότατον, καὶ παρακαλεῖτε παρακαλῶ σας, καὶ δέομαι, ἱκετεύοντες τὸν Συμπαθῆ, καὶ Παντελεήμονα, νὰ μὲ ἐλεήσῃ τὸν ἐμπαθῆ, καὶ ἀνελεήμονα, ὅπως ῥυσθῶ τῆς πανοδύνου κολάσεως, καὶ ἐπιτύχω τῆς ἀνοδύνου, καὶ πανευφροσύνου ἀγαλλιάσεως. Ἄρχομαι δὲ τὴν ἐξήγησιν, ἐπικαλούμενος τὸν ἐν Τριάδι Θεὸν, νὰ μὲ φωτίσῃ τὸν ἀνάξιον, διὰ πρεσβειῶν τῆς Ἀειπαρθένου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, τῶν Ἱερῶν Ἀποστόλων, τοῦ πρᾳοτάτου Δαβὶδ, καὶ Παμμάκαρος, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας μας, νὰ μὴ σφάλλω εἰς τοιαύτην ἑρμηνείαν· ἀλλὰ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ψαλμῳδοῦ νὰ γενῇ καὶ ἡ ἐξήγησις. Ἔρρωσθε.

ΠΙΝΑΞ
ΤΩ͂Ν ΨΑΛΜΩ͂Ν.
ΚΑΤΑ' Α'ΛΦΑ'ΒΗΤΟΝ.

Α

Γ

Δ

Ε

Η

Θ

Ι

Κ

Φ

Ω

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΩΔΩΝ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων. Ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ.

καὶ νὰ προκόπτῃ πάντοτε εἰς τὰς ἀρετάς· ὡς τὸ δένδρον ἐκεῖνο, ὁποῦ εἶναι πεφυτευμένον πλησίον τοῦ ὕδατος, καὶ ποτιζόμενον, ἀποδίδει τὸν καρπὸν αὐτοῦ κάθε καιρὸν ἁρμόδιον.

4. Καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρυήσεται· καὶ πάντα ὅσα ἂν ποιῇ, κατευοδωθήσεται.

4. Καὶ ποτὲ ἀπὸ κανένα χειμῶνα πειρασμοῦ δὲν θέλουν μαρανθῇ, νὰ πέσουν τὰ φύλλα του. Ἀλλ' ἔχοντας τὴν ταπεινοφροσύνην συντηροῦσαν, καὶ σκέπουσαν τὰς ἐναρέτους πράξεις αὐτοῦ, διὰ νὰ μὴ τελέσῃ κανένα πταίσιμον. ἀλλὰ νὰ εἶναι ὅλα τὰ ἔργα του. εἰς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου κατευοδούμενα.

5. Οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς, οὐχ οὕτως. ἀλλ' ἢ ὡσεὶ χνοῦς, ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

5. Οἱ δὲ ἀσεβεῖς μὴ ἔχοντες καμμίαν στερεότητα, περιφέρονται ἀπὸ ἐναντίους ἀνέμους τῶν παθῶν, ὡς ὁ κονιορτὸς τῆς γῆς. καὶ εἰσέρχονται εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἄλλων μὲ τὸ κακόν των ὑπόδειγμα.

6. Διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται ἀσεβεῖς ἐν κρίσει, οὐδὲ ἁμαρτωλοὶ ἐν βουλῇ Δικαίων.

6. Ὅθεν ἡ ἀνάστασις αὐτῶν τῶν ἀσεβῶν εἰς τὴν δευτέραν τοῦ Χριστοῦ Παρουσίαν, θέλει εἶσθαι μᾶλλον κατάπτωσις, καὶ κατάκρισις. Ἐπειδὴ δὲν χρειάζονται ἐλέγχων, ἔχοντες φανερὰν τὴν ἀσέβειαν. Οὔτε ὑπάγουν μὲ τοὺς Δικαίους εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἀλλὰ πίπτουσιν ἐλεεινῶς εἰς τὸν βυθὸν τοῦ ᾅδου, νὰ κολάζωνται ἀτελεύτητα.

7. Ὅτι γινώσκει Κύριος ὁδὸν δικαίων· καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπολεῖται.

7. Διότι ὁ δίκαιος Κριτής, καὶ ἀλάθητος, ἠξεύρει καὶ πρὸ τῆς κρίσεως ὅλας τὰς πράξεις τῶν ἀνθρώπων, καὶ δὲν χρειάζεται τότε ἀπόδειξιν. Ἀλλὰ βραβεύει καθ' ἕνα, καὶ τὸν ἀνταμείβει κατὰ τὰ ἔργα του, δίδοντας τοῖς ἐναρέτοις ὁποῦ ἐφύλαξαν τὰς ἐντολάς του, ἀπόλαυσιν αἰώνιον, καὶ χαρὰν ἀτελεύτητον. Τοὺς δὲ ἀσεβεῖς, ὁποῦ δὲν τὸν ὡμολογοῦσαν διὰ Θεὸν μὲ τὰ ἔργα, καὶ λόγια, κατακρίνωντας εἰς κόλασιν ἀτελεύτητον, νὰ ἔχουν καθημερούσιον, καὶ ἀθάνατον θάνατον, νὰ ὀδύρωνται ματαίως, καὶ ἀνωφέλευτα. ὅτι διὰ πρόσκαιρον ἡδονὴν, ἐκληρονόμησαν ἀπώλειαν αἰωνίζουσαν.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ ΕἸΣ ΤΟ͂Ν Β'. ΨΑΛΜΟ͂Ν.

ΤΟν πρῶτον Ψαλμὸν, καὶ ἐτοῦτον τὸν δεύτερον εὑρήκασιν οἱ Ο'. Ἐξηγηταὶ Ἀνεπίγραφον. Οἵτινες ἐμεταγλώττησαν ὅλην τὴν Παλαιὰν τὸν καιρὸν τοῦ Φιλαδέλφου Πτολεμαίου. Ὅθεν δὲν ἐτόλμησε τινὰς νὰ τοὺς κάμῃ ἐπιγραφὴν ἀπὸ λόγου του, ἀλλὰ τοὺς ἀφῆκαν οὕτως ἀνεπιγράφους, καθὼς τοὺς ηὕρασι. Δηλοῖ δὲ ὁ παρὼν Ψαλμὸς τὴν ἀγνωσίαν τῶν Ἐθνῶν, καὶ Ἰουδαίων· ὅτι πᾶν ἀνεπίγραφον φανερώνει ἀγνωσίαν. Ἡ δὲ ἔννοια τούτου τοῦ Ψαλμοῦ εἶναι αὐτή. Εἰς τὸ ε'. Κεφ. τῆς β'. τῶν Βασιλειῶν φαίνεται, ὅτι ἀκούοντες οἱ Ἀλλόφυλοι πῶς ὁ Δαβὶδ ἔγινε Βασιλεὺς, ἐφοβήθησαν, μήπως τους αἰχμαλωτίσῃ· καὶ συναχθέντες ὅλοι, ἐσυμβουλεύθησαν νὰ τὸν φονεύσουν. Καὶ οὐ μόνον τὰ Ἔθνη, ἀλλὰ καὶ τινὲς Ἰουδαῖοι, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαοὺλ, ἑνώθησαν μὲ τὸν Υἱόν του, καὶ ἔπασχον νὰ θανατώσουν τὸν Δαβὶδ, ὅστις

λέγε-

λέγεται Χριστὸς, ἤγουν χρισμένος Βασιλεύς. Ἀλλ' αὐτὸς, τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντος, ἐνίκησεν ἅπαντας. Καὶ τότε ἔγραψε τοῦτον τὸν Ψαλμὸν, προφητεύοντας τὰ ἀνθρώπινα πάθη τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, καὶ τὴν αὐτοῦ Βασιλείαν, τὴν ταραχὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ τὸν θόρυβον, καὶ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Ὁμοίως καὶ τὴν κλῆσιν τῶν Ἐθνῶν, καὶ τελευταῖον τὴν δευτέραν αὐτοῦ, καὶ φοβερὰν Παρουσίαν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Διατί ἔκαμαν τὰ Ἔθνη θόρυβον τοιοῦτον, καὶ τόσην σύγχυσιν; καὶ οἱ Λαοὶ ἐμελέτησαν κενὰ, καὶ μάταια πράγματα;

2. Οἱ Βασιλεῖς τῆς γῆς ἐσυνάχθησαν ἐπὶ ταυτοῦ, καὶ ἠγέρθησαν κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ, ὁποῦ αὐτὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ ἔχρισε Βασιλέα τῶν Βασιλέων πάσης τῆς Κτίσεως.

3. Ταῦτα ἐγκελεύεται τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, νὰ ὁμολογοῦμεν οἱ Πιστοὶ λέγοντες. Ἂς κόψωμεν τὰ δεσμὰ τῶν δυσσεβῶν Ἐθνῶν, ἀποῤῥίπτοντες τὸν ἄδικον ζυγὸν τῶν παρανόμων Ἑβραίων· καὶ ἂς λάβωμεν τὸν τοῦ Κυρίου ζυγὸν ὡς γλυκύτατον. Ταῦτα λέγουν οἱ Ἰουδαῖοι διὰ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, νομίζοντες ὅτι τιμῶσι τὸν Πατέρα. Ἀλλ' οὐαί τους, ὅτι ὅστις δὲν τιμᾷ τὸν Υἱὸν, οὐδὲ τὸν Πατέρα σέβεται.

4. Ὢ ἄφρονες αὐτοὶ, καὶ ταλαίπωροι. Ὅτι ὁ ὑπ' αὐτῶν σταυρωθεὶς, καὶ κατοικῶν εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, καὶ βλέπων τὰ πάντα, θέλει ματαιώσει τὰς βουλὰς αὐτῶν, καὶ νὰ τοὺς κάμῃ εἰς ὅλον τὸν Κόσμον παίγνιον.

5. Καὶ οὐ μόνον ἐδῶ νὰ τοὺς παιδεύσῃ μὲ τὴν μάχαιραν τῶν Ῥωμαίων πρόσκαιρα· ἀλλὰ καὶ τότε τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως νὰ ἐκφωνήσῃ κατ' αὐτῶν τὴν φοβερὰν ἀπόφασιν, καὶ μὲ τὸν δίκαιόν του θυμὸν νὰ τοὺς ἐκθροήσῃ, καὶ νὰ τοὺς καταπτήξῃ τοσοῦτον, ὅσον νὰ μὴν ἠξεύρουσι ποῦ εὑρίσκονται.

6. Κατὰ τὸ ἀνθρώπινον λέγει, πῶς ἔγινε Βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ Πατρός· ὅτι ὡς Θεὸς ἔχει τὴν Βασιλείαν ἔμφυτον. Εἰς τὴν Ἰουδαίαν μὲν ἐδίδαξεν ὁ Χριστὸς, εἰς δὲ τὸν Κόσμον ὅλον οἱ Θεῖοι Ἀπόστολοι, διαγγέλλοντες τὰ Ἅγιά του προστάγματα.

7. Πρὸς ἐμένα εἶπεν ὁ Κύριος. Ἐσὺ εἶσαι ὁ Υἱός μου, ὁποῦ σὲ ἐγέννησα πρὸ τῶν αἰώνων, καὶ πάντοτε σὲ γεννῶ ὑπερουσίως.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἵνα τί ἐφρύαξαν Ἔθνη, καὶ Λαοὶ ἐμελέτησαν κενά;

2. Παρέστησαν οἱ Βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ Ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ.

3. Διαῤῥήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, καὶ ἀποῤῥίψωμεν ἀφ' ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν.

4. Ὁ κατοικῶν ἐν Οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτοὺς, καὶ ὁ Κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς.

5. Τότε λαλήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς.

6. Ἐγὼ δὲ κατεστάθην Βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ, ἐπὶ Σιὼν ὄρος τὸ Ἅγιον αὐτοῦ, διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα Κυρίου.

7. Κύριος εἶπε πρός με· Υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.

8. Αἴτησαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι Ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς Γῆς.

9. Ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· ὡς σκεύη κεραμέως συντρίψεις αὐτούς.

10. Καὶ νῦν Βασιλεῖς σύνετε. παιδεύθητε πάντες οἱ κρίνοντες τὴν Γῆν.

11. Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ.

12. Δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῇ Κύριος, καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας.

13. Ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ. Μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ.

8. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἰουδαῖοι, ὁποῦ ἦταν πρότερον μερίς μου, καὶ Λαὸς περιούσιος, ἀπεβλήθησαν διὰ τὴν παρανομίαν τους· σοῦ θέλω δώσει εἰς κληρονομίαν τὰ Ἔθνη· νὰ φθάσουν τὰ ὅρια τῆς Βασιλείας σου εἰς ὅλα τοῦ Κόσμου τὰ πέρατα.

9. Ἀπειλητικῶς λέγει ταῦτα κατὰ Ἰουδαίων, πῶς τοὺς θέλει παιδεύσει ὁ ὑπ' αὐτῶν σταυρωθεὶς Χριστὸς, μὲ τὴν ῥάβδον τῆς Βασιλείας τῶν Ῥωμαίων. Ἢ πάλιν ἐὰν νοῆται διὰ τὰ Ἔθνη, λέγομεν ῥάβδον σιδηρᾶν τὴν Βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ· καὶ συντριβὴν, τὴν μετάπλασιν τῶν Πιστῶν, τὴν διὰ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος.

10. Καὶ ἐπειδὴ οὕτως ἔχει, λάβετε οἱ Βασιλεῖς, καὶ Ἄρχοντες γνῶσιν, καὶ σύνεσιν, καὶ παιδευθῆτε εἰς τὸν σωτήριον τοῦ Κυρίου Νόμον, πρὸς ψυχικήν σας ὠφέλειαν.

11. Δουλεύσατε τοῦ Θεοῦ μὲ φόβον, καὶ μὴ μελετᾶτε μόνον τὴν φιλανθρωπίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν δικαιοσύνην. Καὶ ἐλπίζοντες μὲν τὴν σωτηρίαν, ἀγάλλεσθε. Φοβούμενοι δὲ τὴν πτῶσιν, φυλάγεσθε ἀκριβῶς. Ὁ γὰρ δοκῶν ἑστάναι, βλεπέτω μὴ πέσῃ.

12. Δὲν φθάνει μόνη ἡ Πίστις, ἀλλὰ καὶ ἡ πρᾶξις· τὴν ὁποίαν ἐπιλαβόμενοι ὁδεύσατε τὴν ἀπλανῆ στράταν, διὰ νὰ μὴ σας ὀργισθῇ ὁ Κύριος, καὶ ἀπολεσθῆτε τέλεια.

13. Ὅτι μέλλει νὰ ἔλθῃ μὲ πολὺν θυμὸν τάχιστα, τὴν φοβερὰν ἡμέραν τῆς κρίσεως, νὰ ἐξετάσῃ τὰς πράξεις μας. Καὶ τότε Μακάριοι ὅσοι κατεφρόνησαν πᾶσαν ἀνθρωπίνην βοήθειαν, καὶ μόνον εἰς αὐτὸν ἔχουσι τὸ θάῤῥος, καὶ τὴν ἐλπίδα τους.

Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, ὁπότε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλὼμ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Γ'.

Εἰς τὴν β'. Βίβλον τῶν Βασιλειῶν Κεφάλ. ιέ. φαίνεται, ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Δαβὶδ Ἀβεσσαλὼμ ἠγέρθη κατὰ τοῦ Πατρός του, καὶ τὸν ἐδίωκε νὰ τοῦ πάρῃ τὸ Βασίλειον. Ὁ δὲ Δαβὶδ ἔφυγε τὸν Πατραλοίαν, φοβούμενος μὴ τὸν φονεύσῃ. Καὶ εὐγαίνοντας ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ μὲ τοὺς ἀνθρώπους του, ἐπεριπάτει πρὸς τὴν ἔρημον μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, καὶ κατάνυξιν. γνωρίζωντας ὅτι αὗται αἱ θλίψεις τοῦ ἦλθασιν ἐκ Θεοῦ διὰ τὴν μοιχείαν, καὶ

φόνον, ὁποῦ εἰς τὸν Οὐρίαν ἐτέλεσε. Καθὼς οὖν ἔφθασαν εἰς ἕνα τόπον ἔρημον, ἔδωσαν πόλεμον, καὶ ἐνίκησεν ὁ Δαβὶδ μὲ τὴν θείαν βοήθειαν· Καὶ φεύγωντας ὁ Ἀβεσσαλὼμ καθεζόμενος εἰς μουλάριον, ἔτυχεν ἕνας Δρῦς πυκνὸς μὲ ξηράδια, εἰς τὰ ὁποῖα ἐκαταμπέρδεσαν αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του, καὶ ἔμεινεν εἰς τὸ δένδρον κρεμάμενος. Ὁ δὲ Ἰωὰβ ὁ Στρατηλάτης τοῦ Δαβίδ, ἔδραμεν εὐθύς, καὶ τὸν ἐφόνευσεν. Ὡς φαίνεται εἰς τὸ ιή. Κεφ. τῆς αὐτῆς Βίβλου. Ὅθεν ἔστρεψε πάλιν ὁ Προφήτης εἰς τὸ Βασίλειον. Καὶ ἀπάνω εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, ἔγραψε τὸν Ψαλμὸν τοῦτον. Ὁ ὁποῖος γροικᾶται διὰ τὸ πάθος τοῦ Σωτῆρος, καὶ τὴν Ἀνάστασιν· ἐπειδὴ ὁ Δαβὶδ ἦτον εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ, καὶ προτύπωσις.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Διατί Κύριε ἐγείρονται κατ' ἐμοῦ τόσοι ἐχθροί, καὶ πολέμιοι; δίδοντές μου θλῖψιν πολλήν, καὶ μεγάλην ἐνόχλησιν;

2. Καὶ μοῦ λέγουσιν, ὅτι ἐγυμνώθηκα τῆς σῆς βοηθείας, καὶ προμηθείας. Καὶ νὰ μὴν ἔχω πλέον καμμίαν ἐλπίδα σωτηρίας καὶ χάριτος.

3. Ὅμως ἐσὺ Κύριε εἶσαι ἡ καταφυγή, ὁ βοηθός, καὶ ἡ δόξα μου. ὁποῦ μὲ ὑψοῖς, καὶ λυτρώνεις ἀπὸ κάθε κίνδυνον πάντοτε.

4. Δὲν γροικᾶται ἐδῶ ἡ Φωνὴ διὰ κραυγήν, καὶ βοὴν τοῦ σώματος, ἀλλὰ τῆς ψυχῆς ἡ προθυμία τε, καὶ διάθεσις. Λέγει οὖν, ὅτι ὁσάκις ἐζήτησα τινὰ χάριν παρὰ Θεοῦ, εὐθύς μου ἐπήκουσεν ἀπὸ τὸ Ἅγιον ὄρος του. Τοῦτο λέγει κατὰ τὴν Παλαιὰν γνώμην τῶν Ἰουδαίων. Οἵτινες ἐνόμιζον, ὅτι εἰς τὴν Σκηνὴν ἐκατοίκα ὁ Θεός. ἐπειδὴ ἀπ' ἐκεῖ ἔδιδε τοῖς Ἱερεῦσι τοὺς χρησμούς, καὶ ἀποκρίσεις κατὰ τὴν αἴτησιν.

5. Τὰς θλίψεις, καὶ συμφοράς, καλεῖ νύκτας ἡ Θεία Γραφή. Λέγει οὖν, ὅτι εἰς τοὺς μεγάλους μου διωγμοὺς ἐκοιμήθηκα, καὶ ἐξύπνησα. Ὅτι ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ εἶχε τὴν φροντίδα μου, καὶ ἀπὸ τὸν θάνατον μὲ ἀνέστησε.

6. Λοιπὸν ἔχωντας ἐλπίδα ἀπὸ τὰς προλαβούσας εὐεργεσίας, δὲν φοβοῦμαι πλέον τὰς μυριάδας τῶν Λαῶν καὶ Ἐθνῶν, ὁποῦ μὲ πονηρὰν καρδίαν μὲ θέλουν περικυκλώσει· ἀλλὰ εἰς κάθε κίνδυνον μὲ φθάνει νὰ εἰπῶ. Ἔγειραι Κύριε, καὶ σῶσόν με.

Τὸ Κείμενον.

1. Κύριε τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με; πολλοὶ ἐπανίστανται ἐπ' ἐμέ.

2. Πολλοὶ λέγουσι τῇ ψυχῇ μου· οὐκ ἔστι σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ Θεῷ αὐτοῦ.

3. Σὺ δὲ Κύριε ἀντιλήπτωρ μου εἶ δόξα μου, καὶ ὑψῶν τὴν κεφαλήν μου.

4. Φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἐπήκουσέ μου ἐξ ὄρους Ἁγίου αὐτοῦ.

5. Ἐγὼ δὲ ἐκοιμήθην, καὶ ὕπνωσα· ἐξηγέρθην, ὅτι Κύριος ἀντιλήψεταί μου.

6. Οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων Λαοῦ, τῶν κύκλῳ συνεπιτιθεμένων μοι. Ἀνάστα Κύριε, σῶσόν με ὁ Θεός μου.

7. Ο῞τι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως. ὀδόντας ἁμαρτωλῶν συνέτριψας.

8. Τοῦ Κυρίου ἡ σωτηρία, καὶ ἐπὶ τὸν Λαόν σου ἡ εὐλογία σου. Δόξα.

7. Ο῞τι ἐσὺ ἐμάστιγωσες, καὶ ἐπαίδευσες ὅσους μὲ ἐχθρεύονται ἄδικα. Καὶ τόσον ἐταπείνωσες τὴν ἔπαρσιν αὐτῶν, ὁποῦ πλέον δὲν δύνουνται νὰ μὴ βλάψουσι.

8. Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, οὐ μόνον ἐγὼ, ἀλλὰ καὶ ὁ λαός μου ὅλος, ὁ μετ' ἐμοῦ πολεμούμενος, δὲν ἔχομεν εἰς ἄνθρωπον τὸ θάῤῥος μας, ἀλλὰ μόνον εἰς ἐσένα τὸν Κύριον ἐλπίζομεν. Καὶ εἴμεσθεν βέβαιοι δι' αὐτὸ, νὰ ἐπιτύχωμεν παντὸς ἀγαθοῦ, εὐλογίας τῆς σῆς, καὶ μακαριότητος.

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις, Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Δ'.

Γινώσκετε οἱ ἀναγινώσκοντες, ὅτι εἰς τὴν Γραφὴν γροικᾶται τὸ τέλος μὲ δύο τρόπους· ἕνα μὲν ὅταν λέγομεν, ἐτελειώθη ἡ Βίβλος, καὶ πᾶν ἄλλο ἐργόχειρον ἔλαβε τέλος. Δεύτερον δὲ σημαίνει ἀφανισιν, ἤγουν ἕνα Κάστρον, ἢ Δένδρον, ἢ ἄλλο ὅμοιον ἦλθεν εἰς τὸ τέλος, τουτέστιν ἠφανίσθη. Ο῞ταν οὖν λέγει ἡ ἐπιγραφὴ τινὸς Ψαλμοῦ εἰς τὸ τέλος, δὲν σημαίνει ἀφανισιν, ἀλλὰ ἐκπλήρωσιν, καὶ τελείωσιν, ὁποῦ εἶναι ὁ Χριστὸς τὸ τέλος πάντων ἡμῶν, τὸ ἐφετὸν τῶν ψυχῶν, καὶ μακαριότης ἡμῶν. Καθὼς γράφει εἰς τὴν Α᾽ποκάλυψιν. Ε᾽γώ εἰμι ἀρχὴ, καὶ τέλος. Ο῾ δὲ Α᾽κύλας, καὶ Θεοδοτίων, ἀντὶ τέλος, ἔγραψαν τῷ νικοποιῷ. Ο῾ δὲ Σύμμαχος, καὶ οἱ λοιποὶ, ὕμνος ἐπινίκιος. Καὶ σημαίνει, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ τέλος ἡμῶν, ἡ εὐφροσύνη, καὶ ἡ αἰώνιος ἀγαλλίασις. Διδάσκει δὲ εἰς τοῦτον τὸν Ψαλμὸν τοὺς ἀσεβεῖς, καὶ ἄφρονας, ὁποῦ δὲν πιστεύουν τὰ αἰώνια ἀγαθὰ, μόνον ποθοῦσι τὰ μάταια, νὰ καταλάβουν τὴν ἀναισθησίαν, καὶ ἀγνωσίαν τως.

Τὸ Κείμενον.

1. Ε᾽Ν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με, εἰσήκουσάς μου ὁ Θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου. Ε᾽ν θλίψει ἐπλάτυνάς με.

2. Οἰκτείρησόν με, καὶ εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου.

3. Υἱοὶ ἀνθρώπων ἕως πότε βαρυκάρδιοι; Ι῞να τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα, καὶ ζητεῖτε ψεῦδος;

Η῾ Ε᾽ξήγησις.

1. Ο῞Σαις φοραῖς ἤθελα ἐπικαλεσθῆ τὸν Θεὸν, μοῦ ἐπήκουε τὴν δικαίαν μου ζήτησιν (τοῦτο λέγει δικαιοσύνην, ἤγουν τὴν εὔλογον αἴτησιν) καὶ εἰς αὐταῖς ταῖς θλίψεις, μοῦ ἐπλάτυνε τὴν ὁδὸν, ἀναψυχὴν, καὶ βοήθειαν.

2. Ου῞τω καὶ τώρα δέομαί σου πολυέλεε Κύριε, σπλαγχνίσου με, καὶ ἐπάκουσον τὴν δέησίν μου.

3. Υ῾μεῖς δὲ ὦ ἄνθρωποι, θεωροῦντες τοῦ Θεοῦ τὴν πρόνοιαν ἀπὸ ὅσα ἐπέλεσεν εἰς τοὺς λόγους μου, ἀποῤῥίψατε τοὺς ματαίους σας λογισμοὺς, καὶ μὴ ποθεῖτε ψεύδη, καὶ μάταια. Ταῦτα λέγει πρὸς τοὺς ἀπίστους, καὶ συμβουλεύει τους, νὰ μὴ πιστεύουν εἰς τὰ ψεύδη, καὶ μάταια εἴδωλα.

4. Καὶ νὰ γνωρίσουν, ὅτι ὁ Κύριος ἐμεγάλωνεν αὐτὸν ὡς Ὅσιον, ἤγουν ὡς ἀθῷον, καὶ ἐπακούει τὰς εὐχὰς, καὶ δεήσεις του πάντοτε.

5. Ἐὰν καὶ ἀγανακτεῖτε, βλέποντες τοὺς ἀδίκους εὐημερημένους, πλὴν μὴ αὐξάνετε κακῶς τὸ κακὸν, νομίζοντες πῶς ὁ Θεὸς δὲν ἔχει εἰς τὰ ὄντα πρόνοιαν. Καὶ ἀφ' οὗ νυκτώσει, ὅταν εἶσθε ἥσυχοι, καὶ ἀτάραχοι, ἰατρεύσατε τὰ ἡμερινὰ πταίσματα μὲ τὸ φάρμακον τῆς μετανοίας, καὶ μὲ δάκρυα κατανύξεως.

6. Τὴν νομικὴν Λατρείαν ἀποπέμπεται μὲ ταῦτα, καὶ προτρέπεται ἡμᾶς νὰ προσφέρνωμεν δικαιοσύνην, καὶ ἄλλας ἀρετὰς, ὁποῦ εἶναι εὐπροσδεκτότεραι τῷ Κυρίῳ, παρὰ θυσίας. Μόνον νὰ ἔχωμεν εἰς αὐτὸν βεβαίαν ἐλπίδα, καὶ ἄσειστον, καὶ πίστιν ἀκράδαντον. Ἐπειδὴ πολλοὶ ἐπιτηδεύουσι τὸ καλὸν, ἀλλ' ὄχι διὰ εὐσέβειαν.

7. Τοὺς βαρυκαρδίους λέγει, ὁποῦ δυσχεραίνουσιν εἰς τὰ λυπηρὰ, καὶ ἀμφιβάλλοντες λέγουσι· Ποῦ φαίνεται πῶς ὁ Θεὸς μᾶς θέλει χαρίσει τόσα ἀγαθὰ παντευφρόσυνα;

8. Καὶ ταῦτα μὲν αὐτοί. Ἡμεῖς δὲ ὁποῦ μὲ τὴν θεογνωσίαν σου ἐφωτίσθημεν, ἔχομεν ἀναψυχὴν, καὶ παράκλησιν, ἐλπίζοντες νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν αἰώνιον Βασιλείαν σου. καθὼς καὶ ἐδῶ ἐνέπλησας εὐφροσύνην τὴν καρδίαν μας.

9. Πάλιν κατηγορεῖ τοὺς ἄνωθεν, ὁποῦ λέγουν, τίς δείξει ἡμῖν τὰ ἀγαθά; ὅτι ἔλαβαν τόσα καλὰ, καὶ ἐνεπλήσθησαν καρποὺς, σιτάρι, οἶνον καὶ ἔλαιον· καὶ πάλιν μένουν πρὸς τὸν πλουσιόδωρον Εὐεργέτην ἀχάριστοι.

10. Ὅθεν ἐπειδὴ πολλοὶ ἐδῶ εἰς τὸν Κόσμον ἠδικήθησαν, καὶ ἐτελεύτησαν χωρὶς νὰ λάβουν τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἀγώνων αὐτῶν, καὶ τὴν πληρωμὴν τοῦ κόπου τως· μᾶς διδάσκει ἐδῶ, ὅτι μετὰ θάνατον εἶναι ἡ ἐλπίδα τῶν ἀγαθῶν. Καὶ τότε πᾶς εἷς λαμβάνει ἀπὸ τὸν δίκαιον Κριτὴν τὴν τῶν ἔργων αὐτοῦ ἀνταπόδοσιν.

4. Καὶ γνῶτε, ὅτι ἐθαυμάστωσε Κύριος τὸν ὅσιον αὐτοῦ. Κύριος εἰσακούσεταί μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτόν.

5. Ὀργίζεσθε, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε. ἃ λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν κατανύγητε.

6. Θύσατε θυσίαν Δικαιοσύνης, καὶ ἐλπίσατε ἐπὶ Κύριον.

7. Πολλοὶ λέγουσι, τίς δείξει ἡμῖν τὰ ἀγαθά;

8. Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου Κύριε. ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου.

9. Ἀπὸ καρποῦ, σίτου, οἴνου, καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληθύνθησαν.

10. Ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι, καὶ ὑπνώσω. Ὅτι σὺ Κύριε κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατῴκησάς με.

Ὑπὲρ τῆς κληρονομέσης, Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ε'.

Κληρονόμον ὁ Θεῖος Λόγος ἀποκαλεῖ κοινῶς μὲν τὴν τῦ Θεῦ Ἐκκλησίαν, ἰδικῶς δὲ πᾶσαν Ψυχὴν εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετον. Ἡ ἔννοια γοῦν τούτου τῦ Ψαλμῦ εἶναι αὕτη. Εἰς τὸ κα'. Κεφ. τῆς Γενέσεως φαίνεται, ὅτι ὁ Ἀβραὰμ εἶχε δύο Υἱὸς, τὸν Ἰσμαὴλ ἀπὸ τὴν σκλάβαν Ἄγαρ, καὶ τὸν Ἰσαὰκ ἀπὸ τὴν Σάῤῥαν. Ἥτις βλέπουσα ὅτι ὁ Ἰσμαὴλ ἔπαιζε μὲ τὸν Ἰσαὰκ, καὶ τὸν ἔδερνεν ὡς τρανώτερος, ἐσκανδαλίσθη, καὶ εἶπε τῦ Ἀνδρός της, νὰ διώξῃ τὴν Ἄγαρ μὲ τὸ Παιδίον της. Καὶ οὕτως ἐποίησεν. Ὅθεν ἔμεινεν ὁ Ἰσαὰκ κληρονόμος τῦ Πατρός του, ὡς Υἱὸς νόμιμος. Τοῦτο γράφει καὶ ὁ Ἀπόστολος εἰς τὸ δ'. Κεφ. πρὸς Γαλάτας. Λοιπὸν κατὰ τὴν ἔννοιαν τῦ Ψαλμῳδῦ, ἡ Σάῤῥα ἐπροεικόνιζε τὴν Ἐκκλησίαν τῦ Χριστῦ, ὅτι καθὼς ἡ στεῖρα ἐκείνη, καὶ γηραλαία συνέλαβεν ὄχι κατὰ φύσιν, ἀλλὰ ἀπὸ θείαν βοήθειαν. Οὕτω καὶ ἡ ἐξ Ἐθνῶν Ἐκκλησία ἐγέννησε τῷ Θεῷ ὄχι σαρκικῶς, ἀλλὰ πνευματικῶς Υἱὸς ἀπείρους, οἵτινες νομίμως κληρονομοῦμεν τῦ Οὐρανίου Πατρὸς ἡμῶν τὴν αἰώνιον Βασιλείαν. Ἡ δὲ Ἄγαρ εἰκόνιζε τὴν Συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ ὅλον τὸ σῶμα τῶν Ἀσεβῶν, οἱ ὁποῖοι πλουτοῦντες μὲ ἀγαθὰ πρόσκαιρα, διώκουσι τὴν Ἐκκλησίαν μὲ ἐμπαιγμοὺς, καὶ κολαστήρια. Ἀλλὰ εἰς τὸ τέλος ἡμεῖς ὡς τέκνα νόμιμα, θέλομεν κληρονομήσει τὰ ἀνεκλάλητα ἀγαθὰ διὰ τῶν προσκαίρων τούτων θλίψεων.

Τὸ Κείμενον.

1. ΤΑ' ῥήματά μου ἐνώτισαι Κύριε, σύνες τῆς κραυγῆς μου. Πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ὁ Βασιλεύς μου, καὶ ὁ Θεός μου.

2. Ὅτι πρὸς σὲ προσεύξομαι Κύριε. Τὸ πρωῒ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου.

3. Τὸ πρωῒ παραστήσομαί σοι, καὶ ἐπόψει με. Ὅτι οὐχὶ Θεὸς θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ.

4. Οὐ παροικήσει σοι πονηρευόμενος· Οὐδὲ δια-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΔΕ'ομαί σου Κύριε μὲ πόθον πολὺν, καὶ παρακαλῶ σε, νὰ ἀκροασθῇς τὸ ἐγκαλέσιμόν μου μὲ προσοχὴν, καὶ νὰ ἐπακούσῃς τὴν δέησίν μου, ὡς Βασιλεύς μου ὁποῦ εἶσαι, καὶ Κτίστης μου. Συνήθειαν ἔχει ἡ Γραφὴ, νὰ καλῇ τὰς θείας ἐνεργείας ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα μέλη. Δι' αὐτὸ λέγει, ἐνώτισαι. Ἀμὴ ὁ Θεὸς αὐτία ὑλικὰ δὲν ἔχει, οὔτε ἄλλα μέλη ἔνυλα, ὡς ἀσώματος.

2. Ὅτι ἔχωντας θάῤῥος, πῶς ὑποδέχεται τὰς αἰτήσεις μου, εὔχομαι κάθε καιρὸν, καὶ ἐξόχως τὸ πρωῒ, ὁποῦ εἶναι ἡσυχία ἁρμόδιος διὰ τοὺς Ἁγίους ὑμνῳδοὺς, νὰ ἐπακούσῃς τὴν φωνήν μου, καὶ τὴν δέησιν.

3. Δὲν ἠμπορεῖ πᾶς ἕνας νὰ εἰπῇ ταῦτα πρὸς τὸν Ὕψιστον, πῶς θέλει παῤῥησιασθῇ νὰ τὸν εἰδῇ· εἰμὴ μόνον ὅταν εἶναι ἐνάρετος δοῦλός του, ὡς ὁ Δαβὶδ, καὶ Ἠλίας, ὁποῦ ἔλεγε. Ζῇ Κύριος, ᾧ παρέστην. Καὶ τὰ ἑξῆς.

4. Τὸν κατάλογον τῆς κακίας φέρνει εἰς τὸ μέσον, ἀποδεικνύωντας, ὅτι ὁ Θεὸς οὐ μόνον

μισᾷ τὴν πονηρίαν, παρανομίαν, δόλον, καὶ φόνον· ἀλλὰ καὶ τοὺς τούτων ἐργάτας, ὅταν δὲν ἐπιστρέφουσιν εἰς μετάνοιαν. Καὶ ἀπολεῖ, καὶ ἐξολοθρεύει ὅσους λέγουσι ψεύματα, καὶ ῥάπτουσι δόλους κατὰ τοῦ Πλησίον, καὶ πανουργεύματα.

5. Ὅτι αὐτοὺς τοὺς τρεῖς βδελύσσεται περισσότερα ὁ Κύριος. Τὸν φονέα, καὶ ἀνελεήμονα. Τοὺς ὁποίους ἄνδρας αἱμάτων ἐκάλεσεν, ὅτι ὁ ἕνας φονεύει μὲ τὴν πρᾶξιν, καὶ ὁ ἄλλος ὁμοίως πίνει τὸ αἷμα τοῦ Πλησίον μὲ τὸν Τόκον. Ἔτι δὲ καὶ τὸν δολερὸν, καὶ δύστροπον, ὁποῦ προσποιεῖται φιλίαν, καὶ προδίδει, ὡς ὁ Ἰούδας, τὸν φίλον του.

6. Ἐγὼ δὲ ἔχοντας εἰς τὴν πολλὴν φιλανθρωπίαν σου τὴν ἐλπίδα μου, θέλω εἰσέλθη μὲ θάῤῥος εἰς τὸν Ἱερὸν οἶκόν σου, νὰ προσκυνήσω μὲ τὸν προσήκοντα φόβον τὴν δόξαν σου.

7. Δέομαί σου Κύριε ὁδήγησόν με εἰς τὰ δίκαιά σου προστάγματα, καὶ ὁμάλισον τὴν ὁδόν μου εἰς τὸ Ἅγιόν σου θέλημα· τοιουτοτρόπως ὁποῦ νὰ καταισχυνθοῦν οἱ ἐχθροί μου. Ταῦτα λέγει ὡς ἐκ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας, νὰ τὴν ὀρθοτομήσῃ ὁ Κύριος, εἰς ἔλεγχον τῶν δυσσεβῶν ἐχθρῶν, ὁποῦ τὴν πολεμοῦν ἄδικα.

8. Οἵτινες μολύνουσι μὲ τὸ ψεῦδος τὴν γλῶτταν, καὶ ποσῶς δὲν εἶναι ἀλήθεια εἰς τὸ στόματός τους· ἀλλὰ καὶ οἱ διαλογισμοὶ τῆς καρδίας αὐτῶν, εἶναι πονηροὶ, καὶ μάταιοι.

9. Ὁμοίως καὶ οἱ λάρυγγες αὐτῶν εἶναι ὥσπερ τὰ ἀνοικτὰ μνήματα, ὁποῦ βγάνουν δυσωδίαν ἄμετρον. Ἐπειδὴ λαλοῦσι βλασφημίας, καὶ ἀσελγείας, αἰσχρὰ, καὶ ῥερυπωμένα λόγια. Καὶ ῥάπτουσι δόλους κατὰ τῶν δούλων σου. Λοιπὸν κρῖνον αὐτοὺς Κριτὰ δικαιότατε.

10. Ἂς ἀποπέσουν ἀπὸ τὴν ματαίαν ἐλπίδα τους, ἂς διασκεδασθοῦσιν αἱ διαβολαὶ αὐτῶν, καὶ τὰ πανουργεύματα· δίδοντες ἀξίαν δίκην τῶν τολμημάτων αὐτῶν, καὶ ἀσεβειῶν. Καὶ δίωξαί τους μὲ θυμὸν ἀπὸ προσώπου σου· ἐπειδὴ κατὰ σοῦ ἐκίνησαν τὸν πόλεμον, καὶ πολλά σε παρεπίκραναν οἱ ἀνόητοι.

μενοῦσι παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου. Ἐμίσησας πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν· ἀπολεῖς πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος.

5. Ἄνδρα αἱμάτων, καὶ δόλιον βδελύσσεται Κύριος.

6. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου, προσκυνήσω πρὸς Ναὸν Ἅγιόν σου ἐν φόβῳ σου.

7. Κύριε ὁδήγησόν με ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου· ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου, κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου.

8. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια· ἡ καρδία αὐτῶν ματαία.

9. Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν. Ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν. Κρῖνον αὐτούς ὁ Θεός.

10. Ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν· κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν ἔξωσον αὐτοὺς, ὅτι παρεπίκρανάν σε Κύριε.

11. Καὶ εὐφρανθείησαν πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ. Εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσονται, καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς.

12. Καὶ καυχήσονται ἐν σοὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου.

13. Ὅτι σὺ εὐλογήσεις δίκαιον Κύριε· ὡς ὅπλῳ εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

11. Ὅτι τοῦτο θέλει εὐφραίνει ὅλους τοὺς πιστοὺς δούλους σου, νὰ τοὺς δώσῃ αἰώνιον ἀγαλλίασιν. Ὄχι διὰ τὴν ἀπώλειαν ἐκείνων, καὶ ὄλεθρον· ἀλλὰ διὰ τὴν προμήθειάν σου. Ἐπειδὴ πείθονται πῶς κατοικεῖς εἰς αὐτοὺς, καὶ χαρίζεις τους τὴν σὴν εὐλογίαν, καὶ πρόνοιαν.

12. Καὶ γενόμενοι ἐρασταὶ τοῦ Ἁγίου σου Ὀνόματος, νὰ καυχῶνται εἰς τὴν κηδεμονίαν σου, τὴν μεγάλην σου δύναμιν διηγούμενοι.

13. Εὐδοκίαν καλεῖ ἡ Θεία Γραφὴ τὸ ἀγαθὸν τοῦ Θεοῦ θέλημα. Λέγει οὖν, ὅτι τὸ ἀγαθόν σου θέλημα Κύριε, καὶ ἡ περὶ ἡμᾶς φιλοστοργία, καὶ ἡ πολλή σου ἀγάπη, μᾶς ἔγινεν ὅπλον σωτηρίας πρόξενον, καὶ στέφανος ἐπινίκιος.

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ὑπὲρ τῆς ὀγδόης.
Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ς'.

Ὀγδόην καλεῖ τὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος κατάστασιν. Ὅτι ὁ παρὼν βίος ἀνακυκλεῖται μὲ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος. Ἡ δὲ αἰτία ὁποῦ ἔγραψε τὸν Ψαλμὸν αὐτὸν εἶναι ἐτούτη. Εἰς τὴν β'. Βίβλον τῶν Βασιλειῶν Κεφάλ. ὕστερον, φαίνεται πῶς ὁ Δαβὶδ ὑπερηφανεύθη διὰ τὸν πολὺν Λαὸν ὁποῦ εἶχε, καὶ ἔστειλε τὸν Στρατηλάτην Ἰωὰβ, νὰ μετρήσῃ τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ οὕτως ἐποίησεν. Ὁ δὲ Θεὸς ἐπαροξύνθη, καὶ ἐμήνυσε τὸν Δαβὶδ, νὰ προκρίνῃ ἕνα ἀπὸ τὰ τρία ταῦτα. Ἢ νὰ γένῃ πεῖνα μεγάλη τρεῖς χρόνους εἰς ὅλους τοὺς τόπους του. Ἢ νὰ τὸν διώκουν οἱ ἐχθροί του τρεῖς μῆνας. Ἢ νὰ γένῃ θανατικὸν εἰς τὸν Λαόν του ἡμέρας τρεῖς. Καὶ ἐπροτίμησε τὸ ὕστερον. Καὶ παρευθὺς Ἄγγελος Κυρίου ἐφόνευσεν εἰς ὀλίγον διάστημα, χιλιάδας ἑβδομήκοντα. Τότες ὁ Δαβὶδ ἔκλαυσε πικρῶς, βλέποντας τὸν Ἄγγελον πῶς τοὺς ἐφόνευεν, ὡς ἀστραπὴ μὲ πολλὴν ταχύτητα. Καὶ λέγων ταῦτα, ἐδέετο τοῦ Θεοῦ, νὰ παύσῃ τὸν θυμόν του ὡς εὔσπλαγχνος. Ἐγὼ ἔπραξα τὴν ἁμαρτίαν, Πανοικτίρμων, καὶ Πολυέλεε Κύριε, λοιπὸν παίδευσον ἐμὲ τὸν ἀγνώμονα, καὶ ὄχι τὰ πρόβατα ταῦτα, ὁποῦ δὲν ἔπταισαν. Οὕτως οὖν ὁ ἐλεήμων Θεὸς ἐσπλαγχνίσθη, καὶ ἔπαυσεν ὁ θάνατος. Ὅθεν ὁ Προφήτης ἔγραψε τοῦτον τὸν Ψαλμὸν, καὶ δέεται μὲ πολλὴν κατάνυξιν, νὰ μή τον παιδεύσῃ μὲ θυμὸν τὴν ὥραν τῆς Κρίσεως διὰ τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, καὶ διὰ ταῖς ἄλλαις δύο ὁποῦ ἐτέλεσε.

Τὸ Κείμενον.

1. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Πολυέλεε Κύριε, δέομαί σου μή με κολάσῃς ὡς δικαστὴς θυμωμένος. Μήτε

ἰσομετρήσῃς μὲ τὴν ἁμαρτίαν τὴν τιμωρίαν, ὡς κριτὴς ὀργιζόμενος. Ἀλλὰ συγκέρασον μὲ τὴν φιλανθρωπίαν τὸ δίκαιον, ὡς Πατὴρ εὔσπλαγχνος, καὶ φιλόστοργος.

2. Ἐὰν δὲν ἀσθενήσῃ τὸ λογικὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον, τὰ πάθη δὲν στασιάζουσι. Διὰ τοῦτο λέγει, ἀσθενὴς εἶμαι, καὶ θεράπευσόν με Κύριε. Ὅτι τὰ κόκκαλά μου, ἤγουν οἱ λογισμοὶ ἐταράχθησαν.

3. Δὲν εἶναι μέρος εἰς ἐμὲ, νὰ μὴν ἔχῃ μεγάλην θλίψιν, καὶ βάσανον. Λοιπὸν Κύριέ μου τί βραδύνεις, καὶ δέν με θεραπεύεις τὸν ἄθλιον;

4. Ὅταν τινὰς πταίσῃ μεγάλα εἰς ἄλλον, τὸν μισᾷ, καὶ στρέφει ἐκεῖθεν τὸ πρόσωπον. Διὰ τοῦτο λέγει πρόσχες μοι Κύριε, λύτρωσαι ἀπὸ τὰ δεινὰ τὴν ψυχήν μου, καὶ σῶσόν με. Ὄχι διὰ τὰς ἀρετάς μου (ὅτι κανεὺν καλὸν δὲν ἐτέλεσα) ἀλλὰ μόνον διὰ τὸ μέγα σου ἔλεος.

5. Ναὶ πολυεύσπλαγχνε, δέξαι μου τὴν ἐξομολόγησιν, καὶ τὴν μετάνοιαν τώρα ὅπου ὠφελοῦσι τὰ δάκρυα. Ὅτι μετὰ θάνατον, σφαλίζει ἡ θύρα τῆς μετανοίας, καὶ μένουν οἱ στεναγμοὶ ἀνωφέλευτοι.

6. Διὰ τοῦτο ἐπειδὴ μεγάλας ἁμαρτίας ἔπραξα, ἐκοπίασα πολλὰ, καὶ ἐθλίβηκα, καταβρέχων τὴν μιανθεῖσάν μου κλίνην μὲ δάκρυα, ἐνθυμούμενος τὸ βάρος τῆς ἀνομίας μου. Καὶ δὲν θέλω παύσει οὕτω ποιῶν, ἕως νὰ τύχω συγχωρήσεως.

7. Ἐσκοτίσθη τὸ ὀπτικὸν τῆς διανοίας μου, διὰ τὴν ἀγανάκτησιν, Δέσποτα· καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐγήρασα ἀπὸ αἰτίαν τῶν δαιμόνων, ὅπου εἰς τὴν ἁμαρτίαν μὲ παρεκίνησαν. Ἢ διὰ σαρκικοὺς ἐχθροὺς λέγει· ὅτι τὰ ὀνείδη αὐτῶν τὸν ἀδυνάμησαν, καὶ ἐγήρασεν ἄωρα. Ὅθεν λέγει πάλιν πρὸς αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα.

8. Φύγετε ἀπὸ ἐμένα παράνομοι, ὅπου κατακρίνετε τὰ πταίσματά μου περιγελῶντές με, καὶ τὰ ἐδικά σας δὲν βλέπετε· παύσατε τῆς κατηγορίας, ὅτι ἐπήκουσε τὴν φωνὴν τοῦ κλαυθμοῦ μου ὁ Κύριος.

9. Καὶ προσδεξάμενος τὴν ταπεινήν μου δέησιν, ὡς εὔσπλαγχνος μου ἔδωκε τὴν συγχώρησιν.

με· Μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με.

2. Ἐλέησόν με Κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι. Ἴασαί με Κύριε, ὅτι ἐταράχθη τὰ ὀστᾶ μου.

3. Καὶ ἡ ψυχή μου ἐταράχθη σφόδρα. καὶ σὺ Κύριε ἕως πότε;

4. Ἐπίστρεψον Κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου. Σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου.

5. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου. Ἐν δὲ τῷ ᾅδῃ τίς ἐξομολογήσεταί σοι;

6. Ἐκοπίασα ἐν τῷ στεναγμῷ μου· Λούσω καθ' ἑκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου· Ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνήν μου βρέξω.

7. Ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός μου· ἐπαλαιώθην ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς μου.

8. Ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. Ὅτι εἰσήκουσε Κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ μου.

9. Ἤκουσε Κύριος τῆς δεήσεώς μου. Κύριος τὴν

προσευχήν μου προσεδέξατο.

10. Αἰσχυνθείησαν καὶ ταραχθείησαν πάντες οἱ ἐχθροί μου. Ἀποστραφείησαν, καὶ καταισχυνθείησαν σφόδρα διὰ τάχους. Δόξα.

10. Λοιπὸν παύσατε μὲν ἐμὲ ὀνειδίζοντες, θρηνήσατε δὲ τὰς ἁμαρτίας σας αἰσχυνόμενοι, καὶ κάμετε ταχέως μετάνοιαν· ὅτι φοβερὸν, καὶ δίκαιον τὸ Θεῖον Κριτήριον.

Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ Ζ'.
Ὃν ᾖσε τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσὶ Υἱοῦ Ἰεμενῆ.

Φεύγων ὁ Θεῖος Δαβὶδ τὸν πατραλοίαν Υἱόν του, ἔστειλε τὸν Χουσὶ, νὰ διασκεδάσῃ τὰς βουλὰς τοῦ Ἀχιτόφελ. Καὶ οὕτως ἐποίησε, καταπείθωντας τὸν Ἀβεσσαλὼμ νὰ μὴ διώξῃ εὐθὺς τὸν Πατέρα του, ἀλλὰ νὰ τοῦ δώσῃ ὀλίγην διορίαν. Καὶ οὕτως ὁ Θεῖος Δαβὶδ, μὲ τὴν ἀναβολὴν αὐτὴν, σωτηρίας ἔτυχε. Τότε γοῦν προσέφερε τῷ Θεῷ τοῦτον τὸν Ψαλμὸν, ὥσπερ ὕμνον, καὶ προσευχὴν εὐάρμοστον. Καὶ μὲ τοῦτον διδάσκει μὲν τοὺς ἀδικημένους, νὰ ἔχουν εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα τως· τοὺς δὲ ἀδικητὰς, ὁποῦ διώκουσι τὸν Πλησίον χωρὶς αἰτίαν, νὰ φοβηθοῦν τὴν μέλλουσαν κρίσιν, καὶ φοβερὰν ἀνταπόδοσιν, καὶ νὰ μετανοήσουν τὰς ἁμαρτίας τως, πρὶν νὰ τοὺς ἔλθῃ ὁ θάνατος.

Τὸ Κείμενον.

1. Κύριε ὁ Θεός μου ἐπὶ σοὶ ἤλπισα. Σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με· καὶ ῥῦσαί με.

2. Μή ποτε ἁρπάσῃ ὡς Λέων τὴν ψυχήν μου, μὴ ὄντος λυτρουμένου, μηδὲ σώζοντος.

3. Κύριε ὁ Θεός μου, εἰ ἐποίησα τοῦτο, εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν χερσί μου.

4. Εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Δὲν ἔχω τὸ θάρρος, καὶ τὴν ἐλπίδα μου, Δέσποτα, εἰς ἀνθρωπίνην βοήθειαν, ἀλλὰ μόνον εἰς σὲ ἐλπίζω ὁ ἀχρεῖος οἰκέτης σου, νὰ μὲ λυτρώσῃς μὲ τὴν Παντοδύναμον χεῖρά σου ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, ὁποῦ μὲ διώκουσι.

2. Ναὶ Πολυεύσπλαγχνε, σκέπασόν με μὲ τὴν κηδεμονίαν σου, διὰ νὰ μὴν ἁρπάσῃ ὁ ἀντίδικος τὴν ψυχήν μου ὡς Λέων ἄγριος, εὑρίσκωντάς με ἔρημον τῆς σῆς προνοίας, καὶ παντελῶς διαφθείρῃ με.

3. Τῆς ἀρετῆς οἱ τρόποι εἶναι πολλοί· διὰ τοῦτο δὲν καυχᾶται ἐδῶ, πῶς δὲν ἔπραξε ποτέ του κακὸν, ἀλλ' ὅτι δὲν ἀδίκησε τοὺς ἐχθρούς του πώποτε. Ὅθεν λέγει μὲ θάρρος ταῦτα ὡς πρᾶος, καὶ ἀμνησίκακος.

4. Κύριέ μου, ἐὰν ἀπέδωκα ποτὲ τοῖς ἐχθροῖς

μου κακὸν ἀντὶ κακοῦ, γύμνωσαί με τῆς κηδεμονίας, καὶ βοηθείας σου.

5. Καὶ παράδος ἐμὲ εἰς τοὺς δυσμενεῖς ἐχθρούς μου ὑποχείριον. Καὶ οὐ μόνον ἂς ὑστερηθῶ τῆς παρούσης δόξης, καὶ Βασιλείας, ἀλλὰ καὶ νὰ παραδοθῶ εἰς ἄτιμον, καὶ καταγέλαστον θάνατον.

6. Ἐπειδὴ γοῦν μὲ καταδιώκουσιν ἄδικα, μὴ μακροθυμήσῃς πλέον, ἀλλὰ ἔγειρου μὲ δικαίαν ὀργήν, δεῖξαι εἰς αὐτοὺς τὴν θαυμασιόν σου δύναμιν, καὶ κάμε τους νὰ γνωρίσουν πόσον ὑπερβαίνει τὰ πέρατα, καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν ἡ μεγαλειότης σου.

7. Καὶ καθὼς ἐσὺ ἐνομοθέτησας τοὺς ἐπιγείους Κριτὰς, νὰ ἐκδικοῦσι τοὺς ἀδικουμένους, δεῖξον τὴν πρόνοιάν σου καὶ εἰς τὸ λόγου μου. Ὅτι μὲ τὸν τρόπον τοῦτον βλέποντες οἱ λαοὶ τὴν ἀξίαν δίκην, ὅπου ἔδωκες τοῖς ἀδίκοις, αὐξαίνεται ἡ λατρεία σου, πληθεύῃ ἡ συναγωγὴ τῶν Δικαίων, ἀπείρακτος ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς σου, διὰ νὰ σὲ δοξάζουσι.

8. Καὶ ἐπειδὴ εἶσαι μὲν Ὕψιστος, καὶ Θεὸς Παντοδύναμος, ἀπὸ πολλοὺς δὲ ἀγνοούμενος, ἐμφανήσου ποταπὸς εἶσαι μὲ αὐτὴν τὴν κηδεμονίαν σου, νὰ γνωρίσουν, ὅτι ἐδική σου εἶναι ἡ ἐξουσία, νὰ κρίνῃς ἅπαντας.

9. Δικαιοσύνην λέγει, πῶς δὲν ἀδίκησε ποσῶς τὸν Ἀβεσαλώμ, καὶ τὸν Ἀχιτόφελ, ὅπου αὐτοὶ ἐγύρευαν νὰ τὸν φονεύσουν, χωρὶς νὰ τοὺς πταίσῃ. Λέγει οὖν, κατὰ τὴν ἀκακίαν μου ταύτην, σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ κρίνῃς, καὶ ὄχι διὰ τὰ λοιπά μου πταίσματα.

10. Ὁ Σύμμαχος εἶπεν, ἀπαρτισθήτω, ἂς φανῇ ματαία ἡ πονηρία τῶν κακῶν ἀνθρώπων, καὶ μὴ προκόψουν εἰς ταῖς ἀτυχίαις, διὰ νὰ γένουν οἱ Δίκαιοι εἰς τὴν ἀρετὴν προθυμότεροι, βοηθούμενοι ὑπὸ τοῦ Κυρίου, ὅστις γινώσκει τοὺς λογισμοὺς τῆς καρδίας. Τοὺς ὁποίους λέγει νεφρούς· ἐπειδὴ αὐτοὶ διεγείρουν τοὺς λογισμοὺς τῆς ἐπιθυμίας.

11. Οὕτω καὶ ἐγὼ θέλω βοηθηθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν, ὅστις σώζει ὅλους τοὺς Δικαίους, καὶ ἀ-

ἀνταποδιδοῦσί μοι κακὰ, ἀποπέσοιμι ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός.

5. Καταδιώξαι ἄρα ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου. Καὶ καταλάβοι, καὶ καταπατήσαι εἰς γῆν τὴν ζωήν μου, καὶ τὴν δόξαν μου εἰς χοῦν κατασκηνώσαι.

6. Ἀνάστηθι Κύριε ἐν ὀργῇ σου, ὑψώθητι ἐν τοῖς πέρασι τῶν ἐχθρῶν σου.

7. Καὶ ἐξεγέρθητι Κύριε ὁ Θεός μου, ἐν προστάγματι ᾧ ἐνετείλω. Καὶ συναγωγὴ Λαῶν κυκλώσει σε.

8. Καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς ὕψος ἐπίστρεψον. Κύριος κρινεῖ λαούς.

9. Κρινόν μοι Κύριε κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμοί.

10. Συντελεσθήτω δὴ πονηρία ἁμαρτωλῶν. Καὶ κατευθυνεῖς Δίκαιον, ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ Θεὸς δικαίως.

11. Ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ σώζον-

τῳ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

12. Ὁ Θεὸς κριτὴς δίκαιος, καὶ ἰσχυρὸς, καὶ μακρόθυμος, καὶ μὴ ὀργὴν ἐπάγων καθ' ἑκάστην ἡμέραν.

13. Ἐὰν μὴ ἐπιστραφῆτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει. Τὸ τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινε, καὶ ἡτοίμασεν αὐτό.

14. Καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασε σκεύη θανάτου. Τὰ βέλη αὐτοῦ τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο.

15. Ἰδοὺ ὠδίνησεν ἀδικίαν· Συνέλαβε πόνον, καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν. Λάκκον ὤρυξε, καὶ ἀνέσκαψεν αὐτὸν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον, ὃν εἰργάσατο.

16. Ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ἐπὶ κορυφὴν αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται.

17. Ἐξομολογήσομαι τῷ Κυρίῳ, κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ ὑψίστου.

θεῖς τῇ καρδίᾳ, ὁποῦ δὲν ἔχουν δυστροπίας, καὶ πανουργεύματα.

12. Ἐσεῖς δὲ ἀσεβεῖς, καὶ παράνομοι γινώσκετε, ὅτι ὁ δικαιοκρίτης Θεὸς εἶναι μεγάλος, καὶ Παντοδύναμος. Ὅθεν μέλλει νὰ σᾶς κολάσῃ ἐξ ἀποφάσεως. Ἀμὴ ὡς μακρόθυμος δὲν δείχνει τὴν ὀργὴν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, νὰ σᾶς παιδεύῃ εἰς πᾶν ἁμάρτημα.

13. Ἀλλὰ καρτερεῖ ἕως ὕστερα, ἐὰν δὲν μετανοήσετε, νὰ ἀκονίσῃ τὴν μάχαιραν τῆς δικαιοσύνης του. Ὅτι τὸ τόξον ἔχει κορδισμένον, καὶ ἕτοιμον.

14. Τὴν πανολεθρίαν τῶν ἁμαρτωλῶν δηλοῖ μὲ ταῦτα. Οἵτινες ἐπειδὴ τὴν εὔφλεκτον ὕλην τῆς ἁμαρτίας ἐδέχθησαν, καὶ ᾠκοδόμησαν ξύλα, καὶ χόρτον, καὶ καλάμην, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, δικαίως θέλουν καταβληθῇ μὲ πυρφόρα βέλη θανάσιμα εἰς παίδευσιν αἰώνιον.

15. Διὰ τὸν Ἀχιτόφελ εἶπε ταῦτα εἰς τὴν πονηρὰν ἐκείνην βουλὴν, ὁποῦ ἐκατασκεύασεν ἄδικα κατὰ τοῦ Δαβὶδ ὁ παράνομος. Λέγει οὖν. Αὐτὸς ἔσκαψε λάκκον, νὰ μὲ παγιδεύσῃ, ἀλλὰ μὲ δικαιοκρισίαν Θεοῦ ἔπεσεν αὐτὸς εἰς τὸν βόθρον, ὁποῦ ἔκαμε διὰ λόγου μου.

16. Καὶ ὅσα κακὰ ἐμελέτα νὰ τελέσῃ εἰς ἐμὲ, ὁποῦ δὲν τὸν ἀδίκησα, ἔστρεψαν δικαίως ἀπάνω του. Καὶ ἡ ἁμαρτία του, ἔπεσεν εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μὲ θείαν νεῦσιν, καὶ βούλησιν.

17. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Πανάγαθος Κύριος, ἔδειξεν εἰς ἐμὲ τοσὴν πρόνοιαν, δὲν θέλω φανῇ περὶ τὸν εὐεργέτην ἀχάριστος. Ἀλλὰ νὰ τὸν εὐχαριστῶ καθ' ἑκάστην, τὴν δικαίαν κρίσιν αὐτοῦ διηγούμενος. Καὶ νὰ ψάλλω, δοξάζωντας τὸ Ἅγιον αὐτοῦ, καὶ ὑπερύμνητον ὄνομα.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν Ληνῶν. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Η'.

Εἰς ὅσους Ψαλμοὺς ἔγραψαν εἰς τὸ τέλος, οἱ Ἑβδομήκοντα, ὁ Ἀκύλας, καὶ Θεοδοτίων, τῷ Νικοποιῷ ἡρμήνευσαν· ὁ δὲ Σύμμαχος, Ἐπινίκιος. Καθὼς καὶ οὗτος προσφέρεται τῷ Νικοποιῷ Χριστῷ. Ὅστις ἐκατά-

λυσε

λυσε τὸν ἐχθρὸν, καὶ ἀδικητὴν, λυτρώσας τῆς τυραννίδος αὐτοῦ τὸ ἀνθρώπινον. Λινοὺς δὲ τὰς Ἐκκλησίας ἐπωνόμασεν, ἐπειδὴ καὶ τὸν Κύριον ἄμπελον λέγομεν. Αὐτὴ ἡ προσηγορία εἶναι εἰς μεγάλην κατηγορίαν τῆς ἀπιστίας τῶν τυφλῶν Ἰουδαίων. Οἵτινες ἀκούοντες πλῆθος Λινῶν, καὶ ἠξεύροντες, ὅτι ἐκείνων δὲν ἐδόθη παρὰ μία Ἐκκλησία, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, κατὰ τὸν μέγαν Ἠσαΐαν, προλινῶνιον· πάλιν δὲν ἐννοοῦσι τὴν ἀλήθειαν, πῶς ἔπαυσε τὸ σκιῶδες τοῦ Νόμου εἰκόνισμα, ἐπεφάνη δὲ ἡ χάρις τῆς Νέας Διαθήκης, καὶ πάντας ἀνθρώπους ἐφώτισεν. Οἱ δὲ Λινοὶ λέγονται κοινῶς Πατητήρια.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΚΥΡΙΕ, ὁποῦ δεσπόζεις ἁπάντων τῶν κτισμάτων, καὶ ἐξόχως ἡμῶν τῶν δούλων σου, πόσον εἶναι τὸ Ὄνομά σου πανταχοῦ σεβασμιώτατον, καὶ θαυμάσιον; Ταῦτα λέγει ἢ διὰ τὸ μεγαλεῖον τῶν ποιημάτων τοῦ Θεοῦ, ἢ διατὶ ἐκηρύχθη εἰς ὅλην τὴν Γῆν τὸ σωτήριον Εὐαγγέλιον.

2. Ἀντὶ τοῦ ἐγνώρισαν ἅπαντες, ὅτι ἐξουσιάζεις τὸν Οὐρανὸν, καὶ τὴν Γῆν, καὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν. Ὅτι εἶχε μὲν τὴν μεγαλοπρέπειαν πάντοτε, ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι δὲν τὴν ἐγνώριζαν· ἢ διὰ τὴν τῶν Ἀγγέλων λέγει προσκύνησιν, μετὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος ἀνάληψιν.

3. Νηπίους, καὶ θηλάζοντας λέγει τοὺς Ἀποστόλους. Οἵτινες μὲ τὴν ἀμάθειαν τως, καὶ ἁπλότητα, ἐκατάλυσαν τὸν διάβολον. Ἢ κατὰ τὴν Ἱστορίαν, εἰς ἔλεγχον τῶν Ἰουδαίων τὸ λέγει. Ὅτι οἱ μὲν παῖδες ἀνύμνουν τὸν Χριστὸν, οἱ δὲ Πατέρες τὸν Σωτῆρα, καὶ Εὐεργέτην ἐσταύρωσαν.

4. Ἐγὼ δὲ στοχαζόμενος τῶν στοιχείων, καὶ φωστήρων τὴν εὐκοσμίαν, καὶ ὡραιότητα, καταλαμβάνω τὴν σὴν μεγαλουργίαν, καὶ περισσὰ ἀπορῶ, καὶ θαυμάζω.

5. Καὶ ἐξόχως τὴν πολλήν σου κηδεμονίαν, καὶ πρόνοιαν, ὁποῦ δείχνεις εἰς τοὺς εὐτελεῖς ἡμᾶς. Νὰ ἐνθυμᾶσαι, καὶ νὰ μᾶς τιμᾶς τοσοῦτον, μὲ τὴν Ἁγίαν σου ἐπίσκεψιν, μὲ ὅλον, ὁποῦ τοσάκις σοῦ πταίομεν.

6. Τοῦτον τὸν ἄνθρωπον ἐποίησας κατὰ τὴν φύσιν μὲν, ἀπὸ τοὺς Ἀγγέλους μικρότερον, εἰς δὲ

Τὸ Κείμενον.

1. ΚΥΡΙΕ ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ Γῇ.

2. Ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπεράνω τῶν Οὐρανῶν.

3. Ἐκ στόματος νηπίων, καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον, ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου. Τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν, καὶ ἐκδικητήν.

4. Ὅτι ὄψομαι τοὺς Οὐρανοὺς, ἔργα τῶν δακτύλων σου· Σελήνην, καὶ ἀστέρας, ἃ σὺ ἐθεμελίωσας.

5. Τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ; ἢ Υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;

6. Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ᾽ Ἀγγέλους.

Δόξῃ,

Δόξῃ, καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν. Καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου.

τὴν χάριν χωρητικὸν τῆς μακαριότητος, καὶ εἰς τὴν ἀξίαν ἐξουσιαστὴν, καὶ δεσπότην πάσης τῆς Κτίσεως. Καὶ τὸν σὸν Υἱὸν πρὸς ὀλίγον καιρὸν ἔδειξες μικρότερον τῶν Ἀγγέλων, διὰ τὴν Σάρκωσιν, ἀμὴ πάλιν εὐθὺς τὸν ἐδόξασες τόσον, καὶ ὕψωσες, ὁποῦ ὑπερβαίνει ὅλα τὰ κτίσματα, καὶ τὰ Οὐράνια τάγματα.

7. Πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πρόβατα, καὶ βόας ἁπάσας. Ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου, τὰ πετεινὰ τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν.

7. Καὶ αὕτη ἀπόδειξις τῆς μεγίστης σου δυνάμεως, τὸ νὰ ὑποτάξῃς εἰς τὴν ἀτελῆ μας φύσιν ὅλα τὰ πράγματα ἐπίγεια, ἀέρια, καὶ θαλάσσια. Καὶ ὑπὸ τὴν Βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ ὑπέκλινας τοὺς πρακτικοὺς Δικαίους, καὶ τοὺς καλοὺς θεωρητικοὺς, καὶ ἁπλῶς τὴν ὁρατὴν κτίσιν, καὶ ἀόρατον. Οὗτος γὰρ ὁ Ψαλμὸς προλέγει τὴν θείαν Ἐνανθρώπησιν, καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς Οἰκουμένης, καὶ τὴν περὶ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ κηδεμονίαν διδάσκει ὁ Προφήτης.

8. Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

8. Ὅθεν ἐκπληττόμενος, ἔθηκε πάλιν εἰς τὸ τέλος τοῦ Ψαλμοῦ τὸ προοίμιον. Κύριε, ὁ Κύριος ἡμῶν.

Δόξα. Κάθισμα Α΄.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν Κρυφίων τοῦ Υἱοῦ. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Θ΄.

ὍΤαν ἀναφέρῃ εἰς τὴν ἐπιγραφὴν διὰ Υἱὸν, γροικᾶται διὰ τὸν Χριστὸν εἰς τοὺς Ψαλμοὺς ὅλους, ὁποῦ τὸ λέγει. Ὅταν δὲ ἔχει καὶ ἄλλην τινὰ λέξιν, καθὼς τώρα ὁποῦ λέγει ὑπὲρ τῶν κρυφίων, γροικᾶται διὰ τὴν Θεότητα τοῦ Χριστοῦ ἀντάμα, καὶ ἀνθρωπότητα, ὅτι αἱ κρίσεις τοῦ Θεοῦ εἰσὶν ἀκατάληπτοι. Τοῦτον τὸν Ψαλμὸν ἔκαμεν ὁ Δαβίδ. Καὶ προφητεύει τὴν νίκην ὁποῦ ἐπῆρεν ὁ Χριστὸς κατὰ τοῦ θανάτου. Κρύφιον δὲ τοῦτο τὸ μυστήριον ὠνόμασαν οἱ Ο΄. ἐξηγηταί. Ὅτι πρὸ τοῦ τέλους, καὶ αὐτοὺς τοὺς Ἀποστόλους ἐλάνθανεν. Ἔτι γροικᾶται καὶ διὰ τὴν φοβερὰν κρίσιν ὁποῦ θέλει κάμει τὴν β΄. Παρουσίαν αὐτοῦ, νὰ δώσῃ καθ' ἑνὸς κατὰ τὰ ἔργα του. Ἔτι γροικᾶται καὶ διὰ τὸν Κόσμον, πῶς κυβερνᾶται μὲ τὰς ἀποκρύφους κρίσεις τοῦ Θεοῦ, καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν τύχην, καθὼς ἐφρονοῦσαν οἱ μωροὶ Ἕλληνες.

Τὸ Κείμενον.

1. ἘΞομολογήσομαί σοι Κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου. Διηγή-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΤΩν ἐναρέτων, καὶ τελείων ἀνδρῶν εἶναι τοῦτο ἴδιον, νὰ ἀφιερώνουν ὅλην τὴν καρδίαν αὐτῶν, καὶ διάνοιαν τῷ Κυρίῳ, καὶ αὐ-

τοῦ

τὸν μόνον νὰ ἔχουν ἀγαλλιάσεως ἀφορμὴν, καὶ ὑμνῳδίας ὑπόθεσιν, ψάλλοντες εἰς δόξαν αὐτοῦ, καὶ αἴνεσιν, καὶ διηγούμενοι πάντα τὰ θεῖα θαυμάσια.

2. Ὁ Σύμμαχος ἑρμήνευσε ταῦτα, οὕτως. Ἄσω τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε· βλέπων τοὺς ἐχθρούς μου, πῶς ἔστρεψαν ὀπίσω ὡς ἀσθενεῖς, καὶ ὑπὸ σοῦ ἀπωλέσθησαν.

3. Ὅτι μὴ ὑποφέρων ὡς εὔσπλαγχνος, νὰ θεωρῇς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν τυραννουμένην ὑπὸ τοῦ δαίμονος, ἐκάθισες ὡς ἐπὶ θρόνου δίκης ὁ δίκαιος Κριτὴς, νὰ λυτρώσῃς τὴν αἰχμάλωτον.

4. Καὶ ἐπετίμησες τὰ Ἔθνη. Ἤγουν, ἐπίστρεψες ἀπὸ τὴν πλάνην τὸν ἄνθρωπον, διὰ μέσου τῶν Κηρύκων, καὶ Ἀποστόλων σου. Καὶ οὕτως ἀπώλεσεν ὁ ἀσεβὴς διάβολος ἐκείνους, ὅπου τοῦ ἐπείθοντο πρότερον, καὶ ἐξαλείφθη ἡ δόξα του τέλεια, μένοντας κατησχυμμένος αἰώνια.

5. Ἐγυμνώθη ἀπὸ ὅλα τὰ ὅπλα του, μὴ ἔχων πλέον τοὺς ὑπουργοὺς τῆς ἀσεβείας. Ἡ ὁποία ἐκαταλύθη εἰς ὅλας τὰς πόλεις, ὅπου ἐπολιτεύετο. καὶ πανταχοῦ ἐδέχθησαν τὴν εὐσέβειαν.

6. Καὶ ἡ μὲν ἐνθύμησις τοῦ πλάνου ἐκείνου ἐχάθη ὥσαν ἕνας κτύπος, ὅπου ἀκούεται, καὶ εὐθὺς ἀπόλλυται.

7. Ὁ δὲ ἡμέτερος Δεσπότης ἔχει τὸ κράτος αἰώνιον. Ὅτι οὐ μόνον εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα ἔδειξε τὴν μεγάλην του δύναμιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν μέλλοντα τὴν θέλει φανερώσει εἰς τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο κριτήριον, ὅταν κρινῇ δικαίως τὴν Κτίσιν ἅπασαν.

8. Πένητα λέγει τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων, διὰ τὴν πολλὴν πτωχείαν τῆς παρανομίας. Τὴν ὁποίαν φύσιν ἠλέησε, δίδωντάς μας εἰς τὰς πολλὰς θλίψεις βοήθειαν εὔκαιρον, ἤγουν πρόσφορον, καὶ ἁρμόδιον.

9. Λοιπὸν ἂς ἔχουν εἰς αὐτὸν τὸν ἐλεήμονα τὴν ἐλπίδα τως ὅσοι τὸν ὁμολογοῦν Θεὸν, καὶ Σωτῆρα. Ὅτι ποτὲ δὲν θέλει ἐγκατα-

σομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. Εὐφρανθήσομαι, καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοί. Ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε.

2. Ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἀσθενήσουσι, καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου.

3. Ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν μου, καὶ τὴν δίκην μου. Ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου ὁ κρίνων δικαιοσύνην.

4. Ἐπετίμησας ἔθνεσι, καὶ ἀπώλετο ὁ ἀσεβής. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐξήλειψας εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

5. Τοῦ ἐχθροῦ ἐξέλιπον αἱ ῥομφαῖαι εἰς τέλος, καὶ πόλεις καθεῖλες.

6. Ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ μετ' ἤχου.

7. Καὶ ὁ Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα μένει. Ἡτοίμασας ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

8. Καὶ ἐγένετο Κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι, βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψεσι.

9. Καὶ ἐλπισάτωσαν ἐπὶ σοὶ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομά σου. Ὅτι οὐκ ἐγ-

κατέλιπες τοὺς ἐκζητοῦντάς σε Κύριε.

10. Ψάλατε τῷ Κυρίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν Σιών.

11. Ἀναγγείλατε ἐν τοῖς Ἔθνεσι τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ.

12. Ὅτι ὁ ἐκζητῶν τὰ αἵματα αὐτῶν ἐμνήσθη. Οὐκ ἐπελάθετο τῆς κραυγῆς τῶν πενήτων.

13. Ἐλέησόν με Κύριε, ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου. Ὁ ὑψῶν με ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου.

14. Ὅπως ἂν ἐξαγγείλω πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιών.

15. Ἀγαλλιασώμεθα ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου. Ἐνεπάγησαν Ἔθνη ἐν διαφθορᾷ ᾗ ἐποίησαν· ἐν παγίδι ταύτῃ, ᾗ ἔκρυψαν, συνελήφθη ὁ πούς αὐτῶν.

16. Γινώσκεται Κύριος κρίματα ποιῶν. Ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ συνελήφθη ὁ ἁμαρτωλός.

17. Ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ᾅδην.

λείψει ἐκείνους, ὅπου τὸν ποθοῦν, καὶ ζητοῦσί τον.

10. Κατὰ τὴν γνώμην τῶν Ἰουδαίων λέγει πῶς κατοικᾷ εἰς τὴν Σιὼν ὁ Θεός. Ἡμεῖς δὲ λέγομεν πάλιν Σιὼν, καὶ Ἰερουσαλὴμ ἐπουράνιον, καθὼς ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων ἐμάθαμεν.

11. Τὰ ἐπιτηδεύματα, λέγει ὁ Σύμμαχος μηχανάς. Ὁ δὲ Ἀκύλας ἐναλλαγάς. Καὶ ὄντως μεγάλων πραγμάτων ἐναλλαγὴ ἐγένετο διὰ τῆς σωτηρίας τοῦ Κυρίου ἐνανθρωπήσεως. Οἱ ἐχθροὶ φίλοι, καὶ οἱ κύνες Υἱοὶ, καὶ αἱ μηχαναὶ θεοπρεπεῖς. Ἡ γὰρ ἀτιμία μας ἤφερε τὴν τιμὴν, καὶ τὴν ζωὴν ὁ θάνατος.

12. Ὅτι ἐκεῖνος ὅπου βλέπει τὰ πάντα, ἐζήτησεν αὐστηρὰν ἀπολογίαν διὰ τὰ αἵματα ὅπου ἔχυσαν ἄδικα οἱ ἄνομοι, ἀπατηθέντες ὑπὸ τοῦ δαίμονος. Καὶ τὴν ταλαιπωρίαν τῶν πτωχῶν δὲν ἀστόχησεν.

13. Ἐπειδὴ ἤκουσε τὴν ἐλεεινὴν, καὶ θρηνώδη φωνὴν, ὅπου ἔκραζαν οἱ ἐν σκότει καθήμενοι, λέγοντες. Ἐλέησον ἡμῶν τὴν ταπείνωσιν, καὶ λύτρωσαί μας ἀπὸ τὸν θάνατον.

14. Διὰ νὰ κηρύττεται μεγαλοφώνως τὸ κράτος σου εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας, καὶ νὰ ὑμνολογᾶται τὸ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου τὸ Ἅγιον, καὶ σεβάσμιον.

15. Καὶ οὕτω νὰ χαιρώμεθεν ἀγαλλιώμενοι διὰ τὴν σωτηρίαν, ὅπου ἐλάβαμεν· καὶ νὰ λέγωμεν, ὅτι οἱ δαίμονες ἔπεσον εἰς τὴν παγίδα ὅπου ἔκρυψαν. Καὶ ἀπωλέσθησαν μὲ τὸν Σταυρὸν, ὅπου αὐτοὶ ἡτοίμασαν, διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν σωτηρίαν μας, καὶ ἐπιάσθησαν εἰς ταῖς βροχάδες οἱ πόδες τους.

16. Ἢ διὰ τὰ ἄπιστα Ἔθνη λέγει. ὅπου ἐφόνευαν τοὺς Ἀποστόλους, καὶ Μάρτυρας, διὰ νὰ ἀφανίσουν τὴν Πίστιν, ἥτις μᾶλλον ἐστερεώθη. Καὶ οὕτως ἐγνώσθη ὁ Κύριος σοφῶς, καὶ δικαίως κρίνων, καὶ ᾠκονόμησε νὰ ἀπολεῖται ὁ ἀσεβὴς εἰς ταῖς πανουργίαις του.

17. Ὅσοι δὲν ἐπίστευσαν εἰς τὸ κήρυγμα, ἤγουν ὅλα τὰ Ἔθνη, ὅπου δὲν ὁμολογοῦσι τὸν

Θεόν,

Θεὸν, νὰ καταςραφοῦν εἰς τὸν ᾅδην τάχιςα, χωρὶς νὰ δυνηθοῦν, νὰ βλάψουν ποσῶς τοὺς πιςεύοντας.

18. Ὅτι δὲν ἀςοχᾶ ὁ Θεὸς τῶν πενήτων, οὔτε ἀφήνει, νὰ ἀπολεσθῇ ἡ ὑπομονή τως ἕως τὸ ὕςερον. Ἀλλ' αὐτοὺς μὲν πληρώνει, καὶ βραβεύει πλουσιοπάροχα. Τοὺς δὲ ἀδίκους, ὁποῦ τοὺς ἔπνιγαν θέλει παιδεύσει ἐπάξια.

19. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Προφήτης, ἐπρόβλεψε μὲ τὸν προορατικὸν ὀφθαλμὸν τὰς παιδεύσεις, ὁποῦ ἔμελλον νὰ πάθουν ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν, τῆς εὐσεβείας οἱ Κήρυκες. Ὅθεν εὐκτικῶς λέγει πρὸς Κύριον, νὰ ἐγερθῇ εἰς κρίσιν κατὰ τῶν Ἐθνῶν.

20. Καὶ νὰ τοὺς δώσῃ ἡγεμόνα, καὶ νομοθέτην, νὰ τοὺς ταπεινώσῃ, νὰ γνωρίσουν πῶς εἶναι ἄνθρωποι, ἀφήνοντες τὸν θηριώδη βίον αὐτῶν.

21. Διατί Κύριε μᾶς ἐγκατέλιπες; καὶ φαίνεται πῶς ἐμάκρυνες ἀπὸ τοὺς ἀδικουμένους, καὶ δὲν τους ἐκδικεῖς. Οἵτινες βλέποντες τὴν ἀλαζονίαν τῶν ἀδικούντων, κατακαίγουνται ὡς ὑπὸ πυρός. Καὶ ςενάζοντες, εὐγαίνει καπνὸς ἀπὸ τὴν θλίψιν ὁποῦ ἔχουσι.

22. Καὶ σχεδὸν ἀμφιβάλλουσι περὶ τῆς θείας προνοίας σου, συλλογιζόμενοι διάφορα πράγματα, βλέποντες τοὺς ἁμαρτωλοὺς νὰ πράττουσι μύρια παράνομα, καὶ νὰ τοὺς ἐπαινοῦν οἱ τάλανες, δοξάζοντες αὐτοὺς εἰς ταῖς ἀδικίαις, καὶ αἰσχρουργίαις τως.

23. Καὶ ἔχει τόσην μανίαν, καὶ λύσσαν ἀχόρταγον εἰς τὰ κακὰ ὁ ἁμαρτωλὸς, ὁποῦ θαρρεῖ, πῶς δὲν θέλεις κάμει ἐξέτασιν κατ' αὐτοῦ ὀργιζόμενος, καὶ ὅτι δὲν ἠξεύρεις τὰς πράξεις του. Διὰ τοῦτο δαπανᾶ, καὶ ἐξοδιάζει ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς του εἰς ἔργα βέβηλα, αἰσχρὰ, καὶ παρανομώτατα.

24. Παντελῶς καταφρονεῖ τοὺς νόμους σου. Καὶ μὲ ὅλον ἐτοῦτο φαίνεται πῶς κατευοδοῦται. Νικᾶ τοὺς ἐχθρούς του, ἔχει εὐημερίαν, καὶ πᾶσαν ἀπόλαυσιν πρόσκαιρον.

Πάντα τὰ Ἔθνη τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ Θεοῦ.

18. Ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχός. Ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολεῖται εἰς τέλος.

19. Ἀνάςηθι Κύριε, μὴ κραταιούσθω ἄνθρωπος. Κριθήτωσαν Ἔθνη ἐνώπιόν σου.

20. Κατάςησον Κύριε νομοθέτην ἐπ' αὐτούς. Γνώτωσαν Ἔθνη, ὅτι ἄνθρωποι εἰσίν.

21. Ἵνα τί Κύριε ἀφέςηκας μακρόθεν; Ὑπερορᾷς ἐν εὐκαιρίαις, ἐν θλίψεσιν; Ἐν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν ἀσεβῆ, ἐμπυρίζεται ὁ πτωχός.

22. Συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίοις, οἷς διαλογίζονται. Ὅτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀδικῶν ἐνευλογεῖται.

23. Παρώξυνε τὸν Κύριον ὁ ἁμαρτωλός· κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκζητήσει· οὐκ ἔςιν ὁ Θεὸς ἐνώπιον αὐτοῦ. Βεβηλοῦνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ.

24. Ἀνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει.

25. Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, οὐ μὴ σαλευθῶ, ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν ἄνευ κακοῦ.

25. Ὅθεν ὡς ἄφρων ἐπαίρεται μάλιστα, τοιαῦτα εἰς τὴν καρδίαν συλλογιζόμενος. Δὲν θέλω περιτραπεῖ εἰς κάμμίαν γενεὰν, ὅπε νὰ μοῦ ἔλθῃ θλίψις, καὶ κάκωσις πώποτε.

26. Οὗ ἀρᾶς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει, καὶ πικρίας, καὶ δόλου. Ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ κόπος, καὶ πόνος.

26. Καὶ οὕτως ἔχει πάντα γεμάτο πικρίαν, καὶ δόλον τὸ στόμα του, καὶ δὲν βγένει λόγος ἀπὸ τὴν γλῶσσαν του, νὰ μὴν εἶναι εἰς πόνον τοῦ Πλησίον, καὶ κάκωσιν.

27. Ἐγκάθηται ἐνέδρᾳ μετὰ πλουσίων ἐν ἀποκρύφοις, τοῦ ἀποκτεῖναι ἀθῶον.

27. Καθήμενος μὲ τοὺς πλουσίους, καὶ διωκάστας εἰς τὰ συνέδρια, κατασκευάζει μηχανὰς, καὶ ἐνέδρας, νὰ θανατώσῃ ἀναιτίους, ὅπου δὲν ἔπταισαν.

28. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσιν. Ἐνεδρεύει ἐν ἀποκρύφῳ ὡς Λέων ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ. ἐνεδρεύει τοῦ ἁρπάσαι πτωχὸν, ἁρπάσαι πτωχὸν ἐν τῷ ἑλκῦσαι αὐτόν.

28. Καὶ καθὼς τὸ Λεοντάρι κοιτάζει ἀπὸ τὴν μάνδραν αὐτοῦ εἰς εὔχ, καὶ ἄλλο μέρος τὰ ὄμματα, νὰ εὕρῃ κυνήγιον. Οὕτω καὶ αὐτὸς ἡμέραν, καὶ νύκτα ζητᾷ μηχανὰς, νὰ ἁρπάσῃ ὡς πλεονέκτης τὸν πένητα, καὶ νὰ τὸν τραβίξῃ πρὸς αὐτὸν, νὰ βγάλῃ τὸ πνεῦμά του.

29. Ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ ταπεινώσει αὐτόν. Κύψει καὶ πεσεῖται ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεῦσαι τῶν πενήτων.

29. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ποιεῖ ὁ ἀφρονέστατος πλούσιος, καὶ ταπεινώνει εἰς τὰς παγίδας αὐτοῦ τοὺς πένητας, νομίζωντας, ὅτι δὲν δίδει δίκην τῶν ἔργων του. Πλὴν οὐαί του· Ὅτι εὐθὺς ὅπου καταδυναστεύει τὸν πτωχὸν, θέλει πέσει καὶ αὐτὸς φοβερῶς εἰς πρόσκαιρον, καὶ αἰώνιον θάνατον.

30. Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, ἐπιλέλησται ὁ Θεός. Ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τέλος.

30. Διατὶ δὲν ἐπίστευε τὴν θείαν πρόνοιαν. Ἀλλὰ ἔλεγεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀλησμόνησε, καὶ στρέφων τὴν ὄψιν ἀλλαχόθεν, δὲν βλέπει τὰς ἀνομίας του. Διὰ τοῦτο θέλει γνωρίσει ὁ ἄφρων, μὲ τὴν ζημίαν του, ὅτι ὅλας τὰς πράξεις τῶν ἀνθρώπων γινώσκει ὡς Θεὸς ἀπερίγραπτος.

31. Ἀνάστηθι Κύριε ὁ Θεός μου, ὑψωθήτω ἡ χείρ σου. Μὴ ἐπιλάθῃ τῶν πενήτων σου εἰς τέλος.

31. Ἐπειδὴ οἱ ἀσεβεῖς διὰ νὰ κάμνουν τὰ κακά τους θελήματα, λέγουν ὅτι ἀσόχηστες, ἐγείρου εἰς ἐκδίκησιν τῶν ἀδικουμένων δούλων σου.

32. Ἕνεκεν τίνος παρώργισεν ὁ ἀσεβὴς τὸν Θεόν; Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἐκζητήσει.

32. Ὅτι κἂν μυριάκις εἴπωσιν οἱ ἀσεβεῖς, ὅτι οὐκ ἐπιβλέπεις τὰ ἀνθρώπινα· πλὴν ἡμεῖς γινώσκομεν βέβαια, πῶς ἐποπτεύεις τὰς ἀνομίας τους, καὶ θέλεις κάμει δικαίαν ἐκδίκησιν.

Βλέπεις ὅτι σὺ πόνον, καὶ θυμὸν κατανοεῖς, τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖράς σου.

33. Λοιπὸν ἐπειδὴ εἰς τὴν σκέπην σου καὶ κηδεμονίαν παρεδόθη ὁ πτωχός, καὶ εἶσαι τῶν ὀρφανῶν βοηθός, δέομαί σου, ἀφάνισον τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ πονηρῶν τὴν δύναμιν. Τοῦτο δὲ γίνεται, ἐὰν μόνον θελήσῃς, νὰ ζητήσῃς τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν. Ὅτι τότε παρευθὺς ἀφανίζεται ὁ ἀσεβής. (Ὅταν δὲν εὑρεθῇ μετ' αὐτοῦ ἡ ἁμαρτία του· ἤγουν νὰ μὴν ἔχῃ ἀπὸ ταύτην τινὰ ἀπόλαυσιν) καὶ δίδεται εἰς πανώλεθρον ἀπώλειαν.

33. Σοὶ ἐγκαταλέλειπται ὁ πτωχός· Ὀρφανῷ σὺ ἦσθα βοηθός. Σύντριψον τὸν βραχίονα τοῦ ἁμαρτωλοῦ, καὶ πονηροῦ. Ζητηθήσεται ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ.

34. Ἐπειδὴ οἱ ἀσεβεῖς ἔλεγον, ὅτι ὁ Θεὸς οὐ ζητεῖ, οὐδὲ βλέπει τὰ γενόμενα· διὰ τοῦτο λέγει πρεπόντως ὁ Προφήτης, ὅτι εἶναι Βασιλεὺς αἰώνιος. Τοῦ δὲ Βασιλέως εἶναι ἴδιον, νὰ ἔχῃ εἰς τὸν Λαόν του προμήθειαν. Ἔθνη δὲ λέγει ὅσους δὲν ἐδέχθησαν τὸ σωτήριον κήρυγμα. Οἵτινες θέλουν ἀπολεσθῇ ἀπὸ τὴν γῆν ἐτούτην πρόσκαιρα, καὶ ἀπὸ τὴν γῆν τῶν πραέων νὰ ἐξολοθρευθοῦν αἰώνια.

34. Κύριος Βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ἀπολεῖσθε Ἔθνη ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.

35. Τὴν ἑτοιμασίαν εἶπεν ὁ Σύμμαχος Πρόθεσιν. Γινώσκεις, λέγει, ἀκριβῶς Κύριε πόσην ἐπιθυμίαν, καὶ ποταπὴν πρόθεσιν ἔχουν οἱ πένητες, νὰ κρίνῃς τοὺς ὀρφανούς, καὶ ταπεινούς. Ὅτι τοῦτο κοινῶς ποθοῦσιν ὅλοι οἱ ἀδικημένοι. Τὸ ὁποῖον εἶναι μέγα ὄφελος τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων, διατὶ βλέποντες τοὺς παρανόμους κολαζομένους, δὲν τολμοῦσι νὰ πράττουν τὰ ὅμοια.

35. Τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενήτων εἰσήκουσας Κύριε· Τῇ ἑτοιμασίᾳ τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχε τὸ οὖς σου. Κρῖναι ὀρφανῷ, καὶ ταπεινῷ· ἵνα μὴ προσθῇ ἔτι τοῦ μεγαλαυχεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς.

Εἰς τὸ τέλος. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ι.

ΟΥχ ἁπλῶς, καὶ ὡς ἔτυχεν ἥνωσεν ἐτοῦτον τὸν Ψαλμὸν μὲ τὸν ἄνωθεν ὁ Μακάριος Προφήτης, ἀλλὰ θέλει νὰ ἀποδείξῃ πρῶτον μὲν πῶς ἀρρωστημένη ἡ φύσις τῆς ἀνθρωπότητος, τετραυματισμένη, καὶ ἀνίατρος διὰ τὴν παράβασιν, ἐπέτυχε θεραπείας, διὰ τῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ Σαρκώσεως. Δεύτερον δὲ μᾶς διδάσκει σοφώτατα, ὅτι ὅσοι δὲν γνωρίσουν τὴν μεγίστην ταύτην εὐεργεσίαν, οὔτε εὐχαριστήσουν μὲ πράξεις ἀγαθὰς δι' αὐτῆς, ὡς ἀγνώμονες, οὐ μόνον δὲν ὠφελοῦνται, ἀλλὰ καὶ εἰς μεγα-

λήπερα, καὶ φοβερὰ κολαςήρια τὰς θέλει παραδώσει ὁ δίκαιος Θεὸς, τὴν ἡμέραν τῆς β'. Παρουσίας του. Ἔγραψε δὲ τὸν Ψαλμὸν τοῦτον ὁ Θεῖος Δαβὶδ, ὅταν ὁ Σαοὺλ τὸν ἐδίωκε. Καὶ ἀποκρίνεται εἰς τινὰς φίλους του, ὁποῦ τὸν ἐσυμβουλεύασιν, νὰ φύγη εἰς τόπον ἀπόκρυφον. Ἁρμόζει δὲ νὰ τὸν λέγη πᾶς ἀδικούμενος, ἔχων εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα του.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐπὶ τῷ Κυρίῳ πέποιθα· πῶς ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου· Μεταναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη ὡς στρουθίον;

2. Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν τόξον. Ἡτοίμασαν βέλη εἰς φαρέτραν, τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

3. Ὅτι ἃ σὺ κατηρτίσω, αὐτοὶ καθεῖλον.

4. Ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε; Κύριος ἐν Ναῷ Ἁγίῳ αὐτοῦ· Κύριος ἐν Οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἐπιβλέπουσι. Τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς Υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Κύριος ἐξετάζει τὸν δίκαιον, καὶ τὸν ἀσεβῆ.

5. Ὁ δὲ ἀγαπῶν τὴν ἀδικίαν, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν.

6. Ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας, πῦρ, καὶ θεῖον, καὶ πνεῦμα κα-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Εἰς τὸν Θεὸν ἔχω τὰς ἐλπίδας, νὰ μοῦ βοηθήσῃ ὡς Παντοδύναμος· καὶ μὴ μὲ συμβουλεύετε Φίλοι μου, νὰ φεύγω ὡσὰν ἕνα πετεινὸν εἰς ὄρη, καὶ δάση.

2. Ἐδῶ στρέφει ὁ Προφήτης τὸν λόγον πρὸς τὸν Θεὸν λεγόμενος, βλέποντας πῶς εἶχασιν ἑτοιμασμένα τὰ τόξα, καὶ βέλη οἱ πολέμιοι, μελετῶντες τὴν νύκτα κρυφὰ νὰ πράξουν τὴν ἐπιβουλήν, νὰ τὸν φονεύσουν μὲ τοὺς συμμάχους του. Ὅθεν τὸ μὲν λαθραῖον τῆς ἐπιβουλῆς σκοτομήνην ἐκάλεσεν. Εὐθεῖς δὲ τὴν καρδίαν εἶπεν, ὅτι τὴν ἄκραν ἀρετὴν αὐτοῦ μαρτυρῶν, ἀλλ' ὅτι τὸν Σαοὺλ οὐδὲν ἠδίκησεν.

3. Δὲν ἥρπαξα λέγει τυραννικῶς τὴν Βασιλείαν, ἀλλὰ σύ με ἐχειροτόνησες. Καὶ αὐτοὶ παραβαίνοντες τοὺς νόμους σου, βούλονται νὰ μοῦ πάρουν τὴν ἐξουσίαν, ὁποῦ μοῦ ἔδωκες.

4. Ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ὡς ἄδικοι μὲ διώκουσι. Σὺ δὲ ὡς δίκαιος κριτὴς εἰς τὸν Οὐράνιον θρόνον καθήμενος, ἐποπτεύεις πᾶσαν τὴν Οἰκουμένην. Καὶ κοιτάζοντας μὲ ὄμμα ἀσπλαγχνίας τοὺς πένητας, γινώσκεις ἀκριβῶς πάντων τῶν ἀνθρώπων τὰς πράξεις, καὶ ἐξετάζεις δικαίους, καὶ ἁμαρτάνοντας.

5. Ὅστις οὖν ἀγαπᾷ νὰ πράττῃ ἀδικίας, καὶ ἄλλα ἁμαρτήματα, τραβίζει τὴν θείαν ὀργὴν κατεπάνω του· Καὶ ὕστερον θέλει γνωρίσει, ὅτι τὴν ψυχήν του ἐζημίωσε, καὶ ἐθανάτωσε μόνος του.

6. Ἤγουν, ὁπόταν βρέξῃ ἀπάνω του παγίδας τιμωριῶν, καὶ θλίψεων εἰς τοῦτον τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν μέλλοντα φωτίαν, καὶ θειάφι, καὶ ἀνέ-

μον βίαιον παντὸς πόνου· ὅταν γεύθῃ τὸ πικρὸν ἐκεῖνο ποτήριον τῆς πανοδίας, καὶ ἀτελευτήτου κολάσεως.

7. Ταῦτα πάντα ἀποδίδει εἰς τοὺς ἀδίκους ὁ δίκαιος Κύριος. Ἐπειδὴ μὲ τὸ τιμόνι τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἀδιάθυτος κυβερνᾷ πανσόφως τὰ σύμπαντα. Ὅθεν καθὼς βραβεύει τοὺς ἐναρέτους, οὕτω πάλιν κολάζει τοὺς ἁμαρτήσαντας.

ταιγίδος, ἡ μερὶς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν.

7. Ὅτι δίκαιος Κύριος, καὶ δικαιοσύνας ἠγάπησεν. Εὐθύτητας εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

Δόξα.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΙΑ'.

ΤΗν αὐτὴν εὔνοιαν ἔχει καὶ οὗτος ὥσπερ τὸν ἄνωθεν. Ἐπειδὴ λέγει ἡ ἐπιγραφὴ, εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης, τὸ ὁποῖον δηλοῖ τὴν μέλλουσαν κρίσιν τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ μέλλει νὰ γένῃ τὸν ὄγδοον αἰῶνα εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης βιώσεως. Διαβάλλει δὲ καὶ κατακρίνει ὁ Προφήτης ἐκείνους, ὁποῦ εἶναι διπρόσωποι, καὶ δείχνουν φιλίαν ἔμπροσθεν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὄπισθεν τοῦ ξετρέχουν ζημίαν, καὶ θάνατον. Οὗτοι εἶναι χειρότεροι ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς· τοὺς ὁποίους ἠμπορεῖ νὰ φύγῃ γινώσκων τὸ μῖσος τως, ἀμὴ ἀπὸ τοὺς δολίους φίλους ζημιοῦται χειρότερα, πίπτωντας εἰς τὰς ἐνέδρας αὐτῶν, καὶ μηχανήματα.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΤΗς παρὰ τοῦ Κυρίου σωτηρίας ἀπολαῦσαι παρακαλεῖ, ἐπειδὴ κινδυνεύει, μὴ σβεσθῇ ἡ ἀλήθεια. Καὶ δὲν εἶναι πίστις εἰς τοὺς σημερινοὺς ἀνθρώπους, οὔτε ὀρθότης ὁλότελα.

2. Ἀλλὰ ὑποκρίνονται φιλίαν, καὶ τὰ τῶν πολεμίων ἐργάζονται. Μετὰ δόλου πρὸς ἀλλήλους διαλέγονται, καὶ πάσχει νὰ παγιδεύσῃ εὔκολα τὸν ἄλλον τως. Καὶ πάντων αἱ καρδίαι γέμουσι ῥαδιουργίας, καὶ πανουργεύματα.

3. Ὁ Κύριος νὰ ἐξολοθρεύσῃ ὅλα τὰ δόλια χείλη, ὁποῦ λέγουν ἄλλα, καὶ ἡ καρδία μελετᾷ πονηρίας. Ἔτι δὲ καὶ τὰς γλώσσας, ὁποῦ καυχῶνται, καὶ λέγουν κατὰ τῶν Θείων Νόμων ὑπερήφανα ῥήματα, καταφρονοῦντες τὴν θείαν μακροθυμίαν. καὶ λέγουν ὅσα βούλονται, νομίζοντες ὅτι δὲν εἶναι τινὰς ἐξουσιαστὴς αὐτῶν, ὁ Κύριος.

Τὸ Κείμενον.

1. ΣΩσόν με Κύριε, ὅτι ἐκλέλοιπεν ὅσιος. Ὅτι ὠλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν Υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.

2. Μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν Πλησίον αὐτοῦ. Χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ, καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησε κακά.

3. Ἐξολοθρεύσαι Κύριος πάντα τὰ χείλη τὰ δόλια, γλῶσσαν μεγαλοῤῥήμονα. Τοὺς εἰπόντας, τὴν γλῶσσαν ἡμῶν μεγαλυνοῦμεν. Τὰ χείλη ἡμῶν παρ' ἡμῖν ἐστί. τίς ἡμῶν Κύριος ἐστίν;

4. Ἕνεκεν τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν, καὶ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων, νῦν ἀναστήσομαι λέγει Κύριος.

4. Ἀμὴ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ Θεὸς ἀποκρίνεται λέγωντας. Σπλαγχνιζόμενος τὴν ταλαιπωρίαν, καὶ τοὺς στεναγμοὺς τῶν πενήτων, θέλω ἐγερθῆ νὰ κάμω τοὺς ὑπερηφάνους ἐκείνους νὰ γνωρίσουν τὴν μοχθηρίαν τως.

5. Θήσομαι ἐν σωτηρίῳ, παῤῥησιάσομαι ἐν αὐτῷ.

5. Τοὺς δὲ πτωχοὺς νὰ μὴν ἀφήσω ὀλοφυρομένους, καὶ στενάζοντας· ἀλλὰ ὡς ὕπνον τὴν μακροθυμίαν ἀποτειστάμενος, νὰ κάμω τὴν σωτηρίαν. οὕτω λέγει ὁ Σύμμαχος. Ἕπρος δὲ λέγει· Νὰ στείλω τὸν σωτῆρα, μὲ τὸν ὁποῖον νὰ δείξω καθὼς πρέπει τὴν δύναμίν μου, νὰ ταπεινώσω τοσαύτην ὑπερηφάνειαν.

6. Τὰ λόγια Κυρίου, λόγια ἁγνά· ἀργύριον πεπυρωμένον, δοκίμιον τῇ γῇ, κεκαθαρισμένον ἑπταπλασίως.

6. Καὶ οὕτως εἴμεσθεν χρεῶσται νὰ πιστεύωμεν ἀδιστάκτως τὰ Δεσποτικὰ λόγια. Ὅτι ὅσα ὑποσχεθῇ, καὶ τάξῃ μας, εἶναι οἱ λόγοι του ἀψευδέστατοι, καθαροί, καὶ ἄδολοι περισσότερον ἀπὸ τὸ ἀργύριον δόκιμον εἰς τὴν στίαν, καὶ πολλάκις καθαρισμένον.

7. Σὺ Κύριε φυλάξαις ἡμᾶς, καὶ διατηρήσαις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.

7. Ναὶ ἀψευδέστατε, καθὼς ἔταξες. οὕτω νὰ μᾶς φυλάγῃς ἀπὸ τὸ κακὸν γένος τοῦτο, καὶ νὰ μᾶς βοηθᾷς πάντοτε.

8. Κύκλῳ οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσι. Κατὰ τὸ ὕψος σου, ἐπολυώρησας τοὺς Υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

8. Ὅτι οἱ μὲν ἀσεβεῖς, καὶ παράνομοι, καταλιπόντες τὴν θείαν ὁδόν σου, περιπλανῶνται ὧδε, κἀκεῖσε, δοκιμάζοντες νὰ καταπατήσουν τοὺς δούλους σου. Σὺ δὲ ἐξ ὕψους φαινόμενος, μᾶς διαφυλάττεις ὡς εὔσπλαγχνος, νῦν μὲν ψυχαγωγῶν εἰς τὰς θλίψεις, καὶ μετ᾽ ὀλίγον τελείαν τὴν σωτηρίαν δωρούμενος.

Εἰς τὸ τέλος. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΙΒ´.

ΚΑΙ τοῦτον τὸν Ψαλμὸν διωκόμενος ἐσύγγραψεν, οὐχὶ δὲ ὑπὸ Σαοὺλ, ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ Ἀβεσσαλὼμ πολεμούμενος. Ὅτι αἱ θλίψεις, καὶ οἱ διωγμοὶ τοῦ Σαοὺλ ἔγιναν πρὸ τοῦ νὰ ἁμαρτήσῃ εἰς τὸν Οὐρίαν· διὰ τοῦτο καὶ μὲ πολλὴν παῤῥησίαν προσηύχετο. Οἱ δὲ πόλεμοι τοῦ Ἀβεσσαλὼμ μετὰ τὴν ἁμαρτίαν ἐπράχθησαν. ὅθεν καὶ τὰς εὐχὰς ἐσυγκέρνα μὲ στεναγμοὺς ἐκ καρδίας, καὶ δάκρυα, λέγωντας.

Τὸ Κείμενον. | Ἡ Ἐξήγησις.

1. ἝΩς πότε Κύριε ἐπιλήσῃ μου εἰς

1. ἝΩς πότε Κύριε καμώνεσαι πῶς μοῦ ἀστόχησες, καὶ στρέφεις ἀπὸ ἐμένα τὸ πο-

θεινὸν, καὶ σωτηριῶδές σου πρόσωπον; Τὴν ἄργηταν τῆς βοηθείας λέγει ἐπιλησμονὴν· καὶ παρακαλεῖ, νὰ μὴ γυμνωθῇ παντελῶς τῆς θείας προνοίας.

2. Ἕως πότε νὰ βαίνω τόσας ἀμφιβολίας, καὶ λογισμοὺς εἰς τὴν ψυχήν μου; ποτὲ μὲν ἐλπίζοντας νὰ τύχω φιλανθρωπίας, ποτὲ δὲ διστάζοντας. Καὶ οὕτω νὰ ἔχω ἡμέραν, καὶ νύκτα πόνους, καὶ ὀδύνας εἰς τὴν καρδίαν μου;

3. Καὶ ἕως πότε νὰ ὑψώνουνται οἱ ἐχθροί μου, νὰ μὲ πειράζουσι; Δέομαί σου Κύριε, κοίταξόν με, καὶ ἐπάκουσον τὴν προσευχήν μου.

4. Καὶ εἰς τὴν ὁδοιπορίαν τοῦ σκότους τῶν θλίψεων, δός μοι τόσον φῶς τῆς χάριτός σου, ὅπου νὰ μὴ πέσω εἰς ἁμαρτίαν. διὰ νὰ μὴ καυχηθοῦν, πῶς με ἐνίκησαν.

5. Ὅτι βέβαια ἠξεύρω πῶς ἐκεῖνοι, ὅπου μὲ θλίβουσι (κἂν ἄνθρωποι, κἂν δαίμονες) καταπολλὰ θέλουσι χαρῇ, ἐὰν ἁμαρτήσω. Ἀμὴ ἐγὼ ἔχω τὰς ἐλπίδας μου εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν σου, νὰ μοῦ δώσῃς βοήθειαν.

6. Ὅθεν τῆς σωτηρίας ἀπολαύσας, καὶ λυτρωθεὶς τῆς ἀθυμίας, σὲ θέλω ὑμνεῖ μὲ θυμηδίαν ἀγαλλιώμενος. Εἰ γὰρ καὶ τὴν ἄρρητόν σου φύσιν οὐκ ἐπίσταμαι, πλὴν φθάνει νὰ προσκυνῶ τὸ σεβάσμιόν σου Ὄνομα, καὶ νὰ σὲ δοξάζω χρεωστικῶς, ὅτι τοσοῦτόν με εὐεργέτησες.

τέλος; Ἕως πότε ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;

2. Ἕως τίνος θήσομαι βουλὰς ἐν ψυχῇ μου; ὀδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας, καὶ νυκτός;

3. Ἕως πότε ὑψωθήσεται ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ; Ἐπίβλεψον εἰσάκουσόν μου Κύριε ὁ Θεός μου.

4. Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου, μήποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον· μήποτε εἴπῃ ὁ ἐχθρός μου, ἴσχυσα πρὸς αὐτόν.

5. Οἱ θλίβοντές με ἀγαλλιάσονται, ἐὰν σαλευθῶ. Ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ἤλπισα.

6. Ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου. Ἄσω τῷ Κυρίῳ τῷ εὐεργετήσαντί με, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ ὑψίστου.

Εἰς τὸ τέλος. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΙΓ'.

Ἐπιστρατεύσας ὁ Βασιλεὺς Ἀσσυρίων Σενναχηρὶμ εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἐχάλασε Πόλεις πολλάς. Ἔστειλε δὲ καὶ τὸν Ῥαψάκην πρὸς τὸν Βασιλέα τῆς Ἱερουσαλὴμ Ἐζεκίαν, νὰ τοῦ εἴπῃ ταῦτα. Μὴ σε ἀπατᾷ ἡ ἐλπίδα ὅπου ἔχεις εἰς τὸν Θεόν σου, νὰ λυτρώσῃ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τὰς χεῖράς μου, ὅτι αὔριον σᾶς παραδίδω ὅλους εἰς θάνατον, καὶ νὰ καταστρέψω τὴν Πόλιν σας. Ταῦτα ἀκούσας ὁ εὐσεβὴς Ἐζεκίας, ἐδεήθη τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ ἔδωκε βοήθειαν, καὶ ἐνίκησεν ἐκεῖνον τὸν ὑπερήφανον. Ἀπάνω γοῦν εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν ἔγραψε τοῦτον τὸν Ψαλμὸν ὁ Προφήτης, στηλιτεύων τὴν ἀγνωσίαν τῶν ἀσεβῶν, ὅπου ἐπαίρονται εἰς τὴν ματαίαν τους δύναμιν. Τὴν ὁμοίαν ἔννοιαν τούτου τοῦ Ψαλμοῦ ἔχει καὶ ὁ δέκατος ἔνατος, καθὼς εἰς αὐτὸν μὲ βραχυλογίαν φαίνεται.

Τὸ Κείμενον.

1. ΕἾπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτȣ̃, ȣ̓κ ἔςι Θεός.

2. Διεφθάρησαν, καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν. Οὐκ ἔςι ποιῶν χρηςότητα.

3. Κύριος ἐκ τȣ̃ Οὐρανȣ̃ διέκυψεν ἐπὶ τȣ̀ς Υἱȣ̀ς τῶν ἀνθρώπων, τȣ̃ ἰδεῖν, εἰ ἔςι συνιῶν, ἢ ἐκζητῶν τὸν Θεόν.

4. Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν. Οὐκ ἔςι ποιῶν χρηςότητα, ȣ̓κ ἔςιν ἕως ἑνός.

5. Οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. Οἱ ἐσθίοντες τὸν Λαόν μȣ ἐν βρώσει ἄρτȣ.

6. Τὸν Κύριον ȣ̓κ ἐπεκαλέσαντο. Ἐκεῖ ἐδειλίασαν φόβον, ȣ̃ ȣ̓κ ἦν φόβος.

7. Ὅτι Κύριος ἐν γενεᾷ δικαίων. Βȣλὴν πτωχȣ̃ κατῃσχύνατε, ὁ δὲ Κύριος ἐλπὶς αὐτȣ̃ ἐςί.

8. Τίς δώσει ἐκ Σιὼν τὸ σωτήριον τȣ̃ Ἰσραήλ; Ἐν τῷ ἐπιςρέψαι Κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τȣ̃ λαȣ̃ αὐτȣ̃, ἀγαλλιάσεται Ἰακὼβ, καὶ εὐφρανθήσεται Ἰσραήλ. Δόξα.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΔΙὰ τὰ ἀφρονέςατα λόγια τȣ̃ Σενναχηρὶμ, καὶ τȣ̃ Ῥαψάκη λέγει ταῦτα· ἢ καὶ διὰ τȣ̀ς ἄλλȣς ὑπερηφάνȣς, ὁπȣ̃ διὰ νὰ κάμνουν τὰ κακά τως θελήματα, νομίζουν οἱ ἀνόητοι, ὅτι δὲν εἶναι Θεὸς, ȣ̓τε κόλασις.

2. Ὅθεν κατεφθάρησαν, καὶ ἔγιναν συχαδεροὶ εἰς τὰς αἰσχρȣργίας τως, τόσον, ὁπȣ̃ σχεδὸν δὲν εἶναι τινὰς ἀγαθὸς, καὶ ἐνάρετος.

3. Τȣ́των ȣ̓́τως ἐχόντων, ȣ̓ παρεῖδεν ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν Κύριος, ἀλλὰ ἀκριβὴν ἐξέτασιν ποιήσας, εἶδεν ἅπαντας εἰς τὰς τȣ̃ βίȣ παρανομίας βεβυθισμένȣς.

4. Ὅλοι ἐξέκλιναν εἰς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ἔγιναν ἀνωφελεῖς δȣ̃λοι, καὶ ἄχρηςοι. Καὶ δὲν εἶναι ὡς ἄνωθεν κἂν εὐχὰς πρὸς τὸν Ποιητὴν ἀγνώμων, καὶ εὔχρηςος.

5. Δὲν ἐθελήσατε λέγει, νὰ γνωρίσετε τὰ πρέποντα ἄνομοι. Ἀλλὰ νὰ ἴδητε μὲ τὴν ζημίαν σας, ὅτι δὲν εἶναι ὁ λαός μȣ τόσον ἀχαμνὸς, καὶ ἀδύνατος, νὰ τὸν δαπανήσετε ὡς ἄρτον τινὰ ἐσθιώμενον, καταφρονοῦντες τῆς προμηθείας μȣ.

6. Διὰ τȣ̃το ἐπειδὴ ἀπιςεῖτε, καὶ ἐναντιεῖσθε τȣ̃ νόμȣ μȣ, θέλω σᾶς δώσει τόσην δειλίαν, ὁπȣ̃ νὰ φοβᾶσθε τȣ̀ς ἀδυνάτȣς, νὰ φεύγετε.

7. Ταῦτα ποιεῖ ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἀρετὴν τȣ̃ Ἐζεκίȣ· καὶ διὰ τὴν γενεὰν, καὶ τὸν λαὸν ὁπȣ̃ αὐτὸς εὐσεβῶς ἐποίμαινε. Τȣ̃ ὁποίȣ τὴν ἀγαθὴν βȣλὴν, καὶ πεποίθησιν τὴν εἰς ἐμὲ, λέγει Κύριος, ἐπεριγελάσετε καταισχύναντες. Ἀλλ' αὐτὸς ἔτυχε σωτηρίας, καθὼς ἤλπισε.

8. Τȣ̃το τὸ ῥητὸν ἔχει διπλὴν τὴν Προφητείαν. Ὅτι ȣ̓ μόνον τὴν νίκην προλέγει, καὶ σωτηρίαν τȣ̃ Ἰσραὴλ, ὅταν τȣ̀ς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν ὁ Κύριος, ἀλλὰ καὶ τὴν ὕςερον γενομένην τȣ̃ Σωτῆρος Χριςȣ̃ Ἐπιφάνειαν. Ἐπειδὴ δὲ αἱ δέκα Φυλαὶ ἦσαν αἰχμάλωτοι, καὶ πολλαὶ Πόλεις τῆς Ἰȣδαίας, ἐπάγεται ἵνα λάβȣν καὶ αὐταὶ τὴν ἐλευθερίαν, διὰ νὰ ἔχῃ ὁ Λαὸς διπλὴν ἀγαλλίασιν.

Εἰς τὸ τέλος. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΙΔ'.

ΟΥ῟τος ὁ Ψαλμὸς εἶναι μία διδαχὴ, καὶ δεν ἔχει τινὰ ἄλλην εὔνοιαν ἀπόκρυφον· μόνον κατὰ τὸ ἠθικὸν, ἑρμηνεύει πῶς πρέπει νὰ πολιτεύεται, ὅστις ἐπιποθεῖ νὰ ἀπολαύσῃ ζωὴν αἰώνιον.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΕΠειδὴ παραπάνω προεφήτευσε τοῦ Λαοῦ τὴν ἀνάκλησιν, καὶ λύτρωσιν, ὑποβάλλει τώρα παραίνεσιν πρὸς βίον ἐνάρετον, καθὼς πρέπει νὰ πολιτεύωνται οἱ Υἱοὶ τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ ἀπολαύσουν αὐτοῦ τὴν μακαριότητα. Καὶ σχηματίζει τὸν λόγον εἰς ἐρώτησιν, καὶ ἀπόκρισιν. Τίς εἶναι ἄξιος Δέσποτα, νὰ προσεδρεύῃ εἰς τὸν Ἅγιον Ναόν σου; καὶ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἥτις εἶναι Ἅγιον Ὄρος σου; καὶ νὰ οἰκήσῃ αἰωνίως εἰς τὸν Παράδεισον;

2. Ἐκεῖνος μόνον ὁποῦ πορευθῇ ἀναμάρτητα, καὶ ἐνάρετα, ἔχωντας πρῶτον τὸ θεμέλιον τῆς Πίστεως, ἔπειτα τὴν πρέπουσαν δικαιοσύνην. καὶ λαλεῖ ἀληθῆ, καὶ ἄδολα λόγια, οὐ μόνον μὲ τὴν γλῶσσαν προφορικῶς, ἀλλὰ καὶ ἐνδιαθέτως εἰς τὴν καρδίαν του.

3. Πλησίον εἴμεσθεν εὔας τοῦ ἄλλου, εἰς τὴν φύσιν τῆς ἀνθρωπότητος, ἢ εἰς τὴν πίστιν, ἢ εἰς τὴν σχέσιν τοῦ γένους. Ὅστις οὖν δεν ἔβλαψε τὸν γείτονα, ἢ μὲ τὴν πρᾶξιν νὰ τὸν ζημιώσῃ, ἢ νὰ τὸν ὀνειδίσῃ (ἐμπαικτικῶς δηλονότι) πλημμελήσαντα (ὁ γὰρ ἔλεγχος ἐπὶ καλοῦ λαμβάνεται πρὸς διόρθωσιν, τὸ δὲ ὄνειδος πρὸς περιγέλασμα.) οὗτος εὑρήσει ζωὴν τὴν αἰώνιον.

4. Ἐκεῖνος λέγω, ὁποῦ φαυλίζει τὸν πονηρὸν, κἂν εὐγενὴς ὑπάρχῃ, καὶ πλούσιος· τοὺς δὲ ἐναρέτους μεγαλύνει, ὁποῦ φοβοῦνται τὸν Κύριον.

5. Τὸ ὀμνύειν, ἀντὶ τοῦ διαβεβαιοῦσθαι οἱ Παλαιοὶ ἔλεγον. Ὅτι ὁ ὅρκος ἄλλο δεν εἶναι, πάρεξ τοῦ λόγου βεβαίωσις, τὸν Θεὸν λαμβάνοντα μάρτυρα. Ἢ ἴσως νὰ ἦτον τότε συγχωρημένος ὁ ἀληθὴς ὅρκος, διὰ νὰ μὴ πλανῶνται εἰς τὰ εἴδωλα. Ἀμὴ τώρα δεν πρέπει νὰ ὀμώσῃ ποτῶς ὁ ἀληθὴς δοῦλος τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

Τὸ Κείμενον.

1. ΚΥ῎ριε τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου, ἢ τίς κατασκηνώσει ἐν ὄρει Ἁγίῳ σου;

2. Πορευόμενος ἄμωμος, καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην. Λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ.

3. Καὶ οὐκ ἐποίησε τῷ Πλησίον αὐτοῦ κακόν. Καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοῖς ἔγγιστα αὐτοῦ.

4. Ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ πονηρευόμενος· τοὺς δὲ φοβουμένους τὸν Κύριον δοξάζει.

5. Ὁ ὀμνύων τῷ Πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀθετῶν.

6. Τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ· καὶ δῶρα ἐπ᾽ ἀθώοις οὐκ ἔλαβεν.
Ὁ ποιῶν ταῦτα, οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

6. Οἱ Ἀρχαῖοι εἶχασι τὴν αἰσχροκέρδειαν, καὶ τὸν τόκον, μεγάλην ἀνομίαν, καὶ ἐπονείδιστον. Καὶ οὕτω πρέπει νὰ κάμνῃ ὅστις ποθεῖ νὰ εὕρῃ ἔλεος. Νοεῖται δὲ καὶ οὕτως. Τὸν περὶ εὐσεβείας λόγον (ὅστις εἶναι ἀργύριον δόκιμον) δὲν ἔδωκεν εἰς τὴν γλῶσσαν διὰ σωματικὸν δῶρον, καὶ μίσθωμα. Οὔτε δωρεάς, καὶ χαρίσματα ἔλαβε, νὰ συγχωρήσῃ τὸν πταίστην, ἢ νὰ καταικρίνῃ τὸν ἀθῷον. Ὅτι ὅστις ταῦτα φυλάξει, δὲν θέλει παρασαλευθῆ ἀπὸ τὴν βάσιν τῆς ἀληθοῦς Πίστεως, ἀλλὰ νὰ ἀξιωθῇ τῆς αἰωνίου μακαριότητος.

Στηλογραφία τοῦ Δαβίδ. Ψαλμός. ΙΕ′.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς προφητεύει τοῦ Δεσπότου τὸ Πάθος, καὶ τὴν Ἀνάστασιν, καὶ τὴν σωτηρίαν ἐκείνων ὅπου εἰς αὐτὸν ἐπίστευσαν. Ἡ δὲ ἐπιγραφὴ δηλοῖ τὴν κατὰ θανάτου νίκην. ὅτι οὐ μόνον εἰς τοὺς τάφους βάνουσι στήλας, καὶ τρόπαια, ἀλλὰ καὶ εἰς ταῖς ῥύμαις τῶν πόλεων τὰ στέκουσιν εἰς δόξαν τῶν ἀνδρείων, καὶ αἴνεσιν. Προσφέρεται δὲ ὁ Ψαλμὸς ἐκ προσώπου τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ κατὰ τὸ ἀνθρώπινον.

Τὸ Κείμενον.

1. Φύλαξόν με Κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα. Εἶπα τῷ Κυρίῳ, Κύριός μου εἶ σύ.

2. Ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρείαν ἔχεις.

3. Τοῖς Ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος, πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς.

4. Ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν· μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν.

5. Οὐ μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἐξ αἱ-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ὡς μὲν ἄνθρωπος αἰτεῖ ὁ Χριστὸς πρὸς τὸν Πατέρα τὴν φύλαξιν· ὡς δὲ Θεὸς τὴν αἴτησιν δίδωσιν.

2. Ὁ Σύμμαχος· Ἀγαθόν μοι οὐκ ἔστιν ἄνευ σοῦ. Ἀμφότερα δὲ ἀληθεύουσιν. Ὅτι ἡμεῖς μὲν ἀπολαμβάνομεν πᾶν ἀγαθὸν ἀπὸ τὸν Θεόν, αὐτὸς δὲ ἀπὸ τὰς δικαιοπραγίας, καὶ ἀγαθοεργίας μας δὲν χρειάζεται.

3. Διὰ τοὺς Ἀποστόλους λέγει, καὶ τοὺς ἄλλους, ὅπου δι᾽ αὐτῶν θαυμασίως ἐπίστευσαν, καὶ ἐτέλεσαν τὰ θεῖα θελήματα.

4. Πολλαὶ προσβολαί, καὶ θλίψεις τοὺς ἐπανέστησαν, ἀλλὰ ὅλας τὰς ἐνίκησαν μὲ τὴν θείαν βοήθειαν, ταχέως τὸν δρόμον τελέσαντες.

5. Δὲν θέλω συνάξει τοὺς ἐχθρούς, καὶ ἀντιπάλους αὐτῶν τῶν δούλων μου. Ἤγουν τοὺς θέλω

παραδώσει εἰς τιμωρίας, καὶ βάσανα, καὶ νὰ κατακρύψω εἰς τὴν λήθην τὰ τούτων ὀνόματα.

6. Κληρονομίαν ὁ Κύριος ἀνθρωπίνως τὴν τῶν Ἐθνῶν Βασιλείαν λέγει. Ποτήριον δὲ τὸν θάνατον, ὁποῦ ὑπέμεινε διὰ λόγου μας. Δὲν εἶπεν ὁ διδοὺς, ἀλλ' ὁ ἀποκαθιστῶν. Καὶ αἰτεῖ νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν προτέραν ζωήν.

7. Ὅτι διὰ τὴν κληρονομίαν αὐτὴν ἐδέχθη τόσας ἐπιβουλὰς, καὶ παθήματα· τὰ ὁποῖα ὀνομάζει σχοινία. Κρατίστη δὲ αὐτῷ ἡ ἡμῶν σωτηρία.

8. Εὐλογῶ, καὶ εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν, καὶ Πατέρα, ὁποῦ μοῦ ἔδωκε σύνεσιν, νὰ λάβω τὸ πάθος πανσόφως· Κἂν καὶ ἕως τὴν νύκτα τοῦ θανάτου, δὲν θέλουν παύσει οἱ νεφροί μου, ἤγουν ἡ ἀσθένεια τῆς σαρκὸς, νὰ μοῦ δίδουν ἔσωθεν πόλεμον.

9. Ὡς ἄνθρωπος λέγει καὶ ταῦτα ὁ Χριστὸς, καθὼς καὶ τὰ ἄνωθεν· ὅτι ὑπὸ τῆς Θείας Φύσεως στηριζόμενος, θέλω νικήσει τὸν πολέμιον.

10. Ὅθεν ὑπάγω νὰ λάβω τὸ σωτήριον πάθος πρόθυμα, καὶ ἀγαλλόμενος. Ὅτι οὔτε ἡ ψυχή μου θέλει μείνει εἰς τὸν ἅδην, καιρὸν πολὺν, νὰ κρατηχθῇ ὡς τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων αἰχμάλωτος. Οὔτε τὸ σῶμά μου νὰ πάθῃ ποσῶς εἰς τὸν τάφον διαφθορὰν, τουτέστι νὰ σαπηθῇ, καὶ νὰ ἀφανισθῇ ὡς τὰ λοιπὰ σώματα.

11. Ἐφανέρωσές μου τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς, ἤγουν νὰ ἀνέβω εἰς τὸν Οὐρανὸν, καὶ ν' ἀπολαύσω πρῶτος τὴν εὐφροσύνην μετὰ σοῦ, καὶ τερπνότητα, καθεζόμενος ἐκ δεξιῶν σου αἰώνια.
Ἐπειδὴ εἰς τὸ Πάθος ἔλεγε, περίλυπός εἰμι, πρεπόντως λέγει ταῦτα, φανερώνοντας, ὅτι καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἀπαθὴς, καὶ ἄτρεπτος, καὶ ἀθάνατος. Ὡς γὰρ Θεὸς οὕτως ἦτον πάντοτε. Καὶ ἐδύνετο νὰ εἶναι, καὶ ἐκ μήτρας τῆς Μητρός του. Ἀλλὰ ἠθέλησε νὰ πάθῃ διὰ νὰ παύσῃ (καταλύσας τὴν ἁμαρτίαν) τὴν τυραννίδα τοῦ Δαίμονος.

μάτων· Οὐδ' οὐ μὴ μνησθῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου.

6. Κύριος μερὶς τῆς κληρονομίας μου, καὶ τοῦ ποτηρίου μου. σὺ εἶ ὁ ἀποκαθιστῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί.

7. Σχοινία ἐπέπεσέ μοι ἐν τοῖς κρατίστοις μου. Καὶ γὰρ ἡ κληρονομία μου κρατίστη μοι ἐστίν.

8. Εὐλογήσω τὸν Κύριον τὸν συνετίσαντά με. Ἔτι δὲ καὶ ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου.

9. Προωρώμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διαπαντός. Ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστὶν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.

10. Διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου. Ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι. Ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ἅδην· οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.

11. Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς. Πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου. τερπνότης ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

Προσευχὴ τῷ Δαβίδ. Ψαλμός. Ις'.

Διωκόμενος ὑπὸ τῷ Σαῢλ, τοῦτον τὸν Ψαλμὸν τῷ Κυρίῳ προσέφερε, τὴν θείαν ἐπικουρίαν καλῶν, καὶ βοήθειαν. Καὶ διηγεῖται τὴν οἰκείαν αὐτῷ ἀμνησικακίαν, καὶ πραότητα ὁποῦ εἶχε κατὰ τῷ Πενθεροῦ του, ὅς τις ἐζήτα νὰ φονεύσῃ τὸν Δαβίδ. Καὶ αὐτὸς δυνάμενος νὰ θανατώσῃ ἐκεῖνον τὸν ἄνομον, δὲν ἠθέλησε. Ταῦτα ἀναφέρνει πρὸς τὸν Θεὸν ὁ Μακάριος εἰς τοὺς θλίψεις του, διὰ νὰ τὸν λυπηθῇ, νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον.

Τὸ Κείμενον.

1. Εἰσάκουσον Κύριε δικαιοσύνης μου, πρόσχες τῇ δεήσει μου.

2. Ἐνώτισαι τὴν προσευχήν μου, οὐκ ἐν χείλεσι δολίοις.

3. Ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμα μου ἐξέλθοι· οἱ ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν εὐθύτητας.

4. Ἐδοκίμασας τὴν καρδίαν μου, ἐπεσκέψω νυκτός. Ἐπύρωσάς με, καὶ οὐχ εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδικία.

5. Ὅπως ἂν μὴ λαλήσῃ τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τοὺς λόγους τῶν χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς.

6. Κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου ἐν ταῖς τρίβοις σου, ἵνα μὴ σα-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἐπάκουσόν μου Κύριε τὴν δικαίαν αἴτησιν· καὶ ὡς κριτὴς δίκαιος πρόσδεξαί μου τὴν δέησιν.

2. Καὶ ἀκροάσου ταύτην μου τὴν προσευχήν· Ἡ ὁποία (καθὼς γινώσκεις) ἐξέρχεται ἀπὸ χείλη ἀληθινά, καὶ ἄδολα.

3. Κάμε τὴν κρίσιν μου ὡς κριτὴς δικαιότατος, διὰ νὰ γνωρίσῃ ὁ Κόσμος, ὅτι εὐθύνεις, καὶ καθαρίζεις τὸ δίκαιον ἀπὸ τὸ ἄδικον. Αὐτά, καὶ τὰ κατώτερα λέγει, διατὶ μερικαῖς φοραῖς ἐδυνήθη νὰ θανατώσῃ τὸν Σαῢλ, καὶ δὲν ἠθέλησεν, ἀλλ' ἀφῆκε νὰ κάμῃ ὁ Θεὸς τὴν κρίσιν ὡς Παντοδύναμος.

4. Ἐγνώρισες τὴν γνώμην μου, ὅταν με ἐδοκίμασες, τὴν νύκτα ὁποῦ ἔτυχεν ὁ Σαῢλ εἰς τὰς χεῖράς μου, καὶ δὲν τον ἐθανάτωσα. Ἢ ἴσως νὰ τὸ λέγῃ μεταφορικῶς· ἐπέσκεψές με εἰς τὴν νύκτα τῶν θλίψεων, καὶ μὲ ἐδοκίμασας μὲ τὸ πῦρ ἐκεῖνο τῶν βασάνων (εἰς τὸ ὁποῖον ὀλίγοι μένουν ἀσάλευτοι) καὶ δὲν εὑρέθη νὰ ἔκαμα ποτὲ ἀδικίαν.

5. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ὡς πρόβατον πραότατον δὲν ἐγόγγυσα ποτὲ εἰς τὰς ὕβρεις, ὁποῦ μου κάμνουν, οὔτε τοὺς διώκοντας ἐλοιδόρησα. Πρᾶγμα δυσχερές, νὰ τὸ κάμῃ πᾶς εἷς, καὶ δύσκολον· ἀλλὰ ἐγὼ τὸ ἐτέλεσα, διὰ νὰ φυλάξω τοὺς λόγους τῶν προσταγμάτων σου.

6. Λοιπὸν ἱκετεύω σε, νὰ μου βοηθήσῃς (ὅτι χωρὶς σοῦ δὲν δυνόμεθεν νὰ πράξωμεν οὐδένα καλὸν) καταρτίζων εἰς προκοπὴν τὸν σκοπόν,

πόν, ἢ τὰς πράξεις μου, νὰ μὴ παραστρατήσω ἀπὸ τὴν σωτήριον ὁδόν σου.

7. Ἐπειδὴ πολλάκις μοῦ ἐπήκουσες ὡς φιλάνθρωπος, δέομαι τῆς σῆς ἀγαθότητος, πρόσδεξαί μου καὶ τώρα τὰ μικρὰ ῥήματα.

8. Κίνησον πολλὰς γλώσσας εἰς ὑμνῳδίαν, ὅτι οἱ βλέποντές με ἐλεούμενον, ὑμνήσουσι θαυμάζοντες τὴν σὴν πρόνοιαν. Ἐπειδὴ ἐκτείνεις τὴν χεῖρα, καὶ σώζεις τοὺς πεποιθότας σοι.

9. Ἀνθεστηκότας τῇ δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καλεῖ ἐκείνους, ὁποῦ τὸν ἐπολεμοῦσαν. Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τὸν ἔχετε, καὶ ἐκεῖνοι τὸν ἐδίωκαν. Παρακαλεῖ δὲ νὰ τὸν φυλάξῃ ὡς τὴν κόρην τοῦ ὄμματος.

10. Σκέπασόν με μὲ τὴν ὀξεῖαν, καὶ σύντομον τῆς σῆς προνοίας ἀσφάλειαν· καὶ μὴν ἀφήσῃς τοὺς ἀσεβεῖς νὰ μὲ βασανίζουσιν.

11. Ὅτι καθ' ἑκάστην μὲ τριγυρίζουν οἱ ἐχθροί μου, νὰ μὲ φονεύσουσι. καὶ ἀποκλείσαντες πᾶσαν φυσικὴν εὐσπλαγχνίαν, ὡς μισάδελφοι, λαλοῦσιν ὑψηλά, καὶ ὑπέρογκα ῥήματα, καὶ μοῦ στήνουν ἐνέδρας, καὶ πανουργεύματα.

12. Αὐτοί με εὔγαλαν ἀπὸ τὴν πατρώαν γῆν, καὶ πάλιν μὲ περικυκλώνουν ἐδῶ, καὶ ἐκεῖ, νὰ μὲ πιάσουν οἱ ἄδικοι, ἔχοντες ἐπιρρεπῆ πρὸς κλινῆ τῆς διανοίας τὰ ὄμματα.

13. Μάλιστα κατὰ τὴν θηριώδη γνώμην, καὶ ὄρεξίν τους, καθὼς στέκουν ἕτοιμα τὰ Λεοντάρια κεκρυμμένα νὰ κυνηγήσουν, οὕτως αὐτοὶ νομίζουν, ὅτι μὲ ἅρπαξαν, καὶ κατέφαγον.

14. Λοιπὸν (δέομαί σου Κύριε) πρόφθασον, καὶ ἐμπόδισον τοὺς ἀσεβεῖς αὐτούς, καὶ λύτρωσαι ἀπὸ λόγου τους τὴν ζωήν μου. Ἐπαρέ τους τὴν μάχαιράν σου, ἤγουν τὴν δύναμιν, ὁποῦ συγχωρεῖς νὰ ἔχουσι κατ' ἐμοῦ. Ἄλλος λέγει. Λύτρωσαί με ἀπὸ τῆς ἐπιβουλῆς αὐτῶν μὲ τὴν ῥομφαίαν τῆς χειρός σου.

15. Καὶ διαμέριζαί τους, ἤγουν ἂς διασκεδασθῇ, καὶ ἂς διαλυθῇ ἡ κακὴ συμφωνία, ὁποῦ κατ' ἐμοῦ ἐμελέτησαν. Καὶ ἂς χορτάσουν τὰς τιμωρίας ὁποῦ

λισθῶσι τὰ διαβήματά μου.

7. Ἐγὼ ἐκέκραξα, ὅτι ἐπήκουσάς μου ὁ Θεός. Κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοί, καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημάτων μου.

8. Θαυμάστωσον τὰ ἐλέη σου, ὁ σώζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ.

9. Ἐκ τῶν ἀνθεστηκότων τῇ δεξιᾷ σου, φύλαξόν με Κύριε, ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ.

10. Ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου σκεπάσεις με· ἀπὸ προσώπου ἀσεβῶν τῶν ταλαιπωρησάντων με.

11. Οἱ ἐχθροί μου τὴν ψυχήν μου περιέσχον. Τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν· τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν ὑπερηφανίαν.

12. Ἐκβάλλοντές με, νυνὶ περιεκύκλωσάν με. Τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔθεντο ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ.

13. Ὑπέλαβόν με ὡσεὶ Λέων ἕτοιμος εἰς θήραν, καὶ ὡσεὶ σκύμνος οἰκῶν ἐν ἀποκρύφοις.

14. Ἀνάστηθι Κύριε, πρόφθασον αὐτούς, καὶ ὑποσκέλισον αὐτούς. Ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἀσεβοῦς, ῥομφαίαν σου ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου.

15. Κύριε ἀπὸ ὀλίγων ἀπὸ γῆς διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν.

Καὶ

Καὶ τῶν κεκρυμμένων σου ἐπλήσθη ἡ γαστὴρ αὐτῶν.

ἔχεις κεκρυμμένας παρὰ σοί. Ἠξεύρω πῶς δύνασαι νὰ τοὺς δώσῃς φοβερὸν θάνατον· ἀλλὰ δὲν σου ζητῶ τοῦτο, μόνον νὰ τοὺς παιδεύσῃς ὀλίγον, διὰ νὰ γνωρίσουν τὸ σφάλμα τως.

16. Ἐχορτάσθησαν Υἱῶν, καὶ ἀφῆκαν τὰ κατάλοιπα τοῖς νηπίοις αὐτῶν.

16. Ὁ Σύμμαχος λέγει οὕτως. Χορτασθήσονται Υἱοί, καὶ ἀφήσουσι τὰ λείψανα αὐτῶν τοῖς νηπίοις αὐτῶν. Ἤγουν ἠξεύρω πῶς οὐ μόνον εἰς αὐτοὺς θέλεις δώσει τὴν δικαίαν σου παίδευσιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς Υἱούς τως, καὶ ἔγγονας. Οἵτινες ἂς χορτάσουν τὰς τιμωρίας, ἐπειδὴ θέλουν μιμηθῇ τὴν κακίαν, καὶ πονηρίαν τῶν προγόνων τως.

17. Ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ σου. Χορτασθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναί μοι τὴν δόξαν σου.

17. Οὕτως οὖν αὐτοὶ μὲν νὰ παιδευθοῦσι δικαίως ὡς ἄδικοι, ἐγὼ δὲ ἐπειδὴ δὲν ἔπταισα τίποτας, νὰ ἀξιωθῶ παρὰ τῆς δικαίας προνοίας σου, νὰ ἐντρυφήσω, καὶ νὰ χορτάσω τὴν δόξαν σου, δεξάμενος τὴν μεγάλην εὐεργεσίαν σου.

Δόξα. Κάθισμα β'.

Εἰς τὸ τέλος τῷ Παιδὶ Κυρίου τῷ Δαβίδ. Ἃ ἐλάλησε τῷ Κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης, ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐρρύσατο αὐτὸν ὁ Κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ χειρὸς Σαοὺλ, καὶ εἶπεν. Ψαλμός. ΙΖ'.

Αὕτη ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι φανερὴ ἀπὸ λόγου της, καὶ ἑρμηνείαν δὲν χρειάζεται. Μόνον τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Μακαρίου Προφήτου, καὶ τὴν ἄμετρον πραότητα πρέπει νὰ θαυμάζωμεν ἐκπληττόμενοι. Πῶς τοῦ ἔδωκεν ὁ Πενθερός του τόσας θλίψεις, καὶ τοιαύτας ἐπιβουλάς, καὶ ἐνέδρας τοῦ ἔστησε, καὶ πάλιν δὲν τὸν ἐμίσησεν ὁ ἄκακος, καὶ ἀμνησίκακος, ὁ πρὸ Χριστοῦ χριστομίμητος· οὔτε ἠθέλησε νὰ τὸν θανατώσῃ ὅσαις φοραῖς ὁ καιρὸς τοῦ ἐβόλεσεν, ἀλλὰ ἀφῆκε νὰ τοῦ κάμῃ ὁ Δίκαιος Κριτὴς τὴν ἐκδίκησιν. Καθὼς καὶ ἐγένετο. εἰς Τέλος δὲ λέγει ἡ ἐπιγραφή, ἐπειδὴ Προφητείαν ἔχει ὁ Ψαλμὸς περὶ τῆς τῶν Ἐθνῶν κλήσεως, καὶ τῆς τῶν Ἰουδαίων ἀλλοτριώσεως. Τὰ ὁποῖα ὕστερον χρόνους χιλίους ἐγένοντο.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἀγαπήσω σε Κύριε ἡ ἰσχύς μου. Κύριος στερέωμά μου, καὶ καταφυγή μου, καὶ ῥύστης μου. Ὁ Θεός μου βοηθός

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ὅστις λάβῃ πολλὰς εὐεργεσίας ἀπὸ τὸν Θεόν, δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸν ἀνταμείψῃ μὲ ἄλλον τρόπον, εἰμὴ μὲ ἀγάπην. Καθὼς λέγει ἐδῶ ὁ Προφήτης, καὶ ὑπόσχεται νὰ τὸν ἀγαπᾷ ὁλοψύχως· ὄχι πῶς δὲν τὸν ἠγάπα καὶ πρότερον, ἀλλὰ δηλοῖ τὸ τῆς ἀγάπης ἀκόρεστον. Εἶτα κά-

μνει τὰς θείας εὐεργεσίας προσηγορίας, καὶ καλεῖ τὸν Θεὸν ἰσχύν, ὅτι ἐκεῖνος τοῦ ἔδωσε τὴν δύναμιν, καὶ γενόμενος βοηθὸς αὐτοῦ, καὶ στερέωμα, καὶ τεῖχος ἀπροσμάχητον, ἀπὸ τοὺς πολεμίους αὐτὸν ἐλύτρωσε. Κέρας δὲ σωτηρίας τὸν ὀνομάζει ἀπὸ τῆς τῶν ζώων μεταφορᾶς, ὁποῦ ἔχουν τὴν δύναμιν εἰς τὰ κέρατα, καὶ νικοῦσι τοὺς ἐναντίους.

2. Ἐδῶ διδασκόμεθα νὰ εὐχαριστοῦμεν εἰς ὅσα ἀγαθὰ ἐτύχαμεν, καὶ νὰ ζητοῦμεν τὰ δέοντα, καὶ πρέποντα. καὶ τότε λυτρούμεθεν ἀπὸ κάθε κίνδυνον.

3. Ὅτι πολλὰ μεγάλοι, καὶ θανατηφόροι κίνδυνοι μὲ εὑρήκασι· καὶ ὥρμησαν τῶν ἀνόμων οἱ διωγμοὶ καταπάνω μου μὲ θυμὸν περισσότερον, παρὰ ὁποῦ τρέχουν τὸν χειμῶνα τὰ τῶν ποταμῶν ὕδατα. Καὶ τόσας ἐνέδρας, καὶ βρόχους μοῦ ἔστησαν, ὁποῦ ἠμπορῶ νὰ εἰπῶ, ὅτι αἱ παγίδες τοῦ θανάτου, καὶ οἱ πόνοι τοῦ ᾅδου μὲ ἐκύκλωσαν.

4. Ὅθεν εἰς τοσαύτην θλίψιν, καὶ στένωσιν ἐπικαλέσθηκα τὴν θείαν βοήθειαν, φωνάζων πρὸς Κύριον, ἀπὸ τὴν ἄμετρον ὀδύνην βασανιζόμενος. Ὁ δὲ εὐθὺς ἐπήκουσε τῆς φωνῆς μου ἀπὸ τὸν Ἅγιον Ναὸν αὐτοῦ τὸν Οὐράνιον, καὶ ἀκροάσθη μου τὴν κραυγήν, καὶ ἐγκάλεσιν.

5. Καὶ καθὼς ποτὲ ὅταν ἐλύτρωσε τὸν Λαόν του ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον μὲ θυμὸν πολύν, καὶ σημεῖα, ὁποῦ ἡ γῆ, καὶ τὰ ὄρη ἐτρόμαξαν. οὕτω καὶ τώρα ἀπὸ τὴν μάνητα τοῦ Θεοῦ ἐγίνηκεν ἡ γῆ ἔντρομος, καὶ τὰ θεμέλια τῶν βουνῶν ἐταράχθησαν, καὶ ἐσάλευσαν ἀπὸ τὸν τόπον τως, διατὶ ὁ Θεὸς τὰ ὠργίσθηκε.

6. Καὶ ἀπὸ τὸν θυμόν του σχεδὸν εὔγενε στία ἀπὸ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καταφλέγουσα, καθὼς εὐγένει φλόγα ἀπὸ τοὺς ἄνθρακας. Ταῦτα λέγει ὁ Προφήτης οὐχ ὡς κυρίως γεγενημένα, ἀλλ' ὡς οὕτω τῇ πίστει πεποιημένα. Ὅτι ὁ Θεὸς ἐὰν καὶ καμμίαν φορὰν ποιήσῃ τοιαῦτα, δὲν τὰ κάμνει διὰ νὰ τιμωρήσῃ, ἀλλὰ διὰ φόβον πρὸς διόρθωσιν.

7. Πάλιν ἐδῶ τὴν τοῦ Θεοῦ ἐπιφάνειαν διηγούμενος λέγει ταῦτα, διὰ νὰ φοβηθοῦν οἱ ἀκροαταί.

μου, καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν. Ὑπερασπιστής μου, καὶ κέρας σωτηρίας μου, καὶ ἀντιλήπτωρ μου.

2. Αἰνῶν ἐπικαλέσομαι τὸν Κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι.

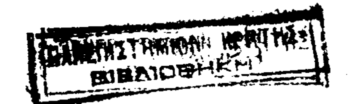
3. Περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου, καὶ χείμαρροι ἀνομίας ἐξετάραξάν με. Ὠδῖνες ᾅδου περιεκύκλωσάν με, προέφθασάν με παγίδες θανάτου.

4. Καὶ ἐν τῷ θλίβεσθαί με, ἐπεκαλεσάμην τὸν Κύριον, καὶ πρὸς τὸν Θεόν μου ἐκέκραξα. Ἤκουσεν ἐκ Ναοῦ Ἁγίου αὐτοῦ φωνῆς μου· καὶ ἡ κραυγή μου ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ.

5. Καὶ ἐσαλεύθη, καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ. Καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων ἐταράχθησαν, καὶ ἐσαλεύθησαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ Θεός.

6. Ἀνέβη καπνὸς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καταφλεγήσεται. Ἄνθρακες ἀνήφθησαν ἀπ' αὐτοῦ.

7. Καὶ ἔκλινεν Οὐρανούς, καὶ κατέβη· καὶ γνό-

φος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Καὶ ἐπέβη ἐπὶ Χερουβὶμ, καὶ ἐπετάσθη, ἐπετάσθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. Καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ. Κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ.

8. Σκοτεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέρων. Ἀπὸ τῆς τηλαυγήσεως ἐνώπιον αὐτοῦ, αἱ νεφέλαι διῆλθον, χάλαζα, καὶ ἄνθρακες πυρός.

9. Καὶ ἐβρόντησεν ἐξ Οὐρανοῦ ὁ Κύριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ. Ἐξαπέστειλε βέλη, καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς, καὶ ἀστραπὰς ἐπλήθυνε, καὶ συνετάραξεν αὐτούς.

10. Καὶ ὤφθησαν αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ ἀνεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς Οἰκουμένης.

11. Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου Κύριε, ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος ὀργῆς σου.

12. Ἐξαπέστειλεν ἐξ ὕψους, καὶ ἔλαβέ με. Προσελάβετό με ἐξ ὑδάτων πολλῶν.

13. Ῥύσεταί με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν, καὶ ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐστερεώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.

Ὅμως ἡμεῖς οὔτε ἀνάβασιν Θεοῦ, οὔτε κατάβασιν λέγομεν· ἀπερίγραπτος γὰρ πανταχοῦ παρών, καὶ τὰ πάντα πληρῶν, καὶ κατέχων. Διὰ τὸ ἔκλινεν οὖν, καὶ κατέβη, νόει, ὅτι τὴν οἰκείαν ἐπιφάνειαν ἔδειξε. Τὸν γνόφον, διὰ τὸ τῆς παρουσίας ἀόρατον. Τὴν ἐπὶ Χερουβὶμ, καὶ ἀνέμων ἐπίβασιν, τὸ ὀξὺ τῆς ἐπιφανείας. Τὸ δὲ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν, τὸ τῆς φύσεως ἀθεώρητον, καὶ τὸ περὶ αὐτὸν φῶς. Ὡς καὶ ὁ Παῦλος εἶπεν· ὁ μόνος ἔχων ἀθάνατον φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον.

8. Καθὼς (λέγει) ἀπὸ τὴν πυκνότητα τῶν νεφῶν, γίνεται ὁ ἀὴρ σκοτεινός, καὶ πέμπει τὴν λάμψιν τῆς ἀστραπῆς. οὕτω καὶ ὁ ἀόρατος Θεὸς ἀποστέλλει τοῦ νοεροῦ τὰς ἀκτῖνας, καὶ μὲ τὸ κολαστικὸν πῦρ παιδεύει τοὺς πονηρούς. Διατοῦτο εἶπε χάλαζα, καὶ ἄνθρακες πυρός. Τινὲς δὲ λέγουσι διὰ τό, ἄνθρακες ἀνήφθησαν, τοὺς Ἱεροὺς Ἀποστόλους, πῦρ γὰρ ὁ Θεός.

9. Καὶ ἔδωκεν ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς τὴν φωνήν του ὡς βροντὴν φοβερὰν ὁ Κύριος. Ἔρρηξε σαΐτας, καὶ τοὺς ἐξωλόθρευσε. Καὶ ἐσφενδόνησεν ἀστραπὰς φοβεράς, καὶ ἐσυντάραξεν αὐτούς, καὶ τοὺς ἐξηφάνισε.

10. Καὶ (τὸ ἐξαισιώτερον) ἔκαμε καὶ ἐφάνησαν αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων, ἤγουν ὁ βυθὸς τῆς θαλάσσης. καὶ ἐξεσκεπάσθησαν ὅλης τῆς Γῆς τὰ θεμέλια.

11. Μὲ εὔχ σου νεῦμα μόνον, καὶ πρόσταγμα Κύριε, ἠγέρθη τόσον δυνατὸς ἄνεμος, ὅπου ἐξήρανε, καὶ ἐχώρισεν εἰς δύο τὴν θάλασσαν.

12. Τοῦτο γέγονεν ἐν Αἰγύπτῳ εἰς τὴν ἔνδοξον νίκην ἐκείνην (λέγει ὁ Δαβίδ, ἢ ὁ Χριστός, ἢ πᾶς Δίκαιος) καὶ τώρα πάλιν αὐτὸς μοῦ ἐπήκουσε, καὶ μὲ ἐλύτρωσεν ἀπὸ ἄπειρα ὕδατα.

13. Ἤγουν ἔσωσέ με ἀπὸ τοὺς δυνατοὺς ἐχθρούς μου μὲ τὴν προμήθειαν ὅπου μὲ ἠξίωσεν οὐρανόθεν. Ὅτι αὐτοὶ ὡς ἰσχυρότεροί μου ἐβουλεύοντο νὰ μὲ κακοποιήσουν μὲ τὴν πονηρίαν, καὶ δυναστείαν τως.

14. Φαίνεταί μου νὰ λέγῃ ἐδῶ τὴν ἐπανάστασιν ὅπου ἔκαμεν ὁ Ἀβεσσαλὼμ ἀφ' οὗ ἡμάρτησεν. Ὅτι ὁ Σύμμαχος λέγει, Ταλαιπωρίας, ἀντὶ κακώσεως, καὶ δηλοῖ τῆς ψυχῆς τὴν ἀσθένειαν. Λέγει οὖν, ὁ Θεὸς μου ἔγινε στηριγμὸς, δίδωντάς μου εἰς τὴν στενοχωρίαν εὐρυχωρίαν· καὶ ἀντὶ τοῦ προσδοκωμένου θανάτου, τὴν ζωήν μου ἐχάρισε, διὰ τὴν ἀγάπην ὅπου μου ἔχει ὡς εὔσπλαγχνος.

15. Αὐτὰ νομίζω νὰ λέγῃ διὰ τὸν Χριστὸν, ὅτι ἐπειδὴ εἶμαι δίκαιος, καὶ ἁμαρτίαν ποτῶς δεν ἔπραξα, μου θέλει ἀνταποδώσει ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου. Ἢ πάλιν ἐὰν τὸ λέγῃ καὶ διὰ λόγου του, διὰ νὰ παρακινήσῃ πρὸς ἀρετὴν τοὺς ἀκούοντας, οὐδὲν θαυμαστόν. Ἐπειδὴ νουθετᾷ, καὶ διδάσκει καθ' ἕνα νὰ πορεύεται ἄμεμπτα, φυλάττων (ὡς καὶ αὐτὸς) τὰς σωτηρίους ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, ἐὰν ὀρέγεται, νὰ τοῦ ἐπακούῃ καὶ αὐτοῦ ὁ Θεὸς, καὶ νὰ τὸν λυτρώνῃ ἀπὸ πᾶσαν ἀνάγκην, καὶ κίνδυνον.

16. Διατὶ ἐφύλαξα τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ, καὶ ποτὲ δεν ἔπραξα κατ' αὐτοῦ κανένα ἀνόμημα.

17. Ὅτι ὅλαις του αἱ κρίσεις, καὶ τὰ προστάγματα εἶναι ἔμπροσθέν μου. Καὶ ποτὲ δεν ἐπαρέβηκα τὰ δικαιώματα, καὶ τοὺς νόμους του.

18. Εἰδὲ καὶ ἔπταισά του κανένα καιρὸν ὡς ἄνθρωπος, κἂν ἀπὸ τώρα καὶ ἔμπροσθεν, θέλω φυλαχθῆ εἰς αὐτὸν καθαρὸς, καὶ ἄμωμος, νὰ μὴ τελέσω κανένα ἀνόμημα.

19. Καὶ τότε ὅταν γενῶ παντελῶς ἄμωμος, θέλω ἀπολαύσει τὰ τέλεια ἀγαθά. Ὅτι ὁ Κύριος ὅπου ἐπιβλέπει τὰς ἀγαθὰς πράξεις, καὶ τὸν εὐσεβῆ σκοπὸν τῆς διανοίας, δίδει τὰς ἀντιδόσεις, καὶ βραβεύει τοὺς κοπιάσαντας.

20. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ καθ' ἑνὸς παρέχεις ἁρμόδιον τὴν ἀντίδοσιν· τοῖς μὲν ὁσίοις δίδεις τὰ τῆς ὁσιότητος ἄξια· τοῖς ἀθῴοις τὰ πρόσφορα, καὶ τοῖς ἐκλεκτοῖς, καὶ τελείοις τὰ τέλεια. Τοὺς δὲ στρεβλοὺς, ὅπου δεν ἐπορεύθη-

14. Προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς μου. Καὶ ἐγένετο Κύριος ἀντιστήριγμά μου, καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμόν. Ῥύσεταί με, ὅτι ἠθέλησέ με.

15. Καὶ ἀνταποδώσει μοι Κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταποδώσει μοι.

16. Ὅτι ἐφύλαξα τὰς ὁδοὺς Κυρίου, καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου.

17. Ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ.

18. Καὶ ἔσομαι ἄμωμος μετ' αὐτοῦ, καὶ φυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου.

19. Καὶ ἀνταποδώσει μοι Κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου, ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

20. Μετὰ ὁσίου, ὅσιος ἔσῃ· Καὶ μετὰ ἀνδρὸς ἀθῴου, ἀθῷος ἔσῃ· Καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ, ἐκλεκτὸς

ἔσῃ· Καὶ μετὰ στρεβλοῦ διαστρέψεις. Ὅτι σὺ λαὸν ταπεινὸν σώσεις, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπερηφάνων ταπεινώσεις.

21. Ὅτι σὺ φωτιεῖς λύχνον μου Κύριε, ὁ Θεός μου, φωτιεῖς τὸ σκότος μου. Ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου, καὶ ἐν τῷ Θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος.

22. Ὁ Θεός μου ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. Τὰ λόγια Κυρίου πεπυρωμένα. Ὑπερασπιστής ἐστι πάντων τῶν ἐλπιζόντων ἐπ᾽ αὐτόν.

23. Ὅτι τίς Θεὸς πάρεξ τοῦ Κυρίου; ἢ τίς Θεὸς πλὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν;

24. Ὁ Θεὸς ὁ περιζωννύων με δύναμιν, καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου. Καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου ὡσεὶ Ἐλάφου, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἱστῶν με.

25. Διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον, καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου.

26. Καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας, καὶ ἡ δεξιά σου ἀντελάβετό μου, καὶ ἡ παιδεία σου ἀνώρθωσέ με εἰς τέλος, καὶ ἡ παιδεία σου αὐτή με διδάξει.

σαν τὴν ἀλήθειαν ὁδόν σου, ἀλλὰ ἐπολιτεύθησαν διεστραμμένα, καὶ πλάγια, θέλεις παιδεύσει μὲ θυμὸν πλάγιον. Ὅτι καθὼς ὑψώνεις τοὺς ταπεινούς, οὕτω ταπεινοῖς τοὺς ὑπερηφάνους ὡς δίκαιος.

21. Ἐπειδὴ σκότος τὰς θλίψεις ἐκάλεσε, πρεπόντως ὀνομάζει φῶς τὴν ἐκείνων λύτρωσιν· τὴν ὁποίαν ὁμολογᾷ, ὅτι διὰ τοῦ Θεοῦ ἀπήλαυσεν. Ἢ ἴσως νὰ λέγῃ φῶς τὴν Θεότητα τοῦ Χριστοῦ, καὶ λύχνον τὴν σάρκωσιν. Καθὼς λέγει εἰς ἄλλον Ψαλμόν· ἡτοίμασα λύχνον τῷ Χριστῷ μου. Πειρατήριον δέ, καὶ Τεῖχος λέγει τὴν ἐνέδραν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐλυτρώθη ὑπὸ Θεοῦ βοηθούμενος.

22. Θεέ μου δίκαια ἰθύνεις τὰ σύμπαντα, καὶ ὅλα τὰ ἔργα σου εἶναι καθαρά, καὶ ἀμώμητα· τὰ λόγιά σου ἀληθῆ, καὶ ἄδολα, καὶ βοηθᾷς ὅλους ἐκείνους, ὅπου εἰς ἐσένα ἐλπίζουσιν.

23. Ὅτι τίς εἶναι Αὐθέντης, καὶ Βασιλεύς, εἰμὴ μόνος οὗτος ὁ Κύριος; καὶ τίς ἄλλος εἶναι Θεός, εἰμὴ μόνον οὗτος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅπου διασώζει τὴν κτίσιν ἅπασαν;

24. Ἐὰν ἔχω δύναμίν τινα, ἢ ἄλλην καλοσύνην ἀπάνω μου, οὗτος ὁ Θεὸς εἶναι, ὅπου μοῦ δίδει τὴν χάριν, καὶ βοήθειαν, νὰ φυλάγω τὰ Ἅγιά του προστάγματα, καὶ καταρτίζει τοὺς πόδας μου, νὰ διαβαίνω τοὺς κινδύνους, καθὼς καταπατεῖ τὰ ἰοβόλα θηρία ἡ Ἔλαφος· καὶ νὰ γίνωμαι τῶν πολεμίων ὑψηλότερος.

25. Δυναμώνει τὰς χεῖρας, καὶ βραχίονάς μου, ὡς τόξον χαλκοῦν, εἰς τὸν πόλεμον, καὶ τροποῦμαι τοὺς ἐναντίους, καὶ δὲν δύνονται νὰ μὲ κεντήσουν τὰ βέλη τως.

26. Ἔτι φροντίζων διὰ τὴν σωτηρίαν μου, μὲ ἐπαίδευσες ἡμαρτηκότα, καὶ πεπτωκότα ἀνόρθωσας· καὶ μὲ τὴν δικαίαν σου παίδευσιν μὲ ἐνουθέτησες, πόσον κακὸν εἶναι ἡ ἁμαρτία, ὡς νόμου παράβασις.

27. Εἰς τὴν στενοχωρίαν τῆς θλίψεως, μοῦ ἔδωκες τὴν εὐρυχωρίαν τῆς παρακλήσεως. ἀπὸ τὴν ὁποίαν ψυχαγωγούμενος, ἔφθασα ἕως τὴν σήμερον ὑγιής τε, καὶ ἄτρωτος.

28. Καὶ οὕτως ἀπὸ τὴν πρόνοιάν σου δυναμωθεὶς, ἐλπίζω νὰ νικήσω τοὺς δυσμενεῖς ἐχθρούς μου· καὶ νὰ μὴν ὑποστρέψω, ἕως νὰ τοὺς καταθραύσω, καὶ νὰ τοὺς βασανίσω τόσον, ὁποῦ νὰ μοῦ γένουν καὶ στανικῶς τως ὑπήκοοι.

29. Ταῦτα πράξας ὁ Θεῖος Δαβὶδ, καὶ τροπώσας τοὺς ἐναντίους, ὡς ἤλπιζεν, εὐχαριστᾷ τῷ Κυρίῳ, λέγωντας. Διὰ νὰ δείξῃς τὴν ἀγαθότητα, καὶ εὐσπλαγχνίαν σου Δέσποτα, ἔδωκες ἐμένα τοῦ δούλου σου ἀνδρείαν πλείστην, καὶ δύναμιν· τὸν δὲ Γολιὰθ, καὶ Σαοὺλ, καὶ τοὺς ἄλλους ἐχθρούς μου ἐμπόδισες. Καὶ τοσοῦτον ἀσθενεῖς, καὶ δειλιῶντας ἐποίησας, ὁποῦ ἔφυγον ὅλοι μετὰ φόβου πολλοῦ ἀπὸ λόγου μου, καὶ τελείως τοὺς ἐξωλόθρευσας.

30. Ὅτι οὔτε οἱ Ἀλλόφυλοι ἐπικαλοῦντες τοὺς θεοὺς αὐτῶν, ἔτυχον βοηθείας τινός· οὔτε ὁ Σαοὺλ, ὁ Ἀβεσσαλὼμ, καὶ οἱ λοιποὶ τῶν Ἑβραίων, ὁποῦ μὲ ἐπολέμουν, σὲ εἴχασι βοηθόν· ὅτι ὡς ἄδικοι ὁποῦ ἦσαν, δὲν τοὺς ἐπήκουες. ἀλλὰ εἰς μάτην, καὶ ἀνωφέλευτα ἔκραζον.

31. Μάλιστα μοῦ ἐβοήθησες τόσον, ὁποῦ τοὺς ἐσκόρπισα ὡς χῶμα λεπτὸν ἀπὸ τὸν ἄνεμον, καὶ ὡς τὸν πηλὸν τῆς γῆς τοὺς ἐκαταπάτησα.

32. Ἐδῶ προλέγει τὴν μανίαν τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, καὶ τὴν τῶν Ἐθνῶν σωτηρίαν. Καὶ παρακαλεῖ, νὰ μὴν ἔχῃ μὲ τὴν ἀντιλογίαν αὐτῶν τινὰ κοινωνίαν. Ὁμοίως καὶ τὸ, καταστήσεις με εἰς κεφαλὴν Ἐθνῶν, εἰς τὸν Σωτῆρα πληροῦται, ὡς ἐκ Δαβὶδ κατὰ σάρκα γεννηθέντα. ὅτι ὁ Δαβὶδ δὲν ἐβασίλευσεν εἰς τὰ Ἔθνη.

33. Ὡς ἐκ προσώπου Χριστοῦ λέγει καὶ ταῦτα. Ὅτι ὁ Λαὸς ὁποῦ δὲν ἐγνώρισαν νομοθέτας, οὔτε Προφήτας, χωρὶς νὰ μὲ ἴδουσι, μόνον ἀκούοντες τὸ σωτήριον Εὐαγγέλιον, θέλουν πιστεύσει, νὰ μοῦ ὑποτάσσωνται.

27. Ἐπλάτυνας τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου, καὶ οὐκ ἠσθένησε τὰ ἴχνη μου.

28. Καταδιώξω τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ καταλήψομαι αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀποστραφήσομαι, ἕως ἂν ἐκλείπωσιν. Ἐκθλίψω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ δύνωνται στῆναι. Πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου.

29. Καὶ περιέζωσάς με δύναμιν εἰς πόλεμον. Συνεπόδισας πάντας τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' ἐμὲ ὑποκάτω μου. Καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον, καὶ τοὺς μισοῦντάς με ἐξωλόθρευσας.

30. Ἐκέκραξαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ σώζων· πρὸς Κύριον, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν.

31. Καὶ λεπτυνῶ αὐτοὺς ὡσεὶ χοῦν κατὰ πρόσωπον ἀνέμου· ὡς πηλὸν πλατειῶν λεανῶ αὐτούς.

32. Ῥῦσαί με ἐξ ἀντιλογίας Λαοῦ, καταστήσεις με εἰς κεφαλὴν Ἐθνῶν.

33. Λαὸς, ὃν οὐκ ἔγνων, ἐδούλευσέ μοι· εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέ μου.

34. Υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι· Υἱοὶ ἀλλότριοι ἐπαλαιώθησαν, καὶ ἐχώλαναν ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν.

34. Τοὺς δὲ Ἰουδαίους, ὁποῦ καυχοῦνται πῶς εἶναι Υἱοὶ νόμιμοι, ἔκαμεν ὁ Θεὸς ἀλλοτρίους αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀπεξένωσεν ὡς ἀχαρίστους πρὸς τὰς πολλὰς εὐεργεσίας· καὶ διατὶ ἐχώλαναν ἀπὸ τὴν καλὴν, καὶ ἀληθῆ ὁδὸν, καὶ ἐστράβωσαν. Τὸ δὲ, ἐπαλαιώθησαν, λέγει ὁ Σύμμαχος ἀτιμωθήσονται, καὶ ἐντραπήσονται.

35. Ζῇ Κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ Θεός, καὶ ὑψωθήτω ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου.

35. Μνημονεύσας τῆς ἀντιλογίας τῶν Ἰουδαίων, αἰνίττεται τὸ πάθος, καὶ προφητεύει τὴν ἀνάστασιν λέγωντας. Οὐ μόνον ζῇ ὁ Δεσπότης Χριστὸς, ἀλλὰ καὶ εἰς Οὐρανοὺς ἀνελήλυθε, καὶ σώζει τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας.

36. Ὁ Θεὸς, ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοὶ, καὶ ὑποτάξας Λαοὺς ὑπ' ἐμέ. Ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν μου ὀργίλων. Ἀπὸ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμὲ ὑψώσεις με· ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥύσαί με.

36. Σὺ Κύριε ὁ Θεὸς, καὶ Πατήρ μου, ὁποῦ ἐτέλεσες τοιαῦτα θαυμάσια, ὕστερον χρόνους τοσούτους, καὶ μοῦ ὑπέταξες τόσον Λαὸν, ἐκδικησαί με, καὶ λύτρωσαί με ἀπὸ τοὺς ὀργίλους ἐχθρούς μου, ὁποῦ μὲ πολεμοῦν ἄδικα.

37. Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν Ἔθνεσι Κύριε, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ.

37. Διὰ νὰ ὑμνολογᾶσαι ἀπὸ τὰ Ἔθνη, ὁποῦ πιστεύσουν ὕστερα. Ἤγουν, ὅταν ψάλλῃ πᾶς πιστὸς ἐτοῦτα τὰ λόγια τῶν Ψαλμῶν, καὶ τὴν ἐπίλοιπον Γραφὴν εἰς δόξαν τοῦ σοῦ ὀνόματος.

38. Μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ Βασιλέως, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ Χριστῷ αὐτοῦ, τῷ Δαβὶδ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

Δόξα.

38. Καὶ νὰ μεγαλύνουν τὰ σὰ θαυμάσια, ὅτι ἐσύ με ἔχρισες εἰς Βασιλέα, σώζεις με, καὶ μὲ κάμνεις πανταχοῦ περίβλεπτον· ὁμοίως καὶ ὅλους τοὺς ἐκ τῆς ἐμῆς Γενεᾶς αἰώνια. Φανερὸν εἶναι γοῦν, ὅτι διὰ τὸν Χριστὸν λέγει, καὶ ὄχι τὸν Δαβίδ. Ὅτι τὸ γένος τοῦ Δαβὶδ ἕως τῆς αἰχμαλωσίας μόνον, καὶ ἕως τοῦ Ζοροβάβελ, ἡγεμονεῦσαν ἐπαύσατο. Ὁ δὲ Χριστὸς ζῇ, καὶ Βασιλεύει αἰώνια.

Εἰς τὸ τέλος. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΙΗ'.

Τρία εἴδη τῶν Θείων Νόμων εἰσὶ, καθὼς λέγει ὁ Μέγας Παῦλος. Πρῶτον, ὁ Φυσικός. β'. ὁ Γραπτός. καὶ γ'. ὁ τῆς Χάριτος. Σύμφωνα τούτοις εἰς τὸν παρόντα Ψαλμὸν διδάσκει καὶ Δαβὶδ ὁ θεσπέσιος. Κηρύττωντας πρῶτον τὸν Δημιουργὸν πάσης τῆς κτίσεως, ἔπειτα καὶ τοὺς ἄλλους δύο. Ὅθεν καὶ εἰς τὸ τέλος ἐπιγέγραπται, ἐπειδὴ προφητεύει τὴν Νέαν Διαθήκην, ἤγουν τὸ Ἱερὸν, καὶ σωτήριον Εὐαγγέλιον, λέγωντας.

Η' Εξήγησις.

1. Ο'Στις ἐπιθυμᾷ, νὰ ἰδῇ ἱστορισμένην τὴν δόξαν, καὶ δύναμιν τοῦ Θεοῦ, ἂς στοχασθῇ τὰ ποιήματά του, οὐ μόνον τοὺς ἐμψύχους Οὐρανοὺς, καὶ Α'ποστόλους αὐτοῦ, ὁποῦ κηρύττουν τὴν δόξαν του, ἀλλὰ καὶ τὸ στερέωμα, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι τόσοι φωστῆρες λαμπρότατοι, ὁποῦ κηρύττουν ἀφώνως τὴν σοφίαν, καὶ δύναμιν τοῦ ποιήσαντος.

2. Η' πεταγμένη διαδοχὴ τῆς ἡμέρας καὶ νυκτὸς, δείχνει τοὺς ὅρους καὶ προμήθειαν, ὁποῦ ὁ Κύριος ὥρισε. Τὸ δὲ ἐρεύγεται, τὸ ἀναγγέλλει, καὶ διηγοῦνται, οὐχ ὡς ἔμψυχα, ἀλλὰ προσωποποιΐα τὶς εἶναι, καὶ μᾶς νουθετᾷ, καὶ ὁδηγᾷ ἀπὸ τὰ φαινόμενα, νὰ θαυμάζωμεν τὸν Α'όρατον.

3. Καὶ καθὼς δὲν ἔμεινεν Ε'θνος, νὰ μὴν ἀκούσῃ τὴν διδαχὴν τῶν Α'ποστόλων, ἀλλὰ ἠκούσθη ἡ φωνή τους εἰς ὅλης τῆς Οἰκουμένης τὰ πέρατα· οὕτως αἱ ἄλαλοι γλῶσσαι τῶν Οὐρανῶν, διηγοῦνται ἀφώνως τοῦ Θεοῦ τὰ θαυμάσια· καὶ δείχνοντας τὴν τάξιν αὐτῶν, καὶ διαπρέπειαν, προσκαλοῦσι πᾶσαν τὴν κτίσιν πρὸς ὑμνῳδίαν τοῦ Κτίσαντος.

4. Οἱ τρεῖς Εξηγηταὶ λέγουν· τῷ Ηλίῳ ἔθετο σκήνωμα ἐν αὐτοῖς· ἤγουν, εἰς τοὺς Οὐρανοὺς ἔβαλεν ὁ Θεὸς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. Ο' δὲ Ι'ωάννης ὁ Δαμασκηνὸς εἶπεν, ὅτι τὴν Θεοτόκον λέγει Η'λιον, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἐκατοίκησεν. Η' ἴσως νὰ λέγῃ διὰ αὐτὸν τὸν νοητὸν τῆς δικαιοσύνης Η'λιον, ὅστις ἀνέτειλεν ὡς νυμφίος ἀπὸ τοὺς Πατρώους κόλπους, καὶ μᾶς ἐφώτισε.

5. Καὶ ὡσὰν ἕνας ἀνδρειωμένος γίγαντας θέλει δράμῃ εἰς μίαν στιγμὴν ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν εἰς τὴν Γῆν χαρούμενος, νὰ νικήσῃ τὸν δαίμονα. Καὶ καθὼς ὁ Η'λιος εὐγαίνωντας ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν, φωτίζει καὶ θερμαίνει ὅλην τὴν κτίσιν· οὕτω καὶ ὁ Κύριος καταβαίνων ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς, ἐφώτισεν ὅλον τὸν Κόσμον μὲ τὴν χάριν του, καὶ δὲν ἔμεινε τινὰς ἀμέτοχος τῆς θέρμης αὐτοῦ· ἤγουν νὰ μὴν ἀκούσῃ τὸ σωτήριον κήρυγμα.

6. Επειδὴ εἶπε διὰ τὸν φυσικὸν νόμον τῶν κτισμάτων, ἵνα ἀποδείξῃ τὸν Κτίστην, λέγει τώρα καὶ διὰ τὸν γραπτὸν, ὁποῦ ἔδωκεν ὁ Κύριος, νὰ ἐπιστρέψῃ τοὺς πλανωμένους, ἤγουν τὸν Μωσαϊκόν. Τὸν ὁποῖον καλεῖ μὲν νόμον, διατὶ ρυ-

Τὸ Κείμενον.

1. ΟΙ' Οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ· ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα.

2. Ημέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥῆμα, καὶ νὺξ νυκτὶ ἀναγγέλλει γνῶσιν.

3. Οὐκ εἰσὶ λαλιαὶ, οὐδὲ λόγοι, ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.

4. Εν τῷ Ηλίῳ ἔθετο τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς, ὡς νυμφίος ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ.

5. Α'γαλλιάσεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδόν. Α'π' ἄκρου τοῦ Οὐρανοῦ ἡ ἔξοδος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ ἕως ἄκρου τοῦ Οὐρανοῦ. Καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀποκρυβήσεται τῆς θέρμης αὐτοῦ.

6. Ο' Νόμος Κυρίου ἄμωμος, ἐπιστρέφων ψυχάς. Η' μαρτυρία Κυρίου πιστὴ, σοφίζουσα νήπια.

Τὰ δικαιώματα Κυρίου εὐθέα, εὐφραίνοντα καρδίαν. Ἡ ἐντολὴ Κυρίου τηλαυγής, φωτίζουσα ὀφθαλμούς.

7. Ὁ φόβος Κυρίου ἁγνός διαμένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Τὰ κρίματα Κυρίου ἀληθινὰ δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ αὐτό. Ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ χρυσίον, καὶ λίθον τίμιον πολύν. Καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι, καὶ κηρίον.

8. Καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου φυλάσσει αὐτά. Ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή.

9. Παραπτώματα τίς συνήσει, ἐκ τῶν κρυφίων μου καθάρισόν με. καὶ ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖσαι τοῦ δούλου σου.

10. Ἐὰν μή μου κατακυριεύσωσι, τότε ἄμωμος ἔσομαι. Καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας μεγάλης.

11. Καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου. Καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου διαπαντός. Κύριε βοηθέ μου, καὶ λυτρωτά μου.

θμίζει, καὶ νομοθετᾷ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν. Μαρτυρίαν δὲ, ὅτι μαρτυρᾷ τὴν τιμωρίαν τῆς παραβάσεως. Δικαιώματα, ὅτι δείχνει τὴν διαφορὰν ἀπὸ τὸν δίκαιον ἕως τὸν ἄδικον. Ἐντολὴν, ὅτι τὰς πράξεις ἐντέλλεται. Κρίματα δὲ, ὅτι διδάσκει τὰς κρίσεις, καὶ ψήφους τοῦ Θεοῦ. Νήπια λέγει τοὺς ἀγνώστους. Ὀφθαλμοὺς, τὸ ὀπτικὸν τῆς διανοίας.

7. Πρεπόντως δὲ ὀνομάζει τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἁγνὸν, ἤγουν καθαρὸν, καὶ ἄδολον. Καὶ ὅστις φυλάττει τὸν Θεῖον Νόμον ὡς ἀληθῆ, καὶ δίκαιον, εὐφραίνεται ἡ καρδία του μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς μελλούσης ἀνταποδόσεως. Καὶ ποθεῖ τὰς δικαίας κρίσεις, καὶ προστάγματα τοῦ Θεοῦ περισσότερον ἀπὸ χρυσίον, καὶ ἄλλον πλοῦτον ἐπίκηρον, καὶ τοῦ φαίνονται γλυκύτερα μέλιτος.

8. Καὶ πρεπόντως· ὅτι ὅποιος τὰ φυλάσσει, μέλλει νὰ λάβῃ πλουσίαν παρὰ Θεοῦ τὴν ἀντάμειψιν.

9. Ἀφότις εἶπεν ὁ Προφήτης, πῶς ἐφύλαγεν αὐτὸς τὰς θείας ἐντολὰς, ἐνθυμήθη τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν, ἐφοβήθη πῶς ἐκαυχήθη, καὶ λέγει τώρα· Παραπτώματα τίς συνήσει; Ἤγουν καλὰ καὶ ἐγκρατεύομαι μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, πλὴν ἀπὸ τὸ χαῦνον τῆς φύσεως νικοῦμαι πολλάκις· καὶ ἐὰν δὲν κάμω ἁμαρτίαν μὲ τὴν πρᾶξιν, κἂν οἱ πονηροὶ λογισμοὶ μὲ ῥυπώνουσι. Λοιπὸν δέομαί σου Ἀμόλυντε, καθάρισόν με ἀπὸ τοὺς ῥυπαροὺς λογισμοὺς, ὅπου μοῦ ὑποβάλλουν οἱ ἀλλότριοι δαίμονες.

10. Τὴν καινὴν Διαθήκην προφητεύει ἐδῶ, καὶ τὴν χάριν τοῦ Βαπτίσματος, καὶ τὴν δωρεὰν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δίδεται ἡ τῶν προτέρων ἁμαρτημάτων συγχώρησις.

11. Διατοῦτο ἁρμόδια εἶπεν εἰς τὸ τέλος τοῦ Ψαλμοῦ, τὸ, Κύριε βοηθέ μου. Ὀνομάζων τὸν Θεὸν Κύριον μὲν, ὡς δημιουργόν· Λυτρωτὴν δὲ, ἐπειδὴ μᾶς ἐλευθερώνει τῆς φθορᾶς, καὶ τῆς τῶν δαιμόνων δουλείας, μὲ τὸ λουτρὸν τοῦ Βαπτίσματος.

Εἰς τὸ τέλος. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΙΘ'.

Ὁπόταν ὁ Σενναχηρὶμ ἐπεστράτευσεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἔδραμεν ὁ Βασιλεὺς Ἐζεκίας μὲ τὸν Προφήτην Ἠσαΐαν εἰς τὸν Ναὸν, καὶ προσηύξαντο τῷ Θεῷ μετὰ θερμῶν δακρύων, καὶ ἔδειξαν αὐτῷ τὴν βλάσφημον Ἐπιστολὴν τοῦ ὑπερηφάνου, ζητοῦντες βοήθειαν. Ταῦτα θεωρῶν ὁ Θεῖος Δαβὶδ ἀπὸ Πνεύματος Ἁγίου, ἐπροεῖπεν ἐκεῖνα ὅπου ἔμελλε νὰ συμβοῦσιν ὕστερον.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ὁ Θεὸς νὰ σοῦ ἐπακούσῃ τὸν καιρὸν τῆς ἀνάγκης σου, καὶ θλίψεώς σου. Καὶ αὐτὸς νὰ σὲ περισκέπῃ, καὶ νὰ σὲ βλέπῃ, καθὼς ἐφύλαττε τὸν Ἰσραὴλ πάντοτε.

2. Καὶ νὰ σοῦ στείλῃ ἀπὸ τὸν Ἅγιον Ναὸν αὐτοῦ βοήθειαν, καὶ ἀντίληψιν.

3. Παρακαλοῦσι τὸν Θεὸν νὰ ἐπιβλέψῃ τοῦ Βασιλέως τὴν εὐσέβειαν, νὰ ἐνθυμηθῇ τὰς πολλάς του ἱερουργίας καὶ θύματα, καὶ νὰ τοῦ δώσῃ εἰρήνην, διὰ νὰ τοῦ θυσιάζῃ ὕστερα ὁλοκαυτώματα παχύτερα.

4. Ὁ Κύριος νὰ σοῦ δώσῃ ὅσα ὀρέγεται, καὶ ἐπιποθεῖ ἡ καρδία σου, καὶ νὰ τελέσῃ ὅλα σου τὰ θελήματα.

5. Ὅτι λαμβάνοντας ἐσὺ τὰς αἰτήσεις ἀπὸ τὸν Κύριον, καὶ ἐπιτυγχάνων σωτηρίας, θέλομεν χαρῇ καὶ ἡμεῖς κοινωνοῦντες τῆς εὐφροσύνης σου· καὶ νὰ γενοῦμεν μὲ τὴν θείαν δύναμιν, περιφανεῖς καὶ περίβλεπτοι.

6. Καὶ εἴμεσθεν βέβαιοι, καθὼς ἐκ αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἐγνωρίσαμεν, πῶς ὁ Θεὸς θέλει ἐπακούσει τοῦ Βασιλέως μας τὴν ἱκέσιον δέησιν, ἀπὸ τὸν Ἅγιον αὐτοῦ Ναὸν τὸν Οὐράνιον, νὰ τοῦ στείλῃ σωτηρίαν καὶ λύτρωσιν.

7. Καὶ μὲ τὴν Παντοδύναμον δεξιὰν αὐτοῦ, νὰ μᾶς στείλῃ τὴν σωτηρίαν. Καθὼς ἔχει συ-

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐπακούσαι σου Κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως. Ὑπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ.

2. Ἐξαποστείλαι σοι βοήθειαν ἐξ Ἁγίου, καὶ ἐκ Σιὼν ἀντιλάβοιτό σου.

3. Μνησθείη πάσης θυσίας σου, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου πιανάτω.

4. Δῴη σοι Κύριος κατὰ τὴν καρδίαν σου, καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου πληρώσαι.

5. Ἀγαλλιασόμεθα ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου, καὶ ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα. Πληρώσαι Κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου.

6. Νῦν ἔγνων, ὅτι ἔσωσε Κύριος τὸν Χριστὸν αὐτοῦ. Ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ Οὐρανοῦ Ἁγίου αὐτοῦ.

7. Ἐν δυναστείαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ.

Οὗτοι

Οὗτοι ἐν ἅρμασι, καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις. Ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἐπικαλεσόμεθα.

8. Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν, καὶ ἔπεσον. Ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν, καὶ ἀνωρθώθημεν.

9. Κύριε σῶσον τὸν Βασιλέα. καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθά σε.

νήθειαν ὡς εὔσπλαγχνος, νὰ δίδῃ τοῖς ἀδυνάτοις βοήθειαν. Τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἐπικαλούμεθα μετὰ πίστεως, καὶ εἰς αὐτὸν μόνον ἐλπίζομεν. Οἱ δὲ ἐχθροί μας ἔχουν ὅλον τὸ θάῤῥος εἰς τὰ ἅρματά τους, καὶ εἰς τὰ ἄλογα.

8. Ὅθεν αὐτοὶ μὲν θαῤῥοῦντες εἰς ψεύδη, καὶ μάταια, θέλουν σκοντάψει νὰ πέσουσιν. Ἡμεῖς δὲ οἱ εἰς τὸν ὄντως Θεὸν ἐλπίζοντες, νὰ ἀναστηθοῦμεν στερεοί, καὶ ἀήττητοι.

9. Ναὶ Κύριε, δεόμεθα τῆς σῆς ἀγαθότητος, σῶσον τὸν Βασιλέα, καὶ ἡμᾶς τοὺς δούλους σου. Καὶ οὐ μόνον τώρα, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν φορὰν, ὅπου σὲ ἐπικαλεσθοῦμεν, ἐπάκουε τὴν δέησίν μας ὡς πολυέλεος.

Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Κ'.

ΕΙς τὸ λή. Κεφ. τοῦ Προφήτου Ἡσαΐου φαίνεται, ὅτι ὁ Βασιλεὺς Ἐζεκίας ἔπεσεν εἰς βαρεῖαν ἀσθένειαν. Καὶ ἐλθὼν Ἡσαΐας ὁ Προφήτης ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Θεὸν, εἶπεν αὐτῷ. Κάμε διάταξιν εἰς τὸν οἶκόν σου, ὅτι ἀποθαίνεις ἐξ ἀποφάσεως, καθὼς ὁ Κύριος μοῦ ἐδήλωσεν. Ὁ δὲ Ἐζεκίας ταῦτα ἀκούσας, ἔστρεψε πρὸς τὸν τοῖχον τὸ πρόσωπον, καὶ ἔκλαυσε πρὸς Κύριον, οὕτω λέγων. Ἐνθυμήσου Κύριε, ὅτι ἐπορεύθηκα εἰς τὸ θέλημά σου, καὶ ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου μὲ ἀλήθειαν. Λοιπὸν δέομαι τῆς Βασιλείας σου χάρισαί μου ἀκόμι ὀλίγην ζωὴν, ἐὰν εἶναι θέλημά σου. Τότες ὁ Κύριος τὸν ἐλυπήθη ὡς εὔσπλαγχνος, καὶ τοῦ ἐμήνυσε πάλιν μὲ τὸν Ἡσαΐαν λέγοντας. Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Δαβὶδ τοῦ Πατρός σου. Ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου, καὶ εἶδον τὰ δάκρυά σου, καὶ δίδω σοι ἀκόμι ζωὴν ἔτη ἄλλα πεντεκαίδεκα. Καὶ νὰ φυλάξω τὴν πόλιν ταύτην νὰ σὲ λυτρώσω ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Βασιλέως τῶν Ἀσσυρίων. Καὶ οὕτως ἐγένετο, καθὼς ὁ Κύριος ὑποσχέθη. Ταῦτα λοιπὸν ἐγνωρίσας ὁ Προφητικώτατος Δαβὶδ ἐκ Πνεύματος Ἁγίου, ἔγραψεν ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Λαοῦ τοῦτον τὸν Ψαλμὸν, ἀνυμνῶν τὸν Θεὸν, διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ Βασιλέως.

Τὸ Κείμενον.

1. ΚΥριε ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ Βασιλεύς. Καὶ ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου ἀγαλλιάσεται σφόδρα.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ὯΣ δυνατὸς ὅπου εἶσαι Θεέ μου, καὶ λίαν φιλάνθρωπος, ἐδέχθης τὴν ἱκεσίαν τοῦ Βασιλέως μας. Ὅστις ἔμεινεν εἰς εὐφροσύνην μεγάλην, καὶ ἀγαλλίασιν, διὰ τὴν ὑγείαν, καὶ σωτηρίαν, ὅπου τοῦ ἔδωκες.

2. Ὅτι δὲν ἐπεθύμησεν ἡ καρδία του τίποτες, ὅπου ἐζήτησε θέλημα, ὅπου νὰ μὴ τὸ τελέσῃς πληρέστατα.

3. Μάλιστα καὶ περισσοτέρας δωρεὰς τοῦ ἐχάρισες, καὶ πρὸ τῆς αἰτήσεως ἐπρόφθασες αὐτὸν, μὲ εὐλογίαις, καὶ εὐεργεσίαις γλυκύταταις. Καὶ χωρὶς νὰ σοῦ ζητήσῃ τὴν Βασιλείαν, τοῦ τὴν ἐχάρισες ὡς ἀγαθὸς, καὶ φιλότιμος, κοσμήσας τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μὲ εὐπρεπῆ, καὶ πολύτιμον στέφανον.

4. Ἔλαβε δὲ, καὶ πετύχηκεν ἐκείνην τὴν ζωὴν, ὅπου σοῦ ἐζήτησε. Καὶ οὐ μόνον ἐδῶ εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα τὸν ἐπίκηρον, τοῦ ἐχάρισες τοὺς δεκαπεύτε χρόνους, ὅπου ὥρισες, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν σου τὸν ἠξίωσες τῆς αἰωνίου μακαριότητος.

5. Οὕτως ἐμεγαλώθη ἡ δόξα του. ἐπειδὴ τὸν ἔκαμες περιφανῆ, καὶ περίβλεπτον, φονεύσας τοὺς ἐχθρούς του, καὶ κάμνωντας τὸν Ἥλιον νὰ δράμῃ ἀνάποδα. Καὶ ἀπὸ τοῦτο τὸ σημεῖον θαυμάσαντες τὸν Ἐζεκίαν οἱ Βαβυλώνιοι, τοῦ ἔδιδαν δῶρα ὕστερα, ἰδόντες τῶν Ἀσσυρίων τὸν ἀπροσδόκητον θάνατον.

6. Καὶ τόσην εὐλογίαν τοῦ θέλεις δώσει, ὅπου νὰ γένῃ εἰς ὅλαις ταῖς γενεαῖς πολυθρύλλητος, καὶ ἀοίδιμος. Νὰ ἔχῃ πολλὴν θυμηδίαν, καὶ παῤῥησίαν ἐνώπιόν σου, ἀπολαβὼν τῆς σῆς εὐμενείας. Καὶ τοῦτο, διατὶ δὲν ἤλπισεν εἰς ἄνθρωπον, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν σοῦ τοῦ Ὑψίστου, καὶ Παντοδυνάμου Θεοῦ. Ὅθεν οὐκ ἀπέτυχε τῆς ἐλπίδος, ἀλλὰ μὲ τὴν σὴν βοήθειαν στερεούμενος, δὲν θέλει σαλευθῇ πώποτε.

7. Ὁ Σύμμαχος λέγει· Καταλήψεται ἡ χείρ σου πάντας τοὺς ἐχθρούς σου· ἡ δεξιά σου εὑρήσει. Ἤγουν ἐπειδὴ ὁ Βασιλεὺς ἐλπίζει εἰς τὴν δύναμίν σου, αὐτὴ θέλει προφθάσει νὰ ἐξολοθρεύσῃ τοὺς ἐναντίους ἅπαντας.

8. Ὅτι ὡς Παντοδύναμος ἠμπορεῖς νὰ τοὺς κάμῃς εἰς τὸν καιρὸν τῆς ὀργῆς σου πυρικαύστους, καθὼς χωνεύει ὁ φοῦρνος τὰ φρύγανα. Ἢ

2. Τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας αὐτοῦ ἔδωκας αὐτῷ. Καὶ τὴν θέλησιν τῶν χειλέων αὐτοῦ, οὐκ ἐστέρησας αὐτόν.

3. Ὅτι προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις χρηστότητος. Ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφανον ἐκ λίθου τιμίου.

4. Ζωὴν ἠτήσατό σε, καὶ ἔδωκας αὐτῷ μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

5. Μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ σου. Δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτόν.

6. Ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐλογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Εὐφρανεῖς αὐτὸν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ Κύριον. Καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ ὑψίστου οὐ μὴ σαλευθῇ.

7. Εὑρεθείη ἡ χείρ σου πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς σου. Ἡ δεξιά σου εὕροι πάντας τοὺς μισοῦντάς σε.

8. Ὅτι θήσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ προσώπου σου. Κύ-

ριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτοὺς, καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ.

9. Τὸν καρπὸν αὐτῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἀπολεῖς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων.
Ὅτι ἔκλιναν εἰς σὲ κακά. Διελογίσαντο βουλὰς, αἷς οὐ μὴ δύνωνται στῆναι.

10. Ὅτι θήσεις αὐτοὺς νῶτον, ἐν τοῖς περιλοίποις σου ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπον αὐτῶν.

11. Ὑψώθητι Κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου, ᾄσομεν, καὶ ψαλοῦμεν τὰς δυναστείας σου.

Δόξα.

ἴσως νὰ λέγῃ διὰ τὴν ἀπόφασιν, ὁποῦ δώσει ὁ φοβερὸς Κριτὴς κατ' αὐτῶν θυμωμένος, νὰ φλογίζωνται εἰς τὸν ἄσβεστον ἐκεῖνον κλίβανον τῆς αἰωνίου κολάσεως.

9. Οὐ μόνον δὲ αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ τὰ τέκνα τους θέλεις ἀπολέσει· καὶ νὰ ἐξολοθρεύσῃς ἀπὸ τὸν Κόσμον ὅλον τὸ σπέρμα τους.
Διατὶ κατὰ σοῦ ἐκίνησαν τὴν γλῶσσαν κακῶς, λαλοῦντες ὑπερήφανα ῥήματα, καὶ βλασφημίας, μελετῶντες ματαίας βουλάς· τὰς ὁποίας, ὡς ἀδιώατοι, δὲν θέλουν ἠμπορέσει, νὰ τελέσουν οἱ ἄφρονες.

10. Ὁ δὲ Σύμμαχος ἀντὶ νῶτον, λέγει ἀποστρόφους. Ἤγουν, μάλιστα νὰ τοὺς κάμῃς νὰ φύγουν κατῃσχυμμένοι ἐδῶ πρὸς ὥρας. Ἔπειτα πάλιν, νὰ τοὺς βάλλῃς εἰς τὰς ὑπολοίπους σου τιμωρίας, νὰ τοὺς κολάσῃς αἰώνια.

11. Ἀλλὰ σὺ Κύριε δεῖξαι εἰς τοῦτο τὴν δύναμίν σου εἰς δόξαν σου. Καὶ ἡμεῖς νὰ ψάλλωμεν μεγαλύνοντες, καὶ ὑμνολογοῦντες τὸ κράτος σου.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς Ἀντιλήψεως τῆς Ἑωθινῆς. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΚΑ΄.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς προκηρύττει σαφέστατα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ τὸ Πάθος, καὶ τὴν Ἀνάστασιν· τὴν κλῆσιν τῶν Ἐθνῶν, καὶ τῆς Οἰκουμένης τὴν σωτηρίαν, κατὰ τὴν ἐπιγραφήν. Ὅτι τοῦ Σωτῆρος ἡ ἐπιφάνεια εἶναι Ἑωθινὴ Ἀντίληψις, ἥτις ὡς φῶς διώκει τὸ σκότος, καὶ φωτίζει τὰ ζοφώδη, καὶ ἐκλαμπρύνει τα.

Τὸ Κείμενον.

1. Ὁ Θεὸς, ὁ Θεός μου πρόσχες μοι, ἵνα τί ἐγκατέλιπές με;

2. Μακρὰν ἀπὸ τῆς σω-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Προσηλωμένος εἰς τὸν Σταυρὸν ὁ Δεσπότης Χριστὸς, εἶπε ταῦτα. ἐγκατάλειψιν εἶπεν, οὐ τὸν χωρισμὸν τῆς ἡνωμένης Θεότητος, ἀλλὰ τὴν τοῦ πάθους συγχώρησιν. Ὅτι ἡ Θεότης ἦτον αὐτόμα μὲ τὴν ἀνθρωπότητα. ἀλλ' αὐτὴ μὲν ἔμεινεν ἀπαθὴς, τὴν δὲ σάρκα ἐσυγχώρησε νὰ πάθῃ διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν.

2. Ταῦτα λέγει ὡς ἄνθρωπος, καὶ ἐπειδὴ ἐνε-

δύθη

δύθη τὴν σάρκα μας, παρακαλεῖ διὰ ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, λέγωντας. Μὴ ἀποβλέψῃς εἰς τὰ τῆς φύσεως πλημμελήματα, ἀλλὰ δός τους τὴν σωτηρίαν διὰ τὰ πάθη μου.

3. Οἰκονομικῶς πολλάκις προσηύξατο παρελθεῖν τὸ ποτήριον. Διὰ τοῦτο λέγει. Ἡμέραν καὶ νύκτα εὐχόμενός σου, δὲν μου ἐπήκουσας. Ἀλλὰ εἰς τὸ πάθος μὲ παρέδωκας. Πλὴν ἠξεύρω τὸ τῆς οἰκονομίας μυστήριον.

4. Καὶ τὸ παράδοξον, ὅτι καὶ ἐσὺ τώρα ὁποῦ πάσχω κατοικεῖς εἰς τὸ Ἅγιον σῶμά μου, ὁ ὑμνούμενος ὑπὸ τοῦ Ἰσραήλ.

5. Εἰς ἐσένα εἴχασιν οἱ Πατέρες μας τὴν ἐλπίδα, καὶ τοὺς ἐλύτρωσας. Καὶ ὅταν ἤθελαν φωνάξῃ πρὸς σέ, δὲν ἔμειναν κατῃσχυμμένοι, καὶ ἄπρακτοι, ἀλλὰ ταχέως τοὺς ἔσωνες.

6. Ἐγὼ δὲ ἔγινα ἀτελὴς καὶ καταφρονεμένος. ὄνειδος καὶ περιγέλασμα διὰ τὸν ἄνθρωπον. Τινὲς μὲν διὰ τοῦ σκώληκος, ὅστις χωρὶς συνουσίας γίνεται, ἐννόησαν τὴν ἐκ Παρθένου τοῦ Κυρίου γέννησιν. Ἀμὴ ἐγὼ νοῶ μόνον τὴν ἀτέλειαν.

7. Ὅσοι μὲ βλέπουν, χλευάζουν καὶ μυκτηρίζουσι· καὶ σείοντες τὰς κεφαλὰς λέγουσιν.

8. Ἰδοὺ ἤλπισεν εἰς τὸν Θεὸν οὗτος, ὁποῦ ἐκαυχᾶτο πῶς εἶναι Υἱός του ἀγαπητός. Λοιπὸν ἂς τὸν σώσῃ τώρα, νὰ τὸν εὐγάλῃ ἀπὸ τὸν Σταυρόν.

9. Στρέφει πάλιν τὸν λόγον πρὸς τὸν Πατέρα λέγωντας. Ἐσὺ εἶσαι Κύριε ὁποῦ μόνος χωρὶς ἀνθρωπίνην βοήθειαν, μὲ ἔκαμες νὰ γεννηθῶ ἀπὸ μίαν Γυναῖκα Παρθένον. Εἰς τὴν πρόνοιάν σου ἀπέρριψα τὴν ἐλπίδα μου, ἀπὸ τὴν ὥραν ὁποῦ ἐγεννήθηκα ἐκ τῆς Μητρός μου, ὡς ἄνθρωπος.

10. Λοιπὸν καθὼς ἦτον πάντοτε βοηθός μου ὡς Θεὸς καὶ Πατήρ μου, μὴ μακρυνῇς καὶ τώρα

τηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου.

3. Ὁ Θεός μου κεκράξομαι ἡμέρας, καὶ οὐκ εἰσακούσῃ, καὶ νυκτός, καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοί.

4. Σὺ δὲ ἐν Ἁγίῳ κατοικεῖς ὁ ἔπαινος τοῦ Ἰσραήλ.

5. Ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ Πατέρες ἡμῶν. Ἤλπισαν, καὶ ἐρρύσω αὐτούς. Πρὸς σὲ ἐκέκραξαν, καὶ ἐσώθησαν. Ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν, καὶ οὐ κατῃσχύνθησαν.

6. Ἐγὼ δέ εἰμι σκώληξ, καὶ οὐκ ἄνθρωπος, ὄνειδος ἀνθρώπων, καὶ ἐξουθένημα λαοῦ.

7. Πάντες οἱ θεωροῦντές με, ἐξεμυκτήρισάν με. Ἐλάλησαν ἐν χείλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλήν.

8. Ἤλπισεν ἐπὶ Κύριον, ῥυσάσθω αὐτόν, σωσάτω αὐτόν, ὅτι θέλει αὐτόν.

9. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκσπάσας με ἐκ γαστρός, ἡ ἐλπίς μου, ἀπὸ μαστῶν τῆς μητρός μου. Ἐπὶ σὲ ἐπερρίφην ἐκ μήτρας. Ἀπὸ γαστρὸς μητρός μου. Θεός μου εἶ σύ.

10. Μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι θλῖψις ἐγγὺς

ὅτι

ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν
μοι.

11. Περιεκύκλωσάν με
μόσχοι πολλοὶ, ταῦροι πίο-
νες περιέσχον με. Ἤνοι-
ξαν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐ-
τῶν, ὡς λέων ἁρπάζων,
καὶ ὠρυόμενος.

12. Ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύ-
θη, καὶ διεσκορπίσθη πάν-
τα τὰ ὀστᾶ μου.

13. Ἐγενήθη ἡ καρδία
μου ὡσεὶ κηρὸς τηκόμενος,
ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου.

14. Ἐξηράνθη ὡς ὄστρα-
κον ἡ ἰσχύς μου, καὶ ἡ γλῶσ-
σά μου κεκόλληται τῷ λά-
ρυγγί μου· καὶ εἰς χοῦν θα-
νάτου κατήγαγές με.

15. Ὅτι ἐκύκλωσάν με
κύνες πολλοί. Συναγω-
γὴ πονηρευομένων περιέ-
σχον με.

16. Ὤρυξαν χεῖράς μου,
καὶ πόδας μου· ἐξηρίθμη-
σαν πάντα τὰ ὀστᾶ μου.

17. Αὐτοὶ δὲ κατενόη-
σαν, καὶ ἐπεῖδόν με. Διε-
μερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου
ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱμα-
τισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.

18. Σὺ δὲ Κύριε μὴ
μακρύνῃς τὴν βοήθειάν
σου ἀπ' ἐμοῦ, εἰς τὴν ἀν-
τίληψίν μου πρόσχες.

ἀπ' ἐμοῦ δεομένου σου. ὅτι θλίψιν ἔχω πολ-
λὴν, καὶ δὲν εἶναι τινὰς βοηθός μου.

11. Ἰδοὺ Κύριε ὁ ἄγνωστος Λαὸς, καὶ ἀχάρι-
στος, μὲ ἐτριγύρισαν, ὡς παχοὶ καὶ ἄγριοι
ταῦροι νὰ μὲ φονεύσουσι. Καὶ ἤνοιξαν τὸ στόμα-
τως φωνάζοντες ὡς ἅρπαγοι λεόντες. Ταύρους
λέγει τοὺς Ἱερεῖς, καὶ Γραμματεῖς ὡς θρασεῖς.
Μόσχους δὲ τὸν ἐπίλοιπον Λαόν. Καὶ τοὺς κα-
λεῖ πίονας, ὅτι μὲ τὰ ἀγαθὰ, ὁποῦ τοὺς ἐχά-
ρισεν ἐσπατάλησαν. Κατὰ τὸ, ἐλιπάνθη,
ἐπαχύνθη, καὶ ἐγκατέλιπε Θεόν.

12. Ὀστέα καλεῖ τοὺς Ἱεροὺς Ἀποστόλους. Ἐπει-
δὴ εἶναι τῆς Ἐκκλησίας σώματα· τὰ δὲ κό-
καλα εἶναι ἡ δύναμις τοῦ σώματος. Οἵτινες
ἐσκόρπισαν τὸν καιρὸν τοῦ πάθους, καὶ ὡς ὕδωρ
ἐδῶ, καὶ ἐκεῖ διεχύθησαν.

13. Ἡ καρδία μου ἀπὸ τοὺς φόβους καὶ πόνους
ἀνέλυσεν ὡσὰν κερὶ εἰς τὸ στῆθός μου.

14. Πᾶσά μου ἡ δύναμις ἐξηράνθη, καὶ ἐξη-
φανίσθη. Ἡ γλῶσσά μου ἀπὸ τὴν δίψαν ἐκόλ-
λησεν εἰς τὸν λάρυγγα. Καὶ σχεδὸν ἔμεινα
ὡσὰν ἕνας νεκρὸς ἀνενέργητος.

15. Τοὺς μὲν Ἰουδαίους εἶπε Ταύρους, ἐπειδὴ
ἦσαν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ Νόμου, τὸν ὁποῖον οἱ
παράνομοι παρέβησαν. Τοὺς δὲ Ἐθνικοὺς ὠνό-
μασε Σκύλους, ἐπειδὴ ἦσαν κατὰ τὸν Νόμον
ἀκάθαρτοι. Διὸ καὶ ὁ Κύριος τὴν Χαναναίαν
οὕτω προσηγόρευσεν.

16. Ἐτρύπησαν μὲ καρφία χεῖρας, καὶ πό-
δας μου, καὶ τόσον με ἐτάνυσαν εἰς τὸν Σταυρὸν,
ὁποῦ ἐδύναντο νὰ μετρηθοῦσι τὰ κόκαλά μου.

17. Καὶ πάλιν δὲν ἐχόρτασαν οἱ ἀγνώμο-
νες. Ἀλλὰ κοιτάζοντές με ἐνέπαιζον· καὶ τὰ
ροῦχά μου ἐμοίρασαν, εἰς δὲ τὸν χιτῶνά μου
ἔβαλαν κλήρους, τίνος νὰ τύχῃ.

18. Λοιπὸν Κύριε, ἐπειδὴ αὐτοὶ δὲν με ἐ-
σπλαγχνίσθησαν, κἂν ἐσὺ δός μου βοήθειαν,
καὶ ἀντιπολέμησον διὰ λόγου μου.

19. Καὶ λύτρωσαι ἀπὸ τὴν ῥομφαίαν τοῦ ᾅδου τὴν ψυχήν μου, καὶ σῶσόν με ἀπὸ τὸν ἄγριον κύνα, καὶ λέοντα διάβολον. Ὅστις ἦλθε κατ' ἐμοῦ ὡς Μονόκερος ἄγριος, νομίζωντας ὅτι θέλει εὕρει ἁμαρτίαν εἰς τοῦ λόγου μου.

20. Φανερὸν εἶναι ὅτι ὡς ἄνθρωπος ταῦτα ἔλεγεν, ἐπειδὴ καλεῖ Ἀδελφοὺς τοὺς εἰς αὐτὸν πεπιστευκότας. καὶ διὰ μέσου αὐτῶν τάσσει νὰ ὑμνολογᾷ τὸν Θεόν, καὶ Πατέρα ἐν μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας. Καθὼς ἡμεῖς σήμερον οἱ πιστοὶ πληροῦμεν αὐτὴν τὴν τοῦ Σωτῆρος ὑπόσχεσιν, δοξάζοντες αὐτὸν σὺν τῷ Πατρὶ, καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι.

21. Ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία εἶναι συνεζευγμένη ἀπὸ Ἰουδαίους, καὶ Ἕλληνας, προσκαλεῖται πάντας, νὰ δοξάσουσι τὸν Θεόν. Καὶ τοὺς μὲν Ἰουδαίους λέγει σπέρμα τοῦ Ἰακώβ, τοὺς δὲ Ἕλληνας φοβουμένους τὸν Κύριον. Ὡς μαρτυρεῖ Πέτρος. Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεόν.

22. Φοβηθῆτε, καὶ ὑμνήσατε ὅλοι τοῦ Ἰσραὴλ οἱ ἀπόγονοι τὸν τῆς σωτηρίας Αἴτιον. Ἐπειδὴ ὡς εὔσπλαγχνος δὲν ἐκαταφρόνεσεν, οὔτε παρεῖδε τὴν ἀτελῆ σας φύσιν, ἀλλὰ εἰσήκουσέ σας τὴν δέησιν· καὶ μὲ τὴν ἐμὴν σταύρωσιν, καὶ ἀνάστασιν, ἐπραγμάτευσε πανσόφως τὴν σωτηρίαν σας, καὶ ἀνάπλασιν.

23. Ταῦτα εἰπὼν, στρέφει ὁ Χριστὸς τὸν λόγον πρὸς τὸν Πατέρα, διὰ νὰ δείξῃ τὴν ἰσότητα ὁποῦ ἔχει πρὸς αὐτὸν λέγωντας. Καθὼς ἐγώ σε εἰς τοὺς ἀνθρώπους δηλοποιῶ, οὕτω καὶ σὺ διδάσκεις αὐτοὺς, νὰ μοῦ προσφέρουν τὴν αὐτὴν τιμὴν, καὶ μαρτυρεῖς με ὁμότιμόν σου, καὶ σύνθρονον. Μὲ τὸ, οὗτος ἐστὶν ὁ Υἱός μου, καὶ τὰ ἑξῆς. Τὸ δὲ εὐχὰς, δὲν χροικᾶται ἐδῶ διὰ προσευχὰς, ἀλλὰ τὰς ὑποσχέσεις λέγει. Ἐπειδὴ ἔταξε, νὰ τὸν ὑμνῇ διὰ μέσου μας, λέγει τώρα, νὰ πληρώσῃ τὰς ἐπαγγελίας μὲ τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας.

19. Ῥῦσαι ἀπὸ ῥομφαίας τὴν ψυχήν μου. καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς τὴν μονογενῆ μου. Σῶσόν με ἐκ στόματος λέοντος, καὶ ἀπὸ κεράτων μονοκερώτων τὴν ταπείνωσίν μου.

20. Διηγήσομαι τὸ ὄνομά σου τοῖς Ἀδελφοῖς μου. ἐν μέσῳ Ἐκκλησίας ὑμνήσω σε.

21. Οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον αἰνέσατε αὐτόν. Ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰακώβ, δοξάσατε αὐτόν.

22. Φοβηθήτω δὴ ἀπ' αὐτοῦ ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἐξουδένωσεν, οὐδὲ προσώχθισε τῇ δεήσει τοῦ πτωχοῦ. Οὐδὲ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτὸν, εἰσήκουσέ μου.

23. Παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου. Ἐν Ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ ἐξομολογήσομαί σοι. Τὰς εὐχάς μου ἀποδώσω ἐνώπιον τῶν φοβουμένων σε.

24. Φάγονται πένητες, καὶ ἐμπλησθήσονται, καὶ αἰνέσουσι Κύριον. Οἱ ἐκζητοῦντες αὐτὸν, ζήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

25. Μνησθήσονται, καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς Κύριον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς. Καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν Ἐθνῶν. Ὅτι τοῦ Κυρίου ἡ Βασιλεία, καὶ αὐτὸς δεσπόζει τῶν Ἐθνῶν.

26. Ἔφαγον, καὶ προσεκύνησαν πάντες οἱ πίονες τῆς γῆς.

27. Ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς γῆν. Καὶ ἡ ψυχή μου αὐτῷ ζῇ, Καὶ τὸ σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ.

28. Ἀναγγελήσεται τῷ Κυρίῳ γενεὰ ἡ ἐρχομένη. Καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ λαῷ τῷ τεχθησομένῳ, ὃν ἐποίησεν ὁ Κύριος.

24. Πένητας καλεῖ ἡμᾶς τοὺς ἐξ Ἐθνῶν πιστεύσαντας. Ἐπειδὴ δὲν εἴχαμεν τὸν πλοῦτον τῆς εὐσεβείας πρότερον, ἀλλὰ εἴμεσθεν πεινασμένοι, καὶ ὑστερημένοι τῆς θείας τροφῆς, τὴν ὁποίαν τρώγομεν τώρα· καὶ ἐμπίπλαται ἡ ψυχή μας παντὸς ἀγαθοῦ. Καὶ ὅσοι τὸν ὑποδέχονται ἄξια, καὶ τὸν ὑμνοῦσι θεοπρεπῶς, θέλουν εὕρει εἰς ταύτην τὴν κοινωνίαν ζωὴν αἰώνιον.

25. Διὰ μέσου τούτου τοῦ Ἁγίου Ἄρτου θέλουν ἐπιστρέψειν πρὸς τὸν Θεὸν ὅλοι ἐκεῖνοι, ὁποῦ ἀστόχησαν τὸ σέβας αὐτοῦ τοῦ Κτίστου, προσκυνήσαντες ὡς ἄγνωστοι κτίσματα. Καὶ μετανοοῦντες τὰ πρότερα, νὰ τὸν προσκυνήσουν ὅλα τὰ Ἔθνη, γνωρίζοντες, ὅτι εἰς αὐτὸν τὸν ὀλίγον Ἄρτον περιέχεται, καὶ εὑρίσκεται κυρίως ὁ Βασιλεὺς, ὁποῦ ὁρίζει τὴν Οἰκουμένην ἅπασαν.

26. Καὶ ὅσοι ἐμπλησθοῦν ἀπὸ ταύτην τὴν θείαν τροφὴν, θέλουν προσκυνήσει τὸν Κύριον, ἤγουν νὰ εὐχαριστοῦν εἰς τὴν μεγίστην εὐεργεσίαν ταύτην.

27. Μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν ὅσοι δὲν τοῦ ἐπίστευσαν, τώρα Θεὸν θέλουν τὸν προσκυνήσει καὶ ἄκοντες εἰς τὸ πεῖσμά τους, ἀλλὰ ἀνωφέλευτα. Καὶ τὸ σπέρμα τοῦ Χριστοῦ, ἤγουν ἡμεῖς ὁποῦ μὲ τὴν υἱοθεσίαν ἠξιώθημεν νὰ γενοῦμεν Υἱοί του, νὰ τοῦ δουλεύωμεν πάντοτε. Ἡ δὲ ψυχὴ τοῦ Χριστοῦ εἶναι μετὰ τοῦ Πατρὸς ζῶσα, ὡς ὁμοούσιος τούτῳ, καὶ ὁμότιμος.

28. Δὲν προφητεύω ταῦτα ἐγὼ ὁ Δαβὶδ διὰ τὴν γενεὰν ταύτην, ἀλλὰ διὰ τὸν λαὸν, ὁποῦ μέλλει νὰ γεννηθῇ μετὰ χιλίους χρόνους, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐποίησεν ὡς πολυέλεος. Ἂς θρηνήσουν ἐδῶ οἱ Ἰουδαῖοι, ὁποῦ λέγουν ὅτι δι' αὐτὸν τὸν Δαβὶδ λέγει ὁ ἄνωθεν Ψαλμός. Καὶ βλέποντες τὴν ἀλήθειαν διαλάμπουσαν, μένουν τυφλοὶ καὶ ἀνόητοι.

Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΚΒ΄.

ΕΙ'ς τὴν α΄. τῶν Βασιλειῶν Κεφάλ. κβ΄. φαίνεται, ὅτι διωκόμενος ἀπὸ τὸν Σαοὺλ ὁ Δαβὶδ, ἐκρύβη εἰς τὸ σπήλαιον Ὀδολλάμ. Τοῦτο μαθόντες οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι, ἑνώθησαν μετ' αὐτοῦ, τὸν ἀριθμὸν τετρακόσιοι. Καὶ φεύγοντες ἀπὸ τὴν Βασιλείαν τοῦ Σαοὺλ, ἐψήφισαν Ἀρχηγὸν τὸν Δαβίδ· ὅστις ἀπῆλθεν εἰς ἕνα τόπον, ὅπου ηὗρε ζωοτροφίαν πρὸς αὐτάρκειαν. Ὅθεν ἔγραψε τὸν Ψαλμὸν αὐτὸν εὐχαριστῶντας τὸν Κύριον. Τὴν αὐτὴν γοῦν ἔννοιαν τοῦ προτέρου ἔχει καὶ οὗτος ὁ Ψαλμὸς, καὶ ἀποδείχνει τὸν Χριστὸν τροφέα μας, καὶ ποιμένα, ὅπου μᾶς βόσκει μὲ τὴν Διδασκαλείαν, καὶ μὲ τὰ Θεῖα Μυστήρια. Λοιπὸν ἅπαντες ὅσοι ἀπολαμβάνουν τοιαύτην τροφὴν ψυχοσωτήριον, ἀγαλλιώμενοι λέγουσι.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ἘΑ'ν ὁ Χριστὸς εἶναι βοσκός μου, καὶ μὲ ποιμαίνει εἰς εὐκλεεστάτην νομὴν τῆς Διδασκαλείας του, τί ἠμπορεῖ νὰ μοῦ λείψῃ πώποτε;

2. Ἀπὸ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν μὲ ἐκαθάρισε μὲ τὸ ὕδωρ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος. Καὶ πάλιν ἐὰν μὲ πρᾶξιν ἡμάρτησα, μοῦ ἐχάρισε τὴν μετάνοιαν, νὰ ἐπιστρέφω, νὰ δικαιώνωμαι.

3. Ταύτας δὲ τὰς μεγάλας εὐεργεσίας μοῦ ἔκαμε, νὰ μὲ λυτρώσῃ τῆς πλάνης, καὶ νὰ μὲ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ὄχι διὰ τινὰ ἀρετήν μου, ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα.

4. Λοιπὸν ἔχωντας τοιοῦτον ἐπίκουρον καὶ φύλακα, δὲν θέλω δειλιάσει, τὰς πύλας τοῦ θανάτου, ἢ ἄλλους κινδύνους πώποτε.

5. Ἡ ῥάβδος τῶν θλίψεων καὶ ἡ σφραγὶς καὶ ἐνθύμησις τοῦ Σωτηρίου Σταυροῦ σου, μὲ τὴν ὁποίαν στηρίζομαι, ὁδηγοῦν καὶ παρηγοροῦσί με, μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς μελλούσης ἀνταποδόσεως.

6. Ἔτι δὲ ἡτοίμασές μου τράπεζαν θαυμάσιον τῆς Ἱερᾶς Κοινωνίας, ἥτις ἀφανίζει τὰς ἁμαρτίας, καὶ δίδει θλίψιν μεγάλην ἐκείνων ὅπου μὲ θλίβουσιν, ἤγουν τοῖς φθονοῦσι, καὶ μισοῦσί με δαίμοσιν.

Τὸ Κείμενον.

1. ΚΎριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδέν με ὑστερήσει. Εἰς τόπον χλόης ἐκεῖ με κατεσκήνωσεν.

2. Ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέ με. Τὴν ψυχήν μου ἐπέστρεψεν.

3. Ὠδήγησέ με ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

4. Ἐὰν γὰρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακὰ, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ.

5. Ἡ ῥάβδος σου, καὶ ἡ βακτηρία σου αὗταί με παρεκάλεσαν.

6. Ἡτοίμασας ἐνώπιόν μου τράπεζαν ἐξ ἐναντίας τῶν θλιβόντων με.

7. Ἐλίπανας ἐν ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου, καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον με ὡσεὶ κράτιστον.

7. Ἐπάχυνες τὴν κεφαλήν μου μὲ τὸ λάδι τῶν Μυστηρίων. Ἀλλὰ ἡ γλυκύτης τούτου τοῦ ποτηρίου τῆς Ἱερᾶς Κοινωνίας, εἰς τὴν ὁποίαν μεταλαμβάνω τὸ τίμιον Αἷμά σου, ὑπερβαίνει πάσας τὰς χάριτας. Ὅθεν ὡς κράτιστον γεμώνει χαρὰν τὴν ψυχήν μου, καὶ τὴν χορταίνει μέθην ἀγαλλιάσεως.

8. Καὶ τὸ ἔλεός σου καταδιώξει με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου· καὶ τὸ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ Κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

8. Τούτων πάντων τῶν ἀγαθῶν εἶναι πρόξενος ἡ ἄφατός σου φιλανθρωπία, ἥτις δὲν ἀναμένει ἱκεσίαν· ἀλλά με ξετρέχεις, καὶ ὁσάκις μετανοήσω, ἕως νὰ εἶμαι εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, μοῦ συγχωρεῖς ὅλα τὰ ἁμαρτήματα. Καὶ οὕτω μὲ ἀξιώνεις ἐδῶ μὲ τὰ πρόσκαιρα νὰ κατοικῶ εἰς τὸ Ἱερόν σου, νὰ μεταλαμβάνω τὸ Ἅγιον Σῶμά σου, καὶ νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν σου, νὰ ἀγάλλωμαι μὲ τοὺς Ἁγίους σου, ἀεὶ καὶ πάντοτε δοξαζόμενος.

Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, τῆς μιᾶς Σαββάτων. ΚΓ΄.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς τὴν Δεσποτικὴν προσημαίνει Ἀνάστασιν, μετὰ τὴν ὁποίαν ἐδέχθη τὴν θεογνωσίαν ἡ κτίσις ἅπασα. Ὅθεν λέγει εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τῆς μιᾶς Σαββάτων. Ὅπερ δηλοῖ τὴν εἰς Οὐρανοὺς τοῦ Δεσπότου ἀνάβασιν. Τοῦτον ἔψαλεν ὁ Σολομὼν μὲ τοὺς Ἱερεῖς, ὅταν ἤθελαν νὰ εἰσέλθουν μὲ τὴν Κιβωτὸν εἰς τὸν Ναὸν, καὶ ἐκλείσθησαν αἱ θύραι ἀπὸ λόγου τως. Ὅθεν ἔψαλον μετὰ δακρύων τὸν ρλά. Ψαλμὸν, καὶ ὅταν ἔλεγον· εἵνεκεν Δαβὶδ τοῦ δούλου σου, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ σου, ἀνοιξαν αἱ Θύραι, καὶ εἰσῆλθον ἀγαλλιώμενοι.

Τὸ Κείμενον.

1. Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ Οἰκουμένη, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἐπειδὴ οἱ Ἰουδαῖοι ἐνόμιζον, ὅτι μόνον ἐκείνων εἶχεν ὁ Θεὸς τὴν φροντίδα καὶ προμήθειαν, διὰ αὐτὸ πρεπόντως λέγει, ὅτι ὅλην τὴν Οἰκουμένην δεσπόζει ὁ Κύριος. καὶ τοὺς κατοικοῦντας εἰς αὐτὴν ὡς πλάσματά του κυβερνᾷ, καὶ σκέπει, καὶ διασώζει τους.

2. Αὐτὸς ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτὴν, καὶ ἐπὶ ποταμῶν ἡτοίμασεν αὐτήν.

2. Αὐτὸς ὁ Θεὸς μὲ τὴν πολλὴν αὐτοῦ σοφίαν καὶ θαυμάσιον δύναμιν, ἐθεμελίωσε τὴν γῆν τεχνιέντως, ὡς ξηρὰν καὶ ἄνυδρον, καὶ τὴν ἐστερέωσεν ἀπάνω εἰς τὰς θαλάσσας καὶ ὕδατα.

3. Ἐπει-

3. Ἐπειδὴ ἔδειξε τὴν πρόνοιαν καὶ δημιουργίαν τοῦ Θεοῦ, προσφέρει καὶ τῆς ἀρετῆς τὴν παραίνεσιν, σχηματίσας τὸν λόγον μὲ ἐρώτησιν, καὶ ἀπόκρισιν. Καὶ λέγει, ὅτι ὅποιος ποθεῖ, νὰ ἀνέβῃ ἐνδόξως εἰς τὰ Οὐράνια, νὰ κληρονομήσῃ τόσην ἀπόλαυσιν αἰώνιον, πρέπει νὰ εἶναι.

3. Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ Κυρίου; ἢ τίς στήσεται ἐν τόπῳ Ἁγίῳ αὐτοῦ;

4. Ἀθῶος καὶ καθαρὸς εἰς τὰ ἔργα, καὶ ἐνθυμήματα. Ἤγουν, οὐ μόνον νὰ μὴ πράξῃ ἀνομίαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς λογισμοὺς νὰ χαλιναγωγῇ μὲ τὸ ἡγεμονικὸν τοῦ νοὸς, νὰ μὴν ἀδημονᾷ ῥᾴθυμα καὶ μάταια. καὶ νὰ μὴν ἀπατᾷ μὲ δόλον τινὰ τὸν πλησίον του.

4. Ἀθῷος χερσὶ, καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλησίον αὐτοῦ.

5. Ὁ τοιοῦτος, ὅπου δὲν ἀγαπᾷ τὴν πλεονεξίαν, ἀλλὰ μάλιστα ἐλεεῖ τὸν πένητα, θέλει λάβῃ εἰς ἀντιμισθίαν εὐλογίαν ἀπὸ τὸν Σωτῆρα Χριστὸν, ἐλεημοσύνην πολυπλάσιον, καὶ δόξαν αἰώνιον.

5. Οὗτος λήψεται εὐλογίαν παρὰ Κυρίου, καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ Θεοῦ Σωτῆρος αὐτοῦ.

6. Οἱ τοιαύτης γενεᾶς ἄνθρωποι ὅπου προαιροῦνται νὰ πολιτεύωνται τόσον ἐνάρετα, ὄντως αὐτοὶ μόνον ποθοῦσι τὸν Θεὸν, καὶ ἐξ ὅλης καρδίας τὸν γυρεύουν. Ὅθεν καὶ τῆς ὄψεως αὐτοῦ θέλουν ἀξιωθῇ, νὰ τὸν βλέπουν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον εἰς τὴν ἀνέσπερον ἡμέραν τῆς Βασιλείας του.

6. Αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων τὸν Κύριον, ζητούντων τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ.

7. Ἐπειδὴ εἰς τὸν ή. Ψαλμὸν ἐπροκήρυξε τὰ σωτήρια Πάθη, ἱστορίζει τώρα καὶ τὴν Ἀνάληψιν, καὶ ἀποδείχνει, ὅτι οἱ χοροὶ τῶν Ἀγγέλων ἄλλοι μὲν ἐσυνώδευαν τὸν Χριστὸν ἀναληφθέντα, καὶ ἄλλοι ἰδόντες αὐτὸν ἐθαυμάζουνταν, ἐρωτῶντες ἕνας τὸν ἄλλον, τί τὸ παράδοξον; καὶ λέγοντες.

7. Ἄρατε πύλας οἱ Ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης. τίς ἐστιν οὗτος ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης; Κύριος κραταιὸς καὶ δυνατὸς, Κύριος δυνατὸς ἐν πολέμῳ.

8. Σηκώσετε τοὺς καταράκτας, ἀνοίξετε τὰς θύρας, νὰ εἰσέλθῃ ὁ Μέγας Βασιλεὺς καὶ ἔνδοξος, ὁ κραταιὸς καὶ δυνατὸς εἰς τὸν πόλεμον, ὅπου ἐνίκησε τὸν Τύραννον δαίμονα. Αἰωνίους λέγει τὰς πύλας. Ὅτι ἄλλος τινὰς ἄνθρωπος δὲν ἐπέρασεν ἀπ᾽ ἐκεῖ πώποτε, εἰ μὴ ὁ ἐνανθρωπήσας Θεὸς Λόγος. Ὅστις ἐκάθισε τὴν φύσιν ἡμῶν ὑπεράνω τῶν Οὐρανίων δυνάμεων. Μὴ θαυμάσῃ δὲ τινὰς πῶς δὲν ἤξευραν οἱ Ἄγγελοι τὴν ὑπόθεσιν. Ὅτι ὁ Θεὸς

8. Ἄρατε πύλας οἱ Ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης. τίς ἐστιν οὗτος ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης; Κύριος τῶν δυνάμεων, αὐτός ἐστιν ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης.

μόνος ἔχει τὴν πᾶσαν γνῶσιν. Ἐκεῖνοι δὲ ὅσα διδαχθῶσι, μανθάνωσι. Τὸ δὲ Μυστήριον τῆς Θείας ἐνανθρωπήσεως εἶναι τοσοῦτον μέγα καὶ ὑπερφυέστατον, ὁποῦ ὑπερβαίνει πάντα νοῦν καὶ διάνοιαν.

Δόξα. Κάθισμα Γ΄.

Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΚΔ΄.

Ο῾ Ψαλμὸς οὗτος ἔχει σχῆμα προσευχῆς. Διατοῦτο δεὺ τὸ ἔκαμαν καμμίαν ἐπιγραφήν. Τοῦτον ἔλεγεν ὁ Θεῖος Προφήτης, ὅταν εἶχε πολλοὺς πειρασμοὺς, καὶ ἐπαναστάσεις πολέμων. Διατοῦτο κάμνει ἐνθύμησιν παλαιῶν, καὶ νέων ἁμαρτημάτων, δεόμενος τοῦ Θεοῦ νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς, καὶ διωγμοὺς τῶν ἐχθρῶν, καὶ νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὰ ἁμαρτήματα.

Τὸ Κείμενον.

1. ΠΡὸς σὲ Κύριε ἦρα τὴν ψυχήν μου. ὁ Θεός μου ἐπὶ σοὶ πέποιθα, μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα.

2. Μηδὲ καταγελασάτωσάν με οἱ ἐχθροί μου. καὶ γὰρ πάντες οἱ ὑπομένοντές σε οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν.

3. Αἰσχυνθήτωσαν οἱ ἀνομοῦντες διακενῆς.

4. Τὰς ὁδούς σου Κύριε γνώρισόν μοι, καὶ τὰς τρίβους σου δίδαξόν με. ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου, καὶ δίδαξόν με, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ Σω-

Η῾ Ἐξήγησις.

1. ΠΡὸς ἐσένα μόνον Κύριε ὑψῶσα τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τὰ γήϊνα πράγματα, καὶ ἀπὸ τὸ θάῤῥος, ὁποῦ ἐλπίζω εἰς σὲ, εἶμαι βέβαιος, ὅτι δεὺ θέλω ἐντραπῇ πώποτε.

2. Οὔτε νὰ μὲ περιγελάσουν οἱ ἐχθροί μου. Ο῞τι ὅσοι σὲ ὑπομένουσι, καὶ ἐλπίζουν εἰς τὴν βοήθειάν σου δεὺ καταισχύνονται.

3. Α᾽λλὰ μᾶλλον ἂς αἰσχυνθοῦν, καὶ ἂς ἐντραποῦσιν ὅσοι παρανομοῦσι διακενῆς, τουτέστιν ἐφήδονται καὶ χαίρονται εἰς ταῖς ἀνομίαις, καὶ ἐπινοοῦντες ἕτερα ἁμαρτήματα, στέκουσιν εἰς τὸ κακὸν θεληματικοὶ καὶ ἑκούσιοι. Α᾽μὴ δεὺ λέγει διʼ ἐκείνους ὁποῦ ἁμαρτήσουν ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως, ἢ ἀπὸ ἄλλην περίστασιν.

4. Διὰ νὰ μὴ πάθω λοιπὸν καὶ ἐγὼ τὰ ὅμοια, παρακαλῶ σε Κύριε, νὰ μὲ ὁδηγᾷς, καὶ νὰ μὲ διδάσκῃς τὸν νόμον σου· διὰ νὰ μὴ παραστρατήσω ποσῶς ἀπὸ τὴν ἀληθῆ σου ὁδὸν τὴν σωτήριον. Ο῞τι ἐσὺ εἶσαι ὁ Θεὸς καὶ Σωτήρ μου, καὶ εἰς τὴν φιλανθρωπίαν σου ἔχω τὸ θάῤῥος, καὶ τὴν ἐλπίδα μου πάντοτε.

5. Ε᾽ν-

5. Ἐνθυμήσου μακρόθυμε τὰ ἀρχαῖα ἐλέη σου. Καὶ καθὼς ἐσυγχώρησες ὡς φιλάνθρωπος τὰς μυσαρὰς ἐκείνας ἁμαρτίας τῶν Πατέρων μας εἰς τὴν ἔρημον. οὕτω (δέομαί σου) μὴν ἐνθυμηθῇς ὅσας ἁμαρτίας ἐτέλεσα διὰ τὴν ἀγνωσίαν μου ἐκ νεότητος.

6. Καὶ ταύτην τὴν χάριν σοῦ ζητῶ, ὄχι μὲ δικαιοσύνην (ὅτι ἀνάξιος εἶμαι παντὸς ἐλέους ὁ ἄθλιος) ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν χρηστότητά σου καὶ ἀγαθότητα.

7. Φιλάνθρωπος καὶ δίκαιος εἶναι ὁ Κύριος, διατοῦτο τὴν ἀγαθότητα χρώμενος, δὲν κολάζει εὐθὺς τοὺς ἁμαρτάνοντας. Ἀλλὰ καὶ τὴν ὁδὸν μας δείχνει, καὶ τὸν νόμον τῆς μετανοίας ἑρμηνεύει. Λοιπὸν ὅστις εἶναι πρᾶος, καὶ ταπεινώνεται νὰ μάθῃ, τὸν διδάσκει νὰ διακρίνῃ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, καὶ νὰ γινώσκῃ τὴν σωτήριον ὁδὸν, διὰ νὰ μὴ πλανεθῇ μὲ τὴν ἀγνωσίαν του.

8. Καὶ οὕτω καταλαμβάνει καὶ γνωρίζει ἀπὸ τὰς Γραφὰς, καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἡ εὐσπλαγχνία του, καὶ ἡ δικαιοσύνη εἶναι αὐτάμα εἰς ὅσους φυλάγουν τὸν νόμον του. Καὶ καθὼς εἶναι ἐλεήμων, οὕτω καὶ κριτὴς δικαιότατος.

9. Ἀλλὰ διὰ μὲν τὴν ἐπωνυμίαν τῆς δικαιοσύνης σου Κύριε, δὲν τολμῶ νὰ σοῦ ζητήσω συγχώρησιν. Μόνον διὰ τὴν πολλὴν εὐσπλαγχνίαν σου (δέομαι ὁ τάλας) συγχώρησόν μοι τὰ πολλὰ ἁμαρτήματα.

10. Ἐπειδὴ αἱ ὁδοὶ τῆς σωτηρίας εἰσὶ διάφοροι, καὶ πᾶς ἕνας κατὰ τὴν ἐπιστήμην αὐτοῦ, καὶ ὀφφίκιον, δύναται νὰ εὐαρεστήσῃ Θεῷ, διατοῦτο λέγει. Ὁποῖος ἄνθρωπος εἶναι, ὁποῦ νὰ φοβᾶται τὸν Κύριον, κατὰ τὸν βίον αὐτοῦ, θέλει τοῦ δώσει Νόμον καὶ Κανόνα, νὰ πορεύεται εἰς τὴν στράταν, ὁποῦ ὀρέγεται. Καθὼς ἔκαμεν ὁ Πρόδρομος, διδάξας τοὺς Τελώνας, καὶ Στρατιώτας.

11. Μακάριοι λοιπὸν ὅσοι ἀποκτήσουν τοιαύτην καλὴν προαίρεσιν, ὅτι τούτων αἱ ψυχαὶ θέλουν ἀπολαύσει ἀγαθὰ πολλὰ, καὶ εὐημερίαν

τήρ μου. καὶ σὲ ὑπέμεινα ὅλην τὴν ἡμέραν.

5. Μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου Κύριε, καὶ τὰ ἐλέη σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰσίν. Ἁμαρτίας νεότητός μου, καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνησθῇς.

6. Κατὰ τὸ ἔλεός σου μνήσθητί μου σὺ, ἕνεκεν τῆς χρηστότητός σου Κύριε.

7. Χρηστὸς καὶ εὐθὺς ὁ Κύριος· διατοῦτο νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας ἐν ὁδῷ, ὁδηγήσει πραεῖς ἐν κρίσει, διδάξει πραεῖς ὁδοὺς αὐτοῦ.

8. Πᾶσαι αἱ ὁδοὶ Κυρίου ἔλεος, καὶ ἀλήθεια, τοῖς ἐκζητοῦσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ.

9. Ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου Κύριε. καὶ ἱλάσθητι τῇ ἁμαρτίᾳ μου, πολλὴ γάρ ἐστι.

10. Τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον; νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ ᾗ ἡρετίσατο.

11. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσεται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κλη-

ρονομήσει γῆν. κραταίωμα Κύριος τῶν φοβουμένων αὐτῶν, καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ, δηλώσει αὐτοῖς.

τὴν ϖρέπουσαν. ἐδῶ μὲν εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, νὰ ἔχουν μεγάλην ἀνάπαυσιν, διάγοντες ἀσκανδάλιστοι· καὶ εἰς τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν, δόξαν, καὶ τιμὴν αἰώνιον. Οὐ μόνον δὲ αὐτοὶ, ἀλλὰ καὶ τὰ τέκνα τως, ἐὰν αὐτοὺς συζηλώσουν εἰς τὴν ἀρετὴν, θέλουν κληρονομήσει τὴν γῆν τῶν πραέων καὶ ταπεινῶν, κατὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Τῶν τοιούτων θέλει εἶναι ὁ Κύριος στερέωσις καὶ κραταίωμα, καὶ νὰ τοὺς φανερώνη τὰ μυστήρια αὐτοῦ καὶ ἀπόκρυφα.

12. Οἱ ὀφθαλμοί μου διαπαντὸς ϖρὸς τὸν Κύριον. ὅτι αὐτὸς ἐκσπάσει ἐκ παγίδος τοὺς πόδας μου.

12. Ὁμοίως καὶ ἐγὼ Κύριε εἰς ἐσένα ἔχω ὅλην τὴν ἐλπίδα μου, καὶ πιστεύω ὅτι θέλεις μὲ λυτρώσει ἀπὸ πᾶσαν βροχάδα τῶν ἐχθρῶν μου καὶ ἐνέδραν.

13. Ἐπίβλεψον ἐπ᾽ ἐμὲ, καὶ ἐλέησόν με, ὅτι μονογενὴς, καὶ πτωχὸς εἰμὶ ἐγώ.

13. Λοιπὸν ἐπειδὴ εἶμαι ἄπορος, πτωχὸς, καὶ μονώτατος, μὴ ἔχων ἀλλαχόθεν ποσῶς βοήθειαν, δέομαι τῆς σῆς ἀγαθότητος, κοίταξαί με μὲ ὄμμα εὔσπλαγχνον, καὶ ἐλέησόν με τὸν ἀνάξιον δοῦλόν σου.

14. Αἱ θλίψεις τῆς καρδίας μου ἐπληθύνθησαν, ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου ἐξάγαγέ με.

14. Εἰς ἀμέτρους θλίψεις καὶ ἀλγεινὰ περιέπεσον ὁ ταλαίπωρος· λοιπὸν λυπήσου με Πολυέλεε. εὔγαλέ με ἀπὸ τόσαις ἀνάγκαις, καὶ ἐκ τῶν κινδύνων με λύτρωσαι.

15. Ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον μου, καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου.

15. Κοίταξαι τὴν συντριβὴν τῆς καρδίας μου, τὴν ταπείνωσιν, καὶ τὸν κόπον μου, καὶ συγχώρησον ὅλας τὰς ἁμαρτίας μου.

16. Ἴδε τοὺς ἐχθρούς μου, ὅτι ἐπληθύνθησαν, καὶ μῖσος ἄδικον ἐμίσησάν με.

16. Καὶ ἐὰν δὲν εἶμαι ἄξιος φιλανθρωπίας τινὸς διὰ τὰς ῥυπαρὰς ἐργασίας μου, κᾂν διατί με πολεμοῦσι τόσοι ἐχθροὶ, καὶ μισοῦντές με ἄδικα, χωρὶς αἰτίαν τινὰ μὲ διώκουσι.

17. Φύλαξον τὴν ψυχήν μου, καὶ ῥῦσαί με, μὴ καταισχυνθείην, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ σέ.

17. Διατοῦτο λύτρωσαί με ἀπὸ λόγου τως, φυλάγωντας τὴν ζωήν μου ἀπὸ τὰς πανουργίας αὐτῶν, διὰ νὰ μὴν ἐντραπῶ· ἐπειδὴ πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου ἔχω εἰς τὴν χάριν σου πάντοτε.

18. Ἄκακοι, καὶ εὐθεῖς ἐκολλῶντό μοι, ὅτι ὑπέμεινά σε Κύριε.

18. Μάλιστα ὅπου ποτὲ δὲν ἀνταμώθηκα κακοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ τοὺς ϖραεῖς καὶ ἀκάκους ἀγαπῶ διὰ τὴν ἀγάπην σου, καὶ τούτους ἔχω εἰς τὴν συνοδίαν μου πάντοτε, καὶ εἰς ἐσένα ἐλπίζομεν.

19. Λύτρωσαι ὁ Θεὸς

19. Ἐπειδὴ πᾶς Ἀρχηγὸς καὶ Ἡγούμενος

πρέπει νὰ ἔχῃ ϗ διὰ τοὺς ὑπηκόους φροντίδα, διατοῦτο καὶ ὁ Μακάριος Δαβὶδ ὀ μόνον διὰ λόγου του εὔχεται, ἀλλὰ ϗ διὰ τὸν Ἰσραὴλ ἅπαντα, νὰ τοὺς λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς θλίψεις ὁ Κύριος. Ἄλλως. Ὅταν ἔχουν εἰρήνην οἱ Βασιλεῖς, εἶναι καὶ τοῦ λαοῦ ὠφέλεια. Ὅθεν λέγει ἐὰν ἐπανήστης μου τὴν δέησιν Κύριε, νὰ μὲ λυτρώσῃς τῶν δυσμενῶν, μένει ϗ ὁ Λαός σου εἰρηνικὸς, ϗ ἀτάραχος.

τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ.

Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΚΕ'.

ΚΑὶ τοῦτον τὸν Ψαλμὸν ὁ Μακάριος Προφήτης ἐποίησεν, ὑπὸ τοῦ Σαοὺλ διωκόμενος, ϗ ἀναγκαζόμενος νὰ κατοικᾷ μὲ τοὺς Ἀλλοφύλους διὰ τὸν φόβον τοῦ Πενθεροῦ του. Ἀλλὰ τοῦτος εἶναι προγενέστερος ἀπὸ τὸν ἄνωθεν. Ἐπειδὴ ὡς φαίνεται δὲν ἦτον ἀκόμι πεσμένος εἰς τὸ ἁμάρτημα. Διατοῦτο δὲν ζητᾷ ἐδῶ συγχώρησιν πταισμάτων, ἀλλὰ συντυχαίνει μὲ παῤῥησίαν, ϗ καθαρότητα συνειδήσεως.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΜΕ' ἁπλότητα λέγει τὰ ῥήματα, ἐπειδὴ δὲν ἀδίκησε ποσῶς τὸν Σαοὺλ. Ὅθεν καλεῖ τὸν Θεὸν νὰ τὸν κρίνῃ ὡς δίκαιος, λέγωντας. Κρῖναί με Κύριε, ὁποῦ γινώσκεις τὴν ἀκακίαν μου. Εἰς ἐσένα ἐλπίζω νὰ μοῦ βοηθήσῃς, ἵνα μὴ γένω τῶν διωκόντων με ὑποχείριος.

2. Δοκίμασόν με Κύριε, ὁποῦ ἐρευνᾷς τὰ ἔσωθεν· ϗ ἠμπορεῖς νὰ ἐξετάξῃς τοὺς λογισμοὺς ϗ τὴν καρδίαν, καθὼς μὲ τὸ πῦρ γνωρίζουν τὸ μέταλλον.

3. Ὅτι θαῤῥῶντας ἐγὼ εἰς τὸ μέγα σου ἔλεος, ϗ τὴν προμήθειαν ἐνδεχόμενος, ἀρέσουν φυλάγωντας τὰς ἐντολάς σου, μὲ τὴν ἐλπίδα αὐτὴν στηριζόμενος.

4. Δὲν συντάμωνουμουν μὲ ἀνθρώπους ματαίους ϗ παρανόμους. ἀλλὰ μάλιστα τοὺς πονηρευομένους ἐμίσησα, ϗ μὲ τοὺς ἀσεβεῖς δὲν ἐκάθισα. Ταῦτα λέγει, διατὶ εὑρίσκετο μὲ τοὺς Ἀλλοφύλους διὰ τὴν φυγὴν, ἀμὴ δὲν ἐσυγκοινώνα ποσῶς εἰς τὴν παρανομίαν αὐτῶν, ϗ δυσσέβειαν.

Τὸ Κείμενον.

1. ΚΡῖνόν μοι Κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην· καὶ ἐπὶ τῷ Κυρίῳ ἐλπίζων, ὀ μὴ ἀσθενήσω.

2. Δοκίμασόν με Κύριε, ϗ πείρασόν με. πύρωσον τοὺς νεφρούς μου, καὶ τὴν καρδίαν μου.

3. Ὅτι τὸ ἔλεός σου κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐστὶ, ϗ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.

4. Οὐκ ἐκάθισα μετὰ συνεδρίου ματαιότητος, καὶ μετὰ παρανομούντων ὀ μὴ εἰσέλθω. ἐμίσησα Ἐκκλησίαν πονηρευομένων, καὶ μετὰ ἀσεβῶν, οὐ μὴ καθίσω.

5. Νίψομαι ἐν ἀθώοις τὰς χεῖράς μου, καὶ κυκλώσω τὸ Θυσιαστήριόν σου Κύριε. τοῦ ἀκοῦσαί με φωνῆς αἰνέσεώς σου, καὶ διηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου.

6. Κύριε ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου, καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου. μὴ συναπολέσῃς μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχήν μου, καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν ζωήν μου. ὧν ἐν χερσὶν αἱ ἀνομίαι. ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη δώρων.

7. Ἐγὼ δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην. λύτρωσαί με Κύριε, καὶ ἐλέησόν με. ὁ πούς μου ἔστη ἐν εὐθύτητι.

8. Ἐν Ἐκκλησίαις εὐλογήσω σε Κύριε.

5. Τούτων τὴν δεισιδαιμονίαν βδελύττομαι, ἔχωντας πόθον νὰ ἰδῶ τὸ Θυσιαστήριόν σου Δέσποτα, καὶ νὰ ἀκούω τὰς ὑμνῳδίας σου. Καὶ θαῤῥῶντας εἰς τὴν ἀπταισίαν μου, ὡς ἀθῷος ὁποῦ δὲν ἐσυγκοινώνησα ποτῶς μετ᾽ αὐτοὺς, ὁποῦ κατοικῶ, πλύνω κατὰ τὸν λόγον τὰς χεῖράς μου. Καὶ οὕτω νὰ κηρύττω μὲ παῤῥησίαν εἰς τοὺς ἀγνοοῦντας τὰς μεγαλουργίας τῶν θαυμασίων σου.

6. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα ἐφύλαξα, ἀλλὰ καὶ τῆς σκηνῆς τῆς δόξης σου τὴν εὐπρέπειαν ἠγάπησα. Λοιπὸν ἐλευθέρωσόν με τάχιστα, ἀπὸ τῶν μιαιφόνων τούτων ἀνδρῶν, διὰ νὰ μὴ συναπολεσθῶ εὑρισκόμενος συγκάτοικος μετ᾽ αὐτοὺς, ὁποῦ εἶναι γεμάτα τὰ χέρια τως ἀδικίαις καὶ ἀνομίαις, μὲ ταῖς δωρεαῖς ὁποῦ λαμβάνουν, καὶ πλακώνουσι τὸν πτωχὸν, καὶ τὸν πλούσιον δικαιώνουσι.

7. Καὶ ταύτην τὴν χάριν σοῦ αἰτῶ, ἐπειδὴ ἕως τὴν σήμερον ἐπορεύθηκα εἰς τὴν εὐθύτητα τῆς εὐσεβείας, μὲ ἁπλότητα φύσεως, ἀπέχωντας ἀπὸ πᾶσαν κακίαν. Εἰς τὴν ὁποίαν στάσιν, σοῦ δέομαι, νὰ μὲ φυλάξῃς ἕως τὸ ὕστερον ἀναμάρτητον.

8. Προβλέπωντας μὲ τὰ προφητικὰ ὄμματα τὴν μεταβολὴν ὅλης τῆς Οἰκουμένης, ὑπόσχεται καὶ τάσσει νὰ ὑμνολογᾷ εἰς ὅλαις ταῖς Ἐκκλησίαις τοῦ Κόσμου τὸν Κύριον. Τὸ ὁποῖον ἰδοὺ πληροῦται τὴν σήμερον θεία χάριτι, καὶ τὸν δοξάζομεν μὲ τοὺς Ἱεροὺς Ψαλμοὺς, εὐλογοῦντες αὐτὸν διηνεκῶς ἀκατάπαυστα.

Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Κϛʹ.

ΤΡεῖς φοραῖς ἔχρισαν τὸν Δαβὶδ Βασιλέα. πρῶτον ὁ Σαμουὴλ εἰς τὴν Βηθλεέμ. Καὶ τότε ἔλαβε τὸ Πνεῦμα τῆς Προφητείας, ἀμὴ ὄχι τὴν Βασιλείαν, ὅτι ἔζη ἀκόμι ὁ Πενθερός του. Δεύτερον τὸν ἔχρισεν ἡ φυλὴ τοῦ Ἰούδα εἰς Χεβρὼν, καὶ ὥριζε μόνον ἐκείνην τὴν Φυλήν. Καὶ εἰς ταῖς ἄλλαις ἐβασίλευεν ὁ Γυναικαδελφός του Μεμφιβοσθέ. Ὁ ὁποῖος ἀφ᾽ οὗ ἐφονεύθη, ἐσυνάχθησαν ὅλαις ἡ Φυλαῖς, καὶ ἔχρισαν τρίτην φορὰν τὸν Δαβὶδ Βασιλέα. Ὅστις ἔγραψε τοῦτον τὸν Ψαλμὸν πρίχου δεχθῇ τὴν δευτέραν χειροτονίαν, ὁπόταν ἀκόμι ἀπὸ τὸν Σαοὺλ διωκόμενος εἰσῆλθε πρὸς Ἀβιμέλεχ τὸν Ἱερέα, καὶ λαβὼν ἀπὸ τοὺς ἄρτους τῆς εὐλογίας, ἤτοι προθέσεως, ἔφαγε, καὶ ἔφυγε.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἐάν ὁ Κύριος εἶναι βοηθός μου καὶ Σωτὴρ, ὁποῦ μὲ φωτίζει μὲ τὸ νοερὸν φῶς, καὶ φυλάγει καὶ περισκέπει με, πῶς νὰ φοβηθῶ ποτῶς, ἢ νὰ δειλιάσω τοὺς ἐχθρούς μου;

2. Ναὶ βέβαια, πιστεύω εἰς τὴν θείαν βοήθειαν, ὅτι ὁπόταν μου πλησιάσουν οἱ πολέμιοι, ὡς ἅρπαγες θῆρες, νὰ μὲ σπαράξουσι, τότε νὰ ἀσθενήσουν μᾶλλον αὐτοὶ, καὶ νὰ πέσουσι. Τοῦτο ἔγινε πολλάκις καθὼς φαίνεται εἰς τὴν Βίβλον τῶν Βασιλειῶν, καὶ ἐγλύτωσεν ἀπὸ τὸν Σαοὺλ. Μάλιστα ἐδιώκετο ὁ Δαβὶδ νὰ φονεύσῃ ἐκεῖνον, ἀμὴ δὲν ἠθέλησεν ὁ πραότατος.

3. Καὶ ἐάν με περικυκλώσῃ πλῆθος στρατιωτῶν ἀναρίθμητον, ἢ καὶ δαίμονες, δὲν φοβοῦμαι ποτῶς, ἔχων εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα μου. Μὲ τὴν ὁποίαν εἶμαι βέβαιος, νὰ μὴ κινδυνεύσω εἰς ὅσους πολέμους τύχω πώποτε.

4. Λοιπὸν ἄλλο τίποτας δὲν ζητῶ ἀπὸ τὸν εὐεργέτην Θεὸν, οὔτε πλοῦτον, οὐδὲ Βασιλείαν καὶ δόξαν, μόνον νὰ μὲ ἀξιώσῃ, νὰ κατοικῶ ὅλην μου τὴν ζωὴν εἰς τὸν Ἅγιόν του Ναὸν, εἰς τὸν ὁποῖον νὰ φαντάζωμαι τὸ Θεῖον κάλλος, καὶ πάντα τὰ κατὰ νόμον γενόμενα. Τοῦτο ἐζήτησεν ὁ Προφήτης, καὶ τοῦ ἐπήκουσεν ὁ Θεὸς τὴν δέησιν, καὶ ἔφερε τὴν Κιβωτὸν, ἔκτισε τὴν σκηνὴν, καὶ τοὺς χοροὺς τῶν Ψαλτῶν ἐσύστησε, καὶ ἑτοίμασε κατὰ τὸν πόθον αὐτοῦ ὁ θαυμάσιος.

5. Ὅτι τότε θέλω εἶσαι κεκρυμμένος εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, νὰ μὴ φοβοῦμαι ἐχθροὺς, νὰ μὲ βλάψουσιν.

6. Ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ὑψωθῶ, νὰ κυριεύσω τοὺς ἐχθρούς μου, νὰ τοὺς περικυκλώσω, καθὼς αὐτοὶ μὲ ἔχουν τώρα περικυκλωμένον. Καὶ τότε νὰ τοῦ προσφέρω θυσίαν τὴν πρέπουσαν, ὑμνολογῶν αὐτὸν, καὶ ψάλλωντας μὲ ἀλαλαγμὸν αἰνέσεως.

Τὸ Κείμενον.

1. Κύριος φωτισμός μου, καὶ Σωτήρ μου, τίνα φοβηθήσομαι; Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος δειλιάσω;

2. Ἐν τῷ ἐγγίζειν ἐπ' ἐμὲ κακοῦντας, τοῦ φαγεῖν τὰς σάρκας μου, οἱ θλίβοντές με, καὶ οἱ ἐχθροί μου, αὐτοὶ ἠσθένησαν καὶ ἔπεσον.

3. Ἐὰν παρατάξηται ἐπ' ἐμὲ παρεμβολὴ, οὐ φοβηθήσεται ἡ καρδία μου. ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ' ἐμὲ πόλεμος, ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω.

4. Μίαν ᾐτησάμην παρὰ Κυρίου, ταύτην ζητήσω. τὸ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ Κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου. τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητα Κυρίου, καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν Ναὸν τὸν ἅγιον αὐτοῦ.

5. Ὅτι ἔκρυψέ με ἐν σκηνῇ αὐτοῦ, ἐν ἡμέρᾳ κακῶν μου. ἐσκέπασέ με ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ.

6. Ἐν πέτρᾳ ὕψωσέ με. καὶ νῦν ἰδοὺ ὕψωσε κεφαλήν μου ἐπ' ἐχθρούς μου.

7. Ἐκύκλωσα καὶ ἔθυσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ. θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἀλαλαγμοῦ, ᾄσω καὶ ψαλῶ τῷ Κυρίῳ.

7. Ἀλαλαγμὸς καθολικὰ λέγεται, ὅταν βλέπουν οἱ πολεμοῦντες τοὺς ἐχθροὺς πῶς δειλιοῦσιν, ὅθεν φωνάζουν διὰ νὰ τοὺς φοβήσουν περισσότερον. Οὕτω καὶ ἡ ὑμνῳδία λέγεται ἀλαλαγμὸς, ἐπειδὴ εἶναι φωνὴ εὐθυμούντων.

8. Εἰσάκουσον Κύριε τῆς φωνῆς μου, ἧς ἐκέκραξα. ἐλέησόν με, καὶ εἰσάκουσόν μου. σοὶ εἶπεν ἡ καρδία μου, Κύριον ζητήσω. ἐξεζήτησέ σε τὸ πρόσωπόν μου, τὸ πρόσωπόν σου Κύριε ζητήσω.

8. Ναὶ Κύριε ἐπάκουσόν μου τὴν φωνὴν, καὶ ἐλέησόν με. Ὅτι κατὰ τοὺς λόγους μου εἶναι καὶ ἡ καρδία μου, καὶ πρὸς ἐσένα ἔχω τὸν πόθον μου, καὶ μόνον τὸ πρόσωπόν σου ὀρέγεται ἡ ψυχή μου νὰ στοχάζεται.

9. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ καὶ μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ ἀπὸ τοῦ δούλου σου.

9. Λοιπὸν μή με ὑστερήσῃς τούτου ἀγαθοῦ, μή με μισήσῃς τὸν δείλαιον, ἂν πταίσω καὶ τίποτας. Μὴν ὀργισθῇς νὰ μὲ ἀφήσῃς ὑστερημένον τῆς γλυκυτάτης σου ὄψεως.

10. Βοηθός μου γενοῦ, μὴ ἀποσκορακίσῃς με, καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς με ὁ Θεὸς ὁ σωτήρ μου.

10. Τὸ μὴ ἀποσκορακίσῃς, εἶπον οἱ ἄλλοι Ἐξηγηταὶ, μὴ ἀποῤῥίψῃς, ἤγουν μή με καταφρονέσῃς, νὰ μὲ ἀφήσῃς ὑστερημένον τῆς σῆς ἀντιλήψεως.

11. Ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με, ὁ δὲ Κύριος προσελάβετό με.

11. Ὅτι οἱ σαρκικοί μου Γονεῖς μὲ ἀποψηφίσασιν, ἀλλὰ σὺ ὁ Θεὸς ὁ Ποιητὴς καὶ Σωτὴρ, καὶ κατὰ χάριν Πατήρ μου γλυκύτατος, μή με διώξῃς τὸν δείλαιον.

12. Νομοθέτησόν με Κύριε ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ ὁδήγησόν με ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ.

12. Ἀλλ' ἐπειδὴ διάγω μακρὰν, ἀπὸ τοὺς Ὁμοφύλους διωκόμενος, γενοῦ μοι νομοθέτης, καὶ δίδαξόν με τὸν ἴσον δρόμον καὶ σωτήριον.

13. Ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου. μὴ παραδῷς με εἰς ψυχὰς θλιβόντων με, ὅτι ἐπανέστησάν μοι μάρτυρες ἄδικοι, καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἑαυτῇ.

13. Καὶ μή με παραδώσῃς εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν μου, ἐπειδὴ ποσῶς ἐγὼ δὲν τοὺς ἀδίκησα, ἀλλ' αὐτοὶ μάλιστα μὲ ἐσυκοφάντησαν ψεύματα. Ὅθεν μὲ τὴν σὴν βοήθειαν, ἡ ἀδικία τως ἔστρεψε καταπάνω τως, καὶ μὲ τὰ βέλη τως ἐτοξεύθησαν.

14. Πιστεύω τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ Κυρίου ἐν γῇ ζώντων.

14. Οὕτως ἐλπίζω εἰς τὴν ἄμετρον εὐσπλαγχνίαν σου, οὐ μόνον ἐδῶ νὰ νικήσω τοὺς πολεμοῦντάς με, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀοράτους ἐχθροὺς, καὶ νὰ ἀπολαύσω τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ αἰωνίως εἰς τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν σου.

15. Μὴ

15. Μὲ τοιαύτην ἀληθεστάτην ἐλπίδα λοιπὸν, ἂς ὑπομενῇ τὰς θλίψεις ἅπας πιστὸς ἀνδρείως καθοπλιζόμενος, καὶ ἂς θαῤῥιωῇ τοῦ λόγου του λέγωντας. ἀνδρείζου ψυχή μου, καὶ καρτέρει τὸν Κύριον. Μὴν ἀμφιβάλλῃς ποσῶς, ἀλλὰ πιστῶς δούλευε, ἐπειδὴ ἀσφαλέστατα μέλλεις νὰ ἀπολαύσῃς τόσην εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν.

15. Ὑπόμεινον τὸν Κύριον. ἀνδρείζου, καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία σου, καὶ ὑπόμεινον τὸν Κύριον.

Δόξα.

Ψαλμὸς τοῦ Δαβίδ. ΚΖʹ.

Ὁμοίως καὶ τοῦτον τὸν Ψαλμὸν ἐσυνέθεσεν ὁ Μακάριος, ὑπὸ τοῦ Σαοὺλ διωκόμενος, καὶ ἀπὸ τοὺς σχηματιζομένους φίλους του ἐπιβουλευόμενος, καὶ τῷ διώκοντι μηνυόμενος. Ἁρμόζει δὲ καὶ τούτος, καὶ οἱ προτήτεροι, νὰ τοὺς λέγῃ πᾶς εὐχὰς ὅπου τὸν θλίβουν καὶ τὸν διώκουσιν ἄδικα, καὶ νὰ ἔχῃ εἰς τὸν Θεὸν τὰς ἐλπίδας του.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Πρὸς ἐσένα Κύριε δέομαι μὲ προσεχῆ σπουδαίαν, καὶ σύντομον, ὅτι μεγάλην χρείαν ἔχω. Καὶ ἐὰν δεν μου ἐπακούσῃς, νὰ μοῦ δώσῃς τὴν συνήθησου βοήθειαν, θέλω γενῇ τῶν ἀποθαμμένων παρόμοιος.

2. Ἐπάκουσον Κύριε τὴν δέησίν μου, ὁπόταν διὰ νὰ φανερώσω τὸν πόθον τῆς καρδίας μου, ὑψώνω πρὸς τὸν Ἅγιον Ναόν σου τὰς χεῖράς μου. Ἢ τὴν σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου λέγει ἐδῶ (ἐπειδὴ ἀκόμι δεν ἦτον ὁ Ναὸς καμωμένος) εἰς τὴν ὁποίαν μὲ τὸν νοῦν προσηύχετο, μακρὰν ἀπέχων τῷ σώματι. Ἢ διὰ τὸν Οὐράνιον Ναὸν ἔλεγε.

3. Καὶ μή με ἀφήσῃς νὰ συναπολεσθῶ μὲ τοὺς ἀνόμους, καὶ ἀδίκους, ὅπου εἶναι διπρόσωποι, καὶ λαλοῦσι μὲν ὡς φίλοι ἀγάπης λόγια, εἰς δὲ ταῖς καρδίαις αὐτῶν ἔχουσι κακουργίας κατὰ τοῦ πλησίον, καὶ μελετοῦν μηχανήματα.

4. Τοῖς ὁποίοις διακονεῖται Κύριε δὸς ἀμοι-

Τὸ Κείμενον.

1. Πρὸς σὲ Κύριε κεκράξομαι ὁ Θεός μου· μὴ παρασιωπήσῃς ἀπ' ἐμοῦ, μήποτε παρασιωπήσῃς ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον.

2. Εἰσάκουσον Κύριε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου. ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ, ἐν τῷ αἴρειν με χεῖράς μου πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου.

3. Μὴ συνελκύσῃς με μετὰ ἁμαρτωλῶν, καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικίαν μὴ συναπολέσῃς με· τῶν λαλούντων εἰρήνην μετὰ τῶν πλησίον αὐτῶν, κακὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν.

4. Δὸς αὐτοῖς Κύριε κατὰ

τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς. ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς.

5. Ὅτι οὐ συνῆκαν εἰς τὰ ἔργα Κυρίου, καὶ εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ· καθελεῖς αὐτούς, καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσεις αὐτούς.

6. Εὐλογητὸς Κύριος, ὅτι εἰσήκουσε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου. Κύριος βοηθός μου, καὶ ὑπερασπιστής μου· ἐπ' αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρδία μου, καὶ ἐβοηθήθην.

7. Καὶ ἀνέθαλεν ἡ σάρξ μου. Καὶ ἐκ θελήματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ.

8. Κύριος κραταίωμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑπερασπιστὴς τῶν σωτηρίων τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ ἐστι.

9. Σῶσον τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, καὶ ποίμανον αὐτούς, καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος.

βλὴν ἀξίαν τῶν ἔργων τους. Ἐπειδὴ πορεύονται μὲ πονηρίαν, καὶ δυστροπίαν οἱ δόλιοι. Δός τους τιμωρίαν κατὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἁρμόζουσαν, καὶ χάρισαί τους τὴν πρέπουσαν ἀνταπόδοσιν.

5. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησαν νὰ καταλάβουν, ἢ ἐκεῖνα τὰ ἔργα μὲ τὰ ὁποῖα ἔπρεπε, νὰ σοῦ ἀρεσήσουν· ἢ νὰ στοχασθοῦν τὰ ἔργα τῆς δυνάμεώς σου, θέλεις ἀπολέσει καὶ σὺ δικαίως τοὺς ἀδίκους αὐτούς, νὰ μὴν εἰσέλθουν εἰς τὴν Οὐράνιον οἰκίαν σου.

6. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Προφήτης, εἶτα τῆς θείας ἀπολαύσας ἀποκαλύψεως, ἐγνώρισε τὴν ἐσομένην βοήθειαν. Ὅθεν ἐκίνησε τὴν γλῶσσαν εἰς ὑμνῳδίαν λέγοντας. Εὐλογημένος νὰ εἶναι ὁ Κύριος, ὅπου μοῦ εἰσήκουσε τὴν δέησιν, καὶ μοῦ ἐβοήθησεν, ἐπειδὴ ἤλπισα εἰς αὐτὸν ἐξ ὅλης καρδίας μου.

7. Ὅθεν τῆς κακουχίας ἀπαλλαγείς, ἀπὸ τὴν ἔσωθεν χαράν, μοῦ ἦλθε καὶ ἔξωθεν τόση δύναμις, ὅπου ἀνέθαλεν ἡ σάρκα, καὶ ἀνανεώθηκα εἰς τὴν θείαν δούλευσιν. Λοιπὸν δὲν θέλω ἀμελήσει οὐδὲ ποσῶς, ἀλλὰ μὲ πολλὴν προθυμίαν, ὑμνολογῶ, καὶ νὰ δοξάζω τὸν Κύριον.

8. Ὅτι αὐτὸς εἶναι κραταίωμα τοῦ λαοῦ του καὶ δύναμις, καὶ αἰτία τῆς νίκης τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, τουτέστιν ἐμοῦ τοῦ δούλου του, ὅπου μὲ ἔχρισε Βασιλέα.

9. Ἀξιάγαστον καὶ τοῦτο τοῦ πραοτάτου Δαβίδ· ὅτι πολεμούμενος ἀπὸ τὸν Λαόν του, εὔχεται δι' αὐτούς, δεόμενος τοῦ Κυρίου, νὰ τοὺς ποιμαίνῃ, καὶ νὰ τοὺς δίδῃ νίκην πάντοτε. Ὅτι ἔπαρον αὐτούς, θέλει νὰ εἰπῇ ὑπερτέρους τῶν πολεμίων ἀπόδειξον.

Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ, ἐξοδίου σκηνῆς. ΚΗ΄.

ΟΥ̃τος ὁ Ψαλμὸς διπλῆν ἔχει τὴν Προφητείαν, ὅτι ἁρμόζει εἰς τὸν Δεσπότην Χριστόν, καὶ εἰς τὸν Ἐζεκίαν. Ὁ ὁποῖος ἀφ' οὗ ἐνίκησε τοὺς Ἀσσυρίους, ἐπαγαλλόμενος, παρακινεῖ τὸν Λαόν, νὰ δοξάσουν τὸν

ευεργέτην, διὰ τὴν θεήλατον πληγὴν ὁποῦ τοὺς ἔδωκε. Τὴν ὁποίαν καλεῖ μεταφορικῶς φωνὴν, βροντὴν, καὶ πλῆθος ὑδάτων, διὰ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων. Τὸν δὲ Λαὸν τῶν Ἰουδαίων καλεῖ Υἱὸν μονοκερώτων. Ὅτι μὲ τοῦ ἑνὸς Θεοῦ τὴν προσκυνήσιν καὶ δύναμιν, ἐνίκησαν τοῦτον στράτευμα. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ Ἐζεκίου μὲ συντομίαν. Περὶ Χριστοῦ δὲ οὕτω.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἡ Χάρις τοῦ Πνεύματος προστάζει τοὺς Ἀποστόλους, τοὺς ὁποίους λέγει Υἱοὺς Θεοῦ, νὰ κηρύξουν τὴν σωτηρίαν εἰς τὰ ἔθνη, τὰ ὁποῖα καλεῖ Υἱοὺς κριῶν, ἐπειδὴ ἀπὸ ἀλόγους γονεῖς, καὶ μωροὺς ἐγεννήθησαν.

2. Καὶ νὰ κάμουν τρόπον, νὰ δοξάσουν τὸν Θεὸν ὅλα τὰ Ἔθνη, καὶ νὰ προσκυνήσουν αὐτοῦ τὸ ὑπερύμνητον ὄνομα, εἰς τὴν Ἁγίαν του Ἐκκλησίαν, τὴν θαυμαστὴν, καὶ σεβάσμιον.

3. Τὴν ἐν Ἰορδάνῃ πατρῴαν φωνὴν προσαγορεύει, τὴν ὁποίαν καλεῖ βροντὴν, ὅτι ἔδραμεν εἰς ὅλην τὴν Οἰκουμένην, διὰ τῶν Ἱερῶν Εὐαγγελίων. Τὸ δὲ, ὑδάτων πολλῶν, δηλοῖ, ὅτι οὐ μόνον ὁ Ἰορδάνης ἐδέχθη τὴν χάριν, ἀλλὰ εἰς ὅλην τὴν γῆν τὸ Θεῖον Βάπτισμα ἁγιάζεται, διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἔπειτα λέγει τὴν δύναμιν, ὁποῦ ἐδόθη τοῖς Ἀποστόλοις τὴν Πεντηκοστὴν, ἤγουν τὴν χάριν τοῦ Παναγίου Πνεύματος μὲ πνοὴν βιαίαν, ἥτις τοὺς ἔκαμε μεγαλοπρεπεῖς, καὶ ἐκατόρθωσαν οἱ ἀτελεῖς τοιαῦτα θαυμάσια.

4. Φωνὴ, ὁποῦ θέλει συντρίψει, καὶ νὰ κατατζακίσει τὰς ὑψηλοτέρας Κέδρους τοῦ ὄρους Λιβάνου, τουτέστι νὰ νικήσῃ φιλοσόφους, νὰ συγχύσῃ Τυράννους, καὶ νὰ συνθλάσῃ τῶν δαιμόνων τὰ εἴδωλα.

5. Καὶ νὰ τὰ λεπτύνῃ, καθὼς ὁ Μωϋσῆς ἐσύντριψε τὸν μόσχον, ὁποῦ ἔκαμαν οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὸ ὄρος Χωρήβ. Ὁ δὲ λαὸς ὁποῦ θέλει πιστεύσει εἰς μίαν Θεότητα, ὡς ἠγαπημένος, νὰ εἶναι ἀήττητος, καὶ ἀκαταμάχητος.

6. Φωνὴ πυροειδὴς, ἤγουν ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος, ὁποῦ ἐφάνηκεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους, ἥτις ἐφώτιζε, καὶ δὲν ἔκαιεν. Οὕτω καὶ εἰς τὸν μέλλοντα βίον οἱ μὲν δίκαιοι φωτίζονται, οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ σκοτίζονται.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ Υἱοὶ Θεοῦ. Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ υἱοὺς κριῶν. Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ δόξαν, καὶ τιμήν.

2. Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ. Προσκυνήσατε τῷ Κυρίῳ ἐν αὐλῇ Ἁγίᾳ αὐτοῦ.

3. Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Ὁ Θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησε, Κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν. Φωνὴ Κυρίου ἐν ἰσχύϊ, φωνὴ Κυρίου ἐν μεγαλοπρεπείᾳ.

4. Φωνὴ Κυρίου συντρίβοντος κέδρους, καὶ συντρίψει Κύριος τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου.

5. Καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς ὡς τὸν μόσχον τὸν Λίβανον. Καὶ ὁ ἠγαπημένος ὡς Υἱὸς μονοκερώτων.

6. Φωνὴ Κυρίου διακόπτοντος φλόγα πυρός.

7. Φωνὴ Κυρίου συσσείοντος ἔρημον. καὶ συσσείσει Κύριος τὴν ἔρημον Κάδδης.

8. Φωνὴ Κυρίου καταρτιζομένη ἐλάφους, καὶ ἀποκαλύψει δρυμοὺς, καὶ ἐν τῷ Ναῷ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει δόξαν.

9. Κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατοικιεῖ, καὶ καθιεῖται Κύριος Βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα.

10. Κύριος ἰσχὺν τῷ Λαῷ αὐτοῦ δώσει. Κύριος εὐλογήσει τὸν Λαὸν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

7. Φωνὴ, νὰ ἐμπλήσῃ τὰ Ἔθνη, ὁποῦ ἦσαν πρότερον ἔρημα Θεογνωσίας, καὶ τότε νὰ τέξουν ἁγιασμὸν, κατὰ τὸν Ἀκύλαν, καὶ Σύμμαχον.

8. Ἡ φύσις τῶν Ἐλάφων καταφρονεῖ τὰ θανάσιμα θηρία, οὕτω καὶ οἱ Ἀπόστολοι τοὺς δαίμονας. Δρυμὸν δὲ λέγει τὰ εἴδωλα, τὰ ὁποῖα οἱ Μαθηταὶ ὡς καλοὶ γεωργοὶ ἐκριζώσαντες, τὰς Ἐκκλησίας ἐφύτευσαν. εἰς ταῖς ὁποίαις ὑπὸ πάντων ὑμνεῖται ὁ Κύριος.

9. Ὅστις θέλει νεουργήσει τὴν Οἰκουμένην, ὁποῦ εἶναι βεβυθισμένη ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸν τῆς ἀνομίας· καὶ νὰ καθίσῃ Βασιλεὺς τοῦ λοιποῦ, νὰ τὴν ἐξουσιάζῃ, καὶ νὰ δεσπόζῃ αἰώνια.

10. Καὶ νὰ δώσῃ ἰσχὺν τῆς Ἐκκλησίας καὶ δύναμιν, νὰ νικήσῃ ὅλας τὰς ἐπαναστάσεις τῶν δυσσεβῶν Τυράννων εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου, νὰ λάβουν τὴν νίκην οἱ Μάρτυρες. Καὶ οὕτω μὲ τὴν χάριν, καὶ εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, νὰ μένῃ ὁ Λαὸς αὐτοῦ εἰς εἰρήνην ἀτάραχος.

Ψαλμὸς ᾠδῆς τοῦ Ἐγκαινισμοῦ τοῦ Οἴκου Δαβίδ. ΚΘ΄.

ΟΥ̓́τε τὸν Θεῖον Ναὸν ἔκτισεν ὁ Μακάριος Δαβὶδ, οὔτε ἁρμόζουν τοῦ Ψαλμοῦ τὰ ῥήματα εἰς τοιαύτην ὑπόθεσιν. Λοιπὸν ἐγκαινισμὸν οἴκου, καλεῖ τὴν ἀνακαίνισιν, καὶ νεουργίαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, τὴν ὁποίαν ὁ Δεσπότης Χριστὸς, διὰ τοῦ Σταυροῦ ἐπετέλεσε, δίδωντάς μας τὰς ἐλπίδας τῆς ἀναστάσεως. Ὅθεν ὁ Ψαλμὸς λέγεται πρὸς τὸν Θεὸν ἀπὸ ὅλην τὴν σωθεῖσαν φύσιν τῆς ἀνθρωπότητος.

Τὸ Κείμενον.

1. Ὑψώσωσε Κύριε, ὅτι ὑπέλαβές με, καὶ οὐκ εὔφρανας τοὺς ἐχθρούς μου ἐπ' ἐμέ.

2. Κύριε ὁ Θεός μου ἐκέκραξα πρὸς σὲ, καὶ ἰάσω με. Κύριε ἀνήγαγες ἐξ ᾅδου τὴν ψυχήν μου.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Λαβὼν ὁ Δεσπότης Χριστὸς τὴν ἡμετέραν ἀπαρχὴν, ἠξίωσε σωτηρίας ὅλην τὴν φύσιν ἡμῶν, καὶ δὲν ἀφῆκε νὰ χαίρουνται εἰς ἡμᾶς οἱ πολέμιοι δαίμονες.

2. Τὰ δάκρυα, καὶ τοὺς θρήνους, ὁποῦ γίνουνται εἰς τοὺς τελευτῶντας, ἔθηκεν ἐδῶ ἀντὶ προσευχῆς. Δείχνωντας τοῦ Θεοῦ τὸ ἄπειρον ἔλεος· ὅτι καὶ μὴ καλούμενος, διὰ ταῦτα μᾶς

ἐσπλαγ·

ἐσπλαγχνίσθηκε, καὶ ἀπὸ τὰς πύλας τοῦ θανάτου μᾶς ἔσωσεν.

3. Εἰκότως λέγει καὶ πρέποντα, νὰ ὑμνοῦσι τὸν Θεὸν οἱ Ἅγιοι· ὅτι ὅλοι μὲν ἀξιούμεθα τῆς ἀναστάσεως, ἐκεῖνοι δὲ μόνοι τῆς χάριτος ἄξιοι.

4. Καὶ ἐὰν φαίνεται καὶ καμμίαν φορὰν θυμωμένος, ἡμεῖς τὸν παροργίζομεν ἁμαρτάνοντες, ἀλλ᾽ ἐκεῖνος δὲν θέλει τὸ κακόν μας, εἰ μὴ μόνον τὴν ζωήν μας καὶ ὄφελος.

5. Οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι ὠδύροντο πρὸς ἑσπέραν τὸν Δεσποτικὸν θάνατον, καὶ τὸ ταχὺ ἦλθον αἱ Γυναῖκες κομίζουσαι τὴν εὐφροσύνην τῆς ἀναστάσεως.

6. Τοῦτο ἔχει διπλὴν τὴν ἔννοιαν. Πρῶτον ἁρμόζεται διὰ τὸν Ἀδὰμ, ὅταν ἐπολιτεύετο πρὸ τῆς ἀπάτης, μὲ πολλὴν εὐθηνίαν εἰς τὸν Παράδεισον, νομίζοντας ὅτι δὲν τοῦ συμβαίνει καμμία θλίψις. Ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸν Ἐζεκίαν ἀφ᾽ οὗ ἐνίκησε τοὺς ἐχθροὺς, καὶ ἀπὸ τὴν νόσον ἐθεραπεύθη. Ὅθεν πανηγυρίζει τὴν λύτρωσιν.

7. Ἡ φύσις πρὸ τῆς παραβάσεως ἦτον κεκοσμημένη μὲ τὸ κάλλος τῆς ἀρετῆς, καὶ διὰ τὴν παράβασιν ἐγυμνώθη τῆς θείας προνοίας, καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν ταραχὴν καὶ ζάλην τῆς θνητότητος.

8. Ταῦτα βοᾷ διὰ τῶν Ἁγίων ἡ φύσις λέγουσα. Δίκαιον εἶναι, νὰ σὲ ὑμνῶ τὸν Ποιητήν μου, καὶ μὲ λόγους εὐγνώμονας νὰ εὐχαριστῶ τὰς εὐεργεσίας σου.

9. Ὅτι ἐκεῖνοι ὅπου διαλύονται, καὶ χῶμα γίνονται, πῶς ἠμποροῦν, ἀπωλέσαντες τὸ ζωτικὸν Ὄργανον, νὰ διηγοῦνται τὰς εὐχαριστίας σου.

10. Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἦτον ἐνδεδυμένη σχῆμα πένθιμον, καὶ δεξαμένη τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως, εὐφραίνεται λέγουσα. Ἐπήκουσεν ὁ Κύριος, καὶ ἠλέησέ με, καὶ διαῤῥήξας

Ἔσωσάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον.

3. Ψάλατε τῷ Κυρίῳ οἱ Ὅσιοι αὐτοῦ, καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ.

4. Ὅτι ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ ζωὴ ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ.

5. Τὸ ἑσπέρας αὐλισθήσεται κλαυθμὸς, καὶ εἰς τὸ πρωῒ ἀγαλλίασις.

6. Ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου, οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα.

7. Κύριε, ἐν τῷ θελήματί σου παρέχου τῷ κάλλει μου δύναμιν. Ἀπέστρεψας δὲ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐγενήθην τεταραγμένος.

8. Πρὸς σὲ Κύριε κεκράξομαι, καὶ πρὸς τὸν Θεόν μου δεηθήσομαι. Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου, ἐν τῷ καταβαίνειν με εἰς διαφθοράν;

9. Μὴ ἐξομολογήσεταί σοι χοῦς; ἢ ἀναγγελεῖ τὴν ἀλήθειάν σου;

10. Ἤκουσε Κύριος, καὶ ἠλέησέ με. Κύριος ἐγενήθη βοηθός μου. Ἔστρεψας τὸν κοπετόν μου

εἰς

εἰς χαρὰν ἐμοί. Διέῤῥηξας τὸν σάκκον μου, καὶ περιέζωσάς με εὐφροσύνην.

11. Ὅπως ἂν ψάλλῃ σοι ἡ δόξα μου, καὶ οὐ μὴ κατανυγῶ. Κύριε ὁ Θεός μου εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.

Δόξα.

τὸν σάκκον μου, ἔστρεψεν εἰς εὐφροσύνην τὴν θλίψιν μου.

11. Ὅθεν διὰ τὴν μεγίστην ταύτην εὐεργεσίαν, σοῦ θέλουν ψάλλει Κύριε ἐκεῖνοι ὁποῦ ἔτυχαν τοσαύτης δόξης, καὶ νὰ μὴ παύσουν, ὑμνοῦντές σε. Τοῦτο δηλοῖ. Οὐ μὴ κατανυγῶ· ὅτι ἡ κατάνυξις φέρνει τὴν σιωπήν. Γινώσκετε δὲ, ὅτι οὗτος ὁ Ψαλμὸς ἁρμόζει καὶ πρὸς τὸν Ἐζεκίαν. Ὅτι καθὼς ἐκεῖνος ὑψηλοφρονήσας ἦλθεν εἰς θάνατον, ἔπειτα ταπεινωθεὶς ἐδέχθη προσθήκην τῆς ζωῆς θείᾳ χάριτι· οὕτω καὶ ἡ φύσις θανατωθεῖσα διὰ τὴν ἔπαρσιν, ἔτυχε φιλανθρωπίας καὶ ἀναστάσεως. Ὅστις οὖν ἐλυτρώθη ἀπὸ δεινὴν ἀσθένειαν, ἢ ἄλλην θλίψιν, ἂς λέγῃ τὸν παρόντα Ψαλμὸν, εὐχαριστῶντας τὸν Κύριον.

Εἰς τὸ τέλος. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, ἐκστάσεως. Λ΄.

Τὸ ἐκστάσεως, δὲν εὑρίσκεται ἐξηγημένον οὔτε ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους, οὔτε ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, ἀμὴ νομίζω, νὰ ἔχῃ διπλὴν τὴν ἔννοιαν. πρῶτον μὲν λέγεται ἔκστασις, ὅταν ἡ ψυχὴ ἁρπάζεται εἰς Οὐράνια πράγματα, καὶ φανταζομένη ἐκεῖνα, ἀστοχᾷ τελείως τοῦ σώματος, καθὼς ἔπαθον πολλοὶ, καὶ εἴδασιν ἄῤῥητα πράγματα. β΄. λέγεται ἔκστασις ὅταν ἔχῃ τὶς πολλὰς ἁμαρτίας, ὅθεν ἀμφιβάλλει εἰς τὴν συγχώρησιν, καὶ νομίζει πῶς τὸν ἐμίσησεν ὁ Θεός. Καὶ τοῦτο χροιᾶται ἐδῶ, κατὰ τὸ, εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου, ἀπέῤῥιμαι ἀπὸ προσώπου σου. Ἤγουν διὰ τὰς ἁμαρτίας μου, νομίζω, ὅτι ἐγυμνώθηκα τῆς προνοίας σου. Τοῦτον τὸν Ψαλμὸν ἐποίησεν ὑπὸ Ἀβεσσαλὼμ διωκόμενος.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐπὶ σοὶ Κύριε ἤλπισα. Μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα. Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με, καὶ ἐξελοῦ με. Κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου, τάχυνον τοῦ ἐξελέσθαι με.

2. Γενοῦ μοι εἰς Θεὸν

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Πολλὴν αἰσχύνην μοῦ ἐπροξένησεν ἡ ἁμαρτία μου, ἀλλὰ ἐλπίζω εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν σου, νὰ μή με ἀφήσῃς καιρὸν πολὺν αἰσχυνόμενον, μὴν ἐπιβλέπων εἰς τὴν ἐμὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν τῶν διωκόντων παρανομίαν. Ἀπὸ τοὺς ὁποίους μὲ θέλεις λυτρώσει ταχέως ὡς Κριτὴς δικαιότατος.

2. Παρακαλῶ σε Θεέ μου, νὰ γενῇς ὑπέρμαχος

χόσμου, πολεμῶν τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ Φρούριον, καὶ Κάστρον, νὰ μὲ φυλάγῃς ἀβλαβῆ.

3. Ὅτι ἔχωντάς σε ἐγὼ εἰς τοὺς πολέμους δύναμιν, καὶ καταφυγὴν εἰς τὸ φυγεῖν, μὲ θέλεις ὁδηγᾷ πρὸς σωτηρίαν, νὰ μὲ θρέφῃς, καὶ νὰ μήμε ὑστερήσῃς τῆς σῆς προνοίας ὡς εὔσπλαγχνος.

4. Οὕτως ἐλπίζω εἰς τὴν βοήθειαν σου, νὰ μὲ λυτρώσῃς (ὡς πάντα δυνάμενος) ἀπὸ τὰ βρόχια, καὶ πονηρὰς συμβουλὰς τοῦ Ἀχιτόφελ. Ὅτι ἐσὺ εἶσαι ἐπίμαχός μου καὶ βοηθὸς Κύριε.

5. Χεῖρας νόει τὴν θείαν προμήθειαν. λέγει οὖν. Εἰς πολλὰς συμφορὰς ὑπέπεσον, καὶ ἡ χάρις σου μὲ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τοὺς ἐναντίους. Οὕτω καὶ τώρα παραδίδω τὴν ψυχήν μου, εἰς τὴν θείαν σου πρόνοιαν, νὰ μὲ κυβερνᾷς, καὶ νὰ μὲ διαφυλάττῃς ὡς βούλεσαι.

6. Ἐκείνους μὲν τοὺς ματαίους, καὶ ἀδίκους δικαίως ἀποστρέφεται. Ἐπειδὴ ἔχουν τὰς ἐλπίδας τως κενᾶ, καὶ ἄφρονα, εἰς ἀνθρωπίνην βοήθειαν.

7. Ἐγὼ δὲ εἰς ὅλας μου τὰς συμφορὰς ἔχω τὸ θάρρος μου εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν σου. Ἥτις εἶναι αἰτία τῆς εὐφροσύνης μου, καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν ὧν ἀπήλαυσα.

8. Ὅτι πολλάκις ἐκοίταξε τὴν θλίψιν μου, καὶ τὴν ταπείνωσιν, καὶ ἀπὸ διαφόρους κινδύνους τὴν ζωήν μου ἐφύλαξε.

9. Καὶ δὲν ἀφήνωντας τοὺς ἐχθρούς μου, νὰ μὲ στενώσουν, μὲ ἔβαλες εἰς εὐρυχωρίαν, καὶ ἀπὸ τὰς τούτων κακουργίας ἐλύτρωσες.

10. Ὁ Σύμμαχος λέγει, ἐθολώθη διὰ τὸν παροργισμὸν ὁ ὀφθαλμός μου. Ὅτι ἐπειδὴ μὲ τὴν ἁμαρτίαν σὲ ἐπαρώργισα, ἀνάγκη εἶναι νὰ κλαίω πάντοτε. Καὶ ἡ ψυχή μου, καὶ ἡ γαστὴρ, ἤγουν οἱ λογισμοί μου δίδουν ζάλην, καὶ θόρυβον.

11. Ὅλον μου τὸν βίον εἰς ὀδύνας, καὶ δάκρυα ἐδαπάνησα, καὶ ἡ χρεία τῶν ἀναγκαίων τὸ σῶ-

ὑπερασπιστήν, καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς τοῦ σῶσαί με.

3. Ὅτι κραταίωμά μου, καὶ καταφυγή μου εἶ σύ. Καὶ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὁδηγήσεις με, καὶ διαθρέψεις με.

4. Ἐξάξεις με ἐκ παγίδος ταύτης, ἧς ἐκρυψάν μοι. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου Κύριε.

5. Εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου. Ἐλυτρώσω με Κύριε ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας.

6. Ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας ματαιότητας διακενῆς.

7. Ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ Κυρίῳ ἤλπισα. Ἀγαλλιάσομαι, καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐλέει σου.

8. Ὅτι ἐπεῖδες ἐπὶ τὴν ταπείνωσίν μου. Ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχήν μου.

9. Καὶ οὐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας ἐχθρῶν. Ἔστησας ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου.

10. Ἐλέησόν με Κύριε, ὅτι θλίβομαι. Ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου, ἡ ψυχή μου, καὶ ἡ γαστήρ μου.

11. Ὅτι ἐξέλιπεν ἐν ὀδύνῃ ἡ ζωή μου, καὶ τὰ ἔτη μου ἐν στεναγμοῖς.

Ἠσθένησεν ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου ἐταράχθησαν.

12. Παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην ὄνειδος, καὶ τοῖς γείτοσί μου σφόδρα, καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς μου.

13. Οἱ θεωροῦντές με ἔξω ἔφυγον ἀπ' ἐμοῦ. Ἐπελήσθην ὡσεὶ νεκρὸς ἀπὸ καρδίας.

14. Ἐγενήθην ὡσεὶ σκεῦος ἀπολωλός, ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν παροικούντων κυκλόθεν.

15. Ἐν τῷ ἐπισυναχθῆναι αὐτοὺς ἅμα ἐπ' ἐμέ, τοῦ λαβεῖν τὴν ψυχήν μου ἐβουλεύσαντο.

16. Ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ Κύριε ἤλπισα. Εἶπα σὺ εἶ ὁ Θεός μου, ἐν ταῖς χερσί σου οἱ κλῆροί μου.

17. Ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν μου, καὶ ἐκ τῶν καταδιωκόντων με.

18. Ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, σῶσόν με ἐν τῷ ἐλέει σου. Κύριε μὴ καταισχυνθείην, ὅτι ἐπεκαλεσάμην σε.

19. Αἰσχυνθείησαν ἀσεβεῖς, καὶ καταχθείησαν εἰς ᾅδου.

20. Ἄλαλα γενηθήτω

κορμί μου ἀδυνάμησε· καὶ τοῦτον ἠσθένησεν, ὁποῦ μετὰ βίας δύνομαι νὰ περιπατήσω.

12. Καὶ οὐ μόνον οἱ ἐχθροί μὲ περιγελοῦσι, καὶ ὀνειδίζουσιν, ἀλλὰ καὶ οἱ γείτονες, καὶ συγγενεῖς μου, καὶ γνώριμοι ἐντρέπονται, καὶ φοβοῦνται νὰ ὁμολογήσουν τὴν συγγένειαν.

13. Καὶ φεύγουν ἀπὸ ἐμένα, φοβούμενοι, νὰ μὴ πέσουν εἰς τοὺς ἐχθρούς μου. Λοιπὸν ἅπαντες μοῦ ἀστόχησαν ὥσπερ νὰ ἤμουν νεκρὸς εἰς τὸν τάφον ἀψήφιστος.

14. Καὶ τοῦτον μὲ ἐκαταφρόνησαν, ὥσπερ ἀγγεῖον ἀποψηφισμένον καὶ ἄχρηστον. Καὶ μὲ λοιδοροῦσι πολλοὶ εἰς τὸ πρόσωπον, ὡς ἀναίσχυντοι.

15. Οἵτινες ἐσυνάχθησαν ἐπιταυτοῦ, νὰ μὲ θανατώσουν, καθὼς πολλάκις ἔκαμαν τοιοῦτο συμβούλιον.

16. Ἀλλὰ ἐγὼ (καθὼς εἶπα καὶ πρότερον) εἰς ἐσένα ἤλπισα Κύριε, καὶ εἰς τὰς Ἁγίας σου χεῖρας εἶναι ὁ κλῆρός μου. Ἤγουν ἐσὺ εἶσαι Θεός μου, καὶ πρύτανις, καὶ εἰς τὴν θείαν σου πρόνοιαν στέκει τὸ ἀγαθὸν, καὶ αἱ θλίψεις μου. Καὶ μεταβάλλεις πρὸς τὸ δοκοῦν σοι τὰ πράγματα, ἀθυμίας, θυμηδίας, πλοῦτον, πενίαν, καὶ ἄλλα ὅμοια.

17. Λοιπὸν ἐσὺ μοῦ θέλεις βοηθήσει, νὰ μὲ λυτρώσῃς ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν διωκόντων με.

18. Ναὶ Πανάγαθε Κύριε, κοίταξαί με μὲ τὸ ἱλαρώτατον νεῦμά σου, νὰ διώξῃς τὸ σκότος τῆς ἀθυμίας μου. Καὶ σῶσόν με ὡς εὔσπλαγχνος, καὶ ἀπὸ τὴν αἰσχύνην τῶν ἁμαρτημάτων μὲ λύτρωσον.

19. Ἐκεῖνοι δὲ ὁποῦ πολιτεύονται ἀσεβῶς, καὶ δὲν φυλάγουν τὸν δίκαιον νόμον σου, ἂς καταστραφοῦσι μὲ αἰσχύνην εἰς πικρὸν θάνατον.

20. Ἐδῶ προλέγει τοῦ δολίου Ἀχιτόφελ τὸν

θάνατον, ὅστις ἦτον φίλος τοῦ Δαβίδ, καὶ σύμβουλος πρότερον. Ἔπειτα ἐκίνησε τὴν γλῶσσαν κατὰ τοῦ δικαίου ὁ ὑπερήφανος, καὶ ἐσυμβούλευσε τὸν Υἱὸν, νὰ θανατώσῃ τὸν Πατέρα του.

21. Ὢ πόση εἶναι ἡ ἀγαθότης σου Κύριε, τὴν ὁποίαν κρύπτεις τώρα πρόσκαιρα, καὶ δὲν βραβεύεις τοὺς ἐναρέτους δούλους σου, ἀλλὰ μᾶλλον τοὺς ἀφίνεις νὰ ταλαιπωροῦνται ὀλίγον καιρὸν διαφόρως βασανιζόμενοι. Καὶ μόνον μὲ τὴν ἐλπίδα ὁποῦ σοῦ ἔχουν, θαῤῥοῦνται.

22. Τοὺς ὁποίους σκεπάζεις ἀπόκρυφα μὲ τὴν θείαν σου πρόνοιαν, καὶ φυλάγεις τους ὥσπερ μὲ μίαν σκηνὴν ἀπὸ πᾶσαν ταραχὴν, καὶ ἀντιλογίαν τῶν κακοτρόπων ἀνθρώπων.

23. Ὁ δὲ Σύμμαχος λέγει· εὐλογητὸς Κύριος ὁ παραδοξάσας τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐμοὶ, ὡς ἐν πόλει πεφραγμένῃ. Ἤγουν τόσον μὲ περισκέπει μὲ τὴν φιλανθρωπίαν του, καθὼς φράσσουσι τὴν πόλιν μὲ τειχόκαστρα δυνατὰ οἱ οἰκήτορες.

24. Ἀμὴ ἐγὼ ἐνόμιζα, ὅταν ἔπεσα εἰς τὴν ἁμαρτίαν, πῶς ἀπεγυμνώθηκα τῆς προνοίας σου. Ἔκστασιν γὰρ τὴν ἁμαρτίαν καλεῖ, ὅτι ἐξέστη ἀπὸ τὴν θείαν ὁδόν.

25. Ὅθεν τοῦτον βασανισθεὶς, μεταφέρει τὸν λόγον εἰς παραίνεσιν, ἐπιδείχνωντας τὴν θείαν φιλανθρωπίαν, καθὼς ἐγνώρισε εἰς τοῦ λόγου του, καὶ συμβουλεύει μας λέγωντας.

26. Πρέπει ὅσοι περιπατοῦσι τὴν θείαν ὁδὸν, νὰ ἀγαποῦσιν ὁλοθύμως τὸν ἀληθῆ Θεὸν, καὶ δίκαιον. Ὅστις κολάζει τοὺς περισσὰ ὑπερηφάνους, καὶ ὑψηλόφρονας.

27. Ταῦτα γινώσκοντες ὅσοι ἐλπίζετε εἰς τὸν Κύριον, πείθεσθε αὐτῷ ὡς κυβερνήτῃ, καὶ

τὰ χείλη τὰ δόλια, τὰ λαλοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν, ἐν ὑπερηφανίᾳ, καὶ ἐξουδενώσει.

21. Ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σου Κύριε, ἧς ἔκρυψας τοῖς φοβουμένοις σε. Ἐξειργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ σὲ ἐναντίον τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.

22. Κατακρύψεις αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ τοῦ προσώπου σου, ἀπὸ ταραχῆς ἀνθρώπων. Σκεπάσεις αὐτοὺς ἐν σκηνῇ ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν.

23. Εὐλογητὸς Κύριος, ὅτι ἐθαυμάστωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐν πόλει περιοχῆς.

24. Ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου, ἀπέῤῥιμμαι ἀπὸ προσώπου τῶν ὀφθαλμῶν σου.

25. Διατοῦτο εἰσήκουσας τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου, ἐν τῷ κεκραγέναι με πρός σέ.

26. Ἀγαπήσατε τὸν Κύριον πάντες οἱ Ὅσιοι αὐτοῦ, ὅτι ἀληθείας ἐκζητεῖ Κύριος, καὶ ἀνταποδίδωσι τοῖς περισσῶς ποιοῦσιν ὑπερηφανίαν.

27. Ἀνδρίζεσθε, καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία ὑμῶν,

πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ Κύριον.

μὴ δειλιάσετε τὸν κόπον τῆς ἀρετῆς. Ἀλλὰ μᾶλλον ἀνδρίζεσθε, καὶ δουλεύετε πρόθυμα, ἵνα λάβητε τὴν ἀμοιβὴν πολυπλάσιον τῆς Οὐρανίου Μακαριότητος.

Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ συνέσεως. ΛΑ΄.

ΤΟῦτον τὸν Ψαλμὸν λέγουσι τινὲς Διδάσκαλοι, πῶς τὸν ἐσύνθεσεν ὁ Δαβὶδ ἀφ᾽ οὗ ἐγνώρισε καὶ τοῦ ἐσυγχώρησεν ὁ Θεὸς τὴν ἀδικίαν ὅπου ἔπραξε κατὰ τοῦ Οὐρίου. Ὁ δὲ Θεοδώρητος λέγει ὅτι, ὡς Προφήτης προβλέπων τὴν χάριν τοῦ Θείου Βαπτίσματος, πῶς δίδει τελείαν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτημάτων, μακαρίζει ἐκείνους, ὅπου ἀξιωθοῦσι τοιαύτης μεγίστης δωρεᾶς. Ἐπειδὴ χωρὶς κόπων, καὶ πόνων ἀξιώνουνται συγχωρήσεως, μὲ τὴν θαυμασίαν αὐτὴν, καὶ Οὐρανίον ἀναγεύνησιν.

Τὸ Κείμενον.

1. ΜΑκάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι.

2. Μακάριος ἀνὴρ, ᾧ οὐ μὴ λογίσηται Κύριος ἁμαρτίαν, οὐδὲ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος.

3. Ὅτι ἐσίγησα, ἐπαλαιώθη τὰ ὀστᾶ μου, ἀπὸ τοῦ κράζειν με ὅλην τὴν ἡμέραν.

4. Ὅτι ἡμέρας, καὶ νυκτὸς ἐβαρύνθη ἐπ᾽ ἐμὲ ἡ χείρ σου.

5. Ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν, ἐν τῷ ἐμπαγῆναί μοι ἄκανθαν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΕἘπειδὴ διὰ τὴν ἁμαρτίαν ἔπεσα εἰς διαφόρους συμφορὰς, καὶ πολλὰ δάκρυα ἔχυσα, μακαρίζω ἐκείνους, ὅπου χωρὶς ταλαιπωρίαν τινὰ, ἔλαβον συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεὸν, ὅστις εἶναι τοσοῦτον φιλάνθρωπος, ὅπου οὐ μόνον συγχωρεῖ τοῖς πταίσασιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἁμαρτίας καλύπτει, καὶ δὲν ἐμφαίνονται.

2. Μακάριοι ὅσοι δὲν κρύπτουν τὰς ἁμαρτίας ὡς ὑποκριταὶ, καὶ δόλιοι, ἀλλὰ ἐξομολογοῦνται μὲ ταπείνωσιν. ὅτι τοὺς τοιούτους δὲν κρίνει ὁ Κύριος ὡς ἁμαρτωλοὺς, ἐπειδὴ ἐταπεινώθησαν, καὶ ἐξ ὅλης ψυχῆς μετενόησαν.

3. Ὅτι διατὶ ἐγὼ ἐσιώπησα, καὶ δὲν ὡμολόγησα εὐθὺς τὸ ἀνόμημα, νὰ φανερώσω τοῦ ἰατροῦ τὴν πληγὴν, ἐγήρασα τώρα κατηγορῶντας τῆς ἁμαρτίας, καὶ κλαίωντας.

4. Ὅθεν δέομαι παρακαλῶντάς σε Κύριε, νὰ μοῦ ἐλαφρώνης τὴν παίδευσιν ὡς φιλάγαθος, ὅτι ἐκραιώθη ἡ Ἁγία σου χεὶρ, νὰ μὲ μαστίζη τὸν δείλαιον.

5. Τὴν ἁμαρτίαν ἐκάλεσεν ἄκανθαν, ὡς ἄχρηστον πρᾶγμα, καὶ ἐπιζήμιον. Λέγει οὖν, ὅτι εἰς πολλὴν ταλαιπωρίαν κατήντησα, διατὶ ἐτέλεσα τὴν ἁμαρτίαν ὁ ἀφρονέστατος. ὅθεν δικαία ἡ κρίσις σου.

6. Εὐθὺς μὲν ὁπȣ̃ ἔκαμα τὸ κακὸν ἐσίγησα, ἀλλὰ ὕστερα ἐφανέρωσα τὴν ἁμαρτίαν μȣ, χωρὶς πρόφασιν τινὰ, ἢ προσποίησιν, ἀλλὰ μόνον ἐμὲ κατακρίνωντας. Διατȣ̃το ὡς ἐμελέτησα, νὰ ὁμολογήσω τὴν ἀνομίαν μȣ, μȣ̃ ἐσυγχώρησες τὴν ἀσέβειαν· ἤγȣν δὲν μὲ ἐπαίδευσες ὡς μȣ̃ ἔπρεπεν, ἀλλὰ μετελότερα, ἰατρεύσας τὴν πληγὴν ὡς φιλάνθρωπος.

7. Καιρὸν εὔθετον λέγει τῆς καινῆς Διαθήκης τὴν πολιτείαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡμεῖς οἱ πιστοὶ, τὸ τȣ̃ Δαβὶδ ἀναλαμβάνοντες πρόσωπον, μὲ τὰ λόγια ἐκείνȣ εὐχόμεθεν.

8. Περὶ τȣ́τȣ λοιπὸν προσεύξεται πᾶς Ὅσιος καιρὸν εὑρών. Ἤγȣν νὰ κάμῃ σπȣδαίαν δέησιν, καὶ νὰ ἀπολαύσῃ τόσην προμήθειαν, ὁπȣ̃ ἐὰν τȣ̃ συνέβȣν συμφοραὶ, νὰ τὸν περικυκλώσȣν ὡς ὕδατα, νὰ μὴ τὸν κακώσȣν.

9. Ἐπειδὴ εἶπε διὰ τὰ κακὰ, ὁπȣ̃ τȣ̃ συνέβησαν ἐκ τῆς ἁμαρτίας, εὔχεται τώρα, νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ ταῦτα. Καὶ τȣ̃ ἀποκρίθη ὁ Κύριος λέγωντας.

10. Ἐπειδὴ ἐγνώρισες τὸ πταῖσμά σȣ, θέλω σὲ φέρει πάλιν εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, νὰ σȣ̃ δώσω τὴν ἐπίγνωσιν ταύτης, καὶ εἴδησιν· νὰ σὲ βλέπω μὲ νεῦμα χαρȣ́μενον καὶ στερρὸν ὡς φίλον μȣ.

11. Τώρα νȣθετᾷ τȣ̀ς ἁμαρτάνοντας, νὰ μὴ γίνωνται ὡς τὰ ἄλογα, καὶ τὰ μȣλάρια, ἄγνωστοι. Εἰ δὲ μὴ τȣ̀ς θέλει τραβίξει ὁ Κύριος μὲ χαλινὸν ὡς τὰ κτήνη, νὰ μὴ μακρȣ́νȣσιν, ἤγουν μὲ θλίψεις διαφόρȣς, καὶ παιδευτήρια.

12. Οὐαὶ εἰς τȣ̀ς ἁμαρτωλȣ̀ς, ὁπȣ̃ δὲν παιδευθῶσιν ἐδῶ, νὰ κλαύσȣν τὰς ἀνομίας τως, ὅτι πολλὴ κόλασις τȣ̀ς ἐκδέχεται. Τȣ̀ς δὲ ἐναρέτȣς, ὁπȣ̃ ὑπομένȣν τὰς θλίψεις, ἐλπίζοντες εἰς τὴν δικαίαν τȣ̃ Θεȣ̃ ἀνταπόδοσιν, ἀξιώνει ὁ Κύριος ἐλέȣς, καὶ συγχωρήσεως. Ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐὰν εἶναι καὶ ἐνάρετοι, τὴν θείαν χάριν χρειάζȣνται. Χάριτι γὰρ ἐσμὲν σεσωσμένοι, κατὰ τὸν Θεῖον Ἀπόστολον.

6. Τὴν ἀνομίαν μȣ ἐγνώρισα, καὶ τὴν ἁμαρτίαν μȣ ȣ̓κ ἐκάλυψα. Εἶπα, ἐξαγορεύσω κατ' ἐμȣ̃ τὴν ἀνομίαν μȣ τῷ Κυρίῳ· καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρδίας μȣ.

7. Ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται πρὸς σὲ πᾶς ὅσιος ἐν καιρῷ εὐθέτῳ.

8. Πλὴν ἐν κατακλυσμῷ ὑδάτων πολλῶν, πρὸς αὐτὸν ȣ̓κ ἐγγιȣ̃σι.

9. Σύ μȣ εἶ καταφυγὴ, ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχȣ́σης με. Τὸ ἀγαλλίαμά μȣ λύτρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων με.

10. Συνετιῶ σε, καὶ συμβιβῶ σε ἐν ὁδῷ ταύτῃ, ᾗ πορεύσῃ. Ἐπιστηριῶ ἐπὶ σὲ τȣ̀ς ὀφθαλμȣ́ς μȣ.

11. Μὴ γίνεσθε ὡς ἵππος, καὶ ἡμίονος, οἷς ȣ̓κ ἔστι σύνεσις. Ἐν κημῷ, καὶ χαλινῷ τὰς σιαγόνας αὐτῶν ἄγξαις, τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ.

12. Πολλαὶ αἱ μάστιγες τȣ̃ ἁμαρτωλȣ̃· τὸν δὲ ἐλπίζοντα ἐπὶ Κύριον ἔλεος κυκλώσει.

13. Εὐφράνθητε ἐπὶ Κύριον, καὶ ἀγαλλιᾶσθε Δίκαιοι, καὶ καυχᾶσθε πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

13. Λοιπὸν μὴ καυχᾶται κανένας δίκαιος εἰς τὰς ἀρετάς του, καὶ κατορθώματα· ἀλλὰ ἂς εὐφραίνεται εἰς τὸν Κύριον ἀγαλλόμενος, κατὰ τό, ὁ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω. Ὅτι ἐκ Θεοῦ μας ἦλθεν ἡ χάρις, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις.

Δόξα. Κάθισμα Δ'.

Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. ΛΒ'.

ΕΠειδὴ οἱ Ἑρμηνευταὶ ἔγραψαν, ὅτι ὁ Ψαλμὸς οὗτος εἶναι ἀνεπίγραφος, μὴ ζητήσῃς ἑρμηνείαν. Τοῦτον εἶπεν ὁ Δαβὶδ εἰς τὴν τοῦ Ἐζεκίου ὑπόθεσιν, καὶ ἔχει σχῆμα, πῶς τὸν λέγει ὁ αὐτὸς Ἐζεκίας μετὰ τὴν θαυμάσιον νίκην ἐκείνην, παρακινῶν τὸν Λαὸν πρὸς ὑμνῳδίαν Θεοῦ, καὶ ἔπαινον.

Τὸ Κείμενον.

1. ΑΓαλλιᾶσθε Δίκαιοι ἐν Κυρίῳ· Τοῖς εὐθέσι πρέπει αἴνεσις.

2. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ. Ἄσατε αὐτῷ ᾆσμα καινόν. Καλῶς ψάλατε αὐτῷ ἐν ἀλαλαγμῷ.

3. Ὅτι εὐθὺς ὁ λόγος τοῦ Κυρίου, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει.

4. Ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην, καὶ κρίσιν ὁ Κύριος. Τοῦ ἐλέους Κυρίου πλήρης ἡ γῆ.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΠΑνταχοῦ τὸ ἀγαλλιᾶσθε, ὁ μὲν Ἀκύλας αἰνεῖτε, ὁ δὲ Σύμμαχος εὐφημεῖτε ἡρμήνευσαν. Λέγει οὖν εὐφραίνεσθε εἰς τὸν Θεὸν Δίκαιοι, ὅτι ἐσᾶς πρέπει νὰ τὸν ὑμνεῖτε ἀπὸ τοὺς ἄλλους περισσότερον, ὡς προορισμένοι τῆς αἰωνίου Βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἀγαλλιάσεως.

2. Διδάσκει, πῶς πρέπει νὰ δοξάζεται ὁ Κύριος, οὐ μόνον μὲ τὴν φωνήν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν νομικὴν λατρείαν, μὲ μουσικὰ ὄργανα. Ἡμεῖς δὲ ἂς τὸν ὑμνοῦμεν μὲ τὰς αἰσθήσεις τῆς ψυχῆς, καὶ τοῦ σώματος, ὅπου εἶναι ἁρμοδιώτερον· καὶ μάλιστα μὲ καρδίας κατάνυξιν, καὶ ψυχοσωτήρια δάκρυα.

3. Ὅτι ὅλα του τὰ ἔργα, καὶ λόγια εἶναι ἀληθῆ, καὶ πιστότατα, καὶ δὲν πρέπει νὰ πολυπραγμονῆτε, πῶς ἔγιναν, ἀλλὰ μόνον ἀδιστάκτως πιστεύετε.

4. Ἔτι κάμνει χρεία νὰ μιμεῖσθε τὸν ποιητήν. ἤγουν, καθὼς ἐκεῖνος οἰκονομεῖ μὲ ἔλεος ἄμετρον, καὶ βοηθᾷ τῶν ἀδικουμένων, οὕτω πρέπει νὰ κάμνωμεν καὶ ἡμεῖς, τοὺς ἀδίκους νὰ παιδεύωμεν, καὶ τοὺς ἀδικηθέντας νὰ σπλαγχνιζώμεσθεν, ὡς δοῦλοι Χριστοῦ, καὶ ὑπήκοοι.

5. Τὸ μὲν, κατὰ τὸ γράμμα δηλοῖ, ὅτι μὲ ἕνα λόγον μόνον τὸν Κόσμον ἐδημιούργησεν. ἡ δὲ ἀληθὴς Θεολογία μᾶς φανερώνει, τὸν ἐν τρισὶ προσώποις ἕνα Θεὸν, ὅστις ἐποίησε τὰ πάντα δι' Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος. Δυνάμεις δὲ Οὐρανῶν, δὲν λέγει τοὺς Φωστῆρας (καθὼς τινὲς εἶπον) ἀλλὰ τοὺς Ἀσωμάτους Ἀγγέλους ἐδήλωσεν. Ἔτι δὲν γροικᾶται, πῶς ὁ Υἱὸς ἔκαμε τοὺς Οὐρανοὺς, τοὺς δὲ Ἀγγέλους τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· ἀλλ' ὅταν εἴπῃς ἕνα πρόσωπον τῆς ὁμοουσίου Τριάδος, ἐκεῖ καὶ τὰ ἄλλα δύο διαλαμβάνονται.

6. Καὶ τόσον εἶναι οὗτος ὁ ποιητὴς Παντοδύναμος, καὶ θαυμάσιος, ὁποῦ ἐπερίκλεισε τῶν ὑδάτων τὴν φύσιν ἅπασαν, ὥσπερ εἰς ἀγγεῖον μικρότατον, καὶ ὡς θησαυροὺς τὰ ἐφύλαξεν. Ἔπειτα προστάσσει τὰ νέφη, καὶ λαμβάνουν τὸ ὕδωρ ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ ποτίζει τὴν Γῆν, ὅταν βούληται.

7. Ἀντὶ σαλευθήτωσαν, λέγει ὁ Σύμμαχος εὐλαβείσθωσαν. καὶ ἐπειδὴ εἶπε τὸν Οὐρανὸν, καὶ τὴν Θάλασσαν, φέρνει καὶ τὴν Γῆν, καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ὡς δημιουργήματα, παρακινῶν ἡμᾶς πρὸς θαῦμα τῶν ὁρωμένων, καὶ ἔκπληξιν, καὶ νὰ εὐλαβούμεθεν μὲ φόβον καὶ τρόμον τοιοῦτον Ποιητὴν Παντοδύναμον.

8. Ὅστις οὐ μόνον τῶν Ἀσσυρίων τὰς βουλὰς διεσκέδασεν, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἐθνῶν τὰς ἐπιβουλὰς, καὶ διωγμοὺς ἐξηφάνισε, τὰς ἐπαναστάσεις διέλυσε, καὶ πάντων τῶν διωκτῶν τὰς βουλὰς ἠθέτησε, δοξάσας τοὺς Ἀποστόλους αὐτοῦ, καὶ Μάρτυρας.

9. Ἡ δὲ βουλὴ τοῦ Κυρίου δὲν σφάλλει ποτὲ ὡς πάνσοφος, ἀλλὰ διαμένει πάντοτε· καὶ οἱ λόγισμοί του εἶναι εἰς αἰῶνα αἰῶνος στερρότατοι.

10. Ὅθεν Μακάριοι ὄντως, καὶ καλότυχοι ὅσοι πιστεύουν εἰς τὸν Θεὸν, ἔχοντες αὐτὸν εἰς πᾶσαν χρείαν ἀντιλήπτορα, καὶ ἐπίκουρον. Ἐκλεκτὸς δὲ λαὸς, καὶ κληρονομία Θεοῦ ἐλέγετο πάλαι ὁ Ἰσραὴλ, νῦν δὲ ἡμεῖς οἱ ἐξ Ἐθνῶν εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν πιστεύσαντες. Ὅστις εἶναι μόνος Θεὸς ἀληθὴς, Παντοδύναμός τε, καὶ Πάνσοφος.

5. Τῷ λόγῳ Κυρίου οἱ Οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν· καὶ τῷ Πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν.

6. Συνάγων ὡσεὶ ἀσκὸν ὕδατα θαλάσσης· τιθεὶς ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους.

7. Φοβηθήτω τὸν Κύριον πᾶσα ἡ Γῆ· ἀπ' αὐτοῦ δὲ σαλευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην. ὅτι αὐτὸς εἶπε, καὶ ἐγενήθησαν· αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐκτίσθησαν.

8. Κύριος διασκεδάζει βουλὰς Ἐθνῶν, ἀθετεῖ δὲ λογισμοὺς λαῶν, καὶ ἀθετεῖ βουλὰς ἀρχόντων.

9. Ἡ δὲ βουλὴ τοῦ Κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει. Λογισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ εἰς γενεὰν, καὶ γενεάν.

10. Μακάριον τὸ ἔθνος, οὗ ἐστι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ· Λαὸς, ὃν ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν ἑαυτῷ.

11. Ἐξ Οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ Κύριος, εἶδε πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου αὐτοῦ, ἐπέβλεψεν ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.

12. Ὁ πλάσας κατὰ μόνας τὰς καρδίας αὐτῶν, ὁ συνιεὶς εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν.

13. Οὐ σώζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν· καὶ γίγας οὐ σωθήσεται ἐν πλήθει ἰσχύος αὐτοῦ. Ψευδὴς ἵππος εἰς σωτηρίαν, ἐν δὲ πλήθει δυνάμεως αὐτοῦ οὐ σωθήσεται.

14. Ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτὸν, τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ῥύσασθαι ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ διαθρέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῷ.

15. Ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν ὑπομενεῖ τῷ Κυρίῳ· ὅτι βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστιν. ὅτι ἐν αὐτῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία ἡμῶν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ἠλπίσαμεν.

16. Γένοιτο Κύριε τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς, καθάπερ ἠλπίσαμεν, ἐπὶ σέ.

11. Ὁ ὁποῖος ἐπίσταται, καὶ γινώσκει οὐ μόνον τὰς πράξεις ὅπου γίνουνται εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, τὰς ὁποίας βλέπει σαφῶς ὡς Θεὸς ἀπερίγραπτος, ἀλλὰ καὶ τοὺς διαλογισμοὺς μας ἠξεύρει, καὶ τὰ νοήματα.

12. Ὅτι καθὼς αὐτὸς ἔπλασε τὰς καρδίας (τοῦτο λέγει διὰ τὸ λογιστικὸν) οὕτως ἠξεύρει οὐ μόνον τὰ ἔργα τῶν χειρῶν, ἀλλὰ καὶ ταῖς γνώμαις, μὲ ποῖον τέλος γίνονται.

13. Ἔτι χρεωστοῦμεν νὰ ὑμνοῦμεν τὸν Θεὸν, ὅπου μᾶς ἤφερεν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας· ὅτι χωρὶς αὐτῆς τῆς πίστεως, δὲν σώνεται Βασιλεὺς, ὅτε γίγαντας, μὲ τὴν πολλὴν αὐτῶν δύναμιν· ἐπειδὴ καὶ ὁ Φαραὼ, καὶ ὁ Σενναχηρεὶμ, καὶ ἄλλοι πλεῖστοι εἶχασιν ἄμετρα ἄλογα, καὶ ἅρματα, καὶ περίσσαν δύναμιν.

14. Ὅλονῶν τῶν ἀγαθῶν (λέγει) εἶναι ἡ εὐσέβεια πρόξενος. Ὅτι ὁ Θεὸς προμηθεύει, καὶ διαφυλάττει τοὺς πιστοὺς δούλους του· καὶ οὐ μόνον τὰ ἀναγκαῖα τοὺς χαρίζει, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ θανάτου, καὶ ἄλλων κινδύνων τοὺς λυτρώνει, καὶ εἰς καιρὸν πείνας, καὶ δίψης, ποτίζει καὶ θρέφει τους.

15. Λοιπὸν ἐπειδὴ τόσα ἀγαθὰ ἀπελαύσαμεν, εἰς αὐτὸν τὸν πολυέλεον ἔχομεν τὴν ἐλπίδα βεβαίαν, τὴν αὐτοῦ βοήθειαν ἐκδεχόμενοι. Αὐτὸς καὶ τὴν παροῦσαν θυμηδίαν, καὶ βοήθειαν μᾶς ἐχάρισε, διατὶ δὲν εἴχαμεν εἰς ἄνθρωπον τὸ θάῤῥος μας, ἀλλὰ μόνον εἰς αὐτὸν τὸν ἀληθῆ Θεὸν καὶ Πανάγαθον.

16. Παῤῥησίας μεγίστης ὁ λόγος. Ὅτι τίς ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἀμελεῖς, καὶ ἀχρείους ἠμπορεῖ νὰ εἰπῇ τοιαῦτα; Κύριε, κατὰ τὴν πολλήν μου ἐλπίδα, καὶ τὸν ἔλεον ἀντιμέτρησον. Ὅμοιον δὲ τοῦτο μετ' ἐκεῖνο ὅπου εἶπεν ὁ Κύριος. Ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ψαλ.

Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, ὅτε ἠλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτῦ ἐναντίον Ἀβιμέλεχ, καὶ ἀπέλυσεν αὐτὸν, καὶ ἀπῆλθε. ΛΓ.

ΚΑὶ τῦτον τὸν Ψαλμὸν ἔγραψεν ὁ Προφήτης ὑπὸ τῦ Σαῦλ διωκόμενος. Καὶ διαλαμβάνει τὴν πονηρίαν τῦ Δωὴκ, ὅστις ἐκατάβαλεν εἰς τὸν Σαῦλ τὸν Γερέα Ἀβιμέλεχ, καὶ ἔγινεν εἰς τῦτα φονικὰ πρόξενος. Λοιπὸν ζητᾷ βοήθειαν ὁ Δαβὶδ ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τῦτυς διωγμῦς. Λαμβάνεται δὲ ὁ Ψαλμὸς καὶ διὰ τὸν Χριστὸν, ὅστις ζητᾷ κατὰ τῶν μιαιφόνων Ἰυδαίων ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα ἐκδίκησιν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΚΆθε καιρὸν θέλω νὰ εὐλογῶ, καὶ νὰ δοξάζω τὸν Κύριον, εἰς τὴν δυστυχίαν, καὶ εὐτυχίαν, διώκων καὶ διωκόμενος, καὶ νὰ εἶναι πάντοτε ἡ ὕμνησις αὐτῦ εἰς τὸ σόμα μυ.

Ὅτι αὐτός με ἔκαμε περιφανῆ, καὶ περίβλεπτον, λυτρώσας με ἀπὸ διαφόρυς κινδύνυς· καὶ πολλῶν δωρεῶν μὲ ἠξίωσεν.

2. Ἀκύσατε ταῦτα οἱ πραεῖς, ὁπῦ σᾶς διώκυσιν ἄδικα, καὶ μὴν ὀλιγοψυχήσητε, ἀλλὰ χαίρεσθε, καὶ δοξάσατε αὐτὰ μετ᾽ ἐμένα τὸν Κύριον· καὶ ὅλοι ἂς τὸν ὑψώσωμεν συμφώνως μὲ λόγια καὶ ἔργα ἐνάρετα.

3. Ἐγὼ κατ᾽ ἀλήθειαν, ὅταν εἶχα τὰς πόσας θλίψεις, τὸν ἐπικαλέσθηκα, καὶ ἐπήκυσέ μυ, καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ λυπηρὰ μὲ ἐλύτρωσεν.

4. Ὅτι ὅστις προσέλθῃ πρὸς αὐτὸν μετὰ πίστεως, φωτίζεται νοερῶς, ὡς ὁ Μωϋσῆς ἐδοξάσθη τὸ πρόσωπον.

5. Καθὼς καὶ ἐγὼ ὁ πτωχὸς τὸν ἐπικαλέσθηκα, καὶ ἐπήκυσέ μυ, καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ λυπηρὰ μὲ ἐλύτρωσε. Τῦτο ἠμπορεῖ νὰ νοηθῇ διὰ τὸν Ἀδὰμ, καὶ τὸ γένος ὅλον τῆς ἀνθρωπότητος.

6. Στέλλει τὺς Ἁγίυς Ἀγγέλυς ὁ Κύριος, καὶ φυλάγυν τὺς φίλυς τυ, καὶ τὺς λυτρώνυν ἀπὸ

Τὸ Κείμενον.

1. ΕΥλογήσω τὸν Κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διαπαντὸς ἡ αἴνεσις αὐτῦ ἐν τῷ σόματί μυ. Ἐν τῷ Κυρίῳ ἐπαινεθήσεται ἡ ψυχή μυ.

2. Ἀκυσάτωσαν πραεῖς, καὶ εὐφρανθήτωσαν. Μεγαλύνατε τὸν Κύριον σὺν ἐμοὶ, καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτῦ ἐπὶ τὸ αὐτό.

3. Ἐξεζήτησα τὸν Κύριον, καὶ ἐπήκυσέ μυ, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεών μυ ἐῤῥύσατό με.

4. Προσέλθετε πρὸς αὐτὸν, καὶ φωτίσθητε, καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν ὐ μὴ καταισχυνθῇ.

5. Οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξε, καὶ ὁ Κύριος εἰσήκυσεν αὐτῦ, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῦ ἔσωσεν αὐτόν.

6. Παρεμβαλεῖ Ἄγγελος Κυρίυ κύκλῳ τῶν

φοβουμένων αὐτὸν ϗ ῥύσεται αὐτούς.

7. Γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος. Μακάριος ἀνὴρ, ὃς ἐλπίζει ἐπ᾽ αὐτόν.

8. Φοβήθητε τὸν Κύριον πάντες οἱ ἅγιοι αὐτοῦ. Ὅτι οὐκ ἔστιν ὑστέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.

9. Πλούσιοι ἐπτώχευσαν, καὶ ἐπείνασαν. Οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ.

10. Δεῦτε τέκνα ἀκούσατέ μου, φόβον Κυρίου διδάξω ὑμᾶς. Τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ θέλων ζωὴν, ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθάς;

11. Παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ, καὶ χείλη σου, τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον.

12. Ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ, ϗ ποίησον ἀγαθόν. Ζήτησον εἰρήνην, καὶ δίωξον αὐτήν.

τὸν κίνδυνον. Τούτοις συμφωνεῖ Ζαχαρίας λέγων. Ὁ Ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί. Καὶ ὁ Ἀπόστολος. Οὐχὶ πάντες εἰσὶ Λειτουργικὰ πνεύματα, εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα;

7. Παράνω εἶπε, προσέλθετε, ὅθεν ἐδῶ λέγει γεύσασθε, νὰ μάθετε μὲ τὴν δοκιμὴν τοῦ Δεσπότου τὴν ἀγαθότητα, ϗ νὰ τρυγήσετε ἀπ᾽ ἐδῶ τὴν μακαριότητα. Ταῦτα μὲν κατὰ τὸ γράμμα. Ὁ δὲ κρυπτόμενος νοῦς δηλοῖ, ὅτι μὲ τὸ Θεῖον Βάπτισμα ὁ ἀληθὴς φωτισμὸς ἐγγίνεται· ϗ ἡ γεῦσις τῆς Ἱερᾶς Κοινωνίας δεικνύει τοῦ Σωτῆρος τὴν ἀγαθότητα.

8. Σύμφωνα ϗ ταῦτα τῶν ἄνωθεν. Ὅτι τοὺς ἁγιασθέντας μὲ τὸ Ἅγιον Βάπτισμα, παρακινᾷ νὰ συγκεράσουν μὲ τὸν φόβον τὴν ἀγάπην, ϗ οὕτω νὰ ἐλπίζουν τὴν ἀφθονίαν, ὅτι ὁ πλοῦτος ἔχει μεταβολάς. Ὅθεν ϗ οἱ Ἰουδαῖοι πάλαι πλουτοῦντες, τῆς τοῦ Θεοῦ κηδεμονίας ἐξέπεσον ἀπιστήσαντες. Τὰ δὲ Ἔθνη πτωχεύσαντα, ϗ τὸν Θεὸν ἐκζητήσαντα, ἐπλούτησαν.

9. Οἱ πλούσιοι κατὰ σάρκα εἶναι ἐκεῖνοι, ὁποῦ τρώγουν τὴν οὐσίαν τῶν πτωχῶν ὡς ἅρπαγες λέοντες. ϗ ποτὲ δὲν χορταίνουσιν, οὔτε πνευματικὰ ἀγαθὰ, οὔτε πρόσκαιρα. Ἀμὴ οἱ ἐνάρετοι θέλουν ἔχει ὅλα τὰ ἀγαθὰ ἐδῶ μὲ τὴν ἐλπίδα, ϗ ἐκεῖ μὲ τὴν ἐνέργειαν.

10. Προτιθεὶς τὴν ἄλυπον ζωὴν, ὡς ἆθλον ἀξιέραστον, προτρέπει πρὸς τοὺς ἀγῶνας λέγοντας. Ἔλθετε τέκνα μου νὰ σᾶς διδάξω, τί εἶναι ὁ φόβος τοῦ Κυρίου· ϗ πῶς νὰ τοῦ ὑπακούετε, ὅσοι ποθεῖτε ζωὴν τὴν αἰώνιον, καὶ ν᾽ ἀποκτήσετε ἐκείνας τὰς μακαρίας ἡμέρας, ὁποῦ εἶναι φωτεινόταται πάντοτε.

11. Ἐν πρώτοις φυλάξετε τὴν γλῶσσαν ἐπιμελῶς, νὰ μὴ συντύχῃ ποτὲ καταλαλιὰς, ϗ ἄλλα ἄσχημα λόγια, ϗ μάλιστα τὰ ψεύδη, ϗ δόλια, ὅτι τοῦτο, εἶναι μεγάλον, ϗ ζημιῶδες ἀνόμημα.

12. Πρότερον ἀποτρέπει τὰς κακίας, ἔπειτα προτρέπει τὰς ἀρετάς. Ὅτι ἐὰν δὲν παύσῃ τὶς ἀπὸ τὸ κακὸν, δὲν γίνεται τὸ καλὸν ὁποῦ κάμνει ἀπρόσδεκτον. Δίωξον εἰρήνην, ἤγουν ξέδραμε τὴν ἐξ ὅλης σου τῆς ψυχῆς, νὰ τὴν εὕρῃς. Ὅτι ὅστις ἔχει τὴν ἀγάπην μὲ ὅλους,

δὲν

δὲν ζημιώνει τινὰ, οὔτε φανερὰ, οὔτε ἀπόκρυφα, ἀλλὰ μᾶλλον πάντας εὐεργετεῖ, καὶ σπλαγχνίζεται κατὰ δύναμιν.

13. Ὅσοι διάγουν, καὶ πολιτεύονται οὕτω δίκαια, τοὺς κοιτάζει ὁ Κύριος μὲ σπλαγχνικὰ ὄμματα, καὶ ἐπακούει τούτων τὴν δέησιν.

14. Ὅτι καλὰ καὶ βλέπει καὶ τοὺς ἀνόμους, ἀλλὰ μὲ νεῦμα ἄγριον, διὰ νὰ ἐξολοθρεύσῃ τὴν ἐνθύμησίν τως ἀπὸ ταύτην τὴν γῆν μὲ πρόσκαιρον θάνατον, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην τῶν ζώντων μὲ τὸν αἴδιον.

15. Τοὺς δὲ δικαίους (καθὼς εἶπα) θεωρεῖ ποθεινότατα, ἐπακούει τὰς τούτων δεήσεις, καὶ λυτρώνει τους ἀπὸ ὅλα τως τὰ ἁμαρτήματα.

16. Ἐξαιρέτως δὲ ἀγαπᾷ περισσότερα τοὺς ταπεινόφρονας, φροντίζει καὶ κήδεται τούτων, καὶ τοὺς διαφυλάττει διαφερόντως, καὶ σώζει τους.

17. Καὶ συγχωρεῖ μὲν, καὶ ἀφήνει τους νὰ πίπτουν εἰς διαφόρους θλίψεις, διὰ ψυχικήν τως ὠφέλειαν. Ἀλλὰ πάλιν δὲν τους ἀφήνει νὰ τοὺς νικήσουν οἱ πολέμιοι, ἕως ὕστερον· μόνον τοὺς λυτρώνει ἀπὸ ὅλα τὰ λυπηρὰ, καὶ δοξάζει τους.

18. Καὶ νὰ στερεώνῃ, νὰ κρατύνῃ τοὺς λογισμοὺς αὐτῶν, τοὺς ὁποίους ἐπονομάζει κόκκαλα. Ὅτι καθὼς τὸ σῶμα φέρεται μὲ τὰ ὀστᾶ, καὶ βαστάζεται, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ διὰ τῶν λογισμῶν στερεοῦται, καὶ δὲν σαλεύεται εἰς τὰς θλίψεις, ἀλλὰ ἐλπίζει εἰς τὸν Κύριον.

19. Οἱ μὲν οὖν τῆς ἀρετῆς ἐρασταὶ, τοσούτων ἀγαθῶν ἀπολαύουσιν· οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ ὅπου πολιτεύουνται μὲ πονηρίαις καὶ ἀδικίαις εἰς ὅλην τως τὴν ζωὴν, θέλουν ἀποθάνῃ κακῶς ὡς κακοὶ καὶ ὀλέθριοι, οὐ μόνον ἐδῶ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, νὰ παιδεύωνται ἀπελεύτητα.

20. Οἱ δὲ Δίκαιοι ὡς δοῦλοι Κυρίου πιστότατοι, ὅπου ἔχουν εἰς αὐτὸν τὰς ἐλπίδας τως, καὶ δὲν παραβαίνουν τὰς ἐντολάς του, θέλουν ἀξιωθῇ τῆς αἰωνίου μακαριότητος, νὰ δοξάζουν τὸν ἐν Τριάδι ἕνα Θεὸν, μὲ τοὺς Ἁγίους Ἀγγέλους αὐτοῦ εὐφραινόμενοι.

13. Ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν.

14. Πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακὰ, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

15. Ἐκέκραξαν οἱ δίκαιοι, καὶ ὁ Κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς.

16. Ἐγγὺς Κύριος τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει.

17. Πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων, καὶ ἐκ πασῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ Κύριος.

18. Φυλάσσει Κύριος πάντα τὰ ὀστᾶ αὐτῶν. ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται.

19. Θάνατος ἁμαρτωλῶν πονηρὸς, καὶ οἱ μισοῦντες τὸν δίκαιον πλημμελήσουσι.

20. Λυτρώσεται Κύριος ψυχὰς δούλων αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ πλημμελήσουσι πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτόν.

Δόξα.

Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΛΔ΄.

ΕἸς τὴν ά. Βίβλον τῶν Βασιλειῶν. Κεφ. κά. φαίνεται, ὅτι συμβουλευθεὶς ἀπὸ τὸν Γωνάθαν ὁ Δαβὶδ, ἔφυγε τὸν κακότροπον Σαοὺλ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς μίαν χώραν τῶν Ἀλλοφύλων, προσποιούμενος, ὅτι ἦτον ἄλλος ἄνθρωπος. Τινὲς δὲ γνωρίσαντες αὐτὸν, τὸ εἶπασι τοῦ Βασιλέως Ἄχαζ, ὁποῦ ὥριζε τὴν Πόλιν ἐκείνην. Ὁ δὲ Δαβὶδ ἐκαμώθη πῶς εἶναι σαλὸς, καὶ εὔγανεν ἀπὸ τὸ στόμα ἀφρούς. Καὶ μὲ τὸν τρόπον τοῦτον σωτηρίας τυχὼν, ἐποίησεν αὐτὸν τὸν Ψαλμὸν, εἰς εὐχαριστίαν Κυρίου, ὁποῦ τὸν ἔσωσεν.

Τὸ Κείμενον.

1. ΔΊκασον Κύριε τοὺς ἀδικοῦντάς με, πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με.

2. Ἐπιλαβοῦ ὅπλου, καὶ θυρεοῦ, καὶ ἀνάστηθι εἰς τὴν βοήθειάν μου. Ἔκχεον ῥομφαίαν, καὶ σύγκλεισον ἐξ ἐναντίας τῶν καταδιωκόντων με.

3. Εἶπον τῇ ψυχῇ μου σωτηρία σου εἰμὶ ἐγώ. Αἰσχυνθήτωσαν, καὶ ἐντραπήτωσαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου.

4. Ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ καταισχυνθήτωσαν οἱ λογιζόμενοί μοι κακά. Γενηθήτωσαν ὡσεὶ χνοῦς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, καὶ Ἄγγελος Κυρίου ἐκθλίβων αὐτούς. Γενηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος, καὶ ὀλίσθημα, καὶ Ἄγγελος Κυρίου καταδιώκων αὐτούς.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ὩΣ δίκαιος εὔχεται, καὶ δέεται τοῦ Θεοῦ, νὰ κρίνῃ πρῶτον ἐκείνους ὁποῦ τὸν ἀδικοῦσιν, ἔπειτα νὰ τοὺς δώσῃ τὴν πρέπουσαν παίδευσιν, ὡς κριτὴς δικαιότατος.

2. Λάβε τὰ ὅπλα, καὶ τὸ σκουτάριον, ἔγειραι νὰ μοῦ βοηθήσῃς, εὔγαλε τὴν σπάθην, καὶ ἀπόκλεισον τοὺς ἐχθρούς μου. Ταῦτα λέγει διὰ νὰ τοὺς ἐκφοβήσῃ· ἀμὴ ὁ Θεὸς δὲν χρειάζεται ξίφη, καὶ ἄρματα, μόνον μὲ τὸ νεῦμα δίδει τὴν παίδευσιν, καὶ φοβερῶς κολάζει τοὺς ἀδικοῦντας ὡς Παντοδύναμος.

3. Φθάνει με μόνον εἰς σωτηρίαν ὁ λόγος σου, ὅστις ἔχει τόσην δύναμιν, ὁποῦ καὶ χωρὶς τὰ ἄνωθεν ὅπλα, θέλει κάμει ἐκείνους ὁποῦ ζητοῦν νὰ μὲ θανατώσουν, νὰ μείνουν κατῃσχυμμένοι, καὶ ἄπρακτοι.

4. Ἂς γυρίσουν ὀπίσω νικημένοι, καὶ περιγελασμένοι, ὅσοι μελετοῦν, νὰ μὲ βλάψουσι. Διασκόρπισαί τους, καθὼς σκορπίζει τὸ χῶμα ὁ ἄνεμος, Καὶ οἱ Ἄγγελοί σου ἂς τοὺς παιδεύσουσι, νὰ τοὺς διώξουν τοιουτοτρόπως, ὁποῦ νὰ σκοτίζουνται εἰς τὸν δρόμον φεύγοντες, νὰ σκουντάφνουσι τοσοῦτον, ὁποῦ νὰ πλακώνῃ εἷς τὸν ἄλλον τους.

5. Ὅτι ἄδικα μὲ ἐπιβουλεύουνται, καὶ κατασκευάζουν κρυφὰ παγίδας, καὶ ὄλεθρον νὰ μὲ θανατώσουσι. Τὸ ὠνείδισαν, εἶπεν ὁ Σύμμαχος, ὑπώρυξαν ὅπου σημαδεύει τὸν κρυφὰ κατασκευαζόμενον ὄλεθρον.

6. Λοιπὸν πρέπον εἶναι, καὶ εὔλογον νὰ τοὺς εὕρουν θλίψεις, καὶ βάσανα, καὶ νὰ πέσουν εἰς αὐταῖς ταῖς βροχάδες, καὶ δίκτυα, ὅπου εἴχασιν ἐμένα στημμένα, διὰ νὰ λάβουν τὴν αὐτοπάθειαν.

7. Ἐγὼ δὲ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος νὰ ἀγάλλωμαι, πῶς μὲ ἔσωσες Δέσποτα, καὶ μὲ ὅλα μου τὰ μέλη νὰ βοῶ, ὅτι μόνος ὑπάρχεις Θεὸς Παντοδύναμος, καὶ Κριτὴς δικαιότατος· ὅπου δὲν ἀφήνεις νὰ πνίγουν τοὺς πτωχοὺς οἱ πλούσιοι, ἀλλὰ λυτρώνεις τὸν ἀδύνατον ἀπ᾽ ἐκείνους, ὅπου τὸν στενοχωροῦσι, καὶ ἁρπάζουν τὸ πρᾶγμά του ἄδικα.

8. Ἐκεῖνα ὅπου δὲν ἔπραξα μου ἐκατηγοροῦσαν οἱ ἄδικοι. Ἐδῶ λέγει διὰ τὸν φθόνον ὅπου εἶχεν ὁ Σαοὺλ κατὰ τοῦ Δαβίδ, νομίζων ὅτι τυραννικῶς ἐβούλετο νὰ λάβῃ τὸ Βασίλειον. Καὶ δι᾽ αὐτὸ τὸν ἐσυκοφαντοῦσαν οἱ βάσκανοι, καὶ κατέκριναν.

9. Ἐγὼ μὲν καὶ τὸν Γολιὰθ ἐφόνευσα, καὶ Ἀλλοφύλους πολλοὺς ἐπολέμησα. πολλάκις δὲ καὶ μὲ πνευματικὸν πόλεμον ἐκ τῆς δαιμονικῆς μανίας αὐτὸν ἠλευθέρωσα. Ὁ δὲ ὡς ἀχάριστος βούλεται νὰ μὲ θανατώσῃ, καὶ νὰ ἐξαλείψῃ τὸ ὄνομά μου. Τὴν λήθην λέγει ἀτεκνίαν, ὅτι ὅταν ἔχῃ τις τέκνα μένει τούτη ἡ ἐνθύμησις.

10. Ἐδῶ μᾶς ἑρμηνεύει πῶς πρέπει νὰ πράττωμεν εἰς τὰς συμφορὰς, λέγωντας. Ὅταν αὐτοί με ἐνοχλοῦσαν, καὶ ἐβασάνιζαν, ἐνδυόμουν τριχοσάκκιον, καὶ ἐνήστευον, καὶ προσευχόμενος ἐδεχόμουν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς αἰτήσεως.

5. Ὅτι δωρεὰν ἔκρυψάν μοι διαφθορὰν παγίδος αὐτῶν. μάτην ὠνείδισαν τὴν ψυχήν μου.

6. Ἐλθέτω αὐτῷ παγὶς, ἣν οὐ γινώσκει· καὶ ἡ θήρα, ἣν ἔκρυψε συλλαβέτω αὐτὸν, καὶ ἐν τῇ παγίδι πεσεῖται ἐν αὐτῇ.

7. Ἡ δὲ ψυχή μου ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ Κυρίῳ, τερφθήσεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ. Πάντα τὰ ὀστᾶ μου ἐροῦσι· Κύριε, Κύριε τίς ὅμοιός σοι· ῥυόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ, καὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν.

8. Ἀναστάντες μοι μάρτυρες ἄδικοι, ἃ οὐκ ἐγίνωσκον ἠρώτων με.

9. Ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, καὶ ἀτεκνίαν τῇ ψυχῇ μου.

10. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοὺς παρενοχλεῖν μοι ἐνεδυόμην σάκκον, καὶ ἐταπείνουν ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου. Καὶ ἡ προσευχή μου εἰς κόλπον μου ἀποστραφήσεται.

11. Ὡς πλησίον, ὡς ἀδελφῷ ἡμετέρῳ, οὕτως εὐηρέστουν. Ὡς πενθῶν, καὶ σκυθρωπάζων οὕτως ἐταπεινούμην.

12. Καὶ κατ' ἐμοῦ εὐφράνθησαν, καὶ συνήχθησαν· συνήχθησαν ἐπ' ἐμὲ μάστιγες, καὶ οὐκ ἔγνων.

13. Διεχίσθησαν, καὶ οὐ κατενύγησαν.

14. Ἐπείρασάν με, ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμῷ, ἔβρυξαν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν.

15. Κύριε πότε ἐπόψῃ; ἀποκατάστησον τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν, ἀπὸ λεόντων τὴν μονογενῆ μου.

16. Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν Ἐκκλησίᾳ πολλῇ, ἐν λαῷ βαρεῖ αἰνέσω σε.

17. Μὴ ἐπιχαρείησάν μοι οἱ ἐχθραίνοντές μοι ἀδίκως, οἱ μισοῦντές με δωρεάν, καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς. Ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν, καὶ ἐπ' ὀργὴν δόλους διελογίζοντο.

18. Ἐπλάτυναν ἐπ' ἐμὲ

11. Ἔκαμά του τούτην ὑπηρεσίαν, καὶ εὐαρέστησιν, ὥσπερ νὰ ἦτον Ἀδελφός μου γνήσιος. Καὶ δὲν ἐπαίρομουν εἰς τὰ κατορθώματα, ἀλλὰ μὲ πολλὴν ταπείνωσιν τοῦ ἐδούλευα. Ταῦτα λέγει διὰ τὸν Σαοὺλ, ὡς φαίνεται εἰς τὴν Βίβλον τῶν Βασιλειῶν.

12. Ἀλλ' αὐτὸς ἦλθε μὲ πολὺ πλῆθος, νὰ μὲ φονεύσουσιν ἔξαφνα, χωρὶς νὰ τὸ ἠξεύρω ὁλότελα.

13. Καὶ διαμαρτόντες, καὶ ἐκπεσόντες τῆς ἐλπίδος, καὶ σκεδασθέντες, δὲν ἐμεταμελήθησαν κἂν τότε εἰς ὅσα κακὰ ἐβουλεύθησαν. ἀλλὰ πάλιν ἐπεχείρησαν, νὰ πράξουν τὰ ὅμοια οἱ ἀσυνέτοι.

14. Ἐδοκίμασαν πᾶσαν μηχανὴν νὰ με παγιδεύσουν· ἐχλεύασάν με, καὶ ὡς λέοντες ἐφώναζαν κατ' ἐμοῦ βρύχοντες.

15. Οὐχὶ ἐγκαλῶντας, ὅτι παραπονούμενος τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ποθῶντας τὴν βοήθειαν ἔλεγε. Κύριε, πότε νὰ φανῇς, νὰ μὲ ἐκδικαιώσῃς τὸν ἀδικημένον; Λύτρωσαι τὴν μεμονωμένην, καὶ πάσης ἀνθρωπίνης βοηθείας ἔρημον ψυχήν μου, ἀπὸ τοὺς ἀνημέρους, καὶ ἀσπλάγχνους τούτους λέοντας.

16. Διὰ νὰ σοῦ εὐχαριστῶ καὶ ἐγὼ, νὰ σὲ ὑμνῶ εἰς τὰς μεγάλας Ἐκκλησίας, ὅταν εἶναι συναγμένος Λαὸς πολύς. Τὸ Βαρεῖ, λέγει ὁ Σύμμαχος, παμπληθεῖ. Τοῦτο δὲ ἦτον Προφητεία, καὶ πληροῦται εἰς ἡμᾶς σήμερον, ὅπου ὑμνεῖται ὁ Θεὸς μὲ τοὺς Ψαλμοὺς ἀπὸ λόγου μας.

17. Ναὶ Κύριε, κάμε τοὺς ἐχθρούς μου, νὰ μὴ χαροῦν εἰς ἐμένα, ὅτι ἔσωθεν εἰς τὴν καρδίαν μὲ μισοῦσι, καὶ ἀπ' ἔξω μοῦ δείχνουν ἀγάπην οἱ δόλιοι. Καὶ λαλοῦντές μοι εἰρηνικὰ, πλέκουσι δόλους μισοῦντές με. Διὰ τὸν Σαοὺλ λέγει καὶ ταῦτα, ὡς καὶ τὰ ἄνωθεν.

18. Καὶ ἰδόντες με πῶς ἐκατάλαβα τὴν ἐπι-

βουλήν, ἐγύμνωσαν τὴν κεκρυμμένην δυσμένειαν, χαίροντες εἰς ταῖς συμφοραῖς μου, καὶ ἐφηδόμενοι.

19. Ἀλλὰ σὺ Κύριε, ὅπου θεωρεῖς, καὶ γινώσκεις ἅπαντα, μὴ παρίδῃς τὰ πεπραγμένα, μήμε ὑστερήσῃς τῆς προνοίας σου. Ἐξέταξαι τὴν κρίσιν μου, καὶ ἐκδίκησόν με τὸν δοῦλόν σου, ἐπειδὴ δὲν τοὺς ἔπταισα.

20. Ὅτι ἐὰν ἀργήσῃς νὰ κάμῃς δικαίαν κρίσιν κατ' αὐτῶν, θέλουσι χαίρεσθαι πάλιν περιγελῶντές με· νὰ ἔχουν τὴν δυστυχίαν, καὶ τὰς ὀδύνας μου, ἀνημερίαν τως, καὶ ἀπόλαυσιν· νὰ μὲ ἐκφοβοῦσι καυχώμενοι, νὰ μὲ καταπίουν συζῶντανον.

21. Μᾶλλον δὲ ἂς καταισχυνθοῦν, νὰ ἐντραποῦσιν ὅσοι χαίρονται εἰς τὰς συμφοράς, καὶ θλίψεις μου. Καὶ ἂς ἐνδυθοῦν αἰσχύνην, καὶ ἐντροπὴν ὅσοι καυχῶνται νὰ μὲ κακοποιήσουσιν.

22. Ἂς χαροῦσι, καὶ ἂς εὐφρανθοῦσιν οἱ ἀγαπῶντές με, καὶ ποθοῦντες τὴν εἰρήνην μου, καὶ ἂς δοξάζουν τὸν Κύριον. Ἐδῶ εὔχεται διὰ ὅλους, ὅπου ἀναγνώσουν τὸν Ψαλμὸν τοῦτον, νὰ μὴ λάβουν βλάβην τινά, νομίζοντες ὅτι ἐκαταρᾶτο τοὺς ἐχθρούς του. Ὅτι δὲν τὰ εἶπε πρὸς κατάραν, ἀλλὰ προλέγων τὰ μέλλοντα. Εἰ δὲ φιλονεικᾷ τινὰς εἰς τοῦτο, ἂς ἠξεύρῃ, ὅτι τοῦ Νόμου τότε ἡ ἐντολὴ ἔλεγεν, ἀγαπήσεις τὸν Πλησίον, καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. Ἀμὴ τώρα λέγει, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν.

23. Ἐγὼ δὲ ἀπολαύσας τῆς σῆς προνοίας, νὰ μελετῶ ἡμέραν, καὶ νύκτα τὰς ἐντολάς σου, ἐνθυμούμενος τὰς εὐεργεσίας σου πάντοτε. καὶ ποτὲ νὰ μὴ λείψῃ ὁ ὕμνος, καὶ ἡ δοξολογία ἀπὸ τὸ στόμα μου, τοῦ ὑπερενδόξου σου, καὶ ὑπερυμνήτου Ὀνόματος.

τὸ στόμα αὐτῶν. Εἶπον, εὖγε, εὖγε· εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.

19. Εἶδες Κύριε, μὴ παρασιωπήσῃς. Κύριε μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ. Ἐξεγέρθητι Κύριε, καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μου. ὁ Θεός μου, καὶ ὁ Κύριός μου εἰς τὴν δίκην μου.

20. Κρῖνόν μοι Κύριε κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου, Κύριε ὁ Θεός μου, καὶ μὴ ἐπιχαρείησάν μοι. Μὴ εἴποισαν ἐν καρδίαις αὐτῶν, εὖγε, εὖγε τῇ ψυχῇ ἡμῶν· μὴ δὲ εἴποιεν, κατεπίομεν αὐτόν.

21. Αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ἐπιχαίροντες τοῖς κακοῖς μου. Ἐνδυσάσθωσαν αἰσχύνην, καὶ ἐντροπὴν οἱ μεγαλορρημονοῦντες ἐπ' ἐμέ.

22. Ἀγαλλιάσθωσαν, καὶ εὐφρανθήτωσαν οἱ θέλοντες τὴν δικαιοσύνην μου. Καὶ εἰπάτωσαν διαπαντός, μεγαλυνθήτω ὁ Κύριος, οἱ θέλοντες τὴν εἰρήνην τοῦ δούλου αὐτοῦ.

23. Καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσει τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὸν ἔπαινόν σου.

Εἰς τὸ τέλος, τῷ δούλῳ Κυρίου τῷ Δαβίδ. Ψαλμὸς ΛΕ΄.

ΟΤαν ἦτον κεκρυμμένος ὁ Δαβὶδ εἰς τὸ σπήλαιον, εἰσῆλθεν ὁ Σαοὺλ μὴ γινώσκων ὅτι ἦτον ὁ Δαβὶδ ἔσωθεν. ὁ ὁποῖος τοῦ ἔκλεψε τὸ ἀγγεῖον, ὁποῦ ἐβάστα μὲ νερὸν, καὶ τὸ κοντάρι του, καὶ ἔκοψε καὶ τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος. Καὶ ἀφ' οὗ ἀνέβηκεν ἔξω ὁ Σαοὺλ, τοῦ τὰ ἔδειξεν ὁ Δαβὶδ ἀπὸ τὸ ἄκρον τοῦ ὄρους. Ὁ δὲ Σαοὺλ θαυμάζωντας πῶς δὲν τὸν ἐφόνευσεν, ὤμοσε, νὰ μὴ τὸν διώκῃ πλέον. Ἀλλὰ ὕστερα πάλιν ἐπιώρκησεν. Ὅθεν ὁ Δαβὶδ ἔγραψε τὸν Ψαλμὸν εἰς κατηγορίαν τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων. Θεολογεῖ δὲ καὶ περὶ Θείας Προνοίας.

Τὸ Κείμενον.

1. ΦΗσὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ. Οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

2. Ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ, τοῦ εὑρεῖν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ, καὶ μισῆσαι.

3. Τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ, ἀνομία, καὶ δόλος. Οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθῦναι.

4. Ἀνομίαν διελογίσατο ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ. Παρέστη πάσῃ ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ, κακίᾳ δὲ οὐ προσώχθισε.

5 Κύριε ἐν τῷ Οὐρανῷ τὸ ἔλεός σου, καὶ ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφελῶν, ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη Θεοῦ, τὰ κρίματά σου ἄβυσσος πολλή.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΣΤοχαζόμενος ἐν πνεύματι τὰς πονηρίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα, λέγει ταῦτα. Εὑρίσκονται τινὲς παράνομοι (ὄχι ἐξ ἀγνοίας, ἀλλὰ μὲ πανουργίαν, διὰ νὰ τελοῦν τὰς ἐπιθυμίας τως) λέγοντες, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἠξεύρει τὰ ἔργα, καὶ πράξεις τως.

2. Ταύτην δὲ τὴν ἀνοησίαν ἔχουν οἱ ἄνομοι μὲ τὴν ἑκουσίον τως προαίρεσιν, ὡς δόλιοι, καὶ δύστροποι, καὶ δὲν θέλουν νὰ μισήσουν τὴν ἀνομίαν τως.

3. Οὔτε βάνουν ποτὲ εἰς τὸν νοῦν τως ἀγαθὰ, καὶ πρέποντα πράγματα, ἀλλὰ μόνον δόλους, καὶ πανουργεύματα, συντυχαίνει τὸ βέβηλον στόμα τως.

4. Ὁ νοῦς τως, καὶ ἡ διάνοια εἶναι εἰς τὸ κακὸν πάντοτε, καὶ ὅσαις ἀνομίαις μελετήσουν τὴν νύκτα εἰς τὸ στρῶμα κοιτώμενοι, τὴν ἡμέραν τὰς πλέουσιν ἀναίσχυντα. Τὸ δὲ, οὐ προσώχθισεν, ὁ Ἀκύλας, οὐκ ἀπέρριψεν. Ὁ Σύμμαχος, οὐκ ἀπεδοκίμασεν. Ὁ δὲ Θεοδοτίων, οὐκ ἀπώσατο, ἑρμήνευσαν.

5. Ἀλλὰ σὺ Κύριε ἔχεις ἐλεημοσύνην ἀμέτρητον, καὶ ἀλήθειαν ἀστάθμητον· ἥτις φαίνεται ἕως τὸν Οὐρανὸν, καὶ εἰς ὅλον τὸν Κόσμον. Ἡ δικαιοσύνη σου εἶναι στερεωτέρα ἀπὸ τὰ ὑψηλότατα ὄρη. Ἀμὴ τὴν αἰτίαν, διατὶ μακροθυμᾶς τοσοῦτον, δὲν ἠμπορῶ νὰ καταλάβω. Ὅτι ἡ ἄβυσσος τῆς κρίσεώς σου εἶναι ἀμέτρητος.

6. Τόσον εἶναι ἡ πρόνοιά σου ἀνείκαστος, ὅπου ὄχι μόνον τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ τὰ κτήνη κυβερνᾷς, καὶ θρέφεις αὐτὰ ὡς φιλάνθρωπος.

7. Τοῦτο εἶναι πρόῤῥησις διὰ τὴν μεταβολὴν τῶν ἀνθρώπων, ὅπου ἔγινε μετὰ τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Κυρίου.

8. Τὴν θείαν Διδασκαλίαν, καὶ τὴν μυστικὴν τροφὴν τῆς Ἱερᾶς Κοινωνίας, λέγει Χειμάῤῥουν, ἤγουν ποταμόν. Διατὶ οὔτε ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἐδόθησαν τοῖς ἀνθρώποις τόσα ἀγαθὰ, οὔτε μετὰ θάνατον δίδονται. Ἢ διὰ τὸν Παράδεισον λέγει, πῶς θέλομεν χορτάσῃ ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς τῆς τρυφῆς, νὰ ἐμπλησθοῦμεν πάσης ἀγαλλιάσεως.

9. Ἐδῶ δηλοῖ σαφέστατα τὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος Μυστήριον. πηγὴν ζωῆς, τὸν Υἱόν. φῶς, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὑπὸ τοῦ ὁποίου φωτιζόμενοι, βλέπομεν τὰς ἀκτῖνας τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου.

10. Τὴν τελείαν ἀρετὴν εἰς ἀληθῆ δόγματα, καὶ πράξεις καλὰς ὁριζάμενος, ἀπαγγέλλει τώρα τὸν ἔλεον, καὶ δικαιοσύνην εἰς τοὺς ἐναρέτους, δεόμενος τοῦ Θεοῦ, νὰ τοὺς στερεώσῃ εἰς τὴν καθαρότητα, ὅπου ἔχουσι· καὶ νὰ μήτους ἀφήσῃ νὰ πέσουν εἰς κανένα ἁμάρτημα, καὶ ὑστερηθοῦσι τοιαύτης χάριτος.

11. Ἐξαιρέτως δὲ παρακαλεῖ διὰ λόγου του, νὰ μὴ παρατραπῇ ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν ὁδὸν, γινώσκωντας τῆς ἐναντίας τὸ τέλος. Διατὶ ὅσοι ἀποθάνουν εἰς ἁμαρτίαν, δὲν δύνουνται νὰ διορθωθοῦν μετὰ θάνατον.

12. Εἰς αὐτὸν τὸν βυθὸν τῆς ὑπερηφανίας πίπτουσιν ὅλοι οἱ ἄνομοι, καθὼς καὶ οἱ δαίμονες ἐξωρίσθησαν τοῦ Παραδείσου, καὶ παρεδόθησαν εἰς τὴν ἀπώλειαν, πίπτοντες εἰς τὸν βυθὸν τῆς κολάσεως· καὶ δὲν δύνουνται πλέον νὰ σηκωθοῦσιν οἱ δόλιοι.

6. Ἀνθρώπους καὶ κτήνη σώσεις Κύριε, ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου ὁ Θεός.

7. Οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἐλπιοῦσι.

8. Μεθυσθήσονται ἀπὸ πιότητος οἴκου σου, καὶ τὸν χειμάῤῥουν τῆς τρυφῆς σου ποτιεῖς αὐτούς.

9. Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς· ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς.

10. Παράτεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσί σε, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ.

11. Μὴ ἐλθέτω μοι ποὺς ὑπερηφανίας, καὶ χεὶρ ἁμαρτωλοῦ μὴ σαλεύσαι με.

12. Ἐκεῖ ἔπεσον πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. Ἐξώσθησαν, καὶ οὐ μὴ δύνωνται στῆναι.

Δόξα.

Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Λϛ΄.

Ἐπειδὴ ἐγνώρισεν ὁ Θεῖος Δαβὶδ μὲ τὴν δοκιμὴν, τὴν πραότητα, πόσων ἀγαθῶν εἶναι πρόξενος· καὶ ὅτι τὸ τέλος τῶν ἀνόμων, καὶ πονηρῶν εἶναι κακὸν, καὶ ὀλέθριον, καθὼς ἐφάνη εἰς τὸν Σαοὺλ, καὶ Ἀβεσσαλώμ,

λῶμ, καὶ τοὺς λοιποὺς, ὁποῦ τὸν ἐδίωκαν ἄδικα· παραινεῖ καὶ συμβουλεύει εἰς τοῦτον τὸν Ψαλμὸν κάθε ἄνθρωπον, νὰ μὴ ζηλεύῃ τὴν εὐτυχίαν τῶν ἀνόμων, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκείνους, ὁποῦ ἔχουν θλίψεις, καὶ βάσανα· ὅτι μὲ πολλὰ λυπηρὰ ἀξιούμεθεν τῆς αἰωνίου ἀγαλλιάσεως.

Τὸ Κείμενον.

1. ΜΗ' παραζήλου ἐν πονηρευομένοις, μηδὲ ζήλου τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν.

2. Ὅτι ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηρανθήσονται, καὶ ὡσεὶ λάχανα χλόης ταχὺ ἀποπεσοῦνται.

3. Ἔλπισον ἐπὶ Κύριον, καὶ ποίει χρηστότητα, καὶ κατασκήνου τὴν γῆν, καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς.

4. Κατατρύφησον τοῦ Κυρίου, καὶ δώσει σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου. ἀποκάλυψον πρὸς Κύριον τὴν ὁδόν σου, καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς ποιήσει.

5. Καὶ ἐξοίσει ὡς φῶς τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν.

6. Ὑποτάγηθι τῷ Κυρίῳ, καὶ ἱκέτευσον αὐτόν.

7. Μὴ παραζήλου ἐν τῷ κατευοδουμένῳ, ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι παρανομίαν.
Παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς, καὶ

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΜΗ' σκανδαλισθῇς ποτῶς ὦ Δίκαιε, ὅταν βλέπῃς καὶ ἔχουν οἱ πονηροὶ, καὶ ἄνομοι ῥαστὰ ἀγαθὰ, καὶ εὐημερίαν πρόσκαιρον· οὔτε συζηλώσῃς τους, βάνωντας εἰς τὸν νοῦν σου, νὰ μιμηθῇς τὰς πράξεις τους.

2. Ὅτι ὅλη ἡ δόξα τως, καὶ ἀπόλαυσις εἶναι ματαία ὡς ὄνειρος· καὶ ὅλη ἡ χαρὰ καὶ εὐημερία αὐτῶν ξηραίνεται ὡσὰν ἕνα χορτάρι, καὶ μικρὸν λάχανον.

3. Μόνον ἐλπίζωντας εἰς τὸν Θεὸν, ἐργάζου τὸ ἀγαθὸν, ὅσον δύνασαι. Ὅτι ὁποῖος δουλεύει τῷ Θεῷ, ἀπολαμβάνει ὅλα τὰ ἀγαθὰ ὑπ' αὐτοῦ ποιμαινόμενος· οὐ μόνον ἐδῶ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν κληρονομᾷ τὴν γῆν τῶν πραέων, καὶ πᾶσαν ἀπόλαυσιν.

4. Ἀγάθου, καὶ ἀφιέρωσον σεαυτὸν τῷ Θεῷ, καὶ πάσας τὰς πράξεις σου, μόνον τὴν ἐκεῖθεν βοήθειαν ἐκδεχόμενος. καὶ ἔχε εἰς ἐκεῖνον τὸ θάῤῥος σου. καὶ αὐτὸς σὲ θέλει κυβερνήσει κατὰ τὴν γνώμην σου.

5. Καὶ νὰ δώσῃ δικαίαν ψῆφον ὡς δικαστὴς, ἀνακηρύττων τὴν ἀκακίαν σου, νὰ σὲ καταστήσῃ λαμπρὸν, καὶ περίβλεπτον, τόσον ὁποῦ νὰ γνωρισθῇς πανταχοῦ ὡς φῶς μεσημβρινόν.

6. Ταῦτα οὖν γινώσκωντας, πείθου τῷ Θεῷ ὡς ἀγαθῷ κυβερνήτῃ, καὶ προνοητῇ σου· καὶ ζήτει ἀπ' αὐτὸν τὰ ἀγαθὰ, ὁποῦ εἶναι πρὸς σωτηρίαν σου.

7. Καὶ (καθὼς εἶπον σοι) ὅταν βλέπῃς τοὺς ἀνόμους εἰς εὐτυχίαν κατευοδουμένους, μήτους ζηλεύῃς, οὔτε τολμήσῃς νὰ κατακρίνῃς τὴν θείαν πρόνοιαν, ἀλλ' ἄφες πᾶσαν ὀργὴν, καὶ σκάνδαλον. Μὴ κακίσῃς δι' αὐτὸ, νὰ πέσῃς μὲ πανουργίαν εἰς ἁμαρτήματα.

8. Δια-

8. Διατὶ εἰς τὸ ὕστερον ὅσοι πονηρεύονται, καὶ παραβαίνουσι τὰ παραγγέλματα τοῦ Θεοῦ, ἐξολοθρεύονται; καὶ κακοὶ κακῶς ἀπολοῦνται ἕως τὸ ὕστερον. Ὅσοι δὲ πάλιν ὑπομένουν εὐχαρίστως τὸν Κύριον εἰς ὅλας τὰς θλίψεις, καὶ συμφορὰς, καὶ χαίρονται, καθὼς καὶ εἰς τὰ χαρμόσυνα, αὐτοὶ θέλουν κληρονομήσει γῆν Οὐράνιον, καὶ εὐφροσύνην αἰώνιον.

9. Λοιπὸν μὴ σκανδαλίζεσαι εἰς τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὅτι ἐὰν ἔχῃς ὀλίγην ὑπομονὴν, θέλεις γνωρίσει πόσον εἶναι βραχέα, καὶ ἄστατος, καὶ πῶς εἰς μίαν στιγμὴν ἀφανίζεται, καὶ εἰς λήθην παντελῆ παραδίδοται.

10. Οἱ δὲ πραεῖς καὶ ἐνάρετοι, διάγουν βίον εἰρηνικὸν, καὶ ἀπράγμονα, ἔχοντες τρυφὴν μόνιμον, τοῦ συνειδότος τὴν καθαρότητα· καὶ μετὰ τέλος νὰ κληρονομήσουν τὴν γῆν τῶν πραέων, νὰ ἀγάλλωνται ἀτελεύτητα.

11. Ἐὰν καὶ ὁ ἀσεβὴς παραφυλάγει τὸν Δίκαιον, νὰ τὸν κακοποιήσῃ, καὶ τρύζει τὰ δόντια καταπάνω του, ἀλλὰ ὁ Κύριος τὸν θέλει περιγελάσει, ἠξεύροντας σαφέστατα, ὅτι ταχέως ἔρχεται ἡ ἡμέρα του, νὰ δώσῃ ἀπολογίαν διὰ τὰς πράξεις του. Λοιπὸν μὴ λυπᾶσθε οἱ ἀδικούμενοι, ἀλλὰ χαίρεσθε.

12. Οἱ ἁμαρτωλοὶ, καὶ ἄδικοι ἐγύμνωσαν τὰ ξίφη, καὶ τὰ τόξα τους ἐκόρδισαν· ἤγουν ἐπιβουλεύονται νὰ κακοποιήσουν, καὶ νὰ θανατώσουν τὸν Δίκαιον.

13. Ἀλλὰ μάταια ἐβουλεύθησαν οἱ ἀνόητοι, ὅτι ἡ ῥομφαία τους θέλει σφάξει τὰς καρδίας αὐτῶν, καὶ τὰ τόξα τους θέλουν τζακισθῇ, νὰ μείνουσιν ἄπρακτοι.

14. Ὅσον δὲ διὰ τὸν πρόσκαιρον πλοῦτον, κάλλιον εἶναι τὸ ὀλίγον τοῦ Δικαίου, ὡς δίκαια καμωμένον μὲ τὸν κόπον του, ὅστις δὲν ἐπι-

ἐγκατάλιπε θυμόν. Μὴ παραζήλου, ὥστε πονηρεύεσθαι.

8. Ὅτι οἱ πονηρευόμενοι ἐξολοθρευθήσονται· οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν Κύριον, αὐτοὶ κληρονομήσουσι γῆν.

9. Καὶ ἔτι ὀλίγον, καὶ οὐ μὴ ὑπάρξει ὁ ἁμαρτωλός· καὶ ζητήσεις τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ εὕρῃς.

10. Οἱ δὲ πραεῖς κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ πλήθει εἰρήνης.

11. Παρατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ βρύξει ἐπ᾽ αὐτὸν τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ. Ὁ δὲ Κύριος ἐκγελάσεται αὐτὸν, ὅτι προβλέπει, ὅτι ἥξει ἡ ἡμέρα αὐτοῦ.

12. Ῥομφαίαν ἐσπάσαντο οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν, τοῦ καταβαλεῖν πτωχὸν καὶ πένητα, τοῦ σφάξαι τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

13. Ἡ ῥομφαία αὐτῶν εἰσέλθοι εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν, καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντριβείη.

14. Κρεῖσσον ὀλίγον τῷ Δικαίῳ, ὑπὲρ πλοῦτον ἁμαρτωλῶν πολύν.

15. Ὅτι βραχίονες ἁμαρτωλῶν συντριβήσονται. Ὑποστηρίζει δὲ τοὺς δικαίους ὁ Κύριος.

16. Γινώσκει Κύριος τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων, καὶ ἡ κληρονομία αὐτῶν εἰς αἰῶνα ἔσται.

17. Οὐ καταισχυνθήσονται ἐν καιρῷ πονηρῷ, καὶ ἐν ἡμέραις λιμοῦ χορτασθήσονται.

18. Ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπολοῦνται. Οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου, ἅμα τῷ δοξασθῆναι αὐτοὺς, καὶ ὑψωθῆναι, ἐκλείποντες ὡσεὶ καπνὸς ἐξέλιπον.

19. Δανείζεται ὁ ἁμαρτωλὸς, καὶ οὐκ ἀποτίσει. ὁ δὲ δίκαιος οἰκτείρει, καὶ δίδωσιν. Ὅτι οἱ εὐλογοῦντες αὐτὸν, κληρονομήσουσι γῆν, οἱ δὲ καταρώμενοι αὐτὸν, ἐξολοθρευθήσονται.

20. Παρὰ Κυρίου τὰ διαβήματα ἀνθρώπου κατευθύνεται, καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ θελήσει σφόδρα.

21. Ὅταν πέσῃ, οὐ καταραχθήσεται, ὅτι Κύ-

θυμᾶ περισσότερον, ἀλλὰ εὐχαριστᾶ, καὶ δοξάζει τὸν Κύριον. Ὁ δὲ πλοῦτος τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀπὸ ἀδικίας γινόμενος, εἶναι ὀλιγοχρόνιος, καὶ δὲν τὸν εὐφραίνεται ὁ ταλαίπωρος, ἔχοντας ἔσω τὸν τῆς συνειδήσεως σκώληκα, ὁποῦ τὸν θλίβει καθημεροῦσα.

15. Ἔτι δὲ ὅλαις ἡ δύναμες τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὀλιγοστεύουν καὶ ἀφανίζονται· οἱ δὲ Δίκαιοι ὅταν ὑπὸ ἀδίκων ἀνθρώπων, καὶ δαιμόνων διώκονται, βοηθοῦνται ἀπὸ τὴν θείαν χάριν, καὶ στερεώνουνται.

16. Καὶ ἀπολαμβάνουν ἀπὸ τὸν Θεὸν πᾶσαν πρόνοιαν. Ὅστις φροντίζει, καὶ κυβερνᾶ τους ἐδῶ πρὸς αὐτάρκειαν, ἕως νὰ κληρονομήσουν καὶ τὴν αἰώνιον ἀπόλαυσιν.

17. Ὅτι οὐ μόνον τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως δὲν θέλουν καταισχυνθῇ, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ ἐὰν τύχῃ πεῖνα, ἢ ἄλλη τις χρεία, θέλουν εἶσθαι ἐμπλησμένοι, καὶ χορτάτοι. Ἢ ἴσως νὰ λέγῃ διὰ λιμὸν τῆς ψυχῆς, ἤγουν διδαχῆς ὑστέρησιν. Καθὼς εἰς τὸ Εὐαγγέλιον γέγραπται.

18. Ὁ σύνδεσμος δὲν ἁρμόζει, ἤγουν, τὸ, οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου. Ὅτι ὁ Σύμμαχος ἔγραψε, καὶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου. Λοιπὸν ὅσοι ἔγιναν θεομισεῖς, καὶ ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου, ὀλίγον αὐξήσαντες, ἠφανίσθη εἰς μίαν ῥοπὴν ἡ δόξα τως, καθὼς ὁ καπνὸς διαλύεται.

19. Τοιοῦτοι ἦσαν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, ὁποῦ τοὺς ἔκαμαν τόσας εὐεργεσίας οἱ Ἀπόστολοι, καὶ αὐτοὶ ἔδειξαν πρὸς ἐκείνους μῖσος τοσοῦτον, καὶ τοὺς ἐδίωκαν οἱ μιαιφόνοι, καὶ ἀχάριστοι. Οὕτω καὶ ὁ Σαοὺλ πρὸς τὸν Δαβίδ. Οἱ δὲ δίκαιοι εὐεργετοῦν ἅπαντας· καὶ ὅσοι τοὺς εὐλογοῦσιν, εὐλογοῦνται ἀπὸ τὸν Κύριον· ὅσοι δὲ πάλιν τοὺς καταρῶνται, ἐξολοθρεύονται ὡς μισόχριστοι.

20. Ἀδύνατον εἶναι νὰ κατορθώσῃ τινὰς ἀρετὴν δίχως τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, καὶ βοήθειαν, ἥτις συνεργεῖ εἰς ἐκείνους, ὁποῦ ἔχουν γνώμην ἀγαθὴν, καὶ προαίρεσιν.

21. Καὶ ὅταν τύχῃ νὰ παραστρατίσουν μικρὸν ἀπὸ τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, καὶ ὡς ἄνθρωποι

πέ-

πέσουν εἰς κανένα ἁμάρτημα, τοὺς δίδει ταχεῖαν ἀντίληψιν, λυτρώνωντάς τους ἀπὸ τὸν κίνδυνον.

22. Δὲν εἶδα ποτέ μου δίκαιον ἔρημον τῆς θείας προνοίας, καὶ χάριτος· μάλιστα ὁ δίκαιος Κριτὴς, οὐ μόνον αὐτὸν κυβερνᾷ, καὶ θρέφει τον, ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸ σπέρμα του.

23. Ὅτι ἐπειδὴ μὲ κάθε τρόπον εὐεργετεῖ τοὺς πτωχοὺς ὁ δίκαιος, μὲ λόγον, μὲ πρᾶγμα, καὶ χρήματα, καὶ οὕτω δανείζει τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὴν Γραφήν· εὐλογεῖ καὶ ἐκεῖνος αὐτὸν, καὶ τὰ τέκνα του, καὶ τοὺς ἀποδίδει τῆς εὐποιΐας τὸν μισθὸν πολλαπλάσιον.

24. Ταῦτα γινώσκοντες ἄνθρωποι, φεύγετε τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας, μὴν ἁμαρτάνετε, ἀλλὰ ἂς εἶστε ἐνάρετοι, ὁδεύοντες τὴν στενὴν ὁδὸν, ἐὰν ποθῆτε νὰ εὑρῆτε τὴν εὐρύχωρον· ἥτις ὁδηγᾷ τοὺς ὁδοιποροῦντας εἰς ἀνάπαυσιν, καὶ ζωὴν αἰώνιον.

25. Ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος, καὶ δὲν παραβλέπει τοὺς δούλους του, ἀλλὰ διαφυλάττει, καὶ σκέπει τους, ἀποδίδων κατὰ τὰς πράξεις, καὶ τὴν ἀντίδοσιν.

26. Ἤγουν οἱ ἄδικοι, καὶ παράνομοι νὰ διωχθοῦν ἀπὸ προσώπου Κυρίου, καὶ μὲ τὸ σπέρματως ὅλον νὰ ἐξολοθρευθοῦσιν ὡς κάκιστοι.

27. Οἱ δὲ δίκαιοι νὰ κληρονομήσουν Βασιλείαν Οὐράνιον, νὰ κατοικοῦσιν ἐκεῖ αἰώνια.

28. Ὅμοιον τῷ, ἀλλ' ἢ ἐν τῷ Νόμῳ Κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ. Πρέπει οὖν νὰ μελετᾷ ἅπας δίκαιος μὲ τὸν νοῦν, καὶ μὲ τὴν γλῶσσαν νὰ διαλέγεται τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ τὰς ἔχῃ εἰς τὴν καρδίαν του πάντοτε. ὅτι τοῦ τοιούτου ἡ ἀρετὴ, καὶ τὰ εὔθετα κατορθώματα, δὲν ἐμποδίζονται πώποτε.

29. Οὔτε τὸν ἀφήνει ὁ Θεὸς νὰ πέσῃ εἰς τὰς ἐπιβουλὰς τῶν πονηρῶν, ὅπου τὸν παραφυ-

ει, ἀντιστηρίζει χεῖρα αὐτῷ.

22. Νεώτερος ἐγενόμην, καὶ γὰρ ἐγήρασα, καὶ οὐκ εἶδον δίκαιον ἐγκαταλελειμμένον, οὐδὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ζητοῦν ἄρτους.

23. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλεεῖ, καὶ δανείζει ὁ δίκαιος, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν ἔσται.

24. Ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποίησον ἀγαθὸν, καὶ κατασκήνου εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

25. Ὅτι Κύριος ἀγαπᾷ κρίσιν, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει τοὺς Ὁσίους αὐτοῦ, εἰς τὸν αἰῶνα φυλαχθήσονται.

26. Ἄνομοι δὲ ἐκδιωχθήσονται, καὶ σπέρμα ἀσεβῶν ἐξολοθρευθήσεται.

27. Δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατασκηνώσουσιν εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἐπ' αὐτῆς.

28. Στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ λαλήσει κρίσιν. Ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὑποσκελισθήσεται τὰ διαβήματα αὐτοῦ.

29. Κατανοεῖ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ

ζητεῖ τῦ θανατῶσαι αὐτόν. Ο῾ δὲ Κύριος ὖ μὴ ἐγκαταλίπῃ αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῦ, ὖδ᾽ ὖ μὴ καταδικάσηται αὐτὸν, ὅταν κρίνηται αὐτῷ.

30. Υ῾πόμεινον τὸν Κύριον, καὶ φύλαξον τὴν ὁδὸν αὐτῦ, καὶ ὑψώσει σε τῦ κατακληρονομῆσαι γῆν. Ε᾽ν τῷ ἐξολοθρεύεσθαι ἁμαρτωλὺς, ὄψει.

31. Εἶδον τὸν ἀσεβῆ ὑπερυψύμενον, καὶ ἐπαιρόμενον, ὡς τὰς κέδρυς τῦ Λιβάνυ. Καὶ παρῆλθον, καὶ ἰδὺ ὐκ ἦν. καὶ ἐζήτησα αὐτὸν, καὶ ὐχ εὑρέθη ὁ τόπος αὐτῦ.

32. Φύλασσε ἀκακίαν, καὶ ἴδε εὐθύτητα, ὅτι ἐςιν ἐγκατάλειμμα ἀνθρώπῳ εἰρηνικῷ.

33. Οἱ δὲ παράνομοι ἐξολοθρευθήσονται ἐπιτοαυτό. Τὰ ἐγκαταλείμματα τῶν ἀσεβῶν ἐξολοθρευθήσονται.

34. Σωτηρία δὲ τῶν Δικαίων παρὰ Κυρίυ, καὶ ὑπερασπιςὴς αὐτῶν ἐςιν ἐν καιρῷ θλίψεως. Καὶ βοηθήσει αὐτοῖς Κύριος, καὶ ῥύσεται αὐτὺς, καὶ ἐξελεῖται αὐτὺς ἐξ ἁμαρτωλῶν. Καὶ σώσει αὐτὺς ὅτι ἤλπισαν ἐπ᾽ αὐτόν.

Δόξα. Κάθισμα Ε᾽.

λάγυν νὰ τὸν ῥίψυν εἰς θάνατον. Ο῎υτε τὸν θέλει κατακρίνει, ὅταν κρίνῃ, μὲ τὺς ἀδίκυς κριτὰς εἰς τὴν γέενναν.

30. Ταῦτα λοιπὸν ὁ ἀναγινώσκων γινώσκωντας, φύλαττε ἀκριβῶς τὰς ἐντολὰς τῦ Κυρίυ, τὴν θείαν αὐτῦ, καὶ δικαίαν ψῆφον ἐκδεχόμενος. Καὶ ὕτω θέλεις γενῇ εἰς μὲν τὸν παρόντα αἰῶνα περίβλεπτος, εἰς δὲ τὸν μέλλοντα, νὰ ἀπολαύσῃς εὐφροσύνην αἰώνιον. Τῶν δὲ ἁμαρτωλῶν νὰ ἰδῇς τὸ τρισάθλιον τέλος, νὰ ἐξολοθρευθῦν οἱ ἀνόητοι.

31. Ο῾ Μέγας Δαβὶδ εἶδε τῦ ὑπερηφανῦ Γολιὰθ τὸ τέλος, τῦ Σαὺλ, τῦ Α᾽βεσσαλώμ, καὶ ἄλλων πολλῶν, τῶν ὁποίων τὴν εὐημερίαν παρομοιάζει μὲ δένδρα ἄκαρπα. Ο῞τι καθὼς ἐκεῖνα γίνυνται σάπια, καὶ ἀφανίζονται, ὕτω καὶ τύτων ἀπόλλυται ἡ ἐνθύμησις.

32. Ο῾ Σύμμαχος εἶπεν αὐτὶ ἀκακίας, ἁπλότητα. Η῎γυν, μὴν ἀποβλέψῃς εἰς τὰ παρόντα λυπηρὰ, ἀλλὰ προσδέχυ τὰ μέλλοντα. Ο῞τι ἔρχεται καιρὸς, ὁπῦ νὰ λάβυν τὸν πρέποντα μισθὸν οἱ εἰρηνικοὶ, καὶ ἀπλύςατοι.

33. Ο῾ Σύμμαχος, οἱ δὲ ἀθετῦντες ἐξαλειφθήσονται ὁμῦ· τὰ ἔσχατα τῶν ἀνόμων ἐκκοπήσεται. Η῎γυν, τὸν καιρὸν ἐκεῖνον θέλυν λάβῃ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀντάμειψιν, κοινὸν ὑπομένοντες ὄλεθρον.

34. Οἱ δὲ ἐργάται τῆς δικαιοσύνης, τῆς θείας ῥοπῆς ἀπολαύσαντες εἰς τῦτον τὸν Κόσμον, θέλυν ἀξιωθῇ σωτηρίας εἰς τὸν μέλλοντα, νὰ συνευφραίνωνται πάντοτε, διατὶ ἤλπισαν εἰς τὸν Θεόν. Καὶ νὰ τὸν δοξάζυν εὐχαριςοῦντες, ὁπῦ τὺς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὺς ἁμαρτωλὺς, καὶ εἰς ὅλας τὰς θλίψεις τὺς ἐβοήθησε.

Ψαλμὸς τοῦ Δαβίδ. ΛΖ'.

ΤΟ' διάφορον τῆς ἐξομολογήσεως τοῦ Θειοτάτου Δαβίδ, κηρύττει τὴν σπουδαίαν αὐτοῦ μετάνοιαν. Ο'τι εἰς πολλοὺς Ψαλμοὺς ἐνθυμᾶται τὰς ἁμαρτίας του, καὶ φανερώνει τὴν πληγὴν, νουθετῶν ἡμᾶς ἀκριβῶς, καὶ διδάσκωντας, νὰ πέλουμεν τὸ ὅμοιον, ὅταν τύχῃ καὶ ἁμαρτήσωμεν· καὶ νὰ ὑπομένωμεν τὴν θείαν παίδευσιν εὐχαρίστως, καθὼς καὶ αὐτὸς ὁ Μακάριος ὑπέμενε τὰς θλίψεις ὡς ταπεινὸς μὲ πραότητα· ὑπὸ Σαοὺλ τυραννούμενος, ὑπὸ Α'βεσαλὼμ διωκόμενος, καὶ ὑπὸ τοῦ Σεμεῒ λοιδορούμενος· καὶ ἑτέρας κολάσεις καρτερικῶς ἔπασχε, γινώσκων, ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας του ὑπὸ Θεοῦ ἐπαιδεύετο· πρὸς τὸν ὁποῖον μετὰ δακρύων ἐβόα λέγωντας.

Η' Εξήγησις.

1. ΔΕ'ομαι καὶ παρακαλῶ τὴν εὐσπλαγχνίαν σου Κύριε, νὰ μὴ με ἐλέγξῃς ὡς θυμωμένος, οὔτε νὰ μὲ παιδεύσῃς μὲ πολλὴν μανίητα, καὶ τόσην δριμύτητα, ἀλλὰ καμπόσον ἐλαφρότερα, ὡς ἐλεήμων, καὶ εὔσπλαγχνος.

2. Ταῦτα λέγω μὲ πόνον καρδίας, βλέπωντας τὰς νιφάδας τῶν βελῶν ἐπιφερομένας μοι. Η'γουν, τὰς πολλὰς θλίψεις, τοὺς διωγμοὺς, ὁποῦ βρέχουν ἀπάνω μου, ὡς βέλη, καὶ σαΐταις ὀξύταταις, καὶ τὴν Α'γίαν σου χεῖρα τοσοῦτον σφοδρῶς με μαστίζουσαν. Οὕτω γροικᾶται τὸ ἐπεστήριξας, μεταφορικῶς. Ο'τι ὅταν δέρνῃς τινὰ περίσσα, ἐπιστηρίζεις τὴν χεῖρα ἀπάνω του.

3. Καὶ ἀπὸ τὴν πολλὴν αὐτὴν λύπην τῶν ἁμαρτιῶν μου, τόσον ἠσθένησα, ἐνθυμούμενος τὸ αὐστηρὸν τῆς ὀργῆς σου, ὁποῦ ὅλον μου τὸ σῶμα αἰσθάνεται πολλὴν ταλαιπωρίαν, καὶ κάκωσιν.

4. Ο'τι τόσον ἐπλήθυναν αἱ ἀνομίαι μου, ὁποῦ μοῦ φαίνεται, πῶς ὡς ὕδατα κατακλυσμῶν μὲ ἐσκέπασαν ἀπὸ κεφαλῆς, νὰ μὲ πνίξουσι. Καὶ τὸ φορτίον τῶν ἁμαρτιῶν μου εἶναι τόσον βαρὺ, ὁποῦ μὲ ἔκλινεν, καὶ κατέκαμψεν ἕως τὴν γῆν, καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἀτενίσω πρὸς Οὐρανὸν τὰ ὄμματα.

5. Α'πὸ τὴν πολλὴν ἀγνωσίαν μου ἐξανάπεσα πάλιν εἰς ἄλλα ἐγκλήματα· καὶ τόσον

Τὸ Κείμενον.

1. ΚΥ'ριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με.

2. Ο'τι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι, καὶ ἐπεστήριξας ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου.

3. Οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου. οὐκ ἔστιν εἰρήνη ἐν τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου.

4. Ο'τι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλήν μου. Ω'σεὶ φορτίον βαρὺ, ἐβαρύνθησαν ἐπ' ἐμέ.

5. Προσώζεσαν, καὶ ἐσάπησαν οἱ μώλωπές μου,

ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφροσύνης μου.

6. Ἐταλαιπώρησα, καὶ κατεκάμφθην ἕως τέλους· ὅλην τὴν ἡμέραν σκυθρωπάζων ἐπορευόμην.

7. Ὅτι αἱ ψόαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων, καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου.

8. Ἐκακώθην, καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα, ὠρυόμην ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου.

9. Κύριε ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου.

10. Καὶ ὁ στεναγμός μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβη. Ἡ καρδία μου ἐταράχθη, Ἐγκατέλιπέ με ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστι μετ᾽ ἐμοῦ.

11. Οἱ φίλοι μου, καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν, καὶ ἔστησαν, καὶ οἱ ἔγγιστά μου ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν.

12. Καὶ ἐξεβιάζοντο οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου, καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητας, καὶ δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν.

ἐβρώμεσαν, καὶ ἐσάπησαν ἡ πληγαί μου, ὅπου δὲν δύνομαι, νὰ ὑποφέρω τὴν δυσωδίαν τους.

6. Ὅθεν ὑστερημένος πάσης θυμηδίας, κατήντησα εἰς μεγάλην ταλαιπωρίαν, καὶ εὑρίσκομαι διηνεκῶς εἰς ἀδημονίαν, καὶ λύπην ἀμέτρητον.

7. Τὴν ἐπιθυμίαν τῆς σαρκὸς δηλοῖ ἐδῶ, ὅτι ἀπὸ τοὺς νεφροὺς κινᾶται τῆς πορνείας ἡ ὄρεξις. Λέγει οὖν, ὅτι τούτων πάντων τῶν κακῶν εἶναι ἀφορμή, καὶ αἰτία ἡ ἀσωτία μου.

8. Διὰ τὴν ὁποίαν ὀδυνῶμαι πικρῶς καὶ ὀδύρομαι, καὶ κύπτοντας εἰς τὴν γῆν ἀπὸ τὸν πόνον τῆς καρδίας, φωνάζω στενάζοντας.

9. Ἀλλὰ τώρα μεταβαλὼν τῆς ἐπιθυμίας τὴν ἐνέργειαν, τὴν ὁποίαν πρότερον κακῶς ἐπιχειρίσθηκα, τὴν θέλω ἀφιερώσει εἰς τὰ σωτήριά σου προστάγματα, νὰ μὴν ἁμαρτήσω πλέον ἀπὸ τώρα καὶ ἔμπροσθεν.

10. Βλέπεις Δέσποτα τοὺς ὀδυρμοὺς, καὶ στεναγμούς μου, βλέπεις με κλονούμενον, καὶ γεγυμνωμένον πάσης δυνάμεως, καὶ ὑστερημένον τοῦ συνήθους φωτὸς τῶν ὀμμάτων μου. Τοῦτο σημαίνει δύο τινά. Ἕνα μὲν τὴν ἄμετρον αὐτοῦ λύπην, διὰ τὴν ὁποίαν τὸ φῶς δὲν δείχνει ὡς φῶς. Δεύτερον δηλοῖ τὴν γύμνωσιν τῆς θείας κηδεμονίας, τὴν ὁποίαν πρεπόντως φῶς ὀφθαλμῶν ὠνόμασεν.

11. Ὁ Σύμμαχος, οἱ φίλοι, καὶ ἑταῖροί μου ἐξ ἐναντίας ἐπὶ τῇ πληγῇ μου ἀντέστησαν. Ἤγουν, τινὲς ἀπὸ τοὺς φίλους μου, βλέποντες τὴν πληγήν μου, ἔγιναν ἐχθροί, καὶ πολέμιοι, καὶ φανερῶς μοι ἀντέστησαν. Καὶ ἄλλοι πάλιν δειλιῶντες, ἐχωρίσθησαν μακρὰν ἀπὸ λόγου μου, χωρὶς νὰ μοῦ δώσουν τινὰ βοήθειαν.

12. Ὅθεν βλέποντές με γεγυμνωμένον οἱ πολέμιοι, ἔρραπταν ἐπιβουλὰς κατ᾽ ἐμοῦ καθ᾽ ἑκάστην, ἐπιζητοῦντες τοῦ θανατῶσαί με.

13. Ἀλλ' ἐγὼ ἐκαμώνουμουν, πῶς ἤμουν κωφὸς καὶ ἄλαλος, καὶ δεύτους ἀποκρεύουμουν τίποτας. Τοῦτο ἡ Ἱστορία διδάσκει σαφέστερα, πόσην μακροθυμίαν ἔδειξεν ὁ Μακάριος Δαβὶδ εἰς τοὺς διωγμοὺς καὶ βασάνους, ὁποῦ τοῦ ἔκαμεν ὁ Ἀβεσσαλώμ. Ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰς ὕβρεις, καὶ λοιδορίας, ὁποῦ τοῦ εἶπεν ὁ Σεμεῒς, τὸν ὁποῖον δὲν ἀφῆκε νὰ φονεύσουν οἱ στρατιῶται, λέγωντας. Ἀφῆτέ τον, νὰ μὲ κακολογᾷ, νὰ μὲ καταρᾶται, διὰ νὰ ἴδῃ τὴν ταπείνωσίν μου ὁ Κύριος, νὰ μοῦ δώσῃ πλουσίαν τὴν ἀνταπόδοσιν.

14. Τοιαύτην δὲ ὑπομονὴν, καὶ καρτερίαν ἔδειξα, ἐλπίζωντας εἰς ἐσένα Κύριε, νὰ κάμῃς δικαίαν κρίσιν εἰς τοὺς ἐχθρούς μου. Καὶ οὕτω σοῦ δέομαι νὰ μοῦ ἐπακούσῃς, διὰ νὰ μὴ γενῶ γέλως αὐτῶν, καὶ ἐπίχαρμα, νὰ καυχοῦνται οἱ ἀλαζόνες, πῶς μὲ ἐνίκησαν.

15. Ἡ ἁμαρτία μὲ ἔκαμεν ἄξιον μαστίγων πολλῶν· ὅθεν κεντούμενος ἀπὸ τὴν ὀδύνην τῆς συνειδήσεως, εἶμαι ἕτοιμος νὰ παιδευθῶ πρὸς διόρθωσιν.

16. Δι' αὐτὸ καὶ ἐμαυτοῦ κατήγορος γίνομαι, καὶ θέλω φροντίσει, καὶ νὰ μεριμνήσω, νὰ ἰατρεύσω τὴν ἁμαρτίαν μου.

17. Λοιπὸν δός μοι βοήθειαν Κύριε, ὅτι οἱ ἐχθροί μου δὲν κοιμοῦνται, ἀλλὰ μισοῦντές με ἄδικα, δυναμώνουν κατ' ἐμοῦ καὶ πληθαίνουσιν.

18. Οἵτινες ἔλαβαν ἀπὸ λόγου μου πολλὰς εὐεργεσίας, καὶ χάριτας, ἔπειτα μοῦ δίδουσιν ἐναντίαν, καὶ στρεβλὴν ἀνταπόδοσιν, καὶ μὲ διαβάλλουσιν ἄδικα. Διὰ τὸν Ἀβεσσαλὼμ λέγει καὶ ταῦτα, ὁποῦ τὸν ἐκατάκρινε, πῶς ἔκαμνεν ἄδικον κρίσιν εἰς τοῦ λόγου του.

19. Λοιπὸν Κύριέ μου, ἐπειδὴ τόσαι συμφοραὶ, καὶ θλίψεις μοῦ ἐσυνέβησαν, μή με ἀφήσῃς, δέομαί σου, τῆς συνήθους προνοίας σου ἔρημον, ἀλλὰ βοήθησόν μοι· ὅτι εἰς σὲ μόνον ἐλπίζω, νὰ εὕρω σωτηρίαν ὁ δοῦλός σου.

13. Ἐγὼ δὲ ὡσεὶ κωφὸς οὐκ ἤκουον, καὶ ὡσεὶ ἄλαλος οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ. Καὶ ἐγενόμην ὡσεὶ ἄνθρωπος οὐκ ἀκούων, καὶ οὐκ ἔχων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς.

14. Ὅτι ἐπὶ σοὶ Κύριε ἤλπισα, σὺ εἰσακούσῃ Κύριε ὁ Θεός μου. Ὅτι εἶπον, μήποτε ἐπιχαρῶσί μοι οἱ ἐχθροί μου. Καὶ ἐν τῷ σαλευθῆναι πόδας μου, ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησαν.

15. Ὅτι ἐγὼ εἰς μάστιγας ἕτοιμος, καὶ ἡ ἀλγηδών μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διαπαντός.

16. Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ ἀναγγελῶ, καὶ μεριμνήσω ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας μου.

17. Οἱ δὲ ἐχθροί μου ζῶσι, καὶ κεκραταίωνται ὑπὲρ ἐμέ. καὶ ἐπληθύνθησαν οἱ μισοῦντές με ἀδίκως.

18. Οἱ ἀνταποδιδόντες μοι κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, ἐνδιέβαλλόν με, ἐπεὶ κατεδίωκον ἀγαθωσύνην.

19. Μὴ ἐγκαταλίπῃς με Κύριε ὁ Θεός μου, μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ. Πρόσχες εἰς τὴν βοήθειάν μου, Κύριε τῆς σωτηρίας μου.

Εἰς τὸ τέλος, τῷ Ἰδιθὺμ. Ὠδὴ τῷ Δαβίδ. Ψαλμὸς ΛΗ'.

Εἰς τὴν β'. Βίβλον τῶν Βασιλειῶν, Κεφ. ις'. φαίνεται, ὅτι ἔφευγεν ὁ Μέγας Δαβίδ, ὑπὸ τοῦ Ἀβεσσαλὼμ διωκόμενος, καὶ ὑπὸ τοῦ Σεμεῒ λοιδορούμενος. Λοιπὸν ἀφ' οὗ ἔστρεψεν εἰς τὴν Βασιλείαν, ἔκαμε τοῦτον τὸν Ψαλμὸν πρὸς Ἰδιθοὺμ τὸν χοροστάτην. Λέγει δὲ ἡ ἐπιγραφὴ, εἰς τὸ τέλος, ἐπειδὴ τῆς ἡμετέρας φύσεως ἐκτραγῳδεῖ τὴν ἀτέλειαν, καὶ ὑποδεικνύει τὸ τέλος της. Συμφωνεῖ δὲ μὲ τὸν προγεγραμμένον, καὶ ὁμοιάζουσιν.

Τὸ Κείμενον.

1. Εἶπα, φυλάξω τὰς ὁδούς μου, τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν με ἐν γλώσσῃ μου.

2. Ἐθέμην τῷ στόματί μου φυλακὴν. Ἐν τῷ συστῆναι τὸν ἁμαρτωλὸν ἐναντίον μου, ἐκωφώθην, καὶ ἐταπεινώθην, καὶ ἐσίγησα ἐξ ἀγαθῶν.

3. Καὶ τὸ ἄλγημά μου ἀνεκαινίσθη. Ἐθερμάνθη ἡ καρδία μου ἐντός μου, καὶ ἐν τῇ μελέτῃ μου ἐκκαυθήσεται πῦρ.

4. Ἐλάλησα ἐν γλώσσῃ μου. Γνώρισόν μοι Κύριε τὸ πέρας μου, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν μου τίς ἐστιν. ἵνα γνῶ, τί ὑστερῶ ἐγώ.

5. Ἰδοὺ παλαιστὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ὡσεὶ οὐθὲν ἐνώπιόν σου.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Γινώσκωντας, ὅτι μεγάλος ὄλισθος εἶναι εἰς τοῦτο τὸ ὄργανον τῆς λαλιᾶς, θέλω βάλει πολλὴν ἐπιμέλειαν, νὰ φύγω τὴν ἁμαρτίαν τῆς γλώττης, δὲν συντυχαίνωντας λόγον ἀπρεπον.

2. Καὶ οὕτως ἔκλεισα, καὶ ἐφύλαξα τὸ στόμα μου, σιωπῶντας εἰς ὅλας τὰς ὕβρεις ὅπου μοῦ εἶπαν οἱ ἀντιλέγοντες, καὶ μάλιστα ὁ Σεμεῒς. Τοῦτον λέγει ἁμαρτωλὸν, διατὶ χωρὶς νὰ τὸν ἀδικήσῃ ποσῶς ὁ Δαβίδ, τὸν ἐκυνήγα μὲ λίθους, καὶ τὸν ἔλεγεν ἄνδρα αἱμάτων, παράνομον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ὁ δὲ ὡς πρᾶος καὶ ταπεινὸς ἐσιώπα, καὶ δὲν ἀφῆκε τοὺς δούλους του, νὰ τὸν παιδεύσουν, ὡς ἔπρεπε.

3. Ταῦτα πάντα πάσχων, ἐνθυμούμουν τὴν ἁμαρτίαν μου, ἠξεύρωντας, ὅτι δι' αὐτὴν μοῦ ἦλθασι τόσαις ἀγκίδες τῶν θλίψεων. καὶ ἐθερμαίνετο ἡ καρδία μου τοσοῦτον ἀπὸ τὴν ἀθυμίαν, ὅπου μοῦ ἐφαίνετο, ὅτι ὑπὸ πυρὸς ἐξεκαίετο.

4. Πλὴν πρὸς μὲν τὸν λοιδοροῦντα δὲν ἀπεκρίθηκα τίποτα. Μόνον ἐσένα τὸν Δεσπότην παρακαλῶ, νὰ μοῦ φανερώσῃς, πότες εἶναι τὸ τέλος τῆς παρούσης ζωῆς μου, διὰ νὰ ἠξεύρω πότες ἔχω νὰ λυτρωθῶ, ἀπὸ τόσας θλίψεις καὶ βάσανα.

5. Ὁ Σύμμαχος. Ἰδοὺ ὡς σπιθαμὰς ἔδωκας τὰς ἡμέρας, καὶ ἡ βίωσίς μου ὡς οὐδὲν ἀντικρύς σου. Ἤγουν, τόσον ὀλίγας ἡμέρας μοῦ ἔδωσες, ὅπου δὲν εἶναι τίποτας ἀντικρύς σου ἡ βίωσίς μου· Ἐπειδὴ ὅλη ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου συγκρινομέ-

νη μὲ τὴν μέλλουσαν, δὲν εἶναι οὔτε μία ἡμέρα, ἀλλ' ὀλιγώτερον.

6. Ὥστε πᾶσα φύσις τῶν πραγμάτων, οὐ μόνον τῶν ἀναισθήτων, καὶ ἀσυνέτων, εἶναι ματαία ὡς ἐπίκηρος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ὅπου φαίνεται μέγας, καὶ ὑπεραίρεται, εἶναι μάταιος κατὰ τὴν σάρκα, καὶ πρόσκαιρος.

7. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὅλα του τὰ προσωρινὰ ἀξιώματα, παρέρχονται τόσον τάχιστα, καὶ ὀγλήγορα, ὥσπερ νὰ ἦτον εἶνα εἰκόνισμα, ἀγνωσία μεγάλη εἶναι, καὶ ἀφροσύνη του, νὰ φροντίζῃ μὲ τόσον περισπασμὸν τοιαῦτα ψεύδη, καὶ μάταια, καὶ νὰ συνάγῃ ἀργύριον, χρυσίον, καὶ ἄλλα ὅμοια, τὰ ὁποῖα κληρονομοῦσιν ἄλλοι, ὅπου δὲν τοὺς ἠξεύρει· εἰ δὲ πάλιν καὶ τὰ λάβουν οἱ Συγγενεῖς, καὶ φίλοι του, τὰ ἐξοδιάζουν κακὰ, καὶ μάταια.

8. Ὅσον διὰ λόγου μου, δὲν θέλω νὰ ἐλπίσω εἰς ἄλλον, μόνον εἰς ἐσένα τὸν Θεὸν καὶ Δεσπότην μου, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι ὅλος μου ὁ πλοῦτος, ἡ μακαριότης μου, καὶ ἡ ὑπόστασις.

9. Ὅστις καθὼς διὰ τὰς ἁμαρτίας μου, μὲ ἀφῆκε νὰ γεύω τῶν μισούντων με ὄνειδος, οὕτω πάλιν δύναται, νὰ μὲ λυτρώσῃ ἀπὸ πᾶσαν ἀνομίαν. Ὅτι λαμβανών τὰς αἰτίας, παύουσιν αἱ τούτων ἐνέργειαι. διὰ τὸν Σεμεῒ λέγει καὶ ταῦτα.

10. Ὅτι ἐπειδὴ ἐγνώριζα, πῶς ἡ λοιδορίαις ὅπου μου ἔλεγεν, ἦταν μὲ συγχώρησίν σου, διὰ αὐτὸ σιωπῶντας, ἐδεχόμουν τὰς μάστιγας. Ἐκεῖνον μὲν παρορῶν ὡς ὄργανον, τὴν δὲ εὐσπλαγχνίαν σου ἱκετεύων νὰ παύσῃ τὴν παίδευσιν. Ὅτι ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν μαστίγων, καὶ τὴν δριμύτητα τῶν λυπηρῶν ἠχάμνησα.

11. Οὐχ ἁπλῶς δὲ καὶ χωρὶς αἰτίαν εὔλογον παιδεύεις τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ διελέγχων τὰ ἐπταισμένα. καὶ ὡς ἰατρὸς ἄριστος, κόπτεις, καὶ ῥίπτεις τὰ σαπήματα, καὶ κατακαίεις μὲ τοὺς πόνους τὸν πάσχοντα, τὴν ὑγείαν παντόφως πραγματευόμενος. Ταῦτα εἰς τὸν νοῦν μου συλλογιζόμενος, βλέπω πάλιν τοὺς ἀνθρώπους καὶ ταράττονται διὰ πρόσκαιρα, καὶ μάταια πράγματα.

6. Πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν.

7. Μέντοιγε ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος. Πλὴν μάτην ταράσσεται. Θησαυρίζει, καὶ οὐ γινώσκει τίνι συνάξει αὐτά.

8. Καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου, οὐχὶ Κύριος; καὶ ἡ ὑπόστασίς μου παρὰ σοῦ ἐστιν.

9. Ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν μου ῥῦσαί με. Ὄνειδος ἄφρονι ἔδωκάς με.

10. Ἐκωφώθην, καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, ὅτι σὺ ἐποίησας. Ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὰς μάστιγάς σου· ἀπὸ γὰρ τῆς ἰσχύος τῆς χειρός σου ἐγὼ ἐξέλιπον.

11. Ἐν ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνομίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον, καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Πλὴν μάτην ταράσσεται πᾶς ἄνθρωπος.

12. Εἰσάκουστον τῆς προσευχῆς μου Κύριε, καὶ τῆς δεήσεώς μου. ἐνώτισαι τῶν δακρύων μου. Μὴ παρασιωπήσῃς.

13. Ὅτι πάροικος ἐγώ εἰμι παρὰ σοί, καὶ παρεπίδημος, καθὼς πάντες οἱ πατέρες μου.

14. Ἄνες μοι, ἵνα ἀναψύξω, πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ ὑπάρξω.

12. Λοιπὸν πρὸς σὲ ἐπιστρέφων ἔτι ζητῶ βοήθειαν. Ναὶ Πολυέλεε Δέσποτα, ἐπάκουσόν μου τὴν δέησιν, καὶ μή μου παρείδῃς τὰ δάκρυα.

13. Ὅτι δὲν σταματῶ καιρὸν πολὺν εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, ἐπειδὴ εἶμαι ἐξορισμένος, καὶ πάροικος, καθὼς ἦσαν ὅλοι μου οἱ Προπάτορες.

14. Λοιπὸν μὲ τὴν διατεταγμένην εὐσπλαγχνίαν, ὁποῦ ἔχουσι πανταχοῦ συνήθειαν, νὰ ἀποκοιτάζουν τοὺς ξένους, συγχώρησόν μοι ὀλίγην ἄνεσιν, καὶ τὴν λυπηρῶν κατάπαυσιν. Δόσαι μικρὰν ἀναψυχὴν τῇ ψυχῇ μου, ἕως οὗ διευρίσκομαι εἰς ταύτην τὴν ἐξορίαν, πρὶν ὑπάγω εἰς τὸν ἄλλον Κόσμον, καὶ τότε πλέον δὲν ἐπιστρέφω ἐνθάδε, ὅτι ἀδύνατον.

Εἰς τὸ τέλος, Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΛΘ΄.

Τινὲς μὲν ἐνόμισαν, ὅτι διὰ τὸν Ἱερεμίαν λέγει τοῦτος ὁ Ψαλμός, καὶ ἄλλοι διὰ τὸν Δανιὴλ, ἐπειδὴ καὶ οἱ δύο εἰς τὸν λάκκον ἐβλήθησαν. καὶ ἕτεροι διὰ τοὺς Βαβυλωνίους αἰχμαλώτους ἐνόμισαν. Ἀλλὰ καλλίτερα ἁρμόζει διὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης, τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς προσελάβετο, καὶ μᾶς ἐλύτρωσεν ὅλους ἀπὸ τὸν θάνατον· τὸν ὁποῖον πρεπόντως λάκκον, καὶ ταλαιπωρίαν ὠνόμασε· πηλὸν δὲ ἰλύος, τὴν ἁμαρτίαν ὡς πολλὴν δυσωδίαν ἔχουσαν. Λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἀφίνοντες τὰς ἄλλας ἐξηγήσεις, θέλομεν ἑρμηνεύσει τοῦτον τὸν Ψαλμὸν, πῶς συντυχαίνει ὁ Χριστὸς διὰ ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ὅτι ὅποιος θελήσει νὰ τὸν ἐξηγήσῃ ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Δαβίδ, δὲν χρειάζεται ἄλλην ἑρμηνείαν· ἐπειδὴ εἰς τὸν παράνω Ψαλμὸν ἐζήτα ἀπὸ τὸν Θεὸν βοήθειαν, καὶ ἐδῶ εὐχαριστᾷ πῶς τὸν ἐλύτρωσεν ἀπὸ ταλαιπωρίας, καὶ βάσανα.

Τὸ Κείμενον.

1. Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον, καὶ προσέσχε μοι· καὶ εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς μου.

2. Καὶ ἀνήγαγέ με ἐκ

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἐργαζόμενος τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἤλπιζα εἰς τὸν Θεὸν, καὶ Πατέρα μου (λέγει ὁ Χριστὸς ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν) καὶ οὕτως ἔτυχον τῆς ἐλπίδος, καὶ ἐπήκουσέ μου τὴν δέησιν.

2. Καὶ λυτρώσας τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τὸν

ᾅδην,

ἅδην, καὶ θάνατον (ὅστις λέγεται λάκκος ταλαιπωρίας) ἀνέστησεν ἀπὸ τὸν πηλὸν τὸ σῶμά μου, ἤγουν, ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας τὸν βόρβορον.

3. Καὶ ἐστερέωσεν εἰς ἀσάλευτον πέτραν τοὺς πόδας μου. Διὰ τὴν Ἐκκλησίαν λέγει. Ἤγουν ὅλους ἡμᾶς, ὁποῦ ἐπιστεύαμεν, μὲ τὴν βοήθειαν αὐτοῦ, ὁποῦ μᾶς ὡδήγησεν εἰς τὴν προτέραν πλάνην.

4. Καὶ ἀντὶ τῆς δυσσεβοῦς τῶν εἰδώλων λατρείας, ὁποῦ εὑρισκόμεθεν βυθισμένοι, ἐδιδάχθημεν ἕνα καινούργιον ᾆσμα, καὶ ψάλσιμον τοῦ τρισυποστάτου Θεοῦ ὡραιότατον.

5. Πολλοὶ γοῦν, ὁποῦ δὲν ἐγεύθησαν τὰ ἀγαθὰ, οὔτε τὰ ἐδοκίμασαν πρότερον, θέλουν τὰ ἰδῇ, νὰ προσέλθουν μὲ φόβον εὐλαβείας, καὶ θάῤῥος, ἐλπίζοντες εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν αὐτοῦ τοῦ ὄντως Θεοῦ, νὰ τύχωσι συγχωρήσεως.

6. Ὄντως καλότυχος εἶναι ὅστις ἐλπίζει μόνον εἰς τὸν Θεὸν, καὶ δὲν προσέχει εἰς τὰ εἴδωλα, οὔτε εἰς ἐπίγεια πράγματα· τὰ ὁποῖα εἰς τὸ τέλος εἶναι μάταια ὅλα, καὶ εὐκαταφρόνητα.

7. Καὶ κατὰ ἀλήθειαν πολλὰ μεγάλα, καὶ ἐξαίσια θαυμάσια ἐτέλεσας Κύριε, καὶ δὲν φθάνει ἀνθρώπινος νοῦς νὰ καταλάβῃ τὸ ὕψος τῶν διανοημάτων σου.

8. Τὰ ὁποῖα ὅταν βουληθῶ νὰ ἀναγγείλω, καὶ νὰ τὰ κηρύξω, ὑπερβαίνουσι πάντα ἀριθμόν. Καὶ ὅσοι τὰ ἀκούσουν, ἐπιστρέφουν, καὶ γίνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν ἀμέτρητος.

9. Ἐξαιρετώτερα δὲ, διὰ νὰ λυτρώσῃς τὸν Κόσμον, ηὗρες τρόπον, καὶ μέθοδον ὑπερθαύμαστον· καὶ δὲν ἠθέλησες θυσίαν, καὶ προσφορὰν νεκρῶν πραγμάτων, κατὰ τὴν νομικὴν συνήθειαν, ἀλλ᾽ ἐκατασκεύασες εἰς ἐμὲ (ὁποῦ εἶμαι Θεὸς) ἕνα σῶμα, καὶ ὥρισες νὰ σοῦ προσφέρω εἰς θυσίαν τὴν ὑπακοὴν, καὶ θέλησιν.

10. Δὲν ἠθέλησας θυσίας, καὶ ὁλοκαυτώματα, νὰ σοῦ προσφέρουν οἱ ἄνθρωποι διὰ τὰς

λάκκου ταλαιπωρίας, καὶ ἀπὸ πηλοῦ ἰλύος.

3. Καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου, καὶ κατεύθυνε τὰ διαβήματά μου.

4. Καὶ ἀνέβαλεν εἰς τὸ στόμα μου ᾆσμα καινὸν, ὕμνον τῷ Θεῷ ἡμῶν.

5. Ὄψονται πολλοὶ, καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐλπιοῦσιν ἐπὶ Κύριον.

6. Μακάριος ἀνὴρ οὗ ἐστὶ τὸ ὄνομα Κυρίου ἐλπὶς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπέβλεψεν εἰς ματαιότητας, καὶ μανίας ψευδεῖς.

7. Πολλὰ ἐποίησας σὺ, Κύριε ὁ Θεός μου, τὰ θαυμάσιά σου. Καὶ τοῖς διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστι τίς ὁμοιωθήσεταί σοι.

8. Ἀπήγγειλα, καὶ ἐλάλησα. Ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμόν.

9. Θυσίαν, καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι.

10. Ὁλοκαυτώματα, καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ

ἐζή-

ἐζήτησας. Τότε εἶπον, ἰδοὺ ἥκω.

11. Ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημάσου ὁ Θεόςμου ἠβουλήθην, καὶ τὸν Νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου.

12. Εὐηγγελισάμην δικαιοσύνην, ἐν Ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ. Ἰδοὺ τὰ χείλημου οὐ μὴ κωλύσω. Κύριε σὺ ἔγνως.

13. Τὴν δικαιοσύνην σου οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου. τὴν ἀλήθειάνσου, καὶ τὸ σωτήριόν σου εἶπα.

14. Οὐκ ἔκρυψα τὸ ἔλεόςσου, καὶ τὴν ἀλήθειάνσου ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς.

15. Σὺ δὲ Κύριε, μὴ μακρύνῃς τοὺς οἰκτιρμούςσου ἀπ' ἐμοῦ. Τὸ ἔλεόςσου, καὶ ἡ ἀλήθειάσου, διαπαντὸς ἀντιλάβοιτόμου.

16. Ὅτι περιέσχον με κακὰ, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός. Κατέλαβόν με αἱ ἀνομίαιμου, καὶ οὐκ ἠδυνήθην τοῦ βλέπειν.

17. Ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κε-

ἁμαρτίας αὐτῶν, κατὰ τὴν παλαιὰν τοῦ Νόμου συνήθειαν, ἀλλὰ μόνον ἐμὲ ηὐδόκησες νὰ θυσιασθῶ. Ὅθεν ἐπήκουσα τοῦ θελήματόςσου, καὶ εἶπον. Ἰδοὺ ἔρχομαι, καὶ ἀποθαίνω χαρούμενος.

11. Καὶ τοῦτο ἀλόγως· ἐπειδὴ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Γενέσεως, καὶ τῶν λοιπῶν Βίβλων, καὶ Ψαλμῶν, εἶναι γεγραμμένον διὰ λόγουμου, καὶ προωρισμένον, νὰ κάμω τὸ θέλημάσου Πάτερμου· καὶ μὲ τοσαύτην ἄκραν ταπείνωσιν, νὰ ὑψωθῶ εἰς τοιαύτην ἄμετρον δόξαν. Καὶ οὕτως ἔπρεπε νὰ κάμω, ἐπειδὴ ἔχω τὸν Νόμον σου εἰς τὸ μέσον τῆς καρδίαςμου. καὶ ὅλαις ἡ Γραφαῖς διαλαμβάνουν πληρέστατα, καὶ προεφήτευσαν διὰ τοῦτόνμου τὸν ἑκούσιον θάνατον.

12. Καὶ μετὰ θάνατον, πρῶτον δι' ἐμοῦ, ἔπειτα διὰ μέσου τῶν Ἀποστόλωνμου, καὶ τῶν αὐτῶν Διαδόχων Ἀρχιερέων καὶ διδασκάλων, ἐκήρυξα πανταχοῦ τὴν δικαιοσύνηνσου, καὶ τὸ ὄνομάσου εἰς τὸ πλῆθος ὅλον οὐ μόνον τῶν Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐθνῶν, καθὼς γινώσκεις.

13. Δὲν ἔκρυψα τὴν ἀλήθειάνσου, μὲ τὴν ὁποίαν ἐπλείωσες ὅσα ἔταξες ἀνελλιπῶς, καὶ τὴν σωτηρίαν, ὁποῦ ἔκαμες τοῦ Κόσμου.

14. Καὶ τὴν ἐλεημοσύνηνσου ἐφανέρωσα εἰς σύναξιν λαῶν ἀμετρήτων, καὶ σὲ ἐκήρυξα.

15. Λοιπὸν Κύριε δὲν λείπεται ἄλλο τί, εἰμὴ μόνον νὰ μὴ μακρύνῃς ἀπὸ ἐμένα (μιλῶ ὡς κεφαλὴ τοῦ λαοῦμου, ἐπειδὴ αὐτοὶ εἶναι τὰ μέλημου) τὸ ἔλεόςσου, καθὼς ἔταξες. ἀλλὰ νὰ τοὺς σκέπῃς, καὶ νὰ τοὺς βοηθᾷς πάντοτε.

16. Ὅτι (νὰ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν) ἐὰν κοιτάξω τὰ κακὰ, ἤγουν τοὺς πειρασμοὺς ὁποῦ μὲ ἐκύκλωσαν, εἶναι ἀμέτρητοι· καὶ ἡ ἁμαρτίαις, εἰς ταῖς ὁποίαις πίπτω διὰ τῶν μελῶνμου, φαίνονται τοιαῦται, ὁποῦ δὲν δύναμαι νὰ ταῖς βλέπω.

17. Διατὶ εἶναι τόσαις, ὁποῦ περισσεύουν εἰς τὸν ἀριθμὸν ταῖς τρίχας τῆς κεφαλῆςμου.

Ὅθεν

Ὅθεν δειλιῶ, καὶ δὲν ἔχω σχεδὸν καρδίαν, καὶ δύναμιν.

18. Τὸ λοιπὸν, διὰ νὰ μὴ μείνῃ εἰς πολλοὺς τὸ πάθος μου ἀνωφέλευτον, θέλησον Κύριε νὰ μὲ λυτρώσῃς, καὶ κοίταξε νὰ μοῦ βοηθήσῃς, ἤγουν τὸ μυστικόν σῶμά μου.

19. Καὶ ἂς συγχυσθοῦν, καὶ νὰ ἐντραποῦσιν αὐτάμα οἱ κάκιστοι δαίμονες, ὅπου δὲν γυρεύουσιν ἄλλο μὲ τοὺς πειρασμούς τους, πάρεξ νὰ πάρουν τὴν ζωήν μου, τουτέστι τὴν χάριν σου ἀπὸ τὸν λαόν σου.

20. Ἂς μείνουν λέγω ἄπρακτοι, καὶ κατησχυμμένοι ὅλοι οἱ κακοθελητάδες μου.

21. Καὶ οὕτως εὐθὺς ἂς πάρουν τὴν ἐντροπήν τους, καθὼς εἶναι γλήγοροι νὰ θανατώσουν μίαν ψυχήν, καὶ νὰ φωνάζουν εὖγε, εὖγε περιγελῶντές με.

22. Καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἂς χαροῦσι, νὰ εὐφρανθοῦσιν εἰς σὲ, ὅσοι σὲ ποθοῦσι, καὶ σὲ γυρεύουσι, καὶ ἂς λέγουν πάντοτε· Δοξασμένος νὰ εἶναι ὁ Κύριος. Ἔτι δὲ ὅσοι ἀγαποῦσι νὰ εὕρουν τὴν σωτηρίαν ἀπὸ σοῦ.

23. Καὶ πᾶς ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς (ἐὰν εἶναι, καὶ πτωχὸς ἄπορος) νὰ δοξάζῃ καὶ νὰ καυχᾶται λέγωντας. Ὁ Κύριος ἔχει τὴν εὔνοιαν, καὶ φροντίδα μου.

24. Ναὶ Κύριε καὶ Θεέ μου, ἐσὺ εἶσαι ὁ ὑπερασπιστής μου, καὶ σύμμαχος. Λοιπὸν δέομαί σου, μὴν ἀργήσῃς, νὰ μοῦ βοηθήσῃς τοῦ δούλου σου.

φαλῆς μου, καὶ ἡ καρδία μου ἐγκατέλιπέ με.

18. Εὐδόκησον Κύριε τοῦ ῥύσασθαί με. Κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι πρόσχες.

19. Καταισχυνθείησαν, καὶ ἐντραπείησαν ἅμα, οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου, τοῦ ἐξᾶραι αὐτήν.

20. Ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ καταισχυνθείησαν οἱ θέλοντές μοι κακά.

21. Κομισάσθωσαν παραχρῆμα αἰσχύνην αὐτῶν, οἱ λέγοντές μοι εὖγε, εὖγε.

22. Ἀγαλλιάσθωσαν, καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε Κύριε. Καὶ εἰπάτωσαν διαπαντὸς μεγαλυνθήτω ὁ Κύριος, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.

23. Ἐγὼ δὲ πτωχός εἰμι, καὶ πένης, Κύριος φροντιεῖ μου.

24. Βοηθός μου, καὶ ὑπερασπιστής μου εἶ σὺ, ὁ Θεός μου μὴ χρονίσῃς.

Δόξα.

Εἰς τὸ τέλος, Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Μ'.

Τινὲς μὲν τοῦτον τὸν Ψαλμὸν τῷ Ἐζεκίᾳ, καὶ ἕτεροι αὐτῷ τῷ Δαβὶδ ἀνέθεσαν, ἀλλὰ σφάλλουσιν, ὅτι τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον μᾶς ἑρμηνεύει σαφέστατα, πῶς ἁρμόζει τῷ Δεσπότῃ Χριστῷ ἡ τούτου ἐξήγησις. Ὅς τις διαλεγόμενος μὲ τοὺς Μαθητὰς, εἶπεν αὐτοῖς. Εἰ ταῦτα οἴδατε,

Μα-

Μακάριοι ἐςὲ, ἐὰν ποιῆτε αὐτά. Ἔπειτα λέγει. Ὁ τρώγων μετ᾽ ἐμοῦ τὸν ἄρτον, ἐπῆρεν ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. Ἐπειδὴ γοῦν αὐτὸς ὁ Δεσπότης ἀναφέρει τὰς ῥήσεις διὰ λόγου του, δὲν εἶναι πρέπον νὰ μεταπλάσσωμεν ἡμεῖς εἰς ἄλλην ὑπόθεσιν τὴν ἐξήγησιν. Μάλιςα ὁποῦ ὁμιλεῖ ἐμφανέςατα τὸ κατ᾽ αὐτοῦ παράνομον συμβούλιον, καὶ μῖσος τῶν ἀχαρίςων Ἰουδαίων, καὶ τὴν ἀνάςασιν, καὶ τὴν μέλλουσαν κατ᾽ αὐτῶν ἀνταπόδοσιν.

Τὸ Κείμενον.

1. Μακάριος ὁ συνιῶν ἐπὶ πτωχὸν, καὶ πένητα. Ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ῥύσεται αὐτὸν ὁ Κύριος.

2. Κύριος διαφυλάξαι αὐτὸν, καὶ ζῆσαι αὐτὸν, καὶ μακαρίσαι αὐτὸν ἐν τῇ γῇ, καὶ μὴ παραδῷ αὐτὸν εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ.

3. Κύριος βοηθήσει αὐτῷ ἐπὶ κλίνης ὀδύνης αὐτοῦ. Ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ ἔςρεψας ἐν τῇ ἀῤῥωςίᾳ αὐτοῦ.

4. Ἐγὼ εἶπα Κύριε ἐλέησόν με, ἴασαι τὴν ψυχήν μου, ὅτι ἥμαρτόν σοι.

5. Οἱ ἐχθροί μου εἶπον κακά μοι. Πότε ἀποθανεῖται, καὶ ἀπολεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

6. Καὶ εἰσεπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει ἡ

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Μακάριος ὅποιος μὲ γνωρίζει τίς εἶμαι, κεκρυμμένος εἰς τοῦτο τὸ πτωχὸν, καὶ ἀτελὲς σχῆμα τῆς ἀνθρωπότητος· καὶ ἔσωθεν τῆς ταπεινότητος, καταλαμβάνει τὸ μεγαλεῖόν μου, καὶ ὑποτάσσεται εἰς ὅλα μου τὰ προςάγματα. Ὅτι τοῦ τοιούτου εἰς ὅλας του τὰς θλίψεις, καὶ βάσανα, ἔτι δὲ εἰς τὴν ὥραν τοῦ θανάτου, καὶ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως, πάντοτε τοῦ θέλει βοηθᾷ, καὶ νὰ τὸν σώσῃ ὁ Κύριος.

2. Νὰ τὸν διαφυλάξῃ ἐδῶ μὲ τὴν χάριν, καὶ ἐκεῖ μὲ δόξαν αἰώνιον. νὰ τὸν κάμῃ ἐδῶ εἰς τὴν γῆν Μακάριον μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς δικαιώσεως, καὶ ἐκεῖ πάλιν εἰς τὴν γῆν τῶν ζώντων, μὲ βραβεῖα πολύτιμα. καὶ νὰ μὴ τὸν ἀφήσῃ, νὰ πέσῃ εἰς τὴν δύναμιν τῶν ἐχθρῶν του, κἂν ὁρατοὶ εἶναι, κἂν ἀόρατοι.

3. Μάλιςα ὅταν εἶναι εἰς ὀδύνην τινὰ ἀσθενείας, ἢ εἰς κίνδυνον θανάτου, τοῦ θέλει μεταςρέψει τὸ ςρῶμα τῆς θλίψεως, εἰς κλίνην ἀναπαύσεως.

4. Ἐγὼ ὅσον εἰς τοῦ λόγου μου, ἐπειδὴ ἐσήκωσα ὅλας τὰς ἁμαρτίας τοῦ Κόσμου, ζητῶ τοῦ Θεοῦ βοήθειαν, διὰ τὸ γένος τῆς ἀνθρωπότητος, νὰ τοὺς συγχωρήσῃ εἰς ὅσα ὡς ἄνθρωποι ἥμαρτον, καὶ νὰ μὴν ἀφήσῃ τὴν ψυχήν μου ὥραν πολλὴν εἰς ἀγωνίαν, ἢ εἰς τὸν ᾅδην.

5. Ὅτι κατὰ ἀλήθειαν πολλὰ κακὰ μοῦ ἐνέδειξαν οἱ ἀχάριςοι Ἰουδαῖοι, ὁποῦ ἐγὼ ἦλθα, διὰ νὰ τοὺς σώσω, καὶ αὐτοὶ μὲ ἐκαταφρόνεσαν, καὶ ἐπιθυμοῦσαν τὸν θάνατόν μου, λέγοντες· Πότε νὰ ἀποθάνῃ, καὶ νὰ ἀφανισθῇ ἡ ἐνθύμησίς του τέλεια.

6. Πολλάκις ἤρχουνταν, νὰ ἀκούσουν τὴν διδαχήν μου, καὶ νὰ ἰδοῦσι τὰ θαυμάσια, ὄχι

δια εὐλάβειαν, ἀλλὰ μὲ πονηρίαν, νὰ μὲ βλάψουν, ἢ νὰ μοῦ καταλαλήσουν οἱ ἄνομοι. Καὶ μάλιστα ὁ δόλιος Μαθητὴς, καὶ ἐπίβουλος Ἰούδας, ὁποῦ μοῦ ἔκαμνε τὸν φίλον, ἔπειτα ἐσυμφώνησε μετ' αὐτῶν τὴν προδοσίαν.

7. Καὶ ἀφ' οὗ ἤθελαν ἀναχωρήσῃ ἀπὸ ἐμένα, ἐσυντύχεναν κατὰ τὴν κακίαν τους· καὶ καταλαλοῦντες τὴν διδαχήν μου, ἐμελετοῦσαν, καὶ ἐσυλλογίζουνταν, νὰ μὲ βλάψουσι.

8. Καὶ τόσον ἐπλήθυνεν ὁ φθόνος τους, ὁποῦ ἕως τὸ ὕστερον ἔκαμαν συμβουλὴν παράνομον νὰ μὲ θανατώσουν. Εἰς τὴν ὁποίαν, καθὼς αὐτοὶ εἶπον, ὅτι ἐὰν αὐτὸν ἀποκτείνωμεν, δὲν ἐγείρεται πλέον ἀπὸ τὸν θάνατον, οὕτω λέγω καὶ ἐγὼ πρὸς αὐτούς· ὦ ἄφρονες, ὅστις ἀποθάνῃ θεληματικῶς, δύναται πάλιν ὅταν βουληθῇ, νὰ ξυπνήσῃ ἀπὸ τὸν θάνατον.

9. Καὶ μάλιστα ἕνας ἀπ' ἐκείνους, ὁποῦ ἔδειχνεν ὡς φίλος μου, καὶ τοῦ ἔκαμα πολλὰς εὐεργεσίας, καὶ ἤλπιζα ἀνταμοιβὴν τῶν δωρεῶν ἀπὸ λόγου του, καὶ τὸν ἐκάθιζα ἀντάμα μου εἰς τὴν τράπεζαν, αὐτὸς δὲ ὁ ἀχάριστος, ὁ μαθητὴς, καὶ ἐπίβουλος, ὡς δόλιος μὲ ἐπρόδωσε. Τὸν δόλον λέγει πτέρναν μεταφορικῶς, ὥσὰν τὶς βάνει τὸν πόδα του νὰ σκουντάψῃ ἄλλος, νὰ πέσῃ.

10. Ἀλλὰ σὺ Κύριε ἐλέησον, καὶ ἀνάστησόν με, νὰ ἀνταποδώσω καθὼς πρέπει τὴν ἀνομίαν τους.

11. Εἰς τοῦτο εἶδα καὶ ἐγνώρισα, πόσον με ἀγαπᾷς ὦ Πάτερ μου, ὅτι ὅλα μου τὰ θελήματα ἐπλήρωσες. Λοιπὸν οἱ ἐχθροί μου δὲν θέλουν χαρῇ εἰς τοῦ λόγου μου.

12. Ὅτι διὰ τὴν ἀκακίαν μου, οὐ μόνον ἀνεστάθηκα ὑπὸ σοῦ βοηθούμενος, ἀλλὰ καὶ τὴν προσληφθεῖσαν σάρκα ἐθέωσας, καὶ συγκάθεδρόν σου ἐποίησας, νὰ δοξάζεται μετὰ σοῦ αἰώνια.

13. Θαυμάσας τὴν ἄρρητον φιλανθρωπίαν τοῦ Δεσπότου ὁ Μακάριος Προφήτης, πῶς ἐδέχθη πτωχείαν ἑκούσιον, Τελειώνει τὸν Ψαλ-

καρδία αὐτοῦ συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτῷ.

7. Ἐξεπορεύετο ἔξω, καὶ ἐλάλει ἐπιτοαυτό. Κατ' ἐμοῦ ἐψιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροί μου. κατ' ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακά μοι.

8. Λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ. Μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι;

9. Καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου, ἐφ' ὃν ἤλπισα, ὁ ἐσθίων ἄρτους μου, ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν.

10. Σὺ δὲ Κύριε ἐλέησόν με, καὶ ἀνάστησόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς.

11. Ἐν τούτῳ ἔγνων, ὅτι τεθέληκάς με, ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ.

12. Ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντελάβου, καὶ ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα.

13. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ἀπὸ τοῦ

αἰῶνος, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα. γένοιτο, γένοιτο.

μὸν εἰς ὕμνον ἁρμόδιον, καὶ ἀποδείχνει τὸν Θεὸν αἰώνιον, λέγωντας. Δοξασμένος νὰ εἶναι ὁ Κύριος, καὶ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμὴν, Ἀμήν.

Εἰς τὸ τέλος, εἰς σύνεσιν τοῖς Υἱοῖς Κορέ. Ψαλμὸς ΜΑ΄.

Διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν Ἰουδαίων, τοὺς ἀφῆκεν ὁ Θεὸς, καὶ τοὺς εἶχαν οἱ Βαβυλώνιοι αἰχμαλώτους, χρόνους ἑβδομήκοντα. Ὡς ἐκ προσώπου τούτων λοιπὸν ἐγράφη ὁ Ψαλμὸς, πῶς ἐθρηνοῦσαν, ἐπιποθοῦντες τὴν λύτρωσιν, πότε νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, νὰ προσδέχωνται πάλιν τῷ Θεῷ, μὲ τὴν συνήθη παῤῥησίαν ὡς πρότερον. Οὕτω καὶ πᾶσα εὐλαβὴς ψυχὴ ἡμῶν τῶν πιστῶν, ὅπου ἐπιθυμᾶ τὴν Οὐράνιον ἀπόλαυσιν, ἠμπορεῖ νὰ τὸν λέγῃ μετὰ πόθου, καὶ κατανύξεως.

Τὸ Κείμενον.

1. ὋΝ τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ Ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχή μου πρὸς σὲ ὁ Θεός.

2. Ἐδίψησεν ἡ ψυχή μου πρὸς τὸν Θεὸν, τὸν ἰσχυρὸν, τὸν ζῶντα. Πότε ἥξω, καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ.

3. Ἐγενήθη τὰ δάκρυά μου ἐμοὶ ἄρτος, ἡμέρας, καὶ νυκτὸς, ἐν τῷ λέγεσθαί μοι καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν· ποῦ ἐστιν ὁ Θεός σου;

4. Ταῦτα ἐμνήσθην, καὶ ἐξέχεα ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν ψυχήν μου. Ὅτι διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκηνῆς θαυμαστῆς, ἕως τοῦ οἴκου τοῦ

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΚΑθὼς ἐπιποθεῖ πολλάκις ἡ Ἔλαφος, πότε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν βρύσιν, νὰ δροσίσῃ τὴν ἄμετρον δίψαν της. Οὕτω καὶ ἡ ψυχή μου βασανιζομένη ἀπὸ διαφόρους φροντίδας τοῦ βίου, διψᾶ πολλὰ, καὶ ὀρέγεται, πότε νὰ εὔγῃ ἀπὸ τὸν τάφον τοῦτον τοῦ σώματος, νὰ ἔλθῃ νὰ σὲ ἀπολαύσῃ Θεέ μου γλυκύτατε.

2. Ζῶντα καλεῖ τὸν Θεὸν ἁρμοδίως, καὶ Παντοδύναμον, ἐπειδὴ οἱ Βαβυλώνιοι ἐπίστευαν νεκρὰ, καὶ ἄψυχα εἴδωλα.

3. Καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν μὲ ὀνειδίζουσιν οἱ ἐχθροί μου λέγοντες. Ποῦ εἶναι ὁ Θεός σου, καὶ δὲν σου βοηθᾶ; Καὶ τοῦτον τήκομαι ἀπὸ τὴν λύπην ταύτην, καὶ ἀπὸ τὸν ἔνθεον ἔρωτα μαραίνομαι, ὅπου ἄλλην τροφὴν δὲν μεταλαμβάνω, μόνον αὐτοὺς ἄρτους, σεναγμοὺς, καὶ δάκρυα.

4. Ταῦτα ἐνθυμούμενος, ἐξάπτει ἡ ψυχή μου εἰς ἔρωτα περισσότερον, πότε νὰ περάσῃ ἡ δεινὴ τούτη αἰχμαλωσία, νὰ ὑπάγω εἰς τὴν θαυμαστὴν σκέπην τοῦ Θεοῦ. Διὰ τὸν Ναὸν, ὅπου ᾠκοδόμησαν ὕστερα, μετὰ τὴν λύτρωσιν

προλέγει ἐδῶ, πῶς θέλουν ἑορτάζει, ϗ νὰ δοξάζουν τὸν Κύριον μὲ φωνὴν ἀγαλλιάσεως.

5. Ὅθεν πρὸς παρηγορίαν τοῦ λαοῦ λέγει ϗ ταῦτα. Διατί γοῦν μὲ συνταράσσεις ψυχή μου, ϗ μένεις τόσον περίλυπος;

6. Ἔχε εἰς τὸν Θεὸν τὰς ἐλπίδας σου, ὅτι τάχιστα ὑπάγομεν πάλιν εἰς τὴν μακαρίαν πόλιν ἐκείνην, νὰ δοξολογοῦμεν τὸν Κύριον, νὰ ἔχωμεν πᾶσαν σωτηρίαν, ϗ ἀπόλαυσιν, ὡς ϗ πρότερον.

7. Μὲ ὅλον τοῦτο, ὅταν ἡ ψυχή μου στραφῇ νὰ ἴδῃ πῶς εἴμεσθεν ἀκόμι μακρὰν ἀπὸ τὸν Γορδάνην, ϗ τὸ μικρὸν ὄρος τοῦ Ἑρμωνιείμ, λυπᾶται πολλὰ, ϗ ταράσσεται.

8. Βλέπων μάλιστα τὰ πλήθη τῶν δυσμενῶν στρατιωτῶν, ὁποῦ μὲ ἐκύκλωσαν ὡς ἄβυσσοι τῶν ὑδάτων, ϗ ὡς κρουνοὶ ϗ καταρράκται κατακλυσμοῦ μὲ πνίγουσιν. Ἀλλὰ πάντες αὐτοὶ οἱ μετεωρισμοί σου, ϗ τὰ κύματα τῶν θλίψεων ἦλθον εἰς ἐμὲ διὰ τὴν παρανομίαν μου, μὲ τὴν θείαν σου δικαιοκρισίαν, ϗ βούλησιν.

9. Ὅμως ἠξεύροντας τὸ μέγα σου ϗ ἄπειρον ἔλεος, εὐχαριστῶ καὶ δοξάζω σε, τόσον τὴν ἡμέραν τῆς εὐδαιμονίας, ὅσον ϗ τὴν νύκτα τῶν θλίψεων, λέγωντας.

10. Κύριέ μου, ἐσὺ εἶσαι ὁ βοηθός μου, ϗ ἡ ἀντίληψις· Λοιπὸν μή με ὑστερήσῃς τῆς προνοίας σου, νὰ ἔχω τόσην ἀθυμίαν, διατί με χλευάζουν οἱ ἐχθροί μου, ϗ θλίβουσιν.

11. Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ ϗ πληγάς μου δίδουσι, ϗ μοῦ τζακίζουν τὰ κόκαλα, ὀνειδίζοντες, ϗ λέγοντες. Ὅτι δὲν δύνεσαι νὰ μὲ λυτρώσῃς ἀπὸ τὰς θλίψεις, ϗ βάσανα.

12. Ἀλλὰ μὴ λυπᾶσαι ψυχή μου, ὅτι ἀπα-

Θεοῦ, ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως, ϗ ἐξομολογήσεως ἤχου ἑορτάζοντος.

5. Ἵνα τί περίλυπος εἶ ἡ ψυχή μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με;

6. Ἔλπισον ἐπὶ τὸν Θεὸν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, σωτήριον τοῦ προσώπου μου, ϗ ὁ Θεός μου.

7. Πρὸς ἐμαυτὸν ἡ ψυχή μου ἐταράχθη. Διατοῦτο μνησθήσομαί σου ἐκ γῆς Γορδάνου καὶ Ἑρμωνιείμ, ἀπὸ ὄρους μικροῦ.

8. Ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται, εἰς φωνὴν τῶν καταρρακτῶν σου. Πάντες οἱ μετεωρισμοί σου, ϗ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διῆλθον.

9. Ἡμέρας ἐντελεῖται Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ϗ νυκτὸς ᾠδὴ αὐτῷ παρ' ἐμοί. Προσευχὴ τῷ Θεῷ τῆς ζωῆς μου.

10. Ἐρῶ τῷ Θεῷ, ἀντιλήπτωρ μου εἶ. Διατί μου ἐπελάθου; Καὶ ἱνατί σκυθρωπάζων πορεύομαι; Ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν.

11. Ἐν τῷ καταθλᾶσθαι τὰ ὀστᾶ μου, ὠνείδιζόν με οἱ ἐχθροί μου, ἐν τῷ λέγειν αὐτούς μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Ποῦ ἐστιν ὁ Θεός σου;

12. Ἱνατί περίλυπος εἶ

ἡ ψυχή μου; καὶ ἱνατί συνταράσσεις με; Ἔλπισον ἐπὶ τὸν Θεόν· ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ. Σωτήριον τοῦ προσώπου μου, καὶ ὁ Θεός μου.

γορδύτης τὴν σωτηρίαν. ἀλλὰ σβέσον τὴν ἀθυμίαν, ἔχουσα εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα σου, καὶ πρόσμεινον τὸ τέλος, καὶ τότε θέλεις εὐχαριστᾷ, νὰ ὑμνολογᾷς τὸν Παντοδύναμον Θεὸν, ὅπου σὲ ἔσωσεν ἀπὸ τὰς θλίψεις ὁ εὔσπλαγχνος.

Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. ΜΒ΄.

ΤΟν ἀνωειρημένον Ψαλμὸν ἔκαμαν οἱ Υἱοὶ Κορὲ, προφητεύοντες τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Ἰουδαίων ὡς ἄνωθεν. Τοῦτον δὲ πάλιν ἔγραψεν ὁ Δαβίδ. Καὶ διατὶ διαλαμβάνει περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, τὸν ἀφήκασιν ἀνεπίγραφον.

Τὸ Κείμενον.

1. ΚΡῖνόν μοι ὁ Θεὸς, καὶ δίκασον τὴν δίκην μου, ἐξ ἔθνους οὐχ ὁσίου. Ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου, καὶ δολίου ῥῦσαί με.

2. Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς κραταίωμά μου. Ἱνατί ἀπώσω με; Καὶ ἱνατί σκυθρωπάζων πορεύομαι, ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν;

3. Ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου, αὐτά με ὡδήγησαν, καὶ ἤγαγόν με εἰς ὄρος ἅγιόν σου, καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου.

4. Καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸν Θεὸν τὸν εὐφραίνοντα τὴν νεότητά μου. Ἐξομολο-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΟΙ αἰχμάλωτοι Ἰουδαῖοι δέονται τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν παρακαλοῦσι, νὰ τοὺς δικάσῃ μὲ τοὺς Βαβυλωνίους, ἐπειδὴ τοὺς ἔκαμναν πολλὴν κάκωσιν ὡς ὠμότατοι. Ἄνδρα δὲ ἄδικον λέγει τὸν Βασιλέα τους ὡς παράνομον.

2. Τὸ ἵνα τί οὐχ ὡς ἐγκαλοῦντες λέγουσιν οἱ Ἅγιοι, ἀλλ' ὅτι αὐτοὶ δὲν συγκοινωνοῦσιν εἰς τὴν παρανομίαν ἐκείνων. Καὶ πάλιν ἦσαν ἔρημοι τῆς ἄνω προνοίας, καὶ εἴχασιν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς τους τόσην θλίψιν, καὶ κακοπάθειαν.

3. Ἐδῶ ἤλλαξαν τὸν χρόνον οἱ Ο΄. καὶ εἴπασιν ὡς γεγενημένα τὰ μέλλοντα. Οἱ δὲ ἄλλοι τὸ εἶπαν σαφέστερα. Ἀπόστειλον τὸ φῶς σου, καὶ τὴν ἀλήθειαν, νὰ μὲ ὁδηγήσουν, καὶ νὰ μὲ φέρουν εἰς τὸ Ἅγιον ὄρος σου, ἤγουν εἰς τὴν Σιών. Σκήνωμα εἶπε τὸν Ναόν. Φῶς δὲ καὶ ἀλήθειαν, τὴν δικαίαν, καὶ σωτήριον ἐπιφάνειαν. Ὅτι καθὼς ὀνομάζει σκότος τὰς συμφορὰς, οὕτω λέγει φῶς τὴν τούτων ἀπαλλαγὴν, καὶ λύτρωσιν.

4. Λέγει οὖν. Ἀπόστειλον τὸν Υἱόν σου, ὅστις ἐστὶ τὸ φῶς, καὶ ἡ ἀλήθεια. Καὶ οὕτω κεκαθαρμένος νὰ παρασταθῶ εἰς τὴν Ἁγίαν τῆς ἱερουργίας σου τράπεζαν. καὶ οὕτω νὰ εὐφρανθῶ ἀνανεούμενος μὲ τὴν Ἁγίαν σου ὅρασιν.

νὰ

νὰ σὲ ὑμνολογῶ μὲ τὴν κιθάραν τῆς ἀληθείας, καὶ προσοχῆς, ὡς Θεόν καὶ Σωτῆρά μου πάντοτε.

5. Ναὶ ψυχή μου, μὴν εἶσαι περίλυπος, ἀλλὰ ἔχε εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα σου, πῶς θέλομεν τὸν ἰδῇ νὰ τὸν δοξάζωμεν, καὶ ν' ἀπολαύσωμεν αὐτοῦ τὸ ποθεινότατον, καὶ σωτήριον πρόσωπον.

γήσομαί σοι ἐν κιθάρᾳ ὁ Θεὸς, ὁ Θεός μου.

5. Ἱνατί περίλυπος εἶ ἡ ψυχή μου, καὶ ἱνατί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν Θεὸν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, σωτήριον τοῦ προσώπου μου, καὶ ὁ Θεός μου. Δόξα.

Εἰς τὸ τέλος, τοῖς Υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν. Ψαλμὸς ΜΓ'.

ΟΙ Υἱοὶ τοῦ Κορὲ ἔκαμαν τοῦτον τὸν Ψαλμὸν, προκηρύττοντες τοῦ Ἀντιόχου Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων τὴν ὠμότητα, καὶ τὴν τῶν Μακκαβαίων ἀνδρείαν τε, καὶ εὐσέβειαν. Ὁ γὰρ Μακάριος Ματταθίας μετὰ τῶν παίδων ζήλῳ θείῳ κινούμενος, δὲν ἐψήφισε τὰς πολλὰς μυριάδας τῶν Μακεδόνων, ἀλλ' ἐπιστρατεύσας, καὶ νικήσας αὐτοὺς, ἐχάλασε τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων· τὸν δὲ Θεῖον Ναὸν ἐξεκάθηρε, καὶ μὲ τοὺς Παῖδας ἔστησε τρόπαια τῷ νικοποιῷ Θεῷ προσευχόμενος. Ἐκ προσώπου γοῦν αὐτῶν διδάσκει ὁ Ψαλμὸς, πῶς πρέπει νὰ προσεύχεται πᾶς πιστὸς, ὅταν εἰς διαφόρους συμφορὰς, καὶ κινδύνους εὑρίσκεται. Ἁρμόζει δὲ καὶ εἰς τὰς θλίψεις τῶν Ἀποστόλων, καὶ Μαρτύρων, ὁποῦ τοὺς ἔκαμαν οἱ εἰδωλολάτραι Τύραννοι.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΜΕ τοὺς ὀφθαλμούς μας δὲν εἴδαμεν, ἀλλὰ ἐμάθομεν ἀπὸ τοὺς προγονεῖς, καὶ Πατέρας μας τὰ θαυμάσια ἔργα, ὁποῦ ἐτέλεσες εἰς τὰς ἡμέρας αὐτῶν Παντοδύναμε Κύριε, διὰ νὰ πληρώσῃς τὰς ἀψευδεῖς σου ἐπαγγελίας, ὁποῦ ἔταξες εἰς τὰς ἀρχαίας ἡμέρας πρὸς τοὺς προπάτορας.

2. Ἐσὺ ἐξωλόθρευσας ἀπ' ἐδῶ τοὺς Χαναναίους, καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἔθνη, καὶ κατεφύτευσας τοὺς Πατέρας μας, ἤγουν, κατῴκισες εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, καὶ μὲ τὴν δύναμίν σου τοὺς ἐστερέωσες.

3. Ὅτι αὐτοὶ οὔτε μὲ τὰ ξίφη, καὶ ὅπλα τους, οὔτε μὲ τὴν ὀλίγην τους δύναμιν ἐδυνῶνταν νὰ τελέσουν τοσαύτας ἀνδραγαθίας, καὶ ἔπαθλα.

Τὸ Κείμενον.

1. Ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν. Οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν ἡμῖν, ἔργον ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις.

2. Ἡ χείρ σου ἔθνη ἐξωλόθρευσε, καὶ κατεφύτευσας αὐτούς· ἐκάκωσας λαοὺς, καὶ ἐξέβαλες αὐτούς.

3. Οὐ γὰρ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν γῆν, καὶ ὁ βραχίων αὐτῶν οὐκ ἔσωσεν αὐτούς.

4. Ἀλλ' ἡ δεξιά σου, καὶ ὁ βραχίων σου, καὶ ὁ φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου, ὅτι εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς.

5. Σὺ εἶ αὐτὸς ὁ Βασιλεύς μου, καὶ ὁ Θεός μου, ὁ ἐντελλόμενος τὰς σωτηρίας Ἰακώβ.

6. Ἐν σοὶ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν κερατιοῦμεν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξουδενώσομεν τοὺς ἐπανισταμένους ἡμῖν.

7. Οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ τόξῳ μου ἐλπιῶ, καὶ ἡ ῥομφαία μου οὐ σώσει με. Ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐκ τῶν θλιβόντων ἡμᾶς, καὶ τοὺς μισοῦντας ἡμᾶς κατῄσχυνας.

8. Ἐν τῷ Θεῷ ἐπαινεθησόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξομολογησόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα.

9. Νυνὶ δὲ ἀπώσω, καὶ κατῄσχυνας ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ Θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.

10. Ἀπέστρεψας ἡμᾶς εἰς τὰ ὀπίσω παρὰ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν. Καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς διήρπαζον ἑαυτοῖς.

11. Ἔδωκας ἡμᾶς ὡς πρόβατα βρώσεως. καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσι διέσπειρας ἡμᾶς.

12. Ἀπέδου τὸν λαόν σου ἄνευ τιμῆς, καὶ οὐκ ἦν

4. Ἀλλ' ὑπὸ τῆς σῆς στρατηγούμενοι χάριτος, καὶ τῇ σῇ πανοπλίᾳ περιφρουρούμενοι, τοιαῦτα εἰργάσαντο. Καθὼς ἠθέλησες, καὶ τοὺς ἐδυνάμωσες ὡς πανάγαθος.

5. Λοιπὸν, ἐπειδὴ εἶσαι ὁ αὐτὸς Βασιλεὺς καὶ Θεός μας, καθὼς ἔσωσες τότε τὸν Ἰακώβ, οὕτω καὶ τώρα ἐλπίζομεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν ἄμαχόν σου δύναμιν, νὰ μᾶς βοηθήσῃς ὡς εὔσπλαγχνος.

6. Ναὶ Κύριε, μὲ τὴν βοήθειάν σου ἔχοντες ὅπλον τὸ φοβερόν σου, καὶ πανσέβαστον ὄνομα, θέλομεν νικήσει τοὺς ἐχθρούς μας, νὰ τοὺς ῥίξωμεν νενικημένους, καθὼς οἱ ταῦροι κερατίζουν τοὺς ἀντιμαχόντας.

7. Ὅτι δὲν ἐλπίζομεν εἰς τὰ δοξάρια, καὶ σπαθία μας, ἀλλὰ μὲ τὴν δύναμίν σου θέλομεν φυλαχθῇ ἀβλαβεῖς ἀπ' ἐκείνους, ὅπου μᾶς θλίβουσι, νὰ τοὺς καταισχύνωμεν.

8. Ἡμεῖς δὲ νὰ μείνωμεν ἐπαινούμενοι πάντοτε, διηγούμενοι τὸ πλῆθος τῶν εὐεργεσιῶν, καὶ χαρίτων, ὅπου μᾶς ἠξίωσες, νὰ σὲ ὑμνολογοῦμεν αἰώνια.

9. Ταῦτα μὲν εἰς τοὺς περασμένους χρόνους ἐτέλεσες. Τώρα δὲ ὑστερήθημεν τελείως τῆς σῆς προμηθείας, καὶ ἔχομεν αἰσχύνην ἀμέτρητον. Ἐπειδὴ δὲν εὐγαίνεις πλέον εἰς βοήθειάν μας, νὰ γένῃς στρατηγός μας ἀήττητος, ὡς τὸ πρότερον.

10. Ὅθεν μὴν ἔχοντες πλέον τὴν πρόνοιάν σου περιφρουροῦσαν ἡμᾶς, φεύγομεν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας φοβούμενοι· οἵτινες ἅρπαξαν τὸ τίποτες, καὶ μᾶς ἐρήμαξαν.

11. Ὅθεν ἐγενήκαμεν ὡς πρόβατα, ὅταν δὲν ἔχουν ποιμένα· καὶ μᾶς ἐκατάφαγαν οἱ πολέμιοι, καὶ διεσπάρθημεν εἰς τὰ Ἔθνη αἰχμάλωτοι, ἀπεμπολούμενοι, καὶ δουλεύειν ἀναγκαζόμενοι,

12. Τὸ αὐτὸ λέγει καὶ ὁ Ἡσαΐας. Ἰδοὺ ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν ἐπράθητε, καὶ οὐ μετ' ἀργυρίου

λυτρωθήτεσθε. ἤγουν, χωρὶς νὰ λάβης καμμίαν τιμὴν, ἢ αὐτάλλαγμα, μᾶς ἐπαρέδωκες εἰς τοὺς πολεμίους διὰ τὰς ἁμαρτίας μας.

πλῆθος ἐν τοῖς ἀλλάγμασιν ἡμῶν.

13. Γείτονας κύκλῳ κατοικοῦντας λέγει τοὺς ἀλλοφύλους Ἰδουμαίους Μωαβίτας, καὶ τοὺς λοιποὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐμπαίζουνταν, καὶ ὠνειδίζοντο πολεμούμενοι. Καθὼς ἔχομεν συνήθειαν, τὰς μεγάλας συμφορὰς ἐκδιηγούμενοι, καὶ ἀκούοντες, νὰ κινοῦμεν τὰς κεφαλὰς θαυμάζοντες, πῶς ἔπαθεν ὁ δεῖνας τόσον κακὸν ἀπροσδόκητον. Τοῦτο ὀδύρονται, ὅτι ἔγιναν εἰς τὰ ἔθνη παραβολή. καὶ τὸ διηγοῦνται οὕτας τὸν ἄλλον σείοντες τὰς κεφαλάς των εἰς γέλοιον.

13. Ἔθου ἡμᾶς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸν, καὶ χλευασμὸν τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. Ἔθου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσι, κίνησιν κεφαλῆς ἐν τοῖς λαοῖς.

14. Βλέπων οὖν τοὺς πολεμοῦντας ἡμᾶς, γελῶντας, καὶ λοιδοροῦντας καθ' ἑκάστην, αἰσχύνομαι τόσον, ὁποῦ δὲν ὑποφέρω τὰς φωνὰς τῶν καταλαλούντων ἐχθρῶν· καὶ δὲν ἔχω τινὰ παῤῥησίαν ὁ ἄθλιος.

14. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ ἐντροπή μου κατεναντίον μου ἐστὶ, καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου μου ἐκάλυψέ με. Ἀπὸ φωνῆς ὀνειδίζοντος, καὶ καταλαλοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ, καὶ ἐκδιώκοντος.

15. Αὐτὰ ὅλα τὰ κακὰ μᾶς ἐκύκλωσαν. ἀλλ' ἡμεῖς ὡς στερεοὶ, καὶ ἀσάλευτοι εἰς τὴν πίστιν δεύσου ἀστοχήσαμεν πώποτε, οὔτε ποσῶς τὰς ἐντολάς σου παρέβημεν, οὔτε καθόλου ἐστράφημεν ὄπισθεν, νὰ ξεκλίνη ἡ καρδία μας ἀπὸ τὴν ζωηφόρον, καὶ ἀληθεστάτην ὁδόν σου.

15. Ταῦτα πάντα ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελαθόμεθά σου, καὶ οὐκ ἠδικήσαμεν ἐν τῇ διαθήκῃ σου. Καὶ οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω ἡ καρδία ἡμῶν. Καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου.

16. Ἀλλὰ μάλιστα ὅσον πλέον μᾶς ἔθλιψες, καὶ ἕως θανάτου ἐκινδυνεύσαμεν, τόσον ἡμεῖς σοῦ εὐχαριστοῦσαμεν, καὶ δὲν ἀστοχήσαμεν, οὔτε ἐλησμονήσαμεν τὸ ὄνομά σου, νὰ προσκυνήσωμεν Θεὸν ἀλλότριον (ἄπαγε) καθὼς τὸ γινώσκεις σαφέστατα. Ἐπειδὴ οὐ μόνον ὅσα γίνονται ἐξ ἔξωθεν, ὡς Θεὸς ἀληθής που, καὶ ἀπερίγραπτος. ἀλλὰ καὶ τὰ κρυφὰ τῆς καρδίας ἐπίστασαι, καὶ δεύσε λανθάνει καθόλου τίποτας.

16. Ὅτι ἐταπείνωσας ἡμᾶς ἐν τόπῳ κακώσεως, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς σκιὰ θανάτου. Εἰ ἐπελαθόμεθα τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰ διεπετάσαμεν χεῖρας ἡμῶν πρὸς Θεὸν ἀλλότριον, οὐχὶ ὁ Θεὸς ἐκζητήσει ταῦτα;

Αὐτὸς γὰρ γινώσκει τὰ κρύφια τῆς καρδίας.

17. Ὅτι ἕνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.

18. Ἐξεγέρθητι, ἵνα τί ὑπνοῖς Κύριε; Ἀνάστηθι, καὶ μὴ ἀπώσῃ εἰς τέλος.

19. Ἵνα τί τὸ πρόσωπόν σου ἀποστρέφεις; Ἐπιλανθάνῃ τῆς πτωχείας ἡμῶν, καὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν.

20. Ὅτι ἐταπεινώθη εἰς χοῦν ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ἐκολλήθη εἰς γῆν ἡ γαστὴρ ἡμῶν.

21. Ἀνάστα Κύριε, βοήθησον ἡμῖν, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

17. Βλέπεις Κύριε, ὅτι διὰ τὴν ἀγάπην σου ἀκολουθοῦμεν καθ' ἑκάστην πρὸς θάνατον, νὰ μᾶς σφάζουν οἱ ἀσεβεῖς ὡς πρόβατα.

18. Λοιπὸν ἔγειραι παρακαλοῦμέν σε, μὴ κοιμᾶσαι, ἀλλὰ σηκώσου, καὶ μὴ μας ἐγκαταλίπῃς ἕως τέλους. Ὕπνον καλεῖ τὴν μακροθυμίαν. Ὅτι καθὼς ὁ κοιμώμενος δὲν αἰσθάνεται τὰ γενόμενα, οὕτως ὑπομένει τὰς ὕβρεις καὶ ὁ μακρόθυμος. Ἀνάστασιν δὲ ὀνομάζει τὴν πρὸς τιμωρίαν κίνησιν.

19. Διατί Κύριε παρορᾷς τὰς θλίψεις ἡμῶν, καὶ φαίνεται πῶς ἀποστρέφεις ἀλλαχόθεν τὸ ὡραῖόν σου πρόσωπον, καὶ δὲν μας βοηθᾷς εἰς τούτην πτωχείαν καὶ κάκωσιν.

20. Οἵτινες κατεκάμφθημεν τόσον, καὶ ἐταπεινώθημεν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ὅπου ἐκαταπατήθημεν ὡς τὸ χῶμα τῆς γῆς, καὶ δὲν ἔχομεν τινὰ παῤῥησίαν οἱ τάλανες.

21. Τοῦτο χάριν δεόμεθά σου Δέσποτα βοήθησόν μας, καὶ ἀπὸ τὴν κάκωσιν λύτρωσαι (ὄχι διὰ τὴν δικαιοσύνην μας, ἐπειδὴ εἴμεθεν ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀνάξιοι) ἀλλὰ διὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν σου καὶ χρηστότητα, διὰ νὰ δοξασθῇ τὸ ὄνομά σου τὸ Ἅγιον. Ταῦτα πάντα εἶπεν ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ὅπου τοὺς ἐφώτιζε τὰ ἐσόμενα.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τοῖς Υἱοῖς Κορὲ, εἰς σύνεσιν, ᾠδὴ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ. Ψαλμὸς ΜΔʹ.

Ἐπειδὴ εἰς τὸν ἄνωθεν Ψαλμὸν εἶπε τὰ λυπηρὰ, προφητεύει ἐδῶ τὰ χαρμόσυνα, πῶς θέλουν νικήσει, ἕως ἂν βλαστήσῃ ἐξ αὐτῶν κατὰ σάρκα, ὁ ἀγαπητὸς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ: Ὅστις θέλει πραγματεύσει εἰς τὰ ἔθνη τὴν θαυμαστὴν ἀλλοίωσιν, καὶ ἀνάπλασιν τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος. Ὅτι διὰ ταῦτα προθεσπίζει ὁ Ψαλμὸς, καὶ παρακινᾷ τὰ ἔθνη, νὰ ἀπαρνηθοῦν τοὺς πατρῴους Θεοὺς, νὰ προσκυνήσουν τὸν ἀληθῆ καὶ οἰκτίρμονα.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Πνευματικοῖς ἐντρεφόμενος λόγοις, τοιαῦτα καὶ ἡ καρδία μου ἐξερεύγεται λόγια ἀγαθὰ καὶ εὔσπλαγχνα.

2. Ἐκεῖνον, ὁποῦ ἡ Γραφὴ ὠνόμασεν ἀγαπητὸν, λέγει Βασιλέα. Ἔργα δὲ τῆς προφητείας, ὁ ἀληθὴς λόγος, ὁποῦ προλέγει τὰ μέλλοντα.

3. Διδάσκων ἡμᾶς, ὅτι αὐτὰ τὰ λόγια δὲν εἶναι ἀνθρώπινα, ἀλλὰ θεῖα, εἶπεν, ὅτι δὲν λέγω ταῦτα ἀπὸ λόγου μου, ἀλλὰ ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος, ἔχουσα ὑπεργὸν τὴν γλῶσσαν μου, ὡσὰν ἕνα ὄργανον καὶ κάλαμον ταχυγράφον, τοιαῦτα φθέγγεται.

4. Ὦ Μεσσία ἐσένα ὠνόμασα Βασιλέα, ὅστις εἰς μὲν τὸ κάλλος καὶ ὡραιότητα, ὑπερβαίνεις τὴν φύσιν τῆς ἀνθρωπότητος. Εἰς δὲ τὴν σοφίαν θαυμασίως προχέεις πηγὰς ἀεννάους πάντοτε. Δὲν λέγει διὰ τὰ θεῖα τοῦ Χριστοῦ χαρίσματα, ἀλλὰ δηλοῖ τὰ τῆς ἀνθρωπότητος. Κάλλος δὲ οὐ τοῦ σώματος λέγει, ἀλλὰ τῆς ψυχῆς, ὁποῦ δὲν ἔχει σπῖλον ἁμαρτίας ὁλότελα.

5. Ζῶσε τὸ κοπτερὸν καὶ δυνατὸν ξίφος σου Παντοδύναμε, ἤγουν, ἀνάλαβε εἰς τὴν θείαν σου οὐσίαν, σῶμα ἀνθρώπινον. Ἢ λάβε τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ὁποῦ εἶναι ὁ ἰσχυρὸς λόγος σου.

6. Καὶ μὲ τὴν εὐμορφίαν καὶ κάλλος τῆς ἀγαθότητος καὶ τῶν θαυμάτων σου, πολέμα, καὶ πάγενε ἔμπροσθεν κατευοδούμενος, καὶ ἔπαρε τὸ Βασίλειον.

7. Ὅτι ἀναμφιβόλως μὲ τὴν ἀλήθειαν ῥίπτεις τὸν πατέρα τοῦ ψεύδους, μὲ τὴν πραότητα τὸν κοσμοκράτορα Τύραννον, καὶ μὲ τὴν δικαιοσύνην, ἐκεῖνον ὁποῦ ἀδίκως ἐξουσίαζε τὸ ἀνθρώπινον. Ἐπειδὴ ἡ δεξιά σου βουλὴ σὲ θέλει κατευοδώσει θαυμασιώτατα.

8. Καὶ νὰ περάσουν ἡ ἀκονισμέναις σαΐταις τῆς θείας σου δίκης, τὰς καρδίας τῶν δαιμόνων. Ἢ τὰ βέλη τῶν λόγων σου εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πρῴην ἐχθρῶν σου, νὰ σὲ προσκυνήσουν ἀμέτρητοι.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν.

2. Λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ Βασιλεῖ.

3. Ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου.

4. Ὡραῖος κάλλει παρὰ τοὺς Υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων· ἐξεχύθη χάρις ἐν χείλεσί σου. Διατοῦτο εὐλόγησέ σε ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα.

5. Περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου δυνατέ.

6. Τῇ ὡραιότητί σου, καὶ τῷ κάλλει σου, καὶ ἔντεινε, καὶ κατευόδου, καὶ βασίλευε.

7. Ἕνεκεν ἀληθείας, καὶ πραότητος, καὶ δικαιοσύνης, καὶ ὁδηγήσει σε θαυμαστῶς ἡ δεξιά σου.

8. Τὰ βέλη σου ἠκονημένα δυνατέ· Λαοὶ ὑποκάτω σου πεσοῦνται, ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Βασιλέως.

9. Ὁ θρόνος σου ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ῥάβδος εὐθύτητος, ἡ ῥάβδος τῆς Βασιλείας σου.

10. Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν. Διατοῦτο ἔχρισέ σε ὁ Θεός, ὁ Θεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου.

11. Σμύρνα, καὶ στακτή, καὶ κασία ἀπὸ τῶν ἱματίων σου, ἀπὸ βαρέων ἐλεφαντίνων. Ἐξ ὧν εὔφρανάν σε Θυγατέρες Βασιλέων ἐν τῇ τιμῇ σου.

12. Παρέστη ἡ Βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου, ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ περιβεβλημένη, πεποικιλμένη.

13. Ἄκουσον Θύγατερ, καὶ ἴδε, καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου, καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου, καὶ τοῦ οἴκου τοῦ Πατρός σου.

14. Καὶ ἐπιθυμήσει ὁ Βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου. Ὅτι αὐτός ἐστι Κύριός σου, καὶ προσκυνήσεις αὐτῷ.

15. Καὶ Θυγάτηρ Τύρου ἐν δώροις· τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ.

16. Πᾶσα ἡ δόξα τῆς

9. Εἰπὼν περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως, λέγει καὶ περὶ τῆς ἀνάρχου Γεννήσεως, καὶ μᾶς διδάσκει, ὅτι οὔτε ἀρχὴν, οὔτε τέλος ἔχει ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Εἶτα λέγει καὶ διὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ εὐθύτητα.

10. Καὶ λαμβάνει ὥσπερ τι χρῖσμα τοῦ Πνεύματος τὰ χαρίσματα. Ὅτι καθὼς ὡς Θεὸς ὁμοούσιον ἔχει τὸ Πνεῦμα, οὕτω καὶ ὡς ἄνθρωπος τὴν δικαιοσύνην ἠγάπησε. Ταῦτα δὲ εἰσὶν οὐ φυσικῆς δυνάμεως, ἀλλὰ γνωμικῆς προαιρέσεως. Τοὺς δὲ μετόχους ἑταίρους εἶπεν ὁ Σύμμαχος, τὰ ὁποῖα δηλοῦσιν ἡμᾶς τοὺς πιστεύσαντας, καὶ εἴμεσθεν φίλοι καὶ μέτοχοι Χριστοῦ κατὰ τὸ ἀνθρώπινον.

11. Ἱμάτιον Χριστοῦ, τὸ σῶμα καλεῖ. Σμύρνα δὲ τὸ πάθος. Στακτὴν δὲ καὶ κασίαν τὴν ἀπὸ τοῦ πάθους εὐωδίαν. Ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἡ Οἰκουμένη ἐγέμησε. Βάρεις δὲ, ἤγουν Ναοὺς ἐλεφαντίνους, τὰς περικαλλεῖς Ἐκκλησίας, ὅπου ἔκτισαν εἰς ὅλον τὸν Κόσμον οἱ Βασιλεῖς, καὶ ἄρχοντες, ὅπου ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν. καὶ οὕτως ηὐφράνθη εἰς τὴν τιμὴν, ὅπου τοῦ ἔδωσαν ἅπαντες.

12. Ἀνάμεσα εἰς ταῖς ἄλλαις, ἡ προτιμοτέρα, καὶ πλέον ἠγαπημένη σου θέλει εἶσαι ἡ ἐξ Ἐθνῶν Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἐνδεδυμένη χρυσᾶ ἱμάτια, καὶ στολισμένη ἀπὸ διάφορα χαρίσματα, νὰ παραστέκῃ ἐκ δεξιῶν σου, ἀγαλλομένη, καὶ ἔνδοξος.

13. Ὦ Μακαρία Νύμφη, κλῖναι τὸ ἀφτί σου, νὰ ἀκούσῃς ἔτι σοῦ θέλουν εἰπῆ οἱ Διδάσκαλοι, καὶ Ἅγιοι κήρυκες, καὶ ὑπάκουσαί τως. Μίσησον τὴν ψευδῆ λατρείαν τοῦ Πατρός σου, καὶ τῶν λοιπῶν προγόνων, καὶ συγγενῶν σου.

14. Ὅτι οὕτως θέλει ἐπιθυμήσει ὁ Βασιλεὺς, καὶ νυμφίος τὸ κάλλος σου, καὶ εὐπρέπειαν, νὰ αὐξήσῃ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἡ λατρεία του περισσότερον.

15. Νὰ ἔλθουν νὰ τὸν προσκυνήσουν οἱ δυνατοὶ τοῦ λαοῦ, καὶ πλούσιοι, βαστοῦντες δωρήματα, καὶ λιτανεύοντες τὸ πρόσωπόν σου. ἤγουν τὸν Χριστὸν, ὅστις εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας. Ἢ τὸ τάγμα τῶν Ἱερωμένων, τοὺς ὁποίους λιτανεύουν, καὶ δέονται οἱ πλούσιοι τοῦ Κόσμου, καὶ ἄρχοντες.

16. Αὐτὴ δὲ ὅλη ἡ δόξα τῆς Ἐκκλησίας,

εἶναι διὰ τὴν ἔσωθεν ἀρετὴν, καὶ εὐπρέπειαν, ὅτι χωρὶς τὴν εὐθύτητα τῆς γνώμης, καὶ τὴν τῆς καρδίας καθαρότητα, δὲν ἀρέσκουν τῷ Θεῷ αἱ ἔξωθεν πράξεις. Λοιπὸν ἔχουσα ἡ νύμφη του τὴν ἔσωθεν ὡραιότητα, φαίνεται στολισμένη καὶ μὲ τὰς ἔξωθεν ἀρετὰς, τὰς ὁποίας παρομοιάζει μὲ κορωνέτταις, καὶ ἄλλα στόλια χρυσούφαντα.

17. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἔχουν ὅλοι οἱ Δίκαιοι τὴν ἄκραν τελειότητα, διατοῦτο τοὺς πρώτους, καὶ τελείους εἰς τὴν ἀρετὴν καλεῖ νυμφίους, καὶ τοὺς ἄλλους Παρθένους, ἐπειδὴ ἐφύλαξαν τὴν πίστιν ἀκήρατον. Οἵτινες παῤῥησιάζονται καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸν Βασιλέα, ἕκαστος κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἀρετῆς δοξαζόμενος, νὰ εἰσέλθουν ἅπαντες εἰς τὸν εὐκταιότατον ἐκεῖνον Ναὸν, καὶ παμπόθητον, χαίροντες αἰωνίως, καὶ εὐφραινόμενοι.

18. Οἱ Θεῖοι Ἀπόστολοι ἔγιναν ἀπὸ τὸν Δεσπότην Χριστὸν ἄρχοντες αὐτὶ τῶν Πατριαρχῶν, καὶ Προφητῶν. καὶ οὗτοι ἐπῆραν ὅλου τοῦ Κόσμου τὴν Ἡγεμονείαν τε, καὶ κυβέρνησιν.

19. Λοιπὸν διὰ νὰ ἐνθυμῆται, καὶ νὰ ἐπαινῆται, ἀπὸ μίαν εἰς ἄλλην γενεὰν, καὶ νὰ δοξάζεται τὸ ὑπερύμνητον ὄνομάσου, θέλω συνθέσει Ψαλμοὺς, καὶ ἄσματα, μὲ τὰ ὁποῖα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, πᾶν γένος, καὶ ἡλικία νὰ σὲ αἰνοῦσι διηνεκῶς, καὶ ἀκαταπαύστως, παντοτινὰ, καὶ αἰώνια.

Θυγατρὸς τοῦ Βασιλέως ἔσωθεν. Ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς περιβεβλημένη, πεποικιλμένη.

17. Ἀπενεχθήσονται τῷ Βασιλεῖ Παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς. Αἱ πλησίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονταί σοι. ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ἀγαλλιάσει, ἀχθήσονται εἰς Ναὸν Βασιλέως.

18. Ἀντὶ τῶν Πατέρων σου, ἐγεννήθησαν οἱ Υἱοί σου. Καταστήσεις αὐτοὺς ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

19. Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ, καὶ γενεᾷ. Διατοῦτο Λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῖς Υἱοῖς Κορέ. Ψαλμὸς ΜΕ΄.

ΕΙ'ς τοῦτον τὸν Ψαλμὸν προλέγει ὁ προφητικὸς λόγος, τὰς ἐπαναστάσεις, καὶ σύγχυσιν, ὅπου ἔμελλε νὰ γένῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν, ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς Βασιλεῖς, καὶ τὴν βοήθειαν, ὅπου μᾶς ἦλθεν οὐρανόθεν ὕστερα, καὶ τὴν εἰρήνην ὅπου ἔχομεν σήμερον. Διατοῦτο λέγει καὶ ἡ ἐπιγραφὴ εἰς τὸ τέλος. Τὸ ὁποῖον δηλοῖ πραγμάτων μελλόντων ὑπόθεσιν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΕΠειδὴ εἰς τὸν ἄνωθεν Ψαλμὸν ἐπροεῖπε διὰ τὴν ἐξ Ἐθνῶν Ἐκκλησίαν,

Τὸ Κείμενον.

1. Ο΄ Θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ, καὶ δύνα-

ναμις, βοηθὸς ἐν θλίψεσι ταῖς εὑρούσαις ἡμᾶς σφόδρα.

2. Διὰ τοῦτο οὐ φοβηθησόμεθα ἐν τῷ ταράσσεσθαι τὴν γῆν, καὶ μετατίθεσθαι ὄρη ἐν καρδίαις θαλασσῶν.

3. Ἤχησαν, καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδατα αὐτῶν. ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ.

4. Τοῦ ποταμοῦ τὰ ὁρμήματα εὐφραίνουσι τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ. Ἡγίασε τὸ σκήνωμα αὐτοῦ ὁ Ὕψιστος.

5. Ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ οὐ σαλευθήσεται. βοηθήσει αὐτῇ ὁ Θεὸς τὸ πρὸς πρωῒ, πρωΐ.

6. Ἐταράχθησαν Ἔθνη, ἔκλιναν Βασιλεῖαι, ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ ὁ Ὕψιστος, ἐσαλεύθη ἡ γῆ.

7. Κύριος τῶν δυνάμεων μεθ᾽ ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ Θεὸς Ἰακώβ.

8. Δεῦτε, καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, ἃ ἔθετο τέρατα ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀν-

καὶ ἀπέδειξε τοὺς Υἱοὺς αὐτῆς ἄρχοντας πάσης τῆς γῆς. ἐδῶ γράφει τοὺς θορύβους, καὶ θλίψεις, ὅπου ἔγιναν εἰς τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοὺς διώκοντας. καὶ μᾶς θαρρύνει, νὰ μὴ φοβούμεθεν, ἔχοντες τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν.

2. Διὰ τοῦτο δὲν θέλομεν φοβηθῆ, βλέποντες τὴν γῆν ταρασσομένην, καὶ τοὺς ἐλαυνομένους εἰς τὴν ἄβυσσον δαίμονας, ἐπειδὴ ἡ πλάνη αὐτῶν, καὶ ἀσέβεια, θέλει ἀφανισθῆ εἰς τὴν ἄβυσσον.

3. Ὕδατα λέγει τῶν ἀνθρώπων ταῖς γνώμαις· αἱ ὁποῖαι μεταφέρονται ὧδε κακεῖσε, ὡς ὕδατα ἄστατα. Ὄρη δὲ τοὺς δαίμονας, διὰ τὸν ὄγκον αὐτῶν, καὶ ὑπερηφάνειαν. Λέγει οὖν, ὅτι εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου οἱ ἄρχοντες τῆς γῆς, καὶ οἱ δαίμονες ἐταράχθησαν.

4. Ποταμὸν λέγει τὴν διδαχὴν τοῦ Εὐαγγελίου. Σκήνωμα, καὶ πόλιν, τῶν εὐσεβῶν τὸ πολίτευμα. Ὁρμήματα, τοὺς Ἀποστόλους, οἵτινες ἔδραμαν πανταχοῦ· καὶ δι᾽ αὐτῶν ἡγίασε τὴν κατοικίαν αὐτοῦ, καὶ ἐσκήνωσεν εἰς ἡμᾶς ὁ Ὕψιστος.

5. Ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον της, καὶ τὴν περισκέπει, καθὼς λέγει εἰς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Ὅπου εἰσὶ δύο, ἢ τρεῖς συνηγμένοι ἐν τῷ ἐμῷ ὀνόματι, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν. Τὸ δὲ πρωῒ, θέλει νὰ εἰπῇ ταχὺ, καὶ ὀξὺ, νὰ τῆς βοηθήσῃ ὁ Κύριος.

6. Τῆς θείας βοηθείας ἐπιφανείσης, ἔφυγασιν οἱ πολέμιοι, καὶ αἱ Βασιλεῖαι ὅπου ἐφρονοῦσαν τὰ ἐναντία, ὑπέκλιναν τὸν αὐχένα, καὶ τὸν σωτήριον ζυγὸν ἐδέξαντο. Ὅτι ὁ ἀληθὴς Θεὸς μὲ ταῖς παντοδαπαῖς θαυματουργίαις, ὥσπερ μὲ φωνήν τινα, ὑπέδειξε τοῖς ἀνθρώποις τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ ἐτρόμαξαν.

7. Λοιπὸν ἔχοντες ἡμεῖς βοηθὸν τὸν Κύριον τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων, νικοῦμεν τοὺς πολεμίους ἅπαντας. Τὸν Ἰακὼβ δὲ ἐμνημόνευσεν, ὅτι αὐτὸς ἐπροκήρυξε τὴν κλῆσιν τῶν Ἐθνῶν, λέγωντας. Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα.

8. Ταῦτα ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Θεοῦ εἴρηται, λέγοντος. Ἰδόντες ὦ ἄνθρωποι τὴν δύναμίν μου ἀπὸ τοσαῦτα θαυμάσια, μάθετε, ὅτι

ἐγὼ μόνος εἶμαι Θεὸς, ὁποῦ ἐκατάπαυσα ὅλους τοὺς πολέμους, καὶ διωγμοὺς τῆς Ἐκκλησίας μου, ἀπ' ὅλον τὸν Κόσμον· καὶ συντρίψας, καὶ καύσας τὰ ὅπλα τῶν ἐχθρῶν μου, ἐδοξάσθηκα ἀπὸ ὅλα τὰ Ἔθνη, καὶ ὑψώθηκα εἰς τὴν Οἰκουμένην ἅπασαν.

ταναιρῶν πολέμους μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς. Τόξον συντρίψει, καὶ συνθλάσει ὅπλον, καὶ θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρί. Σχολάσατε, καὶ γνῶτε, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Θεός. ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ.

9. Τώρα ὁ χορὸς τῶν Ἁγίων παιωνίζει κατὰ τῶν πολεμίων, καὶ πανηγυρίζει τὴν νίκην, διὰ νὰ μᾶς θαῤῥύνῃ, λέγωντας. Καθὼς ἦτον τότε βοηθός μας ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἀγγέλων, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακὼβ, οὕτως εἶναι καὶ τώρα μετ' ἐμᾶς, καὶ μὴ δειλιάσωμεν.

9. Κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ Θεὸς Ἰακώβ.

Δόξα. Κάθισμα ς'.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν Υἱῶν Κορέ. Ψαλμὸς Μς'.

ΚΑὶ οὗτος ὁ Ψαλμὸς τῶν Ἐθνῶν ἁπάντων προλέγει τὴν σωτηρίαν, καὶ τὴν κατὰ τῶν πολεμίων νίκην. Ἔτι διαλαμβάνει καὶ προθεσπίζει τὴν τοῦ Σωτῆρος Ἀνάληψιν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ὁ Προφητικὸς λόγος λέγει ταῦτα, ὡς ἐκ προσώπου τῶν Ἀποστόλων, προτρέπων ὅλα τὰ Ἔθνη εἰς ὑμνῳδίαν Θεοῦ, ὅτι ὁ κτύπος τῶν χειρῶν, καὶ ὁ ἀλαλαγμὸς εἶναι νίκης σημεῖον. Λοιπὸν πᾶς εἷς ἂς δοξάζῃ τοιοῦτον Βασιλέα φοβερὸν, καὶ Κύριον Ὕψιστον, ὁποῦ ἔκαμεν εἰς ὅλον τὸν Κόσμον μεγάλα θαυμάσια.

2. Καὶ μᾶς ὑπέταξε Βασιλεῖς, καὶ Ἔθνη, καὶ Λαὸν ἀναρίθμητον, διαλέγωντάς μας εἰς κληρονομίαν του. Ἀντὶ καλλονὴν, τὸ ὑπερφερὲς εἶπεν ὁ Ἀκύλας· ὅτι ὅλον τὸ Ἰουδαϊκὸν δὲν ὑπετάχθη τῷ Χριστῷ, ἀλλὰ μόνον οἱ Ἀπόστολοι, ὁποῦ λογοῦνται ἡ καλλονὴ, καὶ ὅσοι ἄλλοι ἐπίστευσαν.

3. Καὶ ἀφ' οὗ εἰργάσατο τὴν θαυμάσιον ταύτην οἰκονομίαν διὰ Σταυροῦ, ἀνέστη ἐνδόξως,

Τὸ Κείμενον.

1. ΠΑ'ντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας. ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως. Ὅτι Κύριος ὕψιστος, φοβερὸς, βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

2. Ὑπέταξε λαοὺς ἡμῖν, καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν. Ἐξελέξατο ἡμῖν τὴν κληρονομίαν ἑαυτῷ, τὴν καλλονὴν Ἰακὼβ, ἣν ἠγάπησεν.

3. Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, Κύριος ἐν

φωνῇ

φωνῇ σάλπιγγος. Ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν, ψάλατε.

ϗ ἀνέβη εἰς τοὺς Οὐρανοὺς μὲ ἀλαλαγμὸν ὡς νικητὴς, ϗ μὲ σάλπιγγας· καθὼς μέλλει νὰ κρίνῃ πάλιν τὴν Οἰκουμένην ἅπασαν. Ἀλαλαγμὸν, καὶ σάλπιγγας λέγει τὰς φωνὰς τῶν Ἀγγέλων.

4. Ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν, ψάλατε. Ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς ὁ Θεός. Ψάλατε συνετῶς.

4. Λοιπὸν ψάλατε, καὶ γεραίρετε τοιοῦτον Θεὸν Παντοδύναμον, ϗ Βασιλέα πάσης τῆς κτίσεως. Καὶ οὐ μόνον μὲ τὴν γλῶσσαν τὴν ὑμνῳδίαν προσφέρετε, ἀλλὰ ϗ τὴν διάνοιαν πρὸς κατανόησιν διεγείρατε, δοξάζοντες μὲ γνῶσιν, καὶ σύνεσιν, τοιοῦτον εὐεργέτην πλουσιοπάροχον.

5. Ἐβασίλευσεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τὰ ἔθνη. ὁ Θεὸς κάθηται ἐπὶ θρόνου Ἁγίου αὐτοῦ.

5. Καὶ εὐχαριστοῦντες αὐτῷ, θεοπρεπῶς ψάλατε· Ὅτι ηὔξησεν εἰς ὅλα τὰ Ἔθνη τὸ Βασίλειον. Καὶ ἀνελθὼν εἰς Οὐρανοὺς, κάθεται εἰς τὸν Ἅγιον Θρόνον αὐτοῦ, μετὰ τοῦ Πατρὸς, ϗ Πνεύματος δοξαζόμενος.

6. Ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν μετὰ τοῦ Θεοῦ Ἀβραάμ. Ὅτι τοῦ Θεοῦ οἱ κραταιοὶ τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν.

6. Καὶ αὐτοὶ οἱ Ἡγεμόνες, ϗ ἄρχοντες τῶν Λαῶν, ὅπου δὲν ἐπίστευαν πρότερον, ἀρνήθησαν τώρα τὰ εἴδωλα, ϗ προσκυνοῦσι τὸν Θεὸν τοῦ Ἀβραὰμ, κατὰ τὴν θείαν ὑπόσχεσιν· ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ εὐλογεῖσθαι τὰ Ἔθνη λέγουσαν. Ὑπουργοὶ δὲ τῆς τούτων ἐπιστροφῆς οἱ Θεηγόροι Ἀπόστολοι, τοὺς ὁποίους οἱ λοιποὶ κραταιοὺς, ὁ δὲ Ἀκύλας θυρεοὺς, ὁ δὲ Σύμμαχος ὑπερασπισμοὺς ἐπωνόμασαν. Οἵτινες μὲ τὴν δύναμιν τοῦ κηρύγματος, ὅλον τὸν Κόσμον πρὸς σωτηρίαν ὡδήγησαν.

Ψαλμὸς ᾠδῆς τοῖς Υἱοῖς Κορὲ, δευτέρα Σαββάτου. ΜΖ΄.

Ἰστέον, ὅτι Σάββατον δηλοῖ κατάπαυσιν. Δύο φοραῖς οὖν ἀνεπαύθησαν οἱ Ἰσραηλῖται, ἀφ᾽ οὗ ἐπῆραν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Πρῶτον τὸν καιρὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ὅταν ἐφόνευσε τοὺς λ΄. Βασιλεῖς, ϗ ἐμοίρασε τὴν γῆν τοῦ Λαοῦ, καθὼς εἰς τὸ ιβ΄. Κεφάλ. τῆς Βίβλου φαίνεται. Δεύτερον ἀνεπαύθησαν τὸν καιρὸν τοῦ Σολομῶντος. ὅστις ἀφ᾽ οὗ ἔπαυσαν οἱ πόλεμοι, ᾠκοδόμησε τὴν Ἱερουσαλὴμ, ϗ τὸν Ναόν. Ὡς φαίνεται εἰς τὸ ς΄. Κεφ. τῆς γ΄. Βίβλου τῶν Βασιλειῶν. Καὶ διατὶ οὗτος ὁ Ψαλμὸς διαλαμβάνει περὶ τῆς οἰκοδομῆς τῆς Πόλεως, ὅπου ἦτον ἡ δευτέρα κατάπαυσις τοῦ Λαοῦ, διατοῦτο λέγεται Ψαλμὸς δευτέρας Σαββάτου, ἤγουν καταπαύσεως. Τὸ δὲ Ψαλμὸς ᾠδῆς, ϗ ᾠδὴ Ψαλμοῦ, ἐξηγήσαμεν εἰς τὸ προοίμιον τῆς Βίβλου, ϗ διὰ τοῦτο δὲν γράφομεν ἄλλην ἐξήγησιν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΚΑτὰ ἀλήθειαν μέγας εἶναι ὁ Θεὸς τῶν ἁπάντων, καὶ αἴνων πολλῶν, καὶ δοξολογίας ἄξιος, διὰ τὴν σοφίαν, καὶ δύναμιν, καὶ τὰς λοιπὰς αὐτοῦ χάριτας. Καὶ μάλιστα διατὶ ἐστερέωσε τὴν νοητὴν πόλιν, ἤγουν τὴν Ἐκκλησίαν μας, ὥσπερ εἰς ὑψηλὸν ὄρος, μὲ τὸ ὕψος τῶν δογμάτων αὐτοῦ, καὶ τὴν ἔκαμε πανταχοῦ ἐπίσημον.

2. Τὴν ὁποίαν ἐθεμελίωσε μὲ εὐφροσύνην ὅλου τοῦ Κόσμου, καὶ ἀγαλλίασιν, καὶ τὴν ἐστερέωσεν ἀσάλευτον εἰς τὸν θεμέλιον τῶν Ἀποστόλων, καὶ Προφητῶν, νὰ μὴ φοβᾶται κἀμμίαν βλάβην τοῦ βορρᾶ, ἢ κάκωσιν τῶν ἐναντίων. Ὄρη δὲ λέγει τοὺς Ἀποστόλους, Προφήτας, καὶ Οὐρανίους Ἀγγέλους, ὁποῦ παραστέκουν ἡμᾶς τοὺς πιστοὺς, καὶ μᾶς φυλάγουν ἐπιμελέστατα.

3. Μία μὲν ἔστιν ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία, πλὴν διήρηται κατὰ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν. τὰς ὁποίας λέγει βάρεις, ἤγουν, οἰκίας, ὅπου ἐπιφαίνεται ὁ Θεὸς, καὶ τῆς βοηθᾷ ἀοράτως, καὶ σκέπει την.

4. Ὅθεν συναχθεύτες οἱ Βασιλεῖς τῆς γῆς, ἔδραμαν νὰ τὴν πολεμήσουν· καὶ ἰδόντες αὐτῆς τὸ ἄμαχον, καὶ ἀήττητον, ἔφριξαν ὅλοι, καὶ καταπολλὰ ἐφοβήθησαν, βλέποντες τὰ σημεῖα, καὶ τέρατα, ὁποῦ ἐπλοῦσαν οἱ κήρυκες.

5. Καὶ καταμαθόντες τὸ ἀψευδὲς τῆς προῤῥήσεως ἐθορυβήθησαν, καὶ ἐτρόμαξαν, ὥσπερ ἐκεῖνοι, ὁποῦ πάσχουν μεγάλην φουρτοῦναν εἰς τὸ πέλαγος, ἐκδεχόμενοι τὸν θάνατον.

6. Ὅθεν τοῦ πολεμεῖν παυσάμενοι, κηρύττουσι τῆς πολεμουμένης Ἐκκλησίας τὴν δύναμιν, λέγοντες· καθὼς ἠκούσαμεν, οὕτως εἴδομεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· τὴν ὁποίαν οὐχὶ ὡς τὴν Συναγωγὴν πρὸς καιρὸν ὀλίγον, ἀλλὰ παντοτινὴν, καὶ αἰώνιον ἐθεμελίωσεν.

7. Ἐπειδὴ ἔδειξε τὴν μεταβολὴν τῶν πολεμίων, προλέγει τοὺς λόγους, καὶ ῥήματα, ὁποῦ θέλουν προσφέρει οἱ πιστεύοντες πρὸς τὸν

Τὸ Κείμενον.

1. ΜΕγας Κύριος, καὶ αἰνετὸς σφόδρα, ἐν Πόλει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἐν Ὄρει Ἁγίῳ αὐτοῦ.

2. Εὐρίζω ἀγαλλιάματι πάσης τῆς γῆς. Ὄρη Σιὼν, τὰ πλευρὰ τοῦ Βοῤῥᾶ, ἡ πόλις τοῦ Βασιλέως τοῦ μεγάλου.

3. Ὁ Θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκεται, ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς.

4. Ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς συνήχθησαν, διήλθοσαν ἐπιτοαυτό. Αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν, ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν, τρόμος ἐπελάβετο αὐτῶν.

5. Ἐκεῖ ὠδῖνες ὡς τικτούσης. Ἐν πνεύματι βιαίῳ συντρίψεις πλοῖα Θαρσεῖς.

6. Καθάπερ ἠκούσαμεν, οὕτω καὶ εἴδομεν ἐν πόλει Κυρίου τῶν δυνάμεων, ἐν πόλει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ὁ Θεὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.

7. Ὑπελάβομεν ὁ Θεὸς τὸ ἔλεός σου, ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου.

Θεὸν, λέγοντες. Προσδεχόμεθα τὴν ἐπικερίαν σε, κτ. τὸ ἀψευδὲς τῆς ἐπαγγελίας, ὁπε ἔταξες λέγωντας. Μεθ' ὑμῶν εἰμὶ πάσας τὰς ἡμέρας. κ) τὰ ἑξῆς.

8. Κατὰ τὸ ὄνομά σε ὁ Θεὸς, ὅτω καὶ ἡ αἴνεσίς σε ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς. Δικαιοσιώης πλήρης ἡ δεξιά σε.

8. Οἱ ψευδώνυμοι Θεοὶ δὲν ἔχεσι κτ. τὴν προσηγορίαν ἴσιω τὴν διώαμιν, ἀλλὰ μόνον ψευδῶς, κ) μάταια θεοὶ ὀνομάζονται. Σοὶ δὲ μόνῳ ἁρμόζει τοιῦτον ὄνομα, κ) αἴνεσις πρέπει σα· ὅτι τὰ ἔργα σε κηρύττεσι τὴν ἀλήθειαν, κ) μὲ δικαίαν ψῆφον τὰς πολεμίες ἠφάνισας.

9. Εὐφρανθήτω ὄρος Σιὼν, καὶ ἀγαλλιάσθωσαν αἱ θυγατέρες τῆς Ἰεδαίας, ἕνεκεν τῶν κριμάτων σε Κύριε.

9. Λοιπὸν ἂς εὐφραίνωνται οἱ Διδάσκαλοι, κ) κήρυκες τῆς Θεολογίας, κ) πᾶσαι αἱ Ἐκκλησίαι· τὰς ὁποίας λέγει θυγατέρας τῆς Ἰεδαίας, ὅτι οἱ Ἀπόστολοι τὰς ἐθεμελίωσαν. Καὶ χαίρεσθε ὅλοι οἱ λέγοντες, κ) ἀκέοντες, διὰ τὴν σωτηρίαν, ὁπε σᾶς ἠξίωσεν ὁ Κύριος, ὡς δικαιοκρίτης, κ) εὔσπλαγχνος.

10. Κυκλώσατε Σιὼν, καὶ περιλάβετε αὐτὴν· διηγήσασθε ἐν τοῖς πύργοις αὐτῆς.

10. Κυκλώσατε, κ) περιλάβετε τὸ εὐσεβὲς αὐτὸ πολίτευμα, διηγεῖσθε πανταχε εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας τὸν σωτήριον λόγον, νὰ στερίζωνται οἱ ἐνάρετοι.

11. Θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὴν διώαμιν αὐτῆς, καὶ καταδιέλεσθε τὰς βάρεις αὐτῆς. ὅπως ἂν διηγήσησθε εἰς γενεὰν ἑτέραν.

11. Κάμετε τὰς καρδίας ὁμοίας μὲ τὴν χάριν, κ) διώαμιν τε Ἁγίε Πνεύματος, κ) διαμερίζετε τὰς βάρεις, κ) Ἐκκλησίας, τετέςι τὰς Ἀξίας κ) ὀφίκκια, κτ. γένος, διὰ νὰ κηρύττεται εἰς ὅλας τὰς γενεὰς πάντοτε.

12 Ὅτι ἕτός ἐςιν ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τε αἰῶνος. αὐτὸς ποιμανεῖ ἡμᾶς εἰς τὰς αἰῶνας.

12. Καὶ νὰ δημοσιεύεται πανταχε, νὰ τὸ γνωρίσῃ πάσης γενεᾶς ἄνθρωπος. Ὅτι ἕτος ὁ προσκυνέμενος εἶναι ὁ ὄντως ἀληθὴς Θεὸς, κ) Δεσπότης μας αἰώνιος. Καὶ αὐτὸς ὡς ἀγαθὸς ποιμὴν κ) καλώτατος, μᾶς θέλει ποιμαίνει εἰς νομὰς σωτηρίες πάντοτε· κ) ἐδῶ μὲν εἰς τὴν γῆν, νὰ μᾶς θαυμαςώσῃ μὲ τὴν χάριν αὐτε· κ) πάλιν εἰς τὴν Οὐράνιον αὐτε Βασιλείαν, μὲ δόξαν ἄφραςον, κ) ἀγαλλίασιν ἄπειρον.

Εἰς τὸ τέλος, τοῖς Υἱοῖς Κορέ. Ψαλμὸς ΜΗ'.

ΟΥ̓Τος ὁ Ψαλμὸς δὲν εἶναι Ἱςορικὸς, ἀλλὰ Ἠθικὸς, ἀπὸ τὰς Υἱὰς Κορὲ συνθεμένος. κ) νεθετεῖ τὰς ἀναγινώσκοντας αὐτὸν, νὰ καταφρονῦσι τὸν Κόσμον, κ) πάντα τὰ πρόσκαιρα, ἤγεν, πλῦτον, τιμὴν, κ) ἄλλα

ἄλλα παρόμοια, ὡς ῥᾳστὰ, ϗ μάταια. Καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Σωτὴρ ὄχι τῶν φιλούντων τὸν Κόσμον, ἀλλ' ἐκείνων ὅπου τὸν καταφρονοῦσιν ὡς φρόνιμοι. Προλέγει δὲ ϗ τὴν μέλλουσαν κρίσιν. Δι' αὐτὸ λέγει εἰς τὸ τέλος, ἐπειδὴ προκηρύττει παντὸς τοῦ βίου τὴν τελείωσιν.

Η' Ἐξήγησις.

1. ΤΗ῀ς Ἀποστολικῆς χάριτος εἶναι ἴδιον, νὰ διδάσκῃ ὅλην τὴν Οἰκουμένην. Ὅτι οἱ Προφῆται μόνον τοῖς Ἰουδαίοις ἐκήρυττον. Λέγει οὖν, Ἀκούσατε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ὅπου εὑρίσκεσθε εἰς τὸν Κόσμον. Προσέχετε καλὰ μὲ τὰ ὦτα, μὲ τὸν νοῦν, ϗ καρδίαν σας εἰς τὰ λόγια ταῦτα, πλούσιοι ϗ πένητες, χωρικοὶ ϗ εὐγενεῖς.

2. Νὰ γροικήσετε ἀπὸ τὸ στόμα μου τὴν ἀληθῆ σοφίαν. Ἤγουν τὴν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπίγνωσιν, τὴν ὄντως σοφίαν, τὴν ἀληθῆ, ϗ ὑπεράνθρωπον, τουτέστι τὸν τρόπον, πῶς νὰ φθάσωμεν.

3. Πράγματα, ὅπου οὔτε ἐγὼ, οὔτε ἄλλος πλέον γραμματισμένος, ἤθελε δυνηθῆ νὰ καταλάβῃ μὲ τὸ φῶς τῆς φύσεως. Ἀλλ' ἐπειδὴ μὲ παραβολὰς ϗ αἰνίγματα ἔμαθα τὴν ἐπίγνωσιν αὐτῶν, ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, σᾶς τὰ λέγω ὡς δι' ὀργάνου· ϗ σᾶς προθέτω τοῦτο τὸ πρόβλημα, ὡς ἀναγκαῖον ϗ χρήσιμον.

4. Τώρα ἀρχίζει τὴν παραίνεσιν λέγωντας. Τί εἶναι ὅπου μᾶς κάμνει νὰ φοβούμεσθεν τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως; ἡ ἀνομία τῆς πτέρνας. Ἤγουν ἡ ἀποστροφὴ τῆς εὐθείας ὁδοῦ, ἢ τὰ ἀνεξομολόγητα πταίσματα λέγει, ὅπου μένουν ἀμετανόητα.

5. Ἐγὼ μὲν δέδοικα, ϗ τρέμω τὴν προσδοκωμένην ἡμέραν. Ἐσεῖς δὲ οἱ πλούσιοι ϗ δυνάσται ἔχετε εἰς τὴν δύναμίν σας τὸ θάῤῥος σας, καὶ καυχᾶσθε εἰς τὸν πλοῦτόν σας ἄφρονες· ἀλλ' οὐαί σας.

6. Ὅτι τὴν ὥραν ἐκείνην δὲν ἠμπορεῖ νὰ σᾶς ὠφελήσῃ οὔτε ἀρετὴ συγγενῶν, οὔτε ἄλλος τις ἄνθρωπος, οὐδὲ ὁ μάταιος πλοῦτός σας, οὔτε τὸ πάθος τοῦ Χριστοῦ, ὅπου ὠνομάσθη Ἀδελφός σας διὰ τὴν σάρκωσιν. ὅτι ἐσεῖς ἐκλείσετε τὰ σπλάγχνα τῆς εὐσπλαγ-

Τὸ Κείμενον.

1. ΑΚούσατε ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη. Ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην. Οἵτε γηγενεῖς, καὶ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐπιτοαυτὸ πλούσιος, ϗ πένης.

2. Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν, ϗ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν.

3. Κλινῶ εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου· ἀνοίξω ἐν Ψαλτηρίῳ τὸ πρόβλημά μου.

4. Ἵνα τί φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ; ἡ ἀνομία τῆς πτέρνης μου κυκλώσει με.

5. Οἱ πεποιθότες ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλούτου αὐτῶν καυχώμενοι.

6. Ἀδελφὸς οὐ λυτροῦται, λυτρώσεται ἄνθρωπος; Οὐ δώσει τῷ Θεῷ ἐξίλασμα ἑαυτοῦ. Καὶ τὴν

τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

χνίας του ἄσπλαγχνοι, μὲ τὴν φαύλην καὶ πονηρὰν πολιτείαν σας.

7. Καὶ ἐκοπίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ζήσεται εἰς τέλος. οὐκ ὄψεται καταφθορὰν, ὅταν ἴδῃ σοφοὺς ἀποθνήσκοντας.

7. Πρὸς τοὺς ἐργάτας τῆς ἀρετῆς μεταφέρει τώρα τὸν λόγον, λέγοντας. Οἱ δὲ ἐνάρετοι, ὅπου ἐκοπίασαν ὅλως τὴν ζωὴν, ὑπομείναντες ἱδρῶτας, θέλουν ἀπολαύσει ζωὴν αἰώνιον, καὶ νὰ μὴ συγκοινωνήσουν μὲ τοὺς σοφοὺς τοῦ Κόσμου εἰς τὸν ὄλεθρον τῆς κολάσεως.

8. Ἐπιτοαυτὸ ἄφρων καὶ ἄνους ἀπολοῦνται.

8. Ὁ Σύμμαχος εἶπεν. Ὁ ἀνόητος καὶ ἀμαθὴς ὁμοῦ ἀπολοῦνται. Ἄφρονα καὶ ἀνόητον λέγει τὸν καλούμενον σοφὸν, ὅπου ἠξεύρει τὸ συμφέροντου, καὶ δὲν τὸ κάμνει. Ἄνουν δὲ καὶ ἀμαθῆ, τὸν ἀγράμματον, ὅπου κολάζονται καὶ οἱ δύο κακῶς πολιτευσάμενοι.

9. Καὶ καταλείψουσιν ἀλλοτρίοις τὸν πλοῦτον αὐτῶν. Καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

9. Καὶ οὐ μόνον τῆς σοφίας, καὶ δυναστείας, καὶ πλούτου ἀπογυμνώνουνται εἰς τὸν θάνατον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς λαμπρὰς οἰκίας, εἰς τάφους σκοτεινοὺς ἀποκλείονται, νὰ κατοικοῦσιν αἰώνια.

10. Σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεὰν, καὶ γενεάν. Ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν αὐτῶν.

10. Ἔτι δὲ καθὼς ὑστεροῦνται τὰ ὑποστατικά τως, ἤγουν κατοικίας, χωράφια, καὶ ἄλλα τοιαῦτα: οὕτω καὶ τὰ ὀνόματά τως νὰ ἀλησμονηθοῦν ὁλόπελα μετὰ θάνατον εἰς τὸ πεῖσμά τως, ὅπου τὰ ἱστοροῦσαν εἰς τείχη, καὶ μάρμαρα, διὰ νὰ μείνουν ἀθάνατα.

11. Καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν οὐ συνῆκε. Παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις, καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς.

11. Ταύτης δὲ τῆς ἀνομίας αἴτιον εἶναι, διατὶ δὲν ἠθέλησες ἄνθρωπε, νὰ καταλάβῃς τὴν μεγάλην τιμὴν, καὶ ἀξίαν θαυμάσιον, ὅπου σοῦ ἔδωκεν ὁ Θεὸς καὶ Κτίστης, ποιήσας σε κατ᾽ εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ ὁμοίωσιν. Ἀλλὰ μόνον ἐδόθης (ὢ τῆς ἀνοίας, καὶ ἀφροσύνης σου) εἰς τὰ σαρκικὰ θελήματα, ὡς τὰ ἄλογα ζῶα, ὅπου δὲν ἔχουσι νόησιν.

12. Αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκάνδαλον αὐτοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εὐδοκήσουσιν.

12. Φεῦ, πῶς ἐξέπεσαν εἰς τοιαύτην ὁδὸν, καὶ πρᾶξιν σκανδαλώδη οἱ λογικοὶ ἄνθρωποι. μετὰ δὲ τὴν πλάνην αὐτῶν θέλουν μεταμεληθῆ ἀνωφελῶς.

13. Ὡς πρόβατα ἐν ᾅδῃ ἔθετο, θάνατος ποιμανεῖ αὐτούς.

13. Ὅτι ἐπειδὴ αὐτοὶ ἐπροτίμησαν τὸν θάνατον ὑπὲρ τὴν ζωὴν, θέλουν βαλθῆ εἰς τὸν ᾅδην, νὰ γένουν νομὴ τοῦ θανάτου αἰώνια, ὡς ἀπολεσμένα πρόβατα. Τὸ ποιμανεῖ, λέγει νομήσει ὁ Σύμμαχος.

14. Καὶ κατακυριεύσου-

14. Ἐκεῖνοι δὲ, ὅπου αὐτοὶ καταφρονοῦσι τώ-

ρα,

ρα, οἱ ἀδίκως ὑπ' αὐτῶν ἀδικούμενοι, θέλουν τοὺς ἐξουσιάσει, καὶ νὰ τοὺς κυριεύσουν τότε, ὁπόταν γυμνωθοῦσι πάσης περιουσίας, ϗ εὐημερίας αὐτῶν, νὰ παραδοθοῦν εἰς ἀτελεύτητον κόλασιν. Τοῦτο τὸ ῥητὸν ὁμοιάζει μὲ τὴν παραβολὴν τοῦ πλουσίου, ϗ Λαζάρου τοῦ πένητος.

15. Ἀφ' οὗ εἶπε τὰ ἄνωθεν, δέεται τοῦ Θεοῦ, καὶ παρακαλεῖ τον, νὰ λυτρώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπὸ τοιαύτην τιμωρίαν, ϗ παίδευσιν.

16. Ἔπειτα παρηγορᾷ τοὺς ταπεινοὺς ϗ βασανισμένους ἀπὸ τὴν ἀλαζονείαν τῶν πλουσίων, ϗ συμβουλεύει καθ' ἕνα λέγωντας. Μὴ βαρυκαρδῇς, ὅτε ζηλεύσῃς ποσῶς τὴν εὐημερίαν τοῦ πλουσίου, ὅτι εἰς τὸν θάνατόν του δὲν λαμβάνει κάμμίαν ἀπόλαυσιν, ἀπ' ὅλον τὸν πλοῦτον, ϗ δόξαν του.

17. Ὅτι μόνον εἰς τὴν ζωὴν τούτην μακαρίζεται, ϗ εὐλογεῖται ἀπὸ τὸν Κόσμον ὁ πλούσιος, ἀμὴ ὅταν ἀποθάνῃ, μένει δυστυχὴς, ϗ τρισάθλιος.

18. Ὁ Σύμμαχος. Ἐπαινέσουσί σε ἐὰν καλῶς ποιήσῃς αὐτῷ. Ἤγουν ἄξιος εἶναι καὶ μετὰ θάνατον ἐπαίνου, ὅστις ἀφήσει διὰ τὴν ψυχήν του πτωχοῖς τὸν πλοῦτόν του. Ὅτι ἡ ἀγαθοεργία ἀνατρέχει εἰς τὸν εὐεργέτην.

19. Οἱ τρεῖς, εἰσελεύσῃ, ἑρμηνεύουσαν· ἤγουν θέλεις ἰδῇ (ἐσὺ ὁποῦ σοῦ εἶπον μὴ φοβοῦ) αὐτὸν τὸν πλούσιον, νὰ λάβῃ θάνατον ὅμοιον μὲ τοὺς Πατέρας του. ϗ οὐ μόνον τοῦ παρόντος φωτὸς, ἀλλὰ ϗ τοῦ αἰωνίου στερούμενον.

20. Καὶ τοῦτο δικαίως· ὅτι δυνάμενος νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ τόσην τιμὴν, ϗ ἀγαθὰ ἀνεκλάλητα, δὲν τὸ ἐσυλλογίσθη ὡς λογικὸς ἄνθρωπος, ἀλλ' ὥσπερ νὰ ἦτον κτῆνος ἀνόητον, ἐδόθη αἰχμάλωτος εἰς τὰ τῆς σαρκὸς θελήματα. ϗ διὰ τὴν πρόσκαιρον ἡδονὴν, ἐζημιώθη τὴν αἰωνίζουσαν.

σιν αὐτῶν οἱ εὐθεῖς τὸ πρωῒ, ϗ ἡ βοήθεια αὐτῶν παλαιωθήσεται ἐν τῷ ᾅδῃ. Ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν ἐξώσθησαν.

15. Πλὴν ὁ Θεὸς λυτρώσεται τὴν ψυχήν μου ἐκ χειρὸς ᾅδου, ὅταν λαμβάνῃ με.

16. Μὴ φοβοῦ ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος, ἢ ὅταν πληθυνθῇ ἡ δόξα τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Ὅτι οὐκ ἐν τῷ ἀποθνήσκειν αὐτὸν, λήψεται τὰ πάντα, οὐδὲ συγκαταβήσεται αὐτῷ ἡ δόξα αὐτοῦ.

17. Ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εὐλογηθήσεται.

18. Ἐξομολογήσεταί σοι, ὅταν ἀγαθύνῃς αὐτῷ.

19. Εἰσελεύσεται ἕως γενεᾶς πατέρων αὐτοῦ· ἕως αἰῶνος οὐκ ὄψεται φῶς.

20. Καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν οὐ συνῆκε. παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις, ϗ ὡμοιώθη αὐτοῖς.

Δόξα.

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ. ΜΘ΄.

Φαίνεται εἰς τὴν Βίβλον τῶν Παραλειπομένων Κεφάλ. ιβ΄. Ὅτι οὗτος ὁ Ἀσάφ ἦτον Χοροδιδάσκαλος εἰς τοὺς Ψάλτας, ὅπου εἶχε συντεταγμένους ὁ Δαβίδ, νὰ ψάλλουν ἔμπροσθεν εἰς τὴν Κιβωτόν. Καὶ ἠξιώθη καὶ οὗτος Προφητικοῦ Πνεύματος, ποιήσας Ψαλμοὺς, καὶ προκηρύξας τὰ μέλλοντα, καθὼς ὁ Θεὸς τὸν ἐφώτιζεν. Εἰς τοῦτον οὖν τὸν Ψαλμὸν προφητεύει τὸ μέλλον κριτήριον, τὴν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἐπιφάνειαν, καὶ τὴν Καινὴν Διαθήκην. Τὴν δὲ παλαιὰν τοῦ Νόμου λατρείαν ἀποδείχνει, ὅτι δὲν εἶναι πλέον τῷ Κυρίῳ εὐάρεστος.

Τὸ Κείμενον.

1. Θεὸς Θεῶν Κύριος ἐλάλησε, καὶ ἐκάλεσε τὴν γῆν. Ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν. ἐκ Σιὼν ἡ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος αὐτοῦ.

2. Ὁ Θεὸς ἐμφανῶς ἥξει, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐ παρασιωπήσεται.

3. Πῦρ ἐνώπιον αὐτοῦ καυθήσεται, καὶ κύκλῳ αὐτοῦ καταιγὶς σφοδρά.

4. Προσκαλέσεται τὸν Οὐρανὸν ἄνω, καὶ τὴν γῆν τοῦ διακρῖναι τὸν λαὸν αὐτοῦ.

5. Συναγάγετε αὐτῷ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, τοὺς διατιθεμένους τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐπὶ θυσίαις.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Οἱ τρεῖς Ἐξηγηταὶ εἶπον· Ἰσχυρὸς Θεὸς λαλήσας. Οἱ δὲ Ο΄. ὀνομάζουσι Θεοὺς τοὺς κριτὰς, καὶ ἄρχοντας. Ἡμεῖς δὲ κυρίως, καὶ πρέποντα λέγομεν Θεοὺς τοὺς τὸ κατ᾽ εἰκόνα φυλάξαντας. Ὁ τούτων Θεὸς, ὁ ἰσχυρὸς, καὶ Παντοδύναμος, ὅπου ἔδειξεν εἰς τὴν Σιὼν τὴν εὐπρέπειαν αὐτοῦ, καὶ ὡραιότητα, τὰ σωτήρια πάθη καταδεξάμενος, μέλλει νὰ συνάξῃ ὅλην τὴν Οἰκουμένην εἰς τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο κριτήριον.

2. Ὅστις νὰ ἔλθῃ ὄχι ταπεινὰ, καὶ ἀπόκρυφα, ὡς πρότερον, ὅταν ἐγεννήθη εἰς εὐτελέστατον σπήλαιον· ἀλλὰ νὰ δείξῃ προφανῶς τὴν Δεσποτείαν αὐτοῦ, καὶ μεγαλοπρέπειαν. Οὐχὶ μακροθύμως σιωπῶν, καὶ ὑποφέρων ἡμᾶς, ἀλλ᾽ ὡς δίκαιος Κριτὴς αὐστηρῶς κατακρίνωντας.

3. Νὰ εὐγένῃ πῦρ ἀπ᾽ ἔμπροσθεν αὐτοῦ, νὰ καθαρίσῃ τὸν Κόσμον· καὶ τριγύρου του νὰ ταραχθοῦσιν ὅλα τὰ στοιχεῖα, νὰ γένῃ μεγάλη φουρτοῦνα, καὶ σύγχυσις.

4. Νὰ προσκαλέσῃ λέγει τὸν Οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν εἰς μαρτυρίαν, ὡς περιεκτικὰ ποιήματα, διὰ νὰ φοβηθοῦμεν ἡμεῖς οἱ ἀκούοντες.

5. Μὲ ταῦτα, καὶ τὰ κατώτερα λόγια φανερώνει τὸ ἀτελὲς τῆς λατρείας τοῦ παλαιοῦ νόμου. Ὁσίους καλεῖ τὸν Μωϋσῆν, τὸν Ἀαρὼν, καὶ τοὺς ἄλλους Ἱερεῖς. καὶ τοὺς συνάγει, διὰ νὰ καταπαύσῃ ἔμπροσθεν αὐτῶν τὰ παλαιὰ, νὰ

τοὺς δώσῃ τὰ τέλεια μαθήματα.

6. Τῶν ὁποίων γενομένων, θαυμάζουσιν οἱ Οὐρανοὶ, ἤγουν οἱ Ἄγγελοι τὴν δικαίαν κρίσιν.

7. Λέγωντας Ἰσραὴλ, ἔδειξε πρὸς ποῖον λαὸν αὐτοῦ διαλέγεται· καὶ λέγει τοὺς. Ἐγὼ εἶμαι ὁποῦ σὲ ἐλύτρωσα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, καὶ τὸν Νόμον σοῦ ἔδωσα· λοιπὸν μὴ νομίσῃς ἄλλον Νομοθέτην, βλέπων τῶν Νόμων τὸ διάφορον.

8. Δεόσου θέλω παραπονεθῆ, νὰ σὲ ἐλέγξω, πῶς ἠμέλησες τὴν θυσίαν, ἐπειδὴ πολλὰ ὁλοκαυτώματα ἐπρόσφερες. ὅτι πάσης θυσίας προτιμῶ τὴν δικαιοσύνην, καὶ ἔλεον, νὰ ἔχῃς πρὸς τὸν πλησίον συμπάθειαν.

9. Αὐτὴν ὀρέγομαι μάλιστα, καὶ ὄχι νὰ μοῦ θυσιάζῃς μόσχους, καὶ πρόβατα. Ὅτι ἐγὼ εἶμαι Δεσπότης πάντων, καὶ ἐξουσιάζω ὅλα τὰ χερσαῖα ζῶα, καὶ ἐναέρια, καὶ τοὺς καρποὺς τῆς γῆς. Λοιπὸν μὴ νομίσῃς πῶς ἔχω χρείαν ἀπὸ ταῦτα, καὶ θεραπεύεις με.

10. Ὅτι ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐξουσίαν μου εἶναι ὑποκείμενα ὅλα τὰ πράγματα, ἐὰν δεηθῶ τροφῆς (τὸ ὁποῖον εἶναι ἀδύνατον, τὸ γὰρ θεῖον ἀπαθέστε, καὶ ἀνενδεὲς ὑπάρχει) δεόσου θέλω ζητήσει τίποτας πώποτε.

11. Ἐδῶ ἀποδείχνει τὸν τίμιον ἀριθμὸν τῆς Παναγίας Τριάδος. Τρία γὰρ πρόσωπα, Θεὸς, καὶ Ὕψιστος, καὶ ὁ χορηγὸς τῶν αἰτήσεων. ἀλλ' ἑκάστη ἰδιότης, καὶ Θεὸς, καὶ Ὕψιστος, καὶ χορηγὸς ἐστὶν ἀγαθῶν. Θυσίαν δὲ αἰνέσεως, λέγει τοὺς ὕμνους, ὁποῦ πρέπει νὰ λέγουν οἱ δίκαιοι· καὶ εὐχὰς, τὰς ὑποσχέσεις, καὶ τασσήματα, τὰ ὁποῖα χρεωστοῦμεν, νὰ ἀποδίδωμεν.

12. Ἐπειδὴ εἶναι τινὲς, ὁποῦ μέμφουνται τοὺς ἄλλους ἁμαρτάνοντας, καὶ τοὺς ἐνθυμίζουν τὸν

6. Καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ὅτι ὁ Θεὸς κριτής ἐστιν.

7. Ἄκουσον λαός μου, καὶ λαλήσω σοι Ἰσραὴλ, καὶ διαμαρτύρομαί σοι. Ὁ Θεὸς, ὁ Θεός σου εἰμὶ ἐγώ.

8. Οὐκ ἐπὶ ταῖς θυσίαις σου ἐλέγξω σε. Τὰ δὲ ὁλοκαυτώματά σου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διαπαντός.

9. Οὐ δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου μόσχους, οὐδὲ ἐκ τῶν ποιμνίων σου χιμάρρους. Ὅτι ἐμά ἐστι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, κτήνη ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ βόες. Ἔγνωκα πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡραιότης ἀγροῦ μετ' ἐμοῦ ἐστιν.

10. Ἐὰν πεινάσω, οὐ μή σοι εἴπω. Ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ οἰκουμένη, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Μὴ φάγωμαι κρέα ταύρων, ἢ αἷμα τράγων πίωμαι;

11. Θῦσον τῷ Θεῷ θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου. Καὶ ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου, καὶ ἐξελοῦμαί σε, καὶ δοξάσεις με.

12. Τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ εἶπεν ὁ Θεός. Ἵνα τί σὺ ἐκ-

ἐκδιηγῇ τὰ δικαιώματά
μου, καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν
διαθήκην μου διὰ στόμα-
τός σου;

13. Σὺ δὲ ἐμίσησας παι-
δείαν, καὶ ἐξέβαλες τοὺς
λόγους μου εἰς τὰ ὀπίσω.

14. Εἰ ἐθεώρεις κλέπ-
την, συνέτρεχες αὐτῷ,
καὶ μετὰ μοιχοῦ τὴν μερίδα
σου ἐτίθεις. Τὸ στόμα σου
ἐπλεόνασε κακίαν, καὶ
ἡ γλῶσσά σου περιέπλεκε
δολιότητας.

15. Καθήμενος κατὰ τοῦ
ἀδελφοῦ σου κατελάλεις,
καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς μητρός
σου ἐτίθεις σκάνδαλον.

16. Ταῦτα ἐποίησας,
καὶ ἐσίγησα. Ὑπέλαβες
ἀνομίαν, ὅτι ἔσομαί σοι
ὅμοιος. Ἐλέγξω σε, καὶ
παραστήσω κατὰ πρόσω-
πόν σου τὰς ἁμαρτίας σου.

17. Σύνετε δὴ ταῦτα
οἱ ἐπιλανθανόμενοι τοῦ
Θεοῦ· μή ποτε ἁρπάσῃ,
καὶ οὐ μὴ ᾖ ὁ ῥυόμενος.

18. Θυσία αἰνέσεως δο-
ξάσει με· καὶ ἐκεῖ ὁδὸς,
ἣν δείξω αὐτῷ τὸ σωτή-
ριόν μου.

Θεῖον Νόμον, ἔπειτα αὐτοὶ παραβαίνουν ὅσα
διδάσκουσι· διατοῦτο τοὺς τοιούτους ἐλέγχει ὡς
ἄφρονας, λέγων ταῦτα. Διατί διηγᾶσαι εἰς
τοὺς ἄλλους ὦ ἁμαρτωλὲ, τὸν δίκαιόν μου Νό-
μον, καὶ ἐσὺ δὲν τὸν ψηφᾶς ἀνόητε;

13. Γίνωσκε ὅτι πολλὰ παροργίζομαι, καὶ
σὲ ἀποστρέφομαι ὡς καταφρονετὴν, καὶ ἀναί-
σχυντον. Ἐπειδὴ τοὺς ἄλλους νουθετᾶς νὰ γέ-
νουν ἐνάρετοι, καὶ σὺ καταφρονᾶς τὰς ἐντο-
λάς, καὶ τὸν Νόμον μου.

14. Ὢ ἀνόητε· πῶς δὲν ἐγκρατεύεσαι ἐσὺ
πρῶτος ἀπὸ τὰ ἄτοπα ἔργα, καὶ τότε νὰ
διδάσκῃς τοὺς ἀνομήσαντας; ἀμὴ ἔχεις τὸ
στόμα σου γεμάτο πονηρίας, αἰσχρολογίας, δό-
λων, καὶ ψευμάτων· κλέπτεις, μοιχεύεις, καὶ
ἄλλας ὁμοίας πράξεις ἐκτελεῖς ἀναιδέστατε;

15. Καθεζόμενος καταλαλεῖς τὸν Ἀδελφὸν,
καὶ πλησίον σου, καὶ τὸν βάνεις εἰς κίνδυνον πολ-
λάκις, καὶ εἰς σκάνδαλα.

16. Αὐτὰ καὶ ἄλλα πλείονα ἔπραξας· τὰ
ὁποῖα βλέπων ἐγὼ, μακροθύμως ἀνέμενον
τὴν μεταμέλειαν, καὶ δὲν σὲ ἐπαίδευσα ὡς
ἔπρεπε. Σὺ δὲ ὡς δυσσεβὴς ἐνόμιζες πῶς
εἶμαι ὅμοιός σου, ἤγουν πῶς δὲν ἔχω μῖσος εἰς
τὴν ἁμαρτίαν, καὶ διʼ αὐτὸ σὲ ἀφῆκα ἀπαί-
δευτον. Ἀλλʼ οὐαί σοι, ὅτι ὅσον ἀργήσω νὰ
σὲ παιδεύσω, τόσον σοῦ θέλω δώσει βαρυτέ-
ραν τὴν κόλασιν.

17. Ταῦτα κατανοήσαντες ὅσοι ἀλησμονή-
σατε τοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν ἐνθυμᾶσθε τὸν Νόμον
του, μετανοήσατε τὰς ἁμαρτίας σας, καὶ διορ-
θωθῆτε τώρα, ὁποῦ χύνουν τὰ δάκρυα,
πρὸ τοῦ σᾶς ἁρπάσῃ ὁ θάνατος. καὶ τότε
δὲν δύναται τινὰς νὰ σᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν
κόλασιν.

18. Τώρα στολίζει εἰς τὸ τέλος τὸν Ψαλμὸν
μὲ τὴν καινὴν νομοθεσίαν, ὅτι δὲν φθάνει
νὰ ὑμνοῦμεν μόνον τὸν Θεὸν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν-
τολάς του νὰ φυλάγωμεν, καὶ μάλιστα τὴν φι-
λοπτωχίαν. Ὅτι κατὰ τοὺς Ο. ἡ ἐξήγησις τοῦ
στίχου τούτου λέγει οὕτω. Τὴν θυσίαν τῆς αἰνέ-

σεως χαίρομαι· τὴν ὁποίαν κείνω δόξαν ἁρμόζουσαν· Καὶ ὅστις μὲ δοξάζει ἀόκνως, τοῦ θέλω δείξει τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας, νὰ εὕρῃ ζωὴν αἰώνιον. Α'ς ὑμνοῦμεν οὖν Α'δελφοὶ τὸν Θεὸν ἀκατάπαυστα, μὲ πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ οὕτω φαίνεται πρὸς αὐτὸν ἡ ἀγάπη μας. Δεύτερον ἂς συμπονοῦμεν τοὺς πένητας, ὅτι ὁ ἄσπλαγχνος δὲν ἀξιοῦται συγχωρήσεως.

Εἰς τὸ τέλος, Ψαλμὸς τοῦ Δαβίδ· ἐν τῷ εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὸν Νάθαν τὸν Προφήτην, ἡνίκα εἰσῆλθε πρὸς Βηθσαβεὲ τὴν γυναῖκα Οὐρίου. Ψαλμὸς Πενθικοστός.

ΑΥ'τὴ ἡ ἐπιγραφὴ μᾶς διδάσκει τοῦ Ψαλμοῦ τὴν ὑπόθεσιν, καὶ δὲν κάμνει χρεία ἄλλη ἐξήγησις. Ο'τι μόνον ἀπὸ τὰς ῥήσεις τοῦ Ψαλμοῦ, καταλαμβάνει πᾶς εἷας τὴν εὔνοιαν, πῶς τὸν ἔκαμε μὲ πόνον πολλὴν, καὶ θλίψιν καρδίας, διὰ τὸν φόνον, καὶ μοιχείαν, ὁποῦ ἐτέλεσεν εἰς τὸν Οὐρίαν. Ο'θεν ἀφ' οὗ τὸν ἤλεγξεν ὁ Νάθαν, ἔπεσεν εἰς μετάνοιαν, μὲ ἄκραν ταπείνωσιν, καὶ δάκρυα ἄμετρα. Καθὼς πρέπει νὰ κάμνῃ πᾶς εἷας ἁμαρτωλὸς, ἐὰν ποθῇ νὰ λάβῃ συγχώρησιν. διατὶ ὅσον εἶναι βαρύτερον τὸ ἀνόμημα, τόσον πρέπει νὰ εἶναι καὶ τῆς πληγῆς τὸ φάρμακον αὐστηρότερον, καὶ τὸ σίδηρον καυστικώτερον, λέγοντας τοιαῦτα πρὸς Κύριον.

Η' Ε'ξήγησις.

1. ΤΑ' μεγάλα τῶν τραυμάτων ἰσομέτρων δέεται φαρμάκων. Ο'θεν ὅλον τὸν ἔλεον τοῦ Θεοῦ δεόμενος, ἱκετεύει λέγοντας. Μεγάλην ἐλεημοσύνην χρειάζομαι Θεὲ πολυεύσπλαγχνε, ἐπειδὴ μεγάλας ἀνομίας ἐτέλεσα. Λοιπὸν καθὼς πολλάκις ἔδειξας εἰς διαφόρους, τοὺς ἀμετρήτους σου οἰκτιρμοὺς, οὕτω καὶ τώρα παρακαλῶ τὴν εὐσπλαγχνίαν σου, νὰ συγχωρήσῃς τοῦτό μου τὸ ἀνόμημα.

2. Ε'τι ἐπειδὴ μετὰ τὴν συγχώρησιν τοῦ πταίσματος, μένουσιν εἰς τὴν ψυχὴν τινὰ λείψανα ἀχημίας καὶ δυσωδίας, δέομαί σου Ιατρὲ γλυκύτατε, νὰ μὲ πλύνῃς, καὶ νὰ μὲ καθαρίσῃς καὶ ἀπὸ ταῦτα ὁλότελα.

3. Γνωρίζω ἀληθέστατα, ὅτι μεγάλον εἶναι τὸ σφάλμα μου καὶ βαρύτατον· τὸ ὁποῖον πρότερον δὲν ἐκαταλάμβανα, σκοτισθεὶς ἀπὸ τὸν

Τὸ Κείμενον.

1. ΕΛέησόν με ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

2. Ε'πιπλεῖον πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με.

3. Ο'τι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ ἡ

ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐπὶ διαπαντός.

4. Σοὶ μόνῳ ἥμαρτον, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα.

5. Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.

6. Ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσσησέ με ἡ μήτηρ μου.

7. Ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας. Τὰ ἄδηλα, καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι.

8. Ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ, καὶ καθαρισθήσομαι· πλυνεῖς με, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι.

9. Ἀκουτιεῖς μοι ἀγαλλίασιν, καὶ εὐφροσύνην, ἀγαλλιάσονται ὀστέα τεταπεινωμένα. Ἀπόστρε-

δαίμονα τῆς φιληδονίας, ἀλλὰ τώρα αἰσθάνομαι τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας μου, ὅτι ἡ ἀχημία της στέκεται ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου πάντοτε, καὶ ἐλέγχουσα τὴν συνείδησιν, ἐνθλίβει πολλὰ, καὶ ταράττει με.

4. Καλὰ καὶ ἀδίκησα τὸν Οὐρίαν, καὶ τὴν Γυναῖκά του. πλὴν πρὸς ἐσένα ἔσφαλα Θεὲ περισσότερον, ὅτι ὡς Πανάγαθος μισᾷς πολλὰ τὴν πονηρίαν τῶν αἰσχρῶν πράξεων. Καὶ ὅστις εἰς ἄνθρωπον ἁμαρτήσῃ, σὲ παροργίζει κατὰ πολλὰ φιλάνθρωπε, ὁ μισάνθρωπος.

5. Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἔταξεν εἰς πολλοὺς τόπους τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὅτι δὲν θέλει τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἀλλὰ τοῦ συγχωρᾷ, ὅταν ἔλθῃ πρὸς μετάνοιαν, διὰ αὐτὸ τοῦ λέγει ὁ Προφήτης. ἐὰν συγχωρήσῃς καὶ ἐμένα, θέλεις δικαιωθῇ, νὰ φανῇς ἀληθὴς εἰς τοὺς λόγους σου, τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως. καὶ τότε φέρνοντας ἐμὲ εἰς τὸ μέσον μετανοήσαντα, καὶ δικαιωθέντα, νὰ κατακρίνῃς δικαίως ὅσους ἔμειναν εἰς τὴν ἁμαρτίαν ἀμετανόητοι.

6. Ὅσον διὰ λόγου μου ἠμπορῶ νὰ ἀναφέρω τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εἰς πρόφασιν, ἐπειδὴ μὲ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν ἐσυλλήφθηκα, καὶ ἐγεννήθηκα· διὰ τὴν ὁποίαν ἡ φύσις ἐξέκλινεν εἰς τὸ κακὸν, καὶ δύσκολα ἠμπορεῖ νὰ φυλάξῃ ἐγκράτειαν.

7. Πλὴν γινώσκοντας πόσον ἀγαπᾷς τὴν ἀλήθειαν, ὁμολογῶ πῶς δὲν εἶμαι ἄξιος συγχωρήσεως, ἐπειδὴ μοῦ ἐφανέρωσες τὰ ἀπόκρυφα μυστήρια τῆς σοφίας σου, καὶ ἐκήρυξα τὴν τοῦ Μονογενοῦς σου Υἱοῦ ἐνανθρώπησιν, καὶ ἐγὼ ἔγινα εἰς τούτας εὐεργεσίας ἀχάριστος.

8. Τὸ Ὕσσωπον εἶναι πικρὸν βότανον, καὶ καθαρτικὸν, τὸ ὁποῖον αἰνιγματωδῶς εἰκονίζει τὸ πάθος τοῦ Χριστοῦ. Λέγει οὖν, ῥάντισόν με μὲ τὸ ὕδωρ τοῦ Πνεύματος, καὶ μὲ τὸ αἷμα τοῦ Υἱοῦ σου, ὅτι τότε θέλω καθαρισθῇ, νὰ γένω τῆς χιόνος λευκότερος.

9. Ναὶ πολυεύσπλαγχνε Δέσποτα, τάξαι μου τὴν τελείαν συγχώρησιν, νὰ γεμώσουν τὰ ὦτά μου τὴν ἀγαλλίασιν ταύτην, νὰ αἰσθήσουν, καὶ νὰ ἐπιστρέψουν πάλιν ἡ δυνάμες τῆς ψυχῆς, καὶ τοῦ σώματος, ὅπου ἐταπεινώθησαν, καὶ ἀχα-

μνησαν. Στρέψον ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας μου τὸ πρόσωπόν σου· ἀσόχησε, καὶ ἀφάνισαί ταις, νὰ μὴ φαίνωνται εἰς ἔλεγχον, καὶ κατηγορίαν μου.

10. Τὴν ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας βλαβεῖσαν καρδίαν καθάρισον, καὶ νεούργησον, καὶ τὴν ὁρμὴν τοῦ λογικοῦ μου ἐγκαίνισον, νὰ μὴν ὀρέγωμαι πλέον ψυχοβλαβῆ, καὶ μάταια πράγματα, οὔτε ποτῶς νὰ παραστρατήσω ἀπὸ τὸν σωτήριον Νόμον σου.

11. Πρόσωπον ἐδῶ καλεῖ τὴν θείαν κηδεμονίαν, τῆς ὁποίας, παρακαλεῖ, νὰ μή τον ὑστερήσῃ ὁ Κύριος, οὔτε νὰ τὸν γυμνώσῃ τῆς χάριτος, καὶ δωρεᾶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Διατοῦτο δὲν εἶπε δός μοι, ἀλλὰ μή με ὑστερήσῃς τοῦ Πνεύματός σου.

12. Δός μοι ἐκείνην τὴν εὔθεον εὐφροσύνην, ὁποῦ εἶχα πρὶν ἁμαρτήσω, ἐλπίζωντας πῶς μέλλει νὰ γεννηθῇ ὁ Σωτὴρ ἁπάντων ἀπὸ τὸ σπέρμα μου. Καὶ διὰ νὰ μὴν ὑστερηθῶ τούτων ἀγαθῶν, στήριξόν με μὲ τὸ ἡγεμονικὸν, ἤγουν τὸν αὐτοκράτορα νοῦν, ὅστις ἐδουλώθη ὑπὸ τῆς ἡδονῆς. Καὶ μή με ἀφήσῃς πλέον νὰ πταίσω τῆς Βασιλείας σου.

13. Καὶ οὕτως ἀπολαβὼν τῆς πολλῆς σου φιλανθρωπίας, καὶ γενόμενος ἀρχέτυπον μετανοίας, νὰ κηρύττω εἰς τοὺς ἀνόμους, πόσον εἶσαι ἕτοιμος, νὰ συγχωρᾷς ἁμαρτήματα. Καὶ οὕτω νὰ ἐπιστρέφουν καὶ ἄλλοι ἀσεβεῖς, πρὸς τὸ ἄπειρον ἔλεός σου, νὰ ἀξιώνουνται συγχωρήσεως.

14. Λύτρωσαί με ἀπὸ τὴν μοιχείαν, καὶ φόνον, ὁποῦ ἐτέλεσα, καὶ ἀπὸ τὰς αἰωνίους κολάσεις, ὁποῦ μοῦ πρέπουν διὰ τὰς πράξεις μου. Ναὶ ὁ Θεὸς πάσης σωτηρίας μου. διὰ νὰ ἀγάλλεται ἡ γλῶσσά μου, νὰ σὲ ὑμνολογῶ πάντοτε, διηγούμενος τὴν μεγίστην πρός με εὐεργεσίαν, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου.

15. Καὶ αὐτὰ τὰ χείλη, ὁποῦ διὰ τὴν αἰσχύνην τῆς ἀνομίας ἐκλείσθησαν, καὶ δὲν τολμοῦν νὰ προσδέχωνται ὡς ἀνάξια, λῦσαί τα, καὶ ἄνοιξον μὲ τὴν χάριν σου, νὰ σὲ δοξολογοῦν ἀκατάπαυστα.

16. Ὅμοιον τοῦτο μὲ τοῦ προτέρου Ψαλ-

ψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον.

10. Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοὶ ὁ Θεὸς, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου.

11. Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ Ἅγιον μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ.

12. Ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου, καὶ πνεύματι ἡγεμονικῷ στήριξόν με.

13. Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδούς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσι.

14. Ῥῦσαί με ἐξ αἱμάτων ὁ Θεὸς, ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου, ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου.

15. Κύριε τὰ χείλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου.

16. Ὅτι εἰ ἠθέλησας

θυ-

θυσίαν ἔδωκα ἄν. Ὁλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις.

17. Θυσία τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον, καρδίαν συντετριμμένην, καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει.

18. Ἀγάθυνον Κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιὼν, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ.

19. Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης ἀναφορὰν, καὶ ὁλοκαυτώματα· τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

Δόξα.

μου. Οὐ δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου μόσχους, καὶ τὰ ἑξῆς.

17. Ἐπεὶ οὖν δὲν σοῦ ἀρέσουν αἱ θυσίαι τῶν ἀλόγων ζώων, ἀλλὰ μόνον ἡ μετριότης τοῦ φρονήματος, καὶ ἡ ταπείνωσις, τὴν ὁποίαν προτιμᾶς πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων, θέλω συντρίψει καὶ ἐγὼ τὴν καρδίαν μου, νὰ σοῦ προσφέρω εὐάρεστον θυσίαν τῆς ταπεινώσεως.

18. Ἐδῶ προφητεύει διὰ τοὺς Ἑβραίους, ὅταν ἦσαν αἰχμάλωτοι, καὶ ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ, νὰ τοὺς λυτρώσῃ, νὰ ἀνακαινίσουν τὴν Ἱερουσαλὴμ, νὰ τοῦ θυσιάζουν ὡς πρότερον. Ἔτι ἠμπορεῖ νὰ νοῆται καὶ διὰ τὴν καθ᾽ ἡμᾶς Ἐκκλησίαν, ἥτις εἶναι τοῦ παλαιοῦ Ναοῦ προτιμοτέρα, ἐνδοξοτέρα, καὶ θαυμάσιος.

19. Τότε εἰς μὲν τὴν πόλιν ταύτην τῆς Σιὼν, σοῦ θέλουν προσφέρει θυσίας τε, καὶ ὁλοκαυτώματα· εἰς δὲ τὴν ἐξ Ἐθνῶν Ἐκκλησίαν, θέλεις εὐδοκήσει θυσίαν τιμιωτέραν ἀσυγκρίτως, καὶ μᾶλλον εὐπρόσδεκτον, τὸν μονογενῆ Υἱόν σου, νὰ σοῦ προσφέρουν οἱ πιστοὶ δοῦλοί σου, εὐχαρίστους δοξολογίας, ὑμνοῦντές σε μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ τοῦ Παναγίου σου Πνεύματος εἰς αἰῶνα τὸν ἀτελεύτητον.

Εἰς τὸ τέλος, συνέσεως τῷ Δαβίδ. ἐν τῷ ἐλθεῖν Δωὴκ τὸν Ἰδουμαῖον, καὶ ἀναγγεῖλαι τῷ Σαοὺλ, καὶ εἰπεῖν αὐτῷ. ἦλθε Δαβὶδ εἰς τὸν οἶκον Ἀβιμέλεχ.

Ψαλμός. ΝΑ΄.

Εἰς τὴν α΄. τῶν Βασιλειῶν, Κεφάλ. κα΄. λέγει, πῶς ἐπῆγεν ὁ ῥηθεὶς Δωὴκ, καὶ ἐσυκοφάντησε τοὺς Ἱερεῖς πρὸς τὸν Σαοὺλ, παρακινῶν αὐτὸν εἰς μιαιφονίαν. Ταῦτα μαθὼν ὁ Δαβὶδ ἔγραψε τοῦτον τὸν Ψαλμὸν, παρακινῶν τοὺς ἀδικουμένους εἰς ὑπομονὴν. Διδάσκει δὲ καὶ τῆς Θείας ψήφου τὸ δίκαιον. Διὰ τοῦτο εἰς τὸ τέλος ἐπέγραψε, καὶ συνέσεως, διὰ νὰ βάλλωμεν γνῶσιν νὰ στοχαζώμεσθεν τὸ τέλος τῶν πραγμάτων, καὶ οὐ μόνον εἰς τὰ παρόντα νὰ βλέπωμεν.

Τὸ Κείμενον.

1. ΤΙ' ἐγκαυχᾶ ἐν κακίᾳ ὁ δυνατὸς ἀνομίαν;

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Αγνωσία σου μεγάλη εἶναι παράνομε ἄνθρωπε, καὶ δυνατὲ εἰς τὴν κακίαν, νὰ καυχᾶσαι, καὶ νὰ ἐπαίρεσαι εἰς τὰς κακουργίας

γίασου, ὅτι ταχέως θέλεις ἀπολαύσει δικαίαν τοῦ φρονήματος αὐταπόδοσιν.

2. Ἄλλο δὲν συλλογίζεσαι, οὔτε συντυχεύει ἡ ἄθεσμος γλῶσσά σου καθ' ἑκάστην ἡμέραν, εἰ μὴ μόνον νὰ ἀδικᾷς, καὶ νὰ ἁρπάζῃς τοῦ πλησίον τὰ πράγματα μὲ δόλους, καὶ πανουργεύματα· καὶ νὰ ἐσθίῃς τὰς σάρκας, ὡς τὸ ἀκονισμένον ξυράφι, μὲ τὴν συκοφαντίαν, καὶ κατάκρισιν.

2. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἀδικίαν ἐλογίσατο ἡ γλῶσσά σου. Ὡσεὶ ξυρὸν ἠκονημένον ἐποίησας δόλον.

3. Οὐχὶ δὲ ἀπὸ ἀσθένειαν σαρκὸς ἁμαρτάνεις, ἀλλὰ ἑκουσίᾳ σου γνώμῃ ἀγαπᾷς τὸ κακὸν ἀπὸ τὸ καλὸν περισσότερον, καὶ προτιμᾷς τὸ ψεῦδος, καὶ ἄδικον, παρὰ τὴν δικαιοσύνην, καὶ ἀλήθειαν.

3. Ἠγάπησας κακίαν ὑπὲρ ἀγαθωσύνην· ἀδικίαν, ὑπὲρ τοῦ λαλῆσαι δικαιοσύνην.

4. Καὶ ἀγαπᾷς ὅλα τὰ λόγια ὁποῦ ζημιώνουν, καὶ ἐξολοθρεύουν τὸν πλησίον. καὶ ἔχεις φίλους, ὅσοι εἶναι ὅμοιοί σου ψεῦσται, καὶ δόλιοι ἄνθρωποι.

4. Ἠγάπησας πάντα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ, γλῶσσαν δολίαν.

5. Διατοῦτο δικαίως καὶ πρεπόντως κατὰ τὰς πράξεις σου, ὁ Θεὸς σὲ θέλει ἐξολοθρεύσει τελείως παράνομε, νὰ σὲ ἀνασπάσῃ ἀπὸ τὸν τόπον, ὁποῦ θαρρεῖς πῶς ἔχεις βέβαιον· καὶ νὰ σοῦ ἀφανίσῃ, καὶ νὰ ξεριζώσῃ πᾶσαν ἐλπίδα, καὶ καύχησιν.

5. Διατοῦτο ὁ Θεὸς καθέλοι σε εἰς τέλος. Ἐκτίλαι σε, καὶ μεταναστεύσαι σε ἀπὸ σκηνώματός σου, καὶ τὸ ῥίζωμά σου ἐκ γῆς ζώντων.

6. Οἱ δὲ δίκαιοι, ὁποῦ σὲ ἰδοῦσιν, ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος θέλουν φοβηθῇ, λαβούμενοι τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ· Ἀπὸ δὲ τὸ ἕτερον, νὰ περιγελοῦσιν ἐσένα, λέγοντες. Ἴδετε ἄνθρωπον, ὅστις δὲν ἐκαταδέχετο, νὰ ἔχῃ τὸν Θεὸν βοηθόν του, ὁ ἀφρονέστατος.

6. Ὄψονται δίκαιοι, καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐπ' αὐτὸν γελάσονται, καὶ ἐροῦσιν. Ἰδοὺ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ ἔθετο τὸν Θεὸν βοηθὸν αὐτοῦ.

7. Ἀλλὰ εἶχε τὴν ἐλπίδα του εἰς τὸν πολὺν πλοῦτον, καὶ δυναστείαν του, καὶ εἰς ἄλλα μάταια, καὶ ἀνωφέλευτα πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐνόμιζε διὰ τέλος του, καὶ μακαριότητα ὁ ἀσύνετος.

7. Ἀλλ' ἐπήλπισεν ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλούτου αὐτοῦ, καὶ ἐνεδυναμώθη ἐπὶ τῇ ματαιότητι αὐτοῦ.

8. Ἀμὴ ἐγὼ ὡς ἐλαία κάρπιμος, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ φυτευμένη, ἤλπιζα, καὶ θέλω ἐλπίζει πάντοτε εἰς τὴν ἐλεημοσύνην του, καὶ οὕτω νὰ ἀπολαύσω πλουσίαν τὴν ἀνταπόδοσιν εἰς αἰῶνα τὸν μέλλοντα.

8. Ἐγὼ δὲ ὡσεὶ ἐλαία κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ, ἤλπισα ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

9. Ἐξομολογήσομαί σοι εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἐποίησας· καὶ ὑπομενῶ τὸ ὄνομά σου, ὅτι χρηστὸν ἐναντίον τῶν ὁσίων σου.

9. Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν σὲ θέλω ὑμνολογεῖ, καὶ νὰ σὲ δοξάζω Κύριε, ὅτι ἔκαμες τῶν δούλων σου τὴν ἐκδίκησιν. Καὶ εἶσαι πάντοτε ἕτοιμος νὰ βοηθᾷς, καὶ νὰ φυλάγῃς τοὺς ἀθλοῦντας, καὶ κοπιῶντας διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ Ἅγιον.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Μαελὲθ, συνέσεως τῷ Δαβίδ. Ψαλμός. ΝΒ΄.

ΟΥ̃τος ὁ Ψαλμὸς εἶναι ὅμοιος μὲ τὸν ιγ΄. Διατοῦτο τὸν ἐξηγοῦμεν ἐδῶ ἄλλως. Περὶ τῆς τῶν Ἰουδαίων ἐγκαταλήψεως, καὶ τῆς τῶν Ἐθνῶν προσκλήσεως.

Τὸ Κείμενον.

1. Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, οὐκ ἔστι Θεός.

2. Διεφθάρησαν, καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἀνομίαις. Οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν,

3. Ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι συνιῶν, ἢ ἐκζητῶν τὸν Θεόν.

4. Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν. Οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθὸν, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.

5. Οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν μου ἐν βρώσει ἄρτου;

6. Τὸν Κύριον οὐκ ἐπε-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἐτυφλώθησαν τόσον οἱ ἀσύνετοι Ἰουδαῖοι, καὶ ὡς ἀπειθεῖς, καὶ σκληροτράχηλοι ἐμωράνθησαν· καὶ βλέποντες τοσαῦτα Χριστοῦ θαυμάσια, δὲν ἠθέλησαν εἰς τὰς πεπωρωμένας καρδίας τως, νὰ τὸν ὁμολογήσουν Θεὸν, καὶ Σωτῆρά τως.

2. Καὶ τόσον ἐφθάρησαν εἰς τὸ κακὸν, καὶ ἐπλήθυναν αἱ ἀνομίαι τως, ὁποῦ ἔγιναν συχαμὸς, καὶ βδέλυγμα· οὔτε εὑρίσκεται κἂν ἕνας εἰς τούτους ἐνάρετος.

3. Εἰς τρόπον, ὁποῦ (ἀνθρωπινῶς ὁμιλῶντας) ἐκοίταξεν ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς ὁ Θεὸς, νὰ ἰδῇ τοὺς ἀνθρώπους, ἐὰν εἶναι τινὰς ἀπ' αὐτοὺς γνωστικὸς, νὰ ἐγνωρίσῃ διὰ Θεὸν τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, ἢ κἂν νὰ ποθῇ νὰ τὸν γνωρίσῃ.

4. Ἀλλ' ὢ τῆς ταλαιπωρίας τως, ὅλοι ἐξέκλιναν εἰς τὴν ἀνομίαν, καὶ παρεστράτησαν ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν, γενόμενοι ἀνωφελεῖς, καὶ ἄχρηστοι· καὶ ἕνας καλὸς δὲν εὑρίσκεται.

5. Ὅθεν δικαίως ὀργιζόμενος εἶπε ταῦτα ὁ Κύριος. Διατί νὰ μὴ παιδεύσω τοὺς ἀσεβεῖς, καὶ ἀνόμους, ὁποῦ καταβασανίζουν, καὶ θανατώνουν τοὺς δούλους μου, καὶ τοὺς τρώγουν ὡσὰν ψωμὶ, καὶ νὰ τοὺς κάμω νὰ καταλάβουν τὴν ἀνομίαν τως;

6. Ἰδοὺ πῶς δὲν ἠθέλησαν, νὰ γνωρίσουν,

καὶ νὰ ἐπικαλεσθοῦσι τὸν ἀληθῆ Θεὸν, ὅστις εἶναι Ἰησοῦς ὁ Χριστός· ἀλλ' ἐφοβήθησαν τὸν Καίσαρα περισσότερον, προτιμῶντες τὴν φιλίαν, καὶ δόξαν ἐκείνου μᾶλλον, ἢ τοῦ Χριστοῦ.

7. Διατοῦτο ἐπειδὴ εἶναι ἀνθρωπωπάρεσκοι, θέλει διασκορπίσει, καὶ νὰ ἀφανίσῃ ὁ Θεὸς ὅλως τὴν δύναμιν, νὰ τοὺς καταισχύνῃ, νὰ καταφρονεθοῦν εἰς ὅλον τὸν Κόσμον.

8. Καὶ ἀπὸ ἄλλην Σιὼν νὰ δώσῃ σωτηρίαν τοῦ Νέου Ἰσραήλ. ἤγουν νὰ στείλῃ ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς, νὰ σώσῃ τὴν Οἰκουμενικὴν Ἐκκλησίαν, ὅταν ἐπιστρέψῃ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ Λαοῦ του, ἤγουν τὴν εἰδωλολατρείαν τῶν Ἐθνῶν. Καὶ τότε νὰ χαρῇ ὁ Νέος Λαὸς τοῦ Ἰακὼβ, καὶ νὰ εὐφρανθῇ τὸ μυστικὸν Ἔθνος τοῦ Ἰσραήλ.

καλέσαντο. Ἐκεῖ ἐφοβήθησαν φόβον, οὗ οὐκ ἦν φόβος.

7. Ὅτι ὁ Θεὸς διεσκόρπισεν ὀστᾶ ἀνθρωπαρέσκων· κατῃσχύνθησαν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξουδένωσεν αὐτούς.

8. Τίς δώσει ἐκ Σιὼν τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραήλ; Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι τὸν Θεὸν τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀγαλλιάσεται Ἰακὼβ, καὶ εὐφρανθήσεται Ἰσραήλ.

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ Δαβίδ. ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς Ζιφαίους, καὶ εἰπεῖν τῷ Σαοὺλ· οὐκ ἰδοὺ Δαβὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν; Ψαλμός. ΝΓ΄.

Εἰς τὴν α΄. τῶν Βασιλειῶν Κεφάλ. κγ΄. γράφει, ὅτι φεύγων ὁ Δαβὶδ ἀπὸ τὸν Σαοὺλ, ἐκρύβη εἰς τὸ Ὄρος Ζίφ μὲ τοὺς συντρόφους του. Οἱ δὲ Ζιφαῖοι (ὁποῦ ἦσαν ἀπὸ τὴν φυλὴν Ἰούδα, καὶ διὰ αὐτὸ τοὺς ἐπιστεύθη, νὰ κρυβῇ ἐκεῖ) τὸν ἐμήνυσαν τοῦ Σαοὺλ ὡς κακόγνωμοι. Λοιπὸν πηγαίνοντας ὁ Σαοὺλ νὰ τὸν φονεύσῃ, ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ διωκόμενος ἔγραψε τὸν παρόντα Ψαλμὸν, καὶ δέεται τοῦ Θεοῦ, νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τοὺς ἀδίκους διώκτας, καὶ ἐκείνων νὰ ἀποδώσῃ κατὰ τὰς πράξεις τους.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Δέομαι, καὶ παρακαλῶ σε ὦ Δέσποτα, νὰ μὲ φυλάξῃς τὸν ἀσθενῆ, καὶ ἀδύνατον μὲ τὴν ἄμαχόν σου δύναμιν, καὶ ὡς δικαιότατος νὰ μὲ κρίνῃς, καὶ νὰ μὲ λυτρώσῃς ἀπὸ τοὺς ἀδίκως με διώκοντας.

2. Ναὶ Θεὲ Πολυέλεε, ἐπάκουσον τὴν προσευχήν μου, καὶ πρόσδεξαι τὰ λόγιά μου εἰς τὰ ὦτα τῆς εὐσπλαγχνίας σου.

Τὸ Κείμενον.

1. Ὁ Θεὸς ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με, καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρινεῖς με.

2. Ὁ Θεὸς εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.

3. Ὅτι

3. Ὅτι ἀλλότριοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμὲ, καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου.

4. Καὶ οὐ προέθεντο τὸν Θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν.

5. Ἰδοὺ γὰρ ὁ Θεὸς βοηθεῖ μοι, καὶ ὁ Κύριος ἀντιλήπτωρ τῆς ψυχῆς μου.

6. Ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου. Ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου ἐξολόθρευσον αὐτούς·

7. Ἑκουσίως θύσω σοι. Ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου Κύριε, ὅτι ἀγαθόν.

8. Ὅτι ἐκ πάσης θλίψεως ἐῤῥύσω με, καὶ ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου.

3. Ὅτι οἱ ἐχθροί σου, καὶ τῆς ἀληθοῦς Πίστεως ἀλλότριοι, ἠγέρθησαν καταπάνω μου, καὶ θαῤῥοῦντες εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν αὐτῶν, καὶ κράτος ἀνίσχυρον, γυρεύουν νὰ μὲ φονεύσουν οἱ ἄδικοι.

4. Ἀλλὰ ταῦτα κατ' ἐμοῦ τολμῶσιν οἱ ἀφρονέστατοι, καταφρονοῦντες τὴν πρόνοιάν σου, καὶ μὴ συλλογιζόμενοι τὸ αὐστηρὸν τῆς δικαιοσύνης σου.

5. Ἀλλ' ἐγὼ ἐδιδάχθην ὑπὸ τῆς σῆς χάριτος, καὶ ἐβεβαιώθηκα, πῶς εἶσαι βοηθὸς, ἀντιλήπτωρ, καὶ σκεπαστὴς τῆς ζωῆς μου πάντοτε.

6. Λοιπὸν παρακαλῶ τὴν εὐσπλαγχνίαν σου, ἢ νὰ μεταστρέψῃς εἰς καλὸν τὴν κακὴν γνώμην τῶν ἐχθρῶν μου, νὰ μή με πειράζουσιν· ἢ ὅσα κακὰ μελετοῦσι νὰ μοῦ κάμουσι, νὰ ἐπιστρέψῃς ἀπάνωτως, νὰ ἐξολοθρεύσῃς τοὺς ἀδίκους ὡς Δίκαιος.

7. Ἐγὼ δὲ ἀπολαύσας τοιαύτης χάριτος, θέλω ἐνθυμοῦμαι τὴν εὐεργεσίαν πάντοτε ὡς εὐγνώμων δοῦλος, νὰ σοῦ προσφέρω τὰς προστεταγμένας θυσίας, καὶ ἄλλας νεωτέρας, μὲ ψυχὴν πρόθυμον, νὰ δοξολογῶ τὸ ὑπερύμνητόν σου ὄνομα· ὅτι αὐτό μου εἶναι ἀγαθὸν καὶ ὠφέλιμον, καὶ σοὶ καταθύμιον καὶ εὐπρόσδεκτον.

8. Καὶ νὰ ὁμολογῶ εἰς ὅλους τὸ χρέος μου· ὅτι ἡ εὐσπλαγχνία σου μὲ ἐλύτρωσεν ἀπὸ διαφόρους συμφορὰς, καὶ μὲ ἠξίωσε νὰ εἰδῶ τῶν ἐχθρῶν μου τὴν ἐξολόθρευσιν.

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις συνέσεως, τῷ Δαβίδ. Ψαλμός. ΝΔ΄.

Τοῦτον τὸν Ψαλμὸν ἐσυνέθεσεν ὁ Δαβὶδ ὑπὸ τοῦ Σαοὺλ διωκόμενος, καὶ ἀναγκαζόμενος νὰ φεύγῃ, καὶ νὰ κρύπτεται εἰς τὴν ἔρημον. Προφητεύει δὲ καὶ τὰς τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Σωτῆρος ἐπιβουλὰς, καὶ προσδιαγράφει εἰς τοὺς λόγους του, τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ τὰ Παθήματα.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐνώτισαι ὁ Θεὸς τὴν προσευχήν

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Πρόσδεξαι Κύριε εἰς τὰ ἄχραντα ὦτά σου τὴν προσευχήν μου, καὶ μὴ κατα-

φρονέσῃς τὴν ταπεινήν μου δέησιν, ἀλλὰ στράφου πρὸς ἐμὲ, καὶ ἐπάκουσόν μου.

2. Ἀδολεσχίαν καλεῖ ἡ Γραφὴ τὴν συνεχῆ μελέτην. Λέγει οὖν, ὅτι ὀνειδιζόμενος καὶ πολεμούμενος ὑπὸ τῶν ἀδικούντων, καὶ τὰς ἐπιβουλὰς αὐτῶν λογιζόμενος, θλίβομαι πολλὰ, καὶ ταράσσομαι ἀπὸ τοὺς διωγμοὺς τοῦ ἀσεβοῦς ἐχθροῦ μου Σαοὺλ, ὅπου τοῦ ἔκαμα τόσας εὐεργεσίας, καὶ αὐτὸς μοῦ ξετρέχει τὸν θάνατον ὁ ἀχάριστος.

3. Σαφέστερα τὸ λέγει ὁ Σύμμαχος. Ἐπέῤῥιψαν κατ' ἐμοῦ εἰς ἀσέβειαν, καὶ μετ' ὀργῆς μοι ἐναντιώθησαν. Ἤγουν μὲ κακὴν καὶ πονηρὰν γνώμην μηχανοῦνται, καὶ μοῦ ξετρέχουν τὸν θάνατον.

4. Ὅθεν βλέποντας τὴν τόσην αὐτῶν ἀπανθρωπίαν καὶ δυσμένειαν, φεύγω καὶ δέδοικα, καθ' ἑκάστην τὴν τελευτὴν ἐκδεχόμενος.

5. Τοῦτο σαφῶς ὁ Δαβὶδ ἐποίησεν, ὅταν ἔφυγε τὸν Σαοὺλ εἰς Γὲθ κρυπτόμενος. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ πάλιν, βλέποντας τῶν Ἀλλοφύλων τὴν ἀτυχίαν, ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον. Πτέρυγας δὲ περιστερᾶς εἶπε, καὶ ὄχι ἄλλου ὀρνέου, πνευματικῆς χάριτος ὀρεγόμενος. Τινὲς δὲ τὴν Παλαιὰν καὶ Νέαν Διαθήκην ὀνομάζουσι πτέρυγας.

6. Φεύγων οὖν ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, καὶ διωκόμενος εἰς ἀβάτους ἐρήμους καὶ σπήλαια, καὶ μὲ ἄλογα ζῶα συναυλιζόμενος εἰς τὴν ἔρημον, μόνον εἰς τὸν Θεὸν ἤλπιζα, νὰ μὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν ταραχὴν καὶ βάσανον.

7. Δὲν μου φαίνεται νὰ ἁρμόζουν πρὸς τὸν Προφήτην αὐτὰ τὰ ῥήματα. Ὅτι οὔτε εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκατοικοῦσαν τότε οἱ Ἰουδαῖοι, οὔτε ἄλλην Βασιλικὴν πόλιν εἶχασιν· μόνον τὴν ἀντιλογίαν καὶ παρανομίαν τῶν μιαιφόνων Ἰουδαίων προλέγει, καὶ τοὺς κόπους, καὶ δόλους, ὅπου ἐκατασκεύασαν κατὰ τοῦ Σωτῆρος καὶ εὐεργέτου οἱ ἄδικοι καὶ ἀγνώμονες· καθὼς

μου, καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν δέησίν μου· πρόσχες μοι, καὶ εἰσάκουσόν μου.

2. Ἐλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου, καὶ ἐταράχθην ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ, καὶ ἀπὸ θλίψεως ἁμαρτωλοῦ.

3. Ὅτι ἐξέκλιναν ἐπ' ἐμὲ ἀνομίαν, καὶ ἐν ὀργῇ ἐνεκότουν μοι. Ἡ καρδία μου ἐταράχθη ἐν ἐμοὶ, καὶ δειλία θανάτου ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ.

4. Φόβος, καὶ τρόμος ἦλθεν ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐκάλυψέ με σκότος.

5. Καὶ εἶπα· τίς δώσει μοι πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς, καὶ πετασθήσομαι, καὶ καταπαύσω;

6. Ἰδοὺ ἐμάκρυνα φυγαδεύων, καὶ ηὐλίσθην ἐν τῇ ἐρήμῳ. Προσεδεχόμην τὸν Θεὸν, τὸν σώζοντά με ἀπὸ ὀλιγοψυχίας, καὶ ἀπὸ καταιγίδος.

7. Καταπόντισον Κύριε, καὶ καταδίελε τὰς γλώσσας αὐτῶν. Ὅτι εἶδον ἀνομίαν, καὶ ἀντιλογίαν ἐν τῇ πόλει. Ἡμέρας, καὶ νυκτὸς κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ τὰ

τεί-

τείχη αὐτῆς· ϗ ἀνομία, καὶ κόπος ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἀδικία.

8. Καὶ οὐκ ἐξέλιπεν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐτῆς τόκος, ϗ δόλος.

9. Ὅτι εἰ ὁ ἐχθρὸς ὠνείδισέ με ὑπήνεγκα ἄν. ϗ εἰ ὁ μισῶν με ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησεν, ἐκρύβην ἂν ἀπ' αὐτοῦ.

10. Σὺ δὲ ἄνθρωπε ἰσόψυχε, ἡγεμών μου, καὶ γνωστέ μου. Ὃς ἐπιτοαυτὸ ἐγλύκανάς μοι ἐδέσματα. ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ ἐπορεύθημεν ἐν ὁμονοίᾳ.

11. Ἐλθέτω δὴ θάνατος ἐπ' αὐτούς, καὶ καταβήτωσαν εἰς ᾅδου ζῶντες. Ὅτι πονηρία ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν, ἐν μέσῳ αὐτῶν.

12. Ἐγὼ πρὸς τὸν Θεὸν ἐκέκραξα, ϗ ὁ Κύριος εἰσήκουσέ μου. Ἑσπέρας, ϗ πρωΐ, ϗ μεσημβρίας διηγήσομαι, ϗ ἀπαγγελῶ, ϗ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς μου.

13. Λυτρώσεται ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τῶν ἐγγιζόντων μοι. Ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σὺν ἐμοί. Εἰσακούσεται ὁ Θεός, καὶ ταπεινώσει αὐτοὺς ὁ

κατώτερα προκηρύττει διὰ τὸν Προδότην σαφέστερα.

8. Καὶ ποτὲ δὲν λείπουν ἀπὸ τὰς πλατείας καὶ φόρους τους οἱ τόκοι, οἱ δόλοι, ϗ τὰ ψέμματα.

9. Καὶ τὸ χειρότερον, ὅτι δὲν ἐκατηγορήθην ἀπὸ ἐχθρὸν ϗ ἀλλότριον, ἀλλὰ ἀπὸ φίλον μου γνήσιον· ὅτι ἐάν με ἤθελε φοβερίσῃ ἕνας ὅπου νὰ μὲ μισᾷ φανερά, ἐκρυπτόμουν ἀπὸ λόγου του.

10. Ἀλλὰ (τί νὰ εἰπῶ;) ἐσὺ Ἰούδα παρανόμε, ὅπου ἐκαμόνουσουν πῶς ἤσουν εἰς τὸ θέλημά μου, ἕνας ἀπὸ τοὺς προεστῶτας ϗ φίλους μου, ϗ ἔτρωγες μετ' ἐμοῦ καθ' ἑκάστην οὐ μόνον τροφὴν σωματικήν, ἀλλὰ ϗ πνευματικήν, ϗ ἐκοινώνας τὸ ποτήριόν μου ἀχάριστε.

11. Θέλοντας νὰ ἀντικόψῃ τὴν πονηράν τους γνώμην, τοὺς φοβερίζει μὲ τοιοῦτον ὀλέθριον θάνατον. καθὼς ὄντως ἔπαθον, ὁ μὲν Ἰούδας εὐθὺς μετὰ τὴν προδοσίαν, ϗ κρεμασθεὶς κακῶς ἐξέψυξεν. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ὀλίγον καιρὸν ὑστερότερα, ὅταν ἔπεσον εἰς ταῖς πικραῖς συμφοραῖς ἐκείναις ϗ πονηρόταταις, κατὰ τὴν πονηράν αὐτῶν γνώμην. Παροικίαν δὲ καλεῖ τὴν παροῦσαν ζωήν, ἥτις δὲν λογίζεται κατοικία, ἀλλ' ἐξορία μας.

12. Ἀποστρέφει τὸν λόγον ὁ Προφήτης εἰς τοὺς ἀδικουμένους, ϗ μὴ ἐγκαταλιμπανομένους παρὰ Θεοῦ, λέγωντας. Ἐγὼ οὐ μόνον τὸν Πατέρα παρακαλῶ, ἀλλὰ ϗ τὸν Μονογενῆ του Υἱόν, ὅστις μέλλει νὰ γεννηθῇ ἐξ ἐμοῦ κατὰ σάρκα, διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ φιλανθρωπίαν ϗ ἀγαθότητα. Τὸ δὲ Ἑσπέρας διηγήσομαι, λέγει ἀντὶ ἐξομολογήσομαι.

13. Αὐτὸς ὁ Θεός μου θέλει ἐπακούσει, νὰ μὲ λυτρώσῃ ἀπὸ ταῖς ἐνέδρας τῶν πολεμίων (πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦσαν μετ' ἐμοῦ, φιλίαν ὑποκρινόμενοι) αὐτοὺς δὲ νὰ ταπεινώσῃ, ϗ νὰ τοὺς καταισχύνῃ ὡς ὑπερηφάνους ὁ ὑπερένδοξος ϗ προαιώνιος.

14. Ο' Σύμμαχος. Ου γάρ αλλάσσονται, ου δέ φοβουνται τον Θεόν. Ήγουν επειδή προβλέπει ο Θεός τον αμετάβλητον αυτών τρόπον, πως δεν αλλάσσουν την πονηράν γνώμην τως, θέλει απλώσει δικαίως την πανσθενή και Παντοδύναμον χείρα αυτού, να τως δώση την πρέπουσαν ανταπόδοσιν. Τούτο αρμόζεται και διά τους εχθρούς του Δαβίδ, και διά τους θεομισείς Ιουδαίους.

15. Επειδή εμίαναν και τον Άγιον Νόμον σου, όπου προστάσσει να αγαπούσι τον πλησίον, και αυτοί οι άνομοι τον ευεργέτην παρέδωκαν. Όθεν με θυμόν θέλεις τους διώξει, να χωρισθούν από λόγου σου.

16. Ότι τα μεν λόγιά τως έδειχναν ιλαρά και άκακα, αι δε βουλαί και αι καρδίαι τως κεντούσιν ώσπερ βέλη σκληρότατα.

17. Ταύτα ο Θείος Προφήτης λέγωντας και διά λόγου του, και διά τον Χριστόν προφητεύωντας, παρακινά πάντα άνθρωπον, να έχη εις τον Θεόν την ελπίδα του. όστις δεν αφήνει τους ενάρετους και δικαίους να κινδυνεύσωσιν· αλλά κάν εις παραμικράν συμφοράν τους αφήσει να πέσουν, τως δίδει πάλιν ευθύς βοήθειαν.

18. Τους δε αδίκους και τολμητάς, όπου κακοποιούσι τους δούλους σου, Κύριε, θέλεις παραδώσει εις τον βυθόν της διαφθοράς, και αιωνίου κολάσεως. Ότι όσοι είναι φονείς και δόλιοι, δεν τους αφήνεις να ζήσουν κάν τους ήμισυ χρόνους της ζωής τως. Εγώ δε ελπίζωντας εις σε, θέλω συνδοξασθή μετά σου αιώνια.

υπάρχων προ των αιώνων.

14. Ου γάρ εστιν αυτοίς αντάλλαγμα, ότι ουκ εφοβήθησαν τον Θεόν. Εξέτεινε την χείρα αυτού εν τω αποδιδόναι.

15. Εβεβήλωσαν την διαθήκην αυτού. Διεμερίσθησαν από οργής του προσώπου αυτού, και ήγγισαν αι καρδίαι αυτών.

16. Ηπαλύνθησαν οι λόγοι αυτών υπέρ έλαιον, και αυτοί εισι βολίδες.

17. Επίρριψον επί Κύριον την μέριμνάν σου, και αυτός σε διαθρέψει. Ου δώσει εις τον αιώνα σάλον τω δικαίω.

18. Συ δε ο Θεός κατάξεις αυτούς εις φρέαρ διαφθοράς.
Άνδρες αιμάτων, και δολιότητος ου μη ημισεύσωσι τας ημέρας αυτών. Εγώ δε Κύριε ελπιώ επί σέ.

Δόξα. Κάθισμα Ζ'.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τοῦ Λαοῦ, τοῦ ἀπὸ τῶν Ἁγίων μεμακρυμμένου, τῷ Δαβὶδ εἰς στηλογραφίαν. Ὁπότε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ Ἀλλόφυλοι ἐν Γέθ. Ψαλμός. ΝΕ΄.

ΣΗμαίνει ἡ ἐπιγραφὴ, ὅτι οὗτος ὁ Ψαλμὸς ἔχει διπλῆν τὴν διάνοιαν. Σημαίνει μὲν διὰ τὸν Ἰσραηλιτικὸν Λαὸν, ὅταν ἠχμαλωτίσθη, καὶ ἐμάκρυνεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Ὅθεν δουλεύοντες τοῖς Βαβυλωνίοις, δὲν ἐφύλαγαν τὸν Νόμον, ὡς ἔπρεπεν. Ὁ δὲ Δαβὶδ πάλιν φεύγων τὸν Σαοὺλ, ἐκατοίκα μὲ τοὺς Ἀλλοφύλους, καὶ ἔφυγε δύο φοραῖς εἰς Γέθ. Τὴν πρώτην ἐκαμώθη πῶς ἦτον σεληνιασμένος, καὶ ἐγλύτωσε. Τὴν ἄλλην φορὰν ἐπῆρε τὸ θάῤῥος, καὶ ἐκατοίκα μὲ τοὺς Ἀλλοφύλους ἄφοβα. Τὴν πρώτην φορὰν οὖν ὁποῦ εἶχε τὸν φόβον ἐσύνθεσε τὸν παρόντα Ψαλμὸν, ζητῶντας τοῦ Θεοῦ ἐλεημοσύνην, νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐλέησόν με ὁ Θεός, ὅτι κατεπάτησέ με ἄνθρωπος· ὅλην τὴν ἡμέραν πολεμῶν ἔθλιψέ με. Κατεπάτησάν με οἱ ἐχθροί μου ὅλην τὴν ἡμέραν. Ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ἀπὸ ὕψους.

2. Ἡμέρας οὐ φοβηθήσομαι. Ἐγὼ δὲ ἐλπιῶ ἐπὶ σέ.

3. Ἐν τῷ Θεῷ ἐπαινέσω τοὺς λόγους μου, ἐπὶ τῷ Θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι σάρξ.

4. Ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους μου ἐβδελύσσοντο. κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν.

5. Παροικήσουσι, καὶ κατακρύψουσιν αὐτοὶ, τὴν πτέρναν μου φυλάξουσι, κα-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἀπὸ διαφόρων ἐχθρῶν ἐξελαυνόμενός τε, καὶ πολεμούμενος, καὶ διηνεκῶς καταπατούμενος Δέσποτα, ἐκδέχομαι τὴν φιλανθρωπίαν σου. Ὅτι εἰς ἄλλον δὲν ἐλπίζω, μόνον εἰς τὴν χάριν σου, νὰ μὲ ἐλεήσῃς τὸν ἄθλιον. Ὅτι καθ' ἑκάστην μὲ βασανίζουσι μὲ τὸ ὕψος τῆς ἀνημερίας, καὶ δυναστείας τους.

2. Ὁ Σύμμαχος. Ἧ ἂν ἡμέρᾳ φοβηθῶ, σοὶ πέποιθα. Ἤγουν τὴν πρόσκαιρον ἀνδρείαν αὐτῶν δὲν φοβοῦμαι, ἔχωντας εἰς σὲ τὸ θάῤῥος, καὶ τὴν ἐλπίδα μου.

3. Αἱ προσευχαὶ εἰσὶν ἐπαινεταὶ εἰς τὸν Θεὸν, καὶ εὐπρόσδεκτοι. Διατοῦτο λέγει, προσφέροντας ἐγὼ πολλὰς μετανοίας, καὶ δεήσεις πρὸς Κύριον, δὲν φοβοῦμαι, νὰ μὲ κακοποιήσουν ἁμαρτωλοὶ, καὶ χαμερπεῖς ἄνθρωποι.

4. Οἵτινες καθ' ἡμέραν μελετοῦν, καὶ διαλογίζονται νὰ μὲ βλάψουσι, τοὺς δὲ λόγους μου ἀποστρέφονται βδελυσσόμενοι.

5. Σαφέστερον ὁ Σύμμαχος. συνήγοντο λάθρα, καὶ τὰ ἴχνη μου παρετήρουν, προσδοκῶντες τὴν ψυχήν μου ἀπολέσαι. ἤγουν, ἐξέτρεχαν

ἀπόκρυφα τὰς ὁδούς μου, ἐὰν δυνηθοῦν νὰ μὲ θανατώσουσιν.

6. Ἀλλὰ σὺ Κύριε δικαιοκρίτα, καὶ Παντοδύναμε δύνασαι νὰ τοὺς δώσῃς τὴν πρέπουσαν ἀνταπόδοσιν χωρὶς κόπον, ὅταν ἀποφασίσῃς αὐτούς, καὶ πάντας τοὺς ἀνόμους μὲ τὴν δικαίαν ὀργήν σου εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν.

7. Γινώσκεις Κύριε ὅλα τὰ ἐμά, τὴν ζωήν, καὶ τὰς πράξεις μου, καὶ εἶμαι βέβαιος, πῶς θέλεις δεχθῇ τὴν προσευχήν μου, καὶ τὰ δάκρυα, κατὰ τὰς ἀψευδεῖς σου ἐπαγγελίας, νὰ κάμῃς τοὺς ἐχθρούς μου, νὰ στρέψουν ἄπρακτοι.

8. Καθὼς πολλάκις ἐκ τῶν πραγμάτων ἐγνώρισα, πόσην κηδεμονίαν ἔδειξες εἰς τοῦ λόγου μου, καὶ ἀπὸ πόσους κινδύνους μὲ ἐλευθέρωσες.

9. Τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι προσεύχεται, λέγων τελευταῖος τοῦ Κυρίου τὸ ὄνομα. καὶ πάσχει νὰ μὴν εἰπῇ λόγον τινά, ἐὰν δὲν ἐπικαλέσῃ πρῶτον τὸ Θεῖον Ὄνομα. Ὅτι ὅστις ἐλπίζει εἰς τὸν Κύριον, δὲν φοβᾶται νὰ τὸν κακοποιήσουν οἱ ἄνθρωποι.

10. Εὐχὰς καλεῖ τὰς πρὸς Θεὸν ὑποσχέσεις. Λέγει οὖν· Τὰς εὐχαριστίας ὁποῦ πρέπουσι, θέλω σοῦ ἀποδώσει Θεέ μου, ὡς δοῦλος εὐγνώμων, κατὰ τὸ χρέος μου.

11. Ὅτι ἐπειδὴ ἐλύτρωσες τὴν ζωήν μου ἀπὸ τὸν θάνατον, τὰ ὄμματα ἀπὸ δάκρυα, καὶ τοὺς πόδας ἀπὸ σκοντάμματα, στρέφωντας τὴν λύπην εἰς ἀγαλλίασιν, δὲν θέλω ἀμελήσει καὶ ἐγὼ νὰ σὲ δοξάζω, νὰ σοῦ εὐαρεστῶ, πορευόμενος εἰς τὰς ἐντολάς σου, ὑπὸ σοῦ φωτιζόμενός τε, καὶ δυναμούμενος.

θάπερ ὑπέμειναν τὴν ψυχήν μου.

6. Ὑπὲρ τοῦ μηθενὸς σώσεις αὐτούς· ἐν ὀργῇ λαοὺς κατάξεις.

7. Ὁ Θεός, τὴν ζωήν μου ἐξήγγειλά σοι. Ἔθου τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου. ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχθροί μου εἰς τὰ ὀπίσω.

8. Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, ἰδοὺ ἔγνων, ὅτι Θεός μου εἶ σύ.

9. Ἐπὶ τῷ Θεῷ αἰνέσω ῥῆμα, ἐπὶ τῷ Κυρίῳ αἰνέσω λόγον, ἐπὶ τῷ Θεῷ ἤλπισα· οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος.

10. Ἐν ἐμοὶ ὁ Θεὸς εὐχαί, ἃς ἀποδώσω αἰνέσεώς σου.

11. Ὅτι ἐρρύσω τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου, τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων, καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος. Εὐαρεστήσω ἐνώπιον Κυρίου ἐν φωτὶ ζώντων.

Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθείρῃς, τῷ Δαβὶδ εἰς στηλογραφίαν, ἐν τῷ αὐτὸν ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου Σαοὺλ εἰς τὸ σπήλαιον. Ψαλμός. Νϛ΄.

ΤΟν Ψαλμὸν τοῦτον ἔκαμεν ὁ Δαβίδ, ὅταν ἦτον κρυμμένος εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ εἰσῆλθεν ὁ Σαοὺλ ἐκεῖ διὰ ὑπηρεσίαν του, καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν φονεύσῃ, δυνάμενος. Εἰς ὅσους Ψαλμοὺς λέγει ἡ Ἐπιγραφὴ

εἰς τὸ τέλος, δηλοῖ μελλόντων πραγμάτων πρόῤῥησιν. Ὅτι οὗτος ὁ Ψαλμὸς προλέγει τὴν κλῆσιν τῶν Ἐθνῶν. Καὶ τὸν ἔγραψεν ὁ Προφήτης, ὥσπερ τινὰ στήλην, εἰς ἐνθύμησιν τῆς εὐεργεσίας, πῶς ἐλυτρώθη τοῦ κινδύνου. Ὅστις οὖν θέλει νὰ μάθῃ ταῦτα σαφέστερον, ἂς ἀναγνώσῃ τὴν α΄. τῶν Βασιλειῶν, Κεφ. κγ΄. νὰ λάβῃ πολλὴν κατάνυξιν εἰς τὴν καλοσύνην τοῦ Δαβίδ. Ὅστις ἐδύνετο νὰ φονεύσῃ τὸν διώκτην αὐτοῦ, καὶ ἐπίβουλον, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε, λέγωντας πρὸς αὐτὸν τοιαῦτα. Μὴ διαφθείρῃς τὴν ἀρετὴν τῆς ἀμνησικακίας. μὴ γένοιτο νὰ τὸν φονεύσω, ἐπειδὴ εἶναι Χριστὸς τοῦ Κυρίου.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐλέησόν με ὁ Θεός, ἐλέησόν με, ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχή μου, καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τῶν πτερύγων σου ἐλπιῶ.

2. Ἕως οὗ παρέλθῃ ἡ ἀνομία. Κεκράξομαι πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ὕψιστον, τὸν Θεὸν τὸν εὐεργετήσαντά με.

3. Ἐξαπέστειλεν ἐξ Οὐρανοῦ, καὶ ἔσωσέ με, ἔδωκεν εἰς ὄνειδος τοὺς καταπατοῦντάς με.

4. Ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ, καὶ ἐῤῥύσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ μέσου σκύμνων· ἐκοιμήθην τεταραγμένος.

5. Υἱοὶ ἀνθρώπων, οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὅπλα καὶ βέλη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν μάχαιρα ὀξεῖα.

6. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς Οὐρανοὺς ὁ Θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου. Παγίδα ἡτοίμασαν

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Φυλακωμένος εἰς τὸ σπήλαιον, βλέπωντας τοὺς διώκτας περικυκλοῦντας, ἐπικαλεῖται τὸν τοῦ Θεοῦ ἔλεον. Σκιὰν δὲ πτερύγων τὴν θείαν κηδεμονίαν ὠνόμασε. Καὶ μὲ τὸν διπλασιασμὸν τοῦ ἐλέους, σημαίνει τὸν μέγαν κίνδυνον.

2. Ἕως νὰ περάσῃ ἡ ἄνομος ἐπιβουλὴ τῶν ἐχθρῶν μου, βοῶ πρὸς τὸν Ὕψιστον Θεόν, ἐπιζητῶν νέας χάριτας, ἐπειδὴ διαφόρως, καὶ πολλάκις μὲ εὐηργέτησε.

3. Καὶ μάλιστα εἰς τὰς ὑστερινὰς θλίψεις μου, ὅπου ἔστειλεν οὐρανόθεν τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ μὲ ἔσωσε, καταισχύνας τοὺς ἀδίκως καταπατοῦντάς με.

4. Ἀπολαύσας θείας φιλανθρωπίας, ἐλυτρώθην τῆς τῶν ἀνθρώπων θηριωδίας. Ἔδειξε δὲ μὲ τὴν ἐλεημοσύνην τὴν ἀλήθειαν, τῆς φιλανθρωπίας τὸ δίκαιον, λέγωντας· ἔστειλέ μου ὁ Θεὸς ἐξ Οὐρανοῦ βοήθειαν, καὶ ἐλύτρωσέ με ὡς δίκαιος ἀπὸ τοὺς θηριογνώμους ἐκείνους, ὅπου μοῦ ἔδιδαν πολλὴν ταραχήν, καὶ δὲν μὲ ἄφηναν νὰ κοιμηθῶ μὲ ἀνάπαυσιν.

5. Εἰς μὲν τὴν φύσιν ἦσαν ἄνθρωποι, εἰς δὲ τὴν γνώμην λέοντες· ἔχοντες ὀδόντια χειρότερα θηρίων, καὶ ἀπὸ σαΐτας ὀξύτερα. Ἡ δὲ γλῶσσά τους ἔκοπτεν ὑπὲρ τὴν μάχαιραν εἰς τὰς μιαιφόνους βουλὰς αὐτῶν, καὶ μηχανουργήματα.

6. Ἀλλ᾽ ὁ Θεὸς ἔδειξεν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τὸ ὕψος, καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ, καταισχύνας τοὺς ἀδίκους ὡς δίκαιος. Καὶ ᾠκονόμησε νὰ πέσουν εἰς τὸν λάκκον αὐτόν, ὅπου μοῦ εἶ-

χασι σκαμμένον, καὶ νὰ ποδιοθοῦν εἰς τὴν παγίδα, ὁποῦ μοῦ ἡτοίμασαν οἱ ἀνόσιοι.

τοῖς ποσί μου, καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχήν μου. Ὤρυξαν πρὸ προσώπου μου βόθρον, καὶ ἐνέπεσον εἰς αὐτόν.

7. Λοιπὸν βλέποντας τὴν θείαν σου πρόνοιαν Δέσποτα προφανῆ, καὶ θαυμάσιον, θέλω εἶσαι καὶ ἐγὼ εἰς ὅλας σου τὰ θελήματα εὐπρεπής τε, καὶ ἕτοιμος, νὰ σὲ ὑμνολογῶ, καὶ νὰ κηρύττω τὰς εὐεργεσίας εἰς δόξαν σου.

7. Ἑτοίμη ἡ καρδία μου ὁ Θεός, ἑτοίμη ἡ καρδία μου. ᾌσομαι, καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου.

8. Δόξαν καλεῖ τὴν Προφητικὴν χάριν, καὶ τὸν ἑαυτόν του Ψαλτήριον, καὶ Κιθάραν, ὡς Ὄργανον γεγενημένον τοῦ Θείου Πνεύματος, λέγοντας. Οὐ μόνον σοὶ τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ θέλω προσφέρει ὑμνῳδίαν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀληθινοῦ σου Φωτός, ἀνατείλαντος μὲ τὴν ἔνσαρκον αὐτοῦ παρουσίαν· καὶ μὲ τὴν τοῦ θείου λουτροῦ ἀναγέννησιν, θέλω γένη τῶν Λαῶν ἁπάντων χοροδιδάσκαλος, νὰ σὲ δοξολογῶ μὲ τὰ στόματα ἐκείνων ἀεί, καὶ πάντοτε.

8. Ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου, ἐξεγέρθητι Ψαλτήριον, καὶ κιθάρα, ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου. Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς Κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν.

9. Κηρύττοντας τὴν ἄπειρον ἐλεημοσύνην σου, τὴν ὁποίαν ἕως εἰς τὸν Οὐρανὸν ἐγνώρισαν οἱ Ἅγιοι Ἄγγελοι. Νεφέλας δὲ καλεῖ ἡ Γραφὴ τοὺς Προφήτας, καὶ Ἀποστόλους, καὶ τοὺς λοιποὺς ὁποῦ ἠξιώθησαν θείας χάριτος. Ὅτι καθὼς λαμβάνουν τὸ ὕδωρ ἀλλαχόθεν τὰ νέφη, καὶ μᾶς ποτίζουσιν, οὕτω καὶ αὐτοὶ μᾶς ἤφεραν τὴν θείαν ἀρδείαν, ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· διὰ μέσου τῶν ὁποίων ἐγνωρίσθη τὸ ὕψος τοῦ Θεοῦ εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, καὶ ἔλαμψεν ἡ εὐσέβεια.

9. Ὅτι ἐμεγαλύνθη ἕως τὸν Οὐρανὸν τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς Οὐρανοὺς ὁ Θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθείρῃς, τῷ Δαβὶδ εἰς στηλογραφίαν. Ψαλμός. ΝΖ΄.

ΤΗν αὐτὴν ἔννοιαν ὁποῦ εἶχεν ὁ ῥηθείς, ἔχει καὶ ὁ Ψαλμὸς οὗτος. Ἤγουν διὰ τὴν πονηρίαν τοῦ Σαούλ, ὅστις ὤμοσε πολλάκις νὰ λύσῃ τὴν ἔχθραν, καὶ ἐψεμάτισεν ὁ ἀσύνετος. Τὸ δὲ μὴ διαφθείρῃς ἐξηγήσαμεν ἄνωθεν, καὶ ἀρκεῖ μόνον τόσον. Δηλοῖ οὖν ὁ παρὼν Ψαλμός, καὶ διαλαμβάνει περὶ τῆς τῶν ἀνόμων κολάσεως, καὶ τῆς τῶν Δικαίων παρακλήσεως.

Τὸ Κείμενον.

1. ΕἸ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε, εὐθείας κρίνατε υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

2. Καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίαν ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῇ. ἀδικίαν αἱ χεῖρες ὑμῶν συμπλέκουσιν.

3. Ἀπηλλοτριώθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ μήτρας, ἐπλανήθησαν ἀπὸ γαστρός, ἐλάλησαν ψευδῆ. Θυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφεως.

4. Ὡσεὶ ἀσπίδος κωφῆς, καὶ βυούσης τὰ ὦτα αὐτῆς. Ἥτις οὐκ εἰσακούσεται φωνῆς ἐπαδόντων, Φαρμακοῦται φαρμακευομένη παρὰ σοφοῦ.

5. Ὁ Θεὸς συντρίψει τοὺς ὀδόντας αὐτῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. Τὰς μύλας τῶν λεόντων συνέθλασεν ὁ Κύριος.

6. Ἐξουδενωθήσονται ὡσεὶ ὕδωρ διαπορευόμενον. Ἐντενεῖ τὸ τόξον αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀσθενήσουσιν.

7. Ὡσεὶ κηρὸς τακεὶς ἀνταναιρεθήσονται. Ἔπεσε πῦρ ἐπ' αὐτούς, καὶ οὐκ εἶδον τὸν ἥλιον.

8. Πρὸ τοῦ συνιέναι τὰς ἀκάνθας ὑμῶν τὴν ῥά-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΔΙὰ τὸν Σαοὺλ λέγει ταῦτα, ὅστις ὤμοσε τὴν ἀγάπην, καὶ πάλιν ἐπιώρκισεν· ὅθεν ἐλέγχει αὐτὸν οὕτως. Ἐὰν εἶναι οἱ λόγοι σου ἀληθεῖς, καὶ τὰ ἔργα σου δίκαια, κρίνε το μοναχός σου ὦ ἄνθρωπε.

2. Ὅπου ἄλλο δὲν μελετᾷ ἡ καρδία σου, παρέξ δόλους, καὶ πανουργεύματα· καὶ ἄλλο δὲν ἐργάζονται αἱ χεῖρές σου, εἰ μὴ ἀδικίας, καὶ ἕτερα ἀνομήματα.

3. Ὢ τῆς ταλαιπωρίας τῶν ἁμαρτωλῶν, ἠμπορῶ νὰ εἰπῶ, πῶς ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτῶν ἀπεξενώθησαν τοῦ Θεοῦ. Ὅστις τοὺς ἤξευρεν ἀπὸ τότε, ποταποὶ ἔμελλον νὰ γενοῦσι, πλανῶντες, καὶ πλανώμενοι. Ὁ δὲ θυμὸς αὐτῶν εἶναι ὅμοιος τοῦ ὄφεως, ὅπου φαρμακώνει, καὶ δίδει τὸν θάνατον, τοῦτο λέγει διὰ τὸ μνησίκακον τοῦ Σαοὺλ, καὶ ἐπίβουλον.

4. Ἡ Ἀσπὶς ἔχει συνήθειαν, καὶ φράσσει τὰ ὦτα, νὰ μὴν ἀκούῃ τὰς ἐπῳδάς, καὶ μαντείας τοῦ σοφοῦ θηρευτοῦ, ὅπου λέγει, ὅταν θέλῃ νὰ τὴν κυνηγήσῃ. Οὕτω καὶ ὁ Σαοὺλ ἀκούωντας πολλάκις τὰ λόγια τοῦ Δαβὶδ, ἔκαμνε τὸν κωφὸν, καὶ ἐπαρέβαινε τοὺς ὅρκους ὁ ἀσυνείδητος.

5. Ἀλλ' ὁ Θεὸς θέλει συντρίψει τὰ ὀδόντια, καὶ μύλας τῶν ἀδίκων. Μύλας λέγει τοὺς τραπεζίτας, ὅπου ἀλέθουν τὸ φαγί. Τουτέστι νὰ διασκεδάσῃ τὰς ἐπιβουλάς, καὶ νὰ ἀφανίσῃ αὐτῶν τὴν δύναμιν.

6. Καὶ τόσον νὰ τοὺς ἀσθενήσῃ μὲ τὸ τόξον τῆς δυνάμεώς του, νὰ τοὺς δώσῃ τόσην τιμωρίαν, καὶ παίδευσιν, ὅπου νὰ γενοῦν ὡς τὰ τρεχάμενα ὕδατα.

7. Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, νὰ διαλύσουν ὡς τὸ κερὶ εἰς τὴν ζέσιν τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ. Καὶ πίπτοντας εἰς αὐτοὺς τὸ πῦρ τῆς θείας ὀργῆς, νὰ μὴν ἴδωσιν οὔτε ἐδῶ τὸν αἰσθητὸν Ἥλιον, οὔτε ἐκεῖ τὸν Ἥλιον τῆς δικαιοσύνης. Ἀλλὰ εὑρισκόμενοι εἰς σκότος αἰώνιον, νὰ ἔχουν δεινὴν τὴν παίδευσιν.

8. Ὁ Σύμμαχος. πρὶν ἢ αὐξηθῶσιν αἱ ἄκανθαι ὑμῶν, ὥστε γενέσθαι ῥάμνον, ἔτι

ζῶν-

ζῶντα ὡς ὁλόξηρον, λαίλαψ ἀρεῖ. Ἡ ῥάμνος εἶναι μεγάλη, καὶ ἰοβόλος ἄκανθα. Λέγει οὖν, ὅτι πρὶν νὰ μεστώσουν τῆς ῥάμνου αἱ ἄκανθαι· ἤγουν πρὶν αὐξωθῇ ἡ πονηρία τως, νὰ τοὺς εὕρῃ ὀργή, καὶ πληγὴ θεήλατος.

9. Εὐφραίνεται ὁ ἐνάρετος, βλέπωντας τὸν πονηρὸν κολαζόμενον. Οὐχὶ ἐκεῖνον χλευάζων, ἢ λοιδορούμενος, ἀλλὰ διὰ τὴν προμήθειαν. Νίπτει δὲ τὰς χεῖρας, ὄχι νὰ τὰ μολύνῃ μὲ τὸ αἷμα, ἀλλὰ δείχνωντας, ὅτι δὲν ἐσυγκοινώνησε μετ' αὐτοῦ εἰς κανένα ἁμάρτημα. Ἢ πάλιν χεῖρας λέγει τὰς ὁρμὰς τῆς ψυχῆς· εἰς τὰς ὁποίας ἐὰν τις ῥύπος εὑρίσκεται, τὸν καθαρίζει μὲ τὸν φόβον τῆς τιμωρίας τοῦ ἁμαρτωλοῦ, νὰ μὴ πάθῃ καὶ ἐκεῖνος τὰ ὅμοια.

10. Τὸ ἄρα ἐδῶ εἶναι ἀποφασιστικόν. Λέγει οὖν, ὅτι πᾶς ἕνας βλέπων εἰς τὴν ζωὴν ταύτην τὸν ἄδικον κολαζόμενον, θέλει ὁμολογήσει πῶς εἶναι Θεὸς ὁρῶν τὰ γινόμενα, καὶ ἀποδίδει ἑκάστῳ κατὰ τὰς πράξεις του.

μενον, ὡσεὶ ζῶντας, ὡσεὶ ἐν ὀργῇ καταπίεται αὐτούς.

9. Εὐφρανθήσεται δίκαιος, ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν. Τὰς χεῖρας αὐτοῦ νίψεται ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁμαρτωλοῦ.

10. Καὶ ἐρεῖ ἄνθρωπος, εἰ ἄρα ἐστὶ καρπὸς τῷ δικαίῳ· ἄρα ἐστὶν ὁ Θεὸς κρίνων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ.

Δόξα.

Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθείρῃς, τῷ Δαβὶδ εἰς στηλογραφίαν, ὁπόταν ἀπέστειλε Σαοὺλ, καὶ ἐφύλαξε τὸν οἶκον αὐτοῦ, τοῦ θανατῶσαι αὐτόν. Ψαλμός. ΝΗ΄.

Εἰς τὴν α΄. τῶν Βασιλειῶν, Κεφ. ιθ΄. φαίνεται, ὅτι ἤθελε νὰ φονεύσῃ ὁ Σαοὺλ τὸν Δαβὶδ ἀπὸ τὸν φθόνον του. Καὶ ἀκοντίσας τὸ κοντάριν κατ' αὐτοῦ, ἔφυγε ταχέως καὶ δὲν τὸν ἔφθασεν. Ὅθεν ἔστειλεν ἀνθρώπους, νὰ παραφυλάγουν τὴν οἰκίαν του ὅταν εὔγῃ, νὰ τὸν φονεύσουσιν. Ἡ δὲ Μελχὸλ ἡ Θυγάτηρ τοῦ Σαοὺλ, καὶ γυνὴ τοῦ Δαβὶδ, τὸν εὔγαλεν ἔξω τὴν νύκτα ἀπὸ τὸ παράθυρον. Ἔπειτα ἐσχημάτισεν εἰς τὴν κλίνην τὰ ἱμάτια, τάχα πῶς ἔκειτο ἀσθενημένος ὁ ἄνδρας της. Ἀφ' οὗ δὲ ἐξημέρωσεν ἐγνώρισαν οἱ στρατιῶται τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἔστρεψαν κατησχυμμένοι, καὶ ἄπρακτοι. Τότε οὖν ἔγραψε τὸν Ψαλμὸν μὲ τὴν Προφητικὴν χάριν ὁποῦ εἶχε, προφητεύωντας τὴν λύσσαν, ὁποῦ εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ Χριστοῦ, ὁποῦ καὶ ἕως εἰς τὸν Τάφον τὸν ἐφύλαγαν. Ἀλλὰ κατησχύνθησαν, ὅτι ἡμέρας γενομένης, εὗρον τὰ ἱμάτια μόνα. Ὁ δὲ Χριστὸς ἀνέστη, ζῇ, καὶ βασιλεύει αἰώνια. Προλέγει δὲ εἰς τὸν Ψαλμὸν τοῦτον καὶ τὴν κλῆσιν τῶν Ἐθνῶν, καὶ τῶν Ἰουδαίων τὴν διασποράν, καὶ ἀφάνισιν.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ὁ Θεός, καὶ ἐκ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμὲ λύτρωσαί με.

2. Ῥῦσαί με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν, καὶ ἐξ ἀνδρῶν αἱμάτων σῶσόν με.

3. Ὅτι ἰδοὺ ἐθήρευσαν τὴν ψυχήν μου. Ἐπέθεντο ἐπ' ἐμὲ κραταιοί. Οὔτε ἡ ἀνομία μου, οὔτε ἡ ἁμαρτία μου Κύριε. Ἄνευ ἀνομίας ἔδραμον, καὶ κατεύθυνα.

4. Ἐξεγέρθητι εἰς συνάντησίν μου, καὶ ἴδε. Καὶ σὺ Κύριε ὁ Θεὸς τῶν Δυνάμεων, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ.

5. Πρόσχες τοῦ ἐπισκέψασθαι πάντα τὰ Ἔθνη. Μὴ οἰκτειρήσῃς πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν.

6. Ἐπιστρέψουσιν εἰς ἑσπέραν, καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι πόλιν.

7. Ἰδοὺ αὐτοὶ ἀποφθέγξονται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ῥομφαία ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτῶν. ὅτι τίς ἤκουσε;

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Αὐτὰ καὶ τὰ κατώτερα ῥήματα ἁρμόζουν τῷ Χριστῷ, καὶ ὄχι τῷ Δαβίδ, ὅστις δὲν ἦτον ἀναμάρτητος, οὔτε τὶς ἄλλος Ἅγιος. Λέγει οὖν πρὸς τὸν Πατέρα. Εὔγαλέ με ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μου τούτους, ὁποῦ μὲ ἐθανάτωσαν ἄδικα, καὶ τώρα φυλάγουν τὸν τάφον μου οἱ ἀσύνετοι.

2. Λύτρωσαί με ἀπὸ τοὺς παρανόμους Ἰουδαίους, ὁποῦ ἐτέλεσαν τοιαύτην μιαιφονίαν, ἐκχέαντες Αἷμα Ἅγιον.

3. Ὅτι ὡς ἄγριοι θῆρες μὲ ἐκυνήγησαν, καὶ ἔστησαν κατ' ἐμοῦ παγίδας, καὶ μηχανήματα, ὁποῦ κακὸν δὲν τοὺς ἔκαμα, οὔτε ἁμαρτίαν ποτῶς ἐτέλεσα· ἀλλὰ μάλιστα ἐπορεύθηκα ἄμεμπτα, καὶ ἐνάρετα.

4. Λοιπὸν ἔγειραι Κύριε εἰς συνάντησίν μου· καὶ καθὼς ἕως τώρα ἐφάνης Θεὸς τῶν Ἀγγέλων, καὶ τῶν Ἰουδαίων μόνον, μὲ τόσα θαυμάσια.

5. Οὕτως ἀπὸ τώρα, καὶ ἔμπροσθεν μετάθετε εἰς τὰ Ἔθνη τὴν πρόνοιάν σου, καταυγάζων αὐτὰ μὲ τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας σου, ἵνα ἐπιστρέψουν πρὸς σὲ διὰ τοῦ Βαπτίσματος. Τοὺς δὲ ἀσεβεῖς, καὶ φονευτὰς Ἰουδαίους, μὴν ἐλεήσῃς, ὅτι ἀνάξιοι εἶναι παντὸς ἐλέους, καὶ συγχωρήσεως.

6. Ἀλλὰ καθὼς ὅταν πεινοῦσιν οἱ σκύλοι, γυρίζουν τὴν νύκτα ὅλην τὴν πόλιν, οὕτω καὶ αὐτοὶ νὰ ἀπογυμνωθοῦν πάσης προφητικῆς, καὶ ἀρχιερατικῆς χάριτος οἱ ἀχάριστοι.

7. Ὅτι αὐτοὶ μὲ τὸ στόμα τους μὲ ἐφόνευσαν, λέγοντες πρὸς τὸν ἡγεμόνα. Ἆρον, ἆρον σταύρωσον αὐτόν. Λοιπὸν οἱ λόγοι τους ἦτον ῥομφαία θανάσιμος. Τὸ δὲ τίς ἤκουσεν; εἶπεν ὁ Σύμμαχος, μηδενὸς ἀκούσαντος. Ἤγουν ἐνόμιζαν, ὅτι δὲν τοὺς βλέπει τινάς, οὔτε ἀκούει τὴν κακουργίαν.

8. Ἀλλὰ σὺ Κύριε ὁ παρ' αὐτῶν ἀδίκως σταυρούμενος, θέλεις τοὺς ἐλέγξει εἰς τὴν β'. παρουσίαν σου μὲ τὰ λοιπὰ Ἔθνη, ὁποῦ δὲν ἐπίστευσαν εἰς σέ. Καὶ τότε δικαίως νὰ τοὺς κρίνης, κατακρίνων αὐτοὺς εἰς πῦρ ἄσβεστον.

9. Ἐγὼ δὲ ἔχων σε ἀντιλήπτορα, καὶ φύλακα τῆς δυνάμεώς μου, τὸ ἔλεός σου θέλει νικήσει τὴν πονηρίαν αὐτῶν, νὰ μή με βλάψουσιν.

10. Μάλιστα θέλεις δείξει εἰς τοὺς φονεῖς ἐχθρούς μου σκληρὰν ἐκδίκησιν. Ἀλλὰ δέομαί σου μὴ τοὺς ἐξολοθρεύσης ὁλότελα, διὰ νὰ μὴν ἀλησμονηθῇ ὁ Νόμος σου.

11. Μόνον διασκόρπισαί τους ἀπὸ τὴν πόλιν σου μὲ τὴν πολλήν σου δύναμιν, νὰ γυρίζουν εἰς ὅλον τὸν Κόσμον αἰχμάλωτοι, νὰ μὴν ἔχουν πλέον ἡγεμονείαν, οὔτε παρρησίαν πούποτας.

12. Διὰ τὴν μεγάλην τους ἀνομίαν ὁποῦ ἐτέλεσαν, ἀρὰν καὶ ψεῦδος λαλήσαντες, καὶ συκοφαντίας κατ' ἐμοῦ, καὶ λοιδορίας, ἃς συλληφθοῦν εἰς τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν, νὰ λάβουν τὴν ἀξίαν δίκην τῶν πεπραγμένων. Στεῖλαί τους μὲ ὀργὴν εἰς συντέλειαν, ἤγουν παίδευσον αὐτοὺς μὲ διαφόρους τιμωρίας· καὶ οὐ μὴ ὑπάρξωσιν, ἤγουν οὔτε νὰ εἶναι, οὔτε νὰ ὀνομάζωνται πλέον Λαός, καὶ κλῆρός σου, ὡς τὸ πρότερον, οὔτε νὰ ἔχουν ἡγεμονείαν καθ' ἑαυτούς, οἰκοῦντες τὴν Ἱερουσαλήμ. ἀλλὰ νὰ ἐξορισθοῦν εἰς διαφόρους τόπους, καὶ βάραθρα.

13. Καὶ τότε νὰ γνωρίσουν οἱ ἀσεβέστατοι, μὲ ζημίαν τους, ὅτι ἐκεῖνος ὁποῦ ἐσταύρωσαν, εἶναι ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ, καὶ δεσπόζει ὅλην τὴν Οἰκουμένην ὡς Βασιλεὺς παντεξούσιος.

14. Ὅθεν νὰ περιγυρίζουν ὡς σκύλοι (καθὼς εἶπον) πεινασμένοι, ζητοῦντες πνευματικὴν τροφήν, καὶ μὴν εὑρίσκοντες (διατὶ δὲν ἐπίστευσαν τὰ ὑπὸ τῶν Προφητῶν κηρυττόμενα) νὰ γογγύζουσιν οἱ ἀγνώμονες.

8. Καὶ σὺ Κύριε ἐκγελάσεις αὐτούς, ἐξουδενώσεις πάντα τὰ Ἔθνη.

9. Τὸ κράτος μου πρὸς σὲ φυλάξω, ὅτι σὺ ὁ Θεὸς ἀντιλήπτωρ μου εἶ. ὁ Θεός μου τὸ ἔλεος αὐτοῦ προφθάσει με.

10. Ὁ Θεός μου δείξει μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου. Μὴ ἀποκτείνῃς αὐτούς, μήποτε ἐπιλάθωνται τοῦ Νόμου σου.

11. Διασκόρπισον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ κατάγαγε αὐτούς, ὁ ὑπερασπιστής μου Κύριε.

12. Ἁμαρτία στόματος αὐτῶν, λόγος χειλέων αὐτῶν. Καὶ συλληφθήτωσαν ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ αὐτῶν. Καὶ ἐξ ἀρᾶς, καὶ ψεύδους διαγγελήσονται ἐν συντελείᾳ, ἐν ὀργῇ συντελείας, καὶ οὐ μὴ ὑπάρξωσι.

13. Καὶ γνώσονται, ὅτι ὁ Θεὸς δεσπόζει τοῦ Ἰακώβ, καὶ τῶν περάτων τῆς γῆς.

14. Ἐπιστρέψουσιν εἰς ἑσπέραν, καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι πόλιν.

Αὐτοὶ διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν. Ἐὰν δὲ

μὴ

μὴ χορτασθῶσι, καὶ γογγύσουσιν.

15. Ἐγὼ δὲ ᾄσομαι τῇ δυνάμει σου, καὶ ἀγαλλιάσομαι τὸ πρωῒ τὸ ἔλεός σου.

16. Ὅτι ἐγενήθης ἀντιλήπτωρ μου, καὶ καταφυγή μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου. Βοηθός μου εἶ, σοὶ ψαλῶ. Ὅτι σὺ ὁ Θεὸς ἀντιλήπτωρ μου εἶ. Ὁ Θεός μου τὸ ἔλεός μου.

15. Ἐγὼ δὲ πάντοτε θέλω ὑμνῶ, καὶ νὰ ψάλλω τὴν δύναμιν, ὁποῦ μοῦ ἔδωσες νὰ ἀναστηθῶ, καὶ νὰ ὑψώνω πᾶσαν ὥραν τὴν ἐλεημοσύνην σου ἀγαλλόμενος.

16. Καὶ καθὼς ἐσὺ μοῦ ἔγινες αἴτιος τῆς ἀναστάσεώς μου, καταφυγή μου, καὶ βοηθὸς τὴν ἡμέραν τῆς θλίψεως· οὕτω καὶ ἐγὼ σὲ θέλει δοξάζει μὲ ψαλμοὺς, καὶ ὕμνους, εὐχαριστῶν καὶ ὁμολογῶν, ὅτι ἐσὺ εἶσαι ἡ βοήθεια, ὁ Θεός μου, καὶ τὸ ἔλεος. Τὴν Ἁγίαν Τριάδα δηλοῖ ἐδῶ, καὶ συντυχεύει ἡ ἀνθρωπότης ἐν τῷ Χριστῷ, καθὼς καὶ εἰς ἄλλον Ψαλμὸν ἐδηλώσαμεν.

Εἰς τὸ τέλος, τοῖς ἀλλοιωθησομένοις εἰς στηλογραφίαν τῷ Δαβὶδ, εἰς διδαχήν. Ὁπότε ἐνεπύρισε τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας, καὶ τὴν Συρίαν Σοβά· καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωὰβ, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἐδὼμ ἐν τῇ φάραγγι τῶν Ἁλῶν, δώδεκα χιλιάδας.

Ψαλμός. ΝΘ΄.

Ταῦτα ὁποῦ γράφει ἄνωθεν, ἔγιναν, ὡς φαίνεται εἰς τὴν β΄. τῶν Βασιλειῶν. Εἰς τὸ τέλος λέγει, ὅτι μὲ τὴν Ἱστορίαν εἶναι ἑνωμένη καὶ ἡ Προφητεία. Ἡ δὲ στηλογραφία νίκην σημαίνει. Νικήσας οὖν ὁ Δαβὶδ τοὺς ἄνωθεν, προεῖδεν ἐν Πνεύματι τὴν παρανομίαν, ὁποῦ ἔμελλε νὰ πλέσῃ ὁ Λαὸς, καὶ τὴν δι᾽ αὐτὴν αἰχμαλωσίαν. Ἔτι δὲ καὶ τὴν, Θείᾳ χάριτι, γενησομένην ἐπάνοδον. Λοιπὸν ἐφάνη του χρειαζόμενον, νὰ γράψῃ εἰς ὠφέλειαν τῶν τότε ἀνθρώπων τά τε λυπηρὰ, καὶ χαρμόσυνα.

Τὸ Κείμενον.

1. Ὁ Θεὸς ἀπώσω ἡμᾶς καὶ καθεῖλες ἡμᾶς. Ὠργίσθης, καὶ ᾠκτείρησας ἡμᾶς.

2. Συνέσεισας τὴν γῆν, καὶ συνετάραξας αὐτήν. Ἴασαι τὰ συντρίμματα

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Πρῶτον προλέγει τὴν αἰχμαλωσίαν, ἔπειτα τοῦ Θεοῦ τὴν φιλανθρωπίαν, λέγωντας. Διὰ μὲν τὰς παρανομίας, μᾶς ἐμίσησες ὀλίγον, καὶ μᾶς ὠργίσθης δικαίως Κύριε· μετὰ δὲ τὴν τιμωρίαν ὡς οἰκτίρμων ἠλέησας.

2. Πολλάκις ἔθλιψες τὴν πτωχὴν γῆν τῆς Παλαιστίνης, καὶ τὴν ἐπαίδευσες μὲ τὰς ἐφόδους τῶν Βαβυλωνίων, καὶ δυνατὰ τὴν ἐτάραξες·

ἀλλὰ

ἀλλὰ δεόμεθά σε κἂν τώρα, λυπήσε τὴν, καὶ ἰάτρεσον τὰ σωτρίμματά της, ὅτι δεινῶς, καὶ πικρῶς ἐτρόμαξε.

3. Πάλιν τὰ γεγενημένα ἀναφέρει λέγοντας. Ἐπότισές μας οἶνον καρώσεως, κατὰ τὸν Σύμμαχον· ἤγουν ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν συμφορῶν, μᾶς ἔκαμες καὶ ἀποκαρώσαμεν, ὥσπερ νὰ ἐπίναμεν οἶνον ἄμετρον.

4. Οὕτω καὶ ὁ Ἰεζεκιὴλ εἶδεν Ἄγγελον, καὶ τὸ ἔδιδε σημεῖον εἰς τὰ μέτωπα τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ἦτον τύπος, τοῦτο δὲ σημεῖον ἀληθέστατον, τὸν Τίμιον Σταυρὸν, καὶ τὸ Ἅγιον Βάπτισμα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐφύγαμεν τὸ τόξον, ἤγουν τὸν θυμόν σου, καὶ μάνητα· καὶ ἐλυτρώθημεν ἀπὸ τὸν κίνδυνον ὡς ἠγαπημένοι σου.

5. Ἀλλὰ δέομαί σου, ἐπάκουσόν μου, καὶ μετάβαλε τὰς ἐπικειμένας τοῦ Λαοῦ συμφορὰς μὲ τὴν δεξιάν σου· ἤγουν μὲ τὴν τοῦ Υἱοῦ, καὶ Λόγου σου Σάρκωσιν.

6. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Προφήτης, καὶ δεξάμενος τὴν ἀπόκρισιν, ἡμῖν ἀποκρίνεται. Ὁ Θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ Ἁγίῳ αὐτοῦ. ἤγουν μὲ τὴν χάριν τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐλάλησεν εἰς τὴν γλῶσσάν μου, πῶς θέλω εὐφρανθῇ, νὰ διαμερίσω τὴν Πόλιν Σίκιμα, ὁποῦ ἀφῆκεν ὁ Ἰακὼβ τοῦ Ἰωσήφ· καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν. Αὕτη ἦτον μία πόλις τῶν Ἰσραηλιτῶν ἔρημος, ὁποῦ εἶχε μόνον καλύβας ποιμένων. Τὴν ὁποίαν ἐπαγγέλλεται νὰ διαμοιράσῃ εἰς τὴν ἐπάνοδον τοῦ Λαοῦ, νὰ τὴν γεμώσῃ οἰκήτορας.

7. Ὁ δὲ Γαλαὰδ τόπου ὄνομα, τὸν ὁποῖον ἐπῆρεν εἰς κλῆρον ὁ Μανασσῆς. Σημαίνει οὖν, ὅτι θέλει κυριεύσει καὶ τούτους τοὺς τόπους. Τὸν δὲ Ἐφραὶμ ὡς πάλαι νὰ καταστήσω τῆς ἀρχῆς μου πρόμαχον.

8. Ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἐπάνοδον ἦσαν αἱ φυλαὶ ἀκέφαλοι, καὶ ἡγεμόνευεν ἀπὸ τοῦ Ἰούδα ὁ Ζοροβάβελ, διὰ αὐτὸ λέγει, θέλω καταστήσει αὐτὸν Βασιλέα. Τὸν δὲ λέβητα τῆς ἐλπίδος μου, λέγει ὁ Σύρος κάδος τῆς πλύσεώς μου· ἐπειδὴ εἰς τὰ ἀγγεῖα ταῦτα πλύνομεν τοὺς πόδας. δηλοῖ τὴν ὑποταγὴν τοῦ Μωάβ, λέ-

αὐτῆς, ὅτι ἐσαλεύθη.

3. Ἔδειξας τῷ Λαῷ σου σκληρὰ, ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον κατανύξεως.

4. Ἔδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν, τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου. Ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου.

5. Σῶσον τῇ δεξιᾷ σου, καὶ ἐπάκουσόν μου.

6. Ὁ Θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ Ἁγίῳ αὐτοῦ. Ἀγαλλιάσομαι, καὶ διαμεριῶ Σίκιμα, καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω.

7. Ἐμός ἐστι Γαλαὰδ, καὶ ἐμός ἐστι Μανασσῆς, καὶ Ἐφραὶμ κραταίωσις τῆς κεφαλῆς μου.

8. Ἰούδας Βασιλεύς μου, Μωὰβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου. Ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐκτενῶ τὸ ὑπόδημά μου. Ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν.

9. Τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς; ἢ τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας; οὐχὶ σὺ ὁ Θεὸς ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς;

10. Καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ Θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.

11. Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως, καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου.

12. Ἐν τῷ Θεῷ ποιήσομεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς.

γων· οὐ μόνον οὗτοι ὑποταγήσονται, ἀλλὰ καὶ Ἰδουμαῖοι, καὶ ἀλλόφυλοι.

9. Τίς νὰ μὲ ὑπάγῃ εἰς πόλιν τόσον ἰχυρὰν, καὶ ἀνίκητον; ἤγουν τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ νὰ μὲ ὁδηγήσῃ νὰ ἐξουσιάσω τὴν Ἰδουμαίαν; εἰ μὴ σὺ Κύριε ὡς εὔσπλαγχνος, ὁποῦ διὰ τὴν ἁμαρτίαν μας ἐμίσησες πρότερον.

10. Οὕτω προκηρύξας τὰ ἀγαθὰ, παρακαλεῖ διὰ τὰ λυπηρὰ λέγωντας. Βλέπεις μας οὕτω πολεμουμένους, καὶ δεύμας συνοδεύεις νὰ νικήσωμεν.

11. Δόσμας Κύριε βοήθειαν εἰς τὰς θλίψεις, καὶ τότε δὲν κάμνει χρεία ἀνθρωπίνη ἐνέργεια.

12. Ναὶ Παντοδύναμε, εἰς σὲ ἐλπίζομεν, νὰ μᾶς δώσῃς δύναμιν, καὶ νὰ ἐξουδενώσῃς, νὰ ἀπολέσῃς ὅσους μᾶς θλίβουσιν.

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις τοῦ Δαβίδ. Ψαλμός. Ξ΄.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄνωθεν Ψαλμοῦ, ἀκολουθεῖ τούτου τὸ Προοίμιον· ὅτι λέγωντας ἐκεῖ ποιήσωμεν δύναμιν, διδάσκει ἐδῶ τὸν αἰχμάλωτον Λαὸν, πῶς νὰ προσεύχεται. Προλέγει δὲ καὶ τοῦ Σωτῆρος τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἐθνῶν.

Τὸ Κείμενον.

1. Εἰσάκουσον ὁ Θεὸς τῆς δεήσεώς μου, πρόσχες τῇ προσευχῇ μου. Ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς πρὸς σὲ ἐκέκραξα,

2. Ἐν τῷ ἀκηδιάσαι τὴν καρδίαν μου, ἐν πέτρᾳ ὕψωσάς με.

3. Ὡδήγησάς με, ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου, πύργος ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ.

4. Παροικήσω ἐν τῷ

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἐπειδὴ ἡ Βαβυλὼν ἦτον ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην πολλὰ μακρὰν, ἐνόμιζαν οἱ αἰχμάλωτοι πῶς ἦσαν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ Κόσμου· καὶ δέονται, νὰ τοὺς ἐπακούσῃ τὴν δέησιν, ὡς φιλάνθρωπος.

2. Ὀδυνώμενος γὰρ, καὶ τὰς ἐπικειμένας μοι συμφορὰς ὀδυρόμενος, τῆς σῆς ἐπικουρίας ἀπήλαυσα. Ταῦτα τῷ μετανοοῦντι ἁρμόζουσι.

3. Καὶ κατὰ τὴν ἐλπίδα ὁποῦ εἶχα, νὰ ἐπιτύχω τῆς προνοίας, καὶ βοηθείας σου, οὕτω μου ἔγινες ποδηγὸς, καὶ πύργος ἰσχύος.

4. Σκήνωμα λέγει τὴν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι εἰς

αὐτὴν

αὐτὴν ἐπιφαίνετο αὐτοῖς ὁ Θεός. Λέγει οὖν, ὅταν ἀνακλιθῶ, καὶ νὰ λυτρωθῶ ἀπὸ ταύτην τὴν κάκωσιν, θέλω διατρίβεσθαι εἰς τὸν Θεῖον Ναόν σου πάντοτε ἀπὸ τὴν σὴν πρόνοιαν σκεπόμενος. Ἠμπορεῖ νὰ δηλοῖ καὶ διὰ τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, εἰς τὰ Οὐράνια σκηνώματα.

5. Καὶ νὰ σὲ ὑμνῶ πάντοτε. Ὅτι δεξάμενος τὰς ἱκεσίας μου, μοῦ ἀπέδωκες τὴν κληρονομίαν, ὁποῦ ἔταξες τῶν προγόνων μας.

6. Οὕτως δεξάμενοι, καὶ τῆς δεήσεως τὴν ἐκπλήρωσιν δεξάμενοι, παρακαλοῦσι καὶ διὰ Ζοροβάβελ τὸν Βασιλέα ὁποῦ τοὺς ἔδωκε, νὰ τὸν φυλάττῃ ὁ Θεὸς πολυχρόνιον. Ὅτι ἐκείνου ἁρμόζει τὸ ἡμέρας ἐφ' ἡμέρας τοῦ Βασιλέως προσθήσεις.

7. Τὰ δὲ παρακάτω λόγια δὲν λέγει δι' αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τὸν αἰώνιον Βασιλέα Χριστόν, ὅστις ἐγεννήθη ἐξ αὐτοῦ κατὰ σάρκα τοῦ Ζοροβάβελ. Καὶ διαμένει συνδοξαζόμενος μετὰ τοῦ Πατρός, ὡς ὁμοούσιος αὐτῷ, καὶ προσκυνούμενος πάντοτε. Τύπος δὲ Χριστοῦ καὶ ὁ Ζοροβάβελ. Ὅστις ἔστρεψεν ὅλην τὴν αἰχμαλωσίαν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὴν δεινὴν αἰχμαλωσίαν ὅλον τὸ γένος μας. Διατοῦτο λέγει, ἔλεος καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς ἐκζητήσει; ἤγουν τίς ἱκανὸς νὰ καταμάθῃ ἀκριβῶς τὸν κεκρυμμένον τοῦ Θεοῦ ἔλεον;

8. Οὕτως οὖν ἡμεῖς ἀπολαβόντες τούτας χάριτας, σοῦ θέλομεν διχαριστᾷ αἰώνια μὲ ὑμνῳδίαις, Ψαλμοὺς τε, καὶ προσευχαῖς, κατὰ τὸ χρέος μας, καθὼς ἁρμόζει, καὶ πρέπει τῆς Θείας Μεγαλειότητος.

σκηνώματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας· σκεπασθήσομαι ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου.

5. Ὅτι σύ ὁ Θεὸς εἰσήκουσας τῶν εὐχῶν μου. Ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου.

6. Ἡμέρας ἐφ' ἡμέρας τοῦ Βασιλέως προσθήσεις, τὰ ἔτη αὐτοῦ ἕως ἡμέρας γενεᾶς, καὶ γενεᾶς.

7. Διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἔλεος, καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς ἐκζητήσει;

8. Οὕτω ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας, τοῦ ἀποδοῦναί με τὰς εὐχάς μου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας. Δόξα.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Ἰδιθοὺμ, Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΞΑ'.

Ἡ Ἔκδοσις τῶν Ἑβραίων ἔχει οὕτως. Εὐσεβὴς ἐπινίκιος διὰ Ἰδιθοὺμ, ᾠδὴ τῷ Δαβίδ. Φανερὸν γοῦν, ὅτι τοῦ Δαβίδ εἶναι ὁ Ψαλμὸς, καὶ τὸν ἔψαλλεν ὁ Ἰδιθοὺμ, ὡς τοῦ χοροῦ προεστότερος. Προφητεύει οὖν τὰς Μακεδονικὰς ἐπαναστάσεις κατὰ τῶν Μακκαβαίων τὸν καιρὸν τοῦ ἐπιφανοῦς Ἀντιόχου, καὶ διδάσκει, πῶς πρέπει νὰ ἀποκρίνωνται εἰς τοὺς ἀγῶνας κατὰ τῶν Τυράννων οἱ Μάρτυρες.

Τὸ Κείμενον.

1. Οὐχὶ τῷ Θεῷ ὑποταγήσεται ἡ ψυχή μου;

2. Παρ' αὐτῷ γὰρ τὸ σωτήριόν μου. Καὶ γὰρ αὐτὸς Θεός μου, καὶ Σωτήρ μου, ἀντιλήπτωρ μου. οὐ μὴ σαλευθῶ ἐπὶ πλεῖον.

3. Ἕως πότε ἐπιτίθεσθε ἐπ' ἄνθρωπον; Φονεύετε πάντες ὑμεῖς, ὡς τοίχῳ κεκλιμένῳ, καὶ φραγμῷ ὠσμένῳ.

4. Πλὴν τὴν τιμήν μου ἐβουλεύσαντο ἀπώσασθαι. ἔδραμον ἐν δίψει. Τῷ στόματι αὐτῶν εὐλόγουν, καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κατηρῶντο.

5. Πλὴν τῷ Θεῷ ὑποτάγηθι ἡ ψυχή μου, ὅτι παρ' αὐτῷ ἡ ὑπομονή μου. Ὅτι αὐτὸς Θεός μου, καὶ Σωτήρ μου, ἀντιλήπτωρ μου, οὐ μὴ μεταναστεύσω.

6. Ἐπὶ τῷ Θεῷ τὸ σωτήριόν μου, καὶ ἡ δόξα μου. Ὁ Θεὸς τῆς βοηθείας μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ Θεῷ.

7. Ἐλπίσατε ἐπ' αὐτὸν πᾶσα συναγωγὴ Λαῶν. Ἐκχέατε ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς καρδίας ὑμῶν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Προστάξας τοὺς Ἁγίους Παῖδας ὁ Ἀντίοχος νὰ παρέβουν τὸν Νόμον, διεγείρει, καὶ παρακινᾷ πᾶς εὑὰς ἑαυτὸν λέγωντας. Δὲν προτιμᾶς ὦ ψυχή μου τὴν δουλείαν τοῦ Θεοῦ περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα.

2. Ναὶ ἀληθέστατα· ὅτι αὐτὸς εἶναι Ποιητὴς, καὶ Σωτήρ μου, καὶ χορηγὸς ἁπάντων τῶν ἀγαθῶν. Τὸν ὁποῖον ἔχωντας βοηθὸν, δὲν με θέλουν καταβάλλει, ὅπε νὰ μὲ σαλεύσουν ποσῶς οἱ πολέμιοι.

3. Λοιπὸν ἕως πότε, καὶ διατί νὰ μὲ βασανίζετε μὲ τόσην ὠμότητα; Διατί ἔχετε γνώμην τοσοῦτον μιαιφόνον ὦ ἄσπλαγχνοι; ἢ θαρρεῖτε πῶς εἶμαι κανένας τεῖχος, ἢ τράφος γερμένος, νὰ μὲ ῥίψετε μὲ εὐκολίαν εἰς τὴν ἀπώλειαν;

4. Ἄλλο δὲν ποθοῦσιν, μόνον νὰ μὲ γυμνώσουν τῆς θείας προνοίας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔχω τὴν τιμήν· καὶ τρέχουν ὡς διψασμένοι, νὰ θανατώσουν τὴν ψυχήν μου, λέγοντες μὲ τὸ στόμα ἀπατηλὰ καὶ κολακευτικὰ λόγια, εἰς δὲ τὴν καρδίαν κρύπτουσι τὴν κατάραν τῆς ἀπωλείας, καὶ ὄλεθρον.

5. Ἀλλὰ μὴ γένοιτο ὦ ψυχή μου νὰ μισεύσῃς ἀπὸ τὴν δουλείαν τοῦ Κτίστου σου. Ὅτι αὐτὸς σοῦ δίδει πᾶσαν δύναμιν καὶ βοήθειαν εἰς ὅλας τὰς χρείας σου· αὐτὸς εἶναι ὁ Σωτήρ μου, καὶ πρόμαχος. Ὅθεν κἀγὼ δὲν θέλω γενῇ μεταναστης, νὰ ἀναχωρήσω ἀπὸ τὴν δουλεύσιν αὐτοῦ πώποτε.

6. Βλέπετε πάλιν ἐδῶ τῆς Ἁγίας Τριάδος τὴν δήλωσιν μὲ τὴν τριττὴν τοῦ Θεοῦ ἐπίκλησιν. Ἔπειτα στρέφει πρὸς τοὺς ὁμοφύλους τὸν λόγον λέγωντας.

7. Ὅλη ἡ σύναξις τοῦ Λαοῦ ἔχετε εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν τὰς ἐλπίδας σας, καὶ ἀφιερώσατε αὐτῷ πάντας τοὺς λογισμοὺς καὶ φρονήματα ἀδιστάκτως, χωρὶς νὰ χωρίσετε πώποτε τῆς εὐσεβείας αὐτῆς, κἂν θλίψεις, καὶ λυπηρὰ σᾶς συμβοῦσιν.

8. Ὅτι

8. Ὅτι αὐτὸς θέλει σᾶς βοηθᾷ εἰς πᾶσαν ἀνάγκην πάντοτε. ὅτι οἱ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον, ἀπολαμβάνουν πᾶν ἀγαθὸν, καὶ δόξαν αἰώνιον.

8. Ὅτι ὁ Θεὸς βοηθὸς ἡμῶν.

9. Ἐσεῖς δὲ ὦ μάταιοι Υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ὁποῦ ποθεῖτε πρόσκαιρα πράγματα, καὶ ἔχετε ζύγια, ἐπιταυτοῦ καμομένα βαρέα, καὶ ἐλαφρά, διὰ νὰ ἀδικᾶτε τοὺς πτωχοὺς, πωλοῦντες μὲ τὸ ἐλαφρὸν, καὶ μὲ τὸ βαρὺ ἀγοράζοντες, οὐαί σας ἄφρονες, ὅτι διὰ νὰ λάβετε ψευδῆ, καὶ μάταια πράγματα, προδίδετε τὴν πολύτιμον ψυχὴν, καὶ ἀθάνατον εἰς θάνατον.

9. Πλὴν μάταιοι οἱ Υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ψευδεῖς οἱ Υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐν ζυγοῖς τοῦ ἀδικῆσαι, αὐτοὶ ἐκ ματαιότητος ἐπιτοαυτό.

10. Μὴν ἔχετε τὴν ἐλπίδα σας, καὶ ἀπόλαυσιν εἰς ἀδικίας, καὶ ἔργα ἀνομήματα. Καὶ ὄχι μόνον μὴν ὀρέγεσθε νὰ πλουτήσετε μὲ ἁρπαγαῖς, καὶ κλεψίαις, ἀλλὰ καὶ ἐάν σας ἔλθῃ πλοῦτος ἀμέτρητος μὲ τρόπον δίκαιον, μὴ βάνετε εἰς αὐτὸν τὴν καρδίαν, καὶ πόθον σας.

10. Μὴ ἐλπίζετε ἐπ' ἀδικίαν, καὶ ἐπὶ ἅρπαγμα μὴ ἐπιποθεῖτε. Πλοῦτος ἐὰν ῥέῃ, μὴ προσίθεσθε καρδίαν.

11. Τὸ ἅπαξ ἐδῶ δὲν πέρνεται διὰ ἀριθμὸν, ἀλλ' ἀεὶ, καὶ πάντοτε λεγόμενον παρὰ Θεοῦ, καὶ γενόμενον. Ὅλα λοιπὸν τὰ λόγια τῆς Γραφῆς εἶναι ὠφέλιμα νὰ ἀκούῃ πᾶς εἷς, ὁποῦ ποθεῖ τὴν σωτηρίαν του, καὶ μάλιστα αὐτὰ τὰ δύο. Ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι κραταιὸς, καὶ ἐλεήμων. Λοιπὸν ἂς σπουδάξῃ πᾶς τὶς ὅσον δύναται, νὰ ὑπακούῃ, καὶ νὰ ὑπηρετᾷ τοιοῦτον Βασιλέα, καὶ Δεσπότην Παντοδύναμον, καὶ Πανάγαθον. Ἐπειδὴ ἀπὸ ὅλους τοὺς κόπους, καὶ πόνους, ὁποῦ ὑπομένετε ἄνθρωποι, δουλεύοντες ἄρχοντας ἐπιγείους, τίποτας ὠφέλειαν δὲν λαμβάνετε. ἀλλὰ μόνον τοῦτον τὸν ὄντως Ἄρχοντα, καὶ Βασιλέα τῶν Βασιλέων δουλεύσατε, ὅστις ἀποδίδει καθ' ἑνὸς κατ' ἀξίαν τῶν ἔργων του. Ἤγουν τοὺς μὲν ἐναρέτους δούλους του νὰ δοξάσῃ, ἀποδίδωντάς τους, διὰ τὸν ὀλίγον κόπον, ὁποῦ ὑπέμειναν εἰς τὴν δουλείαν αὐτοῦ, ἀνάπαυσιν αἰώνιον, καὶ δόξαν ἀμάραντον, ἡδονὴν ἄρρητον, καὶ ἀγαλλίασιν ἄμετρον. Τοὺς δὲ ἁμαρτωλοὺς πάλιν νὰ παιδεύσῃ πρεπόντως, καὶ δίκαια, ἐπειδὴ δὲν ἐψήφισαν τὰ μυστήριά του, καταφρόνησαν τὰ προστάγματά του, καὶ ἐπολιτεύθησαν ἄσωτα, τελοῦντες τὰ σαρκικά τως θελήματα.

11. Ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ Θεὸς, δύο ταῦτα ἤκουσα, ὅτι τὸ κράτος τοῦ Θεοῦ, καὶ σοῦ Κύριε τὸ ἔλεος. Ὅτι σὺ ἀποδώσεις ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας. ΞΒ΄.

Φεύγων τὸν Σαοὺλ ὁ Θεῖος Δαβὶδ, ἐπέρασε μεγάλους κινδύνους, εἰς διαφόρους τόπους, καὶ βάραθρα. Ἔπειτα ἦλθεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ

ἐκεῖ ἔγραψε τοῦτον τὸν Ψαλμὸν, φανερώνωντας τὴν πρὸς Θεὸν ἀγάπην αὐτοῦ, καὶ σωτήριον ἔρωτα. Προφητεύει δὲ καὶ τοῦ Σαοὺλ τὸν ὄλεθρον. νουθετεῖ καὶ καθ' ἑνα, νὰ ἐλπίζῃ εἰς τὸν Θεὸν εἰς τὰς θλίψεις, δεόμενος, καὶ ἐκδεχόμενος παρ' αὐτοῦ τὴν βοήθειαν.

Τὸ Κείμενον.

1. Ὁ Θεὸς ὁ Θεός μου πρὸς σὲ ὀρθρίζω. Ἐδίψησέ σε ἡ ψυχή μου. ποσαπλῶς σοι ἡ σάρξ μου.

2. Ἐν γῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀβάτῳ, καὶ ἀνύδρῳ. Οὕτως ἐν τῷ Ἁγίῳ ὤφθην σοι, τοῦ ἰδεῖν τὴν δύναμίν σου, καὶ τὴν δόξαν σου.

3. Ὅτι κρεῖσσον τὸ ἔλεός σου ὑπὲρ ζωάς. Τὰ χείλη μου ἐπαινέσουσί σε.

4. Οὕτως εὐλογήσω σε ἐν τῇ ζωῇ μου, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀρῶ τὰς χεῖράς μου.

5. Ὡς ἐκ στέατος, καὶ πιότητος ἐμπλησθείη ἡ ψυχή μου, καὶ χείλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ στόμα μου.

6. Εἰ ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου. Ἐν τοῖς ὄρθροις ἐμελέτων εἰς σέ, ὅτι ἐγενήθης βοηθός μου.

7. Καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι.

Ἡ Ἐξήγησις.

1, Ὁ Πολὺς πόθος ὁποῦ ἔχω πρὸς σὲ Θεέ μου καὶ Δέσποτα, διώκει τὸν ὕπνον, καὶ μὲ ἐγείρει πρὸς ὑμνῳδίαν σου, καὶ προσκύνησιν, τὸ δὲ ποσαπλῶς, λέγει ὁ Θεοδοτίων ποσαχῶς. Ὁ δὲ Σύμμαχος ἱμείρεται. Τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅτι ἡ σάρκα συμφωνεῖ μὲ τὸν ἔρωτα τῆς ψυχῆς μου, καὶ σὲ ποθοῦσιν ἀμφότεραι.

2. Καὶ εὑρισκόμενος σωματικῶς εἰς ταύτην τὴν ἀπερπάτητον, καὶ ἄνυδρον ἔρημον, δὲν ἀπέχω ψυχικῶς ἀπὸ λόγου σου, οὔτε ἀπὸ τὴν δοξολογίαν σου ἐμποδίζομαι. Ἀλλ' ὥσπερ νὰ ἤμουν εἰς τὴν Ἁγίαν σκηνήν σου, σὲ ἀνυμνῶ φανταζόμενος τὴν δύναμιν, καὶ δόξαν σου.

3. Ὅτι τὸ ἔλεός σου προαιροῦμαι, καὶ προτιμῶ ὑπὲρ πᾶσαν ζωὴν πλουτεύντων, καὶ δυναστευόντων, ἐὰν ἦτον ἡ πλέον εὐτυχής, καὶ καλότυχος· καὶ μόνον εἰς τὴν σὴν ὑμνῳδίαν κινῶ τὰ χείλη μου.

4. Καὶ οὕτως σὲ θέλω δοξάζει ὅλην μου τὴν ζωήν, νὰ σοῦ εὐχαριστῶ πάντοτε εἰς τὰς εὐεργεσίας ὁποῦ μοῦ ἔκαμες. Εἰς δὲ τὰς θλίψεις νὰ ἐκτείνω πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου, τὴν σὴν βοήθειαν καὶ φιλανθρωπίαν αἰτούμενος.

5. Ὅτι τὴν δοξολογίαν σου νομίζω τροφὴν καὶ τρυφὴν τῆς ψυχῆς μου· καὶ τὴν μελέτην τῶν θείων λογίων σου προκρίνω πάσης ἀγαλλιάσεως. λοιπὸν ποτὲ δὲν θέλουν παύσει νὰ σὲ ὑμνοῦσι τὰ χείλη μου.

6. Ὁ δὲ Σύμμαχος. Ἀναμιμνήσκομαί σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου. Ἤγουν ἐνθυμοῦμαί σου πᾶσαν ὥραν, καὶ μελετῶ σε τὴν νύκτα εἰς τὴν στρῶσιν, τὴν ὥραν τοῦ ὄρθρου, καὶ πάντοτε, ἐπειδὴ βοηθᾶς καὶ διαφυλάττεις με.

7. Καὶ ἔχωντας εἰς τὴν πρόνοιάν σου τὸ θάρρος μου, ἀναπαύομαι ἀγαλλόμενος.

8. Τὸ δὲ ἐκολλήθη, θέλει νὰ εἰπῇ, τόσον εἶναι ἡ ψυχή μου ἑνωμένη μετὰ σοῦ, ὁποῦ δὲν ἠμπορῶ νὰ σοῦ ἀλησμονήσω μίαν στιγμὴν, ἀλλὰ σὲ μελετῶ εἰς τὴν διάνοιαν πάντοτε εἰς πᾶσαν ἀνάγκην καὶ χρείαν μου.
9. Οἱ δὲ ἐχθροί μου σπουδάζουσι νὰ μὲ φονεύσουν χωρὶς νὰ τοὺς ἀδικήσω πώποτε. ἀλλ' αὐτοὶ μὲν (ἠξεύρωτο βέβαια) θέλουν λάβῃ ἀπὸ πολεμικὴν δεξιὰν κακὸν καὶ ὀλέθριον θάνατον, μερίδες ἀλωπέκων γενόμενοι, κατὰ τὸ πρόχειρον νόημα. Τοῦτο λέγει, διατὶ ὅσοι ἀποθαίνουν εἰς τὸν πόλεμον, μένουν ἄταφοι, καὶ τρώγουντους τὰ θηρία.
10. Ἐγὼ δὲ ὁ δοῦλός σου, ὁποῦ μὲ ἔχρισες Βασιλέα, δὲν θέλω εὐφρανθῇ εἰς τὸν θάνατον αὐτῶν, ἀλλὰ εἰς τὴν προμήθειάν σου, μὲ τὴν ὁποίαν ἀπὸ τὰς ἐπιβουλάς τως ἐγλύτωσα.
11. Καὶ τότε μὲ παρρησίαν ὅλοι νὰ μὲ ὀνομάζουσι Βασιλέα, νὰ ὀμνύουσιν εἰς τὴν σωτηρίαν μου, νὰ μὴ φοβοῦνται τοὺς συκοφάντας· τῶν ὁποίων ἐφράχθησαν τὰ στόματα μὲ τὸν θάνατον, καὶ δὲν δύνουνται πλέον νὰ μὲ συκοφαντοῦν ἄδικα.

8. Ἐκολλήθη ἡ ψυχή μου ὀπίσω σου. Ἐμοῦ δὲ ἀντελάβετο ἡ δεξιά σου.
9. Αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου, εἰσελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς. Παραδοθήσονται εἰς χεῖρας ῥομφαίας, μερίδες ἀλωπέκων ἔσονται.
10. Ὁ δὲ Βασιλεὺς εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ Θεῷ.
11. Ἐπαινεθήσεται πᾶς ὁ ὀμνύων ἐν αὐτῷ. Ὅτι ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἄδικα.

Εἰς τὸ τέλος, Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΞΓ'.

Καὶ οὗτος ὁ Ψαλμὸς τὴν αὐτὴν ἔχει τοῦ ῥηθέντος ὑπόθεσιν. Καὶ διηγεῖται τοῦ Σαοὺλ τὰς ἐπιβουλὰς, καὶ προλέγει τὴν τούτων ἀπαλλαγὴν καὶ λύτρωσιν. Λέγει δὲ καὶ μὲ ποῖον τρόπον πρέπει νὰ προσεύχεται πρὸς τὸν Σωτῆρα ὁ ἐξ Ἐθνῶν Λαὸς, εἰς Θεογνωσίαν ἐρχόμενος.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Δέξαι μου τὴν ἱκεσίαν ὦ Δέσποτα, καὶ δυνάμωσόν μου τὴν διάνοιαν, νὰ μὴ φοβοῦμαι τὰς ἐπιβουλὰς τῶν ἐχθρῶν μου.
2. Φύλαξόν με ἀπὸ τὰ πονηρὰ βουλεύματα τῶν πολεμίων, ὁποῦ ὡμονοίασαν καὶ ἐσυμφώνησαν, νὰ μὲ θανατώσουν οἱ ἄδικοι καὶ παράνομοι.
3. Οἱ ὁποῖοι ἠκόνησαν τὰς μιαράς τως γλώσ-

1. Εἰσάκουσον ὁ Θεὸς τῆς φωνῆς μου, ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ. ἀπὸ φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου.
2. Σκέπασόν με ἀπὸ συστροφῆς πονηρευομένων, ἀπὸ πλήθους ἐργαζομένων ἀδικίαν.
3. Οἵτινες ἠκόνησαν ὡς

ῥομφαίαν τὰς γλώσσας αὐτῶν, ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν πρᾶγμα πικρὸν, τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν ἀποκρύφοις ἄμωμον.

4. Ἐξάπινα κατατοξεύσουσιν αὐτὸν, καὶ οὐ φοβηθήσονται. Ἐκραταίωσαν ἑαυτοῖς λόγον πονηρόν.

5. Διηγήσαντο τοῦ κρύψαι παγίδα. Εἶπον, τίς ὄψεται αὐτούς;

6. Ἐξηρεύνησαν ἀνομίαν. Ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσεις.

7. Προσελεύσεται ἄνθρωπος, καὶ καρδία βαθεῖα, καὶ ὑψωθήσεται ὁ Θεός.

8. Βέλος νηπίων ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν. καὶ ἐξησθένησαν ἐπ' αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι αὐτῶν.

9. Ἐταράχθησαν πάντες οἱ θεωροῦντες αὐτούς. Καὶ ἐφοβήθη πᾶς ἄνθρωπος, καὶ ἀνήγγειλαν τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνῆκαν.

10. Εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐλπιεῖ ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἐπαινεθήσονται πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

Δόξα. Κάθισμα Η'.

τας ὡς μάχαιραν, καὶ μὲ λόγια κατηγοριῶν πικρότατα, ἐδοκίμασαν νὰ σαϊττεύσουν ἐμὲ τὸν ἀθῷον καὶ ἄμωμον, ὁποῦ δὲν τὸ ἔπταισα τίποτες. καὶ γυρεύουν, νὰ μὲ θανατώσουν ἀπόκρυφα.

4. Καὶ ἐξαίφνης μετὰ τὴν παράνομον ψῆφον, ὥρμησαν καταπάνω μου χωρὶς νὰ φοβηθοῦν τὸν Θεὸν, ὁποῦ γινώσκει πάσας τὰς πράξεις, καὶ τὰ νοήματα. Καὶ ἐκράτησαν εἰς αὐτοὺς τὸν πονηρὸν λόγον, καὶ ἐστερέωσαν τὴν κακὴν συμβουλὴν νὰ μὲ θανατώσουν οἱ ἄσπλαγχνοι.

5. Καὶ ἀφ' οὗ ἐσυμβουλεύθησαν κατ' ἐμοῦ, μὲ τὰ ἔργα τοὺς λόγους ἐκράτησαν, νομίζοντες ὅτι δὲν εἶναι κριτὴς ἄνωθεν, νὰ βλέπῃ τὰς πράξεις τως.

6. Δὲν ἀφῆκαν κανένα εἶδος ἐπιβουλῆς ἄπρακτον, ἀλλὰ κρυφὰ καὶ φανερὰ, πᾶσαν πονηρίαν καὶ μηχανὴν ἐπενόησαν.

7. Τοῦτο ἡρμήνευσεν ὁ Θεοδοτίων σαφέστερον. Διάνοιαν ἀνδρὸς καὶ καρδίαν βαθεῖαν κατατοξεύει ὁ Θεός. Ἤγουν, ἐὰν καὶ κρύψουν μυριάκις τὰς μηχανὰς, ὁ Θεὸς τὰς γινώσκει. ὁ ὁποῖος ὑψώνεται, καὶ δοξάζεται δίδωντάς τους παίδευσιν κατ' ἀξίαν τῶν πράξεων.

8. Εἰς τόσον ὁποῦ ὅλαις τως αἱ πανουργίαις, καὶ ἐνέδρα ἔμειναν ἄπρακτα· καὶ ὥσπερ νὰ ἦταν βέλη, καὶ σαΐταις μικρῶν βρεφῶν, καὶ παίγνια, δὲν μὲ ἔβλαψαν, ἀλλὰ καὶ αἱ δυσφημίαι, ὁποῦ μοῦ εἶπασιν ἐγύρισαν κατ' αὐτῶν.

9. Οἱ δὲ ὁρῶντες αὐτοὺς ἐταράχθησαν, καὶ ἐφοβήθησαν, ἐννοοῦντες τὴν δικαίαν κρίσιν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν αὐτοῦ θαυμάζοντες πρόνοιαν.

10. Ὅθεν οἱ Δίκαιοι ἅπαντες νὰ εὐφραίνωνται ἐλπίζοντες εἰς τὸν Κύριον. καὶ οἱ καθαροὶ τὴν καρδίαν, καὶ ἀπονήρευτοι, νὰ ἐπαινοῦνται, καὶ νὰ δοξάζωνται, μὲ τὴν ἐκδεχομένην ἀπόλαυσιν, καὶ ἀμοιβὴν ἀναρίθμητον, ὁποῦ μέλλουν νὰ κληρονομήσουν εἰς τὸν Παράδεισον.

Εἰς τὸ τέλος, Ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Δαβίδ. Ὠδὴ Ἱερεμίου, καὶ Ἰεζεκιὴλ, καὶ τοῦ Λαοῦ τῆς παροικίας, ὅτε ἔμελλον ἐκπορεύεσθαι. ΞΔ΄.

ΤΑύτην τὴν ἐπιγραφὴν δὲν ἔγραψαν οἱ Ο΄. οὔτε ἄλλοι Ἑρμηνευταὶ, οὔτε ποσῶς εἰς τὸ Ἑβραϊκὸν εὑρίσκεται. ἀλλὰ μόνον τινὰς ἀπαίδευτος τὴν ἔγραψεν, ὁποῦ οὔτε τὴν Ἱστορίαν ἤξευρεν, οὔτε τοῦ Ψαλμοῦ τὴν διάνοιαν ἐκατάλαβεν. Ὅτι πρῶτον μὲν ὁ Ἱερεμίας δὲν αἰχμαλωτίσθη, ἀλλὰ τὸν ἀφῆκαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κτίσας πύργον, ἐκεῖ τοὺς Θρήνους συνέγραψε. Δεύτερον δὲ ἡ διάνοια τοῦ Ψαλμοῦ δὲν ἁρμόζει τοῖς ἐκπορευομένοις, ἀλλὰ εἰς ἐκείνους ὁποῦ εὑρίσκουνται αἰχμάλωτοι, καὶ μακρὰν ἀπὸ τὴν Πατρίδα, οἵτινες τὸν Θεὸν ποθοῦντες ὑμνεῖν, ταῦτα ἔλεγον.

Τὸ Κείμενον.

1. ΣΟὶ πρέπει ὕμνος ὁ Θεὸς ἐν Σιὼν, καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχὴ ἐν Ἱερουσαλήμ.

2. Εἰσάκουσον προσευχῆς μου. Πρὸς σὲ πᾶσα σὰρξ ἥξει.

3. Λόγοι ἀνόμων ὑπερεδυνάμωσαν ἡμᾶς. Καὶ ταῖς ἀσεβείαις ἡμῶν σὺ ἱλάσῃ.

4. Μακάριος ὃν ἐξελέξω, καὶ προσελάβου, κατασκηνώσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, πλησθησόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου. Ἅγιος ὁ ναός σου, θαυμαστὸς ἐν δικαιοσύνῃ.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΕἸς ἐκείνην τὴν πόλιν ἐπρόσταξες νὰ σὲ ὑμνοῦμεν Κύριε. ἐκεῖ δέομαι καὶ ἐγὼ, καὶ παρακαλῶ σε, νὰ μὲ ἀξιώσῃς νὰ σοῦ ἀποδίδω τὴν πρέπουσαν αἴνεσιν. Καθὼς καὶ εἰς τὴν Νέαν Σιὼν, καὶ Πνευματικὴν Ἱερουσαλὴμ σὲ θέλει δοξάζει εὔκαιρον ἡ ἐξ Ἐθνῶν Ἐκκλησία, νὰ σοῦ προσφέρουν θυσίαν θαυμασιωτέραν ἀναίμακτον.

2. Ναὶ Θεέ μου, ἐπάκουσον τὴν προσευχήν μου, καὶ ἂς ἐνεργήσῃ ἡ χάρις σου, νὰ συναχθοῦν, νὰ σὲ προσκυνήσουν ὅλα τὰ Ἔθνη. Καθὼς γράφομεν ἄνωθεν, οὕτω γροικᾶται, ὅτι ὁ Ψαλμὸς οὗτος εἶναι εἰς τινὰς τόπους Προφητεία δι' ἡμᾶς τοὺς πιστεύσαντας.

3. Ὁ Σύμμαχος. λόγοι ἀνόμων κατεδυνάστευσαν. Ἤγουν εἰς ἀσεβεῖς ἀνθρώπους δουλεύοντες, πίπτομεν πολλάκις εἰς ἁμαρτήματα. ὅθεν ἡ χάρις σου ἂς μᾶς συγχωρήσῃ.

4. Τῆς Πατρίδος τὴν διαγωγὴν μακαρίζει ἐδῶ, ὡς τῆς εὐσεβείας πρόξενον· καὶ λέγει. Ὁ ὑπὸ σοῦ προτετιμημένος Λαὸς εἶναι ζηλωτὸς ἀπὸ ὅλα τὰ Ἔθνη. ὁ δὲ Ἅγιός σου Ναὸς θαυμαστὸς, ἐπειδὴ μὲ τὰ λόγιά σου διδάσκει δικαιοσύνην, καὶ ἀλήθειαν. Οὕτω λέγει ὁ Θεοδώρητος. Ἀμὴ φαίνεταί μου, ὅτι νὰ γροικᾶται καὶ διὰ τὴν Οὐράνιον οἰκίαν, ἐπειδὴ λέγει πλησθησόμεθα ἐν τοῖς Ἀγαθοῖς. ἤγουν νὰ χορταίνωμεν ἀπ' ἐκεῖνα τὰ γλυ-

5. Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Θεὸς, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπὶς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς, καὶ τῶν ἐν θαλάσσῃ μακράν.

6. Ἑτοιμάζων ὄρη ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, περιεζωσμένος ἐν δυναστείᾳ. Ὁ συνταράσσων τὸ κῆτος τῆς θαλάσσης. Ἤχους κυμάτων αὐτῆς τίς ὑποστήσεται;

7. Ταραχθήσονται τὰ ἔθνη, καὶ φοβηθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰ πέρατα ἀπὸ τῶν Σημείων σου. Ἐξόδους πρωΐας, καὶ ἑσπέρας τέρψεις.

8. Ἐπεσκέψω τὴν γῆν, καὶ ἐμέθυσας αὐτήν. Ἐπλήθυνας τοῦ πλουτίσαι αὐτήν.

9. Ὁ ποταμὸς τοῦ Θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων· ἡτοίμασας τὴν τροφὴν αὐτῶν, ὅτι οὕτως ἡ ἑτοιμασία.

10. Τὰς αὔλακας αὐτῆς μέθυσον, πλήθυνον τὰ γεννήματα αὐτῆς. Ἐν

κύτατα ἀγαθὰ, ὁποῦ εἶναι εἰς τὸν Ἅγιον οἶκόν σου.

5. Πάλιν ἐδῶ διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Οἰκουμένης προλέγει, λέγωντας. Ναὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐπάκουσαί μας, ὅτι μόνον αὐτὸ ἐπιθυμοῦμεν, καὶ ἐλπίζομεν νὰ σὲ ἰδοῦμεν Σωτῆρα πάντων τῶν ἀνθρώπων, ὁποῦ εὑρίσκονται εἰς ὅλον τὸν Κόσμον.

6. Τὸ ἑτοιμάζων, ἑδράζων εἶπεν ὁ Σύμμαχος. Τὸ δὲ συνταράσσων, καταπραΰνων· Λέγει οὖν, ὅτι τὰ μὲν ὄρη τηρεῖς ἑδραῖα, καὶ στερεὰ, τὴν δὲ θάλασσαν κινεῖς καὶ πραΰνεις ὡς βούλεσαι· τῆς ὁποίας τὸν κτύπον, καὶ ταραχὴν τῶν κυμάτων φοβούμεσθεν. Ζώνην δὲ καλεῖ μεταφορικῶς τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν· ὅτι ὁ ἐζωσμένος ἐργάζεται εὐκολώτερα.

7. Οὕτω νοεῖται κατὰ τὸ γράμμα, κατὰ δὲ τὸ πνεῦμα νόει τοὺς Ἀποστόλους ὄρη· οἵτινες ἐνδεδυμένοι ἐξ ὕψους θείαν δύναμιν, ἐπράΰναν τὴν ταραχὴν τῆς ἀπιστίας, καὶ ἤφεραν τὸν Κόσμον εἰς τὴν θείαν ἐπίγνωσιν. Ὅτι ἀπὸ τὰ μεγάλα θαυμάσια ὁποῦ ἐτέλουσαν οἱ Κήρυκες, ἐφοβήθησαν ὅλα τὰ Ἔθνη, καὶ ἦλθαν εἰς τὴν εὐσέβειαν. Τὸ δὲ ἐξόδους πρωΐας λέγει, ὅτι τοῦτον τὸν ἀληθῆ Θεὸν γνωρίσαντες οἱ ἄνθρωποι, τὸ θέλουν προσφέρει ταχὺ, καὶ βράδυ, τὴν πρέπουσαν αὐτῷ ὑμνῳδίαν, καὶ ἀνύμνησιν.

8. Καὶ οὐ μόνον ἡμᾶς τοὺς Ἰσραηλίτας θέλεις ποτίσει ἀρδείαν πνευματικὴν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν Οἰκουμένην νὰ χορτάσῃς ἐλεημοσύνης καὶ χάριτος, καὶ νὰ τὴν πλουτίσῃς τῶν δωρημάτων σου.

9. Ὁ Σύμμαχος. Ὀχετοῖς Θεοῦ μεστοῖς ὑδάτων. Τοῦτο σημαίνει τοὺς Ἀποστόλους. Οἱ δὲ Ο΄. λέγουν ποταμὸν τὴν χάριν τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Τὸ δὲ ἡτοίμασας τὴν τροφὴν αὐτῆς, δηλοῦται διττῶς, ἤγουν ἐπότισας τὴν γῆν, καὶ ἐβλάστησε, καὶ τρέφει τὸν Κόσμον μὲ τὰ φυόμενα. Καὶ ἄλλως. Ἑτοίμασον εἰς τροφὴν, καὶ βρῶσιν τὸ Ἅγιον Σῶμά σου.

10. Καὶ πότιζε συχνάκις τὴν Ἐκκλησίαν σου, καὶ πλήθυνον αὐτῆς τὰ πνευματικὰ γεννήματα μὲ ταῖς Διδασκαλίαις, νὰ εὐφραίνεται

θάλ-

θάλλουσα, καὶ νὰ κάμνῃ καρπὸν δικαιοσύνης, καὶ χάριτος.

11. Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, εὐλόγησον τὸν Στέφανον ὅλου τοῦ χρόνου τῆς σῆς χρηστότητος, νὰ εὐκαρπίσουν ὅλαις ἡ πεδιάδες, καὶ χωράφια. Ἐνιαυτὸν χρηστότητος (καθὼς τὸ λέγει καὶ ὁ Ἡσαΐας) καλεῖ τὸν καιρὸν ὅλον μετὰ τὴν θείαν ἐνανθρώπησιν, ἐπειδὴ πλουσίως ἐκαρποφόρησε τὴν εὐσέβειαν.

12. Καὶ ἡ πάλαι ἄκαρπος, καὶ ἔρημος Ἐκκλησία τῶν Ἐθνῶν, νὰ παχυνθῇ εἰς τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν· καὶ οἱ βουνοὶ ὅπου ἐμολύνθησαν μὲ ταῖς θυσίαις τῶν ἀνόμων, νὰ λαμπρυνθοῦσι δεξάμενοι θείους ὕμνους, καὶ σωτήρια ἄσματα.

13. Ὅθεν πάσης γενεᾶς, καὶ διαφορᾶς ἄνθρωποι, οὐ μόνον οἱ κριοὶ, ἤγουν οἱ δυνάσται, καὶ ἄρχοντες, ὡς ἡγούμενοι τῶν ἄλλων, νὰ ἐνδυθοῦσι τὴν θείαν στολὴν τῆς εὐσεβείας· ἀλλὰ καὶ τὰ λαγκάδια, ἤγουν οἱ ποταποὶ, καὶ εὐτελεῖς ἄνθρωποι, νὰ τελεσφορήσουν, καὶ νὰ πληθύνουσι σῖτον εὐλαβείας, καὶ πίστεως. Καὶ οὕτως ὅλοι αὐτάμα μὲ προθυμίαν νὰ ὑμνολογοῦσι τὸν Κύριον, ὅπου τοὺς ἐφώτισε, καὶ ἐγνώρισαν τὴν ἀλήθειαν.

ταῖς σταγόσιν αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα.

11. Εὐλογήσεις τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, καὶ τὰ πεδία σου πλησθήσονται πιότητος.

12. Πιανθήσονται τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου, καὶ ἀγαλλίασιν οἱ βουνοὶ περιζώσονται.

13. Ἐνεδύσαντο οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, καὶ αἱ κοιλάδες πληθυνοῦσι σῖτον. κεκράξονται, καὶ γὰρ ὑμνήσουσιν.

Εἰς τὸ τέλος, ᾠδὴ Ψαλμοῦ ἀναστάσεως. Ψαλμός. ΞΕ΄.

ΤΟῦτον συνέγραψεν ὁ Προφήτης διὰ τοὺς αἰχμαλώτους, ὅπου ἦσαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἤρχοντο εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἀφ᾽ οὗ ἐλυτρώθησαν. Προλέγει δὲ καὶ τὴν τῶν Ἐθνῶν σωτηρίαν καὶ ἀγαλλίασιν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΠΡεπόντως, καὶ εὔλογα προσκαλοῦσιν εἰς τὴν κοινωνίαν τῆς ὑμνῳδίας ἅπαντας. Ὅτι διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτῶν προεγράφησαν ἅπαντα. Καὶ οὕτω μετὰ τὴν Θείαν ἐνανθρώπησιν, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τῆς τοῦ διαβόλου πικρᾶς δουλείας ἠλευθερώθησαν.

2. Ὅταν ἀναλάμψῃς τὸ φῶς τῆς θεογνω-

Τὸ Κείμενον.

1. ἈΛαλάξατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ. Ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Δότε δόξαν ἐν αἰνέσει αὐτοῦ. Εἴπατε τῷ Θεῷ ὡς φοβερὰ τὰ ἔργα σου.

2. Ἐν τῷ πλήθει τῆς

δυνάμεώς σου ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου. Πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτωσάν σοι, καὶ ψαλάτωσάν σοι. Ψαλάτωσαν δὴ τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε.

3. Δεῦτε, καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, ὡς φοβερὸς ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς Υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

4. Ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν εἰς ξηράν. ἐν ποταμῷ διελεύσονται ποδί.

5. Ἐκεῖ εὐφρανθησόμεθα ἐπ' αὐτῷ, τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος.

6. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐπιβλέπουσιν. Οἱ παραπικραίνοντες μὴ ὑψούσθωσαν ἐν ἑαυτοῖς.

7. Εὐλογεῖτε ἔθνη τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ ἀκουτίσατε τὴν φωνὴν τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ.

8. Τοῦ θεμένου τὴν ψυχήν μου εἰς ζωήν, καὶ μὴ δόντος εἰς σάλον τοὺς πόδας μου.

9. Ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς ὁ Θεός, ἐπύρωσας ἡμᾶς, ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον.

σίας σου, μεταβάλλων τοὺς πλείστους εἰς εὐσέβειαν, μὲ τὴν ἄμετρόν σου δύναμιν, καὶ μὲ τὸ πλῆθος τῶν θαυμασίων σου, θέλεις κάμει τοὺς ἀπίστους, νὰ ὑποκλίνουνται εὐσέβειαν. Ἤγουν ἀπὸ τὸν φόβον τως νὰ σὲ ὁμολογοῦν Θεὸν Παντοδύναμον, καὶ οὕτως ὅλοι οἱ ἐπὶ γῆς, νὰ σὲ προσκυνήσουν, ψάλλοντές σοι ᾠδὴν ἐπινίκιον.

3. Ἔλθετε Λαοί, στοχασθῆτε πόσον εἶναι τοῦ Θεοῦ τὰ ἔργα θαυμάσια. Μὲ ποταπὸν τρόπον, καὶ μηχανὴν ἀνέπλασε πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα· καὶ πῶς ἔκτισεν ὅλον τὸν Κόσμον, καὶ τὸν κυβερνᾷ μὲ τόσην σοφίαν, καὶ σύνεσιν.

4. Ὅστις ἔκαμε ξηρὰν τὴν θάλασσαν τὸν καιρὸν τοῦ Μωϋσέως, καὶ τὸν Ἰορδάνην, ὅταν ἐπέρνα ἡ Κιβωτός, καὶ ἐπεριπάτησαν ὁ Λαὸς χωρὶς ποσῶς νὰ βραχοῦν οἱ πόδες τως.

5. Αὐτὰς τὰς παλαιὰς θαυματουργίας ἐνθυμηθεύτες, ἐπέχονται λέγοντες. Ἐκεῖ νὰ μᾶς ἀξιώσῃ πάλιν ὁ Θεός, νὰ συνευφρανθοῦμεν μετ' αὐτοῦ ψυχικῶς, ὅστις δεσπόζει τὸν Κόσμον ὅλον αἰώνια.

6. Καὶ τοῦτο τῆς τῶν Ἐθνῶν σωτηρίας πρόρρησις. Εἶτα λέγει διὰ τοὺς ἀντιλέγοντας τῷ Θείῳ κηρύγματι, νὰ μὴν ὑψωθοῦν, ἀλλὰ νὰ καταφρονεθοῦν, νὰ πέσουσιν. Οὕτως εἶπεν ὁ Σύμμαχος. Οἱ ἀπειθεῖς, ἑαυτοὺς μὴ ὑψούσθωσαν.

7. Μεταφέρει πρὸς τὰ Ἔθνη τὸν λόγον, λέγωντας. Εὐλογεῖτε τὸν Θεόν, καὶ ποιήσατε ἀκουστήν, ἤγουν διδάξατε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τὴν τούτου αἴνεσιν.

8. Ἐπειδὴ κατοικοῦντες μὲ ἀσεβεῖς ἀνθρώπους, μᾶς ἐφύλαξεν ἀσαλεύτους, καὶ δὲν ἐπαραστρατήσαμεν ἀπὸ τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, ἀλλὰ ἐπλέσαμεν ὅλα τὰ νόμιμα. Ταῦτα ἁρμόζουν μόνον τῶν ἐγκρίτων ἀνδρῶν, καθὼς ἦτον ὁ Ἰεζεκιήλ, καὶ οἱ τούτου παρόμοιοι.

9. Ταῦτα καὶ ἐκεῖνοι ἔπαθον· καὶ ἀκόμι χροικοιοῦνται διὰ τοὺς Μάρτυρας, καθὼς καὶ τὰ κατώτερα· τοὺς ὁποίους συγχωρεῖ ὁ Θεός, νὰ βασανισθοῦν, καὶ νὰ πυρωθοῦν (καθὼς εἰς τὸ πῦρ καθαρίζεται τὸ μέταλλον) διὰ νὰ

φανερωθῇ ἡ λαμπρότης αὐτῶν, ἤγουν τὸ τῆς πίστεως ἄδολον.

10. Ἀφῆκές μας, καὶ ἐπέσαμεν εἰς τὰς παγίδας, καὶ βρόχους, ἐδάρθημεν ὡς αἰχμάλωτοι, καὶ καταπολλὰ ὠνειδίσθημεν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, καὶ κατεπατήθημεν.

11. Ἀλλὰ τοῦτο ὅλον (ὡς εἴπαμεν) ἔγινε πρὸς δοκιμήν. Ὅθεν τὸ ὕδωρ τοῦτο τῆς θλίψεως δεῦμας ἔπνιξεν, οὔτε τὸ πῦρ μᾶς ἔγγισε ποτέποτες· ἀλλὰ μᾶλλον ἔγινεν εἰς περισσοτέραν δόξαν μας.

12. Ὅθεν τούτων ἁπάντων ἀπαλλαγεύτες τῶν λυπηρῶν, καὶ τυχόντες ἐλευθερίας, τὰς νενομοθετημένας θυσίας προσοίσομεν, καὶ νὰ πληρώσωμεν ἀνελλιπῶς ὡς εὐγνώμονες ὅσα ἐτάξαμεν εἰς τὰς συμφορὰς εὑρισκόμενοι.

13. Καὶ νὰ σοῦ θυσιάσωμεν ὁλοκαυτώματα ἐκλεκτὰ, καὶ παχύτατα, καθὼς ὁ Νόμος διακελεύεται, ἀπὸ τὰ τρία εἴδη ὅπου ἐπρόσαξες, Κριοὺς, Μοσχάρια καὶ Ἐρίφια μονόχρονα· νὰ προσθέτω δὲ καὶ θυμίαμα εὐωδέστατον.

14. Τοὺς φοβουμένους τὸν Θεὸν καλεῖ εἰς ἀκρόασιν, κατὰ τὸ, μὴ δότε τὰ Ἅγια τοῖς κυσὶ, καὶ τὰ ἑξῆς· ἀλλὰ τὰ μυστήριά μου ἐμοὶ, καὶ τοῖς ἐμοῖς.

15. Οὕτως ὁ Σύμμαχος. Τῷ στόματί μου ἐπεκαλεσάμην, καὶ ὑψώθη παραχρῆμα ἡ γλῶσσά μου· ἤγουν, εὐθὺς ὅπου ἐπρόσφερα τὴν δέησιν, ἔλαβον τὴν αἴτησιν, καὶ εὐφρανθεὶς, εἰς εὐχαριστίαν τὴν γλῶσσαν ἐκίνησα.

16. Ὁ δὲ Σύμμαχος. Ἀδικίαν εἰ προεῖδον ἐν τῇ καρδίᾳ μου, μὴ εἰσακούσῃ Κύριος. Ἤγουν ἐὰν παρακαλῶντας νὰ λυτρωθῶ, ἔβαλα ποσῶς εἰς τὸν νοῦν μου νὰ πράξω τινὰ ἀδικίαν μετὰ τὴν ἐπάνοδον, νὰ μή μου ἐπακούσῃ ὁ Κύριος.

17. Ὅθεν ἐπήκουσέ μου μετὰ χαρᾶς, καὶ τῆς αὐτοῦ δωρεῶν με ἠξίωσε. Λοιπὸν δοξασμένος νὰ εἶναι ὁ Κύριος, ὅπου ἐδέχθη τὴν προ-

10 Εἰσήγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα· ἔθου θλίψεις ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν· ἐπεβίβασας ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν.

11. Διήλθομεν διὰ πυρὸς, καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν.

12. Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου ἐν ὁλοκαυτώμασιν. ἀποδώσω σοι τὰς εὐχάς μου, ἃς διέστειλε τὰ χείλη μου, καὶ ἐλάλησε τὸ στόμα μου ἐν τῇ θλίψει μου.

13. Ὁλοκαυτώματα μεμυελωμένα ἀνοίσω σοι μετὰ θυμιάματος, καὶ κριῶν· ἀνοίσω σοι βόας μετὰ χιμάρων.

14. Δεῦτε, ἀκούσατε, καὶ διηγήσομαι ὑμῖν, πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Θεὸν, ὅσα ἐποίησε τῇ ψυχῇ μου.

15. Πρὸς αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐκέκραξα, καὶ ὕψωσα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν μου.

16. Ἀδικίαν εἰ ἐθεώρουν ἐν καρδίᾳ μου, μὴ εἰσακουσάτω μου Κύριος.

17. Διατοῦτο εἰσήκουσέ μου ὁ Θεὸς, προσέσχε τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὃς οὐκ ἀπέστησε τὴν προσευχήν μου, καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπ᾽ ἐμοῦ.

σευχήν μου, καὶ ἐχάρισέ μου τὸ ἔλεός του ὡς εὔσπλαγχνος.

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις, Ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Δαβίδ. ΞΣΤ´.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς ἔχει φανερὰν τὴν διάνοιαν, καὶ δὲν κάμνει χρεία ἄλλη ἐξήγησις. Ὅτι τοῦ Θεοῦ καὶ Λόγου κηρύττει τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ τὴν τῶν Ἐθνῶν σωτηρίαν. Λοιπὸν προορῶν αὐτὴν τὴν Θείαν ἐνανθρώπησιν, ἱκετεύει δεόμενος τοῦ Θεοῦ, νὰ ἔλθῃ, νὰ μᾶς σώσῃ τὸ γληγορώτερον.

Τὸ Κείμενον.

1. Ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς, καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς, ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς,

2. Τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδόν σου, ἐν πᾶσιν ἔθνεσι τὸ σωτήριόν σου.

3. Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ ὁ Θεὸς, ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.

4. Εὐφρανθήτωσαν, καὶ ἀγαλλιάσθωσαν Ἔθνη· ὅτι κρινεῖς λαοὺς ἐν εὐθύτητι, καὶ ἔθνη ἐν τῇ γῇ ὁδηγήσεις. Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ ὁ Θεὸς, ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Καὶ ὄντως οὐ μόνον μᾶς εὐλόγησεν, ἀλλὰ καὶ ἠλέησε, καὶ μᾶς ἔσωσε, σαρκωθεὶς ἐκ τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας. Τοῦτο δηλοῖ τὸ ἐπιφάναι, ἐπειδὴ μᾶς ἐφανερώθη ὁ ἀόρατος, καὶ τὸν εἴδαμεν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον.

2. Ὥστε καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Οἰκουμένην, νὰ γνωρίσουν τὴν σωτήριον ὁδόν σου. Ἔπειτα διὰ νὰ μὴ νομίσῃ τὶς, ὅτι διὰ τοὺς Ἰουδαίους μόνον εὔχεται, ἐπρόσθεσε τὸ ἐν πᾶσιν Ἔθνεσιν. Ἤγουν δέομαί σου Κύριε, φανέρωσαι τὸ σωτήριόν σου πρόσωπον, νὰ φωτίσῃ τὰ ἐν σκότει καθήμενα Ἔθνη, νὰ τὰ ὁδηγήσῃς πρὸς σωτηρίαν.

3. Ἵνα οὐ μόνον ὁ Ἰουδαϊκὸς Λαὸς, ἀλλὰ καὶ πᾶσα φυλὴ, καὶ οἱ Λαοὶ πάντες νὰ σὲ ὁμολογήσουν, νὰ σὲ προσκυνήσουν ὡς Ποιητὴν, καὶ Σωτῆρα εὔσπλαγχνον.

4. Διατοῦτο πρεπόντως τὰ Ἔθνη ἅπαντα ἂς εὐφραίνωνται ἀγαλλόμενα, καὶ ἂς κηρύττουν τὰς εὐεργεσίας σου, πῶς κυβερνᾷς, καὶ κρίνεις μὲ δικαιοσύνην, καὶ εὐθύτητα, καὶ ὁδηγᾷς αὐτὰ εἰς τὸ ἀληθινὸν τέλος τῆς αἰωνίου μακαριότητος.

5. Καρ-

5. Καρπὸν γῆς λέγει τὴν τῆς ἀληθείας ἐπίγνωσιν. Καθὼς οὖν δύο φοραῖς ἐπαρακίνησε τὰ Ἔθνη εἰς ὑμνῳδίαν, οὕτως ἐζήτησε δὶς καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς εὐλογίαν. Εἰσὶ δὲ τινὲς ὅπου ἐξηγοῦσι γῆν, τὴν Ἀειπαρθένον Θεοτόκον, ἥτις ἐπλούτισεν ὄντως, καὶ ἐνέπλησεν ἡμᾶς, διδοῦσα ἡμῖν τὸν εὐλογημένον αὐτῆς καρπὸν, τὸν τρέφοντα ἡμᾶς διηνεκῶς, μὲ τροφὴν οὐ μόνον ἐπίκηρον, ἀλλὰ καὶ Οὐράνιον. Αὐτὸν οὖν τὸν φοβερὸν Θεὸν, καὶ Παντοδιώκμον, τὸν τοσοῦτον ἡμᾶς πλουσίως εὐεργετήσαντα, ἂς φοβηθοῦμεν ἅπαντες, εὐλαβούμενοι. καὶ ἂς φυλάξωμεν τὰς σωτηρίους αὐτοῦ ἐντολάς. Ἵνα μὴ φανοῦντες ἀχάριστοι χάριτος τοσαύτης, κατακριθῶμεν εἰς πῦρ αἰώνιον.

5. Γῆ ἔδωκε τὸν καρπὸν αὐτῆς. Εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ Θεὸς, ὁ Θεὸς ἡμῶν· εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ Θεὸς, καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς.

Δόξα.

Εἰς τὸ τέλος ᾠδῆς, Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΞΖ΄.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς διαλαμβάνει περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως, καὶ τῆς τῶν ἐχθρῶν καταπτώσεως. Νουθετεῖ οὖν, καὶ παρακινᾷ τοὺς πιστοὺς, νὰ εὐφρανθοῦσιν εἰς τὴν τοῦ Σωτῆρος Ἀνάστασιν. Οἱ δὲ ἀντίπαλοι δαίμονες, καὶ ἄπιστοι ἄνθρωποι, νὰ ἀφανισθοῦσιν, καὶ νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν ἀπώλειαν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Καιρὸς εἶναι νὰ ἐγερθῇς Δέσποτα, νὰ λυτρώσῃς ἀπὸ τὸν θάνατον τὸ ἀνθρώπινον. Ναὶ Πολυέλεε ἔγειραι εἰς ἐκδίκησιν, νὰ φύγουν οἱ ἐχθροί σου, τὴν σὴν ἔνδοξον καὶ φοβερὰν παρουσίαν μὴ ὑποφέροντες. Ἀνάστασιν λέγει οὐ μόνον τῆς μακροθυμίας τὴν κατάπαυσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν.

2. Καθὼς ὁ καπνὸς ὑπὸ τοῦ ἀνέμου διασκορπίζεται, καὶ τὸ κερὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς διαλύεται, οὕτω καὶ πάντες οἱ δυσμενεῖς καὶ ὑπερήφανοι δαίμονες μὲ τὴν ταπεινὴν παρουσίαν καὶ ἐνανθρώπησιν τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ, θέλουν ἀφανισθῇ, νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν ἀπώλειαν.

3. Οἱ δὲ Δίκαιοι νὰ εὐφρανθοῦσιν ἀγαλλιώμενοι, βλέποντες, ὅτι ἐλυτρώθησαν τῆς τυ-

Τὸ Κείμενον.

1. Ἀναστήτω ὁ Θεὸς, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν.

2. Ὡς ἐκλείπει καπνὸς, ἐκλιπέτωσαν. ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς, οὕτως ἀπολοῦνται οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ.

3. Καὶ οἱ Δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν. Ἀγαλλιάσθω-

θώσαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τερφθήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ.

4. Ἄσατε τῷ Θεῷ, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν.

5. Κύριος ὄνομα αὐτῷ· καὶ ἀγαλλιᾶσθε ἐνώπιον αὐτοῦ. Ταραχθήτωσαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, τοῦ Πατρὸς τῶν ὀρφανῶν, καὶ κριτοῦ τῶν χηρῶν.

6. Ὁ Θεὸς ἐν τόπῳ Ἁγίῳ αὐτοῦ. Ὁ Θεὸς κατοικίζει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ. Ἐξάγων πεπεδημένους ἐν ἀνδρείᾳ. Ὁμοίως τοὺς παραπικραίνοντας, τοὺς κατοικοῦντας ἐν τάφοις.

7. Ὁ Θεὸς, ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ διαβαίνειν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ, γῆ ἐσείσθη. Καὶ γὰρ οἱ οὐρανοὶ ἔσταξαν, ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ τοῦ Σινᾶ, ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ Ἰσραήλ.

8. Βροχὴν ἑκούσιον ἀφοριεῖς ὁ Θεὸς τῇ κληρονομίᾳ σου, καὶ ἠσθένησε,

ρανίδος τοῦ δαίμονος. καὶ νὰ τέρπωνται εὐφραινόμενοι.

4. Τοὺς Ἀποστόλους παρακινᾷ, νὰ συνδράμουν εἰς τὰ Ἔθνη, νὰ εὐτρεπίσουν τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου. Δυσμὰς δὲ καλεῖ τὸ σκότος, ὅπου ἦτον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων πρὸ τῆς θείας συγκαταβάσεως, καὶ ὁ Δεσπότης Χριστὸς μὲ τὴν παρουσίαν αὐτοῦ τὸ διεσκέδασε.

5. Χαίρεσθε οὖν Δίκαιοι καὶ ἀγάλλεσθε εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου· οἱ δὲ ἄδικοι δαίμονες ἂς ταραχθοῦν, φοβηθέντες τὴν θείαν αὐτοῦ ἐπιφάνειαν, καὶ τὸ τῆς προνοίας δίκαιον. Ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ὄντως Πατὴρ τῶν ὀρφανῶν, τῶν χηράδων φροντιστὴς, καὶ τῶν πενήτων κυβερνήτης ἐπιμελέστατος.

6. Ὅστις μὲ ὅλον ὅπου ἐσαρκώθη, καὶ ἔγινεν ἄνθρωπος, δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τοὺς Πατρικοὺς κόλπους, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ εἰς τὴν γῆν μετὰ σαρκὸς εὑρισκόμενος, ἐκεῖ εἰς τοὺς Οὐρανοὺς ἀνυμνεῖται ὑπὸ τῶν Ἀγγέλων θεοπρεπῶς ἐπὶ Θρόνου, σὺν τῷ Πατρὶ, καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι καθεζόμενος, καὶ κατοικίζει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ ἐκείνους ὅπου εἶναι μονότροποι, ἔχοντες ἕνα σκοπὸν πρὸς ἀρετὴν ἀμετάθετον. Καὶ μὲ τὴν πολλήν του ἀνδρείαν ἔβγαλεν ἀπὸ τὸν Ἅδην τοὺς δεδεμένους Προπάτορας· καὶ ἐκείνους ὅπου μὲ ταῖς ἁμαρτίαις των τὸν ἐπίκραναν, καὶ λογίζονται ὡς νεκροὶ, ζωοποιεῖ διὰ μετανοίας ὡς εὔσπλαγχνος.

7. Ὁ Σύμμαχος. ὁ Θεὸς προερχομένου σου πρὸ τοῦ Λαοῦ σου, βαίνοντος διὰ τῆς ἀοράτου, ἡ γῆ ἐσείσθη, ὁ Οὐρανὸς δὲ ἔσταξεν. Ἤγουν μέλλοντας νὰ περάσῃς ἀπ' ἐκείνην τὴν ἀφώτιστον, καὶ ἀοίκητον ἔρημον, τὴν μὲν γῆν ἔσεισας, οὐρανόθεν δὲ ψεκάδας χάριτος ἔσταξας. Ταῦτα κυρίως ἔγιναν· ὁ σεισμὸς εἰς τὴν Σταύρωσιν· καὶ μετὰ τὴν Ἀνάληψιν ἐδρόσισε τὸν Κόσμον μὲ τὴν Οὐράνιον δρόσον τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Τὸ δὲ ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, δηλοῖ τὴν ἐν τῷ Ὄρει Σινᾷ θείαν ὅρασιν.

8. Τὸ ὅμοιον λέγει βροχὴν, ἤγουν τὴν χάριν τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Τὸ ὁποῖον ἦλθεν, οὐχὶ ἐξ ἀνάγκης, ἀλλ' αὐθαιρέτως, καὶ

ἑκου-

ἐκεῖσε. Λέγει δὲ πῶς ηὐθεύησεν ἡ κληρονομία διὰ τὰς ἐπαναστάσεις τῶν ἀσεβῶν· πλὴν ὁ Κύριος τὴν ἐδυνάμωσε, καὶ τὴν ἔκαμεν ἀήττητον.

σὺ δὲ κατηρτίσω αὐτήν.

9. Ζῶα λέγει τοὺς Ἀποστόλους, οἱ ὁποῖοι κατοικοῦν εἰς τὴν κληρονομίαν. Ὅτι μὲ τὴν οἰκονομίαν του, καὶ χρηστότητα, ἐχάρισεν ὁ Θεὸς τοιαύτας δωρεὰς τῇ πτωχῇ, καὶ ἀπελεῖ φύσει τῆς ἀνθρωπότητος.

9. Τὰ ζῶά σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ. Ἡτοίμασας ἐν τῇ χρηστότητί σου τῷ πτωχῷ ὁ Θεός.

10. Τοῖς ὁποίοις Ἀποστόλοις θέλει δώσει τὴν δωρεὰν, καὶ χάριν τῆς διδασκαλίας, νὰ διηγοῦνται τοὺς λόγους του μὲ πολλὴν σοφίαν, καὶ δύναμιν.

10. Κύριος δώσει ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει πολλῇ.

11. Ναὶ ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἀγγέλων, καὶ Πατὴρ τοῦ ἠγαπημένου του Υἱοῦ, διὰ στολισμὸν τῆς Ἐκκλησίας του ἐπρόσαξες νὰ μοιραχθοῦν ὅλον τὸν Κόσμον ὡς πλοῦτον κρυσταλλίματος. Ἤγουν ἐκείνους ὅπου ἦσαν πάλαι τῷ διαβόλῳ στρατευόμενοι, νὰ τοὺς ἐπιστρέψουν πρὸς γνῶσίν του. Καὶ οὕτως ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς Ῥωμαίους, ὁ δὲ εἰς Ἕλληνας, καὶ ἄλλος εἰς ἄλλους τὸν λόγον κηρύττοντες.

11. Ὁ Βασιλεὺς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ, τῇ ὡραιότητι τοῦ οἴκου διελέσθαι σκῦλα.

12. Ἐσεῖς δὲ ἄνθρωποι, ἐὰν μείνητε ἑδραῖοι εἰς αὐτὴν τὴν ἀληθῆ πίστιν πάντοτε, θέλετε κάμει ἀργυρᾶς πτέρυγας ὡς περιστεραὶ, καὶ χρυσωμένα μετάφρενα. Πτέρυγας περιστερᾶς καλεῖ τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος. Ἀργυρᾶς, ὅτι τὰ εὐκολώτερα προσφέρει τοῖς ἁπλουστέροις, γάλα τούτους ποτίζουσα. Κεχρυσωμένα μετάφρενα, ὅτι τοῖς τελειοτέροις δείχνει τὰ βαθύτερα μυστήρια. Κλήρους καλεῖ τὰς δύο Διαθήκας. Λέγει οὖν, ὅτι ἐὰν προσελθῆτε, θέλετε ἰδῇ τὴν ποικίλην χάριν τοῦ Πνεύματος.

12. Ἐὰν κοιμηθῆτε ἀναμέσον τῶν κλήρων, πτέρυγες περιστερᾶς περιηργυρωμέναι, καὶ τὰ μετάφρενα αὐτῆς ἐν χλωρότητι χρυσίου.

13. Ἐδῶ δηλοῖ τὰ ἐν τῇ Πεντηκοστῇ γενόμενα· λέγει οὖν, ὅτι ὁπόταν διαμερίσῃ τὴν Βασιλείαν τῆς Οἰκουμένης εἰς τοὺς Ἀποστόλους (αὐτοὺς λέγει Βασιλεῖς, τὴν δὲ Ἱερουσαλὴμ Σελμὼν ὠνόμασε) νὰ τοὺς λαμπρυνῇ ὡς χιόνα μὲ τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος.

13. Ἐν τῷ διαστέλλειν τὸν ἐπουράνιον Βασιλεῖς ἐπ' αὐτῆς, χιονωθήσονται ἐν Σελμών.

14. Ὄρος λέγει τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας τὸ ἔξοχον εἶναι κυρίως ἡ Θεοτόκος. Πῖον δὲ, ἤγουν πα-

14. Ὄρος τοῦ Θεοῦ, ὄρος πῖον, ὄρος τετυρωμένον, ὄρος πῖον.

15. Ἵνα τί ὑπολαμβάνετε ὄρη τετυρωμένα; τὸ ὄρος, ὃ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς κατοικεῖν ἐν αὐτῷ, καὶ γὰρ ὁ Κύριος κατασκηνώσει εἰς τέλος.

16. Τὸ ἅρμα τοῦ Θεοῦ μυριοπλάσιον, χιλιάδες εὐθηνούντων· Κύριος ἐν αὐτοῖς ἐν Σιναῒ ἐν τῷ Ἁγίῳ.

17. Ἀνέβης εἰς ὕψος, ᾐχμαλώτευσας αἰχμαλωσίαν, Ἔλαβες δόματα ἐν ἀνθρώποις.

18. Καὶ γὰρ ἀπειθοῦντας τοῦ κατασκηνῶσαι· Κύριος ὁ Θεὸς εὐλογητός, εὐλογητὸς Κύριος ἡμέραν καθ' ἡμέραν.

19. Κατευοδώσαι ἡμῖν ὁ Θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν. Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Θεὸς τοῦ σώζειν. Καὶ τοῦ Κυρίου, Κυρίου αἱ διέξοδοι τοῦ θανάτου.

20. Πλὴν ὁ Θεὸς συνθλάσει κεφαλὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ, κορυφὴν τριχὸς διαπορευομένων ἐν πλημμελείαις αὐτῶν.

21. Εἶπε Κύριος, ἐκ Βασὰν ἐπιστρέψω, ἐπι-

χὺ, καὶ πετυρωμένον. Ὅτι δι' αὐτῆς τρέφονται, καὶ παχαίνουν ψυχικῶς τὰ κοπάδια, καὶ ἀγέλαι τῶν πιστῶν μὲ τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος.

15. Πρὸς τοὺς Ἰουδαίους λέγει ταῦτα. Διατί νομίζετε ἀλαζόνες, καὶ ὑπερήφανοι πῶς εἶστε ἐστεῖς τὸ ὄρος, ἤγουν ἡ συναγωγή, ὅπου ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ κατοικᾷ πάντοτε, ψεύδεσθε. Ὅτι ὀλίγον καιρὸν κατῴκησεν εἰς αὐτήν. Ἀμὴ ἐδῶ εἰς τὴν τῶν Ἐθνῶν Ἐκκλησίαν θέλει κατοικήσει αἰώνια.

16. Ὅτι εἰς τὸν ἐδικόν σας Νόμον, ὀλιγοστοὺς εἶχεν Ἁγίους ὁ Κύριος. Ἀμὴ εἰς τὸν Νέον τῆς χάριτος, θέλουν εἶσθαι μυριάδες ἀναρίθμητοι, καρποφοροῦντες αὐτῷ τὴν εὐσέβειαν. Αὐτὸς εἶναι ὁ Θεὸς, ὅπου σᾶς ἔδωκε τὸν Νόμον εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ.

17. Καὶ αἰχμαλωτίσας τὸν ᾅδην, τοῦ ἐπῆρες τοὺς Προπάτορας, καὶ ἀνελήφθης εἰς τὰ Οὐράνια. Λαμβάνοντας δὲ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τὴν πίστιν, ἀντέδωκες τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος.

18. Οὕτως ὁ Ἀκύλας. Καίπερ ἀπειθεῖς· ἤγουν βλέποντας τινὰς ἀπειθεῖς, ὅπου δὲν ἤθελαν νὰ πιστεύσουν, ὑπέμεινεν ὁ Θεὸς ὡς μακρόθυμος, εὐεργετῶν αὐτοὺς μὲ εὐλογίαις καθ' ἑκάστην χρηστότητος, ἕως οὗ ἐκατέστησε καὶ αὐτοὺς οἰκητήριον ἴδιον.

19. Ὁ Θεὸς οὖν ὅπου μᾶς ἐφώτισε καὶ τὸν ἐγνωρίσαμεν, νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ κατευοδωθοῦμεν εἰς ζωὴν αἰώνιον, καθὼς ἀπὸ τὴν ἀδιεξόδευτον τοῦ θανάτου φρουρὰν μᾶς ἐλύτρωσε.

20. Καὶ νὰ συντρίψῃ τὰς κεφαλὰς τῶν δαιμόνων, ὅπου ἐξετάζουν τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων. Μὲ τὸ, κορυφὴν τριχὸς, ἐδήλωσε τὸ παραμικρὸν πταίσιμον· ὅτι χωρὶς νὰ εὕρῃ ἁμαρτίαν εἰς τὸν Χριστὸν, τὸν ἐπαρέδωκεν εἰς θάνατον, ὅθεν ἐκαταλύθη ὁ τύραννος.

21. Ὁ Σύμμαχος. Κύριος ἀπὸ Βασὰν ἐπιστρέψαι ποιήσει, ἀπὸ βυθὸν θαλάσσης. Ἡ Βασὰν ἑρμηνεύεται αἰσχύνη, ἧς ῥίζα ἡ ἁμαρτία·

τία. Ἀπὸ τὴν ὁποίαν μᾶς ἐπιστρέφει ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, ἤγουν ἀπὸ τὰς ἐπιβουλὰς τῶν δαιμόνων.

22. Ἐπειδὴ ἔδειξε τὸν ἀληθῆ Θεὸν ὡς ἀριστέα τινὰ, πῶς ἠγωνίσθη ἀνδρείως, καὶ νικήσας τοὺς ἐχθροὺς, ἐλύτρωσε τοὺς αἰχμαλώτους μὲ τὸν ἑκούσιον αὐτοῦ θάνατον, διατοῦτο λέγει καὶ ταῦτα ἀνθρωπινῶς. πῶς ἐπήραμεν τόσην νίκην, καὶ ἐβάφησαν οἱ πόδες μας εἰς τὰ αἵματα τῶν ἐχθρῶν, ἕως τόσον ὁποῦ καὶ οἱ σκύλοι τὰ ἔφαγαν.

23. Ἰδοὺ ἀπὸ τώρα προβλέπω μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ νοός μου, καὶ στοχάζομαι τὰς πορείας σου Κύριε, μὲ πόσην ἀταξίαν καὶ βουλὴν πάνσοφον, θέλεις κατέβη οὐρανόθεν, νὰ σαρκωθῇς· καὶ πάλιν νὰ ἀνέβῃς θεοπρεπῶς Βασιλεῦ προαιώνιε, νὰ καθίσῃς μετὰ σαρκὸς, ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς εἰς τὸν Ἅγιον Θρόνον σου, νὰ σοῦ ἀκολουθήσουν ὅσοι πιστεύουσι.

24. Καὶ ἀρχαιότερα τῶν ἄλλων νὰ προφθάσουν οἱ ἄρχοντες τῆς πίστεως, οἱ Ἀπόστολοι, εἰς τὸ μέσον νεανίδων Παρθένων νὰ ψάλλουσιν, οὐχὶ πλέον εἰς ἕνα Ναὸν ὡς τὸ πρότερον, ἀλλὰ εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας, καὶ νὰ ὑμνοῦσι τὸν Θεὸν ἀπὸ τὰς πηγὰς τοῦ Ἰσραήλ. ἤγουν ἀπὸ τὰς Βίβλους τῶν Προφητῶν, εὐλογοῦντες αὐτὸν αἰώνια.

25. Ἐκεῖ νὰ ὑπάγῃ ὁ νεώτερος ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους Παῦλος, ἀπὸ τὴν φυλὴν Βενιαμίν. Ὅστις εἰς ἐκείνην τὴν ἔκστασιν τοῦ νοὸς, ἡρπάγη εἰς τὸν Παράδεισον. Ἔτι δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ Ἰούδα ἀπόγονοι· καὶ οἱ τῆς Γαλιλαίας γῆς, τὴν ὁποίαν ὁ Ζαβουλὼν, καὶ Νεφθαλεὶμ ἐκληρώσατο.

26. Ναὶ Θεέ μου πρόσταξον (δέομαί σου) νὰ πληρωθοῦσι μὲ τὴν δύναμίν σου ὅσα μὲ ὀπτασίαις μοῦ ἔδειξες· νὰ γένῃ μία Ἐκκλησία πανταχοῦ, νὰ γνωρίσουν ὅλοι οἱ Βασιλεῖς τὸν Υἱὸν, καὶ Λόγον σου· καὶ παυσάμενοι τὸν διωγμὸν, νὰ σὲ προσκυνήσουν θεοπρεπῶς μὲ δῶρα καὶ θυμιάματα.

27. Κάλαμον λέγει τοὺς κακοὺς, καὶ φαύλους

στρέψω ἐν βυθοῖς θαλάσσης.

22. Ὅπως ἂν βαφῇ ὁ πούς σου ἐν αἵματι. Ἡ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἐξ ἐχθρῶν παρ' αὐτοῦ.

23. Ἐθεωρήθησαν αἱ πορεῖαί σου ὁ Θεὸς, αἱ πορεῖαι τοῦ Θεοῦ μου τοῦ Βασιλέως, τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ. Προέφθασαν ἄρχοντες ἐχόμενοι ψαλλόντων, ἐν μέσῳ νεανίδων τυμπανιστριῶν.

24. Ἐν Ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεὸν, Κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραήλ.

25. Ἐκεῖ Βενιαμὶν νεώτερος ἐν ἐκστάσει. Ἄρχοντες Ἰούδα ἡγεμόνες αὐτῶν. Ἄρχοντες Ζαβουλών. Ἄρχοντες Νεφθαλείμ.

26. Ἔντειλαι ὁ Θεὸς τῇ δυνάμει σου, δυνάμωσον ὁ Θεὸς τοῦτο, ὃ κατειργάσω ἐν ἡμῖν. Ἀπὸ τοῦ ναοῦ σου ἐπὶ Ἰερουσαλὴμ, σοὶ οἴσουσι βασιλεῖς δῶρα.

27. Ἐπιτίμησον τοῖς

θη-

θηλείοις τῦ καλάμυ. Ἡ συναγωγὴ τῶν ταύρων ἐν ταῖς δαμάλεσι τῶν λαῶν. τῦ ἐγκλεισθῆναι τὺς δεδοκιμασμένυς τῷ ἀργυρίῳ.

ἀνθρώπυς διὰ τὸ ἄκαρπον. Θηρία, τὺς ἀτόπυς λογισμὺς, ἢ τὺς δαίμονας. Συναγωγὴν τῶν Ταύρων, τὺς Ἰυδαίυς διὰ τὴν θρασύτητα. Δαμάλεις δὲ Λαῶν, τὺς ἐκ Ἐθνῶν πιστεύσαντας διὰ τὸ νέον τῆς κλήσεως. Λέγει οὖν, νὰ παύσῃ τὰς ἐπαναστάσεις τῶν Ἰυδαίων, καὶ Ἑλλήνων, ὁπῦ ἠγέρθησαν νὰ περικλείσυν, καὶ νὰ ὑστερήσυν τὺς πιστὺς τῆς σωτηρίας· οἵτινες ἐδοκιμάσθησαν ὡς τὸ ἄδολον ἀργύριον.

28. Διασκόρπισον ἔθνη τὰ τὺς πολέμυς θέλοντα. Ἥξυσι πρέσβεις ἐκ Αἰγύπτυ. Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῷ Θεῷ.

28. Τὰ δὲ Ἔθνη, ὁπῦ βυληθοῦν νὰ μᾶς ἐναντιωθῦσι, διασκόρπισον. Καὶ τότε θέλυν ἔλθῃ Αἰγύπτιοι, καὶ Αἰθίοπες, καὶ πᾶσα ἄλλη φυλὴ νὰ σὲ προσκυνήσυσιν.

29. Αἱ Βασιλεῖαι τῆς γῆς ᾄσατε τῷ Θεῷ, ψάλατε τῷ Κυρίῳ, τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν Οὐρανὸν τῦ Οὐρανῦ, κατ' ἀνατολάς.

29. Πάσας τὰς Βασιλείας καλεῖ εἰς θεογνωσίαν, λέγοντας. Ἔλθετε ὅλοι νὰ ὑμνήσετε τὸν Θεὸν, καὶ νὰ ψάλλετε τὸν κραταιὸν Δεσπότην. ὅστις ἐπάτησε τὸν θάνατον μετὰ θάνατον· καὶ ἀνελθὼν τροπαιῦχος εἰς Οὐρανὺς, ἐκάθησε κατ' ἀνατολὰς, ἤγουν εἰς τὴν δεξιὰν τῦ Πατρός.

30. Ἰδὺ δώσει τῇ φωνῇ αὐτῦ, φωνὴν δυνάμεως. Δότε δόξαν τῷ Θεῷ.

30. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἔδωκε τὴν φωνὴν τῆς αὐτῦ δυνάμεως· ἤγυν ἀπέστειλε τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, καθὼς ὁ Θεῖος Λυκᾶς ἱστόρησε. Τὸ δὲ, δότε δόξαν, ὅμοιον τῷ τῦ Ἀποστόλυ. Δοξάσατε τὸν Θεὸν ἐν τῷ Πνεύματι ὑμῶν.

31. Ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτῦ, καὶ ἡ δύναμις αὐτῦ ἐν ταῖς νεφέλαις.

31. Ἀπὸ τὸ γένος τῦ Ἰσραὴλ κατάγονται οἱ Ἀπόστολοι. οἵτινες ἐκήρυττον τὴν μεγαλοπρέπειαν τῦ Θεῦ μὲ διάφορα θαύματα. Καὶ πάλιν οἱ μεταγενέστεροι Διδάσκαλοι, ὥσπερ νεφέλαι ἐξαντλῦντες τὸν ὑετὸν ἐκ τῆς θαλάσσης τῦ Πνεύματος, τὺς ἀνθρώπυς ἐπότισαν.

32. Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτῦ ὁ Θεὸς Ἰσραήλ. Αὐτὸς δώσει δύναμιν, καὶ κραταίωσιν τῷ λαῷ αὐτῦ. Εὐλογητὸς ὁ Θεός.

Δόξα.

32. Αὐτὸς ὢν ὁ Θεὸς, ὁ θαυμαστὸς καὶ Παντοδύναμος, ὁπῦ ἐτέλεσε τοσάκις πάλαι θαυμάσια εἰς τὸν Λαὸν τῦ Ἰσραὴλ, αὐτὸς θέλει δώσει καὶ εἰς ἡμᾶς κράτος, καὶ βοήθειαν εἰς πᾶσαν ἀνάγκην, ὁ εὐλογημένος, καὶ ὑπερένδοξος, σὺν τῷ ὁμουσίῳ Υἱῷ, καὶ τῷ ὁμοδυνάμῳ Πνεύματι.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΞΗ΄.

Ο῾ Ψαλμὸς οὗτος προσημαίνει πραγμάτων ἀλλοίωσιν. Λέγεται δὲ ἐκ προσώπου τῶν Ισραηλιτῶν, ὅταν ἦσαν εἰς Βαβυλῶνα μέτοικοι, καὶ ἐδέοντο τὴν λύτρωσιν. Προλέγει δὲ τὴν ἐπάνοδον, καὶ τὴν οἰκοδομὴν τῆς Ιερουσαλήμ. Ε῎χει δὲ καὶ Προφητείαν τῶν δεσποτικῶν παθημάτων, καὶ τῆς τῶν Ιουδαίων πανολεθρίας, καὶ ἐξαλείψεως.

Η῾ Ἐξήγησις.

1. Η῾ Συνάξις τῶν Εὐσεβεστέρων προσφέρει τὴν ἱκεσίαν λέγουσα. Σῶσόν με Κύριε εἰς τοιαύτην ἀνάγκην, ὅτι τοσοῦτον αἱ θλίψεις μου ἐπλήθυναν, ὁποῦ μὲ ἐσκέπασαν ἕως τὴν κορυφὴν ὥσπερ ὕδατα, καὶ κινδυνεύω νὰ μὲ πνίξουσιν.

2. Ε῾λάπωσαν οἱ πόδες μου εἰς τὸν ποταμὸν τοῦτον τῶν θλίψεων, καὶ δὲν εὑρίσκω στερρότητα, ἀλλ᾽ ὅσον δοκιμάζω νὰ εὔγω, τόσον βυθίζομαι περισσότερον.

3. Ο῞λα ταῦτα λέγει μεταφορικῶς εἰς ἐκείνους ὁποῦ περιφέρονται εἰς τὰ κύματα κλυδωνιζόμενοι, καὶ φωνάζουσι ζητοῦντες βοήθειαν· καὶ ἀτενίζοντες πρὸς Οὐρανὸν τὰ ὄμματα, ἐλπίζουσιν ἀπὸ τὸν Θεὸν βοήθειαν. Οὕτω καὶ αὐτοὶ διὰ τὰς πολλὰς στενοχωρίας ὁποῦ εἶχασιν εἰς τὴν δεινὴν ἐκείνην αἰχμαλωσίαν, λέγουσι τοιαῦτα τῷ Κυρίῳ εὐχόμενοι, διὰ νὰ τοὺς λυπηθῇ, νὰ τοὺς λυτρώσῃ ταχύτερον.

4. Εἶναι τόσοι οἱ ἐχθροί μου, ὁποῦ περισσεύουν εἰς τὸν ἀριθμὸν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου· καὶ διώκοντές με, δυναμώνουνται περισσότερον, καὶ μὲ παιδεύουσιν ἄδικα, χωρὶς νὰ τοὺς πταίσω τίποτας. Τοῦτο δηλοῖ τὸ ἃ οὐχ ἥρπαζον, τότε ἀπετίννυον. ἤγουν χωρὶς νὰ ἀδικήσω, δίκας εἰσπράττομαι.

5. Ε῾σὺ καρδιογνῶστα τὸ ἠξεύρεις, ὁποῦ γινώσκεις ἅπαντα, πῶς δὲν τοὺς ἔπταισα τίποτας· μόνον ἐσένα πταίω πολλάκις, ἐξ ἀφροσύνης παραβαίνων τὸν σωτήριον Νόμον σου.

Τὸ Κείμενον.

1. Σῶσόν με ὁ Θεός, ὅτι εἰσήλθοσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς μου.

2. Ε῾νεπάγην εἰς ἰλὺν βυθοῦ. Καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις.

3. Η῏λθον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, καὶ καταιγὶς κατεπόντισέ με. Ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου. Ε῾ξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ τὸν Θεόν μου.

4. Ε῾πληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου οἱ μισοῦντές με δωρεάν. Ε῾κραταιώθησαν οἱ ἐχθροί μου, οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως. Α῝ οὐχ ἥρπαζον, τότε ἀπετίννυον.

5. Ο῾ Θεός, σὺ ἔγνως τὴν ἀφροσύνην μου, καὶ αἱ πλημμέλειαί μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβησαν.

6. Μὴ αἰσχυνθείησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ὑπομένοντές σε Κύριε, Κύριε τῶν δυνάμεων. Μηδὲ ἐντραπείησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ζητοῦντές σε ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ.

7. Ὅτι ἕνεκά σου ὑπήνεγκα ὀνειδισμόν. Ἐκάλυψεν ἐντροπὴ τὸ πρόσωπόν μου.

8. Ἀπηλλοτριωμένος ἐγενήθην τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς τῆς Μητρός μου.

9. Ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με, καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ.

10. Καὶ συνεκάλυψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου, καὶ ἐγενήθη εἰς ὀνειδισμοὺς ἐμοί. Καὶ ἐθέμην τὸ ἔνδυμά μου σάκκον.

11. Καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν. Κατ' ἐμοῦ ἠδολέσχουν οἱ καθήμενοι ἐν πύλαις, καὶ εἰς ἐμὲ ἔψαλλον οἱ πίνοντες οἶνον.

12. Ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου πρὸς σέ, Κύριε καιρὸς εὐδοκίας.

13. Ὁ Θεὸς, ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου ἐπάκουσόν μου, ἐν ἀληθείᾳ τῆς σωτηρίας σου. Σῶσόν

6. Λοιπὸν δέομαί σου Παντοδύναμε Κύριε, μὴν ἀφήσῃς νὰ γένω εἰς τοὺς ἄλλους, ὁποῦ σὲ πιστεύουν, αἰτία σκανδάλου, καὶ βλάβης ἀρχέτυπον, μὴν ἐπιτυχένωντας τῆς ἐλπίδος μου. ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν ἐντραποῦσι, δός μοι εὔκαιρον βοήθειαν, νὰ βεβαιωθοῦσι καὶ αὐτοὶ, ὅτι σώζεις τοὺς ἐκζητοῦντάς σε.

7. Αἰσχύνομαι, ὅτι καθ' ἑκάστην μὲ ὀνειδίζουν οἱ πολέμιοι, λέγοντες, ὅτι δὲν δύνεσαι, νὰ μοῦ βοηθήσῃς. Καὶ αὐτὸ μοῦ δίδει ἐντροπήν, καὶ θλίψιν χειρότερα.

8. Εἰπὼν τὰ ὀνείδη τῶν δυσσεβῶν, λέγει καὶ τὸν χωρισμὸν τῶν συγγενῶν. Ὅτι τοὺς αἰχμαλώτους δὲν ἄφηναν αὐτάμα μὲ τοὺς συγγενεῖς, ἀλλὰ τοὺς ἐχώριζαν.

9. Τὸ κατέφαγεν εἶπεν ὁ Σύμμαχος κατανάλωσε. Δὲν μου δίδει τόσην θλίψιν ἡ ὑστέρησις τοῦ Ἁγίου Οἴκου σου, οὔτε ὁ γέλως τῶν ἀσεβῶν, ὅτι εἰς ταῦτα ἐγὼ δὲν ἔπταισα. Ἀλλὰ μόνον πῶς ὀνειδίζουν ἐσένα λέγοντες, ὅτι ἀπὸ ἀδυναμίαν σου μᾶς ἐνίκησαν. Αὐταῖς ἡ βλασφημίαις μου δίδουν πόνον εἰς τὴν καρδίαν ἀνείκαστον.

10. Καὶ τοσοῦτον θλίβομαι διὰ ταῦτα, ὁποῦ νηστεύω, κλαίω, καὶ σάκκον ἐνδύνομαι, ὥσπερ νὰ ἦτον ἐδικόν μου τὸ πταίσιμον. Ἀλλὰ πάλιν, καὶ εἰς αὐτὰ μὲ περιγελοῦσι, καὶ ὀνειδίζουσιν οἱ παράνομοι.

11. Καὶ ὅπου καθήσουν, εἰς ταῖς πόρταις ὅταν κάμνουν συμβούλια, ἢ εἰς τὴν τράπεζαν πίνοντες θρυλλοῦσι, καὶ διηγοῦνται ὡς παραβολήν, καὶ μῦθον ταῖς θλίψεις μου.

12. Τούτων δὲ γινομένων, δὲν ἔχω ἄλλην παρηγορίαν. Μόνον ὑψώνω πρὸς Οὐρανὸν τὰ ὄμματα, δεόμενος πρὸς σὲ Κύριε. Ἐὰν εἶναι εὐπρόσδεκτόν σου, νὰ μοῦ στείλῃς βοήθειαν.

13. Ναὶ πολυεύσπλαγχνε Δέσποτα ἐπάκουσόν μου, ὅτι ἦλθε καιρὸς διαλλαγῆς, καὶ συγχωρήσεως. Μὴ μετρήσῃς τὴν τιμωρίαν κατὰ τὸ πταίσιμον, ἀλλὰ δεῖξαι εἰς ἐμένα τὸ ἔλεός

σου,

σου, καὶ τὴν δικαιοσύνην εἰς αὐτοὺς, ὅπου με θλίβουσιν ἄδικα. Λύτρωσαί με ἀπὸ τὴν λάσπην τῶν συμφορῶν, πρὶν νὰ καρφώσουν οἱ πόδες μου βαθύτερα.

14. Λύτρωσαί με ἀπὸ τὰς τιμωρίας, καὶ κακιότητες τῶν πολεμίων, αἱ ὁποῖαι μὲ ἐσκέπασαν ὡς ὕδατα. Καὶ σχεδὸν μὲ καταποντίζουσιν.

15. Ὅσοι πέσουν εἰς πηγάδι, ἕως οὗ βλέπουν τὸ στόμα ἀνοικτὸν, ἔχουν τινὰ ἐλπίδα σωτηρίας, ἀμὴ ἀφ' οὗ τὸ κλείσουν ἀπελπίζονται. Λέγει οὖν, μήμου κλείσῃς τὴν θύραν τῆς εὐσπλαγχνίας σου φιλάνθρωπε, ἀλλὰ ῥῦσαί με ἀπὸ τὸν βυθὸν, καὶ φρέαρ τοῦτο τῶν θλίψεων.

16. Οἱ ὀργιζόμενοι ἔχουν συνήθειαν νὰ μὴν ἀκούουν τὴν ἱκεσίαν ἐκείνων ὅπου τοὺς ἔπταισαν, ἀλλὰ στρέφουν ἀλλαχόθεν τὸ πρόσωπον, διὰ νὰ μὴ τοὺς κοιτάζουσι. Λοιπὸν ἐδῶ ἱκετικῶς οὕτω δέεται. Μήμε μισᾷς Κύριε τὸν ἀνάξιον, ὅτι ἔχω θλίψιν ἀμέτρητον· ἀλλὰ πρόσχες, ἤγουν κοίταξέ με, ὅτι μόνον ἡ πανευφρόσυνος θέα σου, φθάνει νὰ διαλύσῃ ὅλα τὰ λυπηρὰ, καὶ πᾶσάν μου σκυθρωπότητα, καὶ νὰ ἐμπλήσῃ ἀγαλλίασιν καὶ ἀναψυχὴν τὴν ψυχήν μου.

17. Τὰ ἁμαρτήματά μου εἶναι ἀμέτρητα, καὶ δὲν εἶμαι συμπαθείας ἄξιος· ἀλλὰ κἂν διὰ τοὺς ἀσεβεῖς ἐχθρούς μου σπλαγχνίσου με. Ὅτι γινώσκεις πόσην ἐντροπὴν ὑπομένω καθ' ἑκάστην, ὑπ' αὐτῶν ἐμπαιζόμενος.

18. Εἰς ὅλα ταῦτα τὰ λυπηρὰ, δὲν ἔχω ἀπὸ κανένα τινὰ παράκλησιν, ἀλλὰ μάλιστα καὶ περισσοτέραν ταλαιπωρίαν ἐκδέχομαι ἀπὸ τοιούτους ἀσπλάγχνους· εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ἐγνώρισα ποτὲ καμμίαν συμπάθειαν. Ταῦτα ἁρμόζουν εἰς τὸ πάθος τοῦ Κυρίου, καὶ τὰ κατώτερα.

19. Ὅταν τὶς ἔχῃ ὀδύνην, καὶ κάκωσιν, ἡ νόστιμος τροφὴ τοῦ φαίνεται πικροτάτη, καὶ ἄνοστος. Λέγει οὖν ἀντὶ βρώσεως, μοῦ ἔδωσαν

με ἀπὸ πηλοῦ, ἵνα μὴ ἐμπαγῶ.

14. Ῥυσθείην ἐκ τῶν μισούντων με, καὶ ἐκ τῶν βαθέων τῶν ὑδάτων.

15. Μή με καταποντισάτω καταιγὶς ὕδατος, μηδὲ καταπιέτω με βυθὸς, μηδὲ συσχέτω ἐπ' ἐμὲ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ.

16. Εἰσάκουσόν μου Κύριε, ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ παιδός σου, ὅτι θλίβομαι, ταχὺ ἐπάκουσόν μου. Πρόσχες τῇ ψυχῇ μου, καὶ λύτρωσαι αὐτήν.

17. Ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου ῥῦσαί με. Σὺ γὰρ γινώσκεις τὸν ὀνειδισμόν μου, καὶ τὴν αἰσχύνην μου, καὶ τὴν ἐντροπήν μου.

18. Ἐναντίον σου πάντες οἱ θλίβοντές με. Ὀνειδισμὸν προσεδόκησεν ἡ ψυχή μου, καὶ ταλαιπωρίαν. Καὶ ὑπέμεινα συλλυπούμενον, καὶ οὐχ ὑπῆρξε· καὶ παρακαλοῦντας, καὶ οὐχ εὗρον.

19. Καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολὴν, καὶ

εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος.

χολήν· καὶ εἰς τὴν πολλήν μου δίψαν, μὲ ἐπότισαν ὄξος δριμύτατον οἱ ἀχάριστοι. Τοῦτο γέγονε κυρίως εἰς τὴν Σταύρωσιν τοῦ Σωτῆρος μας, ὁποῦ τὸν ἐπότισαν ὄξος, καὶ χολὴν οἱ ἀγνώμονες.

20. Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν, ἐνώπιον αὐτῶν εἰς παγίδα, καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν, καὶ εἰς σκάνδαλον.

20. Τράπεζαν, λέγει τὴν εὐφροσύνην: καὶ τὰς τιμωρίας, παγίδα, κατὰ τὸν Σύμμαχον. Λέγει οὖν μετάβαλε τὴν χαράν τους εἰς συμφοράς, καὶ εἰς σκάνδαλα, νὰ τοὺς ἀνταποδώσῃς τὰς θλίψεις ὁποῦ μᾶς ἔκαμαν.

21. Σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν. Καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντὸς σύγκαμψον. Ἔκχεον ἐπ' αὐτοὺς τὴν ὀργήν σου, καὶ ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς σου καταλάβοι αὐτούς.

21. Αὐτὰ ὅλα δὲν τὰ λέγει καταρώμενος, ἀλλὰ τὰ μέλλοντα προφητεύει. Γινώσκετε γοῦν οἱ ἀναγινώσκοντες, ὅτι ὅσα ηὔχοντο οἱ Ἰουδαῖοι νὰ πάθουν οἱ Βαβυλώνιοι, διὰ τὰ κακὰ ὁποῦ τοὺς ἔκαμναν, ταῦτα ἔπαθον αὐτοί, διατὶ ἐσταύρωσαν τὸν Εὐεργέτην, καὶ Σωτῆρα οἱ ἀσεβέστατοι. Οἱ Βαβυλώνιοι δὲν τοὺς ἔδωσαν τοιαύτην τροφήν, ἀλλὰ μόνον δουλείαν ἐπίπονον. Ἀμὴ αὐτοὶ οἱ ἀχάριστοι παντοδαπὰς δωρεάς, καὶ εὐεργεσίας παρὰ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ δεχόμενοι, ἐπότισαν αὐτὸν ὄξος, καὶ χολὴν εἰς τὴν δίψαν του. Διατοῦτο δικαίως εἰς ταῖς αὐταῖς κατάραις ὑπέπεσον· καὶ ἔγινεν ἡ τράπεζα, ἤγουν ἡ προτέρα τους εὐκληρία, παγίδα, καὶ κάκωσις, καὶ ἐσκοτίσθησαν, μὴ θέλοντες νὰ ἰδοῦσι τὸ ἀληθινὸν φῶς. καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως ἅπαντα ἔπαθον, μὲ δικαίαν κρίσιν τοῦ Θεοῦ, καὶ συγχώρησιν.

22. Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῶν ἠρημωμένη, καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν.

22. Ἂς ἐρημάξουν αἱ κατοικίαι τους τελείως, νὰ μὴν εὑρίσκεται πλέον εἰς αὐταῖς τινὰς κάτοικος ἀπὸ τοὺς παῖδας, καὶ διαδόχους τους. Ὅλα ταῦτα ἐτελειώθησαν, ὅτι καὶ ἡ Βαβυλών, καὶ ἡ Ἱερουσαλὴμ ὁλότελα ἐρημώθησαν.

23. Ὅτι ὃν σὺ ἐπάταξας, αὐτοὶ κατεδίωξαν, καὶ ἐπὶ τὸ ἄλγος τῶν τραυμάτων μου προσέθηκαν.

23. Τοῦτο εἶναι ὅμοιον μὲ τὸν λόγον ὁποῦ εἶπεν ὁ Θεός. Ἐγὼ αὐτοὺς παραδέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ σὺ δὲν τοὺς ἐλυπήθηκες. ἀλλὰ τοῦ γέροντος τὸ φορτίον ἐβάρυνες, καὶ τὸν νεώτερον δὲν ἠλέησες.

24. Πρόσθες ἀνομίαν ἐπὶ τῇ ἀνομίᾳ αὐτῶν, καὶ μὴ εἰσελθέτωσαν ἐν δικαιοσύνῃ σου. Ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου ζώντων, καὶ μετὰ δικαίων μὴ γραφήτωσαν.

24. Τὴν τιμωρίαν, ὁποῦ ἀκολουθᾷ τῆς ἁμαρτίας, ἀνομίαν ἐκάλεσε. Λέγει οὖν, ἐπειδὴ πολιτεύονται ἄνομα, δός τους τὴν πρέπουσαν παίδευσιν, καὶ μὴν ἐπιτύχωσι τῶν ἀγαθῶν, ὁποῦ κληρονομοῦσιν οἱ Δίκαιοι. καὶ ἂς ἐξαλειφθοῦν ἀπὸ τὴν Βίβλον τῶν ζώντων οἱ ἄδικοι.

25. Τὴν λύσιν τῶν δεινῶν προφητεύει λέγοντας. Ἰδὼν ὁ Θεὸς τὴν ἐμὴν πτωχείαν καὶ κάκωσιν, σωτηρίας με ἠξίωσεν. Ἂς ἀκούσουν οἱ ἁμαρτάνοντες, νὰ μετανοήσουν, ὅπως σωτηρίας τύχωσιν.

26. Ὅθεν καὶ ἐγὼ δι' ἀντάμειψιν τοιαύτης εὐεργεσίας, θέλω δοξάζει, καὶ νὰ μεγαλιώνω τὸν Θεὸν μὲ ὕμνους, καὶ ᾄσματα· τὰ ὁποῖα τοῦ ἀρέσουν περισσότερον, πάρεξ νὰ τοῦ ἐθυσίαζα νέα, καὶ τρυφερὰ μοσχάρια.

27. Ταῦτα ἰδόντες οἱ πτωχοὶ ἅπαντες, ὁποῦ ἔχουν στενοχωρίαν, καὶ κάκωσιν, μὴν ἀπελπισθοῦν, ἀλλ' ἂς χαίρωνται, φυλάγοντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ· καὶ αὐτὸς τοὺς εὐγαίνει ἀπὸ τὴν κάκωσιν ὡς φιλάνθρωπος.

28. Καθὼς καὶ ἡμῶν βλέποντας τὴν πενίαν, ἐπήκουσε τῆς δεήσεως· καὶ λύσας τὰ δεσμὰ τῆς δουλείας, μᾶς ἐλευθέρωσεν.

29. Ὅθεν οὐ μόνον τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν συγκαλῶ εἰς θείαν ὑμνῳδίαν, καὶ αἴνεσιν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν, τοὺς Οὐρανοὺς, τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν, νὰ τὸν δοξάσωμεν καταξίως, τὰς εὐεργεσίας ἐκδιηγούμενοι. Ὅτι ἡ Σιὼν, καὶ αἱ ἄλλαι πόλεις τῆς Ἰουδαίας, ὁποῦ ἦσαν ἔρημοι πρότερον, ἀπέλαβον τὴν πρώτην εὐημερίαν, καὶ λαμπρότεραι ἔγιναν.

30. Εἰς τὰς ὁποίας θέλουν κατοικήσει οἱ νῦν αἰχμάλωτοι δοῦλοί σου, τυχόντες ἀπολυτρώσεως. ἀλλὰ καὶ οἱ τούτων ἀπόγονοι νὰ τὰς κληρονομήσουν ὡς σπέρματος.

31. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Προφήτης, ἐγνώρισε μὲ τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος τὴν πανωλεθρίαν αὐτῶν, καὶ ἀφάνισιν, ὁποῦ ἔμελλον νὰ πάθουσιν ὕστερα. Διατοῦτο ἐτέλεσε τὸν Ψαλμὸν λέγων. Οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου. ἤγουν ὅσοι σὲ πιστεύουν, μετὰ τὴν ἐνανθρώπησιν, Θεὸν ἀληθῆ, θέλουν κατοικήσει εἰς αὐτὴν μὲ εἰρήνην, καὶ ἀνάπαυσιν, καὶ μὲ πολλὴν ἀγαλλίασιν.

25. Πτωχὸς, καὶ ἀλγῶν εἰμὶ ἐγώ. Ἡ σωτηρία σου ὁ Θεὸς ἀντιλάβοιτό μου.

26. Αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου μετ' ᾠδῆς, μεγαλυνῶ αὐτὸν ἐν αἰνέσει. Καὶ ἀρέσει τῷ Θεῷ ὑπὲρ μόσχον νέον, κέρατα ἐκφέροντα, καὶ ὁπλάς.

27. Ἰδέτωσαν πτωχοὶ, καὶ εὐφρανθήτωσαν. Ἐκζητήσατε τὸν Θεὸν, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν.

28. Ὅτι εἰσήκουσε τῶν πενήτων ὁ Κύριος, καὶ τοὺς πεπεδημένους αὐτοῦ οὐκ ἐξουδένωσεν.

29. Αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ, καὶ ἡ γῆ, θάλασσα, καὶ πάντα τὰ ἕρποντα ἐν αὐτῇ. Ὅτι ὁ Θεὸς σώσει τὴν Σιὼν, καὶ οἰκοδομηθήσονται αἱ πόλεις τῆς Ἰουδαίας.

30. Καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ, καὶ κληρονομήσουσιν αὐτήν. Καὶ τὸ σπέρμα τῶν δούλων σου καθέξουσιν αὐτήν.

31. Καὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου, κατασκηνώσουσιν ἐν αὐτῇ.

Εἰς τὸ τέλος, τῷ Δαβὶδ εἰς ἀνάμνησιν, εἰς τὸ σῶσαί με Κύριε. Ψαλμὸς. ΞΘ΄.

ΤΟῦτον ἔγραψεν ὁ Δαβὶδ ὅταν ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τοῦ Ἀβεσσαλὼμ διωκόμενος, κατὰ θείαν συγχώρησιν, διὰ τὴν ἁμαρτίαν ὁποῦ ἐτέλεσεν. Ὅθεν ἦλθεν εἰς κίνδυνον τοῦ θανάτου, ὡς φαίνεται εἰς τὴν β΄. τῶν Βασιλειῶν. Κεφ. ιέ. πλὴν μὲ τὴν βουλὴν ὁποῦ τοῦ ἔδωκεν ὁ Χουσῆς ἔγλυσε τὸν κίνδυνον, Θεοῦ θέλοντος, καὶ ἐφονεύθησαν οἱ τοῦτον διώκοντες. Ταῦτα ἰδὼν ὁ Δαβὶδ, εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ συνθέσας αὐτὸν τὸν Ψαλμὸν, εἰς ἀνάμνησιν τοσαύτης εὐεργεσίας, ὁποῦ τὸν ἔσωσεν ἀπὸ τὸν μέγαν ἐκεῖνον κίνδυνον.

Τὸ Κείμενον.

1. Ὁ Θεὸς εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες. Κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι σπεῦσον.

2. Αἰσχυνθήτωσαν, καὶ ἐντραπήτωσαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου.

3. Ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ καταισχυνθήτωσαν οἱ βουλόμενοί μοι κακά.

4. Ἀποστραφήτωσαν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι, οἱ λέγοντές μοι εὖγε, εὖγε.

5. Ἀγαλλιάσθωσαν, καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ, πάντες οἱ ζητοῦντές σε ὁ Θεός. Καὶ λεγέτωσαν διαπαντός. μεγαλυνθήτω ὁ Κύριος, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.

6. Ἐγὼ δὲ πτωχὸς εἰμὶ, καὶ πένης, ὁ Θεὸς βοήθησόν μοι. Βοηθός μου, καὶ ῥύστης μου εἶ σὺ, Κύριε μὴ χρονίσῃς.

Δόξα. Κάθισμα Θ΄.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΔΙὰ νὰ φανερώσῃ τὴν ἀνάγκην, διπλασιάζει τὴν εὐχὴν λέγοντας. Εἰς πολλαῖς συμφοραῖς εὑρίσκομαι Κύριε, καὶ εἰς μεγαλώτατον κίνδυνον, ὅθεν καὶ ταχεῖαν ζητῶ τὴν βοήθειαν.

2. Ἐκεῖνοι δὲ ὁποῦ ὀρέγουνται, καὶ ποθοῦν τὴν σφαγήν μου, ἂς μείνουν οἱ ἄδικοι κατησχυμμένοι καὶ ἄπρακτοι.

3. Μάλιστα ἂς ἀποθάνουν αὐτοὶ ἄσχημον καὶ κατησχυμμένον θάνατον, ὡς μισοῦντές με, διὰ νὰ λάβουν δικαίως τὴν αὐτοπάθειαν.

4. Ἂς στρέψουν ὀπίσω, καὶ ἂς φύγουσιν αἰσχυνόμενοι, τὴν ἐμὴν μεταβολὴν θεωροῦντες, ὁποῦ μὲ ὠνείδιζαν πρότερον.

5. Ναὶ Κύριε, ἔμπλητον ἀγαλλιάσεως καὶ εὐφροσύνης τοὺς ἀγαπῶντάς σε, ἤγουν τοὺς Ἀποστόλους, καὶ Μάρτυρας, τοὺς Ὁσίους Ἀσκητὰς, ὅτι πάντων τῶν δικαίων ὁ Ψαλμὸς ἁρμόδιος, διὰ νὰ εὐχαριστοῦν εἰς τὰς εὐεργεσίας, καὶ νὰ σὲ δοξάζουσι χαίροντες.

6. Ὅτι ἐγὼ εἶμαι πτωχότατος, καὶ πάσης δικαιοσύνης ὑστερημένος ὡς ἁμαρτωλὸς, καὶ ἀνάξιος πάσης χάριτος. Ἀλλὰ πρὸς εὐφροσύνην τῶν φίλων σου βοήθησόν μοι καὶ τώρα καθὼς καὶ ἀπὸ ἄλλους κινδύνους πολλάκις μὲ ἐλευθέρωσες. τὸ δὲ μὴ χρονίσῃς, θέλει νὰ εἰπῇ, μὴν ἀργήσῃς, ὅτι εἰς μεγάλην ἀνάγκην εὑρίσκομαι. καὶ ἐὰν δεόμου βοηθήσῃς ταχέως, κινδυνεύω ὁ ἄθλιος εἰς θάνατον.

Τῷ Δαβὶδ Ψαλμὸς, τῶν Υἱῶν Ἰωναδὰβ, καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις.
Ψαλμὸς. Ο'.

ΑΠὸ ταῦτα φαίνεται, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι δὲν ἔκαμαν εἰς τὸν Ψαλμὸν τοῦτον ἐπιγραφήν· μόνον ἐκεῖνος ὅπου τὸν ἐμετάγραψε, τὴν ἔκαμεν ἀφ' ἑαυτοῦ του. Διατοῦτο καὶ ἀνάρμοστος. ἐπειδὴ δὲν συμφωνᾷ εἰς ὅλα, μόνον τῶν αἰχμαλωτισθέντων εἰς τὴν Βαβυλῶνα, οἵτινες ηὔχοντο τὴν λύτρωσιν, καὶ ἐπάνοδον. Ἔγραψέ τον οὖν ὁ Προφήτης ὡς ἐκ προσώπου τῶν ἀσεβεστέρων. Ὅστις δὲν ἁρμόζει τόσον τοῖς αἰχμαλώτοις Ἰουδαίοις εἰς Βαβυλῶνα, ὅσον τοῖς Υἱοῖς τῆς χάριτος, εἰς ἡμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς, ὅπου ἐλυτρώθημεν τῆς μυσαρᾶς τῶν εἰδώλων δουλείας, καὶ εἰς τὸν Χριστὸν ἐπιστεύσαμεν, καὶ παρ' αὐτοῦ λαμβάνομεν διαφόρους δωρεάς τε, καὶ χάριτας.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΕΙ'ς ἐσένα Δέσποτα Παντοδύναμε ἔχω πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου· λοιπὸν μή με ἀφήσῃς ἀβοήθητον, νὰ ἔχω αἰσχύνην αἰώνιον. ἀλλὰ λύτρωσαί με ἀπὸ τὸν κίνδυνον κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου καὶ ἀλήθειαν.

2. Καὶ ἐὰν ἡ ἀτελὴς καὶ ταπεινὴ προσευχή μου δὲν δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ὕψος τῆς δόξης σου, δέομαί σου, κλῖναι ὀλίγον τὰ ἄχραντα ὦτά σου νὰ μοῦ ἀκούσῃς, καὶ σῶσόν με εὔσπλαγχνε.

3. Γενοῦ βοηθός μου, καὶ δύναμις, νὰ σὲ ἔχω ὡς κάστρον δυνατὸν καὶ ἀήττητον, ὅταν μοῦ τύχῃ ἀνάγκη, καταφεύγων εἰς σὲ, νὰ φυλάγωμαι ἄφοβα.

4. Ναὶ Θεέ μου, λύτρωσαί με ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν παρανόμων, ὅπου μὲ βασανίζουσιν ἄδικα. Αὐτὰ ὅλα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ Ψαλμοῦ ἕως τέλους ἁρμόζουν καὶ εἰς τοὺς Ἰουδαίους αἰχμαλώτους, ὅπου ἐδέοντο νὰ λυτρωθοῦν ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα, καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας πρότερον, ὅπου ηὐχόμεσθεν νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τοὺς δαίμονας.

5. Ὁ μὲν πρῶτος Λαὸς καλεῖ τὸν καιρὸν τοῦ Μωϋσέως νεότητα, ὅταν τῆς τῶν Αἰγυπτίων δουλείας ἐλευθερώθησαν· ὁ δὲ Νέος

Τὸ Κείμενον.

1. ΕΠὶ σοὶ Κύριε ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα. Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με, καὶ ἐξελοῦ με.

2. Κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου, καὶ σῶσόν με.

3. Γενοῦ μοι εἰς Θεὸν ὑπερασπιστὴν, καὶ εἰς τόπον ὀχυρὸν τοῦ σῶσαί με. Ὅτι στερέωμά μου, καὶ καταφυγή μου εἶ σύ.

4. Ὁ Θεός μου ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ, ἐκ χειρὸς παρανομοῦντος, καὶ ἀδικοῦντος.

5. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ὑπομονή μου Κύριε, Κύριε ἡ ἐλπίς μου ἐκ νεότητός μου. Ἐπὶ

σὲ ἐπεστηρίχθην ἀπὸ γαστρός. ἐκ κοιλίας μητρός μου σύ μου εἶ σκεπαστής. Ἐν σοὶ ἡ ὕμνησίς μου διαπαντός.

6. Ὡσεὶ τέρας ἐγενήθην τοῖς πολλοῖς, καὶ σὺ βοηθός μου κραταιός.

7. Πληρωθήτω τὸ στόμα μου αἰνέσεως, ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου.

8. Μὴ ἀποῤῥίψῃς με εἰς καιρὸν γήρως. ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ἰσχύν μου, μὴ ἐγκαταλίπῃς με.

9. Ὅτι εἶπον οἱ ἐχθροί μου ἐμοί. Καὶ οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχήν μου ἐβουλεύσαντο ἐπιτοαυτό. Λέγοντες, ὁ Θεὸς ἐγκατέλιπεν αὐτόν. Καταδιώξατε, καὶ καταλάβετε αὐτόν, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος.

10. Ὁ Θεός μου μὴ μακρυνῇς ἀπ' ἐμοῦ. ὁ Θεός μου εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες.

11. Αἰσχυνθήτωσαν, καὶ ἐκλιπέτωσαν οἱ ἐνδιαβάλ-

λαὸς τῶν Ἑλλήνων λέγει νεότητα τὴν νεουργίαν, καὶ ἀναγέννησιν τοῦ Ἱεροῦ, καὶ Θείου Βαπτίσματος. τὰ ὅμοια νοήσεις εἰς τὰ ἐπίλοιπα· ἤγουν ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός μου ἦσουν στερέωμά μου, καὶ σκεπαστής, καὶ σὲ ἐδόξαζα πάντοτε.

6. Οἱ μὲν Ἰουδαῖοι ἔγιναν εἰς τοὺς Αἰγυπτίους τέρας ἐξαίσιον, λυτρωθέντες μὲ τοιοῦτον τρόπον θαυμάσιον· οἱ δὲ αἰχμάλωτοι πάλιν ὕστερον ἐβασανίζουνταν ἀπὸ τοὺς Βαβυλωνίους τόσον, ὁποῦ ἐνομίζουνταν ξένον θέαμα· οἱ δὲ Μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ ὁμοίως ὑπὸ τῶν ἀνόμων δεινῶς πειρασθέντες, ἔγιναν θέατρον. Πλὴν ὑπὸ Θεοῦ βοηθούμενοι, μὲ τὸ κράτος αὐτοῦ ἐνίκησαν ἅπαντα.

7. Ὅθεν εὐχαριστοῦντες δοξάζομεν, καὶ προσκυνοῦμεν καθ' ἑκάστην ἡμέραν τὴν σὴν μεγαλοπρέπειαν Δέσποτα, τὴν εὐεργεσίαν ἐκδιηγούμενοι.

8. Ἐπειδὴ τὴν ἔξοδον ἀπὸ Αἰγύπτου ἐκάλεσε νεότητα, γῆρας λέγει τὴν αἰχμαλωσίαν τὴν Βαβυλώνιον. διατὶ ἐπέρασαν ἀπὸ τότε χρόνοι πολλοί. Γῆρας καλεῖ καὶ ὁ Νέος Λαὸς ὅλον τὸν καιρὸν, ὁποῦ εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν εὑρίσκετο.

9. Ὅτι οἱ δυσμενεῖς ἐχθροί μου, ὁποῦ φυλάγουν τὴν ὥραν, πότε νὰ πάρουν τὴν ζωήν μου, καθὼς καὶ οἱ δαίμονες κατὰ τῶν Ἐθνῶν, συμβουλεύονται νὰ μοῦ δώσουν δεινὸν πόλεμον, νομίζοντες, ὅτι παντελῶς ἐρημώθηκα τῆς σῆς προμηθείας, καὶ δὲν ἔχω τινὰ ἀντιλήπτορα.

10. Δὲν λέγει ἐδῶ νὰ μὴ μακρυνθῇ ἀπ' αὐτὸν ὁ Θεὸς κατὰ τὴν οὐσίαν, ὅτι πανταχοῦ ὡς ἀπερίγραπτος πάρεσται· ἀλλὰ τὴν πρόνοιαν ἐπικαλεῖται, δεόμενος, νὰ τοῦ στείλῃ ταχέως εἰς τοσαύτην ἀνάγκην βοήθειαν.

11. Οὕτως ὁ Σύμμαχος. Ἀναλωθήτωσαν οἱ ἀντικείμενοι τῇ ψυχῇ μου· διαμάρτοιεν

τῶν ἐγχειρημάτων, καὶ αἰχμωθεύτες, φροῦδαι γενήσονται. ἤγουν, ἂς ἀφανισθοιῶ κατησχυμμένοι ὅσοι μοῦ ποθοῦσι, καὶ ἐπιζητοῦσι τὸν θάνατον.

12. Ἐγὼ δὲ πάλιν θέλω ἐλπίζει εἰς τὴν πρόνοιαν σου πάντοτε, καὶ καταχρέος νὰ προσθέτω τὴν αἴνεσίν σου προσφέρων σοι ὑμνῳδίαν πολυπλάσιον.

13. Οὔτε ποτὲ νὰ παύσῃ τὸ στόμα κηρύττοντας τὴν δικαίαν σου ψῆφον, εἰς τὴν τῶν ἀνόμων παίδευσιν, καὶ τὴν ἐλεημοσύνην σου εἰς τὴν τῶν δικαίων ἀπόλαυσιν.

14. Ἐπειδὴ ἔταξε νὰ διηγηθῇ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν εἰς αὐτὸν γενομένην σωτηρίαν (τὸ ὁποῖον εἶναι ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπίνην δύναμιν) λέγει τώρα· διατὶ δὲν ἔχω ταύτην μάθησιν γραμμάτων, θέλω εἰσέλθῃ εἰς τὸν Ναὸν μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς δυναστείας σου, ὁποῦ σοφίζεις τὰ νήπια, νὰ τελῶ καθ' ἑκάστην τὴν ὑμνῳδίαν σου, ὅσον δύνεται ἡ φύσις τῆς ἀνθρωπότητος.

15. Καὶ ἀπὸ ταῦτα φανερὸν, ὅτι τὸν καιρὸν τοῦ Μωϋσέως λέγει νεότητα. Ὅτι δι' ἐκείνου ἐδόθη ὁ Νόμος τοῖς Ἰουδαίοις, καθὼς ἡμῖν τοῖς ἐξ Ἐθνῶν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ χάρις, καὶ ἡ ἀλήθεια.

16. Προφητικῶς λέγει γῆρας τὸ τέλος τοῦ παλαιοῦ Νόμου. Τοῦτο δὲ ἔγινε μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐνανθρώπησιν. Γενεὰν δὲ ἐρχομένην καλεῖ τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἥτις ἐξ Ἰουδαίων Ἀποστόλων ἐδέχθη τὸ κήρυγμα. Λέγει οὖν, μήμε ὑστερήσῃς τοῦ Προφητικοῦ χαρίσματος, διὰ νὰ ἀναγγείλω τὸν Υἱὸν, καὶ Λόγον σου, νὰ τὸν γνωρίσουν τὰ Ἔθνη ἅπαντα.

17. Τὸ ἕως τῶν ὑψίστων, ἕως ὕψους εἶπεν ὁ Σύμμαχος. Λέγει οὖν, ὅτι τόσον ὑψηλὴ, καὶ ἄμετρος εἶναι ἡ δυναστεία, καὶ δικαιοσύνη σου, καὶ θαυμάσια τὰ μεγαλεῖά σου, ὁποῦ πᾶς εὐθὺς γνωρίζει, ὅτι ἄλλος δὲν εἶναι ὅμοιός σου.

18. Ἐδῶ προκηρύττει τὴν λύτρωσιν λέγοντας. Διὰ τὰς ἁμαρτίας μου μὲ ἐπαρέδωκες

λουπες τὴν ψυχήν μου. περιβαλλέσθωσαν αἰσχύνην, καὶ ἐντροπὴν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

12. Ἐγὼ δὲ διαπαντὸς ἐλπιῶ ἐπὶ σὲ, καὶ προσθήσω ἐπὶ πᾶσαν τὴν αἴνεσίν σου.

13. Τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν σωτηρίαν σου.

14. Ὅτι οὐκ ἔγνων γραμματείας. Εἰσελεύσομαι ἐν δυναστείᾳ Κυρίου. Κύριε μνησθήσομαι τῆς δικαιοσύνης σου μόνου.

15. Ὁ Θεός μου ἃ ἐδίδαξάς με ἐκ νεότητός μου, καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἀπαγγελῶ τὰ θαυμάσιά σου.

16. Καὶ ἕως γήρως, καὶ πρεσβείου, ὁ Θεός μου μὴ ἐγκαταλίπῃς με, ἕως ἂν ἀπαγγελῶ τὸν βραχίονά σου τῇ γενεᾷ πάσῃ τῇ ἐρχομένῃ.

17. Τὴν δυναστείαν σου, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου ὁ Θεὸς ἕως τῶν ὑψίστων. Ἃ ἐποίησάς μοι μεγαλεῖα, ὁ Θεὸς τίς ὅμοιός σοι;

18. Ὅσας ἔδειξάς μοι θλίψεις πολλὰς, καὶ κα-

κάς, καὶ ἐπιστρέψας ἐζωοποίησάς με, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς ἀνήγαγές με.

19. Ἐπλεόνασας ἐπ' ἐμὲ τὴν μεγαλωσύνην σου, καὶ ἐπιστρέψας παρεκάλεσάς με, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με.

20. Καὶ γὰρ ἐγὼ ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς Κύριε, ἐν σκεύεσι Ψαλμοῦ τὴν ἀλήθειάν σου ὁ Θεός. Ψαλῶ σοι ἐν Κιθάρᾳ, ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ.

21. Ἀγαλλιάσονται τὰ χείλη μου, ὅταν ψάλλω σοι· καὶ ἡ ψυχή μου ἣν ἐλυτρώσω. Ἔτι δὲ καὶ ἡ γλῶσσά μου ὅλην τὴν ἡμέραν μελετήσει τὴν δικαιοσύνην σου. ὅταν αἰσχυνθῶσι, καὶ ἐντραπῶσιν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

εἰς θλίψεις, καὶ συμφοράς· ἀλλὰ πάλιν ὡς εὔσπλαγχνος, μὲ ἐζωοποίησες, λυτρώσας με παραδόξως ἀπὸ τούτην ὀδύνην, καὶ κάκωσιν.

19. Ταῦτα γροικᾶται καὶ διὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ὁποῦ ὁ Χριστὸς ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς ἀνεζώωσε. Τὸ δὲ ἐπλεόνασας, λέγει ὁ Σύμμαχος, αὐξήσεις τὴν μεγαλότητά μου, καὶ παραμυθίᾳ παρακαλέσεις με· ἤγουν μὲ τὴν κηδεμονίαν, ὁποῦ δείξεις πρὸς ἐμέ, θέλει φανερωθῇ ἡ ἀγαθότης σου περισσότερον.

20. Ὅτι ἐγὼ δὲν θέλω παύσει τὰς σὰς δωρεὰς διηγούμενος, καὶ διδάσκων τοὺς ἀγνοοῦντας τὴν δόξαν σου· καὶ νὰ σὲ ὑμνολογῶ μὲ μουσικὰ ὄργανα. Ἐπειδὴ Λαοὺς εἶπε πολλούς, τὴν ἐξ Ἐθνῶν Ἐκκλησίαν ἐδήλωσεν, ἥτις διὰ τῶν ἐξ Ἰουδαίων Κηρύκων ἐπίστευσεν.

21. Ἐδῶ προλέγει καὶ τῶν Βαβυλωνίων τὸν ὄλεθρον, ὁποῦ τοὺς ἀπώλεσεν ὁ Κύριος. καὶ τὴν ὑπὸ Χριστοῦ γενομένην νίκην κατὰ τοῦ πονηροῦ κοσμοκράτορος. Καθὼς λέγει καὶ ὁ θεσπέσιος Παῦλος, ὅτι κατήργησε τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, ἤγουν τὸν διάβολον. Ἔτι προλέγει καὶ τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀνάκλησιν· τάσσωντας νὰ εὐχαριστᾷ, καὶ νὰ δοξάζῃ καθ' ἑκάστην τὸν Κύριον· ὅταν οἱ μὲν Ἰουδαῖοι λυτρωθοῦν τῆς αἰχμαλωσίας, οἱ δὲ Βαβυλώνιοι νὰ μείνουν καταισχυμμένοι.

Εἰς Σολομῶντα, Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΟΑ΄.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς δὲν ἁρμόζει τῷ Σολομῶντι ὁλότελα, ὡς αὐτοὶ οἱ Ἰουδαῖοι θαρρῶ νὰ τὸ ὁμολογοῦσιν. Ὅτι ἐκεῖνος οὔτε τοῦ Ἡλίου, καὶ τῆς σελήνης ἦτον προτήτερος, οὔτε τὴν Οἰκουμένην ἅπασαν ἐξουσίασεν. Λοιπὸν ψευδὴς ἡ ἐπιγραφή, καὶ ἀπό τινα ἀμαθῆ γενομένη. Ἀλλὰ πρὸς τὸν Δεσπότην Χριστὸν ἁρμόζουσιν ὅλα τοῦ Ψαλμοῦ τὰ λόγια. Ὅτι Σολομὼν θέλει νὰ εἰπῇ εἰρηνικός, καὶ ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ εἰρήνη ἡμῶν. Τοῦ ὁποίου τὴν Βασιλείαν, καὶ τὴν τῶν Ἐθνῶν σωτηρίαν προκηρύττει ὁ Ψαλμὸς ἐμφανέστατα. Εἰς μερικοὺς στίχους προσφέρει τὰς ῥήσεις ἀνθρωπίνως, ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς Θεός, καὶ ἄνθρωπος· καὶ ὡς μὲν Θεὸς ἔχει τὴν Βασιλείαν ἄναρχον, τὴν δὲ ἐξουσίαν ὡς ἄνθρωπος δέχεται.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Βασιλεὺς μὲν ὁ Χριστὸς, ὡς Θεὸς ἀληθέστατος. Υἱὸς δὲ Βασιλέως ὡς ἄνθρωπος, ἐπειδὴ ἔχει διὰ οἰκονομίαν τὸν Βασιλέα Δαβὶδ προπάτορα. Γυρεύει λοιπὸν ὁ Προφητικὸς λόγος τὸν Θεὸν, καὶ Πατέρα, νὰ δώσῃ τῷ Υἱῷ ὡς ἀνθρώπῳ τὴν κρίσιν, καὶ δικαιοσύνην ἅπασαν, ἤγουν νὰ τὸν μαρτυρήσῃ ὁμοούσιον, καθὼς καὶ ἐγένετο, ὡς ἱστορεῖ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου. Πᾶσαν τὴν κρίσιν ἔδωκε τῷ Υἱῷ. Καὶ τὰ ἑξῆς.

2. Καὶ ὄντως μεγάλην δικαιοσύνην ἔκαμεν εἰς τὴν θαυμάσιον αὐτοῦ, καὶ Ἁγίαν κρίσιν κατὰ τοῦ δαίμονος. Ὅτι αὐτὸν μὲν ὡς Τύραννον ἄδικον δικαίως ἐδίκασε, καὶ κατεδίκασεν εἰς πῦρ ἄσβεστον, τοὺς δὲ πτωχεύσαντας διὰ τὴν ἁμαρτίαν, ἐπλούτισε μὲ τὴν θείαν αὐτοῦ παρουσίαν, καὶ σωτηρίας ἠξίωσεν.

3. Ἡ προσωποποιΐα εἶναι, διὰ νὰ δείξῃ τὴν μεταβολὴν πάντων, ὅτι ἦλθεν εἰρήνη εἰς ὅλον τὸν Κόσμον. ἢ τοὺς Ἀποστόλους λέγει ὄρη, ὅτι αὐτοὶ τὴν Οἰκουμένην εἰρήνευσαν, ἀναγγείλαντες εἰς τὰ Ἔθνη τὸ Εὐαγγέλιον, ὁποῦ περιέχει πᾶσαν εἰρήνην, δικαιοσύνην, καὶ ἀγαλλίασιν. Συκοφάντην λέγει τὸν δαίμονα, τὸν ὁποῖον ἐταπείνωσε, λυτρώσας τὴν ἀνθρωπότητα.

4. Ἀντὶ νὰ εἰπῇ, προαιώνιον ἔχει τὸ εἶναι μετὰ τοῦ Πατρὸς, καὶ ἀΐδιον, εἶπε τὸν Ἥλιον, δὲν εὑρίσκωντας ἄλλην διαρκεστέραν σύγκρισιν.

5. Οὗτος ὁ προάναρχος Υἱὸς, καὶ ὁμοούσιος τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Πνεύματι, θέλει κατέβῃ γλυκὺς, ὥσπερ ἡ βροχὴ εἰς τὸν πόκον, καὶ ὡς ῥανίδα ὁποῦ στάζει εἰς τὴν γῆν, χωρὶς νὰ τὴν βλάψῃ, ἀλλὰ τὴν κάμνει κάρπιμον, οὕτω καὶ αὐτὸς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν μήτραν τῆς Παρθένου, νὰ γεννηθῇ ἐξ αὐτῆς, χωρὶς νὰ φθείρῃ τὴν Παρθενίαν της.

6. Καὶ τότε ὅταν φανερωθῇ ἡ ἀληθινὴ εὐσέβεια, νὰ μὴν εἶναι πλέον μάχαι, καὶ πόλεμοι· ἀλλὰ νὰ ἑνωθοῦσιν ὅλα τὰ Ἔθνη εἰς τὴν δικαίαν Πίστιν αὐτοῦ τοῦ Μεσσία, νὰ εἶναι

Τὸ Κείμενον.

1. Ὁ Θεὸς, τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δὸς, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τῷ υἱῷ τοῦ Βασιλέως.

2. Κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ τοὺς πτωχούς σου ἐν κρίσει.

3. Ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ, καὶ οἱ βουνοὶ δικαιοσύνην. Κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ, καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων, καὶ ταπεινώσει συκοφάντην.

4. Καὶ συμπαραμενεῖ τῷ ἡλίῳ, καὶ πρὸ τῆς σελήνης, γενεὰς γενεῶν.

5. Καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον, καὶ ὡσεὶ σταγὼν ἡ στάζουσα ἐπὶ τὴν γῆν.

6. Ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη, καὶ πλῆθος εἰρήνης, ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ ἡ σελήνη.

7. Καὶ

εἰρήνη πανταχοῦ, καὶ νὰ μὴν ἐπαρθῇ αὐτὴ ἡ εἰρήνη, καὶ ἕνωσις πώποτε.

7. Καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμῶν ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης.

7. Καὶ ἡ δεσποτεία αὐτῆς τῆς Πίστεως νὰ ἁπλώσῃ εἰς ὅλα τοῦ Κόσμου τὰ πέρατα. Ποταμὸν λέγει τὸν Ἰορδάνην. εἰς τὸν ὁποῖον ἐβαπτίσθη, καὶ μαρτυρηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρὸς, ἤρχισε νὰ κηρύττῃ τὸ Εὐαγγέλιον.

8. Ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται Αἰθίοπες, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ χοῦν λείξουσι. Βασιλεῖς Θαρσεῖς, καὶ Νῆσοι δῶρα προσοίσουσι. Βασιλεῖς Ἀράβων, καὶ Σαβᾶ δῶρα προσάξουσι.

8. Θαρσεῖς λέγει τὴν Καρχηδόνα. Σαβᾶ εἶναι Ἔθνος τῆς Αἰθιοπίας. Ἐχθροὶ οἱ δαίμονες, εἰς τοὺς ὁποίους ἐκληρώθη ἡ κατάρα τοῦ ὄφεως, καὶ μὲ τὴν θείαν τοῦ Χριστοῦ ἐπιφάνειαν, ἐδόθη τοῖς πιστοῖς ἐξουσία, νὰ πατοῦσιν ἐπάνω σκορπίων, καὶ ὄφεων. Ἐπειδὴ δὲ αἰνιγματωδῶς μὲ αὐτὰ τὰ τέσσαρα Ἔθνη, τὴν μεταβολὴν ἁπάντων ἐδήλωσε, διατοῦτο τὸ λέγει παρακάτω σαφέστερον.

9. Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ Βασιλεῖς τῆς γῆς. πάντα τὰ ἔθνη δουλεύσουσιν αὐτῷ.

9. Ἤγουν ὅλοι οἱ Βασιλεῖς, καὶ πάντα τὰ Ἔθνη νὰ τὸν προσκυνήσουν, νὰ γένουν δοῦλοί του, εἰς μὲν τὸν παρόντα καιρὸν ἑκουσίως, ὅσοι Θεὸν ἀληθῆ τὸν πιστεύουσιν. Οἱ δὲ ἀπιστήσαντες, νὰ τὸν προσκυνήσουν εἰς τὸν μέλλοντα ἄκοντες μὲ φόβον, ὅταν τὸν ἰδοῦν Κριτὴν, καὶ Βασιλέα τῆς κτίσεως.

10. Ὅτι ἐρρύσατο πτωχὸν ἐκ δυνάστου· καὶ πένητα, ᾧ οὐχ ὑπῆρχε βοηθός. Φείσεται πτωχοῦ, καὶ πένητος, καὶ ψυχὰς πενήτων σώσει.

10. Δυνάστην ὠνόμασε τὸν διάβολον, πτωχὸν δὲ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ὡς τότε θείας χάριτος ἔρημον· τῆς ὁποίας ἄλλος δὲν ἐδιώετο νὰ βοηθήσῃ, μόνον αὐτὸς ὁ πολυεύσπλαγχνος, ὅπου μᾶς ἐλυπήθη, καὶ μᾶς ἐλύτρωσε τῆς δεινῆς τυραννίδος, τοὺς ταλαιπώρους καὶ πένητας.

11. Ἐκ τόκου, καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς αὐτῶν.

11. Τόκον καλεῖ τὴν πλεονεξίαν, καὶ νοεῖται διττῶς· πρῶτον μὲν διὰ τὸν δαίμονα, ὅπου ἐπῆρε τόσας μυριάδας ψυχὰς διὰ μίαν ἁμαρτίαν μόνην τῶν Προπατόρων μας· ἀπὸ τὴν ὁποίαν πλεονεξίαν τοῦ ἀδίκου, ὁ δίκαιος καὶ εὔσπλαγχνος μᾶς ἐλύτρωσεν. Ἔτι νοεῖται καὶ διὰ τοὺς πλεονέκτας, καὶ φιλαργύρους τούτου τοῦ Κόσμου, οἵτινες ἀκούοντες τὸ Εὐαγγέλιον, διὰ τὸν φόβον τῆς γεένης, δὲν λαμβάνουν τόκον, ἀλλὰ ἐλεοῦσι τοὺς πένητας.

12. Καὶ εὔτιμον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτῶν.

12. Λοιπὸν διὰ τὰς μεγάλας αὐτὰς εὐεργεσίας, θέλει εἶσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς ὅλους

εὔτι-

ἔντιμον, καὶ σεβάσμιον· νὰ τὸν πιστεύσουν πανταχοῦ (καθὼς εἶναι) Θεὸν ἀληθέστατον.

13. Τὸ ζήσεται εἶπεν αὐτὶ τοῦ διαμένει, καὶ ἔστι, καὶ ἔσται ἀεὶ, καὶ πάντοτε. νὰ τοῦ προσφέρουν δῶρα οὐ μόνον οἱ Ἄραβες, ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ Βασιλεῖς· καὶ καθ' ἑκάστην οἱ σωθέντες δι' αὐτοῦ, νὰ προσδέχωνται εὐχαριστοῦντες αὐτὸν, καὶ δοξάζοντες σὺν τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Πνεύματι.

14. Τόπες ἡ ἐπιφοίτησις, καὶ παρουσία τοῦ Παναγίου Πνεύματος θέλει στηρίξει ὅσους εἰς αὐτὸν πιστεύουσι. νὰ τοὺς κάμη ὑψηλοὺς, περιφανεῖς, καὶ ἑδραίους, ὡς τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων.

15. Ὁ Λίβανος εἶναι εὐχ ὄρος τῆς Παλαιστίνης πολλὰ ὑψηλὸν καὶ μετάρσιον. Λέγει οὖν, ὅτι ὁ καρπὸς, ἤγουν ἡ Διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, καὶ οἱ ταύτην κηρύττοντες, θέλουσι γένη ὑπὲρ τὸν Λίβανον ὑψηλότεροι, καὶ περιφανέστεροι.

16. Οἱ μὲν πιστεύσοντες, νὰ βλαστήσουσι τοιοῦτον καρπὸν, οἱ δὲ ἀπιστήσοντες Ἰουδαῖοι θέλουν ξηρανθῆ εὐθὺς ὁποῦ αὐθήσουν, ὥσπερ χόρτος, καὶ νὰ διωχθοῦσι τῆς Ἱερουσαλὴμ.

17. Πάλιν ἐδῶ λέγει τὸν Χριστὸν δημιουργὸν τῶν ἁπάντων, καὶ προαιώνιον. Ἂς θρηνοῦσι λοιπὸν ὅσοι φλυαροῦσι λέγοντες, ὅτι ἀπὸ τὴν Παρθένον τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν.

18. Ἐνθύμησις τοῦτο τῆς πρὸς Ἀβραὰμ ἐπαγγελίας, ὅτι ὅλα τὰ Ἔθνη, καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς δοξάζουσι τώρα καὶ εὐχαριστοῦσι τὸν Κύριον· ἐπεὶ διὰ μέσου αὐτοῦ ἐπλούτησαν ἀπόλαυσιν, καὶ μακαριότητα αἰώνιον.

19. Αὐτὸς ὁ προφητευόμενος, εἶναι ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅστις ἐτέλεσε, καὶ θέλει ποιήσει τοιαῦτα θαυμάσια. Εὐλογημένον τὸ ὄνομά του αἰώνια. καὶ νὰ τὸν πιστεύση ὅλος ὁ Κόσμος, νὰ τὸν δοξάζουσιν. Ὅσα εἶπεν εἰς ὅλον τὸν Ψαλμὸν, ἐβεβαίωσε καὶ εἰς τὸ τέλος. Ἔπειτα εὔχεται, νὰ τελειωθοῦσιν ὅσα ἐπροφήτευσεν. Ὁ δὲ Ἀκύλας αὐτὶ γένοιτο, λέγει πεπιστευμένως, ἤγουν, πῶς εἶναι ὅλα τὰ ἄνωθεν ἀληθῆ, καὶ πιστότατα.

13. Καὶ ζήσεται, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς Ἀραβίας. καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ διαπαντός. Ὅλην τὴν ἡμέραν εὐλογήσουσιν αὐτόν.

14. Ἔσται στήριγμα ἐν τῇ γῇ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀρέων.

15. Ὑπεραρθήσεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ.

16. Καὶ ἐξανθήσουσιν ἐκ πόλεως ὡσεὶ χόρτος τῆς γῆς.

17. Ἔσται τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας. Πρὸ τοῦ ἡλίου διαμένει τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

18. Καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. Πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν.

19. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος. Καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Καὶ πληρωθήσεται τῆς δόξης αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ. γένοιτο γένοιτο.

Δόξα.

Ἐξέ-

Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαβὶδ Υἱοῦ Ἰεσσαί.
Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ. ΟΒ΄.

Οὗτος ὁ Ἀσάφ ἦτον καὶ αὐτὸς μελωποιὸς, καὶ χοροδιδάσκαλος. Ἡ δὲ τοῦ Ψαλμοῦ ὑπόθεσις εἶναι τούτη· ὅταν εὑρίσκουνται οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα αἰχμάλωτοι, βλέποντες ὅτι αὐτοὶ μὲν ὁποῦ ἦσαν εὐσεβεῖς εἴχασι διαφόρους θλίψεις, καὶ βάσανα, οἱ δὲ ἀσεβεῖς εὔκλειαν πολλὴν καὶ ἀπόλαυσιν, ἐσκανδαλίζουνταν εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, βάνοντες λογισμοὺς περὶ τῆς θείας προνοίας, καὶ διανοήματα ἄπρεπα. Ταῦτα λοιπὸν προορῶσα ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος, σχηματίζει τὸν Ψαλμὸν ὡς ἐκ προσώπου ἐκείνων εἰς κοινὴν ἁπάντων ὠφέλειαν, καὶ διαλύει τὴν ἀμφιβολίαν, ἀποδείχνωντας τὴν αἰτίαν, διατὶ ἔχουν εὐτυχίαν οἱ ἄνομοι εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, καὶ θλίψεις οἱ Δίκαιοι.

Τὸ Κείμενον.

1. Ὡς ἀγαθὸς ὁ Θεὸς τῷ Ἰσραὴλ, τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ.

2. Ἐμοῦ δὲ παραμικρὸν ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες. Παρ' ὀλίγον ἐξεχύθη τὰ διαβήματά μου.

3. Ὅτι ἐζήλωσα ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις, εἰρήνην ἁμαρτωλῶν θεωρῶν.

4. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν, καὶ στερέωμα ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν.

5. Ἐν κόποις ἀνθρώπων οὐκ εἰσὶ, καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγωθήσονται.

6. Διατοῦτο ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία αὐτῶν

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Πολλὴν κηδεμονίαν, καὶ πρόνοιαν ἔχει ὁ Πανάγαθος Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τοῦτο ὅλοι δὲν τὸ καταλαμβάνουσι, μόνον ὅσοι εἶναι καθαροὶ εἰς τὴν καρδίαν, καὶ ὀρθοὶ εἰς τὸ φρόνημα.

2. Ἐγὼ (ὅσον διὰ λόγου μου ὁμολογῶ το) ἐσκανδαλίσθηκα, καὶ παρ' ὀλίγον νὰ μὲ νικήσῃ οὗτος ὁ λογισμὸς τοῦ πονηροῦ, νὰ παραστρατήσω ἀπὸ τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου ὁ ἀφρονέστατος.

3. Διατὶ ἐσυζήλωνα, βλέπωντας τοὺς ἀνόμους, νὰ ἁμαρτάνουσι, καὶ νὰ ἔχουν εἰρήνην, καὶ εὐτυχίαν πολλὴν εἰς τὸ πρᾶγμά τως.

4. Ὁ Ἀκύλας. Οὐκ εἰσὶ δυσπάθειαι τῷ θανάτῳ αὐτῶν. ἤγουν οὐ μόνον εἰς τὴν ζωήν τως ἔχουν εὐημερίαν, ἀλλὰ ἀποθαίνουν καὶ καλὸν θάνατον· καὶ ἐὰν δοκιμάσουν καὶ τινὰ μάστιγα μικρᾶς θλίψεως, ἔχοντες πλοῦτον πολλὴν, βοηθοῦνται, καὶ δὲν αἰσθάνονται ποσῶς τὸ ἐπίπονον.

5. Τὰς διατεταγμένας στενοχωρίας τῶν ἀνθρώπων δὲν ἐδοκίμασαν· ἤγουν πεῖναν, κόπους, καὶ ἄλλα βαρήματα, οὔτε ἄλλην θλίψιν, ἢ μάστιγα πώποτε.

6. Ὅμως μὲ ὅλην ταύτην τὴν θείαν μακροθυμίαν, δὲν ἐμετανόησαν· ἀλλὰ μάλιστα

ὑπερ-

ὑπερηφανεύονται περισσότερα, καὶ ἐνδιώνονται ἀδικίαν· ἤγουν πράττουσι τὰς ἀσεβείας ἀναιδέστατα, χωρὶς ἔλεγχον τινὰ συνειδήσεως.

7. Καὶ ἀπὸ τὸ πάχος, καὶ τὴν εὐπάθειαν αὐτῶν, γεννᾶται τῆς ἁμαρτίας τὸ σάπημα, ἐπειδὴ ὅσα ποθοῦσιν, ἀπολαμβάνουσιν.

8. Ἀλλὰ καὶ τὰ διανοήματά τους, καὶ τὰ λόγια, ὅλως διόλου εἶναι εἰς ἀδικίας, καὶ πανουργεύματα. Καὶ οὐ μόνον ἡμᾶς τοὺς τεταπεινωμένους αἰχμαλώτους καταπατοῦσι, καὶ ὀνειδίζουσιν, ἀλλὰ καὶ τὸν ὕψιστον Θεὸν τολμῶσι καὶ βλασφημοῦσιν οἱ ἀναιδέστατοι.

9. Ταῦτα λέγει ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Θεοῦ πρὸς παρηγορίαν τοῦ Λαοῦ. ἤγουν διατοῦτο θέλω λυτρώσει τὸν Λαόν μου, καὶ νὰ τὸν φέρω πάλιν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, νὰ γηράσουν μὲ εὐημερίαν.

10. Ταῦτα μὲν ὁ Θεὸς ὑπέσχετο, οἱ δὲ Βαβυλώνιοι ἀπιστοῦντες, ἀντέλεγον, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἠξεύρει ποσῶς τὰς πράξεις αὐτῶν, καὶ τὰ διανοήματα.

11. Τώρα πάλιν ἐπιστρέφει τὸν λόγον πρὸς τοὺς διαλογισμοὺς τῶν αἰχμαλώτων λέγοντας. Ἰδοὺ αὐτοὶ ὁποῦ τελοῦσι διαφόρους παρανομίας, ἔχουσιν εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα πλοῦτον πολὺν, καὶ ἄλλην ἀπόλαυσιν.

12. Λοιπὸν διατί νὰ κοπιῶ ἄκαιρα, νὰ φυλάγω τὰ δικαιώματα τοῦ Κυρίου ἀναμαρτήτως, καὶ νὰ νίπτω τὰς χεῖράς μου, ἤγουν νὰ φυλάγωμαι ἀθῶος, καὶ ἄμεμπτος ἀπὸ ἀδικίας, καὶ αἵματα· ἐπειδὴ μὲ ὅλον ὁποῦ δὲν ἀδικῶ, μαστίζομαι καθ' ἑκάστην, καὶ ὀνειδίζομαι;

13. Τώρα ἀφήνει τοὺς λογισμοὺς τῶν ἄλλων, καὶ στρέφει τὸν λόγον πρὸς Κύριον. Ἄραγε Δέσποτα ἐπαρέβης τὰς συνθήκας ὁποῦ μᾶς

εἰς τέλος. Περιεβάλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν ἑαυτῶν.

7. Ἐξελεύσεται ὡς ἐκ στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν. Διήλθοσαν εἰς διάθεσιν καρδίας.

8. Διενοήθησαν, καὶ ἐλάλησαν ἐν πονηρίᾳ, ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν.

Ἔθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διῆλθεν ἐπὶ τῆς γῆς.

9. Διατοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαός μου ἐνταῦθα, καὶ ἡμέραι πλήρεις εὑρεθήσονται ἐν αὐτοῖς.

10. Καὶ εἶπον, πῶς ἔγνω ὁ Θεός, καὶ εἰ ἔστι, γνῶσις ἐν τῷ ὑψίστῳ;

11. Ἰδοὺ οὗτοι οἱ ἁμαρτωλοὶ, καὶ εὐθηνοῦντες εἰς τὸν αἰῶνα, κατέσχον πλούτου.

12. Καὶ εἶπα. Ἄρα ματαίως ἐδικαίωσα τὴν καρδίαν μου, καὶ ἐνιψάμην ἐν ἀθώοις τὰς χεῖράς μου; Καὶ ἐγενόμην μεμαστιγωμένος ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὁ ἔλεγχός μου εἰς τὰς πρωΐας;

13. Εἰ ἔλεγον, διηγήσομαι οὕτως. Ἰδοὺ τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἠσυνθέτηκα.

τηκα. Καὶ ὑπέλαβον τοῦ γνῶναι.

14. Τοῦτο κόπος ἐστὶν ἐνώπιόν μου. Ἕως οὗ εἰσέλθω εἰς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ Θεοῦ, καὶ συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτῶν.

15. Πλὴν διὰ τὰς δολιότητας αὐτῶν, ἔθου αὐτοῖς κακά. Κατέβαλες αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπαρθῆναι. Πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν; ἐξάπινα ἐξέλιπον, ἀπώλοντο διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν.

16. Ὡσεὶ ἐνύπνιον ἐξεγειρομένου, Κύριε ἐν τῇ πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν ἐξουδενώσεις.

17. Ὅτι ἐξεκαύθη ἡ καρδία μου, καὶ οἱ νεφροί μου ἠλλοιώθησαν. Κἀγὼ ἐξουδενωμένος, καὶ οὐκ ἔγνων.

18. Κτηνώδης ἐγενήθην παρὰ σοί, κἀγὼ διαπαντὸς μετὰ σοῦ.

19. Ἐκράτησας τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, καὶ ἐν

ἔταξες; Υἱοὺς δὲ ἑαυτοὺς τοῦ Θεοῦ καλοῦσι κατὰ τὸ ῥητὸν τῆς Θείας Γραφῆς. Υἱὸς πρωτότοκός μου Ἰσραήλ.

14. Ἀλλὰ τούτων τοὺς λογισμοὺς ἀφήνοντας, ἐσκόπουν, ὅτι εἰς κόπους, καὶ ταλαιπωρίας διὰ τιμωρίαν τῆς ἁμαρτίας ὁ Κύριος μὲ παρέδωκε. Πλὴν ἂς ὑπάγω εἰς τὸν ἡγιασμένον Ναὸν τοῦ Θεοῦ, νὰ στοχασθῶ τὸ κακόν, καὶ πικρότατον τέλος τως.

15. Ὅτι διὰ τοὺς δόλους αὐτῶν, καὶ ἕτερα ἀνομήματα τοὺς θέλεις κακοποιήσει, νὰ καταφρονεθοῦν διὰ τὴν πολλήν τως ὑπερηφάνειαν, καὶ ἔπαρσιν, νὰ ἀφανισθοῦν ἐξαίφνης, καὶ νὰ ἐρρημαχθῇ ἡ πόλις τως. Αὐτὰ ὅλα ἔγιναν ἀπὸ τὸν Κῦρον· ὅστις τοὺς μὲν Βαβυλωνίους ἠχμαλώτευσε, τοὺς δὲ Ἰουδαίους ἐλύτρωσεν.

16. Ἡ εἰκὼν ἔχει τὴν δυσμορφίαν πρόσκαιρον. Δι' αὐτὸ παρομοιάζει τῶν Βαβυλωνίων τὴν δυναστείαν εἰς τὸ εἰκόνισμα, ἐπειδὴ ὀλίγον καιρὸν ἐβάσταξεν, ἔπειτα διελύθη ὡσὰν εὐχὰ ὄνειρον ἡ ζωγραφισμένη εὐδαιμονία τως. Τὴν ὁποίαν λέγει πῶς θέλει ἀφανίσει ὁ Θεὸς εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ, ἤγουν νὰ κάμῃ ἐκδίκησιν εἰς τὰς ἀσεβείας, ὅπου εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐτέλεσαν.

17. Ταῦτα (λέγει) ὅπου εἶπα παραπάνω συλλογιζόμενος, καὶ ἀπὸ τὴν ἀνομίαν τῶν ἀσεβῶν πυρπολούμενος. Παρ' ὀλίγον νὰ μεταγνωμήσω, καὶ νὰ στρέψω εἰς τὸ κακὸν διὰ τὴν ἐκείνων ἀλαζονείαν. Τὸ δὲ ἐξουδενωμένος, ἀνεπιστήμων εἶπεν ὁ Σύμμαχος, ἤγουν ταῦτα ἔπαθα ὡς ἀμαθής, δὲν γνωρίζωντας τὰς δικαίας κρίσεις σου.

18. Λοιπὸν ἀπὸ τώρα δὲν θέλω πλέον νὰ περιεργάζωμαι τὰ παρὰ σοῦ δικαίως οἰκονομούμενα· ἀλλὰ καθὼς τὸ κτῆνος ἀκολουθᾷ ὅπου τὸ ὑπάγει ὁ αὐθέντης του, οὕτω καὶ ἐγὼ νὰ ὑποτάσσωμαι εἰς ὅλα σου τὰ θελήματα, πιστεύων, ὅτι δὲν γίνεται τίποτας χωρὶς τῆς θείας προνοίας σου.

19. Τὰ κατὰ τὴν ἐπάνοδον λέγει ἐδῶ ἤγουν, πῶς τοὺς ἐλύτρωσεν ὁ Θεός, καὶ

μὲ

μὲ δόξαν πολλὴν τοὺς ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

20. Ταῦτα λέγει ὡς ἐκ προσώπου ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν, ὅπου ἐπιστάμεθα, καὶ ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος βοᾷ πρὸς τὸν Θεὸν ἡ Ἐκκλησία μας, λέγουσα. Ἄλλο καλὸν δὲν ποθῶ οὔτε εἰς τὸν Οὐρανὸν, οὔτε εἰς τὴν γῆν, εἰ μὴ μόνον ἐσένα, ὅπου εἶσαι τὸ ὄντως ἀγαθὸν, καὶ ἐφετὸν ἀκρότατον.

21. Ναὶ Θεέ μου γλυκύτατε, ἀπὸ τὴν ἀγάπην σου τήκεται ἡ ψυχή μου, καὶ ἡ καρδία μου ἀδυνάμησε· ὅτι σὺ εἶσαι ὁ ἔρως, καὶ ὁ πόθος τῆς καρδίας μου, ἡ μερὶς, καὶ κληρονομία μου, καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν ἡ αἰώνιος ἀπόλαυσις.

22. Ὅσοι δὲ ἀναχωροῦν ἀπὸ τὴν ἡγεμονίαν σου, καὶ λατρεύουσι κωφὰ, καὶ ἄψυχα εἴδωλα, ὑπάγουν εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ τελείως ἐξολοθρεύονται.

23. Καθὼς ἐκ πείρας ἐγνώρισα. Ὅθεν ἐγὼ δὲν θέλω χωρίσει ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ Σωτῆρά μου πώποτε, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκω τὸ πᾶν ἀγαθὸν, καὶ ἀπόλαυσιν ἄμετρον, καὶ μὲ τὴν εἰς αὐτὸν ἐλπίδα εἶμαι βέβαιος νὰ μή μου τύχῃ ἄλλη περίστασις.
Καθὼς καὶ μὲ τὴν αὐτὴν ἐλπίδα ἀπὸ τὴν δεινὴν αἰχμαλωσίαν ἐρρύσθην. Ὅθεν ἐδῶ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, δὲν θέλω ἀμελήσει, ἐκδιηγούμενος πανταχοῦ τὰς εὐεργεσίας σου, εὐχαριστῶν, καὶ δοξάζων τὴν εὐσπλαγχνίαν σου Κύριε.

τῇ βουλῇ σου ὡδήγησάς με, καὶ μετὰ δόξης προσελάβου με.

20. Τί γάρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ; καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ τῆς γῆς;

21. Ἐξέλιπεν ἡ καρδία μου, καὶ ἡ σάρξ μου. Ὁ Θεὸς τῆς καρδίας μου, καὶ ἡ μερίς μου, ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα.

22. Ὅτι ἰδοὺ οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ, ἀπολοῦνται. Ἐξωλόθρευσας πάντα τὸν πορνεύοντα ἀπὸ σοῦ.

23. Ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλᾶσθαι τῷ Θεῷ ἀγαθόν ἐστι, τίθεσθαι ἐν τῷ Κυρίῳ τὴν ἐλπίδα μου.
Τοῦ ἐξαγγεῖλαί με πάσας τὰς αἰνέσεις σου, ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιών.

Συνέσεως τῷ Ἀσάφ. Ψαλμός. ΟΓ΄.

Ὁ Ψαλμῳδὸς οὗτος Ἀσὰφ παρακελεύεται τοὺς ἀκούοντας τὰ ἐδῶ γεγραμμένα, νὰ ἠξεύρουν, ὅτι οὔτε τὸν ὑπὸ Μακεδόνων, οὔτε τὴν τῶν Βαβυλωνίων αἰχμαλωσίαν σημαίνει, ἀλλὰ τὴν ὑπὸ Τίτου, καὶ Οὐεσπεσιανοῦ γεγενημένην· ἐπειδὴ ἀπὸ τότε τελείως ἐξωλοθρεύθησαν, καὶ πλέον δὲν ἐλυτρώθησαν. Εἰς μερικοὺς τόπους οὖν τοῦ Ψαλμοῦ δέεται τοῦ Θεοῦ, νὰ τοὺς λυτρώσῃ τοιαύτης πανωλεθρίας· καὶ διηγᾶται τὰς θλίψεις τως, διὰ νὰ τὸν κλίνῃ πρὸς ἔλεον.

Τὸ Κείμενον.

1. ἽΝα τί ὁ Θεὸς ἀπώσω εἰς τέλος; Ὠργίσθη ὁ θυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου;

2. Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου, ἧς ἐκτήσω ἀπ' ἀρχῆς. ἐλυτρώσω ῥάβδον κληρονομίας σου,

3. Ὄρος Σιὼν τοῦτο, ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ.

4. Ἔπαρον τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος.

5. Ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τῷ ἁγίῳ σου, καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς σου.

6. Ἔθεντο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα, καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ὡς εἰς τὴν ἔξοδον ὑπεράνω.

7. Ὡς ἐν δρυμῷ ξύλων, ἀξίναις ἐξέκοψαν τὰς θύρας αὐτῆς ἐπιτοαυτό. ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέρραξαν αὐτήν. Ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ τὸ ἁγιαστήριόν σου. εἰς τὴν

Η' Ἐξήγησις.

1. ΔΙατί Θεέ μου μᾶς ἐμίσησες τέλεια, καὶ μᾶς ὠργίσθης τόσον, ὁποῦ εἴμεσθεν τῆς μάνδρας σου πρόβατα; Ἐπειδὴ τὸν καλὸν ποιμένα ἐσταύρωσαν, εἰς πανωλεθρίαν κατεκρίθησαν.

2. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἐπεκλήθης Θεός μας, καὶ ἡμεῖς Λαός σου, καὶ πολλάκις μᾶς ἐβοήθησας, λυτρώσας ἡμᾶς ἐκ τῆς δουλείας τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἄλλας εὐεργεσίας μᾶς ἔκαμες. Ῥάβδον μὲν τὸ Βασιλικὸν σκῆπτρον ὠνόμασε. Κληρονομίαν δὲ λέγει, αὐτούς· ἐπειδὴ κλῆρος Θεοῦ ὠνομάζονται.

3. Εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, λέγει, μᾶς ἔφερες, καὶ ἀφιέρωσες τὸ Σιὼν Ὄρος, νὰ εἶναι ἐδικόν σου· καὶ οἰκῶντας εἰς αὐτό, ὥσπερ εἰς Βασιλικὰ παλάτια, νὰ ἰθύνῃς, καὶ νὰ κυβερνᾷς τὸν Λαόν σου. Ταῦτα πρὸ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Ναοῦ ἐλέγοντο· γνησίως δὲ καὶ ἀληθῶς ἠμποροῦμεν νὰ εἰποῦμεν ὄρος, τὴν Ἐκκλησίαν, ἢ τὴν Μητέρα τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐκατῴκησε.

4. Σήκωσε τὰς Ἁγίας σου χεῖρας, νὰ ταπεινώσῃς τὴν ὑπερηφανίαν τους, ἤγουν παίδευσαί τους αὐστηρὰ εἰς τὴν Θεοκτονίαν ὁποῦ ἐτέλεσαν οἱ παράνομοι.

5. Ταῦτα λέγουσι, διὰ τὸν Ναὸν ὀδυρόμενοι. ἔπειτα διὰ τὴν Ἑορτὴν ἀναφέρουσιν· Ὅτι ὁ Τίτος τότε τοὺς ἔκλεισε μὲ τὸν πόλεμον, καὶ τοὺς ἐνίκησε. Διατὶ καὶ αὐτοὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα τὸν Κύριον ἐσταύρωσαν οἱ ἀχάριστοι.

6. Καὶ ἔστησαν ἀπάνω εἰς ταῖς θύραις, τῆς νίκης τὰ σύμβολα, ἐπιδεικνύοντες τὰ καθ' ἡμῶν τρόπαια, νὰ τὰ γνωρίσουν ὅσοι δὲν τὸ ἠξεύρασιν.

7. Καὶ ὥσπερ νὰ ἔκοπτον εἰς τὸ δάσος ξύλα, οὕτως ἐκατάκοψαν τὰς Ἁγίας θύρας τῆς Ἐκκλησίας σου, καὶ κατέκαυσαν τὸ Ἅγιόν σου Θυσιαστήριον, καὶ ἐμίαναν τὸ Ἅγιόν σου σκήνωμα καὶ κατοικητήριον.

γῆν ἐβεβήλωσαν τὸ σκήνωμα τοῦ ὀνόματός σου.

8. Ταῦτα δὲ ἐποίησαν, ἔχοντες σκοπὸν καὶ γνώμην ἀσεβεστάτην, νὰ κόψουν τελείως τὸ σέβας σου, νὰ καταλύσουν τὸν Νόμον σου, καὶ νὰ καταπαύσουν τὰς Ἑορτάς σου. Αὐτὰ ὅλα ἐτόλμησαν νὰ πράξουν, οὐδεποσῶς συλλογιζόμενοι τὰς θαυματουργίας τῶν Προπατόρων μας. Καλὰ καὶ ὁ Θεὸς ἔδωκε κατὰ τῶν Ἰουδαίων ὡς μάστιγα καὶ ὑπουργὸν ἐκδικήσεως, τὸν Τίτον, καὶ Οὐεσπεσιανόν. Πλὴν αὐτοὶ οἱ Ῥωμαῖοι δὲν τὸ ἔκαμναν διὰ ἔνθεον ζῆλον, ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευαν εἰς τὸν Χριστόν· ἀλλὰ μόνον ὡς ἀσεβεῖς ἐτελοῦσαν τὸ θέλημά τως, καίοντες τὸν Ναὸν, ὡς ἄνωθεν.

8. Εἶπον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν αἱ συγγένειαι αὐτῶν ἐπιτοαυτό. Δεῦτε, καὶ καταπαύσωμεν πάσας τὰς ἑορτὰς τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῆς γῆς. Τὰ σημεῖα αὐτῶν οὐκ εἴδομεν.

9. Φανερὸν καὶ ἀπὸ ταῦτα, ὅτι διὰ τὴν ἅλωσιν τῶν Ῥωμαίων λέγει ὁ Ψαλμός. Ὅτι μετὰ τὴν ἐκ Βαβυλῶνος ἄνοδον, εἶχασι πολλοὺς Προφήτας· ἀμὴ ἀπὸ Χριστοῦ καὶ ἐδόθεν πλέον δὲν ἔχουσιν.

9. Οὐκ ἔστιν ἔτι προφήτης, καὶ ἡμᾶς οὐ γνώσεται ἔτι.

10. Ἕως πότε νὰ μᾶς παραδίδῃς εἰς ταῖς παρανομίαις τῶν ἐχθρῶν μας Κύριε; καὶ νὰ ὑπομένῃς τόσας βλασφημίας, ὁποῦ σοῦ λέγουσιν οἱ ἀναιδέστατοι;

10. Ἕως πότε ὁ Θεὸς, ὀνειδιεῖ ὁ ἐχθρός; παροξυνεῖ ὁ ὑπεναντίος τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος;

11. Κόλπος Θεοῦ εἶναι ὁ θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν, καὶ χεὶρ αὐτοῦ ἡ ἀγαθὴ ἐνέργεια. Λέγει οὖν· διατί δὲν μας δίδεις τὰ ἀγαθά σου, ἤγουν τὴν συνήθη βοήθειαν, ἀλλὰ στρέφεις ὀπίσω τὴν χεῖρά σου; τοῦτο λέγει μεταφορικῶς, καθὼς ὅταν ἔχῃ τὶς τὸ στῆθος γεμάτον, καὶ δὲν θέλωντας νὰ δώσῃ τινὸς τίποτας, στρέφει ὀπίσω τὰς χεῖρας, τάχα πῶς δὲν ἔχει τίποτας.

11. Ἵνα τί ἀποστρέφεις τὴν χεῖρά σου, καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ κόλπου σου εἰς τέλος.

12. Ἐδῶ προλέγει φανερὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν Σταύρωσιν. Τὸ δὲ ἐν μέσῳ τῆς γῆς, θέλει νὰ εἰπῇ ἐνώπιον πάντων. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι τὸ μέσον τῆς γῆς εἶναι ἡ Ἱερουσαλὴμ, ὁποῦ ὁ Κύριος ἐσταυρώθη.

12. Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώνων, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς.

13. Ἐδῶ δηλοῖ τὴν τῆς Ἐρυθρᾶς διάβασιν, λέγωντας. Ἐσὺ Κύριε ὡς πάντα δυνάμενος, ἔσχισες μὲ τὸ πρόσταγμά σου τὴν κόκκινην θάλασσαν, καὶ ἐσύντριψες τὴν κεφαλὴν

13. Σὺ ἐκραταίωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν. Σὺ συνέτριψας τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόν-

των ἐπὶ τȣ̃ ὕδατος. Σὺ συνέθλασας τὴν κεφαλὴν τȣ̃ δράκοντος.

14. Ἔδωκας αὐτὸν βρῶμα λαοῖς τοῖς Αἰθίοψι.

15. Σὺ διέῤῥηξας πηγὰς, καὶ χειμάῤῥȣς. Σὺ ἐξήρανας ποταμȣ̀ς Ἠθάμ.

16. Σή ἐστιν ἡ ἡμέρα, καὶ σή ἐστιν ἡ νύξ. Σὺ κατηρτίσω φαῦσιν, καὶ ἥλιον. Σὺ ἐποίησας πάντα τὰ ὡραῖα τῆς γῆς. Θέρος καὶ ἔαρ, σὺ ἔπλασας αὐτά. Μνήσθητι ταύτης.

17. Ἐχθρὸς ὠνείδισε τὸν Κύριον, καὶ λαὸς ἄφρων παρώξυνε τὸ ὄνομά σȣ.

18. Μὴ παραδῷς τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξομολογȣμένην σοι· τῶν ψυχῶν τῶν πενήτων σȣ μὴ ἐπιλάθῃ εἰς τέλος.

19. Ἐπίβλεψον εἰς τὴν διαθήκην σȣ, ὅτι ἐπληρώθησαν οἱ ἐσκοτισμένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν.

20. Μὴ ἀποστραφήτω τε-

τȣ̃ Φαραὼ, καὶ τῶν ἄλλων μας ἐχθρῶν, καὶ τȣ̀ς ἐκαταπόντισες ἅπαντας.

14. Τῶν Αἰγυπτίων εἶναι γείτονες οἱ Αἰθίοπες, καὶ πολεμȣ̃σι πολλάκις ἀλλήλȣς των. Ἀφ' ȣ̃ γȣ̃ν ὁ Φαραὼ μὲ τὴν στρατιάν τȣ ἐπνίγησαν, ἐνικȣ̃σαν τȣ̀ς Αἰγυπτίȣς, καὶ τȣ̀ς ἐφόνευαν οἱ Αἰθίοπες.

15. Ἐσὺ ἔσχισες τὴν ἀκρότομον πέτραν, καὶ ἐβγῆκαν βρύσαις καὶ ῥύακες. Πληθυντικῶς τὸ εἶπεν, ὅτι ἀνέβλυσε πλῆθος ἄπειρον. Χείμαῤῥον δὲ, ὡς μὴ κατὰ φύσιν, ἀλλὰ μὲ τρόπον θαυμάσιον. Ἠθὰμ λέγει τὴν γῆν Σοδόμων, τῆς ὁποίας τὰ ὕδατα διὰ τὴν παρανομίαν ἐξήρανεν.

16. Εἰς τὰς κοινὰς εὐεργεσίας μεταβαίνει τώρα· καὶ διὰ νὰ δείξῃ τὸν Σταυρωθέντα Δημιȣργὸν τῆς κτίσεως, λέγει ταῦτα. Ἐσὺ ἐποίησες ὅλον τὸν Κόσμον Παντοδύναμε Κύριε, τὸ φῶς, τὸ σκότος, τȣ̀ς καιρȣ̀ς καὶ χρόνȣς, τὸ θέρος, τὴν ἄνοιξιν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα κτίσματα τῆς γῆς, τὰ ὡραῖα καὶ πανευφρόσυνα. Λοιπὸν καθὼς ἐποίησας ταῦτα πάντα, ἐνθυμήσȣ καὶ αὐτῆς τῆς συναγωγῆς σȣ, καὶ μὴ τὴν ἀφήσῃς νὰ καταπατηθῇ ὁλότελα.

17. Ἔγειραι εἰς ἄμυναν, παίδευσον ἐκείνȣς τȣ̀ς δυσμενεῖς, ὁπȣ̀ τολμȣ̃σι καὶ βλασφημȣ̃σι τὸ ὄνομά σȣ οἱ ἀφρονέστατοι.

18. Καὶ μὴν ἀστοχήσῃς τέλεια ἐμᾶς τȣ̀ς πτωχȣ̀ς καὶ ταπεινȣ̀ς δȣ́λȣς σȣ. νὰ μᾶς ἀφήσῃς, νὰ βασανιζώμεθεν πλέον ἀπὸ τὰ ὠμὰ ταῦτα θηρία, τὰ ἄγρια καὶ ἀνήμερα.

19. Ἀλλὰ φυλάττων τὴν συμφωνίαν, ὁπȣ̀ ἔταξες, νὰ μὴν ἐγκαταλίπῃς τȣ̀ς εἰς σὲ ἐλπίζοντας, πλήρωσον τιμωρίας παντοδαπαῖς τὰς οἰκίας ἐκείνων τῶν ἐσκοτισμένων, ὁπȣ̀ δὲν σὲ ὁμολογȣ̃σι Θεὸν, καὶ Ἥλιον δικαιοσύνης, ἀλλὰ ἠγάπησαν τὸ σκότος ὑπὲρ τὸ φῶς ὡς ἀνόητοι.

20. Ἡμεῖς δὲ ὁπȣ̀ πιστεύομεν εἰς σὲ τὸν

Σωτῆρα, καὶ ἐκουσίως πτωχεύομεν, μὴ ἁμάρτωμεν τῆς αἰτήσεως. Ο'τι οἱ τῆς σῆς βοηθείας τυγχάνοντες, σὲ ὑμνολογοῦν εὐχαριστοῦντες, καὶ ἀκαταπαύστως δοξάζουσι.

21. Ναὶ Κύριε, ἐὰν εἴμεσθεν καὶ ἀνάξιοι, νὰ μᾶς ἐπακούσῃς, κἂν διὰ νὰ κάμῃς τὴν ἐδικήν σου ἐκδίκησιν, ἔγειραι εἰς ὀργὴν, νὰ τοὺς παιδεύσῃς διὰ τὰς βλασφημίας, ὅπου λέγουσι κατὰ σοῦ καθ' ἑκάστην οἱ ἄφρονες.

22. Μὴν ἀποχήσῃς τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου. ἀλλὰ δεῖξαι μὲ τὸ ἔργον πῶς διώκεσαι ὅταν θέλῃς, νὰ παιδεύσῃς· καὶ ταπείνωσαι τὴν ὑπερηφανίαν τῶν ἐχθρῶν σου, ὅτι πολλὰ ἐπήρθησαν, καὶ ἐπλήθυναν εἰς τὴν κακίαν οἱ ἀναιδέστατοι.

ταπεινωμένος, καὶ κατῃσχυμμένος. Πτωχὸς καὶ πένης αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου.

21. Ἀνάστα ὁ Θεὸς, δίκασον τὴν δίκην σου. Μνήσθητι τοῦ ὀνειδισμοῦ σου τοῦ ὑπὸ ἄφρονος ὅλην τὴν ἡμέραν.

22. Μὴ ἐπιλάθῃ τῆς φωνῆς τῶν οἰκετῶν σου. Ἡ ὑπερηφανία τῶν μισούντων σε ἀνέβη διαπαντός.

Δόξα.

Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθείρῃς. Ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Ἀσάφ. ΟΔ'.

Ἄλλοι ἀντίγραφοι λέγουσι· Ψαλμὸς περὶ ἀφθαρσίας ἐπινίκιος. Προφητεύει δὲ εἰς τινὰς ῥήσεις τὴν δικαίαν κρίσιν τοῦ Θεοῦ. Διατοῦτο λέγει, νὰ μὴ διαφθείρῃ τινὰς τοὺς ἀσεβεῖς λογισμοὺς, ὅπου νὰ εὔγῃ ἀπὸ τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας· ἀλλὰ νὰ τὴν φυλάξῃ ἀπαρασάλευτα, διὰ νὰ κληρονομήσῃ ἀφθαρσίαν αἰώνιον. Ἐγράφη δὲ καὶ οὗτος ὁ Ψαλμὸς ὡς ἐκ προσώπου τῶν εἰς Βαβυλῶνα αἰχμαλώτων· οἵτινες ὁμολογοῦν νὰ ὑμνολογοῦσι τὸν Κύριον, ὅταν ἀπολαύσουν τῆς θείας χάριτος. Ὁμοίως ἁρμόζεται καὶ δι' ἡμᾶς, οἵτινες ἀναγεννηθέντες δι' ὕδατος, καὶ Πνεύματος, τὴν ἀφθαρσίαν ἐλάβομεν· καθὼς περιέχει τὸ προοίμιον.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΤΑῦτα ἁρμόζουσι καὶ τοῖς αἰχμαλώτοις εἰς Βαβυλῶνα, ὡς ἄνωθεν, καὶ εἰς ἐκείνους ὅπου ἐπιστρέφουσι πρὸς μετάνοιαν. Τὸ δὲ ἐξομολογησόμεθα, δηλοῖ, ὅτι πάλιν νὰ εἴμεσθεν Λαόσ σου, νὰ σὲ ὁμολογοῦμεν Θεὸν ἀληθῆ, καρδίᾳ, καὶ στόματι δοξάζοντες.

2. Ὅταν ἐπανέλθωμεν, καὶ τὸν Ἱερόν σου Ναὸν ἀπολαύσωμεν, θέλομεν σὲ ὑμνολογεῖ ἐννόμως, τὰς εὐεργεσίας σου διηγούμενοι. Ὁ γὰρ Ἀκύλας, καὶ ὁ Σύμμαχος, ὅταν λάβω τὴν συνταγὴν, ἡρμήνευσαν.

3. Ἐδῶ δείχνει, πῶς ὁ Θεὸς τοὺς ἀποκρίνε-

Τὸ Κείμενον.

1. ἘΞομολογησόμεθά σοι ὁ Θεὸς, ἐξομολογησόμεθά σοι, καὶ ἐπικαλεσόμεθα τὸ ὄνομά σου.

2. Διηγήσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου, ὅταν λάβω καιρόν.

3. Ἐγὼ εὐθύτητας κρινῶ.

νῶ. Ἐτάκη ἡ γῆ, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ.

4. Ἐγὼ ἐστερέωσα τοὺς στύλους αὐτῆς. Εἶπα τοῖς παρανομοῦσι, μὴ παρανομεῖτε· καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσι, μὴ ὑψοῦτε κέρας. Μὴ ἐπαίρετε εἰς ὕψος τὸ κέρας ὑμῶν, καὶ μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ Θεοῦ ἀδικίαν.

5. Ὅτι οὔτε ἀπὸ Ἐξόδων, οὔτε ἀπὸ δυσμῶν, οὔτε ἀπὸ ἐρήμων ὀρέων. ὅτι ὁ Θεὸς κριτής ἐστι.

6. Τοῦτον ταπεινοῖ, καὶ τοῦτον ὑψοῖ. Ὅτι ποτήριον ἐν χειρὶ Κυρίου, οἴνου ἀκράτου πλῆρες κεράσματος. Καὶ ἔκλινεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο.

7. Πλὴν ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκενώθη. πίονται πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ τῆς γῆς.

8. Ἐγὼ δὲ ἀγαλλιάσομαι εἰς τὸν αἰῶνα. Ψαλῶ τῷ Θεῷ Ἰακώβ.

9. Καὶ πάντα τὰ κέρατα τῶν ἁμαρτωλῶν συνθλάσω. Καὶ ὑψωθήσεται τὸ κέρας τοῦ Δικαίου.

ται λέγοντας. Ἐγὼ ὡς κριτὴς ἁπάσης τῆς κτίσεως, θέλω κάμει κρίσιν δικαίαν εἰς τὴν β'. παρουσίαν μου, ὅταν ἀναλύσῃ ἡ κτίσις ἅπασα· καὶ οὐ μόνον τοὺς Βαβυλωνίους νὰ τιμωρήσω, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις νὰ ἀποδώσω κατ' ἀξίαν τῶν πράξεων.

4. Ὅτι ἐγὼ καθὼς τὰ πάντα ἐδημιούργησα, καὶ ἐστερέωσα τὴν γῆν μὲ τὸν ὅρον τοῦ ἐμοῦ προστάγματος, καὶ στέκεται ὥσπερ εἰς στύλους ἀκίνητος· οὕτω δύναμαι νὰ κολάσω τοὺς ἀπειθοῦντάς μοι. Διατοῦτο σᾶς παρακινῶ νὰ ἀπέχεσθε πάσης παρανομίας, καὶ νὰ μὴν ὑπεραίρεσθε εἰς δύναμιν, ἢ εἰς σοφίαν, ἢ εἰς ἄλλα μάταια πράγματα, οὔτε ἄλλας ἀδικίας νὰ κάμνετε, οὔτε λόγους αἰσχροὺς, καὶ ἐπιζημίους, καὶ βλασφήμους νὰ συντυχένετε.

5. Ἐξόδους λέγει τὰς ἀνατολάς. Ἔρημα ὄρη τὰ νότια, καὶ βόρεια μέρη· τὰ ὁποῖα διὰ τὴν πολλὴν θέρμην, καὶ ψυχρότητα, μένουσι παντελῶς ἀκατοίκητα. Μὲ ταῦτα οὖν δηλοῖ, ὅτι δὲν δύναται νὰ φύγῃ τινὰς τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ, ὅπου καὶ ἂν φύγῃ.

6. Ὁ ὁποῖος κρατεῖ εἰς τὰς χεῖράς του ποτήριον, δικαίου θυμοῦ πεπληρωμένον, νὰ παιδεύῃ τοὺς ἁμαρτάνοντας. Καὶ ἐναλλάσσων τὰς συμφορὰς. ὑψώνει τινὰς, καὶ ἄλλους ταπεινοῖ, ἀποδίδωντας ἑνὸς ἑκάστου κατὰ τὰς πράξεις του.

7. Τὴν χαλεπωτέραν τιμωρίαν ἐκάλεσε τρυγίαν, ἤγουν λάσπην· τὴν ὁποίαν θέλουσι καταπίει οἱ ἁμαρτήσαντες, ἤγουν οἱ Βαβυλώνιοι.

8. Ὅτι ἐγὼ ἔπιον τὸ γλυκύτερον, καὶ θέλω χαίρεσθαι πάντοτε, νὰ εὐχαριστῶ δοξάζων τὸν Κύριον, ὅπου μὲ ἐπαίδευσε σπλαγχνικώτερα.

9. Κέρατα ἁμαρτωλῶν καλεῖ τὰ Ἔθνη, ὅπου ἐστράτευσαν κατ' αὐτῶν μετὰ τὴν ἐπάνοδον· τὰ ὁποῖα ὅλα νικήσαντες, ἔγιναν ἐκεῖνοι περίβλεπτοι. Κέρας δὲ Δικαίου λέγει τὸ εὐσεβὲς φρόνημα, ἢ τὸν Ζοροβάβελ, διὰ τοῦ ὁποίου τοιαῦτα κατώρθωσαν.

Εἰς

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις, Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ. Ὠδὴ πρὸς τὸν Ἀσσύριον. ΟΕ'.

Προορῶντας ὁ Ἀσὰφ τὴν ὑπερηφανίαν τοῦ Σενναχηρεὶμ Βασιλέως τῶν Ἀσσυρίων, ἔγραψε τοῦτον τὸν Ψαλμὸν, διδάσκων καὶ νουθετῶντας κάθε πιστὸν, νὰ ἔχῃ εἰς πᾶσαν ἐναντιότητα πρὸς Κύριον τὰς ἐλπίδας του, νὰ τοῦ βοηθήσῃ, καθὼς καὶ τοὺς Ἰουδαίους ἐλύτρωσε θαυμασίως, ἐξολοθρεύσας τὸν ὑπερήφανον Βασιλέα, καὶ βλάσφημον. ὡς φαίνεται εἰς τὸ ιθ'. Κεφάλ. εἰς τὴν δ'. τῶν Βασιλειῶν. Προφητεύει δὲ καὶ περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ Λόγου ἐνανθρωπήσεως.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Καθὼς μὲ ταῖς νίκαις ὁποῦ ἐπῆραν οἱ Ἑβραῖοι, κατὰ τῶν Ἀσσυρίων, καὶ τῶν ἄλλων Ἐθνῶν, ἐγνωρίσθη ὁ ἀληθὴς Θεὸς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἅπασαν, καὶ ἐμεγαλώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰσραὴλ, οὕτω καὶ κατὰ τὴν ἔνθεον σάρκωσιν, θέλει θαυμαστωθῇ εἰς τὸν Νέον Ἰσραὴλ, εἰς τὸν Ἰορδάνην, εἰς τὸ Θαβώριον, καὶ πανταχοῦ, νὰ τὸν γνωρίσουν, ὅτι αὐτὸς εἶναι, ὁποῦ ἐποίμανε τὸν Ἰσραήλ.

2. Καὶ καθὼς τότε φονευθέντων τῶν Ἀσσυρίων, ἡ πόλις εἰρήνευσεν· οὕτω καὶ τοῦ Χριστοῦ σαρκωθέντος, νὰ γένῃ εἰρήνη εἰς ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποῖα καλεῖται Νέα Σιὼν, καὶ θεῖον κατοικητήριον· νὰ ἔχουν οἱ πιστοὶ πολλὴν εὐφροσύνην, καὶ ἀγαλλίασιν.

3. Ὥσπερ ἐκεῖ εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐσυνέτριψε τὰς δυνάμεις τῶν ἐχθρῶν, τὰ τόξα, τὰ ξίφη, καὶ τὰ λοιπὰ ἅρματα, καὶ κακοὺς αὐτοὺς κακῶς ἐθανάτωσεν· οὕτω θέλει ἀφανίσει καὶ τῶν πολεμίων δαιμόνων τὰς φάλαγγας, νὰ φυλάξῃ τοὺς εὐσεβεῖς ἀβλαβεῖς ἀπὸ πᾶσαν κακουργίαν αὐτῶν, καὶ ἐνέδραν.

4. Ὄρη λέγει τοὺς ἐφεστῶτας Ἀγγέλους. Ὁ γοῦν Σύμμαχος οὕτως ἔγραψεν, ἐπιφανὴς ὑπερμεγέθης ἀπὸ ὀρέων θήρας· ἤγουν κατὰ τὸ πάθος θέλεις φανῇ μὲ τοὺς ὑπηρέτας Ἀγγέλους σου, νὰ παραδώσῃς τοὺς δυσμενεῖς, καὶ ἄφρονας δαίμονας, εἰς θάνατον ἀτελεύτητον.

5. Οὕτως ὁ Σύμμαχος. Πάντες οἱ ἰσχυροὶ ἄνδρες τὰς χεῖρας αὐτῶν. ἤγουν δὲν ὠφέλησε

Τὸ Κείμενον.

1. Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ Θεὸς, ἐν τῷ Ἰσραὴλ μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

2. Καὶ ἐγενήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν Σιών.

3. Ἐκεῖ συνέτριψε τὰ κράτη τῶν τόξων, ὅπλον, καὶ ῥομφαίαν, καὶ πόλεμον.

4. Φωτίζεις σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων αἰωνίων. Ἐταράχθησαν πάντες οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ. Ὕπνωσαν ὕπνον αὐτῶν, καὶ οὐχ εὗρον οὐδέν.

5. Πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πλούτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν.

6. Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου ὁ Θεὸς Ἰακὼβ ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες τοῖς ἵπποις. Σὺ φοβερὸς εἶ, καὶ τίς ἀντιστήσεταί σοι.

7. Ἀπὸ τότε ἡ ὀργή σου. Ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ ἠκούτισας κρίσιν.

8. Γῆ ἐφοβήθη, καὶ ἡσύχασεν, ἐν τῷ ἀναστῆναι εἰς κρίσιν τὸν Θεὸν, τοῦ σῶσαι πάντας τοὺς πραεῖς τῆς γῆς.

9. Ὅτι ἐνθύμιον ἀνθρώπου ἐξομολογήσεταί σοι, καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνθυμίου ἑορτάσει σοι.

10. Εὔξασθε, καὶ ἀπόδοτε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν. Πάντες οἱ κύκλῳ αὐτοῦ οἴσουσι δῶρα, τῷ φοβερῷ, καὶ ἀφαιρουμένῳ πνεύματα ἀρχόντων, φοβερῷ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

τὰς ἀνδρείας ἡ δύναμις, μὲ τὴν ὁποίαν ἐνόμιζαν νὰ ἁρπάσουν πλοῦτον ἀμέτρητον.

6. Μὲ τὸ Πνεῦμά σου μόνον καὶ πρόσταγμα, ὅλοι οἱ ἱππεῖς κατέπεσον. Τὸ δὲ ἐνύσταξαν σημαίνει τοῦ θανάτου τὸ εὔκολον.

7. Εὐθὺς ἀκούσας τὰς βλασφημίας ἐκείνας, ὠργίσθης: ἀλλὰ ἐμακροθύμησας, τὴν μεταβολὴν ἐκδεχόμενος. Ἔπειτα ἄνωθεν ἐκφέρεις τὰς ψήφους, καὶ κάμνεις ἀκουστὴν καὶ δικαίαν κρίσιν.

8. Ὅλοι οἱ ἐχθροί μας ἐφοβήθησαν, καὶ ἔπαυσαν τὸν καθ' ἡμῶν διωγμὸν, βλέποντές σε πῶς κάμνεις δικαίαν κρίσιν, καὶ βοηθᾷς τῶν ταπεινῶν δούλων σου.

9. Τοσούτων οἵων ἀγαθῶν ἀπολαύσαντες, ἀφιερώνομεν εἰς ὑμνῳδίαν τοὺς λογισμούς μας, νὰ σοῦ εὐχαριστοῦμεν, ἐνθυμούμενοι τὰς εὐεργεσίας πάντοτε.

10. Καὶ παρακινοῦντες ἕνας τὸν ἄλλον μας, νὰ σοῦ ἀποδίδῃ πᾶς ἕνας τὰς πρεπούσας εὐχὰς, καὶ πάντες οἱ γειτονοῦντες καὶ πλησιάζοντες εἰς ταῦτα τὰ ὅρια, νὰ σοῦ φέρουν δωρήματα, φοβηθέντες ἀπὸ τὰ γεγενημένα, καὶ μαθόντες, ὅτι ἐσὺ μόνος εἶσαι Θεὸς ἀληθὴς, καὶ Βασιλεὺς φοβερὸς, ὅπου δύνεσαι νὰ θανατώσῃς ὅλους τοὺς δυνάστας, καὶ ἄρχοντας.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Ἰδιθούμ. Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ, ΟϚʹ.

ΤΟῦτον τὸν Ψαλμὸν ἐσύνθεσεν ὁ Ἀσάφ, προγνωρίσας ἐκ Προφητικοῦ Πνεύματος τὴν αἰχμαλωσίαν, ὅπου ἔμελλον νὰ πάθουν οἱ Ἑβραῖοι ἀπὸ τὸν Ναβουχοδονόσορ· καὶ προλέγει καὶ τὴν ἐπάνοδον. Ἐσχημάτισε δὲ τὰς ῥήσεις, πῶς ἐπροσηύχοντο μετὰ τὴν λύτρωσιν, ὑμνοῦντες τὸν Κύριον. Ἔτι πέρνεται ὁ Ψαλμὸς, καὶ ἐννοεῖται διʼ ἐκείνους ὅπου φεύγουν τὰς παγίδας τοῦ διαβόλου, καὶ ἐπιστρέφουσι πρὸς μετάνοιαν. Λέγει δὲ καὶ τὴν ἀναβίωσιν τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος, καὶ τὴν συναγωγὴν τῶν Ἐθνῶν εἰς μίαν ἑνότητα.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Σπουδαίως ἀνέπεμψα τὴν δέησίν μου πρὸς Κύριον, καὶ συντόμως τὴν αἴτησιν ἔλαβον.

2. Εἰς ὀδύνας, καὶ θλίψεις βασανιζόμενος, ἐζήτησα μὲ σπουδὴν πολλὴν τοῦ Θεοῦ ἐπικουρίαν, καὶ ταχεῖαν βοήθειαν:

3. Ὁ Σύμμαχος: Ἡ χείρ μου νυκτὸς ἐκπεταμένη διηνεκῶς. Τὴν νύκτα ὁποῦ εἶναι ἡσυχία, ὑψώνω τὰς χεῖρας εἰς προσευχὴν, δεόμενος τοῦ Θεοῦ, νὰ μὲ σπλαγχνισθῇ· καὶ δὲν ἐγελάσθηκα, ἀλλὰ ἐπέτυχα φιλανθρωπίας, καθὼς ἤλπισα:

4. Καὶ κατὰ ἀλήθειαν καθὼς ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος δὲν εὕρηκα, οὔτε ἔστεργα νὰ εὕρω εἰς κανένα κτίσμα τινὰ παράκλησιν, οὕτω γνωρίσας εἰς τὴν μελέτην τοῦ Θεοῦ γλυκυτάτην ἀπόλαυσιν, ἠκολούθησα τὴν πνευματικὴν αὐτὴν ἐργασίαν· εἰς τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι τόσην ἡδονὴν, ὁποῦ ὀλιγοψυχᾷ ἡ ψυχή μου, καὶ τήκεται ἀπὸ τὴν γλυκύτητα:

5. Φυλακὰς λέγει τὰς διαιρέσεις, καὶ χωρισμοὺς τῆς νυκτός. Μὲ τὰ ὁποῖα δηλοῖ, πῶς ἀγρύπνω ὅλην τὴν νύκτα, μελετῶντας, καὶ προσευχόμενος.

6. Πολλάκις μὲν ἐταράχθηκα ἔσωθεν καὶ ἐθλίβηκα, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐφανέρωσα ἔξωθεν.

7. Ἐνθυμήθηκα τὰς προτέρας εὐεργεσίας, ὁποῦ οἱ Προπάτορές μας ἀπήλαυσαν, καὶ μελετῶν αὐτὰς, καὶ ἐρευνῶντας τὴν νύκτα εἰς τὴν καρδίαν μου, εἶχα πολλὴν ἀπορίαν, καὶ δισταγμὸν εἰς τοῦτο, νομίζωντας, μήπως καὶ μᾶς ἐμίσησες, καὶ παντελῶς τὰ καθ' ἡμᾶς ἀπηγόρευσες.

8. Διατοῦτο δὲν μᾶς βοηθᾶς ὡς τὸ πρότερον Κύριε, ἀλλὰ τελείως ἀπέκοψας τὸ ἔλεός σου, καὶ τὰ καθ' ἑκάστην γενεὰν ῥήματα, καὶ οἱ λόγοι σου ἐτελείωσαν, καὶ δὲν μᾶς σπλαγχνίζεσαι.

Τὸ Κείμενον.

1. Φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα, φωνῇ μου πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ προσέσχε μοι.

2. Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν Θεὸν ἐξεζήτησα.

3. Ταῖς χερσί μου νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠπατήθην.

4. Ἀπηνήνατο παρακληθῆναι ἡ ψυχή μου. Ἐμνήσθην τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐφράνθην. Ἠδολέσχησα, καὶ ὠλιγοψύχησε τὸ πνεῦμά μου.

5. Προκατελάβοντο φυλακὰς οἱ ὀφθαλμοί μου.

6. Ἐταράχθην, καὶ οὐκ ἐλάλησα.

7. Διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας, καὶ ἔτη αἰώνια, ἐμνήσθην, καὶ ἐμελέτησα. Νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἠδολέσχουν, καὶ ἔσκαλλε τὸ πνεῦμά μου.

8. Μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀπώσεται Κύριος, καὶ οὐ προσθήσει τοῦ εὐδοκῆσαι ἔτι; ἢ εἰς τέλος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει; συνετέλεσε ῥῆμα ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν.

9. Μὴ ἐπιλήσεται τοῦ οἰκτειρῆσαι ὁ Θεός; ἢ συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ τοὺς οἰκτιρμοὺς αὐτοῦ;

9. Ταῦτα ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος διελογιζόμουν, ἀλλὰ πάλιν ἀπὸ τὸ ἄλλο ἐθάῤῥουνα, καὶ ἐψυχαγώγουν ἐμαυτὸν, γινώσκοντας, ὅτι ὡς εὔσπλαγχνος δὲν ἀστοχᾶς τὰ συνήθη ἐλέη σου, οὔτε ἀφίνεις νὰ νικήσῃ ἡ ὀργή σου τοὺς οἰκτιρμούς σου φιλάνθρωπε.

10. Καὶ εἶπα, νῦν ἠρξάμην. Αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου.

10. Ἐγὼ εἶμαι ἡ αἰτία, καὶ ἀρχὴ τῶν κακῶν. ἐγὼ ἔγινα πρόξενος τῶν ἁμαρτιῶν μου· καὶ τώρα παιδεύομαι ἀπὸ τὴν δεξιὰν τοῦ Ὑψίστου, ἀντὶ τῶν εὐεργεσιῶν, καὶ χαρίτων, ὅπου ἐλάμβανον πρότερον. Οὕτως τὸ ἐξηγᾶ ὁ Θεοδώρητος, καὶ λέγει τὴν τιμωρίαν, ἀλλοίωσιν τῆς θείας χειρός· ἥτις ἔχει συνήθειαν, νὰ χαρίζῃ ἀγαθὰ πάντοτε. Ἄλλοι πάλιν Διδάσκαλοι λέγουσι τὴν μετάνοιαν, ἀλλοίωσιν τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου, ὅτι μὲ τὴν θείαν χάριν μισᾷ τὴν κακίαν ὁ ἁμαρτωλὸς, καὶ γίνεται ἐνάρετος.

11. Ἐμνήσθην τῶν ἔργων Κυρίου. Ὅτι μνησθήσομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμασίων σου, καὶ μελετήσω ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασί σου ἀδολεσχήσω.

11. Πλὴν εἰ καὶ ἀνάξιος εἶμαι διὰ τὰς ἁμαρτίας μου, ἀλλὰ ἐνθυμούμενος τὰ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς θαυμάσια ἔργα σου, καὶ μελετῶντας τὴν πολλήν σου ἀγαθότητα Κύριε, λαμβάνω θάῤῥος, καὶ χρηστὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας μου.

12. Ὁ Θεὸς, ἐν τῷ Ἁγίῳ ἡ ὁδός σου. Τίς Θεὸς μέγας, ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν; Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια.

12. Ὁ Σύμμαχος. Ἐν ἁγιασμῷ· ὁ δὲ Ἀκύλας ἐν ἡγιασμένῳ. ἤγουν Ἁγίοις ἐγνώρισας τὴν δύναμίν σου, πόσον εἶσαι μέγας· ἐπειδὴ σὺ μόνος ποιεῖς ἔργα ἐξαίσια, καὶ θαυμασιώτατα.

13. Ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς τὴν δύναμίν σου. ἐλυτρώσω ἐν τῷ βραχίονί σου τὸν λαόν σου, τοὺς υἱοὺς Ἰακὼβ, καὶ Ἰωσήφ.

13. Αὐτὰ λέγει διὰ τὴν Ἔξοδον, ὅταν ἐλύτρωσε τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Βραχίονα λέγει τὸ στεῤῥὸν τῆς θείας προμηθείας. Κυρίως δὲ, βραχίων τοῦ Πατρὸς ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος λέγεται. Υἱοὺς δὲ Ἰακὼβ λέγει τοὺς Ἑβραίους, ὅτι ἐκεῖνον εἶχασι πρόγονον, καὶ πάλιν ἀπὸ τὸν Ἰωσὴφ ἔγιναν περιφανέστεροι.

14. Εἴδοσάν σε ὕδατα ὁ Θεὸς, εἴδοσάν σε ὕδατα, καὶ ἐφοβήθησαν.

14. Τὴν κόκκινην θάλασσαν λέγει, ὅπου ἐφοβήθη τὸ θεῖον πρόσταγμα, καὶ ἔγινε τεῖχος εἰς δύο μέρη μὲ τρόπον φοβερὸν, καὶ θαυμάσιον.

15. Ἐταράχθησαν ἄβυσσοι πλῆθος ἤχους ὑδάτων. Φωνὴν ἔδωκαν αἱ νε-

15. Ὁ Σύμμαχος λέγει· ἦχον ἔδωκεν αἰθήρ. ἤγουν ὁ κτύπος ἠκούετο εἰς τὸν ἀέρα· Βέλη δὲ διαπορευόμενα, τὰς τιμωρίας ὅπου

ἐπι-

ἔπιπτον εἰς τοὺς Αἰγυπτίους, ὥσπερ σαΐτταις, ϗ χάλαζαι, ϗ ἐκτυποῦσαν εἰς τὰ ὅπλα τως· ϗ ἐφαίνονταν ὡς ἀστραπαὶ, ϗ ἐτρόμαξεν ἡ γῆ. ἤγουν ἠκούσθη αὐτὴ ἡ θαυματουργία εἰς ἅπαντας, ϗ ἐτρόμαξαν.

φέλαι. Καὶ γὰρ τὰ βέλη σου διαπορεύονται.

16. Φωνὴν δὲ ἐν τῷ τροχῷ λέγει τὴν συστροφὴν τῶν Αἰγυπτίων ἐπὶ τὰ ἅρματα.

16. Φωνὴ τῆς βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ. Ἔφαναν αἱ ἀστραπαί σου τῇ οἰκουμένῃ. Ἐσαλεύθη, καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ.

17. Καὶ ὡδήγησας τοῦτον πανσόφως τὸν Λαόν σου, μὲ τὸν θαυμάσιον αὐτὸν τρόπον, ϗ ὁδοιπορίαν θαλάσσιον, ὅπου ἴχνος δὲν ἐφαίνη τῶν θείων ποδῶν σου, ἤγουν ἀοράτως τὴν πρᾶξιν ἐτέλεσας, ϗ μᾶς ὡδήγησες διὰ Μωϋσέως, ϗ Ἀαρὼν ὡς πρόβατα τῆς ποίμνης σου. Τὰ αὐτὰ ἠμπορεῖ νὰ νοήσῃ πᾶς φιλομαθὴς ϗ δι' ἡμᾶς τὸν Νέον Ἰσραήλ. Νεφέλας τοὺς Ἀποστόλους, ϗ ἀστραπὰς, ὡς πεπληρωμένους Ἁγίου Πνεύματος. Βέλη τὰς φθογγὰς, ϗ λόγους αὐτῶν κατὰ παθῶν, ϗ δαιμόνων. Φωνὴν δὲ βροντῆς τὸν Θεολόγον Ἰωάννην. Τροχὸν τὸν Κόσμον, εἰς τὸν ὁποῖον τὸ ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος ἐβρόντησεν. Ὁμοίως ϗ τ' ἄλλα ὅλα ἠμποροῦμεν εὐλόγως νὰ τὰ νοήσωμεν εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην. Ἐπειδὴ καθὼς ἐκεῖ ἐπράχθησαν αἰσθητῶς, οὕτω ϗ εἰς ἡμᾶς νοητῶς. Διέβημεν τὴν τῶν παθῶν ἀγριαίνουσαν θάλασσαν, ϗ διὰ τοῦ Θείου Βαπτίσματος ἐπνίξαμεν τὸν νοητὸν Φαραὼ διάβολον, καὶ ἤλθομεν εἰς τὴν ὄντως γῆν τῆς ἐπαγγελίας, τὴν Νέαν Σιὼν, τὴν θαυμασιωτέραν τῆς παλαιᾶς ἀσυγκρίτως, ϗ ἐνδοξοτέραν. Ἡ ὁποία θέλει εἶσαι στερεὰ, ϗ ἀκίνητος, ἀεὶ, ϗ πάντοτε διαμένουσα ἀβλαβὴς, ϗ ἀποίμαντος ἀπὸ αἰσθητὰ, ϗ νοητὰ θηρία· ταῖς εὐπροσδέκτοις πρεσβείαις τῆς Ἀειπαρθένου, Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ϗ πάντων τῶν Ἁγίων. Ἀμήν.

17. Ἐν τῇ θαλάσσῃ αἱ ὁδοί σου, καὶ αἱ τρίβοι σου ἐν ὕδασι πολλοῖς, καὶ τὰ ἴχνη σου οὐ γνωσθήσονται. Ὡδήγησας ὡς πρόβατα τὸν λαόν σου, ἐν χειρὶ Μωϋσῆ, καὶ Ἀαρών.

Δόξα.

Κάθισμα, Ι'.

Συνέσεως τῷ Ἀσάφ. Ψαλμός. ΟΖ'.

ΔΙδωντας ὁ Θεὸς τὸν παλαιὸν Νόμον τοῖς Ἰουδαίοις, ἐπρόσταξεν αὐτοὺς, νὰ διδάσκουσι τὰ τέκνα, ϗ ἔγγονα, νουθετοῦντες, ϗ ἐνθυμίζοντες αὐτοῖς τὰς ἑορτὰς, καὶ εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ μὴ γίνωνται ἀγνώμονες. Λοιπὸν εἰς τὸν Ψαλμὸν τοῦτον ἡ προφητικὴ χάρις ἐνθυμίζει τὰς μεγάλας χάριτας ὅπου ἔκαμεν ὁ Παντοδύναμος πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας, ϗ τὴν ἀχάριστον γνώμην, ὅπου ἔδειξαν αὐτοὶ πρὸς τὸν πλουσιοπάροχον εὐεργέτην.

Τὸ Κείμενον.

1. Προσέχετε λαός μου τῷ νόμῳ μου, κλίνατε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.

2. Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου· φθέγξομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς.

3. Ὅσα ἠκούσαμεν, καὶ ἔγνωμεν αὐτά, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν διηγήσαντο ἡμῖν. Οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν.

4. Ἀπαγγέλλοντες τὰς αἰνέσεις τοῦ Κυρίου, καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ἐποίησε.

5. Καὶ ἀνέστησε μαρτύριον ἐν Ἰακώβ, καὶ νόμον ἔθετο ἐν Ἰσραήλ.

6. Ὅσα ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν, τοῦ γνωρίσαι αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν.

7. Ὅπως ἂν γνῷ γενεὰ ἑτέρα, υἱοὶ τεχθησόμενοι, καὶ ἀναστήσονται, καὶ ἀπαγγελοῦσιν αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν.

8. Ἵνα θῶνται ἐπὶ τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα αὐτῶν, καὶ μὴ ἐπιλάθωνται τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν.

9. Ἵνα μὴ γένωνται ὡς οἱ πατέρες αὐτῶν, γενεὰ

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἀκούσατε ἐπιμελῶς Ἀδελφοί, καὶ τέκνα μου ὡς Νόμον τινά, τὴν ψυχωφελῆ μου ταύτην παραίνεσιν; καὶ προθύμως ἐνωτίσασθε τὰ λεγόμενα:

2. Ἐπειδὴ τοὺς Πατέρας κατηγορεῖ διὰ νὰ ὠφελήσῃ τοὺς παῖδας, παραβολὴν ἐκάλεσε τὴν διήγησιν, αἰνιγματώδη προσφέρουσαν τὴν ὠφέλειαν:

3. Ταῦτα ἐδίδαξαν ἐξ ἀρχῆς οἱ προπάτορες μας; ὡς αὐτόπται τούτων, τοὺς παῖδας αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ πάλιν τοὺς ἐγγόνας. Ἀπὸ τοὺς ὁποίους κατὰ διαδοχὴν ἦλθεν εἰς ἡμᾶς ἡ διήγησις; διὰ νὰ μὴ μείνουν ἀπόκρυφα, καὶ ἄγνωστα εἰς τὴν ἐρχομένην γενεὰν τοιαῦτα μυστήρια:

4. Ἀλλὰ μὲ πολλὴν δοξολογίαν, καὶ αἶνον Θεοῦ, καὶ μεγάλην ἔκπληξιν τῆς αὐτοῦ μεγαλειότητος, καὶ δυνάμεως, νὰ ἀναγγέλλωνται αἱ αἰνέσεις τοῦ Κυρίου, καὶ τὰ ἐξαίσιά του θαυμάσια, ὅπου εἰς διαφόρους καιρούς, καὶ τόπους ἐτέλεσεν, ὡς πάντα δυνάμενος:

5. Μαρτύριον καλεῖ τὴν σκηνήν, ὅπου ἔκαμαν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ εἶχε τὰς πλάκας τοῦ Νόμου. Λέγει οὖν, ταῦτα γράφομεν κατὰ τὸ πρόσταγμα, καὶ ἐντολήν, ὅπου μᾶς ἔδωκε:

6. Καθὼς ἐπαράγγειλε τῶν Πατέρων μας; νὰ τὰ διηγοῦνται εἰς τοὺς ἐγγόνους, ὡς κλῆρον τινά; νὰ τὰ ἠξεύρουν ὅλοι; νὰ τὰ φυλάγουσιν:

7. Καὶ αὐτοὶ πάλιν τὰ ἐδήλωσαν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους· καὶ οὕτως ἔμεινεν ἀνεξάλειπτος ἡ τούτων ἐνθύμησις.

8. Τίς δὲ ὁ τῆς Διδασκαλίας καρπός; Ἵνα μανθάνοντες τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, καὶ πόσα ἀγαθὰ χαρίζει εἰς τοὺς δούλους του, ἔχωσιν εἰς αὐτὸν βεβαίαν ἐλπίδα; ἐνθυμοῦντες τὰ γεγενημένα θαυμάσια; καὶ οὕτω νὰ φυλάγουν τὰς ἐντολάς του ἀπαραστάλευτα:

9. Ὅτι μανθάνοντες ἀπ' ἐδῶ τὴν ἀχάριστον γνώμην τῶν Πατέρων αὐτῶν, ὅπου διὰ νὰ πα-

ρέβουν

ρέβουν τὸν Νόμον οἱ σκολιοὶ, ϗ διπρόσωποι, τὸν Θεὸν εἰς ὀργὴν παρεκίνησαν· δεὺ τοὺς θέλουν μιμηθῆ οἱ ἀπόγονοι, νὰ ἀθετήσουν αὐτοῦ τὰ σωτήρια προστάγματα.

10. Ὅτι ἐκεῖνοι δὲν εἴχασιν εἰς τὸν Θεὸν βεβαίαν τὴν πίστιν, ὡς ἔπρεπε. καθὼς εἶναι ϗ τώρα οἱ τῶν αἱρέσεων ἔξαρχοι· διατὶ καθὼς ἦσαν ἐκεῖνοι τότε, οὕτω ϗ αὐτοὶ τώρα ἐξέκλιναν ἀπὸ τὴν ἀληθειαν ὁδὸν, τοῖς θείοις νόμοις ἐναντιούμενοι.

11. Τὴν φυλὴν τοῦ Ἐφραὶμ κατηγορεῖ ξέχωρα, ὅτι αὐτοὶ εἰδωλολάτρησαν περισσότερον, στήσαντες τὰς δαμαλίδας· ὅθεν ἔκαμαν τὰς ἐννέα Φυλὰς ϗ ἐπαρανόμησαν.

12. Ἐλέγχει, ϗ τὴν δειλίαν αὐτῶν, οἵτινες ἦσαν ἀνδρειωμένοι εἰς τὸ δοξάρι, ϗ εἰς τὰ ἄλλα ἄρματα, ἔπειτα ἔφυγαν μὲ αἰσχύνην ἀπὸ τὸν πόλεμον, διατὶ δὲν ἐφύλαξαν τοῦ Θεοῦ τὸν Νόμον οἱ ἄνομοι.

13. Ἀλλὰ ἀστόχησαν οἱ ἀχάριστοι τὰς εὐεργεσίας, ὁποῦ τοὺς ἔκαμε, ϗ τὰ θαυμάσια ὁποῦ ἐτέλεσεν ἔμπροσθεν τῶν Πατέρων αὐτῶν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ταύνης δὲ ἐλέγετο ἡ ἀρχαία πόλις τῶν Αἰγυπτίων, ὅπου ἐκατοίκα ὁ Βασιλεύς· ϗ ἐκεῖ ἀπέξω εἰς τὴν πεδιάδα ἔγιναν τὰ θαυμάσια.

14. Μὲ συντομίαν διηγᾶται τὴν τῶν θείων θαυμάτων διήγησιν, ϗ μάλιστα τὸ μεγαλήτερον ἀπὸ ὅλα· Ἐπειδὴ ἔσχισε μὲ τὸ πρόσταγμά του τὴν θάλασσαν, ἥτις ἐστέκετο στερεὰ εἰς δύο μέρη, ὥσπερ νὰ ἦτον εἰς ἕνα ἀσκὸν μέσα, ϗ δὲν ἐχύνετο.

15. Καὶ τὴν μὲν ἡμέραν τοὺς ἔστειλε μίαν νεφέλην, ὁποῦ τοὺς ὁδήγα, ϗ ἐσκέπαζε, νὰ μὴ τοὺς καίῃ ὁ Ἥλιος, καὶ πάλιν τὴν νύκτα τοὺς ἐφώτιζεν ὁ στύλος τοῦ πυρός· ὅστις ἐδίωκε τὸ σκότος, ϗ ἐπορεύοντο νὰ μὴ σφάλλωσι.

16. Καὶ ὅταν ἤθελαν διψήσῃ εἰς τὴν ἔρημον, ἐπρόσταζε τὰς πέτρας, ϗ εὔγαναν τόσον νερὸν, ὁποῦ ἔτρεχεν ὡς ποταμὸς, ϗ ἔπιναν ἅπαντες, ϗ ἐχόρταιναν.

σκολιὰ, ϗ παραπικραίνουσα.

10. Γενεά, ἥτις οὐ κατέθυνε τὴν καρδίαν ἑαυτῆς, ϗ οὐκ ἐπιστώθη μετὰ τοῦ Θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτῆς.

11. Υἱοὶ Ἐφραὶμ ἐντείνοντες, καὶ βάλλοντες τόξοις.

12. Ἐστράφησαν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου. Οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ οὐκ ἠβουλήθησαν πορεύεσθαι.

13. Καὶ ἐπελάθοντο τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ, ϗ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, ὧν ἔδειξεν αὐτοῖς. Ἐναντίον τῶν πατέρων αὐτῶν, ἃ ἐποίησε θαυμάσια ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἐν πεδίῳ Τάνεως.

14. Διέρρηξε θάλασσαν, καὶ διήγαγεν αὐτούς. παρέστησεν ὕδατα ὡσεὶ ἀσκόν.

15. Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ πυρός.

16. Διέρρηξε πέτραν ἐν ἐρήμῳ, ϗ ἐπότισεν αὐτοὺς ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ. Καὶ ἐξήγαγεν ὕδωρ ἐκ πέ-

τρας,

τρας, καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμοὺς ὕδατα.

17. Καὶ προσέθεντο ἔτι τοῦ ἁμαρτάνειν αὐτῷ. Παρεπίκραναν τὸν ὕψιστον ἐν ἀνύδρῳ.

18. Καὶ ἐξεπείρασαν τὸν Θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, τοῦ αἰτῆσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν.

19. Καὶ κατελάλησαν τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπον. Μὴ δυνήσεται ὁ Θεὸς ἑτοιμάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ; ἐπεὶ ἐπάταξε πέτραν, καὶ ἐῤῥύησαν ὕδατα, καὶ χείμαῤῥοι κατεκλύσθησαν; μὴ καὶ ἄρτον δύναται δοῦναι; ἢ ἑτοιμάσαι τράπεζαν τῷ λαῷ αὐτοῦ.

20. Διατοῦτο ἤκουσε Κύριος, καὶ ἀνεβάλετο, καὶ πῦρ ἀνήφθη ἐν Ἰακὼβ, καὶ ὀργὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

21. Ὅτι οὐκ ἐπίστευσαν ἐν τῷ Θεῷ, οὐδὲ ἤλπισαν ἐπὶ τὸ σωτήριον αὐτοῦ.

22. Καὶ ἐνετείλατο νεφέλαις ὑπεράνωθεν, καὶ θύρας οὐρανοῦ ἀνέῳξε. Καὶ ἔβρεξεν αὐτοῖς μάννα φαγεῖν.

23. Καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς. Ἄρτον

17. Ἀλλ' αὐτοὶ οἱ ἀχάριστοι, ἀντὶ ἀμοιβῆς, ὁποῦ ἔπρεπε νὰ τοῦ ἀνταποδώσουν εἰς τόσας εὐεργεσίας, καὶ χάριτας, ἔπεσον πάλιν εἰς διάφορα ἁμαρτήματα, καὶ παρεπίκραναν τὸν Ὕψιστον εἰς τὴν ἔρημον.

18. Καὶ ὡς πονηροὶ καὶ δύσπιστοι, εἴχασι πάλιν ἀμφιβολίαν εἰς τὴν θείαν δύναμιν, καὶ ἠθέλησαν νὰ τὴν δοκιμάσουν, ζητοῦντες φαγητὰ εἰς τὴν χρείαν τως.

19. Πλὴν δὲν ἔκαμαν δέησιν μὲ ταπείνωσιν· ἀλλ' ὡς ἀναίσχυντοι, καὶ ἀπειθεῖς τὸν ἐκαταλάλησαν, λέγοντες. Μὴ νὰ δύναται ὁ Θεὸς νὰ μᾶς θρέψῃ, διατί εὔγαλεν ἀπὸ τὸν λίθον τὰ ὕδατα; Τοῦτέστι, νὰ εὐγάλῃ ὕδωρ ἀπὸ τὴν γῆν εἶναι εὔκολον, ἐπειδὴ εἰς κάθε τόπον νὰ σκάψῃ τινὰς, τὸ εὑρίσκει. Ἀμὴ τὸ ψωμὶ ἔχει ἄρχητα νὰ φυτρώσῃ, καὶ νὰ θραφῇ. Λοιπὸν πῶς νὰ μᾶς χορτάσῃ ὅλους τοσοῦτον εὔκολα;

20. Ταῦτα αὐτῶν λογιζομένων, ἐγνώρισεν ὁ καρδιογνώστης τὰς βλασφημίας τως· καὶ ἀγανακτήσας ἐσκανδαλίσθη· καὶ ἀποφάσισε, νὰ μήτους ἀφήσῃ νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν γῆν ὁποῦ τοὺς ἔταξεν, ἀλλὰ νὰ τοὺς δώσῃ μεγάλην παίδευσιν. Πλὴν δὲν τοὺς ἐξωλόθρευσε σύντομα, διὰ νὰ τραβίσουν οἱ παῖδές τως.

21. Τὴν ὁποίαν παίδευσιν τοὺς ἔδωκε, διατὶ δὲν τὸν ἐπίστευσαν, οὔτε ἤλπισαν εἰς αὐτὸν, πῶς δύναται νὰ τοὺς δώσῃ πᾶσαν βοήθειαν.

22. Καθὼς ὅταν ἔχωμεν ἡμεῖς τίποτας βρώσιμον, τὸ φυλάγομεν κεκλεισμένον, οὕτως εἶπε πῶς ἤνοιξε τὰς θύρας, ὥσπερ νὰ εἶχε τὰ ἀγαθὰ φυλαγμένα, καὶ τότε ἐπρόσταξε τὰ νέφη, καὶ ἔβρεξαν αὐτοῖς τὸ μάννα.

23. Ἄρτον Ἀγγέλων λέγει, ὄχι πῶς τὸν τρώγουν οἱ Ἄγγελοι, ἀλλ' ὅτι οὐρανόθεν κα-

πλῆθεν· καθὼς λέγει καὶ τὰ πετόμενα τοῦ ἀέρος ἡ Θεία Γραφὴ, πετεινὰ τοῦ Οὐρανοῦ.

24. Καὶ τοὺς ἔστειλε τοῦτην τροφὴν, ὁποῦ ἐχορτάσθησαν. Πρῶτον ἠθέλησε νὰ δείξῃ τὴν δύναμίν του, διὰ νὰ ἐλέγξῃ τὴν ἀπιστίαν τως, καὶ ὕστερα νὰ τοὺς παιδεύσῃ ὡς ἔπρεπεν.

25. Ἐπρόσταξεν οὖν τοὺς ἀνέμους, καὶ ἅρπαξαν πανταχόθεν πετεινὰ, καὶ κρέατα πλῆθος ἄπειρον.

26. Καὶ ἔπιπτον τριγύρου εἰς τὰς σκηνὰς, καὶ κατοικίας τως, διὰ νὰ τὰ μαζώνουν χωρὶς κόπον.

27. Λοιπὸν ἔφαγαν, καὶ ἐχόρτασαν οἱ ἀχόρταγοι, καὶ πᾶσαν τως ἐπιθυμίαν ἐτέλεσαν.

28. Ἔπειτα ἀφ' οὗ τοὺς ἔκαμε, καὶ ἔγνωσαν ἐμπράκτως τὴν πολλὴν αὐτοῦ δύναμιν, τότε τοὺς ἔδωκε καὶ τὴν πρέπουσαν κόλασιν· ἀποστείλας εἰς αὐτοὺς τὴν δικαίαν του ὀργὴν, ὅταν εἶχαν ἀκόμι τὴν βρῶσιν εἰς τὸ μιαρόν τως στόμα, καὶ ἀποκτείνας τοὺς πλουσιωτέρους, καὶ ἐκλεκτοὺς τοῦ Λαοῦ, τοὺς ἐμπόδισε μὲ τὸν θάνατον, νὰ μὴν ὑπάγουν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

28. Πλὴν μὲ ὅλα ταῦτα τὰ σημεῖα δὲν ἐσωφρονήσθησαν οἱ ἀσύνετοι, ἀλλὰ πάλιν ἔπεσαν εἰς διάφορα ἁμαρτήματα, καὶ δὲν ἐπίστευον τῶν κατασκόπων, ὁποῦ ὑπῆγαν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ εἴχασιν ἀμφιβολίαν, νομίζοντες πῶς τοὺς ἐγέλασεν ὁ Θεὸς, καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ τοὺς ὑπάγῃ κατάδιον· καὶ οὕτως ἐπερνοῦσαν ἀνωφελῶς εἰς μάταια, καὶ ἀκερδῆ πράγματα. Ὅθεν μετὰ

Ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος.

24. Ἐπισιτισμὸν ἀπέστειλεν αὐτοῖς εἰς πλησμονήν.

25. Ἀπῆρε νότον ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἐπήγαγεν ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ λίβα. Καὶ ἔβρεξεν ἐπ' αὐτοὺς ὡσεὶ χνοῦν σάρκας, καὶ ὡσεὶ ἄμμον θαλασσῶν πετεινὰ πτερωτά.

26. Καὶ ἐπέπεσον ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν, κύκλῳ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν.

27. Καὶ ἔφαγον, καὶ ἐνεπλήσθησαν σφόδρα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ἤνεγκεν αὐτοῖς. Οὐκ ἐστερήθησαν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν.

28. Ἔτι τῆς βρώσεως οὔσης ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. Καὶ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτοὺς. καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ἰσραὴλ συνεπόδισεν.

29. Ἐν πᾶσι τούτοις ἥμαρτον ἔτι, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ. Καὶ ἐξέλιπον ἐν ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπουδῆς.

30. Ὅταν

σπουδῆς ἐτελείωναν αἱ ἡμέραι αὐτῶν, καὶ ἀπέθνησκον.

30. Ὅταν ἀπέκτεινεν αὐτὺς, τότε ἐζήτουν αὐτὸν, καὶ ἐπέστρεφον, καὶ ὤρθριζον πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ ἐμνήσθησαν, ὅτι ὁ Θεὸς βοηθὸς αὐτῶν ἐστι, καὶ ὁ Θεὸς ὁ ὕψιστος λυτρωτὴς αὐτῶν ἐστιν.

30. Ὅταν ἐλάμβανον τὰ ἀγαθὰ, δεν αἰσθάνονταν, νὰ γνωρίσυν τὸν εὐεργέτην, ἀλλὰ μόνον ὅταν τὺς ἔστειλε τὴν παίδευσιν, τότε ἔβαναν μεσίτας τὸν Μωϋσέα, καὶ Ἀαρὼν, νὰ τὺς συγχωρήσῃ ὡς εὔσπλαγχνος.

31. Καὶ ἠγάπησαν αὐτὸν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τῇ γλώσσῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο αὐτῷ. ἡ δὲ καρδία αὐτῶν ὐκ εὐθεῖα μετ' αὐτῦ, ὐδὲ ἐπιστώθησαν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτῦ.

31. Ἀλλὰ καὶ τότε δεν ἦτον ὀρθὴ ἡ γνώμη τως, μόνον μὲ λόγια ἔτασσαν, νὰ μὴ πταίσυσι πλέον εἰς τὸ μέλλον, ἀμὴ οἱ λογισμοί τως δεν ἦσαν βέβαιοι, ὐ δὲ πιστὴ ἡ καρδία τως. Διατῦτο καὶ ὁ Θεὸς τὺς λέγει εἰς τὸν Ἠσαΐαν. ὗτος ὁ Λαὸς μὲ τὰ χείλη μὲ τιμᾷ, ἀμὴ ἡ καρδία τυ ἀπέχει μακρὰν ἀπὸ λόγυ μυ.

32. Αὐτὸς δὲ ἐστιν οἰκτίρμων, καὶ ἱλάσκεται ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν, καὶ ὐ διαφθερεῖ.

32. Πλὴν αὐτὸς εἶναι ἐλεήμων, καὶ Πανάγαθος, καὶ δεν τυς ἐπαίδευσεν ὡς τὺς ἔπρεπεν, ὗτε τὺς ἐξωλόθρευσε τέλεια.

33. Καὶ πληθυνεῖ τῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν αὐτῦ, καὶ ὐχὶ ἐκκαύσει πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτῦ.

33. Μάλιστα μὲ εὐσπλαγχνίαν ὑπερβάλλυσαν ἐσυγκέρασε τὸν θυμὸν αὐτῦ, καὶ τὴν ὀργὴν αὐτῦ κατεπράϋνεν.

34. Καὶ ἐμνήσθη, ὅτι σάρξ εἰσι πνεῦμα πορευόμενον, καὶ ὐκ ἐπιστρέφον.

34. Ἐνθυμύμενος τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως αὐτῶν, ὅτι εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀποθαίνυσι, χωρὶς νὰ ἐπιστρέψυν ὄπισθεν. Ἤ ὡς σαρκικοὶ ἁμαρτάνυσι, καὶ χωρὶς τῆς θείας χάριτος δεν ἐπιστρέφυσι πρὸς μετάνοιαν.

35. Ποσάκις παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ; Παρώργισαν αὐτὸν ἐν γῇ ἀνύδρῳ; καὶ ἐπέστρεψαν, καὶ ἐπείρασαν τὸν Θεὸν, καὶ τὸν Ἅγιον τῦ Ἰσραὴλ παρώξυναν.

35. Μὲ αὐτὰ ὅλα τὰ ὑποδείγματα, μας διδάσκει ὁ Προφήτης τὴν θείαν μακροθυμίαν, καὶ τὴν τῶν Ἰυδαίων μοχθηρὰν γνώμην, καὶ ψυχὴν ἀχάριστον, καθὼς εἰς διαφόρυς τόπυς τῆς Παλαιᾶς φαίνεται, καὶ πότε μεν τὸν μόσχον ἐθεοποίησαν, πότε δὲ τῷ Βεελφεγὼρ ἐτελέσθησαν. Ἄλλοτε κατὰ Μωϋσέως τυραννίδα ἐμελέτησαν. Λαβόντες τὸ μάννα εἰς τροφὴν, ἀχαρίστησαν· καὶ μὲ ἄλλυς τρόπυς διαφόρως τὸν Εὐεργέτην παρώργισαν οἱ ἀγνώμονες.

36. Ἀστοχήσαντες τὰς προτέρας εὐεργεσίας αὐτοῦ, καὶ μηδεπόσως τὴν πολλήν του δύναμιν λογιζάμενοι, μὲ τὴν ὁποίαν ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν Αἰγυπτίων (ὁποῦ τοὺς ἔθλιβαν) τοὺς ἐλύτρωσε. Τὰς ὁποίας θαυματουργίας τοῦ εὐεργέτου, θέλω πάλιν νὰ σᾶς διηγηθῶ πρὸς ὠφέλειαν.

37. Ἡ Τάνης εἶχε τοῦ Φαραὼ τὰ Βασίλεια, καὶ ἐκεῖ ὁ Μέγας Μωϋσῆς τοῖς Αἰγυπτίοις τὰς τιμωρίας προσήνεγκε.

38. Καὶ πρῶτον μὲν ἐμετάβαλε τὰ ὕδατά τως ὅλα εἰς αἵματα, οὐ μόνον τὰ τρεχάμενα, ἀλλὰ καὶ τὰς στέρνας, καὶ πηγάδια ἅπαντα· διὰ νὰ βασανίζῃ μὲ τὴν δίψαν τοὺς ἀντιλέγοντας.

39. Ἔστειλέ τους σκυλομύγαις, ὁποῦ ἐδάκνασαν φοβερά· καὶ βατράχους, ὁποῦ τοὺς ἔδιδαν πικρὰς ὀδύνας. καὶ ἀκρίδας, οἵτινες ἔτρωγαν τοὺς καρποὺς, ὁποῦ ἔμειναν ἀπὸ τὴν ἐρυσίβην· ἥτις εἶναι ἐκείνη ἡ πάχνη, καὶ κακὴ δρόσος, ὁποῦ πίπτει εἰς τὰ σπαρτὰ τὴν ἄνοιξιν, καὶ τὴν λέγουν κοινῶς Σύγκα· ὅστις τὰ καίει ὡς πῦρ, καὶ κάμνεται ἄχρηστα.

40. Ἔρρηξε τόσον μεγάλην πάχνην καὶ χάλαζαν, ὁποῦ ἐχάλασεν οὐ μόνον τοὺς ἀμπελῶνας, τὰς συκίαις, καὶ τ' ἄλλα τως δένδρη, ἀλλὰ καὶ τὰ κτήνη, καὶ ζῶά τως, καὶ τὰ ὑποστατικά τως ὅλα μὲ στίαν κατέκαυσεν.

41. Θυμὸν, ὀργὴν, καὶ θλῖψιν τὰς πικρὰς τιμωρίας ἐκάλεσεν. Ἀγγέλους δὲ πονηροὺς τοὺς ὑπουργοὺς τῆς τιμωρίας, καὶ κολάσεως. Ὄχι νὰ εἶναι κακοὶ εἰς τὴν φύσιν τως, καὶ προαίρεσιν, ἀλλὰ καθὼς καλεῖ πονηρὰν καὶ τὴν ἡμέραν τῆς τιμωρίας. Τοῦτο ἐδήλωσε καὶ ὁ Σύμμαχος. Ὅτι αὐτὶς Ἀγγέλων πονηρῶν, Ἀγγέλων κακούντων ἔγραψεν.

42. Οὐκ ἐκώλυσεν, οὔτε ἐμπόδισεν ἡ φιλανθρωπία τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' ἔδωκε χώραν καὶ τόπον εἰς τὴν δικαίαν παίδευσιν.

36. Οὐκ ἐμνήσθησαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἡμέρας, ἧς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς θλίβοντος.

37. Ὡς ἔθετο ἐν Αἰγύπτῳ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ ἐν πεδίῳ Τάνεως.

38. Καὶ μετέστρεψεν εἰς αἷμα τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ ὀμβρήματα αὐτῶν, ὅπως μὴ πίωσιν.

39. Ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς κυνόμυιαν, καὶ κατέφαγεν αὐτούς· καὶ βάτραχον, καὶ διέφθειρεν αὐτούς. Καὶ ἔδωκε τῇ ἐρυσίβῃ τοὺς καρποὺς αὐτῶν, καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν τῇ ἀκρίδι.

40. Ἀπέκτεινεν ἐν χαλάζῃ τὴν ἄμπελον αὐτῶν, καὶ τὰς συκαμίνους αὐτῶν ἐν τῇ πάχνῃ. Καὶ παρέδωκεν εἰς χάλαζαν τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν τῷ πυρί.

41. Ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, θυμὸν, καὶ ὀργὴν, καὶ θλῖψιν. ἀποστολὴν δι' Ἀγγέλων πονηρῶν.

42. Ὡδοποίησε τρίβον τῇ ὀργῇ αὐτοῦ.

43. Καὶ οὐκ ἐφείσατο ἀπὸ θανάτου τῶν ψυχῶν αὐτῶν. Καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν εἰς θάνατον συνέκλεισε. Καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αὐτῶν, ἀπαρχὴν παντὸς πόνου αὐτῶν ἐν τοῖς σκηνώμασι Χάμ.

43. Ὅτι βλέπων τὴν πονηρὰν γνώμην τους, τοὺς ἔδωκεν ἀφειδῶς τὴν πρέπουσαν παίδευσιν. καὶ πρῶτον μὲν παρέδωκεν τὰ ζῶα εἰς ὄλεθρον, ἔπειτα ἐθανάτωσε τοὺς πρωτοτόκους ἀνθρώπους, ἤγουν ὅσοι ἦσαν πρωτόγεννοι, ἀρχὴ τοῦ πόνου τως. Σημείωμα δὲ Χὰμ τὴν Αἴγυπτον ἐπωνόμασε.

44. Καὶ ἀπῆρεν ὡς πρόβατα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς ὡσεὶ ποίμνιον ἐν ἐρήμῳ· καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐπ' ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἐδειλίασαν· καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐκάλυψε θάλασσα.

44. Τούτων πάντων τῶν σημείων γενομένων εἰς αἰχμὴν τῶν Αἰγυπτίων, ἐτέλεσεν ἄλλα θαυμασιώτερα ὁ Παντοδύναμος Θεὸς, ἀφ' οὗ εὔγαλε τὸν Λαόν του ἀπὸ τὰ βάσανα, καὶ τοὺς ὡδήγησε μὲ τόσην ἀγάπην, καὶ ἀνάπαυσιν εἰς ὅλην ἐκείνην τὴν ἔρημον, καθὼς ὁδηγᾷ εὔας βοσκὸς ἐπιτήδειος εἰς σωτηρίους νομὰς τὰ πρόβατα.

45. Καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς ὄρος ἁγιάσματος αὐτοῦ. Ὄρος τοῦτο, ὃ ἐκτήσατο ἡ δεξιὰ αὐτοῦ,

45. Οὐ μόνον δὲ εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὴν θάλασσαν ἔσχισε θαυμασίως, καὶ τοὺς ἐπέρασε, βυθίσας τοὺς πολεμίους τως ἅπαντας. Αὐτοὺς δὲ ὕπηγεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, καθώς τους ἔταξε· τὴν ὁποίαν ἀπόκτησαν μὲ τὴν πολλὴν αὐτοῦ δύναμιν.

46. Καὶ ἐξέβαλεν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ἔθνη, καὶ ἐκληροδότησεν αὐτοὺς ἐν σχοινίῳ κληροδοσίας,

46. Καὶ τὰ μὲν ἰσχυρὰ Ἔθνη ἐκεῖνα, ἤγουν τοὺς παλαιοὺς οἰκήτορας ἐδίωξεν ἀπ' ἐκεῖ· ἐκείνοις δὲ ἔδωκεν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἀδελφομοίραν τοὺς τόπους ἐκείνων, ὅπου ῥέουσι μέλι, καὶ γάλα. τοὺς ὁποίους ἐμοίρασαν μὲ σχοινία, καθὼς οἱ Ἀδελφοὶ τὰ γονικὰ τῶν Πατέρων τως.

47. Καὶ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.

47. Καὶ κατῴκησαν οἱ Ἰσραηλῖται εἰς τὰ οἴκους τῶν Ἐθνῶν· ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τοὺς ἔδωκε τὴν βοήθειαν, καὶ ἐνίκησαν.

48. Καὶ ἐπείρασαν, καὶ παρεπίκραναν τὸν Θεὸν τὸν ὕψιστον, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο. καὶ ἀπέστρεψαν, καὶ ἠθέτησαν, καθὼς καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν.

48. Ἀλλὰ πάλιν μετὰ τοσαύτας, καὶ τοιαύτας εὐεργεσίας, ἀφ' οὗ ἔλαβον τὴν μακαρίαν ἐκείνην γῆν, ἐπαρέβησαν πάλιν πολλάκις τὸν Νόμον, καὶ παρώξυναν τὸν Κύριον μὲ νεώτερα ἁμαρτήματα· τὴν μοχθηρίαν τῶν Πατέρων αὐτῶν ἐκμιμούμενοι,

49. Ο῞ταν ςραβωθῇ τὸ δοξάριον, δὲν ἀγανεῖ ταῖς σαΐταις ἴσια, οὕτω καὶ αὐτοὶ τῆς διανοίας τὴν ἀθύτητα διαφθείραντες, ἐςράβωσαν, κάμνοντες τὰς ἀφορμὰς τῆς ὠφελείας, βλάβης αἰτίας, καὶ τὰ ἀγαθὰ παρὰ Κυρίου λαμβάνοντες, ἐπροσκυνήσαν ἄψυχα εἴδωλα.

50. Ο῞θεν ὁ Θεὸς δικαίως τοὺς ὑςέρησε τῆς συνήθους προνοίας του, καὶ πολλάκις ἐκαταφρονέθησαν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς τους, καὶ ἐνικοῦνταν ἀπ᾽ αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον.

51. Καὶ ἐμίσησε τὸν τόπον τῆς Σιλώμ, ὅπου τὸν εἶχεν εἰς κατοικίαν του πρόκειτον· καὶ παρέδωκέ τους τοῖς πολεμίοις, καὶ ἔγιναν αἰχμάλωτοι. Ταῦτα φαίνονται εἰς τὴν Βίβλον τῶν Βασιλειῶν σαφέςερον, ὅπου γράφει τὴν παρανομίαν τοῦ Α᾽ρχιερέως Ἠλεὶ, καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ.

52. Τὴν Κιβωτὸν τῆς διαθήκης λέγει καλλονήν· τὴν ὁποίαν τοὺς ἐπῆραν εἰς τὸν πόλεμον οἱ Α᾽λλόφυλοι, καὶ τὴν ἔβαλαν εἰς τὸ εἴδωλον τοῦ Δαγών.

53. Καὶ αὐτὸν τὸν πρῴην ἠγαπημένον του Λαὸν, καὶ κληρονομίαν του ἐμίσησε τόσον, ὅπου ἀφῆκε καὶ τοὺς ἔσφαξαν.

54. Α᾽λλους εἰς τὸ πῦρ παρέδωκεν· ἄλλοι πάλιν ἀπέθαναν εἰς τόσην σύγχυσιν, ὅπου δὲν ἦτον τινὰς νὰ τοὺς κλαύσῃ, ὅτι πᾶς ἕνας εἶχε τὸν πόνον του.

55. Ο᾽φνεὶ δὲ καὶ Φινεὲς οἱ Ἱερεῖς, ὅπου ἐβαςοῦσαν τὴν Κιβωτὸν ἐσφάγησαν. Καὶ ἁπλῶς, ἀφῆκεν ὅλον του τὸν Λαὸν ὀλίγον καιρὸν, καὶ κατεφρονήθησαν ἀπὸ τὰ Ε῎θνη, διὰ τὴν παρανομίαν τους.

56. Υ῞πνον Θεοῦ καλεῖ τὴν μακροθυμίαν, καὶ κραιπάλην τὴν δικαίαν αὐτοῦ ἀγανάκτησιν. Ο῞τι καθὼς ἡ μέθη δὲν εἶναι ἔμφυτον πάθος, ἀλλὰ ἐπείσακτον, οὕτω καὶ ἡ ὀργὴ δὲν εἶναι πάθος Θεοῦ, ἀλλὰ δικαία τιμωρία. Λέγει οὖν, ὅτι ἀπέθετο τὴν μακροθυμίαν ὁ Κύριος, καὶ ἐφόνευσε τοὺς ἐχθρούς του, δίδοντάς τους ἐκείνην τὴν δεινὴν ἀσθένειαν ὀπίσω

49. Μετεςράφησαν εἰς τόξον ςρεβλόν. καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐν τοῖς βουνοῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν παρεζήλωσαν αὐτόν.

50. Η῎κουσεν ὁ Θεὸς, καὶ ὑπερεῖδε, καὶ ἐξουδένωσε σφόδρα τὸν Ἰσραήλ.

51. Καὶ ἀπώσατο τὴν σκηνὴν Σιλώμ. σκήνωμα, ὃ κατεσκήνωσεν ἐν ἀνθρώποις καὶ παρέδωκεν εἰς αἰχμαλωσίαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν.

52. Καὶ τὴν καλλονὴν αὐτῶν εἰς χεῖρας ἐχθρῶν.

53. Καὶ συνέκλεισεν ἐν ῥομφαίᾳ τὸν Λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερεῖδε.

54. Τοὺς νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγε πῦρ, καὶ αἱ Παρθένοι αὐτῶν οὐκ ἐπενθήθησαν.

55. Οἱ Ἱερεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἔπεσον, καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν οὐ κλαυθήσονται.

56. Καὶ ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν Κύριος, ὡς δυνατὸς, καὶ κεκραιπαληκὼς ἐξ οἴνου. Καὶ ἐπάταξε τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω. ὄνειδος αἰώνιον ἔδωκεν αὐτοῖς.

57. Καὶ ἀπώσατο τὸ σκήνωμα Ἰωσὴφ, καὶ τὴν φυλὴν Ἐφραὶμ οὐκ ἐξελέξατο.

57. Υἱὸς τοῦ Ἰωσὴφ ἦτον ὁ Ἐφραΐμ. Τῶν ὁποίων τὴν φυλὴν ἐμίσησεν ὁ Θεὸς, τὴν τυραννίαν προβλέποντας.

58. Καὶ ἐξελέξατο τὴν φυλὴν Ἰούδα, τὸ ὄρος τὸ Σιὼν ὃ ἠγάπησε.

58. Τὴν δὲ Φυλὴν τοῦ Ἰούδα ἐδιάλεξε, διὰ ῥάβδον τοῦ Ἰεσσαὶ, ἀπὸ τὴν ἀπόγονον τοῦ ὁποίου ἐσαρκώθη ὁ Ὕψιστος, ἤγουν ἀπὸ τὴν Ἀειπαρθένον Μαρίαν, τὸ ὁποῖον μυστήριον, τότε τινὰς δὲν τὸ ἤξευρε, καὶ διὰ νὰ μὴ φθονήσουν ἡ ἄλλαις Φυλαῖς, εἶπεν, ὅτι διὰ τὸ ὄρος τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐπροκρίνεν αὐτὴν τὴν φυλὴν. ὅτι τὸ ὄρος αὐτὸ ἐστέκουνταν διὰ τὸν Ναὸν, ὅπου εἰς αὐτὸ ἐκτίσθηκεν ὕστερον.

59. Καὶ ᾠκοδόμησεν ὡς μονοκέρωτος τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ.

59. Τὸ Λεονκόρνο ἔχει εὐχ μόνον κέρατον, δι᾽ αὐτὸ τὸ ὀνομάζουσι μονόκερων. Εἰς τὸν ὁποῖον ἐπαρωμοίασε τὸν Ναὸν, ἐπειδὴ ᾠκοδομήθη, καὶ ἀφιερώθη τῷ ἑνὶ καὶ μόνῳ Θεῷ. Εἰς τὸν ὁποῖον Ναὸν, καὶ ἡ Κιβωτὸς ἀπὸ τὴν Σιλὼμ μετετέθη ὕστερον.

60. Ἐν τῇ γῇ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.

60. Τὸ ἁγίασμα ἐκεῖνο προεικόνιζε τὴν Ἐκκλησίαν μας, τὴν ὁποίαν ἐθεμελίωσεν ὁ Θεὸς ἀκαταμάχητον, νὰ προσκυνᾶται εἰς αὐτὴν αἰώνια.

61. Καὶ ἐξελέξατο Δαβὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸν ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν προβάτων. ἐξόπισθεν τῶν λοχευομένων ἔλαβεν αὐτὸν, ποιμαίνειν Ἰακὼβ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καὶ Ἰσραὴλ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

61. Καὶ τοῦτο γνώμη φιλοτιμίας, νὰ διαλέξῃ τὸν ταπεινὸν δοῦλόν του Δαβὶδ, ὅστις ἦτον ὑπηρέτης τῶν ἄλλων βοσκῶν, καὶ ἠκολούθα ὄπισθεν εἰς τὰ ἑτοιμόγεννα πρόβατα, καὶ τὸν ἐψήφισε Βασιλέα, νὰ ποιμαίνῃ τὸν Λαὸν τοῦ Ἰακὼβ, καὶ τοῦ Ἰσραὴλ τὴν κληρονομίαν ἅπασαν.

62. Καὶ ἐποίμανεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ. Καὶ ἐν ταῖς συνέσεσι τῶν χειρῶν αὐτοῦ ὡδήγησεν αὐτούς. Δόξα.

62. Ὁ ὁποῖος Δαβὶδ ὡς εὐγνώμων πρὸς τὸν εὐεργέτην, καὶ εὐχρηστος, ἐποίμανε μὲ ἀκακίαν καρδίας, καὶ γνώμην εὔθεον τοὺς Ἰσραηλίτας, καθοδηγῶν αὐτοὺς μὲ θαυμάσιον πρᾶξιν, καὶ σύνεσιν.

ΨΑΛΜΟ'Σ ΤΩ͂ Α'ΣΑ'Φ. ΟΗ'.

ΠΡοβλέπωντας ὁ Μακάριος Α'σὰφ τὰς θλίψεις, καὶ διωγμοὺς, ὅπου ἔκαμεν εἰς τοὺς Ἑβραίους ὁ Α'ντίοχος, ἔγραψε τὸν Ψαλμὸν τοῦτον εἰς εὐχὴν, τὴν ζητμολογίαν σχηματίζωντας, πῶς τὴν λέγουσιν οἱ βασανιζόμενοι Ι'ουδαῖοι, καὶ παραπονοῦνται, ὅτι τὰ Ε'θνη ἠφανίσαν τὴν κληρονομίαν τοῦ Θεοῦ· ἤγουν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας· καὶ τὸν μὲν Ναὸν ἐμίαναν, τὸν δὲ ἐκλεκτὸν Λαὸν τοῦ Θεοῦ ἠχμαλώτευσαν.

Η' Ε'ξήγησις.

1. ΠΡῶτον ὀδύρονται τοῦ Θείου Ναοῦ τὴν ἐρήμωσιν, ἔπειτα τὴν στενοχωρίαν αὐτῶν, καὶ κάκωσιν, λέγοντες. τὰ παράνομα Ε'θνη, Θεέ μας, ἐκατακυρίευσαν τὴν ἐκλεκτὴν πόλιν σου, καὶ τὴν ἐκατάστησαν ὡσὰν μίαν καλύβαν, ὅπου φυλάγουν τὰ πωρικὰ τὸν καιρὸν τοῦ θέρους· καὶ εἰσερχόμενοι εἰς τὸν Θεῖον Ναόν σου, τὸν μολιύουσιν οἱ ἀκάθαρτοι.

2. Καὶ τόσην μανίαν ἔχουσι, καὶ ἀπανθρωπίαν οἱ ἄνομοι, ὅπου κἂν τὰ νεκρὰ σώματα τῶν δούλων σου, ὅπου ἐφόνευσαν, δεν μας ἀφήνουν νὰ θάψωμεν, ἀλλὰ τὰ ἀφίνουν εἰς βρῶσιν τῶν πετεινῶν, καὶ θηρίων, οἱ ὠμότεροι τούτων, καὶ ἀγριώτεροι.

3. Οἵτινες ἐφόνευσαν ἀπὸ τοὺς ἐδικούς μας τόσον πλῆθος, ὅπου τρέχει τριγύρου τῆς πόλεως, ὥσπερ ποτάμι τὸ αἷμα τως, καὶ δεν τολμῶμεν ἀπὸ τὸν φόβον, κἂν τὰ λείψανα νὰ ἐνταφιάσωμεν.

4. Ο'θεν ἐγίνημεν εἰς τὰ Ε'θνη, ὅπου μᾶς σιμορδεύουν, καὶ πολεμοῦσί μας πάντοτε, ὄνειδος καὶ περιγέλασμα οἱ ταλαίπωροι.

5. Εἰς τὸν Νόμον ἐπρόσταξεν ὁ Θεὸς νὰ λατρεύουσι μόνον αὐτῷ, λέγωντας. ἐγὼ Κύριος ὁ Θεός σου. Θεὸς ζηλωτὴς, πῦρ καταναλίσκον. ὅθεν λέγει τώρα· Μὴ μας ὀργισθῆς Θεὲ περισσότερον, μηδὲ ἐξάψης ὡς πῦρ καθ' ἡμῶν τὸν ζῆλόν σου· ἀλλὰ μᾶλλον ξεθύμανε τὴν ὀργήν σου εἰς ἐκεῖνα τὰ Ε'θνη, καὶ Βασιλείας, ὅπου δεν σὲ πιστεύουν, οὔτε σὲ ἠξεύρουν ὁλότελα.

Τὸ Κείμενον.

1. Ο Θεὸς ἤλθοσαν Ε'θνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμίαναν τὸν Ναὸν τὸν Α'γιόν σου. Ε'θεντο Ι'ερουσαλὴμ ὡς ὀπωροφυλάκιον.

2. Ε'θεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου, βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ Οὐρανοῦ, τὰς σάρκας τῶν Ο'σίων σου τοῖς θηρίοις τῆς γῆς.

3. Ε'ξέχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν ὡσεὶ ὕδωρ κύκλῳ Ι'ερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων.

4. Ε'γενήθημεν ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸς, καὶ χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν.

5. Ε'ως πότε Κύριε ὀργισθήσῃ εἰς τέλος; Ε'κκαυθήσεται ὡς πῦρ ὁ ζῆλός σου. Ε'κχεον τὴν ὀργήν σου ἐπὶ τὰ Ε'θνη τὰ μὴ γινώσκοντά σε, καὶ ἐπὶ Βασιλείας, αἳ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο.

6. Ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακὼβ, καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἠρήμωσαν.

7. Μὴ μνησθῇς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων. Ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοί σου Κύριε, ὅτι ἐπτωχεύσαμεν σφόδρα.

8. Βοήθησον ἡμῖν ὁ Θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἕνεκεν τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου. Κύριε ῥῦσαι ἡμᾶς, καὶ ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

9. Μήποτε εἴπωσι τὰ ἔθνη, ποῦ ἐστιν ὁ Θεὸς αὐτῶν;

10. Καὶ γνωσθήτω ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, ἡ ἐκδίκησις τοῦ αἵματος τῶν δούλων σου τοῦ ἐκκεχυμένου. Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ὁ στεναγμὸς τῶν πεπεδημένων.

11. Κατὰ τὴν μεγαλωσύνην τοῦ βραχίονός σου, περιποίησαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων.

12. Ἀπόδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν ἑπταπλασίονα εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν, ὃν ὠνείδισάν σε Κύριε.

6. Τὸν τόπον λέγει ὁ Ἀκύλας, ὡραῖον· ὁ Σύμμαχος, καλλονήν. καὶ ὁ Θεοδοτίων εὐπρέπειαν. μὲ τὰ ὁποῖα τὸν Θεῖον Ναὸν ἐδήλωσαν. Τὸν Ἰακὼβ δὲ ἀνέφερε, διὰ νὰ τοὺς λυπηθῇ ὁ Θεὸς, διὰ τὰς ἀρετὰς ἐκείνου, νὰ τοὺς λυτρώσῃ τῶν θλίψεων.

7. Ναὶ Κύριε, παρακαλοῦμέν σε, μὴν ἐνθυμηθῇς τὰ παλαιὰ ἀνομήματα, ὁποῦ ἐτέλεσαν οἱ Πατέρες μας, ἀλλὰ πρὶν ἀπολεσθοῦμεν ὁλότελα, ἂς μᾶς προφθάσουν οἱ οἰκτιρμοί σου. Δεῖξαι πάλιν τὴν πολλὴν εὐσπλαγχνίαν σου· ὅτι (ὡς γινώσκεις) πολλὰ ἐπτωχεύσαμεν, καὶ καταφρονήθημεν.

8. Λοιπὸν λυπήσου μας, βοήθησον τάχιστα μὲ τὴν ἄμαχόν σου δύναμιν, ὅτι ἔρημοι τῆς σῆς προνοίας γεγόναμεν. Συγχώρησόν μας τὰ ἁμαρτήματα, καὶ λύτρωσαί μας τῶν ἀσεβῶν, εἰς δόξαν τοῦ σοῦ Ἁγίου Ὀνόματος.

9. Διὰ νὰ μὴν εἴπωσιν οἱ ἄνομοι, ὅτι δὲν δύνεσαι νὰ μᾶς βοηθήσῃς.

10. Καὶ ἂς γνωρισθῇ σαφέστατα εἰς αὐτὰ τὰ Ἔθνη, ἔμπροσθεν εἰς τὰ ὄμματά μας, μία δικαία ἐκδίκησις τῶν ἀδίκως χυθέντων αἱμάτων τῶν δούλων σου· καὶ νὰ φανῇ, πῶς ἔφθασαν ἔμπροσθέν σου τῶν σιδηροδεμένων αἰχμαλώτων οἱ στεναγμοὶ, καὶ τὰ δάκρυα.

11. Καὶ ὡς πάντα δυνάμενος, μὴν ἀφήσῃς νὰ ἀπολεσθῇ τελείως τὸ γένος μας· ἀλλὰ περιποίησαι, καὶ διαφύλαξον τοὺς παῖδας τῶν φονευθέντων, νὰ γεννηθῇ ἐξ αὐτῶν Λαὸς ἕτερος.

12. Καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἀνταπόδωσον πολυπλασίως τὸν ὀνειδισμὸν, ὁποῦ εἶπον κατὰ σοῦ οἱ πολέμιοι γείτονες. Κόλπον δὲ εἶπεν, ἐκ μεταφορᾶς ἐκείνων, ὁποῦ βάνουν εἰς τὸ στῆθος τίποτας, καὶ τὸ σφίγγουν, νὰ μήπως πέσῃ. Λέγει οὖν, πλήρωσον αὐτοὺς συχνῶν συμφορῶν, καὶ θλίψεων.

13. Τὸ, ἀνθομολογησόμεθα εἶπεν, ἀντὶς ἐξομολογησόμεθα, τὸ ὁποῖον δηλοῖ εὐχαριστίαν. Λέγει οὖν, ἡμεῖς ὁποῦ εἴμεσθεν πρόβατα τῆς ποίμνης σου, νὰ κηρύττωμεν ἐκδιηγούμενοι πάντοτε τὰ μεγαλεῖά σου, εὐχαριστοῦντες, καὶ ἀνυμνοῦντές σε.

13. Ἡμεῖς δὲ λαός σου, καὶ πρόβατα νομῆς σου· ἀνθομολογησόμεθά σοι ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. Εἰς γενεὰν, καὶ γενεὰν ἐξαγγελοῦμεν τὴν αἴνεσίν σου.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων, Μαρτύριον τῷ Ἀσάφ, Ψαλμὸς ὑπὲρ τοῦ Ἀσυρίου. ΟΘ΄.

Μεταβολὴν πραγμάτων μαρτυρεῖ ὁ Ψαλμὸς οὗτος, καὶ προφητεύει τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Ἰουδαίων εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἐσχηματίσθη δὲ ἀπ' ἐκείνους εἰς εὐχὴν, διδάσκων, πῶς πρέπει νὰ ἐπικαλούμεσθεν τὸν Θεὸν, διὰ νὰ τὸν παρακινοῦμεν εἰς ἔλεος. Προλέγει δὲ καὶ τὴν σωτηρίαν τῶν Ἐθνῶν, ὁποῦ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, μετὰ τὴν συγκατάβασιν αὐτοῦ, καὶ θαυμάσιον Σάρκωσιν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἐσένα Πανάγαθε Θεὲ ἱκετεύω, ὁποῦ κυβερνᾷς τὸν Λαόν σου, προμηθούμενος αὐτοῦ ὡς ποιμὴν ἀληθέστατος· καὶ ὡδήγησες τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὴν Αἴγυπτον, λυτρώσας αὐτὸν ὡς ἀπὸ λύκων, ἐκ τῆς μανίας τῶν Αὐταδέλφων του.

2. Τῶν Χερουβὶμ ἐμνημόνευσεν, ἐπειδὴ ὁ Μωϋσῆς ἔβαλεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων τὰ αὐτῶν ἐκτυπώματα. Ὁ Βενιαμὶν ἦτον Ἀδελφὸς τοῦ Ἰωσὴφ ὁμομήτριος. ὁ δὲ Ἐφραὶμ, καὶ Μανασσῆς Υἱοί του· ὅθεν λέγωντας αὐτοὺς τοὺς τρεῖς, ὅλον τὸν Λαὸν ἐδήλωσεν.

3. Ὡς μακροθυμοῦντα τὸν Θεὸν, καὶ ἡσυχίαν ἀγόμενον, διανίστησιν· οὐ μόνον δὲ διὰ τοὺς αἰχμαλώτους Ἑβραίους ἁρμόζεται οὗτος ὁ Ψαλμὸς, ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς τοὺς ἐξ Ἐθνῶν· καὶ δεόμεθα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, νὰ σαρκωθῇ, νὰ μᾶς σώσῃ τὸ γληγορώτερον, καθὼς τὸ λέγει εἰς τὸν παρακάτω στίχον σαφέστερον.

4. Ἤγουν, ἀξίωσαί μας, καὶ δικαίωσον μὲ τὴν χάριν σου, νὰ ἐπιστρέψωμεν πρὸς τὴν

Τὸ Κείμενον.

1. Ὁ Ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ πρόσχες. ὁ ὁδηγῶν ὡσεὶ πρόβατον τὸν Ἰωσήφ.

2. Ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ ἐμφάνηθι, ἐναντίον Ἐφραὶμ, καὶ Βενιαμὶν, καὶ Μανασσῆ.

3. Ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου, καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς.

4. Ὁ Θεὸς ἐπίστρεψον ἡμᾶς, καὶ ἐπίφανον τὸ

προσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.

5. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἕως πότε ὀργίζῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν δούλων σου;

6. Ψωμιεῖς ἡμᾶς ἄρτον δακρύων, καὶ ποτιεῖς ἡμᾶς ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ.

7. Ἔθου ἡμᾶς εἰς ἀντιλογίαν τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς.

8. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς, καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.

9. Ἄμπελον ἐξ Αἰγύπτου μετῆρας. ἐξέβαλες ἔθνη, καὶ κατεφύτευσας αὐτήν, Ὡδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ κατεφύτευσας τὰς ῥίζας αὐτῆς, καὶ ἐπλήρωσε τὴν γῆν.

10. Ἐκάλυψεν ὄρη ἡ σκιὰ αὐτῆς, καὶ αἱ ἀναδενδράδες αὐτῆς τὰς κέδρους τοῦ Θεοῦ. Ἐξέτεινε τὰ κλήματα αὐτῆς ἕως θαλάσσης, καὶ ἕως ποταμῶν τὰς παραφυάδας αὐτῆς.

ἀλήθειαν· καὶ κάμε μας νὰ ἴδουμεν τὸν χαρακτῆρά σου μὲ τὴν θαυμάσιον καὶ σωτήριον σάρκωσιν.

5. Ἕως πότε νὰ ἀποστρέφῃς τὰς λιτὰς τοῦ Λαοῦ σου Δέσποτα, εἰς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ὀργιζόμενος; Ἀντὶ δὲ τῶν δούλων, οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ, τοῦ Λαοῦ σου, ἔγραψαν.

6. Ὁμοίως καὶ τὸ ψωμιεῖς, ἐψώμισας εἶπασι, καὶ ἐπότισας. Ἤγουν, ἀντιμετρήσας τὴν τιμωρίαν ταῖς ἁμαρτίαις μας, ἐσυγκέρασες τὴν τροφήν, καὶ πότον μας μὲ δάκρυα.

7. Ἰδοὺ πῶς οὐ μόνον ἀπὸ τοὺς ἀοράτους ἐχθροὺς πολεμούμεθεν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ὁρατοὺς, οἵτινες καθ' ἑκάστην μᾶς ὀνειδίζουσι.

8. Λοιπὸν ἐπίστρεψόν μας πρὸς σὲ Κύριε, καὶ Βασιλεῦ τῶν Ἀγγέλων, καὶ δεῖξόν μας τὸ ποθητόν σου καὶ σωτήριον πρόσωπον· ἤγουν, ἀξίωσαί μας, νὰ ἴδουμεν τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν καὶ Σωτῆρά μας.

9. Σὺ κατέλυσας τὴν ἄδικον δυναστείαν τῶν Αἰγυπτίων, τὰ Ἔθνη τῶν Χαναναίων ἐξωλόθρευσας, καὶ ἔφερες τὸν Λαόν σου ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον μὲ πᾶσαν εὐκολίαν, καὶ τὸν ἐφύτευσες εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, ὥσπερ ἄμπελον· τὸν ὁποῖον ὡδήγησες μὲ τὴν νεφέλην, καὶ στύλον τὸν πύρινον, καὶ ἅπλωσαν εἰς πολὺν Κόσμον αἱ ῥίζαι του. Τὸ αὐτὸ νόει διὰ τὰ Ἔθνη, τὰ ὁποῖα ἐμεταφύτευσεν ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρείαν εἰς τὴν μακαρίαν Ἐκκλησίαν, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλην τὴν γῆν ἡ εὐσέβεια.

10. Ὄρη καλεῖ τὴν τῶν Ἐθνῶν δύναμιν· σκιὰν δὲ ταῦτα καλύπτουσαν, τὴν δυναστείαν τοῦ Ἰσραήλ. Κέδρους, τοὺς ὑψηλοὺς ἄρχοντας. Ἀναδενδράδες λέγονται τὰ μακρὰ κλήματα, ὁποῦ σκεπάζουν, καὶ κυκλώνουν τὰς κορυφὰς, καὶ κλῶνους τῶν δένδρων. Λέγει οὖν, ὅτι καθὼς μὲ τὴν ἐδικήν σου βοήθειαν Κύριε, ἅπλωσαν οἱ Ἰουδαῖοι τὰ ὅριά τους ἀπὸ τὴν θάλασσαν τῆς Παλαιστίνης, ἕως τὸν ποταμὸν Εὐφράτην· οὕτω καὶ ἡ Ἁγία σου Ἐκκλησία τοῦ Νέου Ἰσραὴλ, θέλει πλατύνει τὰ

πα-

παραφυάδας αὐτῆς, καὶ καταβολάδας ἀπὸ ποταμὸν εἰς ποταμὸν, καὶ ἀπὸ τὴν μίαν ἕως τὴν ἄλλην θάλασσαν.

11. Ἀλλὰ διατί Κύριε τώρα ὕστερα τὴν ὑστέρησες τῆς προνοίας σου; καὶ τὴν τρυγοῦσιν ὅσοι περάσουσι, καὶ τὴν βόσκουσι τὰ χοιρίδια τοῦ δάσου; Ταῦτα λέγει διὰ τὸν Σενναχηρεὶμ, καὶ Ναβουχοδονόσωρ, ὡς τῶν ἄλλων θηριωδέστερον. Ὅτι αὐτὸς ἐχάλασε τὴν Ἱερουσαλὴμ ὁλότελα· ὅθεν ἐπωνόμασεν αὐτὸν ἀγριόχοιρον, ὁ ὁποῖος ζημιώνει περισσότερα τὴν ἄμπελον. Ταῦτα μὲν κατὰ τὸ γράμμα, κατὰ τὸ πνεῦμα δὲ νόει τὴν ψυχὴν ἄμπελον, καὶ θηρία τοὺς πονηροὺς δαίμονας.

12. Ἀλλὰ ἂς παύσῃ ἕως ἐδῶ ἡ δικαία σου ἐγκατάλειψις Θεὲ τῶν δυνάμεων. Στρέψαι πρὸς ἡμᾶς τὴν βοήθειάν σου, κοίταξον ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν, καὶ ἰδὲ μας μὲ ὄμμα εὐσπλαγχνον· καὶ καθὼς ἡ θεία σου πρόνοια ἐφύτευσε τὴν ἄμπελον ταύτην, οὕτως ἐλθὲ, νὰ τῆς δώσῃς κατάρτησιν, καὶ στερέωσιν, διὰ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ Λόγου, νὰ σαρκωθῇ, καθὼς ἐπροώρισες.

13. Πάλιν τὴν ἐρήμωσιν λέγει τοῦ Ναοῦ, καὶ τῆς Πόλεως, τὴν διὰ πυρὸς, καὶ κατασκαφῆς γενομένην. Τὸ δὲ ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου, θέλει νὰ εἰπῇ, ὅτι σοῦ φαινομένου, θέλει ἐξολοθρευθῇ, καὶ νὰ ἀπολεσθοῦν οἱ πολέμιοι.

14. Τώρα πάλιν δέεται τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀποστείλῃ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, ὡς φιλάνθρωπος, ὅς τις δεξιὰ τοῦ Πατρὸς ὀνομάζεται. Λέγει οὖν, Ἀδόκητον Θεέ μου, νὰ γένῃ ὁ Υἱὸς, καὶ Λόγος σου, Υἱὸς ἀνθρώπου μὲ τρόπον θαυμάσιον, καθὼς ἔταξες, ἤγουν ὁ ὁμοούσιος σοὶ τῷ Πατρὶ, νὰ γένῃ κατὰ τὴν σάρκα μικρότερος.

15. Ναὶ πολυέλεε Κύριε, μὴ μας ἐγκαταλίψῃς, δεόμεθά σου, ἀλλὰ βοήθησον, ἀνάπλασον τὴν φύσιν τῆς ἀνθρωπότητος μὲ τὴν ἔνσαρκον παρουσίαν σου· διὰ τῆς ὁποίας θέλουν σὲ γνωρίσει πανταχοῦ Θεὸν ἀληθέστατον· νὰ καταλυθῇ τοῦ θανάτου τὸ κράτος, καὶ νὰ ἐπιτύχουν ζωῆς αἰωνίου πάντες οἱ πιστεύοντες, τὸ ὄνομά σου ἐπικαλούμενοι.

11. Ἵνα τί καθεῖλες τὸν φραγμὸν αὐτῆς, καὶ τρυγῶσιν αὐτὴν πάντες οἱ παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν; Ἐλυμήνατο αὐτὴν ὗς ἐκ δρυμοῦ, καὶ μονιὸς ἄγριος κατενεμήσατο αὐτήν.

12. Ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον δὴ καὶ ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἴδε, καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην, καὶ κατάρτισαι αὐτὴν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιά σου. καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου, ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ.

13. Ἐμπεπυρισμένη πυρὶ, καὶ ἀνεσκαμμένη. ἀπὸ ἐπιτιμήσεως τοῦ προσώπου σου ἀπολοῦνται.

14. Γενηθήτω ἡ χείρ σου ἐπ' ἄνδρα δεξιᾶς σου, καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου, ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ.

15. Καὶ οὐ μὴ ἀποστῶμεν ἀπὸ σοῦ. ζωώσεις ἡμᾶς, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικαλεσόμεθα. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων ἐπίστρεψον ἡμᾶς, καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν Ληνῶν. Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ. Π΄.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς προφητεύει τὴν Ἰουδαίων τὴν λύτρωσιν, καὶ ἀνάκλησιν, καὶ τὴν ὕστερον πάλιν ἀλλοτρίωσιν· μετὰ τὴν ὁποίαν τὰ Ἔθνη, ἤγουν, ἡμεῖς ἐπιστεύσαμεν, προσφέροντες τὸν τῆς εὐσεβείας καρπὸν εἰς ταῖς Ἐκκλησίαις· ταῖς ὁποίαις παρομοιάζει ἡ Γραφὴ εἰς τοὺς Ληνοὺς, ὁποῦ μαγγανίζουν τὰς σταφύλας. Διατὶ οἱ Ἑβραῖοι εἶχασι συνήθειαν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, καὶ ἔκαμναν Ἑορτὴν κατὰ τὸν Σεπτέμβριον Μῆνα, ἀφ' οὗ ἤθελαν τρυγήσῃ τὰς ἀμπέλους, καὶ ἔφερναν εἰς τοὺς Ἱερεῖς τὰς ἀπαρχὰς τοῦ οἴνου, εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον. καὶ τότε ἔψαλλον τὸν παρόντα Ψαλμὸν, ὅστις ἔχει σχῆμα πῶς ἐχόρευεν ὁ Λαὸς μετὰ τὴν ἀνάκλησιν, καὶ εἷς τὸν ἄλλον παρακινᾷ, νὰ ὑμνῇ, καὶ νὰ εὐχαριστᾷ τὸν Θεὸν, ὁποῦ τοὺς ἐλύτρωσε.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἀγαλλιᾶσθε τῷ Θεῷ, τῷ βοηθῷ ἡμῶν.

2. Ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ Ἰακώβ. Λάβετε Ψαλμὸν, καὶ δότε τύμπανον, Ψαλτήριον τερπνὸν μετὰ Κιθάρας.

3. Σαλπίσατε ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι, ἐν εὐσήμῳ ἡμέρᾳ ἑορτῆς ὑμῶν.

4. Ὅτι πρόσταγμα τῷ Ἰσραὴλ ἐστὶ, καὶ κρίμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ.

5. Μαρτύριον ἐν τῷ Ἰωσὴφ ἔθετο αὐτὸν, ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

6. Γλῶσσαν, ἣν οὐκ ἔγνω, ἤκουσεν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Εὐφημεῖτε, καὶ αἰνεῖτε τὸν Θεὸν, ὁποῦ μᾶς ἐβοήθησε, καὶ ἀπὸ τὴν δεινὴν αἰχμαλωσίαν ἐλύτρωσε.

2. Τότες εἶχασι συνήθειαν οἱ Ἑβραῖοι, καὶ ἐμελῳδοῦσαν τῷ Θεῷ μὲ ποικίλα, καὶ διάφορα ὄργανα· καθὼς καὶ τώρα εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἰταλίας κάμνουσι. Παρακινᾷ γοῦν ὁ εἷς τὸν ἄλλον χορὸν νὰ ὑμνοῦσι τὸν Κύριον, ἄλλος μὲ ἕνα, καὶ ἕτερος μὲ τὸ ἄλλο ὄργανον. Ὁ δὲ Σύμμαχος λέγει λύραν τὸ Ψαλτήριον.

3. Σαλπίσατε οἱ Ἱερεῖς, καὶ Διάκονοι τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς Νεομηνίας τοῦ ἑβδόμου Μηνός. Ὅτι διὰ δύο αἰτίας πρέπει νὰ τελέσωμεν Ἑορτὴν χαρμόσυνον, καὶ πανήγυριν εὐφρόσυνον.

4. Μίαν μὲν, ὅτι ὁ Θεὸς τὸ ἐπρόσταξε τῶν Πατέρων μας, νὰ ἑορτάζωμεν αὐτὴν τὴν τῆς Σκηνοπηγίας πανήγυριν.

5. Δευτέραν δὲ, εἰς μαρτυρίαν, καὶ ἐνθύμησιν δύο μεγάλων εὐεργεσιῶν, καὶ χαρίτων, ὁποῦ μᾶς ἔκαμεν ὁ Κύριος. ἤγουν, πῶς μᾶς εὔγαλεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον μὲ τοιαῦτα, καὶ τοσαῦτα θαυμάσια.

6. Ἔπειτα μᾶς ἔδωκε τὸν Νόμον εἰς τὴν ἔρημον, καὶ μᾶς ἠξίωσε νὰ ἀκούσωμεν τὴν θείαν αὐτοῦ λαλιὰν, ὁποῦ δὲν τὴν ἠξεύραμεν.

7. Καὶ ὄντως, ὅσον εἰς τὸ πρῶτον, μεγάλην χάριν μᾶς ἔκαμεν, ἀλαφρώνοντας τὸν νῶτον, ἤγουν τὴν ῥάχην μας ἀπὸ τὰ βαρέα ἐκεῖνα βαστάγματα, καὶ φορτία τῆς Αἰγύπτου· ὁποῦ ἐσηκώναμεν εἰς τὸν ὦμον, καὶ χεῖράς μας τοὺς κοφίνους γεμάτους πηλὸν, καὶ ἄλλα βαρέματα.

8. Τώρα στρέφει ὁ Προφήτης τὸν λόγον, ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Λαὸν, λέγοντας. Ἐνθυμοῦ πῶς μὲ ἐπικαλέσθης εἰς ἐκείνην τὴν δεινὴν θλίψιν, ὅταν ἐστενάζες τοσοῦτον ταλαιπωρούμενος, καὶ σοῦ ἐπήκουσα, λυτρούμενός σε μὲ ταραχὴν ἀπόκρυφα· ἤγουν μὲ τὰς διαφόρους πληγὰς ὁποῦ ἔδωσε τοῖς Αἰγυπτίοις ὁ Κύριος.

9. Ἀλλὰ σὺ ἐφάνης πρός με ἀχάριστος, ὅταν σὲ ἐδοκίμασα εἰς τὰ πικρὰ τῆς Μερρᾶς ὕδατα. Ταῦτα λέγει, διατὶ κατελάλησαν κατὰ Θεοῦ, καὶ Μωϋσέως οἱ ἄφρονες, εὑρόντες πικρὸν τὸ ὕδωρ ἐκεῖνο. ὅθεν ἀντιλέγοντες τῆς θείας προνοίας, ἐπωνομάσθη ἐκεῖνο τὸ ὕδωρ, Ἀντιλογίας. Τὸ δὲ ἄκουσον Λαός μου, δηλοῖ ταῦτα. Ἐπειδὴ ἐδοκίμασες τὴν διωγμόν μου, δέξου καὶ τὰς παραγγελίας, ὁποῦ εἰς ὠφέλειάν σου ἐνομοθέτησα.

10. Ἤγουν, μὴ τολμήσῃς νὰ προσκυνήσῃς Θεὸν νεώτερον· ὅτι ἄλλος δὲν εἶναι ἀληθινὸς Θεὸς, μόνον Ἐγὼ, ὁποῦ σᾶς ἔβγαλα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, μὲ τόσα σημεῖα, καὶ τέρατα. Οὐ μόνον δὲ τότε, ἀλλὰ καὶ τώρα δύναμαι νὰ τελέσω θαυμασιώτερα. Μόνον ἂς εἶσαι εὐπειθὴς εἰς ἐμὲ, καὶ Ἐγὼ νὰ πληρώσω πᾶσαν ἐπιθυμίαν σας εὔλογον.

11. Ἐδῶ κατηγορεῖ τὴν ἀγνωσίαν αὐτῶν, καὶ ἀναισθησίαν, λέγοντας. Ἐγὼ μὲν τοὺς ἐσυμβούλευσα τὰ συμφέροντα, ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἐψήφισαν τοὺς λόγους μου. Ὅθεν γυμνώσας αὐτοὺς τῆς κηδεμονίας μου, τοὺς ἄφηκα νὰ διάγουν εἰς τὴν σκολιότητα, καὶ δυστροπίαν τῆς καρδίας τους.

7. Ἀπέστησεν ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον αὐτοῦ. αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδούλευσαν.

8. Ἐν θλίψει ἐπεκαλέσω με, καὶ ἐρρυσάμην σε. Ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος.

9. Ἐδοκίμασά σε ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας. Ἄκουσον λαός μου, καὶ διαμαρτύρομαί σοι.

10. Ἰσραὴλ ἐὰν ἀκούσῃς μου, οὐκ ἔσται ἐν σοὶ Θεὸς πρόσφατος. Οὐδὲ προσκυνήσεις Θεῷ ἀλλοτρίῳ. Ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὁ ἀναγαγών σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Πλάτυνον τὸ στόμα σου, καὶ πληρώσω αὐτό.

11. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαός μου τῆς φωνῆς μου, καὶ Ἰσραὴλ οὐ προσέσχε μοι. καὶ ἐξαπέστειλα αὐτοὺς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν. πορεύσονται ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.

12. Εἰ

12. Εἰ ὁ λαός μου ἤκουσέ μου, Ἰσραὴλ ταῖς ὁδοῖς μου εἰ ἐπορεύθη, ἐν τῷ μηδενὶ ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα, καὶ ἐπὶ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς, ἐπέβαλον ἂν τὴν χεῖρά μου.

12. Ὅτι ἐὰν ἤθελαν μοῦ ἀκούσει, νὰ πορεύωνται εἰς τὴν σωτήριον ὁδόν μου, ἤθελα ταπεινώσει καὶ Ἐγὼ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐν τῷ μηδενὶ, ἤγουν μὲ πολλὴν εὐκολίαν· καὶ νὰ βάλλω τὴν χεῖρα τῆς δυνάμεώς μου ἀπάνω εἰς ἐκείνους, ὁποῦ τοὺς θλίβουσιν.

13. Οἱ ἐχθροὶ Κυρίου ἐψεύσαντο αὐτῷ, καὶ ἔσαι ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

13. Ὁ Ἀκύλας οὕτως ἑρμήνευσε. Μισοποιοῦντες Κύριον, ἀρνήσονται. Ὅτι ἐπειδὴ οἱ Ἑβραῖοι ἐψεύσθησαν εἰς τὸν Θεὸν, καὶ τὸν Χριστὸν ἠρνήθησαν, τοὺς ἐμίσησε. Διατὶ μετὰ τὴν νομοθεσίαν, εἶπε ταῦτα ὅλος ὁ Λαός. Πάντα, ὅσα εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς, ποιήσομεν, καὶ ἀκουσόμεθα. ἔπειτα ἐψεύσθησαν, καὶ σαρκωθέντα τὸν Δεσπότην ἐσταύρωσαν. Ὅθεν καὶ τὸ ἐπιτίμιον τῆς ἀσεβείας ἐδέχθησαν, τὸν αἰώνιον ὄλεθρον. Τοῦτο λέγει ὁ καιρὸς αὐτῶν. Ὅτι οἱ Σύροι, καὶ οἱ Ἑβραῖοι, τὰς συμφορὰς καιρὸν λέγουσιν.

14. Καὶ ἐψώμισεν αὐτοὺς ἐκ στέατος πυροῦ· καὶ ἐκ πέτρας μελι, ἐχόρτασεν αὐτούς.

Δόξα.

14. Ὅτι ἀγνωμοσύνη νενοσηκότες, δὲν ἐνθυμήθησαν τὰ ἀγαθὰ, ὁποῦ ὁ Θεὸς τοὺς ἐχάρισεν, οἱ ἀχάριστοι. Μέλι δὲ καλεῖ τὸ ὕδωρ ὁποῦ εὔγηκεν ἀπὸ τὴν πέτραν, καὶ τοὺς ἐπότισε. Στέαρ δὲ πυροῦ λέγεται τοῦ σίτου ὁ μυαλὸς, ἤγουν, τὸ παχύτερον ἄλευρον. Λέγει οὖν, ὅτι πάσης λογῆς καρπὸν ἄφθονα, καὶ πλουσιοπάροχα τοὺς ἐχόρτασε. Τὸ πᾶν γὰρ ἐκ μέρους διαλαμβάνεται.

ΨΑΛΜΟΣ ΤΩ ΑΣΑΦ. ΠΑ.

ΠΡοορῶν ὁ Μακάριος Προφήτης τοῦτος, ὅτι οἱ κριταὶ τοῦ Κόσμου ἔμελλον νὰ κάμνουν ἀδικοκρισίας, καὶ νὰ πωλοῦσι τὴν δικαιοσύνην μὲ δωρεαῖς, καὶ χαρίσματα, ὡς προσωπολῆπται καὶ ἄδικοι, ἔγραψεν εἰς ἔλεγχον αὐτῶν τὸν Ψαλμὸν τοῦτον. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ὁποίου προσκαλεῖ τὸν Θεὸν ὡς Κριτὴν δίκαιον, νὰ κρίνῃ τὴν Οἰκουμένην ἅπασαν.

Τὸ Κείμενον.

1. Ὁ Θεὸς ἔστη ἐν συναγωγῇ Θεῶν, ἐν μέσῳ δὲ Θεοὺς διακρινεῖ.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΤΟὺς Ἄρχοντας τῶν Ἰουδαίων καλεῖ Θεοὺς, ἐπειδὴ ἦσαν πεπιστευμένοι νὰ κρίνουν τοὺς ἄλλους ὡς φρόνιμοι. Κριτὴς δὲ ἀληθὴς μόνος ὁ Θεὸς, ὁποῦ ἀνακρίνει τοὺς κρί-

κρίτεις, καὶ διακρίνει, καὶ κατακρίνει τοὺς ἀδικοκριτὰς εἰς κρίσιν αἰώνιον.

2. Ω᾽ ἀσεβεῖς, καὶ παράνομοι, ἕως πότε δὲν παύετε ἀπὸ ταῖς ἀδικοκρισίαις, ἀμὴ προτιμᾶτε τὰ πρόσωπα τῶν μεγάλων, καὶ δυνατῶν διὰ τὰς δωρεὰς, ὁποῦ σᾶς χαρίζουσιν;

3. Α᾽φῆτε τοιαύτην πρᾶξιν ἄθεσμον, μὴ παροράτε ἀδικουμένους τοὺς πένητας, ἀλλὰ δότε τοῦ ὀρφανοῦ, καὶ πτωχοῦ τὸ δίκαιον. καὶ ἀφότης γράψετε τὴν ἀπόφασιν, δότε της ταχέως τελείωσιν, νὰ λυτρωθοῦν οἱ ἀδύνατοι ἀπὸ τὰς χεῖρας ἐκείνων, ὁποῦ τοὺς πνίγουσιν.

4. Α᾽λλὰ δὲν ἠθέλησαν οἱ τοιοῦτοι ἄδικοι κριταὶ νὰ ἐννοήσουν, καὶ νὰ καταλάβουν τὴν ἀγνωσίαν αὐτῶν, καὶ ἀσέβειαν. διατοῦτο εἰς τὸ σκότος διάγουσι, καὶ μὲ τὴν ἀδικίαν ταύτην γέμει ὅλος ὁ Κόσμος πολλὴν ταραχὴν, καὶ σύγχυσιν.

5. Ε᾽γὼ μὲν ὑμᾶς τιμήσας εἰς τοὺς Προφήτας, Υἱοὺς ὑψίστου, καὶ Θεοὺς ὠνόμασα· ἀλλὰ ἐσεῖς τοσαύτην τιμὴν ἀγνοήσαντες, ἐπέσετε εἰς ὁμοίαν πτῶσιν μὲ τὸν διάβολον· καὶ ἀποθαίνετε ὡς οἱ λοιποὶ ἁμαρτωλοὶ καταφρονεμένον θάνατον.

6. Κατηγορήσας τοὺς ἀδίκους κριτὰς ὁ Προφήτης, παρακαλεῖ τὸν δίκαιον, νὰ κρίνῃ τὴν Οἰκουμένην ἅπασαν, λέγοντας. Ε᾽πειδὴ Κύριε δὲν γίνεται εἰς τὴν γῆν κἀμμία δικαιοσύνη, ἔγειραι νὰ κρίνῃς τὸν Κόσμον σου. Τοῦτο δὲ οὐ μόνον διὰ τὴν β΄. Παρουσίαν γροικᾶται, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ σάρκωσιν. Διατοῦτο λέγει, πῶς θέλει κατακληρονομήσει ὅλα τὰ Ε᾽θνη, τὴν σωτηρίαν αὐτῶν πανσόφως πραγματευσάμενος.

2. Ε᾽ως πότε κρίνετε ἀδικίαν, καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε.

3. Κρίνατε ὀρφανῷ, καὶ πτωχῷ· ταπεινὸν, καὶ πένητα δικαιώσατε. Ε᾽ξέλεσθε πένητα, καὶ πτωχόν· ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ῥύσασθε αὐτόν.

4. Οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ συνῆκαν, ἐν σκότει διαπορεύονται. Σαλευθήτωσαν πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς.

5. Ε᾽γὼ εἶπα, Θεοί ἐστε, καὶ Υἱοὶ ὑψίστου πάντες. ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε, καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων πίπτετε.

6. Α᾽νάστα ὁ Θεὸς κρῖνον τὴν γῆν. ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.

Ω᾽δὴ Ψαλμοῦ τῷ Α᾽σάφ. ΠΒ΄.

Ο᾽ Α᾽νωθεν Α᾽σάφ ἔκαμε τὸν Ψαλμὸν τοῦτον κατὰ τοῦ Σενναχηρεὶμ, καὶ τῶν λοιπῶν Α᾽σσυρίων, οἵτινες ἔδωσαν πολλὴν θλίψιν, καὶ ἐνόχλησιν τῶν Ε᾽βραίων εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, καθὼς φαίνεται εἰς τὴν β΄. Βίβλον τῶν Παραλειπομένων. Κεφ. κβ΄. Καὶ εἰς τὸν Η᾽σαΐαν λς΄. Α᾽ναφέρει γοῦν τῷ Θεῷ τοὺς ὑπερηφανοὺς λόγους τῶν Α᾽σεβῶν, δεόμενος καὶ παρακαλῶντάς τον, νὰ κάμῃ κατ᾽ αὐτῶν δικαίαν ἐκδίκησιν.

Τὸ Κείμενον.

1. Ὁ Θεὸς, τίς ὁμοιωθήσεταί σοι; Μὴ σιγήσῃς, μηδὲ καταπραΰνῃς ὁ Θεός. Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἤχησαν, καὶ οἱ μισοῦντές σε ἦραν κεφαλήν.

2. Ἐπὶ τὸν λαόν σου κατεπανουργεύσαντο γνώμην, καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ τῶν ἁγίων σου.

3. Εἶπον, δεῦτε, καὶ ἐξολοθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνους, καὶ οὐ μὴ μνησθῇ τὸ ὄνομα Ἰσραὴλ ἔτι.

4. Ὅτι ἐβουλεύσαντο ἐν ὁμονοίᾳ ἐπιτοαυτὸ, κατὰ σοῦ διαθήκην διέθεντο. Τὰ σκηνώματα τῶν Ἰδουμαίων, καὶ οἱ Ἰσμαηλῖται.

5. Μωὰβ, καὶ οἱ Ἀγαρηνοί. Γεβὰλ, καὶ Ἀμμὼν, καὶ Ἀμαλήκ. Ἀλλόφυλοι μετὰ τῶν κατοικούντων Τύρον, καὶ γὰρ καὶ Ἀσσοὺρ συμπαρεγένετο μετ᾽ αὐτῶν. Ἐγενήθησαν εἰς ἀντίληψιν τοῖς υἱοῖς Λώτ.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Κύριε, ἐπειδὴ ἄλλος δεν εὑρίσκεται παρόμοιός σου εἰς τοσαύτην ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, δέομαί σου, μὴ σιωπήσῃς, μηδὲ νὰ ὑπομείνῃς πλέον, μὲ τὴν συνήθη μακροθυμίαν σου, τὴν ἀλαζονείαν τῶν ἐχθρῶν σου. Οἵτινες ταράσσονται, καὶ ὑψώνουν τὴν κεφαλὴν ὡς τῆς θαλάσσης τὰ ἄγρια κύματα.

2. Ὁ Σύμμαχος, ἀντὶ κατὰ τῶν Ἁγίων σου, κατὰ τοῦ ἀποκρύφου σου ἔγραψεν. Ὁ Ἀκύλας δὲ, καὶ ὁ Θεοδοτίων, κατὰ τοῦ συγκεκρυμμένου σου. Ὅτι ἐπειδὴ ἀπ᾽ αὐτοὺς ἔμελλε νὰ γεννηθῇ ὁ Δεσπότης Χριστὸς κατὰ σάρκα, καθὼς πανταχοῦ ἡ φήμη ἠκούετο, διὰ αὐτὸ ἐσυνεβουλεύοντο ὅλα τὰ Ἔθνη ἑνωμένα, καὶ τοὺς ἐπολεμοῦσαν, διὰ νὰ ἐξολοθρεύσουν ὅλον τὸ γένος τους. Διὰ αὐτὸ λέγει ταῦτα τὸ Πνεῦμα, ὅτι κατὰ τοῦ ἀποκεκρυμμένου σου μυστηρίου μάχουνται οἱ πανοῦργοι, νὰ ἀνασπάσουν τὴν ῥίζαν, νὰ μὴ βλαστήσῃ τὸ ἄνθος, ὅπου προωρίστες.

3. Ἕνας τὸν ἄλλον ὀξυνόντες, λέγουσιν· Ἐλᾶτε νὰ ἐξολοθρεύσωμεν τοῦτο τὸ Ἔθνος ὁλότελα, νὰ μὴν ἀκουσθῇ πλέον τούτου τοῦ Ἰσραὴλ τὸ πολυθρύλλητον ὄνομα.

4. Ἀφ᾽ οὗ εἶπε τὴν μανίαν τῶν Ἐθνῶν, διηγᾶται καὶ κατὰ γένος αὐτῶν τὰ ὀνόματα, λέγωντας. Τοῦτοι εἶναι, ὅπου ἔκαμαν ὁμόνοιαν κατὰ σοῦ, καὶ ἐσυμβουλεύθησαν, νὰ ἀφανίσουν τὸν Νόμον σου. Ἰδουμαῖοι ἐκ τοῦ Ἠσαῦ, ὅστις ἐκλήθη Ἐδώμ.

5. Μωὰβ ἦτον Υἱὸς τοῦ Λώτ. Ἀπὸ τὸ ὁποῖον Ἔθνος, Ἰσμαὴλ, καὶ Ἀγαρηνοί. Ἀμαλὴκ ἔγγονος Ἠσαῦ. Ἀμμὼν Υἱὸς τοῦ Λὼτ ἕτερος, τμῆμα καὶ οὗτοι τῆς Ἀραβίας. Γεβαληνοὶ Ἰουδαίοις περίοικοι. Ἀλλόφυλοι δὲ οἱ Φιλισταῖοι, οἵτινες καὶ Παλαιστῖνοι ἐλέγοντο, διατὶ ἐκατοικοῦσαν συμμᾶ μὲ τοὺς Ἰουδαίους. Δηλοῖ οὖν ὁ λόγος, ὅτι οἱ Μωαβῖται, καὶ Ἀμαληκῖται συναθροισθεύτες, διαφερόντως κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπαρακίνησαν καὶ τὰ λοιπὰ Ἔθνη, νὰ τοὺς πολεμήσουν ὅσον ἐδυνοῦνταν.

6. Ποίη-

6. Ἀλλὰ σὺ Κύριε ἐξολόθρευσον καὶ ἀφάνισαί τους, καθὼς ἔκαμες τοὺς τῆς Μαδιὰμ ὑπὸ Γεδεὼν, καὶ τὸν Στρατηλάτην Σισάραν, καὶ τοὺς Στρατιώτας τοῦ Ἰαβεὶμ τὸν καιρὸν τοῦ Βαρὰχ, εἰς τὸν ποταμὸν Κισσῶν, ὁποῦ ἐφονεύθησαν ὅλοι εἰς Ἀενδώρ· καὶ μένοντες ἄταφοι, ἔγιναν τὰ σώματά τους κοπρία τῆς γῆς.

7. Αὐτὰ εἶναι ὀνόματα κύρια τινῶν ἀρχόντων τῶν Ἐθνῶν, καὶ τοὺς ἐξωλόθρευσεν ὁ Θεὸς (καθὼς εἰς τὴν Βίβλον τῶν Κριτῶν φαίνεται) διατὶ ἐκαυχοῦνταν νὰ ἀφανίσουν τὸν Ἅγιον Ναὸν αὐτοῦ οἱ ἀνόητοι.

8. Οὕτω γοῦν δέεται τοῦ Θεοῦ νὰ καταστήσῃ καὶ τούτους· τὸ δὲ ὡς τροχὸν, δηλοῖ, ὅτι νὰ τοὺς κάμῃ νὰ περιστρέφωνται ὧδε, κἀκεῖσε ἀπὸ τὰς θλίψεις, καὶ συμφορὰς, καὶ νὰ τοὺς διασκεδάσῃ, καθὼς ὁ δυνατὸς ἄνεμος διασκορπίζει τὴν καλάμην τοῦ σίτου, καὶ τὸ ἄχυρον.

9. Εἰς τὸ δάσος συμβαίνει κἀμμία φορὰ, ὅταν εἶναι δυνατὸς ἄνεμος, καὶ συντρίβονται τὰ δένδρη ἕνα μετ' ἄλλο· καὶ ἐξάπτεται φλόγα, καὶ κατακαίει τὰ ὄρη, καὶ τὰ δάση. Οὕτω γοῦν δέονται νὰ ἀναλωθοῦν καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἀπὸ λόγου τους.

10. Πλὴν μὲ ὅλον ὁποῦ τοὺς καταρᾶται σωματικὰ, ψυχικὰ πάλιν ἐπιθυμοῦσι τὴν σωτηρίαν αὐτῶν, λέγοντες. Διὰ τὴν πολλήν τους θρασύτητα δός τους αἰσχύνην, καὶ ἀτιμίαν, διὰ νὰ ἀφήσουν τὰ εἴδωλα, νὰ γνωρίσουν τὸ κράτος σου. Οὕτω λέγει ὁ Θεοδώρητος. Ἕτερος δὲ Διδάσκαλος λέγει οὕτω.

11. Δός τους τὴν πρέπουσαν παίδευσιν, νὰ ὑπάγουν τεταραγμένοι εἰς τὴν ἀπώλειαν τῆς αἰωνίου κολάσεως· καὶ ἐκεῖ εἰς τὸ πεῖσμά τους, νὰ γνωρίσουν ἀνωφέλευτα, ὅτι ἐσὺ εἶσαι μόνος Κύριος, καὶ ἐξουσιαστὴς Ὕψιστος, οὐ μόνον τῆς Ἰουδαίας, ἀλλὰ καὶ πάσης τῆς κτίσεως.

6. Ποίησον αὐτοῖς ὡς τῇ Μαδιὰμ, καὶ τῷ Σισάρα, ὡς τῷ Ἰαβεὶμ ἐν τῷ Χειμάρρῳ Κισσῶν. Ἐξωλοθρεύθησαν ἐν Ἀενδώρ. ἐγενήθησαν ὡσεὶ κόπρος τῇ γῇ.

7. Θοῦ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, ὡς τὸν Ὠρὴβ, καὶ Ζὴβ, καὶ Ζεβεὲ, καὶ Σαλμανὰν, πάντας τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν. Οἵτινες εἶπον· κληρονομήσωμεν ἑαυτοῖς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ Θεοῦ.

8. Ὁ Θεός μου θοῦ αὐτοὺς ὡς τροχὸν, ὡς καλάμην κατὰ πρόσωπον ἀνέμου.

9. Ὡσεὶ πῦρ, ὃ διαφλέξει δρυμόν· ὡσεὶ φλὸξ, ἣ κατακαύσει ὄρη· οὕτω καταδιώξεις αὐτοὺς ἐν τῇ καταιγίδι σου, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου συνταράξεις αὐτούς.

10. Πλήρωσον τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας, καὶ ζητήσουσι τὸ ὄνομά σου Κύριε. Αἰσχυνθήτωσαν, καὶ ταραχθήτωσαν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· καὶ ἐντραπήτωσαν, καὶ ἀπολέσθωσαν.

11. Καὶ γνώτωσαν, ὅτι ὄνομά σοι Κύριος. Σὺ μόνος ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν Ληνῶν, τοῖς Υἱοῖς Κορέ.
Ψαλμός. ΠΓ.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς διπλῆν ἔχει τὴν Προφητείαν, ὅτι ἐ μόνον τὴν τῶν Ἰεδαίων προκηρύττει ἀνάκλησιν, ἀλλὰ καὶ τὴν σωτηρίαν ὅλε τῦ Κόσμε. Ληνοὺς δὲ καλεῖ τὰς Ἐκκλησίας, εἰς τὰς ὁποίας ὁ πνευματικὸς ἀμπελὼν προσφέρει τῷ Σωτῆρι καρπὸν γλυκύτατον, καὶ θεῖον οἶνον, τὸν ἀληθῶς τὰς τῶν πιςῶν καρδίας εὐφραίνοντα. Ἡ γνώμη λοιπὸν τῦ Ψαλμῳδῦ τέτε εἶναι, νὰ παρακινήσῃ καθ' ἕνα πιςὸν, καὶ ἀλλαβῆ ἄνθρωπον, νὰ ποθήσῃ τὴν Οὐράνιον ἀπόλαυσιν ὡς πανευφρόσυνον, καὶ αἰώνιον· τὰ δὲ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, νὰ καταφρονέσῃ ὡς ἀνωφελῆ, καὶ μάταια.

Τὸ Κείμενον.

1. ὩΣ ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου Κύριε τῶν δυνάμεων. Ἐπιποθεῖ, καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχήμε εἰς τὰς αὐλὰς τῦ Κυρίε.

2. Ἡ καρδίαμε, καὶ ἡ σάρξμου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ Θεὸν ζῶντα.

3. Καὶ γὰρ ςρεθίον εὗρεν ἑαυτῷ οἰκίαν, καὶ τρυγὼν νοσσιὰν ἑαυτῇ, ἐ θήσει τὰ νοσσία ἑαυτῆς· τὰ θυσιαςήριάσε, Κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ Βασιλεύςμε, καὶ ὁ Θεόςμε.

4. Μακάριοι οἱ κατοικᾶντες ἐν τῷ οἴκωσε. εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων αἰνέσεσίσε.

5. Μακάριος ἀνὴρ, ᾧ ἐςὶν ἀντίληψις αὐτῷ πα-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΤΑῦτα ἔλεγον εἰς τὴν Βαβυλῶνα οἱ Ἰεδαῖοι αἰχμάλωτοι. Ἀμὴ πλέον ἁρμόζει ἡ Προφητεία εἰς ἡμᾶς τὰς Χριςιανὰς, ἐπειδὴ προλέγει πολλὰς Ληνὰς, καὶ σκηνώματα, οἱ δὲ Ἰεδαῖοι ἕνα Ναὸν μόνον εἶχασιν. Λέγει ἐν, πολλὰ ποθητὰ, καὶ ἀξιέραςα εἶναι τὰ θεῖάσε οἰκητήρια Κύριε τῶν ἀΰλων Ἀγγέλων, καὶ τόσον τὰ ἐπιθυμᾶ ἡ ψυχήμε, ὁπὲ τήκεται, καὶ ὀλιγοθυμᾶ, πότε νὰ σὲ ἀπολαύσῃ εἰς τὰ θαυμάσιά σου παλάτια.

2. Καὶ ἐ μόνον ἔσω ἀγάλλεται ἡ καρδίαμε, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ σῶμάμε εὐφραίνεται, μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναςάσεως. Αὐτὸ ἐδήλωσε, ζῶντα τὸν Θεὸν ὀνομάζωντας.

3. Οἴμοι τῷ τάλανι, τὰ ςρεθία εὑρίσκεσι κατοικίαν, καὶ αἱ τρυγόνες φωλεὰν, καὶ βάνεν τὰ τέκνα τως, καὶ ἐγὼ νὰ μὴν ἠμπορῶ νὰ ἔχω τὰ θυσιαςήριάσε, ὁπὲ ψάλλονται οἱ ὕμνοισε, Βασιλεῦ τῶν Δυνάμεων.

4. Αὐτὰ ὅλα τυπικῶς μὲν ἁρμόζεν τοῖς Ἰεδαίοις, ἡμῖν δὲ τοῖς Χριςιανοῖς κατ' ἀλήθειαν. Ζηλωτὰς ἐν, καὶ μακαρίας καλεῖ ἐκείνας, ὁπὲ πλησιάζεσι τῷ Θεῷ, καὶ ἀκαταπαύςως τὸν δοξάζεσι.

5. Μακαρίζει δὲ καὶ ἐκεῖνον, ὁπὲ ἀπολαμβάνει τῆς θείας κηδεμονίας, καὶ ἀντιλήψεως

παι-

πάντοτε, καὶ ἀγωνίζεται ὅσον δύναται, νὰ προκόπτη εἰς τὰ πνευματικὰ, καὶ σωτήρια· θρέφωντας εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ λογισμοὺς εὐσεβείας, καὶ καθαρότητος.

6. Ὁ παρὼν βίος λέγεται κυρίως λαγγάδι δακρύων, καὶ θλίψεων. Ὅστις οὖν ἐπιποθεῖ νὰ σωθῇ, δὲν σπαταλᾷ τὴν σάρκα, οὔτε τρυφᾷ καὶ χαίρεται εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, ἀλλὰ θρηνεῖ, καὶ ὀδύρεται, τὴν εὐλογίαν παρὰ τοῦ Νομοθέτου Θεοῦ ἐκδεχόμενος, καὶ προκόπτει εἰς τὴν ἀρετὴν καθ᾽ ἑκάστην, καὶ ἀναβαίνειν ἀπὸ δύναμιν εἰς δύναμιν.

7. Ταύτην δὲ τὴν θαυμασίαν μεταβολὴν ἐνέργησεν ὁ Θεὸς ἐκεῖνος ὁ μέγας, ὅπου θέλει φανῇ σαρκωμένος.

8. Ταῦτα μακρόθεν προβλέπων ὁ Προφήτης, ἱκετεύει, καὶ δέεται τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀξιώση σωτηρίας τὸν Χριστιανικὸν Λαὸν, τὸν ὁποῖον ἐκάλεσε Χριστοῦ πρόσωπον· ἐπειδὴ ὡς τέκνα του τὴν χριστωνυμίαν ἐπλουτήσαμεν.

9. Ὅτι περισσότερον ὠφελᾶσαι ὦ ἄνθρωπε νὰ δουλεύης τοῦ Θεοῦ μίαν ἡμέραν, παρὰ ὅλην σου τὴν ζωὴν εἰς ἄλλας ὑπηρεσίας σου, καὶ θελήματα.

10. Διατοῦτο ὁ εὐτελὴς ἐγὼ, καὶ ἀνάξιος ἐπρόκρινα νὰ ἀποῤῥιφθῶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καλλίτερα, πάρεξ νὰ κατοικῶ εἰς τῶν ἁμαρτωλῶν τὰ σκηνώματα.

11. Ὅτι ὁ Θεὸς ὡς ἐλεήμων, καὶ ἀληθέστατος, μοῦ θέλει χαρίσει τὴν δόξαν αὐτοῦ κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν, ὅπου ἔταξε, νὰ βραβεύση τοὺς ἐναρέτους δούλους του, ὅπου πορεύονται μὲ ἀκακίαν, καὶ ἁγιότητα, νὰ τοὺς δώση ἀγαθὰ αἰώνια καὶ ἀνέκφραστα.

12. Καὶ οὐ μόνον ἐκεῖ εἰς τὴν Βασιλείαν σου Κύριε, ἀλλὰ καὶ ἀπ᾽ ἐδῶ ἠμποροῦν νὰ κράζωνται καλότυχοι μὲ τοιαύτην ἐλπίδα, καὶ ὄντως μακάριοι, ὅσοι σὲ ὁμολογοῦν, καὶ σὲ πιστεύουν Θεὸν Παντοδύναμον.

ρὰ σοί. Ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέθετο.

6. Εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος, εἰς τὸν τόπον, ὃν ἔθετο. καὶ γὰρ εὐλογίας δώσει ὁ νομοθετῶν. Πορεύσονται ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν.

7. Ὀφθήσεται ὁ Θεὸς τῶν θεῶν ἐν Σιών.

8. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Ὑπερασπιστὰ ἡμῶν ἴδε ὁ Θεὸς, καὶ ἐπίβλεψον εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ σου.

9. Ὅτι κρείσσων ἡμέρα μία ἐν ταῖς αὐλαῖς σου ὑπὲρ χιλιάδας.

10. Ἐξελεξάμην παραῤῥιπτεῖσθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ μου μᾶλλον, ἢ οἰκεῖν με ἐν σκηνώμασιν ἁμαρτωλῶν.

11. Ὅτι ἔλεος, καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ Κύριος, ὁ Θεὸς χάριν, καὶ δόξαν δώσει. Κύριος οὐ στερήσει τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις ἐν ἀκακίᾳ.

12. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, μακάριος ἄνθρωπος ὁ ἐλπίζων ἐπὶ σέ.

Εἰς τὸ τέλος, τοῖς Υἱοῖς Κορέ. Ψαλμός. ΠΔʹ.

Ουτος ὁ Ψαλμὸς προθεσπίζει τὴν τε σκιὰν, καὶ ἀλήθειαν, ὅτι εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὴν σωτηρίαν πάντων τῶν ἀνθρώπων ἐσκιαγράφησεν. Ἐπειδὴ καθὼς ἐκείνους ποτὲ μὲν τῆς Αἰγυπτίας, ποτὲ δὲ τῆς Βαβυλωνίας δουλείας ἐλύτρωσεν· οὕτω καὶ πᾶσαν τὴν φύσιν τῆς ἀνθρωπότητος τῆς πικρᾶς τυραννίδος, καὶ τῆς τοῦ θανάτου φθορᾶς ἠλευθέρωσε. Προλέγει οὖν ὁ παρὼν Ψαλμὸς τήν τε Ἰουδαίων ἐκ Βαβυλῶνος ἐπάνοδον, καὶ τὴν σωτηρίαν πάσης τῆς Κτίσεως.

Τὸ Κείμενον.

1. Εὐδόκησας Κύριε τὴν γῆν σου, ἀπέστρεψας τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰακώβ.

2. Ἀφῆκας τὰς ἀνομίας τοῦ λαοῦ σου, ἐκάλυψας πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

3. Κατέπαυσας πᾶσαν τὴν ὀργήν σου, ἀπέστρεψας ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ σου.

4. Ἐπίστρεψον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν, καὶ ἀπόστρεψον τὸν θυμόν σου ἀφ' ἡμῶν.

5. Μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ὀργισθῇς ἡμῖν; ἢ διατενεῖς τὴν ὀργήν σου ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. Ὁ Θεὸς, σὺ ἐπιστρέψας ζωώσεις ἡμᾶς, καὶ ὁ λαός σου εὐφρανθήσεται ἐπὶ σοί. Δεῖξον ἡμῖν Κύριε τὸ ἔλεός σου, καὶ τὸ σωτήριόν σου δῴης ἡμῖν.

6. Ἀκούσομαι τί λα-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Εὐδόκησας, θέλει νὰ εἰπῇ, νὰ θελήσῃ τὸ ἀγαθόν. Λέγει οὖν τὸ μέλλον ὡς γεγενημένον. πῶς ἐλύτρωσε μὲν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν ἀσεβῶν, καὶ ἡμᾶς ἀπὸ τὴν τυραννίδα τοῦ δαίμονος.

2. Ναὶ ἀναμάρτητε Ἰησοῦ, ἐσὺ ἐσυγχώρησες, καὶ ἀπέκρυψες πάσας τὰς ἀνομίας μας, ἐξαλείψας αὐτὰς μὲ τὸ ἄχραντον, καὶ πολυτίμητον αἷμά σου.

3. Καὶ ἔλυσας τὴν καθ' ἡμῶν δικαίαν σου ἀγανάκτησιν, καὶ εὔλογον θυμὸν, ὅπου εἶχες κατὰ πάσης τῆς ἀνθρωπότητος· τὸν ὁποῖον ἠφάνισες μὲ τὸ σωτήριόν πάθος σου, καὶ ἔδειξες τὴν εὐμένειαν.

4. Ἐπειδὴ ὡς Προφήτης εἶπε τὰ ἄνωθεν, ἀμὴ ἀκόμι τότε δὲν ἦσαν γενόμενα, ὅτι οὔτε ἐκεῖνοι, οὔτε ἡμεῖς ἤμεσθεν λυτρωμένοι· δέονται πάλιν τοῦ Θεοῦ, νὰ τοὺς ἀξιώσῃ φιλανθρωπίας.

5. Πρέπει δὲ καὶ μετὰ τὴν τῶν συμφορῶν λύτρωσιν, νὰ προσεύχώμεθεν μὲ ταπείνωσιν, καὶ νὰ μὴν ἀμεριμνοῦμεν, θαρροῦντες ὅτι ἐλάβομεν καὶ τῶν ἁμαρτημάτων συγχώρησιν. Ἀλλὰ μετὰ δέους, καὶ δακρύων εὐχόμενοι, νὰ μὴν ἀπλώνωμεν τὸν θυμωμένον Κριτὴν, νὰ μὴν ἀπλώσῃ παρεμπρὸς τὴν ὀργήν του· ἀλλὰ νὰ μᾶς ἐλεήσῃ ταχύτερον, νὰ μᾶς ζωώσῃ, ὅπου εἴμεθεν νεκροὶ κατὰ τὸ πνεῦμα, νὰ συνευφρανθῶμεν αὐτῷ σωζόμενοι.

6. Ἐπειδὴ ἔκαμεν ὁ Προφήτης πρὸς τὸν Θεὸν

Θεὸν ἱκεσίαν διὰ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἡμᾶς, δέχεται παρὰ Θεοῦ τὴν ἀπόκρισιν, καὶ λέγει. Ἤκουσεν ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς, καὶ ἔκαμεν ἀπόφασιν, νὰ δώσῃ εἰρήνην, καὶ συγχώρησιν ἐκείνων, ὁποῦ ἐπιστρέψουσι πρὸς αὐτὸν, ἐκ καρδίας μετανοοῦντες τὰς ἁμαρτίας των.

7. Ὅτι εἰς ἐκείνους ὁποῦ φοβοῦνται τὸν Θεὸν, πλησιάζει ἡ σωτηρία· καὶ ὅσοι τὸν Νόμον φυλάγουσι, θέλουν ἀπολαύσει δόξαν, καὶ περιφάνειαν. Καὶ ἄλλως. Ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς, νὰ ἔλθῃ ὁ Μεσσίας εἰς τοὺς φοβουμένους αὐτόν· ἡ δόξα τοῦ ὁποίου, ἤγουν ἡ Θεότης, νὰ οἰκήσῃ εἰς τὴν γῆν μας. τουτέστι νὰ ἑνωθῇ μὲ τὴν φύσιν τῆς ἀνθρωπότητος.

8. Εἰς τὸ ὁποῖον μέγα μυστήριον τῆς θείας σαρκώσεως, θέλουν συναθροισθῇ αὐτάμα ἐλεημοσύνη, καὶ ἀλήθεια, δικαιοσύνη, καὶ ἀγάπη. Ὅτι ὁ πάνσοφος Θεὸς ηὗρεν ἕνα τρόπον θαυμάσιον νὰ διορθωθῇ ἡ ἀδαμιαία παράβασις, χωρὶς νὰ παραπονεθῇ ἡ δικαιοσύνη ὁλότελα.

9. Ὁ δὲ τρόπος τῆς διορθώσεως εἶναι οὗτος· ἤγουν διὰ νὰ φυλάξῃ τὴν ὑπόσχεσιν ὁ ἀληθὴς Θεὸς, θέλει μᾶς λυτρώσει ὁ Υἱὸς, καὶ Λόγος του, γεννηθεὶς εἰς τὴν γῆν ἄνθρωπος, καὶ ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς δικαίως ἐκ τοῦ Πατρὸς ἀληθὴς Υἱὸς αὐτοῦ μαρτυρούμενος, τουτέστι Θεὸς τέλειος, καὶ ἄνθρωπος τέλειος φανερούμενος. Ὅστις διὰ τὴν πολλὴν εὐσπλαγχνίαν του, νὰ πληρώσῃ ὅλα τὰ χρέη μας.

10. Ἡ γέννησις τοῦ ὁποίου, καθ' ὃ Θεὸς, ἐστὶν ἄναρχος· ὅτι ὁ Κύριος θέλει δώσει χρηστότητα, καὶ σωτηρίαν. καρπὸν δὲ γῆς λέγει τὴν ἐνάρετον ἡμῶν πίστιν· ἢ τὴν Ἀειπάρθενον Θεοτόκον ὀνομάζει γῆν, ἥτις μᾶς ἔδωκε τὸν εὐλογημένον καρπὸν αὐτῆς τὸν ψυχοσωτήριον.

11. Ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου θέλει προπορεύεσθαι ἡ δικαιοσύνη, ἤγουν νὰ μᾶς προοδεύῃ εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς μὲ τὴν Ἁγίαν πολιτείαν αὐτοῦ τὴν Οὐράνιον. Ἢ πάλιν, ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ θέλει ἔλθῃ ὁ μέγας Πρόδρομος, νὰ γένῃ εἰς τὴν γῆν ὁδηγὸς ἀπλανὴς, καὶ σωτήριος.

λήσει ἐν ἐμοὶ Κύριος ὁ Θεός. Ὅτι λαλήσει εἰρήνην ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐπιστρέφοντας καρδίαν ἐπ' αὐτόν.

7. Πλὴν ἐγγὺς τῶν φοβουμένων αὐτὸν τὸ σωτήριον αὐτοῦ, τοῦ κατασκηνῶσαι δόξαν ἐν τῇ γῇ ἡμῶν.

8. Ἔλεος, καὶ ἀλήθεια συνήντησαν· δικαιοσύνη, καὶ εἰρήνη κατεφίλησαν.

9. Ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλε, καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψε.

10. Καὶ γὰρ ὁ Κύριος δώσει χρηστότητα, καὶ ἡ γῆ ἡμῶν δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς.

11 Δικαιοσύνη ἐνώπιον αὐτοῦ προπορεύσεται, καὶ θήσει εἰς ὁδὸν τὰ διαβήματα αὐτοῦ. Δόξα.

Κάθισμα ΙΑ'.

Προσευχὴ τῷ Δαβίδ. ΠΕ΄.

Ὄταν ζητᾷ τινὰς πρᾶγμα εὔλογον, καὶ δίκαιον, ἡ αἴτησις ἐκείνη λέγεται προσευχή, καθὼς λέγει ὁ Δαμασκηνὸς Ἰωάννης. τοῦτον οὖν τὸν Ψαλμὸν ἐσυνέθεσεν ὁ Δαβὶδ ὑπὸ Σαοὺλ διωκόμενος, καὶ τὸν ὠνόμασαν οἱ Ἐξηγηταὶ εἰς τὴν ἐπιγραφὴν προσευχήν, διατὶ δέεται δικαίως τοῦ Θεοῦ, νὰ τοῦ δώσῃ βοήθειαν. Προφητεύει δὲ καὶ τὸν ἐρχομὸν τῶν Ἀσσυρίων εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ Ἐζεκίου πρὸς Κύριον. Ἔτι δὲ καὶ τὴν τῶν Ἐθνῶν ἁπάντων σωτηρίαν, καὶ ἀνάκλησιν.

Τὸ Κείμενον.

1. ΚΛῖνον Κύριε τὸ οὖς σου, καὶ ἐπάκουσόν μου, ὅτι πτωχὸς, καὶ πένης εἰμὶ ἐγώ.

2. Φύλαξον τὴν ψυχήν μου, ὅτι ὅσιός εἰμι. Σῶσον τὸν δοῦλόν σου ὁ Θεός μου, τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ.

3. Ἐλέησόν με Κύριε, ὅτι πρὸς σὲ κεκράξομαι ὅλην τὴν ἡμέραν. Εὔφρανον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, ὅτι πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχήν μου.

4. Ὅτι σὺ Κύριε χρηστὸς, καὶ ἐπιεικὴς, καὶ πολυέλεος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις σε.

5. Ἐνώτισαι Κύριε τὴν προσευχήν μου, καὶ πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου. Ἐν ἡμέρα θλίψεώς

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΤΑπεινοῦ φρονήματος, τῆς προσευχῆς τὸ Προοίμιον. τὸ δὲ κλῖνον λέγει μεταφορικῶς. καθὼς ὅταν εἶναι τὶς ἀσθενὴς, καὶ δὲν δύναται νὰ συντύχῃ δυνατὰ, παρακαλεῖ τὸν Ἰατρὸν, νὰ κλίνῃ τὸ αὐτὶ, νὰ τοῦ ἀκούσῃ καλλίτερα.

2. Δὲν λέγει ἐναντία τῶν ἄνωθεν· καὶ νόει τὴν εὔνοιαν. Πτωχὸς εἶμαι Κύριε, καὶ ἀτελέστατος ἁμαρτωλὸς, κατ' ἐμαυτὸν κρινόμενος, καὶ πάσης ἀρετῆς ἀμέτοχος· ἀλλὰ μὲ τοὺς ἐχθροὺς, καὶ πολεμίους μου συγκρινόμενος, λογίζομαι Ὅσιος· ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐμὲ δυσσεβῶς, καὶ ἀδίκως ἐπιβουλεύονται, ἐγὼ δὲ οὐδεμίαν ἀφορμὴν τοὺς ἔδωσα, καὶ τοὺς ὑπομένω ἔχων εἰς τὴν δικαιοσύνην σου τὴν ἐλπίδα μου.

3. Σπλαγχνίσου με Κύριε, καὶ ἐπειδὴ καθ' ἑκάστην βοῶ σοι, βοήθει μοι. Λῦσον τὴν ἀθυμίαν τοῦ δούλου σου, καὶ χαροποίησον τὴν τεθλιμμένην ψυχήν μου, ὅτι πρὸς σὲ ἐπιβλέπει, ἐκδεχομένη τὸν ἔλεον.

4. Τὸ δὲ ἐπιεικὴς, οἱ ἄλλοι Ἐξηγηταὶ ἱλαστὴς λέγουσιν. ἤγουν, ἐπάκουσόν μου Κύριε, ἐπειδὴ ἐκ φύσεως εἶσαι ἀγαθὸς, καὶ πραότατος εἰς ὅσους σοῦ πταίσουν, καὶ εἰς ἐκείνους, ὅπου σὲ καλοῦν εἰς βοήθειαν πολυέλεος, καὶ γλυκύτατος.

5. Ἄκουσον Κύριε τὴν προσευχήν μου, στοχάσου μὲ προσοχὴν τὴν εὔλογόν μου δέησιν, καθὼς καὶ ἄλλαις φοραῖς, ὅταν εἶχα θλίψιν, ἔτρεχα πρὸς σὲ, καὶ μοῦ ἐπήκουες πάντοτε.

6. Ταῦ-

6. Ταῦτα τῷ Ἐζεκίᾳ ἁρμόζουσιν, ὅτι ἐπειδὴ ὁ Ῥαψάκης ὠνείδισε τὸν Θεὸν μετ' ἐκεῖνα τὰ ὑπερήφανα λόγια, πρεπόντως λέγει ταῦτα ὁ Ἐζεκίας πρὸς Κύριον. Δὲν εἶναι ἄλλος ὅμοιός σου Θεὲ Παντοδύναμε, καθὼς ἀπὸ τὰ μεγάλα, καὶ θαυμάσια ἔργα σου φαίνεται.

7. Αὐτὰ εἶπε πεφωτισμένος ἐκ Θείου Πνεύματος, καὶ προβλέπων τὰ μέλλοντα. Ὅτι τότε μὲν τινὲς διὰ τὸν ὄλεθρον τῶν Ἀσσυρίων, προσῆλθον τῷ Θεῷ, ἀμὴ ὕστερα κατὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ σωτήριον σάρκωσιν, ἐπίστευσαν ὅλα τὰ Ἔθνη· καὶ προσκυνοῦντες ὡμολόγησαν, ὅτι μόνος ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς Παντοδύναμος, ὁποῦ ἐργάζει θαυμάσια.

8. Προφητεύσας εἰς τὰ Ἔθνη τῆς πλάνης τὴν λύτρωσιν, δέεται καὶ αὐτὸς διὰ λόγου του, νὰ τὸν ὁδηγᾷ ὁ Θεὸς εἰς τὴν στράταν τῆς ἀληθείας, καὶ νὰ τὸν δυναμώνῃ, νὰ μήτου σφάλλῃ, οὔτε νὰ πταίσῃ πώποτε.

9. Ἔχοντας εἰς τὸν Θεὸν πολλὴν τὴν εὐλάβειαν, ὀρέγεται τὴν εὔνομον πολιτείαν, ἡ ὁποία εἶναι Μήτηρ τῆς σωφροσύνης. Πρεπόντως οὖν ἱκέτευσε νὰ εὐφρανθῇ ἡ καρδία του μὲ τὸν θεῖον φόβον· καθὼς λέγει καὶ εἰς ἄλλον Ψαλμόν. Εὐφρανθήτω καρδία ζητούντων τὸν Κύριον. Ἐμνήσθην τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐφράνθην.

10. Ἐδῶ νοιῶνται κατὰ τὸ γράμμα, ὅτι ὁ Προφήτης τάσσει νὰ ὑμνολογᾷ, καὶ νὰ δοξάζῃ τὸν Θεὸν, ὁποῦ ἐλύτρωσε τὴν ζωήν του ἀπὸ τὸν θάνατον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπὸ τοὺς διωγμοὺς τῶν ἐχθρῶν ἐκινδύνευεν. Ἀμὴ κατὰ τὸ Πνεῦμα ἐξηγᾶται, ὅτι ὁ Θεὸς Λόγος σαρκωθεὶς, κατῆλθεν εἰς τὰ κατώτερα μέρη τοῦ ᾅδου, νὰ ἀναστήσῃ τοὺς Προπάτορας.

11. Παράνομοι ἦσαν τοῦ Δαβὶδ οἱ πολέμιοι, καὶ οἱ Ἀσσύριοι, τοὺς ὁποίους αὐτάμα συνάψας, συναγωγὴν κραταιῶν ὠνόμασεν, οἵτινες οὐ προέθεντο· ἤγουν, δὲν ἐσυλλογίσθησαν τὰς δικαίας κρίσεις τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ δὲν ἀφήνει κάμμίαν ἀνομίαν ἀπαίδευτον· ἀλλὰ ἐζήτησαν, νὰ τὸν θανατώσουν οἱ ἄδικοι.

μου ἐκέκραξα πρὸς σὲ, ὅτι ἐπήκουσάς μου.

6. Οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι ἐν Θεοῖς Κύριε, καὶ οὐκ ἔστι κατὰ τὰ ἔργα σου.

7. Πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐποίησας, ἥξουσι, καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου Κύριε, καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνομά σου, ὅτι μέγας εἶ σὺ, καὶ ποιῶν θαυμάσια, σὺ εἶ Θεὸς μόνος.

8. Ὁδήγησόν με Κύριε ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ πορεύσομαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.

9. Εὐφρανθήτω ἡ καρδία μου, τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.

10. Ἐξομολογήσομαί σοι Κύριε ὁ Θεός μου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ δοξάσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα. Ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐρρύσω τὴν ψυχήν μου ἐξ ᾅδου κατωτάτου.

11. Ὁ Θεὸς, παράνομοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμὲ, καὶ συναγωγὴ κραταιῶν ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου, καὶ οὐ προέθεντό σε ἐνώπιον αὐτῶν.

12. Καὶ σὺ Κύριε ὁ Θεός μου οἰκτίρμων, καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος, καὶ ἀληθινός. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐλέησόν με. Δὸς τὸ κράτος σου τῷ παιδί σου, καὶ σῶσον τὸν υἱὸν τῆς παιδίσκης σου.

13. Ποίησον μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθὸν, καὶ ἰδέτωσαν οἱ μισοῦντές με, καὶ αἰσχυνθήτωσαν. Ὅτι σὺ Κύριε ἐβοήθησάς μοι, καὶ παρεκάλεσάς με.

12. Ἀλλὰ σὺ Κύριε ὁ Θεός μου, ἡ πηγὴ τοῦ ἐλέους, καὶ τῆς φιλανθρωπίας ἡ ἄβυσσος, δός μοι δύναμιν καὶ κρατάιωσιν, νὰ νικήσω τοὺς ἀδίκως με πολεμοῦντας. Ναὶ Οἰκτίρμων, βοήθησόν μοι, ὅτι καθὼς γινώσκεις ἐξ αὐτῶν τῶν προγόνων εἶμαι εὐλαβὴς, καὶ πιςὸς δοῦλός σου.

13. Ἄλλα σημεῖα εἶναι τιμωρίας, καθὼς ἔγιναν εἰς τοὺς Αἰγυπτίους, καὶ ἄλλα σωτηρίας, τὰ ὁποῖα εἰς τοὺς Ἑβραίους ἐτελέσθησαν. διὰ τοῦτο λέγει ὁ Προφήτης· κάμε Κύριε εἰς ἐμένα κανένα σημεῖον καλὸν, καὶ θαυμάσιον, ἤγουν σῶσόν με μὲ τὴν θείαν σου πρόνοιαν, καὶ τότε οἱ ἐχθροί μου βλέποντες, πῶς μοῦ ἐβοήθησες, καὶ ἐνίκησά τους, θέλουν ἐντραπῆ, νὰ γένουν εἰς ὅλους αἰσχύνη, καὶ ὄνειδος.

Τοῖς Υἱοῖς Κορὲ, Ψαλμὸς ᾠδῆς. ΠϚ'.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς εἰς μὲν τὰ λόγια εἶναι μικρὸς, καὶ βραχύτατος, εἰς δὲ τὸ νόημα, καὶ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ Πνεύματος, εἶναι μεγάλος πολλὰ, καὶ θαυμάσιος. Ἐπειδὴ διαλαμβάνει διὰ τὴν Οὐράνιον Ἱερουσαλὴμ, ἤγουν τὴν Πνευματικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τὴν εὐσεβῆ πολιτείαν, τὴν ὁποίαν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἐνανθρωπήσας ἐδίδαξε.

Τὸ Κείμενον.

1. Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγίοις. Ἀγαπᾷ Κύριος τὰς πύλας Σιὼν, ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα Ἰακώβ.

2. Δεδοξασμένα ἐλα-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Θεμέλια, τῆς εὐσεβείας τὰ θεῖα παιδεύματα· ὄρη εἰς τὰ ὁποῖα ἐςερεώθησαν, οἱ Ἀπόςολοι. Σιὼν, ἡ ἄνω Ἱερουσαλὴμ. Πύλαι δὲ αὐτῆς, αἱ ἁπανταχοῦ Ἐκκλησίαι. Λέγει οὖν, ὅτι ἡ Οἰκουμενικὴ Ἐκκλησία ἔχουσα τὸν Χριςὸν πρῶτον θεμέλιον, θέλει ςερεωθῆ εἰς τοὺς Ἀποςόλους του· τὴν ὁποίαν Νέαν Σιὼν θέλει ἀγαπήσει αὐτὸς ὁ Κύριος περισσότερον, παρὰ τὴν ἄςατον Συναγωγὴν, καὶ ὀλιγοχρόνιον.

2. Καλότυχε πόλις, ὄντως μακαρία εἶσαι,

καὶ ἔνδοξος. ὅτι μεγάλα θαυμάσια, καὶ ἐπαίνους ἐκήρυξαν οἱ Προφῆται διὰ λόγου σου.

3. Εἰς ἐσένα θέλει ὑποδεχθῇ ὁ ἐλεήμων Θεὸς, πόρνους, καὶ ἀσώτους, ὑπερηφάνους, καὶ ἄλλους ἁμαρτωλοὺς, ἀπὸ διαφόρους τόπους, καὶ πόλεις. Ἀλλοφύλους, Αἰθίοπας, καὶ ἄλλα Ἔθνη ἀπὸ ὅλον τὸν Κόσμον, νὰ γένουν ἕνα σῶμα, καὶ μία Ἐκκλησία θαυμάσιος. Ἐπειδὴ τὰ ἀνωειρημένα Ἔθνη ἦταν ἀπὸ ὅλα παρανομώτερα, ἐπονομάτας ἐκεῖνα, καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἐδήλωσε.

4. Τότε πᾶς ἕνας νὰ σὲ ὀνομάζῃ Μητέρα, πιστεύοντας, καὶ ὁμολογῶντας τὴν ἐνανθρώπησιν ἐκείνου τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ, ὁποῦ θέλει γεννηθῇ εἰς ἐσένα, νὰ σαρκωθῇ ὡς ἄνθρωπος. Ὅστις εἶναι Θεὸς, καὶ δημιουργός σου. καὶ σὲ ἐθεμελίωσε τόσον στερεὰ, ὁποῦ νὰ μὴ διασειοθῇς πώποτε.

5. Οὕτως ὁ Σύμμαχος. Κύριος ἀριθμήσει γραφῶν Λαούς. ἤγουν, πάντων τῶν ἀνθρώπων, ὁποῦ ἀναγεννηθοῦν εἰς τὴν Ἱερὰν αὐτὴν Ἐκκλησίαν (τοὺς ὁποίους καλεῖ ἄρχοντας, διὰ τὴν ἄφραστον δόξαν ὁποῦ μέλλουν νὰ λάβουν εἰς εἰς τὸν Παράδεισον) θέλει γράψει ὁ Κύριος τὰ ὀνόματα εἰς τὴν Βίβλον τῶν ζώντων, νὰ εὐφραίνωνται πάντοτε εἰς ἐκείνας τὰς μακαρίους μονάς. Οἵτινες βλέποντες, καὶ ἀπολαμβάνοντες αὐτὸν τὸν Θεὸν, νὰ ἔχουν χαρὰν ἀνέκφραστον, καὶ ἡδονὴν ἀνεκλάλητον εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἀπέραντον.

λήθη περὶ σοῦ ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ.

3. Μνησθήσομαι Ῥαὰβ, καὶ Βαβυλῶνος τοῖς γινώσκουσί με, καὶ ἰδοὺ ἀλλόφυλοι, καὶ Τύρος, καὶ λαὸς τῶν Αἰθιόπων. Οὗτοι ἐγενήθησαν ἐκεῖ.

4. Μήτηρ Σιὼν ἐρεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ, καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ Ὕψιστος.

5. Κύριος διηγήσεται ἐν γραφῇ λαῶν, καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγεννημένων ἐν αὐτῇ. Ὡς εὐφραινομένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί.

Ὠδὴ Ψαλμοῦ τοῖς Υἱοῖς Κορὲ, εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Μαελὲθ, τοῦ ἀποκριθῆναι λόγον συνέσεως Αἰμὰν τῷ Ἰσραηλίτῃ. Ψαλμός. ΠΖ΄.

Ὁ Σύμμαχος ἀντὶ τοῦ, ὑπὲρ Μαελὲθ, διὰ χοροῦ ἔγραψεν. Ὁ δὲ Ἀκύλας ἐπὶ χορείας. καὶ ὁ Αἰμὰν ἦτον τοῦ χοροῦ ἕνας ἔξαρχος. Ἡ παροῦσα Προφητεία λοιπὸν λέγει τὰς συμφορὰς τῶν Ἰουδαίων, καὶ τὴν εἰς Βαβυλῶνα δεινὴν δουλείαν. Διδάσκει δὲ καὶ πάσης τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τὰς ὀδύνας, καὶ θλίψεις, ὁποῦ μετὰ τὴν ἁμαρτίαν τῆς ἤλθασι. Τινὲς δὲ Διδάσκαλοι ἐξηγήσαν τοῦτον τὸν Ψαλμὸν εἰς τὸ πάθος τοῦ Χριστοῦ. Οἵτινες τὴν ἐπιγραφὴν τούτου οὕτως ἡρμήνευσαν. Οἱ Υἱοὶ Κορὲ λογίζονται

τὰ τέκνα Χριστοῦ, ἐπειδὴ γράφει εἰς τὸ τέλος, ὅπερ δηλοῖ τὸν Χριστόν. Ὅστις μᾶς νουθετᾷ, νὰ συςαυρωθοῦμεν αὐτῷ, καθὼς καὶ ἐκεῖνος διὰ τὴν σωτηρίαν μας ἔπαθε· καὶ ἐξόχως νὰ ἔχωμεν τὴν ἀγάπην ἀλλήλως μας, χωρὶς τῆς ὁποίας δὲν μᾶς ὠφελᾷ τοῦ Κυρίου τὸ πάθος, κἂν τὸ σῶμα παραδώσωμεν εἰς μαρτύριον, καθὼς λέγει εἰς τὴν πρὸς Κορινθ. Κεφ. ιγ. ὁ Θεῖος Ἀπόςολος.

Τὸ Κείμενον.

1. Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου, ἡμέρας ἐκέκραξα, καὶ ἐν νυκτὶ ἐναντίον σου. Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου.

2. Κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν δέησίν μου. Ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχή μου, καὶ ἡ ζωή μου τῷ ᾅδῃ ἤγγισε.

3. Προσελογίσθην μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον. Ἐγενήθην ὡσεὶ ἄνθρωπος ἀβοήθητος ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος.

4. Ὡσεὶ τραυματίαι καθεύδοντες ἐν τάφῳ, ὧν οὐκ ἐμνήσθης ἔτι, καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρός σου ἀπώσθησαν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἐσένα Θεέ μου γινώσκω Κύριον, καὶ αἴτιον τῆς ἐμῆς σωτηρίας, καὶ πάσης ἀγαλλιάσεως. Ὅθεν ἡμέραν, καὶ νύκτα βοῶ σοι ἐξ ὅλης καρδίας, νὰ μοῦ δεχθῇς τὴν ἱκέσιον δέησιν.

2. Ὅθεν ἰδών μου φιλάνθρωπε τὸ πλῆθος τῶν συμφορῶν καὶ θλίψεων, σπλαγχνίσου με, καὶ κλῖναι τὰ ἄχραντα ὦτά σου, νὰ ἀκούσῃς τὴν προσευχήν μου· ὅτι πολλὰ κακὰ μὲ ἐπεκυκλώσασι, καὶ κινδυνεύει ἡ ζωή μου πρὸς θάνατον. Τοῦτον τὸν Ψαλμὸν ἐσχημάτισαν εἰς εὐχήν, πῶς τὸν ἔλεγαν οἱ εὐσεβέστεροι τῶν Ἑβραίων, καὶ πᾶς ἄλλος ἠμπορεῖ νὰ τὸν λέγῃ εἰς θλίψιν διωγμῶν, ἢ μετανοῶντας τὰς ἁμαρτίας του.

3. Ὅτι τόσον με ἐβασάνισαν οἱ ἐχθροί μου, ὁποῦ δὲν εὑρίσκω ἀπαλλαγὴν τῶν συμφορῶν, καὶ λύτρωσιν. Ἀλλὰ ὁμοιάζω ἐκείνων, ὁποῦ πέσουν εἰς λάκκον βαθύν, καὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ εὔγουσιν. Ὅτι πάσης προνοίας, καὶ κηδεμονίας ἐγυμνώθηκα, τοσοῦτον, ὁποῦ συναριθμοῦμαι μὲ τοὺς νεκρούς, χωρὶς νὰ εἶμαι ἀκόμι τοῦ θανάτου ὑπεξούσιος.

4. Καὶ ταῦτα ὅμοια μὲ τὰ παραπάνω· ἔγινα ὡς πετραυματισμένος, καὶ πληγωμένος εἰς τὸν πόλεμον, εἰς λάκκον τεθαμμένος, καὶ ἐσερημένος ἐνθυμήσεως. Οὕτως εἶπεν ὁ Σύμμαχος· ὡς οἱ πετρωμένοι, οἱ κείμενοι ἐν τάφῳ, ὧν οὐ μνημονεύεις οὐκέτι, οἵτινες ἐκ τῆς χειρός σου ἐξεκόπησαν· ἀλλὰ ἂς μὲ προφθάσῃ ἡ θεία σου βοήθεια, νὰ μὴ πέσω καὶ ἐγὼ εἰς αὐτὸν τὸν βόθρον ὁ τάλας, καὶ ἄπορος.

5. Ταῦ-

5. Ταῦτα καὶ τοῖς εἰς τὴν Βαβυλῶνα αἰχμαλώτοις ἁρμόζει, καὶ ὅλῃ τῇ φύσει τῆς ἀνθρωπότητος· ἡ ὁποία μετὰ τὴν ἀδαμιαίαν παράβασιν, κατεκρίθη εἰς θάνατον, καὶ κατεκλείσθη εἰς ᾅδην σκοτεινότατον.

6. Οὕτως ὁ Σύμμαχος· Ἐμοὶ ἐπέβρισεν ὁ θυμός σου, καὶ ταῖς καταιγίσι σου ἐκάκωσάς με, καὶ συμφοραῖς παντοίαις περιέβαλές με. ἤγουν, μὲ τὸν δίκαιον θυμόν, καὶ ὀργήν σου ἐσυγχώρησες, καὶ μοῦ ἦλθασι τόσαι κακώσεις, καὶ βάσανοι.

7. Πάντων μὲν τῶν φίλων, καὶ συγγενῶν μου ἔρημος ἔγινα, καὶ ἄπορος, οἱ δὲ πολέμιοι βδελυξάμενοί με ἐμίσησαν.

8. Καὶ δὲν εὑρίσκω εἰς τόσα κακά, καὶ θλίψεις, καμμίαν λύτρωσιν· τοὺς δὲ ὀφθαλμούς μου κατεδαπάνησα εἰς δάκρυα, καὶ ἠσθένησαν. οὕτως ὁ Σύμμαχος, ὁ ὀφθαλμός μου διέρρευσεν ἀπὸ τῆς κακώσεως.

9. Ἄλλην ἐλπίδα λοιπὸν δὲν ἔχω ὁ ἄπορος, μόνον τὴν εὐσπλαγχνίαν σου· καὶ πρὸς σὲ καθ' ἑκάστην δεόμενος, ἐκτείνω τὰς χεῖράς μου, διὰ νὰ δείξω μὲ τοῦτο τὸ σχῆμα τὴν πικρὰν ὀδύνην τῆς ψυχῆς μου, καὶ ἄμετρον κάκωσιν.

10. Τώρα ὁποῦ ἔχω ἀκόμι ὀλίγην ζωήν, δεῖξαι εἰς ἐμὲ τὴν θαυματουργίαν σου· ὅτι ἀφ' οὗ ἀποθάνω, δὲν ἐπιστρέφω πλέον εἰς τὰ ὀπίσω, οὔτε εἶναι τινὰς ἰατρὸς νὰ μὲ ἀναστήσῃ ἀπὸ τὸν θάνατον.

11. Ὅτι ὅσοι παραδοθοῦσιν εἰς τὸν σκοτεινὸν τάφον, νὰ γένουν χῶμα ἀψήφιστον, δὲν γνωρίζουν εἰς τὸν ἀσοχισμένον τόπον ἐκεῖνον, τὸ ἔλεός σου, καὶ τὰ θαυμάσια τῆς δικαιοσύνης σου.

12. Οὕτως ὁ Σύμμαχος· ἐμοῦ δὲ πρὸς σὲ Κύριε ἡ οἰμωγή. ἤγουν, πολλὰ στενάζω, καὶ ὀδύρομαι Κύριε, προσευχόμενος, τὸ ταχὺ ἀπὸ τὴν στρωμνήν μου διεγειρόμενος.

5. Ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ, ἐν σκοτεινοῖς, καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου.

6. Ἐπ' ἐμὲ ἐπεστηρίχθη ὁ θυμός σου, καὶ πάντας τοὺς μετεωρισμούς σου ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ.

7. Ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ, ἔθεντό με βδέλυγμα ἑαυτοῖς.

8. Παρεδόθην, καὶ οὐκ ἐξεπορευόμην. Οἱ ὀφθαλμοί μου ἠσθένησαν ἀπὸ πτωχείας.

9. Ἐκέκραξα πρὸς σὲ Κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου.

10. Μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θαυμάσια, ἢ ἰατροὶ ἀναστήσουσι, καὶ ἐξομολογήσονταί σοι;

11. Μὴ διηγήσεταί τις ἐν τῷ τάφῳ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῇ ἀπωλείᾳ; μὴ γνωσθήσεται ἐν τῷ σκότει τὰ θαυμάσιά σου, καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ἐν γῇ ἐπιλελησμένῃ;

12. Κἀγὼ πρὸς σὲ Κύριε ἐκέκραξα, καὶ τὸ πρωῒ ἡ προσευχή μου προφθάσει σε.

13. Ἵνα τί Κύριε ἀπωθῇ τὴν ψυχήν μου, ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;

13. Διατὶ λοιπὸν μὲ ἀποπέμπεις, καὶ μὲ ἀποστρέφεσαι Δέσποτα, καὶ δεν μου δείχνεις τὴν ἀμέρειαν σου, καὶ ἱλαρότητα;

14. Πτωχός εἰμι ἐγὼ, καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου. Ὑψωθεὶς δὲ ἐταπεινώθην, καὶ ἐξηπορήθην.

14. Νεότης, τοῦ μὲν Ἰσραὴλ ἡ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἔξοδος· πάντων δὲ τῶν ἀνθρώπων, ἡ ἔξω τοῦ Παραδείσου ζωὴ, μετὰ τὴν παράβασιν· διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν, ὅλα τὰ ἔτη τῆς ζωῆς μας, εἰς κόπους, καὶ μόχθους τελοῦμεν ταλαιπωρούμενοι, ὅτι ἐπιθυμήσαντες νὰ ἀνέβωμεν εἰς ὕψος Θεώσεως, ἐστερήθημεν καὶ τῆς μεγίστης ἀξίας ὁποῦ εἴχαμεν, καταντήσαντες εἰς πολλὴν καταφρόνησιν, καὶ ταπείνωσιν.

15. Ἐπ' ἐμὲ διῆλθον αἱ ὀργαί σου, οἱ φοβερισμοί σου ἐξετάραξάν με. Ἐκύκλωσάν με ὡσεὶ ὕδωρ, ὅλην τὴν ἡμέραν περιέσχον με ἅμα. Ἐμάκρυνας ἀπ' ἐμοῦ φίλον καὶ πλησίον, καὶ τοὺς γνωστούς μου ἀπὸ ταλαιπωρίας.

Δόξα.

15. Καὶ μᾶς ἤλθασιν ἀμέτρηται συμφοραὶ ἀπὸ δικαίαν ἐγκατάλειψιν, καὶ ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς ὕδατα μᾶς ἐπερικύκλωσαν τόσον, ὁποῦ δὲν εἴχαμεν εἰς τοιαύτην ταλαιπωρίαν τινὰ βοήθειαν ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς, καὶ γείτονας· τουτέστιν ἀπὸ Ἱερεῖς, καὶ Προφήτας, οὔτε ἀπὸ τοὺς φίλους Ἀγγέλους ὁλότελα· ἕως οὗ ἦλθες πάλιν ὁ Πλάστης, καὶ μᾶς ἐλύτρωσες μὲ τὸ σωτήριον πάθος σου.

Συνέσεως Αἰθὰμ τῷ Ἰσραηλίτῃ. Ψαλμός. ΠΗ'.

Βλέπωντας ὁ Θεῖος Δαβὶδ, πῶς εἶχασι τὰ Ἔθνη εἰς διαφόρους τόπους εἴδωλα, καὶ ἐπροσκυνοῦσαν ἀναίσθητα ξόανα, ἔταξε νὰ οἰκοδομήσῃ τὸν Θεῖον Ναόν. Ὁ δὲ Θεὸς ὑποδεξάμενος τὴν καλήν του προαίρεσιν, τοῦ ἔταξε νὰ γεννηθῇ ὁ Σωτὴρ, καὶ Μεσίας ἀπὸ τὸ σπέρμα του, νὰ ἔχῃ τὴν Βασιλείαν ἀτελεύτητον. Καθὼς τὸ εἶπε πρὸς τὴν Παναγίαν καὶ ὁ Ἀρχάγγελος. Δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν Θρόνον Δαβὶδ, καὶ τὰ ἑξῆς. Τούτου λοιπὸν οἱ ἀπόγονοι βλέποντες, ὅτι ἡ Βασιλεία ἠφανίσαι, καὶ αὐτοὶ ἦσαν αἰχμάλωτοι, ἐνθυμίζουσι τῷ Θεῷ τὴν ὑπόσχεσιν. Διδάσκει τους δὲ ἡ Προφητεία, πῶς νὰ μελῳδοῦσι τὰ ᾄσματα. Διατοῦτο λέγει εἰς τὴν ἐπιγραφὴν συνέσεως. Ὁ δὲ Αἰθὰμ ἦτον Χοροδιδάσκαλος, καθὼς καὶ παραπάνω ἐγράψαμεν.

Τὸ Κείμενον.

1. Τὰ ἐλέη σου Κύριε εἰς τὸν αἰῶνα

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Τὸ θεῖον ἔλεον αἰτοῦντες, ὑμνοῦσι τὸν Θεόν· καὶ ποθοῦντες νὰ ἰδοῦσι τὴν

ἐκ-

ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχέσεως, ὅπου εἶπε τῷ Δαβὶδ ὁ Κύριος, τάσουσι νὰ διδάσκουν ἀπὸ γενεὰν εἰς γενεὰν τοὺς παῖδας αὐτῶν καὶ τὰ ἔγγονα.

2. Τὸ οἰκοδομηθήσεται, αὐξηθήσεται· τὸ ἑτοιμασθήσεται εἶπεν ὁ Σύμμαχος ἑδρασθήσεται. Λέγει οὖν, ὅτι ἔταξες Κύριε, νὰ βεβαιώσῃς μὲ τὸ ἔργον τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων σου, νὰ μᾶς στείλῃς οὐρανόθεν τὸ μέγα σου ἔλεος.

3. Ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ταῦτα ὁ Προφήτης ἐθέσπισε, λέγωντας. Αὐτὰς τὰς συνθήκας ἐσυμφώνησα, καὶ ἔταξα τοῖς ἐκλεκτοῖς φίλοις μου, Ἀβραὰμ καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ, καὶ μεθ' ὅρκου τὸ ἐβεβαίωσα τοῦ δούλου μου Δαβὶδ, ὅτι νὰ κάμω παντοτινὸν τὸ σπέρμα του, καὶ νὰ βαστάζῃ ἡ Βασιλεία του ἀπὸ γενεὰν εἰς γενεὰν, εἰς τοὺς ἀπογόνους καὶ κληρονόμους του.

4. Εἰπόντες τὰς ὑποχέσεις, καὶ τὸ τέλος οὐ βλέποντες, δὲν παραπονοῦνται, οὔτε γογγύζουσιν· ἀλλὰ πάλιν εἰς ὑμνῳδίαν θείαν τὸν λόγον τρέπουσι, λέγοντες· ὅσοι ἐλπίζουσιν εἰς σὲ, θέλουν φυλάξει τὴν πίστιν στερρότατα, δοξάζοντές σε· νὰ διηγοῦνται μὲ τοὺς Ἀγγέλους τὴν εὐσπλαγχνίαν σου, ὅταν ἴδουσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸ τέλος τῆς ὑποχέσεως. ἢ διὰ τοὺς Ἀποστόλους λέγει, πῶς θέλουν ἀναγγείλει τὴν Σάρκωσιν.

5. Υἱοὺς Θεῶν ὀνομάζει, ἢ τοὺς ψευδωνύμους Θεοὺς ὡς Υἱοὺς ἀνθρώπων, ἢ τοὺς ἐναρέτους καὶ θείους ἀνθρώπους. Βουλὴν δὲ Ἁγίων, τῶν πιστῶν τὸν σύλλογον. Λέγει οὖν, ὅτι δὲν εἶναι τινὰς ἄνθρωπος, ἐὰν ἦτον καὶ ἕως τὸν Οὐρανὸν ἡ δόξα του, νὰ παρομοιωθῇ μὲ τὸν Θεὸν τὸν μέγαν, καὶ φοβερὸν, ᾧ παραστέκουσι μυριάδες Ἀγγέλων, καὶ τὸν δοξάζουσι.

6. Συνεχῶς ἐνθυμίζουσι τὴν ἀλήθειαν, ποθοῦντες ἰδεῖν τὸ τέλος τῆς ὑποχέσεως. Ἔπειτα ἐπειδὴ δυνατὸν αὐτὸν ὠνόμασαν, διηγοῦνται τὰ σημεῖα τῆς θείας δυνάμεως, ὅπου ἐπέλεσεν εἰς εὐεργεσίαν τως.

ᾄσομαι. Εἰς γενεὰν, καὶ γενεὰν ἀπαγγελῶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῷ στόματί μου.

2. Ὅτι εἶπας, εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος οἰκοδομηθήσεται, ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἑτοιμασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου.

3. Διεθέμην διαθήκην τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὤμοσα Δαβὶδ τῷ δούλῳ μου. ἕως τοῦ αἰῶνος ἑτοιμάσω τὸ σπέρμα σου, καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν, καὶ γενεὰν τὸν θρόνον σου.

4. Ἐξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου Κύριε, καὶ γὰρ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν Ἐκκλησίᾳ Ἁγίων.

5. Ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ Κυρίῳ; καὶ τίς ὁμοιωθήσεται τῷ Κυρίῳ ἐν υἱοῖς Θεοῦ; ὁ Θεὸς ὁ ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ Ἁγίων, μέγας καὶ φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς περὶ κύκλῳ αὐτοῦ.

6. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, τίς ὅμοιός σοι; Δυνατὸς εἶ Κύριε, καὶ ἡ ἀλήθειά σου κύκλῳ σου.

7. Σὺ

7. Σὺ δεσπόζεις τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ σάλον τῶν κυμάτων αὐτῆς σὺ καταπραΰνεις.

8. Σὺ ἐταπείνωσας ὡς τραυματίαν ὑπερήφανον· ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου, διεσκόρπισας τοὺς ἐχθρούς σου.

9. Σοί εἰσιν οἱ οὐρανοὶ, καὶ σή ἐστιν ἡ γῆ. τὴν οἰκουμένην, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς σὺ ἐθεμελίωσας.

10. Τὸν βοῤῥᾶν, καὶ τὴν θάλασσαν σὺ ἔκτισας.

11. Θαβὼρ, καὶ Ἑρμὼν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται. σὸς ὁ βραχίων μετὰ δυναστείας.

12. Κραταιωθήτω ἡ χείρ σου, ὑψωθήτω ἡ δεξιά σου. Δικαιοσύνη, καὶ κρίμα, ἑτοιμασία τοῦ θρόνου σου. ἔλεος, καὶ ἀλήθεια προπορεύσονται πρὸ προσώπου σου.

13. Μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν. Κύριε ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου πορεύσονται, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται. ὅτι καύχημα τῆς δυνάμεως αὐτῶν σὺ εἶ.

7. Ἐσὺ Δέσποτα ὡς δημιουργὸς τῶν ἁπάντων, ἐξουσιάζεις τὴν θυμωμένην θάλασσαν, καὶ καταπραΰνεις εὐθὺς εἰς γαλήνην τὰ ἄγρια κύματα.

8. Ἐσὺ ἐταπείνωσας τὸν ὑπερήφανον Φαραὼ, ὡσὰν ἕνα πληγωμένον ἄῤῥωστον, καὶ μὲ τὴν πολλήν σου δύναμιν, διεσκόρπισας αὐτὸν, καὶ τοὺς ἄλλους ἐχθρούς σου, καὶ καταποντίσθησαν ἅπαντες.

9. Οἱ Οὐρανοὶ εἶναι ἐδικόν σου δημιούργημα. Ὅλη ἡ οἰκουμένη, καὶ ἅπας ὁ Κόσμος, ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν ἕως τὴν δύσιν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, εἶναι ποιήματα τῶν ἀχράντων χειρῶν σου, ὁρατὰ, καὶ ἀόρατα.

10. Οὐχ ἁπλῶς τῶν δύο μερῶν αὐτῶν ἐμνημόνευσεν· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ εἰς τὸ νότιον μέρος τῆς Ἱερουσαλὴμ ἡ Αἴγυπτος, εἰς δὲ τὸ βόρειον εἶσιν οἱ Ἀσσύριοι, δέονται τοῦ Θεοῦ, νὰ τοὺς λυτρώσῃ καὶ ἀπὸ τοὺς Βαβυλωνίους, καθὼς τοὺς εὔγαλε καὶ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

11. Λέγωντας ταῦτα τὰ δύο ὄρη, ὅλην τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ἐδήλωσεν. Ὄχι πῶς τὰ βουνὰ ἀγάλλονται, ἀλλ᾽ οἱ κατοικοῦντες εἰς ἐκεῖνα τὰ ὄρια· τὴν δὲ θείαν δύναμιν λέγει βραχίονα διὰ τὴν ἐνέργειαν.

12. Οὕτως ὁ Σύμμαχος. Ἀήττητος ἡ χείρ σου, ὑψηλὴ ἡ δεξιά σου. Διὰ τῆς χειρὸς δηλοῖ τὴν ἐνέργειαν, καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς τὴν ἀγαθὴν ἐνέργειαν· μὲ τὰ ὁποῖα ζητοῦσι τοῦ Θεοῦ, τοὺς μὲν Βαβυλωνίους νὰ κολάσῃ, καὶ αὐτοὺς νὰ λυτρώσῃ, ὡς πάντα δυνάμενος.

13. Μακαρίζουσι τὸν Λαὸν, ὅπου θέλει προσφέρει τῷ Θεῷ ὕμνον ἐπινίκιον, δεχόμενοι τὸ φῶς παρ᾽ αὐτοῦ διὰ τοῦ λουτροῦ τῆς ἀναγεννήσεως, τουτέστι τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος. Οἵτινες νὰ χαίρωνται πάντοτε, ὑψούμενοι εἰς τὴν δικαιοσύνην τῆς ἀληθοῦς πίστεως· καὶ νὰ καυχῶνται, παρὰ Κυρίου ἐνδυναμούμενοι.

14. Καὶ μὲ τὴν θείαν σου ἐνανθρώπησιν νὰ ὑψωθῇ ὁ Σταυρὸς, τὸ ἀπροσμάχητον ὅπλον μας. ὅτι ταύτην ἔχοντες τὴν ἐλπίδα εἰς ἐσένα τὸν Ἅγιον Βασιλέα τοῦ Ἰσραὴλ, ἐκδεχόμεθα παρὰ σοῦ τὴν βοήθειαν.

15. Καθὼς ἔταξες ἀψευδέστατα τῶν Πατριαρχῶν καὶ Πατέρων μας μὲ ὁράσεις ἀποκαλύψεων, καὶ ἐμαρτύρησες τὸν δοῦλόν σου Δαβὶδ, πῶς τὸν ηὗρες δυνατὸν εἰς τὰ τῆς ἀρετῆς κατορθώματα· τὸν ὁποῖον ἐπρόκρινες ἄξιον τῆς σῆς βοηθείας· καὶ χρίσας αὐτὸν, ἐχειροτόνησες Βασιλέα μας.

16. Τοῦ ὁποίου ἔταξες νὰ βοηθᾷς μὲ τὴν ἀμαχόν σου δύναμιν, καὶ νὰ τὸν φυλάγῃς ἀπὸ ὁρατοὺς, καὶ ἀοράτους ἐχθροὺς, νὰ μὴ δυνηθοῦν ποσῶς νὰ τὸν βλάψουσιν, οὔτε αὐτὸς ὁ πρωτότοκος Υἱὸς τῆς ὑπερηφανίας, καὶ ἀποστάτης διάβολος.

17. Ἔτι δὲ ἔταξες νὰ ἀφανίσῃς ὅλους τοὺς πολεμίους αὐτοῦ, καὶ νὰ τὸν διαφυλάττῃς τοσοῦτον, ὁποῦ νὰ γένῃ περιφανὴς, καὶ περίβλεπτος· νὰ ὑψωθῇ ἡ δύναμίς του μὲ τὴν σὴν ἀντίληψιν, καὶ βοήθειαν.

18. Ὁ Δαβὶδ προεικόνιζε τὸν Χριστὸν, καθὼς καὶ παραπάνω ἐγράψαμεν, ὅσα γοῦν λέγει ἡ Προφητεία εἰς τοῦτον τὸν Ψαλμὸν, καὶ τὰ παρακάτω, κατὰ τὸ γράμμα, ἁρμόζουσι διὰ τὸν Δαβὶδ· ἀμὴ κατὰ τὸ Πνεῦμα, εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν πληρώνονται. Ἐπειδὴ τὸν καλεῖ πρωτότοκον, καὶ ὑψηλὸν, καὶ ὑπέρτατον ἀπὸ ὅλους τοὺς Βασιλεῖς, ὡς τούτων δημιουργὸν, καὶ τῆς κτίσεως· τὰ ὁποῖα, καὶ τὰ κατώτερα δὲν ἐπληρώθησαν οὔτε εἰς τὸν Δαβὶδ, οὔτε εἰς τὸν Σολομῶντα, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸν Χριστόν. Ὅστις ἔλαβε κράτος παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ Πατρὸς αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν γῆν (ὁποῦ δηλοῖ τὸ ἐν ποταμοῖς) καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ τὴν Οἰκουμένην ἅπασαν.

14. Καὶ ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν· ὅτι τοῦ Κυρίου ἡ ἀντίληψις, καὶ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ Βασιλέως ἡμῶν.

15. Τότε ἐλάλησας ἐν ὁράσει τοῖς υἱοῖς σου, καὶ εἶπας· ἐθέμην βοήθειαν ἐπὶ δυνατόν· Ὕψωσα ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ μου. Εὗρον Δαβὶδ τὸν δοῦλόν μου. Ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ μου ἔχρισα αὐτόν.

16. Ἡ γὰρ χείρ μου συναντιλήψεται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίων μου κατισχύσει αὐτόν. Οὐκ ὠφελήσει ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ, καὶ υἱὸς ἀνομίας οὐ προσθήσει τοῦ κακῶσαι αὐτόν.

17. Καὶ συγκόψω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς μισοῦντας αὐτὸν τροπώσομαι. καὶ ἡ ἀλήθειά μου, καὶ τὸ ἔλεός μου μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί μου ὑψωθήσεται τὸ κέρας αὐτοῦ.

18. Καὶ θήσομαι ἐν θαλάσσῃ χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐν ποταμοῖς δεξιὰν αὐτοῦ. Αὐτὸς ἐπικαλέσεταί με· Πατήρ μου εἶ σὺ, Θεός μου, καὶ ἀντιλήπτωρ τῆς σωτηρίας μου. Κἀγὼ πρωτότοκον θήσομαι αὐτὸν, ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

19. Εἰς τὸν αἰῶνα φυλάξω αὐτῷ τὸ ἔλεός μου, καὶ ἡ διαθήκη μου πιστὴ αὐτῷ. καὶ θήσομαι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ.

19. Καὶ φυλάγωντας μὲ πολλὴν ἐλεημοσύνην, καὶ ἀλήθειαν τὴν διαθήκην, ὁποῦ ἔταξα τῶν Προπατόρων σας, νὰ ἀναστήσω τὸν Κύριον ἀπὸ τὸ σπέρμα τως, θέλω κάμη τὸν Λαὸν ἐκεῖνον τῆς χάριτος, ἤγουν τὸν χριστώνυμον, νὰ βασιλεύῃ αἰώνια. Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ δηλοῖ „ τὸ, δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πα„ τρός μου. καὶ τὰ ἑξῆς. Ἐὰν οὖν ἡ Βασιλεία τοῦ Δαβὶδ κἂν ἕως τὴν σήμερον δὲν ἔφθασε, διατί φλυαροῦσι, πῶς λέγει ἡ Προφητεία διὰ λόγου της; Ψεύδονται οἱ τυφλοὶ, καὶ ἀσύνετοι.

20. Ἐὰν ἐγκαταλίπωσιν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὸν νόμον μου, καὶ τοῖς κρίμασί μου μὴ πορευθῶσιν. Ἐὰν τὰ δικαιώματά μου βεβηλώσωσι, καὶ τὰς ἐντολάς μου μὴ φυλάξωσιν, Ἐπισκέψομαι ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ ἐν μάστιξι τὰς ἀδικίας αὐτῶν.

20. Ἀφ᾽ οὗ ἐπροφήτευσε διὰ τὸν Χριστὸν, λέγει τώρα διὰ τοὺς ἄλλους Βασιλεῖς, ὁποῦ ἔγιναν ἀπὸ τὸ σπέρμα τοῦ Δαβὶδ, ὅτι ἐὰν πέσουν τινὰ παρανομίαν, θέλω παιδεύσει τοὺς παραβάτας, νὰ παραδώσω αὐτοὺς μὲν ὡς ἀδίκους, δικαίως εἰς μάστιγας.

21. Τὸ δὲ ἔλεός μου οὐ μὴ διασκεδάσω ἀπ᾽ αὐτῶν, οὐδ᾽ οὐ μὴ ἀδικήσω ἐν τῇ ἀληθείᾳ μου.

21. Τὴν δὲ πρὸς τὸν δίκαιον Δαβὶδ ἐπαγγελίαν νὰ διαφυλάξω, νὰ μήτον ὑστερήσω τοῦ θείου ἐλέους, οὐ δὲ νὰ παρέβω ὅσα τοῦ ἔταξα. οὕτω λέγει τὸ, μὴ ἀδικήσω. Ὅπερ ὁ Ἀκύλας εἶπεν, οὐ ψεύσομαι, ὁ δὲ Σύμμαχος, οὐ παραβήσομαι.

22. Οὐδ᾽ οὐ μὴ βεβηλώσω τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων μου οὐ μὴ ἀθετήσω. Ἅπαξ ὤμοσα ἐν τῷ ἁγίῳ μου, εἰ τῷ Δαβὶδ ψεύσομαι. τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μενεῖ, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον μου, καὶ ὡς ἡ σελήνη κατηρτισμένη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός.

22. Ἐπειδὴ γοῦν ἔταξα τοῦ Δαβὶδ, δὲν εὐγαίνω ἀπὸ τὴν συμφωνίαν νὰ ψευματήσω τοὺς λόγους μου· ἀλλὰ νὰ μείνῃ τὸ σπέρμα του αἰώνια. (Σπέρμα δὲ τοῦ Θεοῦ Λόγου ἡμεῖς οἱ εἰς αὐτὸν πιστεύσαντες) καὶ ἡ Βασιλεία του νὰ εἶναι στερεὰ, καὶ ἀκατάλυτος ὡς ἡ Σελήνη, καὶ ὁ Ἥλιος, τὸ δὲ ἅπαξ ὤμοσα, δὲν λέγει καθολικὰ πῶς ὤμοσεν ὁ Θεὸς, ἀλλὰ πῶς εἶπε τὸν λόγον μίαν φορὰν, καὶ εἶναι βέβαιος, καὶ ἀλάθητος, ὡς παρὰ Θεοῦ προφερόμενος. Ἡμεῖς δὲ οἱ ἄνθρωποι μὲ ὅρκον βεβαιώνομεν τὴν ὑπόσχεσιν. Τὸ δὲ ὁ Μάρτυς, λέγει ὁ Σύμμαχος, διαμαρτυρόμενος, ἤγουν, ὁ Θεὸς ὁποῦ ἐμαρτύρησε ταῦτα εἰς τὸν Οὐρανὸν, εἶναι πιστὸς, καὶ ποτῶς δὲν ψεύδεται.

23. Χερσὸν καλεῖ τοὺς Βασιλεῖς, ὁποῦ ἐκ τοῦ Δαβὶδ κατάγονται. Λέγει οὖν, ἐπειδὴ ἔταξες τοῦ Δαβὶδ ὡς ἄνωθεν, διατὶ τώρα μᾶς ἀπεδοκίμασες, καὶ ἐγκατέλιπες τέλεια, τὰς συνθήκας διέλυσας, καὶ τὸν Ἅγιον Ναόν σου, ἀφῆκες τοὺς ἀσεβεῖς, καὶ ἐμίαναν; Ἁγίασμα εἶπε τὸν Ναὸν, τὸν ὁποῖον ὁ Σολομὼν ᾠκοδόμησεν, οἱ δὲ Βαβυλώνιοι ἐβεβήλωσαν, καὶ ἐκ θεμελίων ἠδάφισαν.

23. Σὺ δὲ ἀπώσω, καὶ ἐξουδένωσας, ἀνεβάλου τὸν Χριστόν σου. Κατέστρεψας τὴν διαθήκην τοῦ δούλου σου. ἐβεβήλωσας εἰς τὴν γῆν τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ.

24. Πάσης αὐτὸν ἀσφαλείας ἐγύμνωσας, καταστρέψας τοὺς φραγμοὺς τῆς σῆς ἀντιλήψεως. ἢ καὶ διὰ τὰ τειχόκαστρα λέγει τῆς Πόλεως, ὁποῦ ἐχάλασαν οἱ πολέμιοι, καὶ ἔμειναν οἱ Ἑβραῖοι εἰς δειλίαν ἄμετρον, ὁποῦ εἶχασι τοῦτον θάῤῥος τὸ πρότερον. καὶ τώρα ἔγιναν ὄνειδος εἰς τοὺς ὁμόρους αὐτῶν, καὶ γείτονας, καὶ τοὺς ἁρπάζουν, καὶ ἐγδύνουσιν οἱ δουλεύοντες πολέμιοι.

24. Καθεῖλες πάντας τοὺς φραγμοὺς αὐτοῦ. Ἔθου τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ δειλίαν. Διήρπαζον αὐτὸν πάντες οἱ διοδεύοντες ὁδόν· ἐγενήθη ὄνειδος τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ.

25. Τοὺς ὁποίους ἐχαροποίησας, ἐπειδὴ αὐτοὺς μὲν δυναμώνεις νὰ μᾶς θλίβουσιν, ἡμῶν δὲ τὰ ὅπλα ἐποίησας ἄχρηστα, καὶ μᾶς ἐστέρησες πάσης κηδεμονίας, καὶ ἀντιλήψεως, καὶ δὲν μᾶς βοηθᾷς εἰς τὸν πόλεμον.

25. Ὕψωσας τὴν δεξιὰν τῶν θλιβόντων αὐτόν. Εὔφρανας πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Ἀπέστρεψας τὴν βοήθειαν τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀντελάβου αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ.

26. Οὕτως ὁ Σύμμαχος. Ἀπέπαυσας τὴν καθαρότητα αὐτοῦ. καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ καθαρίζεται μὲ ῥαντίσματα κατὰ τὸν Νόμον, ἐπειδὴ εὑρίσκεται αἰχμάλωτος.

26. Κατέλυσας ἀπὸ καθαρισμοῦ αὐτοῦ, τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν κατέῤῥαξας.

27. Ἔταξες νὰ φυλάγῃς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ αἰώνιον, καὶ τὴν ἔκαμες μικρὰν, καὶ ὀλιγοχρόνιον· καὶ τὸν ἐνέπλησες αἰσχύνην, καὶ ὄνειδος. ταῦτα λέγει διὰ τὸν Σεδεκίαν, ὁποῦ τὸν ἐτύφλωσαν, καὶ τὸν ἔβαλαν νὰ γυρίζῃ τὸν μύλον ὡς ζῶον ἄλογον.

27. Ἐσμίκρυνας τὰς ἡμέρας τοῦ χρόνου αὐτοῦ, κατέχεας αὐτοῦ αἰσχύνην.

28. Ὁ Σύμμαχος, ἕως τίνος Κύριε ἀποκρυβήσῃ εἰς τέλος; ἤγουν μήμας ὑστερήσῃς τοῦ ἐλέους σου· ἂς παύσῃ ἕως ἐδῶ ἡ δικαία σου ἀγανάκτησις.

28. Ἕως πότε Κύριε ἀποστρέφῃ εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου;

29. Μνήσθητι τίς μου ἡ ὑπόστασις. μὴ γὰρ ματαίως ἔκτισας πάντας τοὺς Υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων; Τίς ἐστιν ἄνθρωπος, ὃς ζήσεται, καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον, ῥύσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ᾅδου;

29. Ὡς Πλάστης μου γινώσκεις τὰ μέτρα τῆς ἐμῆς δυνάμεως, ἐπειδὴ δὲν μὲ ἔκτισες μάταια, καὶ ἀνωφέλευτα, διὰ μόνον τὴν ῥευστὴν ταύτην ζωὴν, ἀλλὰ διὰ τὴν αἰώνιον, καὶ εὐφρόσυνον. Λοιπὸν ὡς ἀγαθὸς, καὶ φιλάνθρωπος, μὴ παρεῖδῃς ἡμᾶς ἁμαρτήσαντας· ἀλλὰ σπλαγχνίσου μας, ὅτι δὲν εἶναι τινὰς ἄνθρωπος, ὁποῦ νὰ μὴ δοκιμάσῃ τὸν θάνατον, καὶ νὰ μὴν ὑπάγῃ εἰς τοῦ ᾅδου τὰ δεσμωτήρια.

30. Ποῦ εἰσι τὰ ἐλέη σου τὰ ἀρχαῖα Κύριε, ἃ ὤμοσας τῷ Δαβὶδ ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου;

30. Τώρα πάλιν ἐνθυμίζει τὴν θείαν ὑπόσχεσιν, λέγοντας· ποῦ εἶναι τὰ ἀρχαῖα ἐλέη σου Κύριε, ὁποῦ ἔταξες τῷ Δαβὶδ, νὰ φυλάξῃς ὡς ἀληθέστατος;

31. Μνήσθητι Κύριε τοῦ ὀνειδισμοῦ τῶν δούλων σου, οὗ ὑπέσχον ἐν τῷ κόλπῳ μου πολλῶν Ἐθνῶν. Οὗ ὠνείδισαν οἱ ἐχθροί σου Κύριε, οὗ ὠνείδισαν τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ Χριστοῦ σου.

31. Κοίταξαι Κύριε, καὶ μή με παρείδῃς, ὑπὸ μυρίων Ἐθνῶν ὀνειδιζόμενον· οἱ ὁποῖοι τολμῶσι, καὶ λέγουν κατὰ σοῦ βλασφημίας οἱ ἀναιδέστατοι, ὀνειδίζοντες τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ Χριστοῦ σου· ἤγουν, τοὺς κατὰ σάρκα προγόνους τοῦ Υἱοῦ, καὶ Λόγου σου.

32. Εὐλογητὸς Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα· γένοιτο, γένοιτο.

Δόξα.

32. Εὐλογημένος νὰ εἶναι ὁ Κύριος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐλπίζω, νὰ πληρώσῃ ὅσα μοῦ ἔταξεν. Οὕτω νὰ γένῃ, οὕτω νὰ γένῃ, καὶ ἂς τὸν εὐλογοῦμεν ἀεὶ, καὶ πάντοτε.

Προσευχὴ Μωϋσῆ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ. Ψαλμός. ΠΘ΄.

ΚΑθὼς εἰς τὸ Προοίμιον εἴπομεν, πολλοὶ ἐσυνέθεσαν Ψαλμοὺς καὶ ᾠδὰς εἰς θείαν εὐχαριστίαν, καὶ αἴνεσιν. Ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι καὶ Μωϋσῆς ὁ θαυμάσιος, ὅστις ἔκαμε τὸν παρόντα· ὁ ὁποῖος περιλαμβάνει εἰς μέρος τι τὰς θείας εὐεργεσίας, ὁποῦ ἔκαμε πρὸς ἡμᾶς ὁ Κύριος, οὐ μόνον πρὸ τοῦ Νόμου, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν αὐτοῦ ἐνανθρώπησιν. Λοιπὸν διδάσκει μας εἰς τοῦτον τὸ Θεῖον Πνεῦμα, ὅτι ἐπειδὴ ἡ παροῦσα ζωὴ εἶναι βραχεῖα, καὶ ἄστατος, νὰ κάμωμεν τρόπον δι᾽ αὐτὸ, καὶ διὰ νὰ μὴ φανῶμεν πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀχάριστοι, νὰ ἀποκτήσωμεν τὴν αἰώνιον.

Τὸ Κείμενον.

1. ΚΥριε καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν, ἐν γενεᾷ, καὶ γενεᾷ.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΟΥ μόνον τῶν Ἰουδαίων ἔγινεν ὁ Θεὸς καταφυγὴ, καὶ βοήθεια εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ εἰς τὴν ἔρημον, καὶ τοὺς Προφήτας μὲ διαφόρους χάριτας, καὶ εὐεργεσίας ἐθαυμά-

ςωσεν· ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἡ φύσις τῆς ἀνθρωπότητος εὐχαριστᾷ, ταῦτα λέγουσα. Ἐπειδὴ ποικιλοτρόπως εὐεργετήθη ὑπὸ Θεοῦ, ὅστις τὸν Ἐνὼχ μετέθεικε, τὸν Νῶε διεφύλαξε, τὸν Ἀβραὰμ ἐξελέξατο, καὶ ἁπλῶς ὅλα τὰ Ἔθνη εὐλόγησεν. Ὅθεν πρεπόντως μᾶς νουθετᾷ ἡ Προφητεία νὰ λέγωμεν. Κύριε ἀπὸ γενεὰν εἰς γενεὰν σὲ γινώσκομεν καταφυγὴν, καὶ βοήθειαν, καὶ πολλάκις πλουσίας εὐεργεσίας παρὰ σοῦ ἀπελάβομεν.

2. Πρὸ τοῦ ὄρη γενηθῆναι, καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν, καὶ τὴν Οἰκουμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ.

2. Ἐσὺ εἶσαι προαιώνιος, ἄναρχος τε, καὶ ἀπελάτητος, οὐδενὶ περιοριζόμενος πέρατι. σὺ γὰρ τὰ ὄρη, τὴν γῆν, καὶ πᾶσαν τὴν Οἰκουμένην ἐδημιούργησας, καὶ σὺ μόνος ὑπάρχεις ἀτελάτητος, καὶ αἰώνιος.

3. Μὴ ἀποστρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπείνωσιν. καὶ εἶπας· ἐπιστρέψατε οἱ Υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

3. Ὅθεν σε ὡς ἀΐδιον, καὶ αἰώνιον ἱκετεύομεν οἱ δοῦλοί σου, μὴ μας ἀποστρέψῃς εἰς ταπείνωσιν· ἤγουν, καλὰ καὶ ἐξ ἀρχῆς ᾠκονόμησες διὰ τὴν ἀδαμιαίαν παρακοὴν, εἰς ὅλους τὸν θάνατον, πλὴν μὴν ἀφήσῃς νὰ μᾶς γένῃ αἰώνιος· ἀλλὰ ἀνάστησον ἡμᾶς ἀπὸ τοιαύτην ταπεινὴν κατάστασιν εἰς ζωὴν ἀνόλεθρον.

4. Ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου Κύριε ὡς ἡμέρα ἡ ἐχθὲς, ἥτις διῆλθε, καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί.

4. Ὅτι ἡ παροῦσα ζωὴ εἶναι τόσον ἀλγεινὴ, καὶ βραχέα, ὁποῦ συγκρινομένη μὲ τὴν αἰώνιον, δὲν λογίζεται ἐτούτη οὔτε μία ἡμέρα, ἢ κἂν μία ὥρα, καὶ φυλακὴ τῆς νυκτός. Ἢ πάλιν, τόσην ἡδονὴν ἔχουν οἱ Ἅγιοί σου εἰς τὸν Παράδεισον, ὁρῶντες τὴν μακαρίαν σου ὄψιν, καὶ ποθεινότατον πρόσωπον. ὁποῦ νὰ τοὺς φαίνωνται οἱ χίλιοι χρόνοι, ὡς ἡ χθεσινὴ ἡμέρα ἀπὸ τὴν ἄμετρον εὐφροσύνην, καὶ ἀγαλλίασιν.

5. Τὰ ἐξουδενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσονται. Τὸ πρωῒ ὡσεὶ χλόη παρέλθοι. τὸ πρωῒ ἀνθήσαι, καὶ παρέλθοι. Τὸ ἑσπέρας ἀποπέσοι, σκληρυνθείη, καὶ ξηρανθείη.

5. Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅλοι μας οἱ χρόνοι εἶναι μὲ ταλαιπωρίαν, καὶ ἐξουδένωσιν· παρέρχονται ὡσὰν εὐχα χορτάρι ἀψήφιστον. Τελειώνει ἡ νεότης, καὶ φθάνομεν εἰς τὴν ἑσπέραν τοῦ γήρας, καὶ ἀχρειούμεθεν, καθὼς ὁ χόρτος τὸ ταχὺ ἀνθεῖ, καὶ τὸ βράδυ μαραίνεται.

6. Ὅτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου, καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἐταράχθημεν. Ἔθου τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐναντίον σου· ὁ Αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου.

6. Ὁ Σύμμαχος, Προέθηκας τὰς ἀδικίας ἡμῶν ἀντικρύ σου, τὰς ἀμελείας ἡμῶν φαίνεσθαι τῷ προσώπῳ σου. Ταῦτα ἁρμόζουσι καὶ τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ εἰς ἡμᾶς ἅπαντας. Λέγει οὖν, ὅτι δικαίως μᾶς ἐπαρέδωσες εἰς τιμωρίας, βλέποντας πῶς ἐπαρέβημεν τὸν Νόμον σου.

7. Ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐξέλιπον, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελίπομεν.

8. Τὰ ἔτη ἡμῶν ὡσεὶ ἀράχνη ἐμελέτων, αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη. Ἐὰν δὲ ἐν δυναστείαις ὀγδοήκοντα ἔτη, καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος, καὶ πόνος.

9. Ὅτι ἐπῆλθε πραότης ἐφ' ἡμᾶς, καὶ παιδευθησόμεθα.

10. Τίς γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὀργῆς σου; καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου τὸν θυμόν σου ἐξαριθμήσασθαι;

11. Τὴν δεξιάν σου οὕτω γνώρισόν μοι, καὶ τοὺς πεπαιδευμένους τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ. Ἐπίστρεψον Κύριε, ἕως πότε; καὶ παρακλήθητι ἐπὶ τοῖς δούλοις σου.

12. Ἐνεπλήσθημεν τὸ πρωῒ τοῦ ἐλέους σου Κύριε, καὶ ἠγαλλιασάμεθα, καὶ εὐφράνθημεν ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν. Εὐφρανθείημεν, ἀνθ' ὧν ἡμερῶν ἐταπείνωσας ἡμᾶς, ἐτῶν ὧν εἴδομεν κακά.

13. Καὶ ἴδε ἐπὶ τοὺς

7. Ἡ ἁμαρτία ἐξήγειρε καθ' ἡμῶν τὴν ὀργήν σου, ἡ δὲ ὀργὴ τὴν τιμωρίαν, καὶ ἡ τιμωρία τὰς ὀδύνας ἐπήγαγεν. ὅθεν διαπερνοῦμεν τὸν βίον εἰς ταλαιπωρίας, καὶ βάσανα ἀναρίθμητα. οὔτε ἔχει ἡ ζωή μας καμμίαν στερρότητα, ἀλλὰ ὡς ἄστατος, καὶ εὐδιάλυτος, ταχέως παρέρχεται, καὶ ὡσεὶ καπνὸς ἀφανίζεται.

8. Τὸ βραχὺ τῆς ζωῆς μας, καὶ εὐδιάλυτον παρομοιάζει εἰς τὴν ἀράχνην, ὁποῦ ἐν εὐκολίᾳ ξεχίζεται. οὕτω καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶναι εἰς διαφόρους κινδύνους ὑποκείμενος. Ζῇ καιρὸν ὀλίγον, ἕως Ο'. χρόνους, καὶ ἀφανίζεται. Εἰ δὲ καὶ τύχῃ τινὰς δυνατῆς κράσεως, νὰ περάσῃ τοὺς Π'. ἔχει κόπους, καὶ πόνους, καὶ ὀδύνην τόσην, ὁποῦ αὐτὴ ζωὴ δὲν λογίζεται.

9. Τὴν μετρίαν τιμωρίαν, ὁποῦ μᾶς ἔδωκεν ὁ ἐλεήμων Θεός, καλεῖ ἐπελθοῦσαν πραότητα· λέγει οὖν. Ἰδοὺ εἰς πόσα κακὰ ἐπέσαμεν διὰ τὴν ὀλίγην ὀργήν σου Κύριε.

10. Ἂν μὴ ἐάν μας παιδεύσῃς μὲ ὅλον τὸν κραταιόν σου θυμόν, τίς δύναται νὰ ὑπομείνῃ τοσαύτην ἰσχυρὰν παίδευσιν τῆς αἰωνίου κολάσεως.

11. Ἀλλὰ δεόμεθά σου Κύριε, παρακλήθητι, καὶ γίνου ἵλεως πρὸς ἡμᾶς. Κάμε μας νὰ ἀπολαύσωμεν τὰς δωρεὰς τῆς Ἁγίας σου δεξιᾶς, ὅπως μιμούμενοι τοὺς ἀπὸ σοῦ σοφισθέντας, νουθετήσωμεν καὶ ἄλλους εἰς τὴν θείαν σου ἐπίγνωσιν.

12. Οἱ ἄλλοι Ἐξηγηταὶ ἤλλαξαν τὸν χρόνον εἰς ὅλους τοὺς κάτωθεν ἀριθμούς, καὶ λέγουσιν· Ἔμπλησον ἡμᾶς ἐν τῇ πρωΐᾳ τοῦ ἐλέους σου, καὶ αἰνέσομεν καὶ εὐφρανθησόμεθα. ἤγουν, κάμε μας νὰ ἐμπλησθοῦμεν τοῦ θείου ἐλέους σου, εἰς τὴν πάμφωτον ταχινὴν τῆς μελλούσης ζωῆς, ὁποῦ δὲν νυκτώνει πώποτε· καὶ νὰ εὐφραινώμεσθεν ἀγαλλόμενοι εἰς τὰς ἀπεράντους ἐκείνας ἡμέρας· καθὼς ἐδῶ ἐταπεινώθημεν, ἔχοντες εἰς τούτους χρόνους κόπους, καὶ βάσανα.

13. Ναὶ Κύριε, σπλαγχνίσου μας τοὺς ἀχρείους

δού-

δέλησου, καὶ τοὺς ἀπογόνους μας· καὶ ὁδήγησον αὐτοὺς εἰς τὸν φόβον σου, νὰ φυλάγουν τὰς ἐντολάς σου.

14. Καὶ ἡ λαμπρότης τῆς θείας σου χάριτος ἂς εἶναι μετ' ἐμᾶς, νὰ κατευθύνῃ τὰ ἔργα μας. ἤγουν δίδε μας δύναμιν, νὰ τελοῦμεν τὰ σὰ ἀρεστὰ, ὅπως ἀξιωθῶμεν τῆς αἰωνίου μακαριότητος διὰ τῆς σῆς ἀγαθότητος.

δούλους σου, καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα σου, καὶ ὁδήγησον τοὺς Υἱοὺς αὐτῶν.

14. Καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον.

Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαβὶδ, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις.
Ψαλμός. ϙ.

Προβλέποντας ὁ Μακάριος Δαβὶδ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, ὅτι ὁ πονηρὸς διάβολος ἔμελλε νὰ πειράξῃ τὸν σαρκωθέντα Χριστὸν εἰς τὴν ἔρημον, ἔκαμε τὸν Ψαλμὸν τοῦτον. Εἰς τὸν ὁποῖον φαίνεται, πῶς ὁ Δεσπότης ἐνίκησε τὸν πειράζοντα, δίδωντας ὑπόδειγμα εἰς ἡμᾶς τὴν ἄκραν αὐτοῦ ταπείνωσιν, καὶ ἑρμηνεύει ἐμᾶς, πῶς νὰ ὑπομένωμεν τοὺς πειρασμούς· καὶ μᾶς ἔδωκε κατὰ τῶν δαιμόνων βοήθειαν, τοὺς ὁποίους ἐξευτελίζει, καὶ δὲν δύνουνται, νὰ μᾶς πολεμοῦν ὡς τὸ πρότερον. Λέγει οὖν τὸ Προοίμιον, αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαβίδ. Ἤγουν, νὰ εἶναι ὁ Χριστὸς δοξασμένος, ὅπου ἐνίκησε τὰς πανουργίας τοῦ δαίμονος. Γινώσκετε οὖν, ὅτι ἄλλος Ψαλμὸς, δὲν ἔχει τόσην χάριν, καὶ δύναμιν, νὰ ἀφανίζῃ ἐνέδρας, καὶ πανουργεύματα ὁρατῶν, καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν, ὡς τοῦτος, ὅταν τὸν λέγωμεν μὲ πίστιν πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ εὐλάβειαν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ὅστις ἔχει μόνον εἰς τὸν Θεὸν τὰς ἐλπίδας του, καὶ ἀπ' αὐτὸν ἐκδέχεται τὴν βοήθειαν, ὁ τοιοῦτος θέλει εἶσαι πεφυλαγμένος εἰς τὴν θείαν σκέπην αὐτοῦ, καὶ κηδεμονίαν, ὥσπερ νὰ ἦτον εἰς κάστρον ἰσχυρὸν, καὶ ἀπόρθητον.

2. Ὅταν δὲ τὸν θυρεὸν τοῦτον φορέσῃ, καὶ διαφυλαχθῇ ὑπ' αὐτοῦ ἀσφαλὴς καὶ ἄτρωτος, ἠμπορεῖ νὰ λέγῃ ταῦτα πρὸς Κύριον. Ἐσὺ εἶσαι Θεὲ βοηθός μου, καὶ εἰς σὲ θέλω ἔχει τὸ θάρρος μου πάντοτε.

3. Καὶ πρὸς τὸν Δαβὶδ, καὶ πρὸς πάντα αὐ-

Τὸ Κείμενον.

1. Ὁ Κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ Ὑψίστου, ἐν σκέπῃ τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται.

2. Ἐρεῖ τῷ Κυρίῳ· ἀντιλήπτωρ μου εἶ, καὶ καταφυγή μου, ὁ Θεός μου, καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν.

3. Ὅτι αὐτὸς ῥύσεταί

σε ἐκ παγίδος θηρευτῶν, καὶ ἀπὸ λόγου ταραχώδους.

4. Ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι, καὶ ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπιεῖς.

5. Ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ, οὐ φοβηθήσῃ ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας, ἀπὸ πράγματος ἐν σκότει διαπορευομένου, ἀπὸ συμπτώματος, καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ.

6. Πεσεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιάς, καὶ μυριὰς ἐκ δεξιῶν σου, πρὸς σὲ δὲ οὐκ ἐγγιεῖ. Πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατανοήσεις, καὶ ἀνταπόδοσιν ἁμαρτωλῶν ὄψει.

7. Ὅτι σὺ Κύριε ἡ ἐλπίς μου, τὸν ὕψιστον ἔθου καταφυγήν σου. οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ κακὰ, καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ ἐν τῷ σκηνώματί σου.

8. Ὅτι τοῖς Ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου.

9. Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί

θρωπον λέγει ταῦτα ὁ Κύριος, καὶ παραθαρρύνει μας, ὅτι οὐ μόνον ἀπὸ τὰς παγίδας, καὶ βροχάδας τῶν κυνηγῶν, ἤγουν τὰς ἐνέδρας, καὶ ἐπιβουλὰς τῶν δαιμόνων· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ συκοφαντίας, καὶ ταραχὰς, καὶ ἐπηρείας τῶν κακῶν ἀνθρώπων, μᾶς λυτρώνει ὁ Παντοδύναμος.

4. Μεταφορικῶς λέγει ταῦτα, ἤγουν νὰ γένῃ πρόμαχός σου ὁ Κύριος, νὰ πηγαίνῃ ἔμπροσθεν εἰς τὸν πόλεμον κατὰ τῶν ἐχθρῶν σου, νὰ σὲ φυλάγῃ μὲ τὰ μετάφρενά του, καὶ νὰ σὲ σκέπῃ μὲ τὴν θείαν του πρόνοιαν, καθὼς σκεπάζουν τὰ τέκνα αἱ ὄρνιθες μὲ τὰς πτέρυγας.

5. Νὰ σοῦ γένῃ πανοπλία, καὶ σκουτάριον τοῦ Θεοῦ ἡ ἀλήθεια, νὰ μὴ φοβᾶσαι τὰς φανερὰς, καὶ ἀποκρύφους ἐπιβουλὰς τῶν ἐχθρῶν σου, οὐ μόνον τῶν αἰσθητῶν, ἤγουν τῶν κακῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς νυκτερινὰς, καὶ μεσημβρινὰς τῶν δαιμόνων ἐνέδρας, καὶ συμπτώματα, νὰ εἶσαι ἀβλαβὴς, παρὰ Θεοῦ φυλαττόμενος.

6. Ἀντὶ τοῦ κλίτους, οἱ λοιποὶ ἐκ πλαγίου ἑρμήνευσαν. Λέγει δὲ, ὅτι κἂν ἐκ δεξιῶν σου, κἂν ἐξ ἀριστερῶν, πλῆθος ἄπειρον ἐπέλθῃ σοι πολεμίων, οὐ μόνον δὲν θέλουν δυνηθῇ νὰ βλάψωσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἐκείνους νὰ ἰδῇς ἀπολεσμένους ἀπὸ πληγὴν θεήλατον.

7. Ταύτης δὲ τῆς προμηθείας νὰ ἀπολαύσεις, διατὶ εἶχες εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα σου, καθ' ἑκάστην ἐπικαλούμενος αὐτὸν εἰς βοήθειαν. Ὅθεν καὶ καμμία ζημία δὲν θέλει πλησιάσει εἰς τὴν ψυχὴν, οὔτε εἰς τὸ σῶμά σου, οὔτε πληγὴ ποσῶς εἰς τὸν οἶκόν σου.

8. Φανερὸν καὶ ἀπὸ τοῦτο, ὅτι ὁ Θεὸς προστάσσει τοὺς Ἀγγέλους, νὰ διαφυλάττουσι τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας, μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, νὰ μὴ λάβουν λώβην τινὰ ἀπὸ τὸν ἀντίδικον.

9. Οἱ ὁποῖοι Ἄγγελοι νὰ σὲ σηκώνουν εἰς

τὰς χεῖράς του, ἤγουν νὰ σὲ χειραγωγοῦσιν εἰς ἀλήθειαν ὁδὸν, καὶ σωτήριον, διὰ νὰ μὴ σκουντάψῃ εἰς μικρὸν λίθον τὸ ποδάριόν σου, τουτέστιν, ἢ νὰ μὴν ἁμαρτήσῃς, ἢ νὰ μὴ λάβῃς ζημίαν ποσῶς τοῦ σώματος.

10. Τὰ δυνατώτερα, καὶ πικρότερα εἶπε θηρία, διὰ νὰ δείξῃ, πῶς θέλεις νικήσει καὶ τὰ ἐπίλοιπα. Διὰ τοῦ Λέοντος, καὶ Δράκοντος, τὴν ἰσχὺν ἐδήλωσε, καὶ διὰ τῆς Ἀσπίδος, καὶ Βασιλίσκου τὴν θανατηφόρον πονηρίαν.

11. Ταῦτα λέγει ὁ τῶν ὅλων Θεὸς, καὶ Δεσπότης πάντων, διὰ τοὺς εἰς αὐτὸν πεποιθότας, καὶ διδάσκων ἡμᾶς τίς ὁ τῆς ἐλπίδος καρπὸς, εἶπε ταῦτα. Διατὶ ἤλπιζεν εἰς ἐμὲ, νὰ τὸν λυτρώσω ἀπὸ ὁρατοὺς, καὶ ἀοράτους ἐχθροὺς, νὰ τὸν φυλάττω ἀπὸ πᾶσαν ἐπιβουλὴν, καὶ κάκωσιν. καὶ ὅταν με ἐπικαλέσῃ, νὰ τοῦ ὑπακούω παραυτά.

12. Ἐὰν δὲ συνέβῃ, καὶ ἔλθῃ του κάμμία θλίψις, νὰ εἶμαι μὲ τοῦ λόγου του, νὰ τὸν λυτρώνω τῶν δυσχερῶν, καὶ νὰ τὸν κάμω εἰς ὅλους εὔδοξον, καὶ περίβλεπτον.

13. Καὶ ἐδῶ μὲν εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν νὰ τὸν κάμω πολυχρόνιον, ἐάν μου φανῇ νὰ ἁρμόζῃ πρὸς τὸ συμφέρον του· εἰς δὲ τὴν μέλλουσαν, νὰ τὸν κάμω αἰώνιον, καὶ ἀθάνατον, νὰ τοῦ δείξω τὸ σωτηριῶδές μου πρόσωπον, ὅπου εἶναι ἡ ὄντως μακαριότης, καὶ ἄρρητος ἀπόλαυσις, νὰ συνευφραίνεται, μὲ τοὺς Ἁγίους μου πάντοτε.

σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.

10. Ἐπὶ ἀσπίδα, καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα, καὶ δράκοντα.

11. Ὅτι ἐπ' ἐμὲ ἤλπισε, καὶ ῥύσομαι αὐτόν. Σκεπάσω αὐτὸν, ὅτι ἔγνω τὸ ὄνομά μου. Κεκράξεται πρός με, καὶ ἐπακούσομαι αὐτοῦ.

12. Μετ' αὐτοῦ εἰμὶ ἐν θλίψει. Ἐξελοῦμαι αὐτὸν, καὶ δοξάσω αὐτόν.

13. Μακρότητα ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτὸν, καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

Δόξα.

Κάθισμα ΙΒ'.

Ψαλμὸς ᾠδῆς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου. ϞΑ'.

ΤΟ' Σάββατον δηλοῖ κατάπαυσιν τῶν σωματικῶν πόνων, κατὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν Νόμον, ὅπου τοὺς ἐπρόσταξεν ὁ Θεὸς, νὰ μὴ κάμνουν σωματικὴν ὑπηρεσίαν τὸ Σάββατον, ἀλλὰ μόνον νὰ ὑμνοῦσι τὸν Κύριον. Ἐπεὶ οὖν καὶ ὁ μέλλων βίος εἶναι πάσης φροντίδος ἐλεύθερος, πρεπόντως καλεῖται κατάπαυσις. Ὅθεν καὶ ὁ Ψαλμὸς οὗτος λέγωντας τὴν τιμὴν ὅπου θέλουν ἀπολαύσειν οἱ Δίκαιοι, τὴν καταπαύσιμον, καὶ φοβερὰν ἐκείνην ἡμέραν τῆς τοῦ Κόσμου συντελείας, καὶ τὴν τῶν ἁμαρτωλῶν τιμωρίαν, ἐπωνομάσθη ᾠδὴ Σαββάτου· καὶ μᾶς νουθετᾷ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, νὰ αἰνοῦμεν τὸν Θεὸν καθ' ἑκάστην ὥραν, εὐχαριστοῦντες αὐτὸν ὡς δημιουργὸν, καὶ Σωτῆρα

μας· καὶ νὰ μὴ λυπέμεθεν εἰς τὰς θλίψεις τῦ παρόντος βίε, ἀλλὰ νὰ ὑπομένωμεν μακροθύμως τὸν κόπον τῆς μιᾶς ταύτης ἡμέρας, ὥσπερ ὁ ἐργάτης, καὶ μισθωτὸς, μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς πλεσίας ἀνταποδόσεως, ὁπῦ θέλομεν λάβη ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς καταπαύσεως.

Τὸ Κείμενον.

1. ΑΓαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ, καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε. τῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωῒ τὸ ἔλεός σε, καὶ τὴν ἀλήθειάν σε κατὰ νύκτα.

2. Ἐν δεκαχόρδῳ Ψαλτηρίῳ, μετ᾽ ᾠδῆς ἐν κιθάρᾳ.

3. Ὅτι εὔφρανάς με, Κύριε ἐν τῷ ποιήματί σε, καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σε ἀγαλλιάσομαι.

4. Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σε Κύριε, σφόδρα ἐβαθύνθησαν οἱ διαλογισμοί σε.

5. Ἀνὴρ ἄφρων ὁ γνώσεται, καὶ ἀσύνετος ὁ συνήσει ταῦτα.

6. Ἐν τῷ ἀνατεῖλαι ἁμαρτωλὲς ὡσεὶ χόρτον, καὶ διέκυψαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. Ὅπως ἂν ἐξολοθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα τῦ αἰῶνος.

7. Σὺ δὲ ὕψιστος εἰς τὸν αἰῶνα Κύριε. Ὅτι ἰδὲ οἱ ἐχθροί σε Κύριε, ὅτι ἰδὲ οἱ ἐχθροί σε ἀπολῦν-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΠΟλλὰ καλὸν, καὶ ὠφέλιμον εἶναι, νὰ ὑμνολογῦμεν ἡμέραν, καὶ νύκτα τὸν Κύριον, διηγέμενοι τὴν πρὸς ἡμᾶς αὐτῦ φιλανθρωπίαν, καὶ ἔλεος, καὶ τὴν κατὰ τῶν ἀδικέντων δικαιοσύνην αὐτῦ, καὶ ἀλήθειαν.

2. Τοιαῦτα ὄργανα ἔπαιζαν οἱ Ἑβραῖοι ὅταν ἔψαλλαν καθὼς κάμνεν, καὶ τώρα εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ πᾶσαν Πόλιν τῆς Φραγγίας.

3. Ὅτι βλέπων τὰς δημιεργίας, καὶ τὰς ἀῤῥήτες οἰκονομίας σε, εὐφραίνομαι ἀγαλλόμενος, καὶ τὴν γλῶτταν κινῶ πρὸς εὐχαριστίαν σε, καὶ αἴνεσιν.

4. Ὅτι τὰ μὲν ἔργα τῆς θείας σε δυνάμεως, εἶναι πολλὰ μεγάλα, καὶ θαυμάσια, ἡ δὲ σοφία σε, καὶ πρόνοια ἔχει τόσον βάθος, ὁπῦ εἶναι ἀνεκδιήγητος.

5. Ἀλλὰ ὁ ἀσθενὴς εἰς τὸν νῦν, καὶ ἀγγνωστος ἄνθρωπος, ἢ ἐξ ἀγνοίας, ἢ ἀπὸ τὴν κακίαν τε, δὲν καταλαμβάνει αὐτὰ ὁπῦ λέγω· ἀλλὰ μένει εἰς τὸ καλὸν ἀσύνετος, καὶ ἀναίσθητος.

6. Τὸ ἀνατεῖλαι, ἀνθῆσαι εἶπεν ὁ Ἀκύλας, καὶ ὁ Σύμμαχος· ἤγεν οἱ ἄφρονες δὲν ἠθέλησαν νὰ καταλάβεν, ὅτι ἡ εὐτυχία τῶν ἀνόμων εἶναι ὡς χόρτος, ὁπῦ ὀλίγον ἀνθεῖ, καὶ ξηραίνεται· ἔτω καὶ αὐτοὶ ὀλίγον καιρὸν ἀπολαύσαντες εὐημερίαν τὴν ῥέεσαν, ὑπάγουν εἰς αἰώνιον ὄλεθρον, νὰ κολάζωνται ἀτελεύτητα.

7. Ἐκεῖνοι μὲν ἔτως, σὺ δὲ Κύριε ἔχεις τὸ κράτος αἰώνιον, καὶ παραδίδεις τὲς παραβάτας ἐχθρές σε εἰς τὴν ἀπώλειαν, διὰ τὰς ἀνομίας, καὶ αἰσχρεργίας τως.

8. Ἡμεῖς

8. Ἡμεῖς δὲ ὁπȣ̃ σὲ γινώσκομεν, καὶ εἰς σὲ ἐλπίζομεν, βλέποντες αὐτῶν τὴν κατάλυσιν, νὰ ὑψωθȣ̃μεν ἐν σοὶ καυχώμεθα, καὶ νὰ ἀνακαινισθȣ̃μεν ἀπὸ τὴν χαρὰν, ὡς ἀθαλὴς ἐλαία, διὰ τὰς χάριτας ὁπȣ̃ μᾶς ἔκαμες Πολυεύσπλαγχνε.

9. Τὸ ἐπεῖδεν, εἶπον οἱ ἄλλοι ἐπόψεται. Μελλόντων γὰρ πρόρρησις τὰ λεγόμενα, ἀλλ' ἡ Προφητεία λέγει ὡς γεγενημένα τὰ ἐσόμενα, διὰ νὰ δείξῃ τὸ ἀλάθητον τῆς προῤῥήσεως. Λέγει ȣ̃ν ὅτι θέλω ἰδῆ τὸ τέλος τῶν ἀδίκων, καὶ τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν νὰ ἀκȣ́σω, νὰ τὴν διηγȣ̃νται ὡς παραμύθιον.

10. Οὕτω μὲν οἱ ἁμαρτωλοὶ, οἱ δὲ Δίκαιοι μιμȣ́μενοι τῆς κέδρȣ τὸ δασὺ, τὸ θερμὸν, καὶ θρέψιμον, τȣ̃ δὲ φοίνικος τὸ ὑψίκομον, καὶ κάρπιμον, θέλȣν εἶσαι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τȣ̃ Θεȣ̃, ὡς εἰς θεῖον Παράδεισον, αὐθησμένοι, καὶ δροσεροὶ πάντοτε.

11. Οὕτως ὁ Σύμμαχος, ἔτι καρποφορήσȣσι γηρῶντες, πίονες, καὶ εὐθαλεῖς ἔσονται· ἀπαγγέλλοντες ὅτι ὀρθὸς Κύριος ὁ περιφράσσων με. καὶ τὰ ἑξῆς. ἤγȣν εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα ἀπολαμβάνοντες οἱ δίκαιοι τὴν ἐπηγγελμένην τελειότητα, θέλȣσι προσφέρει τῷ εὐεργέτῃ Θεῷ καρπὸν πλείονα, ἀκαταπαύστως ὑμνȣ̃ντες αὐτὸν, καὶ λέγοντες· ὅτι πολλὰ ἀγαθὸς, καὶ δίκαιος εἶναι ὁ Κύριος, καὶ Θεός μας, τόσον ὁπȣ̃ κἂν σκιὰ προσωποληψίας εἰς αὐτὸν δεν εὑρίσκεται.

ται, καὶ διασκορπισθήσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

8. Καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονοκέρωτος τὸ κέρας μȣ, καὶ τὸ γῆράς μȣ ἐν ἐλαίῳ πίονι.

9. Καὶ ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μȣ ἐν τοῖς ἐχθροῖς μȣ, καὶ ἐν τοῖς ἐπανισαμένοις ἐπ' ἐμὲ πονηρευομένοις, ἀκȣ́σεται τὸ ȣ̃ς μȣ.

10. Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει, καὶ ὡσεὶ κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται. Πεφυτευμένοι ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, ἐν ταῖς αὐλαῖς τȣ̃ Θεȣ̃ ἡμῶν ἐξανθήσȣσιν.

11. Ἔτι πληθυνθήσονται ἐν γήρει πίονι, καὶ εὐπαθȣ̃ντες ἔσονται τȣ̃ ἀναγγεῖλαι, ὅτι εὐθὺς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ȣ̓κ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.

Εἰς τὴν ἡμέραν τȣ̃ Σαββάτȣ, ὅτε κατῴκιστο ἡ γῆ.
Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαβίδ. Ψαλμός. ϟΒ'.

Τὴν μεταβολὴν τῶν ἀνθρώπων κηρύττει ὁ Ψαλμὸς ȣ̃τος, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἄτρεπτος φύσει, καὶ ἀναλλοίωτος, καὶ Βασιλεὺς ἀεὶ, καὶ πάντοτε. πλὴν τȣ̃το δὲν ἤξευραν οἱ ἄνθρωποι, ὅθεν καὶ εἴδωλα ἐπροσκυνȣ̃σαν οἱ ἄφρονες. Μετὰ δὲ τὴν θείαν αὐτȣ̃ ἐνανθρώπησιν, μὲ τὴν θεογνωσίαν ἐγνωρίσθη τίς ἦτον, σαφέστερον. διατȣ̃το λέγει· ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν.

Τὸ Κείμενον.

1. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο.

2. Ἐνεδύσατο ὁ Κύριος δύναμιν, καὶ περιεζώσατο.

3. Καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται. Ἕτοιμος ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε. ἀπὸ τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ.

4. Ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ Κύριε, ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς αὐτῶν. Ἀροῦσιν οἱ ποταμοὶ ἐπιτρίψεις αὐτῶν, ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν. Θαυμαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης.

5. Θαυμαστὸς ἐν ὑψηλοῖς ὁ Κύριος. τὰ μαρτύριά σου ἐπιστώθησαν σφόδρα.

6. Τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἁγίασμα Κύριε, εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Δὲν ἔχει ἀρχὴν ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἄπαγε, ἀλλὰ τὴν ἑκούσιον ὑποταγὴν τῶν εἰς αὐτὸν πιστευόντων δεξάμενος, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, ἤγουν τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν.

2. Εἴπομεν ὅτι τὸ Θεῖον εἶναι ἄτρεπτον. Λοιπὸν δὲν ἔλαβεν ἐκεῖνο ὅπου δὲν εἶχεν, ἀλλ᾽ ἔτι εἶχεν, ὑπέδειξε· κατὰ τῶν πολεμίων τὴν οἰκείαν χρησάμενος δύναμιν.

3. Τώρα διηγᾶται τοῦ Σταυρωθέντος τὰ κατορθώματα· ὅτι ἐστερέωσεν εἰς τὴν πίστιν ὅλην τὴν Οἰκουμένην, ἥτις ἔχουσα τῆς ἀληθείας τὸ βέβαιον, δὲν θέλει σαλευθῇ, οὔτε νὰ μετακινηθῇ πώποτε. τὸ δὲ, ἕτοιμος ὁ θρόνος σου, δὲν λέγει πῶς ἐχειροτονήθη Βασιλεὺς τώρα, ἀλλὰ πῶς ἔχει τὸ κράτος αἰώνιον.

4. Ποταμοὺς τοὺς Ἱεροὺς Ἀποστόλους ἐκάλεσε, καὶ τοὺς ὕστερα δεξαμένους τὸ κήρυγμα· οἱ ὁποῖοι ὕψωσαν τὰς φωνὰς, περιπατοῦντες εἰς τὰς ὁδοὺς, καὶ ἐπιτρίψεις, κηρύττοντες τὰ θεῖα διδάγματα. καθὼς τρίβει τὸ ὕδωρ τὴν ὑποκειμένην γῆν, ὅθεν ἡ διάτριψις γίνεται. Καθὼς δὲ μὲ τὴν καταφορὰν τῶν ποταμίων ὑδάτων, διεγείρονται κύματα εἰς τὴν θάλασσαν, οὕτω καὶ τούτων ἡ διδαχὴ ἐγίνετο ταραχὴ εἰς τὴν τοῦ Κόσμου πικρὰν, καὶ αὐθήμερον θάλασσαν.

5. Τὸ, θαυμαστὸς ἐν ὑψηλοῖς ὁ Κύριος, εἶπεν ὁ Ἀκύλας, ὑπερμεγέθης ἐν ὕψει ὁ Κύριος. μὲ ταῦτα ἀποδείχνει, ὅτι ἦτον ἡ δύναμις τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ, ὅπου ἐνέργησε τοιαῦτα θαυμάσια. τὰ δὲ μαρτύρια, ἤγουν ὅσα ἐκήρυξαν περὶ Θεοῦ οἱ Προφῆται, ἀπέδειξεν ἀληθῆ, καὶ πιστότατα.

6. Τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι δὲν εἶναι πρόσκαιρος ἡ τῶν δεδωρημένων ἀπόλαυσις, ἀλλὰ μόνιμος, καὶ αἰώνιος, ὅτι αὐτὰ πρέπουσιν εἰς τὸν Ἅγιον Οἶκόν σου. Οἶκον δὲ Θεοῦ ἡμᾶς τοὺς πιστοὺς ἐκάλεσε.

Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, τετράδι Σαββάτου. ϞΓ'.

ΠΟλλοὶ Βασιλεῖς τῶν Ἰουδαίων, καὶ Ἄρχοντες τὴν παρανομίαν ἠγάπησαν, καὶ ἀδιάκοπα κρίνοντες, ἐκατάκριναν τοὺς ἀθώους, καὶ αὐθέντους, ὡς ὑπευθύνους εἰς θάνατον, πωλοῦντες μὲ δῶρα αἷμα Δικαίων οἱ ἄδικοι. Ταῦτα προορῶν ὁ Προφήτης, ἔγραψε τὸν παρόντα Ψαλμὸν, ἀποδείχνωντας αἰνιγματωδῶς τὴν β'. τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν· καὶ νουθετᾷ τοὺς μὲν ἀδίκους, νὰ ἀπέχουν ἀπὸ τοιαύτας παρανομίας· τοὺς δὲ ἐναρέτους, νὰ ἔχουν ὑπομονὴν εἰς τὰς θλίψεις, ἐπειδὴ ἔρχεται ὁ δίκαιος κριτὴς, νὰ ἀποδώσῃ δικαίων, καὶ ἀδίκων κατὰ τὰς πράξεις τους.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος, καὶ Παντοδύναμος. λοιπὸν καθὼς βραβεύει τοὺς ἐναρέτους μὲ πλουσίαν ἀνταπόδοσιν, οὕτω θέλει κάμει φοβερὰν εἰς τοὺς ἀδίκους ἐκδίκησιν.

2. Ναὶ δικαιοκρίτα Κύριε, καὶ Βασιλεῦ παντὸς τοῦ Κόσμου ὑπέρτατε, ἐπιφάνηθι, δεῖξαι τὸ ὕψος τῆς σῆς δυνάμεως, καὶ ἀπόδος τοῖς ὑπερηφάνοις, ὁποῦ ἀδικοῦσι τοὺς πένητας, ἐκεῖνο ὁποῦ τοὺς πρέπει κατὰ τὰ ἔργα τους.

3. Διατί νὰ καυχῶνται εἰς τὰς ἀδικίας τους οἱ ἀσύνετοι ἐργάται τῆς ἀνομίας, καὶ νὰ λέγουσιν αἰσχρὰ, καὶ μάταια λόγια, τελοῦντες πᾶν εἶδος ἀδικίας μὲ τοσαύτην ἀναισχυντίαν;

4. Τὸν Λαόν σου καταπατοῦσι, καὶ θλίβουσι μὲ διαφόραις στενοχωρίαις, καὶ βάσανα τὰς χήρας, καὶ ὀρφανὰ, καὶ τοὺς προσηλύτους ἐφόνευσαν οἱ παράνομοι. Προσηλύτους ἔλεγον ἐκείνους, ὁποῦ ἀφίνασι τὰ εἴδωλα, καὶ ἐρχοῦνταν εἰς τὴν πίστιν τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐτελοῦσαν τὸν Νόμον ἀπαρασάλευτα.

5. Ταῦτα δὲ τολμῶσι, νομίζοντες οἱ ἀνόητοι, ὅτι δὲν θεωρεῖς αὐτὰ ὁποῦ γίνονται· ἢ δὲν ἔχεις εἰς ταῦτα ποσῶς τινὰ πρόνοιαν.

6. Ὦ τῆς ἀγνωσίας σας ἄφρονες, ἕως πότε δὲν βαίνετε εἰς τὸν νοῦν σας ὀλίγην σύνεσιν; Μάθετε ὀψέποτε, ὅτι τῆς ἀράχνης ὁμοιάζει ἡ τοῦ παρόντος βίου κατάστασις.

Τὸ Κείμενον.

1. ΘΕὸς ἐκδικήσεων Κύριος. Θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρρησιάσατο.

2. Ὑψώθητι ὁ κρίνων τὴν γῆν. ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς ὑπερηφάνοις.

3. Ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ Κύριε; ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ καυχήσονται; φθέγξονται, καὶ λαλήσουσιν ἀδικίαν; λαλήσουσι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

4. Τὸν λαόν σου Κύριε ἐταπείνωσαν, καὶ τὴν κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν. Χήραν, καὶ ὀρφανὸν ἀπέκτειναν, καὶ προσήλυτον ἐφόνευσαν.

5. Καὶ εἶπον· οὐκ ὄψεται Κύριος, οὐδὲ συνήσει ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ.

6. Σύνετε δὴ ἄφρονες ἐν τῷ λαῷ, καὶ μωροὶ ποτὲ φρονήσατε.

7. Ὁ φυτεύσας τὸ οὖς, οὐχὶ ἀκούει; ἢ ὁ πλάσας τὸν ὀφθαλμὸν, οὐχὶ κατανοεῖ; ὁ παιδεύων ἔθνη, οὐχὶ ἐλέγξει; ὁ διδάσκων ἄνθρωπον γνῶσιν.

8. Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων, ὅτι εἰσὶ μάταιοι.

9. Μακάριος ἄνθρωπος, ὃν ἂν παιδεύσῃς Κύριε, καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξῃς αὐτόν.

10. Τοῦ πραῦναι αὐτὸν ἀφ᾽ ἡμερῶν πονηρῶν, ἕως οὗ ὀρυγῇ τῷ ἁμαρτωλῷ βόθρος.

11. Ὅτι οὐκ ἀπώσεται Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ οὐκ ἐγκαταλείψει. Ἕως οὗ δικαιοσύνη ἐπιστρέψει εἰς κρίσιν, καὶ ἐχόμενοι αὐτῆς πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

12. Τίς ἀναστήσεταί μοι ἐπὶ πονηρευομένοις; ἢ τίς συμπαραστήσεταί μοι ἐπὶ τοῖς ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν;

13. Εἰ μὴ ὅτι Κύριος

7. Εἶναι βουλετὸν, ἐκεῖνος ὁποῦ μᾶς ἔδωκε τὴν ἀκοὴν, καὶ τὴν ὅρασιν, καὶ ἔπλασέ μας τὰ λοιπὰ μέλη, μὲ τόσην σοφίαν, καὶ σύνεσιν, νὰ μὴ γινώσκῃ τὰ γινόμενα; ἐκεῖνος ὁποῦ ἐπαίδευσεν Ἔθνη τοσάκις, καὶ Λαὸν ἀναρίθμητον, νὰ ἀφήσῃ ἐσᾶς ἀτιμωρήτους εἰς τόσας ἀνομίας, ὁποῦ πλέκετε ἀναίσχυντα; καὶ ἐκεῖνος ὁποῦ ἔδωκε τὴν γνῶσιν εἰς ἅπαντας, νὰ μὴ γνωρίζῃ ἀπὸ ὅλους καλλίτερα;

8. Μάλιστα οὐ μόνον βλέπει, καὶ ἀκούει τὰς πράξεις, καὶ λόγια, ἀλλὰ καὶ τοὺς ματαίους σας αὐτοὺς διαλογισμοὺς, ὁποῦ ἄδικα κατ᾽ αὐτοῦ καὶ ψεύματα συλλογίζεσθε, γινώσκει, ὡς καρδιογνώστης σαφέστατα.

9. Ἀφ᾽ οὗ ἤλεγξε τοὺς ἀνόμους, λέγει ταῦτα πρὸς ψυχαγωγίαν τῶν ἀδικουμένων, καὶ παράκλησιν. ἐγὼ Κύριε, ζηλωτὴς καλῶ, καὶ μακαρίζω, ὅσους γυμνώσεις μὲ τὴν ψυχοσωτήριον παίδευσιν, ἐπειδὴ καρπώνουνται τοῦ Θείου Νόμου σου τὴν ὠφέλειαν.

10. Ὅτι ὅστις παιδευθῇ ἐδῶ πρόσκαιρα, θέλει εἶσαι τὸ μέλλον κριτήριον πρᾶον, καὶ ἵλεων εἰς τοῦ λόγου του. Πονηρὰς δὲ ἡμέρας καλεῖ τὰς τῆς κολάσεως· ὅτι τότε πίπτουσιν οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν βόθρον, ὁποῦ μὲ τὰς αἰσχρουργίας τους ἔσκαψαν· ἤγουν εἰς τιμωρίαν αἰώνιον.

11. Κληρονομίαν Θεοῦ ὁ Προφήτης ἐκάλεσεν οὐ μόνον τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς ὁποῦ ἐπιστεύσαμεν εἰς τὸν Κύριον. Λέγει οὖν, ὅτι ἐὰν καὶ πρὸς ὥρας ἔχουσιν ὀλίγην στένωσιν, καὶ καταφρόνεσιν οἱ ἐνάρετοι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ φυλάγουσι δικαιοσύνην εἰς τὰς πράξεις, καὶ καθαρὰν τὴν καρδίαν. Πλὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῆς οἰκουμενικῆς κρίσεως, θέλουν δοξασθῇ, νὰ ἀπολαύσουν παρ᾽ αὐτοῦ ἀμοιβὴν ἑκατονταπλάσιον.

12. Ὁ Σύμμαχος, τίς ἀναστήσεται ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς κακούργους; ἢ τίς στήσεται ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς ἐργάτας ἀδικίας; ἤγουν, πάσης ἀνθρωπίνης βοηθείας εὑρίσκομαι ἔρημος, καὶ δὲν ἔχω τινὰ ἐπίκουρον νὰ ἀντιπολεμήσῃ τοὺς πονηροὺς ἀντιδίκους μου.

13. Ὅτι ἐὰν ἔλειπε ἡ Θεία Βοήθεια, καὶ

αὐτίληψις, παρ' ὀλίγον μοῦ ἔδιδαν πικρὸν θάνατον, νὰ κατέβη ἡ ψυχή μου εἰς ᾅδην τὸν σκοτεινότατον.

14. Μάλιστα ὅταν μοῦ ἤθελε φανῆ πῶς ὀλίγον ὠλίσθησε τὸ ποδάρι μου, ἐπικαλούμενος τὴν θείαν σου πρόνοιαν, ἐγνώριζα πῶς μοῦ ἔδιδες φιλανθρώπως βοήθειαν· καὶ ὅσαις ἦσαν αἱ ὀδύναις καὶ πόνοι τῆς καρδίας μου, τόσαις αἱ παρηγορίαι, μὲ ταῖς ὁποίαις ἡ ψυχή μου εὐφραίνετο.

15. Ὁ Σύμμαχος, μὴ συναφθήσεταί σοι θρόνος ἐπηρείας, ὁ πλάσσων ταλαιπωρίαν ἐπὶ προστάγματι; Θρόνος ἀνομίας οἱ ἄδικοι δικασταί, οἵτινες μὴ φυλάγοντες τὰ δίκαια τοῦ Θεοῦ προστάγματα, ἀλλὰ παρανόμους ψήφους ἐκφέροντες, δὲν θέλουν ἀξιωθῆ τῆς θείας ὄψεως, μόνον κόπους, καὶ ταλαιπωρίας νὰ τρυγήσουσι.

16. Διατὶ οἱ τοιοῦτοι παράνομοι δικασταί, ἀδίκως τοὺς δικαίους καταδικάζουσι, καὶ θανατώνουν τοὺς ἀθώους, καὶ ἀνευθύνους οἱ ὑπεύθυνοι.

17. Ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἀπήλαυσα, καὶ θέλω ἀπολαύσει τῆς παρὰ τοῦ Δεσπότου πλουσίας προνοίας, βοηθείας, καὶ ἀντιλήψεως.

18. Αὐτοὶ δὲ νὰ τρυγήσουσι τοὺς καρποὺς τῶν πόνων αὐτῶν, νὰ τοὺς ἀνταποδώσῃ ὁ Κύριος κατὰ τὴν ἀνομίαν τους, καὶ ὡς πονηροί, καὶ ἄδικοι, νὰ καταδικασθοῦσι δικαίως ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἀφανῆ, καὶ σκοτεινὸν τόπον, νὰ ἔχουν τὸν θάνατον ἀθάνατον, τὰ δάκρυα ἀνωφέλευτα, καὶ τὴν κόλασιν ἀπελεύτητον. Ταῦτα πάντα εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον οὐ μόνον διὰ τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ καὶ διὰ πᾶν γένος ἀνθρώπων. Ἐπειδὴ ὁ Δεσπότης Χριστὸς εἶναι κριτὴς Οἰκουμενικός, καὶ προσφέρει πρόσφορον θεραπείαν ἅπασιν.

ἐβοήθησέ μοι, παραβραχὺ παρῴκησε τῷ ᾅδῃ ἡ ψυχή μου.

14. Εἰ ἔλεγον, σεσάλευται ὁ πούς μου, τὸ ἔλεός σου Κύριε ἐβοήθει μοι. κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου, αἱ παρακλήσεις σου εὔφραναν τὴν ψυχήν μου.

15. Μὴ συμπροσέσω σοι θρόνος ἀνομίας, ὁ πλάσσων κόπον ἐπὶ πρόσταγμα;

16. Θηρεύσουσιν ἐπὶ ψυχὴν δικαίου, καὶ αἷμα ἀθῷον καταδικάσονται.

17. Καὶ ἐγένετό μοι Κύριος εἰς καταφυγήν, καὶ ὁ Θεός μου εἰς βοηθὸν ἐλπίδος μου.

18. Καὶ ἀποδώσει αὐτοῖς Κύριος τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν ἀφανιεῖ αὐτοὺς Κύριος ὁ Θεός.

Δόξα.

Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαβίδ. Ψαλμός. ϙΔ΄.

ΒΛέπων ὁ Βασιλεὺς Ἰωσίας τὴν ἄλογον σπουδὴν ὁποῦ εἶχεν ὁ Λαὸς εἰς τὰ εἴδωλα, τοὺς μὲν Ναοὺς ἐκ θεμελίων κατέστρεψε, τοὺς δὲ Ἱερεῖς αὐτῶν κατέσφαξεν. Ὅσοι δὲ ἦσαν ἀποθαμένοι πρότερον, ἔσκαψε τὴν γῆν, καὶ εὐγάνωντας τὰ κόκαλά τως, τὰ ἐκατέκαυσεν αὐτάμα μὲ τοὺς βωμοὺς ὁ ἀείμνηστος. Ἔπειτα ἐπαρακίνησε τὸν Λαὸν, νὰ ἱλαρώσουν, καὶ νὰ εὐμενίσουν τὸν Θεὸν μὲ δοξολογίαις, διὰ νὰ φύγουν τὸν ὄλεθρον, τὸν ὁποῖον Ὀλδὰ ὁ Προφήτης ἐπροκήρυξε. Ταῦτα προβλέπων μακρόθεν ὁ Θεῖος Δαβὶδ, ὡς ἐκ προσώπου τοῦ εὐσεβοῦς Ἰωσίου τοῦτον τὸν Ψαλμὸν ἐσχημάτισεν. Ἔτι δὲ ἁρμόζει καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς, νὰ τὸν λέγωμεν εἰς εὐχαριστίαν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ὅστις διὰ τῶν παθημάτων αὐτοῦ, τῆς ἀναστάσεως, καὶ ἀναλήψεως, μᾶς ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ Οὐρανοῦ. Ὅσοι λοιπὸν ἔπταισαν τῷ Θεῷ ἁμαρτήσαντες, ἂς ἐξομολογοῦνται μετὰ δακρύων πολλάκις, ἐὰν ποθοῦσι νὰ τύχωσι συγχωρήσεως· ὅτι ἄλλη πρᾶξις δὲν εἶναι εὐπροσδεκτωτέρα τῷ Θεῷ, ὡς αὐταὶ αἱ τρεῖς ἀρεταὶ, α΄. ἡ εὐλαβὴς προσευχὴ, μὲ τὴν ὁποίαν δείχνεις τὴν πρὸς Θεὸν ἀγάπην. β΄. ἡ ἐλεημοσύνη, ὅτι μὲ αὐτὴν πληρώνεις τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην. γ΄. δὲ ἡ ἐγκράτεια πάντων τῶν ἀπηγορευμένων πράξεων, ὅτι νὰ πορνεύῃς, ἢ νὰ πράττῃς ἄλλην παρόμοιον βδελυρίαν, ἔπειτα νὰ εὔχεσαι πρὸς τὸν Θεὸν, ζητῶντάς του τὸν Παράδεισον, τὸν παροξύνεις περισσότερον. Ἄπεχε γοῦν πρότερον πάσης αἰσχρουργίας, ἔπειτα προσεύχου μὲ δάκρυα, ὅσον δύνεσαι, ταπεινολογούμενος, καὶ εὐτελίζων τοῦ λόγου σου, ἐὰν θέλεις νὰ ἀπολαύσῃς χαρὰν ἀνεκλάλητον, κατὰ τὰ σωτήρια λόγια, ὁποῦ εἶπεν ὁ Κύριος. Μακάριοι ὅσοι κλαίουσιν ἐδῶ πρόσκαιρα, ὅτι αὐτοὶ θέλουν χαίρεσθαι ἀγαλλιώμενοι πάντοτε.

Τὸ Κείμενον.

1. ΔΕῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ. ἀλαλάξωμεν τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρι ἡμῶν.

2. Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλάξωμεν αὐτῷ.

3. Ὅτι Θεὸς μέγας Κύριος, καὶ Βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

4. Ὅτι ἐν τῇ χειρὶ

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΤΟ Προοίμιον τοῦτο εἶναι ἐκείνων ὁποῦ χορεύουν, καὶ χαίρουνται, πῶς ἐλυτρώθησαν ἀπὸ τὴν ἀσέβειαν, καὶ κάμνουσιν ἀλαλαγμὸν πῶς ἐνίκησαν οἱ εὐσεβεῖς τοὺς ἀπίστους.

2. Ἂς προλάβωμεν τὸν ἐλεήμονα Θεὸν, μὲ ἐξομολόγησιν, καὶ μετάνοιαν, νὰ τὸν ἱλαρώσωμεν μὲ Ψαλμοὺς, καὶ δοξολογίαις, πρὶν νὰ δώσῃ καθ' ἡμῶν τὴν ἀπόφασιν.

3. Ὅτι ἡ δύναμις αὐτοῦ τοῦ Δεσπότου καὶ Βασιλέως μας, εἶναι ἄρρητος, καὶ ἀνεκδιήγητος. Οὗτος εἶναι Θεὸς ἀληθὴς, ἔχων τὸ κράτος αἰώνιον.

4. Ταῦτα εἶπεν ἐλέγχοντας τοὺς ψευδωνύ-

μας Θεός. Ἔπειτα ἀποδείχνει (ὅσον δυνέται ἡ ἀνθρωπίνη φύσις) τὰ τεκμήρια τῆς θείας δυνάμεως, λέγωντας. Εἰς τὴν Ἁγίαν του χεῖρα συνέχει πάντα τὰ πέρατα, ἤγουν εἰς τὴν ἐξουσίαν του εἶναι ὅλα τὰ κτίσματα. Ἐκεῖνος αὐτὴν τὴν θάλασσαν, τὸ μέγα στοιχεῖον, καὶ ἄποσον, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ὅλην τὴν Οἰκουμένην τεχνιέντως ἐδημιούργησε, καὶ αὐτὸς κυβερνᾷ καὶ περικρατεῖ τὰ πάντα πανσόφως τε, καὶ θαυμασιώτατα.

5. Διδάσκει ἡ Ἱστορία καὶ τοῦ Ἰωσίου, καὶ τοῦ Λαοῦ τὰ δάκρυα, ὅπου ἔχυσαν ἀφ' οὗ ἀνέγνωσαν τὸ Δευτερονόμιον. Ταῦτα δὲ πάντα καὶ ἐκ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας μας ἐπροφητεύθησαν. Ἐπειδὴ λέγει, ὅτι εἴμεσθεν πρόβατα νομῆς τοῦ Θεοῦ, καὶ μας θρέφει μὲ τὰ θεῖα μυστήρια· λοιπὸν ἂς προσπέσωμεν αὐτῷ καὶ ἡμεῖς, τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ὀδυρόμενοι, νὰ μας συγχωρήσῃ ὡς εὔσπλαγχνος.

6. Ὅθεν σήμερον, ἤγουν, καὶ τότε εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Ἰωσίου, καὶ τὸν καιρὸν τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπειδὴ ἐσυγχώρησε τὰ πρότερά σας ἁμαρτήματα, ὑπακούετε, καὶ φυλάγετε τὰς ἐντολάς του, καὶ μὴ σκληρυνθῇ πάλιν ἡ καρδία σας, νὰ πέσετε εἰς ἄλλα νεώτερα πταίσματα, καθὼς ἔκαμαν οἱ ἀχάριστοι Πατέρες μας, ὅπου παρεπίκραναν τοσάκις τὸν Κύριον, μὲ τὴν ἀντιλογίαν αὐτῶν εἰς τὴν ἔρημον.

7. Ὅθεν δικαίως παραπονᾶται ὁ Κύριος πρὸς ἡμᾶς, λέγων ταῦτα. Πολλὰ μὲ ἐπείρασαν οἱ Πατέρες σας, καὶ ἐδοκίμαζόν με οἱ ὀλιγόπιστοι· Ἐγὼ δὲ πρῶτον μὲν τοὺς ἔδειξα τὴν δύναμίν μου μὲ ἔργα θαυμάσια.

8. Ὕστερον δὲ διὰ τὴν ἀγνωμοσύνην αὐτῶν, δικαίως ἐπαροξύνθηκα, καὶ τοὺς ἐβασάνισα χρόνους τεσσαράκοντα, ἕως ὅπου κατηναλώθησαν. Διατὶ ἐγὼ τοὺς εἶπον, νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, καὶ αὐτοὶ ἀντιλογήθησαν, φόβον προβαλλόμενοι ἄλογον. Διατοῦτο τοὺς ἐβδελύχθην ὡς ἔπρεπεν.

9. Ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀγνωσίαν, καὶ πονηρίαν τους, δὲν ἐκατάλαβαν τὰς ὁδούς μου, ἤγουν τὴν οἰκονομίαν, οὔτε τὰς ἀπειλὰς ἐφοβήθησαν· καὶ ὠργισθεὶς κατ' αὐτῶν, δὲν ἀφῆκα νὰ

αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ εἰσίν. ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ θάλασσα, καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν.

5. Δεῦτε προσκυνήσωμεν, καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ, καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον Κυρίου τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς. Ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς λαὸς νομῆς αὐτοῦ, καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ.

6. Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ἡμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

7. Οὗ ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου.

8. Τεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, καὶ εἶπα. ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ.

9. Αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου· ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ

εἰσε-

εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.

ὑπάγῃ τινὰς ἀπ' ἐκείνους εἰς αὐτὴν τὴν μακαρίαν γῆν, ὅπου τοὺς εἶχα ἀφιερωμένην διὰ πολλήν τως ἀνάπαυσιν.

Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαβὶδ, ὅτε ὁ Οἶκος ᾠκοδόμητο μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν· ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. Ψαλμός. ϞΕ'.

ΑΥ''τη ἡ ἐπιγραφὴ δὲν χρειάζεται ἄλλην ἐξήγησιν, ἐπειδὴ λέγει πῶς ἔκαμαν τὸν Ψαλμὸν, ὅταν ἔκτισαν τὸν Ναὸν μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν. Ἀμὴ καλλίτερα ἁρμόζει εἰς τὸν Πνευματικὸν Ναὸν, ὅπου ὁ Δεσπότης Χριστὸς ᾠκοδόμησεν· ἤγουν, τὴν Ἱερὰν Ἐκκλησίαν, τοῦ ὁποίου Ναοῦ οἱ ἔντιμοι λίθοι εἶναι οἱ Ἅγιοι Μάρτυρες. Προφητεύει δὲ ὁ Ψαλμὸς καὶ τὴν α. καὶ β'. τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἐπιφάνειαν, καὶ τὴν τῶν Ἐθνῶν σωτηρίαν, καὶ ἀνάκλησιν.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ἆσμα καινόν. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ.

2. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ, εὐλογήσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον αὐτοῦ.

3. Ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ.

4. Ὅτι μέγας Κύριος, καὶ αἰνετὸς σφόδρα. Φοβερός ἐστιν ὑπὲρ πάντας τοὺς Θεούς.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Καθὼς εἶναι ἡ εὐεργεσία ὅπου προβλέπω (ὦ ἄνθρωποι) καινὴ, καὶ θαυμάσιος. ἤγουν ἡ συγκατάβασις τοῦ Μεσία, καὶ ἡ Ἐκκλησία, καὶ Βασιλεία του, τὴν ὁποίαν ἀπὸ τώρα ὡς γεγεννημένην προβλέπω ἐν Πνεύματι, καὶ ἀγάλλομαι· οὕτω καὶ ἐσεῖς οὐ μόνον ἡ Ἰουδαία, ἀλλὰ καὶ ἅπας ὁ Κόσμος, εὑρεῖτε καινὸν ἆσμα, καὶ ψάλσιμον ὡραιότατον, νὰ δοξάσετε τὸν Κύριον.

2. Ψάλλετε, καὶ εὐλογεῖτε τὸ Παναγιον αὐτοῦ, καὶ σωτήριον ὄνομα, διηγούμενοι καθ' ἑκάστην τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον· ἤγουν τὴν μεγίστην εὐεργεσίαν, ὅπου μᾶς ἔκαμεν ὁ Παναγαθος.

3. Ἀναγγείλατε ὄχι πλέον εἰς τοὺς Ἑβραίους μόνον, ἀλλὰ εἰς ὅλα τὰ Ἔθνη τὴν δόξαν του, νὰ ἀκούσουν οἱ Λαοὶ πάντες τῆς δυνάμεως αὐτοῦ τὰ θαυμάσια.

4. Ὅτι ἄρρητον ἔχει τὸ μέγεθος ὁ τῶν ὅλων Κύριος. Ὅστις Θεὸς ὢν, ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν μέχρι θανάτου, καὶ ἔδειξε κατὰ τῶν ψευδωνύμων θεῶν τὴν ἄπειρον αὐτοῦ δύναμιν, καταργήσας τὴν πλάνην ἐκείνων μὲ τὴν ἔνσαρκον αὐτοῦ παρουσίαν, τὴν θαυμασίαν ὄντως, καὶ πάνσοφον.

5. Ο'τι ἐκεῖνοι μὲν, τὴν ἐπωνυμίαν ἔχουσι μόνον, ἀλλὰ κατὰ ἀλήθειαν ἐφάνησαν ἄσπλαγχνοι, καὶ πονηροὶ δαίμονες. Ο' δὲ Κύριος καὶ Δεσπότης μας εἶναι ὄντως Θεὸς, καὶ δημιουργὸς ἁπάσης τῆς κτίσεως, ἡ ὁποία τὸν ἐμαρτύρησε Θεὸν ἀληθῆ εἰς τὴν Σταύρωσιν, καὶ ὁ μὲν Ἥλιος ἐσκοτίσθη, τὰ δὲ λοιπὰ κτίσματα ἐταράχθησαν, τὸν Κτίστην αἰσθόμενα ὑβριζόμενον.

6. Οὗτος ὁ ἀληθὴς Θεὸς ἐπιφανεὶς ὡς ἄνθρωπος, ἀφῆκεν ἀκτῖνας τῆς μεγαλοπρεπείας, καὶ μεγαλουργίας αὐτοῦ εἰς ἅπαντας, τραβίζωντας καθ' ἕνα εἰς αἴνεσιν αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσιν.

7. Λοιπὸν προσδράμετε πάντες ἄνθρωποι εἰς τὸν τρισυπόστατον τοῦτον Θεὸν, ὅπου ἦλθε διὰ τὴν σωτηρίαν σας, καὶ προσφέρετε αὐτῷ τὸ πρεπούμενον σέβας, δοξάσατε αὐτὸν, καὶ κατὰ χρέος εὐχαριστήσατε.

8. Ε'πειτα διὰ νὰ φανῇ καὶ ἔξωθεν ἡ εὐλάβειά σας, λάβετε καὶ θυσίας, οὐχὶ ζῶα, καὶ κτήνη ὡς πρότερον· ἀλλὰ ἄρτον, καὶ οἶνον, καὶ μὲ τὴν θαυμάσιον αὐτὴν θυσίαν εἰσέλθετε πάντα τὰ ἔθνη εἰς τὰς ἱερὰς Ε'κκλησίας του, καὶ προσκυνήσατε αὐτῷ, καθὼς πρέπει τῆς θείας μεγαλειότητος.

9. Ο' Α'κύλας, καὶ ὁ Σύμμαχος εἶπον. Ω'δινήσατε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. καθὼς καὶ ὁ Ἡσαΐας. Διὰ τὸν φόβον σου Κύριε ὠδινήσαμεν. Παρακινᾷ λοιπὸν τὰ ἔθνη, νὰ δεχθοῦσι τὰ σωτήρια σπέρματα, νὰ ἐγγαστρωθοῦν τὴν εὐσέβειαν, νὰ σαλευθοῦν ἀπὸ τὴν προτέραν πλάνην, καὶ νὰ στερεωθοῦν εἰς τὰ θεῖα δόγματα.

10. Α'ντὶ κατώρθωσεν, εἶπεν ὁ Σύμμαχος ἥδρασε. Λέγει οὖν. Κηρύξατε πανταχοῦ τὴν Βασιλείαν τοῦ Σωτῆρος. ὅτι ὅλην τὴν Οἰκουμένην ἀπὸ τὴν πλάνην μετέβαλεν εἰς τὴν ἀλήθειαν· καὶ τὴν ἐστερέωσε τόσον, ὅπου διαμένει πάντοτε ἡ Ε'κκλησία του ἄτρεπτος, καὶ ἡ βασιλεία αἰώνιος.

11. Ε'πειδὴ Βασιλέα, καὶ Σωτῆρα τὸν Θεὸν

5. Ο'τι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν δαιμόνια, ὁ δὲ Κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν.

6. Ε'ξομολόγησις, καὶ ὡραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ· ἁγιωσύνη, καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ.

7. Ε'νέγκατε τῷ Κυρίῳ αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ δόξαν, καὶ τιμὴν, ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ.

8. Α'ρατε θυσίας, καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ. προσκυνήσατε τῷ Κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ.

9. Σαλευθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.

10. Εἴπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅτι Κύριος ἐβασίλευσε· καὶ γὰρ κατώρθωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται.

11. Κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

θύτητι. Εὐφρανέσθωσαν οἱ Οὐρανοὶ, καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ.
Σαλευθήτω ἡ θάλασσα, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. χαρήσεται τὰ πεδία, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς.

ἔδειξεν, ἀναφέρει καὶ περὶ κρίσεως, ἀνακηρύττων, ὅτι εἶναι κριτὴς δικαιότατος, καὶ θέλει κρίνει τὸν Κόσμον μὲ εὐθύτητα, καὶ ἰσότητα· Γινώσκετε οἱ ἀναγινώσκοντες, ὅτι ὁ Προφήτης ἐχρειάσθη τὴν προσωποποιΐαν ἐδῶ, καθὼς καὶ εἰς ἄλλους τόπους, διὰ νὰ δείξῃ περισσοτέραν τὴν ἀγαλλίασιν, ἀμὴ τὰ ἀναίσθητα κτίσματα δὲν χαίρουνται, οὔτε θλίβονται. Λοιπὸν διὰ τοὺς Οὐρανοὺς, τοὺς Ἀγγέλους· καὶ διὰ τὰ ἐπίγεια, τοὺς ἀνθρώπους εὐφραινομένους, καὶ ἀγαλλομένους νοήσατε.

12. Τότε ἀγαλλιάσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ, ἀπὸ προσώπου Κυρίου· ὅτι ἔρχεται, ὅτι ἔρχεται κρῖναι τὴν γῆν.

12. Τότε ὅταν ἔλθῃ ὁ σεσαρκωμένος Θεὸς, θέλουν ἀγαλλιασθῇ ὅλα τὰ Οὐράνια, καὶ Ἐπίγεια, ἕως καὶ αὐτὰ τὰ δένδρη τοῦ δάσους, τοῖς ἀνθρώποις συνευφραινόμενα· πῶς ἦλθεν ὁ ἀληθὴς Βασιλεὺς, νὰ κάμῃ δικαίαν κρίσιν, κατὰ τοῦ πονηροῦ δαίμονος· νὰ λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν τυραννίαν αὐτοῦ τοὺς Προπάτορας, καθὼς μᾶς ἔταξεν.

13. Κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ λαοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ.

13. Ἐπειδὴ λέγει δύο φοραῖς τὸ ἔρχεται, τὰς δύο παρουσίας τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ ἐπροκήρυξεν. Εἰς μὲν γὰρ τὴν πρώτην ἐπιφάνειαν, πᾶσιν ἀνθρώποις τὴν Σωτηρίαν ἐχάρισεν. Εἰς δὲ τὴν δευτέραν, θέλει κάμει μεγάλην ἐξέτασιν, καὶ διάκρισιν· κρίνωντας ὅλην τὴν Οἰκουμένην μὲ δικαιοσύνην, καὶ ἀλήθειαν· νὰ ἀποδώσῃ ἑκάστῳ κατὰ τὰς πράξεις του.

Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ὅτε ἡ γῆ αὐτῷ καθίσατο. Ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 95.

ΤΗν ἐπιγραφὴν αὐτὴν ἔκαμε τινὰς μεταγενέστερος, ὅπου δὲν ἦτον εἰς τὴν Γραφὴν τόσον ἔμπειρος. Διατοῦτο δὲν ἁρμόζει μὲ τοῦ Ψαλμοῦ τὴν ἔννοιαν, ὅτι κατὰ τὴν γνώμην ἐκείνου, χροικᾶται διὰ τὸν Δαβίδ, ὅταν τὸν ἐπολέμησεν ὁ Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἐπῆρε του τὸ Βασίλειον. ἔπειτα ὕστερα εἰς ἄλλον πόλεμον φεύγων αὐτὸς νικημένος ἀπὸ τὸν Δαβίδ, ἐκρεμάσθη εἰς τὸ δένδρον ἀπὸ τὰς τρίχας, καὶ τὸν ἐφόνευσαν. Ὅθεν ἐπῆρε πάλιν ὁ Δαβίδ τοὺς τόπους, καὶ τὸ Βασίλειον. Πλὴν ὁ Ψαλμὸς ἐδῶ δὲν λέγει διὰ τὴν Ἰουδαίαν μόνον, ἀλλὰ διὰ πᾶσαν τὴν γῆν. Λοιπὸν διὰ τὸν ἀληθῆ Βασιλέα προφητεύει τὸ Πνεῦμα· καὶ προθεσπίζει τὴν ἔνσαρκον αὐτοῦ παρουσίαν σαφέστατα. καθὼς καὶ εἰς τὸν παραπάνω ἐκήρυξεν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΜΕ' ταῦτα προλέγει τὴν πρώτην τοῦ Σωτῆρος ἐπιφάνειαν. ὅθεν παρακινᾷ ὅλον τὸν Κόσμον εἰς ἀγαλλίασιν. Λέγει δὲ, πῶς ἐβασίλευσεν ὁ Κύριος· ὄχι πῶς ἐπῆρε τότε τὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' ὅτι τότε ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν Βασιλείαν του.

2. Μὲ τὴν νεφέλην, καὶ καταχνίαν, ἐδίδαξε τῆς Θείας φύσεως τὸ ἀθέατον· πλὴν ἐὰν εἶναι καὶ ἀδύνατον, νὰ ἴδουμεν τὸν Θεὸν, ὅμως διὰ τῆς ἐνεργείας, καὶ τῆς ἐνσάρκου αὐτοῦ παρουσίας, τὸν γνωρίζομεν. Ο'τι δικαιοσύνην ἐπαίδευσε, διδάξας τοὺς ἀδιακρίτους νὰ κρίνουν δίκαια, καὶ νὰ πολιτεύωνται ἄμεμπτα. Ταῦτα δὲ ὁ θρόνος, ἤγουν ἡ Βασιλεία, καὶ ἡ ἐνανθρώπησις αὐτοῦ ἐκατώρθωσε.

3. Τώρα ἀποκηρύττει καὶ τὴν δευτέραν παρουσίαν, ὅταν καθήσει εἰς φοβερὸν κριτήριον, νὰ προπορεύεται ἀπὸ τὸν θρόνον αὐτοῦ πῦρ, νὰ καταφλογίζῃ ἐκείνους, ὁποῦ δὲν ἐφύλαξαν τὰ προςάγματά του, καταφρονοῦντες αὐτοῦ τὰ θεῖα Μυστήρια.

4. Τὸ Πῦρ ἔχει δύο ἐνεργείας, φωτιστικὴν, καὶ καυστικήν. Οἱ Α'γιοι οὖν θέλουν ἀπολαύσει τὴν πρώτην, νὰ ἔχουσι πάντοτε φῶς ἀνέσπερον. Οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ νὰ κατακαίωνται εἰς σκότος ἀπαράκλητον. Α'στραπὴν δὲ, τὴν Θείαν αὐτὴν παρουσίαν ἐκάλεσε, καθὼς καὶ ὁ Δεσπότης εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

5. Τίς νὰ μὴ τρομάξῃ γοῦν τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο κριτήριον; τόσον θέλουν δειλιάσει οἱ ἄνθρωποι, ὁποῦ οὐ μόνον οἱ εὐτελεῖς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ κραταιοὶ, καὶ δυνάσται, νὰ διαλύσουν ὡσεὶ κηρὸς ἀπὸ τὸν φόβον τους. Ο'τι ὅσον εἶναι ἡ ἀξία, καὶ τὸ χρέος περισσότερον, τόσον καὶ ὁ φόβος τρανώτερος.

6. Οὐρανοὺς λέγει τοὺς οὐρανίους Α'γγέλους, οἵτινες καὶ τὴν πρώτην ἐπιφάνειαν ἀνύμνησαν, καὶ τὴν β'. μετὰ σαλπίγγων κηρύξουσιν.

7. Ο'ταν ἀνατείλῃ τὸ ἀληθινὸν φῶς, ὑποχωρεῖ τὸ σκότος, καὶ ἀφανίζεται. Πρεπόντως οὖν ἐλέγχει τοὺς ἄφρονας, ὁποῦ ἐπροσκυνοῦσαν

Τὸ Κείμενον.

1. Ο' Κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί.

2. Νεφέλη, καὶ γνόφος κύκλῳ αὐτοῦ. Δικαιοσύνη, καὶ κρίμα κατόρθωσις τοῦ θρόνου αὐτοῦ.

3. Πῦρ ἐνώπιον αὐτοῦ προπορεύσεται, καὶ φλογιεῖ κύκλῳ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.

4. Ε'φαναν αἱ ἀςραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ. Εἶδε καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ.

5. Τὰ ὄρη ὡσεὶ κηρὸς ἐτάκησαν ἀπὸ προσώπου Κυρίου, ἀπὸ προσώπου Κυρίου πάσης τῆς γῆς.

6. Α'νήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ εἴδοσαν πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ.

7. Αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς, οἱ ἐγκαυχώ-

μενοι

μενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν.

8. Προσκυνήσατε αὐτῷ πάντες Ἄγγελοι αὐτοῦ.

9. Ἤκουσε, καὶ εὐφράνθη ἡ Σιὼν, καὶ ἠγαλλιάσαντο αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας, ἕνεκεν τῶν κριμάτων σου Κύριε.

10. Ὅτι σὺ Κύριος ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, σφόδρα ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας τοὺς Θεούς.

11. Οἱ ἀγαπῶντες τὸν Κύριον μισεῖτε πονηρά. Φυλάσσει Κύριος τὰς ψυχὰς τῶν ὁσίων αὐτοῦ, ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ῥύσεται αὐτούς.

12. Φῶς ἀνέτειλε τῷ δικαίῳ, καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη.

13. Εὐφράνθητε δίκαιοι ἐν τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ.

Δόξα.

ἀναίσθητα εἴδωλα, νὰ καταισχυνθοῦν εἰς τὴν ματαίαν ἐλπίδα, καὶ θάῤῥος τους.

8. Τοὺς δὲ ἁγίους Ἀγγέλους προσκαλεῖ, νὰ προσκυνήσουν τὸν Σταυρωθέντα Κύριον.

9. Σιὼν τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν ἐκάλεσε. Θυγατέρας δὲ τῆς Ἰουδαίας τὰς συνάξεις τῶν πιστῶν. ἐπειδὴ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους εὐγῆκαν οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι. Λέγει δὲ, ὅτι ἐνεπλήσθησαν πάντες ἀγαλλιάσεως διὰ τὰς δικαίας κρίσεις τοῦ Κριτοῦ, ἐπειδὴ ἠλέγχθη τῶν εἰδώλων τὸ μάταιον.

10. Σοῦ δὲ τὸ ὕψος ἐδείχθη Κύριε, καὶ ὑπερυψώθης εἰς ὅλην τὴν Οἰκουμένην, ὡς μόνος Θεὸς ἀληθέστατος.

11. Ἐπειδὴ δὲν φθάνει μόνη ἡ πίστις πρὸς σωτηρίαν, μᾶς ἐδίδαξε λέγωντας. ὅσοι ἀγαπᾶτε τὸν Κύριον, ὅστις εἶναι τὸ ἄκρον ἀγαθὸν, κάμνει χρεία νὰ μισᾶτε ὅλα τὰ ἐναντία, ἤγουν ἐὰν ἀποστρέφεσθε πᾶσαν πονηρίαν, νὰ προκρίνετε τὸ ἀγαθὸν, θέλετε ἔχει τὸν Θεὸν κηδεμόνα, καὶ φύλακα, νὰ σᾶς λυτρώνῃ ἀπὸ πᾶσαν ἐναντίαν περίστασιν.

12. Ὅτι αὐτὸς μὲν ἔστειλε τὸ φῶς τῆς Σωτηρίας εἰς ἅπαντας· ἀλλὰ δὲν ἠθέλησαν νὰ τὸ ἀπολαύσουν, μόνον οἱ καθαροὶ, καὶ ἐνάρετοι.

13. Πρὸς τούτους στρέφει τὸν λόγον λέγωντας· Εὐφράνθητε οἱ πεφωτισμένοι Δίκαιοι, καὶ διηγᾶσθε τὸ πλῆθος τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ Θεοῦ ὡς εὐγνώμονες.

ΨΑΛΜΟΣ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ. ϞΖʹ.

Διὰ δύο αἰτίας παρακινᾶται εἰς τὴν ἀρετὴν ὁ ἄνθρωπος, διὰ τὸν πόθον τῆς θείας ἀπολαύσεως, καὶ διὰ τὸν φόβον τῆς ἀπελευτήτου κολάσεως, ὁ ὁποῖος φόβος τὸν κάμνει καὶ φεύγει ἀπὸ τὸ κακόν. ὁ δὲ πόθος τὸν παρακινᾷ εἰς τὸ ἀγαθόν. Αὐτὰ τὰ δύο στοχαζόμενοι μελετοῦντες τὰς δύο τοῦ Χριστοῦ παρουσίας, διατοῦτο καὶ ὁ Ψαλμωδὸς μᾶς ἐνθυμίζει αὐτὰς εἰς τὸν παρόντα, καθὼς καὶ εἰς τὸν παραπάνω ἐποίησεν. Ἐνθυμούμενοι χουν τὴν πρώτην ἔλευσιν τοῦ Δεσπότου, ἂς πλέσωμεν ἀρετὴν

ὅσον δυνηθῶμεν, διὰ νὰ μὴ φανῶμεν πρὸς τὸ Σωτήριον Πάθος αὐτοῦ ἀχάριστοι. Συλλογιζόμενοι δὲ τὴν δευτέραν, καὶ φοβερὰν αὐτοῦ παρουσίαν, ἂς ἀπέχωμεν ἀπὸ τὰς αἰσχρὰς, καὶ ἀδίκους πράξεις, πολιτευόμενοι ἄμεμπτα, διὰ νὰ συνδοξασθῶμεν αὐτῷ αἰωνίως εἰς τὸν Παράδεισον.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΕʼΠειδὴ παλαιῶν πραγμάτων κηρύττει μεταβολὴν, καὶ προφητεύει καινούτινα πολιτείαν θαυμάσιον, πρεπόντως προστάσσει νὰ προσφέρωμεν τῷ Εὐεργέτῃ καὶ Σωτῆρι Θεῷ καινὸν τὸν ὕμνον, καὶ δοξολογίαν ἁρμόδιον· ἐπειδὴ τὰ ἔργα ὁποῦ ἐτέλεσεν εἰς ἡμᾶς, εἶναι ὑπερφυῆ καὶ παράδοξα.

2. Τὴν ἀγαθὴν ἐνέργειαν λέγει δεξιὰν, καὶ βραχίονα τὴν δύναμιν. Ἡ σωτηρία λοιπὸν τῶν ἀνθρώπων, ἦτον ἔργον τῆς θείας δυνάμεως· καὶ λέγει τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων κέρδος αὐτοῦ, διὰ τὴν πολλήν του φιλανθρωπίαν. Διατοῦτο δὲν εἶπεν αὐτοὺς, ἀλλ' ἑαυτὸν ἔσωσεν.

3. Ἐφανέρωσεν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, καὶ Σωτῆρα μας· καὶ ἔδειξε τῶν Ἐθνῶν τὴν δικαίαν αὐτοῦ Βασιλείαν, καὶ κρίσιν τὴν πάνσοφον.

4. Καὶ ἐπλήρωσε τὰς ἀψευδεῖς ἐπαγγελίας αὐτοῦ, ὁποῦ ἔταξε τοσάκις τοῦ Ἰσραὴλ, νὰ μᾶς ἐλεήσῃ ὁ Πολυεύσπλαγχνος.

5. Ἤγουν νὰ ἴδουσι τὸ φῶς τῆς σωτηρίας, καθὼς καὶ τὸ εἴδαμεν, οὐ μόνον οἱ Ἰουδαῖοι, ἀλλὰ καὶ ἅπας ὁ Κόσμος· καὶ ἐγνωρίσαμεν ὅλοι τὸν ἐπιφανέντα Θεὸν καὶ Κύριον.

6. Λοιπὸν οὐ μόνον ἡ Ἰουδαία, ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ γῆ, ὅσοι ἐλυτρώθητε, ἀπὸ τὴν τυραννίδα τοῦ δαίμονος, προστάξατε τῷ Σωτῆρι Θεῷ ὕμνον ἐπινίκιον, εὐθυμεῖτε καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ψάλλοντες.

7. Τὸ παρὸν Ψαλτήριον, λογίζεται τοῦ Δαβὶδ ἡ κιθάρα. Λοιπὸν αὐτὸ ψάλλοντες, πληροῦμεν τὸν λόγον του. Ἔχομεν δὲ καὶ κιθάρας, πᾶς εἶνας τοῦ λόγου του, ἀντὶ χορδῶν τοὺς ὀδόντας, χαλκὸν τὰ χείλη, πλῆκτρον τὴν γλῶσσαν, τὸν δὲ νοῦν, μουσικὸν ἐπιστήμονα.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ᾆσμα καινὸν, ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν ὁ Κύριος.

2. Ἔσωσεν αὐτὸν ἡ δεξιὰ αὐτοῦ, καὶ ὁ βραχίων ὁ ἅγιος αὐτοῦ.

3. Ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ. Ἐναντίον τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.

4. Ἐμνήσθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ Ἰακὼβ, καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ.

5. Εἴδοσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

6. Ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ πᾶσα ἡ γῆ, ᾄσατε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, καὶ ψάλατε.

7. Ψάλατε τῷ Κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ· ἐν κιθάρᾳ, καὶ φωνῇ Ψαλμοῦ.

8. Ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς, καὶ φωνῇ σάλπιγγος κερατίνης. Ἀλαλάξατε ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως Κυρίου.

8. Μὲ τοιαύτας σάλπιγγας, εἴχασιν οἱ Ἰουδαῖοι συνήθειαν, καὶ ὕμνουσαν τὸν Θεὸν εἰς τὰς πανηγύρεις. Ἐλαταὶς λέγει τὰς χαλκάς· Κερατίνας δὲ ἐκείνας ὁποῦ ἔκαμναν μὲ τὰ κέρατα. Ἡμεῖς δὲ οἱ Χριστιανοὶ ἔχομεν σάλπιγγας τοὺς Θείους Ἀποστόλους, καὶ Ἱεροὺς Διδασκάλους καὶ κήρυκας, μὲ τοὺς ὁποίους ὑμνοῦμεν τὸν Βασιλέα τῶν Βασιλέων καὶ Κύριον, προσφέροντες αὐτῷ ὕμνον ἐπινίκιον.

9. Σαλευθήτω ἡ θάλασσα, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ.

9. Τὴν μεταβολὴν τῶν κατοικούντων τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ἐδήλωσε, ταῦτα λέγοντας. Ὅτι τὸ κινούμενον σαλεύεται, κινεῖται δὲ τὸ μεταβαλλόμενον.

10. Ποταμοὶ κροτήσουσι χειρὶ ἐπιτοαυτό, τὰ ὄρη ἀγαλλιάσονται ἀπὸ προσώπου Κυρίου.

10. Ποταμοὺς λέγει τοὺς προχέοντας τὰ διδασκαλικὰ νάματα. Ὄρη δὲ ἐκείνους ὁποῦ ἔχουν ὑψηλὸν καὶ μετάρσιον φρόνημα, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ ᾠκοδόμητο· καὶ ταῦτα κατὰ τὸ νόημα. κατὰ τὸ γράμμα δὲ συγκαλεῖ καὶ τὰ ἀναίσθητα κτίσματα νὰ συνευφραίνουν μὲ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ νὰ σκιρτήσουσιν εἰς τὴν θείαν τοῦ Χριστοῦ ἐπιφάνειαν· ἤγουν τὴν πρώτην, ἐκ τῆς Παρθένου γεννηθέντος, ἥτις ἦτον ὅλως εὐσπλαγχνία καὶ ἔλεος.

11. Ὅτι ἔρχεται, ὅτι ἥκει κρῖναι τὴν γῆν, κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

11. Ἡ δὲ τελευταία θέλει γένῃ μὲ δικαιοκρισίαν, καὶ αὐστηρίαν θαυμάσιον, νὰ κερδῇ πᾶς ἕνας μὲ ἰσότητα, νὰ ἀπολαύσῃ τῶν πεπραγμένων τὴν ἀντάμειψιν. Ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἄκρα ἐλεημοσύνη, καὶ δικαιοσύνη ἀμέτρητος· καὶ τὸ μὲν ἔλεος, καὶ τὴν ἄπειρον εὐσπλαγχνίαν του ἔδειξεν εἰς τὴν θείαν του ἐνανθρώπησιν· εἰς δὲ τὴν β΄. ἔλευσιν, νὰ δείξῃ τὴν δικαιοσύνην του, χαρίζοντας τοῖς Δικαίοις δόξαν αἰώνιον, καὶ ἄρρητον ἀγαλλίασιν· τοῖς δὲ ἁμαρτωλοῖς αἰσχύνην, λύπην, καὶ θάνατον ἀθάνατον.

ΨΑΛΜΟΣ ΤΩ͂ ΔΑΒΙΔ. ϞΗ΄.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς προλέγει τὴν λύτρωσιν τῶν Ἰουδαίων, ὁποῦ ἦσαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα αἰχμάλωτοι· Προφητεύει δὲ καὶ τοῦ Σωτῆρος τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπιστίαν, καὶ ἄνοιαν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ὁπόταν οἱ αἰχμάλωτοι Ἰουδαῖοι ἐλυτρώθησαν, ἐπικράνθησαν ὅλοι οἱ πλησιόχωροι, τὴν παράδοξον αὐτῶν ἐπάνοδον βλέποντες. τοῦ Χριστοῦ δὲ ἐπιφανέντος, Ἕλληνες καὶ Ἰουδαῖοι ἐμαίνοντο ὀργιζόμενοι. Τὸ δὲ καθήμενος, εἶπεν ὡς ἄνθρωπος, καθὼς καὶ εἰς ἄλλους Ψαλμοὺς διαφόρους εἴρηται.

2. Καὶ Ἰουδαίων ἐπανελθόντων, ἐδείχθη τοῦ Θεοῦ ἡ μεγάλη δύναμις, καὶ ὑπὸ τῶν σοφῶν Ἀποστόλων ἐγνώσθη τὸ θεῖον αὐτοῦ, καὶ ἄμαχον κράτος εἰς ἅπαντας.

3. Πρέπει οὖν ὅλοι νὰ εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ, τὴν εὐεργεσίαν ὁμολογοῦντες, καὶ ἀκαταπαύστως νὰ τὸν δοξάζωμεν. Φοβερὸν δὲ εἶπε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διὰ νὰ φοβηθοῦν οἱ ἄπιστοι. Ἅγιον δὲ, ὡς ἁγιάζον τοὺς πιστεύοντας.

4. Λοιπὸν ἂς τὸν φοβηθοῦμεν ὡς Βασιλέα παγκόσμιον. Ἴδιον γὰρ Βασιλέως ἡ δικαιοσύνη, ὅτι ὅταν ἀγαπᾷ τὴν κρίσιν, καὶ στέργει τὸ δίκαιον, τὸν τιμοῦσι, καὶ τὸν εὐλαβοῦνται, καὶ τρέμουσιν.

5. Σὺ ὡς Δίκαιος Βασιλεὺς ἔκαμες ὀρθὴν ἀπόφασιν, καὶ κρίσιν εὔλογον, καὶ ἐλύτρωσες πάλαι μὲν τοὺς Ἰουδαίους τῆς Βαβυλωνίου αἰχμαλωσίας· νῦν δὲ πάντα τὰ Ἔθνη τῆς τυραννίδος τοῦ δαίμονος.

6. Λοιπὸν, καὶ ἐσεῖς οἱ λυτρωθέντες, μὴν ἀγνωμονήσητε πρὸς τὸν εὐεργέτην, ἀλλὰ ἀπόδοτε τὴν ἀμοιβὴν κατὰ δύναμιν. κηρύξατε τὸ ὕψος αὐτοῦ. Ὑποπόδιον δὲ τοῦ Θεοῦ ἦτον τότε μὲν ὁ Ναὸς εἰς Ἱερουσαλὴμ, νῦν δὲ πᾶσαι αἱ Ἐκκλησίαι εἰς ὅλην τὴν γῆν, καὶ θάλασσαν· ἐξαιρέτως δὲ ὁ τίμιος Σταυρὸς, ὃν κατὰ χρέος προσκυνοῦμεν, ὅτι δι' αὐτοῦ ὅλα τὰ ἀγαθὰ παρὰ Θεοῦ μᾶς ἐδόθησαν, καὶ ἀεὶ χαρίζονται.

7. Οὐχ ἁπλῶς τούτων ἐμνημόνευσεν. ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ Ἰουδαῖοι ἠθέλησαν νὰ ἁρπάσουν τὴν Ἱερωσύνην τοῦ Μωϋσέως, καὶ Ἀαρών. καὶ ἀτιμάσαντες τὴν Βασιλείαν ἐπὶ Σαμουὴλ, τὴν ἀπανθρωπίαν ἠγάπησαν. Δι' αὐτὸ τοὺς ἐλέγχει, ὅτι ἐξ ἀρχῆς ἔχοντες τὴν μανίαν ἐμ-

Τὸ Κείμενον.

1. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν λαοί. ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ, σαλευθήτω ἡ γῆ.

2. Κύριος ἐν Σιὼν μέγας, καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς.

3. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγάλῳ, ὅτι φοβερὸν, καὶ ἅγιόν ἐστι.

4. Καὶ τιμὴ Βασιλέως κρίσιν ἀγαπᾷ.

5. Σὺ ἡτοίμασας εὐθύτητας· κρίσιν, καὶ δικαιοσύνην ἐν Ἰακὼβ σὺ ἐποίησας.

6. Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιός ἐστι.

7. Μωϋσῆς, καὶ Ἀαρὼν ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ, καὶ Σαμουὴλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

φυτον, δὲν ἐδέχθησαν τὴν Βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἀληθῆ, καὶ σωτήριον.

8. Ἐπεκαλοῦντο τὸν Κύριον, καὶ αὐτὸς εἰσήκουεν αὐτῶν. Ἐν στύλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς. Ὅτι ἐφύλασσον τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ, ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς.

8. Πολλὴν παῤῥησίαν ὄντως εἶχον πρὸς τὸν Θεὸν οἱ ἄνωθεν· ἐπειδὴ τοὺς ἐπήκουε τὴν δέησιν, καὶ ἔμπροσθεν πάντων τοὺς ἐσυντύχαινε· διατὶ καὶ αὐτοὶ ἐφύλαγον ὅλα του τὰ προστάγματα οἱ ἀείμνηστοι.

9. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σὺ ἐπήκουες αὐτῶν. ὁ Θεὸς σὺ εὐίλατος ἐγίνου αὐτοῖς, καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν.

9. Διατοῦτο καὶ ἐσὺ Κύριε, ὁ παρ᾽ ἡμῶν κηρυττόμενος, τοὺς ἐπήκουες, καὶ τοὺς ἐσυγχώρεις τὰ πταίσματα. Τὰ δὲ ἐπιτηδεύματα, ἐπηρείαις εἶπεν ὁ Σύμμαχος, ἤγουν εἰς τοὺς πειρασμοὺς ἔκαμνεν αὐτῶν τὴν ἐκδίκησιν. Παρέδωκε γὰρ εἰς πῦρ, καὶ κατέπιεν ἡ γῆ τοὺς ἐπὶ Μωϋσέως τυραννήσαντας, καὶ τοὺς ἐπὶ Σαμουὴλ τῇ τοῦ Σαοὺλ δυναστείᾳ παρέδωκε.

10. Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε εἰς ὄρος ἅγιον αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.

10. Λοιπὸν (καθὼς προείπομεν) προσφέρετε ἄνθρωποι τῷ εὐεργέτῃ Θεῷ τὸ πρέπον σέβας, ὥσπερ καὶ οἱ ἄνωθεν Ἅγιοι ἔκαμναν· καὶ προσκυνεῖτε τὸ ὕψος τῆς θεογνωσίας. Ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εἶναι Ἅγιος μόνος, καὶ ὑπερένδοξος.

Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, εἰς ἐξομολόγησιν. ϟΘʹ.

ΤΟῦτον τὸν Ψαλμὸν ἔγραψεν ὁ Προφήτης, παρακινῶν ἡμᾶς εἰς ἐξομολόγησιν. Ἡ ὁποία δηλοῖ δύο πράξεις θεαρέστους πολλά. Πρῶτον μὲν νὰ ὁμολογοῦμεν τὰς ἀγαθοεργίας τοῦ Θεοῦ, εὐχαριστοῦντες αὐτὸν, καὶ δοξάζοντες. Δεύτερον τὴν ἐξαγόρευσιν τῶν ἁμαρτιῶν· τὴν ὁποίαν ὅσοι συχνεύουσιν, ἀξιώνουνται συγχωρήσεως. ὅτι ὅστις ἐδῶ κατακρίνεται εἰς τοὺς Πνευματικοὺς ἐπιτρόπους τοῦ Θεοῦ, ὁμολογῶντας πταίστην τοῦ λόγου του, καὶ ἄξιον πάσης παιδεύσεως, δὲν ἀνακρίνεται δεύτερον εἰς τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο κριτήριον, ἀλλὰ εἰς χαρὰν ἀνεκλάλητον, καὶ εὐφροσύνην αἰώνιον ἀπελεύσεται.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ πᾶσα ἡ γῆ.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ὅπου κατοικεῖτε τῆς γῆς τὰ πέρατα, προσφέρετε τῷ Θεῷ ὕμνον ἐπινίκιον, αὐτὸν ὡς ποιητὴν, καὶ σωτῆρα δοξάζοντες.

2. Δεν εἶναι ἡ Δεσποτεία τοῦ Θεοῦ, ὡς ἡ πικρὰ τυραννὶς τοῦ δαίμονος, ἀλλὰ ἥμερος. Λοιπὸν προσέλθετε εἰς τὴν δούλωσιν αὐτοῦ μετὰ χαρᾶς, καὶ ἀγαλλιάσεως· καὶ γνωρίσετε, ὅτι ἄλλος Θεὸς δεν εἶναι, μόνον αὐτὸς, ὁποῦ ἔγινεν ἄνθρωπος ὡς φιλάνθρωπος.

3. Αὐτὸς ὁ Δημιουργὸς ἐκ τοῦ μὴ ὄντος μᾶς ἔπλασε, καὶ εἴμεσθεν τούτου τοῦ Βασιλέως Λαὸς περιούσιος, ἔχοντες αὐτὸν Δεσπότην, ποιμένα, καὶ κηδεμόνα μας. Ὅστις μᾶς θρέφει ὡς ἀγαθὸς ποιμὴν εἰς νομὴν καλὴν καὶ σωτήριον.

4. Πύλας καλεῖ τὰς αὐλὰς τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι δι' αὐτῶν τῷ Θεῷ προσερχόμεσθεν, εἰς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ δοξάζωμεν, καὶ νὰ εὐχαριστοῦμεν τὸν Κύριον, τὰς εὐεργεσίας αὐτοῦ διηγούμενοι.

5. Καὶ νὰ τὸν ὑμνολογοῦμεν ἀδιαλείπτως, διατὶ εἶναι πολυέλεος, καὶ φιλάνθρωπος, καὶ ὅσα ἔταξε τὸν παλαιὸν καιρὸν τῶν προγόνων, καὶ προπατόρων μας, νὰ μᾶς στείλῃ τὴν σωτηρίαν, ἰδοὺ εἰς τὴν παροῦσαν γενεὰν ὡς ἀληθὴς ἐπλήρωσε σήμερον.

2. Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ. Εἰσέλθετε ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει. Γνῶτε, ὅτι Κύριος αὐτός ἐστιν ὁ Θεὸς ἡμῶν.

3. Αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς, καὶ οὐχ ἡμεῖς. Ἡμεῖς δὲ λαὸς αὐτοῦ, καὶ πρόβατα νομῆς αὐτοῦ.

4. Εἰσέλθετε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν ὕμνοις.

5. Ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὅτι χρηστὸς Κύριος. Εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἕως γενεᾶς, καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.

ΨΑΛΜΟ'Σ ΤΩ͂ ΔΑΒΙ'Δ. Ρ'.

ΠΡοορῶν ὁ Μακάριος Δαβὶδ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν τοῦ ἀοιδίμου Ἰωσίου, ἐσχεδίασε τοῦτον τὸν Ψαλμόν. Εἰς τὸν ὁποῖον καθιστόρησεν ὄντως τοὺς ἀληθεῖς χαρακτῆρας πάσης τελειότητος. Ὅτι ὁ Μακάριος Ἰωσίας, οὐ μόνον τὴν τῶν δογμάτων ἐφρόντισεν ὀρθότητα, καταλύσας τὰ εἴδωλα, ἀλλὰ καὶ πάσης ἀρετῆς ἐπιμελεῖτο τὰ κατορθώματα· κρίνωντας ὀρθὰ, καὶ δίκαια, καὶ βάνωντας πολλὴν ἐπιμέλειαν, νὰ διάγουν καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ Παλατίου του ἐνάρετα, διὰ νὰ τύχουν καὶ αὐτοὶ τῆς αἰωνίου μακαριότητος. Ἁρμόζει οὖν ὁ Ψαλμὸς παντὸς Ἀρχηγοῦ, καὶ οἰκοδεσπότου, νὰ μελετᾷ τὰ ἐνταῦθα γραφόμενα, τῆς αὐτοῦ σωτηρίας ἐπιμελούμενος.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ἘΠειδὴ τοὺς ἀδικουμένους ἐλεῶν, ἐκατάκρινε τοὺς ἀδίκους, ταύτην τὴν διήγησιν τῆς ἐλεημοσύνης, καὶ κρίσεως, εὐφημίαν

Τὸ Κείμενον.

1. ἜΛεον καὶ κρίσιν ᾄσομαί σοι Κύριε.

2. Ψαλῶ, καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ. Πότε ἥξεις πρός με;

3. Διεπορευόμην ἐν ἀκακίᾳ καρδίας μου, ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου.

4. Οὐ προετιθέμην πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παράνομον. Ποιοῦντας παραβάσεις ἐμίσησα.

5. Οὐκ ἐκολλήθη μοι καρδία σκαμβή. Ἐκκλίνοντος ἀπ' ἐμοῦ τοῦ πονηροῦ, οὐκ ἐγίνωσκον.

6. Τὸν καταλαλοῦντα λάθρα τὸν πλησίον αὐτοῦ, τοῦτον ἐξεδίωκον.

7. Ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ, καὶ ἀπλήστῳ καρδίᾳ, τούτῳ οὐ συνήσθιον.

8. Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς τῆς γῆς, τοῦ συγκαθῆσθαι αὐτοὺς μετ' ἐμοῦ.

9. Πορευόμενος ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ, οὗτός μοι ἐλειτούργει. Οὐ κατῴκει ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας μου ποιῶν ὑπερηφανίαν.

10. Λαλῶν ἄδικα, οὐ κατεύθυνεν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου.

ἐπωνόμασεν. Ὅτι αὗται εἰσὶν αἱ τρανώτεραι ἀρεταὶ ἑνὸς κριτοῦ καὶ ἡγουμένου, ἡ δικαιοσύνη, καὶ τὸ ἔλεος.

2. Ὁ Σύμμαχος. Μελῳδήσω, καὶ ἐννοήσω ὁδὸν ἄμωμον. ἤγουν τὴν ὁδὸν ἐκείνην, ὁποῦ ἐγνώρισα ἐν Πνεύματι, πῶς εἶναι ἄμωμος, καὶ θεάρεστος, θέλω φυλάξει μελῳδῶν τῷ Κυρίῳ, καὶ ψάλλωντας. Τὸ δὲ πότε ἥξεις, λέγει, ἐπιποθῶ νὰ σὲ ἀπολαύσω.

3. Μὲ ἁπλότητα ἐπορεύθηκα χωρὶς γνώμην πονηράν, ἢ διπροσωπείαν εἰς τὴν καρδίαν μου.

4. Δὲν ἐτέλεσα τινὰ πρᾶξιν πονηράν, καὶ παράνομον, ἀλλὰ καὶ τὰς κακὰς ἐνθυμήσεις ἐδίωκον· καὶ ὅσους ἐπαρέβαινον τὰς θείας ἐντολὰς, ἀποστρέφουμουν.

5. Ὅσους ἐτιμοῦσαν τὸ δίκαιον, εἶχα συνήθεις, καὶ φίλους μου· τὸν δὲ κακότροπον, καὶ διεστραμμένον δὲν ἄφηνα, νὰ συναυλισθῇ εἰς τὸν οἶκόν μου. Εἰ δὲ καὶ ἤθελε τύχῃ τινὰς πονηρὸς, καὶ νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὴν συνοδίαν μου, τόσον τὸν ἐκαταφρόνουν, ὁποῦ τὸν χωρισμόν του δὲν ἐσυλλογίζουμουν τίποτας.

6. Ἐκεῖνον ὁποῦ ἐκατελάλει κρυφὰ τὸν γείτονα, καὶ τὸν ἐκατάκρινεν, ἐμίσουν καὶ τὸν ἐδίωκα· οὔτε τὰς καταλαλιὰς ἀκροάζουμουν πώποτε.

7. Τοὺς ὑπερηφάνους, καὶ πλεονέκτας, καὶ τοὺς ὁμοίους αὐτοῖς, καὶ δὲν ἠθέλησα νὰ καθήσουν εἰς τὸ τραπέζι μου.

8. Ἀλλὰ (τὸ ἐναντίον) ἀγαπῶ τοὺς ἀληθεῖς, καὶ πιστοὺς εἰς τὰ θεῖα, νὰ εἶναι συγκάθεδροί μου, καὶ σύμβουλοι πάντοτε.

9. Μάλιστα καὶ αὐτοὶ οἱ ὑπηρέται μου, καὶ διάκονοι, ἦσαν πάσης κακίας ἀμέτοχοι· καὶ κἂν εἷς ὑπερήφανος δὲν ἐσυναυλίσθη εἰς τὴν οἰκίαν μου.

10. Καὶ ὅστις μὲ ἤθελε συμβουλεύσῃ, ἢ νὰ ζητήσῃ ἀδικίαν, ἢ νὰ καταβάλλῃ τινὰ ψευδῶς, εὐθὺς τὸν ἀπέστρεφα κατῃσχυμμένον, καὶ

ἄπρακτον· καὶ πολλὴν σπουδὴν εἶχα, νὰ μὴ διαβάλλουσι τινὰ ἄδικα.

11. Πρωΐαν καλεῖ τὴν ἀρχὴν τῆς Βασιλείας του, ὅταν ἐθανάτωσε τοὺς δυσσεβεῖς Ἱερεῖς ἅπαντας, καὶ ἐκάθηρε τὴν Ἱερὰν Ἱερουσαλήμ· καὶ τὸ Βασίλειον, ὡς ὄρθρος ἀνατείλας, ἐφώτισε μὲ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ μὲ ἄλλας ἀρετὰς ὁ θαυμάσιος.

11. Εἰς τὰς πρωΐας ἀπέκτεινον πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς· τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ πόλεως Κυρίου πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν.

Δόξα. Κάθισμα ΙΓ΄.

Προσευχὴ τῷ πτωχῷ, ὅταν ἀκηδιάσῃ, καὶ ἐναντίον Κυρίου ἐκχέῃ τὴν δέησιν αὐτοῦ. Ψαλμός. ΡΑ΄.

ΟΥ͂τος ὁ Ψαλμὸς προφητεύει τὰς ταλαιπωρίας, ὅπου εἶχαν οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καὶ τὴν αὐτῶν ἐπάνοδον. Ἔτι δὲ προλέγει καὶ τὴν κλῆσιν, καὶ σωτηρίαν τῶν Ἐθνῶν. Ἁρμόζει νὰ τὸν λέγει ὅστις ἔχει θλίψεις, καὶ συμφοράς, νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν νὰ τοῦ δώσῃ βοήθειαν. Πτωχὸν γὰρ ἐκάλεσε τὸν τῆς θείας προμηθείας δεόμενον.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ἈΝτὶ τῆς κραυγῆς μου, οἰμωγὴν εἶπεν ὁ Σύμμαχος. Λοιπὸν μελλόντων πρόρρησις τὰ λεγόμενα. Ἐπειδὴ ὅταν ἔκαμε τὸν Ψαλμὸν τοῦτον ὁ Δαβίδ, δὲν εἶχασι βάσανα, ἀλλὰ εὐκληρίαν, καὶ εἰρήνην.

2. Διατοῦτο λέγει: Ὅταν μοῦ τύχῃ καμμία θλίψις, καὶ προσδράμω τῇ σκέπῃ σου, μή με δείξῃς ἄπρακτον, ἀλλὰ ἐπάκουσόν μου τὴν δέησιν, ταῦτα λέγει ὁ Προφήτης ἐκ προσώπου τῶν αἰχμαλώτων, προβλέπων τὰ μέλλοντα.

3. Κατὰ τῆς Προφητείας τὸ ἰδίωμα, λέγει ὡς γεγενημένα τὰ μέλλοντα· πῶς ἀναλώθησαν ὡς καπνὸς οἱ χρόνοι του, καὶ ἀπὸ τὴν πολλὴν θλίψιν, ἔγινε τὸ σῶμα ξηρὸν, καὶ τὰ κόκκαλα ὥσαν δαυλὸς ὑπὸ πυρὸς κεκαυμένος, καὶ φρύγανον ἄχρηστον.

4. Ὡς τὸν χόρτον ἀπώλεσα τὸ πρῶτον ἄνθος, καὶ ἐμαράνθηκα· δὲν ἔχω ὄρεξιν νὰ φά-

Τὸ Κείμενον.

1. ΚΥ΄ριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, καὶ ἡ κραυγή μου πρὸς σὲ ἐλθέτω. μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ.

2. Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ θλίβωμαι, κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου. Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ ἐπάκουσόν μου.

3. Ὅτι ἐξέλιπον ὡσεὶ καπνὸς αἱ ἡμέραι μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου ὡσεὶ φρύγιον συνεφρύγησαν.

4. Ἐπλήγην ὡσεὶ χόρτος, καὶ ἐξηράνθη ἡ καρ-

διά μου. Ὅτι ἐπελαθόμην τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου.

5. Ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ μου, ἐκολλήθη τὸ ὀστοῦν μου τῇ σαρκί μου.

6. Ὡμοιώθην πελεκᾶνι ἐρημικῷ. Ἐγενήθην ὡσεὶ νυκτικόραξ ἐν οἰκοπέδῳ. Ἠγρύπνησα, καὶ ἐγενόμην ὡς στρουθίον μονάζον ἐπὶ δώματος.

7. Ὅλην τὴν ἡμέραν ὠνείδιζόν με οἱ ἐχθροί μου, καὶ οἱ ἐπαινοῦντές με κατ' ἐμοῦ ὤμνυον.

8. Ὅτι σποδὸν ὡσεὶ ἄρτον ἔφαγον, καὶ τὸ πόμα μου μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίρνων.

9. Ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου, καὶ τοῦ θυμοῦ σου. Ὅτι ἐπάρας, κατέρραξάς με.

10. Αἱ ἡμέραι μου ὡσεὶ σκιὰ ἐκλίθησαν, κἀγὼ ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθην.

11. Σὺ δὲ Κύριε εἰς τὸν αἰῶνα μένεις, καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν, καὶ γενεάν.

12. Σὺ ἀναστὰς οἰκτειρήσεις τὴν Σιὼν, ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι αὐτὴν, ὅτι ἥκει καιρός.

γω τροφὴν, ἀλλὰ παντελῶς τῆς προτέρας εὐπαθείας ἀπεγυμνώθηκα.

5. Ἀπὸ τοὺς στεναγμοὺς, καὶ ἐξ ἀθυμίας κατηναλώθη τοῦτον τὸ σῶμά μου, ὁποῦ τὸ δέρμα ἐκόλλησεν εἰς τὰ κόκκαλα.

6. Μὲ τοιαύτας παραβολὰς, καὶ συγκρίσεις τὰς συμφορὰς ἐφανέρωσε· καὶ μὲ τὰ ῥηθεύτα τῶν ὀρνίθων εἴδη, τὴν δειλίαν ἐδήλωσε, καὶ τὴν ἐρημίαν τοῦ κηδεμόνος. Ὁ Πελεκᾶν εἶναι, ὁποῦ τρυπᾷ τὰ δένδρα· τὸ Στρουθίον δὲν κοιμᾶται ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν του· καὶ ὁ Νυκτικόραξ φεύγει τοὺς οἴκους ὁποῦ ἔχουν ἀνθρώπους, καὶ ὑπάγει εἰς ἔρημα χαλάσματα, ὅλην τὴν νύκτα φωνάζοντας.

7. Ἔγινα εἰς τοὺς ἐχθροὺς καταγέλαστος, ὁ ποτὲ ζηλωτός τε, καὶ θαυμαζόμενος· καὶ ὅσοι μὲ ἐπαινοῦσαν πρότερον, τώρα ὀμνύουσι κατ' ἐμοῦ, ἤγουν δέονται, καὶ παρακαλοῦσι νὰ μὴ πάθουν τὰς συμφοράς τε, καὶ θλίψεις μου.

8. Μὲ τοιαῦτα τὴν ὑπερβολὴν τῆς ὀδύνης ἐδήλωσεν. Ὅτι ἐπειδὴ, καὶ τὸ ψωμὶ τοῦ ἀνόστησεν, ὥσπερ νὰ ἔτρωγε χώματα, πόσῳ μᾶλλον τὸν ἄλλον καιρὸν ἐλυπᾶτο ἀπαρηγόρητα.

9. Αὐτὰ ὅλα τὰ λυπηρὰ μοῦ συνέβησαν Δέσποτα, διατὶ κατ' ἐμοῦ ἐθυμώθης, καὶ εὐθὺς ὁποῦ μὲ ὕψωσες, ἐταπείνωσες. Τοῦτο λέγει τὸ κατέρραξας, ἐκ μεταφορᾶς ἐκείνου, ὁποῦ σηκώνει ἕνα ἀγγεῖον ὑψηλὰ, ἔπειτα τὸ ῥίπτει, καὶ συντρίβεται.

10. Ἐγὼ μὲν εἰς τὸ τέλος ἐπλησίασα, ὡσὰν ὅταν κλίνῃ ἡ σκιὰ ὁποῦ βασιλεύει ὁ Ἥλιος, καὶ ὡς χόρτος ἐξηράνθηκα.

11. Σὺ δὲ ὡς ἀΐδιος, καὶ αἰώνιος, δύνασαι νὰ μοῦ μετατρέψῃς τὴν θλίψιν εἰς ἀγαλλίασιν.

12. Λοιπὸν δός μοι μεταβολὴν ὅτι ὁ καιρὸς ἦλθε, νὰ ἐλεημονήσῃς τὴν πόλιν σου. Τῶν ἑβδομήκοντα χρόνων δηλοῖ ἐδῶ τὴν πλείωσιν, καθὼς καὶ ὁ Δανιὴλ ἀριθμήσας τὸν χρό-

νον

νον τῆς αἰχμαλωσίας, προσφέρει τὴν δέησιν. Ὅμοια τούτοις καὶ τῆς Πνευματικῆς μελῳδίας τὰ ῥήματα.

13. Ὅτι τόσον ποθοῦμεν τὴν ἐρημασμένην Σιὼν, ὁποῦ ἕως καὶ τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὰ χώματα, ὁποῦ ἔμειναν ἀπὸ τὴν καταστροφὴν, λυπούμεθεν.

14. Ὅταν λυτρωθοῦμεν ἀπ' ἐδῶ, καὶ ξανακτίσωμεν τὴν πόλιν, θέλουν θαυμάσει οἱ ὁρῶντες τὴν δύναμίν σου, καὶ φοβηθέντες, νὰ σὲ πιστεύσουν Θεὸν μόνον ἀληθῆ, καὶ αἰώνιον. Αὐτὰ ἔγιναν ἀληθέστερον, μετὰ τὴν θείαν τοῦ Χριστοῦ ἐνανθρώπησιν.

15. Ἐπειδὴ ὅσοι δὲν ἤξευραν τὴν θείαν οἰκονομίαν, ἐνόμιζαν πῶς δὲν ἐδύνετο νὰ τοὺς λυτρώσῃ ὁ Κύριος. διατοῦτο πρεπόντως ἐκάλεσε δόξαν Θεοῦ τὴν ἐνεργίαν, καὶ ἀνακαίνισιν τῆς πόλεως.

16. Δὲν ἐκαταφρόνεσε τὴν ἱκεσίαν αὐτῶν, ἀλλ' ἔδωκέ τους τὴν ἐλευθερίαν ὡς εὔσπλαγχνος.

17. Ταύτην δὲ τὴν εὐεργεσίαν νὰ γράψωμεν, διὰ νὰ σοῦ εὐχαριστοῦσιν οἱ ἀπόγονοί μας κάθε καιρόν. Ἢ τὸν τοῦ Χριστοῦ κλῆρον ὀνομάζει Λαὸν κτιζόμενον, ὁποῦ ἔμελλε νὰ πιστεύσῃ ὕστερα.

18. Ταῦτα πάντα βλέπων ὁ τῶν ὅλων Θεὸς, ἐπήκουσε τοὺς στεναγμοὺς τῶν αἰχμαλώτων, καὶ ἔδωκε ψῆφον δικαίαν, καὶ ἀπόφασιν, νὰ λύσῃ τοὺς δεσμίους, νὰ στρέψουν πάλιν αὐτοὺς τῶν φονευθέντων Πατέρων αὐτῶν, νὰ ξανακτίσουν τὴν πόλιν, νὰ τὸν ὑμνοῦσι πάλιν, καὶ νὰ τὸν λατρεύουσιν εἰς τὴν Σιὼν, ὡς τὸ πρότερον. Αὐτὰ ἁρμόζουσι καὶ τῆς Νέας Σιὼν, ὅτι ὁ Κύριος εὐσπλαγχνίσθη τοὺς ἐν τῷ ᾅδῃ αἰχμαλώτους, καὶ σώσας ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀλύτων δεσμῶν, τὴν Ἐκκλησίαν ᾠκοδόμησε.

19. Καὶ τότε, ὅταν μᾶς λυτρώσῃς, νὰ συναθροίζωνται ἀντάμα Λαοὶ, καὶ Βασιλεῖς, νὰ θαυμάζουν τὴν ἄμαχόν σου δύναμιν· καὶ νὰ ἔχωμεν τόσην εὐφροσύνην, ὁποῦ νὰ παρακαλοῦ-

13. Ὅτι εὐδόκησαν οἱ δοῦλοί σου τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὸν χοῦν αὐτοῖς οἰκτειρήσουσι.

14. Καὶ φοβηθήσονται τὰ ἔθνη τὸ ὄνομα Κυρίου, καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς τὴν δόξαν σου.

15. Ὅτι οἰκοδομήσει Κύριος τὴν Σιὼν, καὶ ὀφθήσεται ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ.

16. Ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν, καὶ οὐκ ἐξουδένωσε τὴν δέησιν αὐτῶν.

17. Γραφήτω αὕτη εἰς γενεὰν ἑτέραν, καὶ λαὸς ὁ κτιζόμενος αἰνέσει τὸν Κύριον.

18. Ὅτι ἐξέκυψεν ἐξ ὕψους ἁγίου αὐτοῦ. Κύριος ἐξ Οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐπέβλεψε, τοῦ ἀκοῦσαι τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λῦσαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων. Τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐν Σιὼν τὸ ὄνομα Κυρίου, καὶ τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ.

19. Ἐν τῷ ἐπισυναχθῆναι λαοὺς ἐπιτοαυτὸ, καὶ βασιλεῖς τοῦ δουλεύειν τῷ Κυρίῳ. Ἀπεκρίθη

αὐτῷ

αὐτῷ ἐν ὁδῷ ἰσχύος αὐτοῦ, τὴν ὀλιγότητα τῶν ἡμερῶν μου ἀνάγγειλόν μοι.

μεν τὴν ἀγαθότητά σου, νὰ πληθαίνῃς τὰ ἔτη μας, καὶ νὰ μὴ μας ἀφήσῃς νὰ ἀποθάνωμεν μεσόκαιρα. Ὁδὸν ἰσχύος, ἐκάλεσε τὴν λύτρωσιν· ἤγουν πῶς τοὺς ἐδυνάμωσε, καὶ ἐγλύτωσαν.

20. Μὴ ἀναγάγῃς με ἐν ἡμίσει ἡμερῶν μου, ἐν γενεᾷ γενεῶν τὰ ἔτη σου. Κατ' ἀρχὰς σὺ Κύριε τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί. Αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις.

20. Ἐπειδὴ Κύριε ἔχεις τὸ εἶναι ἀπέραντον, καὶ αἰώνιον, ἐν εὐκολίᾳ δύναται νὰ μακροημερεύσῃς τοὺς δούλους σου, καὶ οὐδὲν σοὶ ἀδυνατεῖ, ὡς δημιουργὸς ὁποῦ εἶσαι πάσης τῆς κτίσεως.

21. Καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτοὺς, καὶ ἀλλαγήσονται. σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν.

21. Καὶ δύναται νὰ τὴν ἀνανεώσῃς· καὶ παλαιωθέντας νὰ μεταλλάξῃς τοὺς Οὐρανοὺς, ὡσὰν ἕνα ἱμάτιον· καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ κτίσματα, ἀντὶ φθαρτῶν δύναται νὰ τὰ κάμῃς ἄφθαρτα. σὺ δὲ μόνος εἶσαι ἄτρεπτος, ἀναλλοίωτος, καὶ αἰώνιος.

22. Οἱ υἱοὶ τῶν δούλων σου κατασκηνώσουσι, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα κατευθυνθήσεται.

22. Διαμενεῖ, εἶπεν ὁ Σύμμαχος, ἀντὶ τοῦ κατευθυνθήσεται. Λέγει οὖν, ὅτι οἱ μὲν δοῦλοί σου, τῆς δουλείας ἐλευθερωθέντες, θέλουν οἰκήσει εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν σπέρμα, ἤγουν, ὅσοι πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστὸν, διὰ μέσον ἐκείνου, διαμενοῦσιν ἐν σοὶ αἰώνια, νὰ ἔχουσι τὸ εἶναι ἀνώλεθρον.

ΨΑΛΜΟΣ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ. ΡΒ΄.

Τινὲς Διδάσκαλοι εἴπασιν, ὅτι ὁ Ψαλμὸς οὗτος ἀκολουθᾷ τῷ προγεγραμμένῳ· ὅτι εἰς ἐκεῖνον ηὔχουνταν νὰ ἐλευθερωθοῦν, καὶ ἐδῶ εὐχαριστοῦσι πῶς ἐλυτρώθησαν. Ἀμὴ ἐγὼ νομίζω πῶς τὸν ἐσύνθεσεν ὁ Προφήτης, διὰ νὰ τὸν λέγῃ πᾶς ἕνας, ὅταν λυτρωθῇ ἀπὸ λυπηρὰ, καὶ ἀπολαύσῃ τινὰ δωρεὰν, διὰ νὰ μὴ φανῇ πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀχάριστος.

Τὸ Κείμενον.

1. Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον,

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ὅσοι εἶναι περὶ τοὺς θείας εὐεργεσίας ἀγνώμονες, διεγείρουσιν ἑαυτοὺς, καὶ

παρακινοῦν εἰς δοξολογίαν Θεοῦ, καὶ ἀνύμνησιν, καὶ καθαίρουσι πάντα τὰ ἐντὸς αὐτῶν, ἤγουν λογισμοὺς, ἐνθυμήσεις, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ψυχῆς κινήματα.

2. Ἀντὶ τῶν ἀνταποδόσεων, τὰς εὐεργεσίας εἶπεν ὁ Σύμμαχος, τὰς ὁποίας κατὰ μέρος διηγᾶται κατωτέρω.

3. Οὗτος σοῦ ἔδωκεν ἁπάντων τῶν ἁμαρτημάτων συγχώρησιν, καὶ ἐχάρισέ σου τῶν παθημάτων τὴν ἴασιν.

4. Τοὺς ἐν Βαβυλῶνι τῆς δουλείας ἐλύτρωσε, καὶ φθαρτῆς βιοτῆς· ἡμᾶς δὲ καὶ τῶν δύο τούτων χαρίτων ἠξίωσε, δίδοντάς μας ἀφθαρσίας ἀῤῥαβῶνα, καὶ ἐλπίδα ἀναστάσεως.

5. Καὶ μᾶς ἐχάρισεν ἁμαρτιῶν ἄφεσιν διὰ εὐσπλαγχνίαν ἀμέτρητον. τὸ αὐτὸ λέγει ὁ Θεῖος Ἀπόστολος. Χάριτι ἐστὲ σεσωσμένοι.

6. Ἐπειδὴ εἶναι ἐπιθυμία καὶ ψεκτὴ, καὶ ἄνομος, διατοῦτο λέγει, ὅτι ὁ Δεσπότης πληροῖ τὴν ἀγαθὴν αἴτησιν.

7. Ταύτην τὴν ἀνακαίνισιν ἐλάβομεν διὰ τοῦ Θείου Βαπτίσματος, τὸ γῆρας τῆς ἁμαρτίας ἀποξύσαντες, καθὼς εἶπεν ὁ Ἡσαΐας. Οἱ ὑπομένοντές με, ἰσχὺν ἀλλάξουσι, καὶ ὡς ἀετοὶ πτεροφυήσουσι.

8. Διδάσκει καὶ τὸν τρόπον τῆς θείας φιλοτιμίας. Ὅτι οὐ διὰ τὰς ἀρετὰς ἡμῶν, ἀλλὰ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἔσωσεν ἡμᾶς, ποιήσας κατὰ τῶν ἀδικούντων δικαίαν ἀπόφασιν.

9. Ταύτην δὲ τὴν σωτηρίαν ἐπροθέσπισαν παλαιόθεν οἱ Θεῖοι Προφῆται, καὶ κήρυκες, λέγοντες.

10. Ὅτι τούτων πάντων τῶν ἀγαθῶν εἶναι αἰτία τὸ τῆς φιλανθρωπίας αὐτοῦ ἀμέτρητον βάθος, καὶ ἀνεκδιήγητον πέλαγος.

11. Διὰ τὸ ὁποῖον δὲν μας ἐπαίδευσε κατὰ

καὶ πάντα τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ. Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον.

2. Καὶ μὴ ἐπιλανθάνου πάσας τὰς ἀνταποδόσεις αὐτοῦ.

3. Τὸν εὐιλατεύοντα πάσας τὰς ἀνομίας σου, τὸν ἰώμενον πάσας τὰς νόσους σου.

4. Τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν σου.

5. Τὸν στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει, καὶ οἰκτιρμοῖς.

6. Τὸν ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν ἐπιθυμίαν σου.

7. Ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου.

8. Ποιῶν ἐλεημοσύνας ὁ Κύριος, καὶ κρίμα πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις.

9. Ἐγνώρισε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τῷ Μωϋσῇ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὰ θελήματα αὐτοῦ.

10. Οἰκτίρμων, καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος, οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηνιεῖ.

11. Οὐ κατὰ τὰς ἀνο-

μίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐ δὲ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν.

12. Ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ Οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς, ἐκραταίωσε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν. καθ' ὅσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν, ἐμάκρυνεν ἀφ' ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν.

13. Καθὼς οἰκτείρει πατὴρ υἱοὺς, ᾠκτείρησε Κύριος τοὺς φοβουμένους αὐτόν.

14. Ὅτι αὐτὸς ἔγνω τὸ πλάσμα ἡμῶν, ἐμνήσθη, ὅτι χοῦς ἐσμέν.

15. Ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ· ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ, οὕτως ἐξανθήσει.

16. Ὅτι πνεῦμα διῆλθεν ἐν αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τόπον αὐτοῦ.

17. Τὸ δὲ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν.

18. Καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ υἱοῖς υἱῶν, τοῖς φυλάσσουσι τὴν διαθή-

τὰς ἀνομίας μας, ὅπου μᾶς ἔδωκε τὴν πρέπουσαν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἀνταπόδοσιν.

12. Θέλωντας νὰ δείξῃ τὸ ἄπειρον τῆς τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητος, ἔφερεν εἰς τὸ μέσον αὐτὰ τὰ δύο· ἐπειδὴ δὲν εὑρίσκεται μέτρον τοῦ Οὐρανοῦ ὑψηλότερον, οὔτε μέσον τῆς ἑσπέρας, καὶ ἀνατολῆς μακρύτερον.

13. Ὡς Πατὴρ, καὶ Δημιουργός μας, ἐμιμήθη Πατρὸς ἀγαθότητα· καὶ ὅσον σπλάγχνος ἔχει ἕνας φιλόστοργος Πατὴρ πρὸς τὰ τέκνα, τόσον καὶ περισσότερον ἔδειξε πρὸς ἡμᾶς ὁ ἐλεήμων, καὶ σπλαγχνικώτατος.

14. Ὅτι γινώσκει ὡς ποιητὴς, τῆς φύσεως ἡμῶν τὴν ἀσθένειαν· ἠξεύρει πῶς ἀπὸ τὸ χῶμα ἐπλάσθημεν, καὶ πάλιν εἰς τὴν γῆν πορευσόμεθα.

15. Οὐδὲν διαφέρομεν τοῦ χόρτου· ὅπερ τὸ πρωῒ ἀνθεῖ, καὶ ἔχει πολλὴν ὡραιότητα, καὶ τὸ βράδυ μαραίνεται. Οὕτω καὶ ὁ ταλαίπωρος ἄνθρωπος, σήμερον φαίνεται ἀνθισμένος μὲ πλοῦτον, τιμὴν, καὶ ἄλλα κάλλη ἀμάραντα, καὶ αὔριον μένει πάντων ὑστερημένος, καὶ τίθεται εἰς τὸν λάκκον ἄμορφος, καὶ ἀνείδεος.

16. Ὁ Σύμμαχος. Πνεῦμα διέρχεται αὐτὸν, εἶτα οὐχ ὑπάρχει. Πνεῦμα λέγει τὴν ψυχὴν, ἥτις ἕως οὗ μὲν εἶναι εἰς τὸ σῶμα, ἐνεργεῖ· ὅταν δὲ ἀναχωρήσῃ, φθείρεται ἐκεῖνο, καὶ σβεύνυται, ὅπου γνωρίζεται τίνος εἶναι τὸ ἕνα λείψανον, καὶ τίνος τὸ ἄλλο, ὅτι οἱ χαρακτῆρες ἠφανίσθησαν.

17. Ἡ μὲν οὖν φύσις εἶναι ἐπίκηρος, ὁ δὲ Θεὸς ὡς φιλάνθρωπος κάμνει τοὺς εὐλαβεῖς, ὅπου τὸν φοβοῦνται, καὶ ζοῦσιν αἰώνια, διὰ τὴν πολλήν του εὐσπλαγχνίαν, καὶ ἔλεος.

18. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα διατὶ εἶναι περισσὰ δίκαιος, ἀνταμείβει τοὺς ἐναρέτους, ὅπου φυλάγουν τὰς ἐντολάς του. Οὐ μόνον

δὲ

δὲ αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ τοῖς Υἱοῖς, καὶ ἐγγόνοις αὐτῶν δίδει πλουσίαν τὴν ἀνταπόδοσιν.

19. Εἰς τὸν Οὐρανὸν μὲν ἔχει τὸν θρόνον ὁ Βασιλεὺς τῶν Βασιλέων ἁπάντων. πρυτανεύει δὲ, καὶ κυβερνᾷ τὴν κτίσιν ἅπασαν, ὡς δημιουργὸς, καὶ Δεσπότης μας.

20. Πρεπόντως τὰς Οὐρανίους Δυνάμεις εἰς κοινωνίαν τῆς ὑμνῳδίας ἐκάλεσεν, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις δὲν φθάνει νὰ ὑμνήσῃ τὸν εὐεργέτην ἐπαξίως. Οἱ δὲ Ἄγγελοι ὡς ἄϋλοι πληροῦσι τὰ θεῖα προστάγματα, καὶ ὡς ἰσχυροὶ εἰς τὴν δύναμιν.

21. Πολλὰ μὲν εἰσὶ τὰ Οὐράνια τάγματα· πλὴν μὲ τὰ δύο ταῦτα, καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἐδήλωσεν. Ἀγγέλους μὲν ἐκάλεσε διατὶ ὑπηρετοῦσιν ἀόκνως τὰ θεῖα προστάγματα, προφθάνοντες εἰς μίαν στιγμὴν εἰς τὰ ἄκρα τοῦ Κόσμου στελλόμενοι. Δυνάμεις δὲ, ὅτι ἐκ φύσεως ἔχουν ἀπὸ τὸν Ποιητὴν δύναμιν πολλὴν, καὶ θαυμάσιον.

22. Τοῦτο εἶναι ἁρμόδιον εἰς ἡμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς, καὶ ὄχι τοῖς Ἰουδαίοις, οἵτινες μόνον εἰς ἕνα τόπον προσηύχουνταν. Λέγει οὖν, ὅλα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, καὶ ποιήματα, ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκεσθε, εὐλογεῖτε αὐτὸν τὸν ὑπερευλογημένον Δεσπότην, καὶ Βασιλέα τὸν ὑπερένδοξον, καὶ ἐξόχως ἐσὺ ὦ Ψυχή μου, ἡ κατ' εἰκόνα αὐτοῦ δημιουργηθεῖσα, καὶ καθ' ὁμοίωσιν, εὐλόγα καθ' ἑκάστην, καὶ δόξαζε ἐκεῖνον, ὅπου τοσοῦτόν σε ἐτίμησε, καὶ μὲ τοσαύτας δωρεὰς σὲ ἐπλούτισε· καὶ πρόσεχε ἀκριβῶς, ἵνα μὴ γένῃς πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀχάριστος.

κην αὐτοῦ, καὶ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ, τοῦ ποιῆσαι αὐτάς.

19. Κύριος ἐν τῷ Οὐρανῷ ἡτοίμασε τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἡ Βασιλεία αὐτοῦ πάντων δεσπόζει.

20. Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον πάντες οἱ Ἄγγελοι αὐτοῦ, δυνατοὶ ἰσχύϊ ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων αὐτοῦ.

21. Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, Λειτουργοὶ αὐτοῦ, οἱ ποιοῦντες τὸ θέλημα αὐτοῦ.

22. Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ. Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον.

Δόξα.

Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, ὑπὲρ τῆς τοῦ Κόσμου συστάσεως. ΡΓ΄.

Ἡ Χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος οὐ μόνον ἠθικὴν Διδασκαλίαν, καὶ δογματικὴν τοῖς ἀνθρώποις προσφέρει, ἀλλὰ καὶ ἑρμηνεύει μας ἀκριβῶς, πῶς πρέπει νὰ ὑμνολογοῦμεν τὸν Κύριον. Διατοῦτο καὶ τὸν Μακάριον Δαβὶδ ἐφώτισε, νὰ συγγράψῃ τὸν παρόντα Ψαλμὸν, διὰ νὰ μάθωσι πάντες, μὲ ποταποὺς ὕμνους πρέπει νὰ εὐχαριστοῦμεν τὸν εὐεργέτην, καὶ

πρύτανιν· ὅτι ἐδῶ ὑπέγραψε πάσας τὰς κοινὰς εὐεργεσίας. Ὥστε καὶ κατὰ τὸ γράμμα, καὶ νόημα, εἶναι ὁ Ψαλμὸς οὗτος θαυμάσιος. Ἐπειδὴ οὐ μόνον αἰσθητῶς μᾶς εὐηργέτησεν ὁ Πλάστης, ποιήσας ὅλην αὐτὴν τὴν κτίσιν διὰ ὑπηρεσίαν μας· ἀλλὰ καὶ νοητῶς πολλῷ μᾶλλον μᾶς ἀνεκαίνισεν· ὅπως ὁ τὸ εἶναί μοι δοὺς, καὶ τὸ εὖ εἶναι χαρίσηται.

Τὸ Κείμενον.

1. Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον. Κύριε ὁ Θεός μου ἐμεγαλύνθης σφόδρα.

2. Ἐξομολόγησιν, καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐνεδύσω.

3. Ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον.

4. Ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν. Ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ.

5. Ὁ τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ. Ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων.

6. Ὁ ποιῶν τοὺς Ἀγγέλους αὐτοῦ Πνεύματα. Καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα.

7. Ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Τὸ ἐμεγαλύνθης, λέγει ὁ Σύμμαχος, μέγας εἶ. καὶ δὲν δηλοῖ αὔξησιν, ἀλλὰ μέγεθος ἄπειρον. καὶ χρεωστοῦμεν νὰ ὑμνολογοῦμεν τὸν Θεὸν πάντοτε, ὅτι μεγάλην δόξαν ἔδειξεν εἰς ὅλα τοῦ τὰ ποιήματα.

2. Ὁ Σύμμαχος. Ὕμνον καὶ εὐδοξίαν ἠμφιάσω. ἤγουν, δὲν σὲ ἀγνοοῦσιν οἱ παρὰ σοῦ τόσων ἀγαθῶν ἀπολαύοντες, ἀλλὰ τὸ προσῆκον σέβας τῆς δοξολογίας ἀπονέμουσιν.

3. Φῶς ἐστὶ καὶ αὐτὸς ἀληθινὸν, καὶ φῶς περιβάλλεται, καὶ σκότος ἀποκρυφὴ αὐτοῦ. Εἰς αὐτὰ ὅλα δὲν εἶναι ἐναντίον τίποτας· Ἀλλὰ δηλοῦσιν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι φῶς ἀπρόσιτον, καὶ φύσις ἀόρατος ὁποῦ δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸν ἰδῇ ἄνθρωπος.

4. Τοῦτο σημαίνει τὴν εὐκολίαν τῆς δημιουργίας. Ὅτι καθὼς ἁπλώνει ἕνα δερμάτι ὁ ἄνθρωπος, καὶ κάμνει σκηνὴν ἢ καλύβην. Μὲ τόσην εὐκολίαν ἐξάπλωσεν ὁ Θεὸς τὸν Οὐρανόν. Καὶ τὸν ἐστερέωσε τριγύρου τοῦ Κόσμου θαυμασιώτατα. Καὶ ἐστέγωσε τὸ ἀνώτερον μέρος αὐτοῦ εἰς τὰ ὕδατα. Καθὼς καὶ ἡ Ἱστορία ἐδήλωσεν ὅτι εἰς τὸ μέσον τοῦ ὕδατος ἐγένετο τὸ στερέωμα.

5. Μὲ ταῦτα ἐδήλωσε τὴν ὀξυτάτην τοῦ Θεοῦ πρόνοιαν τὴν πανταχοῦ προφθάνουσαν. Καθὼς καὶ ἡ φύσις τῶν ἀνέμων εἶναι ὀγλήγορος. Πολλάκις δὲ εὑρίσκομεν πῶς ἔκαμεν οἰκονομίαν ὁ Θεὸς μὲ τὰ νέφαλα. Καὶ οὐ μόνον αὐτὰ ὑπακούουσι τῷ θείῳ προστάγματι.

6. Ἀλλὰ καὶ τὰ πυρίμορφα Χερουβὶμ, καὶ Σεραφὶμ τοῦ λειτουργοῦσιν ὡς ἀστραπαὶ ταχύτατα.

7. Καὶ (τὸ θαυμασιώτερον) ἐθεμελίωσε τὴν γῆν ἀπάνω εἰς τὰ ὕδατα. Καὶ αὐτὴν εἰς

αὐτὴν

αὐτὴν ἑδράσας, τῆς ἔδωκε τὸ ἀσφαλὲς, καὶ ἀκίνητον, νὰ στέκεται οὕτω στερεὰ ἀείποτε, ἕως νὰ θέλῃ ἡ Βασιλεία του.

8. Τὸ αὐτοῦ, αὐτῆς εἶπον οἱ ἕτεροι. Ἄβυσσον καλεῖ ἡ γραφὴ τὰ ὕδατα. Καὶ ἐπειδὴ ἡ γῆ ἔχει τριγύρου τὴν θάλασσαν, πρεπόντως εἶπεν, ὅτι ἡ γῆ ἐνεδύθη τὰ ὕδατα ὡς ἱμάτιον.

9. Μὲ ὅλα ἐτοῦτα δηλοῖ τὴν εἰς τὴν κτίσιν τοῦ κτίστου προμήθειαν. Ὅθεν ὅταν ὑψώνει ἡ θάλασσα ὡς ὄρη τὰ κύματα, δὲν σκεπάζει τὴν γῆν. Ἀλλὰ στρέφουσι πάλιν ὀπίσω τὰ ῥεύματα. Καὶ δὲν εὐγένει ἀπὸ τὸν τόπον, καὶ ὅρον της, εὐλαβουμένη τὸ θεῖον πρόσταγμα, καθὼς ἡμεῖς τὴν βροντὴν φοβούμεσθεν. Τὸ δὲ ἀναβαίνουσιν ὄρη. Λέγει. Ὡς ὄρη ὑψώνονται.

10. Ἐκέλευσας τὴν γῆν νὰ εὐγάλῃ βρύσαις, καὶ πηγὰς εἰς τὰς φάραγγας. Καὶ εἰς τὰ βουνὰ, καὶ ὄρη νὰ τρέχουσιν ὕδατα διὰ νὰ εὑρίσκωμεν ἀναψυχὴν εἰς τὴν δίψαν οὐ μόνον ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄγρια ζῶα τοῦ δάσους. Ἀγριογαδούρια, καὶ ἄλλα παρόμοια νὰ ποτίζουνται.

11. Ἀλλὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ ἀέρος, καὶ ὄρνιθες ἔρχουνται. Καὶ κοιτάζουν εἰς τὰ δένδρη τῶν ὀρέων. Ὁποῦ εἶναι εἰς τὰς πηγὰς, καὶ ποτάμια. Διὰ νὰ ἔχουν τὸ ὕδωρ πλησίον τους. Καὶ ἀπ' αὐτὰ τὰ ὄρη, καὶ πέτραις μὲ τὰς φωνὰς αὐτῶν, καὶ κελλάδισμα, ὑμνολογοῦσι τὸν Κτίστην ὡς δύνουνται.

12. Ἐπεὶ δὲ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων δὲν ἀναβαίνουν οἱ ποταμοὶ νὰ ποτίζουσι, στέλλει ὕδωρ βροχερὸν οὐρανόθεν ὁ Παντοδύναμος. Καὶ ποτίζει ὅλα τὰ ἄνυδρα. Ὅθεν ἡ γῆ χορτασθεῖσα ὕδατος σπαταλᾷ, καὶ φυτρώνουσι τὰ χορτάρια, διὰ νὰ τρώγουν τὰ κτήνη νὰ ὑπηρετοῦσι τὸν ἄνθρωπον, κατὰ τὸ θεϊκὸν πρόσταγμα.

αὐτῆς, οὐ κλιθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

8. Ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ.

9. Ἐπὶ τῶν ὀρέων στήσονται ὕδατα. Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου φεύξονται. Ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου δειλιάσουσιν. Ἀναβαίνουσιν ὄρη, καὶ καταβαίνουσι πεδία εἰς τὸν τόπον ὃν ἐθεμελίωσας αὐτά. Ὅριον ἔθου, ὃ οὐ παρελεύσονται. Οὐ δὲ ἐπιστρέψουσι καλύψαι τὴν γῆν.

10. Ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγξιν. Ἀναμέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα. Ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ. Προσδέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν.

11. Ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει. Ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν.

12. Ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερῴων αὐτοῦ. Ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ. Ὁ ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσι, καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων.

13. Τȣ͂ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ τῆς γῆς. Καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπȣ. Τȣ͂ ἱλαρῦναι πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ. Καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπȣ στηρίζει.

13. Οὕτως ὁ Σύμμαχος εἰς τὸ ἐκφῦσαι τροφὴν ἀπὸ γῆς, ϗ οἶνον εὐφραίνειν καρδίαν ἄνθρωπον. Στίλβειν πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ, καὶ ἄρτον καρδίαν ἀνθρώπȣ στηρίζειν. Ἤγουν διατȣ͂το δίδει, ϗ χορηγεῖ τȣ̀ς ὑετȣ̀ς, ϗ βροχὰς ὁ Πανάγαθος, διὰ νὰ βλαστήσȣν καρποὶ πρὸς αὐτάρκειαν. Νὰ γενῇ σῖτος, οἶνος, ϗ ἔλαιον. Ὅτι τὸ ψωμὶ μᾶς τρέφει. Τὸ κρασὶ μᾶς εὐφραίνει. Καὶ τὸ λάδι ȣ̓ μόνον ἔσωθεν, ἀλλὰ ϗ ἀπ᾽ ἔξω λαμπρύνει τὰ σώματα.

14. Χορτασθήσονται τὰ ξύλα τȣ͂ πεδίȣ, αἱ κέδροι τȣ͂ Λιβάνȣ, ἃς ἐφύτευσας.

14. Ἀντὶ τȣ͂ πεδίȣ, τȣ͂ Κυρίȣ λέγουν οἱ ἐπίλοιποι. Ἐπειδὴ εἶπε διὰ τȣ̀ς καρπȣ̀ς, ἀναφέρει ϗ διὰ τὰ ἄκαρπα δένδρη. Καὶ διὰ νὰ δείξῃ, πῶς εἶναι ϗ αὐτὰ ἀναγκαῖα, ϗ χρήσιμα, τὰ ἐκάλεσε τȣ͂ Κυρίȣ. Ἐπειδὴ δὲν τὰ ἐφύτευσεν ἄνθρωπος, ἀλλ᾽ ὁ Κύριος. Λέγωντας δὲ τȣ͂ Λιβάνȣ, ὁπȣ͂ ἦτον ὄρος ἐπίσημον, γροικȣ͂νται ϗ τὰ ἐπίλοιπα.

15. Ἐκεῖ στρȣθία ἐννοσσεύσȣσι. Τȣ͂ ἐρωδιȣ͂ ἡ κατοικία ἡγεῖται αὐτῶν. Ὄρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις πέτρα καταφυγὴ τοῖς λαγωοῖς.

15. Ὢ θείας προνοίας, πῶς οἰκονομᾷ τὰ πάντα μὲ σοφίαν, ϗ ἀγαθότητα. Καὶ ἄλλα μὲν δένδρη εἰσὶν εἰς χρείαν ἡμῶν τῶν λογικῶν, καὶ ἕτερα τῶν ἀλόγων ζώων. Ἐκεῖ φωλεύȣσι τὰ στρȣθία, ὁ Ἐρωδιός, ϗ ἄλλα τοιαῦτα πετώμενα. Τὰ δὲ θηρία πάλιν ἄλλα μὲν ἔχȣσιν εἰς τὰ ὑψηλὰ ὄρη καταφυγὴν ἤγȣν ἐλάφια ϗ ἀγρίμια. Ἄλλα πάλιν μικρότερα ὡς οἱ λαγοί, ϗ κυνάδια, ϗ ἄλλα παρόμοια, κρύπτονται εἰς ταῖς τρύπαις τῶν Πετρῶν, καὶ φεύγȣν τὸν κίνδυνον.

16. Ἐποίησε σελήνην εἰς καιρȣ́ς. Ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτȣ͂.

16. Ἔτι δὲ ἐποίησε τὸν Ἥλιον, ϗ τὴν σελήνην μὲ πόσην σοφίαν ὁ Παντοδύναμος, ὁπȣ͂ μᾶς διαμερίζȣσι τȣ̀ς καιρȣ̀ς, ϗ ἡμέρας. Καὶ ὥσπερ νὰ ἦταν αἰσθητὰ, καὶ λογικὰ ποιητὰ φυλάττȣσι τὸν ὅρον, ϗ μέτρα τȣ͂ θείȣ προστάγματος.

17. Ἔθȣ σκότος, καὶ ἐγένετο νύξ. Ἐν αὐτῇ διελεύσονται πάντα τὰ θηρία τȣ͂ δρυμȣ͂.

17. Ἔκαμε τὴν νύκτα ȣ̓ μόνον νὰ ἀναπαύωνται οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰ κτήνη ἀπὸ τὸν κόπον τῆς ἡμέρας. Ἀλλὰ ϗ τὰ ἄγρια ζῶα τȣ͂ δάσȣ ἔχȣσι τότε ἄδειαν, νὰ γυρεύȣν ἀκινδύνως νὰ βόσκωνται.

18. Σκύμνοι ὠρυόμενοι, τȣ͂ ἁρπάσαι, ϗ ζητῆσαι

18. Καὶ ἕως τὰ ἄγρια λεοντάρια περιπατȣ͂ν ὠρυόμενα, ϗ γυρεύȣσι τροφὴν τȣ͂ Θεȣ͂ κατὰ τὴν τάξιν, ϗ φύσιν τȣς. Ζητῆσαι δὲ εἶπεν

ὅτι οἱ μὲν ἄνθρωποι αἰτοῦσι. Τὰ δὲ θηρία καὶ ἄλλα ζῶα ζητοῦσι.

19. Τὸ δὲ πρωῒ ἀνατέλλοντος τοῦ Ἡλίου ἐπιστρέφουν πάλιν εἰς τὰς φωλέας αὐτῶν, καὶ κοιτάζουσιν.

20. Ὅθεν οἱ ἄνθρωποι εὐγαίνουν ἀπὸ τὰς οἰκίας. Καὶ ὑπάγουν εἰς τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν, χωρὶς φόβον θηρίων, δουλεύοντες ὅλην τὴν ἡμέραν, διὰ νὰ εὐγάζουν τὸν ἄρτον τους.

21. Πάντα τοῦ Θεοῦ τὰ ποιήματα ὁ Προφήτης λογισάμενος, καὶ τὴν πολλὴν αὐτοῦ κηδεμονίαν, καὶ ἀγαθότητα, στρέφει πρὸς αὐτὸν τὸν ὕμνον, καὶ λέγει του. Πολλὰ μεγάλα, καὶ θαυμάσια, καὶ ἄξια αἴνων εἶναι τὰ ἔργα σου Κύριε. Ὅτι ὅλα μὲ ἄπειρον σοφίαν τὰ ἔκαμες. Καὶ ἐνέμπλησας τὴν γῆν παντοδαπῶν ἀγαθῶν, καὶ διαφόρων καρπῶν εἰς εὐεργεσίαν μας.

22. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἄπειρον θάλασσαν ἐπλούτισες μὲ τόσον πλῆθος ἰχθύων, καὶ ἑρπετῶν, ὅπου δὲν ἔχουν ἀριθμὸν, καὶ ποσότητα. Καὶ τοῦτο δὲ τῆς θείας σου κηδεμονίας τεκμήριον, ὅπου εὑρίσκουνται πάντοτε εἰς αὐτὴν τὰ μικρὰ μετὰ μεγάλα ὀψάρια, καὶ δὲν ἐξαλείφθησαν ὑπ᾿ αὐτῶν, νὰ καταναλωθοῦσιν ὁλότελα. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα ἐποίησες εἰς εὐεργεσίαν μας. Ἀλλὰ καὶ τὴν σοφίαν τῆς ναυτικῆς μᾶς ἔδωκες, νὰ ταξιδεύωμεν εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, νὰ εὑρίσκωμεν τόσα πολύτιμα πράγματα.

23. Ὁ Ἑβραῖος, καὶ ὁ Σύρος λαμβάνει τὴν θάλασσαν εἰς γένος ἀρσενικόν. Διατοῦτο λέγει ἐδῶ αὐτῷ, ἀντὶ ἐν αὐτῇ. Οἱ δράκοντες οἷον ἤγουν τὰ μεγάλα ὀψάρια, καὶ κήτη μικρὰ κολυμβοῦσι, καὶ παίζουσιν εἰς αὐτὴν τὴν εὐρύχωρον θάλασσαν. Εἰ δὲ καὶ φανῇ τινὸς νὰ ἀλληγορήσῃ τὸν δράκοντα, δὲν σφαλεῖ. Καθὼς καὶ εἰς τὸν Ἰὼβ, καὶ εἰς τὸν Ἡσαΐαν εὑρήκαμεν. Περισσότερον δὲ ἁρμόζει ἡ ἀλληγορία εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ὅστις ἐπλάσθη παρὰ Θεοῦ, νὰ κυριεύῃ ὅλα τὰ ἐπίλοιπα ζῶα ὡς ἰσχυρότερος εἰς τὴν σοφίαν, καὶ δυνάμενος νὰ ἔχῃ εἰς τὸ θέλημά του ὑπεξούσια ἅπαντα.

24. Τὰ ὁποῖα ὅλα ζῶα ἐκδέχονται παρὰ

παρὰ τῷ Θεῷ βρῶσιν αὐτοῖς.

19. Ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος. καὶ συνήχθησαν. Καὶ εἰς τὰς μάνδρας αὐτῶν κοιτασθήσονται.

20. Ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ, ἕως ἑσπέρας.

21. Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου Κύριε. Πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας. Ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτίσεώς σου.

22. Αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη, καὶ εὐρύχωρος. Ἐκεῖ ἑρπετὰ, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός. Ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων. Ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται.

23. Δράκων οὗτος ὃν ἔπλασας ἐμπαίζειν αὐτῷ.

24. Πάντα πρὸς σὲ

προσδοκῶσι, δοῦναι τὴν τροφὴν αὐτῶν εἰς εὔκαιρον.

25. Δόντος σου αὐτοῖς συλλέξουσιν. Ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα, τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος.

26. Ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον, ταραχθήσονται. Ἀνταναλεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν, καὶ ἐκλείψουσι. Καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν.

27. Ἐξαποστελεῖς τὸ Πνεῦμά σου, καὶ κτισθήσονται. Καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

28. Ἤτω ἡ δόξα Κυρίου εἰς τοὺς αἰῶνας.

29. Εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ,

30. Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν. Ὁ ἁπτόμενος τῶν ὀρέων, καὶ καπνίζονται.

31. Ἄσω τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου.
Ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω.

σου, νὰ τοὺς δίδῃς τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν πᾶσαν ὥραν ἁρμόδιον.

25. Καὶ διδοντός σου τὴν ἀφθονίαν αὐτοῖς, τὴν λαμβάνουν χαρούμενα. Ἐπειδὴ ἀνοίγεις τὴν πλουσίαν χεῖρά σου, καὶ γεμώνει ὅλος ὁ Κόσμος τῆς σῆς χρηστότητος.

26. Ἐὰν δὲ καμμίαν φορὰν ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον, καὶ δὲν τοὺς δώσεις τὴν διατεταγμένην τροφὴν, θέλουν ταραχθῆ νὰ ἐκλείψουσιν, ἤτοι νὰ εὔγῃ ἡ ψυχή τους μὲ τὸ πρόσταγμά σου καὶ βούλησιν, νὰ στρέψουν πάλιν εἰς τὸ χῶμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐπλάσθησαν.

27. Ἐδῶ προκηρύττει σαφέστατα τὴν κοινὴν ἡμῶν ἐξανάστασιν, καὶ τὴν διὰ τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἀναβίωσιν, λέγωντας. Ὅταν βουληθῇς νὰ κάμῃς τὴν οἰκουμενικὴν κρίσιν ὅλου τοῦ Κόσμου, θέλομεν ἀναστηθῆ ἅπαντες, νὰ ἀνακαινισθῇ θαυμασίως τῆς γῆς τὸ πρόσωπον, νὰ γένῃ πολλὰ ὡραιότερον.

28. Ἀφοῦ ἔδειξε τὴν ἐνέργειαν τῆς θείας δυνάμεως, μεταφέρει εἰς ὑμνῳδίαν τὸν λόγον λέγωντας. Δίκαιον εἶναι, νὰ ὑμνῆται, καὶ νὰ δοξάζεται ὁ Θεὸς ὑπὸ πάντων πάντοτε.

29. Τὴν μέλλουσαν θεογνωσίαν τῶν ἀνθρώπων προφητεύει τῶρα. Ὅτι βλέπων ὁ Θεὸς σωζομένους τοὺς ἀνθρώπους εὐφραίνεται.

30. Τὸ ἀνενδεὲς τῆς θείας φύσεως δείχνει ὁ Προφήτης, Ὅτι δὲν τέρπεται ὁ Θεὸς, ὡς δεόμενος τῆς παρ' ἡμῶν προσκυνήσεως, ἀλλ' ὡς εὔσπλαγχνος χαίρεται τὸ συμφέρον μας. Μάλιστα ὁποῦ δυνάμενος νὰ μᾶς κολάσῃ, μακροθυμᾶ. Καὶ δείχνει τὸν θυμόν του εἰς τὰ ἀναίσθητα κτίσματα, ὅταν ἡμεῖς ἁμαρτήσωμεν. Καὶ παιδεύει τὴν γῆν μὲ σεισμὸν, κοιτάζωντας αὐτὴν ὀργιζόμενος. καὶ πενκαίων τὰ ὄρη, καθὼς ποτὲ ἐποίησεν εἰς τὸ Σίναιον.

31. Διὰ ταύτας ὅλας τὰς μεγάλας θαυμασιουργίας, ὁποῦ εἰς κοινὴν ἡμῶν εὐεργεσίαν ἐτέλεσεν ὁ Πανάγαθος, δὲν θέλω παύσει πάντοτε νὰ ψάλλω, δοξάζωντας αὐτὸν ἕως νὰ εὑρίσκωμαι εἰς τὴν ὕπαρξιν καὶ εἶναι ὁποῦ μοῦ ἔδωσεν.

32. Εὔχομαι δὲ καὶ δέομαι νὰ προσδεχθῇ ὁ φιλάνθρωπος αὐτὴν μου τὴν αἴνεσιν καὶ διάλεξιν ὡς δῶρον ἥδιστον. ὅτι τότε καὶ ἐγὼ θέλω εὐφρανθῇ ἀγαλλόμενος.

33. Οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ ἂς λείψουν ἀπὸ τὸν Κόσμον. Ὄχι νὰ ἀπολεσθοῦν, ἀλλὰ νὰ μετανοήσουν. Καὶ νὰ γορδώνωνται οἱ ἄνθρωποι τόσον ἐνάρετοι, ὁποῦ νὰ μὴν εἶναι πλέον κᾂν ἕνας πρὸς τὸν Δεσπότην ἀχάριστος.

34. Σὺ δὲ ὦ ψυχή μου (ὡς ἄνωθεν εἶπον σοι) στοχαζομένη τὰ θαυμάσια ἔργα τοῦ ποιητοῦ, μὴν ἀμελᾷς ποσῶς, ἀλλὰ εὐλόγα καὶ δόξαζε τὴν θείαν αὐτοῦ μεγαλοπρέπειαν. Διὰ νὰ μᾶς ἀξιώσῃ, νὰ τὸν δοξάζωμεν εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ, νὰ συνευφραινώμεσθεν μετὰ τῶν Ἁγίων αἰώνια.

32. Ἡδυνθείη αὐτῷ ἡ διαλογή μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ.

33. Ἐκλείποιεν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἄνομοι, ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς.

34. Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον.

Δόξα.

Ἀλληλούϊα. Ψαλμός. ΡΔʹ.

ΤΟ Ἀλληλούϊα εἶναι λέξις Ἑβραϊκή, πολλὰ ἐκλεκτή, καὶ θαυμάσιος, θεοτερπής, καὶ θεάρεστος. Τὴν ὁποίαν οἱ Ἅγιοι Ἄγγελοι ψάλλουσι διηνεκῶς, καὶ ἀκαταπαύστως εἰς τὸν Παράδεισον. Διὰ αὐτὸ δὲν ἐτόλμησε τινὰς Διδάσκαλος, οὔτε Ἕλλην, οὔτε Ῥωμαῖος, οὔτε ἄλλος τὶς νὰ τὴν μεταγλωττίσῃ εἰς ἄλλην διάλεκτον. Ἀλλὰ οὕτω τὴν ψάλλουσι Χαλδαῖοι Σύροι, καὶ Ἄραβες. Ὅτι Ἀλληλούϊα λέγει Καθολικά, αἰνεῖτε τὸν Κύριον. Ἐπειδὴ γοῦν οὕτως ὁ Ψαλμὸς, μᾶς παρακινᾷ νὰ ὑμνοῦμεν τὸν Κύριον διὰ τὰς πολλὰς εὐεργεσίας ὁποῦ ἐξ ἀρχῆς μᾶς ἔκαμε. Καὶ νὰ τοῦ εὐχαριστοῦμεν ὡς ὑπόχρεοι. Διατοῦτο ἔχει, καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ἁρμόδιον.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΥΜνολογᾶτε τὸν Κύριον, κηρύσσοντες, καὶ διηγούμενοι εἰς ὅλα τὰ Ἔθνη τὰς μεγάλας εὐεργεσίας, ὁποῦ σᾶς ἔκαμεν. Οὐ μόνον τοῖς Ἰουδαίοις λέγει ταῦτα ὁ Προφήτης, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἡμᾶς τὸν Νέον Ἰσραήλ. Οἵτινες ἐξ Ἐθνῶν τῷ ἀληθεῖ Θεῷ ἐπιστεύσαμεν, καὶ παρ᾽ αὐτοῦ ἐλάβομεν ὑπὲρ τοὺς Ἰουδαίους εὐεργεσίας διαφόρους, καὶ χάριτας.

2. Ψάλλετέ του. Καὶ διδάξατε τοὺς ἀγνοοῦντας τὰ θεῖα θαυμάσια. καὶ μὴν ἐπαινεῖσθε εἰς ἄλλα πράγματα, οὔτε νὰ φρονῆτε μεγάλα, εἰ

Τὸ Κείμενον.

1. ΕΞομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ. καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἀπαγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἔργα αὐτοῦ.

2. Ἄσατε αὐτῷ, καὶ ψάλατε αὐτῷ. Διηγήσασθε πάντα τὰ θαυμάσια

σια αὐτοῦ. Ἐπαινεῖσθε ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ. Εὐφρανθήτω καρδία ζητούντων τὸν Κύριον.

3. Ζητήσατε τὸν Κύριον, καὶ κραταιώθητε. Ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διαπαντός.

4. Μνήσθητε τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, ὧν ἐποίησε, τὰ τέρατα αὐτοῦ, καὶ τὰ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ.

5. Σπέρμα Ἀβραὰμ δοῦλοι αὐτοῦ, υἱοὶ Ἰακὼβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ.

6. Αὐτὸς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ.

7. Ἐμνήσθη εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ. Λόγου οὗ ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεάς. Ὃν διέθετο τῷ Ἀβραάμ. Καὶ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ τῷ Ἰσαάκ.

8. Καὶ ἔστησεν αὐτὸν τῷ Ἰακὼβ εἰς πρόσταγμα, καὶ τῷ Ἰσραὴλ εἰς διαθήκην αἰώνιον λέγων. Σοὶ δώσω τὴν γῆν Χαναὰν σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν.

9. Ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀριθμῷ βραχεῖς. Ὀλιγοστούς, καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ. Καὶ διῆλθον ἐξ

μὴ μόνον εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ, πῶς ἠξιώθητε νὰ τὸν ἔχετε βοηθὸν, καὶ ἐπίκουρον. Καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα αὐτοῦ θέλει εὐφραίνεσθαι ἡ καρδία σας.

3. Ζητᾶτε, καὶ ξετρέχετε τὸν Κύριον οὐχ ἅπαξ ἢ δὶς, ἀλλὰ πάντοτε, ἤγουν φυλάγετε τὰ προστάγματά του. Καὶ οὕτως ἔχοντες αὐτὸν γίνεσθε κραταιοὶ, καὶ ἄμαχοι.

4. Μὴν ἀστοχήσετε τὰς θαυμασίας αὐτοῦ, καὶ δικαίας κρίσεις, ὁποῦ ἐτέλεσεν ὁ Παντοδύναμος, ὅταν δι' ἀγάπην σας ἐμαστίγωσε ποικιλοτρόπως τὴν Αἴγυπτον.

5. Ταῦτα λέγει πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας. οἵτινες ἐλέγουνταν ἐκλεκτὸς Λαὸς, ὡς τοῦ Ἀβραὰμ, καὶ τῶν λοιπῶν Ἁγίων Προπατόρων ἀπόγονοι.

6. Ὅτι αὐτὸς εἶναι Κύριος, καὶ Θεός μας. Οὐ μόνον ἡμῶν μερικῶς, καὶ ξέχωρα. Ἀλλὰ καὶ κριτὴς φοβερὸς, καὶ Βασιλεὺς ἰσχυρὸς, ὁποῦ δεσπόζει τὸν Κόσμον ἅπαντα.

7. Ἔτι εἶναι ἀληθέστατος, καὶ φυλάγει τὰς συνθήκας, ὁποῦ εἰπῇ μὲ τὸ Πανάγιον αὐτοῦ στόμα. Καὶ ἐὰν περάσουν καὶ χίλιαι γενεαὶ, δὲν ἀστοχᾷ, ἀλλὰ πληροῖ τὴν ὑπόσχεσιν. Καθὼς ὤμοσε τῶν Πατέρων μας.

8. Τοῦτον τὸν ὅρκον, καὶ ὁ Θεσπέσιος Μωϋσῆς ἐξηγεῖται εἰς τὴν Γένεσιν λέγοντας· Ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε. Καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς ἐν τῷ σπέρματί σου εὐλογηθήσονται, καὶ τὰ ἑξῆς, ὁποῦ εἶπε πρὸς Ἀβραὰμ, καὶ τοὺς ἄλλους Προπάτορας. Τὰ ὁποῖα ὅλα εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν ἐπληρώθησαν. Τὸ δὲ σχοίνισμα, θέλει νὰ εἰπῇ Δεσποτείαν. Ὅτι μὲ τὸ σχοινίον ἐμέτρα πᾶς ἕνας τὸν τόπον ὁποῦ ἐξουσίαζεν εἰς κληρονομίαν του.

9. Ταῦτα λέγει διὰ νὰ δείξῃ τοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν. Ἐπειδὴ οἱ Ἰουδαῖοι ἦσαν ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν, καὶ πάροικοι. Ἤγουν ἐξορισμένοι τῆς πατρίδος, πότε εἰς ἕνα τόπον οἰκοῦντες, πότε εἰς σκηνὰς, καὶ καλύβας. Καὶ πάλιν τοὺς

ἔδωκε

ἔδωκε τὴν δεσποτείαν ὅλης τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας, καὶ ἐβασίλευσαν.

ἔθνους εἰς ἔθνος. Καὶ ἐκ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον.

10. Ὅτι δὲν ἀφῆκε τινὰ νὰ τοὺς ἀδικήσῃ. Μάλιστα καὶ Βασιλεῖς, καὶ ἄλλους ἐπαίδευσεν. Ἤγουν τὸν Φαραὼ, τὸν Ἀβιμέλεχ, τὸν Λάβαν, καὶ τοὺς λοιποὺς Ἐχθρούς τους. λέγων αὐτοῖς. Μὴ τολμήσητε νὰ κακοποιήσητε τοὺς ἐκλεκτοὺς δούλους, καὶ Προφήτας μου.

10. Οὐκ ἀφῆκεν ἄνθρωπον, ἀδικῆσαι αὐτούς. Καὶ ἤλεγξεν ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς. Μὴ ἅπτεσθε τῶν Χριστῶν μου, καὶ ἐν τοῖς Προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε.

11. Ἡ ἁμαρτία θέλει παίδευσιν. Ἡ δὲ παίδευσις τὴν μετάνοιαν πραγματεύεται. Ἔστειλεν οὖν τὸν λιμὸν εἰς τοὺς παρανόμους Αἰγυπτίους, καὶ Χαναναίους χρόνους ἑπτά. Ἀφανίζοντας οὐ μόνον σιτάρι, καὶ κριθάρι, ἀλλὰ καὶ πάντα ὅσα δύνουνται νὰ δώσουν στήριγμα, καὶ δύναμιν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἤγουν πᾶσαν λογὴς ὄσπριον, καὶ μαγέρευμα. Καὶ οὕτω τοὺς μὲν ἀσεβεῖς ἐβασάνισε. Τοὺς δὲ εὐλαβεῖς, καὶ πιστοὺς αὐτοῦ ἐσίτισε πρὸς αὐτάρκειαν.

11. Καὶ ἐκάλεσε λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν. Πᾶν στήριγμα ἄρτου συνέτριψεν.

12. Ἀποστείλας τὸν Ἰωσὴφ πρότερον οἰκονομικῶς. Ὄχι νὰ τὸν ἔστειλεν ὁ Θεὸς νὰ τὸν πωλήσουν οἱ Ἀδελφοί του. Ἀλλὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἰς οἰκονομίαν ἐχρήσατο, καὶ ὠφέλειαν.

12. Ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄνθρωπον, εἰς δοῦλον ἐπράθη Ἰωσήφ.

13. Ὅστις μετὰ τὴν ἄδικον τῆς μοιχείας συκοφαντίαν ἐφυλακώθη μὲ σιδηρὰν ἅλυσον. Τὸ δὲ σίδηρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, λέγει, ὅτι μέχρι σφαγῆς ἐκινδύνευσε. Καὶ ὑπέμεινε καιρὸν πολὺν κακοπάθειαν ἕως οὗ ἐδοκιμάσθη ὡς χρυσὸς εἰς τὸ χωνευτήριον, τῆς ἀρετῆς τοῦ Ἰωσὴφ τὸ ἀκίβδηλον. Ὄχι διὰ νὰ τὸν ἐγνωρίσῃ ὁ Θεὸς ὁ πάντα εἰδὼς πρὸ γενέσεως. Ἀλλὰ διὰ νὰ μάθουν οἱ ἄνθρωποι, τὴν σωφροσύνην αὐτοῦ, καὶ φρόνησιν.

13. Ἐταπείνωσαν ἐν πέδαις τοὺς πόδας αὐτοῦ. Σίδηρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, μέχρι τοῦ ἐλθεῖν τὸν λόγον αὐτοῦ. Τὸ λόγιον Κυρίου ἐπύρωσεν αὐτόν.

14. Καὶ τότε εἰσελθὼν εἰς αὐτὸν τὸ Πνεῦμα τῆς Προφητείας, τὸν ἐσόφισε, νὰ διαλύσῃ τὰ ἐνύπνια. Ὅθεν ὁ Βασιλεὺς οὐ μόνον ἀπὸ τὰ δεσμὰ τὸν ἐλύτρωσεν. Ἀλλὰ, καὶ Κύριον, καὶ δεύτερον Βασιλέα τὸν ἐκατάστησε, νὰ ἐξουσιάζῃ ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα.

14. Ἀπέστειλε Βασιλεὺς, καὶ ἔλυσεν αὐτὸν, ἄρχων λαοῦ, καὶ ἀφῆκεν αὐτόν. Κατέστησεν αὐτὸν Κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντα πάσης τῆς κτίσεως αὐτοῦ.

15. Ὅστις ἔχωντας τὴν μεγίστην ἐξουσίαν,

15. Τοῦ παιδεῦσαι τοὺς

ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἑαυτὸν, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίσαι.

ἐνθυθέτα, καὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ γέροντας, καὶ τοὺς ὡδήγα πρὸς τὴν εὐσέβειαν. Οὐχὶ δὲ μόνον μὲ λόγια, ἀλλὰ μὲ τὰ ἔργα μάλιστα.

16. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς Αἴγυπτον. Καὶ Ἰακὼβ παρῴκησεν ἐν γῇ Χάμ.

16. Αὐτὴ ἦτον ἡ αἰτία, καὶ ἀπῆλθεν ὁ Πατριάρχης Ἰακὼβ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Τὴν ὁποίαν λέγει τοῦ Χάμ. Ὅστις ἐγέννησε τὸν Χοῦς, καὶ τὸν Μεστρέμ. Καὶ ὁ μὲν Χοῦς τὴν Αἰθιοπίαν κατῴκησεν. Ὁ δὲ Μεστρὲμ τὴν Αἴγυπτον. Τὸν Ἰακὼβ δὲ λέγει, καὶ Ἰσραὴλ, καθὼς ὁ Θεὸς τὸν ὠνόμασε.

17. Καὶ ηὔξησε τὸν λαὸν αὐτοῦ σφόδρα. Καὶ ἐκραταίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.

17. Τοῦτο φαίνεται εἰς τὴν Γένεσιν σαφέστερον. Ὅτι ὅσον ἐμισοῦσαν τοὺς Ἰουδαίους οἱ Αἰγύπτιοι, τοσοῦτον αὐτοὶ ἐδυναμώναν, καὶ ἐπληθύναν ὑπὲρ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν περισσότερον.

18. Μετέστρεψε τὴν καρδίαν αὐτοῦ, τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, τοῦ δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐτοῦ.

18. Οὐχὶ δὲ ὁ Θεὸς ἐμετάβαλεν εἰς μῖσος τὴν γνώμην τῶν Αἰγυπτίων. Ἀλλὰ τῷ αὐτεξουσίῳ παρεχώρησε. Καὶ ποτὲ μὲν ἐπρόσταζαν τὰς μαίας νὰ θανατώνουν τὰ ἄρρενα τῶν Ἑβραίων. Ποτὲ δὲ νὰ τὰ βυθίζουσιν εἰς τὰ ὕδατα. Καὶ ἄλλους δόλους ἐπιβουλεύονταν. Ἀλλὰ εἰς μάτην ἐκοπιάζασιν, τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ δολιεύοντες.

19. Ἐξαπέστειλε Μωϋσῆν τὸν δοῦλον αὐτοῦ. Ἀαρὼν, ὃν ἐξελέξατο ἑαυτῷ.

19. Ὁ ὁποῖος ἔστειλε τὸν Μωϋσῆν, καὶ Ἀαρὼν τοὺς ἐκλεκτοὺς φίλους του, μεσίτας πρὸς Φαραὼ, διὰ νὰ λυτρώσουν τοὺς ὁμοφύλους τους.

20. Ἔθετο ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους τῶν σημείων αὐτοῦ, καὶ τῶν τεράτων αὐτοῦ ἐν γῇ Χάμ.

20. Καὶ τοὺς ἔδωκεν ἐξουσίαν, καὶ δύναμιν, νὰ κάμνουν σημεῖα, καὶ τέρατα εἰς τὴν Αἴγυπτον. Διὰ νὰ φοβηθῇ ὁ Βασιλεὺς, νὰ κάμῃ τὸν λόγον τους.

21. Ἐξαπέστειλε σκότος, καὶ ἐσκότασεν, ὅτι παρεπίκραναν τοὺς λόγους αὐτοῦ.

21. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευσαν τοὺς θείους λόγους οἱ Αἰγύπτιοι, ἐπαρώργισαν αὐτὸν, καὶ τοὺς ἔστειλε τὸ παχὺ σκότος ἐκεῖνο τὸ ψηλαφητὸν, καὶ τελείμερον.

22. Μετέστρεψε τὰ ὕδατα αὐτῶν εἰς αἷμα. Καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἰχθύας αὐτῶν.

22. Ἐπειδὴ αὐτοὶ ἔπνιξαν τῶν Ἑβραίων τὰ βρέφη εἰς τὰ ποτάμια, μετέβαλεν ὁ Θεὸς εἰς αἷμα τὰ ὕδατα. Οὐ μόνον εἰς τὸ χρῶμα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν γεῦσιν. Καὶ ἐψόφησαν ὅλα τὰ ὀψάρια. Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἀπὸ τὴν δίψαν ἐταλανίζουνταν ἐκκαιόμενοι.

23. Ἐξῆρψεν ἡ γῆ αὐτῶν βατράχους ἐν τοῖς

23. Ἐπρόσταξε τὴν γῆν, καὶ ἀνέβλυσε βατράχους εἰς ἔλεγχον τῶν τοσούτων φόνων ὁποῦ

ἔκαμαν εἰς τὰ νήπια. Καὶ ἔτρεχαν οἱ βάτραχοι ἕως μέσα εἰς τὰ Βασίλεια.

24. Εὐθὺς ὅπου ἔλεγε τὸν λόγον ὁ Θεὸς ἠκολούθει τὸ ἔργον κατὰ τὸ πρόσταγμα, καὶ ἦλθασι σκυλόμυγες, καὶ σκνίπες εἰς ὅλα τὰ ὅρια τῆς Αἰγύπτου.

25. Τὰ νέφη ἄλλαξαν τὴν συνήθειαν. Καὶ ἀντὶ βροχῆς ἔρριπταν μεγάλην, καὶ φοβερὰν χάλαζαν. Ἔπειτα κεραυνοὶ, καὶ πρηστῆρες μετὰ τῆς χαλάζης ἐφέροντο. (ὢ τοῦ θαύματος) αἱ ἐναντίαι φύσεις, ὕδωρ, καὶ πῦρ, τὴν φυσικὴν ἀποθέμεναι μάχην, δὲν ἐμάχοντο συναλλήλως τους. Ἀλλὰ μόνον ἔδιδαν τοῖς Αἰγυπτίοις τὴν παίδευσιν σύμφωνον. Καὶ κατέφλεξαν ὅλας τὰς ἀμπέλους, καὶ δένδρα τους.

26. Τὸ πῦρ, καὶ ἡ χάλαζα τὰ δένδρη ὅλα διέφθειραν. Ὁ δὲ βροῦχος, καὶ ἡ ἀκρίδες τὰ σπαρτά τους, καὶ λειβάδια ἔφαγαν. Ὅτι οὐ μόνον τοὺς καρποὺς, ἀλλὰ καὶ τὰ χορτάρια κατηνάλωσαν.

27. Τέλος πάντων ἐπειδὴ ἔμειναν ἀπαίδευτοι μετὰ τόσας πληγὰς, καὶ ἀνάλγητοι οἱ ἀναίσθητοι, διὰ νὰ τοὺς δώσῃ πόνον δριμύτερον, ἀπέκτεινε τοὺς πρωτογεννημένους ὅλους εἰς πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον. Τοὺς ὁποίους ἠγαποῦσαν περισσότερον. Καὶ οὕτως ἐπληρώθησαν αἱ οἰκίαι ἐξαίφνης δακρύων, καὶ θλίψεων.

28. Καὶ ἐπειδὴ οἱ Αἰγύπτιοι δὲν ἄφηναν τοὺς Ἑβραίους, νὰ ἐπάρουν κἂν τὸ πράγματα τους, τοὺς ἐπρόσταξεν ὁ δικαιοκρίτης Θεὸς, νὰ λάβουν τὸ χρυσίον ἐκείνων καὶ ἀργύριον διὰ πληρωμὴν τῆς δουλείας τους. Οἱ ὁποῖοι κἂν δὲν ἀσθένησαν, οὔτε τινὰ ἀπὸ τὰς ῥηθείσας θλίψεις ποσῶς ἐδοκίμασαν.

29. Τοσοῦτον ἐφοβήθησαν καὶ ἐβασανίσθησαν οἱ Αἰγύπτιοι μὲ ταῖς ἄνωθεν τιμωρίαις, ὅπου ἐνόμισαν τὴν τῶν Ἑβραίων ἐλευθερίαν εἰς εὐφροσύνην αὐτῶν καὶ εὐεργεσίαν.

30. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὁδοιπορείαν ἐκείνην τοὺς ἔκαμε καὶ ἄλλην χάριν μεγίστην ὁ πλου-

ταμείοις τῶν Βασιλείων αὐτῶν.

24. Εἶπε, καὶ ἦλθε κυνόμυια, καὶ σκνίπες ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν.

25. Ἔθετο τὰς βροχὰς αὐτῶν χάλαζαν, πῦρ καταφλέγον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. Καὶ ἐπάταξε τὰς ἀμπέλους αὐτῶν. Καὶ τὰς συκὰς αὐτῶν. Καὶ συνέτριψε πᾶν ξύλον ὁρίου αὐτῶν.

26. Εἶπε καὶ ἦλθεν ἀκρὶς, καὶ βροῦχος, οὗ οὐκ ἦν ἀριθμός. Καὶ κατέφαγε πάντα χόρτον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. Καὶ κατέφαγε πάντα τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν.

27. Καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. Ἀπαρχὴν παντὸς πόνου αὐτῶν.

28. Καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν ἀργυρίῳ, καὶ χρυσίῳ. Καὶ οὐκ ἦν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν ὁ ἀσθενῶν.

29. Εὐφράνθη ἡ Αἴγυπτος ἐν τῇ Ἐξόδῳ αὐτῶν. Ὅτι ἐπέπεσεν ὁ φόβος αὐτῶν ἐπ' αὐτούς.

30. Διεπέτασε νεφέλην εἰς σκέπην αὐτοῖς, καὶ

πῦρ τοῦ φωτίσαι αὐτοῖς τὴν νύκτα.

σποδωρός. Καὶ τοὺς ἔστειλε μίαν νεφέλην, ἡ ὁποία τοὺς ἔσκεπε τὴν ἡμέραν, νὰ μήτους καίῃ ὁ Ἥλιος· καὶ τὴν νύκτα ἐγίνετο πῦρ, καὶ τοὺς ἐφώτιζε, νὰ περιπατοῦν ἀνεμπόδιστα.

31. Ἤτησαν, καὶ ἦλθεν ὀρτυγομήτρα, καὶ ἄρτον Οὐρανοῦ ἐνέπλησεν αὐτούς.

31. Ἐπεὶ δὲ καὶ κρέας ἐπεθύμησαν, ἐπρόσταξεν ὁ πλούσιος ἑστιάτωρ, καὶ ἦλθασι πετεινὰ αὐτομάτως πλῆθος ἄπειρον, ὅπου τὰ λέγουν οἱ Λατῖνοι, Κοτούρνιτζοι, οἱ δὲ Ἕλληνες Ὄρτυγας· κοινῶς δὲ Ὀρτύκια, εἶναι παρόμοια μὲ Περδίκια, εἰς δὲ τὴν γεῦσιν νοστιμώτερα. καὶ πάλιν ἄλλην φορὰν τοὺς ἐχόρτασεν ἄρτον Οὐράνιον.

32. Διέῤῥηξε πέτραν, καὶ ἐῤῥύησαν ὕδατα, ἐπορεύθησαν ἐν ἀνύδροις ποταμοί.

32. Ἐθεράπευσε καὶ τὴν δίψαν αὐτῶν, ἐβγάνοντας ἀπὸ τὴν ξηρὰν πέτραν τόσον ὕδωρ, ὁποῦ ἔτρεχεν ὡς ποταμὸς τὸν καιρὸν. τήφορον.

33. Ὅτι ἐμνήσθη τοῦ λόγου τοῦ ἁγίου αὐτοῦ, τοῦ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν δοῦλον αὐτοῦ.
Καὶ ἐξήγαγε τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ.

33. Ταῦτα δὲ πάντα τὰ θαυμάσια ἐποίησεν ὁ Πανάγαθος, καὶ τοσοῦτον τοὺς εὐηργέτησε, διὰ νὰ φυλάξῃ τὰς ὑποσχέσεις πρὸς Ἀβραὰμ τὸν ἀοίδιμον. Διατοῦτο τοὺς εὔγαλεν ἀπὸ τὴν δεινὴν ἐκείνην αἰχμαλωσίαν, καὶ ὑπήγασιν εἰς τὴν ποθουμένην γῆν μὲ πολλὴν εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν.

34. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας ἐθνῶν, καὶ πόνους λαῶν κατεκληρονόμησαν.

34. Οὐ μόνον τοὺς ἐλύτρωσεν, ἀλλὰ καὶ τῶν Χαναναίων τὴν γῆν τοὺς ἐχάρισε, καὶ τοὺς πόνους τῶν ἄλλων αὐτοὶ ἐκυρίευσαν, καὶ τοὺς αὐτῶν κόπους ἀκόπως ἐκληρονόμησαν.

35. Ὅπως ἂν φυλάξωσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ ἐκζητήσωσι.

Δόξα.

Κάθισμα ΙΔ΄.

35. Διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι δικαίως ἐδίωξε τὰ Ἔθνη διὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, διδάσκει τοὺς Ἰουδαίους, νὰ φυλάγουν τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ, νὰ μὴ στραβώσουν κανένα καιρὸν, νὰ πάθουν τὰ ὅμοια. ὅτι ἕως οὗ πολιτεύεται τινὰς ἐνάρετα, δὲν φοβᾶται ἐχθροὺς νὰ τὸν βλάψουσιν. ἀλλὰ διὰ τὴν ἁμαρτίαν Πόλεις πολλαὶ ἀπωλέσθησαν. Καθὼς καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα ὕστερον παρέδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς ἔθνεσι, διὰ τὰς ἀνομίας τοῦ Λαοῦ, καὶ πάλιν ἀφ᾽ οὗ ἐσταύρωσαν τὸν Εὐεργέτην καὶ Σωτῆρα Χριστὸν οἱ ἄχρηστοι καὶ ἀχάριστοι, τοὺς ἐπαρέδωκεν εἰς πανολεθρίαν παντέλειον, καὶ πλέον νὰ μὴν ἴδουσιν ἀνάκλησιν, ἕως τὴν κοινὴν ἀνάστασιν, νὰ κατανεμηθοῦν εἰς θάνατον ἀθάνατον. Ὅτι τὸν Ἀθάνατον Λόγον, καὶ Δίκαιον, οἱ ἄδικηταὶ ἀδίκως κατεδίκασαν.

Ἀλληλούϊα. Ψαλμός. ΡΕ΄.

Εἰς τὸν ἄνωθεν Ψαλμὸν ἐξήγησε τὰς θείας εὐεργεσίας, καὶ εἰς τοῦτον τὰς τοῦ Λαοῦ ἀχαριστίας ἐκατηγόρησε, διὰ τὰς ὁποίας δικαίως παρὰ Θεοῦ ἐπαιδεύθησαν. Ἐσχηματίσθη δὲ ὁ Ψαλμὸς ὡς ἐκ προσώπου τῶν εὐσεβεστέρων. Οἵτινες τὰς συμφορὰς ὀδυρόμενοι, δέουνται τυχεῖν συγχωρήσεως. Διὰ τοῦτο δὲ τοῦ Ψαλμοῦ διδάσκει καὶ ἡμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, νὰ εὐχαριστοῦμεν τὸν Κύριον εἰς τὰς ἀπείρους εὐεργεσίας, ὁποῦ μᾶς ἔκαμε, καὶ ἡμεῖς ἐγίνημεν τοσάκις πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀχάριστοι, καὶ τῶν Ἰουδαίων ἀγνωμονέστεροι. Ὅτι ἡμεῖς ἐλάβομεν περισσοτέρας δωρεάς, καὶ χάριτας διὰ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος, καὶ τῶν λοιπῶν Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας, ἔπειτα μὲ τὰς ἁμαρτίας μας, τὸν ξανασταυρώνομεν σχεδόν, καὶ τὸν παρακινοῦμεν εἰς ἀγανάκτησιν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΤΟ πρέπον εἶναι, καὶ ὀφειλόμενον νὰ ὑμνολογᾶται, καὶ νὰ δοξάζεται ὁ Θεός, οὐ μόνον διὰ τὰς προτέρας εὐεργεσίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς χρηστὰς ἐλπίδας, ὁποῦ ἔχομεν εἰς τὴν ἄπειρον αὐτοῦ ἐλεημοσύνην. τὴν ὁποίαν ἐπιδείχνει, καὶ χρᾶται αἰώνια.

2. Ἀλλὰ ὑπερβαίνει τὴν ἀνθρωπίνην δύναμιν ἡ τῶν τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ θαυμασίων διήγησις· καὶ δὲν φθάνει τινὰς νὰ τὸν ὑμνήσῃ κατὰ χρέος, καὶ ἄξια.

3. Μόνον ἐκεῖνοι οἱ Μακάριοι ὁποῦ φυλάγουνται πάντοτε ἀναμάρτητοι, καὶ δὲν ἀγαποῦσι τὸ ἄδικον, εἶναι ἄξιοι νὰ δοξολογοῦσιν, εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον.

4. Τὴν ἐξ Ἐθνῶν Ἐκκλησίαν ἐσήμανε μὲ ταῦτα τὰ λόγια, ἤγουν ἡμᾶς τοὺς Χριστιανούς. καὶ δέουνται τοῦ Θεοῦ οἱ Ἰουδαῖοι, νὰ τοὺς ἀξιώσῃ, νὰ γένουν συγκοινωνοὶ τῆς ἡμῶν εὐφροσύνης, καὶ ἀπολαύσεως. Εὐδοκία δὲ τοῦ Πατρός, ἡ τοῦ Υἱοῦ ἐνανθρώπησις. Ὁ γὰρ Πατὴρ εὐδόκησεν. Ὁ Υἱὸς σεσάρκωται. δι' οὗ ἡμεῖς τὴν σωτηρίαν ἐλάβομεν.

5. Πατέρας καλεῖ, οὐ τοὺς δικαίους Πατριάρχας, ἀλλὰ τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν. Οἵτινες ὡς

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

2. Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου; ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ;

3. Μακάριοι οἱ φυλάσσοντες κρίσιν, καὶ ποιοῦντες δικαιοσύνην ἐν παντὶ καιρῷ.

4. Μνήσθητι ἡμῶν Κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, τοῦ ἰδεῖν ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν σου, τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου, τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ τῆς κληρονομίας σου.

5. Ἡμάρτομεν μετὰ τῶν Πατέρων ἡμῶν, ἠνομήσα-

σαμεν, ἠδικήσαμεν. Οἱ Πατέρες ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ οὐ συνῆκαν τὰ θαυμάσιά σου, οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πλήθους τοῦ ἐλέους σου.

ἀσύνετοι δὲν ἐκατάλαβαν τὰ ἄπειρα τοῦ Θεοῦ θαυμάσια· ἀλλὰ ἔπεσον εἰς τοιαύτην ἀνομίαν, ἀστοχήσαντες τὴν ἄκραν αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν οἱ ἀσυνείδητοι.

6. Καὶ παρεπίκραναν ἀναβαίνοντες ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.

6. Ὁ ὁποῖος δὲν τους ὠργίσθη ὡς ἀνεξίκακος ὅταν τὸν παρεπίκραναν εἰς τὴν κόκκινην θάλασσαν, κατὰ τοῦ Μωϋσέως γογγύζοντες, καὶ ὀνειδίζοντες αὐτὸν (βλέποντες τοὺς Αἰγυπτίους νὰ τρέχουν ὀπίσω τως) πῶς, διατὶ δὲν ἦσαν μνήματα εἰς τὴν Αἴγυπτον, τοὺς ἤφερεν ἐκεῖ, νὰ τοὺς ἀποκτείνῃ εἰς τὴν ἔρημον.

7. Καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦ γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ.

7. Ἀλλὰ πάλιν δὲν τους ἐμίσησεν ὁ μακρόθυμος, μάλιστα καὶ τοὺς ἔσωσεν ὄχι διὰ λόγου τως (ἐπειδὴ πάσης εὐεργεσίας ἦσαν ἀνάξιοι οἱ ἀχάριστοι) ἀλλὰ εἰς δόξαν αὐτοῦ, καὶ μεγαλοπρέπειαν, νὰ γνωρίσουν τὴν δυναστείαν του.

8. Καὶ ἐπετίμησε τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, καὶ ἐξηράνθη, καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἀβύσσῳ ὡς ἐν ἐρήμῳ.

8. Ὅθεν ἐπρόσταξε, καὶ ἐξηράνθη ἡ θάλασσα, καὶ ἐπεριπατοῦσαν εἰς τὴν ἄβυσσον ὥσπερ εἰς τὴν ξηρὰν γῆν, χωρὶς νὰ βραχοῦσιν οἱ πόδες τως.

9. Καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς μισοῦντος, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν.

9. Καὶ τοὺς ἐλύτρωσεν ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν τως θαυμασιώτατα.

10. Ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς θλίβοντας αὐτούς. Εἷς ἐξ αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη.

10. Ἡ δὲ θάλασσα ὁποῦ ἔσωσε τοὺς Ἑβραίους, αὐτὴ καὶ τοὺς Αἰγυπτίους δικαίως ἐπαίδευσεν. Ὅτι ἐπαναστραφεὲν τὸ ὕδωρ, ἐσκέπασεν ἅπαντας, καὶ κἂν εἷας ἀπ' αὐτοὺς δὲν ἔζησεν.

11. Καὶ ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ ᾖσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ.

11. Ὢ θαυματουργία φρικτή, καὶ τέρας ἐξαίσιον, νὰ φρίξῃ πᾶς εἷας, καὶ νὰ συσταλῇ ἐκπληττόμενος, Ἀλλ' αὐτοὶ οἱ ὄντως σκληροτράχηλοι, καὶ ἀγνώμονες, τότε μὲν ἐγνώρισαν τοιαύτην εὐεργεσίαν ὑμνοῦντες τὸν Κύριον, καὶ ἔψαλλον τὴν α. ᾠδὴν, ἐξάρχων τῶν ἀνδρῶν ὁ Μωϋσῆς, τοῦ δὲ χοροῦ τῶν γυναικῶν ἡ Ἀδελφὴ αὐτοῦ Μαριὰμ ἡ Προφῆτις.

12. Ἐτάχυναν; ἐπελάθοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ,

12. Ἀλλὰ πάλιν εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀστοχήσαντες τὴν μεγάλην τοῦ Θεοῦ δύναμιν, δὲν

ὑπέ-

ὑπέμειναν τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα, νὰ εὐχαριστήσουν εἰς τὸ Μάννα ὁποῦ τοὺς ἔβρεχεν. ἀλλὰ ἐλοιδόρησαν τὸν Μωϋσῆν, καὶ Μαρίαν τοὺς δούλους του, ἐπιθυμοῦντες κρέας, καὶ ἄλλα ἀνάξια πράγματα· καὶ εἶχασι δισταγμὸν, νομίζοντες, ὅτι δὲν ἐδύνετο ὁ Θεὸς νὰ πληρώσῃ καὶ αὐτὴν τὴν ἐπιθυμίαν τως εἰς τὴν ἔρημον.

13. Τὴν ἐπιθυμίαν ἐκάλεσεν αἴτημα. Οὐ γὰρ ἤτησαν, ἀλλὰ κατελάλησαν. Ὅμως ἔδωκέ τους καὶ κρέας ὁ ἀμνησίκακος, καὶ ἄρτον ἀχειροποίητον πολὺν, καὶ γλυκύτατον.

14. Οἱ δὲ ἀχάριστοι πάλιν ἐπαρώργισαν τοὺς δούλους τους, καὶ ὁ μὲν Κορὲ μὲ τὴν συνοδίαν του ἐβουλήθησαν νὰ ἁρπάσουν τὴν Ἱερωσύνην. Ὁ δὲ Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼμ ἄλλην τυραννίδα ἐμελέτησαν οἱ ἄφρονες.

15. Ὅθεν τὸν μὲν Δαθὰν, καὶ Ἀβειρὼμ κατέπιεν ἡ γῆ μὲ ὅλην τὴν στρατιάν αὐτῶν. Ὁ δὲ Κορὲ, καὶ ἡ συνοδία του θεηλάτῳ πυρὶ κατεφλέχθησαν, τὸν ἀριθμὸν διακόσιοι πεντήκοντα. Ταύτας τὰς τιμωρίας ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀδίκους ὁ Δίκαιος, διὰ νὰ σωφρονισθοῦν οἱ ἐπίλοιποι.

16. Ἀλλὰ πάλιν οἱ σκληροτράχηλοι, καὶ ἀνόητοι δὲν ἐπαιδεύθησαν ἀπὸ τοιοῦτον φοβερὸν ὑπόδειγμα, ἀμὴ ἔκαμαν ἀπάνω εἰς τὸ ὄρος Χωρὴβ (ὁποῦ ἐδέχθησαν τὸν Νόμον οἱ ἄνομοι) ἕνα χρυσὸν Μοσχάριον, καὶ τὸ ἐπροσκύνησαν, δίδοντας τὴν δόξαν ὁποῦ ἔπρεπε τῷ Εὐεργέτῃ, καὶ κηδεμόνι Θεῷ, εἰς μίαν εἰκόνα ἄψυχον ἑνὸς Μοσχαρίου, ὁποῦ τρώγει χορτάρια.

17. Ὢ τῆς ἀνοησίας καὶ ἀχαριστίας τως, νὰ μὴν ἐνθυμηθοῦν τοῦ Θεοῦ οἱ ἀγνωμονέστατοι, ὁποῦ τοὺς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον μὲ τοιαῦτα θαυμάσια, καὶ φοβερὰ τέρατα, ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τὴν κόκκινην θάλασσαν;

18. Ὅθεν ὁ Θεὸς τοὺς ὠργίσθη δικαίως, καὶ ἠθέλησε νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσῃ ὁλότελα· καθὼς εἶπε πρὸς τὸν ἠγαπημένον του Μωϋσῆν. Ὅστις ἐτόλμησε, καὶ εἶπεν αὐτῷ. ἢ

οὐχ ὑπέμειναν τὴν βουλὴν αὐτοῦ. καὶ ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐπείρασαν τὸν Θεὸν ἐν ἀνύδρῳ.

13. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἴτημα αὐτῶν. Ἐξαπέστειλε πλησμονὴν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν.

14. Καὶ παρώργισαν τὸν Μωϋσῆν ἐν τῇ παρεμβολῇ, τὸν Ἀαρὼν τὸν ἅγιον Κυρίου.

15. Ἠνοίχθη ἡ γῆ, καὶ κατέπιε Δαθὰν, καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγωγὴν Ἀβειρώμ. καὶ ἐξεκαύθη πῦρ ἐν τῇ Συναγωγῇ αὐτῶν. Φλὸξ κατέφλεξεν ἁμαρτωλούς.

16. Καὶ ἐποίησαν μόσχον ἐν Χωρὴβ, καὶ προσεκύνησαν τῷ γλυπτῷ· καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐν ὁμοιώματι μόσχου ἐσθίοντος χόρτον.

17. Καὶ ἐπελάθοντο τοῦ Θεοῦ τοῦ σώζοντος αὐτοὺς, τοῦ ποιήσαντος μεγάλα ἐν Αἰγύπτῳ, θαυμάσια ἐν γῇ Χὰμ, φοβερὰ ἐπ' θαλάσσης ἐρυθρᾶς.

18. Καὶ εἶπε τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτοὺς, εἰ μὴ Μωϋσῆς ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ

ἔστη

ἔστη ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον αὐτοῦ, τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ, τοῦ μὴ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς.

συγχώρησον αὐτοῖς τὸ ἀνόμημα, ἢ ἐξάλειψαι καὶ ἐμένα ἀπὸ τὴν Βίβλον, ὅπου μὲ ἔγραψες. Αὐτὴ ἡ ἄπειρος ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, καὶ ὄντως θαυμάσιος ἐβίασε τὸν ἀβίαστον, καὶ ἐμετάστρεψε τὸν θυμόν του εἰς ἔλεος, καὶ τοὺς ἐσυγχώρησεν.

19. Καὶ ἐξουδένωσαν γῆν ἐπιθυμητήν. Οὐκ ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ ἐγόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν. Οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς Κυρίου.

19. Ἀλλὰ πάλιν ὕστερα οἱ ἀπειθεῖς, καὶ ἀσύνετοι τὸν ἔκαμαν καὶ ἐθυμώθη. Διατὶ αὐτὸς μὲν τοὺς εἶπε, πῶς θέλει τοὺς δώσει τὴν ἐκλεκτὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, καὶ αὐτοὶ δὲν ἐπίστευσαν τὸν λόγον του, ἀλλὰ ἐγόγγυζαν, νομίζοντες τὸν Θεὸν ἀδύνατον. Διατὶ τοὺς εἶπαν οἱ Κατάσκοποι (ὅπου ἔστειλαν κρυφὰ νὰ εἰδοῦν τὸν τόπον) πῶς εἴχασι πολλὴν δυσκολίαν, νὰ κυριεύσουν τόσα Κάστρη ἀήττητα.

20. Καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς, τοῦ καταβαλεῖν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ τοῦ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ διασκορπίσαι αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις.

20. Ὅθεν ἐβουλήθη ὁ Κύριος νὰ τοὺς παιδεύσῃ δικαίως κατὰ τὴν ἀπιστίαν τως. Πλὴν ὡς εὔσπλαγχνος δὲν τοὺς ἔδωκε τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν, ἀλλὰ μόνον δὲν τοὺς ἠξίωσε, νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν μακαρίαν ἐκείνην γῆν. Τοὺς δὲ Υἱοὺς αὐτῶν διεσκόρπισεν εἰς διαφόρους χώρας Ἐθνῶν, καὶ βαρβάρων, νὰ βασανίζωνται.

21. Καὶ ἐτελέσθησαν τῷ Βεελφεγώρ, καὶ ἔφαγον θυσίας νεκρῶν.

21. Καὶ πάλιν ἀφ' οὗ ἔσμιξαν μὲ τὰς γυναῖκας τῶν Μωαβιτῶν ἐμωράνθησαν τόσον ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς σαρκὸς οἱ ἄφρονες, ὅπου ἐσυγκοινώνησαν εἰς τὴν ἐκείνων ἀσέβειαν, προσφέροντες θυσίαν εἰς τὸ εἴδωλον τοῦ Κρόνου, τὸν ὁποῖον ἔλεγαν Βάαλ, καὶ τὸ εἴχασιν εἰς τόπον κρασμένον Φεγώρ. ὅθεν Βεελφεγὼρ ἐπωνόμαζον· καὶ ἔφαγον θυσίας νεκρῶν Θεῶν οἱ μιαροί, καὶ ἀναίσθητοι.

22. Καὶ παρώξυναν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν, καὶ ἐπληθύνθη ἐν αὐτοῖς ἡ πτῶσις.

22. Τοσοῦτον λοιπὸν ἐπαρώξυναν τὸν Θεὸν μὲ τοιαύτας βδελυρὰς πράξεις, ὅπου ἐξ ἀνάγκης τοὺς ἔδωκε καὶ ἑτέραν παίδευσιν ὡς Κριτὴς δικαιότατος, καὶ ἀπέκτεινε χιλιάδας εἰκοσιτέσσαρας.

23. Καὶ ἔστη Φινεὲς, καὶ ἐξιλάσατο, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δι-

23. Ἀλλὰ ὁ ζηλωτὴς Φινεὲς ἐφόνευσε τὸν ἀναίσχυντον Ζαμβρὶ, ὅπου ἐτόλμησε νὰ σμιχθῇ μὲ τὴν Μαδιανίτιδα, καὶ τοὺς ἐσούβλισε καὶ τοὺς δύο μὲ τὸ κοντάρι. Τοῦτον τὸν ζῆλον ὡς δίκαιον ὁ Θεὸς ὑποδεξάμενος, τὸν μὲν Φινεὲς ἀνεκήρυξε, τὴν δὲ τιμωρίαν ἔπαυσεν,

καὶ

ϗ ἔπαυσεν ὁ θάνατος, ϗ μὲ τὸν τρόπον τοῦτον αὔξησεν ἡ τοῦ Φινεὲς δικαιοσύνη, ϗ ὁ μισθὸς εἰς τοῦ λόγου του, ϗ ἐδοξάσθη αἰώνια.

24. Ὅταν ἔκλαιεν ὁ Μωϋσῆς τῆς Ἀδελφῆς τὸν θάνατον, ὑπῆγαν οἱ ἄτακτοι, ϗ τοῦ ἐζητοῦσαν ὕδωρ. Ὁ δὲ ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀθυμίαν νικώμενος ἐθυμώθη, ϗ κτυπήσας εἰς τὴν πέτραν εἶπε· μὴ νὰ δυνώμαι νὰ σᾶς ἐβγάλω ὕδωρ ἐκ ταύτης; Τότες ἐξῆλθε μὲν τὸ νερὸν ἀπὸ τὸν λίθον. Πλὴν ὁ Θεὸς ἠγανάκτησεν εἰς τὸν Μωϋσῆν, ὅτι διέστειλεν, ἤγουν εἶπε μόνον μὲ τὰ χείλη τὸν λόγον, ἀμὴ ἡ καρδία του ἐδίσταζεν ἀμφιβάλλωντας. Ὅθεν αὐτὸν μὲν ἐκέλευσε νὰ λάβῃ τέλος τῆς ζωῆς, ϗ διὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἐπλήρωσε τὴν ὑπόσχεσιν.

25. Μετὰ ταῦτα πάλιν παρέβησαν τὸ θεῖον πρόσταγμα, ὁποῦ τοὺς εἶπε, νὰ μὴ συγκοινωνήσουν μὲ τὰ Ἔθνη, καὶ αὐτοὶ οἱ ἀνόητοι ἐπροσκυνήσαν ἀναίσθητα εἴδωλα εἰς ἀπώλειάν τους, ϗ φανερὰν ἐξολόθρευσιν.

26. Πολλάκις ἐθυσίασαν τὰ παιδία τους εἰς τοὺς δαίμονας, ἐκχέαντες ἀδίκως δίκαιον αἷμα καὶ ἄπταιστον τῶν βρεφῶν, διὰ νὰ κάμουν θυσίαν εἰς τὰ εἴδωλα τῶν Χαναναίων οἱ ἀχάριστοι.

27. Καὶ ἐμόλυναν τὴν γῆν μὲ τὰ αἵματα, ϗ τὴν ἐμίαναν μὲ ταῖς πορνείαις ϗ εἰδωλολατρείαις, ϗ ἄλλαις ῥαδιουργίαις αὐτῶν, ϗ ἐπιτηδεύμασι. Πορνείαν ἐκάλεσεν οὐ μόνον τὴν ἀκολασίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰδωλολατρείαν. Οὕτω ϗ εἰς ἄλλους τόπους νόησον, ὅταν ἀκούσῃς Ἰσραὴλ ἐκπορνεύσαντα.

28. Ὅθεν ἐθυμώθη δικαίως κατὰ τῶν ἀδίκων ὁ Δίκαιος, ϗ ἐβδελύχθη αὐτοὺς, ϗ τοὺς ἐσυχάθη τοσοῦτον, ὁποῦ τοὺς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν τους, διὰ νὰ ταπεινωθοῦν οἱ ὑπερήφανοι, ϗ ἀναίσχυντοι.

καιοσύνην εἰς γενεὰν, ϗ γενεὰν ἕως τοῦ αἰῶνος.

24. Καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας, ϗ ἐκακώθη Μωϋσῆς δι' αὐτοὺς, ὅτι παρεπίκραναν τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ· ϗ διέστειλεν ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ.

25. Οὐκ ἐξωλόθρευσαν τὰ ἔθνη, ἃ εἶπε Κύριος αὐτοῖς. ϗ ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι, ϗ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐτῶν, ϗ ἐδούλευσαν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν, ϗ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς σκάνδαλον.

26. Καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, ϗ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τοῖς δαιμονίοις. ϗ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῷον, αἷμα υἱῶν αὐτῶν, ϗ θυγατέρων, ὧν ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς Χαναάν.

27. Καὶ ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασι, ϗ ἐμιάνθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν, ϗ ἐπόρνευσαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.

28. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ϗ ἐβδελύξατο τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. καὶ

παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν.

29. Καὶ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ μισοῦντες αὐτούς· καὶ ἔθλιψαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν.

30. Πλεονάκις ἐῤῥύσατο αὐτούς. Αὐτοὶ δὲ παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν. καὶ εἶδε Κύριος ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, ἐν τῷ αὐτὸν εἰσακοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν. καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ, καὶ μετεμελήθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ.

31. Καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμούς, ἐναντίον πάντων τῶν αἰχμαλωτευσάντων αὐτούς.

32. Σῶσον ἡμᾶς Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ἐπισυνάγαγε ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου τῷ ἁγίῳ, τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι ἐν τῇ αἰνέσει σου. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός γένοιτο, γένοιτο.

Δόξα.

29. Καὶ ποτὲ μὲν τοὺς ἐκυρίευσαν, καὶ τοὺς ἐβασάνισαν οἱ Μωαβῖται. Ποτὲ δὲ οἱ Ἀμμανῖται, Ἀμαληκῖται, καὶ Ἀλλόφυλοι, καὶ καθὼς εἰς τοὺς Κριτὰς, καὶ εἰς ἄλλας Βίβλους τῆς Παλαιᾶς φαίνεται, πόσον τοὺς ἐπαίδευσεν ὡς Φιλάνθρωπος, διὰ νὰ γνωρίσουν τὴν ἀνομίαν τως, νὰ μετανοήσουν οἱ ἄφρονες· ἀλλὰ πάλιν ἔμειναν οἱ αὐτοὶ ὡς ἀσύνετοι.

30. Πολλάκις ἐδεήθησαν τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης στενοχωρούμενοι, καὶ ἐλύτρωσέ τους. Ὅτι αὐτοὶ μὲν τὸν ἐπαραπίκραναν μὲ ταῖς ἀνομίαις τως. Ὁ δὲ ὡς εὔσπλαγχνος τοὺς ἐσυγχώρα διὰ τὰς ἐπαγγελίας, ὅπου ἔταξε πρὸς τοὺς Δικαίους Προπάτορας. Μεταμέλειαν δὲ καλεῖ τὴν τῆς παιδείας κατάπαυσιν. Ἀμὴ ὁ Θεὸς δὲν ἔχει κανένα πάθος, ἀλλὰ τὰ πάντα πρυτανεύων, καὶ οἰκονομῶν μὲ Σοφίαν ἄπειρον, ποτὲ μὲν παιδεύει ὡς δίκαιος, ποτὲ δὲ σπλαγχνίζεται ὡς Φιλάνθρωπος.

31. Ὅθεν οἰκτείρας αὐτοὺς, ἔκαμε τὸν Κῦρον καὶ τοὺς ἐλυπήθη, καὶ τοὺς ἔδωκε τὴν ποθουμένην ἐλευθερίαν, καὶ ἔστρεψαν οἴκαδε ἀγαλλόμενοι.

32. Διδάσκει ὁ Προφητικὸς λόγος πῶς νὰ ἐξιλεώσωμεν τὸν Θεὸν, νὰ μᾶς βοηθήσῃ. Οὕτω καὶ Παῦλος ὁ Θεσπέσιος, τὴν ἐσομένην Σωτηρίαν τοῖς Ἰουδαίοις ἐπροκήρυξε, διὰ Ἠλιοῦ τοῦ Θεσβίτου λέγοντας. Ἥξει ὁ ῥυόμενος, ἤγουν ἔλθῃ θέλει ἐκεῖνος, ὅπου μέλλει νὰ λυτρώσῃ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ νὰ ἀποστρέψῃ τὰς ἀσεβείας ἀπὸ τὸν Ἰακώβ. Λοιπὸν δὲν λέγει διὰ τὰ Ἱεροσόλυμα, πῶς μέλλει νὰ ἀνακαινισθοῦσι, νὰ τελοῦσι πάλιν τὴν λατρείαν τοῦ Νόμου μετὰ τὸ Ἅγιον Βάπτισμα, ὅτι αὐτὰ εἶναι τῶν χρεῶν παραμύθια· ἀλλὰ τὴν πολιτείαν δηλοῖ τῆς καινῆς Διαθήκης, ἤγουν τὴν ἀνάκλησιν τῶν Ἐθνῶν,

ὁπȣ̃ ἔγινε μετὰ τὴν τȣ̃ Σωτῆρος ἡμῶν ἐνανθρώπησιν, καὶ εὐλογȣ̃μεν αὐτὸν ἀεὶ, καὶ πάντοτε, τὴν μεγίστην εὐεργεσίαν ἐκδιηγȣ́μενοι. τὸ δὲ γένοιτο, λέγει ὁ Ἑβραῖος Ἀμὴν, ἤγȣν. Οὕτω νὰ γενῇ καθὼς ἐδεήθημεν. Ἀμὴν, Ἀμήν.

Ἀλληλȣΐα. Ψαλμός. ΡϚ΄.

ΟΥ̃τος ὁ Ψαλμὸς εἶναι τῶν προτέρων παρόμοιος, καὶ προκηρύττει ȣ̓ μόνον τῶν Ιȣδαίων τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἀνθρώπων τὴν Σωτηρίαν. Ἐπειδὴ ὅλα τὰ ἐδικάμας μυστήρια εἰς ἐκείνȣς ἐστηκαγράφηνται. Παρακινᾷ γοῦν ὁ Προφητικὸς λόγος, νὰ εὐχαριστȣ̃μεν τὸν Θεὸν ἅπαντες εἰς τὰς εὐεργεσίας ὁπȣ̃ μας ἔκαμε, καὶ μας εὔγαλεν ἀπὸ τὴν τυραννίδα τȣ̃ πονηρȣ̃ δαίμονος.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΑʹΣ ὑμνολογȣ̃σι πάντες οἱ ἄνθρωποι τὸν Θεὸν τῶν ἁπάντων, ὁπȣ̃ ἐτέλεσε διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν τοσαῦτα θαυμάσια ὁ Πανοικτίρμων καὶ Πολυέλεος.

2. Ἀμὴ ἀφήνοντας ὅσας εὐεργεσίας μας ἔκαμε, θέλω προκηρύξει ὑπ᾽ αὐτȣ̃ φωτιζόμενος, ὡς παρελθόντα τὰ μέλλοντα. Ἆς τὸν ὑμνολογȣ̃σι τὰ Ἔθνη ἐκεῖνα, ὁπȣ̃ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τȣ̃ ἐχθρȣ̃. Τὰ ὁποῖα ὄχι ἀπὸ τὴν Ιȣδαίαν, ἀλλὰ ἀπὸ διαφόρȣς τόπȣς καὶ χώρας, ἀπὸ ἀνατολὴν καὶ δύσιν, ἀπὸ τὸν Βορρᾶν καὶ Νότον, εἰς μίαν Ἐκκλησίαν καὶ ποίμνην ἐσυνάξεν.

3. Οἵτινες εὑρίσκȣνται ταλαιπωρȣ́μενοι καὶ πλανώμενοι εἰς τὴν ἐρημίαν τȣ́τȣ τȣ̃ Κόσμȣ, εἰς διαφόρȣς ἁμαρτίας κλίνοντες, καὶ εἰς ἐσχάτην ἀνυδρίαν περιφερόμενοι· μὴ γινώσκοντες τὸν ἀληθῆ Θεὸν, καὶ μὴν εὑρίσκοντες τὴν ἄνω πόλιν τῆς κατοικίας τȣ, ἤγȣν ζωὴν τὴν αἰώνιον. Ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ δίψαν ἐτήκονται, ὑστερημένοι λόγȣ Θεȣ̃, καὶ καθαρωτάτȣ ὕδατος τῆς αὐτȣ̃ εὐλογίας καὶ χάριτος.

4. Ὁ δὲ ἐλεήμων καὶ εὔσπλαγχνος, τȣ̀ς μὲν Ιȣδαίȣς ἀπὸ τὰς θλίψεις ἐλύτρωσεν, ἡμας

Τὸ Κείμενον.

1. ΕʹΞομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι χρηστὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτȣ̃.

2. Εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ Κυρίȣ, ὃς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθρȣ̃, καὶ ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτȣ̀ς, ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ δυσμῶν, καὶ βορρᾶ, καὶ θαλάσσης.

3. Ἐπλανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν ἀνύδρῳ· ὁδὸν πόλεως κατοικητηρίȣ ȣ̓χ εὗρον. Πεινῶντες, καὶ διψῶντες, ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξέλιπε.

4. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι

αὐτȣ̀ς,

αὐτοὺς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐῤῥύσατο αὐτούς.

5. Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς εἰς ὁδὸν εὐθεῖαν, τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν κατοικητηρίου.

6. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ Κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.

7. Ὅτι ἐχόρτασε ψυχὴν κενὴν, καὶ ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν. Καθημένους ἐν σκότει, καὶ σκιᾷ θανάτου. Πεπεδημένους ἐν πτωχείᾳ, καὶ σιδήρῳ.

8. Ὅτι παρεπίκραναν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν βουλὴν τοῦ ὑψίστου παρώξυναν. καὶ ἐταπεινώθη ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν. Ἠσθένησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν.

9. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς. καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ σκότους, καὶ σκιᾶς θανάτου, καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διέῤῥηξεν.

10. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ Κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. Ὅτι συνέτριψε πύλας χαλκᾶς, καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συνέθλασεν.

δὲ ἐκ τῶν ἀναγκῶν καὶ τῆς δεινῆς τυραννίδος τοῦ Κοσμοκράτορος.

5. Καὶ μᾶς ὡδήγησε διὰ τῶν Ἱερῶν Ἀποστόλων, δείχνοντάς μας τὸν ἴσον δρόμον, νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν Οὐράνιον πόλιν αὐτοῦ ἀνεμπόδιστα.

6. Λοιπὸν οἱ τούτων ἀγαθῶν ἀπολαύσαντες, ἂς προσφέρουν τῷ εὐεργέτῃ Θεῷ τὰ εὐχαριστήρια. Θαυμαστὴ μὲν ἡ τῶν Ἰουδαίων ἐλευθερία· ἀξιαγαστοτέρα τῆς Οἰκουμένης ὅλης ἡ Σωτηρία· τούτων δὲ πάντων ἡ τοῦ Θεοῦ εὐσπλαγχνία πρόξενος.

7. Καὶ τοὺς Ἰουδαίους δουλεία, καὶ κακουχία, καὶ λιμῷ τηκομένους, τῶν κατεχόντων δεινῶν ἠλευθέρωσε, καὶ ἅπασαν ἀνθρώπων φύσιν διδασκαλίαις διέθρεψε, καὶ ζόφου τῆς ἀγνωσίας ἐλύτρωσε, καὶ διαῤῥήξας τὰ ἰσχυρὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας, ἐκ τοῦ θανάτου ἀνέστησε.

8. Τούτων δὲ πάντων τῶν ἀλγεινῶν καὶ θλίψεων, εἶναι αἰτία ἡ ἁμαρτία, καὶ εἰς τοσαύταις συμφοραῖς συμφερόμενοι, καὶ τοιούτοις μόχθοις βασανιζόμενοι, δὲν εὑρήκασιν ἀλλαχόθεν τὴν λύτρωσιν, μόνον αὐτὸς πάλιν τοὺς ἐλυπήθη ὁ Πολυέλεος.

9. Ἐπειδὴ εἰς τὰς θλίψεις αὐτῶν ἐβόησαν πρὸς αὐτὸν τὸν εὔσπλαγχνον. Ὅστις οἰκτείρας αὐτοὺς, τοὺς μὲν Ἰουδαίους τῶν δεινῶν συμφορῶν ἠλευθέρωσε, τοὺς δὲ Ἕλληνας τοῦ σκότους τῆς ἀγνωσίας ἐλύτρωσε, τζακίζωντας τὰ δεσμὰ καὶ ἁλύσεις, ὅπου τοὺς εἶχασι δεδεμένους οἱ πολέμιοι.

10. Πύλας χαλκᾶς, καὶ σιδηροῦς λοστοὺς, καὶ περάτας, τὸ ἄφυκτον τῶν κακῶν ἐκάλεσεν. Ὅτι καθὼς ὅσοι εὑρίσκουνται οὕτω φυλακωμένοι, δὲν διώκουνται νὰ φύγωσιν· οὕτω καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ Ἕλληνες, ὅλοι ὄντες τοῦ ᾅδου αἰχμάλωτοι, δὲν ἐδιώκουνταν νὰ φύγουν τὴν δυναστείαν τοῦ θανάτου. Ἀλλ' ὁ θεῖος ἔλεος πᾶσι τὴν λύτρωσιν ἐδωρήσατο.

11. Οὐκ ἀδίκως ταῦτα ἔπαθον, ἀλλὰ δικαίως τῶν πλημμελημάτων ἐλάμβανον τὰς τιμωρίας. Ὅμως καὶ οὕτω παρανομήσαντας, τῆς Σωτηρίας ἠξίωσεν.

12. Ἰουδαῖοι μὲν τῷ πλήθει τῶν κακῶν συνεχόμενοι, καὶ αὐτὴν τὴν τροφὴν ἀποστρεφόμενοι, ἐβδελύσσουνται. τὰ δὲ Ἔθνη ἐμισοῦσαν τὴν Σωτήριον Διδασκαλίαν. Οὔτε κἂν Ἰσοκράτους, καὶ τῶν ἄλλων Φιλοσόφων τοὺς λόγους ἐψηφοῦσαν ὁλότελα· ἀλλὰ τελοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς, ὑπήγεναν εἰς τὸν θάνατον. Ὁ δὲ τῶν ὅλων Θεὸς μετέδωκεν αὐτοῖς τῆς ἀθανάτου τρυφῆς, καὶ τῶν δεινῶν θλίψεων ἐλύτρωσεν.

13. Ἤγουν ἐξαπέστειλε τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον αὐτοῦ. Ὅστις ὡς μὲν Θεὸς ἐστὶν ἀπερίγραπτος, καὶ πανταχοῦ πάρεστι, καὶ περιέχει τὰ σύμπαντα. Ὡς δὲ ἄνθρωπος ἀπεστάλη, καὶ σταυρωθεὶς διὰ τοῦ πάθους τὴν ἀπάθειαν, καὶ ἀφθαρσίαν αὐτοῖς ἐδωρήσατο, καὶ τῶν ψυχικῶν τραυμάτων πάντας ἰάσατο.

14. Διὰ ταῦτα πάντα εἴμεσθεν χρεῶσται νὰ ὑμνοῦμεν τὸν φιλάνθρωπον Θεὸν, ὁποῦ μᾶς ἔκαμε τόσην εὐεργεσίαν, καὶ νὰ διδάσκωμεν τοὺς ἀγνοοῦντας, νὰ τοὺς παρακινοῦμεν εἰς ὑμνῳδίαν αὐτοῦ, καὶ αἴνεσιν, καὶ νὰ διηγούμεσθεν πάντοτε τὰ θαυμάσια ἔργα του ἀγαλλόμενοι. Θυσίαν δὲ εἶπεν αἰνέσεως, διὰ νὰ δείξῃ τὴν τῆς νομικῆς λατρείας κατάπαυσιν. Ὁ δὲ Ἀκύλας θυσίαν εὐχαριστίας ἔγραψε.

15. Παραβολικῶς εἶπε ταῦτα. Ὅτι καθὼς οἱ ναυτικοὶ βλέπουσι τὰς μεγαλουργίας τοῦ Θεοῦ, περιπίπτοντες εἰς μεγάλους κλύδωνας, καὶ παρ' ἐλπίδα σωζόμενοι. Οὕτω καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὰς συμφορὰς ἐλυτρώθησαν. Ἢ διὰ τοὺς Ἀποστόλους λέγει, οἵτινες εἶδον τὰ θεῖα θαυμάσια ὡς μύσται Χριστοῦ, καὶ εὔγαλαν ἀπὸ τὸν βυθὸν τῆς εἰδωλολατρείας τὰ Ἔθνη, καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον καθωδήγησαν.

16. Μὲ τὸ νεῦμα, καὶ βούλησιν τοῦ Θεοῦ, μᾶς ἔρχονται καὶ τὰ λυπηρὰ, καὶ χαρμόσυνα, καὶ ἀφήνει πολλάκις τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πίπτει εἰς ταραχὴν, καὶ τὴν πειράζουσιν οἱ πολέμιοι,

11. Ἀντελάβετο αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ ἀνομίας αὐτῶν. Διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐταπεινώθησαν.

12. Πᾶν βρῶμα ἐβδελύξατο ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ ἤγγισαν ἕως τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου. καὶ ἐκέκραξαν πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς.

13. Ἀπέστειλε τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ ἰάσατο αὐτοὺς, καὶ ἐρρύσατο αὐτοὺς ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν.

14. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ Κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. καὶ θυσάτωσαν αὐτῷ, θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἐξαγγειλάτωσαν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει.

15. Οἱ καταβαίνοντες εἰς θάλασσαν ἐν πλοίοις, ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν ὕδασι πολλοῖς· αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα Κυρίου, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἐν τῷ βυθῷ.

16. Εἶπε, καὶ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος, καὶ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς. Ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν,

καὶ καταβαίνουσιν ἕως τῶν ἀβύσσων.

17. Ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐτήκετο. Ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν ὡς ὁ μεθύων, καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη.

18. Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτούς. Καὶ ἐπέταξε τῇ καταιγίδι, καὶ ἔστη εἰς αὔραν, καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς.

19. Καὶ εὐφράνθησαν ὅτι ἡσύχασαν· καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐπὶ λιμένα θελήματος αὐτῶν.

20. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ Κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.

21. Ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν Ἐκκλησίᾳ λαοῦ, καὶ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων αἰνεσάτωσαν αὐτόν.

22. Ἔθετο ποταμοὺς εἰς ἔρημον, καὶ διεξόδους ὑδάτων εἰς δίψαν. Γῆν καρποφόρον εἰς ἅλμην, ἀπὸ

διὰ μισθὸν τῶν πιστῶν περισσότερον.

17. Καθὼς δὲ οἱ Ναῦται, ὅταν ἔχουσι μεγάλον κλύδωνα, ταράσσονται ὡς μεθυσμένοι, ὧδε, κἀκεῖσε περιστρεφόμενοι, καὶ χάνουσιν ὅλως τὴν τέχνην, καὶ μάθησιν· οὕτω καὶ οἱ Πιστοὶ εἰς τὴν ταραχὴν τῶν διωγμῶν, καὶ θλίψεων, δὲν δύνουνται μὲ ἀνθρωπίνην σοφίαν νὰ λυτρωθοῦσι, χωρὶς θείας δυνάμεως.

18. Καὶ οἱ πλέοντες, τὸν Θεὸν ἐπικαλούμενοι, τῶν κινδύνων λυτρώνουνται. Ὅτι ἐκεῖνος προστάσσει τὴν κλυδωνιζομένην θάλασσαν, καὶ καταπραΰνει τὰ κύματα, καὶ οἱ ἐν πολλαῖς θλίψεσι, καὶ λυπηροῖς προσπαλαίοντες, εὑρίσκουσι μεταβολὴν τῶν κακῶν, καὶ λύτρωσιν διὰ τῆς τοῦ Θεοῦ βοηθείας, καὶ χάριτος.

19. Μετέβαλε τὴν ἀγριότητα τῆς νοητῆς θαλάσσης εἰς ἡμερότητα, καὶ μετατραπεὶς ὁ βίαιος ἄνεμος εἰς γλυκερὸν ἀέρα, ἔγινε μεγάλη γαλήνη, καὶ εὐφράνθη ἡ Ἐκκλησία ἅπασα. Ὅτι οἱ μὲν διῶκται κατέπαυσαν· οἱ δὲ πιστοὶ κατευόδου εἰς τὸν λιμένα τοῦ θείου θελήματος ἔφθασαν.

20. Λοιπὸν ἂς ὑμνολογοῦσι πάντες τὸν εὐεργέτην (ὡς ἄνωθεν εἴρηται) καὶ ἂς διηγοῦνται εἰς ὅλους τὰ θεῖά του, καὶ μεγάλα θαυμάσια.

21. Οὐ μόνον δὲ ὁ κοινὸς Λαὸς ἂς ὑψώνῃ μὲ ἀγαθὰς πράξεις, καὶ μὲ ὑμνῳδίας ἂς δοξάζῃ τὸν Κύριον, ἀλλὰ καὶ οἱ σοφοὶ Διδάσκαλοι, καὶ Πρεσβύτεροι, ἂς τὸν ὑμνοῦσι, καὶ νὰ τὸν εὐχαριστοῦσι ἀκαταπαύστως. Τοῦτο γίνεται ὑπὸ τῶν πιστῶν καθ' ἑκάστην ἕως τὴν σήμερον, καὶ κηρύττεται τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

22. Καὶ εὐχαριστοῦσιν οἱ πιστοὶ κατὰ τὸν Χριστόν, εἰς τὴν χρησιμωτάτην ταύτην μεταβολήν, καὶ ἐναλλαγὴν ὁποῦ ἐτέλεσεν· Ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι, ὁποῦ ἦσαν πρότερον μὲ τοὺς

Πρα-

Προφητικοὺς ποταμοὺς ποτισμένοι, καὶ ἀρδευόμενοι, προσφέροντες τῷ Θεῷ καρπὸν ὠφέλιμον, τώρα ἔγιναν διὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν, τῆς προτέρας ἀρδείας παντέρημοι τόσον, ὁποῦ δὲν ἔχουν οὔτε μίαν ῥανίδα ψυχροῦ, καὶ ζωηροῦ ὕδατος. Ἀλλὰ ἔμειναν ὑπὸ ἀμέτρου δίψης κατακαιόμενοι, ὡς ὁ ἀνελεήμων, καὶ ἄσπλαγχνος Πλούσιος.

23. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος πάλιν εὐλόγησε τὴν ξηρὰν ἔρημον τῶν Ἐθνῶν, ὁποῦ δὲν εἴχασι δρόσον τινὰ χάριτος, ἀλλὰ ἦτον ὡς γῆ ἄνυδρος, καὶ τὴν ἐπλούτισε μὲ βρύσαις ὑδάτων, ἤγουν μὲ τὴν ἀληθῆ τῆς θείας Γραφῆς ἐξήγησιν, καὶ μὲ ἄλλα Μυστήρια.

24. Καὶ συνάξας τὰ Ἔθνη, ὁποῦ ἦταν ἐστερημένα Πνευματικῆς τροφῆς, καὶ πεινασμένα, ἐκατῴκησεν αὐτὰ εἰς τὴν ἀληθῆ πόλιν τῆς Ἁγίας, καὶ Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

25. Οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι ἔσπειραν τὸν Σωτήριον Λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς λογικοὺς Παραδείσους, καὶ ἀμπελῶνας ἐφύτευσαν, καὶ δικαιοσύνης καρποὺς Θεῷ προσεκόμισαν.

26. Οὐ μόνον δὲ τοὺς Διδασκάλους, καὶ Κήρυκας εὐλόγησεν ὁ Θεός, καὶ ἐπλήθυναν, ἀλλὰ καὶ τὰ κτήνη· ἤγουν τὰς ἁπλουστέρας ψυχάς, ὁποῦ ἐπίστευσαν μὲ ταπείνωσιν, καὶ ὑπάγουσιν ὅπου τοὺς βόσκουν οἱ ποιμένες, ὡς ἄκακοι ἀπονήρευτα. Τοὺς ὁποίους ὁμοίως ὁ Κύριος ηὔξανε, χαρίζωντάς τους τῆς θαυματουργίας τὴν δύναμιν.

27. Τώρα πάλιν προλέγει τοῖς Ἰουδαίοις τὰ συμβησόμενα. Οἱ ὁποῖοι ἄκαρποι παντελῶς γενόμενοι, εἰς τὰ Ἔθνη διεσκορπίσθησαν, καὶ τόσον ὀλίγοι ἔγιναν, ὁποῦ ἐρήμαξεν αὐτῶν ἡ Μητρόπολις.

28. Οἱ δὲ Ἀρχηγοί τους ἐξουδενώθησαν, καὶ δὲν εἶναι πλέον ἄξιοι λόγου, νὰ κρίνουν οἱ ἀδιάκριτοι. Ἐπειδὴ τὸν κοινὸν Κριτὴν τῆς Οἰκουμένης ὡς κριτὸν εἰς κρίσιν κατέκριναν. Ὅθεν ὡς πλανεμένοι ἀπὸ τὴν Σωτήριον ὁδόν, πορεύονται τώρα εἰς ἀβάτους ἐρήμους, καὶ βάραθρα.

29. Ὁ Ἀκύλας οὕτως ἔγραψε, καὶ ὑπερεπα-

κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ.

23. Ἔθετο ἔρημον εἰς λίμνας ὑδάτων, καὶ γῆν ἄνυδρον εἰς διεξόδους ὑδάτων.

24. Καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ πεινῶντας, καὶ συνεστήσαντο πόλεις κατοικεσίας.

25. Καὶ ἔσπειραν ἀγρούς, καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶνας, καὶ ἐποίησαν καρπὸν γεννήματος.

26. Καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν οὐκ ἐσμίκρυνε.

27. Καὶ ὠλιγώθησαν, καὶ ἐκακώθησαν ἀπὸ θλίψεως κακῶν, καὶ ὀδύνης.

28. Ἐξεχύθη ἐξουδένωσις ἐπ' ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς ἐν ἀβάτῳ, καὶ οὐχ ὁδῷ.

29. Καὶ ἐβοήθησε πέ-

νητι ἐκ πτωχείας, καὶ ἔθετο ὡς πρόβατα πατριάς.

ρεῖ πτωχὸν ἐκ πενίας, καὶ τάξει ὡς ποίμνια συγγενείας· ἤγουν ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς, καὶ πτωχοὺς, ἐπειδὴ εἴμεσθεν κατὰ σάρκα συγγενεῖς τοῦ Χριστοῦ, μᾶς ἐπιμελεῖται, ὡς πρόβατα τῆς ποίμνης του, ὁποῦ εἴμεσθεν.

30. Ὄψονται εὐθεῖς, καὶ εὐφρανθήσονται, καὶ πᾶσα ἀνομία ἐμφράξει τὸ στόμα αὐτῆς.

30. Ταῦτα ὁρῶντες οἱ εὐθεῖς, καὶ ἐνάρετοι, θέλουν εὐφραίνεσθαι ἀγαλλόμενοι. Οἱ δὲ παράνομοι, νὰ μένουσιν ἄλαλοι, ὑπὸ τῆς θείας ψήφου χαλινούμενοι.

31. Τίς σοφὸς, καὶ φυλάξει ταῦτα; καὶ συνήσουσι τὰ ἐλέη τοῦ Κυρίου.

Δόξα.

31. Ὅτι πᾶς εὔκας χοντρὸς, καὶ ἀσύνετος, δὲν ἠμπορεῖ νὰ καταλάβῃ τὰς φιλανθρώπους τοῦ Σωτῆρος οἰκονομίας, οὔτε νὰ φυλάξῃ τὰς θείας νομοθεσίας· ἀλλὰ μόνον ὅστις εἶναι στολισμένος μὲ σοφίαν, καὶ σύνεσιν.

Ὠδὴ Ψαλμοῦ τῷ Δαβίδ. ΡΖ΄.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς προφητεύει τὴν τῶν Ἰουδαίων ἐπάνοδον, καὶ τὴν Σωτηρίαν τῶν Ἐθνῶν. Εἶναι ὅμοιος μὲ τὸν νθ΄. Ψαλμὸν, καὶ διὰ αὐτὸ δὲν γράφομεν περισσοτέραν ἐξήγησιν.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἑτοίμη ἡ καρδία μου ὁ Θεός. ἑτοίμη ἡ καρδία μου. Ἄσομαι, καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου.

2. Ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου. Ἐξεγέρθητι ψαλτήριον, καὶ κιθάρα.

3. Ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου. Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς Κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν.

4. Ὅτι μέγα ἐπάνω τῶν Οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Δόξαν, τὴν Προφητικὴν χάριν ἐκάλεσε. Λέγει οὖν, ὅτι ἑδραίαν ἔχω τὴν καρδίαν, καὶ ἕτοιμον εἰς τὴν ὑποδοχὴν τῆς χάριτος.

2. Ψαλτήριον, καὶ Κιθάραν λέγει τοῦ λόγου του. ὅτι ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος, ἀνέκρουεν εἰς ἐκεῖνον τὴν Προφητικὴν μελῳδίαν, ὥσπερ εἰς μουσικὸν, καὶ εὔηχον ὄργανον.

3. Ὄρθρον δὲ καλεῖ τὴν τοῦ Σωτῆρος ἐνανθρώπησιν, καὶ ἐπιχειρεῖται, ἤγουν τάσσει νὰ ὑμνολογᾷ, καὶ νὰ ψάλλῃ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ εἰς μυρία Ἔθνη, καὶ Λαὸν ἀναρίθμητον, καθὼς εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας σήμερον γίνεται.

4. Ὅτι εἶναι τόσον ἄπειρον τὸ ἔλεός σου; ὁποῦ ὑπερβαίνει τοῦ Οὐρανοῦ τὸ μέγεθος· καὶ αἱ ἀκτῖνες τῆς ἀληθείας σου διέδραμον πανταχόθεν, εἰς ὅλα τῆς Οἰκουμένης τὰ πέρατα.

5. Τὸ λοιπὸν καθὼς καὶ ἄλλαις φοραῖς μᾶς ἐβοήθησες, δεῖξαι καὶ τώρα τὸ ὕψος τοῦ κράτους σου, λύτρωσαι τοὺς ἠγαπημένους δούλους σου, νὰ διαφημηθῇ πανταχοῦ ἡ δόξα σου. ἐξαιρέτως δὲ σῶσον ἐμένα τὸν δοῦλόν σου, μὲ τὴν Παντοδύναμον δεξιάν σου, καὶ ἐπάκουσόν μου, καθώς μου ἔταξες.

6. Ἐπειδὴ εἶπε παραπάνω ὑψώθητι· τοῦ ἀποκρίνεται ὁ Θεὸς ἐν τῷ Ἁγίῳ αὐτοῦ, ἤγουν διὰ τῆς τοῦ Πνεύματος χάριτος, πῶς θέλει ὑψωθῇ. Τοῦτέστι νὰ τοῦ δώσῃ δύναμιν νὰ κυριεύσῃ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, νὰ πάρῃ τοὺς τόπους, καὶ χώρας αὐτῶν.

7. Μὲ τὰ ὁποῖα ὅλα δηλοῖ τοῦ Λαοῦ τὴν λύτρωσιν. Καθὼς εἰς τὸν νθʹ. Ψαλμὸν ἐγράψαμεν. Ὅθεν δὲν ἁρμόζει νὰ κάμωμεν ἄλλην ἐξήγησιν· καὶ ὅστις βούλεται, ἂς ἀναγνώσῃ ἐκεῖνον, νὰ ἰδῇ τὸ ποθούμενον.

8. Ἡδονῆς πολλῆς πλησθεὶς ὁ Προφήτης μὲ τὴν τῶν ἀγαθῶν πρόρρησιν, ἐπιποθεῖ νὰ ἰδῇ τὴν ἐρημωθεῖσαν Ἱερουσαλὴμ ἀνακαινισθεῖσαν, καὶ τοὺς Ἰδουμαίους νὰ δουλεύουσι τοῖς Ἰουδαίοις.

9. Δός μας λοιπὸν ἐσὺ Θεέ μου τὴν δύναμιν. Ὅτι ἔχοντές σε στρατηγόν, καὶ ἡγούμενον, δὲν νικούμεσθεν πώποτε.

10. Ἐπεὶ οὖν πᾶσα ἀνθρωπίνη βοήθεια εἶναι ματαία, καὶ ἄκαιρος, εἰς μόνον τὸν Θεὸν ἐλπίζομεν, νὰ ἐξουδενώσῃ τοὺς ἐχθρούς μας διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ Φιλανθρωπίαν, καὶ ἀγαθότητα.

5. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς Οὐρανοὺς ὁ Θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου. Ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου. Σῶσον τῇ δεξιᾷ σου, καὶ ἐπάκουσόν μου.

6. Ὁ Θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ. Ὑψωθήσομαι, καὶ διαμεριῶ Σίκιμα, καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω.

7. Ἐμός ἐστι Γαλαάδ, καὶ ἐμός ἐστι Μανασσῆς, καὶ Ἐφραὶμ ἀντίληψις τῆς κεφαλῆς μου. Ἰούδας βασιλεύς μου. Μωὰβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου. Ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐπιβαλῶ τὸ ὑπόδημά μου. Ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν.

8. Τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς; ἢ τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας; οὐχὶ σὺ ὁ Θεὸς ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ Θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν;

9. Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως, καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου.

10. Ἐν τῷ Θεῷ ποιήσωμεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν.

Εἰς τὸ τέλος, τῷ Δαβίδ. Ψαλμός. ΡΗ΄.

ΠΕ'ντε Ψαλμοὶ εἶναι, ὁποῦ διαλαμβάνουν περὶ τοῦ πάθους τοῦ Δεσπότου. Ο΄ κά. Ο΄ Θεὸς, ὁ Θεός μου πρόσχες μοι. Ο΄ λδ΄. Δίκασον Κύριε τοὺς ἀδικοῦντάς με. Ο΄ ξγ΄. Εἰσάκουσον ὁ Θεὸς τῆς φωνῆς μου. Ο΄ ξη΄. Σῶσόν με ὁ Θεός. καὶ ὁ παρών. Ο΄στις προκηρύττει, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐπροδόθη ὑπὸ τοῦ Ἰούδα· ὁ ὁποῖος ἐστερήθη τῆς Ἐπισκοπῆς, καὶ ἀντεισήχθη ὁ Ματθίας. Εἰς τὸν Ἰούδαν περικλείονται ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι· ὅτι ὁμοίως ἥμαρτον κατὰ τοῦ Χριστοῦ, ὁ μὲν παραδοὺς αὐτὸν, οἱ δὲ σταυρώσαντες. Ο΄ Χριστὸς γοῦν ὡς ἄνθρωπος τῷ Θεῷ, καὶ Πατρὶ προσφέρεται, τὴν ἀκακίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀχαριστίαν ἐκδιηγούμενος. Μὴ θαυμάσῃ δέ τινας, νομίζωντας πῶς ἔγραψεν ὁ Προφήτης ἐναντία τοῦ νομοθέτου Θεοῦ ῥήματα, ὅστις λέγει εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, νὰ εὐχώμεθεν ὑπὲρ τῶν μισούντων· ὅτι ἐδῶ δὲν καταρᾶται ὁ Προφήτης, ἀλλὰ ἐσχημάτισεν ὡς εὐκτικὸν τὸ προαγορευτικόν. Καθὼς καὶ εἰς ἄλλους τόπους τῆς Θείας Γραφῆς τὸ ὅμοιον φαίνεται.

Τὸ Κείμενον.

1. Ο΄ Θεὸς τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσῃς. ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ, καὶ στόμα δολίου ἐπ' ἐμὲ ἠνοίχθη.

2. Ε΄λάλησαν κατ' ἐμοῦ γλώσσῃ δολίᾳ, καὶ λόγοις μίσους ἐκύκλωσάν με, καὶ ἐπολέμησάν με δωρεάν.

3. Α΄ντὶ τοῦ ἀγαπᾶν με ἐνδιέβαλλόν με. Ε΄γὼ δὲ προσηυχόμην.

4. Καὶ ἔθεντο κατ' ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, καὶ μῖσος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου.

Η΄ Ε΄ξήγησις.

1. ΑΝθρωπίνως ὁ Δεσπότης Χριστὸς λέγει ταῦτα, πληρῶν τὰ μέτρα τῆς ἡμετέρας φύσεως, καὶ καλεῖ τὸ πάθος αἴνεσιν, καθὼς καὶ εἰς τὸ Εὐαγγέλιον δόξαν αὐτὸ προσηγόρευσε. Στόμα δὲ δολίου τὸν Ἰούδα ὠνόμασεν, ὁποῦ τὸν ἐπρόδωσε τοῖς Ἰουδαίοις διὰ χρημάτων ὁ ἀχάριστος καὶ ἀγνωμονέστατος.

2. Α΄πὸ τὸν Ἰούδα μεταφέρει τὸν λόγον εἰς ὅλον τὸ τῶν Ἰουδαίων συνέδριον, λέγωντας· Κατηγορίας ψευδεῖς ἐλάλησαν κατ' ἐμοῦ οἱ δόλιοι, καὶ διὰ τὸν φθόνον τως, τὸν ἄδικον θάνατον κατεσκεύασαν, χωρὶς ἐγὼ νὰ τοὺς πταίσω τίποτας.

3. Οὐ μόνον κακὸν δὲν τους ἔκαμα, ἀλλὰ καὶ μυρίων ἀγαθῶν τοὺς ἠξίωσα. Διὰ τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ μὲ ἀγαποῦσι μάλιστα, καὶ αὐτοὶ μὲν ὡς ἐχθροί μου ἐκατηγόρουν ψεύματα. Ε΄γὼ δὲ προσηύχομουν λέγωντας, Πάτερ ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσιν.

4. Ε΄γὼ πολλὰς εὐεργεσίας τοὺς ἔκαμα, καὶ ἄμετρον σπλάγχνος καὶ ἀγάπην τοὺς ἔδειξα· ἀλλ' αὐτοὶ οἱ ἀγνώμονες ὅλον τὸ ἐναντίον μου ἀνταπέδοσαν.

5. Τὸ κατάστησον, νόει καταστήσεις. Καὶ τὸ στήτω, σταθήσεται. ὁμοίως καὶ τὰ ἐπίλοιπα, καθὼς εἰς τὴν ἐπιγραφὴν ἐδηλώσαμεν. Ἀφ' οὗ γοῦν ἔλαβεν ὁ Ἰούδας τὸν Ἅγιον Ἄρτον ἐκ χειρὸς Κυρίου, εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸν ὁ διάβολος, εὑρίσκωντας ἑτοίμην τὴν εἴσοδον· καὶ οὕτως ἀπῆλθε, καὶ ἐσυμφώνησε τὴν προδοσίαν ὁ δόλιος.

6. Ὅθεν εἰς τὴν κρίσιν, μὴν ἔχωντας ἀπολογίαν τινὰ καὶ πρόφασιν ὁ προδότης, καταχρηθήσεται μὲ τοὺς λοιποὺς Ἰουδαίους, νὰ εὕγουν καταδικασμένοι εἰς τὸ φοβερὸν κριτήριον. καὶ παντάπως προσευχὴ καὶ πρόφασις ἄκαιρος οὖσα καὶ παράλογος, νὰ κάμῃ βαρυτέραν τὴν ἁμαρτίαν τους, νὰ μείνουσιν ἀσυγχώρητοι.

7, Καὶ οὐ μόνον πάντων τῶν Ἰουδαίων νὰ ὀλιγοστεύουν αἱ ἡμέραι τῆς ἡγεμονίας, καὶ εἰς τὴν Ἐπαρχίαν αὐτῶν νὰ εἰσέλθουν οἱ Ῥωμαῖοι· ἀλλὰ καὶ τοῦ προδότου Ἰούδα νὰ γένουν αἱ ἡμέραι ὀλίγαι, νὰ τελειώσῃ τὴν ζωὴν εἰς τὸν ἀέρα κρεμάμενος, τὴν δὲ Ἀποστολικὴν αὐτοῦ ἀξίαν νὰ λάβῃ ἕτερος ἀντ' αὐτοῦ τοῦ ἀγνώμονος.

8. Τὰ τέκνα τους νὰ γενοῦσιν ὀρφανά, καὶ αἱ γυναῖκές τους χήραις. τοῦτο ἔγινεν εἰς τὰς ἡμέρας Τίτου· ὅστις ἔκαμε κατὰ τῶν Ἰουδαίων φοβερὰν ἐκδίκησιν.

9. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα νὰ πάθουν, ἀλλὰ καὶ νὰ διωχθοῦσιν αὐτοί, καὶ τὰ παιδία τους ἀπὸ τὰς οἰκίας τους ὧδε, κἀκεῖ τε μεταφερόμενοι αἰχμάλωτοι, νὰ διηκονοῦνται ὀνειδιζόμενοι.

10. Τὸ ἐξερευνησάτω δανειστής, συγκρούσαι πράκτωρ, εἶπεν ὁ Σύμμαχος. Πράκτορας λέγει ἐκείνους ὁποῦ ἐμάζωναν τῶν Ῥωμαίων Βασιλέων τὰ χαράτζια. Οἵτινες τόσον ἐξέτασαν εἰς αὐτὸ τοὺς Ἑβραίους, ὁποῦ τοὺς ἐπῆραν ὅλα τους τὰ ὑπάρχοντα, ἕως τὰ κρυμμένα πράγματα· καὶ δεν τους ἔμεινε τίποτας.

11. Καὶ τινὰς δεν τους θέλει συμπονέσει εἰς τοσαύτην συμφορὰν, οὔτε νὰ σπλαγχνισθῇ τὰ παιδία τους, οὔτε νὰ τοὺς βοηθήσῃ ὁλότελα.

5 Κατάστησον ἐπ' αὐτὸν ἁμαρτωλὸν, καὶ διάβολος στήτω ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ.

6. Ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν, ἐξέλθοι καταδεδικασμένος, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν.

7. Γενηθήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι, καὶ τὴν Ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος.

8. Γενηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὀρφανοὶ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα.

9. Σαλευόμενοι μετανασήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπαιτησάτωσαν· ἐκβληθήτωσαν ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν.

10. Ἐξερευνησάτω δανειστὴς πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ, καὶ διαρπασάτωσαν ἀλλότριοι τοὺς πόνους αὐτῶν.

11. Μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ ἀντιλήπτωρ, μηδὲ γενηθήτω οἰκτίρμων τοῖς ὀρ-

ὀρφανοῖς αὐτοῦ. Γενηθήτω τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς ἐξολόθρευσιν. Ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθείη τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Τὰ ὁποῖα νὰ φονευθοῦσιν ἔμπροσθεν αὐτῶν, ἢ νὰ ἐξαλειφθῇ εἰς μίαν γενεὰν τὸ ὄνομά τους.

12. Ἀναμνησθείη ἡ ἀνομία τῶν Πατέρων αὐτοῦ ἔναντι Κυρίου, καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ ἐξαλειφθείη.

12. Πατέρας τῶν Ἰουδαίων καλεῖ ὅλους ἐκείνους ὁποῦ παρέβησαν τὸν Νόμον ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως τότε. Μητέρα δὲ τὴν Ἰερουσαλήμ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐτόλμησαν νὰ πράξουν τόσον ἀνόμημα. Λέγει οὖν. Ἀπάνω εἰς τὴν ἐδικήν τους ἀσέβειαν τῆς Σταυρώσεως, νὰ ἐνθυμηθῇ ὁ Κύριος καὶ τὰς ἀνομίας τῶν Πατέρων τους, νὰ τοὺς συχαθῇ ὡς βδελυκτοὺς περισσότερον.

13. Γενηθήτωσαν ἐναντίον Κυρίου διαπαντός, καὶ ἐξολοθρευθείη ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθη ποιῆσαι ἔλεος.

13. Ταῦτα τὰ ὑπ' αὐτῶν τολμηθέντα βλέπων ὁ Θεός, δὲν τους θέλει σπλαγχνισθῇ ὁλότελα· ἀλλὰ νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσῃ ἀπὸ τὸν Κόσμον δικαίως, καὶ πρέποντα, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ τὸν εὐεργέτην δὲν ἐλυπήθησαν.

14. Καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον πένητα, καὶ πτωχόν, καὶ κατανενυγμένον τῇ καρδίᾳ τοῦ θανατῶσαι.

14. Ὁποῦ εἶχεν ὅλας τὰς ἀρετάς, καὶ ἐξόχως τὴν μετριότητα, καὶ αὐτοὶ οἱ ἄδικοι τὸν Δίκαιον κατεδίωξαν, καὶ τὸν εὐεργέτην ὡς κακοῦργον ἐφόνευσαν.

15. Καὶ ἠγάπησε κατάραν, καὶ ἥξει αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠθέλησεν εὐλογίαν, καὶ μακρυνθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

15. Λοιπὸν ἐπειδὴ τὴν κατάραν ἠγάπησαν, ἂς τὴν ἔχουσιν. Τὴν δὲ εὐλογίαν δὲν ἠθέλησαν, καὶ ἂς τοὺς λείπῃ, καθὼς προαιρήθησαν.

16. Καὶ ἐνεδύσατο κατάραν ὡς ἱμάτιον, καὶ εἰσῆλθεν ὡσεὶ ὕδωρ εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ. καὶ ὡσεὶ ἔλαιον ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ. Γενηθήτω αὐτῷ ὡς ἱμάτιον, ὃ περιβάλλεται, καὶ ὡσεὶ ζώνη, ἣν διαπαντὸς περιζώννυται.

16. Καὶ τόσον ἐκληρώθησαν τὴν κατάραν κατὰ κράτος, ὁποῦ νὰ μὴ τοὺς λείψῃ πώποτε. Ἀλλ' ἔξωθεν μὲν νὰ τὴν ἐνδύωνται ὡς ἱμάτιον, ἔσωθεν δὲ νὰ εἰσέρχεται ὡς τὸ ποτὸν εἰς τὰ σπλάγχνα τους, ἢ ὡς τὸ λάδι νὰ φθάνῃ ἕως τὰ κόκκαλα· καὶ ὥσπερ ἐσθῆτα, καὶ ζώνην, νὰ τοὺς περικυκλώσουν ὅλα τὰ ἀνωτερημένα κακά, νὰ τοὺς στενοχωροῦν πάντοτε.

17. Τοῦτο τὸ ἔργον τῶν ἐνδιαβαλλόντων με παρὰ

17. Τούτους δὲ πάντας τρυγήσουσι τοὺς καρποὺς ἐκεῖνοι, ὁποῦ μὲ ἐμίσησαν ἄδικα, καὶ μὲ

κα-

κατηγορῦσαν ψευδῶς, καλοῦντές με ἀντίθεον οἱ μισόθεοι, ϗ παραβάτην τῦ Νόμυ οἱ ὄντως παράνομοι.

18. Ταῦτα ϗ τὰ κατώτερα εἶπεν ὡς ἄνθρωπος, καθὼς εἰς τὸ Εὐαγγέλιον σαφέστερον φαίνεται. ϗ ποτὲ μὲν ἔλεγε. Νῦν ἡ ψυχή μυ τετάρακται. Ποτὲ δὲ, Πάτερ ἵνα τί με ἐγκατέλιπες; ϗ ἄλλα παρόμοια. διὰ νὰ δείξῃ τὸ τῆς ἀνθρωπότητος τέλειον, ζητῶντας ἀπὸ τὸν Πατέρα βοήθειαν.

19. Ἐδῶ δηλοῖ τὸν θάνατον, λέγωντας. Ὥσπερ ἡ σκιὰ ὅταν κλίνει, ϗ παρέρχεται, ὕτως ἐγὼ τὸ τέλος ἐδέχθηκα· ϗ καθὼς αἱ ἀκρίδες ὑπὸ ἀνέμων μεταφέρονται, ὕτω καὶ Ἐγὼ ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν, ϗ ἀπὸ οἰκίαν εἰς ὄρη πολλάκις μεταβαίνων ἐκρύπτυμυν.

20. Καὶ δὲν ἐπέρασα τὸν βίον ἀβροδίαιτον, ἀλλὰ μὲ νηστείαις, ϗ κόπυς ἄλλυς· ϗ ἡ σάρκα μυ ἀπὸ τὴν ἀνηλειψίαν ἠλλοιώθη, ϗ ἀδυνάμησεν. Οὕτως εἶπεν ὁ Σύμμαχος.

21. Βλέποντές με εἰς τὸν Σταυρὸν, μὲ ὠνείδιζον, ϗ ἐκίνυν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, ἐμπαίζοντες, ϗ ἔλεγον. Ἄλλυς ἔσωσεν, ἑαυτὸν ὐ δυνᾶται σῶσαι. ϗ ἕτερα ὅμοια.

22. Ἂς μάθωσιν, ὅτι δὲν ἐσαυρώθηκα ςανικῶς μυ· ἀλλὰ κατὰ τὴν θείαν οἰκονομίαν συ, ϗ τὸ ἄμετρον ἔλεος, ὥρισες ϗ ἔγιναν ἅπαντα. Χεῖρα δὲ Θεῦ καλεῖ τὴν θείαν ἐνέργειαν.

23. Βλασφημῦσι τὸν Χριστὸν οἱ Ἰυδαῖοι ἕως τὴν σήμερον. Πλὴν δὲ εἰς πεῖσμά τως, τὸ σωτήριον κήρυγμα περιφανέστερον, καὶ λαμπρότερον γίνεται, εἰς αἰσχύνην αὐτῶν, ϗ κατάκρισιν.

24. Τὸ δῦλος, ἐδῶ δὲν εἶναι ὄνομα ἀξιώματος, ἀλλὰ δηλωτικὸν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, πῶς ἐνεδύθη δύλυ μορφὴν, διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὰ πάθη μας.

25. Τὺς ἐνδιαβάλλοντας, οἱ λοιποὶ αὐτι-

Κυρίυ, ϗ τῶν λαλύντων πονηρὰ κατὰ τῆς ψυχῆς μυ.

18. Καὶ σὺ Κύριε, Κύριε, ποίησον μετ' ἐμῦ, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός συ. ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός συ. Ῥῦσαί με, ὅτι πτωχός, ϗ πένης εἰμὶ ἐγὼ, ϗ ἡ καρδία μυ τετάρακται ἐντός μυ.

19. Ὡσεὶ σκιὰ ἐν τῷ ἐκκλῖναι αὐτὴν ἀντανηρέθην· ἐξετινάχθην ὡσεὶ ἀκρίδες.

20. Τὰ γόνατά μυ ἠσθένησαν ἀπὸ νηστείας, καὶ ἡ σάρξ μυ ἠλλοιώθη δι' ἔλαιον.

21. Κἀγὼ ἐγενήθην ὄνειδος αὐτοῖς. Εἴδοσάν με, ἐσάλευσαν κεφαλὰς αὐτῶν.

22. Βοήθησόν μοι Κύριε ὁ Θεός μυ, ϗ σῶσόν με κατὰ τὸ ἔλεός σου, καὶ γνώτωσαν, ὅτι ἡ χείρ συ αὕτη, καὶ σὺ Κύριε ἐποίησας αὐτήν.

23. Καταράσονται αὐτοὶ, καὶ σὺ εὐλογήσεις. οἱ ἐπανιστάμενοί μοι αἰσχυνθήτωσαν.

24. Ὁ δὲ δῦλός συ εὐφρανθήσεται.

25. Ἐνδυσάσθωσαν οἱ

ἐνδια-

ἐνδιαβάλλοντές με ἐντροπλὺ, καὶ περιβαλλέσθωσαν ὡς διπλοΐδα αἰσχύνω αὐτῶν. Ἐξομολογήσομαι τῷ Κυρίῳ σφόδρα ἐν τῷ στόματί μου, καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν αἰνέσω αὐτόν.

26. Ὅτι παρέστη ἐκ δεξιῶν πένητος, τοῦ σῶσαι ἐκ τῶν καταδιωκόντων τὴν ψυχήν μου.

Δόξα.

Κάθισμα ΙΕ'.

κειμένους ἐρμηνεύονται. Οἵτινες ἐνεδύθησαν αἰσχύνω (ἤγουν οἱ Ἰουδαῖοι) ὡς ἱμάτιον· καὶ εἰσὶν εἰς πάντα τόπον ὀνειδισμένοι, καὶ καταφρονεμένοι ἀπὸ ὅλους, καὶ βδελυττόμενοι· ὁ δὲ Χριστὸς ὑπὸ πάντων δοξαζόμενος.

26. Τὸ ἀχώριστον δηλοῖ τῆς Θείας Φύσεως. Ἥτις παρέστη, καὶ ἦτον ἐκεῖ εἰς τὸν ἐσταυρωμένον Χριστὸν, συγχωροῦσα νὰ πάθη ὡς ἄνθρωπος, διὰ τὴν Σωτηρίαν ὅλου τοῦ Κόσμου, καὶ οὕτως μὲ τὸ ἑκούσιον ἐκεῖνο πάθος, ἐλυτρώθη ὅλον τὸ ἀνθρώπινον ἀπὸ τοὺς διώκοντας δαίμονας.

Τῷ Δαβὶδ Ψαλμός. ΡΘ'.

Προθεσπίσας εἰς τὸν ἄνωθεν Ψαλμὸν τὸ Πάθος Χριστοῦ, προφητεύει ἐδῶ τὴν Ἀνάληψιν, φανερώνοντας τοῦ Υἱοῦ μετὰ τοῦ Πατρὸς τὸ ὁμότιμον. Ταῦτα λέγει καὶ ὁ Πέτρος εἰς τὰς Πράξεις, καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος εἰς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, λέγων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. ἐὰν ὁ Δαβὶδ ἐκάλεσε τὸν Χριστὸν Κύριον αὐτοῦ, πῶς εἶναι Υἱός του; Τοῦτο τοὺς εἶπε, διατὶ ὡμολογοῦσαν τὸν Χριστὸν Υἱὸν τοῦ Δαβὶδ μόνον, καὶ ὄχι Κύριον, καὶ οὕτως μὲ τὸ ῥητὸν τοῦτο τοὺς ἐπιστόμισεν. Ὁ Ψαλμὸς οὗτος λοιπὸν προλέγει τὰ μεγαλεῖα τοῦ Χριστοῦ μετὰ τὴν Ἀνάστασιν. Ἐξαιρέτως δὲ, πῶς ἀνελήφθη, ἐκάθησεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς, ἐπέστρεψε τὰ Ἔθνη, ἐγνωρίσθη Υἱὸς Θεοῦ, Ἱερεὺς αἰώνιος, καὶ Κριτὴς τῆς Οἰκουμένης. ἐξωλόθρευσε τοὺς ἐχθροὺς, καὶ ὑψώθη ὑπὲρ πᾶν ὄνομα.

Τὸ Κείμενον.

1. Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου.

2. Ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Τὸ κοινὸν τῶν ὀνομάτων δηλοῖ τὴν τῆς οὐσίας ταυτότητα, ἤγουν τὸ ὅμοιον· Τὸ δὲ κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἀνθρωπίνως εἴρηται, πῶς εἶπεν ὁ Θεὸς, καὶ Πατὴρ πρὸς τὸν Χριστὸν μετὰ τὴν Ἀνάληψιν, νὰ καθήσῃ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος του, ἤγουν πῶς ἔχει ἴσην τὴν δόξαν, ὡς ὁμοούσιος τούτῳ, καὶ συναΐδιος.

2. Τὸ ἕως, ἐδῶ δὲν δηλοῖ τέλος χρόνου, ἀλλὰ εἶναι ἀόριστον καὶ αἰώνιον, κατὰ τὸ ἰδίωμα τῆς Θείας Γραφῆς. Ἐχθροὶ δὲ Χριστοῦ οἱ δαίμονες, καὶ ὅσοι ἐναντιοῦνται τὸ Εὐαγγέλιον.

λιον. τοὺς ὁποίους θέλει καταφρονέσει ὁ Χριστὸς τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως.

3. Καθὼς ἔκαμε, καὶ ἔβγηκεν ἀπὸ τὴν Σιὼν ῥάβδος τῆς δυνάμεώς μου (ἤγουν ἡ ἐνανθρώπησις, διὰ μέσον τῆς ὁποίας ἡ Θεότης εἰργάσε τὰ θαυμάσια) οὕτω θέλω κάμει νὰ εὔγῃ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, νὰ νικήσουν μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Σταυροῦ οἱ Ἀπόστολοι τοὺς ἐχθροὺς τῆς Πίστεως, νὰ ἔλθουν ὅλοι νὰ σοῦ γένουν ὑπεξούσιοι.

4. Ὅτι ἐσὺ καὶ δούλου μορφὴν ἐνεδύθης, καὶ ἐφάνης τώρα ὡς ἄνθρωπος. ἀλλὰ τὴν ἡμέραν τῆς Βασιλείας σου, ὅταν καθίσῃς εἰς κρίσιν, νὰ λάμψουν ὡς φωστῆρες οἱ Ἅγιοι, θέλει εἶσαι ἡ ἀρχὴ καὶ ἐξουσία ἐδικήσου, νὰ διαμερίσῃς τὰς δωρεὰς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

5. Τὸ ἐκ γαστρὸς, δηλοῖ τὸ ταυτὸν τῆς οὐσίας. Τὸ δὲ πρὸ ἑωσφόρου, τὸ προάναρχον. ἤγουν τότε νὰ γνωρισθῇς ὅμοιός μου, ὁποῦ σὲ ἐγέννησα πρὸ τῶν αἰώνων ἀμήτωρ θεϊκῶς, καὶ τὴν χρονικήν σου προώρισα γέννησιν, νὰ ἀνατείλῃς ἀπάτωρ ἐκ τῆς Μητρός. Καὶ ταῦτα ὁποῦ ἔταξεν ὁ Κύριος θέλει τὰ κάμει ἀπαρασάλευτα δίχως νὰ στρέψῃ ποτὲ τὴν γνώμην του.

6. Καὶ τοῦ εἶπεν ἀκόμι. Ἐσὺ θέλεις εἶσαι Ἱερεὺς καὶ Βασιλεὺς παντοτινὰ κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ. Οὗτος ἦτον Βασιλεὺς Χαναναίων, καὶ Ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου. Υἱὸς Σιδὼν Βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ Λιβίας. Ἔκτισεν εἰς τὸ ὄρος πόλιν, καὶ τὴν ὠνόμασε Σαλὴμ, ἥτις καὶ Ἱερουσαλὴμ ὕστερον ὠνομάσθη, Μελχισεδὲκ, θέλει νὰ εἰπῇ Βασιλεὺς τῆς εἰρήνης. Λέγουσι δὲ νὰ ἀπέθανε Παρθένος.

7. Ἀχώριστον ἔχεις τὴν ἑνωθεῖσαν Θεότητα. Ὅθεν τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως θέλεις συνθλάσει τοὺς Βασιλεῖς καὶ ἄρχοντας, ὁποῦ θρασύνονται τώρα κατὰ σοῦ, καὶ ἐναντιώνουνται, νὰ τοὺς παραδώσῃς εἰς αἰώνιον κόλασιν.

8. Ὅταν κρίνῃς ὅλα τὰ Ἔθνη, νὰ κατακρίνῃς τοὺς ἀσεβεῖς εἰς διαφόρους τιμωρίας· τοὺς δὲ ἐναρέτους νὰ ἀνταμείψῃς πλουσίως, ὑψώνοντάς τους εἰς τοὺς θρόνους ἐκείνους, ὅθεν

3. Ῥάβδον δυνάμεως ἐξαποστελεῖ σοι Κύριος ἐκ Σιὼν, καὶ κατακυρίευε ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου.

4. Μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου, ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν Ἁγίων σου.

5. Ἐκ γαστρὸς πρὸ Ἑωσφόρου ἐγέννησά σε. Ὤμοσε Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται.

6. Σὺ Ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

7. Κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέθλασεν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεῖς.

8. Κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσι, πληρώσει πτώματα, συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν.

9. Ἐκ

9. Ἐκ χειμάῤῥȣ ἐν ὁδῷ πίεται. Διὰ τȣ̃το ὑψώσει κεφαλήν.

οἱ δαίμονες ἔπεσαν. Οὐ μόνον δὲ τότε, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ εἰς τὴν γῆν θέλεις τζακίσει πολλῶν ἀπειθȣ́ντων κεφαλὰς, διὰ νὰ γνωρισθῇ ἡ δύναμίς σȣ εἰς ἅπαντας.

9. Ταῦτα εἶναι ὅμοια τῶν Εὐαγγελικῶν ῥημάτων. Ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν, ἤγουν κατὰ τὸ ἀνθρώπινον· καὶ δηλȣ̃σι τὴν ἄμετρον τȣ̃ Δεσπότȣ συγκατάβασιν. Ὅστις τοσȣ̃τον ἐταπεινώνετο, ἐδῶ εἰς τὸν Κόσμον περιπατῶν, ὁπȣ̃ καὶ εἰς χρείαν δίψης, ἔσκυπτεν εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ ἔπινεν ὕδωρ. Ἐπειδὴ γοῦν εἶχε ταπείνωσιν ἄπειρον, πρεπόντως καὶ δικαίως θέλει ὑψώσει τότε τὴν κεφαλήν. Τȣτέστι, νὰ δοξασθῇ ὑπὲρ ἅπαντας.

Ἀλληλȣΐα. Ψαλμός. ΡΙ'.

ΟΤαν ὁ Ἰωσαφὰτ ἐβασίλευεν, ἐστράτευσαν κατ' αὐτȣ̃ οἱ Μωαβῖται, καὶ Ἰδȣμαῖοι. Ὁ δὲ εὐλαβὴς Βασιλεὺς ἔκαμε πρὸς Κύριον δέησιν, καὶ κατεκαλώθησαν ἀλλήλως τȣς οἱ πολέμιοι. Ὅθεν ἐξελθόντες οἱ Ἰȣδαῖοι, ἐσυνάξαν πολὺν πλȣ̃τον. Καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν Θεῖον Ναὸν μὲ μȣσικὰ ὄργανα, προσέφερον τῷ Κυρίῳ εὐχαριστίαν τὴν πρέπȣσαν. Ἐκ προσώπȣ λοιπὸν τȣ̃ Ἰωσαφὰτ, ὁ Μακάριος Δαβὶδ τȣ̃τον τὸν Ψαλμὸν ἐπροθέσπισε. Τὸν ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ λέγῃ καὶ πᾶς εὐάσμȣς πρὸς εὐχαριστίαν τῶν ἀπείρων εὐεργεσιῶν, ὁπȣ̃ μᾶς ἔκαμεν.

Τὸ Κείμενον.

1. ΕΞομολογήσομαί σοι Κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μȣ, ἐν βȣλῇ εὐθέων, καὶ συναγωγῇ.

2. Μεγάλα τὰ ἔργα Κυρίȣ, ἐξεζητημένα εἰς πάντα τὰ θελήματα αὐτȣ̃.

3. Ἐξομολόγησις, καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΟΥ' μόνον μὲ τὸ σόμα, ἀλλὰ καὶ μὲ ὅλην τὴν ψυχὴν, καὶ καρδίαν μȣ, σὲ θέλω ὑμνεῖ, καὶ νὰ σὲ δοξάζω Κύριε πανταχȣ̃. καὶ μάλιστα ὅπȣ καὶ ἂν εἶναι συνηγμένοι πολλοὶ ἐνάρετοι δȣ̃λοί σȣ, τοιαῦτα πρὸς αὐτȣ̀ς διηγȣ́μενος.

2. Κατὰ ἀλήθειαν μεγάλα, καὶ ὑπερφυέστατα εἶναι τὰ ἔργα τȣ̃ Θεȣ̃. Ὅλα εἶναι σοφώτατα, καὶ ὑμνῳδίας ἐπάξια· καὶ ὅστις τὰ μελετᾷ, καὶ σοχάζεται, χορταίνει γλυκύτητα, καὶ θεραπεύει ὅλα τȣ τὰ θελήματα· καὶ ἐξάπτει τὸν πόθον τȣ, νὰ φυλάγῃ τὰ θεῖα αὐτȣ̃, καὶ σωτήρια προσάγματα.

3. Ὅλα τȣ λέγω τὰ ἔργα γέμȣσιν αἴνεσιν, καὶ μεγαλοπρέπειαν, καὶ δικαίως ἔγιναν ἅπαντα·

τα· ϗ ὅσα τάξει, εἶναι ἀληθινὰ, ϗ βέβαια πάντοτε.

4. Μὲ τὴν θαυματουργίαν τούτην ἔδειξεν ἀληθεῖς ϗ τοὺς ἐπιλοίπους· ϗ μᾶς ἔδωκεν εἰς τροφὴν τὸν πλοῦτον τῶν ἐχθρῶν μας ὁ ἐλεήμων Κύριος. Οὕτω λέγει ὁ Θεοδώρητος. Καὶ ἄλλως. Ἀνάμεσα εἰς τὰ ἐπίλοιπα, ἔκαμε μίαν ἐνθύμησιν ὡς ἐπίλογον τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ὁ πολυεύσπλαγχνος Κύριος. Καὶ καθὼς ἔτρεφε τοὺς Παλαιοὺς μὲ τὸ Μάννα. οὕτως ἔδωσε ϗ ἐμᾶς τῶν πιστῶν τὸ τίμιον αὐτοῦ Σῶμα εἰς τροφὴν, ϗ στήριγμα.

5. Διὰ τὰς πρὸς τοὺς Πατέρας μας ὑποσχέσεις ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς σήμερον τὴν δύναμιν τῶν ἔργων αὐτοῦ, ϗ μᾶς ἐχάρισε τὴν ἀποσκευὴν τῶν πολεμίων. Καὶ ἄλλως. Δὲν ἀλησμόνησεν ὁ Θεὸς, ἀλλὰ ἐνθυμᾶται, νὰ ἑτοιμάσῃ τὴν Νέαν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ νὰ κηρύξῃ εἰς τοὺς Λαοὺς τὴν δύναμιν τῶν ἔργων του, ἤγουν τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ϗ νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν κληρονομίαν τῶν Ἐθνῶν μὲ τοιοῦτον τρόπον θαυμάσιον.

6. Καὶ δικαίως ταῦτα ὁ ἀλάθητος κριτὴς εἰργάσατο. Ὅτι ὅλαις του ἡ ἐντολαῖς εἶναι πισταῖς, καὶ ἐστηριγμέναις εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ὅθεν ὡς εὐθεῖς, ϗ ὠφελίμους πρέπει, νὰ ταῖς φυλάγωμεν ὅλοι ἀπαρασάλευτα.

7. Αἱ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀληθεῖς, καὶ ὠφέλιμοι· Λοιπὸν καθὼς αὐτὸς ὡς Λαὸν, ϗ δούλους του μᾶς ἐλύτρωσεν, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἂς φυλάγωμεν τὸν Νόμον του, χωρὶς ποσῶς νὰ παραστρατήσωμεν πώποτε.

8. Ὅτι καθὼς εἶναι τὸ Θεῖον Ὄνομα Ἅγιον εἰς τοὺς πιστοὺς, ϗ περιπόθητον, πηγάζον τὰ ἀγαθὰ εἰς τοὺς εὐλαβεῖς δούλους του, καὶ τοὺς κάμνει διαφόρους εὐεργεσίας πάντοτε. Οὕτως εἶναι, ϗ φοβερὸν εἰς τοὺς ἀπειθεῖς, ϗ κολάζει τους βαρύτατα.

9. Ὁ φόβος εἶναι τὸ πρῶτον στοιχεῖον εἰς ἐκείνους ὁποῦ ποθοῦν νὰ σωθοῦσι· ϗ ἡ Σοφία, ἡ τῶν θείων ἐπίγνωσις. Πλὴν δὲν φθάνει

αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

4. Μνείαν ἐποιήσατο τῶν θαυμασίων αὐτοῦ. Ἐλεήμων, ϗ οἰκτίρμων ὁ Κύριος. Τροφὴν ἔδωκε τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.

5. Μνησθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ. Ἰσχὺν ἔργων αὐτοῦ ἀνήγγειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ. Τοῦ δοῦναι αὐτοῖς κληρονομίαν ἐθνῶν.

6. Ἔργα χειρῶν αὐτοῦ, ἀλήθεια, ϗ κρίσις. Πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ, ἐστηριγμέναι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πεποιημέναι ἐν ἀληθείᾳ, ϗ εὐθύτητι.

7. Λύτρωσιν ἀπέστειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ. Ἐνετείλατο εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκην αὐτοῦ.

8. Ἅγιον ϗ φοβερὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

9. Ἀρχὴ Σοφίας, φόβος Κυρίου. Σύνεσις δὲ

ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν.

μόνον ἡ γνῶσις πρὸς πλείωσιν, ἀλλὰ κάμνει χρεία, καὶ ἡ θεωρία τῆς πράξεως. Ὅστις οὖν φυλάξει τὸν σωτήριον Νόμον, μόνον αὐτὸς εἶναι συνετὸς, καὶ φρόνιμος.

10. Ἡ αἴνεσις αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

10. Ὁ Θεὸς ἔχει τὸν ὕμνον αἰώνιον, ἤγουν ἀνενδεής ἐστι· καὶ κἂν ὑμνῇ τὶς αὐτὸν, κἂν ἀμελῇ, ἐκεῖνος ἔχει παντοτινὴν τὴν αἴνεσιν.

Ἀλληλούϊα. Ψαλμός. ΡΙΑ΄.

Ὕμνον καλεῖ καὶ τοῦτον τὸν Ψαλμὸν ἡ ἐπιγραφή· ὅτι Ἀλληλούϊα, λέγει· Αἰνεῖτε τὸν Ὄντα, ἢ τὸν Κύριον. Προσφέρει δὲ ὁ παρὼν Ψαλμὸς Διδασκαλίαν εὐσεβείας, περὶ τῆς μακαριότητος, καὶ ἀγαθῶν, ὁποῦ ἀξιοῦται ὅστις φοβᾶται τὸν Θεὸν, καὶ ὑποτάσσεται εἰς ὅλα του τὰ προστάγματα.

Τὸ Κείμενον.

1. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον. Ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Καλότυχος, καὶ ὄντως Μακάριος ὅστις εὐλαβεῖται, καὶ φοβᾶται τὸν Θεὸν εἰς τὴν ζωὴν ταύτην. Ὄχι νὰ τὸν φοβᾶται ὡς δοῦλος, ἀλλὰ ὡς Υἱὸς νὰ τοῦ ὑποτάσσεται χαιρόμενος, καὶ τῇ εὐλαβείᾳ κοσμούμενος, καὶ ἔχων πᾶσαν αὐτοῦ τὴν βουλὴν εἰς τὴν τῶν θείων λογίων ἐκπλήρωσιν.

2. Δυνατὸν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ. Γενεὰ εὐθέων εὐλογηθήσεται.

2. Ἐπειδὴ τότε ἐποθοῦσαν πολλὰ τὴν τεκνογονίαν, διατοῦτο λέγει, ὅτι τοῦ τοιούτου τὰ σαρκικὰ παιδία πολλάκις, τὰ δὲ Πνευματικὰ πάντοτε, καὶ οἱ μιμηταὶ τῶν ἔργων του θέλουν εἶσθαι εἰς τὴν γῆν δυνατοὶ, καὶ ἀκαταγώνιστοι, καὶ ἀπὸ τὸν Θεὸν εὐλογημένοι, καὶ ἀγαπώμενοι.

3. Δόξα, καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

3. Δόξα, καὶ πλοῦτος νὰ εἶναι ἡ πρόσκαιρος εἰς τὸν ἔξωθεν οἶκον, ἢ ἔσωθεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ψυχῆς του. Καὶ ἡ δικαιοσύνη του νὰ εἶναι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐπαινουμένη πάντοτε, καὶ ἀπὸ τὸν Θεὸν βραβευομένη μὲ πληρωμὴν, καὶ ἀνταπόδοσιν αἰώνιον.

4. Ἐξανέτειλεν ἐν σκότει φῶς τοῖς εὐθέσιν. Ἐλεήμων, καὶ οἰκτίρμων, καὶ δίκαιος.

4. Σκότος ποτὲ μὲν δηλοῖ ἀγνωσίαν, ποτὲ δὲ συμφοράς. Συγχωρεῖ γοῦν ὁ Θεὸς νὰ ἔρχωνται αἱ θλίψεις εἰς τοὺς δικαίους, νὰ τοὺς γυμνάζῃ πρὸς τοὺς Πνευματικοὺς ἀγῶνας ὡς δίκαιος κριτὴς, διὰ νὰ τοὺς δώσῃ λαμπρότε-

ρον στέφανον. Ἀμὴ πάλιν ὡς ἐλεήμων, καὶ Φιλάνθρωπος, μετὰ τὴν θλίψιν ἀνατέλλει τὸ φῶς, χρηστότατι χρώμενος.

5. Ὁ Σύμμαχος. Ἀγαθὸς ἀνὴρ χαριστικὸς, καὶ κιχρῶν, οἰκονομῶν τὰ πράγματα αὐτοῦ μετὰ κρίσεως. ἤγουν ὅστις (τὸν οἰκεῖον Δεσπότην μιμούμενος) θεραπεύει τοὺς ὁμοδούλους, καὶ δανείζει χαρίζων τὰ χρειαζόμενα μὲ διάκρισιν, ὁ τοιοῦτος ἔχει τὴν γνώμην βεβαίαν, ὅτι εἰς κανένα καιρὸν δυσκολίας, δὲν θέλει μετατραπῇ ὁλότελα.

6. Ἀλλὰ νὰ εἶναι ἀοίδιμος πάντοτε, νὰ μὴ φοβᾶται φοβέρας, καὶ ἀπειλὰς, ἔχωντας εἰς τὸν Θεὸν τὴν πίστιν στεῤῥὰν, καὶ ἐλπίδα βεβαίαν. Ἀλλὰ νὰ καταφρονᾷ πάσας τὰς μηχανὰς τῶν ἐχθρῶν του, ἕως οὗ νὰ τοὺς ἰδῇ, Θεοῦ βοηθοῦντος, νικημένους ἀπὸ λόγου του, ἢ εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, ἢ εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα, πεμπομένους εἰς κόλασιν αἰώνιον.

7. Ὅστις εἶναι μὲ τὸν ἔνθεον φόβον κοσμούμενος, οὐχ ἁπλῶς δίδει τὴν ἐλεημοσύνην εἰς πένητας, ἀλλὰ μὲ πολλὴν φιλοτιμίαν σκορπίζει τὸν πλοῦτον ἀχόρταγα, τοὺς γεωργοὺς μιμούμενος ὅταν σπέρνουσιν. ἐπειδὴ ἐκδέχεται καὶ αὐτὸς τῆς δικαιοσύνης τὸ κέρδος, καὶ ἐσοδίαν πολυπλάσιον.

8. Κέρας καλεῖ τὴν δύναμιν, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ζώων. Λέγει οὖν, ὅτι ὁ ἐνάρετος θέλει εἶσαι εἰς ὅλους δυνατὸς, καὶ περίβλεπτος.

9. Οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ, καὶ κάκιστοι βλέποντες τῶν Δικαίων τὴν περιφάνειαν, νὰ θυμώνουνται, ἀπὸ τὸν φθόνον τηκόμενοι. καὶ νὰ τρύζουν τοὺς ὀδόντας κατ᾽ αὐτῶν, γυρεύοντες μηχανὰς νὰ τοὺς φονεύσουν. Ἀλλὰ εἰς μάτην ταράσσονται· ἐπειδὴ ἡ ἐπιθυμία τους ἀπολεῖται, καὶ τὰ βουλεύματά τους διασκορπίζονται.

5. Χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτείρων, καὶ κιχρῶν· οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει. Ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσεται.

6. Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσαι δίκαιος. ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς οὐ φοβηθήσεται. Ἑτοίμη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ Κύριον. Ἐστήρικται ἡ καρδία αὐτοῦ, οὐ μὴ φοβηθῇ, ἕως οὗ ἐπίδῃ ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.

7. Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν. ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

8. Τὸ κέρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ.

9. Ἁμαρτωλὸς ὄψεται, καὶ ὀργισθήσεται. τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ βρύξει, καὶ τακήσεται. Ἐπιθυμία ἁμαρτωλοῦ ἀπολεῖται.

Δόξα.

Ἀλληλούϊα. Ψαλμός. ΡΙΒʹ.

Ἕτερος ὕμνος, ϗ οὗτος εἰς ὠφέλειαν συγγεγραμμένος. Εἰς τὸν ὁποῖον παρακινᾷ πάντα ἄνθρωπον, νὰ ὑμνολογᾷ, καὶ νὰ εὐχαριστᾷ τὸν Θεὸν, διὰ τὴν δύναμιν, ϗ εὐσπλαγχνίαν αὐτοῦ, ϗ πρόνοιαν ἄπειρον, ὁποῦ ἔδειξε πολλάκις, καὶ ὕψωσε ταπεινοὺς, καὶ πρόσφυγας, μὲ τρόπον θαυμάσιον. Καὶ τὸν μὲν Ἰωσὴφ ἐποίησε Βασιλέα εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον. Τὸν δὲ Μωϋσῆν, ϗ Δαβὶδ Κριτὰς, ϗ Ἀρχηγοὺς παντὸς τοῦ Λαοῦ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἄλλους πολλοὺς, καθὼς εἰς τὴν Παλαιὰν, καὶ Νέαν Γραφὴν σαφέστερον φαίνεται· καὶ ὕψωσε πολλοὺς διὰ τὴν ἀρετήν τως, ϗ μετριότητα.

Τὸ Κείμενον.

1. Αἰνεῖτε παῖδες Κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου.

2. Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν, ϗ ἕως τοῦ αἰῶνος.

3. Ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, αἰνετὸν τὸ ὄνομα Κυρίου.

4. Ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὁ Κύριος. Ἐπὶ τοὺς Οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ.

5. Τίς ὡς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν; ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν, καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν, ἐν τῷ Οὐρανῷ, ϗ ἐν τῇ γῇ.

6. Ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχὸν, ϗ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν πένητα. Τοῦ καθίσαι αὐτὸν μετὰ ἀρχόντων, μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ.

7. Ὁ κατοικίζων στεῖραν ἐν οἴκῳ, μητέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφραινομένην.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Παῖδας ἐδῶ δὲν λέγει τοὺς Νέους τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ τοὺς δούλους, ἤγουν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους προσκαλεῖ ὡς ποιήματα· νὰ ὑμνοῦμεν τὸν Ποιητὴν, ϗ εὐεργέτην μας.

2. Ὅτι οὕτως εἶναι τὸ πρέπον νὰ τὸν δοξάζωμεν, κἂν ἀγνοῶμεν τὴν φύσιν αὐτοῦ· ἐπειδὴ ἔχει τὴν εὐφημίαν ἄναρχον.

3. Τὴν Θεογνωσίαν προφητεύει ἐδῶ, ὁποῦ ἔγινεν εἰς ὅλον τὸν Κόσμον μετὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ σωτήριον ἐνανθρώπησιν.

4. Καὶ ἔμαθον ὅλα τὰ Ἔθνη, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὕψιστος, ϗ Θεὸς τῶν ἁπάντων, δημιουργὸς, καὶ ὑπὸ τῶν Οὐρανίων Ἀγγέλων ὑμνούμενος.

5. Μετὰ ταῦτα τὸ ἀσύγκριτον ἐδήλωσε τῆς τοῦ Θεοῦ φύσεως, καὶ δυνάμεως. Ὅτι εἰς τοὺς Οὐρανοὺς ἐνδιαιτώμενος, ἐπιβλέπει τὰ σύμπαντα, καὶ δὲν ἀφήνει ἀνεπιμέλητον τίποτας.

6. Ἀλλὰ ἐγείρει πολλάκις τινὰς ἀπὸ ταπεινὴν, ϗ εὐτελῆ διαγωγὴν μὲ δικαίαν κρίσιν, ϗ πρόνοιαν, ϗ τοὺς ὑψώνει θαυμασιώτατα, ϗ τοὺς καθίζει ἐδῶ εἰς τὴν γῆν μὲ Ἡγεμόνας, ϗ κάμνει τους Ἄρχοντας· καὶ εἰς τὸν Οὐρανὸν πάλιν τοὺς ἀνυψοῖ μὲ δόξαν ἀνέκφραστον, ϗ τοὺς συναριθμεῖ μὲ τοὺς δούλους του.

7. Πολλάκις δὲ καὶ τὰς στείρας γυναῖκας, ὁποῦ δὲν κάμνουν τεκνογονίαν, ϗ ὀνειδίζονται, εὐλογᾷ, ϗ γεννοῦσι τόσα παιδία, ὁποῦ

μένουν ὕστερα εἰς πολλὴν ἀγαλλίασιν. Τοῦτο ἔγινε μὲν εἰς τὴν Σάῤῥαν, καὶ Ἄνναν. Κυρίως δὲ καὶ Καθολικὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας· τὴν ὁποίαν εὐλόγησεν ὁ Κύριος, καὶ ἀπὸ στεῖραν τὴν ἔκαμεν ἐπὶ τέκνοις ἀναριθμήτοις εὐφραινομένην, καὶ θάλλουσαν.

Ἀλληλούϊα. Ψαλμός. ΡΙΓ΄.

ΚΑὶ οὗτος ὕμνος, καὶ ἐνθύμησις τῶν θείων εὐεργεσιῶν, ὁποῦ ἔγιναν εἰς τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὴν Ἔξοδον. Τὰ ὁποῖα θαυμάσια καὶ εὐεργεσίαι ἦσαν τύπος τῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ὑπερφυοῦς ἐνανθρωπήσεως. Καὶ προεικόνιζαν τὰς εὐεργεσίας, καὶ χάριτας, ὁποῦ μᾶς ἠξίωσεν ὁ Πανάγαθος. Λοιπὸν ὁ Προφήτης τὰ ἔγραψε διὰ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ διὰ λόγου μας. Ἵνα βλέποντες τόσην ἀγαθωσύνην τοῦ Θεοῦ, καὶ χρηστότητα, δοξάζωμεν εὐχαρίστως τὸν εὐεργέτην, καὶ Σωτῆρά μας. Τοῦτο δὲ χρειάζεται οὐ μόνον διὰ τὸν Ψαλμὸν τοῦτον, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους ὅλους, ὁποῦ ἔγραψαν οἱ Προφῆται, πεφωτισμένοι ἐκ Θείου Πνεύματος, διὰ νὰ τοὺς ἀναγνώθουν οἱ μεταγενέστεροι, νὰ παρακινοῦνται πρὸς θεῖον ἔρωτα. Ὅσον οὖν περισσοτέρας δωρεὰς, καὶ χάριτας μᾶς ἐχάρισε, τόσον εἴμεσθεν μᾶλλον χρεῶσται, καὶ ὀφείλεται ὑπὲρ τοὺς Ἰουδαίους, νὰ τὸν ὑμνοῦμεν ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ, εὐχαριστοῦντες αὐτῷ διηνεκῶς, καὶ ἀκαταπαύστα. Ὅτι αὐτοὺς μὲν ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὴν σωματικὴν δουλείαν τοῦ αἰσθητοῦ Φαραὼ, ἡμᾶς δὲ ἀπὸ τὴν τῆς ψυχῆς δεινοτέραν αἰχμαλωσίαν τοῦ πονηροῦ δαίμονος. ὄχι μὲ λόγον μόνον, καὶ πρόσταγμα, ἀλλὰ μὲ τὸν ἐπώδυνον θάνατον αὐτοῦ τοῦ Ἀθανάτου, τῆς τοῦ θανάτου τυραννίδος ἡμᾶς ἐλύτρωσε, καὶ τῆς ἀθανασίας ἠξίωσε. Λοιπὸν μὴ φανοῦμεν πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀχάριστοι, ἀλλὰ ἂς τοξεύσωμεν τὴν καρδίαν πρὸς τὸν πόθον αὐτοῦ τὸν σωτήριον. Ἵνα καὶ τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως λυτρωθῶμεν, καὶ τῆς αἰωνίου Βασιλείας αὐτοῦ ἐπιτύχωμεν. ὁποῦ ἐστὶν ἡ ἀνέκφραστος ἡδονὴ, καὶ ἄῤῥητος εὐφροσύνη, καὶ ἀγαλλίασις.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΟΤαν εὔγαλεν ὁ Θεὸς τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, καὶ τὸν ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν Λαὸν ἐκεῖνον τὸν βάρβαρον, ἔδειξεν εἰς ὅλους μὲ τόσα θαυμάσια, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι εἶναι Λαὸς ἐκλεκτὸς, καὶ ἠγαπημένος. πρὸς τὸν ὁποῖον ἔδειξε τόσην κηδεμονίαν, καὶ πρόνοιαν. Τὸ δὲ ἁγίασμα θέλει νὰ εἰπῇ, ὅτι εἰς τὴν Ἰουδαίαν Ναὸν ᾠκοδόμησαν.

2. Διὰ νὰ δείξῃ τοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν,

Τὸ Κείμενον.

1. ΕΝ Ἐξόδῳ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οἴκου Ἰακὼβ ἐκ λαοῦ βαρβάρου. ἐγενήθη Ἰουδαία ἁγίασμα αὐτοῦ, Ἰσραὴλ ἐξουσία αὐτοῦ.

2. Ἡ θάλασσα εἶδε,

καὶ ἔφυγεν. ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω. Τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν ὡσεὶ κριοί, καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων.

3. Τί σοί ἐστι θάλασσα, ὅτι ἔφυγες; καὶ σὺ Ἰορδάνη, ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω; Τὰ ὄρη ὅτι ἐσκιρτήσατε ὡσεὶ κριοί; καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων;

4. Ἀπὸ προσώπου Κυρίου ἐσαλεύθη ἡ γῆ, ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ. Τοῦ στρέψαντος τὴν πέτραν εἰς λίμνας ὑδάτων, καὶ τὴν ἀκρότομον εἰς πηγὰς ὑδάτων.

5. Μὴ ἡμῖν Κύριε, μὴ ἡμῖν. ἀλλ' ἢ τῷ ὀνόματί σου δὸς δόξαν, ἐπὶ τῷ ἐλέει σου, καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου. Μήποτε εἴπωσι τὰ ἔθνη, ποῦ ἐστιν ὁ Θεὸς αὐτῶν;

6. Ὁ δὲ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ Οὐρανῷ, καὶ ἐν τῇ γῇ, πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐποίησε.

7. Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον, καὶ χρυσίον,

προσωποποιεῖ ὡς ἔμψυχα τὰ ἄψυχα, λέγοντας. Ὅταν ἐπροπορεύετο ὁ Θεὸς καθοδηγῶν τὸν Λαὸν αὐτοῦ, φαίνεται πῶς τὸν ἐγνώρισεν ἡ ἀναίσθητος θάλασσα, ὅταν τὴν ἐπρόσταξε, καὶ ἐσύρθη ὄπισθεν ὥσπερ νὰ ἔφευγεν. Ὁμοίως καὶ ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, ἕως οὗ ἐπέρασαν ἅπαντες. Οἱ δὲ βουνοὶ καὶ τὰ ὄρη σοῦ ἐφαίνετο πῶς ἐχορεύασιν.

3. Ὢ θαυμασίου τερατουργήματος. Ὢ ἀγρία θάλασσα κατὰ τὴν φύσιν σου, καὶ αὐτήμερος, τί ἔπαθες τότε; Τί σου ἐσυνέβη, καὶ μετετόπησες; καὶ σὺ Ἰορδάνη ποταμὲ, διατί ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω. τί ἐφοβήθηκες; καὶ ἐσεῖς βουνὰ, διατί ὡς πρόβατα ἐπηδήσατε;

4. Ταῦτα εἶπεν ὁ Προφήτης πρὸς τὰ ἀναίσθητα κτίσματα. Ἔπειτα ἐπειδὴ ἐκεῖνα ἦσαν ἄλογα, καὶ ἄψυχα, ἀποδίδει πάλιν αὐτὸς τὴν πρέπουσαν ἀπόκρισιν, λέγοντας. Μὴ ὑποφέρουσα ἡ γῆ νὰ βλέπῃ τὸν ἐπιφανέντα Δεσπότην, ἐτρόμαξεν. Ἡ θάλασσα εἰς δύο ἐσχίσθη, καὶ τὰ βουνὰ ἐταράχθησαν αἰσθόμενα τὸν Παντοδύναμον Θεὸν ἐκεῖνον, ὁποῦ ἐπρόσταξε τὴν σκληρὰν, καὶ ἄνυδρον πέτραν, καὶ ἀνέβλυσε πηγὰς ὑδάτων, διὰ νὰ ποτίσῃ τοὺς Πατέρας μας εἰς τὴν ἔρημον.

5. Ταῦτα τοῖς Ἰουδαίοις ἁρμόδια. Μὴ κοιτάξῃς εἰς ἡμᾶς Δέσποτα· ἤγουν μή μας ἐγκαταλείψῃς διὰ τὰς ἁμαρτίας μας. ἀλλὰ ὡς ἐλεήμων καὶ δίκαιος, κάμε καὶ τώρα εἰς ἡμᾶς εἰς δόξαν σου θαυμάσια. Λύτρωσαί μας ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, οἵτινες ἀγνοοῦντες τῆς τιμωρίας τὸ δίκαιον, νομίζουσι τὴν ἡμετέραν αἰχμαλωσίαν ἐδικήν σου ἀσθένειαν, πῶς δὲν δύνεσαι νὰ μᾶς βοηθήσῃς.

6. Ἀλλ' αὐτοὶ μὲν ἂς λέγουσι, ποῦ εἶναι ὁ Θεός τως; Ἡμεῖς δὲ γινώσκομεν, ὅτι ἐσὺ εἶσαι ὁ Ποιητὴς τῶν ἁπάντων, ἔχων τὸν Οὐρανὸν οἰκητήριον. καὶ ἔχεις κατὰ τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύναμιν, καὶ κατασκευάζεις ὅσα καὶ βούλεσαι.

7. Τώρα εἰσάγει κατὰ παράθεσιν τῶν εἰδώλων τὸν δόλον καὶ ἔλεγχον, λέγωντας. Ὅτι

ὡς

ὡς ἔργα τῶν ἀνθρώπων, δὲν ἔχουσι τινὰ αἴσθησιν ἐνέργειαν, ἢ ἀξίαν. μόνον διὰ τὴν ὕλην τοῦ χρυσίου τὰ τιμοῦσιν οἱ ἄνθρωποι· καὶ δὲν εἶναι αὐτὰ ὁποῦ λαλοῦσι καὶ ἀποκρίνονται, ἀλλὰ οἱ δαίμονες μὲ ψευδομαντείαις πλανοῦσι τοὺς ἄφρονας· ἀμὴ αὐτὰ ὡς ἀναίσθητα δὲν ἔχουν τινὰ ψυχικὴν, ἢ σωματικὴν ἐνέργειαν, μόνον εἶναι ὕλη νεκρὰ καὶ ἀκίνητος.

8. Δίκαιον εἶναι, ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐτιμήθησαν μὲ τὸ λογικὸν, ἔπειτα ἐκατήντησαν εἰς τόσην ἀλογίαν, νὰ λάβουν τὴν ἀναισθησίαν τῶν εἰδώλων αὐτῶν, ὁποῦ προσκυνοῦν οἱ ἀνόητοι.

9. Ἡμεῖς δὲ τὸ Ἰουδαϊκὸν γένος, ἔχοντες εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν τὴν ἐλπίδα μας, τὸν εὑρίσκομεν εἰς πᾶσαν ἀνάγκην ὑπερασπιστὴν καὶ βοηθὸν πάντοτε.

10. Διαχωρίζει τὴν Ἱερατικὴν Ἀξίαν. Ἐπειδὴ οἱ ἐνάρετοι Ἱερεῖς ἔχουσι πολλὴν παρρησίαν πρὸς Κύριον.

11. Ἐδῶ πάλιν διδάσκει, ὅτι ἂν δὲν εἶναι καὶ Ἰσραηλίτης, οὔτε ἀπὸ Ἱερατικὴν φυλὴν, μόνον νὰ εἶναι θεόφοβος εὔχας ἄνθρωπος, τῆς ἴσης προμηθείας ἀξιώνεται, καὶ ἔχει βοηθόν του εἰς τὴν ἀνάγκην τὸν Κύριον πάντοτε.

12. Ἔπειτα κατὰ τὴν αὐτὴν διαίρεσιν ἔδειξε τὴν εὐλογίαν καρπὸν τῆς ἐλπίδος. Ὅτι ὅλους νέους καὶ γέροντας, πλουσίους καὶ πένητας, δούλους καὶ ἐλευθέρους, ὁποῦ εὐλαβοῦνται καὶ σέβονται τὸν Θεὸν, τοὺς εὐεργετᾷ ἴσια, ὡς δίκαιος Κριτὴς καὶ ἀπροσωπόληπτος, καὶ τοὺς εὐλογᾷ, καὶ διαφυλάττει, καὶ σκέπει τους.

13. Ἐδῶ ὁ Προφητικὸς λόγος ἐπεύχεται τοὺς ἐναρέτους, ὁποῦ ἐλπίζουσιν εἰς τὸν Κύριον, νὰ

ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. Στόμα ἔχουσι, καὶ οὐ λαλήσουσιν. Ὀφθαλμοὺς ἔχουσι, καὶ οὐκ ὄψονται. Ὦτα ἔχουσι, καὶ οὐκ ἀκούσονται. Ῥῖνας ἔχουσι, καὶ οὐκ ὀσφρανθήσονται. Χεῖρας ἔχουσι, καὶ οὐ ψηλαφήσουσι. Πόδας ἔχουσι, καὶ οὐ περιπατήσουσιν. Οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν.

8. Ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ, καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς.

9. Οἶκος Ἰσραὴλ ἤλπισεν ἐπὶ Κύριον, βοηθὸς, καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.

10. Οἶκος Ἀαρὼν ἤλπισεν ἐπὶ Κύριον, βοηθὸς, καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.

11. Οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον, ἤλπισαν ἐπὶ Κύριον, βοηθὸς, καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.

12. Κύριος μνησθεὶς ἡμῶν, εὐλόγησεν ἡμᾶς. Εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἀαρών. Εὐλόγησε τοὺς φοβουμένους τὸν Κύριον, τοὺς μικροὺς μετὰ τῶν μεγάλων.

13. Προσθείη Κύριος ἐφ' ὑμᾶς, ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ

τοὺς υἱοὺς ὑμῶν. Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ Κυρίῳ τῷ ποιήσαντι τὸν Οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν.

τοὺς αὐξαίνη τὸ πλῆθος του γένους, καὶ τὴν τῆς ψυχῆς εὐπρέπειαν· καὶ νὰ τοὺς εὐλογᾷ ὡς τοῦ Νόμου ἐπιμελεῖς φύλακας.

14. Ὁ Οὐρανὸς τοῦ Οὐρανοῦ τῷ Κυρίῳ, τὴν δὲ γῆν ἔδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.

14. Εἰς τὸν ἀνώτερον Οὐρανὸν λέγει πῶς κατοικᾷ ὁ Θεὸς, ὄχι πῶς εἶναι μόνον ἐκεῖ, καὶ ἀλλοῦ δὲν εἶναι, (Ἀπερίγραπτος γὰρ, καὶ πανταχοῦ παρὼν εὑρίσκεται) ἀλλ' ὅτι εἰς τοὺς Ἁγίους Ἀγγέλους ἐπαναπαύεται, τὴν δὲ γῆν ἔδωκεν ἡμῖν εἰς κατοίκησιν. Λοιπὸν οὐ μόνον τῶν Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ πάντων ἀνθρώπων ἔχει ὁ Θεὸς τὴν προμήθειαν.

15. Οὐχ οἱ νεκροὶ αἰνέσουσί σε Κύριε, οὐ δὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς ᾅδου.

15. Ἀλλ' ὦ ποθεινότατε Κύριε, ἐσὺ εἶσαι δεδοξασμένος, καὶ πολυύμνητος ἀπὸ ὅλα σου τὰ ποιήματα· καὶ δὲν ἔχεις χρείαν νὰ σὲ αἰνοῦσιν οἱ νεκροὶ προσκυνηταὶ τῶν εἰδώλων· οἵτινες εἰσὶ τῶν νεκρῶν ἀναισθητότεροι, καὶ καταβαίνουσιν οἱ δείλαιοι εἰς τὴν τοῦ ᾅδου ἀπώλειαν.

16. Ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ζῶντες εὐλογήσομεν τὸν Κύριον, ἀπὸ τοῦ νῦν, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

16. Φθάνει, καὶ ἡμεῖς οἱ ἐν σοὶ ζῶντες, δὲν θέλομεν παύσει ὑμνολογοῦντές σε, καὶ δοξάζοντες διηνεκῶς τε, καὶ ἀκατάπαυστα, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς αἰῶνα τὸν ἀπελεύτητον.

Ἀλληλούϊα. Ψαλμός. ΡΙΔ'.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς προλέγει τὰς θλίψεις, καὶ βασάνους, ὁποῦ εἴχασιν οἱ Ἰουδαῖοι τὸν καιρὸν τοῦ Ἐπιφανοῦς Ἀντιόχου. Ἀπὸ τὰς ὁποίας δέονται νὰ τοὺς λυτρώσῃ ὁ Κύριος.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἠγάπησα, ὅτι εἰσακούσεται Κύριος τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου. Ὅτι ἔκλινε τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοὶ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι.

2. Περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου, κίνδυνοι ᾅδου

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ταῦτα διδάσκει νὰ λέγουν οἱ ὀδυνώμενοι Ἰουδαῖοι, καὶ πᾶς ἄλλος βασανιζόμενος, ἤγουν, πολὺν πόθον καὶ ἀγάπην ἔχω εἰς τὰ θεῖα. Ὅτι θεραπεύων τὸν Κύριον, ἀξιοῦμαι παρ' αὐτοῦ βοηθείας. Ὅθεν οὐ παύσομαι ἀνυμνεῖν αὐτὸν πάντοτε, τὴν συμμαχίαν ἐπικαλούμενος.

2. Καθολικὰ ὠδῖνες λέγουνται οἱ μεγάλοι πόνοι, ὁποῦ ἔχει ἡ γυναῖκα ὅταν γεννᾷ. καὶ δι-

δηλοῖ τὰς μεγάλας συμφορὰς λέγωντας. Πόνοι θανάσιμοι μὲ ἐκύκλωσαν, καὶ πολλαὶ θλίψεις, καὶ βάσανοι μὲ ἀυρήκασιν. Ὅθεν ἐγὼ μὴ ἔχων τινὰ ἀνάπαυσιν, ἔδραμον μετὰ δακρύων πρὸς Κύριον· καὶ ἐπικαλούμενος αὐτοῦ τὸ σωτήριον ὄνομα, ταῦτα ἔλεγον.

3. Κύριε λύτρωσαι τὴν ψυχήν μου· Ὁ δὲ ὡς ἐλεήμων ὅπου εἶναι, καὶ δίκαιος, ἔχει συνήθειαν ἐκ φύσεως, νὰ συμπονῇ, καὶ νὰ ἐλεῇ τοὺς ἐν ἀνάγκαις, καὶ θλίψεσι.

4. Καὶ τοιαύτην κηδεμονίαν ἔχει εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅπου ἕως καὶ τὰ μικρὰ νήπια διαφυλάττει, καὶ σκέπει τα. Ὅθεν βλέπων με, πῶς ἐταπεινώθηκα, μὲ ἐλυπήθη, καὶ ἔσωσεν ἀπὸ τὴν πολλήν μου θλίψιν, καὶ βάσανον.

5. Τώρα παραθαῤῥύνουσιν ἑαυτοὺς εἰς ἀνδρείαν, καὶ παρηγοροῦσιν. Ὅτι ἐὰν καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον δέξωνται διὰ τὴν εὐσέβειαν, δὲν πρέπει νὰ λυποῦνται, ὅτι εἰς ἄλυπον βίον παγαίνουσιν· καὶ τοὺς κάμνει εὐεργεσίαν ὁ Κύριος μὲ τὰς προσκαίρους θλίψεις αὐτάς. Ἐπειδὴ δι' αὐτῶν εὑρίσκουν ἀνάπαυσιν αἰώνιον, μεταβαίνοντες ἀπὸ τὰ δάκρυα εἰς ἀγαλλίασιν, καὶ ἀπὸ τὸν θάνατον εἰς ζωὴν πανευφρόσυνον.

εὑροσάν με. Θλίψιν, καὶ ὀδύνην εὗρον, καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου ἐπεκαλεσάμην.

3. Ὦ Κύριε ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου. Ἐλεήμων ὁ Κύριος καὶ δίκαιος, καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐλεεῖ.

4. Φυλάσσων τὰ νήπια ὁ Κύριος. Ἐταπεινώθην, καὶ ἔσωσέ με.

5. Ἐπίστρεψον ψυχή μου εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, ὅτι Κύριος εὐηργέτησέ σε. Ὅτι ἐξείλετο τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου, τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων, καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος. Εὐαρεστήσω ἐνώπιον Κυρίου ἐν χώρᾳ ζώντων. Δόξα.

Ἀλληλούια. Ψαλμὸς. ΡΙΕ΄.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς ἔχει τὴν ὁμοίαν τοῦ προειρημένου ὑπόθεσιν. Ὅτι ἐκεῖνοι ὅπου ἀνέφεραν ἐκεῖ εἰς τὸ τέλος διὰ τὴν χώραν τῶν ζώντων, ἀρχίζουν ἐδῶ τὴν αὐτὴν εὔνοιαν. Ἁρμόζει δὲ ὁ Ψαλμὸς καθ' ἑνὸς, ὅταν ἔχῃ θλίψιν μεγάλην. Ἀμὴ ἐξαιρετώτερα εἶναι ἁρμοδιώτερος εἰς τοὺς Ἁγίους Μάρτυρας, ὅπου ἔλαβον ὑπὲρ Χριστοῦ εἰς τὴν ἄθλησιν θλίψεις καὶ διάφορα κολαστήρια.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Τὴν χώραν ἐκείνην τῶν ζώντων δὲν εἶδα μὲ τοὺς σωματικοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀλλὰ ἡ πίστις μὲ ἐβεβαίωσεν. Ὅθεν αὐτὴν ὡμολόγησα μὲ τὸ στόμα, καὶ οὕτως ἐταπεινώθηκα βασανισθεὶς μὲ διάφορα παιδευτήρια.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα. Ἐγὼ δὲ ἐταπεινώθην σφόδρα.

2. Ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου, πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης.

2. Ὁ μὲν Ἀκύλας. Ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ θαμβεῖσθαί με. Πᾶς ἄνθρωπος διάψευσμα. Ἄλλος εἶπε, διαψεύδεται. καὶ ἄλλος, Ἐκλείπει. Λοιπὸν τὴν ἡμερείαν λέγει ψεῦδος, ἐπειδὴ δὲν ἔχει τὶ μόνιμον. Λέγει οὖν. Ὅτι βλέποντας τὴν ἀθρόαν μεταβολὴν τῶν προσκαίρων πραγμάτων, εἶπα ἀδημονῶν. Ὅτι δὲν εἶναι κανένα σταθερὸν, καὶ βέβαιον. Ἀλλὰ διαψεύδεται, καὶ λανθάνεται ὅστις εἰς ταῦτα ἔχει τὸ θάῤῥος, καὶ τὴν ἐλπίδα του. Ὅθεν δὲν πρέπει νὰ δηλιῶμεν τὸν θάνατον.

3. Τί ἀνταποδώσω τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων, ὧν ἀνταπέδωκέ μοι.

3. Λοιπὸν μὴ δυνάμενος νὰ κάμω τοῦ Θεοῦ ἄλλην τινὰ ἀνταπόδοσιν διὰ τὰς πολλὰς εὐεργεσίας, ὅπου μου ἔκαμεν ὁ Πανάγαθος.

4. Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι, καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου ἐπικαλέσομαι.

4. Λαμβάνω σήμερον ἑκουσίως θάνατον σωτήριον, ἐπικαλούμενος αὐτοῦ τὸ σεβάσμιον ὄνομα.

5. Τὰς εὐχάς μου τῷ Κυρίῳ ἀποδώσω, ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

5. Καὶ οὕτως οὐ μόνον ἀποδίδω ὅσα ἔταξα, καὶ ἀποπληρῶ τὰς ὀφειλομένας θυσίας, ἀλλὰ καὶ μετὰ χαρᾶς ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ του τελειῶ τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπου εἶχα, νὰ λάβω τὸ σωτηριῶδες Μαρτύριον.

6. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ.

6. Ὅτι ἐὰν ἀποθάνωμεν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, μᾶς θέλει τιμήσει πολλὰ διὰ τοῦτο, καὶ νὰ μᾶς δώσῃ πληρωμὴν, καὶ δόξαν ἀνείκαστον.

7. Ὦ Κύριε ἐγὼ δοῦλος σὸς, ἐγὼ δοῦλος σὸς, καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου. Διέῤῥηξας τοὺς δεσμούς μου. Σοὶ θύσω θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἐν ὀνόματι Κυρίου ἐπικαλέσομαι.

7. Εἰ δὲ πάλιν καὶ νικήσωμεν τοὺς πολεμίους, ἂς ὑμνοῦμεν τὸν εὐεργέτην Θεὸν, εὐχαριστοῦντες αὐτὸν ὡς Δεσπότην, ὅπου ἔσχισε τὰ δεσμὰ, καὶ ἁλύσεις ἡμῶν, καὶ τῶν συμφορῶν ἠλευθέρωσε.

8. Τὰς εὐχάς μου τῷ Κυρίῳ ἀποδώσω ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ἐν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου, ἐν μέσῳ σου Ἱερουσαλήμ.

8. Ναὶ Ἀδελφοί μου. Μὴν ἀμελοῦμεν τὴν σωτήριον προσευχὴν, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην καθὼς ἐτάξαμεν, καὶ εἴμεσθεν χρεῶσται, ἂς ἀποδίδωμεν τοῦτο τὸ ψυχοσωτήριον χρέος τῷ εὐεργέτῃ Θεῷ, ἔμπροσθεν πάντων εἰς τὰς Ἱερὰς Ἐκκλησίας, καὶ ξέχωρα, καὶ εἰς κάθε τόπον ὅπου τύχωμεν, ὑμνοῦντες αὐτὸν τὸν ὑπερύμνητον, καὶ δοξάζοντες τὸν ὑπερένδοξον Βασιλέα, διὰ νὰ ἀπολαύσωμεν εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ τὴν Οὐράνιον τιμὴν, καὶ δόξαν αἰώνιον, ἡδονὴν ἀνέκφραστον, καὶ ἀγαλλίασιν πανευφρόσυνον.

Ἀλλη-

Ἀλληλούϊα. Ψαλμός. ΡΙϛ'.

Προβλέποντας ὁ Προφήτης ἐκ Πνεύματος Ἁγίου, τὴν ἐπιστροφὴν πάντων τῶν Ἐθνῶν, μᾶς προσκαλεῖ νὰ ὑμνήσωμεν τὸν εὐεργέτην, ὅσοι ἐτύχωμεν διὰ τῆς εὐσπλαγχνίας αὐτοῦ σωτηρίας, καὶ λυτρώσεως.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἐπειδὴ εἰς ὅλον τὸν Κόσμον διεσπάρησαν οἱ Ἀπόστολοι, διδάσκοντες πάντα τὰ Ἔθνη, πρεπόντως προσκαλεῖται ἅπαν γένος, καὶ Ἔθνος, καὶ Λαὸν, οἱ ἐν διαφόροις τόποις καὶ χώραις οἰκοῦντας καὶ πόλεσι, νὰ δοξάζουν, εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον.

2. Ὅτι τὴν πολλὴν εὐσπλαγχνίαν αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλεος ἐστερέωσε, καὶ ἐκράτυνεν εἰς ὅλους μας, τὴν ἡμῶν σωτηρίαν πραγματευσάμενος, καθὼς ἔταξεν εἰς τοὺς Προφήτας ὁ ἀψευδέστατος. Ἐπειδὴ ὁ λόγος του εἶναι ἀληθινὸς, καὶ διαμένει ἀεὶ, καὶ πάντοτε.

Τὸ Κείμενον.

1. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη, ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί.

2. Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Ἀλληλούϊα. Ψαλμός. ΡΙΖ'.

Ὕμνος καὶ οὗτος ὁ Ψαλμὸς πρὸς Θεὸν εὐχαριστήριος. Ὅτι ἀφ' οὗ ἐλυτρώθησαν οἱ Ἰουδαῖοι, ἐξωλοθρεύθησαν ὁλοτελῶς οἱ πολέμιοι, ὁποῦ ἐστράτευσαν κατ' αὐτῶν, καὶ μὲ πληγὴν θεήλατον ἠφανίσθησαν. Ὅθεν ἔγραψαν ταῦτα τὰ χαριστήρια τῷ Θεῷ. Ἁρμόζει δὲ εἰς ἡμᾶς περισσότερον (καθὼς παράνω ἐγράψαμεν) ὅσον μείζονα παρὰ Θεοῦ τὴν εὐεργεσίαν ἐλάβομεν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ὑμνήσατε τὸν ἀγαθὸν, καὶ ἀγαθῶν ἁπάντων χορηγόν. Ὅτι ἡ εὐσπλαγχνία του, καὶ τὸ ἔλεος εἶναι παντοτινὸν, καὶ αἰώνιον.

2. Ταῦτα ἂς λέγουν ὅλα τὰ Ἔθνη. Ἀμὴ ἐξαιρέτως οἱ Ἰσραηλῖται, ὁμολογοῦντες, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἐλεήμων, καὶ εὔσπλαγχνος πάντοτε.

3. Τὸ αὐτὸ ἂς βοῶσι τοῦ Ἀαρὼν οἱ ἀπόγο-

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

2. Εἰπάτω δὴ οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

3. Εἰπάτω δὴ οἶκος

Ἀαρὼν, ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

4. Εἰπάτωσαν δὴ πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον, ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

5. Ἐκ θλίψεως ἐπεκαλεσάμην τὸν Κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου εἰς πλατυσμόν.

6. Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος. Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς, κἀγὼ ἐπόψομαι τοὺς ἐχθρούς μου.

7. Ἀγαθὸν πεποιθέναι ἐπὶ Κύριον, ἢ πεποιθέναι ἐπ' ἄνθρωπον. Ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ Κύριον, ἢ ἐλπίζειν ἐπ' ἄρχουσι.

8. Πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς.

9. Κυκλώσαντες ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς.

10. Ἐκύκλωσάν με ὡσεὶ μέλισσαι κηρίον, καὶ ἐξεκαύθησαν ὡς πῦρ ἐν ἀκάνθαις, καὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς.

νοι, ὁποῦ ἔχουν τὴν Ἱερωσύνην· καὶ ἂς κηρύττουν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι Πανάγαθος, καὶ Πολυέλεος πάντοτε.

4. Καὶ ἁπλῶς ὅλοι κοινῶς οἱ πιστοὶ ὑμνήσατε τὴν Φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ. Ὅτι ἕνας Θεὸς εἶναι μόνον ἀληθὴς, καὶ Παντοδύναμος, ὁποῦ μᾶς κάμνει καθ' ἑκάστην τόσας εὐεργεσίας, ὁ πλουσιόδωρος, καὶ Πανάγαθος. καὶ εἰς πᾶσαν ἀνάγκην μᾶς δίδει χεῖρα βοηθείας, ὡς οἰκτίρμων, καὶ Πολυέλεος.

5. Ἐγὼ δὲ ὑπὲρ πάντας εἶμαι χρεώστης νὰ τὸν δοξολογῶ, καὶ νὰ τοῦ εὐχαριστῶ περισσότερον. Ἐπειδὴ εὑρισκόμενος εἰς μεγάλην θλίψιν, τὸν ἐπικαλέσθηκα, καὶ μοῦ ἐπήκουσε, στρέφωντάς μου τὴν λύπην εἰς ἀγαλλίασιν.

6. Λοιπὸν ἔχωντας τὸν Δεσπότην τοῦ Κόσμου ἐπίκουρον, δὲν φοβοῦμαι τὰς προσβολὰς, καὶ κακουργίας τῶν πολεμίων· ἀλλὰ μᾶλλον ἐλπίζω εἰς τὴν ἐκείνου βοήθειαν, νὰ ἰδῶ τάχιστα τὸν ὄλεθρον αὐτῶν, καὶ τελείαν ἀπώλειαν.

7. Ναὶ ἀληθέστατα, κάλλιον νὰ ἐλπίζῃ πᾶς τὶς εἰς τὸν Κύριον, παρὰ εἰς τὸν μεγαλίτερον ἄρχοντα. ὅτι ὁ ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Δεσπότης, δύναται νὰ κάμῃ ὅτι βούλεται. Οἱ δὲ ἄνθρωποι, ποτὲ μὲν δὲν δύνουνται, ποτὲ δὲ οὐ θέλουσι νὰ κάμουν τὸ ἀγαθόν.

8. Διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἐπροφήτευσε ταῦτα· Τὴν ὁποίαν ἐν διαφόροις καιροῖς ἐπερικύκλωσαν ὅλα τὰ Ἔθνη, καὶ πολλοὺς θορύβους, καὶ ταραχὰς ὑπὸ τῶν ἀπίστων ὑπέμεινε· ἀλλὰ τῇ τοῦ Θεοῦ δυνάμει, καὶ χάριτι, ἐνικήθησαν οἱ πολεμοῦντες αὐτὴν, καὶ ἔπεσον.

9. Μὲ πολλαῖς προσβολαῖς, καὶ διαφόρους διωγμοὺς μὲ ἐκύκλωσαν, ἀλλὰ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοὺς ἐνίκησα.

10. Καθὼς περικυκλώνουν ἡ μέλισσαις τὸ κηρίον, μὲ ἐκυρίευσαν. καὶ ἐθυμώθησαν ὡς τὴν φλόγα, ὅταν ἅψῃ εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἄλλα ξύλα ξηρὰ, καὶ ἐδοκίμασαν μὲ κάθε τρόπον, νὰ ἀφανίσουν τὴν πίστιν, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθησαν.

11. Πολλάκις με ἔσπρωξαν νὰ μὲ ῥίξουσι, καὶ ἐκινδύνευα νὰ πέσω, ἐὰν ὁ Κύριος δὲν μοῦ ἤθελε βοηθήσῃ. Τὸν ὁποῖον ἔχω νίκην, καὶ δύναμιν, καὶ πηγὴν ὑμνῳδίας, καὶ τῆς σωτηρίας μου αἴτιον.

12. Τοῦτο γροικᾶται καὶ διὰ τοὺς Ἰουδαίους. Ὅτι ἀφ' οὗ ἐλυτρώθησαν τῶν προτέρων θρήνων, ἠγάλλοντο εἰς τὰς οἰκίας, ἀνυμνοῦντες τὸν Κύριον.

13. Εἴπομεν πολλάκις ὅτι τὴν ἀγαθὴν ἐνέργειαν λέγει δεξιάν. Ὁμολογοῦσιν οὖν εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ, ὅτι ἐκεῖνος τοὺς ἔδωκε τὴν δύναμιν, καὶ ἐνίκησαν. Ταῦτα λέγει καὶ ἡ Ἐκκλησία μας. Τὴν ὁποίαν ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου ὕψωσε τοσοῦτον, καὶ λίαν ἐδόξασε.

14. Ἐπεὶ οὖν ἔγινα ἀθάνατος, μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν, δὲν θέλω παύσει νὰ διδάσκω καὶ τοὺς ἀγνοοῦντας τὰ θεῖα θαυμάσια.

15. Καθὼς ὁ φιλόστοργος Πατὴρ παιδεύει μὲ σπλάγχνος τὰ τέκνα του· οὕτω καὶ ὁ Θεὸς ἐσυγχώρησε νὰ μοῦ ἔλθουν τὰ λυπηρά, πρὸς ὀλίγην παίδευσιν. ἀμὴ πάλιν διέλυσε τὸ νέφος τῆς ἀθυμίας μου ὕστερον.

16. Πύλας δικαιοσύνης λέγει τὰς διαφόρους Ἰδέας τῆς ἀρετῆς. Μὲ ταῖς ὁποίαις πᾶς τις ἀξιοῦται τῆς θείας οἰκειώσεως. Λέγει οὖν ἐπειδὴ μοῦ ἐπήκουσας, καὶ σωτηρίαν μοῦ ἔδωκες, ἀξίωσόν με νὰ σὲ ὑμνῶ, διὰ τῆς τῶν ἀρετῶν τελειώσεως πάντοτε.

17. Λίθος ἀκρογωνιαῖος λέγεται ὁ Χριστός, καὶ κατ' ἀλήθειαν χρήσιμος. Τὸν ὁποῖον νομίζοντες ἄχρηστον, δὲν ἐχρειάσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ τὸν ἀπεδοκίμασαν διὰ τὴν ἀγνωσίαν, καὶ φθονοῦντως οἱ ἀγνώμονες. Ἀλλ' αὐτὸς συνέδεσεν εἰς ἕνα τοὺς Ἰουδαίους, καὶ Ἕλληνας, μὲ τρόπον θαυμασιώτατον.

18. Αὐτὴ δὲ ἡ μεγάλη πρᾶξις, καὶ ἐκλεκτὴ ἐργασία, εἶναι τῆς δεξιᾶς τοῦ Θεοῦ ἐνερ-

11. Ὠσθεὶς ἀνετράπην τοῦ πεσεῖν, καὶ ὁ Κύριος ἀντελάβετό μου. Ἰσχύς μου, καὶ ὕμνησίς μου ὁ Κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν.

12. Φωνὴ ἀγαλλιάσεως, καὶ σωτηρίας ἐν σκηναῖς δικαίων.

13. Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν. Δεξιὰ Κυρίου ὕψωσέ με. Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν.

14. Οὐκ ἀποθανοῦμαι, ἀλλὰ ζήσομαι, καὶ διηγήσομαι τὰ ἔργα Κυρίου.

15. Παιδεύων ἐπαίδευσέ με ὁ Κύριος, καὶ τῷ θανάτῳ οὐ παρέδωκέ με.

16. Ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης, εἰσελθὼν ἐν αὐταῖς ἐξομολογήσομαι τῷ Κυρίῳ. Αὕτη ἡ πύλη Κυρίου, δίκαιοι εἰσελεύσονται ἐν αὐτῇ. Ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου, καὶ ἐγένου μοι εἰς σωτηρίαν.

17. Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας.

18. Παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυ-

μα-

μαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.

19. Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος. Ἀγαλλιασώμεθα, καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.

20. Ὦ Κύριε σῶσον δή· ὦ Κύριε εὐόδωσον δή.

21. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Εὐλογήκαμεν ὑμᾶς ἐξ οἴκου Κυρίου. Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν.

22. Συστήσασθε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν, ἕως τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου.

23. Θεός μου εἶ σὺ, καὶ ἐξομολογήσομαί σοι. Θεός μου εἶ σὺ, καὶ ὑψώσω σε.

24. Ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου, καὶ ἐγένου μοι εἰς σωτηρίαν.

25. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Δόξα.

Κάθισμα Ις΄.

γεια. Ἡμεῖς δὲ τὴν ἄῤῥητον αὐτοῦ Φιλανθρωπίαν θαυμάζομεν, ὅτι ὁ ἀποδοκιμασθεὶς Χριστὸς, πᾶσαν τὴν Οἰκουμένην διέσωσεν.

19. Ἡμέραν ὑπὸ Θεοῦ πεποικιλμένην, καὶ ἔνδοξον, τὴν Ἁγίαν Κυριακὴν ἐκάλεσεν, ὅταν ὁ ἔντιμος λίθος μετὰ τὸ πάθος ἀνέστη, καὶ μᾶς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸ σκότος, καθοδηγήσας εἰς φῶς λαμπρότατον. Ἄς χαροῦμεν λοιπὸν οἱ πιστοὶ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς εὐφροσύνης καὶ σωτηρίου Ἀναστάσεως.

20. Ἀλλὰ Δέσποτα πολυέλεε, καθὼς μᾶς ἔσωσας ἀπὸ τὴν Ἀδαμιαίαν παράβασιν, ὅπως κατεύθυνον τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς, καὶ δυνάμωσαί μας νὰ ἀξιωθοῦμεν τῆς Βασιλείας σου.

21. Ταύτην τὴν φωνὴν ἔλεγον καὶ οἱ παῖδες τῶν Ἑβραίων πρὸς τὸν Χριστὸν, εἰς ἔλεγχον τῶν ἀπειθῶν Ἰουδαίων. ταῦτα λέγουσιν ὅσοι νικήσουν τοὺς ἐχθροὺς, πρὸς τοὺς φίλους των· Ἤγουν τοῦ λίθου τούτου τὴν εὐλογίαν σᾶς προσφέρομεν, ὁ ὁποῖος ἔγινεν οἶκος τοῦ ἐν αὐτῷ Θεοῦ Λόγου. Ἐκεῖνον δὲ, ὁποῦ εἶπε παραπάνω λίθον, τὸν αὐτὸν, Κύριον καὶ Θεὸν ἐκάλεσε.

22. Συναθροίσθητε γοῦν ἅπαντες, καὶ πανήγυριν μεγίστην ἐπιτελέσατε, τὴν σωτηρίαν σας ἑορτάζοντες. Τὸ δὲ, ἐν τοῖς πυκάζουσι, λέγει, Πεπυκνωμένοι, ἤγουν νὰ εἶστε τόσον πλῆθος εἰς τὸν Ναὸν, ὁποῦ νὰ φθάνουν ἕως τὰ ἄκρη τοῦ Ἁγίου Βήματος.

23. Τώρα στρέφει πρὸς τὸν Δεσπότην τὸν λόγον, λέγοντας. Ἐπειδὴ ἐσὺ εἶσαι Θεός μου, εἶμαι χρεώστης νὰ σὲ ὑμνῶ ὡς εὐεργέτην, καὶ Σωτῆρά μου πάντοτε.

24. Καὶ νὰ σοῦ εὐχαριστῶ, ὁποῦ μου ἐπήκουσες, καὶ ἔσωσες. Καὶ νὰ σὲ δοξάζω τὸ κατὰ δύναμιν.

25. Κινήσαντες τὴν δοξολογίαν, παρακινοῦν καὶ τοὺς ἄλλους νὰ ἑορτάσουν, καὶ λέγουσιν. Οὕτω κάμετε καὶ ἐσεῖς νὰ ἑορτάσετε ἄνθρωποι, τὸν εὐεργέτην δοξάζοντες, καὶ εὐχαριστᾶτε τὸν ἀγαθὸν Δεσπότην, ὁποῦ μᾶς χαρίζει ἀφθόνως πηγὰς ἐλέους, καὶ χρηστότητος, τόσον ὁποῦ δὲν ἔχει τέλος ἡ καλοσύνη του.

Ἀλληλεΐα. Ψαλμός. ΡΙΗ.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς καθὼς ὑπερβαίνει ὅλους τοὺς ἄλλους εἰς τὴν ποσότητα, οὕτω καὶ εἰς τὴν ποιότητα. Εἰς τὸ βάθος λέγω τῶν μυστηρίων, καὶ εἰς τὴν τῶν νοημάτων ἀκρίβειαν. Ὅλοι οἱ Ψαλμοὶ ὡς ἀστέρες φωτίζουσι τὸ νοητὸν τῆς Ἐκκλησίας στερέωμα. Οὗτος δὲ ὄντως ἄλλος ὡς λαμπρότατος Ἥλιος φωτίζει τὴν ὑφήλιον ἅπασαν. χαροποιεῖ καὶ λαμπρύνει τοὺς πιστοὺς μὲ τὴν γλυκύτητα τῆς ἠθικῆς, καὶ πανσόφου Διδασκαλίας του. Λοιπὸν ἡ γνώμη τοῦ Μακαρίου Προφήτου εἶναι εἰς τοῦτον τὸν ἄριστον Ψαλμὸν, νὰ ὁδηγήσῃ πᾶσαν ψυχὴν λογικὴν πρὸς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς, ἤγουν εἰς τὴν ὄντως μακαριότητα. Διʼ αὐτὸ καὶ οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἐπρόσταξαν, νὰ τὸν ἀναγινώσκομεν καθʼ ἡμέραν, ὡς ὠφελιμότερον πάντων, καὶ χρησιμότερον· διὰ νὰ προκόπτωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν ἀρετὴν, ὅσον δυνάμεθα, καὶ νὰ μὴν ἀμελοῦμεν τὴν σωτηρίαν μας. Ὅστις οὖν φυλάγει τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, κράζεται ἀπὸ τώρα Μακάριος. Ἤγουν μὲ τὴν ἐλπίδα, ὁποῦ ἔχει νὰ κληρονομήσῃ τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν. Καθὼς λέγομεν καὶ τινὰς παῖδας πλουσίους, ὁποῦ τοὺς ἀφῆκεν ὁ Πατὴρ αὐτῶν κληρονόμους, νὰ λάβουν ὅταν τρανέψουν ὅλον τὸ πρᾶγμά του. Ἠξεύρετε καὶ τοῦτο, ὅτι κατὰ τὴν Ἀλφάβητον τῶν Ἑβραίων, ἥτις ἔχει κβ'. γράμματα, εἶναι καὶ ὁ Ψαλμὸς διαμερισμένος εἰς τόσας στάσεις, ἢ ὀγδοάρια. Καὶ εὑρίσκονται σχεδὸν εἰς πᾶσαν μίαν στάσιν, τὰ δέκα ταῦτα συνώνυμα, διαφόρως ἐπιφερόμενα. Νόμος, Ἐντολαὶ, Μαρτύρια, Δικαιώματα, Ὁδοὶ, Τρίβοι, Θαυμάσια, Λόγοι, Λόγια, καὶ Κρίματα. Μὲ τὰ ὁποῖα διδάσκει καθένα τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, πῶς πρέπει νὰ κατορθώσῃ τὴν πρακτικὴν ἀρετὴν, δὲν ἀμελῶντας οὐδὲ τὴν τῶν δογμάτων ἀκρίβειαν. Ὥστε ὁποῦ ὁ Ψαλμὸς οὗτος εἶναι ἀρκετὸς καὶ διὰ τοὺς τελείους, καὶ τοὺς εἰσαγομένους καὶ ἀρχαρίους, καὶ δίδει πολλὴν τοῖς ἀνθρώποις ὠφέλειαν, λεγόμενός τε, καὶ μελετώμενος.

Ἡ Ἐξήγησις.

1\. Ὁδὸν καλεῖ τοῦτον τὸν βίον, ἤγουν τὴν πρόσκαιρον ζωὴν· καὶ μακαρίζει ἐκείνους ὁποῦ ὁδεύουσι τὴν Βασιλικὴν ὁδὸν ἀκλινῶς, ἥτις ἀνάγει τοὺς ὁδοιπόρους εἰς τὴν πατρίδα μας τὴν Οὐράνιον· καὶ φυλάγουν τὸν Νόμον Κυρίου ἀπαρασάλευτα.

2\. Μακάριοι ὄντως ὅσοι ποθοῦσι τὸν Θεὸν μὲ ὅλην τὴν ψυχὴν, καὶ καρδίαν τους, καὶ διὰ νὰ μὴ τὸν λυπήσουν, ἐρευνοῦν, καὶ γυρεύουσι τὰς Γραφὰς, νὰ φυλάγουν ὅλα του τὰ θελήματα.

3\. Οἱ δὲ ἐργάται τῆς ἀνομίας δὲν περπατοῦν-

Τὸ Κείμενον.

Ἄλεφ.

1\. Μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδῷ, οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ Κυρίου.

2\. Μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ. Ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν.

3\. Οὐ γὰρ οἱ ἐργαζόμενοι

μενοι τὴν ἀνομίαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν.

4. Σὺ ἐνετείλω τὰς ἐντολάς σου, τοῦ φυλάξασθαι σφόδρα.

5. Ὄφελον κατευθυνθείησαν αἱ ὁδοί μου, τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου.

6. Τότε οὐ μὴ αἰσχυνθῶ ἐν τῷ με ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου.

7. Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν εὐθύτητι καρδίας. Ἐν τῷ μεμαθηκέναι με τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.

8. Τὰ δικαιώματά σου φυλάξω. Μή με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα.

Μπέτ.

1. ἘΝ τίνι κατορθώσει νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; ἐν τῷ φυλάξασθαι τοὺς λόγους σου.

2. Ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξεζήτησά σε. Μὴ ἀπώσῃ με ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου.

3. Ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔκρυψα τὰ λόγιά σου, ὅπως ἂν μὴ ἁμαρτῶ σοι.

ται εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ ἄλλην ἑαυτοῖς οἱ ἄφρονες κατεσκεύασαν, διὰ τῆς ὁποίας ὑπάγουν εἰς τὴν ἀπώλειαν.

4. Ἐσὺ Κύριέ μου ἐπρόσταξες νὰ φυλάγωμεν τὰς ἐντολάς σου μὲ πᾶσαν ἀκρίβειαν.

5. Διατοῦτο σοῦ δέομαι, νὰ μὲ ἀξιώσῃς νὰ κατευθυνθοῦσιν αἱ πράξεις μου, νὰ φυλάγω τὸν σωτήριον Νόμον σου.

6. Ἐπειδὴ ὁ καρπὸς τῆς παρανομίας εἶναι αἰσχύνη, πρεπόντως εἶπεν, ὅτι ὅσοι ἐπιμελοῦνται, νὰ πληροῦν τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, ἔχουσι πρὸς αὐτὸν τὴν παρρησίαν ἀκαταίσχυντον, φέροντες καθαρὰν τὴν συνείδησιν.

7. Ἐξομολόγησιν καλεῖ τὴν εὐχαριστίαν· Λέγει οὖν. Ὅταν καταμάθω, καὶ φυλάξω ἀνελλειπῶς τὰς δικαίας ἐντολάς σου, πολιτευόμενος ἄμεμπτα, τότε θέλω δυνηθῇ νὰ σοῦ προσφέρω μὲ καθαρὰν καρδίαν τὴν πρέπουσαν αἴνεσιν.

8. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐγκαταλιμπάνει τινὰς ὀλίγον καιρὸν καὶ ἀφίνει τους, μηχανωμένη ὠφέλειαν. Διατοῦτο δέεται, νὰ μὴ τὸν ἀφήσῃ τελείως ἔρημον τῆς προμηθευμένης χάριτος.

1. Ἡ Νεότης εἶναι πρὸς τὴν κακίαν ὀξύρροπος. πῶς δύναται οὖν ἕνας ἀκρατὴς, καὶ εὐάλωτος Νέος, νὰ ὀρθώσῃ τὸν βίον του χωρὶς ὁδηγὸν, καὶ διδάσκοντα; Ὅταν οὖν φυλάσσῃ ἐπιμελῶς τὰ σωτήριά σου λόγια, αὐτὰ τοῦ δίδουν πολλὴν ὠφέλειαν.

2. Ζητοῦσι πολλοὶ τὸν Θεὸν, ἀμὴ δὲν τὸν χυρεύουσιν ὁλοψύχως, ἀλλὰ μερίζουσι τὴν καρδίαν εἰς φροντίδας βιοτικὰς, καὶ ἐπιθυμίας ἀτόπους. Ἐγὼ δὲ μὲ ὅλην τὴν καρδίαν μου σὲ ἐπόθησα· καὶ δέομαί σου, μή με ἀφήσῃς νὰ μακρυνθῶ ἀπὸ τὸν σωτήριον Νόμον σου.

3. Ὅστις ἔχει χρυσίον, τὸ φυλάγει κρυφὰ ἀκριβῶς. Οὕτω καὶ τὴν ἀρετὴν πρέπει νὰ κρύπτωμεν, νὰ μὴν ἀπολεσθῇ ἀπὸ τὴν κε-

νοδοξίαν, καὶ χάσωμεν τοὺς κόπους μας. Νουθετᾷ δὲ καὶ καθ' ἕνα ὁ λόγος, νὰ μὴ προσφέρῃ εἰς ὅλους τὰ θεῖα λόγια. Ὡς τό, μὴ δῶτε τὰ Ἅγια τοῖς κυσί.

4. Πρᾷος εἶσαι Κύριε, καὶ ἄξιος ἀλογεῖσθαι. Ὅθεν σου δέομαι, νὰ μὲ διδάξῃς ὅσα δυνοῦνται νὰ μὲ δικαιώσουσιν.

5. Καὶ ὅταν αὐτὰ διδαχθῶ, καὶ νὰ μάθω, θέλω τὰ ἀναγγείλει καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, νὰ νουθετῶ τοὺς ἀγνοοῦντας, νὰ φυλάγουν τὰ σωτήριά σου προστάγματα.

6. Ἡ ὁδὸς τῆς ἀρετῆς εἶναι περίσσα κοπιαστική, καὶ εἰς τοὺς ἀμελεῖς ἐπίπονος, εἰς δὲ τοὺς τελείους τεριπόθητος. Διὸ λέγει, ὅτι περισσότερον ἔχαιρεν ἀγαλλιώμενος, φυλάττων τὰς θείας ἐντολάς, πάρεξ νὰ εὕρισκε πλοῦτον ἄπειρον.

7. Ὅθεν ἐπιμελῶς θέλω ἐρευνᾷν τὰ προστάγματά σου, νὰ τὰ στοχάζωμαι πάντοτε.

8. Καὶ νὰ τὰ μελετῶ διηνεκῶς, νὰ τὰ φυλάγω τόσον ἀκριβῶς εἰς τὴν καρδίαν, ὅπου νὰ μὴν ἀστοχήσω τοὺς λόγους σου πώποτε.

1. Ὅστις ἔχει πονηρὰν, καὶ κακὴν συνείδησιν, δὲν ζητᾷ ἀπὸ τὸν Κριτὴν ἀνταπόδοσιν. Λέγει οὖν δός μοι τὴν σὴν ἐπικουρίαν, καὶ βοήθειαν. ὅτι χωρὶς σοῦ, δὲν δυνόμεσθεν νὰ πράξωμεν καλὸν τίποτας. Καὶ οὕτω φυλάττων τὰς ἐντολάς σου, θέλω φύγῃ τῆς ἁμαρτίας τὸν θάνατον, καὶ νὰ τρυγήσω ζωὴν αἰώνιον ἐκ τῶν λόγων σου.

2. Δὲν κατανοοῦσιν ὅλοι ὅπου ἀναγινώσκουν τὴν Ἁγίαν Γραφὴν τὰ θεῖα θαυμάσια· ἀλλὰ ὅσοι φωτισθοῦσιν ἐκ Θείου Πνεύματος. Διατοῦτο δέεται νὰ φωτίσῃ ὁ Θεὸς τὴν ψυχήν του, νὰ γνωρίσῃ τὰ κεκρυμμένα Μυστήρια.

3. Ὅτι ἐπειδὴ ὀλίγον καιρὸν κάμνομεν εἰς εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, ὡς ἐξόριστοι, καὶ εἰς ἄλλην ζωὴν μεταβαίνομεν· κάμνει χρεία νὰ ἠξεύρωμεν τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, διὰ νὰ μὴν ἁμαρτήσωμεν.

4. Εὐλογητὸς εἶ Κύριε δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.

5. Ἐν τοῖς χείλεσί μου ἐξήγγειλα πάντα τὰ κρίματα τοῦ στόματός σου.

6. Ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην, ὡς ἐπὶ παντὶ πλούτῳ.

7. Ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω, καὶ κατανοήσω τὰς ὁδούς σου.

8. Ἐν τοῖς δικαιώμασί σου μελετήσω. Οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου.

Γίμελ.

1. Ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου. ζῆσόν με, καὶ φυλάξω τοὺς λόγους σου.

2. Ἀποκάλυψον τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ κατανοήσω τὰ θαυμάσια ἐκ τοῦ νόμου σου.

3. Πάροικος ἐγώ εἰμι ἐν τῇ γῇ· μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου.

4. Ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μȣ, τȣ̃ ἐπιθυμῆσαι τὰ κρίματά σου ἐν παντὶ καιρῷ.

5. Ἐπετίμησας ὑπερηφάνοις. Ἐπικατάρατοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σȣ.

6. Περίελε ἀπ' ἐμȣ̃ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν, ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξεζήτησα.

7. Καὶ γὰρ ἐκάθησαν ἄρχοντες, καὶ κατ' ἐμȣ̃ κατελάλουν. Ὁ δὲ δȣ̃λός σȣ ἠδολέσχει ἐν τοῖς δικαιώμασί σȣ.

8. Καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σȣ μελέτη μȣ ἐστί, καὶ αἱ συμβȣλίαι μȣ τὰ δικαιώματά σȣ.

Νταλεθ.

1. ἘΚολλήθη τῷ ἐδάφει ἡ ψυχή μȣ. Ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σȣ.

2. Τὰς ὁδȣ́ς μȣ ἐξήγγειλα, καὶ ἐπήκȣσάς μȣ. Δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σȣ.

3. Ὁδὸν δικαιωμάτων σȣ συνέτισόν με, καὶ ἀδολεσχήσω ἐν τοῖς θαυμασίοις σȣ.

4. Ἐνύσταξεν ἡ ψυχή μȣ ἀπὸ ἀκηδίας. Βεβαίω-

4. Εἶναι πολλοὶ, ὁπȣ̃ ποτὲ μὲν τὰ Θεῖα ὀρέγονται, ποτὲ δὲ ἀκολȣθȣ̃σι τῆς σαρκὸς τὰ παθήματα. Διὰ αὐτὸ λέγει πῶς ἐπόθησε πολλὰ ἡ ψυχή τȣ τὰ θεῖα προστάγματα πάντοτε.

5. Ὅσοι καταφρονȣ̃σι τὸν Νόμον, πίπτουν εἰς ὑπερηφάνειαν, καὶ δικαίως παιδεύονται. Διὰ τȣ̃το καταρᾶται τȣ̀ς παραβάτας, καθὼς καὶ ὁ Νόμος διακελεύεται, λέγωντας. Ἐπικατάρατος ὃς ȣ̓κ ἐμμένει τοῖς ἐγκειμένοις ἐν τῷ Βιβλίῳ τȣ̃ Νόμȣ.

6. Πολλοὶ ὠνείδιζαν τὸν Προφήτην, καὶ τὸν ἐκαταφρονȣ̃σαν οἱ ἀναιδέστατοι. Ὅθεν παρακαλεῖ τὸν Θεὸν, νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸ ὄνειδος, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἐπιμελεῖτο τὰ Θεῖα προστάγματα.

7. Ἄρχοντες, ὁ Σαȣ̀λ, Ἀβεννὴρ, Ἀχιτόφελ, καὶ Ἀβεσσαλώμ. Οἵτινες ἐγείρονται κατ' ἐμȣ̃ ποιοῦντες συμβȣλία νὰ μὲ ἀπολέσουν. Ἀμὴ ἐγὼ ἐσεύχ ὁμολογῶ Βασιλέα καὶ κριτὴν δικαιότατον, καὶ ἐλπίζω νὰ μὲ λυτρώσῃς ἀπὸ πᾶσαν περίστασιν.

8. Καθὼς καὶ ἐγὼ πᾶσαν συνομιλίαν ἀνθρώπων ἀπωτάμενος, ἄλλο δὲν σοχάζομαι, ȣ̓́τε μελετῶ, εἰ μὴ μόνον τὴν διαθήκην σȣ, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ὁ πόθος, καὶ ἡ καρδία μȣ πάντοτε.

1. ΔΙὰ νὰ δείξῃ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ταπεινώσεως, λέγει πῶς ἐκόλλησεν εἰς τὴν γῆν ἡ ψυχή του. Καὶ παρακαλεῖ τὸν Θεὸν, νὰ τȣ̃ δώσῃ τὴν κατὰ Νόμον ζωὴν, καὶ ἄνεσιν Πνεύματος.

2. Πάσας τὰς πράξεις μȣ σȣ̃ ἐφανέρωσα Δέσποτα, καὶ διὰ τȣ̃το μȣ̃ ἐπήκȣσες· ὅθεν καὶ τώρα δίδαξόν με ἀκριβῶς τὰ δικαιά σου προστάγματα.

3. Ὅτι θείαν σύνεσιν χρειαζόμεθεν, διὰ νὰ φυλάγωμεν κατὰ τὸν Νόμον τὰς ἀρετὰς, τὴν δικαίαν ὁδὸν ἐγνωρίσαντες. Καὶ νὰ μὴν ἀμελȣ̃μεν τȣ́των διὰ αἰσχύνην, ἢ κενοδοξίαν, ἢ ἄλλο τίποτες.

4. Ἡ συνεχὴς προσβολὴ τῆς ἁμαρτίας διαλύει τὴν δύναμιν τῶν λογισμῶν, καὶ φέρνει

τὴν ἀκηδίαν καὶ ἀμέλειαν. Ὅτι ἡ ψυχὴ ὀκνεύει, καὶ δίδεται εἰς τὸν ὕπνον· ὅστις προξενᾶ τὸν θάνατον. Διατοῦτο δέεται τοῦ Θεοῦ, νὰ τὸν στηρίξῃ ἀσάλευτον.

σόν με ἐν τοῖς λόγοις σου.

5. Ἀναγκαία καὶ αὕτη ἡ δέησις. Καὶ πρέπει νὰ ζητοῦμεν ἀπὸ τὸν Δεσπότην βοήθειαν, νὰ φεύγωμεν πᾶσαν ἀδικίαν, καὶ τὰ λοιπὰ ἁμαρτήματα.

5. Ὁδὸν ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με.

6. Τὴν δὲ ἀλήθειαν νὰ προαιρούμεθεν, ἐνθυμούμενοι πάντοτε τὰς κρίσεις τοῦ Θεοῦ καὶ μαρτύρια.

6. Ὁδὸν ἀληθείας ᾑρετισάμην, καὶ τὰ κρίματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.

7. Δεὺ εἶπεν ἁπλῶς ἠκολούθησα, ἀλλὰ ἐκολλήθηκα. Ἤγουν δεὺ ἐχώριζα ποτῶς τὸν λογισμόν μου ἀπὸ τὸν Νόμον σου. λοιπὸν μή με ἀφήσῃς νὰ ἐντραπῶ πώποτε.

7. Ἐκολλήθην τοῖς μαρτυρίοις σου Κύριε, μή με καταισχύνῃς.

8. Τὴν ὁδὸν τῶν προσταγμάτων ἔτρεχον ἀκωλύτως, καὶ ἀνεμπόδιστα. ὅτι ἀπὸ σοῦ τὴν εὐκολίαν τοῦ δρόμου ἐλάμβανον. Τοῦτο λέγει τὸ ἐπλάτυνας. Ὅτι καὶ τὰ δύο αὐτὰ χρειαζόμεθεν, διὰ νὰ κατορθώσωμεν τὴν τῆς ἀρετῆς ἀκριβῆ πολιτείαν. ἀπὸ λόγου μας τὴν προθυμίαν, καὶ ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν προμήθειαν.

8. Ὁδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον, ὅταν ἐπλάτυνας τὴν καρδίαν μου.

ΑΙ'.

1. ΤΟ' νομοθέτησόν με, εἶπεν ὁ Ἀκύλας ὑπόδειξόν μοι, καὶ ὁ Θεοδοτίων φώτισόν με. Ἤγουν τὴν φωταγωγίαν, καὶ νομοθεσίαν σου χρειάζομαι, διὰ νὰ καταλαμβάνω τὰ δικαιώματά σου, νὰ ὁδεύω εἰς αὐτὰ πάντοτε.

1. ΝΟμοθέτησόν με Κύριε τὴν ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων σου, καὶ ἐκζητήσω αὐτὴν διαπαντός.

2. Τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἔχει καὶ οὗτος ὁ στίχος. ἐπειδὴ λέγει. Δός μοι σύνεσιν, καὶ φρόνημα, νὰ ξετρέχω τὸν Νόμον σου, νὰ τὸν φυλάγω ἐξ ὅλης καρδίας μου.

2. Συνέτισόν με, καὶ ἐξερευνήσω τὸν νόμον σου, καὶ φυλάξω αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου.

3. Μάλιστα αὐτὸς γενοῦ ὁδηγός μου· βάλλε με εἰς τὴν στράταν τῶν ἐντολῶν σου, τὴν ὁποίαν ποθῶ, καὶ ὀρέγομαι.

3. Ὁδήγησόν με ἐν τῇ τρίβῳ τῶν ἐντολῶν σου, ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα.

4. Ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ ποθῇ τὸν Θεόν, καὶ τὰ Οὐράνια ἀγαθά. Ὁ δὲ διάβολος ἐπίσιξεν ὁδὸν πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ποθοῦμεν ἀνάξια πράγματα. Διὸ δεόμενος λέγει. Βίασον Κύριε τὴν καρδίαν μου, νὰ

4. Κλῖνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρτύριά σου, καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν.

5. Ἀπό-

κλίνῃ εἰς τὸ δίκαιον, καὶ νὰ μὴν ὀρέγεται, πράγματα φθαρτὰ, καὶ ἐπίκηρα.

5. Ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου, τοῦ μὴ ἰδεῖν ματαιότητα. Ἐν τῇ ὁδῷ σου ζῆσόν με.

5. Μάταια λέγονται, ὅλα τὰ τερπνὰ τῆς παρούσης ζωῆς, ἐπειδὴ δὲν δίδουν κέρδος τινά, ἢ ὠφέλειαν. Ὅθεν πανσόφως παρακαλεῖ νὰ τοῦ φωτίσῃ τῆς διανοίας τὰ ὄμματα, νὰ μὴ θελχθῇ ἀπὸ τὴν ματαιότητα τῶν προσκαίρων· ἀλλὰ νομίμως νὰ πολιτεύεται, ὀρεγόμενος μόνον τὰ Οὐράνια ἀγαθὰ, τὰ ψυχωφελῆ, καὶ εὐφρόσυνα.

6. Στῆσον τῷ δούλῳ σου τὸ λόγιόν σου εἰς τὸν φόβον σου.

6. Ἂς μὲ στερεώνῃ εἰς τὴν ἀρετὴν ὁ φόβος σου, διὰ νὰ εὐλαβοῦμαι, νὰ μὴν εὔγω ἀπὸ τὸ λόγιον, καὶ προστάγματά σου.

7. Περίελε τὸν ὀνειδισμόν μου, ὃν ὑπώπτευσα, ὅτι τὰ κρίματά σου χρηστά.

7. Τὸ, ὑπώπτευσα, ὑπεστάλην ὁ Ἀκύλας, καὶ ὁ Θεοδοτίων ἔγραψαν· καὶ εὐλαβοῦμαι, ὁ Σύμμαχος. Λέγει δὲ ὀνειδισμὸν τὸν ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας γενόμενον. Τὸν ὁποῖον ἐφοβᾶτο, καὶ ἐδέετο, νὰ τὸν εὐγάλῃ ἀπ' αὐτὸν ὁ Κύριος. Ἀγαθὰς δὲ καὶ γλυκέας λέγει τὰς κρίσεις του. ἐπειδὴ μόνον νὰ μετανοήσῃ ὁ ἁμαρτωλὸς, τοῦ δίδει ἄφεσιν, καὶ σωτηρίαν ὡς εὔσπλαγχνος.

8. Ἰδοὺ ἐπεθύμησα τὰς ἐντολάς σου. Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ζῆσόν με.

8. Ἰδοὺ Κύριε πόσον ἐπόθησα νὰ σοῦ ὑπακούω εἰς ὅλα σου τὰ θελήματα. Λοιπὸν δός μοι τὴν ἐν δικαιοσύνῃ ζωὴν, καὶ τὴν χάριν σου.

Βαῦ.

1. ΚΑὶ ἔλθοι ἐπ' ἐμὲ τὸ ἔλεός σου Κύριε, τὸ σωτήριόν σου κατὰ τὸν λόγον σου.

1. ΔΕόμαί σου Κύριε, ἂς ἔλθουν εἰς ἐμὲ αἱ ἐνέργειαι τοῦ θείου ἐλέους σου. Καὶ δώρησαί μοι τὴν σωτηρίαν, ὁποῦ μοῦ ἔταξες εἰς τὰ Ἱερὰ, καὶ θεῖά σου λόγια.

2. Καὶ ἀποκριθήσομαι τοῖς ὀνειδίζουσί μοι λόγον, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ τοῖς λόγοις σου.

2. Ὅτι τώρα μὲν σιωπῶ μὴ ἔχωντας τί νὰ ἀποκριθῶ εἰς ἐκείνους, ὁποῦ μὲ ὀνειδίζουσιν· Ἀμὴ τότε νὰ λέγω καυχώμενος, πῶς ἐπέτυχα τῆς ἐλπίδος κατὰ τοὺς λόγους σου.

3. Καὶ μὴ περιέλῃς ἐκ τοῦ στόματός μου λόγον ἀληθείας ἕως σφόδρα, ὅτι ἐπὶ τοῖς κρίμασί σου ἐπήλπισα.

3. Διδάσκει μας ἐδῶ νὰ ποθοῦμεν τὴν ἀλήθειαν, καὶ νὰ δεόμεθεν τοῦ Θεοῦ, νὰ μᾶς δίδῃ εἰς τοῦτο βοήθειαν. Ὅτι μεγάλον ἁμάρτημα εἶναι τὸ ψεῦδος, καὶ εἰς μεγάλην κόλασιν κατακρίνονται ὅσοι γελοῦσι τὸν πλησίον· καὶ ἢ τὸν ζημιώνουσι σωματικῶς μὲ τὰ ψεύματα, ἢ ψυχικῶς μὲ καταλαλιαῖς, καὶ συκοφαντίαις συρεύοντες.

4. Ἀμὴ

4. Ἀμὴ ὅστις φυλάγεται ἀπὸ τὸ ἄτοπον τοῦτο τοῦ ψεύδους ἀνόμημα, γίνεται εἰς τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ προθυμότερος. καὶ λέγωντας ἐδῶ τὴν ἀλήθειαν πάντοτε, θέλει ἀποκτήσει ταύτην τὴν ἀρετὴν, καὶ αἰώνια νὰ δοξάζῃ μὲ τοὺς Ἁγίους τὸν Κύριον.

5. Ἐπεριπάτουν εἰς πλατυσμὸν μὲ πολλὴν εὐκολίαν ὁδεύωντας, κατὰ τὰς ἐντολάς σου πολιτευόμενος.

6. Καὶ δὲν ἐφοβούμουν δυναστείαν Βασιλικήν. ἀλλὰ μὲ πολλὴν παῤῥησίαν ἐκήρυττα τὴν ἀλήθειαν, μετ' ἐκείνους διαλεγόμενος.

7. Καὶ ἐμελέτουν τὰς ψυχωφελεῖς ἐντολάς σου. τὰς ὁποίας ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς μου ἐπόθησα.

8. Ἐπειδὴ ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι εἰς τὰ λόγια, ἀλλὰ θέλει ἔργα, καὶ δύναμιν, καὶ ὁ ποιήσας, καὶ διδάξας μέγας. Διατοῦτο λέγει, ἐσήκωσα τὰς χεῖρας, τουτέστι δὲν ἐμελέτουν μόνον μὲ λόγον τὰς ἐντολάς, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὅσα ἐδίδασκον. Οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ Νόμου δικαιωθήσονται. Τὸ δὲ ἠδολέσχουν λέγει ἐμελέτουν συχνάκις τὸν Νόμον σου.

1. Δ Ἰδόντας ὁ Θεὸς τὸν Νόμον, ἔταξε νὰ δώσῃ ἐκείνων ὁπού τὸν φυλάξουν τὴν ἀνταπόδοσιν, καὶ εὐμένειαν. καὶ τοῖς παραβάταις τιμωρίαν. Παρακαλεῖ τὸ λοιπὸν, νὰ ἐνθυμηθῇ ὅσα ἔταξεν.

2. Εἰς τὰ ὁποῖα ἐλπίζωντας, εἶχεν ὑπομονὴν εἰς τὰς συμφορὰς καὶ θλίψεις του ὁ Μακάριος. Ὅτι οἱ λόγοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ἔδιδαν θάῤῥος καὶ ζώωσιν, καὶ δι' αὐτὸ ὑπέμενεν ὅλα τὰ λυπηρὰ, μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς μελλούσης ἀγαλλιάσεως.

3. Ὑπερηφάνους καλεῖ ἐκείνους, ὁποὺ τὸν ἐπιβουλεύουνται ἄδικα, καὶ λέγει. Ὅτι αὐτοὶ μὲν ὀρέγονται βίον παράνομον· Ἐγὼ δὲ ἠκολούθησα τὸν Νόμον σου· ἀπὸ τὸν ὁποῖον ποσῶς δὲν ἐξέκλινα.

4. Καὶ φυλάξω τὸν νόμον σου διαπαντὸς εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

5. Καὶ ἐπορευόμην ἐν πλατυσμῷ. Ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα.

6. Καὶ ἐλάλουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐναντίον Βασιλέων, καὶ οὐκ ᾐσχυνόμην.

7. Καὶ ἐμελέτων ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου, ἃς ἠγάπησα σφόδρα.

8. Καὶ ἦρα τὰς χεῖράς μου πρὸς τὰς ἐντολάς σου, ἃς ἠγάπησα, καὶ ἠδολέσχουν ἐν τοῖς δικαιώμασί σου.

Ζάϊν.

1. ΜΝήσθητι τῶν λόγων σου τῷ δούλῳ σου, ὧν ἐπήλπισάς με.

2. Αὕτη με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώσει μου, ὅτι τὸ λόγιόν σου ἔζησέ με.

3. Ὑπερήφανοι παρηνόμουν ἕως σφόδρα· ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐξέκλινα.

4. Ἐμνήσθην τῶν κριμάτων σου ἀπ' αἰῶνος Κύριε, καὶ παρεκλήθην.

5. Ἀθυμία κατέσχε με ἀπὸ ἁμαρτωλῶν τῶν ἐγκαταλιμπανόντων τὸν νόμον σου.

6. Ψαλτὰ ἦσάν μοι τὰ δικαιώματά σου ἐν τόπῳ παροικίας μου.

7. Ἐμνήσθην ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνόματός σου. Κύριε, καὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου.

8. Αὕτη ἐγενήθη μοι, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα.

Ἔτ.

1. ΜΕρίς μου εἶ Κύριε. Εἶπα τοῦ φυλάξασθαι τὸν νόμον σου.

2. Ἐδεήθην τοῦ προσώπου σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου. Ἐλέησόν με κατὰ τὸ λόγιόν σου.

3. Διελογισάμην τὰς ὁδούς μου, καὶ ἐπέστρεψα τοὺς πόδας μου εἰς τὰ μαρτύριά σου.

4. Ἡτοιμάσθην, καὶ οὐκ

4. Ἐνθυμήθηκα τὰς δικαίας κρίσεις σου, ὁποῦ ἔδειξες πρὸς Ἀβραὰμ, καὶ τοὺς ἄλλους δούλους σου· ὁποῦ τοὺς ἐπείραξες πρότερον, καὶ τοὺς ἐδόξασες ὕστερον. Ὅθεν εἰς τοῦτο ἔχω καὶ ἐγὼ παραμυθίαν, καὶ ἄνεσιν.

5. Πολλάκις δὲ ἐλυπούμουν ὡς ζηλωτὴς τοῦ Νόμου σου, ὅταν ἔβλεπα τινὰς ἀδεῶς, καὶ ἀναισχύντως αὐτὸν παραβαίνοντας.

6. Παροικία λέγεται ἡ παροῦσα ζωή. ὅτι ἡ ἀληθὴς πατρίδα μας εἶναι ὁ Παράδεισος; ἀπὸ τὸν ὁποῖον διὰ τὴν παράβασιν ἐξωρίσθημεν. Ταῦτα ἐνθυμούμενος ὁ Μακάριος, ἔψαλλε τὰ θεῖα λόγια πρὸς παράκλησιν.

7. Πάντοτε τὴν νύκτα ἐγείρονται οἱ ἐνάρετοι, καὶ ἀνυμνοῦσι τὸν Κύριον. Ἔτι δὲ νύκτα ὀνομάζει τὸν καιρὸν τῶν πειρασμῶν τε καὶ θλίψεων, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ἀναγκαία τοῦ Θεοῦ ἡ ἐνθύμησις, ἥτις διώκει τοὺς ἐναντίους λογισμοὺς, καὶ δίδει πολλὴν ψυχαγωγίαν, καὶ ἄνεσιν.

8. Αὐτὰ δὲ πάντα ἐδυνήθηκα νὰ τελέσω μὲ τὴν σὴν βοήθειαν, διατὶ ἐπροαιρέθηκα νὰ φυλάγω τὰς ἐντολάς σου, ὡς δύνομαι.

1. ΔΕν ἔχουσιν ὅλοι μερίδα τὸν Κύριον, ἀλλὰ οἱ ἐνάρετοι, καὶ τέλειοι. Λέγει οὖν, ὅτι ὅλα τὰ πρόσκαιρα καταφρόνησα, καὶ μόνον ἐσένα ἔχω περιουσίαν, μερίδα, καὶ πλοῦτόν μου. Διὸ καὶ τὰς ἐντολάς σου μετὰ πόθου, καὶ ἐπιμελείας ἐφύλαξα.

2. Πολλάκις εἶπε τὸ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, τῶν Νόμων πειθόμενος. Δὲν εἶπε γοῦν ἀδιάκριτα νὰ τὸν ἐλεήσῃ· ἀλλὰ λέγει κατὰ τὸ λόγιόν σου. Ὥσπερ λέγει τὶς πρὸς τὸν ἰατρόν· Θεράπευσόν με, ὡς γινώσκεις τὸ καλλιότερον.

3. Καὶ ἐτάζων τὰς ὁδούς μου, κατεύθυνον, καὶ ὁδήγησον εἰς τὰ μαρτύριά σου τοὺς πόδας μου.

4. Διατ' ηὐτρέπισα τοὺς λόγους μου, καὶ ἤμουν

ἕτοιμος εἰς τὰς προσβολὰς τῶν δεινῶν πάντοτε, δὲν ἐσάλευσα ἐκ τῆς ἀθρόας μεταβολῆς, νὰ ἀδημονήσω πώποτε.

5. Σχοινία λέγει τὰς ἐπιβουλὰς, καὶ μηχανὰς τῶν ἐχθρῶν, μὲ τὰς ὁποίας δὲν ἐδυνήθησαν νὰ τὸν κάμουν νὰ ἀστοχήσῃ τὸν Θεῖον Νόμον, νὰ πταίσῃ τίποτες.

6. Οὐ μόνον δὲ τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὥραν τοῦ μεσονύκτου, ὁποῦ εἶναι ὁ ὕπνος τόσον γλυκὺς, ἐσηκώνουμουν νὰ σὲ δοξολογῶ, καὶ νὰ ὑμνῶ τὰς δικαίας κρίσεις, καὶ ψήφους σου.

7. Ἀντὶ μέτοχος, συνημμένος εἶπεν ὁ Σύμμαχος. Ὁ δὲ Σῦρος, Φίλος. Ἤγουν ἀποστρεφόμενος ἐκείνους ὁποῦ ἦσαν ἐναντίοι τοῦ Νόμου σου, εἶχα φίλους καὶ κοινωνοὺς τοὺς φίλους σου, ὁποῦ φυλάγουν τὰ Ἅγιά σου προστάγματα.

8. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐκχέεις πλουσίως τὸ ἔλεός σου εἰς ἅπαντας, δέομαι τῆς εὐσπλαγχνίας σου, χάρισαί μου τῶν δικαιωμάτων σου τὴν ἐπίγνωσιν.

1. ΟΜολογῶ καὶ τοῦτο, πῶς μοῦ ἔκαμες καλοσύνην, καὶ εὐεργεσίαν μεγίστην, νὰ μὲ ἀφήσῃς νὰ πέσω εἰς θλίψιν, καὶ πείραξιν.

2. Λοιπὸν γνωρίσας τῆς παιδείας τὸ χρήσιμον, δέομαι πάλιν νὰ μὲ παιδεύσῃς μὲ τὴν συνήθη σου ἀγαθότητα. Ὅτι ἡ τιμωρία μὲ φέρνει εἰς τὴν τῆς ἁμαρτίας ἐπίγνωσιν, καὶ ἔρχομαι εἰς μετάνοιαν.

3. Ἐγὼ ἐπροξένησα τὴν παίδευσιν. ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας μου μὲ ἐτιμώρησες πρέποντα. Ὅθεν ὕστερα σωφρονισθεὶς, διατοῦτο ἐφύλαξα τὸν Νόμον σου.

4. Χρηστὸς εἶσαι Κύριε, καὶ Παναγαθός, ὅθεν ὡς εὐεργετικὸς ὁποῦ εἶσαι, καὶ γλυκύτατος, σοῦ ζητῶ καὶ ταύτην τὴν χάριν, νὰ μὲ ἀξιώσῃς νὰ φυλάγω τὰ δίκαιά σου προστάγματα.

5. Οἱ μὲν ἀλαζόνες ἐχθροί μου, καὶ ὑπερήφανοι δὲν παύουσι κατ' ἐμοῦ κινοῦντες παν εἰ-

ἐταράχθην, τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς σου.

5. Σχοινία ἁμαρτωλῶν περιεπλάκησάν μοι, καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.

6. Μεσονύκτιον ἐξηγειρόμην τοῦ ἐξομολογεῖσθαί σοι ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.

7. Μέτοχος ἐγώ εἰμι πάντων τῶν φοβουμένων σε, καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου.

8. Τοῦ ἐλέους σου Κύριε πλήρης ἡ γῆ, τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με.

Τέθ.

1. ΧΡηστότητα ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου, Κύριε κατὰ τὸν λόγον σου.

2. Χρηστότητα, καὶ παιδείαν, καὶ γνῶσιν δίδαξόν με, ὅτι ταῖς ἐντολαῖς σου ἐπίστευσα.

3. Πρὸ τοῦ με ταπεινωθῆναι ἐγὼ ἐπλημμέλησα. Διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου ἐφύλαξα.

4. Χρηστὸς εἶ σὺ Κύριε, καὶ ἐν τῇ χρηστότητί σου δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.

5. Ἐπληθύνθη ἐπ' ἐμὲ ἀδικία ὑπερηφάνων. Ἐγὼ

δὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξερευνήσω τὰς ἐντολάς σου.

6. Ἐτυρώθη ὡς γάλα ἡ καρδία αὐτῶν. Ἐγὼ δὲ τὸν νόμον σου ἐμελέτησα.

7. Ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με, ὅπως ἂν μάθω τὰ δικαιώματά σου.

8. Ἀγαθός μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου, ὑπὲρ χιλιάδας χρυσίου καὶ ἀργυρίου. Δόξα.

Ι'ότ.

1. ΑΙ χεῖρές σου ἐποίησάν με, καὶ ἔπλασάν με. Συνέτισόν με, καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου.

2. Οἱ φοβούμενοί σε ὄψονταί με, καὶ εὐφρανθήσονται, ὅτι εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.

3. Ἔγνων Κύριε, ὅτι δικαιοσύνη τὰ κρίματά σου, καὶ ἀληθείᾳ ἐταπείνωσάς με.

4. Γενηθήτω δὴ τὸ ἔλεός σου τοῦ παρακαλέσαι με κατὰ τὸ λόγιόν σου τῷ δούλῳ σου.

δος ἐπιβουλῆς, καὶ μηχανήματα. Ἐγὼ δὲ ἐρευνῶ, καὶ ἐνθυμοῦμαι τὰς ἐντολάς σου. Ὅθεν διὰ νὰ μὴ σοῦ παρακούσω, τοὺς ὑπομένω ἀτάραχα.

6. Οἵτινες εἶναι τόσον σκληρόγνωμοι, ὁποῦ ἐξηράνθη ὡς λίθος ἡ καρδία τους, καὶ ἔγινεν ὡς γάλα πηκτὸν, ὅταν τὸ κάμνουν τυρὸν, ὁποῦ πλέον δὲν μαλακώνει ὕστερα. Ἐγὼ δὲ πάλιν μελετῶ τὸν Νόμον σου πάντοτε.

7. Ἀλλὰ εὐχαριστῶ σου Θεέ μου, ὅτι μὲ τὰ αὐστηρότερα φάρμακα τῆς παιδείας μου ἐπροξενήσες τὴν ὑγείαν. ἐσυγχώρησες νὰ μὲ ὑστερήσῃ ὁ Υἱός μου τῆς Βασιλείας, διὰ νὰ ταπεινωθῶ, νὰ φυλάγω τὸν δίκαιον Νόμον σου.

8. Τὸν ὁποῖον προτιμῶ περισσότερον, παρὰ χιλιάδας χρυσίου, καὶ ἀργυρίου καὶ κάθε ἄλλον πλοῦτον ῥαστὸν, καὶ μάταιον.

1. ΕΝθυμίζει εἰς τὸν Ποιητὴν τὴν πολλὴν ἀγάπην, ὁποῦ ἔχει πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, καὶ τὸ φιλόστοργον ὡς φιλάνθρωπος. Ἐπειδὴ ὅλα τὰ κτίσματα μὲ λόγον μόνον ἐδημιούργησε, τὸν δὲ Ἄνθρωπον λέγει ἡ Ἁγία Γραφὴ πῶς ἔπλασεν. Ὄχι πῶς ἐχρειάσθη ὁ Θεὸς χεῖρας, (ἀσώματος γάρ) ἀλλὰ διὰ νὰ δείξῃ τὴν πολλὴν διάθεσιν, καὶ ἐπιμέλειαν, ὁποῦ ἔβαλεν εἰς τοιοῦτο σοφὸν δημιούργημα. Ζητεύει γοῦν τὸν Ποιητὴν νὰ δώσῃ τῷ πλάσματι σύνεσιν.

2. Διὰ νὰ μὲ βλέπουν οἱ εὐσεβεῖς νὰ εὐφραίνωνται. ὅτι καθὼς εἶχα εἰς τοὺς λόγους σου τὴν ἐλπίδα μου, οὕτω τοῦ ποθουμένου ἐπέτυχον.

3. Ταῦτα λέγει διαφόρως, καθὼς καὶ παραγω, διὰ νὰ δείξῃ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Θεόν· καὶ ὁμολογᾷ πῶς ὀρθῶς καὶ δικαίως τὸν ἐπαίδευσε.

4. Τώρα γοῦν πάλιν δέεται λέγωντας. Καιρὸς εἶναι φιλανθρωπίας πολυευσπλαγχνε· λοιπὸν παρηγόρησόν με τὸν δοῦλόν σου, καθὼς

ἐτα-

ἔταξες τοῖς μεταμελομένοις εὐμένειάν τε, καὶ ἔλεον.

5. Νομίζων νεκρὸν τοῦ λόγου του, ὡς ὑστερημένον τῆς θείας εὐμενείας, παρακαλεῖ νὰ τὸν ἀναζωώσῃ ὡς εὔσπλαγχνος.

6. Δὲν καταρᾶται τοὺς ἐχθρούς του, ἀλλὰ μᾶλλον εὔχεται· ὅτι ἡ ἐντροπὴ τὴν σωτηρίαν πραγματεύεται. Διατοῦτο λέγει. Ἂς αἰσχυνθοῦσιν οἱ ὑπερήφανοι, ὁποῦ μὲ πειράζουσιν ἄδικα. Ἐγὼ δὲ νὰ ἐργάζωμαι εἰς τὰς ἐντολάς σου, φυλάττων ταύτας ἀπαρασάλευτα.

7. Ἀναστρεψάτωσάν με εἶπεν ὁ Σύμμαχος. Ὥσπερ ἁμαρτωλὸς ἐφρόνει, πῶς ἀπέχε μακρὰν ἀπὸ τὸν Θεόν· ὅθεν δέεται νὰ τὸν ἀξιώσῃ πάλιν ὁ Κύριος, νὰ ἑνωθῇ μὲ τοὺς ἐναρέτους δούλους του.

8. Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, φύλαξον καθαρὰν καὶ ἀναμάρτητον τὴν καρδίαν μου, καὶ βοήθει μοι, νὰ φυλάγω τὰς ἐντολάς σου, διὰ νὰ μὴ καταισχυνθῶ εἰς αἰσχύνην αἰώνιον.

1. Ὅσοι ποθοῦσιν ὁλοψύχως τίποτες, καὶ δὲν ἀπολαμβάνουσι τὸ ποθούμενον, ὀλιγοψυχοῦσι, καὶ καταμαραίνονται. Διατοῦτο λέγει, πῶς ἐκλείπει ἡ ψυχή του, καὶ τήκεται, ἐκδεχομένη τὴν σωτηρίαν, καὶ λύτρωσιν.

2. Ἡ Θεία Γραφὴ καλεῖται λόγιον, καὶ ὑπόσχεσις. Ἐκλείπει λοιπὸν, καὶ πικρῶς λυπεῖται οὐ μόνον ἐκεῖνος, ὁποῦ ἀναμένει τὴν τῶν κακῶν λύσιν· ἀλλὰ καὶ ὅποιος ποθεῖ νὰ μάθῃ τῆς Γραφῆς τὴν διάνοιαν, νομίζει ψυχαγωγίαν τὴν ταύτης ἐξήγησιν.

3, Ὁ ἀσκὸς μὲ τὸ θερμὸν ἀπαλαίνει καὶ φουσκώνει, εἰς δὲ τὴν πάχνην σκληρινεύεται. Οὕτω καὶ ἡ φύσις τοῦ σώματος, μὲ τὴν τροφὴν παχύνεται, καὶ ἐγείρεται κατὰ τῆς ψυχῆς, καὶ μὲ τὴν κακουχίαν ἀδυναμίζει καὶ ταπεινώνεται. Διατοῦτο λέγει, πῶς ἔγινεν ὡς ἀσκὸς ξηρὸς, καὶ ἄχημος ἀπὸ τὴν λύπην, καὶ κάκωσιν.

4. Αἱ ἡμέραι τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς εἶναι

5. Ἐλθέτωσάν μοι οἱ οἰκτιρμοί σου, καὶ ζήσομαι, ὅτι ὁ νόμος σου μελέτημά μου ἐστίν.

6. Αἰσχυνθήτωσαν ὑπερήφανοι, ὅτι ἀδίκως ἠνόμησαν εἰς ἐμέ. Ἐγὼ δὲ ἀδολεσχήσω ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου.

7. Ἐπιστρεψάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε, καὶ οἱ γινώσκοντες τὰ μαρτύριά σου.

8. Γενηθήτω ἡ καρδία μου ἄμωμος ἐν τοῖς δικαιώμασί σου, ὅπως ἂν μὴ αἰσχυνθῶ.

Χάφ.

1. Ἐκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου ἡ ψυχή μου, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.

2. Ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς τὸ λόγιόν σου, λέγοντες, πότε παρακαλέσεις με;

3. Ὅτι ἐγενήθην ὡς ἀσκὸς ἐν πάχνῃ. τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.

4. Πόσαι εἰσὶν αἱ ἡμέ-

ραι τοῦ δούλου σου; Πότε ποιήσεις μοι ἐκ τῶν καταδιωκόντων με κρίσιν;

5. Διηγήσαντό μοι παράνομοι ἀδολεσχίας. ἀλλ' οὐχ ὡς ὁ νόμος σου Κύριε.

6. Πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια. Ἀδίκως κατεδίωξάν με, βοήθησόν μοι.

7. Παραβραχὺ συνετέλεσάν με ἐν τῇ γῇ. Ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολάς σου.

8. Κατὰ τὸ ἔλεός σου ζῆσόν με, καὶ φυλάξω τὰ μαρτύρια τοῦ στόματός σου.

Λάμετ.

1. ΕΙ'ς τὸν αἰῶνα Κύριε ὁ λόγος σου διαμένει ἐν τῷ οὐρανῷ.

2. Εἰς γενεὰν, καὶ γενεὰν ἡ ἀλήθειά σου.

3. Ἐθεμελίωσας τὴν γῆν, καὶ διαμένει τῇ διατάξει σου. διαμένει ἡμέρα, ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά.

4. Εἰ μὴ ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μου ἐστὶ, τότε ἂν ἀπωλόμην ἐν τῇ ταπεινώσει μου.

5. Εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ

ὀλίγαις πολλὰ, καὶ βραχύταταις, λοιπὸν πότε νὰ κάμῃς τὴν κρίσιν μου, νὰ μὲ λυτρώσῃς ἀπὸ τοὺς δυσμενεῖς ἐκείνους, ὁποῦ μὲ διώκουσιν ἄδικα.

5. Τινὲς ἄγνωστοι μὲ ἐσυμβούλευσαν παράνομα, νὰ θανατώσω τοὺς ἐχθρούς μου. ἀλλ' ἐγὼ, μὴ γένοιτο, νὰ ἀκούσω τὰς φλυαρείας τους, μόνον τὴν δικαίαν σου κρίσιν ἐκδέχομαι Κύριε.

6. Ὅλαις σου ἡ ἐντολαῖς εἶναι καταστολισμέναις μὲ δικαιοσύνην καὶ ἀλήθειαν· ὅθεν ἐλπίζω, νὰ μοῦ βοηθήσῃς κατὰ τῶν ἀδίκως διωκόντων με.

7. Οἵτινες τοσοῦτον μὲ ἐστενοχώρησαν μὲ τὴν πολλὴν δυναστείαν τους, ὁποῦ παρ' ὀλίγον μοῦ ἔδιδαν θάνατον. Καὶ πάλιν ἐγὼ δὲν ἄφηκα τὰς ἐντολάς σου ὁλότελα.

8. Ταπεινοφροσύνης ὁ λόγος, καὶ μετριότητος. Δὲν ἐζήτησε τὴν ζωὴν εἰς δικαιοσύνης ἀντίδοσιν, ἀλλὰ εἶπε. Σῶσόν με ὡς εὔσπλαγχνος, ὅπως φυλάξω καὶ ἐγὼ κατὰ χρέος τὰ Ἅγιά σου προστάγματα.

1. Ο'Σα βούλεσαι, τελειοῖς ἐν εὐκολίᾳ ὡς Παντοδύναμος. Καὶ αὐτοὶ οἱ Οὐρανοὶ πάντοτε φυλάττουν τὸν ὅρον ὁποῦ τοὺς ἔδωκες· καὶ οἱ Ἄγγελοι δὲν παραβαίνουν ποτὲ τὸ θεῖόν σου πρόσταγμα, ὡς εὐγνώμονες.

2. Ταύτην τὴν ἀλήθειάν σου ἐφύλαξες, καὶ εἰς τὴν πρώτην γενεὰν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους κάμνωντάς τους τόσας εὐεργεσίας, καὶ χάριτας· καὶ εἰς τὴν ἄλλην γενεὰν πρὸς τὰ Ἔθνη, λυτρώσας αὐτὰ ἀπὸ τὴν ἀσέβειαν.

3. Ἐθεμελίωσες τὴν γῆν μὲ τὸν λόγον σου, καὶ διαμένει καθὼς ἐπρόσταξες. Ἐχώρισας τὴν ἡμέραν ἀπὸ τὴν νύκτα, καὶ ὅλα ὡς δοῦλα ὑποτάσσονται εἰς τὴν Ἁγίαν σου πρόσταξιν.

4. Ἐὰν δὲν ἤθελα μελετᾷ συγχνάκις τὸν Θεῖον Νόμον σου, ὁπόταν διὰ τοὺς διωγμοὺς εὑρισκούμουν τῶν ἀσεβῶν σύνοικος, ἐγενούμουν συγκοινωνός τους νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἀπώλειαν.

5. Ἀμὴ τώρα ἐπειδὴ μὲ τὴν πρᾶξιν ἐγγυά-

εισα,

ειτα, ὅτι τὰ δικαιώματά σου μοῦ δίδουν ζωὴν, καὶ αὔξησιν, δεόντα θέλω ἀμελήσει, οὐ δὲ νὰ τὰ ἀλησμονήσω πώποτε.

6. ΟΣ τις εἶναι ἁμαρτωλὸς δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἰπῇ τοιαῦτα πρὸς Κύριον, ὅτι ψάλλεται. ἐπειδὴ νικᾶται ἀπὸ τὸ πάθος ἐκεῖνο, τοῦ ὁποίου δοῦλος λογίζεται. Εἰ δὲ ἐνίκησε τὰ πάθη, ἠμπορεῖ νὰ λέγῃ μὲ παῤῥησίαν, ὡς ὁ Μακάριος. Ἐδικός σου εἶμαι Θεὲ, καὶ σῶσόν με, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐφύλαξα.

7. Ἀντὶ τοῦ ὑπέμειναν, ἕτεροι εἶπον προσεδοκίμασαν. Ἤγουν ἐκεῖνοι μὲν ἤλπισαν νὰ μὲ θανατώσουν. Ἐγὼ δὲ προσέχων εἰς τὰ μαρτύριά σου, ἀφῆκα τὴν ζωήν.

8. Ἀντὶ συντελείας, κατασκευῆς εἶπεν ὁ Σύμμαχος. Ἤγουν ὅλα τὰ ἀνθρώπινα, πλοῦτος, καὶ δυναστεία, καὶ τ' ἄλλα, τέλος ἔχουσι ταχύτατον. Ἡ δὲ ἐντολή σου Κύριε προξενεῖ τοῖς φυλάττουσιν αὐτὴν βίον εὐρύχωρον, καὶ ἀνόλεθρον μετὰ τὸν πρόσκαιρον θάνατον.

1. ΔΕν φυλάγουν ὅλοι τὸν Νόμον διὰ τὴν ἀγάπην, ὅπου τοῦ ἔχουσιν· ἀλλὰ τὶς μὲν διὰ δόξαν ἀνθρωπίνην, τὶς δὲ διὰ τὸν φόβον τῆς κολάσεως. Οἱ δὲ γνήσιοι ἐργάται τῆς ἀρετῆς, δι' ἀγάπην πλείονα.

2. Καθὼς ἐγὼ μετὰ πόθου πολλοῦ τὸν ἐφύλαξα. Ὅθεν καὶ περισσοτέραν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μου μοῦ ἔδωκες σοφίαν, καὶ σύνεσιν διὰ τὴν εὐγνωμοσύνην μου.

3. Τοῦτο εἶναι τῶν Βασιλέων ἴδιον, νὰ διδάσκουσι μᾶλλον, ἢ νὰ διδάσκωνται, καὶ νὰ ἔχουν εὐταξίαν, καὶ σύνεσιν ὅλοι οἱ προεστῶτες, καὶ ἡγούμενοι, μελετῶντες τὰς θείας ἐντολάς, διὰ νὰ δίδουν τοῖς ἄλλοις ὑπόδειγμα.

4. Διατὶ ἐπόθησα, καὶ ἐφύλαξα τὸν Νόμον σου, ἐκατάλαβα περισσότερα μυστήρια ὑπὲρ τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ γέροντας.

ἐπιλάθωμαι τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἔζησάς με.

Μέση.

6. ΣΟς εἰμι ἐγὼ, σῶσόν με. ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα.

7. Ἐμὲ ὑπέμειναν ἁμαρτωλοὶ τοῦ ἀπολέσαι με. Τὰ μαρτύριά σου συνῆκα.

8. Πάσης συντελείας εἶδον πέρας. Πλατεῖα ἡ ἐντολή σου σφόδρα.

Μέμ.

1. ΩΣ ἠγάπησα τὸν νόμον σου Κύριε; Ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτη μου ἐστίν.

2. Ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς μου ἐσόφισάς με τὴν ἐντολήν σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐμή ἐστιν.

3. Ὑπὲρ πάντας τοὺς διδάσκοντάς με συνῆκα, ὅτι τὰ μαρτύριά σου μελέτη μου ἐστίν.

4. Ὑπὲρ πρεσβυτέρους συνῆκα. ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα.

5. Ἐκ πάσης ὁδοῦ πονηρᾶς ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου, ὅπως ἂν φυλάξω τοὺς λόγους σου.

6. Ἀπὸ τῶν κριμάτων σου οὐκ ἐξέκλινα, ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με.

7. Ὡς γλυκέα τῷ λάρυγγί μου τὰ λόγιά σου, ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου.

8. Ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου συνῆκα, διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν ὁδὸν ἀδικίας.

5. Δὲν εἶναι βολετὸν νὰ ὁδεύῃ τινὰς εἰς δύο δρόμους. ἀλλὰ τὴν μὲν πονηρὰν ὁδὸν νὰ φεύγῃ ὡς βλαβερὰν, καὶ ἐπιζήμιον· τὴν δὲ ἀλήθειαν νὰ περιπατῇ ὡς ψυχοσωτήριον, φυλάττων ἐν ἀκριβείᾳ τὰ θεῖα λόγια.

6. Δὲν ἐπαρέβηκα τὰς ἐντολάς σου· ἀλλὰ μετὰ πάσης ἀκριβείας τὰς ἐφύλαττον, ἠξεύροντας, ὅτι καλὰ καὶ ἅγια τὰς ἐνομοθέτησες.

7. Τὸν λάρυγγα ἐσημείωσεν, ὅστις εἶναι τῆς φωνῆς ὄργανον. καὶ μὲ τὴν φωνὴν ἡ μελέτη ἔρχεται. Μὲ τὰ ὁποῖα ἡ ψυχὴ γλυκεύεται περισσότερον, παρὰ τὸ στόμα εἰς τὴν αἴσθησιν τοῦ μέλιτος.

8. Ἀπὸ τὰς ἐντολάς σου ἐκατάλαβα ὅσα σοῦ ἀρέσουν, καὶ ἀπεστράφηκα, καὶ ἐμίσησα πᾶσαν κακίαν καὶ ἀδικίαν, διὰ νὰ μήσε παραπικραίνω ὁλότελα.

Νῦν.

1. Λύχνος τοῖς ποσί μου ὁ νόμος σου, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου.

2. Ὤμοσα, καὶ ἔστησα τοῦ φυλάξασθαι τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.

3. Ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα. Κύριε ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου.

4. Τὰ ἑκούσια τοῦ στόματός μου εὐδόκησον δὴ Κύριε, καὶ τὰ κρίματά σου δίδαξόν με.

1. Ὅτι δὲν περιπατῶ εἰς τὸ σκότος· ἀλλὰ φωτιζόμενος ἀπὸ τὴν λαμπηδόνα τοῦ Θείου Νόμου σου, κατευοδοῦμαι εἰς τὴν τῆς σωτηρίας εὐθύτητα.

2. Τὴν βεβαίαν κρίσιν τῆς ψυχῆς, καὶ ἀπόφασιν, ὅρκον ὠνόμασεν. Ἀμὴ οἱ δοῦλοι τοῦ Θεοῦ δὲν ὀμνύουσι· παράνομον γάρ, καθὼς καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράψαμεν.

3. Δὲν εἶπεν ἁπλῶς ἐταπεινώθηκα. ἀλλὰ σφόδρα, ἤγουν περισσά. Μάλιστα ὁποῦ ἦτον Βασιλεὺς, Προφήτης, Σοφὸς, καὶ Δίκαιος. Καὶ πάλιν εἶχε πολλὴν τὴν πραότητα, καὶ ταπείνωσιν. Ζωὴν δὲ ἐζήτησεν εὔνομον, καὶ εὐάρεστον.

4. Ἀπὸ τὰ κατορθώματα τῆς ἀρετῆς, ἄλλα μὲν οἱ Νόμοι προστάσσουσιν, ὡς σωφροσύνην, δικαιοσύνην, καὶ ἕτερα ὅμοια· τὰ ὁποῖα ὡς χρέος τῷ Θεῷ ἀποδίδονται. Ἄλλα πάλιν εἶναι γνώμης ἔργα, ὡς ἡ Παρθενία, καὶ ἡ ἐγκράτεια, τὰ ὁποῖα ὡς δῶρα προσφέρονται. Ταῦτα λέγει ἑκούσια στόματος· ἐπειδὴ δὲν εἶναι ὑποκείμενα εἰς τὴν ἀνάγκην τῶν Νόμων, ἀλλὰ καρπὸς φιλοθέου γνώμης, καὶ ἀγαθῆς προαιρέσεως. Καὶ δέεται τοῦ Θεοῦ νὰ τὰ ὑπο-

δεχθῇ εὐμενῶς, καὶ νὰ τὸν διδάξῃ τὰ Ἅγιά του θελήματα.

5. Ἐπειδὴ ἡ πρόνοιάσου διαφυλάττει, καὶ σκέπει με πάντοτε, δὲν ἀλησμόνησα, οὔτε ἀστόχησα τὸν Νόμονσου πώποτε.

6. Πολλὰς, καὶ διαφόρους ἐπιβουλὰς, καὶ μηχανὰς μοῦ κατασκευάζουν οἱ δαίμονες, καὶ πονηροὶ ἄνθρωποι· ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἐπαρεστράτησα ποτῶς ἀπὸ τὴν ἀπλανῆ ὁδὸν τῶν ἐντολῶν σου· καὶ οὕτω λυτροῦμαι ἀπὸ τὰς ἐνέδρας αὐτῶν, καὶ μηχανουργήματα.

7. Πιστεύοντας πῶς εἶναι τὰ μαρτύριάσου κλῆρόσμου ἄσυλος, καὶ αἰώνιος. δὲν τὰ ἠμέλησα. Μάλιστα εὐφραίνομαι νὰ τὰ φυλάσσω, καὶ ἀγάλλεται ἡ καρδία μου.

8. Τὴν ὁποίαν ἔκλινα, καὶ τὴν βιάζω, νὰ τελῇ ἀόκνως τὰς Ἁγίας, καὶ ψυχωφελεῖς ἐντολάσσου, διὰ τὴν πλουσίαν ἀντάμειψιν, ὁποῦ ἐκδεχόμεσθεν τῆς σῆς ἀπολαύσεως.

1. ΔΥ'ο τινὰ ἐσπούδασα ἐπιμελῶς νὰ φυλάξω πρὸς τὴν εὐαρέστησιν· ἕνα μὲν ἐμίσησα πολλὰ τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς, ὁποῦ μὲ παρακινοῦν εἰς παρανομίας· καὶ προτιμῶ τὸν Νόμονσου, ὃν ἐκ καρδίας ἐπόθησα.

2. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι τῆς σῆς βοηθείας κατόρθωμα, χωρὶς τῆς ὁποίας δὲν γίνεται κανένα καλόν. Διὸ καὶ ἐγὼ δὲν ἤλπισα ποτέ μου εἰς ἀνθρωπίνην βοήθειαν, μόνον ἐσένα ἐπικαλοῦμαι εἰς ἀντίληψιν, ἔχων εἰς τοὺς ἀληθεῖς σου λόγους τὸ θάῤῥος μου. Καὶ τοῦτο εἶναι τὸ δεύτερον.

3. Ταῦτα χρειᾶται καὶ διὰ τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς, καὶ διὰ τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους, ὁποῦ συμβουλεύουσιν ἄνομα. Λέγει οὖν. Μὴ γένοιτο Θεέ μου, νὰ μιαίνω τὴν συνείδησιν, οὐ μόνον μὲ τὴν πρᾶξιν, ἀλλὰ οὔτε κἂν μὲ πονηροὺς λογισμούς. Ἀλλὰ μάλιστα νὰ φυλάττω τὰς ἐντολάσσου μὲ πᾶσαν ἀκρίβειαν.

4. Ἐπειδὴ γοῦν Δέσποτα τοιοῦτον ἔχω σκοπὸν, ἀξίωσόν με τῆς σῆς προνοίας, καὶ ἀντι-

5. Ἡ ψυχή μου ἐν ταῖς χερσί σου διαπαντὸς, καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.

6. Ἔθεντο ἁμαρτωλοὶ παγίδα μοι, καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἐπλανήθην.

7. Ἐκληρονόμησα τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἀγαλλίαμα τῆς καρδίας μου εἰσίν.

8. Ἔκλινα τὴν καρδίαν μου, τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιώματά σου εἰς τὸν αἰῶνα δι' ἀντάμειψιν.

Σάμεχ.

1. ΠΑρανόμους ἐμίσησα, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα.

2. Βοηθός μου, καὶ ἀντιλήπτωρ μου εἶ σὺ, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.

3. Ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ πονηρευόμενοι, καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ μου.

4. Ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ ζήσομαι.

Καὶ

Καὶ μὴ καταισχύνῃς με ἀπὸ τῆς προσδοκίας μου.

5. Βοήθησόν μοι, καὶ σωθήσομαι, καὶ μελετήσω ἐν τοῖς δικαιώμασί σου διαπαντός.

6. Ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν.

7. Παραβαίνοντας ἐλογισάμην πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς. Διατοῦτο ἠγάπησα τὰ μαρτύριά σου.

8. Καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου. ἀπὸ γὰρ τῶν κριμάτων σου ἐφοβήθην.

Αἲν.

1. ΕΠοίησα κρίμα, καὶ δικαιοσύνην. Μὴ παραδῷς με τοῖς ἀδικοῦσί με.

2. Ἔκδεξαι τὸν δοῦλόν σου εἰς ἀγαθόν. Μὴ συκοφαντησάτωσάν με ὑπερήφανοι.

λήψεως· καὶ χάριζαί μοι τὴν σωτηρίαν ὁποῦ μοῦ ἔταξες· διὰ νὰ μὴν αἰσχυνθῶ, μὴ ἐπιτυχὼν τῆς ἐλπίδος μου.

5. Ναὶ Παντοδύναμε, βοήθησόν μοι, ἵνα ἐπιτυχὼν τῆς σωτηρίας, μελετήσω τὰ δίκαιά σου προστάγματα πάντοτε. Μελέτην λέγει οὐ μόνον ἐκείνην ὁποῦ γίνεται μὲ τὸν νοῦν, καὶ τὰ λόγια, ἀλλὰ μάλιστα μὲ τὰ θεάρεστα ἔργα. τὰ ὁποῖα εἶναι ὑπὲρ τὰ λόγια ἐντιμότερα.

6. Ταύτην δὲ τὴν προθυμίαν, καὶ ἐπιμέλειαν θέλω νὰ ἔχω εἰς τὴν φύλαξιν τῶν ἐντολῶν σου, καὶ τήρησιν· γινώσκων, ὅτι πάντες οἱ ἄδικοι, καὶ ὑπερήφανοι ὁποῦ δὲν φυλάγουν τὰ θελήματά σου, ἐξουδενώθησαν ὑπὸ σοῦ, καὶ ἔγιναν ἐπονείδιστοι.

7. Ὁ Θεοδοτίων εἶπεν, εἰς οὐδέν. Ὁ δὲ Σύμμαχος. Σκορίαν ἐλογισάμην. Ἤγουν ὅσους παραβαίνουν τὸν Νόμον σου ἐκαταφρόνουν, καὶ τοὺς εἶχα ὡς τὴν σκουρὰν τοῦ σιδήρου, καὶ κόπρια· καὶ ἠξεύροντας τὴν ζημίαν τῆς ἁμαρτίας, τὰς Ἁγίας ἐντολάς σου ἠγάπησα.

8. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ψυχή μὲν ὡς πρόθυμος εἰς τὰ πνευματικὰ, εὐλαβεῖται τὸν φόβον σου, τὸ δὲ σῶμα ὡς χαῦνον εἰς τὸ καλὸν κατὰ τῆς ψυχῆς ἐξανίσταται· δέομαι, καὶ παρακαλῶ τὴν Βασιλείαν σου, νὰ καρφώσῃς τὸν φόβον σου εἰς ὅλα τὰ μέλη μου, νὰ περάσῃ ὁ πόνος ἕως μέσα εἰς τὴν καρδίαν μου, νὰ στέκω πάντοτε ἔμπροσθέν σου, μὲ πόθον, καὶ τρόμον ἀγαλλιάσεως.

1. ΚΑθὼς ἐγὼ δὲν γνωρίζω νὰ ἔκαμα τινὸς ἀδικίαν, ἀλλὰ φυλάττω ἐν ἀκριβείᾳ τὸν Νόμον σου· οὕτω Κύριε, μὴν ἀφήσῃς νὰ μὲ κακοποιήσουσιν οἱ πολεμοῦντές με ἄδικα.

2. Ὁ Ἀκύλας, καὶ ὁ Θεοδοτίων εἶπον, ἐγγύησαι. Τουτέστιν οὐ ψεύδομαι. Καὶ πίστωσόν μοι, πῶς θέλω πληρώσει τὸν Νόμον σου. Ἀλλὰ δέομαί σου, μὴν ἀφήσῃς νὰ μὲ συκοφαντήσουν οἱ ὑπερήφανοι. Δικαίως τοῦτα ἐζήτησεν, ὅτι ἡ συκοφαντία εἶναι μεγάλο κακὸν, καὶ μάλιστα τῶν ἀλαζόνων· ὅτι ἡ ἀδι-

κία

κία προσλαβοῦσα τὴν δυναστείαν, αὐξαίνει τὴν κακογνωμίαν χειρότερα.

3. Πάλιν ἐδῶ τὴν ὑπόσχεσιν λέγει λόγιον. Τὸ δὲ ἐξέλιπον, δηλοῖ τὸν ἄμετρον πόθον, ὁποῦ εἶχε νὰ ἐπιτύχῃ σωτηρίας.

4. Ὁ ἐργάτης τοσαύτης ἀρετῆς δέεται, ὄχι μισθὸν, καὶ πληρωμὴν διὰ τὰς θλίψεις, καὶ πόνους του, ἀλλὰ φιλανθρωπίαν, καὶ ἔλεος.

5. Πάντες μὲν οἱ ἄνθρωποι εἴμεσθεν τοῦ Θεοῦ ὑπόδουλοι ἐκ φύσεως, ὡς ὑπ' αὐτοῦ δημιουργηθέντες· οἱ δὲ ἐναρετώτεροι, οἱ τὴν Δεσποτείαν αὐτοῦ ἀσπασίως αἱρούμενοι, Υἱοὶ αὐτοῦ κατὰ διάθεσιν λέγονται. Τοιοῦτος ἦτον καὶ ὁ Δαβίδ. Ὅθεν δέεται, νὰ τοῦ δώσῃ σύνεσιν ὁ Κύριος, νὰ καταλάβῃ τὰ Ἅγιά του προστάγματα.

6. Καιρὸς εἶναι, νὰ ἐγερθῇς εἰς ἐπικουρίαν τῶν ἀδικουμένων, νὰ τοὺς βοηθήσῃς ὦ Δέσποτα· ὅτι πολλὰ κατεπάτησαν τὸν Νόμον σου οἱ πολέμιοι.

7. Τοπάζιον εἶναι ἕνας πολυτίμητος λίθος ἀπὸ τοὺς δώδεκα, πολλὰ ἀκριβός· καὶ εὑρίσκεται εἰς νῆσον τῆς κοκκίνης θαλάσσης. Λέγοντας οὖν τὸν ἕνα λίθον, ἐδήλωσεν ἅπαντας. Πῶς ἐπόθησε τὰς θείας ἐντολὰς περισσότερον ἀπὸ κάθε πλοῦτον ἐπίκηρον.

8. Ὁ πόθος κάμνει τὴν προθυμίαν, καὶ αὕτη πάλιν παρακινᾷ τὸν ἄνθρωπον, νὰ περιπατῇ τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, καὶ νὰ μισᾷ πᾶσαν ἀνομίαν ὡς ἄδικον.

1. Ὅθεν δικαίως ἠγάπησα τὰς ἐντολάς σου ἐξ ὅλης μου τῆς ψυχῆς, ἐπειδὴ εἶναι καταπολλὰ ἀξιέραστοι καὶ θαυμάσιαι.

2. Ταύτην δὲ τὴν γνῶσιν ἐδέχθηκα, ἀπὸ τὸ φῶς σου καταυγαζόμενος. Ὅτι καὶ τοὺς ἀνοήτους, καὶ ἄφρονας σοφίζει ὁ Θεῖος Νόμος σου.

3. Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέλιπον εἰς τὸ σωτήριόν σου, καὶ εἰς τὸ λόγιον τῆς δικαιοσύνης σου.

4. Ποίησον μετὰ τοῦ δούλου σου κατὰ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με.

5. Δοῦλός σου εἰμὶ ἐγὼ, συνέτισόν με, καὶ γνώσομαι τὰ μαρτύριά σου.

6. Καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ Κυρίῳ. Διεσκέδασαν τὸν νόμον σου.

7. Διατοῦτο ἠγάπησα τὰς ἐντολάς σου ὑπὲρ χρυσίον, καὶ τοπάζιον.

8. Διατοῦτο πρὸς πάσας τὰς ἐντολάς σου κατωρθούμην. πᾶσαν ὁδὸν ἄδικον ἐμίσησα.

Φέ.

1. Θαυμαστὰ τὰ μαρτύριά σου. Διατοῦτο ἐξηρεύνησεν αὐτὰ ἡ ψυχή μου.

2. Ἡ δήλωσις τῶν λόγων σου φωτιεῖ, καὶ συνετιεῖ νηπίους.

3. Τὸ στόμα μου ἤνοιξα, καὶ εἵλκυσα πνεῦμα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐπεπόθουν. Δόξα.

4. ΕΠίβλεψον ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐλέησόν με, κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου.

5. Τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ μὴ κατακυριευσάτω μου πᾶσα ἀνομία.

6. Λύτρωσαί με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων, καὶ φυλάξω τὰς ἐντολάς σου.

7. Τὸ πρόσωπόν σου ἐπίφανον ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, καὶ δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.

8. Διεξόδους ὑδάτων κατέδυσαν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπεὶ οὐκ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου.

Τζάδεκ.

1. ΔΊκαιος εἶ Κύριε, καὶ εὐθεῖς αἱ κρίσεις σου.

2. Ἐνετείλω δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου, καὶ ἀλήθειαν σφόδρα.

3. Ἐξέτηξέ με ὁ ζῆλός σου, ὅτι ἐπελάθοντο τῶν λόγων σου οἱ ἐχθροί μου.

4. Πεπυρωμένον τὸ λό-

3. Στόμα καλεῖ τὴν προθυμίαν τῆς διανοίας. Ὅτι αὐτὴ τραβίζει τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος. Λέγει οὖν, ὅτι διατὶ ποθῶ τὰς ἐντολάς σου, κοπιάζω εἰς τὴν σὴν δούλευσιν κατὰ δύναμιν.

4. ΔΕόμαί σου γοῦν· κοίταξόν με μὲ τὸ ἱλαρὸν, καὶ εὐμενέστατον ὄμμα τῆς εὐσπλαγχνίας σου, καθὼς ἔχεις συνήθειαν νὰ ἐλεῇς τοὺς ἀγαπῶντάς σε πάντοτε.

5. Ἔχοντες ἡμεῖς τὴν προθυμίαν, δίδει καὶ ὁ Θεὸς τὴν βοήθειαν· καὶ κατευθύνων ἡμῶν τὰ διαβήματα, δὲν μᾶς κυριεύει ποτῶς ἡ δυναστεία τῆς ἁμαρτίας, νὰ μᾶς ἐγκρεμνίσῃ εἰς ἀνοδίας, καὶ βάραθρα.

6. Καλὰ καὶ ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἐκάλεσε μακαρίους τοὺς ὀνειδιζομένους, καὶ συκοφαντουμένους· ἀλλὰ πάλιν εἶπέ τους, νὰ προσεύχωνται, νὰ μή τους εὕρῃ ὁ πειρασμός. Ὅτι πολλάκις συμβαίνει, καὶ ἔρχουνται εἰς τοὺς ἐναρέτους τὰ σκάνδαλα.

7. Τὸ θεῖον εἶναι ἀσώματον. Λοιπὸν τὴν χορηγίαν τῶν ἀγαθῶν, ἐπιφάνειαν νόησον.

8. Πολλὴν πόνον ἔχω, καὶ πηγὰς δακρύων ἀπὸ τὰ ὄμματά μου ἐκβλύζουσι, βλέπων τοὺς ἀνθρώπους, νὰ παραβαίνουσι τὸν Ἅγιον Νόμον σου.

1. ΟΝτως δίκαιος εἶσαι Κύριε, καὶ αἱ κρίσεις σου εἶναι ὀρθαῖς, καὶ εὐθύταταις ἀληθέστατα.

2. Ἐπειδὴ ἔταξες νὰ τιμήσῃς ὅσους φυλάξουν τὸν Νόμον σου, τοὺς δὲ παραβαίνοντας αὐτὸν νὰ κολάσῃς· καὶ μὲ τὰ ἔργα τὸν λόγον ἐπλήρωσας ἀληθέστατα.

3. Ἀδυνάμησα, καὶ τήκομαι ἀπὸ τὸν ἔνθεον ζῆλόν σου, βλέποντας τοὺς ἄφρονας, νὰ παραβαίνουν τὸν Νόμον σου, καὶ νὰ καταφρονοῦσι τὸν νομοθέτην οἱ ἄνομοι.

4. Οἱ λόγοι σου εἶναι καθαροὶ, καὶ ἄδολοι,

ὡς

ὡς χρυσίον δόκιμον· τὰς ὁποίας περίσσα ἠγάπησα.

5. Εὑρισκόμενος ἐγὼ νεώτερος Ἀδελφὸς ἀπὸ ὅλους, καὶ ἀτελὴς ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς νομιζόμενος, μὲ ἔχρισες Βασιλέα. Ὅθεν καὶ ἐγὼ εἶμαι πρόθυμος νὰ φυλάγω τὰ δικαιώματά σου πάντοτε.

6. Ὅτι ὅστις σοῦ ἀκολουθᾷ, νὰ φυλάγῃ τὰς ἐντολάς σου, εὑρίσκει διὰ μισθὸν τοῦ κόπου του ζωὴν αἰώνιον. Ὅτι ὁ Νόμος σου εἶναι αὐτοαλήθεια· καὶ ὅσα εἶπες δίκαια ὄντως καὶ ἄμωμα.

7. Οἱ ἐνάρετοι ὅσον ἔχουσι θλίψεις, καὶ πειρασμοὺς, τόσον ἀνδρίζονται εἰς τὸν Κύριον· καὶ μελετοῦντες τὰς θείας ἐντολὰς, εὑρίσκουν μεγάλην ἄνεσιν.

8. Τὰ μαρτύριά σου εἶναι τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν πρόξενα. ὅθεν ὑπὸ σοῦ φωτιζόμενος θέλω ἀπολαύσει ζωὴν ἀτελεύτητον.

1. ΚΡαυγὴν καλεῖ τὴν τῆς ψυχῆς προθυμίαν. Λέγει οὖν, ὁλοψύχως σοῦ δέομαι, καὶ ἐπάκουσόν μου· κάμε νὰ μὴ ποθῶ ἄλλο τίποτας, μόνον νὰ κάμνω τὰ Ἅγιά σου προστάγματα.

2. Μεταλέγει το πάλιν, ἵνα δείξῃ τὸν διάπυρον ἔρωτα ὁποῦ εἶχεν ὁ τρισμακάριος, νὰ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου.

3. Ἔχωντας πόθον πρὸς τὸν Ποιητὴν καὶ Θεόν μου, οὐ μόνον τὰς ἡμέρας προσηύχουμουν, ἀλλὰ καὶ τὰς νύκτας ἐξεγειρόμενος, πρὸ τοῦ νὰ φωνήσουν οἱ ἀλεκτρυόνες, ἔκαμνα δέησιν, αἰτούμενος ἐξ ὕψους βοήθειαν.

4. Πρὸ τοῦ νὰ ξημερώσῃ, ἀγρύπνουν ὀρθρίζωντας, καὶ ἐμελέτουν τὰ θεῖά σου λόγια, καρπούμενος ἐξ αὐτῶν πολλὴν τὴν ὠφέλειαν.

5. Ὥσπερ τὶς ἁμαρτωλὸς, ζητᾷ ἐλεημοσύνην ὁ δίκαιος, καὶ ἐνάρετος· καὶ πάλιν οὐχ ἁπλῶς ἔλεον, ἀλλὰ κατὰ τὴν θείαν ψῆφον, καὶ κρίσιν δικαίαν, καὶ νόμιμον.

6. Οἱ ἀπὸ σοῦ μακρυνθεῦντες μὲ τὴν τοῦ

γιόν σου σφόδρα, καὶ ὁ δοῦλός σου ἠγάπησεν αὐτό.

5. Νεώτερος ἐγώ εἰμι, καὶ ἐξουδενωμένος. Τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.

6. Ἡ δικαιοσύνη σου, δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ νόμος σου ἀλήθεια.

7. Θλίψεις καὶ ἀνάγκαι εὕροσάν με, αἱ ἐντολαί σου μελέτη μου.

8. Δικαιοσύνη τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα. Συνέτισόν με, καὶ ζήσομαι.

Κόφ.

1. ἘΚέκραξα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου. Ἐπάκουσόν μου Κύριε. Τὰ δικαιώματά σου ἐκζητήσω.

2. Ἐκέκραξά σοι, σῶσόν με, καὶ φυλάξω τὰ μαρτύριά σου.

3. Προέφθασα ἐν ἀωρίᾳ, καὶ ἐκέκραξα, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.

4. Προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον, τοῦ μελετᾷν τὰ λόγιά σου.

5. Τῆς φωνῆς μου ἄκουσον Κύριε, κατὰ τὸ ἔλεός σου, κατὰ τὸ κρίμα σου ζῆσόν με.

6. Προσήγγισαν οἱ κα-

ταδιώκοντές με ἀνομίᾳ. ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου ἐμακρύνθησαν.

7. Ἐγγὺς εἶ σὺ Κύριε, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί σου ἀλήθεια.

8. Κατ᾽ ἀρχὰς ἔγνων ἐκ τῶν μαρτυρίων σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐθεμελίωσας αὐτά.

Ρ'ές.

1. Ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου, καὶ ἐξελοῦ με, ὅτι τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.

2. Κρῖνον τὴν κρίσιν μου, καὶ λύτρωσαί με. διὰ τὸν λόγον σου ζῆσόν με.

3. Μακρὰν ἀπὸ ἁμαρτωλῶν σωτηρία, ὅτι τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐξεζήτησαν.

4. Οἱ οἰκτιρμοί σου πολλοὶ Κύριε. Κατὰ τὸ κρίμα σου ζῆσόν με.

5. Πολλοὶ οἱ ἐκδιώκοντές με, καὶ θλίβοντές με, ἐκ τῶν μαρτυρίων σου οὐκ ἐξέκλινα.

6. Εἶδον ἀσυνετοῦντας, καὶ ἐξετηκόμην, ὅτι τὰ λόγιά σου οὐκ ἐφυλάξαντο.

7. Ἴδε ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα, Κύριε ἐν τῷ ἐλέει σου ζῆσόν με.

Νόμου παράβασιν, ἰδοὺ ἐπλησίασαν, καὶ μὲ διώκουσιν ἄδικα.

7. Καθὼς γινώσκεις Δέσποτα· ἐπειδὴ ὡς Θεὸς ἀπερίγραπτος, ὡς πανταχοῦ παρὼν, καὶ εἰς κάθε τόπον εὑρισκόμενος, βλέπεις ἅπαντα, καὶ θεωρεῖς τὰ γενόμενα.

8. Μαρτύρια καλεῖ τὸν Οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν· εἰς τὰ ὁποῖα φαίνεται ἀκαταπαύστως ἡ θεία πρόνοια. καὶ ὅλα τελοῦσι τὸ πρόσταγμα, καὶ δὲν παραβαίνουν τὰ ὅρια. Ἀπὸ ταῦτα λέγει ἐγνώριστα πῶς γινώσκεις καὶ ὅσα γίνονται.

1. Ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. Ὅθεν ὁ Προφήτης μὲ τὴν ταπείνωσιν καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἐστόλισεν. ἐπικαλούμενος δι᾽ αὐτῆς τὴν τοῦ Κυρίου βοήθειαν, ὡς πληρωτὴς τοῦ Νόμου ἐπιμελέστατος.

2. Ἐνθυμίζει τῷ Δεσπότῃ τὰς ὑποσχέσεις, καὶ χάριτας, ὅπου τοῦ ἔταξε, καὶ παρακαλεῖ τὸν νὰ κάμῃ κρίσιν, νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τοὺς ἀδίκους, ὡς Κριτὴς δικαιότατος.

3. Οἵτινες ὡς παρανομοῦντες ἐστέρησαν ἑαυτοὺς τῆς θείας φιλανθρωπίας σου, ὅτι δὲν ἠθέλησαν νὰ φυλάξουν τὰ δίκαιά σου προστάγματα.

4. Τοὺς δὲ Δικαίους εἶναι δίκαιον, καὶ εὔλογον Κύριε, νὰ ἐλεήσῃς ὡς ἐλεήμων, καὶ δίκαιος. μὲ τοὺς ὁποίους σῶσον καὶ ἐμὲ τὸν ἀνάξιον.

5. Ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ ὅσας θλίψεις, καὶ διωγμοὺς ἔπαθον, ἀπὸ τὰ προστάγματά σου δὲν ἄφηκα, οὔτε καθ᾽ ὅλου ἐπαραστράτησα.

6. Μάλιστα ὁπόταν βλέπω τοὺς ἄφρονας παραβαίνοντας, πονῶ περισσότερα ὡς ζηλωτής σου, καὶ θλίβομαι. Οὕτω καὶ ὁ Μακάριος Παῦλος ὑπὲρ τῶν ἀπίστων ὠδύρετο.

7. Διὰ νὰ δείξῃ τὸν πολύν του πόθον, μνημονεύει πολλάκις τῶν ἐντολῶν, μαρτυριῶν, καὶ δικαιωμάτων, νὰ τὸν ἐλεήσῃ ὁ Κύριος,

καὶ

ἢ νὰ τὸν σώσῃ ὡς Νόμȣ φύλακα ἐπιμελῆ, ἢ ὑπήκοον.

8. Α'ρχὴν τῶν λόγων καλεῖ τὰς ἐπαγγελίας, ὁπȣ̃ εἶπε πρὸς Α'βραὰμ ὁ Κύριος. Λέγει οὖν, ὅτι ἀψευδεῖς ἔχεις τὰς ὑποχέσεις, ἢ ὅσα ἔταξες εἶναι ἀληθέςατα, ἢ δίκαιαι πᾶσαι αἱ κρίσεις σȣ.

1. ΤΟὺς πολεμȣ̃ντάς με, ἢ διώκοντας δὲν ἐφοβήθηκα, τὸν δὲ Νόμον σȣ δειλιῶ, ἢ δέδοικα εὐλαβȣ́μενος.

2. Ε'πειδὴ διὰ πολεμίȣς ἀνέφερεν, εἰκότως εἶπε διὰ τὰ σκῦλα, τὸ ὁποῖον λέγει τὸν πλȣ̃τον, ἢ κȣ̃ρσος ὁπȣ̃ πέρνȣν εἰς τὸν πόλεμον οἱ νικήσαντες. Εἰς τὸν ὁποῖον πλȣ̃τον δὲν ἐχάρη τοσȣ̃τον ποτὲ, ὅσον εἰς τȣ̀ς θείȣς Νόμȣς εὐφραίνετο.

3. Ο'ςτις ἔχει τὴν θείαν θερμότητα, ἢ εὐλάβειαν, μισᾷ τὴν ἀδικίαν, ἢ πᾶσαν κακίαν, ἢ αἰχρȣργίαν βδελύσσεται.

4. Τινὲς τὸ ἑπτάκις, πλειςάκις ἑρμήνευσαν. Α'λλὰ ἢ τὰ δύο ἐπλήρωνεν ὁ Μακάριος, ἐγειρόμενος, ἢ εὐλογῶν καθ' ὥραν τὸν Κύριον. Καθὼς ἢ τώρα τελȣ̃σιν οἱ εὐλαβεῖς Χριςιανοὶ, ȣ̓ μόνον Ε'κκλησιαςικοὶ, ἀλλὰ ἢ πᾶς ἄλλος ὁπȣ̃ γνωρίζει τὸ χρέος τȣ, ἢ τὴν πολλὴν ὠφέλειαν, ὁπȣ̃ ἐκ τῆς προσευχῆς λαμβάνει.

5. Ο'σοι ἀγαπȣ̃σι τὸν Θεὸν καθὼς πρέπει, ἢ φυλάγȣσιν ἀκριβῶς τὸν Νόμον τȣ διάγȣσιν εἰρηνικὸν βίον, ἢ ἀσκανδάλιςον (κἂν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων πολεμῶνται) ἔχοντες καθαρὰν τὴν συνείδησιν.

6. Ο'θεν καὶ ἐγὼ, ὅταν μȣ̃ ἐσύμβαιναν συμφοραῖς, ἐφύλαγα τὰς ἐντολάς σȣ, τὴν λύτρωσιν παρὰ σȣ̃, καὶ τὴν σωτηρίαν ἐκδεχόμενος.

7. Καὶ ἁπλῶς, ὅσα εἶπε τὸ Πανάγιον ςόμα σȣ, πῶς κάμνει χρεία νὰ τελȣ̃μεν πρὸς σωτηρίαν μας, δὲν ἠμέλησα, ἀλλὰ μάλιςα τὰ ἐπόθησα, καὶ μὲ θερμοτάτην διάθεσιν τὰ ἐπλήρωσα.

8. Α'ρχὴ τῶν λόγων σȣ ἀλήθεια, ἢ εἰς τὸν αἰῶνα πάντα τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σȣ.

Σίν.

1. Α'Ρχοντες κατεδίωξάν με δωρεὰν, καὶ ἀπὸ τῶν λόγων σου ἐδειλίασεν ἡ καρδία μȣ.

2. Α'γαλλιάσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ λόγιά σȣ, ὡς ὁ εὑρίσκων σκῦλα πολλά.

3. Α'δικίαν ἐμίσησα, ἢ ἐβδελυξάμην, τὸν δὲ νόμον σȣ ἠγάπησα.

4. Ε'πτάκις τῆς ἡμέρας ᾔνεσά σε, ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σȣ.

5. Εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν νόμον σου, ἢ ȣ̓κ ἔςιν αὐτοῖς σκάνδαλον.

6. Προσεδόκων τὸ σωτήριόν σȣ Κύριε, καὶ τὰς ἐντολάς σȣ ἠγάπησα.

7. Ε'φύλαξεν ἡ ψυχή μȣ τὰ μαρτύριά σȣ, καὶ ἠγάπησεν αὐτὰ σφόδρα.

8. Ε'φύ-

8. Ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου, καὶ τὰ μαρτύριά σου· ὅτι πᾶσαι αἱ ὁδοί μου ἐναντίον σου Κύριε.

Ταῦ.

1. Ἔγγισάτω ἡ δέησίς μου ἐνώπιόν σου Κύριε, κατὰ τὸ λόγιόν σου συνέτισόν με.

2. Εἰσέλθοι τὸ ἀξίωμά μου ἐνώπιόν σου Κύριε, κατὰ τὸ λόγιόν σου ῥῦσαί με.

3. Ἐξερεύξαιντο τὰ χείλη μου ὕμνον, ὅταν διδάξῃς με τὰ δικαιώματά σου.

4. Φθέγξαιτο ἡ γλῶσσά μου τὰ λόγιά σου, ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου δικαιοσύνη.

5. Γενέσθω ἡ χείρ σου τοῦ σῶσαί με, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ᾑρετισάμην.

6. Ἐπεπόθησα τὸ σωτήριόν σου Κύριε, καὶ ὁ νόμος σου μελέτη μου ἐστί.

7. Ζήσεται ἡ ψυχή μου, καὶ αἰνέσει σε, καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι.

8. Ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός. Ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην. Δόξα.

Κάθισμα ΙΖ'.

8. Καὶ δὲν ἐπαρέβηκα κανένα σου θέλημα. καθὼς γινώσκεις ὅλας μου τὰς πράξεις, καὶ διαβήματα, ὡς τὰ πάντα σαφῶς ἐπιστάμενος.

1. Ἀφ' οὗ ἐτελείωσε τὴν δέησιν, δέεται τοῦ Θεοῦ νὰ τὴν προσδεχθῇ, καὶ νὰ τοῦ δώσῃ σύνεσιν, οὐχὶ ἀνθρωπίνην, ἀλλ' ἄνωθεν εἰς τὴν ψυχήν, νὰ καταλαμβάνῃ τὰ θεῖα λόγια.

2. Ἀξίωμα τὴν ἱκεσίαν ἐκάλεσε κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτάς. Λέγει οὖν, πρόσδεξαί μου τὴν παράκλησιν, καὶ λύτρωσαί με κατὰ τὸν ἀληθέστατον λόγον σου.

3. Ἐγὼ δὲ πάλιν ὑπὸ σοῦ διδασκόμενος, καὶ μαθὼν τὰ σὰ δικαιώματα, θέλω προσφέρει σοὶ τῷ Διδασκάλῳ, καὶ εὐεργέτῃ ὑμνῳδίαν τὴν πρέπουσαν.

4. Καὶ νὰ ἀφιερώσω τὴν γλῶσσάν μου εἰς μελέτην τῶν θείων λογίων σου. Ὅτι ὅλα σου τὰ προστάγματα εἶναι δίκαια.

5. Τὸ ᾑρετισάμην, ἐξελεξάμην εἶπον ὁ Ἀκύλας, καὶ ὁ Θεοδοτίων. καὶ εἱλόμην ὁ Σύμμαχος. χεῖρα δὲ καλεῖ τὴν θείαν ἐνέργειαν. Λέγει οὖν. Βοήθησόν μοι Παντοδύναμε, καθὼς καὶ ἐγὼ τὰς ἐντολάς σου ἐφύλαξα.

6. Καὶ ἄλλο τίποτες δὲν ἐπόθησα, μόνον νὰ μὲ ἀξιώσῃς σωτηρίας. Ὅθεν καὶ τὸν Ἅγιον Νόμον σου ἐπιμελῶς μελετῶ, καὶ στοχάζομαι πάντοτε.

7. Οὕτως ἐλπίζω, καὶ εἶμαι βέβαιος νὰ ἐπιτύχω τῆς ἐφέσεως μὲ τὴν θείαν σου ἐλεημοσύνην, καὶ βοήθειαν. Ὅπως ὑμνῶ, καὶ δοξάζω σε εἰς τὴν αἰώνιον Βασιλείαν σου.

8. Ναὶ πολυέλεε Κύριε, ἐπάκουσόν μου τοῦ δούλου σου. Ὅτι ἐὰν τινὰς ἐντολάς σου παρέβηκα ὡς σάρκα φορῶν, ἀλλὰ πάλιν δὲν τὰς ἀσόχησα ὁλότελα. Λοιπὸν ξέδραμόν με ὡς πρόβατον χαμένον, καὶ ὀρειάλωτον, ἵνα πάλιν εἰσέλθω εἰς τὴν Ἁγίαν ποίμνην σου.

Αὐτὰ εἶπεν ὁ Προφήτης ἀφ' οὗ ἥμαρτε, καὶ ἁρμόζει νὰ τὰ λέγῃ πᾶς ἁμαρτωλὸς μετὰ δακρύων εὐχόμενος, καὶ δεόμενος τοῦ Θεοῦ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν τῶν πταισμάτων συγχώρησιν.

Ω᾿δὴ τῶν Α᾿ναβαθμῶν. Ψαλμός. ΡΙΘ'.

Ο῾ Θεοδοτίων εἶπεν, ᾆσμα τῶν ἀναβάσεων. Ο῾ δὲ Α᾿κύλας, καὶ ὁ Σύμμαχος, εἰς τὰς ἀναβάσεις. Δηλοῦσι γοῦν τὴν τῶν αἰχμαλώτων ἐκ Βαβυλῶνος ἐλευθερίαν, καὶ τὴν πρὸς Ι῾ερουσαλὴμ ἐπάνοδον. Ο῞τι ἐκ Θείου Πνεύματος ἐπροφήτευσεν ὅλα τὰ μέλλοντα ὁ Μακάριος, εἰς ἐκείνων, καὶ ἡμῶν ὠφέλειαν. Ο῾ εἷς Ψαλμὸς οὖν λέγει τὰς εἰς τὴν Βαβυλῶνα συμφοράς. Α῎λλος τὴν χαρὰν ὁποῦ εἶχαν εἰς τὴν ὁδοιπορίαν, καὶ ὅταν ἔφθασαν κατευόδιον. Ε῞τερος τοὺς πολέμους, ὁποῦ ἔγιναν πάλιν ὕστερα. Α῎λλος τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Ναοῦ. Ε῞καστος οὖν Ψαλμὸς ἐσχηματίσθη εἰς τὸν χορὸν, ὁποῦ ἔκαμαν τότε οἱ Α῞γιοι, ψάλλοντες καὶ εὐχαριστοῦντες τῷ εὐεργέτῃ Θεῷ, ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος. Διατοῦτο εἶναι εἰς ἑνικὸν ἀριθμὸν πᾶσαι αἱ ῥήσεις, καὶ λόγια, ὥσπερ νὰ τὰ ἔλεγεν εἷς ἄνθρωπος. Α῾ρμόζει δὲ οὗτος ὁ Ψαλμὸς νὰ τὸν λέγῃ πᾶς εὐχόμενος, κατὰ τῶν συκοφαντῶν καὶ σκευωρευτῶν, νὰ εὕρῃ βοήθειαν.

Η῾ Ε᾿ξήγησις.

1. Ε῏Ις ὅλας μου τὰς θλίψεις δὲν ἤλπισα ποτέ μου εἰς ἄνθρωπον, ἀλλὰ μόνον πρὸς τὸν Θεὸν ἐβόων δεόμενος· ὁ δὲ φιλάνθρωπος μοῦ ἔδιδε τὴν ἁρμόζουσαν βοήθειαν.

2. Ο῞θεν πάλιν θαῤῥῶν εἰς τὰ συνήθη ἐλέησου, ὁ σὸς οἰκέτης ἱκετεύω σε Δέσποτα, νὰ μὲ λυτρώσῃς ἀπὸ ταῖς ἄδικαις γλώσσαις καὶ δόλιαις. Ο῞τι περίσσαν ζημίαν καὶ βλάβην μοῦ δίδουσι, καὶ ἀπὸ τὸ ἀγαθὸν ἐμποδίζουσιν.

3. Α᾿λλὰ θέλει ἐρωτήσει τὶς λέγωντας. Ποίαν ζημίαν σοῦ κάμνουσι, καὶ ποίαν ζητεῖς κατὰ τῶν δολίων βοήθειαν; ἀποκρίνομαι.

4. Ο῞τι περισσότερον μὲ βλάπτουν οἱ λόγοι τους, παρὰ τὰ ἀκονισμένα βέλη τῶν ἐχθρῶν, καὶ τὰ πυρωμένα τοῦ δάσου κάρβουνα. Λοιπὸν ἐμοὶ μὲν ἀπόστειλον εἰς βοήθειαν Κύριε τὰ βέλη τοῦ θείου σου ἔρωτος, καὶ τοῦ φωτισμοῦ σου τοὺς λαμπτῆρας καὶ ἄνθρακας. Ε᾿κείνους δὲ ἀρ-

Τὸ Κείμενον.

1. Π Ρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐκέκραξα, καὶ εἰσήκουσέ μου.

2. Κύριε ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ χειλέων ἀδίκων, καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας.

3. Τί δοθείη σοι, καὶ τί προστεθείη σοι πρὸς γλῶσσαν δολίαν;

4. Τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠκονημένα, σὺν τοῖς ἄνθραξι τοῖς ἐρημικοῖς.

μόζει νὰ σουβλίζουν τὰ ὀξύτατα βέλη τῆς σῆς φοβερᾶς ἀποφάσεως, καὶ τοῦ αἰωνίου πυρὸς οἱ ἄνθρακες.

5. Οἴμοι ὅτι ἡ παροικία μου ἐμακρύνθη. Κατεσκήνωσα μετὰ τῶν σκηνωμάτων Κηδάρ. Πολλὰ παρῴκησεν ἡ ψυχή μου.

5. Κατὰ πολλὰ λυπᾶται ἡ ψυχή μου καὶ θλίβομαι, πῶς ἐμακρύνθη τοσοῦτον ἡ ξενιτεία μου, καὶ κατοικῶ τόσους χρόνους μὲ τοιοῦτον Ἔθνος Ἄραβον· καὶ δὲν μὲ πέρνεις Θεέ μου εἰς τὰ ποθεινά σου σκηνώματα. Ταῦτα λέγει καὶ διὰ τοὺς αἰχμαλώτους, πῶς ἐποθοῦσαν νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν ἐπίγειον Ἱερουσαλήμ· καὶ διὰ λόγου του, καὶ διὰ κάθε ἐνάρετον ἄνθρωπον, ὁποῦ ποθεῖ πότε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ Οὐράνια Παλάτια.

6. Μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην, ἤμην εἰρηνικός. Ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, ἐπολέμουν με δωρεάν.

6. Ἀλλὰ μὲ ἐγκατέλιπες, νὰ παροικῶ τόσους χρόνους, μὲ τοιοῦτον Ἔθνος ἀσεβέστατον. Οἵτινες μὲ ὅλον ὁποῦ τοὺς κάμνω πολλὰς εὐεργεσίας καὶ χάριτας, καὶ τοὺς ἀποδίδω καλὸν ἀντὶ κακοῦ, πάλιν δὲν εἶναι εἰρηνικοὶ οἱ ἀχάριστοι· ἀλλ' αὐτὴν τὴν ὥραν χωρὶς αἰτίαν μὲ πολεμοῦν, καὶ διώκουσιν.

Ὠδὴ τῶν Ἀναβαθμῶν. Ψαλμός. ΡΚ'.

Τὴν αὐτὴν εὔνοιαν ἔχει καὶ οὗτος ὡς τὸν ἀνώτερον. Καὶ παραθαῤῥοῦσιν ἑαυτοὺς οἱ αἰχμάλωτοι, νὰ μὴν ἐλπίζουν εἰς ἄλλον τινά, εἰ μὴ μόνον εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ἀποδείχνει πόσον εἶναι μεγάλη, καὶ κραταιὰ ἡ θεία βοήθεια.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, ὅθεν ἥξει ἡ βοήθειά μου.

2. Ἡ βοήθειά μου παρὰ Κυρίου, τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν.

3. Μὴ δώῃς εἰς σάλον τὸν πόδα σου, μηδὲ νυστάξῃ ὁ φυλάσσων σε.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ὕψωσα τὰ ὄμματα πρὸς Οὐρανόν, ἐκδεχόμενος τὴν θείαν ἀντίληψιν· καὶ ἱστάμενος ἀπάνω εἰς τὰ ὑψηλότερα ὄρη τῆς γῆς, ἐκοίταζα νὰ ἰδῶ, πόθεν νὰ μοῦ ἔλθῃ βοήθεια.

2. Ἀλλ' ἀπὸ τινὰ δὲν εἶδα τίποτας καλοσύνην ὁλότελα. Λοιπὸν ὦ ψυχή μου, ἔχε εἰς τὸν Θεὸν τὰς ἐλπίδας σου (ὁποῦ ἐδημιούργησεν ὅλον τὸν Κόσμον) καὶ αὐτὸς μᾶς δίδει βοήθειαν.

3. Ναὶ ἀψευδέστατα. Μὴν ἔχῃς εἰς τοῦτο δισταγμόν τινά, ἢ ἀμφιβολίαν, ἀλλὰ πίστευε βέβαια, ὅτι τόσην ἐπιμέλειαν βάνει νὰ σὲ

φυ-

φυλάττῃ, ὁποῦ δὲν ἀφίνει νὰ σοῦ ἔλθῃ τινὰς πειρασμὸς, ἢ περίςασις.

4. Ὅτι καλὰ καὶ μερικαῖς φοραῖς καμώνεται, πῶς δὲν φροντίζει τὸ συμφέρον σου, ὅμως δὲν ἀμελᾷ ἐκεῖνος, ὁποῦ φυλάττει τὸν Ἰσραὴλ, οὔτε κοιμᾶται πώποτε.

5. Ὁ ὁποῖος σὲ θέλει φυλάξει τοσοῦτον ἐπιμελέςατα ἐκ δεξιῶν σου ἱςάμενος, καὶ νὰ σὲ σκέπῃ ἀπὸ ἐναντία ψυχῆς καὶ σώματος.

6. Καὶ νὰ σὲ φυλάγῃ κάθε καιρὸν ἀπὸ τὴν τῆς σελήνης ψυχρότητα. Ἤγουν εἰς τὴν ἀτυχίαν καὶ δυςυχίαν, νὰ μὴ δυνηθοῦν νὰ σὲ βλάψουσιν ἐχθρῶν αἰσθητῶν, καὶ νοητῶν πειρασμοὶ φανεροὶ, ἢ ἀπόκρυφοι.

7. Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν νὰ φυλάγῃ τὴν ζωήν σου ἀπὸ πᾶσαν συναύτησιν πονηρὰν, ὁποῦ ἠμπορεῖ νὰ σοῦ τύχῃ πώποτε.

8. Ὁ ὁποῖος ἔχωντας φροντίδα ἐπιμελῶς τῆς σωτηρίας σου, θέλει κατευοδώσει οὐ μόνον τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ τέλη τῶν ἔργων σου· ἀλλὰ καὶ καθὼς ἐφύλαξε τὴν ψυχήν σου εἰς τὴν νεότητα, οὕτω νὰ σοῦ βοηθᾷ καὶ ἕως τέλους τῆς ἐξορίας ταύτης, νὰ εὕρῃς ζωὴν αἰώνιον.

4. Ἰδοὺ οὐ νυςάξει, οὐδὲ ὑπνώσει ὁ φυλάσσων τὸν Ἰσραήλ.

5. Κύριος φυλάξοι σε, Κύριος σκέπη σοι ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου.

6. Ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ συγκαύσει σε, οὐδὲ ἡ σελήνη τὴν νύκτα.

7. Κύριος φυλάξοι σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ, φυλάξοι τὴν ψυχήν σου ὁ Κύριος.

8. Κύριος φυλάξει τὴν εἴσοδόν σου, καὶ τὴν ἔξοδόν σου ἀπὸ τοῦ νῦν, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Ὠδὴ τῶν Ἀναβαθμῶν. Ψαλμός. ΡΚΑ΄.

Ψάλλει τὴν ἀγαλλίασιν ὁποῦ ἐπῆραν οἱ λυτρωθέντες Ἰουδαῖοι, ὅταν εἰσῆλθον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Προφητεύοντας ὁμοίως τὴν ἡμετέραν εὐφροσύνην, ὁποῦ ἐλάβομεν, ὅταν ἐξαγοράσθημεν μὲ τὸ τίμιον Αἷμα τοῦ Χριςοῦ, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὴν Νέαν Ἱερουσαλὴμ, τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις εἰκονίζει πάλιν τὴν Οὐράνιον. εἰς τὴν ὁποίαν ἐλπίζομεν νὰ ὑπάγωμεν, ὑπὸ τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ εὐοδούμενοι.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Καθὼς εὐφραίνομαι ὅταν μοῦ λέγουν, νὰ εἰσέλθω εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου, ὅςτις εἶναι αὐτὴ ἡ ἐπίγειος Ἱερουσαλήμ· οὕτως ἀκόμι ἀγάλλομαι ἐνθυμούμενος, ὅτι ἕνα καιρὸν θέλουν εἰπῆ οἱ Ἀπόςολοι εἰς ὅλον τὸν

Τὸ Κείμενον.

1. Εὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι, εἰς οἶκον Κυρίου πορευσώμεθα.

 2. Ἑςῶ-

Κόσμον, νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ἅπαντες. Ὅτι ὁ Μεσίας ἤνοιξε τὸν Οὐρανὸν, καὶ δύναται νὰ εἰσέλθῃ πᾶς εἷς ἀγαλλιώμενος.

2. Ἑστῶτες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου Ἱερουσαλήμ.

2. Ἐδῶ εἰς ταῖς αὐλαῖς τοῦ χειροποιήτου σου Ναοῦ Ἱερουσαλὴμ, ἐσταμάτησαν πολλάκις οἱ πόδες μας. Ἀλλὰ καὶ ὅσοι εἰς τὸν Χριστὸν πιστεύουσι, καὶ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ, θέλουν ἀξιωθῇ νὰ εἰσέλθουν καὶ εἰς τὴν Οὐράνιον, νὰ ἀγάλλωνται αἰώνια.

3. Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομουμένη ὡς πόλις, ἧς ἡ μετοχὴ αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό.

3. Ἱερουσαλὴμ τῆς Παλαιστίνης ὡραία διὰ τὴν οἰκοδομὴν, καὶ διὰ τὴν ἀξίαν τῶν οἰκητόρων ὑπέρλαμπρος. Ἀλλὰ καὶ ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, τροπαιοῦχος, καὶ ἔνδοξος. Εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ὡραιόταταις οἰκοδομαῖς τῶν πιστῶν εὑρίσκονται. Ὁμοίως καὶ εἰς τὴν ἄνω Ἱερουσαλὴμ, ὅπου εἶναι ἡ δόξα ἀληθινὴ, καὶ αἰώνιος, καὶ ἡ ἑνότης ἀχώριστος.

4. Ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν αἱ φυλαὶ, φυλαὶ Κυρίου, μαρτύριον τοῦ Ἰσραὴλ, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματι Κυρίου.

4. Μετὰ τὴν ἐπάνοδον ἔγινε μία ἡγεμονία καὶ ὁμόνοια τὸν καιρὸν τοῦ Ῥοβοὰμ, καὶ αἱ δέκα φυλαὶ ὅπου ἦσαν πρότερον χωρισμέναις, ἠνώθησαν, καὶ ἐστιώδραμον ὅλοι εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, νὰ κάμουν τὸ πάσχα, καθὼς ὁ Νόμος ἐκέλευε. Τὸν ὁποῖον καλεῖ μαρτύριον, ὥσπερ εἰς ἄλλον τόπον ἐγράψαμεν.

5. Ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισαν θρόνοι εἰς κρίσιν, θρόνοι ἐπὶ οἶκον Δαβίδ.

5. Ἐπειδὴ εἶπε τὰ θεῖα λόγια, λέγει τώρα καὶ τὰ ἀνθρώπινα δικαστήρια. Ὅτι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ὑπήγεναν, καὶ ἐκρίνουνταν μετὰ τὴν λύτρωσιν, καὶ ἐπάνοδον, καθὼς καὶ τὸν καιρὸν τοῦ Δαβὶδ τὸ πρότερον. Ὁμοίως καὶ ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης Χριστὸς θέλει καθίσῃ εἰς αὐτὸν τὸν οἶκον τοῦ Δαβὶδ, νὰ κρίνῃ τὴν οἰκουμένην ἅπασαν.

6. Ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσί σε.

6. Ὁ Σύμμαχος. Ἀσπάσατε τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἠρεμήσουσιν οἱ ἀγαπῶντές σε. Ἤγουν, Εἰρήνης βαθείας, καὶ ἀγάπης πολλῆς ἀπολαύσαντες, ἐπιποθεῖτε, καὶ ἀσπάσασθε τὴν κατοίκησιν. Ὅτι ὅσοι τὴν ἀγαποῦσι, διάγουσιν εἰς αὐτὴν μὲ εὐθηνίαν, καὶ ἀγαλλίασιν.

7. Γενέσθω δὴ εἰρήνη ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ εὐθηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσί σου.

7. Ὁ Σύμμαχος. Εἶναι εἰρήνην ἐν τῷ περιβόλῳ, ἡσυχίαν ἐν τοῖς Βασιλείοις σου. Ταῦτα λέγει εὐχόμενος αὐτῇ τὰ ἀγαθὰ, νὰ μὴν ἴδῃ πλέον πόλεμον. Πυργοβάρεις, τὰς

δυνα-

δυνατοὺς πύργους ἐκάλεσε, καὶ τὰ ἰσχυρὰ τειχόκαστρα.

8. Ταῦτα τὰ ἀγαθὰ (λέγει ὁ Μακάριος Δαβὶδ) σοῦ εὔχομαι Ἱερουσαλὴμ διὰ λόγου μου, ὅτι ἐγὼ τότε θέλω εἶσαι σάκτη γενόμενος. ἀλλὰ ποθῶ νὰ ἀπολαύσουν τὴν μακαρίαν εἰρήνην οἱ Ἀδελφοί μου, καὶ ὁμόφυλοι, νὰ ἔχῃ πάλιν ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ τὴν προτέραν δόξαν, καὶ περιφάνειαν.

8. Ἕνεκα τῶν ἀδελφῶν μου, καὶ τῶν πλησίον μου, ἐλάλουν δὴ εἰρήνην περὶ σοῦ. Ἕνεκα τοῦ οἴκου Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἐξεζήτησα ἀγαθά σοι.

Ὠδὴ τῶν Ἀναβαθμῶν. Ψαλμός. ΡΚΒ΄.

ΚΑὶ οὗτος ὁ Ψαλμὸς τὴν τῶν Δικαίων ἀποδείχνει εὐσέβειαν, ὅτι εἰς τὸν Θεὸν μόνον ἔχουσι τὰς ἐλπίδας. Καθὼς πρέπει νὰ κάμνῃ πᾶς ἕνας πιστὸς, νὰ ἐνδέχεται ἐξ Οὐρανοῦ, καὶ ὄχι ἐξ ἀνθρώπων βοήθειαν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΠΑσαν ἀνθρωπίνην περιφρονήσας βοήθειαν, ἔχω τὸ θάῤῥος, καὶ τὴν ἐλπίδα μου ἅπασαν εἰς ἐσένα τὸν Οὐράνιον Δεσπότην, καὶ Βασιλέα τῶν ἀσωμάτων δυνάμεων.

2. Διὰ νὰ δείξῃ τὴν ἐπίτασιν τῆς διαθέσεως, ἐξεικόνισε τὴν δούλην. ὅτι αὐτὴ εἶναι πλησίον τῆς Κυρίας της πᾶσαν ὥραν, καὶ ποθεῖ τὴν ἀγάπην της περισσότερον. Λέγει οὖν, ὅτι καθὼς ὁ δοῦλος, καὶ ἡ σκλάβα κοιτάζουν τὰς χεῖρας τῶν Κυρίων ὅταν τοὺς μαστιγώνουν, καὶ δέονται μὲ ταπείνωσιν. Οὕτω καὶ ἡμεῖς οὐ παυόμεθα ἐλπίζοντες εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν σου, ἕως νὰ μᾶς λυπηθῇς Πολυεύσπλαγχνε.

3. Λοιπὸν κἂν ἁμαρτωλοὶ, καὶ ἀνάξιοι συγχωρήσεως εἴμεσθεν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγίνημεν ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς ἐξουδενωμένοι περίσσα, καὶ ἐπονείδιστοι, ἐλέησον ἡμᾶς Πολυέλεε Κύριε. Ὁ δὲ Σύμμαχος εἶπεν. Ἐχορτάσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ἐπιλαλούντων τῶν εὐθηνούντων, καὶ ἐξευτελιζόντων τῶν ὑπερηφάνων.

4. Καὶ αὐτίστρεψον ὡς δικαιοκρίτης τὰ πράγματα, νὰ ἐπονειδισθοῦσιν ἐκεῖνοι, ὅπου ἔχουσιν εὐθηνίαν, καὶ δόξαν σήμερον. Διὰ νὰ λάβουν τὴν αὐτοπάθειαν, νὰ καταφρονεθοῦσιν οἱ ἀλαζόνες, καὶ ὑπερήφανοι.

Τὸ Κείμενον.

1. ΠΡὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ.

2. Ἰδοὺ ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων εἰς χεῖρας τῶν Κυρίων αὐτῶν. Ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης εἰς χεῖρας τῆς Κυρίας αὐτῆς. Οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, ἕως οὗ οἰκτειρήσαι ἡμᾶς.

3. Ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, ὅτι ἐπὶ πολὺ ἐπλήσθημεν ἐξουδενώσεως. Ἐπὶ πλεῖον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν.

4. Τὸ ὄνειδος τοῖς εὐθηνοῦσι, καὶ ἡ ἐξουδένωσις τοῖς ὑπερηφάνοις.

Ὠδὴ τῶν Ἀναβαθμῶν. Ψαλμός. ΡΚΓ'.

ΟΥ῏τος ὁ Ψαλμὸς προκηρύττει τὴν ἐπανάστασιν τῶν Ἐθνῶν, ὁπȣ̃ ἐπολέμησαν τὰς Ἰȣδαίȣς πάλιν, ὕστερα μετὰ τὴν ἐπάνοδον. Ἀλλὰ τȣ̃ Θεȣ̃ βοηθȣ̃ντος, ἐνίκησαν τὰ Ἔθνη οἱ δίκαιοι.

Τὸ Κείμενον.

1. ΕΙ' μὴ ὅτι Κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, εἰπάτω δὴ Ἰσραήλ. εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἦν ἐν ἡμῖν.

2. Ἐν τῷ ἐπαναστῆναι ἀνθρώπȣς ἐφ' ἡμᾶς· ἄρα ζῶντας ἂν κατέπιον ἡμᾶς.

3. Ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν αὐτȣ̃ ἐφ' ἡμᾶς. Ἄρα τὸ ὕδωρ ἂν κατεπόντισεν ἡμᾶς.

4. Χείμαῤῥον διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν. Ἄρα διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον.

5. Εὐλογητὸς Κύριος, ὃς ȣ̓κ ἔδωκεν ἡμᾶς εἰς θήραν τοῖς ὀδȣ̃σιν αὐτῶν.

6. Ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὡς στρȣθίον ἐῤῥύσθη ἐκ τῆς παγίδος τῶν θηρευόντων.

7. Ἡ παγὶς συνετρίβη, καὶ ἡμεῖς ἐῤῥύσθημεν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΜΗ' νομίσητε ὦ Ἰȣδαῖοι, πῶς μὲ τὴν δυνάμιν σας τȣ̀ς ἐχθρȣ̀ς ἐνικήσατε· ἀλλὰ χορεύοντες εἴπατε. Ὅτι ἐὰν δὲν ἦτον ὁ Κύριος εἰς ἐπικȣρίαν μας, καὶ βοήθειαν.

2. Ὅταν ἠγέρθησαν καταπάνω μας τόσοι ἄνθρωποι, ȣ̓δὲ κἂν ταφῆς ἠθέλαμεν ἀξιωθῆ· ἀλλὰ ȣ̔́τω ζωντανȣ̀ς, μας ἐκαταπίνασιν οἱ ἀχόρταγοι.

3. Οἵτινες ηὔξησαν τόσον καθ' ἡμῶν τὸν θυμόν τως, ὁπȣ̃ ἐκινδύνευσε, νὰ μας καταποντίσῃ, καὶ νὰ μας πνίξῃ τὸ ὕδωρ τῶν θλίψεων.

4. Μέγας ποταμὸς ἦτον κατὰ ἀλήθειαν τῶν λυπηρῶν, καὶ θλίψεων, ὁπȣ̃ ἐπεράσαμεν. καὶ χωρὶς τῆς θείας βοηθείας, δὲν ἐπερνȣ̃μεν τόσον πλῆθος, καὶ ταραχὴν ὑδάτων δίχως κίνδυνον. Μεταφορικῶς εἶπε ταῦτα. Ὅτι καθὼς ὁ χείμαῤῥος γίνεται ἀπὸ πολλαῖς βροχαῖς, ȣ̔́τω καὶ οἱ ἐχθροί τως ἐκ διαφόρων Ἐθνῶν εἰς ἓν συναχθροίσθησαν. τὴν ὁρμὴν τῶν ὁποίων εἶπε νερὸν ἀνυπόστατον.

5. Ὁμοίως ἐκάλεσεν ὀδόντας τὴν πολλὴν ἐκείνων ὠμότητα, λέγωντας. Εὐλογημένος νὰ εἶναι ὁ Κύριος, ὁπȣ̃ δὲν ἀφῆκε νὰ γένωμεν τοιȣ́των ἀνημέρων θηρίων κατάβρωμα.

6. Ἐλύτρωσε τὴν ψυχήν μας ὡς πετεινὸν, ἀπὸ ταῖς παγίδας, καὶ βρόχȣς τῶν κυνηγῶν, μὲ τὴν θαυμάσιον αὐτȣ̃ βοήθειαν.

7. Ὅστις ἐνείργησε, καὶ ἐκόπη ἡ βροχάδα, καὶ ἐλυτρώθημεν. Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐχθρῶν τὴν ἀπώλειαν, καὶ ὄλεθρον εἴδομεν.

8. Τούτου χάριν καταφρονοῦμεν πάσης ἀνθρωπίνης δυνάμεως, ἔχοντες βοηθὸν τὸν ποιητὴν, καὶ Κτίστην πάσης τῆς κτίσεως. Τοῦ ὁποίου ἡ προστηγορία μᾶς φθάνει μόνη πρὸς σωτηρίαν. Τουτέστι τὸ σεβάσμιον αὐτοῦ, καὶ χρησιμώτατον ὄνομα.

8. Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου, τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν.

Δόξα.

Ὠδὴ τῶν Ἀναβαθμῶν. Ψαλμός. ΡΚΔ'.

ΟΙ τῆς νίκης ἐκείνης τετυχηκότες, ψάλλουσιν ὕμνον ἐπινίκιον, κηρύττοντες τοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν. Ἡ γνώμη λοιπὸν τοῦ Ψαλμῳδοῦ εἶναι, νὰ μᾶς διδάξῃ, νὰ μὴν ἔχωμεν ἀγάπην ποσῶς, εἰς τὰ γήϊνα, καὶ πρόσκαιρα πράγματα, ἀλλὰ νὰ ποθοῦμεν ἐκ καρδίας τὰ Οὐράνια, καὶ αἰώνια. Καὶ νὰ ἐλπίζωμεν εἰς τὸν Θεὸν, ὅστις μᾶς λυτρώνει ἀπὸ κάθε κίνδυνον, καὶ μᾶς χαρίζει εἰρήνην αἰώνιον, τοῖς δὲ ἀνόμοις νὰ δώσῃ τὴν πρέπουσαν παίδευσιν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΟΣτις ἔχει εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα του, θέλει εἶσαι ὡς τὸ ὄρος, ὁποῦ εἶναι εἰς τὸ μέσον τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀτρεμὴς, καὶ ἀκλόνητος, ἐπίσημος, καὶ περίβλεπτος.

2. Ὁποῖος κατοικεῖ τὰ Ἱεροσόλυμα, κάμνει χρεία νὰ πολιτεύεται κατὰ τοὺς Νόμους αὐτῆς ἐνάρετα· καὶ οὕτω μένει στερεὸς, καὶ ἀσάλευτος εἰς πᾶσαν προσβολὴν τῶν ἐχθρῶν, καὶ κλύδωνα θλίψεως.

3. Ὅτι καθὼς τὰ ὄρη κυκλοῦσι τὴν πόλιν, οὕτως ἡ Θεία κηδεμονία, τὸν εὐσεβῆ Λαὸν περιφράττει, καὶ σκέπει τον. Ἡ ὁποία δύναμις τοῦ Θεοῦ, δὲν εἶναι πρόσκαιρος, ἀλλ' αἰώνιος.

4. Ῥάβδον τὸ πλῆθος, καὶ δυναστείαν τῶν πολεμίων ἐκάλεσε. Τὴν ὁποίαν δὲν ἐσυγχώρησεν ὁ Κύριος, νὰ στενοχωρήσῃ τοὺς Δικαίους, καὶ νὰ τοὺς βασανίσῃ περισσότερον.

5. Διὰ νὰ μὴ διαστρέψουν καὶ αὐτοὶ οἱ ἐνάρετοι ἀπὸ τὸ καλὸν. καὶ ἁπλώσουν εἰς ἁμαρτίας τὰς χεῖρας, νομίζοντες πῶς εἶναι ἄτακτα τὰ πάντα, καὶ ἀκυβέρνητα.

6. Ἀφότις ἔδειξε τοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν,

Τὸ Κείμενον.

1. ΟΙ πεποιθότες ἐπὶ Κύριον, ὡς ὄρος Σιών.

2. Οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα ὁ κατοικῶν Ἱερουσαλήμ.

3. Ὄρη κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ὁ Κύριος κύκλῳ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ νῦν, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

4. Ὅτι οὐκ ἀφήσει Κύριος τὴν ῥάβδον τῶν ἁμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κλῆρον τῶν δικαίων.

5. Ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν οἱ δίκαιοι ἐν ἀνομίαις χεῖρας αὐτῶν.

6. Ἀγάθυνον Κύριε τοὺς

ἀγαθοῖς, καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ.

7. Τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς στραγγαλιὰς, ἀπάξει Κύριος μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν.

8. Εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

κάμνει πρὸς αὐτὸν δικαίως τὴν αἴτησιν, νὰ ἀπολαύσουν τὰ πρέποντα ἀγαθὰ οἱ ἀγαθοὶ, καὶ ἐνάρετοι.

7. Οἱ δὲ διεστραμμένοι, καὶ δόλιοι, ὁποῦ ἀδικοῦσι τὸν πλησίον, μὲ διαφόρους στραγγαλιὰς, καὶ ἕτερα ἀνομήματα, νὰ ἀπολαύσουν δικαίως κατὰ τὰς πράξεις τους.

8. Ταῦτα εἰπὼν, εὔχεται τὸν Ἰσραὴλ, νὰ ἔχῃ τὴν ποθουμένην εἰρήνην κατὰ τὸ συνήθες. Ἰσραὴλ δὲ εἶναι ὄχι ὅλοι οἱ τούτου ἀπόγονοι, ἀλλὰ μόνον ὅσοι φυλάττουσι τὴν εὐσέβειαν, καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου. Καθὼς εἴμεσθεν ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ, ὅσοι τὴν Νέαν Διαθήκην φυλάξωμεν, νὰ κληρονομήσωμεν τὴν ὄντως εἰρήνην τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν ἐν Πατρὶ, καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι δοξαζόμενον.

Ὠδὴ τῶν Ἀναβαθμῶν. Ψαλμὸς. ΡΚΕ΄.

Εἰς τὴν ά. Βίβλον τοῦ Ἔσδρα φαίνεται, πῶς ὁ Βασιλεὺς Κῦρος ἔδωκεν ἄδειαν τῶν αἰχμαλώτων Ἰουδαίων νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν πατρίδα τους. Καὶ οἱ μὲν μοχθηροὶ, καὶ φιλόσαρκοι, ἔμειναν μὲ τοὺς Ἕλληνας, προτιμῶντες τὴν πρόσκαιρον ἀπόλαυσιν ὑπὲρ τὴν αἰώνιον. οἱ δὲ εὐσεβέστεροι, καὶ ἐνάρετοι ἔστρεψαν εἰς τὴν Σιὼν μετὰ χαρᾶς, καὶ ἀγαλλιάσεως. καὶ τότε ἔψαλλαν τῷ Θεῷ εὐχαριστοῦντες αὐτῷ, πῶς ἔτυχον ἐλευθερίας. Δέονται δὲ καὶ διὰ τοὺς ὁμοφύλους, νὰ ἔλθωσι καὶ αὐτοὶ εἰς μετάνοιαν. Ταῦτα προβλέπων ὁ Προφήτης ἐκ Θείου Πνεύματος, προεῖπεν ὡς γεγενημένα τὰ μέλλοντα, λέγοντας.

Τὸ Κείμενον.

1. ΕΝ τῷ ἐπιστρέψαι Κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Σιὼν, ἐγενήθημεν ὡσεὶ παρακεκλημένοι.

2. Τότε ἐπλήσθη χαρᾶς τὸ στόμα ἡμῶν, καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν ἀγαλλιάσεως.

3. Τότε ἐροῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν· ἐμεγάλυνε Κύ-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΠΟλλὴν εὐφροσύνην, καὶ ἀγαλλίασιν ἀπολαύσαμεν, ὅταν μᾶς ἐλύτρωσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ ἤλθομεν εἰς τὴν ζηλωτὴν Ἱερουσαλὴμ τὴν ποθεινὴν πατρίδα μας.

2. Καὶ ἀπὸ τὴν πολλήν μας χαρὰν, καὶ θυμηδίαν, εὔγενεν ἀπὸ τὴν καρδίαν ἡ σκίρτησις, καὶ ἐγέμωνε τὸ στόμα. Ἡ δὲ γλῶσσα ἤρχιζε τὴν ὑμνῳδίαν. Εὐχαριστοῦντες τῷ εὐεργέτῃ Θεῷ, μὲ φωνὴν ἔμμουσον χαρμονικῶς ἀγαλλόμενοι.

3. Τοῦτο μᾶς ἔκαμεν ἐπιφανεῖς, καὶ πολυθρυλλήτους εἰς ὅλα τὰ Ἔθνη. Οἵτινες βλέ-

πον-

ποντες τὴν ἡμῶν ἐλευθερίαν, θαυμάζουσι τὴν θείαν μεγαλουργίαν.

4. Ὅθεν καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ εὐεργέτῃ, ταῦτα, καὶ ἄλλα περισσότερα λέγοντες. Ὅτι ἄπρεπον εἶναι, αὐτοὶ νὰ θαυμάζουσι, καὶ ἡμεῖς νὰ φανοῦμεν ἀγνώμονες.

5. Ἔχοντες πόθον, νὰ λυτρωθοῦσι καὶ οἱ ἐπίλοιποι Ἀδελφοί τως, δέονται τοῦ Θεοῦ νὰ τοὺς ἐπιστρέψῃ καὶ αὐτοὺς ὡς τὸν ποταμὸν, ὅταν φυσᾷ ὁ Νότος, ὁποῦ ἀναλύουσιν αἱ χιόνες, καὶ τρέχει πλῆθος ὑδάτων. Οὕτω καὶ αὐτοὶ νὰ δράμουν ποταμηδὸν εἰς Ἱεροσόλυμα.

6. Ταύτην τὴν ἱκεσίαν προσφέρομεν, γινώσκοντες πόσον ὠφελοῦσι τὰ δάκρυα· ὅτι ὅσοι σπέρνουσι κλαίοντες, θερίζουσιν ἀγαλλίασιν· καὶ ὁρῶντες πλουσίαν τὴν ἐσοδίαν εὐφραίνονται.

7. Ταῦτα μὲν εἶπε διὰ τοὺς αἰχμαλώτους, δεόμενος νὰ τοὺς ἀξιώσῃ ὁ Κύριος, νὰ ἐπιστρέψουσιν ἐν χαρᾷ, νὰ μετατραπῇ ἡ θλῖψις εἰς ἀγαλλίασιν. Ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς μὲ τοῦτα τὰ λόγια διδάσκει, καὶ νουθετᾷ ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος, νὰ θρηνοῦμεν ἐδῶ εἰς τὴν ἐξορίαν ταύτην τὰς ἁμαρτίας μας, καθὼς καὶ ὁ Δεσπότης μας ἐπαράγγειλεν εἰς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, λέγωντας. Μακάριοι ὅσοι κλαίουν ἐδῶ πρόσκαιρα, ὅτι αὐτοὶ ἀξιώνουνται τῆς αἰωνίου ἀγαλλιάσεως.

ριος τοῦ ποιῆσαι μετ' αὐτῶν.

4. Ἐμεγάλυνε Κύριος τοῦ ποιῆσαι μεθ' ἡμῶν, ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι.

5. Ἐπίστρεψον Κύριε τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν, ὡς χειμάρρους ἐν τῷ νότῳ.

6. Οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν, ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσι. Πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ ἔκλαιον, βάλλοντες τὰ σπέρματα αὐτῶν.

7. Ἐρχόμενοι δὲ ἥξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει, αἴροντες τὰ δράγματα αὐτῶν.

Ὠδὴ τῶν Ἀναβαθμῶν. Ψαλμός. ΡΚϚʹ.

Ἀφ' οὗ ἐλυτρώθησαν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἔστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καθὼς εἴπομεν, ἄρχισαν νὰ κτίζουσι τὸν Ναόν. Τὰ δὲ Ἔθνη ὁποῦ ἐκατοικοῦσαν εἰς τὰ περίχωρα, τοὺς ἐπολεμοῦσαν συχνάκις, ὅθεν ἐδυσκολεύονταν ἀπὸ τὴν οἰκοδομὴν διὰ τοὺς πολέμους. Τότε λοιπὸν ὁ εὐλαβὴς Ζοροβάβελ, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἐνάρετοι ἔψαλλον ταῦτα μετ' εὐλαβείας, καὶ κατανύξεως. Ἐλέγχει δὲ ἡ ἔννοια τοῦ Ψαλμοῦ ὅσους συνάγουν περισσὰ πράγματα, καὶ δὲν ἔχουν εἰς τὸν Θεὸν τὸ θάρρος τως· τοὺς δὲ εἰς αὐτὸν ἐλπίζοντας, θαρρύνει. Ὅτι ὁ Κύριος εὐλογᾷ τὸν ὀλίγον τως κόπον, καὶ τοὺς χαρίζει τὰ χρειαζόμενα.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΜΗ'ν ἔχῃ τινὰς εἰς τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ἢ εἰς ἄλλην του προκοπὴν τὸ

Τὸ Κείμενον.

1. ἘΑ'ν μὴ Κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον,

εἰς

εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες.

θάρρος του· ἀλλὰ μόνον ἂς ἐλπίζῃ εἰς τὴν θείαν βοήθειαν, ἥτις συνεργᾶ εἰς ὅλα τὰ ἀγαθὰ, καὶ τελειοῖ ὅσα βούλεται ὁ ἄνθρωπος. Εἰ δὲ καὶ δὲν βοηθήσει ὁ Κύριος, οὔτε ὁ οἰκοδόμος δύναται νὰ κτίσῃ οἰκίαν, οὔτε ἄλλην τινὰ ἐργασίαν ὠφέλιμον ἠμπορεῖ νὰ τελέσῃ τινὰς, μόνον μὲ τὴν σοφίαν αὐτοῦ, καὶ ἐπιμέλειαν, ἀλλὰ κοπιᾷ ματαίως, καὶ ἀνωφελοῦντα.

2. Ἐὰν μὴ Κύριος φυλάξῃ πόλιν, εἰς μάτην ἠγρύπνησεν ὁ φυλάσσων.

2. Ἐὰν ὁ Θεὸς δὲν φυλάξῃ, καὶ νὰ περισκεπάσῃ τὴν πόλιν μὲ τὴν δύναμιν αὐτοῦ, μάταια ἀγρυπνοῦσι, καὶ ἀνωφελοῦντα κοπιοῦσιν οἱ φύλακες.

3. Εἰς μάτην ὑμῖν ἐστὶ τὸ ὀρθρίζειν. Ἐγείρεσθε μετὰ τὸ καθῆσθαι, οἱ ἐσθίοντες ἄρτον ὀδύνης.

3. Διατί γοῦν κοπιᾶτε ἀκαίρως, φροντίζοντες μάταια, καὶ ἀνωφελοῦντα πράγματα; Γινώσκετε, ὅτι ἐὰν ὁ Θεὸς δὲν συνεργήσῃ, ἄκαιρα ἀγρυπνᾶτε, καὶ βασανίζεσθε, ὅτι δὲν κατορθώνετε τίποτες ἀπὸ λόγου σας.

4. Ὅταν δῷ τοῖς ἀγαπητοῖς αὐτοῦ ὕπνον. Ἰδοὺ ἡ κληρονομία Κυρίου υἱοὶ, ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστρός.

4. Ὕπνον καλεῖ τὴν ἀνάπαυσιν. Λέγει οὖν, ὅταν ὁ Κύριος μᾶς ἀξιώσῃ τῆς κηδεμονίας αὐτοῦ, νὰ μᾶς στείλῃ ἐξ ὕψους βοήθειαν, τότε θέλομεν δυνηθῆ χωρὶς κόπον τοὺς μὲν πολεμίους νὰ νικήσωμεν, τὸν δὲ Ναὸν νὰ οἰκοδομήσωμεν, καὶ τεκνογονίαν νὰ ἀποκτήσωμεν, κατὰ τὴν θείαν ὑπόσχεσιν· νὰ λάβωμεν τὸν καρπὸν τῆς εὐπαιδίας, ὥσπερ μισθόν τινὰ, καὶ ἀντάμειψιν.

5. Ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, οὕτως οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων.

5. Ἀντὶ τῶν ἐκτετιναγμένων, εἶπεν ὁ Θεοδοτίων, νεότητος. Λέγει δὲ, ὅτι θέλομεν εἶσθαι οὐ μόνον πολλοὶ, ἀλλὰ καὶ δυνατοὶ, ὥσπερ σαΐτταις, καὶ βέλη, ἀπὸ τινὰ δυνατὸν ἀφιέμενα. τοῦτο λέγει ἐκτετιναγμένων. Τουτέστι, κἂν ἀσθενεῖς εἴμεσθεν, καὶ ἀδύνατοι, πλὴν ἐλπίζοντες εἰς τὸν Θεὸν, γινόμεσθεν ἰσχυροὶ, καὶ ἀήττητοι μὲ τὴν ἐκείνου βοήθειαν.

6. Μακάριος ὃς πληρώσει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ αὐτῶν.

6. Καλότυχος ὅστις τελέσει κατὰ τῶν ἐχθρῶν τὴν ἐπιθυμίαν του. Τουτέστιν, ἐὰν τοὺς πολεμίους νικήσωμεν, θέλουν μᾶς λέγει ὅλοι μακαρίους, νὰ μᾶς ζηλεύουσι.

7. Οὐ καταισχυνθήσονται, ὅταν λαλῶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν ἐν πύλαις.

7. Συνήθειαν εἴχασι παλαιὰ, καὶ δὲν ἐδέχουνταν ἔσωθεν εἰς τοὺς οἴκους τοὺς γέροντας, ἀλλὰ τοὺς ἔδιδαν ἔξω εἰς τὴν πόρταν τὴν ἀπόκρισιν. Διατοῦτο λέγει, πῶς δὲν θέλουν ἐντραπῆ αὐτοὶ, ὅταν ἀποκρίνωνται τοῖς ἐχ-

θροῖς εἰς τὰς θύρας. Μὲ ταῦτα ὅλα τὰ ὑποδείγματα ἐφανέρωσε τῆς εἰς Θεὸν ἐλπίδος τὸ ἄμαχον.

Ὠδὴ τῶν Ἀναβαθμῶν. Ψαλμός. ΡΚΖ΄.

ΕΙ'ς μεν τὸν ἄνωθεν Ψαλμὸν ἔδειξε, πόσων ἀγαθῶν ἀξιοῦται ὅστις ἔχει εἰς τὸν Θεὸν τὸ θάῤῥος του. Καὶ εἰς τοῦτον μακαρίζει ἐκείνους, ὁπου μετὰ τῆς ἐλπίδος, ἔχουσι καὶ τὸν θεῖον φόβον εἰς τὴν ψυχήν τως· ὁ ὁποῖος προξενᾷ τῆς ἀρετῆς τὴν ἀπόκτησιν. Ὅτι ὅσοι εἰς τὸν Θεὸν πιστεύουσι, χρειάζονται πολιτείαν ἐνάρετον· ἐπειδὴ οὗτος εἶναι ὁ τέλειος ὅρος τῆς εὐσεβείας. Καὶ ὅστις ὑποτάσσεται τὸν Θεὸν εἰς ὅλα του τὰ προστάγματα, ἀπολαμβάνει ὅσα ἀγαθὰ λέγει ὁ Ψαλμὸς οὗτος. κατὰ τὸ γράμμα μεν, ἐδῶ πρόσκαιρα· κατὰ τὸ Πνεῦμα δὲ, τὰ Οὐράνια, καὶ αἰώνια, ὁπου ἡτοίμασεν ὁ Πανάγαθος διὰ τοὺς φοβουμένους αὐτὸν, ὁπου τὸν ἀγαποῦν, καὶ τοῦ ὑποτάσσονται.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΟΣοι φοβοῦνται τὸν Θεὸν, ὄχι ὡς δοῦλοι, ἀλλ' ὡς τέκνα ἠγαπημένα του, νὰ φυλάγουν ὅλα του τὰ προστάγματα, ὄντως καλότυχοι, καὶ μακάριοι, κἂν πλούσιοι εἰσὶν οἱ τοιοῦτοι, κἂν πένητες· δοῦλοι, ἢ ἐλεύθεροι. Ἐν ταῖς ὁδοῖς δὲ εἶπεν, ὅτι πολλοὶ οἱ τρόποι τῆς σωτηρίας. ἄλλος ἔχει Παρθενίαν, ἄλλος σωφροσύνην, ἕτερος ἐλεημοσύνην, καὶ ἄλλος ἑτέραν ἀρετὴν, καὶ σώνονται πάντες, ἐὰν φυλάξῃ καθ' εἷς τὸ χρέος του.

2. Τὰς θλίψεις, καὶ κόπους τῆς ἀρετῆς, καὶ τὰ κατορθώματα, πόνους τῶν καρπῶν ἐκάλεσε· καὶ διπλασιάζει τὸν μακαρισμὸν, ἠξεύροντας πόσον μισθὸν, καὶ ὄφελος λαμβάνει διὰ τοὺς ἱδρῶτας αὐτοῦ ὁ ἐνάρετος.

3. Οὐ μόνον δὲ ἐδῶ εἰς τὸν Κόσμον νὰ ἔχουσι γυναικῶν, παίδων, καὶ οἰκῶν εὐθηνίαν, καὶ πᾶσαν τῶν ἀναγκαίων ἀπόλαυσιν· ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἄνω πόλιν νὰ κληρονομήσουν ἀγαθὰ ἀνεκδιήγητα. Ἤ πάλιν, ἡ σὰρξ τῶν Δικαίων νυμφευομένη τῷ Πνεύματι, νὰ εἶναι εἰς τὰς ἀγαθοεργίας εὔκαρπος. καὶ μὲ τὴν σοφίαν τως νὰ γεννήσουν τέκνα πνευματικά. τὰ ὁποῖα νὰ τοὺς δίδουν μεγάλην παράκλησιν,

Τὸ Κείμενον.

1. ΜΑκάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον, οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.

2. Τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου φάγεσαι. Μακάριος εἶ, καὶ καλῶς σοι ἔσαι.

3. Ἡ γυνή σου ὡς ἄμπελος εὐθηνοῦσα ἐν ταῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου. Οἱ υἱοί σου ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν, κύκλῳ τῆς τραπέζης σου.

4. Ἰδοὺ

4. Ἰδὲ οὕτως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον.

5. Εὐλογήσαισε Κύριος ἐκ Σιὼν, καὶ ἴδοις τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλὴμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. Καὶ ἴδοις υἱοὺς τῶν υἱῶν σου. Εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

βλέποντές τα νὰ παραστέκουν εἰς τὴν τράπεζάν τους, ὡς ἐλαιόφυτα εὔκαρπα.

4. Οὕτω λέγω, θέλουν εἶσαι εὐλογημένοι, καὶ εὐεργετούμενοι καὶ ἐδῶ, καὶ ἐκεῖ αἰώνια, ὅσοι φοβοῦνται τὸν Κύριον.

5. Ναὶ ὁ Κύριος, νὰ τοὺς εὐλογήσῃ, καὶ ἐδῶ εἰς τὴν κάτω πόλιν Ἱερουσαλὴμ, νὰ ἔχουσιν εὐημερίαν, καὶ εἰρήνην ὅλην τως τὴν ζωήν, νὰ γένουν πολύτεκνοι, νὰ περάσουν τὸν βίον χωρὶς πολέμους ἀτάραχα. Ταῦτα ἀναγινώσκοντες Ἀδελφοὶ, μὴ θαυμάσητε, ὅτι ἡ ἐπαγγελία τοῦ Πνεύματος δὲν ἐψεύσθηκεν, ἀλλὰ μάλιστα ἐπλήρωσεν ὅλα τὰ ἄνωθεν, καὶ ἐπέρασαν οἱ Ἰσραηλῖται χρόνους δίχως πόλεμον, ἕως οὗ καὶ αὐτοὶ ἐφύλαττον τοῦ Θεοῦ τὰ προστάγματα. Ἀμὴ ἀφότις ἐπαρέβησαν τὸν Νόμον οἱ ἄχρηστοι, δικαίως ἡ Θεία Χάρις τοὺς ἐγκατέλιπε, καὶ ἔπαθον ὅσα εἰς τὰς Ἱστορίας ἀναγινώσκονται.

Ὠδὴ τῶν Ἀναβαθμῶν. Ψαλμός. ΡΚΗ΄.

ΚΑὶ οὗτος ὁ Ψαλμὸς τὰς ἐπαναστάσεις τῶν Ἐθνῶν προεφήτευσε, καὶ τοὺς πολέμους, καὶ πείραξιν, ὅπου ἔδωσαν τὰ Ἔθνη τοῖς Ἰουδαίοις. Προλέγει δὲ καὶ τὰ κακὰ, ὅπου θέλει δώσει τοῖς διώκταις ὁ Κύριος.

Τὸ Κείμενον.

1. ΠΛεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, εἰπάτω δὴ Ἰσραήλ. Πλεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθησάν μοι.

2. Ἐπὶ τὸν νῶτόν μου ἐτέκταινον οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΝΕότητα καλεῖ τὴν εἰς τὴν Αἴγυπτον διαγωγήν, καὶ τὴν ἐκεῖθεν λύτρωσιν, καὶ ἀπαλλαγήν. Καὶ εὐχαριστῶντας τὸν εὐεργέτην, ἀναριθμεῖ τὰς θείας χάριτας ἄνωθεν, καὶ ἐξ ἀρχῆς λέγωντας. Πολλάκις μοι ἐπανέστησαν οἱ πολέμιοι, καὶ πολλὰ ἐπάσχησαν νὰ μὲ καταβάλουν. Ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντός μοι, τὰς ἐπιβουλὰς αὐτῶν δὲν ἐψήφισα, οὔτε ποσῶς μὲ ἐνίκησαν.

2. Τὸ ἐτέκταινον, εἶπεν ὁ Ἀκύλας, καὶ ὁ Θεοδοτίων, ἠροτρίασαν. Καὶ δηλοῖ τοὺς ῥαβδισμοὺς, καὶ μάστιγας, ὅπου ἔδωσαν τοῖς Ἰουδαίοις οἱ ἀσεβεῖς εἰς τὴν ῥάχιν (τὴν ὁποίαν λέγει νῶτον) καὶ εἰς τὸ ἐπίλοιπον τοῦ σώματος. Τὸ δὲ ἐμάκρυναν, λέγει ὑπέμειναν μέ-

χει πολλοῦ πολεμοῦντές με, αὐξαίνοντες τὴν παρανομίαν τως.

3. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς ὡς δίκαιος ἐταπείνωσε τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν, καὶ τὴν ἔπαρσιν.

4. Διὰ νὰ ἐντραπῶσιν ὅσοι πολεμοῦσι τὴν Σιὼν, καὶ μισοῦσι τὸν ἐνάρετον βίον, νὰ φύγουν εἰς τὰ ὀπίσω κατησχυμμένοι, καὶ ἄπρακτοι.

5. Καὶ καθὼς ὁ χόρτος ὅπου φυτρώνει εἰς τὰ δώματα, διατὶ δὲν ἔχει ῥίζαν, πρὸ τοῦ νὰ καρπίσῃ ξηραίνεται, οὕτω καὶ οἱ πολέμιοι, μὴ ἔχοντες ῥίζαν δικαιοσύνης, ἂς ἀπολεσθοῦν οἱ διαλογισμοὶ, καὶ ἐγχειρήσεις αὐτῶν, νὰ μείνουσι περιγελασμένοι οἱ ἄφρονες.

6. Βλέποντες οἱ ὁδοιπόροι τὰ προκομμένα σπαρμένα, καὶ εὔκαρπα, θαυμάζουσι τῶν γεωργῶν τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ εὐλογοῦσιν αὐτὰ, καὶ τοὺς θερίζοντας. Ἀμὴ εἰς τὸν χόρτον τοῦ δώματος, κἀμμίαν εὐλογίαν δὲν δίδουσιν.

3. Κύριος δίκαιος συνέκοψεν αὐχένας ἁμαρτωλῶν.

4. Αἰσχυνθήτωσαν, καὶ ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω, πάντες οἱ μισοῦντες Σιών.

5. Γενηθήτωσαν ὡσεὶ χόρτος δωμάτων. Ὃς πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐξηράνθη. Οὗ οὐκ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ θερίζων, καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ τὰ δράγματα συλλέγων.

6. Καὶ οὐκ εἶπον οἱ παράγοντες, εὐλογία Κυρίου ἐφ' ὑμᾶς. Εὐλογήκαμεν ὑμᾶς ἐν ὀνόματι Κυρίου. Δόξα.

Ωδὴ τῶν Ἀναβαθμῶν. Ψαλμός. ΡΚΘ'.

Τοῦτον τὸν Ψαλμὸν προσηύχετο ὁ Μακάριος Δαβὶδ ἐξ ὅλης του τῆς καρδίας, δεόμενος τοῦ Θεοῦ, νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας ὡς Πολυέλεος. Θαῤῥύνει δὲ ἑαυτὸν, καὶ τοὺς ἄλλους, νὰ μὴν ἀπελπίζωνται διὰ τὰς πεπραγμένας ἁμαρτίας, ἀλλὰ νὰ ἔχουσι θάῤῥος εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Κάτωθεν, ἐξ αὐτῆς τῆς καρδίας ἀναπέμπω τὴν δέησιν, καὶ ἐπάκουσόν μου Κύριε. Οὕτως εἶπε, διατὶ τινὲς προσεύχονται μόνον μὲ τὰ χείλη, χωρὶς τὴν προσοχὴν τοῦ νοὸς, καὶ διατοῦτο δὲν ὑπακούονται.

2. Εἴπομεν εἰς ἄλλον τόπον, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἀσώματος. ἀλλὰ ὁ Θεῖος Δαβὶδ εἶπε ταῦτα, ἀνθρωπίνως τοῖς λόγοις χρησάμενος.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι Κύριε, Κύριε εἰσάκουσον τῆς φωνῆς μου.

2. Γενηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου.

3. Ἐὰν

Καὶ δέεται τῷ Θεῷ νὰ ἀκούσῃ μὲ προσοχὴν τὴν ταπεινὴν αὐτοῦ δέησιν.

3. Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσῃς Κύριε, Κύριε τίς ὑποστήσεται;

3. Ἐὰν βουληθῇς νὰ σταθμίσῃς μὲ τὸν ζυγὸν τῆς δικαιοσύνης τὰς ἁμαρτίας μας, καὶ νὰ μᾶς δώσῃς ἰσόμετρον τιμωρίαν κατὰ τὸ πταίσιμον, τινὰς δὲν ἀπομένει ἀνάθωος, ἀλλὰ πρέπει μας κόλασις ἄμετρος.

4. Ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἱλασμός ἐστιν.

4. Λοιπὸν ἐπειδὴ ἔχεις μὲ τὴν δικαιοσύνην, καὶ τὴν φιλανθρωπίαν συνεζευγμένην, δεόμεθά σου, νὰ μὴ μας κρίνῃς μὲ αὐστηρίαν δικαιοσύνης, ἀλλὰ ὡς ἐλεήμων καὶ εὔσπλαγχνος.

5. Ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, ὑπέμεινά σε Κύριε· ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου εἰς τὸν λόγον σου. Ἤλπισεν ἡ ψυχή μου ἐπὶ τὸν Κύριον.

5. Ὅτι διὰ ταύτην σου τὴν ἐπωνυμίαν προσεδόκησα, καὶ ἤλπισα σωτηρίαν κατὰ τὰς ἀψευδεῖς σου ἐπαγγελίας, εἰς τὰς ὁποίας ὑπέμεινα βέβαιος, καὶ εἰς τὴν πολλήν σου χρηστότητα, νὰ ἐπιτύχω ὁ ἄχρηστος συγχωρήσεως.

6. Ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας μέχρι νυκτός. ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας, ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν Κύριον.

6. Μάλιστα νουθετῶ καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ συμβουλεύω τους, νὰ ἐλπίζῃ πᾶς εὔχας πιστὸς εἰς τὸν Θεόν, διὰ πάσης νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ὅλην του τὴν ζωήν, εἰς τὰς δυστυχίας καὶ θλίψεις, καὶ κάθε καιρόν, νὰ ἔχῃ εἰς ἐκεῖνον τὸ θάρρος του, μηδὲν ἀμφιβάλλοντας.

7. Ὅτι παρὰ τῷ Κυρίῳ τὸ ἔλεος, καὶ πολλὴ παρ᾽ αὐτῷ λύτρωσις.

7. Ὅτι ἴδιον εἶναι ἐκ φύσεως τῆς φιλανθρωπίας του, νὰ ἐλεῇ τοὺς ταπεινούς, καὶ νὰ λυτρώνῃ τοὺς ἐν ἀνάγκαις καὶ θλίψεσιν.

8. Καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

8. Ὅθεν ἀναμφιβόλως ὡς φιλοικτίρμων Δεσπότης καὶ εὔσπλαγχνος, θέλει λυτρώσει τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ ὅλας τὰς ἀνομίας του. Οὗτος ὁ λόγος, Ἀγαπητοί, προλέγει καθολικὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν σάρκωσιν. Αὐτὸς γὰρ ὄντως ἐστὶν ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ Κόσμου, ὅτι καθὼς εἴπομεν καὶ παραπάνω, Ἰσραὴλ ὀνομαζόμεθεν καὶ ἡμεῖς οἱ εἰς τὸν Χριστὸν πιστεύσαντες. Καὶ ὅλα τὰ πλεονεκτήματα, καὶ ἀξιώματα, καὶ χαρίσματα ὁποῦ ὑστερήθησαν αὐτοί, φονεύσαντες τὸν Δεσπότην Χριστὸν οἱ ἄχρηστοι· αὐτὰ καὶ περισσότερα ἐκληρονομήσαμεν δικαίως ἡμεῖς οἱ χριστώνυμοι, ἐπειδὴ ἀδιστάκτως ἐπιστεύσαμεν τὸ τοῦ Εὐαγγελίου σωτήριον κήρυγμα.

Ὠδὴ τῶν Ἀναβαθμῶν. Ψαλμός. ΡΛ΄.

Εἰς τοῦτον τὸν Ψαλμὸν μᾶς νουθετᾷ ὁ Προφητικὸς λόγος, νὰ εἴμεσθεν ταπεινοί, καὶ μέτριοι, καὶ νὰ ἔχωμεν εἰς τὸν Θεὸν ὅλως δι᾽ ὅλου τὴν ἐλπίδα, καὶ θάρρος μας.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΤΟ ὕψος τῆς καρδίας εἶναι τόσον μισητὸν εἰς τὸν Θεὸν, ὁποῦ καὶ τοὺς Ἁγίους λυμαίνεται, καὶ τοὺς ὁδηγᾶ πρὸς ἀπώλειαν. Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται. Λέγει οὖν, γινώσκεις Κύριέ μου, ὡς τὰ βάθη τῶν ἐννοιῶν σαφῶς ἐπιστάμενος.

2. Ὅτι ποτὲ δὲν ὑψώθηκεν εἰς ὑπερηφανίαν ὁ νοῦς μου, οὔτε τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ τὰς ὀφρῦς ἐσήκωσα, νὰ καταφρονέσω τοὺς ἄλλους.

3. Ὁ Σύμμαχος εἶπεν. Εἰ μὴ ἐξίσωσα καὶ ὡμοίωσα τὴν ψυχήν μου ἀπογαλακτισθέντι πρὸς Μητέρα αὐτοῦ. οὕτως ἀνταποδοθείη τῇ ψυχῇ μου. Τουτέστιν, ἐὰν δὲν ἐταπεινώθηκα ὡς τὸ ἀπογαλακτισθὲν βρέφος, ὁποῦ φοβᾶται τὴν Μητέρα του, καὶ ἐὰν δὲν σὲ εὐλαβούμουν, δός μου τοιαύτην ἀνταπόδοσιν· ἤγουν τὴν πρέπουσαν παίδευσιν. Ταῦτα εἶπεν ὁ Μακάριος, ἔχωντας καθαρὰν τὴν συνείδησιν, καὶ δὲν ἐγνωρίζωντας ποσῶς μῶμον ὑπερηφανίας εἰς τὴν καρδίαν του.

4. Ὅθεν παρακινᾶ, καὶ συμβουλεύει τὸν Ἰσραὴλ, ἤγουν πᾶσαν ψυχὴν εὐσεβῆ, καὶ φιλόθεον, νὰ μιμηθῇ τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ πολιτείαν ἐνάρετον. Καὶ οὕτω νὰ ἐλπίζῃ εἰς τὴν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ χρηστότητα, καὶ ἀγαθότητα πάντοτε.

Τὸ Κείμενον.

1. ΚΥριε, οὐχ ὑψώθη ἡ καρδία μου. οὐδὲ ἐμετεωρίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου.

2. Οὐδὲ ἐπορεύθην ἐν μεγάλοις, οὐδὲ ἐν θαυμασίοις ὑπὲρ ἐμέ.

3. Εἰ μὴ ἐταπεινοφρόνουν, ἀλλὰ ὕψωσα τὴν ψυχήν μου, ὡς τὸ ἀπογεγαλακτισμένον ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, ὡς ἀνταποδώσεις ἐπὶ τὴν ψυχήν μου.

4. Ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν Κύριον, ἀπὸ τοῦ νῦν, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Ὠδὴ τῶν Ἀναβαθμῶν. Ψαλμός. ΡΛΑʹ.

ΤΙνὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι τοῦτον τὸν Ψαλμὸν ἔγραψεν ὁ Προφήτης διὰ τοὺς εἰς τὴν Βαβυλῶνα αἰχμαλώτους· οἵτινες ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ, νὰ τοὺς λυτρώσῃ διὰ τὴν ἀγάπην Δαβὶδ τοῦ Προπάτορος αὐτῶν, καθὼς τοῦ ἔταξεν. Ἄλλοι δὲ πάλιν εἶπον, ὅτι διὰ τὸν Σολομῶντα ἐπροφήτευσεν, ὅταν ὑπῆγε μὲ τοὺς Ἱερεῖς, νὰ βάλλῃ εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων τὴν Κιβωτόν· καὶ ἐκλείσθησαν αἱ θύραι τοῦ Ναοῦ ἀπὸ λόγου τως, καὶ δὲν ἀνοιξαν, εἰ μὴ ἀφ' οὗ ἀνέγνωσαν τοῦτον τὸν Ψαλμόν. καὶ ὅταν ἔλεγαν. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ σου, καὶ τὰ ἑξῆς. Ὢ τοῦ θαύματος, ἀνοίχθησαν πάλιν αἱ πύλαι, καὶ εἰσῆλθον ἀγαλλιώμενοι. Ὁ Δαβὶδ λοιπὸν ἐπροεικόνιζε τὸν Χριστὸν, καθὼς καὶ εἰς ἄλλον Ψαλμὸν ἐγράψαμεν· καὶ εἰς τὸ τοῦ Δαβὶδ ὄνομα νοοῦνται τὰ τοῦ Μεσία ἀπόκρυφα μυστήρια. Ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ σπέρμα του ἐγεννήθη ὁ Δεσπότης Χριστὸς κατὰ σάρκα, καθὼς εἰς τοῦτον τὸν Ψαλμὸν φαίνεται.

Τὸ Κείμενον.

1. Μνήσθητι Κύριε τῦ Δαβὶδ, καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτῦ.

2. Ὡς ὤμοσε τῷ Κυρίῳ. Ηὔξατο τῷ Θεῷ Ἰακὼβ.

3. Εἰ εἰσελεύσομαι εἰς σκήνωμα οἴκυ μυ· εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ κλίνης στρωμνῆς μυ.

4. Εἰ δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μυ, καὶ τοῖς βλεφάροις μυ νυσταγμὸν, καὶ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις μυ.

5. Ἕως ὗ εὕρω τόπον τῷ Κυρίῳ, σκήνωμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ.

Η' Ἐξήγησις.

1. Ἐπειδὴ ἡμεῖς εἴμεσθεν ἁμαρτωλοὶ, καὶ πάσης παῤῥησίας ὑστερημένοι, διατῦτο παρακαλῦμέν σε, ἐνθυμήσυ τὰς ἀρετὰς τῦ Δαβὶδ, καὶ διὰ τὴν ἐκείνυ πραότητα, πρόσδεξαι ταύτην τὴν πρᾶξιν, ὁπῦ σῦ προσφέρομεν σήμερον εἰς τῦτον τὸν Ἅγιον Ναόν συ.

2. Τὸν ὁποῖον εἶχε πόθον πολὺ νὰ σῦ οἰκοδομήσῃ ὁ Πατήρ μυ Δαβὶδ, καθὼς συ ἔταξεν, ἀμὴ ὁ Νάθαν τὸν ἐδυσκόλευεν.

3. Ὁ ὁποῖος Δαβὶδ ἔλεγε ταῦτα διὰ τὴν πολλήν τυ εὐλάβειαν. Δεν εἰσέρχομαι εἰς τὸν οἶκόν μυ, νὰ ἀναπαυθῶ εἰς στρῶμα.

4. Οὔτε ποσῶς νὰ κοιμηθῶ, ἢ κἂν νὰ κλείσω τὰ ὄμματα, ὔτε νὰ ἀναπαύσω τὴν κεφαλήν μυ.

5. Ἕως νὰ μῦ φανερώσῃς Κύριε, πῦ θέλεις νὰ γένῃ τὸ Ἅγιόν συ κατοικητήριον. Αὐτὰ ὅλα φαίνυνται εἰς τὴν Βίβλον τῶν Παραλειπομένων σαφέστερον. Ὅτι ὁ Δαβὶδ ἐδεήθη τῦ Θεῦ νὰ τὸν ἀξιώσῃ νὰ οἰκοδομήσῃ τὸν Ναόν. Ὁ δὲ Θεὸς τῦ ἐμήνυσε μὲ τὸν Προφήτην Νάθαν, ὅτι ὁ Σολομὼν ἔμελλε νὰ τὸν κτίσῃ. Ὅθεν ὁ Μακάριος Δαβὶδ ἀφῆκε μὲν τὴν οἰκοδομὴν, διὰ νὰ μὴ παραβῇ τὸ θεῖον πρόσταγμα· ἀμὴ δὲν ἀνεπαύθη ποσῶς, ἕως ὖ ἐσυνάξε χρυσὸν, ἄργυρον, σίδηρον, χαλκὸν, ξύλα, καὶ λίθυς, καὶ πᾶσαν ὕλην ἄλλην, ὁπῦ ἔκαμνε χρεία εἰς τόσον πλυσίαν οἰκοδομήν. Τὰ ὁποῖα εὑρίσκωντας ὁ Σολομὼν ἕτοιμα, ἐτέλεσε τὸν Ναὸν εὐκολώτερα.

6. Ἰδὺ ἠκύσαμεν αὐτὴν ἐν Εὐφραθᾷ. Εὕρομεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τῦ δρυμῦ. Εἰσελευσώμεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῦ.

6. Ὁ μὲν Δαβὶδ ἐδέετο νὰ κτίσῃ Ναὸν τῷ Κυρίῳ· ὁ δὲ Μονογενὴς Υἱὸς, καὶ Λόγος τῦ Θεῦ ἔταξε, νὰ οἰκοδομήσῃ ἑαυτῷ, ἤγυν τῦ λόγυ τυ, Ναὸν ἔμψυχον, καὶ σεβάσμιον. Εὐφραθὰ δὲ καλεῖ τὴν Βηθλεὲμ, ὅπυ ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη. Πεδία δὲ δρυμῦ, τὸν τόπον ὅπυ ἐκτίσθη ὁ Ναὸς, διατὶ ἦτον πρότερον ἔρημος.

7. Προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον, ὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτῦ.

7. Λέγει οὖν, ὅτι ταύτην μὲν τὴν ὑλικὴν σκηνὴν τῦ Θεῦ τώρα βλέπομεν, ἐκείνην δὲ τὴν ἔμψυχον προσδοκῶμεν, νὰ προσκυνήσωμεν, ὅταν ἀξιωθῶμεν τῆς θείας ἐπιφανείας τυ.

8. Ἀνάπαυσιν Θεοῦ, τὴν κατὰ Νόμον λατρείαν ἐκάλεσε. Κιβωτὸν δὲ ἐκείνην, ὁποῦ εἶχε τὰς πλάκας τοῦ Νόμου· τὴν ὁποίαν ἀπόθεσαν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, ταῦτα λέγοντες. Στῆσον Κύριε τὴν Κιβωτόν σου, καὶ στερέωσον αὐτὴν νὰ μὴ μετακινηθῇ πλέον ἀπὸ τὸν τόπον της.

9. Ὅτι τούτου γινομένου, ὅταν δὲν ἔχωμεν πολέμους ἀπὸ τὰ Ἔθνη, καὶ σύγχυσιν, θέλουν δικαιωθῇ οἱ Ἱερεῖς σου, τελοῦντες ὅσα εἰς τὸν Νόμον ἐπρόσταξες. Καὶ ὁ ἐπίλοιπός σου Λαὸς, νὰ εὐφραίνωνται ἀγαλλόμενοι.

10. Ναὶ Δέσποτα ἐπάκουσόν μου ταύτην τὴν δέησιν, δι᾽ ἀγάπην Δαβὶδ τοῦ πιστοῦ, καὶ ἀκριβοῦ δούλου σου, μὴ καταφρονέσῃς τὸ πρόσωπόν μου. Ἐπειδὴ Βασιλεὺς εἶμαι χρισμένος ὑπὸ σοῦ, εἰ καὶ ἀνάξιος δοῦλός σου. Ταῦτα ὁ Σολομὼν ἐδέετο, ἤγουν νὰ μήπως πάρῃ πλέον τὴν Βασιλείαν πώποτε.

11. Οὕτως ἐλπίζω νὰ κάμῃς Δέσποτα, νὰ μὴν ἀθετήσῃς ὅσα ἔταξες τοῦ Πατρός μου, λέγωντας. Ὅτι ἀπὸ τὸν καρπὸν τῆς κοιλίας σου, θέλω κάμει Βασιλέα εἰς τὸν θρόνον σου. Τοῦτο νοεῖται καὶ διὰ τὸν Σολομῶντα. ἀμὴ διὰ τὸν Μεσίαν γροικᾶται καθολικώτερα.

12. Ἔπειτα εἶπες, ὅτι ἐὰν φυλάξουν τὰς ἐντολάς σου τὰ τέκνα σου, νὰ μὴν ἐπάρῃς τὴν Βασιλείαν ἀπὸ τὸν οἶκόν του. Ταῦτα μὲν ὦ Ἰουδαῖοι σᾶς ἔταξεν ὁ ἀψευδέστατος, νὰ ἔχετε τὸ Βασίλειον, ἕως νὰ φυλάγετε τὸν Νόμον παρανόμοι. Ἀμὴ ἐπειδὴ ἐσεῖς ἐψεύσθητε, καὶ ἐστρεβλώσετε, δικαίως σᾶς ἐγκατέλιπε, καὶ διεσκορπίσθητε πανταχοῦ· καὶ οὔτε τὴν πρόσκαιρον Βασιλείαν ἔχετε, οὔτε τῆς αἰωνίου νὰ ἀξιωθῆτε ἀχάριστοι· ὅτι τὸν δοτῆρα τοῦ Νόμου, καὶ Σωτῆρα, καὶ εὐεργέτην, παρεδώκατε εἰς θάνατον ἐπονείδιστον ἀναιδέστατοι.

13. Ὁ Σύμμαχος. Δέσποτα ὑπέχου ἐπαναπαύεσθαι τῇ Σιὼν ἀεί. Καὶ ταύτην τῶν ἄλλων προετίμησας πόλεων, καὶ οἰκεῖον ἀπέφηνας οἰκητήριον. Ἤγουν τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐπροτίμησεν ὁ Θεὸς ἀπὸ ὅλον τὸν Κόσμον, νὰ γένῃ εἰς αὐτὴν ὁ Ναὸς, εἰς τὸν ὁποῖον

8. Ἀνάστηθι Κύριε εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματός σου.

9. Οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ ὅσιοί σου ἀγαλλιάσονται.

10. Ἕνεκεν Δαβὶδ τοῦ δούλου σου, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ σου.

11. Ὤμοσε Κύριος τῷ Δαβὶδ ἀλήθειαν, καὶ οὐ μὴ ἀθετήσει αὐτήν. Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου, θήσομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.

12. Ἐὰν φυλάξωνται οἱ υἱοί σου τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ μαρτύριά μου ταῦτα, ἃ διδάξω αὐτούς. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἕως τοῦ αἰῶνος καθιοῦνται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.

13. Ὅτι ἐξελέξατο Κύριος τὴν Σιὼν, ᾑρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτῷ. Αὕτη ἡ κατάπαυσίς μου εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

Ω̃δε κατοικήσω, ὅτι ᾑρετισάμην αὐτήν.

14. Τὴν θήραν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογήσω. Τοὺς πτωχοὺς αὐτῆς χορτάσω ἄρτων.

15. Τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς ἐνδύσω σωτηρίαν. Καὶ οἱ ὅσιοι αὐτῆς ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσονται.

16. Ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ Δαβίδ.

17. Ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ μου.

18. Τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐνδύσω αἰσχύνην. Ἐπὶ δὲ αὐτὸν ἐξανθήσει τὸ ἁγίασμά μου.

νὰ κατοικᾷ πάντοτε. Ἡ ὁποία Σιὼν προεικόνιζε τὴν Οἰκουμενικὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὄντως εὐαρεστεῖται ὁ Θεὸς, καὶ ἀναπαύεται πάντοτε, ὑπὸ τῶν πιστῶν σεβόμενος.

14. Τὴν σίτησιν, εἶπεν ὁ Σύμμαχος. Ἤγουν νὰ τῆς χαρίσω πᾶν ἀγαθὸν, νὰ εἶναι οὐ μόνον οἱ πλούσιοι, ἀλλὰ καὶ οἱ πτωχοὶ ἐμπεπλησμένοι, καὶ χορτάτοι πάντοτε.

15. Ἐκείνην τὴν δικαιοσύνην, ὁποῦ εἶπε παραπάνω νὰ ἀξιώσῃ τοὺς Ἱερεῖς, ἐκάλεσεν ἐδῶ σωτηρίαν, ἥτις εἶναι ὁ καρπὸς ἐκείνης, καὶ τὸ διάφορον. Οἱ δὲ εὐσεβεῖς, καὶ ἐνάρετοι, νὰ ἔχουσιν εὐφροσύνην, καὶ ἀγαλλίασιν.

16. Τὸ μὲν πρόχειρον νόημα λέγει διὰ τὸν Ζοροβάβελ. τὸ δὲ ἀληθέστερον, διὰ τὸν Χριστὸν, ὅστις εἶναι ἡ ἀληθινὴ τοῦ Δαβὶδ δύναμις, ἐκ τῆς Σιὼν ἀνατείλασα.

17. Λύχνον λέγει τοῦ Σωτῆρος τὸν Πρόδρομον· ἢ τὸν Λαὸν, ὁποῦ κατάγεται ἀπὸ τὸν Δαβὶδ, καὶ ἐδέχθη τὸ φῶς τῆς Θεότητος.

18. Καὶ ὅσοι δὲν ὑποδεχθοῦσιν αὐτὸν τὸν Χριστὸν, νὰ καταισχυνθοῦσιν οἱ ἄφρονες. Εἰς αὐτὸν δὲ νὰ ἐξανθήσῃ ἡ ἁγιωσύνη, καὶ χάρισμά μου πλουσιώτατα. Τὴν μὲν οὖν ἐντροπὴν, καὶ αἰσχύνην, ἐχθροὶ φανέντες Χριστοῦ, δικαίως ἐτρύγησαν. ἡμεῖς δὲ οἱ διὰ τῆς πίστεως σῶμα Χριστοῦ χρηματίσαντες, τὸν ἁγιασμὸν δαψιλῶς ἐκληρώσαμεν.

Ὠδὴ τῶν Ἀναβαθμῶν. Ψαλμός. ΡΛΒ΄.

Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Ῥοβοὰμ ἐχωρίσαν αἱ δέκα Φυλαὶ τοῦ Ἰσραήλ· Ἀφότις δὲ ἐλυτρώθησαν ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα, ἕωσε πάλιν ὁ Ζοροβάβελ τὰς διαιρεθείσας Φυλὰς, συνάψας εἰς μίαν ὁμόνοιαν, καὶ ἐσύστησε. Τὴν ὁποίαν εἰς ἐγκώμιον τῆς ἀγάπης οὗτος ὁ Ψαλμὸς ἐπροκήρυξεν.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν, ἢ τί τερπνὸν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπιτοαυτό;

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ὢ Πόσον εἶναι γλυκυτάτη, καὶ ὠφέλιμος ἡ Ἀδελφικὴ ἑνότης, νὰ κατοικοῦσιν αὐτάμα μὲ εἰρήνην, καὶ ὁμόνοιαν.

2. Τὸ ἔλαιον, ὁποῦ ἔχριζαν τοὺς Ἀρχιερεῖς ἦτον καπνισμένον ἀπὸ αὔθη, καὶ χρώματα διάφορα, καὶ εὔγανεν μυρωδίαν θαυμάσιον. Εἰς τοῦτο γοῦν ἁρμοστὰ ἐπαρωμοίασε τὴν Ἀδελφικὴν συμφωνίαν ὁ πάνσοφος.
3. Ὡς ἂν ὀνομάζει τὸ ἐπιτραχήλιον, καὶ λέγει· ὅτι καθὼς ὅταν χρίουσι τοὺς Ἱερεῖς καταβαίνει τὸ μῦρον ἴσια ἀπὸ τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ γένειον, καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὸ στῆθος. οὕτως εἶναι καὶ ἡ τῆς συμφωνίας ὠφέλεια χρήσιμος.
4. Τὸ Ἀερμὼν εἶναι ἕνα ὄρος τῆς Παλαιστίνης τὸ ὑψηλότερον· καὶ τότη δρόσος ἤρχετο ἀπ' ἐκεῖνο εἰς τὴν Σιὼν, ὁποῦ ἔτρεχεν ἀπὸ τὰ κεραμίδια. Διὰ νὰ ἀφημήσῃ γοῦν τὴν ὁμόνοιαν, εἶπε καὶ ταύτην τὴν παρομοίωσιν.
5. Ὅτι ἐκεῖ ὁποῦ εἶναι κατὰ Θεὸν ἑνωμένοι Ἀδελφοὶ μὲ καθαρὰν ἀγάπην, ἔταξεν ὁ Κύριος τὰς εὐλογίας αὐτοῦ, καὶ χάριτας. καὶ εἰς μὲν τὴν παροῦσαν ζωὴν τοὺς δίδει ὅσα χρειάζουνται, εἰς δὲ τὴν μέλλουσαν τοὺς κάμνει κληρονόμους τῆς αἰωνίου μακαριότητος.

2. Ὡς μῦρον ἐπὶ κεφαλῆς, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα, τὸν πώγωνα τὸν Ἀαρών.
3. Τὸ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν ὤαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ.
4. Ὡς δρόσος Ἀερμὼν, ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιών.
5. Ὅτι ἐκεῖ ἐνετείλατο Κύριος τὴν εὐλογίαν, ζωὴν ἕως τοῦ αἰῶνος.

Ὠδὴ τῶν Ἀναβαθμῶν. Ψαλμός. ΡΛΓ'.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς εἶναι μία παρακίνησις πρὸς ὅλους τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ, καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς νὰ ὑμνολογοῦσι κάθε καιρὸν κατὰ τὸ χρέος ἀπαύστως τὸν Κύριον.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Τὸ ὑμνεῖν, εἶναι τῶν Ἁγίων ἴδιον. τῶν δὲ ἁμαρτωλῶν, νὰ προσεύχωνται μὲ δάκρυα. Πρὸς τοὺς ἐναρέτους οὖν εἶπε ταῦτα. Ἰδοὺ πόσας αἰτίας ἔχετε νὰ δοξολογᾶτε τὸν Κύριον ὅλοι οἱ δοῦλοί του, καὶ ἐξόχως οἱ ἀφιερωμένοι αὐτῷ Ἱερεῖς, καὶ μονάζοντες ὁποῦ εἶστε εἰς τὰς Ἁγίας Ἐκκλησίας, καὶ Μοναστήρια.
2. Πρῶτον ἑρμηνεύσε τὸν τόπον, ἔπειτα τὸν καιρὸν, καὶ τὸν τρόπον. καὶ λέγει μας. Μὴν ἀμελᾶτε οὖν, ἀλλ' ἐγείρεσθε νὰ τὸν δοξάζετε πάντοτε. καὶ ἐξόχως τὴν νύκτα ὁποῦ εἶναι ἡσυχία εἰς ἅπαντα. Καὶ ὑψοῦντες τὰς χεῖρας

Τὸ Κείμενον.

1. Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον πάντες οἱ δοῦλοι Κυρίου. Οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐν αὐλαῖς οἴκου Θεοῦ ἡμῶν.
2. Ἐν ταῖς νυξὶν, ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια, καὶ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον.

3. Εὐλογήσαι σε Κύριος ἐκ Σιὼν, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν.

εἰς τὸ Θυσιαστήριον, προσδέχεσθε, εὐλογοῦντες αὐτὸν μὲ εὐλάβειαν, καὶ κατανύξιν.

3. Ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι ἕτοιμος, νὰ σᾶς ἀκούῃ ἀπὸ τὴν Οὐράνιον Σιὼν, νὰ σᾶς στείλῃ πολλὰς βοηθείας, καὶ χάριτας, ὡς ποιητὴς τοῦ Κόσμου, καὶ πάντα δυνάμενος.

Δόξα. Κάθισμα ΙΗ'.

Ἀλληλούϊα. Ψαλμός. ΡΛΔ'.

Ἐπειδὴ ἐξηγήσαμεν παραπάνω τὸ Ἀλληλούϊα, δὲν γράφομεν ἐδῶ περὶ τούτου περισσότερον· ὅτι καὶ οὗτος εἶναι εὐχὰς ὕμνος εὐχαριστήριος· τὸν ὁποῖον ἔψαλλαν τῷ Θεῷ οἱ λυτρωθέντες αἰχμάλωτοι, διηγούμενοι τὰς μεγάλας θαυματουργίας, καὶ ἄπειρον δύναμιν, ὁποῦ ἔδειξεν εἰς ὅλα τοῦ τὰ ποιήματα, καὶ ἐξόχως εἰς τὸν λαὸν τῶν Ἑβραίων, ὅστις ἡμᾶς προεικόνιζεν. Ὅθεν εἴμεσθεν χρεῶσαι νὰ τὸν ὑμνοῦμεν ἡμεῖς περισσότερον· καθὼς εἰς ἄλλον τόπον ἐγράψαμεν. Γινώσκετε οὖν, ὅτι πολλὰ εὐφραίνεται ὁ Θεὸς, ὅταν τὰς μεγαλουργίας αὐτοῦ διηγούμεσθεν. Καθὼς εἰς τὸν Θηκαραὶ σαφέστερον φαίνεται. Διατοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀμελᾷ τινὰς εἰς τοιαύτην πρᾶξιν ἀγγελομίμητον. Οὗτος οὖν ὁ Ψαλμὸς, καὶ ὁ κατώτερος, ἔτι δὲ καὶ ὁ ἑκατοστὸς τρίτος, καὶ τέταρτος, καὶ οἱ τρεῖς ὕστεροι, ἐπειδὴ εἶναι ὕμνοι, καὶ εὐχαριστίαι πρὸς Θεὸν, ἔχουσι μισθὸν πολὺν, ὅσοι μετὰ πόθου, καὶ εὐλαβείας τοὺς λέγουσιν.

Τὸ Κείμενον.

1. Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου, αἰνεῖτε δοῦλοι Κύριον.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ὑμνεῖτε τὸν ὑπερύμνητον Θεὸν καὶ ποιητὴν ἁπάσης τῆς κτίσεως, καὶ δοξολογᾶτε αὐτὸν ἀκαταπαύστως οἱ δοῦλοί του ἅπαντες.

2. Οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐν αὐλαῖς οἴκου Θεοῦ ἡμῶν.

2. Καὶ ἐξόχως ἐσεῖς ὁποῦ εἶστε εἰς τὴν ἱερὰν λατρείαν αὐτοῦ, καὶ κατοικεῖτε εἰς Ἐκκλησίας, καὶ Μοναστήρια.

3. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ὅτι ἀγαθὸς Κύριος. Ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ὅτι καλόν.

3. Εὐχαριστᾶτε ὑμνολογοῦντες αὐτόν. Ὅτι κατὰ ἀλήθειαν ἡ πολλή του καλοσύνη, καὶ ἀγαθότης, εἶναι ἀξία πάσης ὑμνήσεως. Καὶ πολλὴν αἰσθάνεται πᾶς εὐχὰς ψάλλων αὐτῷ, τὴν θυμηδίαν τε, καὶ γλυκύτητα.

4. Ὅτι τὸν Ἰακὼβ ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ Κύριος. Ἰσραὴλ εἰς περιουσιασμὸν ἑαυτῷ.

4. Καὶ μάλιστα ἡμεῖς οἱ τοῦ Ἰακὼβ ἀπόγονοι, τοῦ εἴμεσθεν περίσσα ὑπόχρεοι διὰ πολλὰς εὐεργεσίας, καὶ χάριτας, ὁποῦ οἱ ἀχάριστοι ποικιλοτρόπως παρ᾽ αὐτοῦ ἀπηλαύσαμεν.

Ὅστις μᾶς ἠξίωσε τοσαύτης ἐπιμελείας, ὁποῦ ἐπρόκρινεν ἡμᾶς ἀπὸ ὅλα τὰ Ἔθνη, εἰς κλῆρον αὐτοῦ διαλεκτὸν, καὶ ἐξαίρετον. Τὸν γὰρ περιουσιασμὸν εἶπεν ὁ Σύμμαχος ἐξαίρετον.

5. Ὅτι ἡμεῖς ἐκ αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἐμάθομεν τοῦ ἡμετέρου Θεοῦ τὴν ἄπειρον δύναμιν. καὶ ἐγνωρίσαμεν, ὅτι ἀπὸ ὅλα τὰ ψευδώνυμα εἴδωλα, μόνον αὐτὸς εἶναι Θεὸς ἰσχυρὸς, καὶ πάντα δυνάμενος.

6. Τὸ ἄπειρον πλῆθος τῶν ὑδάτων ἀβύσσους ἐκάλεσε. Καὶ τὸ εἶπε πληθυντικῶς· ἐπειδὴ εἶναι μερισμένη εἰς κόλπους πολλοὺς ὁμοία θάλασσα. Λέγει οὖν. Οὗτος μόνον ὁ μέγας Θεὸς ἐποίησεν ὅσα ἠθέλησε, δημιουργήσας τὰ σύμπαντα.

7. Τέρματα, πέρατα, καὶ ἔσχατα, ἤγουν ἄκρα τῆς γῆς λέγονται οἱ θαλάσσιοι κόλποι. Ἀπὸ τοὺς ὁποίους μὲ τὸ θεῖον νεῦμα καὶ πρόσταγμα (ὢ τοῦ θαύματος (ἡ κατωφερὴς φύσις τῶν ὑδάτων ἀνέρχεται ἐπάνω εἰς τὰ ὑψηλὰ μέρη, καὶ βρέχει εἰς ὅλον τὸν Κόσμον ὁ Πολυέλεος· καὶ προμηνύει τὴν βροχὴν μὲ ταῖς ἀστραπαῖς. Καὶ τὸ παράδοξον, ὅτι εἶναι ἀντάμα αὐτὰ τὰ δύο ἐναντία πῦρ καὶ ὕδωρ, καὶ δὲν ἀφανίζει ἕνα τὸ ἄλλον.

8. Δὲν ἔχει τοὺς ἀνέμους εἰς ἀποθήκην φυλαγμένους. Ἀλλὰ οὕτως εἶπε, διὰ νὰ δείξῃ, πῶς εὐθὺς ὁποῦ προστάξει, κινᾶται ὁ ἄνεμος πολλάκις, ὁποῦ πρότερον ἦτον ἀπανεμία πολλή. καὶ εἰς μίαν ῥοπὴν γίνεται ταραχὴ μεγάλη καὶ σύγχυσις.

9. Τώρα διηγᾶται τὰς εὐεργεσίας ὁποῦ ἔκαμε τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ἀπέκτεινεν ὅλα τὰ πρωτόγεννα τῆς Αἰγύπτου, οὐ μόνον ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ζώων ἅπαντα. Ἀφότις ἔκαμεν ἄλλα διάφορα σημεῖα καὶ τέρατα, καὶ ἔπεσον εἰς πολλὰς κακώσεις ὁ Βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ δοῦλοι του.

10. Καὶ πάλιν ὕστερα ἀφ᾽ οὗ τοὺς ὑπῆγεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, οὐ μόνον ὁ Μωϋσῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ἐθανάτω-

5. Ὅτι ἐγὼ ἔγνωκα, ὅτι μέγας ὁ Κύριος. Καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς Θεούς.

6. Πάντα ὅσα ἠθέλησεν ὁ Κύριος, ἐποίησεν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐν τῇ γῇ, ἐν ταῖς θαλάσσαις, καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἀβύσσοις.

7. Ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησεν.

8. Ὁ ἐξάγων ἀνέμους ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ.

9. Ὃς ἐπάταξε τὰ πρωτότοκα Αἰγύπτου, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους. Ἐξαπέστειλε σημεῖα, καὶ τέρατα ἐν μέσῳ σου Αἴγυπτε, ἐν Φαραῷ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις αὐτοῦ.

10. Ὃς ἐπάταξεν ἔθνη πολλὰ, καὶ ἀπέκτεινε Βασιλεῖς κραταιούς. Τὸν

Σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, καὶ τὸν Ὢγ βασιλέα τῆς Βασὰν, καὶ πάσας τὰς βασιλείας Χαναάν.

11. Καὶ ἔδωκε τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν· κληρονομίαν Ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ.

12. Κύριε τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν, καὶ γενεάν.

13. Ὅτι κρινεῖ Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται.

14. Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον, καὶ χρυσίον, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. Στόμα ἔχουσι, καὶ οὐ λαλήσουσιν. Ὀφθαλμοὺς ἔχουσι, καὶ οὐκ ὄψονται. Ὦτα ἔχουσι, καὶ οὐκ ἐνωτισθήσονται. Οὐδὲ γάρ ἐστι πνεῦμα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν.

15. Ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ, καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς.

16. Οἶκος Ἰσραὴλ εὐλογήσατε τὸν Κύριον. Οἶκος Ἀαρὼν εὐλογήσατε τὸν Κύριον.

17. Οἶκος Λευῒ εὐλογήσατε τὸν Κύριον.

σαν τοὺς πολεμίους αὐτῶν, Ἔθνη πολλὰ, καὶ δυνατοὺς, καὶ ἄρχοντας. Τὸν Βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, Σηὼν καλούμενον, καὶ τὸν Ὢγ Βασιλέα Βασὰν τῆς πόλεως, καὶ ὅλους τοὺς Βασιλεῖς Χαναάν.

11. Καὶ ἔδωκε τοῖς Ἰσραηλίταις ὅλην ἐκείνην τὴν μακαρίαν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. καὶ τοὺς τὴν ἐμοίρασεν, ὥσπερ νὰ ἦτον προγονικὸν, καὶ ἀδελφομοιρίτως.

12. Λοιπὸν τὸ μέγεθος τῶν θαυμάτων, ὁποῦ ἐτέλεσες Κύριε, ἐδίδαξεν ἅπαντας, καὶ σέβονται τὸ Παναγιόν σου Ὄνομα. Καὶ θέλει μείνει εἰς ὅλας τὰς γενεὰς ἡ ἐνθύμησίς σου.

13. Καὶ οὕτως εἴμεσθεν βέβαιοι καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ μὴν ἀμελήσῃς, ἀλλὰ μάλιστα νὰ σὲ ἔχωμεν εἰς καιρὸν πολέμου βοήθειαν. Καὶ ἐὰν ἁμαρτήσωμεν, νὰ μᾶς συγχωρήσῃς ὡς εὔσπλαγχνος.

14. Διδάξας τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, κωμῳδεῖ καὶ μυκτηρίζει τὰ εἴδωλα, ἀποδεικνύωντας τὴν ἀσθένειαν αὐτῶν, ὅτι ψευδῶς εἴχασι τὴν θεωνυμίαν, ἀμὴ ἐνέργειαν τινὰ δὲν ἐδυνοῦνταν νὰ τελέσουν, ὡς ἀναίσθητα μέταλλα ὁποῦ ἦσαν, ἤγουν χρυσὸς, ἢ ἄργυρος, ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων γινόμενα. Οὔτε τινὰ γνῶσιν εἴχασιν, ὡς τὰ ζῶα τὰ ἄλογα, ὁποῦ κἂν τὰς αἰσθήσεις ἔχουσι, καὶ δὲν χρειάζουνται ἀπὸ ἄλλον τινὰ βοήθειαν.

15. Ταύτης τῆς ἀναισθησίας τῶν εἰδώλων εἶναι ἄξιοι ὅσοι τὰ κατασκευάζουν καὶ τὰ προσκυνοῦν οἱ ἀνόητοι, καὶ πρέπει τους νὰ γένουν ὅμοιοι τούτων, ἐπειδὴ σέβουνται ἄψυχα καὶ ἀκίνητα βδελύγματα.

16. Ἡμεῖς δὲ οἱ Ἰσραηλῖται, οἱ δοῦλοι τοῦ ὄντως ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἂς εὐλογοῦμεν αὐτὸν δοξάζοντες, καὶ εὐχαριστοῦντες εἰς τὰς εὐεργεσίας, ὁποῦ μᾶς ἔκαμε. Καὶ ἐξόχως οἱ Ἱερεῖς καὶ μονάζοντες ἂς τὸν ὑμνολογοῦσιν, οἵτινες ἔχουσι χρέος ἀπὸ τοὺς Λαϊκοὺς περισσότερον.

17. Διὰ νὰ δείξῃ τὴν διαφορὰν, ἐδιάκρινε τοὺς Ἱερεῖς ἀπὸ τοὺς Κοσμικούς. Καὶ πάλιν

ἐδῶ

ἐδῶ διακρίνει τοὺς Διακόνους, διὰ νὰ μὴ τολμήσωσι νὰ ἁρπάσουν τὴν ἀξίαν τῶν Ἱερέων, καθὼς ἐπὶ Μωϋσέως ἐποίησαν.

18. Διὰ τοὺς προσηλύτους λέγει ἐδῶ, οἵτινες δὲν ἦσαν Ἰσραηλῖται, ἀμὴ ἐπίστευον εἰς τὸν Θεὸν, καὶ τὸν ἐλάβοντα. Δι' αὐτὸ εἶπεν οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον.

19. Ἀφότις εἶπε νὰ εὐλογοῦσι τὸν Θεὸν ἅπαντες, τὸν εὐλόγησε καὶ αὐτὸς λόγῳ τε, καὶ ἔργῳ. Τὸν ὁποῖον εἶπε, πῶς κατοικεῖ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ· οὐχὶ τὴν φύσιν αὐτοῦ περιγράφων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον πολλάκις ἐφαίνηκεν.

18. Οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον, εὐλογήσατε τὸν Κύριον.

19. Εὐλογητὸς Κύριος ἐκ Σιὼν ὁ κατοικῶν Ἱερουσαλήμ.

Ἀλληλούια. Ψαλμός. ΡΛΕ'.

ΤΗν αὐτὴν ἔννοιαν τοῦ ῥηθεύτος ἔχει καὶ οὗτος ὁ ὕμνος. εἰς τὸν ὁποῖον τεχνιεύτως ἐπιγράφεται εἰς κάθε στίχον, τοῦ Θεοῦ τὸ ἄπειρον ἔλεος. Καὶ ἔχει τοσὴν χάριν, καὶ δύναμιν οὗτος ὁ Ψαλμὸς, ὁποῦ ὅστις τὸν ἀναγινώσκει, ἢ ψάλλει τον μὲ καθαρὰν καρδίαν, καὶ εὐλάβειαν Πνεύματος, λαμβάνει ταχέως παρὰ Κυρίου τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτημάτων, ὅσα ὡς ἄνθρωπος ἔπραξε, μόνον νὰ ἔχῃ γνώμην βεβαίαν, νὰ μὴ ξαναπέσῃ πάλιν ὕστερα. Ἀναγινώσκετε γοῦν ἅπαντες πολλάκις τοῦτον τὸν Ψαλμὸν, ἐπειδὴ διαλαμβάνει τὰ θεῖα θαυμάσια. Καὶ χαίρεται πολλὰ ὁ Θεὸς ὅταν τὸν λέγωμεν μὲ κατάνυξιν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΥΜνολογᾶτε τὸν Θεὸν ὦ ἄνθρωποι, καὶ εὐχαριστᾶτε αὐτῷ, ἐνθυμούμενοι τὰ ἀναρίθμητα ἀγαθὰ ὁποῦ μᾶς ἐχάρισε, καὶ τὸν ἀμέτρητον αὐτοῦ θαυμάζοντες ἔλεον. Εἰς τὸν αἰῶνα δὲ εἶπεν, ὅτι διηνεκῶς, καὶ ἀκαταπαύστως μᾶς ἐλεεῖ, καὶ σπλαγχνίζεται.

2. Δὲν ἐκάλεσε Θεοὺς τὰ εἴδωλα, ἐπειδὴ αὐτὰ εἶναι ἀναίσθητα ξόανα· ἀλλὰ τοὺς Ἱερωμένους, καὶ ἐναρέτους Υἱοὺς δούλους του· κατὰ τὸ, Θεοὶ ἐστὲ, καὶ Υἱοὶ Ὑψίστου.

3. Κυρίους δὲ εἶπε τοὺς Βασιλεῖς τε, καὶ ἄρχοντας. τῶν ὁποίων ἄρχει, καὶ ἐξουσιάζει, ὡς δημιουργὸς, καὶ Βασιλεὺς ἁπάσης τῆς κτίσεως.

Τὸ Κείμενον.

1. ΕΞομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

2. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Θεῷ τῶν Θεῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

3. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ τῶν Κυρίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

4. Τῷ ποιήσαντι θαυμάσια μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

5. Τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

6. Τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

7. Τῷ ποιήσαντι φῶτα μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

8. Τὸν ἥλιον εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

9. Τὴν σελήνην, καὶ τοὺς ἀστέρας εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

10. Τῷ πατάξαντι Αἴγυπτον σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐξαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

12. Ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

13. Τῷ καταδιελόντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν εἰς διαιρέσεις, ὅτι εἰς τὸν

4. Ἐπειδὴ ἔκαμαν καὶ οἱ φίλοι τοῦ Θεοῦ θαύματα, διατοῦτο ξεκαθαρίζει, ὅτι μόνον ἐκεῖνον νὰ δοξάσωμεν, ὁποῦ ἔκαμε τὰ μεγάλα θαυμάσια.

5. Πρεπόντως ὁ Μεγαλογράφος συνέζαξεν εἰς καθ' ἕνα στίχον τὸν αἰώνιον ἔλεον· ἐπειδὴ ὄχι διὰ χρείαν αὐτοῦ, ἀλλὰ διὰ μόνην φιλανθρωπίαν ἐδημιούργησεν ἅπαντα, μὲ τόσην σοφίαν καὶ σύνεσιν.

6. Ἐποίησε πρῶτον τὴν στέγην τῆς οἰκοδομῆς, ἤγουν τὸν Οὐρανὸν, διὰ νὰ θαυμάζωμεν περισσότερον. Ἔπειτα ἐθεμελίωσε τὴν γῆν (ὢ ἐξουσίου τερατουργήματος) τοσοῦτον βαρέαν, καὶ ἄποσον, ἀπάνω εἰς τὰ ὕδατα.

7. Ἐποίησε τοὺς δύο πλουτοφαεῖς, καὶ λαμπροὺς Φωστῆρας, τόσον μεγάλους, ὁποῦ ὅλον τὸ περίγειον πῦρ δὲν φθάνει νὰ μιμηθῇ τὴν τοῦ ἑνὸς Ἀστέρος λαμπρότητα.

8. Τὸν μὲν Ἥλιον νὰ κυβερνᾷ τὴν ἡμέραν, νὰ τελεσφορῇ ἡ γῆ τὰ γεννήματα, καὶ νὰ τελοῦμεν πᾶσαν ὑπηρεσίαν μας.

9. Τὴν δὲ Σελήνην, καὶ τοὺς Ἀστέρας, νὰ διαχωρίζουν, καὶ νὰ ἐξουσιάζουν τὴν νύκτα πάντοτε.

10. Μὴ θαυμάσῃ τινὰς πῶς ὁ Πολυέλεος δίδει θάνατον· ὅτι αὐτὸς ὁποῦ ὡς ἐλεήμων τοὺς ἀδικουμένους σπλαγχνίζεται, κολάζει πάλιν τοὺς ἀδικοῦντας ὡς Δίκαιος.

11. Ὅθεν μαστιγώσας τοὺς ἀσεβεῖς Αἰγυπτίους, ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὴν δυναστείαν αὐτῶν τοὺς Ἰσραηλίτας, ὡς εὐσεβεῖς, καὶ ἠγαπημένους του.

12. Χεῖρα καλεῖ τὴν ἐνέργειαν, καὶ βραχίονα τὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν ἐφανέρωσε μὲ τὴν σωτηρίαν, ὁποῦ τοὺς ἔδωσε.

13. Τινὲς ἐνόμισαν, ὅτι εἰς δώδεκα μέρη ἐσχίσθη ἡ θάλασσα κατὰ τὰς ιβ΄. φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. Ἀλλ' αὐτὸ εἶναι μῦθος τῶν Ἰουδαίων·

μό-

μόνον εἰς δύο ἐμοιράσθη τὸ ἕνα πέλαγος. Διατοῦτο εἶπε διαιρέσεις, ἐπειδὴ ἐγίνη ὡσεὶ τεῖχος εἰς τὰ ἀμφότερα μέρη, καὶ ἔγινε δύο ἡ μία θάλασσα.

14. Καὶ τοὺς μὲν Ἰουδαίους ὡδήγησε, καὶ ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ μέσον της (ὢ τοῦ θαύματος) χωρὶς νὰ βραχοῦσιν οἱ πόδες τους.

15. Τὸν δὲ Φαραὼ ἀπέπνιξεν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, μὲ ὅλην τὴν στρατιὰν αὐτοῦ, ὁποῦ κἂν ἕνας δὲν ἔμεινε διὰ μήνυμα· ἀλλὰ κακοὶ κακῶς ἐποντίσθησαν.

16. Πράγματα, καὶ τὰ δύο μεγάλα, καὶ ὄντως θαυμάσια. Νὰ περάσουν ἀβρόχως αὐτοὶ, καὶ οἱ ἐχθροί τους νὰ γένουν ὑποβρύχιοι. Καὶ πάλιν ὕστερα νὰ τρέφῃ τόσον λαὸν τόσους χρόνους εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ἄνυδρον ἔρημον· νὰ τοὺς στέλλῃ ἀφθόνως ὁ πλουσιόδωρος ὅλα τὰ χρειαζόμενα πράγματα.

17. Ἔπειτα ἐφόνευσεν ὅλους τοὺς μεγάλους ἐκείνους Βασιλεῖς, ὁποῦ τοὺς ἀντιστάθησαν εἰς τὸν πόλεμον.

18. Καὶ ἀπέκτεινε τοὺς δυνατοὺς, καὶ κραταιοὺς Βασιλεῖς, ὁποῦ τοὺς ἐναντιώθησαν.

19. Οὗτοι οἱ δύο ἦσαν ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἰσχυρότεροι, καὶ τόσον δυνατοὶ, ὁποῦ τοὺς ἐτρόμασσαν ὅλοι· καὶ δὲν ἐτόλμα τινὰς νὰ τοὺς ἀντισταθῇ εἰς τὸν πόλεμον.

20. Ἐξόχως δὲ ὁ Ὢγ, ἦτον Γίγαντας, καὶ ἐκοιμᾶτο εἰς κλίνην σιδηρᾶν, διὰ τὸ βάρος, καὶ μέγεθος τοῦ σώματος. Καὶ ἦτον ἐννέα πήχεις τὸ μάκρος, καὶ πέντε τὸ πλάτος της. Διατοῦτο λοιπὸν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους Βασιλεῖς, μόνον αὐτοὺς τοὺς δύο ἐδήλωσεν κατ' ὀνόματος.

21. Τέλος πάντων τοὺς ἔδωκε τὴν ζηλωτὴν, καὶ μακαρίαν ἐκείνην Γῆν τῆς ἐπαγγελίας, καθώς τους ἔταξεν ὁ Παναγαθος.

αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

14. Καὶ διαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ διὰ μέσου αὐτῆς. Ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

15. Καὶ ἐκτινάξαντι Φαραὼ, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς θάλασσαν ἐρυθρὰν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

16. Τῷ διαγαγόντι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

17. Τῷ πατάξαντι βασιλεῖς μεγάλους, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

18. Καὶ ἀποκτείναντι βασιλεῖς κραταιοὺς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

19. Τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

20. Καὶ τὸν Ὢγ βασιλέα τῆς Βασὰν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

21. Καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

22. Κληρονομίαν Ἰσραὴλ δούλῳ αὐτοῦ. Ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

23. Ὅτι ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ Κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

24. Καὶ ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

25. Ὁ διδοὺς τροφὴν πάσῃ σαρκὶ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

26. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

22. Καὶ τὴν ἐμοίρασαν ὡς πατρῴαν κληρονομίαν, καὶ ἀδελφομοιρίτως. καὶ ἐκεῖνοι ὅπου τὴν εἶχαν πρότερον τὴν ἐστερήθησαν αὐτάμα μὲ τὴν ζωὴν οἱ τάλανες.

23. Ταῦτα εἶπε καὶ ὁ Μωϋσῆς. Ὅτι ἐστέναξαν οἱ Υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἔργων, καὶ ἀνέβη ἡ βοὴ αὐτῶν πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ τὰ ἑξῆς.

24. Αὐτὰς ὅλας τὰς εὐεργεσίας, καὶ χάριτας, μᾶς ἔκαμεν ὁ Πανάγαθος Κύριος, διατὶ μᾶς ἐλυπήθη ὡς εὔσπλαγχνος, καὶ μᾶς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὴν κάκωσιν ἐκείνην, καὶ δεινὴν βάσανον.

25. Ἀπὸ τῆς μερικῆς προνοίας, εἰς τὴν κοινὴν, καὶ καθόλου μετέβηκε, κηρύττων τοῦ Θεοῦ τὴν κηδεμονίαν· ὅστις τρέφει οὐ μόνον τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἄλογα ζῶα.

26. Πάντων μὲν τῶν ὄντων ἐστὶ Θεὸς ὁ Θεὸς, ὡς δημιουργὸς ἁπάσης τῆς κτίσεως, λέγεται δὲ Κυρίως τοῦ Οὐρανοῦ, ὅτι ἐκεῖνος ὁ τόπος εἶναι καθαρὸς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. Ὅθεν ἐκεῖ θεραπεύεται ὑπὸ τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων, ἀκαταπαύστως ὑμνούμενος.

Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΡΛϚ΄.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς ἔμεινεν ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους ἀνεπίγραφος. Τινὲς δὲ αὐθάδεις, καὶ ἀγράμματοι ἐπέγραψαν ταῦτα. Τῷ Δαβὶδ διὰ Ἱερεμίου. Ἀπὸ τοῦτο φαίνεται ἡ ἀγνωσία τως· ὅτι τὸν Ἱερεμίαν δὲν ἐπῆραν εἰς τὴν Βαβυλῶνα αἰχμάλωτον, ἀλλ᾽ ἔμεινεν ὀλίγον καιρὸν εἰς Γερουσαλὴμ, ἔπειτα ἀπῆλθεν εἰς Αἴγυπτον. Καὶ ἐδῶ εἰς τὸν Ψαλμὸν διηγοῦνται οἱ αἰχμάλωτοι Ἰουδαῖοι (ἀφ᾽ οὗ ἐλυτρώθησαν, καὶ ἦλθον εἰς τὴν Σιὼν) τὰ συμβεβηκότα καὶ τὴν θλίψιν, ὅπου εἴχασιν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ἐνθυμούμενοι τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ παρακλήσεως. Ἐὰν οὖν ἐκεῖνοι ἔκλαιον πικρῶς ὡς αἰχμάλωτοι, πῶς ὑστερήθησαν τὴν ἐκκλησίαν, ὅπου εἴχασιν εἰς τὴν αἰσθητὴν Ἱερουσαλὴμ, πόσον πρέπει ἡμεῖς νὰ θρηνοῦμεν, ὅπου διὰ τὴν Ἀδαμιαίαν παρακοὴν ἐξωρίσθημεν ὡς παραβάται τοῦ Παραδείσου, καὶ παρεδόθημεν τῇ φθορᾷ; Τοῦτον τὸν Ψαλμὸν ἔχει ἡ ἐκλογὴ τοῦ Πολυελέου τῇ Κυριακῇ τῆς ἀποτυρώσεως, καὶ μόνον τότε τὸν ψάλλουσιν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, μὲ πολλὴν κατάνυξιν, καὶ εὐλάβειαν. Ὅτι καθὼς ὁ Ἀδὰμ ἀφ᾽ οὗ

ἐξω-

ἐξωρίσθη τοῦ Παραδείσου, ἐκάθισεν ἀπέναντι· καὶ ἐνθυμούμενος πόσην ἀπόλαυσιν εἶχε πρότερον, καὶ μακαριότητα, καὶ εἰς ποταπὴν δυστυχίαν κατήντησεν ὕστερον, ἔτυπτε τὸ πρόσωπον ἐλεεινῶς ὀδυρόμενος. οὕτω καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ὁ Χριστὸς μὲν ἐλύτρωσεν ἡμᾶς τῆς κατάρας ἐκείνης τῆς παραβάσεως, μὲ τὸ Τίμιον αὐτοῦ, καὶ Παναχραντον Αἷμα. Καὶ ὅσοι ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος, καὶ δὲν ἐμόλυναν ὕστερον μὲ ἁμαρτίαις τὸ Ἅγιον Βάπτισμα, ὑπάγουσιν ἀναμφιβόλως εἰς τὸν Παράδεισον, Θεοῦ δωρεᾷ σεσωσμένοι, καὶ χάριτι· ὅθεν οὐδὲ δάκρυα χρειάζονται. Ὅσοι δὲ πάλιν ἡμάρτομεν μετὰ τὴν θείαν ἀναγέννησιν, εἴμεσθεν χρεῶσται νὰ κλαίωμεν εἰς ταύτην τὴν τοῦ κλαυθμῶνος κοιλάδα, καὶ παροικίαν μας, ἕως νὰ βγάλωμεν τόσον δάκρυον, ὅσον αἷμα ἔχυσεν ὁ Δεσπότης Χριστὸς διὰ λόγου μας, καὶ ὅσον ἦτον τὸ ὕδωρ ὅπου ἐβαπτίσθημεν. Λοιπὸν ἐπειδὴ τὸ δάκρυον εἶναι τόσον ὠφέλιμον, μὴν ἀμελᾶτε ἀγαπητοί· ἀλλὰ καθὼς ὀδύρεσθε εἰς τὴν συμφορὰν, καὶ ζημίαν τοῦ σώματος, οὕτω καὶ περισσότερον πρέπει νὰ θρηνῆτε ἀπαρηγόρητα, τὴν τῆς ψυχῆς σας ἀπώλειαν, τώρα ὅπου χρήζει τὸ ἔνθεον πένθος, καὶ πανωφρόσυνον· ὅτι εἰς τὸν ᾅδην δὲν ὠφελᾷ ἡ μετάνοια.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Συνήθειαν ἔχουσιν οἱ τεθλιμμένοι νὰ θρηνοῦσι τὰς συμφοράς των καὶ θλίψεις εἰς τόπον ἄβατον, καὶ πανέρημον. Ὅθεν καὶ οἱ αἰχμάλωτοι Ἰουδαῖοι πολλάκις ὑπήγεναν εἰς τινὰς ποταμοὺς τῆς Βαβυλωνίας, καὶ ἐνθυμούμενοι τῆς ποθητῆς Σιὼν ἔκλαιον.

2. Ἐπειδὴ ὁ Νόμος ἐπρόσταζε μόνον εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς ἕνα τόπον νὰ τελοῦσι τὴν Λειτουργίαν, διὰ αὐτὸ (λέγει) ἀφήκαμεν ἄχρηστα ὅλα τὰ μουσικὰ ὄργανα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐδίδαμεν δόξαν τῷ Θεῷ εἰς τὸν τόπον μας εὐφραινόμενοι. Καὶ τότε ἔμειναν ἔρημα, καὶ δὲν ἐλαμβάνομεν ἐξ αὐτῶν τινὰ παραμυθίαν ποσῶς, ἢ παράκλησιν.

3. Ἐκεῖνοι μὲν ὅπου μᾶς εἶχασι σκλάβους, μᾶς ἐπρόσταζαν ἐπιλοιδοροῦντες διὰ περιγέλασμα, νὰ ψάλλωμεν εἰς χαράν τως καμμίαν ᾠδὴν, κατὰ τὴν τάξιν μας. Ἡμεῖς δὲ ἀπὸ τὴν λύπην δὲν ἐδυνάμεσθεν νὰ ἀνοίξωμεν στόμα οἱ τάλανες.

4. Οὔτε ἐτόλμα τινάς μας νὰ ψάλλῃ τὴν ᾠδὴν Κυρίου εἰς τόπον, καὶ γῆν ἀλλοτρίων, καὶ ἀσεβῶν ἀνθρώπων· ὅπου εἶναι πρᾶγμα παράνομον.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐπὶ τὸν ποταμὸν Βαβυλῶνος, ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν, καὶ ἐκλαύσαμεν, ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών.

2. Ἐπὶ ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς, ἐκρεμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν.

3. Ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς, λόγους ᾠδῶν. Καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς, ὕμνον. Ἄσατε ἡμῖν ἐκ τῶν ᾠδῶν Σιών.

4. Πῶς ᾄσωμεν τὴν ᾠδὴν Κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας;

5. Ἐὰν ἐπιλάθωμαί σου Ἱερουσαλήμ, ἐπιλησθείη ἡ δεξιά μου. Κολληθείη ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, ἐὰν μή σου μνησθῶ.

5. Μάλιστα δακρύζωντας ἔλεγε τοιαῦτα πᾶς ἕνας μας. Ὦ Ἱερουσαλὴμ παμπόθητε, ἐὰν σοῦ ἀστοχήσω πώποτε, καὶ δείξω κανένα σημεῖον ἀγαλλιάσεως ἐδῶ εἰς τὴν ἐξορίαν μου, νὰ μὴν ἐπιτύχω τῆς θείας βοηθείας, καὶ χάριτος. Τοῦτο λέγει τό, ἐπιλησθείη ἡ δεξιά μου.

6. Ἐὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ἱερουσαλήμ, ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου.

6. Ὅτι ἡ θεία νευργία σου εἶναι ἀρχή, καὶ κεφάλαιον τῆς εὐφροσύνης, καὶ θυμηδίας μου.

7. Μνήσθητι Κύριε τῶν υἱῶν Ἐδὼμ τὴν ἡμέραν Ἱερουσαλήμ. Τῶν λεγόντων, ἐκκενοῦτε, ἐκκενοῦτε, ἕως τῶν θεμελίων αὐτῆς.

7. Οἱ Ἰδουμαῖοι ἦσαν ἀπόγονοι τοῦ Ἠσαῦ· καὶ ἔχοντες τὴν πατρῴαν δυσμένειαν ἔχαιρον τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ, ὅταν τὴν ἔκαυσαν οἱ Χαλδαῖοι, καὶ τὴν ἐρήμωσαν. Τοὺς ὁποίους ἐπαρακινοῦσαν οἱ ἄνομοι εἰς τὸ κακὸν περισσότερον, λέγοντες. Ἐκκενοῦτε. Ἤγουν ἐκ βάθρων αὐτὴν ἀνασπάσατε.

8. Θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος. μακάριος ὃς ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀνταπόδομά σου, ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν.

8. Τώρα προφητεύει τὸν ὄλεθρον τῆς Βαβυλῶνος, λέγωντας. Οὐαί σοι ἀθλία πόλις, καὶ ταλαίπωρος, ὁποῦ μεγαλαυχεῖς σήμερον. μίαν ἡμέραν θέλεις ἰδῇ καὶ σὺ τὸ πικρότατον τέλος σου. Τότε νὰ νομίζεται καλότυχος ὁ Λαὸς ὁποῦ σὲ καταπατήσει· νὰ σοῦ ἀνταποδώσῃ τὴν ἀπανθρωπίαν, ὁποῦ μᾶς ἔδειξες, καὶ τὴν πολλήν σου σκληρότητα.

9. Μακάριος ὃς κρατήσει, καὶ ἐδαφιεῖ τὰ νήπιά σου πρὸς τὴν πέτραν.
Δόξα.

9. Ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ οἱ Βαβυλώνιοι δὲν ἐλυπήθησαν κἂν τὰ βρέφη τῶν Ἰουδαίων, ἀλλὰ μὲ πολλὴν ὠμότητα τὰ ἐφόνευον, ἐπροφήτευσε νὰ πάθωσι καὶ αὐτοὶ τὰ ὅμοια. Μακαρίζεται δὲ ὁ Κῦρος, ὄχι ὡς εὐσεβής, ἀλλὰ διατὶ τὸν εὐσεβῆ λυτρώσας Λαὸν, ἐπρόσταξε νὰ κτίσουσι τὸν Ναόν. Ὅτι ὅστις κάμνει καλόν, καλλωπίζεται πολλάκις, καὶ μακαρίζεται.

Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΡΛΖ΄.

Ἀφ᾽ οὗ ἔστρεψαν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐνίκησαν τὰ Ἔθνη, ὁποῦ τοὺς ἐπολεμοῦσαν πάλιν ὕστερα, ἐδόξασαν τὸν Θεόν, ὁποῦ τοὺς ἔδωκε τὴν βοήθειαν, καὶ προσέφερον αὐτῷ ὕμνον εὐχαριστήριον. Ταῦτα οὖν ὁ Θεῖος Δαβὶδ ἐπροφήτευσεν. Οὕτω λέγει ὁ Θεοδώρητος.

ρητος. Ἕτεροι δὲ Διδάσκαλοι λέγουσιν, ὅτι τὴν παροῦσαν εὐχαριστίαν ἐποίησεν ὁ Δαβὶδ διὰ λόγου του, ὅταν ἐλυτρώθη ἀπὸ τὸν διωγμὸν τοῦ Ἀβεσσαλώμ. Ἀμὴ αὐτὸ δὲν μᾶς βλάβει τίποτας, φθάνει πῶς εἶναι ὁ Ψαλμὸς εἰς δόξαν Κυρίου, καὶ αἴνεσιν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΚΑθὼς σὲ ὑμνοῦσιν εἰς τοὺς Οὐρανοὺς οἱ Ἅγιοι Ἄγγελοι, οὕτω καὶ ἡμεῖς οἱ ἐπὶ γῆς, τοὺς χοροὺς ἐκείνων μιμούμενοι, τὴν πνευματικὴν μελῳδίαν σοι προσφέρομεν ὁλοψύχως, καὶ κατὰ δύναμιν.

2. Ἐξαιρέτως δὲ ἐγὼ ὁ ἀχρεῖος οἰκέτης σου, ὁποῦ μοῦ ἐπήκουσες τόσαις φοραῖς, ὁσάκις σοῦ ἐδεήθην ἐν ἀνάγκαις, καὶ θλίψεσιν.

3. Ὅθεν ὡς ὀφειλέτης σου, καὶ ὑπόχρεος δὲν ἀμελῶ, εὐχαριστῶντας τὴν εὐσπλαγχνίαν ὁποῦ ἔκαμες εἰς ἐμένα φιλάνθρωπε, καὶ τὴν κατὰ τῶν πολεμίων δικαιοσύνην σου. Καὶ πάντοτε σὲ θέλω προσκυνεῖ εἰς τὸν Ἅγιόν σου Ναὸν, καὶ σεβάσμιον.

4. Ὅτι πανταχοῦ ᾄδεται, καὶ μεγαλύνεται τὸ Πανάγιόν σου Ὄνομα. Διατὶ ὅσοι εἴδασι τὸ κράτος σου, τὸ διηγοιῶνται εἰς ὅλους θαυμάζοντες.

5. Λοιπὸν καθὼς ἔκαμες ἕως τώρα, οὕτω προβλέπω, ἐλπίζω, καὶ δέομαι, νὰ μοῦ ἐπακούσῃς καὶ εἰς τὸ μέλλον, νὰ ἐμπλήσῃς τὴν ψυχήν μου ψυχαγωγίαν, καὶ θάρσος πληρέστατα.

6. Ταῦτα προφητεύει διὰ τὴν θείαν ἐνανθρώπησιν. Ὅτι καλὰ καὶ ἐθαύμαζαν καὶ τότε τοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν πολλοὶ Βασιλεῖς, ἀκούσαντες τὴν νίκην τῶν Ἰουδαίων· ἀλλὰ μετὰ τὴν σάρκωσιν τοῦ Χριστοῦ, ἠκούσθη εἰς ὅλον τὸν Κόσμον τὸ σωτήριον Εὐαγγέλιον. Εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι γεγραμμένα ὅλα τοῦ Θεοῦ τὰ λόγια. Τὰ ὁποῖα ἀκούσαντες ὅλοι οἱ Βασιλεῖς ἐπίστευσαν.

7. Εὐκτικῶς προλέγει τὰ μέλλοντα, πῶς θέλουν θαυμάσει ὅλοι τοῦ Θεοῦ τὴν μεγάλην οἰκονομίαν, καὶ πρόνοιαν. Ὅτι τὰς οἰκονομίας, ὁδοὺς ἐκάλεσεν. Ὑψηλὸς γὰρ ὢν φύσει ὁ Κύριος, καὶ ἄρρητος, δὲν ἀμελεῖ οὐδὲ τῶν

Τὸ Κείμενον.

1. ΕΞομολογήσομαί σοι Κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ ἐναντίον Ἀγγέλων ψαλῶ σοι.

2. Ὅτι ἤκουσας πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.

3. Προσκυνήσω πρὸς Ναὸν ἅγιόν σου, καὶ ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου, ἐπὶ τῷ ἐλέει σου, καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου.

4. Ὅτι ἐμεγάλυνας ἐπὶ πᾶν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου.

5. Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ ἐπάκουσόν μου. Πολυωρήσεις με ἐν ψυχῇ μου δυνάμει σου.

6. Ἐξομολογησάσθωσάν σοι Κύριε πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς. ὅτι ἤκουσαν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός σου.

7. Καὶ ᾀσάτωσαν ἐν ταῖς ὁδοῖς Κυρίου. Ὅτι μεγάλη ἡ δόξα Κυρίου. Ὅτι ὑψηλὸς Κύριος, καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορᾷ, καὶ

τὰ ὑψηλὰ ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει.

μικρῶν, καὶ ταπεινῶν, ἀλλὰ καὶ τούτους ἀξιοῖ προμηθείας. Ὅτι γινώσκων τὰ πάντα πρὸ τῆς γενέσεως, καὶ βλέπων τοὺς ἐν δυναστείᾳ ἀπὸ μακρόθεν, προσφέρει ἑκάστῳ τὸ φάρμακον, καὶ τὴν θεραπείαν ἁρμόδιον.

8. Ἐὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ θλίψεως, ζήσεις με.

8. Εἰς ἐσένα λοιπὸν Πολυέλεε ἔχω καὶ ἐγὼ τὰς ἐλπίδας μου, εἰς ὅσας θλίψεις, καὶ συμφορὰς μοῦ τύχουσι, νὰ μὲ λυτρώσῃς, νὰ φυλάξῃς τὴν ζωήν μου ἀπὸ τὸν κίνδυνον.

9. Ἐπ' ὀργὴν ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖράς σου, καὶ ἔσωσέ με ἡ δεξιά σου.

9. Καθὼς καὶ ἄλλην φοράν, ὅπου ἐβούλευνταν νὰ μὲ θανατώσουν οἱ πολέμιοι· καὶ ὀργισθεὶς κατ' αὐτῶν, ἐκείνους μὲν ἐτιμώρησας, ἐμὲ δὲ σωτηρίας ἠξίωσας.

10. Κύριος ἀνταποδώσει ὑπὲρ ἐμοῦ. Κύριε τὸ ἔλεός σου εἰς τὸν αἰῶνα. Τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδῃς.

10. Ἐγὼ (λέγει) ὡς ἄνθρωπος δὲν δύνομαι νὰ ἀνταμείψω τὰς εὐεργεσίας. Σὺ δὲ Κύριε ὁ χορηγὸς τῶν ἀγαθῶν, νὰ ἀποπληρώσῃς τὸ χρέος μου. Ναὶ Δέσποτα, ἐπειδὴ ἀμέτρητόν σου εἶναι τὸ ἔλεος, μὴ μᾶς παρίδῃς τοὺς ἀναξίους δούλους σου, ὅτι τῶν ἀχράντων χειρῶν σου εἴμεσθεν ποίημα.

Εἰς τὸ τέλος, Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ, Ζαχαρίου ἐν τῇ διασπορᾷ. Ψαλμός. ΡΛΗ'.

ΜΗ'τε αὐτὴ ἡ ἐπιγραφὴ ἁρμόζει, οὔτε συμφωνᾷ μὲ τοῦ Ψαλμοῦ τὴν εὔνοιαν. Ὁ ὁποῖος προφητεύει τὴν εὐσέβειαν τοῦ Ἰωσίου· ὅστις προσδέχεται τῷ Θεῷ, τὴν περὶ αὐτοῦ πρόγνωσιν θαυμάζόμενος. Διδάσκει δὲ ἡμᾶς οὗτος ὁ Ψαλμός, ὅτι ἐπειδὴ δὲν εἶναι πρᾶξις τῷ Θεῷ ἄγνωστος, οὔτε ἠμπορεῖ τινὰς ἁμαρτωλὸς νὰ κρυφθῇ ἀπὸ λόγου του, νὰ προστρέχωμεν εἰς ἐκεῖνον μὲ ταπείνωσιν, νὰ μᾶς συγχωρήσῃ τὰ ἐπταισμένα ὡς εὔσπλαγχνος.

Τὸ Κείμενον.

1. ΚΥ'ριε ἐδοκίμασάς με, καὶ ἔγνως με. Σὺ ἔγνως τὴν καθέδραν μου, καὶ τὴν ἔγερσίν μου.

2. Σὺ συνῆκας τοὺς διαλογισμούς μου ἀπὸ μακρόθεν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΟΥ' μόνον ἡ πενία, καὶ ἀθυμία, ἀλλὰ καὶ ἡ εὐπραξία, καὶ Βασιλεία εἶναι τῆς ἀρετῆς δοκίμιον, καὶ ἐπίγνωσις. Διατοῦτο λέγει. Γινώσκεις ἀκριβῶς Κύριε πάντα τὰ ἔργα μου, ὅσα ἔπραξα καθήμενός τε, καὶ ἀνιστάμενος. ἤγουν ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς μου.

2. Καὶ οὐ μόνον τὰς πράξεις, ἀλλὰ καὶ τοὺς λογισμούς μου καὶ ἐνθυμήσεις γνωρίζεις, πρὸ τοῦ νὰ ἔλθουν εἰς τὴν καρδίαν μου.

3. Τρίβον καλεῖ τὰς πράξεις, καὶ σχοῖνον δὲ τὴν τούτων εὐθύτητα, καὶ μεταφορικῶς ἀπὸ τὸ σχοινίον ὅπου βάνουν εἰς τὸν τοῖχον οἱ οἰκοδόμοι, καὶ κτίζουσιν ἴσια χωρὶς λοξότητα.

4. Καὶ ὅσα βουληθῶ νὰ πλέξω, πρὸ τοῦ νὰ τὰ μελετήσω, προβλέπεις καὶ ἐγνωρίζεις τα. ὅθεν οἶδας, ὅτι δὲν εἶναι δόλος ποσῶς εἰς τὰ χείλη μου.

5. Ἐπειδὴ εἶπεν ἄνωθεν, ἐδοκίμασάς με, διὰ νὰ μὴ βάλλῃ τὶς εἰς τὸν νοῦν του, ὅτι ἀφ' οὗ γενοῦν, γνωρίζει ὁ Θεὸς τὰ πράγματα, ὑπήγαγε λέγωντας. Ὅτι ὡς Ποιητὴς, καὶ Θεός μου γινώσκεις ἅπαντα, τὰ πρῶτα, καὶ ὕστερα, καὶ τὰ μέλλοντα.

6. Ἀπὸ τὰ εἰς ἐμὲ γεγενημένα, ἐγνώρισα τὴν ἄπειρόν σου σοφίαν καὶ δύναμιν. τὴν ὁποίαν θέλωντας νὰ ὑμνήσω, δὲν δύνομαι καταξίως, καὶ ἐπαξίως ὁ ἀνάξιος.

7. Περὶ τῆς προγνώσεως εἰπὼν λέγει πάλιν, ὅτι δὲν εἶναι βολετὸν νὰ φύγωμεν, καὶ νὰ κρυπτοῦμεν ἀπ' ἐκεῖνον, ὅπου γινώσκει τὰ πάντα σαφέστατα.

8. Ἅπαντα πληροῖς τὰ ἄνω καὶ κάτω· τὰ ὕψη καὶ βάθη· τὸ μῆκος καὶ πλάτος ὡς ἀπερίγραπτος. Λοιπὸν ποῦ νὰ φύγω, νὰ μή με φθάσῃ ἡ χείρ σου ἡ Παντοδύναμος; ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν Οὐρανὸν, ἐκεῖ εἶσαι, ὑπὸ τῶν Ἀγγέλων θεοπρεπῶς δοξαζόμενος. Ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ᾅδην, ἐκεῖ εὑρίσκεσαι, τοὺς ἀδίκους δικαίως κολάζων αἰώνια.

9. Ἐὰν λάβω πτέρυγας, καὶ νὰ πετάξω ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν ἕως τὴν δύσιν, πάλιν ἐκεῖ μὲ προφθάνει ἡ δύναμίς σου, καὶ λαμβάνει ἡ δεξιά σου. ἥτις ἕως ἐκεῖ μὲ ὡδήγησεν.

10. Ὁ Σύμμαχος. Ἐὰν εἴπω, ἴσως σκότος ἐπισκεπάσει με, ἀλλὰ καὶ νὺξ περὶ ἐμὲ φωτεινή. Οὔτε σκοτεινὸν ἔσαι ὑπὲρ σὲ, ἀλλὰ καὶ νὺξ ὡς ἡμέρα φαίνει. Τουτέστι, κἂν τὴν νύκτα ἀφότις βασιλεύσῃ ὁ Ἥλιος, βουληθῶ νὰ φύγω, κἂν τὸ μεσόνυκτον, ὅπου εἰ-

3. Τὴν τρίβον μου, καὶ τὴν σχοῖνόν μου σὺ ἐξιχνίασας.

4. Καὶ πάσας τὰς ὁδούς μου προεῖδες· ὅτι οὐκ ἔστι δόλος ἐν γλώσσῃ μου.

5. Ἰδοὺ Κύριε σὺ ἔγνως πάντα τὰ ἔσχατα, καὶ τὰ ἀρχαῖα· σὺ ἔπλασάς με, καὶ ἔθηκας ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου.

6. Ἐθαυμαστώθη ἡ γνῶσίς σου ἐξ ἐμοῦ. ἐκραταιώθη. οὐ μὴ δυνώμαι πρὸς αὐτήν.

7. Ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου; καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω;

8. Ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανὸν, σὺ ἐκεῖ εἶ. Ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ᾅδην, πάρει.

9. Ἐὰν ἀναλάβοιμι τὰς πτέρυγάς μου κατ' ὄρθρον, καὶ κατασκηνώσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλάσσης. Καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χείρ σου ὁδηγήσει με, καὶ καθέξει με ἡ δεξιά σου.

10. Καὶ εἶπα, ἄρα σκότος καταπατήσει με, καὶ νὺξ φωτισμὸς ἐν τῇ τρυφῇ μου. Ὅτι σκότος οὐ σκοτισθήσεται ἀπὸ σοῦ, καὶ νὺξ ὡς ἡμέρα φωτισθήσε-

σεται. Ὡς τὸ σκότος αὐτῆς, οὕτω καὶ τὸ φῶς αὐτῆς.

να σκότος πανταχοῦ, δὲν θέλω δυνηθῆ νὰ κρυφθῶ ἀπὸ λόγου σου· εἰς τὸν ὁποῖον καὶ τὸ σκότος φῶς γίνεται, καὶ ἡ νὺξ πάμφωτος ἡμέρα λογίζεται. Ἐπειδὴ πάσας τὰς αἰσχρὰς πράξεις, φονικὰ, καὶ πορνείας, καὶ ἄλλα ὅμοια ἀνομήματα, ὁποῦ τελοῦνται τὴν νύκτα ἀπόκρυφα, ἐβγαίνεις εἰς τὸ φῶς, καὶ κολάζονται οἱ ὑπαίτιοι.

11. Ὅτι σὺ ἐκτήσω τοὺς νεφρούς μου. ἀντελάβου μου ἐκ γαστρὸς μητρός μου.

11. Νεφροὺς τοὺς λογισμοὺς ἐκάλεσε· καὶ θέλει νὰ εἰπῇ, ὅτι οὐχ᾽ ἁπλῶς, καὶ ὡς ἔτυχε ταῦτα λέγω, ἀλλὰ πεφωτισμένος τὸν νοῦν ὑπὸ σοῦ, καὶ τὰς φρένας μου, ὅστις ἔχεις τὴν φροντίδα μου, ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς Μητρός μου.

12. Ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι φοβερῶς ἐθαυμαστώθης. Θαυμάσια τὰ ἔργα σου, καὶ ἡ ψυχή μου γινώσκει σφόδρα.

12. Ὅθεν ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν ὥραν ὁποῦ ἐγεννήθηκα, ἀπήλαυσα τῆς προνοίας σου, εἶμαι χρεώστης νὰ εὐχαριστῶ τὰς εὐεργεσίας, ὁμολογῶν τὰς θαυματουργίας σου, καὶ νὰ σὲ δοξάζω πάντοτε.

13. Οὐκ ἐκρύβη τὸ ὀστοῦν μου ἀπὸ σοῦ, ὃ ἐποίησας ἐν κρυφῇ· καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς.

13. Δὲν σε λανθάνει (λέγει) τίποτας, ἀλλὰ πάντα τὰ κατ᾽ ἐμὲ γινώσκεις· ἐπειδὴ διαπλάττεις τοὺς ἀνθρώπους, ὥσπερ εἰς ἔσχατον μέρος τῆς γῆς, εἰς τὸ κρυπτὸν τῆς φύσεως ἐργαστήριον.

14. Τὸ ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου. Καὶ ἐπὶ τὸ Βιβλίον σου πάντες γραφήσονται. Ἡμέρας πλασθήσονται, καὶ οὐθεὶς ἐν αὐτοῖς.

14. Ὁ Σύμμαχος. Ἀμόρφωτόν με προεῖδον οἱ ὀφθαλμοί σου, σὺν τοῖς ἐν τῇ Βίβλῳ σου πᾶσι γεγραμμένοις. Ἡμέρας πλασθησομένοις οὐκ ἐνδεούσης οὐδεμιᾶς. Τουτέστι τόσον με εἶδες, καὶ ἐγίνωσκες πρὶν νὰ πλασθῶ καὶ νὰ μορφωθῶ, ὥσπερ ἐκείνους, ὁποῦ εἶναι καμωμένοι τέλειοι, ἢ δὲν λείπουνται μίαν ἡμέραν νὰ γραφθοῦσιν εἰς τὴν Βίβλον σου. Βίβλον δὲ καλεῖ τὴν μνήμην τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ περιέχει τὰ πάντα.

15. Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου ὁ Θεός, λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν.

15. Ὁ ἀσεβὴς Ἰωσίας συντυχένει ἐδῶ, καθὼς εἰς τὴν ἐπιγραφὴν εἴπομεν, ὁ ὁποῖος ἐτίμησε πολλὰ τοὺς Ἱερεῖς, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐναρέτους, ὁποῦ ἦσαν ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς Βασιλεῖς καταφρονεμένοι πρότερον, καὶ οὗτος τοὺς ἔδωκεν ἀξιώματα.

16. Ἐξαριθμήσομαι αὐτούς, καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται.

16. Ἐπλήθυνεν οὖν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀσεβῶν καὶ τότε. ἀλλὰ μετὰ τὴν θείαν Ἐνανθρώπησιν ἔγινεν ὄντως ὡς τὴν ἄμμον ἀμέτρητος.

17. Ὁ Σύμμαχος. Ἐξυπνήσω, καὶ ἀεὶ ἔσομαι παρὰ σοί. Ἤγουν ἐξύπνησα ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ θέλω σὲ ἐνθυμᾶσθαι πάντοτε.

18. Ἐὰν ἐσὺ ὁ φιλάνθρωπος φονεύεις τοὺς ἀσεβεῖς, πόσῳ μᾶλλον ἐγὼ νὰ μὴν ἀποστραφῶ, καὶ νὰ τοὺς μισήσω, ἠξεύροντάς τους, πῶς εἶναι εἰς τὴν γνώμην δύστροποι, καὶ πλεῖστα φιλόνεικοι.

19. Οἱ τοιοῦτοι δὲν καρπώνουνται ἀπὸ τὸν Νόμον σου κάμμίαν ὠφέλειαν, ματαίας τὰς ἐντολάς, καὶ τέλβους σου λογιζάμενοι.

20. Ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀγάπην, καὶ ζῆλον, ὁποῦ σοῦ ἔχω, ἀγαπῶ καὶ ἐγὼ ὅσα ὀρέγεται. Ὅθεν τοὺς μὲν φίλους σου φιλῶ, καὶ γεραίρω. τοὺς δὲ ἐχθρούς σου τόσον ἐμίσησα, ὁποῦ ἀδυναμίζω, καὶ τήκομαι, λυπούμενος τὴν τούτων ἀναισθησίαν, καὶ ἀπώλειαν.

21. Ἐγὼ μὲν Κύριε ὑπολαμβάνω νὰ εἶναι ἀληθινὰ ὅσα εἶπα. Πλὴν παρακαλῶ σε ἐξέταξαι ἀκριβῶς τὸν βίον μου, καὶ τὰ τῆς διανοίας κινήματα.

22. Καὶ ἐὰν εὑρεθῇ νὰ ἔπταισα τίποτας, θεράπευσον μὲ τὴν σοφίαν σου τὸ ἁμάρτημα, καὶ ὁδήγησόν με εἰς τὴν στράταν ἐκείνην τὴν ψυχοσωτήριον, ὁποῦ ἀνάγει τοὺς ὁδοιπόρους εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀγαλλίασιν ἄρρητον.

17. Ἐξηγέρθην, καὶ ἔτι εἰμὶ μετὰ σοῦ.

18. Ἐὰν ἀποκτείνῃς ἁμαρτωλοὺς ὁ Θεός, Ἄνδρες αἱμάτων ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ. Ὅτι ἐρεῖς εἰς διαλογισμούς.

19. Λήψονται εἰς ματαιότητα τὰς πόλεις σου.

20. Οὐχὶ τοὺς μισοῦντάς σε Κύριε ἐμίσησα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου ἐξετηκόμην; Τέλειον μῖσος ἐμίσουν αὐτούς, εἰς ἐχθροὺς ἐγένοντό μοι.

21. Δοκίμασόν με ὁ Θεός, καὶ γνῶθι τὴν καρδίαν μου· ἔτασόν με, καὶ γνῶθι τὰς τρίβους μου.

22. Καὶ ἴδε εἰ ὁδὸς ἀνομίας ἐν ἐμοί, καὶ ὁδήγησόν με ἐν ὁδῷ αἰωνίᾳ.

Εἰς τὸ τέλος, Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΡΛΘ'.

Εἰς τὴν α'. Βίβλον τῶν Βασιλειῶν φαίνεται εἰς διαφόρους τόπους, πόσους διωγμοὺς ἔκαμεν ὁ παμπόνηρος Σαοὺλ τοῦ Μακαρίου Δαβίδ, καὶ πόσας θλίψεις τοῦ ἔδωκε. Διωκόμενος οὖν ὑπ' αὐτοῦ, ἔκαμε πολλὰς δεήσεις, καὶ Ψαλμοὺς πρὸς τὸν Κύριον, καὶ μάλιστα τὸν παρόντα, δεόμενος αὐτοῦ, νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς του. Ὅστις οὖν ἔχει ἐχθρούς, ἀδικητάς, ἢ συκοφάντας, ὁποῦ νὰ τὸν ἐζημίωσαν, ἢ ἐδυσφήμησαν, ὠφελεῖται πολλὰ νὰ λέγῃ τοῦτον τὸν Ψαλμὸν μὲ κατάνυξιν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Λυτρωσαί με Κύριε ἀπὸ τοὺς κακούς, καὶ ἀδίκους ἀνθρώπους, οἵτινες εἰσὶν ὄντως ἀπὸ τὰ ἄγρια θηρία ὠμότεροι.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐξελοῦ με Κύριε ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥῦσαί με.

2. Οἵτινες ἐλογίσαντο ἀδικίαν ἐν καρδίᾳ, ὅλην τὴν ἡμέραν παρετάσσοντο πολέμους.

3. Ἠκόνησαν γλῶσσαν αὐτῶν ὡσεὶ ὄφεως. Ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν.

4. Φύλαξόν με Κύριε ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ. Ἀπὸ ἀνθρώπων ἀδίκων ἐξελοῦ με.

5. Οἵτινες διελογίσαντο, τοῦ ὑποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου.

6. Ἔκρυψαν ὑπερήφανοι παγίδα μοι, καὶ σχοινίοις διέτειναν παγίδα τοῖς ποσί μου. Ἐχόμενα τρίβους σκάνδαλα ἔθεντό μοι.

7. Εἶπα τῷ Κυρίῳ Θεός μου εἶ σύ. Ἐνώτισαι Κύριε τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου. Κύριε, Κύριε δύναμις τῆς σωτηρίας μου.

8. Ἐπεσκίασας ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.

9. Μὴ παραδῷς με Κύριε ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἁμαρτωλῷ.

2. Ὅτι οὐ μόνον μὲ πονηροὺς λογισμοὺς, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ κακάτως ἔργα δὲν παύουσι καθ' ἡμέραν, νὰ πολεμοῦσιν ἀδίκως τοὺς δούλους σου οἱ ἀνάισχυντοι.

3. Πολλάκις ἐδοκίμασεν ὁ Σαοὺλ μὲ δόλους διαφόρους, νὰ τὸν φονεύσῃ· καὶ δὲν ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του τοὺς ὅρκους, ὁποῦ ὤμοσε, νὰ μὴ τὸν κακοποιήσῃ. Ὑποκρινόμενος οὖν φιλίαν εἶχε τὴν ἔχθραν εἰς τὴν καρδίαν. Διατοῦτο πρεπόντως τὸν ἐπαρωμοίασεν εἰς τὸ θανάσιμον θηρίον. Ἐπειδὴ εἶχε τὸ φαρμάκι, καὶ τὸν θάνατον εἰς τὰ χείλη του.

4. Ὡς δίκαιος οὖν εὔχεται τῷ Θεῷ, ὄχι νὰ ἀπολέσῃ τοὺς ἐχθρούς του. Ἀλλ' αὐτὸν νὰ φυλάξῃ ἀπὸ τῶν ἀδίκων τὰ ἐνέδρα.

5. Διατὶ ἐξελαυνόμενος ὑπὸ τοῦ Σαοὺλ ἐκατάφευγε πρὸς ἀλλοφύλους, οἵτινες ἦσαν παράνομοι. Διατοῦτο λέγει πῶς ἐκινδύνευε, νὰ παραστρατήσῃ ἀπὸ τὸν Νόμον, νὰ εὔγῃ ἀπὸ τῆς ἀσεβείας τὰ διαβήματα.

6. Ὑπερήφανον τὸν Σαοὺλ ἐκάλεσε. παγίδας δὲ καὶ σχοινία, καὶ σκάνδαλα τὰς διαφόρους ἐπιβουλὰς, καὶ ἐνέδρας μεταφορικῶς, ἀπὸ τοὺς κυνηγοὺς ὁποῦ στεύουσι ποδάγρας, βρόχους, καὶ δίκτυα νὰ θηρεύσουσιν.

7. Ἐγὼ δὲ Κύριε πάσης ἀνθρωπίνης βοηθείας καταφρονήσας, μόνον πρὸς σὲ τὸν Θεόν μου, καὶ Κύριον ἔχω τὸ θάρρος μου. Ἔπειτα διὰ νὰ δείξῃ τὸν πολὺν πόθον ὁποῦ εἶχε νὰ τοῦ ἐπακούσῃ, διπλασιάζει τὸ, Κύριε, λέγοντας. Εἰς σὲ ἐλπίζω. Ὅτι σὺ μόνος δύνασαι, νὰ μὲ σώσῃς ὡς Παντοδύναμος.

8. Καθὼς πολλάκις μὲ τὴν πρᾶξιν ἐγνώρισα. Ὅταν μὲ τὸν Γολιὰδ ἐμονομάχησα. Ὅταν μὲ τοὺς ἀλλοφύλους τοσάκις ἐσυγκρότησα πόλεμον. Καὶ μοῦ ἔγινεν ἡ θεία σου σκέπη ὡς ὅπλα, Περικεφαλαία, Ἀσπὶς, καὶ Σκουτάριον.

9. Ὁ Σύμμαχος. Μὴ δὸς Κύριε τὰς ἐπιθυμίας τοῦ παρανόμου. Τουτέστιν, Ἐγὼ μὲν ἐπιθυμῶ νὰ σωθῶ. Αὐτὸς δὲ νὰ μὲ φονεύσῃ

ὁ

ὁ παράνομος. Λοιπὸν μὴ κάμης ἐκείνε τὴν ἐπιπόθησιν ὡς ἄδικον, καὶ παράλογον.

10. Πάντα λογισμὸν κινεσι κατ᾽ ἐμε, καὶ μελετεν νὰ μὲ φονάσεσιν. Ἀλλὰ σὺ Κύριε μήμε γυμνώσης τῆς προνοίας σε. Διὰ νὰ μήπως γεύη ἡ ἐμὴ πτῶσις ἀλαζονίας πρόφασις.

11. Προλέγει τὰ κακὰ ὁπε οἱ ἐχθροί τε ἔπαθον ὕστερον. Ὅπερ εἶπεν ὁ Σύμμαχος σαφέστερον. Πικρασμὸς τῶν κυκλέντων με. Ὁ μόχθος τῶν χειλέων αὐτῶν πωματάτω αὐτές. Ἤγεν εἰς τὰς ἐπιβελάς τες νὰ πέσεσι. Καὶ νὰ τὲς σκεπάση ἡ λύπη, ὁπε με ἔκαμαν διὰ νὰ λάβεν δικαίως τὴν αὐτοπάθειαν.

12. Νὰ ἔλθη εἰς αὐτὲς ἡ δικαία σε ὀργὴ, νὰ τὲς καταναλώση ὡς πῦρ ἀνθράκων καταφλέγον αὐτές. Καὶ νὰ πέσουν εἰς τόσας συμφορὰς, ὁπε νὰ μὴν ἠμποροῦν νὰ τὰς ὑπομείνουσι. Ταῦτα τῷ Σαὲλ συνέβησαν εἰς τὸν πόλεμον μὲ τὲς ἀλλοφύλες, ὅπου τὸν ἔσφαξαν.

13. Διὰ ἐκείνες ὁπε τὸν ἐκατάβαλαν εἰς τὸν Σαὲλ (λέγει,) μὲ συκοφαντίας καὶ ψέματα. Καὶ διδάσκει μας. Ὅτι οἱ πλέσιοι, καὶ δυνάσται ὁπε λέγεν ψευδολογίας δὲν προκόπτεσιν. Ἀλλὰ ὡς καταλαληταὶ, καὶ ἄδικοι νὰ τρυγήσεν τὰ κακὰ ὁπε τὲς πρέπει.

14. Ναὶ κατὰ ἀλήθειαν. Ἤξευρωτο βέβαια, ὅτι ὁ δικαιοκρίτης Κύριος δὲν ἀφίνει ἀβοηθήτες ἐκείνες ὁπε δὲν ἔχεσιν ἀνθρωπίνην βοήθειαν. Ἀλλὰ θέλει κάμει ἀνταπόδοσιν πρέπεσαν. Αὐτὲς μὲν νὰ δοξάση. Τὲς δὲ ἀδικητὰς νὰ κολάση αἰώνια.

15. Ὅθεν καταχρέως, καὶ δικαίως οἱ δίκαιοι δέλοί σε, ἀνυμνεσι διηνεκῶς, καὶ δοξολογεσί σε Κύριε, τοσαύτης κηδεμονίας τυγχάνοντες. Καὶ μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν, νὰ κατοικήσεν ἀντάμα σε. Νὰ βλέπεν τὴν πολυπόθητον, καὶ μακαρίαν ὄψιν τε προσώπε σε, χαίροντες, καὶ ἀγαλλιώμενοι πάντοτε.

10. Διελογίσαντο κατ᾽ ἐμε. Μὴ ἐγκαταλίπης με, μήποτε ὑψωθῶσιν.

11. Ἡ κεφαλὴ τε κυκλώματος αὐτῶν, κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτές.

12. Πεσενται ἐπ᾽ αὐτὲς ἄνθρακες ἐν πυρί. Καταβαλεῖς αὐτὲς ἐν ταλαιπωρίαις, καὶ ε μὴ ὑποστῶσιν.

13. Ἀνὴρ γλωσσώδης ε κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς. Ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηράσει εἰς διαφθοράν.

14. Ἔγνων ὅτι ποιήσει Κύριος τὴν κρίσιν τῶν πτωχῶν, καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων.

15. Πλὴν δίκαιοι ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σε. Καὶ κατοικήσεσιν εὐθεῖς σὺν τῷ προσώπῳ σε.

Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. ΡΜ΄.

ΚΑὶ οὗτος ὁ Ψαλμὸς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἔχει τοῦ γεγραμμένου. Ὅτι διωκόμενος ἀπὸ τὸν Σαοὺλ, ἐδέετο τοῦ Θεοῦ νὰ τοῦ δώσῃ βοήθειαν· Ἔτι δὲ γινώσκωντας ὅτι πολλάκις ἔπταισε τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν γλῶσσαν, τὸν παρακαλεῖ, νὰ τοῦ δώσῃ δύναμιν, νὰ φυλάξῃ ἐπιμελῶς ἐτοῦτο τὸ ὄργανον ἀναμάρτητον. Διδάσκωντας καὶ ἡμᾶς, νὰ βλεπώμεθεν ἀπὸ βλαβερὰ λόγια, καὶ πονηροὺς λογισμοὺς, καὶ ἀπὸ πᾶν ἄλλο ψυχοβλαβέστερον νόημα.

Τὸ Κείμενον. — Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΚΥριε ἐκέκραξα πρὸς σὲ εἰσάκουσόν μου. Πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σέ.

1. ΚΡαυγὴν λέγει τὴν ἔσωθεν τῆς ψυχῆς. Τὴν ὁποίαν τίκτει καρδία πεπυρωμένη καὶ διάνοια συντετριμμένη. Καθὼς καὶ ὁ Μωϋσῆς ἐβόα. Ὅτι ὅσοι τοιουτοτρόπως προσεύχονται, αἰτοῦντες ὄχι ἐπίκηρα καὶ μάταια, ἀλλὰ ψυχωφελῆ πράγματα, προσέχει εἰς τὴν δέησίν τους ὁ Κύριος. Κατὰ τὸ, ἔτι λαλοῦντός σου ἰδοὺ πάρειμι.

2. Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου, ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου. Θυσία ἑσπερινή.

2. Δύο βωμοὺς εἶχεν ὁ Ναός. Τὸν ἕνα χρυσὸν, ὅστις ἐλέγετο Ἅγια Ἁγίων. Καὶ εἶχε τὴν Κιβωτὸν καὶ τὰ χρυσᾶ Χερουβίμ. Εἰς αὐτὸν ἐσέρχετο μόνον ὁ Ἀρχιερεὺς μία φορὰ τὸν χρόνον καὶ ἐθυμίαζεν. Ὁ ἄλλος ἦτον χαλκοῦς ἔξω ἀπὸ τὰ Ἅγια. Καὶ ἐκεῖ ἔφερναν κάθε βράδυ ἕνα ἀρνίον καὶ τὸ ἔκαιον. Ταύτην ἔλεγον θυσίαν ἑσπερινήν. Καὶ τὸ ταχὺ πάλιν ἄλλον ἕνα ἀμνόν. Καὶ ταύτην ἐκάλουν θυσίαν ἑωθινήν. Λοιπὸν εὔχεται νὰ κατευθυνθῇ ἡ προσευχή του ὡς ἐκεῖνο τὸ θυμίαμα. Καὶ τὸ ὕψωμα τῶν χειρῶν του νὰ γένῃ, ὡς τὸ ἀκηλίδωτον ἐκεῖνο θῦμα. Ἑσπερινὴν δὲ εἶπεν. Ὅτι ἡ ἑωθινὴ ἀναμένει τὴν ἑσπερινήν. Ἡ δὲ ἑσπερινὴ ἐπλήρωσε τὴν λατρείαν, καὶ ἐλογίζετο πλειότερη.

3. Θοῦ Κύριε φυλακὴν τῷ στόματί μου. Καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χείλη μου.

3. Κάθε καιρὸν πρέπει νὰ ἔχωμεν κεκλεισμένην τὴν θύραν τοῦ στόματος. Νὰ μὴ συντυχαίνωμεν μάταια καὶ ἀνωφελῆ λόγια. Καὶ ἐξόχως εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Κυρίου. Ἀλλὰ νὰ προσέχωμεν μετὰ φόβου πολλοῦ, ἐνθυμούμενοι τὸ πῦρ τῆς κολάσεως, ὁποῦ θέλει καταφλέγειν ὅσους δὲν φυλάγουν τὴν γλῶσσαν ἀπὸ βλασφημίας, καταλαλιάς, Καὶ ἑτέρας αἰσχρολογίας, καὶ φλυαρίσματα.

4. Μὴ ἐκκλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας, τοῦ προφασίζεσθαι

4. Ἀπὸ τὴν καρδίαν ἐβγαίνουσι καλοὶ, καὶ κακοὶ διαλογισμοὶ, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος. Λοιπὸν πρέπει νὰ ἔχωμεν καὶ εἰς αὐτὸ πολ-

λιὴν

λω ἐπιμέλειαν. Νὰ μω ἐνθυμέμεθεν πονηρίας. Οὔτε νὰ λέγωμεν ἀλόγες προφάσεις, ὅταν τύχῃ, ϗ ἁμαρτήσωμεν. Καθὼς προβαίνει ὁ κλέπτης τω πενίαν. Ὁ μοιχὸς τω ἐπιθυμίαν. Καὶ ὁ λαίμαργος τω ἀσθένειαν.

προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις.

5. Ἐκλεκτὸς κηλεῖ ἐκείνες ὅπε ὀρέγονται τὰ πονηρὰ, ἤγεν τω ἁμαρτίαν. Καὶ μὲ τὲς ὁποίες εὔχεται τε Θεε, ϗ ὑπόχεται, νὰ μω ἔχῃ μὲ τοιέτες, τινὰ κοινωνίαν, ϗ ἀνακάτωσιν.

5. Σω ἀνθρώποις ἐργαζομένοις τω ἀνομίαν, ϗ ε μὴ σωδυάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν.

6. Ἐκείνες ὅπε μὲ ἐλέγχεσι πρὸς διόρθωσιν, ἀγαπῶ, ϗ προτιμῶ. Ὅτι τετο μάλιςα λογᾶται φιλανθρωπία, ϗ ἔλεος, ὅπε θεραπεύει τὰ τραύματα. Τὲς δὲ κόλακας, ὅπε μὲ ἐπαινεσιν εἰς πρόσωπον, δεν ἀκροάζομαι, ἀλλὰ ὡς βλαβερὲς ἀποςρέφομαι.

6. Παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει ϗ ἐλέγξει με. Ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλε, μὴ λιπανάτω τω κεφαλω με.

7. Ἀντὶ ἡδονίαις, ἕτερος εἶπε πονηρίαις, ἄλλος κακίαις. Τόσον λέγει μισῶ τω ἡδημεςίαν τες, ὅπε εὔχομαι νὰ μετατρέψεν εἰς τὲ καλὸν τω κακω τες γνώμω. Νὰ διάγεσιν ἐνάρετα. Τὸ δὲ κατεπόθησαν, εἶπεν ἕτερος ἐκτιλήσονται ἐν χερσὶ πέτρας. Ἤγεν ταχέως θέλεν ἀφανιςθῇ οἱ κριταὶ, ϗ διώξεσι, ϗ οἱ λοιποὶ ὅπε ἁμαρτάνεσι. Νὰ βυθισθεν ὡς τὰς πέτρας ὅπε κρύπτει ἡ θάλασσα. Νὰ γένεν ὁμοίως, ϗ αὐτοὶ ὑποβρύχιοι. Ἤγεν κἂν τὰ ἴχνη τες νὰ μὴ φαίνωνται.

7. Ὅτι ἔτι, ϗ ἡ προσευχή με ἐν ταῖς ἡδονίαις αὐτῶν. κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας οἱ κριταὶ αὐτῶν.

8. Τότε μὲ τω πεῖραν, ϗ πρᾶξιν νὰ καταλάβεν τω ἡδονω τῆς συμβελῆς με, ϗ παραινέσεως. Ὅταν πάθεν τὰς συμφορὰς εἰς τὸ ὕςερον. Καὶ διαρραγεσιν ὥσπερ τω γω ὅπε ἀροτριᾶται, ϗ κόπτεται. Ἢ ὡς τὸν πάγον νὰ λύσεσι, ϗ νὰ σκορπίσεν τὰ κόκαλά τες. Καὶ ἡ ψυχή τες νὰ ὑπάγῃ εἰς θάνατον ἀθάνατον, ϗ κόλασιν ἀτελεύτητον.

8. Ἀκέσονται τὰ ῥήματά με, ὅτι ἡδιώθησαν. Ὡσεὶ πάχος γῆς ἐῤῥάγη ἐπὶ τῆς γῆς.
Διεσκορπίσθη τὰ ὀςᾶ αὐτῶν παρὰ τὸν ᾅδω.

9. Ἐγὼ δὲ Κύριε εἰς ἄλλον δεν ἔχω τὸ θάῤῥος, ϗ τὰς ἐλπίδας με, εἰμὴ εἰς Ἐσένα τὸν Πλάςω με πάντοτε. Λοιπὸν μή με λάβῃς ἀνέτοιμον, ϗ ἀδιόρθωτον.

9. Ὅτι πρὸς σὲ Κύριε Κύριε οἱ ὀφθαλμοί μου. Ἐπὶ σοὶ ἤλπισα. Μὴ ἀνταναν έλῃς τω ψυχω με.

10. Ἀλλὰ φύλαξόν με ἀπὸ τὰς κεκρυμμένας ἐπιβελὰς, ϗ παγίδας, ὅπε με ἐκατασκεύασαν οἱ παράνομοι. Καὶ μω ἀφήσῃς νὰ μὲ κακοποιήσωσιν ἄδικα.

10. Φύλαξόν με ἀπὸ παγίδος, ἧς σωεςήσαντό μοι. ϗ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργαζομένων τω ἀνομίαν.

11. Πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτῶν οἱ ἁμαρτωλοί. Κατὰ μόνας εἰμὶ ἐγώ, ἕως ἂν παρέλθω.

11. Μάλιστα δὲ ἂς πέσουν εἰς τὸ δίκτυον αὐτὸ ὅπου ἡτοίμασαν. Ἤγουν κατὰ τὰς πράξεις τους ἂς λάβουν τὴν ἀνταπόδοσιν. Τὸ δὲ κατὰ μόνας λέγει ὅτι ἀπηλλαγμένος ἐγώ, καὶ λυτρωμένος ἀπὸ τοὺς πονηρούς. Καὶ καθαρεύων τῆς αὐτῶν κοινωνίας, ὡς μόνος οἰκῶ, νὰ διαβῶ νὰ περάσω, ἀπὸ τὴν ῥέουσαν ζωὴν ἐτούτην, εἰς τὴν ἀθάνατον, καὶ αἰώνιον.

Συνέσεως τῷ Δαβίδ, ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ προσευχόμενον. Ψαλμὸς. ΡΜΑ'.

Φανερὰ ἀπὸ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ Ψαλμοῦ ἡ δήλωσις. Ὅτι διωκόμενος ὁ Δαβὶδ ὑπὸ τοῦ Σαοὺλ ἐκρύπτη εἰς ἕνα σπήλαιον. Καὶ ἐκεῖ ἐδέετο τοῦ Θεοῦ νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Συνέσεως δὲ λέγει. Ἢ πῶς ἐδιδάχθη, καὶ ἐφωτίσθη αὐτὸς ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ ἐσυνέθεσεν ἐτούτην τὴν δέησιν. Ἢ πῶς διδάσκει ἡμᾶς νὰ ἔχωμεν σύνεσιν, καὶ ὑπομονὴν εἰς τοὺς πειρασμούς, νὰ μὴ βλασφημοῦμεν. Ἀλλὰ ἐλπίζοντες εἰς τὸν Παντοδύναμον Θεόν, νὰ ζητοῦμεν ἐξ αὐτοῦ τὴν βοήθειαν.

Τὸ Κείμενον.

1. Φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα. Φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐδεήθην.

2. Ἐκχεῶ ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου. Τὴν θλίψιν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγγελῶ.

3. Ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου, καὶ σὺ ἔγνως τὰς τρίβους μου.

4. Ἐν ὁδῷ ταύτῃ, ᾗ ἐπορευόμην, ἔκρυψαν παγίδα μοι.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Τὴν προθυμίαν τῆς διανοίας φωνὴν ἐκάλεσεν. Ὅτι ὅποιος φοβᾶται, καὶ κρύπτεται, δὲν τολμᾷ νὰ φωνάξῃ. Λέγει οὖν ὅτι μὲ πόθον πολύν, καὶ προθυμίαν τὸν Θεὸν ἱκέτευσα.

2. Τὸ πολύ, καὶ διάπυρον τῆς δεήσεως μὲ τὸ ἐκχεῶ παρεδήλωσε. Λέγει οὖν ὅτι τὴν πολλήν μου θλίψιν, καὶ συμφορὰν τῷ Θεῷ ἐφανέρωσα. Ἐπιμελῶς τὴν ἱκεσίαν προσφέροντας, καὶ μετὰ δακρύων δεόμενος.

3. Ταῦτα δὲ ἐποίουν τὴν ὑπερβολὴν τῶν κακῶν, καὶ τὸν μέγαν κίνδυνον βλέποντας. Καὶ τὸν θάνατον ἐκδεχόμενος. Καθὼς γινώσκεις Κύριε ὅλας μου τὰς θλίψεις, τὰς πράξεις, καὶ διαβήματα.

4. Καθὼς οἱ κυνηγοὶ σκοπεύουσι τὰ ἴχνη τῶν θηρίων, καὶ διαβήματα. Εἰς τὰ ὁποῖα στένουσι τὰς παγίδας, καὶ θήρατρα. Οὕτω καὶ ὁ Σαοὺλ ἐκοίταζε ὅπου ὁ Δαβὶδ διέβαινεν, ἐκεῖ τὰς ἐνέδρας ἀπέκρυπτε. Τὸ αὐτὸ καὶ ὁ δαίμων ὡς πονηρὸς κατεργάζεται. Τὸν σώφρονα παγιδεύει μὲ τὴν Φιληδονίαν. Τὸν ἐλεήμονα μὲ τὴν κενοδοξίαν. Τὸν Παρθένον μὲ τὴν ἀλαζονείαν. καὶ τὰ ἑξῆς.

5. Δε-

5. Δεξιὰ τὸ μέρος τῶν φίλων ἐκάλετε. Λέγει οὖν, ὅτι ἐσοχάζουμουν ἐκεῖ ἦτον τινὰς φίλος, καὶ ἠγαπημένος μου εἰς ἀντάμειψιν, ἀλλὰ δὲν ηὗρα ποσῶς βοήθειαν.

6. Ὅθεν διεκινδυνεύων ἀπολέμενος εἰς ἄφυκτα, καὶ ἄλυτα δίκτυα, δὲν ἦτον τινὰς νὰ μοῦ βοηθήσῃ, νὰ γλυτώσω τὴν ζωήν μου ἀπὸ τὸν κίνδυνον.

7. Λοιπὸν ἐπειδὴ ἄλλην ἐλπίδα δὲν ἔχω, μόνον ἐσένα Δέσποτα Κύριε. Τὸν ὁποῖον ἔχω μερίδα, καὶ κλῆρόν μου εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον. Ἐσένα ἐπικαλοῦμαι, νὰ μὲ λυτρώσῃς ὡς μόνος φιλάνθρωπος, καὶ πάντα δυνάμενος.

8. Ναὶ πολυεύσπλαγχνε Δέσποτα, ἀκρόασε τὴν ταπεινὴν ἱκεσίαν μου. Ὅτι πολλὰ ἀδυνάμησα, καὶ ἠτόνησα ἀπὸ τὴν δριμύτητα τῶν συμφορῶν τε, καὶ θλίψεων. Οὕτως εἶπεν ὁ Σύμμαχος. Ἀκρόασαι τῆς λαλιᾶς μου, ὅτι ἠτόνησα.

9. Ἐκεῖνοι ὁποῦ καταδιώκουν, καὶ πολεμοῦσί με. Εἶναι δυνατώτεροί μου, καὶ ἰσχυρότεροι. Ἀλλὰ μὲ τὴν ἐδικήν σου βοήθειαν θέλω φύγειν ἀπὸ τὰς χεῖράς τους.

10. Ὁ Ἀκύλας. Ἐξάγαγε ἀπὸ συγκλεισμοῦ τὴν ψυχήν μου. Ὅτι τὸ σπήλαιον εἶχασι περικλεισμένον, καὶ ἐφύλαγαν ἔξωθεν οἱ πολέμιοι. Λέγει οὖν. Εὔγαλέ με ἀπὸ τοῦτα τὰ βάσανα. Ἢ ἀπὸ τὴν φυλακὴν τοῦ σώματος. Νὰ σὲ ὑμνολογῶ ἀκατάπαυστα.

11. Ὁ Σύμμαχος. Τὸ ὄνομά σου στεφανώσονται δίκαιοι, ὅταν εὐεργετήσῃς με. Ὅτι βλέποντες τὴν εἰς ἐμὲ γενομένην εὐεργεσίαν, θέλουν ἔχειν πληροφορίαν, καὶ διὰ τὴν εἰς αὐτοὺς σωτηρίαν, νὰ ἀνυμνοῦσι σὲ τὸν Δίκαιον Κριτήν, καὶ φιλάνθρωπον.

5. Κατενόουν εἰς τὰ δεξιά, καὶ ἐπέβλεπον, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με.

6. Ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχήν μου.

7. Ἐκέκραξα πρὸς σὲ Κύριε. Εἶπα σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου. Μερίς μου εἶ ἐν γῇ ζώντων.

8. Πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου, ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα.

9. Ῥῦσαί με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με. Ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.

10. Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχήν μου τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου.

11. Ἐμὲ ὑπομενοῦσι δίκαιοι, ἕως οὗ ἀνταποδῷς μοι.

Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ὁπότε κατεδίωκεν αὐτὸν Ἀβεσαλὼμ ὁ Υἱὸς αὐτοῦ. ΡΜΒ΄.

ΑΥΤΗ ἡ ἐπιγραφὴ δὲν εὑρίσκεται εἰς κανένα ἀπὸ τοὺς ἐξηγητάς. Πλὴν ἀληθινὴ εἶναι, καὶ σύμφωνος εἰς τὴν τοῦ Ψαλμοῦ διάνοιαν. Ὅτι

ὁ διωγμὸς ὁπȣ̃ τȣ̃ ἔκαμεν ὁ Υἱός τȣ ἐκράτησε καιρὸν πολιὼ, καθὼς κ̀ ὁ ἄλλος τȣ̃ πενθερȣ̃ τȣ. Τȣ̀ς ὁποίȣς ὑπέμενεν ὁ Μακάριος μὲ θαυμασίαν πραότητα, γινώσκωντας ὅτι ὁ Θεὸς τὸν ἐπαίδευε διὰ τὴν ἁμαρτίαν, ὁπȣ̃ ὡς ἄνθρωπος ἐτέλεσε κατὰ τȣ̃ Οὐρίȣ. Καὶ ζητᾶ τȣ̃ Θεȣ̃ εἰς τὸν παρόντα Ψαλμὸν τρεῖς εὐεργεσίας, καὶ χάριτας. Νὰ τȣ̃ συγχωρήσῃ τὰ πταίσματα. Νὰ τȣ̃ δώσῃ διωάμιν, νὰ μὴ πέσῃ πλέον εἰς ἄλλα νεώτερα. Καὶ νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τȣ̀ς θλίβοντας. Ἀπὸ τȣ̃τον ȣ̃ν τὸν ἀοίδιμον, ἂς λάβῃ πᾶς εἷνας δεδιωγμένος, καὶ τεθλιμμένος ὑπόδειγμα, νὰ ὑπομένῃ εὐχαρίστως τὰ λυπηρὰ, ἐγνωρίζωντας κ̀ ὁμολογῶντας, ὅτι δικαίως παιδεύεται. Καὶ ἐὰν ȣ̃τως εἴπῃ, ἀξιȣ̃ται νὰ εἰσέλθῃ μὲ τὸν καλὸν λῃστὴν εἰς τὸν Παράδεισον. Εἰ δὲ κ̀ ῥαθυμᾶ, καὶ βλασφημᾶ, κ̀ θυμώνεται, ὁμοιάζει τȣ̃ σκύλȣ, ὅστις δαγκάνει τὸν λίθον ὁπȣ̃ τȣ̃ ἔκρȣσεν. Οὕτω κ̀ ὁ ἄγνωστος μαθητὴς τζακίζει τὴν ῥάβδον ὁπȣ̃ τὸν ἔδειρεν ὁ Διδάσκαλος. Ἀμὴ ὁ φρόνιμος δὲν ἀμιώεται κατὰ τῶν ἀναισθήτων πραγμάτων, ὅτι αὐτὰ δὲν κινοῶται ἀφ' ἑαυτȣ̃ τȣς, ἀλλὰ τὸν μαςίζοντα δέεται, νὰ τὸν σπλαγχνισθῇ, νὰ μήτον παιδεύσῃ περισσότερον. Πρέπει λοιπὸν νὰ ὑπομένῃ πᾶς εἷνας τὴν ὠφέλειαν τῆς θλίψεως. Καθὼς κ̀ τὰ καυςήρια τῶν ἰατρῶν, κ̀ τὰ πικρότατα βότανα καταδέχεται. Ὅτι δι' αὐτῶν ἀπολαμβάνει τὴν ὑγείαν τȣ. Εἰ δὲ κ̀ γογγύζει νὰ θυμώνεται, ἔχει κ̀ τὴν θλίψιν τȣ̃ σώματος ἐδῶ πρόσκαιρα. Καὶ πάλιν μετὰ τὸν θάνατον, νὰ ἔχῃ τὴν κόλασιν ἀτελεύτητον.

Τὸ Κείμενον.

1. ΚΥ'ριε εἰσάκȣσον τῆς προσευχῆς μȣ. Ἐνώτισαι τὴν δέησίν μȣ ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. Εἰσάκȣσόν μȣ ἐν τῇ δικαιοσιώῃ σȣ.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΔΙατὶ ἦτον ἄδικος ὁ Υἱός τȣ, κ̀ πατραλοίας, λέγει πρὸς τὸν Θεὸν ὁ Μακάριος· εἰσάκȣσόν μȣ Κύριε μὲ ἀλήθειαν, κ̀ δικαιοσιώίω. Ὄχι πῶς εἶμαι ἐγὼ δίκαιος· Ἀλλ' ὅτι ὑπὸ ἀδίκων, κ̀ παρανόμων διώκομαι, χωρὶς νὰ τȣ̀ς ἀδικήσω τίποτας.

2. Καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τȣ̃ δȣ́λȣ σȣ. Ὅτι ȣ̓ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σȣ πᾶς ζῶν.

2. Γινώσκω μὲν ὅτι ἀδιώατον εἶναι, νὰ φύγῃ τινὰς τὸ δίκαιόν σȣ, κ̀ ἀλάθητον δικαςήριον. Ἀλλ' ἐὰν θελήσῃς νὰ κρίνῃς κατὰ τὸν κανόνα ὁπȣ̃ εἰς τὸν Νόμον μας ἔδωσες, δὲν δικαιȣ̃ται κἂν εἷνας ἄνθρωπος. Ὅτι τινὰς δὲν ἐπολιτεύθηκεν ἄμεμπτα. Εἰ δὲ πάλιν κ̀ φέρεις εἰς τὸ μέσον τὰς εὐεργεσίας, ὁπȣ̃ μας ἔκαμες, τίς νὰ φανῇ πρὸς δωρεὰς τοσαύτας εὐχάριστος;

3. Ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μȣ. Ἐταπείνωσεν εἰς γῆν τὴν ζωήν μȣ.

3. Λοιπὸν ἱκετεύω σε, νὰ μήμε κρίνῃς εἰς τὰς ἀχαριςίας, ὁπȣ̃ ἔδειξα πρὸς τὰς ἀπείρȣς σȣ εὐεργεσίας. Ἀλλὰ κρίνόν με μὲ τȣ̀ς πολεμίȣς ἐτȣ́τȣς, ὁπȣ̃ μὲ ἐδίωξαν ἀπὸ τὴν ποθεινήν μȣ πατρίδα, κ̀ τῆς Βασιλείας ὑςέρησαν.

σαν. Τὴν δὲ ταπείνωσιν αὐτοῦ ἡ Ἱστορία διδάσκει. Ὅτι διωκόμενος, ἐπεριπάτει μετὰ δακρύων σκεπασμένος, καὶ ἀνυπόδητος.

4. Οὐδὲν διαφέρω νεκροῦ, ἐπειδὴ ἀναγκάζομαι, νὰ κατοικῶ εἰς σκοτεινὸν τόπον, καὶ ἔρημον. Ὅθεν ἡ ψυχή μου ἀμέλησεν ἀπὸ τὴν ἀκηδίαν. Ἤγουν πολλῆς ἀθυμίας ἐμπέπλησμαι.

5. Καὶ πάντες οἱ λογισμοί μου ταραχῆς, καὶ ζάλης ἐπλήσθησαν.

6. Ἀλλὰ πάλιν ἐνθυμούμενος τὰ ἀρχαῖα ἐλέη σου, καὶ θαυμάσια. Ἀπὸ πόσας συμφορὰς ἐλύτρωσες τοὺς προπάτοράς μας. Καὶ δὲν ἀφῆκες τοὺς πολεμίους, νὰ τοὺς νικήσωσι, λαμβάνω (ταῦτα μελετῶντας) πολλὴν ψυχαγωγίαν, καὶ ἄνεσιν. Ἐλπίζων, ὅτι δὲν θέλεις ἀφήσει καὶ ἐμὲ τὸν ἀχρεῖον οἰκέτην σου ἀβοήθητον.

7. Μὲ πολλὴν προθυμίαν σοῦ ἐδεήθηκα. Καὶ ὑψώσας τὰς χεῖρας ἱκέτευσα. Ὅτι καθὼς ἡ ξηρὰ, καὶ ἄνυδρος γῆ προσμένει, καὶ ἐκδέχεται τὴν βροχήν. Οὕτω καὶ ἐγὼ διψῶ, καὶ ποθῶ ὁλοψύχως τὴν σὴν βοήθειαν.

8. Λοιπὸν καθὼς εἶπον ἀνώτερον ἐπάκουσόν μου τὸ γληγορήτερον, ὅτι ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀθυμίαν ὀλιγοστεύει ἡ ζωή μου, καὶ ἐκλείπει τὸ πνεῦμά μου.

9. Μή μου βδελύξῃς διὰ τὴν ἁμαρτίαν τὴν οἰκτρὰν δέησιν. Ὅτι ἐὰν δὲν μου δώσῃς εὐκαίρως βοήθειαν, κινδυνεύω εἰς θάνατον.

10. Τὸ ταχέως, πρωῒ ἐκάλεσε. Λέγει οὖν. Μήνυσόν μοι τὴν σὴν φιλανθρωπίαν. Καὶ μή με ὑστερήσῃς τοῦ ἐλέους σου. Ὅτι εἰς ἐσένα πάντοτε ἤλπισα.

11. Γενοῦ ὁδηγός μου. Καὶ δεῖξόν μοι τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, νὰ πορεύωμαι ἄμεμπτα. Ὅτι ὅλα τὰ βιοτικὰ πράγματα ἐπαρνήθηκα. Καὶ μόνον εἰς ἐσένα ὁλοψύχως ἐπόθησα.

12. Λοιπὸν φεύγοντας τοὺς πολεμίους, ἐσένα ἔχω καταφυγὴν, καὶ βοήθειαν. Καὶ παρακαλῶ σε νὰ μὲ λυτρώσῃς ἀπὸ τὰς ἐπιβουλάς τους, καὶ μηχανήματα.

4. Ἐκάθισέ με ἐν σκοτεινοῖς, ὡς νεκροὺς αἰῶνος. Καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου.

5. Ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου.

6. Ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων. Ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου. Ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου ἐμελέτων.

7. Διεπέτασα πρός σε τὰς χεῖράς μου. Ἡ ψυχή μου ὡς γῆ ἄνυδρός σοι.

8. Ταχὺ εἰσάκουσόν μου Κύριε, ἐξέλιπε τὸ πνεῦμά μου.

9. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον.

10. Ἀκουστὸν ποίησόν μοι τὸ πρωῒ τὸ ἔλεός σου. Ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα.

11. Γνώρισόν μοι Κύριε ὁδὸν, ἐν ᾗ πορεύσομαι. Ὅτι πρός σε ἦρα τὴν ψυχήν μου.

12. Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου Κύριε. πρὸς σὲ κατέφυγον.

13. Δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός μου.

13. Πρὸ πάντων δὲ ἱκετεύω σε, νὰ μὲ διδάξῃς νὰ κάμω ὅσα σοῦ ἀρέσουν, ἐπειδὴ ἐσὺ εἶσαι ὁ Θεός, καὶ Δεσπότης μου.

14. Τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσει με ἐν γῇ εὐθείᾳ.

14. Καὶ ἐντεῦθεν τὴν ἀξίαν τοῦ Πνεύματος ἐδιδάχθημεν. Ὅτι καθὼς ὁ Θεὸς εἶναι ἀγαθός. Οὕτω καὶ τὸ Πνεῦμα ἀγαθὸν ὀνομάζεται. Ἐπεὶ οὖν ἐδεήθη τοῦ Θεοῦ, νὰ τὸν ὁδηγήσῃ, παρακαλεῖ νὰ ἀπολαύσῃ, καὶ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Ἕως νὰ φθάσῃ εἰς τὴν μακαρίαν γῆν, καὶ λιμένα εὔδοξον.

15. Ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου Κύριε ζήσεις με, ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ θλίψεως τὴν ψυχήν μου.

15. Ἐσύ με ἔχοντες Βασιλέα. Καὶ φοβοῦμαι μὴ γένω αἰτία (ἐὰν ὑστερηθῶ τῆς ἀξίας) καὶ σὲ βλασφημήσουν οἱ ἐχθροί μας, λέγοντες· ὅτι δὲν ἐδυνήθης, νὰ μᾶς δώσῃς βοήθειαν. Λοιπὸν μὴ κοιτάξῃς εἰς τὴν ἐμὴν ἀξίαν, ἀλλὰ εἰς δόξαν τοῦ ὀνόματός σου, καὶ εὐφημίαν, ἀξίωσόν με τῆς σωτηρίας.

16. Καὶ ἐν τῷ ἐλέει σου ἐξολοθρεύσεις τοὺς ἐχθρούς μου. Καὶ ἀπολεῖς πάντας τοὺς θλίβοντας τὴν ψυχήν μου. Ὅτι ἐγὼ δοῦλός σου εἰμί.

16. Καὶ δικάζοντας δικαίως ἀνάμεσον ἐμοῦ, καὶ τῶν πολεμίων. Λύτρωσαι ἀπὸ τὰς συμφορὰς ἐμὲ τὸν ἀδικηθέντα δοῦλόν σου, ὡς κριτὴς δικαιότατος. Ὡς ἐλεήμων δὲ ἐξολόθρευσον ἐκείνους ὁποῦ μὲ ἔθλιψαν τοσοῦτον, καὶ ἐβασάνισαν. Ὅτι ὅποιος σπλαγχνᾶται τὸν ἀδικούμενον, ἀποδίδει τῷ ἀδικητῇ τὴν δικαίαν, καὶ πρέπουσαν παίδευσιν.

Δόξα.

Κάθισμα ΙΘʹ.

Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ, πρὸς τὸν Γολιάθ. ΡΜΓʹ.

Εἰς τὴν πρώτην Βίβλον τῶν Βασιλειῶν Κεφ. ιζʹ. φαίνεται ὅτι πολεμῶν ὁ Σαοὺλ μὲ τοὺς ἀλλοφύλους ἦτον εἰς αὐτοὺς ἕνας Γίγαντας Γολιὰθ καλούμενος. Καὶ ὠνείδιζε τοὺς Ἰουδαίους προσκαλούμενος τούτους εἰς πόλεμον. Οἱ δὲ ἐφοβοῦντο, καὶ δὲν ἐτόλμα τινὰς νὰ σιμώσῃ. Ὅτι ἦτον ἐξήμισυ πήχαις μακρύς. Τότες ὁ Δαβὶδ Παιδίον νέον ἔχοντας τὸ θάρρος του εἰς τὸν Θεόν, ὑπῆγεν εἰς τὸν Βασιλέα, νὰ τὸν στείλῃ εἰς τὸν πόλεμον. Ὁ δὲ Σαοὺλ δὲν ἤθελε, ὅτι ἐδειλία μήπως, καὶ φονευθῇ. Λέγει τον ὁ Δαβίδ· Μὴ φοβᾶσαι, ὅτι ἐγὼ ἐφόνευσα ἕνα λέοντα, καὶ μίαν ἄρκτον ὁποῦ μοῦ ἐπῆραν πρόβατα. Καὶ ἔβαλα εἰς τὸ στόμα τοῦ θηρίου τὰς χεῖράς μου, καὶ ἔσχισα εἰς δύο τὰς σιαγόνας τοῦ λέοντος. Καὶ οὕτως ἐλπίζω εἰς τὸν Θεὸν νὰ θανατώσω καὶ αὐτὸν τὸν ὑπερήφανον. Ἀπῆλθεν οὖν χωρὶς ἅρματα. Μόνον μίαν σφενδόνην ἐπῆρε, καὶ τρεῖς λίθους. Καὶ ἀφοῦ ἐπλησίασεν εἰς τὸν Γίγαντα, ἔβαλε τὸν ἕνα λίθον, καὶ ἔρριψε κατὰ τοῦ Γίγαντος, τὸν Κύριον

Σαβαὼθ ἐπικαλέμενος. Ὁ δὲ λίθος ἐπέρασε τὴν περικεφαλαίαν. Καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ. Καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς ὁ ἀλλόφυλος. Ὅθεν ὁ Δαβὶδ ἐπῆρε τὴν ῥομφαίαν τοῦ Γολιὰθ, καὶ ἀπεκεφάλισεν αὐτόν. Τότες τοῦ ἔδωκεν ὁ Βασιλεὺς εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα του. Διὰ ταύτην οὖν τὴν νίκην ἐποίησε τὸν Ψαλμὸν ἐτοῦτον. Προφητεύωντας τὴν λύτρωσιν τῶν αἰχμαλώτων Ἰουδαίων ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα. Καὶ τὰς εὐχαριστίας ὁποῦ ἔδιδαν τῷ Θεῷ, πῶς ἐνίκησαν τοὺς ἐχθροὺς μετὰ τὴν ἐπάνοδον.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἀφ' οὗ ἔστρεψαν ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ οἱ αἰχμάλωτοι Ἰουδαῖοι, δὲν εἴχασιν οὔτε ὅπλα, καὶ ἄρματα νὰ πολεμήσουν. Οὔτε ἐνδύματα πρὸς αὐτάρκειαν. Ἀλλὰ πάλιν ἐνίκησαν καὶ τὰ ἄλλα Ἔθνη, μὲ τὴν θείαν βοήθειαν.

2. Ἀπὸ τὰς ἐνεργείας ἐποίησε τὰς προσηγορίας, λέγωντας. Ἐσὺ Κύριε μὲ ἠλέησες, καὶ ἐσκέπασες. Καὶ ἐρχόμενος εἰς βοήθειάν μου, μὲ ἐλύτρωσες. Ὅθεν καὶ ἐγὼ δὲν ἤλπισα εἰς ἄλλον, οὔτε ἔχω τὸ θάῤῥος μου εἰς ἄνθρωπον. Ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν ἄμαχόν σου, καὶ ἄπειρον δύναμιν.

3. Τοῦτο ἁρμόζει τοῦ Ζοροβάβελ, καὶ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ἱερέως. Οἵτινες ἦσαν τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τοῦ Λαοῦ προεστῶτες, καὶ ἡγούμενοι.

4. Πολλὰ θαυμάζω τὴν ἀμετρόν σου φιλανθρωπίαν Κύριε. Ὅτι Θεὸς ὢν καὶ τῶν ἁπάντων δημιουργὸς, ἔχεις τόσην κηδεμονίαν, καὶ φροντίδα εἰς τοῦτο τὸ ταπεινὸν ζῶον, καὶ ἀτελέστατον.

5. Ὁ Θεοδοτίων. Ἄνθρωπος ἀτμίδι ὡμοιώθη. Ἤγουν ἡ τῶν ἀνθρώπων φύσις εἶναι ὡσεὶ καπνὸς ματαία, καὶ ἄστατος. Καὶ διαλύεται ἐν εὐκολίᾳ. Καὶ φθείρεται. Ὁ δὲ βίος ἡμῶν ὥσπερ τὴν σκιὰν παρέρχεται.

6. Ἀλλ' ἐπειδὴ πολυέλεε τόσην ἐπιμέλειαν ἔχεις εἰς τοὺς ἐπικήρους ἀνθρώπους. Δέομαί σου ὁ ἀνάξιος, νὰ κλίνης σχεδὸν τοὺς Οὐρανοὺς εἰς βοήθειάν μας. Καὶ ἐγγίζωντας μὲ τὴν δικαίαν σου μάστιγα ἐτοῦτα τὰ ὑπερήφανα ὄρη τοὺς πολεμίους, νὰ τοὺς διασκεδάσῃς ὡσεὶ καπνόν. Ἀνθρωπίνως εἶπε ταῦτα, ὄχι περιγράφων τὴν θείαν φύσιν, ἀλλὰ εἰς τιμωρίαν τῶν ἐχθρῶν τὸν βοηθὸν ἐκκαλέμενος. Καὶ σχηματίζων τοὺς λόγους εὐκτικῶς προλέγει τὰ μέλλοντα.

Τὸ Κείμενον.

1. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεός μου. Ὁ διδάσκων τὰς χεῖράς μου εἰς παράταξιν. Τοὺς δακτύλους μου εἰς πόλεμον.

2. Ἔλεός μου, καὶ καταφυγή μου. Ἀντιλήπτωρ μου, καὶ ῥύστης μου. ὑπερασπιστής μου, καὶ ἐπ' αὐτῷ ἤλπισα.

3. Ὁ ὑποτάσσων τὸν λαόν μου ἐπ' ἐμέ.

4. Κύριε τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ. Ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι λογίζῃ αὐτῷ;

5. Ἄνθρωπος ματαιότητι ὡμοιώθη. Αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὡσεὶ σκιὰ παράγουσι.

6. Κύριε κλῖνον Οὐρανοὺς καὶ κατάβηθι. Ἅψαι τῶν ὀρέων, καὶ καπνισθήσονται.

7. Ἄστραψον ἀστραπὴν, καὶ σκορπιεῖς αὐτούς. Ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου, καὶ συνταράξεις αὐτούς.

8. Ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου ἐξ ὕψους.

9. Ἐξελοῦ με, καὶ ῥῦσαί με ἐξ ὑδάτων πολλῶν, ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων.

10. Ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας.

11. Ὁ Θεὸς ᾠδὴν καινὴν ᾄσομαί σοι, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψαλῶ σοι. Τῷ διδόντι τὴν σωτηρίαν τοῖς βασιλεῦσι, τῷ λυτρουμένῳ Δαβὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς.

1 Ῥῦσαί με, καὶ ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων, Ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας.

13. Ὧν οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὡς νεόφυτα, ἱδρυμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν.

14. Αἱ θυγατέρες αὐτῶν κεκαλλωπισμέναι, περικεκοσμημέναι ὡς ὁμοίωμα ναοῦ.

15. Τὰ ταμεῖα αὐτῶν

---

7. Ναὶ Κύριε ῥίψαι τὰς ἀστραπὰς, καὶ τούτους διασκόρπισον. Ἀπόστειλον τὰ βέλη τῆς ὀργῆς σου, νὰ τοὺς ῥίψῃς κατὰ γῆς τεταραγμένους. Παράδοσον αὐτοὺς ὡς ἀδίκους εἰς παντελῆ ἐξολόθρευσιν.

8. Χεῖρα καλεῖ τὴν θείαν δύναμιν, καὶ λέγει· πρόσταξαι μόνον μὲ ἕνα σου νεῦμα. καὶ μᾶς ἔρχεται ἡ βοήθεια.

9. Μεταφορικῶς τὴν πληθὺν τῶν πολεμίων ἐκάλεσεν ὕδατα. δεόμενος νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν τῶν ἀλλοτρίων τῆς εὐσεβείας καὶ ὀρθῆς πίστεως.

10. Οἵτινες βλασφημοῦσι τὴν δόξαν σου οἱ ἀναίσχυντοι· ἀλλὰ καὶ τὰ χέριά τους δὲν ἐργάζουνται δεξιὸν τίποτας, μόνον ἀδικίας καὶ ἕτερα ἀνομήματα.

11. Ἐγὼ δὲ λυτρωθεὶς ἀπὸ τούτους μὲ τὴν σὴν βοήθειαν, ὑπόσχομαι νὰ μὴ φανῶ εἰς τοιαύτην εὐεργεσίαν ἀχάριστος· ἀλλὰ νὰ σοῦ ψάλλω μίαν ᾠδὴν καινοτέραν, μὲ τὰ συνήθη τῆς μουσικῆς ὄργανα παναρμόνιον, νὰ σὲ ἀνυμνῶ. Ἐπειδὴ οὕτως ἔσωσας καὶ τοὺς προγόνους μας, καὶ νικηφόρους κατὰ τῶν πολεμίων ἀπέδειξας. Τὸν Δαβὶδ λέγω, τὸν Ἰωσαφὰτ, καὶ τοὺς ἄλλους πιστοὺς, ὅπου σὲ ἐκάλεσαν εἰς βοήθειαν. Πονηρὰν ῥομφαίαν λέγει τῶν ἐχθρῶν τὴν μανίαν.

12. Δὲν εἶπε τὴν ταυτολογίαν τούτην ματαίως καὶ ἄκαιρα. ἀλλὰ θέλωντας νὰ διηγηθῇ τὴν εὐημερίαν τους, κατηγορᾷ τὴν πονηρίαν αὐτῶν, διὰ νὰ ἐγείρῃ τὸν Θεὸν εἰς ἄμυναν, λέγωντας. Ἐκεῖνοι ὅπου ἔχουσι τόσα καλὰ, σὲ βλασφημοῦσι, καὶ κάμνουσι τόσας ἀδικίας, διατὶ ἔχουσιν ἀφθονίαν πράγματος.

13. Καὶ εὐτυχίαν ἀνείκαστον εἰς τὰ ἀγαθὰ τοῦτα τὰ πρόσκαιρα· καὶ μάλιστα τὴν πολυπαιδίαν, τὰ ὁποῖα εἶναι ὡς νεόφυτα εὔμορφα, καὶ καθ' ἑκάστην αὐξαίνουσιν.

14. Αἱ δὲ θυγατέρες αὐτῶν οὐ μόνον τὸ κάλλος ὡραΐζουσι τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ μὲ τέχνην στολίζονται, καὶ καλλωπίζουνται τόσον, ὅπου παρομοιάζουσι μὲ τοὺς Ναοὺς τῶν εἰδώλων, καὶ ἑτοιμάζονται.

15. Ὅταν εἴδωσι τὰ δοχεῖά τους γεμάτα

ὑπὲρ

ὑπὲρ τὴν χρείαν, μεταφέρουν εἰς ἄλλα ἀγγεῖα τὰ περισσεύματα.

16. Τὰ πρόβατά τως εἶναι πολύγεννα καὶ πληθύνουν θαυμασιώτατα. Τὰ βόδιά τως παχέα, καὶ καματηρὰ εἰς τὴν δούλευσιν.

17. Ὁ Σύμμαχος. Καὶ οὔτε διακοπὴ, οὔτε ἐκφορὰ, οὔτε κωκυτὸς ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν. Ὅτι διὰ τὴν πολλὴν ἀφθονίαν τῶν ἀγαθῶν, διάγουσιν εἰς τρυφὴν καὶ γέλωτα, χωρὶς νὰ δοκιμάζουν λύπην, ἢ δάκρυα.

18. Ὅθεν οἱ πλανεμένοι καὶ ἄγνωστοι, ὁποῦ δὲν ἠξεύρουν, νὰ διακρίνουν καλῶς τὰ πράγματα, μακαρίζουσι τοὺς τοιούτους, τοὺς ζηλεύουν, νομίζοντες τὸν πλοῦτον καὶ δυναστείαν, εὐηλιείαν· καὶ τὴν τρυφὴν, μακαριότητα. Οἱ δὲ σοφοὶ καὶ ἐνάρετοι μακαρίζουσι τὸν Λαὸν, ὁποῦ ἔχεις εἰς προμήθειαν, καὶ προτιμοῦσι τὴν κηδεμονίαν σου ὑπὲρ πᾶσαν εὐημερίαν καὶ ἀπόλαυσιν πρόσκαιρον.

πλήρη, ἐξερευγόμενα ἐκ τούτου εἰς τοῦτο.

16. Τὰ πρόβατα αὐτῶν πολύτοκα, πληθύνοντα ἐν ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν. Οἱ βόες αὐτῶν παχεῖς.

17. Οὐκ ἔστι κατάπτωμα φραγμοῦ, οὐδὲ διέξοδος, οὐδὲ κραυγὴ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν.

18. Ἐμακάρισαν τὸν λαὸν, ᾧ ταῦτά ἐστι. Μακάριος ὁ λαὸς, οὗ Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ.

Αἰνέσεως τῷ Δαβίδ. Ψαλμός. ΡΜΔ΄.

Εἰς τοῦτον τὸν Ψαλμὸν προτρέπεται ὁ Μακάριος Προφήτης καθ᾽ ἕνα μας, νὰ ὑμνοῦμεν τὸν Δεσπότην πάσης τῆς κτίσεως, ἐνθυμούμενοι τὴν δύναμιν αὐτοῦ, τὴν μεγαλωσύνην, καὶ Βασιλείαν· τὰς μεγαλουργίας τε, καὶ θαυμάσια, καὶ τὰς λοιπὰς εὐεργεσίας, ὁποῦ μᾶς ἔκαμε, καὶ καθ᾽ ἑκάστην ἐργάζεται ὁ φιλάνθρωπος. Ἔχει πρόρρησιν δὲ καὶ τῆς τῶν Ἐθνῶν κλήσεως. Ἡ δὲ ταυτολογία, ἤγουν ὅταν διπλασιάζῃ τὸν λόγον, δηλοποιεῖ, καὶ φανερώνει τὸν πολὺν του πόθον πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ διάπυρον ἔρωτα.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Φύσει μὲν εἶναι ὁ Θεὸς Ὕψιστος, καὶ δὲν ἔχει τὸ ὕψος ἐπείσακτον, ἀλλὰ τοῦτο κηρύττουν οἱ ἀσεβεῖς, τοὺς ἀγνοοῦντας διδάσκοντες. Λέγει οὖν, ὅτι πάντοτε εἶμαι χρεώστης νὰ σὲ ὑμνῶ, καὶ νὰ σὲ δοξολογῶ Κύριε, οὐ μόνον εἰς τὴν γενεὰν ταύτην, ἀλλὰ νὰ ἀφήσω καὶ γραφικῶς τοὺς ὕμνους σου, νὰ

Τὸ Κείμενον.

1. Ὑψώσω σε ὁ Θεός μου, ὁ Βασιλεύς μου, καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

2. Καθ᾽

2. Καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε, καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

3. Μέγας Κύριος, καὶ αἰνετὸς σφόδρα, καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ οὐκ ἔστι πέρας.

4. Γενεὰ, καὶ γενεὰ ἐπαινέσει τὰ ἔργα σου, καὶ τὴν δύναμίν σου ἀπαγγελοῦσι.

5. Τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τῆς ἁγιωσύνης σου λαλήσουσι, καὶ τὰ θαυμάσιά σου διηγήσονται.

6. Καὶ τὴν δύναμιν τῶν φοβερῶν σου ἐροῦσι, καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου διηγήσονται.

7. Μνήμην τοῦ πλήθους τῆς χρηστότητός σου ἐξερεύξονται. Καὶ τὴν δικαιοσύνην σου ἀγαλλιάσονται.

8. Οἰκτίρμων, καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος.

9. Χρηστὸς Κύριος τοῖς

σὲ δοξολογοῦσιν ἁπανταχοῦ πάντες πάντοτε· καθὼς καὶ ἐγὼ σὲ θέλω δοξάζειν αἰώνια.

2. Καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ὥραν νὰ σὲ ὑμνολογῶ διηνεκῶς τε καὶ ἀκατάπαυστα, δοξάζοντας τὸ Παναγιόν σου καὶ ὑπερύμνητον ὄνομα παντοτινὰ, καὶ αἰώνια.

3. Ἐπειδὴ πᾶν μέγεθος αἰσθητὸν μετρεῖται εἰς τὸ μῆκος, καὶ πλάτος, καὶ βάθος, πρεπόντως εἶπεν, ὅτι ἡ μεγαλωσύνη τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχει τέλος, καθὼς δὲν εἶχεν οὔτε ἀρχήν. οὕτως οὖν ἔδειξεν ἀσώματον καὶ ἀπερίγραπτον τὸν ὑμνούμενον.

4. Τὴν κλῆσιν τῶν Ἐθνῶν ἐπροφήτευσε, λέγοντας. Οὐ μόνον ἡ τοῦ Ἰσραὴλ, ἀλλὰ καὶ ἡ γενεὰ τῶν Ἐθνῶν, θέλει κηρύξει τὴν μεγαλουργίαν σου καὶ τὴν δύναμιν, ἀνυμνοῦσά σε.

5. Τοῦ ὑμνουμένου ἡ φύσις νικᾷ τοῦ Προφήτου τὴν δύναμιν. Ὅτι γυρεύοντας ἀξίας προσηγορίας, καὶ δὲν εὑρίσκοντας, ἐπιπλέκει εἰς ἕνα πολλὰ ὀνόματα.

6. Τινὲς νομίζουσιν, ὅτι εἶπε ταυτολογίαν, ἀλλὰ σφάλλουσιν, ὅτι θαυμάσια λέγει τὰ εἰς εὐεργεσίαν τινῶν γινόμενα θαύματα. Δύναμιν δὲ φοβερῶν τὰς μεγαλουργίας, ὅπου εἰς παίδευσιν τινῶν ἐνεδείχθησαν. Οὕτως εἶπε καὶ ὁ Ἀπόστολος χαρίσματα ἰαμάτων, ἤγουν ἀῤῥώστων ὑγεία, καὶ νεκρῶν ἀνάστασις. Ἐνεργήματα δὲ δυνάμεων, τοῦ Ἀνανίου, καὶ Σαπφείρας ὁ θάνατος. καὶ ἄλλα ὅμοια.

7. Βούλεται μὲν ὁ Προφήτης νὰ ὑποδείξῃ τὸν πλοῦτον τῆς θείας ἀγαθότητος, καὶ δυνάμεως. ἀλλ' ὡς ἄνθρωπος μὴ δυνάμενος, συνάπτει πάλιν ὀνόματα πλείονα, καὶ προλέγει τῆς ἐσομένης γενεᾶς τὸ εὔγνωμον. Ἥτις ἐντρυφῶντα εἰς τὰ Ἱερὰ τοῦ Εὐαγγελίου λόγια ὥσπερ νὰ ἐρεύγεται, διηγᾶται τὴν φιλανθρωπίαν αὐτοῦ καὶ χρηστότητα.

8. Τὸ αὐτὸ καὶ ἐδῶ ὁ Προφήτης ὑπέμεινεν. Ὅτι εἰς νοῦν λαβὼν τὴν πλάσιν, τὴν πρόνοιαν, καὶ τὴν ἀνοχὴν εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας, ἐκάλεσεν οὕτως τὸν Κύριον οἰκτίρμονα.

9. Τοσοῦτον εἶναι καλὸς ὁ Θεὸς, καὶ γλυκύτατος

τατος, ὁποῦ οὐ μόνον Ἰουδαίων, ϗ πάντων τῶν ἀνθρώπων φροντίζει, ἀλλὰ ϗ τῆς ἀλόγου ἐπιμελεῖται φύσεως.

10. Τὰ μὲν ἄψυχα, ϗ ἄλογα ποιήματα δὲν ἔχουσι φωνὴν νὰ ὑμνήσουσιν· οἱ δὲ λογικοὶ, ϗ φιλόθεοι βλέποντες τὴν θείαν μεγαλουργίαν, ϗ σοφίαν εἰς ἅπαντα, κινοῦσι τὴν γλῶτταν εἰς δοξολογίαν, ϗ αἴνεσιν.

11. Οὗτοι οἱ Ὅσιοι οἵτε Προφῆται, οἵτε Ἀπόστολοι, ϗ οἱ μεταγενέστεροι τούτων Διδάσκαλοι, θέλουν διδάξειν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τὴν αἰώνιόν σου Βασιλείαν, καὶ ἄρρητον δύναμιν.

12. Ὅτι καθὼς ἔχεις τὸ κράτος ἀπέραντον, οὕτω ϗ τὴν Βασιλείαν ἀΐδιον. Ἐπειδὴ ἡ Δεσποτεία σου οὔτε ἀρχὴν εἶχε κανένα καιρὸν, οὔτε τέλος πώποτε, ἀεὶ, καὶ πάντοτε διαμένουσα.

13. Προλάμπει δὲ τῶν ἔργων σου ἡ ἀλήθεια. Ὅτι ὅλα σου τὰ ἔργα γίνονται δικαίως, κατὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων σου.

14. Οὐ μόνον τῶν Δικαίων ἐπιμελεῖται, ϗ στηρίζει τὴν γνώμην τους εἰς τὸ ἀγαθόν. ἀλλὰ ϗ ἐκείνους ὁποῦ ἔπεσον ἐξ ἀπροσεξίας, ἢ ἄλλης ἐπηρείας τοῦ δαίμονος, ϗ συνθλαθοῦσιν εἰς τὴν ψυχὴν, ἀνορθοῖ καὶ δίδει τους τὴν ὑγείαν μὲ τὴν μετάνοιαν.

15. Τὸ ἐλπίζουσιν, ἐδῶ δὲν χροικᾶται ἐπὶ διαθέσεως. ὅτι μήτε οἱ ἀσεβεῖς ἔχουσι ταύτην τὴν ἐλπίδα, οὔτε τὰ κτήνη ἔχουσι λογικὴν τὴν αἴσθησιν· ἀλλὰ διδάσκει μας ὅτι καθ' ἕνα γένος κατὰ τὴν φύσιν αὐτοῦ, ὑποδέχεται ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν ἁρμόζουσαν χρείαν κατάλληλον. Ἔπειτα ϗ τὴν εὐκολίαν τῆς χορηγίας ἀποδείχνει λέγοντας.

16. Καθὼς ἡμεῖς ἁπλώνομεν τοὺς δακτύλους τῆς χειρὸς ἐν εὐκολίᾳ, οὕτω καὶ σὺ Κύριε ὅταν βούλεσαι, ἀνοίγεις τὴν πλουσίαν σου δε-

σύμπασι, ϗ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.

10. Ἐξομολογησάσθωσάν σοι Κύριε πάντα τὰ ἔργα σου, καὶ οἱ Ὅσιοί σου εὐλογησάτωσάν σε.

11. Δόξαν τῆς βασιλείας σου ἐροῦσι, καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλήσουσι. Τοῦ γνωρίσαι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὴν δυναστείαν σου, ϗ τὴν δόξαν τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς βασιλείας σου.

12. Ἡ βασιλεία σου βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων, καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ γενεᾷ, ϗ γενεᾷ.

13. Πιστὸς Κύριος ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

14. Ὑποστηρίζει Κύριος πάντας τοὺς καταπίπτοντας, ϗ ἀνορθοῖ πάντας τοὺς κατερραγμένους.

15. Οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσι, ϗ σὺ δίδως τὴν τροφὴν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ.

16. Ἀνοίγεις σὺ τὴν χεῖρά σου, καὶ ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῶον εὐδοκίας.

17. Δί-

17. Δίκαιος Κύριος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

18. Ἐγγὺς Κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν, πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ.

19. Θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει, καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν εἰσακούσεται, καὶ σώσει αὐτούς.

20. Φυλάσσει Κύριος πάντας τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν, καὶ πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐξολοθρεύσει.

21. Αἴνεσιν Κυρίου λαλήσει τὸ στόμα μου, καὶ εὐλογείτω πᾶσα σὰρξ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ, εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Δόξα.

ξιαν, καὶ χαρίζεις τοῖς πᾶσι τὰ ἀγαθά σου πλουσιοπάροχα.

17. Εἰς ὅλαις σου δὲ ταῖς οἰκονομίαις διαλάμπει τὸ δίκαιον. ὅτι καὶ τὰ προστάγματα, καὶ τὰ ἔργα σου εἶναι ἁγιώτατα.

18. Τὸ ἐγγύς, δὲν σημαίνει ἐδῶ τοπικὴν διάστασιν, ὅτι ὁ Θεὸς πανταχοῦ φύσει πάρεστιν· ἀλλὰ τὴν σχέσιν ἐδήλωσε, καὶ διάθεσιν. Καλὴ δὲ καὶ ἡ προσθήκη τῆς ἀληθείας. Ὅτι δὲν πλησιάζει εἰς ὅλους ὁποῦ ἐπικαλοῦν ἁπλῶς, ἀλλὰ μὲ ἀλήθειαν, ἤγουν μὲ ἔργα θεάρεστα. Ὅτι, οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι· Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται. Καὶ τὰ ἑξῆς.

19. Ὅσοι φοβοῦνται τὸν Θεόν, πληροῦσιν αὐτοῦ τὰ προστάγματα, διὰ νὰ μὴ τὸν λυπήσουσιν. ὁμοίως καὶ αὐτὸς εἰσακούει τὴν δέησίν τους, καὶ τελειοῖ τὰ εὔλογά τους θελήματα.

20. Καὶ ὡς δίκαιος ἀποδίδει ἑκάστῳ ἀντάμειψιν τὴν πρέπουσαν. Ὅθεν τοὺς ἐναρέτους φίλους διαφυλάττει ἀτρώτους ἐκ πάσης ἐπιβουλῆς, τοὺς δὲ κακοὺς κατακρίνει εἰς κόλασιν.

21. Ἐγὼ μὲν ἔγραψα τοῦτον τὸν ὕμνον, καὶ πρέπει νὰ γεραίρουσι τὸν Ποιητὴν μὲ δοξολογίας ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πάντοτε, διὰ τὰς ἄνωθεν εὐεργεσίας· καὶ νὰ ὑμνοῦσι τὸ ὑπερύμνητον αὐτοῦ, καὶ Παναγίον ὄνομα διηνεκῶς, καὶ αἰώνια.

Ἀλληλούϊα. Ψαλμός. ΡΜΕ'.

Τινὲς ἀντίγραφοι ἐπρόσθεσαν εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τούτου τοῦ Ψαλμοῦ τό, Ἀγγαίου, καὶ Ζαχαρίου· ἀμὴ οἱ Ἐξηγηταὶ δὲν τὸ ἔγραψαν. ὅθεν καὶ ἡμεῖς ὡς ἀνάρμοστον τὸ ἀφήκαμεν. Ἡ ἔννοια λοιπὸν τούτου τοῦ Ψαλμοῦ μᾶς διδάσκει, νὰ ὑμνοῦμεν τὸν Θεόν, καὶ εἰς αὐτὸν μόνον νὰ ἐλπίζωμεν εἰς πᾶσαν ἀνάγκην, καὶ ὄχι εἰς ἄνθρωπον· καθὼς φαίνεται εἰς τόπους πολλοὺς τῆς Παλαιᾶς. Καὶ ὅταν οἱ Ἑβραῖοι ἐζητοῦσαν ἀπὸ τὸν Θεὸν βοήθειαν, ἐνικοῦσαν τοὺς ἐχθρούς τως· ὅταν δὲ πάλιν ἐπρόστρεχαν εἰς Βασιλεῖς ἐπιγείους, καὶ ἄρχοντας, τοὺς ἐνικοῦσαν οἱ πολέμιοι. Καθὼς τὸ ἔπα-

θεν ὁ Βασιλεὺς Σεδεκίας· ὅστις θέλωντας νὰ πολεμήσῃ μὲ τὸν Βαβυλῶνα, δὲν ἐπρόσδραμεν εἰς τὸν Θεὸν, ἀλλὰ ἐζήτησε τοῦ Βασιλέως Αἰγύπτου βοήθειαν· ὅθεν ἐνικήθη· καὶ αἰχμαλωτίσαντες αὐτὸν οἱ ἐχθροί του, μὲ τὴν Μητέρα, καὶ τὰ παιδία του, τὸν ἐτύφλωσαν. καθὼς εἰς τὴν δ'. τῶν Βασιλειῶν Κεφ. κδ'. φαίνεται. Μὴν ἔχῃ οὖν τινὰς τὸ θάῤῥος εἰς ἄνθρωπον, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸν Δεσπότην τῆς κτίσεως, τὸν ἰσχυρὸν Βασιλέα, καὶ Παντοδύναμον.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἡ Χάρις τοῦ Πνεύματος μᾶς προσκαλεῖ, καὶ παρεγγυᾷ εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ δοξολογίαν. Καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ θανάτῳ οὐκ ἔστιν ὁ μνημονεύων αὐτοῦ, πᾶς εὔχας ἂς τὸν ὑμνῇ ὅλον τὸν χρόνον τῆς ζωῆς του.

2. Ναὶ Θεέ μου, ἕως νὰ ἔχω τὴν ζωὴν, τὸ εἶναι, καὶ ὕπαρξιν, δὲν θέλω παύσει νὰ σοῦ ψάλλω πάντοτε.

3. Ἀγαθὴ παραίνεσις. Ὅτι οὔτε οἱ ἄρχοντες ἐξουσιάζουσι πάντοτε, οὔτε ὅλοι τιμῶσι τὸ δίκαιον. Λοιπὸν γνωρίζοντες τὸ συμφέρον σας ἄνθρωποι, μὴν ἐλπίζετε εἰς ἐκείνους, ὁποῦ δὲν δύνουνται νὰ σᾶς βοηθήσουν, ὡς φθαρτοὶ, καὶ ἐπίκηροι.

4. Ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἀγεύει ἡ ψυχή τως, καὶ γίνεται στάκτη τὸ σῶμα, κατὰ τὴν θείαν ἀπόφασιν.

5. Πολλοὶ μελετοῦσι νὰ κάμουν πολλὰ, καὶ διάφορα πράγματα, εἶτα ἐπελθὼν ἐξαίφνης ὁ θάνατος, μένει ἡ φαντασία τῶν λογισμῶν ἀτελείωτος.

6. Τώρα ἀποδείχνει τῆς πρὸς Θεὸν ἐλπίδος τὸ ὄφελος· ἐνθυμίζων ἡμᾶς πόσης προμηθείας ὁ Ἰακὼβ, καὶ ποταποὺς καρποὺς τῆς ἐλπίδος ἀπήλαυσε. Θεὸν δὲ καὶ Κύριον εἰπὼν, τὸ δυνατὸν ἐφανέρωσεν· εἶτα ἐκ τῆς δημιουργίας διδάσκει αὐτοῦ καὶ τὴν ἀγαθότητα.

7. Συντόμως μὲ ἕνα λόγον (πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς) ἐδήλωσεν ἅπασαν τὴν Κτίσιν ὁρατὴν, καὶ ἀόρατον. Ὅτι εἰς τὸν Οὐρανὸν οὐ μόνον ἀστέρες εἶναι, ἀλλὰ καὶ Ἄγγελοι· καὶ εἰς τὴν γῆν ἐπίλοιπα κτίσματα αἰσθητὰ, καὶ ἀναίσθητα.

8. Ὅστις πληροῖ τὰς ἐπαγγελίας ὡς ἀληθέστατος πάντοτε, ἐκδικαιώνει τοὺς ἀδικουμένους,

Τὸ Κείμενον.

1. Αἴνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον. Αἰνέσω Κύριον ἐν τῇ ζωῇ μου.

2. Ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω.

3. Μὴ πεποίθατε ἐπ' ἄρχοντας ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων, οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία.

4. Ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

5. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ.

6. Μακάριος οὗ ὁ Θεὸς Ἰακὼβ βοηθὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ, ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ.

7. Τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς.

8. Τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν εἰς τὸν αἰῶνα, ποιοῦντα

τα κρίμα τοῖς ἀδικουμένοις, διδόντα τροφὴν τοῖς πεινῶσι.

9. Κύριος λύει πεπεδημένους, Κύριος σοφοῖ τυφλοὺς, Κύριος ἀνορθοῖ κατεῤῥαγμένους, Κύριος ἀγαπᾷ δικαίους, Κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους.

10. Ὀρφανὸν, καὶ χήραν ἀναλήψεται, καὶ ὁδὸν ἁμαρτωλῶν ἀφανιεῖ.

11. Βασιλεύσει Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα ὁ Θεός σου Σιὼν εἰς γενεὰν, καὶ γενεάν.

καὶ παιδεύει τοὺς ἀδίκους, ὡς Κριτὴς δικαιότατος. τοὺς δὲ πεινῶντας τρέφει πλουσίως ὡς εὔσπλαγχνος.

9. Ἐδῶ προφητεύει τὰς εὐεργεσίας, ὁποῦ μᾶς ἔκαμεν ὁ Δεσπότης Χριστὸς διὰ τῆς αὐτοῦ ἐνανθρωπήσεως· καθὼς εἶπεν ὁ Ἡσαΐας, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν. Προσηλύτους δὲ ἐκαλοῦσαν ὅσους εἰρχοῦνταν ἀπὸ τὰ Ἔθνη εἰς τὴν Εὐσέβειαν, τοὺς ὁποίους ὡς ἐναρέτους φυλάττει ὁ Κύριος.

10. Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἕως καὶ τὰς πενιχρὰς χήρας, καὶ ὀρφανὰ κυβερνᾷ, καὶ ἀντιλαμβάνεται, πάντων τῶν ἐναρέτων δούλων αὐτοῦ προμηθούμενος· τὰς δὲ βουλὰς τῶν ἁμαρτωλῶν διασκεδάζει, καὶ ἀφανίζει τας.

11. Ἐπειδὴ οὗτος ὁ ἀληθὴς Θεός σου Σιὼν, ἔχει τὸ κράτος αἰώνιον, καὶ τὴν Βασιλείαν ἀτελεύτητον ὡς Ἀθάνατος.

Ἀλληλούϊα. Ψαλμός. ΡΜϚʹ.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς προφητεύει τὴν ἐπάνοδον τῶν αἰχμαλώτων Ἰουδαίων, ὅταν ἐλυτρώθησαν ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα· καὶ στρεφόμενοι εἰς τὴν Ἰερουσαλὴμ, ἀνεκαίνισαν αὐτὴν, καὶ ᾠκοδόμησαν, καθὼς εἰς τὴν τοῦ Ἔσδρα Ἱστορίαν σαφέστερον φαίνεται. Παρακινοῦσιν οὖν ἀλλήλους εἰς αἶνον Θεοῦ διὰ τὰς εὐεργεσίας, ὁποῦ κάμνει κοινῶς εἰς πᾶσαν τὴν κτίσιν, καὶ μερικῶς εἰς τοὺς δούλους του.

Τὸ Κείμενον.

1. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ὅτι ἀγαθὸς Ψαλμός· τῷ Θεῷ ἡμῶν ἡδυνθείη αἴνεσις.

2. Οἰκοδομῶν Ἰερουσαλὴμ ὁ Κύριος, τὰς δια-

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Τὸ Ἀλληλούϊα, ἤγουν ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ Ψαλμοῦ δηλοῖ, νὰ ὑμνεῖτε τὸν Κύριον ἅπαντες. Ὅτι αὐτὴ ἡ ὑμνῳδία εἶναι περίσσα ὠφέλιμος, καὶ παντοίων ἀγαθῶν πρόξενος· Θυμήρης δὲ εἰς τὸν Θεὸν, καὶ γλυκὺς ὄχι ὁ ὕμνος, ἀλλὰ ὁ σκοπὸς τῶν ὑμνούντων. Ἀμὴ ἐκεῖνος εἶναι ἀνενδεὴς, μόνον τὴν σωτηρίαν μας χαίρεται.

2. Λοιπὸν ἄξιος ἀνυμνεῖσθαι πάντοτε· ὅτι καὶ τὴν Ἰερουσαλὴμ οἰκοδομήσει, καὶ τοὺς αἰχμαλώ-

λώτους νὰ λυτρώσῃ, νὰ συναχθοῦν εἰς αὐτὴν ὡς τὸ πρότερον. Καὶ ἐὰν δὲν ἔστρεψαν ὅλοι, ἡ πονηρία τους ἦτον αἰτία· ἀμὴ ὁ Κύριος, ὅλονῶν ἔδωκεν ἄδειαν νὰ ὑπάγωσιν.

3. Ἐσύναψεν ὁ Προφήτης, καὶ ἕνωσε μὲ τὰ σωματικὰ τὰ πνευματικὰ χαρίσματα, λέγων· ὅτι ὁ Πανάγαθος Θεὸς, οὐ μόνον τὴν ἐλευθερίαν τοῖς αἰχμαλώτοις ἐχάρισεν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐσυγχώρησε, δεσμεύων ὡς καλὸς ἰατρὸς τὰς ψυχικάς τους πληγὰς, καὶ συντρίμματα.

4. Ἀριθμὸν ἐδῶ τὴν γνῶσιν ἐκάλεσεν· ὀνόματα δὲ, τὰς διαφορὰς τῶν ἀστέρων, καὶ τὴν θέσιν αὐτῶν, καὶ διάταξιν, καὶ τὴν σχέσιν πρὸς ἄλληλα.

5. Μὲ ὅλα ταῦτα κηρύττει τὴν τοῦ Θεοῦ σοφίαν, καὶ δύναμιν, πῶς γινώσκει σαφέστατα πάντων τῶν ἀστέρων τὴν κίνησιν. Καὶ ὅτι τὸ μέγεθος αὐτοῦ, καὶ ἡ αἴνεσις εἶναι τόση, ὁποῦ δὲν φθάνει ἀνθρώπινος νοῦς νὰ τὸν ὑμνῇ, καθὼς ἁρμόζει, καὶ πρέπει του. Πλὴν τολμῶντες ἀνυμνοῦμεν, καθὼς χωροῦμεν, καὶ ὅσον δυνάμεθα.

6. Ὁ Σύμμαχος εἶπεν, ἀνακτώμενος· ὅτι ὅσους οἱ κακοὶ ἄνθρωποι, καὶ δυνάσται ἐκαταπάτησαν, ὁ Κύριος ἀξιοῖ κηδεμονίας διὰ τὴν τούτων πραότητα· τοὺς δὲ αὐτοὺς ἀδικήσαντας ἐξολοθρεύει, καὶ πέμπει εἰς θάνατον.

7. Ταύτην οὖν τὴν τοῦ Θεοῦ γινώσκοντες ἀγαθότητα, τήν τε σοφίαν, καὶ δύναμιν, ἄρχεσθε τῆς ὑμνῳδίας ὦ ἄνθρωποι, ἀνυμνοῦντες αὐτὸν, μὲ τὰ συνήθη τῆς μουσικῆς ὄργανα.

8. Ὅστις ὡς ἀγαθὸς μὲν προμηθεῖται τῶν ἐπὶ γῆς· ὡς Παντοδύναμος δὲ ἀνεβάζει ἀπάνω εἰς τὰ ὕψη τὰ ὕδατα, σκεπάζοντας τὸν Οὐρανὸν μετὰ σύγνεφα· καὶ οὕτως ἀρδεύει, καὶ ποτίζει τὴν γῆν μὲ βροχαῖς συχνάκις, εἰς καρπογονίαν τῶν γεννημάτων, καὶ αὔξησιν.

9. Μὲ τοὺς ὁποίους ὑετοὺς φυτρώνουσιν εἰς τὰ ἄνυδρα ὄρη χορτάρια, καὶ τρέφονται ὅλα τὰ κτήνη, καὶ ὑπηρετοῦσι τὸν ἄνθρωπον.

σπορὰς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπισυνάξει.

3. Ὁ ἰώμενος τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματα αὐτῶν.

4. Ὁ ἀριθμῶν πλήθη ἄστρων, καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν.

5. Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀριθμός.

6. Ἀναλαμβάνων πραεῖς ὁ Κύριος, ταπεινῶν δὲ ἁμαρτωλοὺς ἕως γῆς.

7. Ἐξάρξατε τῷ Κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει, ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν ἐν κιθάρᾳ.

8. Τῷ περιβάλλοντι τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις, τῷ ἑτοιμάζοντι τῇ γῇ ὑετόν.

9. Τῷ ἐξανατέλλοντι ἐν ὄρεσι χόρτον, καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων. Διδόντι τοῖς κτήνεσι τροφὴν αὐτῶν.

10. Καὶ τοῖς Νεοσσοῖς τῶν Κοράκων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν.

10. Δὲν εἶναι ἡ φύσις τῶν Κοράκων λογικὴ, ὅτι μὲ λόγον ἐπικαλεῖται τὸν Ποιητὴν· ἀλλὰ ἡ κραυγὴ, ὁπȣ̃ φωνάζουν διὰ τὴν χρείαν, μιμεῖται τὴν αἴτησιν. Νεοσσοὶ λέγονται τὰ μικρὰ βρέφη τῶν πετεινῶν, ὁπȣ̃ δὲν ἔχȣν ἀκόμι πτερά. Οἱ δὲ Κόρακες τὰ μισȣ̃ν, διατὶ δὲν εἶναι ἀπὸ τὴν ἀρχὴν μαῦρα, καὶ δὲν τȣς φέρνȣν τροφήν. Ὁ δὲ Πανοικτίρμων, λυπᾶται τὰς φωνὰς αὐτῶν, καὶ σέλλει τȣς οἰκονομικῶς τὴν τροφὴν, καὶ τρέφονται. Λοιπὸν ἐὰν εἰς τȣ̀ς Κόρακας, τὰ μισητὰ ζῶα, εἶναι ὁ Θεὸς τόσον εὔσπλαγχνος, πόσῳ μᾶλλον εἰς τȣ̀ς ἀνθρώπȣς, τὸ πλάσμα τȣ.

11. Οὐκ ἐν τῇ δυναστείᾳ τοῦ ἵππȣ θελήσει. Οὐδὲ ἐν ταῖς κνήμαις τȣ̃ ἀνδρὸς εὐδοκεῖ.

11. Οὗτος ὁ ἐλεήμων δὲν εὐδοκεῖται, ȣ̓δὲ τέρπεται εἰς τὴν δύναμιν τȣ̃ σώματος, ȣ̓̀τε εἰς τὴν τῶν ποδῶν ταχύτητα, ἢ εἰς τὴν τέχνην τῆς καβάλλας τῶν ἀνδρείων καὶ ἰσχυρῶν πολεμάρχων.

12. Εὐδοκεῖ Κύριος ἐν τοῖς φοβȣμένοις αὐτὸν, καὶ ἐν τοῖς ἐλπίζȣσιν ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτȣ̃.

12. Ἀλλὰ μόνον εἰς ταῖς ἀγαθοεργίαις τῶν ταπεινῶν ἀνθρώπων, ὁπȣ̃ τὸν εὐλαβοιῶται, καὶ κάμνȣσι τὰ θελήματά τȣ, καὶ εἰς ἐκείνȣς ὁπȣ̃ μετανοȣ̃σι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ ἐλπίζȣσιν εἰς τὸ ἔλεος αὐτȣ̃, νὰ τύχȣσι συγχωρήσεως. Τῶν τοιȣ́των προμηθεῖται σπȣδαίως ὁ Κύριος, εἰς αὐτȣ̀ς εὐχαριστεῖται, καὶ τȣ̀ς ἐπιμελεῖται ψυχῇ τε καὶ σώματι πάντοτε.

Ἀλληλȣΐα, Ἀγγαίȣ, καὶ Ζαχαρίȣ. Ψαλμός. ΡΜΖ΄.

Αὕτη ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι καὶ εἰς τȣ̀ς ῥηθέντας Ψαλμȣ̀ς, ἤγȣν Ἀγγαίȣ, καὶ Ζαχαρίȣ, οἵτινες ἦσαν Προφῆται εἰς τὴν Ἱερȣσαλὴμ, ὁπȣ̀ ἐπροεικόνιζε τὴν ἄνω Σιὼν, ἤγȣν τὴν Οὐράνιον. Τȣ́τȣς οὖν ἐπῆραν αἰχμαλώτȣς μὲ τȣ̀ς ἄλλȣς Ἑβραίȣς. Οἵτινες εὑρισκόμενοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἑβδομήκοντα χρόνȣς ὁ. ἐθρήνȣν τὴν ὑστέρησιν τῆς ποθεινῆς Πατρίδος, προφητεύοντες τὴν λύτρωσιν. ἥτις ἐγένετο καθὼς ἐπροεκήρυξαν. Ἐπειδὴ γȣ̃ν αὐτὴ ἡ αἰχμαλωσία εἰκόνιζε τὴν ἐξορίαν μας, ὁπȣ̀ ἐδιώχθημεν διὰ τὴν ἁμαρτίαν ἀπὸ τὴν Οὐράνιον Ἱερȣσαλὴμ, καὶ εὑρισκόμεθεν ὡς πάροικοι εἰς τὴν κοιλάδα ταύτην τȣ̃ κλαυθμῶνος. πρέπει νὰ θρηνȣ̃μεν ἀπαρηγόρητα ὅλην μας τὴν ζωὴν, καθὼς καὶ αὐτοὶ ἐποιȣ̃σαν, ὅσον καιρὸν ἦσαν αἰχμάλωτοι. Ὥσπερ εἰς τὸν ρλϛ΄. Ψαλμὸν ἐδηλώσαμεν. καὶ δὲν ἤθελαν κἂν νὰ ψάλλȣσι, διὰ νὰ μὴν ἔχȣν τινὰ παράκλησιν. Καὶ διὰ τὴν ταπείνωσίν τως ἀπήλαυσαν τὴν ποθȣμένην ἐλευθερίαν. Καὶ ἐὰν ȣ̓̀τω ποιήσωμεν, θέλομεν ἀξιωθῆ καὶ ἡμεῖς τῆς ποθεινῆς, καὶ Οὐρανίȣ Πόλεως, νὰ συνευφραινώμεθεν μετὰ τῶν Ἁγίων πάντοτε. Τὸ δὲ Ἀλληλȣΐα, ἐδηλώσαμεν πολλάκις, καὶ ἀρκεῖ. Ἡ ἔννοια γȣ̃ν τῆς ἐπιγραφῆς εἶ-

και, να έπαινοῦμεν τὸν Θεὸν, εὐχαριστοῦντες αὐτὸν, οἱ μὲν Ἰουδαῖοι πῶς ἐλυτρώθησαν τῆς σωματικῆς αἰχμαλωσίας· ἡμεῖς δὲ τὰ Ἔθνη, ἀπὸ τὴν δεινὴν εἰδωλολατρείαν. Ὅθεν ἡμεῖς εἴμεσθεν ὑπόχρεοι περισσότερον, ὅσον ἦτον ἡ πρὸς ἡμᾶς εὐεργεσία θαυμασιωτέρα.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἱερουσαλὴμ ἐκάλεσεν, οὐ τὴν οἰκοδομὴν, ἀλλὰ τοὺς ταύτης οἰκήτορας. Οἵτινες καθὼς εἴχασι μεγάλας αἰτίας, καὶ ἀφορμὰς να ὑμνολογοῦσιν, εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον· οὕτω καὶ περισσότερα πρέπει να τὸν ὑμνοῦμεν τὰ τέκνα τῆς Νέας Σιὼν, ἤγουν τῆς Ἱερᾶς Ἐκκλησίας.

2. Ὅτι ἐὰν ἐκείνην τὴν πόλιν, τοσοῦτον ὁ Θεὸς ἐδυνάμωσε, καὶ εὐλογήσας ἐπλήθυνε τὸν Λαὸν αὐτῆς, πόσῳ μᾶλλον ἐνίσχυσε τὴν Νέαν Ἱερουσαλήμ; ὁποῦ δὲν ἐδυνήθησαν να τὴν νικήσουν ὅλου τοῦ Κόσμου οἱ Αὐτοκράτορες, καὶ οἱ κοσμοκράτορες δαίμονες. Ἀλλὰ ἐπλήθυνεν ὁ Λαός της τόσον, ὁποῦ ὅλος ὁ Κόσμος ἐγέμησεν.

3. Καὶ ἐὰν ἐχάρισεν ἐκεῖ πανταχόθεν εἰρήνην, ἐκφοβήσας τοὺς ἐχθροὺς τως, καὶ τοὺς ἔδωκεν ἀφθονίαν καρπῶν να τρέφωνται· πόσης εἰρήνης, καὶ ὁμονοίας ἡμεῖς ἀπηλαύσαμεν διὰ τῆς τοῦ Σωτῆρος συγκαταβάσεως, ὁποῦ ἡνώθημεν αὐτῷ, καὶ μᾶς τρέφει μὲ τὴν Ἁγίαν του Σάρκα ὁ Πολυέλεος.

4. Τὴν σωτηρίαν τῶν Ἐθνῶν προφητεύει ἐδῶ σαφέστατα. Ὅτι τὸ Εὐαγγελικὸν κήρυγμα ἐκάλεσε λόγιον· τὸ ὁποῖον ἔδραμε ταχέως ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν ἕως τὴν Δύσιν, καὶ εἰς τὴν ὑφήλιον ἅπασαν.

5. Ἀποδείχνει ὁ Ψαλμῳδὸς, ὅτι ὅλα εἰς τὸ Θεῖον θέλημα ὑποτάσσονται. Ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν μίαν οὐσίαν τοῦ ὕδατος, γίνεται ἡ χιόνα ἄλλη ξηρὰ καὶ στρογγυλὴ, ἑτέρα μαλακὴ ὡς τὸ μαλὶ, καὶ ἡ ὁμίχλη, ὁποῦ εἶναι ὡς στάκτη, καὶ κόνις ὑγρὰ, καὶ σκεπάζει τῆς γῆς τὸ πρόσωπον.

6. Πολλάκις δὲ ἀπὸ τὴν ἄμετρον ψύχραν τοῦ ἀέρος γίνεται μεγάλα κομμάτια κρύσταλλος, ὁποῦ δὲν δύνεται τινὰς να ὑποφέρῃ τοσαύτην σφοδρότητα.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐπαίνει Ἱερουσαλὴμ τὸν Κύριον, αἴνει τὸν Θεόν σου Σιών.

2. Ὅτι ἐνίσχυσε τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν σου, εὐλόγησε τοὺς Υἱούς σου ἐν σοί.

3. Ὁ τιθεὶς τὰ ὅριά σου εἰρήνην, καὶ στέαρ πυροῦ ἐμπιπλῶν σε.

4. Ὁ ἀποστέλλων τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῇ. ἕως τάχους δραμεῖται ὁ λόγος αὐτοῦ.

5. Διδόντος χιόνα αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον· ὁμίχλην ὡσεὶ σποδὸν πάσσοντος.

6. Βάλλοντος κρύσταλλον αὐτοῦ ὡσεὶ ψωμούς. Κατὰ πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;

7. Ἐξαποστελεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ τήξει αὐτά. Πνεύσει τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ῥυήσεται ὕδατα.

7. Ἀλλὰ πάλιν ὅταν θελήσῃ ὁ Παντοδύναμος, προστάσσει τὸν Νότον, καὶ διαλύει τὸν κρύσταλλον· ὅθεν γίνεται πάλιν ὕδωρ ὡς πρότερον. Οὐχ ἁπλῶς ταῦτα εἶπεν ὁ Προφήτης, ἀλλὰ σημαίνωντας, ὅτι καθὼς ἡ χιὼν κατέρχεται οὐρανόθεν, καὶ λυομένη εἰς ποταμοὺς, ποτίζει τὰ ἄνυδρα χωράφια· οὕτως αἱ θεῖαι δωρεαὶ, διὰ τῶν Ἀποστόλων στελλόμεναι, τὰς διψασμένας ψυχὰς ἐπότισαν.

8. Ὁ ἀπαγγέλλων τὸ λόγιον αὐτοῦ τῷ Ἰακὼβ, δικαιώματα, καὶ κρίματα αὐτοῦ τῷ Ἰσραήλ.

8. Αὐτὸς ὁ Κύριος ἔδωσε πάλαι τὸν Νόμον, ἔπειτα πάλιν τὴν χάριν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. ἀλλ᾽ ἀμφοτέρων ἐφάνησαν οἱ ἀγνώμονες ἀνάξιοι. Ὅθεν ὁ Πανάγαθος, καὶ πλουσιόδωρος εὐεργέτης ἐφανέρωσε πρὸς ἡμᾶς τὸν Νέον Ἰσραὴλ τὴν ἀλήθειαν, ἐξαποστείλας τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον του, ὅστις μᾶς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἀγνωσίας, προστάσσωντάς μας νὰ φυλάγωμεν τὰ δίκαια τοῦ Εὐαγγελίου προστάγματα.

9. Οὐκ ἐποίησεν οὕτω παντὶ ἔθνει, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ, οὐκ ἐδήλωσεν αὐτοῖς.

Δόξα.

9. Ἐὰν οὖν κατακρίνωμεν τοὺς ἀσεβεῖς Ἰουδαίους, ὀνομάζοντες αὐτοὺς ἀχαρίστους, καὶ ἀγνώμονας, διατὶ τοὺς ἔκαμεν ὁ Θεὸς τόσας εὐεργεσίας, καὶ χάριτας, ὅσας ἕτερα Ἔθνη δὲν ἐγνώρισαν· Ἀχαριστώτεροι κατὰ ἀλήθειαν, καὶ ἀγνωμονέστεροι εἶναι, ὅσοι Χριστιανοὶ δὲν φυλάγουσι τὰ τοῦ Εὐαγγελίου προστάγματα. Ἐπειδὴ ἡμεῖς ἐλάβομεν ἀσυγκρίτως μείζονας δωρεὰς, καὶ χαρίσματα. Διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν θέλουν κατακριθῇ δικαίως εἰς ἄῤῥητον κόλασιν, μετὰ τῶν ὑπερηφάνων δαιμόνων, οἱ τοσαύτην ἀξίαν καταφρονήσαντες.

Ἀλληλούϊα. Ψαλμός. ΡΜΗ΄.

Ὕμνος καὶ οὗτος ἕτερος, διεγείρων καὶ προσκαλούμενος ἅπασαν τὴν κτίσιν, νοητὴν καὶ αἰσθητὴν, εἰς μίαν συμφωνίαν, νὰ ὑμνοῦσι τὸν Ποιητὴν ὅλα τὰ κτίσματα· ὁ Οὐρανὸς, ἡ Γῆ, τὰ φυτὰ, καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἅπαντα. Ὄχι πῶς ἔχουσιν αὐτὰ ψυχὴν, καὶ λόγον νὰ ὑμνοῦσιν, ἀλλὰ τοὺς λογικοὺς ἀνθρώπους παρακινᾶ ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος, νὰ δοξάζουσι τὸν Δημιουργὸν, καὶ Πρύτανιν. Ὅθεν ὅλοι οὗτοι ἠγοράσθημεν, καὶ ἐλυτρώθημεν τῆς ἀρχαίας κατάρας, διὰ τοῦ τιμίου Αἵματος τοῦ Χριστοῦ, εἴμεσθεν ὑπόχρεοι νὰ τὸν ὑμνοῦμεν ὅλην μας τὴν ζωὴν, ἐὰν ποθοῦμεν νὰ μᾶς

ἀξιώ-

ἀξιώσῃ καὶ τῆς Οὐρανίου Βασιλείας του, νὰ τὸν δοξάζωμεν μετὰ τῶν Ἀγγέλων αἰώνια. Πλὴν δὲν φθάνει μόνον νὰ τὸν ὑμνοῦμεν μὲ τὰ χείλη, ἀλλὰ μὲ καθαρὰν καρδίαν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, ἀπεχόμενοι πάσης αἰσχρουργίας, καὶ βδελυρᾶς πράξεως. Ὅτι ὅσοι εὑρίσκονται εἰς μεγάλην ἀνομίαν ἀνεξομολόγητοι, καὶ ἀμετανόητοι, δὲν ὠφελοῦνται μὲ τὴν ὑμνολογίαν. Ἐπειδὴ ὁ Δεσπότης εἶπεν, ὅτι δὲν ἀξιώνεται τῆς Βασιλείας μου, ὅστις μὲ λέγει Κύριον, Κύριον· ἀλλὰ ἐκεῖνος ὅπου φυλάξει τὰ προστάγματά μου, αὐτὸς σώνεται. Ἂς κάμωμεν οὖν τρόπον νὰ συμφωνήσῃ ἡ πρᾶξις μὲ τὰ λόγια. καὶ οὕτω μετὰ παῤῥησίας ἂς ὑμνολογοῦμεν τὸν Θεὸν ἀκατάπαυστα, μετὰ τοῦ Μακαρίου Προφήτου λέγοντες.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΘΕλοντας νὰ προσκαλέσῃ εἰς αἴνεσιν τοῦ Κυρίου, ὅλα τὰ κτίσματα, ἀρχίζει ἀπὸ τὰ ὑψηλότερα, ὅπου εἶναι οἱ χοροὶ τῶν Ἀσωμάτων Δυνάμεων. Τοὺς ὁποίους παρακινᾷ νὰ τὸν ὑμνοῦσιν εἰς τὸ ὕψος τοῦ στερεώματος.

2. Μὲ αὐτὰ τὰ δύο ἐδήλωσεν ὅλα τὰ Τάγματα τῶν Οὐρανίων Λειτουργῶν. Τοὺς ὁποίους ἐκάλεσε κοινῶς Ἀγγέλους, καὶ Δυνάμεις, διατὶ ἀποστέλλονται, καὶ μᾶς ἀναγγέλλουν τὰ θεῖα ῥήματα, καὶ ὡς δυνατοὶ πληροῦσι, καὶ τελειοῦσι τὰ προστάγματα.

3. Οἱ ἄλλοι Ἐξηγηταὶ ἔγραψαν οὕτως. Αἰνεῖτε αὐτὸν πάντες οἱ Ἀστέρες φωτός. Ὅτι τὸ φῶς μὲν ἐδημιουργήθη πρότερον τῶν ἀστέρων. ὕστερον δὲ τὸ ἐμέρισεν ὁ Ποιητὴς εἰς αὐτὰ τὰ ἄστρα. Ὅθεν τώρα δὲν ἔχει πλέον ἀφ' ἑαυτοῦ ἰδίαν ὑπόστασιν.

4. Μὲ ἄῤῥητον σοφίαν ἐδιαχώρισε τὴν φύσιν τῶν ὑδάτων εἰς τὸ στερέωμα, προστάσσοντας τὸ πῦρ τῶν ἀστέρων, νὰ ὀδεύῃ ἀπάνω εἰς τὰ πεπηγμένα ὕδατα, χωρὶς νὰ βλάψῃ ἕνα τὸ ἄλλο, καθὼς ἐδῶ κάτω βλέπομεν, καὶ δὲν συμφωνοῦσιν αὐτάμα ὕδωρ, καὶ πῦρ. Πληθυντικῶς δὲ εἶπε τοὺς Οὐρανοὺς, κατὰ τὴν τῶν Ἑβραίων συνήθειαν.

5. Οὐ μόνον ἐδημιούργησεν αὐτὰ ὁ Παντοδύναμος Κύριος, ἀλλὰ καὶ προμηθούμενος αὐτῶν, διατελεῖ, καὶ περικρατεῖ τα πανσόφως, καὶ ἔχουσι τὸ διαρκὲς, ἕως νὰ θελήσῃ ὁ Ποιητής. ἤγουν δὲν εὐγαίνουν ἀπὸ τοὺς ὅρους ὅπου τοὺς ἔδωκεν.

Τὸ Κείμενον.

1. ΑΙνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις.

2. Αἰνεῖτε αὐτὸν πάντες οἱ Ἄγγελοι αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν πᾶσαι αἱ Δυνάμεις αὐτοῦ.

3. Αἰνεῖτε αὐτὸν Ἥλιος, καὶ Σελήνη. Αἰνεῖτε αὐτὸν πάντα τὰ ἄστρα, καὶ τὸ φῶς.

4. Αἰνεῖτε αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν· αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα Κυρίου.

5. Ὅτι αὐτὸς εἶπε, καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐκτίσθησαν. Ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται.

6. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῆς γῆς, δράκοντες, καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι.

7. Πῦρ, Χάλαζα, Χιὼν, Κρύσαλλος, πνεῦμα καταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ.

8. Τὰ ὄρη, καὶ πάντες οἱ βουνοὶ, ξύλα καρποφόρα, καὶ πᾶσαι Κέδροι.

9. Τὰ θηρία, καὶ πάντα τὰ κτήνη. Ἑρπετὰ, καὶ πετεινὰ πτερωτά.

10. Βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ πάντες λαοί. Ἄρχοντες, καὶ πάντες κριταὶ γῆς. Νεανίσκοι, καὶ παρθένοι. Πρεσβύτεροι μετὰ νεωτέρων.

11. Αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα Κυρίου. Ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου.

12. Ἡ ἐξομολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς, καὶ οὐρανοῦ, καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ.

13. Ὕμνος πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λαῷ ἐγγίζοντι αὐτῷ.

6. Ἀπὸ τὰ Οὐράνια κατῆλθεν εἰς τὰ ἐπίγεια. γῆς δὲ μέρος ἡ θάλασσα, καὶ λέγει. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον καὶ ἐσεῖς τὰ μεγάλα κήτη, καὶ ὀψάρια τῆς θαλάσσης, καὶ πάντα τὰ ὕδατα.

7. Ἔπειτα πάλιν διαβαίνει εἰς τὰ τοῦ ἀέρος, παρακινῶν καὶ αὐτὰ πρὸς δοξολογίαν Θεοῦ. Τὰ ὁποῖα λέγει πῶς κάμνουν τὸν λόγον αὐτοῦ, ὄχι ὡς ἔμψυχα, ἀλλ᾽ ὡς ἑπόμενα τῷ θείῳ βουλήματι. Πνεῦμα δὲ καταιγίδος, λέγει τοὺς δυνατοὺς ἀνέμους, ὁποῦ κάμνουν φουρτοῦναν, καὶ ταραχὴν ἄμετρον.

8. Εἶτα πρὸς τὴν γῆν λέγοντας. Καὶ ἐσεῖς τὰ ὑψηλὰ ὄρη, καὶ βουνὰ. τὰ καρποφόρα δένδρη, καὶ ἄκαρπα. Ἐπειδὴ καὶ αὐτὰ ἀναγκαῖα εἰς ὑπηρεσίαν, καὶ χρειαζόμενα.

9. Ἐδιάκρινε τὰ ἥμερα ζῶα ἀπὸ τὰ ἄγρια. Εἰς δὲ τὰ ἑρπετὰ, χρειοκᾶται καὶ πᾶν γένος ἰχθύος τῆς θαλάσσης, ἐπειδὴ ἕρπουσι καὶ αὐτὰ εἰς τὰ ὕδατα.

10. Μετὰ ταῦτα ὡς ἀξιώτερον τούτων καλεῖ τὸν Ἄνθρωπον, κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν τῆς δημιουργίας· καὶ τοῦτον κατὰ τάξιν ἐγείρει· πρῶτον Βασιλεῖς, εἶτα τοὺς ἄλλους, ἕως τοὺς μικροτέρους, πᾶν γένος, καὶ ἡλικίαν ἅπασαν.

11. Ἂς ἀνυμνοῦσιν ὅλοι, καὶ νὰ δοξολογοῦσι τὸν Κύριον. Ὅτι αὐτὸς μόνος εἶναι ὕψιστος, μέγας, καὶ ὑπερένδοξος, καὶ πάσης ὑμνῳδίας, καὶ ἐγκωμίων ὑπέρτερος.

12. Ὅθεν οὐ μόνον εἰς τὸν Οὐρανὸν δοξάζεται, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἐπληρώθη τῆς τούτου αἰνέσεως. Ὅστις θέλει δυναμώσει τὸν Λαὸν αὐτοῦ, νὰ τὸν δείξῃ ἄμαχον, καὶ περίβλεπτον.

13. Οὐ μόνον δὲ ἰσχυροὺς, ἀλλὰ καὶ ἀοιδίμους εἰς ὅλους, καὶ σεβασμίους ποιεῖ τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας. Ταύτης δὲ τῆς εὐκλείας, καὶ λαμπρότητος καὶ ὁ Ἰσραὴλ ἀπήλαυσεν, ὅταν προσήγγιζαν τῷ Θεῷ, πληροῦντες αὐτοῦ τὰ προστάγματα. Καὶ ἡμεῖς ὁμοίως ἀπολαμβάνομεν, ὅταν πλησιάζωμεν αὐτῷ διὰ ἐναρέτων πράξεων, ὑμνοῦντες αὐτὸν καταχρέος, καὶ εὐχαριστοῦντες ἀεὶ, καὶ πάντοτε.

Ἀλληλούια. Ψαλμός. ΡΜΘ΄.

Τοῦτον τὸν ὕμνον ἔψαλλον οἱ λυτρωθέντες Ἰουδαῖοι, ἀφ' οὗ ἔστρεψαν ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα εἰς τὴν Σιών. Καὶ ἐνίκησαν Ἔθνη πολλά, εὐχαριστοῦντες τῷ εὐεργέτῃ Θεῷ, ὁποῦ τοὺς ἔδωσε τὴν βοήθειαν. Ἔχει δὲ καὶ προῤῥησιν, διὰ τὴν εὐφροσύνην, καὶ ἀγαλλίασιν ὁποῦ μέλλομεν νὰ λάβωμεν οἱ πιστοὶ δοῦλοι τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ εἰς τὴν δευτέραν αὐτοῦ Παρουσίαν. Ὅτι τότε ὁ Μέγας Βασιλεὺς, καὶ Παντοδύναμος, ἔχει νὰ λάβῃ νίκην ἔνδοξον κατὰ τῶν δυσμενῶν ἐχθρῶν του, νὰ παραδώσῃ μὲν αὐτοὺς τοὺς Βασιλεῖς καὶ δυνάστας, ὁποῦ ἐβασάνισαν τόσον τοὺς Ἁγίους, εἰς τὴν ζοφωδεστάτην ἐκείνην φυλακὴν, τὴν ἀπαραμύθητον τῆς αἰωνίου κολάσεως. Τοὺς δὲ Ἁγίους αὐτοῦ νὰ κάμῃ μετόχους τῆς Βασιλείας του, νὰ συνευφραίνωνται μετ' αὐτοῦ ἀτελεύτητα.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ψάλλατε τῷ Θεῷ μετὰ πόθου πολλοῦ ἕνα καινὸν ᾆσμα, ἤγουν νεώτερον, καὶ θαυμάσιον· καθὼς καὶ αὐτὸς σᾶς ἔκαμε νεωτέρας εὐεργεσίας, καὶ χάριτας. Ὅθεν οἱ Ὅσιοι δοῦλοί του ἂς τὸν ὑμνοῦσιν ἀεὶ εὐφραινόμενοι.

2. Ὁλωνῶν εἶναι Βασιλεὺς ὁ Θεὸς, ἀμὴ τῶν Ἰουδαίων ἐνομίζετο ξέχωρα, διὰ τὰς πολλὰς εὐεργεσίας ὁποῦ τοὺς ἔκαμεν· εἰς τὰς ὁποίας ἐδείχθησαν ἀχάριστοι. Λοιπὸν ἂς εὐφρανθῇ ὁ πνευματικὸς Ἰσραὴλ εἰς τὸν Ποιητὴν αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα τῆς Νέας Σιὼν ἐν αὐτῷ τῷ Βασιλεῖ ἂς ἀγάλλωνται.

3. Οὐ μόνον δὲ μὲ Ψαλμοὺς καὶ ᾄσματα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ μουσικὰ ὄργανα ἂς ὑμνήσωμεν τὸν εὐεργέτην. ὅτι πολλῆς φιλανθρωπίας ἡμᾶς ἠξίωσε διὰ τὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα.

4. Ὄντως χάριν μεγάλην μᾶς κάμνει ὁ Κύριος, καὶ καταδέχεταί μας διὰ λαόν του, τὴν ὑμνῳδίαν ἡμῶν προσδεχόμενος. Ἐκείνους δὲ ὁποῦ εἶναι πάσης βοηθείας ἔρημοι, ἔπειτα εἶναι πραεῖς, καὶ ταπεινοὶ, τοὺς θέλει ὑψώσει, νὰ τοὺς κάμῃ περιβλέπτους εἰς ἅπαντας.

5. Ὅσοι προτιμῶσι τὸ δίκαιον, καὶ πολιτεύονται ὁσίως, καὶ ἄμεμπτα, θέλουν ἀπολαύσει δόξαν, καὶ εὔκλειαν ἄμετρον, νὰ ἀγάλλωνται εἰς τὰς μακαρίας μονὰς, καὶ ἀναπαύσεις αὐτῶν αἰώνια.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ᾆσμα καινόν. Ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν Ἐκκλησίᾳ ὁσίων.

2. Εὐφρανθήτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, καὶ οἱ υἱοὶ Σιὼν ἀγαλλιάσθωσαν ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν.

3. Αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐν Χορῷ, ἐν Τυμπάνῳ, καὶ Ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῷ.

4. Ὅτι εὐδοκεῖ Κύριος ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει πραεῖς ἐν σωτηρίᾳ.

5. Καυχήσονται ὅσιοι ἐν δόξῃ, καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν.

6. Αἱ ὑψώσεις τῦ Θεῦ ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν.

6. Νὰ εἶναι εἰς τὸ σόμα τως ἡ δοξολογία τῦ Θεῦ πάντοτε, νὰ τὸν αὐυμνοῦ ἀκατάπαυστα.

7. Καὶ ῥομφαῖαι δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. Τῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐλεγμὺς, ἐν τοῖς λαοῖς.

7. Ἐδῶ λέγει ὁ Θεοδώρητος πῶς χροικᾶται διὰ τὺς Μακκαβαίυς, οἵτινες ἔδειξαν αὐδρείαν, κ̀ ἐνίκησαν τὰ Ἔθνη μὲ τὰ ξίφη, κ̀ ἔκαμαν τὴν ἐκδίκησιν. Ἀμὴ ἐγὼ διὰ νὰ μὴν εὔγω ἀπὸ τὸ προκείμενον, λέγω, ὅτι οἱ Δίκαιοι τὴν ὥραν τῆς κρίσεως θέλυν ζητήσειν τῦ Θεῦ, νὰ κάμῃ ἐκδίκησιν κτ̀ τῶν Ἐθνῶν, νὰ τὰ ἐλέγξῃ μεγάλως, πῶς δὲν ἐδέχθησαν τὸ σωτήριον κήρυγμα.

8. Τῦ δῆσαι τὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις, κ̀ τὺς ἐνδόξυς αὐτῶν ἐν χειροπέδαις σιδηραῖς.

8. Καὶ τότε νὰ κατακριθῦν οἱ ἀρχηγοὶ τῆς κακίας, νὰ τὺς δέσυν χεῖρας, καὶ πόδας μὲ σιδηραῖς ἁλύσοις, νὰ βαλθῦσιν εἰς πῦρ ἀπελάτητον.

9. Τῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρίμα ἔγγραπτον. Δόξα αὕτη ἔσαι πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτῦ.

9. Αὐτὴ ἡ πλατεῖα κρίσις θέλει νὰ γενῇ (καθὼς εἰς τὴν πρόγνωσιν τῦ Θεῦ ἐγράφθη) εἰς δόξαν πάντων τῶν Ἁγίων. Ὄχι νὰ χαρῦσιν οἱ Δίκαιοι πῶς κολάζονται οἱ ἁμαρτωλοί· ἀλλὰ πῶς αὐτοὶ ἐδυναμώθησαν ἐκ Θεῦ, κ̀ ἐφύλαξαν τὸν Νόμον τυ· καὶ διὰ τὸν ὀλίγον τως κόπον ἐβρήκασιν ἀνάπαυσιν αἰώνιον, δόξαν ἄφραςον, καὶ ἡδονὴν ἀνεκλάλητον.

Ἀλληλούϊα. Ψαλμός. ΡΝ.

Ἐπινίκιος κ̀ οὗτος ὁ ὕμνος. Προλέγει δὲ κ̀ τὴν Θεογνωσίαν, ὅπῦ ἔγινε πώρα ὕςερα· κ̀ παρακινᾷ ὁ Μακάριος Προφήτης, νὰ ὑμνολογᾶται ὁ Παναγαθος Θεὸς ὑπὸ πάντων ἐν παντὶ καιρῷ μὲ κάθε λογὶς ὄργανον, κτ̀ τὴν παλαιὰν τῶν Ἰυδαίων συνήθειαν.

Τὸ Κείμενον.

1. Αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτῦ.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἱκανὴ ἀφορμὴ, καὶ μεγάλη αἰτία εἰς ὑμνῳδίαν ἡ παρῦσα. Ὅτι ἐὰν ἀπὸ τὰ φυτὰ, κ̀ θηρία, κ̀ ἑρπετὰ ἐπροσάχθημεν νὰ ἐβγαίνωμεν ἐκκλησίας πρόφασιν, πόσῳ μᾶλλον πρέπει, ἀφορῶντες εἰς τοὺς Ἁγίυς, νὰ ἀνυμνῦμεν τὸν Θεὸν περισσότερον. Ὅτι τὶς ὑπὸ τῶν Ἀποςόλων, καὶ τῶν λοιπῶν Διδασκάλων διδασκόμενος, νὰ μὴ

κινήσῃ τὴν γλῶτταν εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀνύμνησιν;

2. Ὁ Σύμμαχος εἶπε, τῷ ἀκαθαιρέτῳ, ἀντὶ δυνάμεως. Ἤγουν μόνος ἔχει τὸ κράτος στερρὸν, ἀνώλεθρον, καὶ αἰώνιον.

3. Ἄρρητα δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν Ἁγίων αὐτοῦ κατορθούμενα. Ἄπειρον αὐτοῦ τὸ μέγεθος, καὶ ἀμέτρητος ἡ δύναμις. Ὅθεν διὰ ταῦτα πάντα μὴν ἀμελᾶτε νὰ τὸν ὑμνῆτε οἱ ὑπ' αὐτοῦ τοσοῦτον εὐεργετούμενοι.

4. Ἱερατικὸν ἦτον τοῦτο τὸ ὄργανον· ὅτι οἱ Ἱερεῖς ἔπαιζαν τὰς σάλπιγγας, εἰς ἐνθύμησιν τῶν σαλπίγγων, ὁποῦ εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος ἠκούοντο.

5. Μὲ τοιαῦτα μουσικὰ ὄργανα εἴχασι τότε καὶ οἱ Λευῖται συνήθειαν, ἤγουν οἱ Διάκονοι, νὰ ἀνυμνοῦσι τὸν Κύριον. Καθὼς τὸ κάμνουν τώρα εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἰταλίας. Ἀλλὰ ταῦτα ὁ Θεὸς δὲν χρειάζεται, ἐπειδὴ αὐτὸς εἶπε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. Ἀπόστητον ἀπ' ἐμοῦ ἦχον ᾠδῶν σου, καὶ φωνῆς ὀργάνων σου οὐκ ἀκούσομαι. Μόνον τότε ἐσυγχώρησε νὰ τὰ ἔχωσιν εἰς τὸν Ναὸν, διὰ νὰ τοὺς λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων. Διατὶ ἦσαν φιλοπαίγμονες, καὶ φιλογέλωτες, καὶ εἴχασιν εἰς τὰ εἰδωλεῖα τοιαῦτα ὄργανα. Ὅθεν διὰ νὰ τοὺς ἑλκύσῃ ἀπὸ τὴν μεγάλην βλάβην, καὶ θανάσιμον, τοὺς ἀφῆκε νὰ τὰ παίζουσιν· ἀμὴ τώρα δὲν εἶναι εὔλογον, νὰ τὰ παίζουσιν.

6. Οὐ μόνον δὲ οἱ Ἰουδαῖοι, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι, ἂς αἰνοῦσι τὸν Κύριον ἀκατάπαυστα. Εἰς τὸν ρδ'. Ψαλμὸν εἶπε, νὰ ὑμνῇ πᾶσα σὰρξ τὸν Θεόν. Καὶ τώρα εἰς τὸ τέλος λέγει πᾶσα πνοή. Τὸ ὁποῖον ὅτε τότε ἐννοεῖται μόνον διὰ τὴν σάρκα, ὅτε τώρα μόνην τὴν πνοὴν ἐκάλεσεν· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ, καὶ ἐδὼ προσκαλεῖται ὅλας τὰς ψυχὰς, καὶ τὰ σώματα, νὰ δοξάζουσι τὸν πλουσιόδωρον Εὐεργέτην, καὶ Βασιλέα πάσης τῆς Κτίσεως.

2. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

3. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ. Αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ.

4. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν Ψαλτηρίῳ, καὶ Κιθάρᾳ.

5. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν Τυμπάνῳ, καὶ Χορῷ. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν Χορδαῖς, καὶ Ὀργάνῳ. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν Κυμβάλοις εὐήχοις. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν Κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ.

6. Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον.

Δόξα.

Κάθισμα Κ'.

ΒΛέπετε ὦ Ἀκροαταὶ, πῶς παρακινᾷ ὁ Θεῖος Προφήτης, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος, νὰ ὑμνοῦσι τὸν Κτίστην ὅλα τὰ κτίσματα. Οὐαὶ λοιπὸν εἰς ὅσους ἀμελοῦσι νὰ τὸν δοξάζουσι λόγοις τε, καὶ ἔργοις. Ὅτι μὲ τὰ ἔργα τὸν δοξάζουν ὅλα τοῦ τὰ ποιήματα, ὡς ὑπ᾽ αὐτοῦ δημιουργηθέντα, καὶ φυλάγουν τὸ πρόσταγμά του ἀπαράσαλευτα. Ὁ Ἥλιος λέγω, ἡ Σελήνη, τὰ Ἄστρα, ὁ Οὐρανὸς, ἡ Γῆ, ἡ Θάλασσα, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς αἰσθητὰ, καὶ ἀναίσθητα. Καὶ οὕτω δοξάζεται ὑπ᾽ αὐτῶν ὁ Κύριος. Ἐὰν οὖν καὶ ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι τελοῦμεν αὐτοῦ τὰ Ἅγια, καὶ σωτήρια προστάγματα πρότερον, ἔπειτα νὰ τὸν δοξολογοῦμεν καὶ μὲ τὴν γλῶσσαν, μὲ Ψαλμοὺς, καὶ ᾠδὰς, κατὰ τὸ χρέος μας ἐδῶ πρόσκαιρα, θέλομεν ἀξιωθῇ νὰ τὸν ὑμνοῦμεν μὲ τοὺς Ἁγίους Ἀγγέλους εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ τὴν αἰώνιον. Ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, τῇ αὐτοῦ φιλανθρωπίᾳ, καὶ χάριτι. Ἀμήν.

Τί ἐστι Ψαλτήριον, καὶ τί ἐστι δεκάχορδον Ψαλτήριον.

ΨΑλτήριον ἐστὶ νοῦς καθαρὸς ὑπὸ Πνευματικῆς κινούμενος γνώσεως. Κιθάρα δὲ ἐστι ψυχὴ πρακτικὴ, ὑπὸ τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ κινουμένη. Καὶ ἄλλως.

ΨΑλτήριον ὄργανόν ἐστι μουσικὸν, παρὰ τὴν Κιθάραν διαλλάττων τῷ σχήματι, ἐν ᾧ τὴν ἀνακρουομένην ᾠδὴν, Ψαλμὸν προσαγορεύεσθαι. Καὶ ἄλλως.

ΔΕκάχορδον Ψαλτήριον ἐστὶν, οἷον αἱ Χορδαὶ, Σάλπιγγες, Κιθάρα, Ὄργανα, Τύμπανα, Κύμβαλα, Κινύραι, Νάβλαι, Ψαλτήριον, καὶ Κερατίνη· ἅπερ εἶχον τότε εἰς Δοξολογίαν Θεοῦ.

ΔΕκάχορδον Ψαλτήριον τὰς δυνάμεις φησὶ τῆς ψυχῆς, καὶ τοῦ σώματος. Πέντε γὰρ δυνάμεις εἰσὶ τῆς ψυχῆς, καὶ πέντε αἰσθήσεις τοῦ σώματος. Καὶ τῆς μὲν ψυχῆς εἰσὶν αὗται· Νοῦς, Διάνοια, Δόξα, Φαντασία, Αἴσθησις. Τοῦ δὲ σώματος, οἷον Ὅρασις, Γεῦσις, Ὄσφρησις, Ἀκοὴ, καὶ Ἀφή.

ἸΔοὺ ἀμφότερα τῆς τε ψυχῆς, καὶ τοῦ σώματος εἰσὶ δέκα· ἅτινα ὁ Προφήτης παρακελεύεται, διὰ τούτων ὑμνεῖν, καὶ δοξάζειν τὸν εὐεργέτην Θεὸν, καὶ Κύριον.

Τέλος τῶν ρν. Ψαλμῶν, καὶ τῷ Θεῷ δόξα, Ἀμήν.

ὨΔΗ-

Ο'ΔΗΓΙ'Α ΕΙ'Σ ΤΟ'Ν ρνα΄. ΨΑΛΜΟ'Ν.

Τοῦτος ὁ Ψαλμὸς εἶναι ἴδιος τοῦ Δαβὶδ, καὶ τὸν ἔγραψε μὲ τὴν χεῖρά του, καὶ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ μέτρος τῶν ρν. Ψαλμῶν, καὶ τὸν ἔκαμεν ἀφ᾽ οὗ ἐμάλωτε μονοχόστου μὲ τὸν Γολιὰθ, καὶ τὸν ἐνίκητε. Καὶ φανερώνει πῶς ὁ Θεὸς διαλέγει τοὺς ἀξίους, καὶ τοὺς καίει δούλουστου· καὶ τοὺς δίδει δύναμιν καὶ νικοῦν τοὺς ἐχθρούς τους.

Οὗτος ὁ Ψαλμὸς ἰδιόγραφος τοῦ Δαβὶδ ἐστὶ, καὶ ἔξωθεν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ρν΄. Ψαλμῶν ὅτε ἐμονομάχησε πρὸς τὸν Γολιάθ.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΕΓὼ ἤμουν μικρότερος ἀπὸ τοὺς ἐπτὰ Ἀδελφούς μου, καὶ ὑστερώτερος ἀπ᾽ αὐτοὺς εἰς τὸ σπίτι τοῦ Πατρός μας, καὶ ἐφύλαγα τὰ πρόβατα τοῦ Πατρός μου.

2. Καὶ μὲ ἐφώτισεν ὁ Κύριος, καὶ ἔκανα μὲ τὰς χεῖράς μου ὄργανα, κιθάραις, καὶ ἄλλα ὅμοια, καὶ τὰ ἐφύλιαζα καὶ τὰ ἐτοίμαζα μὲ κόρδαις, καὶ ταῖς ἔπαιζα μὲ τὰ δάκτυλά μου, καὶ ἔψαλλα μετ᾽ ἐκεῖνα.

3. Καὶ μοῦ ἔδωκεν ὁ Κύριος καὶ ἄλλην χάριν μεγαλήτερην καὶ ἀνέλπιστον, καὶ μὲ ἔχρισε Βασιλέα εἰς τὸν Λαόν του, δίχως νὰ τὸ λογιάσω καὶ νὰ τὸ ζητήσω ἐγώ. Καὶ ποῖος ἤθελεν ἀποκοτήση νὰ νοήση, καὶ νὰ ἀναφέρη τοῦ Κυρίου μου τοῦτο τὸ πρᾶγμα, διὰ ἐμένα τὸν ἀνάξιον; βέβαια ὄχι ἄλλος, παρὰ μόνον αὐτὸς ὁ Κύριος, αὐτὸς ὁποῦ ἀκούει τὰ λόγιά μου.

4. Αὐτὸς εἶναι Μάρτυρας καλὸς, πῶς χωρὶς νὰ τὸ λογιάσω ἐγὼ, ἔπεμψεν ἀπὸ λόγου του τὸν Προφήτην Σαμουὴλ, (α. Βασ. ις΄.) καὶ μὲ ἐπῆρεν ἀπὸ τὰ πρόβατα τοῦ Πατρός μου· καὶ μὲ ἔχρισε μὲ τὸ Ἅγιον Λάδι ὁποῦ χρίει τοὺς ὑπηρέτας του.

5. Οἱ Ἀδελφοί μου ἦσαν καλοὶ καὶ μεγάλοι,

Τὸ Κείμενον.

1. ΜΙκρὸς ἤμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Πατρός μου. ἐποίμαινον τὰ πρόβατα τοῦ Πατρός μου.

2. Αἱ χεῖρές μου ἐποίησαν ὄργανον, καὶ οἱ δάκτυλοί μου ἥρμοσαν Ψαλτήριον.

3. Καὶ τίς ἀναγγελεῖ τῷ Κυρίῳ μου; αὐτὸς Κύριος, αὐτὸς εἰσακούσει.

4. Αὐτὸς ἐξαπέστειλε τὸν Ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἦρέ με ἐκ τῶν προβάτων τοῦ Πατρός μου· καὶ ἔχρισέ με ἐν τῷ ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ.

5. Οἱ ἀδελφοί μου καλοὶ

καὶ μεγάλοι, καὶ οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς ὁ Κύριος.

6. Ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν τῷ ἀλλοφύλῳ, καὶ ἐπικατηράσατό με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ.

7. Ἐγὼ δὲ σπασάμενος τὴν παρ' αὐτοῦ μάχαιραν, ἀπεκεφάλισα αὐτὸν, καὶ ἦρα ὄνειδος ἐξ υἱῶν Ἰσραήλ.

ἀλλὰ δὲν ἠθέλησεν ὁ Κύριος νὰ δώσῃ εἰς κανένα τους τὸ Βασίλειον.

6. Καὶ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Σαοὺλ ὁποῦ ἦλθαν οἱ ἀλλόφυλοι νὰ μᾶς πολεμήσουν (α. Βασ. ιζ'.) ἔγηκα καὶ ἐσυναπαντήχθηκα μὲ τὸν Γολιὰθ τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐκτυπηθήκαμεν οἱ δύο μας, καὶ μοῦ ἐκαταράσθη ἀπὸ μέρος τῶν ψευδοθεῶν του.

7. Ἀλλ' ἐγὼ ἔχωντας τὸ θάῤῥος μου εἰς τὸν ἀληθινόν μας Θεὸν, καὶ εἰς τὴν μεγάλην του βοήθειαν μὲ ἐδυνάμωσε, καθὼς μὲ εἶχε χρισμένον Βασιλέα τοῦ Λαοῦ του, καὶ βαλώντας μίαν πέτραν εἰς τὴν σφενδόνα τοῦ ἐκτύπησα εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἔπεσε νεκρὸς παραυτας. καὶ σύρνωντας τὸ σπαθί του ἀπὸ πάνω του, ἔκοψα τὴν κεφαλήν του· καὶ τὸν ἀφάνισα αὐτὸν, καὶ ἐλύτρωσα ἀπὸ ταῖς φοβέραις του, καὶ ὕβρισίαις τὸν Λαὸν τοῦ Θεοῦ. Καὶ βλέπωντάς τον φονευμένον τὸ φυσάτον τῶν ἀλλοφύλων ἐτρόμαξαν, καὶ τοὺς ἐνίκησαν οἱ Ἑβραῖοι, καὶ τοὺς ἐκαταχάλασαν, καὶ ἐλευθέρωσαν τὸν τόπον τους.

ΩΔΗ ΠΡΩΤΗ.

Ὠδὴ Μωϋσέως ἐν τῇ Ἐξόδῳ. Κεφ. ιέ. 1.
Ἄρδην βυθίσας Φαραὼ Μωσῆς λέγει.

Τούτη εἶναι Δοξολογία τοῦ Μωϋσῆ πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ τὴν ἔκαμε σὰν ἐπέρασε τοὺς Ἑβραίους τὴν Θάλασσαν· καὶ τοὺς Αἰγυπτίους ἔπνιξε. Τὴν ὁποῖαν ἔψαλλε καὶ ἡ Μαρία ἡ Ἀδελφή του μὲ ταῖς γυναῖκες. (Ἐξοδ. ιέ.) καὶ μαρτυρᾷ τὴν μεγάλην δύναμιν τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ κάνει κάθε καιρὸν τόσα μεγάλα καὶ φοβερὰ πράγματα εἰς γῆν καὶ θάλασσαν· καὶ βοηθᾷ καὶ ἐλευθερώνει τοὺς ἠγαπημένους του, καὶ ἀντιστέκεται καὶ ἐξολοθρεύει τοὺς ἐχθροὺς του. Καὶ μᾶς παρακινᾷ νὰ λογιάζωμεν τὴν παλαιὰν θαυματουργίαν ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τοὺς Ἑβραίους, καὶ τοὺς ἐξεσκλάβωσεν ἀπὸ τοῦ Φαραώ. Καὶ τὴν Νέαν Χάριν ὁποῦ ἐτελείωσεν εἰς ἐμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς μὲ τὸ Βάπτισμα, καὶ μᾶς ἐξαγόρασε μὲ τὸ Αἷμά του· καὶ μᾶς ἐλευθέρωσε μὲ τὸν θάνατόν του ἀπὸ τοῦ διαβόλου τὰς χεῖρας, καὶ ἔχισε τὴν θάλασσαν τῆς ἁμαρτίας καὶ μᾶς εὔγαλε· καὶ τὸν διάβολον καὶ τοὺς δαίμονας ἐκαταπόντισε. Καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία μας τὴν διαβάζει καθ' ἡμέραν· καὶ μᾶς ἀναθυμίζει τὸ χρέος μας· καὶ μᾶς βιάζει νὰ τὸν δοξάζωμεν· καὶ νὰ ἐλπίζωμεν εἰς αὐτὸν τὸν αἰώνιον Βασιλέα μας.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἄς ψάλλωμεν Ἀδελφοὶ εἰς τὸν Κύριον ὅλοι μας, διατὶ μὲ δικαιοσύνην τοῦ πρέπει νὰ εἶναι δοξασμένος (κατὰ τὰ μεγάλα θαύματα, καὶ φοβερὰ ἔργα ὁποῦ ἔκαμεν εἰς ἐμᾶς, καὶ μᾶς ἐγλύτωσε.)

2. Καὶ τοὺς ἐχθρούς μας πεζοὺς καὶ καβαλάρους ἔπνιξεν εἰς τὴν θάλασσαν.

3. Καὶ μὲ ἕνα στόμα ἂς φωνάζῃ ὅλος ὁ Λαὸς λέγοντας· τοῦτος ὁ Κύριος ὁποῦ μᾶς ἐβοήθησε, καὶ μᾶς ἐσκέπασε, καὶ μᾶς ἐλύτρωσεν.

4. Εἶναι Θεὸς ὅλου τοῦ Κόσμου, καὶ ἐμένα, καὶ θέλω τὸν δοξάζει.

5. Καὶ νὰ τὸ διηγοῦμαι πῶς εἶναι Θεὸς τοῦ Πατρός μου τοῦ Ἀβραάμ, καὶ μὲ ἐλευθέρωσε (καθὼς τοῦ ἔταξε Γενεσ. ιέ.) θέλω τὸν προσκυνᾷ, καὶ νὰ τὸν τιμῶ πάντα κατὰ τὸ χρέος μου.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται.

2. Ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν.

3. Βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν.

4. Οὗτός μου Θεὸς καὶ δοξάσω αὐτόν.

5. Θεὸς τοῦ Πατρός μου καὶ ὑψώσω αὐτόν.

6. Κύ-

6. Κύριος συντρίβων πολέμους.

6. Διατὶ τοῦτος ὁ Κύριος εἶναι ὁποῦ συντρίβει τοὺς ἐχθρούς του εἰς τοὺς πολέμους.

7. Κύριος ὄνομα αὐτῷ.

7. Τοῦτος ὁ ἀληθινὸς Κύριος, μὲ τὸ νὰ κράζωμεν ἐμεῖς τὸ ὄνομά του.

8. Ἅρματα Φαραὼ, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἔρριψεν εἰς θάλασσαν.

8. Ἐξάπλωσεν εἰς τὴν Θάλασσαν τὸν Φαραὼ, καὶ ὅλα του τὰ ἁμάξια, καὶ τὸν Λαόν του, καὶ τὸν ἔπνιξε.

9. Ἐπιλέκτους ἀναβάτας τριστάτας κατεπόντισεν ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.

9. Καὶ αὐτὸς ἐκαταπόντισεν εἰς αὐτὴν τὴν κόκκινην Θάλασσαν τοὺς διαλεκτούς του καβαλλάρους καὶ πολεμάρχους, ὁποῦ ἐπάγεναν τρεῖς κατὰ τάξιν καὶ ἐπολεμοῦσαν.

10. Πόντῳ ἐκάλυψεν αὐτοὺς, κατέδυσαν εἰς βυθὸν ὡσεὶ λίθος.

10. Καὶ τοὺς ἐσκέπασε μὲ τὸ πέλαγος, καὶ ἐβύθησαν εἰς τὸν βυθόν του ὡς μεγάλη πέτρα.

11. Ἡ δεξιά σου Κύριε δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ.

11. Δίχως ἄλλο Κύριέ μου ἡ δεξιά σου εἶναι δοξασμένη, καὶ τιμημένη μὲ τὴν μεγάλην της καὶ θεϊκὴν δύναμιν.

12. Ἡ δεξιά σου χεὶρ Κύριε ἔθραυσεν ἐχθρούς.

12. Ἡ χεῖρά σου Κύριέ μου ἡ φοβερὴ ἐκτύπησε τοὺς ἐχθρούς, καὶ τοὺς ἐπλήγωσε.

13. Καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους.

13. Καὶ μὲ τὸ πλῆθος τῆς ἐξουσίας σου ἐσύντριψες τοὺς ἀντιδίκους σου, καὶ τοὺς ἀφάνισες.

14. Ἀπέστειλας τὴν ὀργήν σου, κατέφαγεν αὐτοὺς ὡσεὶ καλάμην.

14. Καὶ ἔπεμψες τὴν ὀργήν σου καὶ τοὺς ἐκατάκαυσε σὰν ἡ φωτία τὸ στουππὶ, καὶ καλαμίαν εἰς τὸ χωράφι.

15. Καὶ διὰ πνεύματος τοῦ θυμοῦ σου διέστη τὸ ὕδωρ.

15. Καὶ μὲ τὸν δυνατὸν ἄνεμον τοῦ θυμοῦ σου ἐμοιράσθη τὸ νερόν.

16. Ἐπάγη ὡσεὶ τεῖχος τὰ ὕδατα,

16. Καὶ ἐστάθησαν σὰν ὑψηλὰ τειχία τὰ νερὰ τῆς θαλάσσης.

17. Ἐπάγη καὶ τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

17. Καὶ ἐπήξασι μέσα της τὰ κύματά της (ὡς τὸ πημένον γάλα) καὶ δὲν ἐτρέχασι.

18. Εἶπεν ὁ ἐχθρὸς, διώξας καταλήψομαι,

18. Καὶ βλέποντάς την ὁ ἐχθρὸς διαμερισμένην, εἶπεν· ἂς τοὺς ξεδράμω νὰ τοὺς ἁρπάξω.

19. Μεριῶ σκῦλα· ἐμπλήσω ψυχήν μου.

19. Νὰ διαμοιρασθῶ τὰ κούρση τους· νὰ χορτάσω τὴν καρδίαν μου.

20. Ἀνελῶ τῇ μαχαίρᾳ μου, κυριεύσει ἡ χείρ μου.

20. Νὰ κατακόψω τοὺς ἀντιστάτας μὲ τὸ σπαθί μου· καὶ τοὺς λοιποὺς νὰ ἐξουσιάσῃ πάλιν ἡ δύναμίς μου.

21. Ἀπέστειλας τὸ πνεῦ-

21. Ἀλλὰ ἐσὺ Μεγαλοδύναμε ὁποῦ τὴν

ἐχώρισες, ἔπεμψες τὴν δύναμίν σου, καὶ ἔστρεψες ἀπάνω τους τὴν θάλασσαν.

22. Καὶ ἐπλακώθησαν ὡς βαρύτατον μολύβι εἰς τοῦτο τὸ πέλαγος τὸ βαθύτατον.

23. Λοιπὸν ποῖος εἶναι ἀπὸ τοὺς ψευδοθεοὺς, ἢ ἀπὸ τοὺς μεγάλους δυνάστας ὅμοιός σου, Κύριε τοῦ Κόσμου; τίς εἶναι ὅμοιός σου; οὐδένας.

24. Διατὶ ἐσὺ ὁποῦ σὲ δοξάζουν οἱ Ἄγγελοι καὶ οἱ Ἅγιοι εἶσαι θαυμαστός.

25. Καὶ κάνεις μὲ μεγάλην δόξαν καὶ ἐξουσίαν τῆς Παντοδυναμίας σου τέτοια καὶ τόσα ὑπερθαύμαστα ἔργα ὁποῦ περιορίζουσι τὸν νοῦν μας· καὶ ἐλευθέρωσες ἡμᾶς, καὶ ἔπνιξες τοὺς Αἰγυπτίους καὶ ῥίκτωντάς τους ἔξω σωροὺς ἡ θάλασσα, τοὺς ἔγδυσεν ὁ Λαός σου.

26. Καὶ ξαπλώνωντας τὴν χεῖρά σου καὶ ἐγγίζωντάς την εἰς τὴν γῆν τὴν ἄνοιξες, καὶ ἐκατάπιε τὰ μιαρά τους καὶ θεόργιστα λείψανα.

27. Καὶ ὥσαν κάνει ἕνας δίκαιος Βασιλεὺς ὁποῦ σὰν θανατώσῃ εἰς τὸν πόλεμον τοὺς ἐχθροὺς, ἐλευθερώνει τοὺς ἐδικούς καὶ φίλους του, καὶ τοὺς ὁδηγᾷ καὶ τοὺς φέρνει εἰς τὸν τόπον του. ἔτζι καὶ ἡ Βασιλεία σου ὡδήγησες μὲ δικαιοσύνην τοῦτον τὸν Λαόν σου ὁποῦ ἐλευθέρωσες.

28. Καὶ τὸν ἐπαρηγόρησες, καὶ τὸν ἐφύλαξες μὲ τὴν δύναμίν σου, καὶ τὸν ἔφερες εἰς τὸν τόπον σου τὸν Ἅγιον, καὶ τὸν ἐκαλοκάρδισες.

29. Καὶ ἀκούοντας τὰ ὀπίσω καὶ τὰ ἔμπροσθα Ἔθνη ταῦτα τὰ φερκτά σου θαυμάσια, θέλουσι φοβηθῇ, καὶ νὰ πιάσουσι πόνοι τῆς ἐγγαστρωμένης τοὺς Φιλισταίους.

30. Τότε (ὥσαν τὰ ἀκούσουν οἱ πρῶτοι τῆς Ἰδουμαίας ὁποῦ εἶναι κοντά μας) θέλουσι ταραχθῇ, καὶ νὰ χάσουσι τὸν νοῦν τους νὰ τρέχουσιν ἀπάνω καὶ κάτω.

31. Καὶ μαθαίνοντάς το οἱ ἀφεντάδες τῶν Μωαβιτῶν, θέλει τοὺς πιάσει τρομάρα.

32. Καὶ γροικῶντάς το ὅλοι οἱ Χαναναῖοι (ἤγουν οἱ τόποι, ὁποῦ εἶναι ἡ Ἱερουσαλὴμ, καὶ

μασου ἐκάλυψεν αὐτοὺς θάλασσα.

22. Ἔδυσαν ὡσεὶ μόλυβδος ἐν ὕδατι σφοδρῷ.

23. Τίς ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς Κύριε; τίς ὅμοιός σοι;

24. Δεδοξασμένος ἐν Ἁγίοις θαυμαστός.

25. Ἐνδόξως ποιῶν τέρατα.

26. Ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου, κατέπιεν αὐτοὺς γῆ.

27. Ὡδήγησας τῇ δικαιοσύνῃ σου τὸν λαόν σου τοῦτον, ὃν ἐλυτρώσω.

28. Παρεκάλεσας τῇ ἰσχύϊ σου εἰς κατάλυμα Ἅγιόν σου.

29. Ἤκουσαν ἔθνη καὶ ὠργίσθησαν, ὠδῖνες ἔλαβον κατοικοῦντας Φιλιστιείμ.

30. Τότε ἔσπευσαν Ἡγεμόνες Ἐδώμ,

31. Καὶ ἄρχοντες Μωαβιτῶν, ἔλαβεν αὐτοὺς τρόμος.

32. Ἐτάκησαν πάντες οἱ κατοικοῦντες Χαναάν.

οἱ παρέκει) θέλει λιγοψυχήσει ἡ καρδία τους
κ᾽ νὰ χαθῇ τὸ αἷμά τους.

33. Ἐπιπέσοι ἐπ᾽ αὐτοὺς φόβος κ᾽ τρόμος.

33. Τὸ ὁποῖον σὲ παρακαλοῦμεν Θεέ μου νὰ κάμης τώρα, κ᾽ τότε, νὰ πέσῃ ἀπάνω τους φόβος, κ᾽ τρόμος.

34. Μεγέθει βραχίονός σου ἀπολιθωθήτωσαν.

34. Καὶ μὲ τὴν μεγάλην σου δύναμιν νὰ μείνουν παράλυτοι, κ᾽ πέτραις ἀκίνηταις, νὰ μὴ δύνουνται νὰ μᾶς ἀντισαθοῦσιν.

35. Ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου Κύριε, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου, οὗτος ὃν ἐκτήσω.

35. Ὥστε νὰ περάσῃ ὁ Λαός σου Κύριέ μου, ὥστε νὰ διαβῇ ὁ Λαός σου οὗτος, ὁποῦ ἐξεχώρισες, κ᾽ ἀπόκτησες διὰ ἐδικόν σου.

36. Εἰσαγαγὼν καταφύτευσον αὐτοὺς εἰς ὄρος κληρονομίας σου, εἰς ἕτοιμον κατοικητήριόν σου.

36. Νὰ τοὺς φέρῃς νὰ τοὺς φυτεύσῃς εἰς τὸν ὑψηλὸν κ᾽ εὐγενικὸν τόπον τῆς κληρονομίας σου, ὁποῦ ἔχεις ἑτοιμασμένον διὰ κατοικίαν σου.

37. Ὃ κατειργάσω Κύριε ἁγίασμα, ὃ ἡτοίμασαν αἱ χεῖρές σου.

37. Καὶ νὰ τοὺς ἀναπαύσῃς εἰς τὸν Ναόν σου τὸν Ἅγιον, ὁποῦ θέλει κτίσει ἡ δύναμίς σου, νὰ σὲ δοξάζουν ἡμέραν κ᾽ νύκτα οἱ δοῦλοί σου.

38. Κύριος βασιλεύων τῶν αἰώνων, κ᾽ ἐπ᾽ αἰῶνα κ᾽ ἔτι.

38. Τότε θέλει γνωρισθῇ καλλίτερα εἰς ὅλην τὴν γῆν, πῶς ὁ Θεὸς ἦτον Βασιλεὺς αἰώνιος εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, κ᾽ εἶναι καὶ θέλει εἶσαι.

39. Ὅτε εἰσῆλθεν ἵππος Φαραὼ σὺν ἅρμασι κ᾽ ἀναβάταις εἰς θάλασσαν.

39. Καθὼς ἦτον κ᾽ ὅταν ἐμπῆκαν οἱ καβαλάροι τοῦ Φαραὼ μετ᾽ ἄλογα κ᾽ ἁμάξιά τους εἰς τὴν θάλασσαν.

40. Καὶ ἐπήγαγεν ἐπ᾽ αὐτοὺς Κύριος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης.

40. Καὶ τότε ὁ Κύριος ἐγύρισεν ἀπάνω τους τὸ πέλαγος τῆς θαλάσσης, κ᾽ τοὺς ἐσκέπασε.

41. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

41. Ἀλλ᾽ οἱ Ἑβραῖοι ἐπέρασαν στεγνοὶ ἀπὸ τὸν πάτον της, κ᾽ ἀπὸ τὴν μέσην της ἄβροχοι κ᾽ ἄβλαβοι, καθὼς εἴπαμεν ἄνωθεν.

ΩΔΗ

ΩΔΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ωδὴ Μωϋσέως ἐν τῷ Δευτερονομίῳ. Κεφ. λβ΄. 1.
Νόμου γραφέντος αὖθις ᾠδὴ Μωϋσέως.

Ἔσοντας καὶ νὰ ξαναγράψῃ ὁ Μωϋσῆς τὸν Νόμον εἰς τὸ Δευτερονόμιον μὲ κοντολογίαν, Πάλιν κατὰ τὸ πρόσαγμα τοῦ Θεοῦ τοὺς ξαναλέγει τὰ κακὰ τῆς παρακοῆς των.

Ὁ Μωϋσῆς εἰς τοῦτο τὸ Κεφάλαιον ζητᾷ τοῦ Λαοῦ νὰ ἀκροασθῇ καλὰ τὰ λεγόμενα, καὶ τοῦ βανει Μάρτυρας τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν ὁποῦ στέκουνται πάντα ἐμπροσά μας, νὰ τοὺς βλέπῃ, νὰ μὴ παραβαίνῃ. Καὶ τότε τὸν καταδικάζει πῶς ἔλαβε τόσαις πολλαῖς καὶ μεγάλαις χάραις ἀπὸ τὸν Θεόν· καὶ αὐτὸς ἐςάθηκε (καὶ θέλει σαθῇ) παρὰ πολλὰ ἀχάριςος, καὶ ἀδιάκριτος, καὶ ἀρνησόθεος. Καὶ ἐπροσκυνήσε (καὶ θέλει προσκυνήσει) τὰ εἴδωλα. Καὶ ἐκαταπάτησε (καὶ θέλει καταπατεῖ) τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ ὁποῦ τὸν ἐλευθέρωσε. Καὶ τοῦ προφητεύει πῶς διὰ τούτην τὴν ἀφορμὴν ἔχουσι νὰ πάθουσι πολλὰ καὶ διάφορα κακὰ εἰς τὸ ὕςερον, ἐπειδὴ δὲν θέλουσι νὰ μετανοήσουσι, καὶ νὰ παύσουσι τὴν κακογνωμίαν τους. Καὶ πάλιν τοὺς παρηγορᾷ πῶς ὠσὰν πάθουσιν ἐκεῖνα τὰ ἄπειρα βάσανα, ἂν ταπεινωθοῦσι καὶ νὰ κλαύσουν τὰ κρίματά τους μὲ καλὴν μετάνοιαν, θέλει τοὺς λυπηθῇ ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἐπιςροφήν τους καὶ τὰ δάκρυά τους νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ, καὶ τοὺς ἐχθρούς του νὰ ἐξολοθρεύσῃ. Τὸ ὁποῖον ἁρμόζεται καὶ διὰ ἐμᾶς τοὺς ἀχαρίςους περισσότερον, ὁποῦ ἐλάβαμεν ἀπὸ τὸν Δεσπότην μας τὸν Χριςὸν τόσα μεγάλα χαρίσματα· καὶ πάλιν φαινόμεσθεν τόσον ἀδιάκριτοι καὶ ἀχάριςοι, καὶ μᾶς φοβερίζει μετ' ἐκεῖνα ὁποῦ ἔπαθαν ἐκεῖνοι, καὶ κατὰ τὰ κακὰ ὁποῦ πάσχομεν καὶ ἡμεῖς καθημερούσιον, πῶς θέλομεν δοκιμάσει καὶ ἄλλα χειρότερα ἐδῶ, καὶ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν διὰ ταῖς μεγάλαις μας παρακοαῖς καὶ ἁμαρτίαις. Καὶ μᾶς παρακινᾷ ἡ Ἐκκλησία τὴν Μεγάλην Μ΄. ὁποῦ τὴν διαβάζομεν αὐτὴν τὴν λυπητερὴν ᾠδὴν, νὰ θελήσωμεν ἀπὸ τὰ φοβεράτης λόγια νὰ διορθωθοῦμεν (δίχως ἄλλαις ἀφορμαῖς) πρὸ τοῦ νὰ πέσωμεν εἰς τὴν φοβερὰν ἀπόφασιν τῆς Προφητείας ταύτης. Λοιπὸν ἂς ἐπιςρέψωμεν, καὶ ἂς προσκυνήσωμεν τὸν Θεὸν, καὶ ἂς κάμωμεν ἀγάπην τὸ γληγορώτερον μετ' αὐτόν. Διὰ νὰ μὴ μᾶς ἔλθῃ μεγαλήτερη τιμωρεία (κατὰ τὸ δίκαιον, διὰ τὸ πεῖσμά μας) καὶ ὁ θάνατος ὁ πρόσκαιρος, καὶ αἰώνιος τῆς κολάσεως.

Ἡ Ἐξήγησις.	Τὸ Κείμενον.
1. Κοίταξε ὦ Οὐρανὲ ἐκεῖνα ὁποῦ ἔχω νὰ μιλήσω, καὶ ἀκροάσου ἡ Γῆ τὰ λόγια τοῦ σομάτου μου. (διὰ νὰ εἶσε Μάρτυρες ἀληθινοὶ εἰς τοῦτα, τὴν ὥραν τῆς κρίσεως.)	1. Πρόσεχε Οὐρανὲ καὶ λαλήσω, καὶ ἀκουέτω Γῆ ῥήματα ἐκ σόματός μου.

2. Προσδοκάσθω ὡς ὑετὸς τὸ ἀπόφθεγμά μου.	2. Καὶ ἐσὺ ὦ γῆ σὰν κατεβαίνει ἡ δυνατὴ βροχὴ ἀπάνωσου, ἔτζι ἀποδέξου ὡς βροχὴν τὸ μίλημά μου, καὶ κράτειτο μέσα σου φυλαμμένον καλά.)
3. Καὶ καταβήτω ὡς δρόσος τὰ ῥήματά μου.	3. Καὶ ἂς κατέβουν εἰς τὴν καρδίαν σου ὡσὰν σιγανὴ βροχὴ τὰ διηγήματά μου.
4. Ὡς ὄμβρος ἐπ᾽ ἄγρωστιν.	4. Καὶ ἂς σὲ ποτίσουν ὡσὰν ποτίζει ὁ ὄμπρος τῆς βροχῆς τὸ χόρτον ὅπου ὀνομάζεται ἄγκρωστος, ἤγουν ἀγελάδα.
5. Καὶ ὡσεὶ νιφετὸς ἐπὶ χόρτον.	5. Καὶ ἂς σὲ πλακώσῃ ὡσὰν ἡ στοῦπα καὶ ἡ χιονία τὰ δένδρα καὶ χορτάρια.
6. Ὅτι ὄνομα Κυρίου ἐκάλεσα.	6. Καὶ ἐπειδὴ σᾶς ἔκραξα ἀπὸ μέρος τοῦ Κυρίου, σᾶς παρακαλῶ νὰ ἐνθυμᾶσθε τὰ λόγιά μου, νὰ μαρτυρήσετε εἰς τὸν Θεὸν, πῶς τοὺς τὰ εἶπα πολλαῖς φοραῖς ὅλονῶν. καὶ πάλιν τώρα εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θανάτου μου τοὺς ξαναλέγω.
7. Δότε μεγαλωσύνην τῷ Θεῷ ἡμῶν.	7. Τιμᾶτε τὸν Θεὸν τὸν Αὐθέντην μας κατὰ τὴν μεγαλότητά του.
8. Θεὸς ἀληθινὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κρίσις.	8. Διατὶ ὁ Θεὸς εἶναι ἀληθινὸς, καὶ ἀληθινὰ τὰ ἔργα ὅπου τάσσει νὰ κάμῃ, καὶ ὅλα του τὰ προστάγματα εἶναι κρίσις, καὶ ἐξέτασις ἄσφαλτη καὶ ἄδολη.
9. Θεὸς πιστὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.	9. Καὶ εἶναι Θεὸς ἐμπιστευμένος, καὶ καμμία ἀδικία δὲν εἶναι εἰς τὴν γνώμην του, νὰ κάμῃ οὐδενός.
10. Δίκαιος καὶ ὅσιος ὁ Κύριος.	10. Διατὶ εἶναι δίκαιος καὶ καθαρὸς ὁ Κύριος, καὶ ὅλον εἰς τὸ καλὸν δοσμένος πάντοτε.
11. Ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ.	11. Διατοῦτο ὅσοι τοῦ παρακούσουν οὐδὲν εἶναι ἐδικοί του.
12. Τέκνα μωμητά.	12. Ἐπειδὴ μὲ τὴν ἁμαρτίαν ἔγιναν τέκνα μεμολυσμένα τοῦ διαβόλου.
13. Γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη.	13. Καὶ γενεὰ πονηρὴ καὶ στραβόγνωμη (ὡς τὸ ξύλον τὸ στραβοπίστραβον.)
14. Ταῦτα Κυρίῳ ἀνταποδίδοτε;	14. Καὶ τοὺς λέγω, τοῦτα πρέπει νὰ ἀνταποδίδετε τοῦ Κυρίου μας εἰς τὰ καλὰ ὅπου μᾶς κάνει;
15. Οὗτος λαὸς μωρὸς, καὶ οὐχὶ σοφός.	15. Ἀλλὰ τοῦτος ὁ Λαὸς εἶναι ἄγνωστος καὶ ὄχι φρόνιμος, καὶ κακόγνωμος, καὶ ὄχι καλόγνωμος.
16. Οὐκ αὐτὸς οὗτός σου Πατήρ;	16. Καὶ τοῦ εἶπα πολλαῖς φοραῖς δὲν εἶναι αὐτὸς Πατέρας σου;

17. Ἐχ-

17. Ὁπȣ̃ σὲ ἀπόκτησε μὲ τὰ μεγάλα ϗ φοβεράτȣ ἔργα ϗ θαυμάσια.
18. Ὁπȣ̃ σὲ ἔκαμε ϗαὶ σὲ ἔπλασεν ἀπὸ τῲ ἀρχῲ; (διατί οιῦ δὲν κα'νεις τὸ θέλημάτȣ;)
19. Λοιπὸν ἐνθυμήσȣ ὅλ@ ὁ Λαὸς πόσα ἔκαμεν εἰς ταῖς παλαιαῖς ἡμέραις.
20. Καὶ βάλλετε εἰς τὸν νȣ̃ν σας ὅλοις σας ὅσα καλὰ ϗ κακὰ ἔγιναν εἰς τόσȣς χρόνȣς, εἰς ταῖς ἄμετραις γενεαῖς ταῖς περασμέναις.
21. Καὶ αὐ δὲν τὰ ἠξεύρεις, ῥώτησαι ϗ ξαναρώτησαι τὸν Πατέρασȣ νὰ σȣ̃ εἰπῇ, ϗαὶ τȣ̀ς γεροντότερȣ́ς σȣ νὰ σȣ̃ διηγηθȣ̃σι.
22. Νὰ μάθῃς τὶ ἔκαμεν ὁ Θεὸς ὁ μεγαλοδύναμος, ὅταν ἐδιαμοίρασεν εἰς τόσαις γλώσσαις τὰ Ἔθνη.
23. Πῶς ἐδιασκόρπισε τȣ̀ς ἁμαρτωλȣ̀ς Υἱȣ̀ς τȣ̃ Ἀδὰμ ἀπάνω ϗ κάτω, ὡσὰν ἀντιθέȣς ϗ εἰδωλολάτρας. Καὶ πόσα Ἔθνη ἐξωλόθρευσε.
24. Καὶ ἔκαμε τόσα μερτικὰ τȣ̀ς τόπȣς τȣς κατὰ τὰς ιβʹ. φυλὰς τῶν Ἑβραίων.
25. Καὶ ἔγινε μερίδα τȣ̃ Κυρίȣ ϗ Λαόςτȣ ἡ τεκνογονία τȣ̃ Ἰακώβ.
26. Καὶ ἐχοινομέτρησε τȣ̀ς τόπȣς τȣς, ϗ τȣ̀ς ἔδωκε τȣ̃ Λαȣ̃ τȣ διὰ κληρονομίαν τȣς.
27. Καὶ πῶς αὐτὸς τὸν ἐκυβέρνα εἰς ὅλα τὰ χρειαζόμενα τῆς ζωῆς τȣ, ὅταν ἦτον εἰς τῲ ἔρημον μʹ. χρόνȣς.
28. Καὶ τὸν ἐπότιζεν εἰς τῲ δίψαν τȣ, ϗ τὸν ἐδρόσιζεν εἰς τῲ κάψαν τȣ, εἰς ἐκεῖνον τὸν ἄνυδρον τόπον.
29. Καὶ τὸν ἐπερικύκλωσε, ϗ τὸν ἐδιάταξε πῶς νὰ κάνῃ.
30. Καὶ τὸν ἐφύλαγε καθὼς φυλάγει ὁ ἄνθρωπος τῲ κόρῲ τȣ̃ ὀμματίȣ τȣ.
31. Καὶ ὡσὰν πῶς ὁ ἀετὸς σκεπάζει τῲ φωλιάν τȣ, ϗ ἔχει ὅλον τȣ τὸν πόθον εἰς τὰ πȣλίατȣ, ϗ τὰ ἀναθρέφει, ϗ τὰ περιχαίρεται, ϗ τὰ μεγαλώνει.

17. Ἐκτήσατόσε.
18. Καὶ ἐποίησέσε, ϗ ἔπλασέσε;
19. Μνήσθητι ἡμέρας αἰῶν@.
20. Συνέτε δὴ ἔτη γενεᾶς γενεῶν.
21. Ἐπερώτησον τὸν Πατέρα σȣ, ϗ ἀναγγελεῖσοι, τȣ̀ς πρεσβυτέρȣς σȣ, ϗαὶ ἐρȣ̃σίσοι.
22. Ὅτε διεμέριζεν ὁ ὕψις@ ἔθνη.
23. Ὡς διέσπειρεν ὑιȣ̀ς Ἀδάμ.
24. Ἔστησεν ὅρια ἐθνῶν κατὰ ἀριθμὸν Ἀγγέλων Θεȣ̃.
25. Καὶ ἐγενήθη μερὶς Κυρίȣ λαὸς αὐτȣ̃ Ἰακώβ.
26. Σχοίνισμα κληρονομίας αὐτȣ̃ Ἰσραήλ.
27. Αὐτάρκησεν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ.
28. Ἐν δίψει καύματος ἐν ἀνύδρῳ.
29. Ἐκύκλωσεν αὐτόν, ϗαὶ ἐπαίδευσεν αὐτόν.
30. Καὶ διεφύλαξεν αὐτὸν ὡς κόρῲ ὀφθαλμȣ̃.
31. Ὡς ἀετὸς σκεπάσαι νοσσιὰν ἑαυτȣ̃, ϗαὶ ἐπὶ τοῖς νεοσσοῖς αὐτȣ̃ ἐπεπόθησε.

32. Διεὶς τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐδέξατο αὐτούς, καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν μεταφρένων αὐτοῦ.

32. Καὶ ξαπλώνοντας τὰς πτέρυγάς του τοὺς δέχεται ἀπάνω εἰς ταῖς πλάταις του. καὶ τὰ σικώνει εἰς τοὺς ὤμους του, καὶ πετᾷ, καὶ τὰ περνᾷ ὅπου βούλεται μοναχός του.

33. Κύριος μόνος ἦγεν αὐτούς,

33. Ἔτζι καὶ ὁ Κύριος ὁλομόναχός του τοὺς ὁδήγα καὶ τοὺς ἔσυρνεν, ὥστε νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὸν τόπον ὅπου τοὺς ἔταξε.

34. Καὶ οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν Θεὸς ἀλλότριος.

34. Καὶ δὲν ἦτον μετ' αὐτοὺς ἄλλος ψευδόθεος ἐθνικός, νὰ τοὺς βοηθᾷ, νὰ νικήσουσι τόσα Ἔθνη, νὰ τὰ κληρονομήσουσι.

35. Ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς.

35. Μόνον αὐτὸς ὅπου τοὺς εὔγαλεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, καὶ τοὺς ἀνέβασεν εἰς τὴν καλὴν καὶ κάρπιμον γῆν τῶν Ἀμορραίων.

36. Ἐψώμισεν αὐτοὺς γεννήματα ἀγρῶν.

36. Νὰ τοὺς τρέφῃ μὲ τοὺς καρποὺς τῆς γῆς ἐτούνης, ὅπου ἐπήρασιν ὡς τώρα, καὶ ἐκείνης ὅπου θέλουσι πάρει.

37. Ἐθήλασε μέλι ἐκ πέτρας, καὶ ἔλαιον ἐκ στερεᾶς πέτρας.

37. Καὶ νὰ πίνουσι νερὸν ἀγενικὸν τρεχάμενον ἀπὸ ταῖς βρύσαις, ὅπου εὔγενεν ἀπὸ ταῖς πέτραις γλυκὺ ὡς τὸ μέλι, ἤγουν καλὸν καὶ νόστιμον. καὶ νὰ τρώγουσι λάδι τοῦ ἀλιτρουβείου.

38. Βούτυρον βοῶν, καὶ γάλα προβάτων, μετὰ στέατος ἀρνῶν καὶ κριῶν, υἱῶν ταύρων καὶ τράγων, μετὰ στέατος νεφρῶν πυροῦ.

38. Καὶ βότυρον βοδίων, καὶ γάλα προβάτων. μὲ παχιὰ ἀρνία καὶ κριοὺς, καὶ μοσχάρια καὶ ῥίφια μὲ σίτινον ψωμί.

39. Καὶ αἷμα σταφυλῆς ἔπινον οἶνον.

39. Καὶ νὰ πίνουσιν αἷμα σταφυλίου, ἤγουν κρασὶ κόκκινον καὶ εὔμορφον καὶ καλόν.

40. Καὶ ἔφαγεν Ἰακώβ, καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος.

40. Καὶ σὰν ἔφαγεν αὐτὴ ἡ γενεὰ τοῦ Ἰακώβ, καὶ ἐχόρτασε καλά, ἐστράφη ὁ ἠγαπημένος Λαός, καὶ ἐκλότζησε τὸν Θεὸν ὁ ἀσεβὴς καὶ ἀχάριστος.

41. Ἐλιπάνθη, ἐπαχύνθη, ἐπλατύνθη, καὶ ἐγκατέλιπε Θεὸν τὸν ποιήσαντα αὐτόν, καὶ ἀπέστη ἀπὸ Θεοῦ Σωτῆρος αὐτοῦ.

41. (Ὢ ἀλλήμονον) σὰν ἔφαγε καὶ ἐθράφη καὶ ἐπάχυνε καὶ ἐπλήθυνεν. (ὢ ἀδικία μεγάλη) ἠθέλησε καὶ ἐχωρίσθηκε τὸν Θεὸν τὸν πλάστην του. καὶ ἐμάκρυνεν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὸν λυτρωτὴν καὶ κυβερνήτην του. (ὢ μεγάλη παρανομία.)

42. Παρώξυνάν με ἐπ' ἀλλοτρίοις.

42. Διατοῦτο παραπονᾶται ὁ Θεὸς πρὸς αὐτοὺς καὶ λέγει. πολλὰ μὲ ἐπαρασκανδάλισαν οἱ παραβάται τοῦ Νόμου μου εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ψευδοθεοὺς ὅπου ἐπίστευσαν.

43. Καὶ μὲ ἐπαραπικραίνασιν ἄμετρα εἰς τὰ συχασεράτους εἴδωλα.	43. Ἐν βδελύγμασιν αὐτῶν ἐξεπίκρανάν με.
44. Διατὶ ἐθυσίασαν τοὺς δαίμονας, καὶ ὄχι ἐμένα τὸν Θεόν τους.	44. Ἔθυσαν δαιμονίοις καὶ οὐ Θεῷ.
45. Τοὺς ψευδοθεοὺς λέγω ὁποῦ δὲν ἤξευραν, μόνον ἦσαν καινουργιοκαμωμένοι, καὶ ἀπ' αὐτοὺς πρωτοφερμένοι.	45. Θεοῖς οἷς οὐκ ᾔδεισαν. καινοὶ καὶ πρόσφατοι ἥκασιν.
46. Ὁποῦ δὲν τοὺς ἐγνώριζαν, οὐδὲ τοὺς ἄκουσαν οἱ Πατέρες τους ὁλότελα.	46. Οἷς οὐκ ᾔδεισαν οἱ Πατέρες αὐτῶν.
47. (Ὢ ἀνόητον γένος) στέκουνται καλὰ αὐτὰ ὁποῦ κάνεις; τὸν Θεὸν ὁποῦ σὲ ἔπλασεν ἐπαραίτησες ἀσεβέστατε; καὶ ἐξελησμόνησες τοῦ Θεοῦ ὁποῦ σὲ θρέφει;	47. Θεὸν τὸν γεννήσαντά σε ἐγκατέλιπες; καὶ ἐπελάθου Θεοῦ τοῦ τρέφοντός σε;
48. Καὶ εἶδε Κύριος τέτοιαν ἀπιστίαν καὶ ἀδιαντροπίαν καὶ ἐσυζήλωσε, καὶ ἐπαρασκανδαλίσθη ἀπὸ τὸν θυμόν, ὁποῦ τοῦ ἄναψαν οἱ Υἱοὶ καὶ ἡ Θυγατέρες τοῦ ἀρνησοθέου Λαοῦ.	48. Καὶ εἶδε Κύριος καὶ ἐζήλωσε, καὶ παρωξύνθη δι' ὀργὴν υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων.
49. Καὶ εἶπε θέλω ἀποστρέψει τὸ πρόσωπόν μου καὶ τὴν ἀγάπην μου ἀπ' αὐτούς, νὰ μὴ τοὺς βλέπω, οὐδὲ νὰ τοὺς βοηθῶ.	49. Καὶ εἶπεν· ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν.
50. Καὶ θέλω τοὺς δείξει καὶ ἐγὼ πόσα κακὰ ἔχουν νὰ πάθουν εἰς τὰ ὕστερά τους.	50. Καὶ δείξω τί ἔσται αὐτοῖς ἐπ' ἐσχάτων.
51. Διατὶ εἶναι ἕνα γένος ἀνάποδογυρισμένον καὶ ἄπιστον. ἄνθρωποι ὁποῦ δὲν εἶναι πίστις εἰς αὐτούς, οὐδὲ διάκρισις καὶ φόβος Θεοῦ.	51. Ὅτι γενεὰ ἐξεστραμμένη ἐστίν, υἱοὶ οἷς οὐκ ἔστι πίστις ἐν αὐτοῖς.
52. Αὐτοὶ μοῦ ἐφούσκωσαν τὴν καρδίαν εἰς ἐκείνους τοὺς ἄψυχους ὁποῦ δὲν ἦσαν Θεοί.	52. Αὐτοὶ παρεζήλωσάν με ἐπ' οὐ Θεῷ.
53. Καὶ μὲ ἐσκανδάλισαν εἰς τὰ διαβολικά τους εἴδωλα.	53. Παρώργισάν με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν.
54. Καὶ ἐγὼ θέλω τοὺς παραδώσει εἰς τὸ χειρότερον Ἔθνος τοῦ Κόσμου, ὁποῦ δὲν εἶναι ἄνθρωποι, ἀλλὰ Τύραννοι.	54. Κἀγὼ παραζηλώσω αὐτοὺς ἐπ' οὐκ ἔθνει.
55. Εἰς τέτοιον Ἔθνος Βάρβαρον θέλω τοὺς παράξει, καὶ νὰ τοὺς παιδεύω, καὶ νὰ τοὺς καταχαλάσω.	55. Ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ αὐτούς.
56. Διατὶ μεγάλη φωτία θέλει ἀνάψει ἀπὸ τὸν θυμόν μου, νὰ καίῃ ξύλα καὶ πέτραις ὡς κάτω εἰς τὸν βαθύτατον ᾅδην.	56. Ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, καυθήσεται ἕως ᾅδου κατωτάτου.
57. Νὰ καταφάγῃ τὴν γῆν καὶ ὅλα της	57. Καταφάγεται γῆν

ϗ τὰ γεννήματα αὐτῆς, φλέξει θεμέλια ὀρέων.

58. Συνάξω εἰς αὐτοὺς κακὰ, καὶ τὰ βέλη μου συντελέσω εἰς αὐτούς.

59. Τηκόμενοι λιμῷ, ϗ βρώσει ὀρνέων.

60. Καὶ ὀπισθότονος ἀνίατος.

61. Ὀδόντας θηρίων ἐξαποστελῶ εἰς αὐτοὺς, μετὰ θυμοῦ συρόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

62. Ἔξωθεν ἀτεκνώσει αὐτοὺς μάχαιρα, καὶ ἐκ τῶν ταμείων φόβος.

63. Νεανίσκος σὺν παρθένῳ, θηλάζον μετὰ καθεστηκότος πρεσβύτου.

64. Εἶπον, διασπερῶ αὐτοὺς, παύσω δὴ ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

65. Εἰ μὴ δι' ὀργὴν ἐχθρῶν.

66. Ἵνα μὴ μακροχρονήσωσι.

67. Καὶ ἵνα μὴ συνεπιθῶνται οἱ ὑπεναντίοι.

68. Μὴ εἴποισαν, ἡ χεὶρ ἡμῶν ὑψηλὴ, καὶ οὐχὶ Κύριος ἐποίησε ταῦτα πάντα.

τὰ γεννήματα. ϗ νὰ κάψῃ τὰ ὄρη ἀπὸ τὰ θεμέλια.

58. Καὶ νὰ φέρω ἀπάνω τους ἀμέτρητα ϗ φοβερὰ κακὰ, καὶ νὰ ῥήξω ὅλαις μου ταῖς σαγίταις εἰς ταῖς σάρκαις τους νὰ τοὺς κατασφάξω.

59. Νὰ λιμάσουν ἀπὸ τὴν μεγάλην πεῖναν, νὰ πέσουν νὰ ξεψυχοῦν εἰς ταῖς στράταις, νὰ μὴ δύνωνται νὰ τοὺς θάπτουν ἀπὸ τὸ πλῆθος, νὰ τοὺς τρώγουν τὰ ὄρνεα.

60. Καὶ ἡ οὐρὰ, ἤγουν τὸ κακόν τους τέλος θέλει εἶσαι ἀγιάτρευτον, καὶ πολυστένακτον ἀπὸ τὰ τόσα βάσανα ὁποῦ ἔχουσι νὰ παθοῦσι.

61. Θέλω πέμψει ἀπάνω τους ἄγρια θηρία μὲ ὀδόντια μεγάλα, νὰ τοὺς σύρνουν θυμωμένα, νὰ τοὺς ξεσχίζουν κατάχαμα εἰς τὴν γῆν ὡς θρασίμια ψοφισμένα.

62. Ἀπέξω νὰ τοὺς ξολοθρεύῃ τὸ σπαθὶ, ϗ ἀπομέσα ἀπὸ ταῖς χώραις ϗ σπιτιά τους νὰ ἐγεννῆ μέγας φόβος.

63. Νὰ τρέμουσι τὰ παλικαράκια μὲ ταῖς νέαις, ϗ τὰ βυζανάρικα μὲ τοὺς στεκάμενους ϗ γερασμένους ϗ ἀυγάλτους, νὰ θανατώνουν ἕνας τὸν ἄλλον τους.

64. Εἶπα, ϗ θέλω τὸ κάμει δίχως ἄλλο, νὰ τοὺς διασκορπίσω, καὶ νὰ τοὺς ἀφανίσω ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ϗ τῶν ἀνθρώπων.

65. Ἀμὴ ἂν δὲν ἤθελα ἀφήσῃ νὰ θανατωθοῦσιν εἰς τὸν θυμὸν τῶν ἐχθρῶν τους.

66. Ἢ νὰ μὴ πολυχρονίσουν εἰς τὴν σκλαβίαν ϗ τυραννίαν τους, ϗ τοὺς γλυτώσω καὶ τοὺς ἐλευθερώσω, τὸ κάνω διὰ τὴν ἐλεημοσύνην μου.

67. Καὶ διὰ νὰ μὴ τὸ κρατοῦσι βέβαιον οἱ ἀντίδικοί τους νὰ λέγουσι, πῶς αὐτοὶ εἶναι Θεοὶ, ϗ ὁρίζουν νὰ κάνουν ὅ,τι θέλουσι.

68. Καὶ διὰ νὰ μὴν ὑπερηφανεύωνται ϗ νὰ καυχοῦνται, πῶς ἡ χεῖρά τους ἡ δυνατὴ τὰ κάμει ὅλα, ϗ ὄχι ὁ Κύριος τοῦ Κόσμου ὁποῦ ἐπαραχώρησε διὰ τὰς ἁμαρτίας τους, ϗ τὰ ἐπάθασι τοῦτα ὅλα.

69. Ἀλλὰ δὲν θέλουσι νὰ πιστεύσουσι τὰ λόγιά μου καὶ νὰ τὰ πιάσουσι. Διατὶ εἶναι Ἔθνος ὁποῦ ἔχασε τὸν νοῦν του, καὶ δὲν ἔχει γνῶσιν νὰ συμβουλευθῇ τὸ καλόν του, οὐδὲ εἶναι εἰς αὐτοὺς λογαργιασμὸς νὰ διορθωθοῦσι πρὸ τοῦ νὰ δοκιμάσουν τὴν ὀργήν μου.

70. Καὶ δὲν θέλουσι νὰ φροντίσουν καὶ νὰ καταλάβουν, πῶς τοῦτα ὅλα θέλουσι τὰ ἀποδεχθῇ, καὶ νὰ τὰ δοκιμάσουσιν εἰς τὸν ἐρχόμενον καιρὸν τῆς παρανομίας τους, ὡς ἄνωθεν.

71. Καὶ νὰ καταλάβουσι, πῶς θέλει δυνηθῇ εὔκολα ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς νὰ ἀποδιώξῃ χιλίους ἀπὸ τούτους; Καὶ δύο ἀπ' ἐκείνους νὰ ξετρέχουσιν ἀπὸ τούτους πολλαῖς χιλιάδαις;

72. Ἀνίσως καὶ ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε τοὺς πουλήσῃ δίχως πληρωμήν. καὶ ἂν δὲν ἤθελε τοὺς παραδώσῃ εἰς τὰς χεῖράς τους (διὰ ταῖς ἁμαρτίαις τους) τούτους ὁποῦ ἦσαν τόσον δυνατοὶ προτήτερα καὶ ἀνίκητοι;

73. Διατὶ δὲν εἶναι δυνατοὶ οἱ ψευδόθεοί τους ἐκείνων ὥσαν ὁ Θεὸς ὁ μεγαλοδύναμος ὁ ἐδικός μας, νὰ τοὺς δίδουσι δύναμιν καὶ βοήθειαν, ἀλλὰ οἱ ἐχθροί μας εἶναι ἄγνωστοι καὶ τοὺς προσκυνοῦσι.

74. Μόνον γίνεται ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν καὶ παρανομίαν τῶν Ἰουδαίων. Διατὶ εἶναι τὰ φυτά τους ἀπὸ τὰ ἀμπέλια τῶν Σοδόμων, καὶ τὰ κλήματά τους ἀπὸ τὴν Γομόῤῥαν.

75. Διατοῦτο σὰν καὶ ἐκείνους κάνουσι σταφύλια ὅλον χολὴν γεμάτα.

76. Καὶ ἡ ῥόγαις τους εἶναι ὁλόπικραις σὰν τὴν σφάκα.

77. Καὶ τὸ κρασί τους θυμὸς βραστὸς τῶν ἀγρίων δρακόντων.

78. Καὶ λύσσα φαρμακερὴ τῶν ἀσπίδων ἀγιάτρευτη.

79. Ἢ τάχα δὲν βλέπουσι πῶς τοῦτα τὰ κακὰ ὅλα εἶναι μαζωμένα ἔμπροσθά μου, καὶ φυλαγμένα εἰς ταῖς ἀποθήκαις μου, καὶ στέκεται εἰς τὴν ἐξουσίαν μου νὰ φθάσουσιν ὅταν θέλω, καὶ νὰ κάμουσιν ὅ,τι θέλω;

80. Λοιπὸν ἐπειδὴ στέκουνται εἰς τὴν χεῖ-

69. Ὅτι ἔθνος ἀπολωλεκὸς βουλήν ἐστι, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐπιστήμη.

70. Οὐκ ἐφρόνησαν συνιέναι, ταῦτα πάντα καταδεξάσθωσαν εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον.

71. Πῶς διώξεται εἷς χιλίους; καὶ δύο μετακινήσουσι μυριάδας.

72. Εἰ μὴ ὁ Θεὸς ἀπέδοτο αὐτούς, καὶ ὁ Κύριος παρέδωκεν αὐτούς.

73. Οὐ γάρ εἰσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν, οἱ δὲ ἐχθροὶ ἡμῶν ἀνόητοι.

74. Ἐκ γὰρ ἀμπέλων Σοδόμων ἡ ἄμπελος αὐτῶν, καὶ ἡ κληματὶς αὐτῶν ἐκ Γομόῤῥας.

75. Ἡ σταφυλὴ αὐτῶν, σταφυλὴ χολῆς.

76. Βότρυς πικρίας αὐτῶν.

77. Θυμὸς δρακόντων ὁ οἶνος αὐτῶν.

78. Καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνίατος.

79. Οὐκ ἰδοὺ ταῦτα πάντα συνῆκται παρ' ἐμοί, καὶ ἐσφράγισαι ἐν τοῖς θησαυροῖς μου.

80. Ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως

σεως ἀνταποδώσω.

ραμυ, Θέλουσι γενῆ εἰς τὴν ἡμέραν ὁπῦ θέλω κάμει τὴν ἐκδίκησιν, καὶ νὰ ἀνταποδώσω τοὺς παραβάτας τοῦ Νόμου μου.

81. Ἐν καιρῷ, ὅταν σφαλῇ ὁ ποῦς αὐτῶν.

81. Εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον θέλουσι τὸ ἐνθυμηθῆ νὰ ταραχθοῦσι, νὰ κλαίουσι καὶ νὰ δέρουνται πολλά. Τότε ὅταν χάσουσι τὴν στράταν τὰ πόδιά τους, νὰ τρέχουσι νὰ σκουντάφτουν ἀπὸ τὸν φόβον τους εἰς τὸ σκότος, ἐγκρεμνοὺς, καὶ λαγγάδια, καὶ βουνά· νὰ κρύβουνται ἀπὸ τὸν τρόμον τους.

82. Ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα ἀπωλείας αὐτῶν.

82. Διατὶ σὰν πέσουν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν, καὶ παρέβουσι τοὺς ὁρισμούς μου θέλει εἶσαι συμμαζ ἡ ἡμέρα τοῦ χαλασμοῦ τους.

83. Καὶ πάρεστιν ἕτοιμα ὑμῖν.

83. Καὶ τὰ κακὰ θέλουσι στέκει ἕτοιμα νὰ δράμουσιν (ὡς ἄνωθεν) κατὰ πάνω τους.

84. Ὅτι κρινεῖ Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ.

84. Ἀλλὰ πάλιν σὰν τὰ πάθουσι τοῦτα ὅλα, μὴν ἀπελπισθοῦσιν, ἀλλὰ ἂς ἐπιστραφοῦσιν ἀπὸ καρδίας νὰ κάμουσιν ἀληθινὴν μετάνοιαν· Διατὶ τότε θέλει κάμει ὁ Θεὸς κρίσιν διὰ τὸν Λαόν του.

85. Καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται.

85. Νὰ παρηγορήσῃ τοὺς δούλους του.

86. Εἶδε γὰρ αὐτοὺς παραλελυμένους, καὶ ἐκλελοιπότας ἐν ἐπαγωγῇ καὶ παρειμένους.

86. Διατὶ βλέποντάς τους παραλύτους, καὶ ἀποκαμωμένους εἰς τὴν σκλαβίαν ἀπὸ τὰ βάσανα, καὶ κρατημένους ἀπὸ τοὺς ῥαβδισμοὺς, θέλει λυπηθῆ διὰ τὴν μετάνοιαν καὶ δάκρυά τους νὰ τοὺς ἀποπάρῃ.

87. Καὶ εἶπε Κύριος· ποῦ εἰσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, ἐφ' οἷς ἐπεποίθεισαν ἐπ' αὐτοῖς;

87. Καὶ νὰ τοὺς ἀναγελάσῃ νὰ τοὺς εἰπῇ, ποῦ εἶναι οἱ ψευδόθεοί τους, ὁποῦ ἤλπιζαν εἰς αὐτοὺς πρὸ τοῦ νὰ σκλαβωθοῦσι, καὶ δὲν τοὺς βοηθοῦσιν;

88. Ὧν τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἠσθίετε, καὶ ἐπίνετε τὸν οἶνον τῶν σπονδῶν αὐτῶν.

88. Ἐκείνων ὁποῦ ἐτρώγετε ταῖς παχαῖς καὶ μιαραῖς θυσίαις, καὶ ἐπίνετε τὴν σπάκτην τους μὲ τὸ κρασί.

89. Ἀναστήτωσαν, καὶ βοηθήτωσαν ὑμῖν. Καὶ γενηθήτωσαν ὑμῶν σκεπασταί.

89. Παρακαλέσετέ τους τώρα νὰ σηκωθοῦσι νὰ σᾶς βοηθήσουσι. Καὶ νὰ σᾶς σκεπάσουσι, καὶ νὰ σᾶς γλυτώσουσιν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς σας.

90. Ἴδετε, ἴδετε, ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστι Θεὸς πλὴν ἐμοῦ.

90. Ἴδετέ το ἴδετέ το κἂν τώρα μὲ τὸ ἔργον πῶς ἐγὼ εἶμαι ἀληθινὸς καὶ ὁλομόναχος Θεὸς εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, καὶ δὲν εἶναι ἄλλος ἔξω ἀπὸ ἐμένα.

91. Λέγωντας πῶς ἐγὼ εἶμαι ὁποῦ θανατώνω, καὶ ἀναστεύω· ὁποῦ πληγώνω ϗ ἰατρεύω.

92. Καὶ δὲν εἶναι οὐδενὸς καλὸς μὲ ὅσα ϗ ἂν κάνῃ, νὰ φύγῃ ἀπὸ τὰς χεῖράςμου;

93. Διατὶ θέτω εἰς τὸν Οὐρανὸν τὴν χεῖράμου (ἤγουν εἰς τὸν ἑαυτόνμου) ϗ σᾶς ὀμόνω μὲ τὴν δεξιάνμου.

94. Καὶ σᾶς λέγω πῶς ἐγὼ ζῶ παντοτινά, ϗ εἶμαι ἀθάνατος ϗ ἀτελεύτητος.

95. Καὶ θέλω πετάξει ἔξαφνα σὰν ἀστραπὴν τὸ σπαθίμου.

96. Νὰ κτυπήσῃ νὰ κάμῃ δικαιοσύνην τὸ χέριμου.

97. Καὶ τότε θέλω κάμει τὴν πρεπουμένην ἐκδίκησιν εἰς τοὺς ἐχθρούςμου, ϗ νὰ κάμω φοβερὴν ἀνταπόδοσιν εἰς ὅσους μὲ μισοῦσιν.

98. Καὶ νὰ κάμω ὁλοκόκκιναις ταῖς σαγίταις μου ἀπὸ τὸ αἷμάτους. ϗ νὰ φάγῃ τὸ σπαθί μου πολλὰ κρέατα.

99. Νὰ γένῃ ὁλόβαφον ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν σκοτωμένων ϗ σκλαβωμένων.

100. Καὶ ἀπὸ τὰς κεφαλὰς τῶν πολεμάρχων τῶν Ἐθνῶν ϗ ἀφεντάδων.

101. Εἰς ὅλον τὸ ὕστερον ἐπειδὴ ἔχει νὰ γένῃ ἔτζι, Εὐφράνθητε ἐσεῖς οἱ Οὐρανοί, ὁποῦ σᾶς ἔκραξα μάρτυρας αὐτάμου μετ' αὐτὸν (ἤγουν μετ' ἐμένα τὸν Μωϋσῆν ὁποῦ σᾶς μιλῶ τώρα.)

102. Καὶ ἂς προσκυνήσουσι τὸν Θεὸν ὅλοι του οἱ Ἄγγελοι, ϗ οἱ Ἅγιοι, ϗ ὁ Λαόςτου.

103. Καὶ εὐφρανθῆτε τὰ Ἔθνη (ὁποῦ θέλετε πιστεύσει εἰς τὸν Θεὸν) μὲ τὸν Λαόντου.

104. Καὶ εὐχαριστᾶτέτου, ϗ δυναμόνεσθε μὲ τὴν δύναμίντου ὅλοιτου οἱ δοῦλοι ϗ ἠγαπημένοιτου.

105. Διατὶ ἠκούσετε πῶς τὸ αἷμα τῶν Υἱῶν

91. Ἐγὼ ἀποκτενῶ, ϗ ζῆν ποιήσω· πατάξω κἀγὼ ἰάσομαι.

92. Καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶνμου.

93. Ὅτι ἀρῶ εἰς τὸν Οὐρανὸν τὴν χεῖράμου, ϗ ὀμοῦμαι τῇ δεξιᾷμου.

94. Καὶ ἐρῶ· ζῶ ἐγὼ εἰς τὸν αἰῶνα.

95. Ὅτι παροξυνῶ ὡς ἀστραπὴν τὴν μάχαιράν μου.

96. Καὶ ἀνθέξεται κρίματος ἡ χείρμου.

97. Καὶ ἀνταποδώσω δίκην τοῖς ἐχθροῖς, ϗ τοῖς μισοῦσίμε ἀνταποδώσω.

98. Μεθύσω τὰ βέλη μου ἀφ' αἵματος, ϗ ἡ μάχαιράμου φάγεται κρέα.

99. Ἀφ' αἵματος τραυματιῶν ϗ αἰχμαλωσίας.

100. Ἀπὸ κεφαλῆς ἀρχόντων ἐθνῶν.

101. Εὐφράνθητε Οὐρανοὶ ἅμα αὐτῷ.

102. Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες Ἄγγελοι Θεοῦ.

103. Εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

104. Καὶ ἐνισχυσάτωσαν αὐτῷ πάντες οἱ Υἱοὶ Θεοῦ.

105. Ὅτι τὸ αἷμα τῶν Υἱῶν

Υἱῶν αὐτῶν ἐκδικεῖται, καὶ ἐκδικήσει.

106. Καὶ ἀνταποδώσει δίκην τοῖς ἐχθροῖς, καὶ τοῖς μισοῦσιν αὐτὸν ἀνταποδώσει.

107. Καὶ ἐκκαθαριεῖ Κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

του ἐκδικιώνεται, καὶ θέλει κάμει ὁ Θεὸς τὴν ἐκδίκησιν εἰς τὸν καιρόν της.

106. Καὶ θέλει ανταποδώσει τὴν πρεπουμένην παίδευσιν μυριοπλάσια εἰς τοὺς ἐχθρούς του· καὶ νὰ δώσῃ εἰς ὅσους τὸν μισοῦσι τρομερὴν τιμωρίαν.

107. Καὶ ἔτζι θέλει καθαρίσει ὁ Κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ του, ἀπὸ τοὺς πολέμους καὶ ταραχαῖς τῶν ἐχθρῶν του.

ΩΔΗ ΤΡΙΤΗ.

Προσευχὴ Ἄννης Μητρὸς Σαμουὴλ τοῦ Προφήτου. Κεφ. β'. 1.
Τὸν Θεὸν γεραίρει στεῖρα τίκτουσα ξένως.

Τὸν Θεὸν δοξάζει ἡ Ἄννα ὁποῦ ἦτον πρῶτα στεῖρα, καὶ ὕστερα ἐγέννησεν ἀπὸ Θεοῦ θαυματουργίας.

Η' Πρώτη τῶν Βασιλ. Κεφ. α'. Καὶ Δεκεμβρ. θ'. γράφει πῶς ἡ Προφήτισσα Ἄννα ἐπῆρεν ἄνδρα τὸν Ἐλκανὰν, καὶ μὴ κάνωντας παιδὶ μετ' αὐτὴν, βλέπωντάς την πῶς ἦτον στεῖρα· ἐπῆρε τὴν ζηλιάραν Φενάνναν, καὶ ἔκαμε παιδία· Διατοῦτο αὐτὴ κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ καιροῦ ἐκείνου τὴν ἐκαταφρόνα πῶς ἦτον στεῖρα. Καὶ ἡ Ἄννα ἐπικραίνετο διπλά· Τὸ ἕνα διατὶ ἦτον στεῖρα, καὶ τὸ ἄλλο καταφρονεμένη. Λοιπὸν ἐπῆγεν εἰς τὴν Σηλὼμ εἰς τὴν Ἁγίαν Κιβωτὸν, καὶ ἐπαρακάλει τὸν Θεὸν νὰ τῆς δώσῃ τέκνον, καὶ νὰ τοῦ τὸ χαρίσῃ νὰ τοῦ δουλεύῃ ὡς ζωῆς του. Καὶ τῆς ἐπάκουσεν ὁ Θεὸς καὶ ἐγγαστρώθη τὸν Προφήτην Σαμουήλ· καὶ εἰς γ'. χρόνους τὸν ἀπόκοψε, καὶ τὸν ἐπῆγεν εἰς τὴν Σηλὼμ, καὶ εὐχαρίστησε τοῦ Θεοῦ. Καὶ πάλιν ὡς μικρὸν τὸν ἐπῆρε καὶ ἐστράφη. Καὶ ὥσαν ἐμεγάλωσε, τὸν ἐγύρισε καὶ τὸν ἐπαράδωκε τοῦ Ἠλὶ τοῦ Ἱερέως, καὶ ὑπηρέτα τὸν Θεὸν, εὐχαριστῶντάς του ἀπὸ καρδίας εἰς τὸ ποθούμενον χάρισμα ὁποῦ τῆς ἔδωκε. Καὶ ἡ ζηλόφθονη Φενάννα διὰ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ κακοσύνην της ἔμεινε στεῖρα. Καὶ ἡ Ἄννα ἐγέννησεν ἄλλα ς'. παιδία· Λοιπὸν ἔκαμε τὴν προσευχὴν τούτην πρὸς τὸν Θεὸν λέγοντας. Τώρα ἐστερεώθη ἡ καρδία μου εἰς τὸν Κύριόν μου, καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμίς μου ὑψώθηκεν ἀπ' αὐτὸν τὸν Θεόν μου κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου, καὶ εὐφράνθηκα εἰς τὴν μεγάλην χαρὰν ὁποῦ μοῦ ἔκαμεν. Ὁμολογῶντας ἀκόμι πῶς εἶναι Ἅγιος Μοναχός του καὶ Δίκαιος, καὶ Μεγαλοδύναμος εἰς ὅλα. καὶ νὰ μὴ καυχᾶται κανεὶς καὶ νὰ πολυλογᾷ ἔμπροσθέν του, διατὶ αὐτὸς ὁλομόναχός του κάνει ὅσα θέλει μὲ τὴν Θεϊκήν του δύναμιν. Καὶ πῶς μόνον αὐτὸς εἶναι ἐξουσιαστὴς καὶ Κριτὴς

ὅλονῶν· ϗ αὐτὸς κάνει τοὺς Βασιλεῖς, ϗ τοὺς διωχμώνει, ϗ τοὺς ὑψώνει, ὡς Παντοδύναμος· καὶ τοὺς φυλάσσει αὐτάμα μὲ τοὺς τόπους ϗ τὸν Λαόν τους. Ταύταις ἡ δύο γυναῖκες σημαδεύουσι τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἰουδαίων, ϗ τῶν Χριστιανῶν. Ὁ Ἐλκανᾶς σημαδεύει τὸν Θεόν. Ἡ Ἄννα τὴν Ἐθνικὴν Ἐκκλησίαν, ἤγουν τὸν Λαὸν ὁποῦ ἦτον πρῶτα ἄπιστος, ϗ ὕστερα ἐπίστευσε. Καὶ ἡ Φανάννα τὴν Ἑβραϊκὴν Ἐκκλησίαν ὁποῦ ἐπίστευε. Καὶ καθὼς ἡ Ἄννα ἦτον πρῶτα στεῖρα, ϗ ὕστερα ἔγινε πολύτεκνος· ϗ ἡ Φανάννα ὁποῦ ἐγέννα πρῶτα, ἐστείρευσεν· Ἔτζι ϗ ἡ Ἐθνικὴ Ἐκκλησία ὁποῦ ἦτον πρῶτα στεῖρα, ἐγέννησε πολλὰ παιδία μὲ τὸ Ἅγιον Βάπτισμα· καὶ ἡ Ἑβραϊκὴ ἐστείρωσε, ϗ ἔχασε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ψάλλοντάς την ἡ Ἐκκλησία μας κάθε νύκτα εἰς τὸν Ὄρθρον, εὐχαριστᾶ τὸν Χριστὸν ὁποῦ τὴν εὔγαλεν ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν, καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὴν Θεογνωσίαν. Καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τὴν ἀξιώσῃ καὶ εἰς τὴν Οὐρανιόν του Βασιλείαν.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΤΩ'ρα ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ὅλη ϗ ἡ πίστις μου καλλίτερα εἰς ἐσένα τὸν Κύριόν μου.

2. Καὶ ὑψώθηκεν ἡ χαρὰ ϗ ἡ καύχησίς μου ἀπὸ τὴν δύναμίν σου Θεέ μου.

3. Καὶ ἐμεγάλωσεν ἡ γλῶσσά μου, ϗ ἐπλατιώθη τὸ στόμα μου ἀπάνω τῶν ἐχθρῶν μου ἀπὸ τὴν χάριν σου. καὶ εὐφράνθηκα εἰς τὴν θαυμαστὴν καλοσύνην ὁποῦ μου ἔκαμες.

4. Καὶ ὁμολογῶ πῶς δὲν εἶναι οὐδεὶς καθαρὸς εἰς τὴν καλοσύνην ὥσαν ὁ Κύριός μας, οὐδὲ δίκαιος ὥσαν ὁ Θεός μας· οὐδὲ Ἅγιος ἀπὸ τὴν Βασιλείαν σου.

5. Διατοῦτο λέγω πρὸς ὅλους τοὺς ὑπερηφάνους ὁποῦ λογαργιάζουνται πῶς εἶναι δυνατοὶ ϗ μεγάλοι, ϗ τοὺς φαίνεται πῶς δὲν ξεπέφτουν ποτὲ ἀπὸ τὴν δόξαν τους. Μὴ καυχᾶσθε, οὐδὲ νὰ μιλεῖτε ὑψηλὰ καὶ μεγάλα πράγματα διὰ λόγου σας εἰς τὴν μεγαλότητά σας.

6. Μὴ δὲ νὰ εὔγῃ τέτοια βλασφημία ἀπὸ τὸ στόμα σας· (ἐνθυμούμενοι τί ἔπαθεν ὁ πρωτάγγελος διάβολος.)

7. Διατὶ ὁ Θεὸς εἶναι καρδιογνώστης καὶ γνωρίζει ἄσφαλτα ϗ σωστὰ ταῖς γνώμαις τους ὅλονῶν, ϗ Θεὸς Παντοδύναμος, ϗ ἐνεργᾷ

Τὸ Κείμενον.

1. ἘΣτερεώθη ἡ καρδία μου ἐν Κυρίῳ.

2. Ὑψώθη κέρας μου ἐν Θεῷ μου.

3. Ἐπλατύνθη στόμα μου ἐπ' ἐχθρούς μου, ηὐφράνθην ἐν Σωτηρίῳ σου.

4. Ὅτι οὐκ ἔστιν Ἅγιος ὡς ὁ Κύριος, ϗ οὐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ϗ οὐκ ἔστιν Ἅγιος πλὴν σοῦ.

5. Μὴ καυχᾶσθε, καὶ μὴ λαλεῖτε ὑψηλὰ εἰς ὑπεροχήν.

6. Μηδὲ ἐξελθέτω μεγαλοῤῥημοσύνη ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν.

7. Ὅτι Θεὸς γνώσεων Κύριος, ϗ Θεὸς ἑτοιμάζων ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ.

8. Τό

8. Τόξον δυνατῶν ἠσθένησε, καὶ οἱ ἀσθενοῦντες περιεζώσαντο δύναμιν.

9. Πλήρεις ἄρτων ἠλαττώθησαν, καὶ οἱ πεινῶντες παρῆκαν γῆν.

10. Ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτά, καὶ ἡ πολλὴ ἐν τέκνοις ἠσθένησε.

11. Κύριος θανατοῖ καὶ ζωογονεῖ, κατάγει εἰς ᾅδου, καὶ ἀνάγει.

12. Κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει, ταπεινοῖ καὶ ἀνυψοῖ. Ἀνιστᾷ ἀπὸ γῆς πένητα, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἐγείρει πτωχόν.

13. Τοῦ καθίσαι αὐτὸν μετὰ δυναστῶν λαοῦ, καὶ θρόνον δόξης κατακληρονομῶν αὐτόν.

14. Διδοὺς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ, καὶ εὐλόγησεν ἔτη δικαίου.

15. Ὅτι οὐκ ἐν ἰσχύϊ δυνατὸς ἀνὴρ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ.

16. Κύριος ἀσθενῆ ποιήσει τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ, Κύριος Ἅγιος.

17. Μὴ καυχάσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ,

εἰς αὐτοὺς ὅλα τὰ πράγματα καθὼς βούλεται ἐκεῖνος, καὶ ὄχι καθὼς θέλουσιν ἐκεῖνοι.

8. Διὰ τοῦτο, τὸ δοξάρι, ἤγουν ἡ δύναμις καὶ ἐνέργεια τῶν δυνατῶν (καθὼς τὸ ἐφανέρωσεν ἡ δύναμίς του πολλαῖς φοραῖς) ἀχάμνησε καὶ ἐχάθηκε. καὶ οἱ ἀχαμνοὶ μὲ τὴν δύναμίν του ἐδυναμώθησαν.

9. Οἱ χορτασμένοι ἐπτώχυναν καὶ ἔχασαν τὰ πλούτη καὶ τοὺς τόπους τους, καὶ οἱ πεινασμένοι τοὺς ἐκληρονόμησαν καὶ ἐχόρτασαν.

10. Διὰ τοῦτο ἡ στεῖρα γυναῖκα μὲ τὴν χάριν του δύνεται νὰ γεννήσῃ πολλὰ παιδία (καθὼς ἐγίνηκε καὶ εἰς ἐμένα.) καὶ ἡ πολύτεκνη νὰ ἀστοχήσῃ, νὰ μείνῃ στεῖρα (ὡσὰν πῶς καὶ ἡ Φενάννα.)

11. Αὐτὸς ὁ Κύριος ἐξουσιάζει τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, καὶ θανατώνει καὶ ἀνασταίνει, κατεβάζει εἰς τὸν ᾅδην, καὶ ἀνεβάζει. (ἀκολούθηρα παρὰ ὁποῦ βάνει ὁ Βασιλεὺς μὲ τὸν λόγον του εἰς τὴν φυλακήν, καὶ εὐγαίνει.)

12. Ὁ Κύριος πλουτεύει καὶ πτωχεύει τοὺς ἀνθρώπους, χαμηλώνει καὶ ὑψώνει, ἀνασηκώνει ἀπὸ τὰ χώματα τὸν πεινασμένον. καὶ ἀνεβάζει ἀπὸ τὴν κοπρίαν τὸν καταφρονεμένον.

13. Καὶ τὸν ἀξιώνει νὰ καθίσῃ μὲ τοὺς δυνατοὺς τοῦ Λαοῦ, κάνωντάς τον νὰ κληρονομήσῃ καὶ Θρόνον Βασιλικόν. νὰ δοξάζεται ὡς ζωῆς του. ὡς τὸν Ἰωσήφ, καὶ ἄλλους.

14. Αὐτὸς εἶναι ὁποῦ δίδει τὰ ζητήματα ἐκείνων, ὁποῦ τὸν παρακαλοῦσι μὲ πᾶσαν ἀλήθειαν, καὶ τοῦ τάσσουσι τάξίματα, καὶ εὐλογᾷ καὶ πληθαίνει τοὺς χρόνους τῶν δικαίων.

15. Καὶ τινὰς δὲν δύνεται ὅσον καὶ ἂν εἶναι δυνατὸς νὰ κάμῃ μὲ τὴν δύναμίν του παρὰ μικρὸν τίποτα (χωρὶς τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα, ἢ τὴν παραχώρησιν.)

16. Διατὶ αὐτὸς ὁ Κύριος ἀχαμνίζει τὸν ἀντίδικόν του, ὁ μέγας Αὐθέντης ὅλου τοῦ Κόσμου, ὁ Ἅγιος καὶ σοφὸς καὶ Μεγαλοδύναμος.

17. Διὰ τοῦτο ἂς μὴ καυχᾶται ὁ σοφὸς εἰς τὴν σοφίαν του. Καὶ μὴ καυχᾶται ὁ δυνατὸς

εἰς

εἰς τὴν δύναμίν τη. Καὶ μὴ καυχᾶται ὁ πλέσιος εἰς τὸν πλοῦτόν τη.

18. Ἀλλ' ὅποιος θέλει νὰ καυχᾶται ϗ νὰ χαίρεται, εἰς τοῦτο μόνον ἂς εἶναι ἡ δόξα τη ϗ ὁ πόθος τη, νὰ καταγοᾷ ϗ νὰ γνωρίζῃ τὸν φοβερὸν ϗ Πολυέλεον Κύριον μὲ μεγάλην ταπείνωσιν.

19. Καὶ νὰ κρίνῃ νόμιμα ϗ δίκαια (καθ' ἕνας κατὰ τὴν τάξιν τη, ἢ Γερωμένος, ἢ Λαϊκὸς) εἰς πᾶσα τόπον, καὶ ὀφφίκιον ὅπε ἀρέσκεται.

20. Τοῦτος ὁ ἀόρατος Κύριος κατοικᾷ ἀπαύω εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, ϗ ἀπ' ἐκεῖ φωνάζει μὲ δυνατὴν φωνήν.

21. Πῶς αὐτὸς εἶναι ὅπε κρίνει μὲ δικαιοσύνην, καὶ διορθώνει ὅλον τὸν Κόσμον ἀπὸ ἄκραν ἕως ἄκραν.

22. Ὡς δικαιοκριτὴς ϗ μέγας ὅπε εἶναι.

23. Καὶ αὐτὸς θέλει δίδει δύναμιν τῶν Βασιλέων μας (ὅταν τῷ πείθωνται εἰς ὅλα τη τὰ Ἅγια προστάγματα.)

24. Καὶ θέλει ὑψώνει τὴν Βασιλείαν τους, νὰ νικῶσι ϗ νὰ κληρονομῶσι τοὺς ἐχθρούς τους. ϗ νὰ μένουσι μὲ τὸν Λαόν τους ἄφοβοι ϗ ξέγνοιαστοι ϗ χαρούμενοι εἰς τὸν τόπον τους πρόσκαιρα, ϗ αἰώνια.

ϗ μὴ καυχάσθω ὁ δυνατὸς ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ, ϗ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ.

18. Ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος, ἐν τῷ συνιεῖν καὶ γινώσκειν τὸν Κύριον.

19. Καὶ ποιεῖν κρίμα, ϗ δικαιοσύνην ἐν μέσῳ τῆς γῆς.

20. Κύριος ἀνέβη εἰς Οὐρανοὺς ϗ ἐβρόντησεν.

21. Αὐτὸς κρινεῖ ἄκρα γῆς.

22. Δίκαιος ὤν·

23. Καὶ δώσει ἰσχὺν τοῖς Βασιλεῦσιν ἡμῶν,

24. Καὶ ὑψώσει κέρας χριστῶν αὐτοῦ.

ΩΔΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Προσευχὴ Ἀββακοὺμ τοῦ Προφήτου. Κεφ. γ΄. 1.
Τὴν τοῦ Λόγου κρίνωσιν Ἀββακοὺμ φράσον.

Εἰς τὸν Συναξαριστὴν Δεκεμβ. β΄. γράφει, πῶς ὁ Προφήτης Ἀββακοὺμ ἦτον ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Συμεών. καὶ τοῦ ἔδειξεν ὁ Θεὸς (πρὶν νὰ χαλάσῃ ὁ Ναβουχοδονόσορ τὴν Γερουσαλὴμ) τὸν χαλασμὸν τῆς χώρας ϗ τοῦ Ναοῦ, ϗ τὴν σκλαβίαν τοῦ Λαοῦ, ϗ τὸν ἐρημασμὸν τοῦ τόπου. Ὁ ὁποῖος ἐλυπήθη, ϗ ἔκλαυσε πολλὰ εἰς τοῦτα κακὰ, ὅπου ἤκουσε πῶς ἔχουσι νὰ γενοῦσι. Καὶ ὅταν ἦλθεν ὁ Ναβουχοδονόσορ εἰς τὴν Γερουσαλὴμ διὰ

νὰ

νὰ τὴν πολεμήσῃ, καὶ νὰ τὴν κερδέσῃ, αὐτὸς μὲν ὁ Προφήτης τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου, ἔφυγεν εἰς τὴν Ὀστρακίνην, καὶ ἐκατοίκα εἰς τὴν γῆν Ἰσμαὴλ, ὁ δὲ Λαὸς μὲ τοὺς σκλάβους, καὶ μὲ τὰ κοῦρση ὑπῆγεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα αἰχμάλωτος. Καὶ ὥσταν ἐμίσευσαν οἱ Χαλδαῖοι ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐσυμμαζώχθησαν πάλιν οἱ φευγάτοι τῶν Ἱεροσολύμων ὅπου ἦσαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἦλθαν καὶ ἐστάθησαν εἰς τοὺς τόπους των, ἐστράφη καὶ αὐτὸς πάλιν εἰς τὰ γονικάτου. Τοῦτος οὖν δουλευόμενος εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ (ἀγκαλὰ καὶ ἡ Θεία Γραφὴ λέγει εἰς τὴν Ἰουδαίαν) καὶ πηγαινάμενος τὸν καιρὸν τοῦ θέρους διὰ νὰ φέρῃ μαγέρεμα εἰς τὸ χωράφιόν του, διὰ νὰ φάγουσιν οἱ θερισάδες, ἅρπαξεν αὐτὸν Ἄγγελος Κυρίου ἀπὸ τὴν κορυφὴν, καὶ ἔφερέτον εἰς μίαν στιγμὴν οὕτω βαστάζωντάς τον εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅπου ἦτον ὁ Προφήτης Δανιὴλ εἰς τὸν Λάκκον τῶν Λεόντων, καὶ τοῦ ἔδωκε καὶ ἔφαγε. καὶ πάλιν τὸν ἔστρεψε παρευθὺς ὀπίσω εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ὁ ἴδιος Ἄγγελος. Τοῦτος ἐγνώρισε καὶ τὸν καιρὸν ὅπου εἴχασι νὰ ξεσκλαβωθοῦσιν οἱ Ἑβραῖοι ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα. καὶ δύο χρόνους πρὸ τοῦ νὰ στραφοῦσιν ἀπέθανε. Ὁ Λόγος τοῦ Ἀββακοὺμ ἔχει γ'. Κεφ. εἰς τὴν Παλαιὰν Γραφήν. Εἰς τὸ α'. Κεφ. παραπονᾶται εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὸν μεγάλον ἀφανισμὸν τοῦ Λαοῦ, πῶς θέλουσι νὰ τὸν χαλάσουν οἱ Χαλδαῖοι. Ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε πῶς θέλουσι χαθῇ καὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς ο. χρόνους, ὅπου τοὺς ἐπροφήτευσεν ὁ Ἱερεμίας. Ἀπέκει θαυμάζεται τὴν ἄμετρον ὑπομονὴν τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Ναοῦ του, ὅπου εἴχασι νὰ κάμουσι (μὲ μεγάλην ἀχορταγίαν) ὅσα κακὰ ἐδιώκουνταν. καὶ ξεσεύεται εἰς τὴν παραχώρησιν τοῦ Θεοῦ, ὅπου ἠθέλησε νὰ τοὺς δώσῃ τόσην ἐξουσίαν νὰ ἀφανίσουν τὸν τόπον του, καὶ νὰ σκλαβώσουν τὸν Λαόν του. Εἰς τὸ β'. Κεφ. διηγᾶται πῶς τοῦ ἐφανέρωσεν ὁ Θεὸς τὴν ἀπόκρισιν, πῶς θέλει χαλάσει τὴν Βασιλείαν τῶν Χαλδαίων διὰ ταῖς ἁρπαγαῖς, φόνους, καὶ ἀδικίαις, καὶ εἰδωλολατρείαις τους, καὶ διὰ τὰ λοιπὰ ἄμετρα κακὰ ὅπου ἐκάμασι. καὶ νὰ ξεσκλαβώσῃ τὸν Λαόν του. Εἰς τὸ γ'. Κεφ. προσεύχεται ὁ Προφήτης καὶ λέγει, πῶς ἐφοβήθη ἀπὸ τὰ κακὰ, ὅπου ἤκουσεν ἀπὸ τὸν Θεὸν, πῶς εἴχασι νὰ πάθουσιν οἱ Ἰουδαῖοι. Καὶ τὸν ἐξολοθρεμὸν ὅπου ἤθελε νὰ κάμῃ τῶν Χαλδαίων, νὰ τοὺς ξεσκλαβώσῃ. Καὶ παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ σκέπῃ τὸν Λαόν του, καὶ νὰ τὸν φυλάσσῃ εἰς ἐκεῖνα τὰ μεγάλα βάσανα τοῦ πολέμου, καὶ τῆς σκλαβίας. Καὶ νὰ τοῦ δίδῃ ὑπομονὴν νὰ τὰ βαστάζῃ. Καὶ ἀφ' οὗ ἀναθύμησε πρὸς τὸν Θεὸν τὰ παλαιάτου θαυμάσια ὅπου ἔκαμεν εἰς τὴν ἐλευθερίαν τους, λέγει πῶς εἶναι εὐχαριστημένος, καὶ παρηγορημένος ἀτός του εἰς τὸν μεγάλον του φόβον. ἔχωντας τὴν ἐλπίδα του εἰς τὸν Θεὸν νὰ τοὺς δώσῃ τὴν ἐλευθερίαν τους. Τοῦτο τὸ γ'. Κεφ. τὸ ἐξηγοῦμεν τώρα κατὰ τὸ γράμμα, καὶ τὴν Ἱστορίαν. Ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία τὸ ἀλληγορᾷ εἰς τὴν Σάρκωσιν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπου ἦλθε καὶ ἠλευθέρωσε τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ ταῖς χεῖρας τοῦ διαβόλου.

Η' Εξήγησις.

1. Ω' Κύριέ μου ἤκουσα τὸν χαλασμὸν τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐφοβήθηκα.

2. Κύριε ἐκατανόησα τὰ ἔργα σου (ἤγουν τὰ κακὰ ὁπου ὤρισες νὰ πάθῃ ὁ Λαός σου διὰ τὰς ἁμαρτίας μας. Καὶ τὸν χαλασμὸν τῆς Βαβυλῶνος, ὁπου θέλει νὰ τὸν σκλαβώσῃ) καὶ ἐξεστάθηκα.

3. Καὶ πῶς ἀνάμεσα τῶν Χαλδαίων καὶ Ἰουδαίων, εἰς τὸν καιρὸν τῶν δύο Βασιλέων Δαρείου καὶ Κύρου θέλεις φανῇ.

4. Καὶ φθάνοντας οἱ ο. χρόνοι τῆς σκλαβίας τους, θέλεις φανερωθῇ, πῶς εἶσαι Θεὸς μεγαλοδύναμος.

5. Καὶ τελειώνοντας οἱ αὐτοὶ χρόνοι, θέλεις γνωρισθῇ φανερὰ Δικαιοκρίτης εἰς τοὺς Χαλδαίους, νὰ τοὺς τιμωρήσῃς. Καὶ ἐλεημονητὴς, νὰ λυτρώσῃς τοὺς δούλους σου. καὶ προσκυνῶ τὴν δικαίαν σου ἀπόφασιν.

6. Α'λλὰ σὲ παρακαλῶ νὰ λυπηθῇς τὸν Λαόν σου, νὰ τὸν φυλάξῃς εἰς τοὺς μεγάλους του φόβους καὶ ταραχαῖς, καὶ ἄμετρα κακὰ ὁπου ἔχει νὰ παθεύῃ εἰς τὸν θυμὸν τῶν ἐχθρῶν του, καὶ νὰ τοῦ δίδῃς μεγάλην ὑπομονὴν νὰ ὑπομένῃ.

7. Καὶ νὰ ἐνθυμηθῇς τὴν ἐλεημοσύνην σου νὰ τὸν ἐλευθερώσῃς εἰς τὸν καιρὸν ὁπου ἀποφάσισες.

8. Καὶ ἐσὺ ὁ Θεὸς ὁ μέγας (ὁπου ἔκαμες εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη τὰ μεσημβρινὰ τοῦ Κόσμου, διὰ νὰ τοὺς ξεσκλαβώσῃς ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἄπειρα καὶ μεγάλα θαύματα. καὶ περισσότερα εἰς τὸ Σίναιον ὄρος. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀπὸ τὴν Α'γίαν σου Κιβωτὸν ἐθαυματούργας ὥστε ὁπου τοὺς ἔφερες εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τοὺς ἐκατοίκισας) ἐσὺ ἐλεήμων ὡσὰν καὶ τότε, δράμε πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ τὴν μεσημβρίαν.

9. Καὶ ἐσὺ ὁ Α'γιος φθάσαι ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ τὸν τόπον σου τὸν Α'γιον, ὁπου εἶναι ἀπὸ τὰ θαύματα σκεπασμένος ὡς πολύδενδρον ὄρος μὲ πολλὴν ἴσκιον, νὰ τοὺς λυτρώ-

Τὸ Κείμενον.

1. Κύριε εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου, καὶ ἐφοβήθην.

2. Κύριε κατενόησα τὰ ἔργα σου, καὶ ἐξέστην.

3. Ε'ν μέσῳ δύο ζώων γνωσθήσῃ.

4. Ε'ν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη ἐπιγνωσθήσῃ.

5. Ε'ν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ.

6. Ε'ν τῷ ταραχθῆναι τὴν ψυχήν μου, ἐν ὀργῇ.

7. Ε'λέους μνησθήσῃ.

8. Ο' Θεὸς ἀπὸ Θαιμὰν ἥξει.

9. Καὶ ὁ Α'γιος ἐξ ὄρους κατασκίου δασέος.

10. Ἐκάλυψεν Οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ, ϗ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ.

11. Καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσαι.

12. Κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ.

13. Καὶ ἔθετο ἀγάπησιν κραταιὰν ἰσχύος αὐτοῦ.

14. Πρὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται λόγος.

15. Καὶ ἐξελεύσεται εἰς παιδείαν κατὰ πόδας αὐτοῦ.

16. Ἔστη, ϗ ἐσαλεύθη ἡ γῆ.

17. Ἐπέβλεψε, καὶ ἐτάκη ἔθνη.

18. Διετρίβη τὰ ὄρη βίᾳ.

19. Ἐτάκησαν βουνοὶ αἰώνιοι.

20. Πορείας αἰωνίους αὐτῶν ἀντὶ κόπων εἶδον.

21. Σκηνώματα Αἰθιόπων πτοηθήσονται, καὶ σκηναὶ γῆς Μαδιάμ.

22. Μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης Κύριε.

σης μὲ τὴν δύναμίν του, ϗ νὰ τοὺς φέρῃς μὲ τρόπον θαυμασιώτατον μὲ τὸ καλὸν εἰς τὸν τόπον τους.

10. Αὐτὸς ὁ Κύριός μας, ὁποῦ ἐθάμπωσε πότε τοὺς Οὐρανοὺς, ϗ τοὺς ἐσκέπασε μετὰ λαμπρά του ϗ θεϊκὰ θαυμάσια, ϗ ἡ γῆ ἐγέμωσεν ἀπὸ τὴν δοξολογίαν του.

11. Καὶ ἡ λάμψις τοῦ προσώπου του ἀκτινοβόλα τριγύρου του ὥσαν ἄλλος Ἥλιος, ϗ ἐσκοτινίαζε τὰ μάτια, ϗ δὲν ἐδύνουνταν νὰ τὸν ἰδοῦσι.

12. Καὶ κέρατα, ἤγουν δύναμες παραμεγάλαις ἦσαν εἰς τὰς χεῖράς του.

13. Ὁποῦ ἐφανερώνασι τὴν μεγάλην του ἀγάπην εἰς τὸν Λαόν του, ϗ τὴν φοβερήν του δύναμιν εἰς τοὺς ἐχθρούς του.

14. Καὶ ἔμπροσθεν τοῦ προσώπου του ἔτρεχε μὲ μεγάλην ἐνέργειαν ὁ ὁρισμός του.

15. Καὶ εὐθὺς ὥσαν ὑπηρέτης ἀκολούθα καὶ ἡ παίδευσις εἰς τοὺς ἐναντίους του, καὶ τοὺς ἀφάνιζε.

16. Καὶ σέκοντας ἡ Ἁγία Κιβωτὸς (ϗ αὐτὸς εἰς αὐτὴν) ἐσάλευεν ἡ γῆ.

17. Ἐκοίταζε, ϗ ἐχάνουνταν ἀπὸ τὸν φόβον τους τὰ Ἔθνη τὰ ἔμπροσθέν του.

18. Καὶ ἐσυντρίβουνταν τὰ ὄρη (ἤγουν οἱ Βασιλεῖς τους) ἀπὸ τὴν φοβερὴν ϗ ἄπειρόν του δύναμιν.

19. Καὶ ἐχαλοῦσαν τὰ πολυκαιρίτικα βουνὰ (ἤγουν ἡ χώραις ϗ τὰ εἴδωλά τους ϗ οἱ πρῶτοί τους, ὁποῦ ἦσαν εἰς τόσην δόξαν, ϗ μεγάλην φαντασίαν ἀπὸ πολλοὺς χρόνους.)

20. Καὶ αὐτὶς τὰς ἁμαρτίας, ϗ τοὺς πειρασμοὺς ϗ ἀδικίας ὁποῦ ἐκάνασιν, εἴδασι ϗ ταῖς πρόσκαιραις ϗ αἰώνιαις στράταις τοῦ θανάτου, ϗ ἐδιάβησαν μὲ ἀσκόλαστους θρήνους εἰς αὐταῖς.

21. Ἔτζι ϗ τότε θέλουσι φοβηθῇ οἱ ἐχθροὶ ὥσαν ὁποῦ ἐφοβήθησαν ϗ οἱ τόποι τῶν Αἰθιόπων, ϗ οἱ κάτοικοι τῆς Μαδιάμ.

22. Ἀλλὰ μὴ μᾶς ὀργισθῇς Κύριέ μου, νὰ μᾶς ἀφίσῃς περισσότερον εἰς τούτους τοὺς ποταμοὺς νὰ κινδυνεύωμεν.

23. Οὐ-

23. Οὐδὲ νὰ ἀνάφτῃ ἀπὸ τούτους τοὺς ἐχθροὺς ὁ θυμόσσου ἀπάνω μας.

24. Οὐδὲ εἰς ἐκείνην τὴν θάλασσαν, ἤγουν εἰς ἐκεῖνο τὸ πλῆθος τῶν ἀπίστων, μὴν ἀφίσῃς νὰ ἀναβράζῃ εἰς ἐμᾶς διὰ τὰ κακά μας ἡ δικαιοκρισία σου δυνατώτερα, ἀλλὰ βοήθησαί μας νὰ μὴ μᾶς πνίξουσι.

25. Διατὶ ἠξεύρομεν, πῶς μόνον νὰ βουληθῇς νὰ καβαλικεύσῃς τὰ ἄλογάσου, (ἤγουν νὰ φθάσῃς μὲ τοὺς Ἀγγέλουςσου) γίνεται ἡ σωτηρία μας.

26. Καὶ σύρνωντας τὸ δοξάρισου, καὶ κτυπῶντας εἰς τὰ Βασίλεια, λέγεις Κύριέ μου πῶς,

27. Θέλει γεμώσει ἡ γῆ ἀπὸ ποτάμια αἵματα τῶν φονευμένων.

28. Καὶ θέλουσι σὲ ἰδῇ ὅλα τὰ φουσάτα τοῦ πολέμου, νὰ λυώσουν τὰ ἐντόσθιάτους ἀπὸ τὸν φόβοντους.

29. Ἐσὺ εἶσαι ὁποῦ τοὺς σκορπίζεις (ὡσὰν τὰ νερὰ τῆς βροχῆς νὰ τρέχουσιν εἰς τὸν κακόν τους καιρὸν, νὰ φεύγουσιν ἀπάνω καὶ κάτω εἰς ἀγρίους τόπους νὰ χάνουνται.)

30. Καὶ κάνεις τόσον πλῆθος τῆς ἀπιστίας νὰ φωνάζῃ· καὶ νὰ πέσῃ τὸ ὕψος τῆς φαντασίας καὶ πλάνηςτους, κάτω.

31. Τότες ἐσὺ ὁ ἀόρατος Ἥλιος θέλεις γνωρισθῇ, καὶ νὰ ὑψωθῇ ἡ δόξασου, καὶ νὰ σταθῇ τὸ φεγγάρι (ἤγουν ὁ Λαόςσου) εἰς τὴν τάξιντου, ἤγουν εἰς τὴν ὑποταγὴν καὶ διόρθωσίνσου.

32. Τότε ἡ σαγίταιςσου θέλουσιν ἀνάψει φωτίαις νὰ λάμπουσι.

33. Καὶ νὰ ἀστράπτουσι τὰ ἅρματάσου· ἤγουν νὰ φέγγουσι παντοῦ ἡ ἀστραπαῖς τῶν θαυμάτωνσου.

34. Καὶ μὲ τὸν φοβερισμόνσου θέλεις ὀλιγοστεύσει ταῖς χώραις, καὶ μὲ τὸν θυμόνσου θέλεις ἐξολοθρεύσει τὰ Ἔθνη.

35. Καὶ ὅταν θέλῃς νὰ εὕγῃς εἰς φύλαξιν καὶ ἐλευθερίαν τοῦ Λαοῦσου, φθάνωντας νὰ σώσῃς τοὺς δούλουςσου.

23. Μὴ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμόςσου.

24. Ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὅρμημάσου.

25. Ὅτι ἐπιβήσῃ ἐπὶ τοὺς ἵππουςσου, καὶ ἡ ἱππασίασου Σωτηρία.

26. Ἐντείνων ἐντενεῖς τὸ τόξονσου, ἐπὶ σκῆπτρα, λέγει Κύριος·

27. Ποταμῶν ῥαγήσεται γῆ.

28. Ὄψονταίσε, καὶ ὠδινήσουσι λαοί.

29. Σκορπίζων ὕδατα πορείας.

30. Ἔδωκεν ἡ ἄβυσσος φωνὴν αὐτῆς, ὕψος φαντασίας αὐτῆς.

31. Ἐπήρθη ὁ Ἥλιος, καὶ ἡ Σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς.

32. Εἰς φῶς αἱ βολίδες σου πορεύσονται.

33. Εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὅπλωνσου.

34. Ἐν ἀπειλῇ ὀλιγώσεις γῆν, καὶ ἐν θυμῷ κατάξεις ἔθνη.

35. Ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦσου, τοῦ σῶσαι τοὺς Χριστούςσου ἐλήλυθας.

36. Ἔβαλες εἰς κεφαλὰς ἀνόμων θάνατον.

37. Ἐξήγειρας δεσμοὺς ἕως τραχήλου εἰς τέλος.

38. Διέκοψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυναστῶν.

39. Σεισθήσονται ἐν αὐτοῖς.

40. Διανοίξουσι χαλινοὺς αὐτῶν.

41. Ὡς ὁ ἐσθίων πτωχὸς λάθρα.

42. Καὶ ἐπεβίβασας εἰς θάλασσαν τοὺς ἵππους σου, ταράσσοντας ὕδατα πολλά.

43. Ἐφυλαξάμην, καὶ ἐπτοήθη ἡ καρδία μου, ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς τῶν χειλέων μου.

44. Καὶ εἰσῆλθε τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου, καὶ ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ ἰσχύς μου.

45. Ἀναπαύσομαι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου.

46. Τοῦ ἀναβῆναί με εἰς λαὸν παροικίας μου.

47. Διότι συκῆ οὐ καρποφορήσει, καὶ οὐκ ἔσται γεννήματα ἐν ταῖς ἀμπέλοις.

48 Ψεύσεται ἔργον ἐλαίας, καὶ τὰ πεδία οὐ

36. Βάνεις εὐθὺς εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν ἀνόμων ἐχθρῶν σου θάνατον.

37. Καὶ ἄλλους κάνεις σκλάβους μετὰ σίδερα εἰς τὸν λαιμὸν ὡς ζωῆς τους.

38. Καὶ δίδοντας ἔξαφνα μεγάλην τρομάραν τῶν μεγάλων, ἐπέταξες τὰς κεφαλὰς τους.

39. Καὶ τοὺς ἔκαμες νὰ σεισθοῦσιν ἡ καρδίαις τους, καὶ νὰ ῥαγήσουσι τὰ ἐντόσθιά τους.

40. Καὶ νὰ ξεκλειδώσουσιν οἱ ἄδικοι τὰ χαλινάριά τους (νὰ τὰ εὐγάλουσιν ἀπὸ τὸν Λαόν σου, ὅπου τὸν τυραννοῦσιν ἀκόλαστα καὶ ἄσπλαγχνα.)

41. Καὶ νὰ τρώγουσι τὸ φαγί τους (ὄχι ὡσὰν ἦσαν πρῶτα μεγάλοι, καὶ καλομαθημένοι μὲ δόξαις μεγάλαις, καὶ τράπεζαις κατὰ τὴν συνήθειά τους) ἀλλὰ ὡσὰν ὁ πτωχὸς ταπεινὰ καὶ ἀπόκρυφα.

42. Διατὶ ἐσὺ εἶσαι ὅπου ἀνεβάζεις εἰς τοὺς ἀπίστους ταῖς τιμωρίαις σου (ὡσὰν καβαλάρους) καὶ ταράσσουσιν ἄμετραις χιλιάδες φουσάτα.

43. Τοῦτα ὅλα λογιάζοντάς τα ἐφοβήθη καὶ ἐτρόμαξεν ἡ καρδία μου, καὶ ἔπαυσα ἀπὸ τὴν προσευχήν μου.

44. Καὶ ἐμπῆκε μεγάλη τρομάρα μέσα εἰς τὰ κόκαλά μου· καὶ ἐταράχθησαν τὰ μέλη μου, καὶ ἐχάθη ἡ δύναμίς μου.

45. (Καὶ αὖ τώρα ὅπου τὰ ἀνάφερα εἰς τὴν προσευχήν μου ἔπαθα τόσον φοβερὸν κακόν) μὲ τί τρόπον θέλω ἀναπαυθῆ ἐγὼ εἰς τὴν θλιβερὴν ἡμέραν ἐκείνην;

46. Πάρεξ νὰ ἀνέβω εἰς ἄλλον Λαὸν καὶ τόπον τῆς ξενιτείας νὰ σταθῶ.

47. Ἐπειδὴ τοῦτος ὁ τόπος θέλει μείνει ἔρημος παντελῶς. καὶ συκιὰ δὲν θέλει κάμει σύκα, καὶ εἰς τ' ἀμπέλια δὲν θέλουσι γεννηθῆ βλασοί, οὐδὲ σταφύλια.

48. Καὶ θέλει χαθῆ τῆς ἐλαίας ὁ καρπὸς καὶ τὸ λάδι, καὶ οἱ κάμποι δὲν θέλουσι κάμει

καρπὸν παρὰ χόρτα· καὶ νὰ ἀπομείνουν ἔρημοι, γεμάτοι ἀγκάθια καὶ τριβόλους.

49. Καὶ νὰ λείψουσιν ἀπὸ ταῖς βοσκαραῖς καὶ μαῦδραις τὰ πρόβατα, καὶ νὰ μὴν εὑρίσκουνται βόδια εἰς τὰ σπίτια, καὶ πάχναις καὶ κοφίναις.

50. Εἰς τοῦτα ὅλα παρηγοροῦμαι καὶ ἀναγαλλιῶ εἰς τὸν αὐθεντήν μου, καὶ θέλω χαίρεσθαι εἰς τὸν Θεὸν τὸν φυλακτὴν καὶ ἐλευθερωτήν μου· (διατὶ τὰ κάνει ὅλα μὲ πολλὴν δικαιοκρισίαν, καὶ ἄμετρον ἐλεημοσύνην· διὰ μεγάλην μας ὠφέλειαν.)

51. Καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος καὶ Θεός μου ὁποῦ εἶναι ἡ δύναμίς μου, θέλει τὸ κάμει καὶ τοῦτο, νὰ μὲ βάλῃ εἰς καλὸν τέλος.

52. Νὰ μὲ ἀνεβάσῃ ὑψηλά.

53. Καὶ νὰ μοῦ δώσῃ χάριν νὰ νικήσω, καὶ νὰ χαρῶ, καὶ νὰ τοῦ εὐχαριστῶ, καὶ νὰ τὸν ἑορτάζω μὲ πόθον ἀπὸ καρδίας μου εἰς ταῖς θαυμασταῖς του χάραις καὶ καλοσύναις.)

54. Μὲ ψαλμῳδίαις γλυκύταταις.

ποιήσει βρῶσιν.

49. Ἐξέλιπον ἀπὸ βρώσεως πρόβατα, καὶ οὐχ ὑπάρξουσι βόες ἐπὶ φάτναις.

50. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ Κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρί μου.

51. Κύριος ὁ Θεός μου δύναμίς μου, καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν.

52. Καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβιβᾷ με.

53. Τοῦ νικῆσαί με.

54. Ἐν τῇ ᾠδῇ αὐτοῦ.

ΩΔΗ ΠΕΜΠΤΗ.

Προσευχὴ Ἠσαΐου τοῦ Προφήτου. Κεφ. κϛʹ. 9.
Ἠσαΐου προόρρησις, Εὐχὴ τὸ πλέον.

ΤΟύτη ἡ πέμπτη Ὠδὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι εὐγαλμένη ἀπὸ τὰ κϛʹ. Κεφ. τοῦ Ἠσαΐου, καὶ εἶναι προσευχὴ καὶ Προφητεία τοῦ αὐτοῦ Προφήτου διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ λέγει πῶς θέλει δώσει εἰς αὐτὴν ὁ Θεὸς ἀνάπαυσιν μεγάλην. Καὶ πῶς εἰς ἐκεῖνον τὸν καιρὸν θέλουσι ψάλει εἰς τὴν Ἰουδαίαν νὰ λέγουσι, τούτη ἡ Πόλις εἶναι δυνατὴ νὰ μᾶς φυλάσσῃ μὲ διπλᾶ τειχία· καὶ θέλουσιν ἀνοίξῃ ἡ πόρταις της, νὰ ἔμπουσι νὰ κατοικήσουσι μέσα οἱ καλοὶ καὶ δίκαιοι ὁποῦ φυλάσσουν τὴν καλοσύνην, νὰ ἔχουσι τὴν ἐλπίδα τους εἰς τὸν Θεὸν αἰωνίως. καὶ πῶς ὁ Θεὸς ὁποῦ ἐχάλασε προτήτερα τοὺς τόπους ὑψηλοὺς καὶ μεγάλους τῶν ἐχθρῶν του, θέλει χαλάσει χώραις δυναταῖς ὡς τὰ θεμέλια· καὶ νὰ περιπατοῦσιν οἱ καλοὶ ἄφοβα· καὶ νὰ καθαρίσῃ τὴν στράταν τῶν δικαίων, νὰ τρέχουσιν εὔκολα εἰς τοὺς Νόμους τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ ἐλπίζουσιν εἰς αὐτόν. Τὰ ὁποῖα ἀλληγοροῦνται καὶ ἐξηγοῦνται εἰς τὴν νέαν δόξαν τῆς Ἱερουσαλήμ, ὁποῦ ἔμελλε νὰ ἔχῃ ἀπὸ τὸν Μεσίαν

Χριστὸν, νὰ ψάλῃ καὶ αὐτὴ, καὶ ὅλαις ἡ Ἐκκλησίαις τὸ, Χαῖρε Σιὼν Ἁγία Μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν Θεοῦ κατοικητήριον. Καὶ νὰ ἀνοίξῃ ταῖς πόρταις της νὰ εἰσεβαίνουσι τὰ Ἔθνη, ὁποῦ θέλουσι πιστεύσει εἰς τὸν Χριστὸν, ὁ ὁποῖος μετὰ θαύματά του ἐχάλασε ταῖς μεγάλαις σμαΐδαις τῶν ἀπίστων καὶ τὰ εἴδωλά τους, καὶ ἐδίωξε τοὺς δαίμονας ἀπὸ τὸν τόπον του, καὶ ἐκαθάρισε τὴν στράταν τῶν δικαίων, καὶ τὴν ἴσιασε νὰ τρέχουν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὰ θελήματά του. Ἀπέκει δείχνει ὁ Προφήτης τὴν καθημερινὴν ἐνθύμησιν, καὶ τὸν πόθον τὸν μεγάλον, ὁποῦ ἔχει πρὸς τὸν Θεὸν, νὰ σηκώνεται πᾶσαν νύκτα νὰ προσεύχεται, καὶ νὰ τὸν δοξάζῃ εἰς ταῖς μεγάλαις του καλοσύναις, ὁποῦ κάμει τέτοια θαυμαστὰ πράγματα εἰς τὸν Λαόν του· καὶ φαίνεται πῶς παρακινᾷ καὶ τοὺς ἄλλους εἰς τοῦτο, ἀλλὰ περιπλέον τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς, ὁποῦ τὴν ἀναγνώθουσι καθ' ἡμέραν. Καὶ παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ τὸν ὁδηγᾷ εἰς τὰ Ἅγιά του προστάγματα. Λέγωντας, πῶς ὅποιος δὲν τὰ φυλάττει, θέλει ξολοθρευθῆ· καὶ πῶς θέλει κατακαύσει τοὺς ἀπίστους φωτία θεϊκὴ εἰς τὸ ὕστερον· καὶ δέεται τοῦ Θεοῦ νὰ δώσῃ ἀνάπαυσιν εἰς τὸν Λαόν του. καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς σκλαβωμένους δούλους του ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς τους. Καὶ ὅτι ὁ Θεὸς θέλει ἀφανίσει τοὺς ἀπίστους καὶ τὰ τέκνα τους, καὶ νὰ παιδεύῃ τοὺς δυνάστας καὶ Τυράννους, διατὶ ἡ θλῖψις (ὠσὰν στρατιώτης) μᾶς φέρνει ὅλους ἐμπροστά του, καὶ εἰς τὴν ὑπακοήν του. καὶ πῶς θέλουσι σηκωθῆ (ὄχι μόνον οἱ τυραννισμένοι ἀπὸ τὰ βάσανα) ἀλλὰ νὰ ἀναστηθοῦσι καὶ οἱ νεκροὶ ἀπὸ τὸν τάφον νὰ χαίρουνται ἐλεύθεροι, καὶ οἱ κακοὶ νὰ χαθοῦσι κατὰ τὰ ἔργα τους· εἰς τὸ ὁποῖον φαίνεται, πῶς ὁ Θεὸς μᾶς παραγγέλλει νὰ ἔχωμεν ὑπομονὴν εἰς τοὺς πειρασμοὺς, ὥστε νὰ φθάσῃ τὸ τέλος νὰ ξεσκεπασθοῦσι τὰ καμώματά μας, νὰ λάβωμεν ἀπὸ τὸν Δικαιοκρίτην τὴν ἀνταπόδοσιν.

Τὸ Κείμενον.	Ἡ Ἐξήγησις.
1. Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ Πνεῦμά μου πρὸς σὲ ὁ Θεός.	1. Τόσον εἰς τὴν μεγάλην θλῖψιν τῶν βασάνων μου, τόσον εἰς τὴν χαράν μου, ξυπνᾷ ἡ ψυχή μου ὁποῦ σὲ ἐπεθυμᾷ, καὶ τρέχει μὲ μεγάλον πόθον ἐμπροστά σου Θεέ μου.
2. Διότι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς.	2. Παρακαλῶντάς σε, νὰ μὲ διδάξῃς τί ἔχω νὰ κάμω νὰ σοῦ ἀρέσω, καὶ νὰ γλυτώσω ἀπὸ τὰ κίνδυνά μου· διατὶ τὰ προστάγματά σου εἶναι ὡς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ὁποῦ φωτίζει ὅλην τὴν γῆν.
3. Δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς.	3. Καὶ μᾶς φωνάζουν, ὦ ἄνθρωποι, μάθετε νὰ κάνετε δικαιοσύνην, ὥστε ὁποῦ εὑρίσκεσθε εἰς τὴν γῆν ζωντανοί· (διὰ τὸ καλόν σας·) ἀλλὰ ἐμεῖς δὲν θέλομεν νὰ τὰ ἀκούσωμεν.
4. Πέπαυται γὰρ ὁ ἀσεβής.	4. Διατοῦτο κάθε κακὸς καὶ ἄπιστος μὴ θέλωντας νὰ κάμῃ καλὰ ἀπὸ τὴν κακογνωμίαν

του, ἔπαυσε τὴν καλὴν γνώμην, ϗ τρέχει εἰς τὴν κακήν.

5. Καὶ δὲν θέλει νὰ μάθῃ κάμμίαν δικαιοσύνην, καὶ καλοσύνην εἰς τὸν Κόσμον τὸν πρόσκαιρον.

6. Οὐδὲ θέλει νὰ κάμῃ κατὰ τὰ ἀληθινά σου προστάγματα εἰς ὅλην του τὴν ζωήν.

7. Τὰ ὁποῖα ὁρίζουσι νὰ ἐβγάλῃ τὴν κακοσύνην του ὁ παρήκοος ἄνθρωπος, ϗ νὰ λείψῃ ἀπὸ τὰ κακά του.

8. Διὰ νὰ μὴν ἴδῃ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ ἀπάνωτου, νὰ τὸν παιδεύσῃ βαρύτατα.

9. Κύριε, ὑψηλὴ ϗ μεγάλη εἶναι ἡ χεῖρά σου ϗ δὲν ἠθέλησαν νὰ τὴν γνωρίσουν μὲ τὴν καλοσύνην.

10. Διατοῦτο δοκιμάζοντάς την μὲ τὴν τιμωρίαν θέλουσιν ἐντραπῇ, ϗ νὰ λυπηθοῦσι.

11. Διατὶ εἰς ὅλον τὸ ὕστερον θέλει σοῦ κακοφανῇ, νὰ περιλάβῃ ὁ θυμός σου τὸν κουφὸν ϗ βάρβαρον Λαόν.

12. Καὶ τότε θέλει κατακαύσει (ὡσὰν ἡ φωτία τὰ ξύλα) τοὺς ἐχθροὺς ϗ ἐναντίους σου.

13. Κύριε ϗ Θεέ μου, παῦσαι τοὺς πολέμους ϗ ἀκαταστασίας, ϗ εἰρήνευσαι ϗ ἀνάπαυσαί μας· διατὶ ἐσὺ εἶσαι ὁποῦ μᾶς δίδεις ὅλα τὰ καλὰ ὁποῦ ἔχομεν.

14. Κύριε καὶ Θεέ μου Βασιλέα μας, ἀπόκτησαι πάλιν ἐλευθέρους τοὺς σκλαβωμένους δούλους σου εἰς τὸν τόπον σου, ϗ μὴν ἀφίσῃς διὰ τὰς ἁμαρτίας μας νὰ μᾶς ἐξουσιάζουν οἱ ἐχθροί σου.

15. Κύριέ μου, ἄλλον Θεὸν ἀπὸ ἐσένα δὲν γνωρίζομεν. διατοῦτο κράζομεν τὸ ὄνομά σου (νὰ μᾶς βοηθήσῃς νὰ κατακόψῃς τοὺς ἐχθρούς μας.)

16. Καὶ τότε ἐκεῖνοι οἱ κακοὶ ϗ ἄπιστοι ϗ ψυχονεκροὶ δὲν θέλουσιν ἰδεῖν πλέα ζωήν, οὐδὲ οἱ σοφώτεροι ἰατροὶ δὲν θέλουσι δυνηθῇ νὰ τοὺς ἀναστήσουσι.

17. Διατοῦτο σὲ παρακαλοῦμεν νὰ ἤθελες πέμψῃ εἰς αὐτοὺς τὸν θυμόν σου νὰ τοὺς συντρίψῃς.

5. Οὐ μὴ μάθῃ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς.

6. Ἀλήθειαν οὐ μὴ ποιήσῃ.

7. Ἀρθήτω ὁ ἀσεβής.

8. Ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν Κυρίου.

9. Κύριε ὑψηλός σου ὁ βραχίων, ϗ οὐκ ᾔδεισαν.

10. Γνῶντες δὲ αἰσχυνθήσονται.

11. Ζῆλος λήψεται λαὸν ἀπαίδευτον.

12. Καὶ νῦν πῦρ τοὺς ὑπεναντίους ἔδεται.

13. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰρήνην δὸς ἡμῖν, πάντα γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν.

14. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, κτῆσαι ἡμᾶς.

15. Κύριε ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἴδαμεν, τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν.

16. Οἱ δὲ νεκροὶ ζωὴν οὐ μὴ ἴδωσιν, οὐδὲ ἰατροὶ οὐ μὴ ἀναστήσωσι.

17. Διὰ τοῦτο ἐπήγαγες, ϗ ἀπώλεσας.

18. Καὶ ἦρας πᾶν ἄρσεν αὐτῶν.

19. Πρόσθες αὐτοῖς κακὰ Κύριε, πρόσθες αὐτοῖς κακὰ τοῖς ἐνδόξοις τῆς γῆς.

20. Κύριε ἐν θλίψει ἐμνήσθημέν σου.

21. Ἐν θλίψει μικρᾷ ἡ παιδεία σου ἡμῖν.

22. Καὶ ὡς ἡ ὠδίνουσα ἐγγίζει τοῦ τεκεῖν.

23. Καὶ ἐπὶ τῇ ὠδῖνι αὐτῆς ἐκέκραγεν.

24. Οὕτως ἐγενήθημεν τῷ ἀγαπητῷ σου.

25. Διὰ τὸν φόβον σου Κύριε ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν, καὶ ὠδινήσαμεν.

26. Καὶ ἐτέκομεν πνεῦμα σωτηρίας.

27. Ὃ ἐποιήσαμεν ἐπὶ τῆς γῆς.

28. Οὐ πεσούμεθα.

29. Ἀλλὰ πεσοῦνται οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς.

30. Ἀναστήσονται οἱ νεκροί, καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις.

31. Καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν τῇ γῇ.

18. Καὶ νὰ θανατώσῃς ὅλα τους τὰ ἀρσενικὰ παιδία, νὰ τοὺς ξακληρώσῃς (καθὼς ἔκαμες καὶ εἰς τοὺς Αἰγυπτίους.)

19. Πλήθεναι εἰς αὐτοὺς τὰ κακὰ Κύριέ μου, περίσσευε τὰ κακὰ εἰς αὐτοὺς τοὺς μεγάλους καὶ σκληροὺς Τυράννους τῆς γῆς.

20. Διατὶ Θεέ μου βλέπεις, πῶς ὅλοι μας, ὄχι μόνον εἰς ταῖς μεγάλαις θλίψαις σοῦ ἐνθυμούμεθεν.

21. Ἀλλὰ καὶ εἰς ταῖς μικραῖς καὶ συγκερασαῖς ἀῤῥωστίαις καὶ πειρασμούς· γνωρίζομεν πῶς εἶναι ἡ χεῖρά σου καὶ ἡ δύναμίς σου ἀπάνω μας· καὶ μᾶς παιδεύει διὰ τὰς ἁμαρτίας μας.

22. Καὶ τὸ κάνομεν ὡσὰν ἡ ἐγγαστρωμένη ὁποῦ τῆς ἔρχεται ἡ ὥρα της νὰ γεννήσῃ.

23. Καὶ φωνάζει δυνατὰ εἰς τὴν γένναν της τῶν ἀγαπημένων της νὰ τῆς βοηθήσουν.

24. Ἔτζι καὶ ἐμεῖς τρέχομεν εἰς τὰ κίνδυνά μας, καὶ φωνάζομεν ἐσένα τοῦ ἠγαπημένου μας νὰ μᾶς γλυτώσῃς.

25. Λοιπὸν μὲ τὸν φόβον σου Κύριε λαμβάνομεν μέσα μας τὴν ὑπακοὴν, καὶ γαστρονόμεθεν τὴν ταπείνωσιν.

26. (Καὶ ἐλπίζοντας εἰς ἐσένα) γεννοῦμεν μίαν καλὴν προθυμίαν μὲ τὴν βοήθειάν σου νὰ κάνωμεν τὸ πρόσταγμά σου.

27. Τὸ ὁποῖον θέλομεν κάνει ἕως τὸν θάνατόν μας εἰς τούτην τὴν γῆν, (ἠξεύροντας πῶς ἔχομεν νὰ λάβωμεν κατὰ τὰ ἔργα μας εἰς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον.)

28. Ἀλλὰ οἱ ἄπιστοι καὶ κακοὶ λέγουσιν εἰς τὸν ἑαυτόν τους, δὲν πάτομεν ἡμεῖς εἰς θάνατον (καὶ ἂς κάνωμεν ὡς μᾶς φαίνεται.)

29. Ἀλλὰ ἐμεῖς οἱ πιστοὶ βλέπομεν μετὰ ὀμμάτιά μας, πῶς ἀποθαίνουν ὅλοι ὁποῦ κατοικοῦσιν εἰς τὴν γῆν.

30. Καὶ πάλιν θέλουσιν ἀναστηθῆ οἱ νεκροὶ, καὶ νὰ σικωθοῦσιν οἱ ἀπεθαμμένοι ἀπὸ τὰ μνήματα.

31. Καὶ θέλουν εὐφραίνεσθαι οἱ καλοὶ εἰς τὸν τόπον τὸν Οὐράνιον· διὰ τὰ καλὰ ἔργα

ὁπού ἐκαύασι ζῶντάς τους εἰς τὴν γῆν.	
32. Διατὶ ἡ ἐλεημοσιώνη σου ὁπού βρέχει τὴν ζωὴν ἀπάνω μας (ὥσταν καύει ἡ βροχὴ εἰς τὰ σπαρμένα) εἶναι ἡ ἰατρεία τους.	32. Ἡ γὰρ δρόσος ἡ παρὰ σοῦ, ἴαμα αὐτοῖς ἔστω.
33. Ἀλλὰ ἡ χώραις τῶν κακῶν καὶ ἀπίστων θέλουσι πέσει νὰ χαλάσουν ἀπὸ τὴν ὀργήν σου.	33. Ἡ δὲ γῆ τῶν ἀσεβῶν πεσεῖται.
34. Ἀλλ' ἐπειδὴ λιγοψυχοῦμεν ὡς ἀνυπομόνητοι, ἀκούομεν νὰ μᾶς παρηγορᾷς Θεέ μου εἰς τὰ βάσανά μας, καὶ νὰ μᾶς λέγεις. Πέρνα μὲ ὑπομονὴν ὁ Λαός μου εἰς τὰ κίνδυνά σου.	34. Βάδιζε λαός μου.
35. Καὶ ἔμπαινε εἰς τὸ σπίτι σου, καὶ κλεῖε τὴν πόρταν σου.	35. Εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου, ἀπόκλεισον τὴν θύραν σου.
36. Καὶ κρύβου ὅσον διώεται ἀπὸ τὰ σκάνδαλα τῶν ἐχθρῶν σου ὀλίγον, καμπόσον καμπόσον.	36. Ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον.
37. Ὥστε νὰ σβύσῃ ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ ὁπού ἄναψαν τὰ κρίματά σου ἀπάνω σου.	37. Ἕως ἂν παρέλθῃ ἡ ὀργὴ Κυρίου.

ὨΔΗ' ἝΚΤΗ.

Προσευχὴ Ἰωνᾶ τοῦ Προφήτου.

Ἐκ Θηρὸς ἐκραύγασεν Ἰωνᾶς λέγων. Κεφ. β'. 3.

Ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τοῦ Θηρίου ἐφώναξεν ὁ Ἰωνᾶς λέγωντας.

Πέμπωντας ὁ Θεὸς τὸν Προφήτην Ἰωνᾶν νὰ ὑπάγῃ νὰ διδάξῃ τοὺς Νινευίτας νὰ μετανοήσουν, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του πῶς ἂν δὲν μετανοήσουν κιόλας, ὁ Θεὸς τοὺς ἐλυπᾶτο, καὶ ἂς εἶναι, καὶ δὲν ἤθελε τοὺς καταποντίσει, καὶ ἤθελεν εὑρεθῇ ψεύστης εἰς τὰ λόγιά του· καὶ διὰ τοῦτο ἔμπηκεν εἰς Καράβι νὰ φύγῃ εἰς ἄλλον τόπον. καὶ ὁ Θεὸς σηκώνωντας μεγάλην φουρτούναν ἐκινδύνευε νὰ πνιγῇ τὸ Καράβι, καὶ βάνοντας λαχνοὺς οἱ Ναύταις εὑρέθηκεν αἰτία ὁ Ἰωνᾶς· καὶ λέγωντάς τους πῶς δὲν γλυτώνουν παρὰ νὰ τὸν ῥίξουν εἰς τὴν θάλασσαν, τὸ ἐκάμασιν ἀπὸ τὸν φόβον τους καὶ σαχινῶς τους, καὶ ἔπαυσεν ἡ ταραχὴ καὶ ἡσύχασεν ἡ θάλασσα. Καὶ ὁ Θεὸς ἐπρόσταξεν ἕνα μεγάλον θηριόψαρον καὶ τὸν ἐκατάπιε, καὶ ἔκαμε γ'. ἡμερόνυκτα εἰς τὴν κοιλίαν του. καὶ μετανοῶντας, καὶ κάνωντας τὴν προσευχήν του πρὸς τὸν Θεὸν νὰ τὸν γλυτώσῃ, τάσσει νὰ τὸν δοξολογᾷ καὶ νὰ τὸν εὐχαριστᾷ καὶ νὰ κάμῃ ὅ,τι τὸν ἐπρόσταξε. Καὶ ὁ Θεὸς μὲ θαυμαστὸν τρόπον

ἔκαμε καὶ τὸν ἐξέρασεν ἔξω τὸ ψάρι. καὶ τότε κατὰ τὸ πρόσαγμα τοῦ Θεοῦ ἔγραψε τὴν Ἱστορίαν ἐκείνην, καὶ τὴν κάτωθεν προσευχὴν εἰς ἐνθύμησιν ἐδικήν του, καὶ ἐδικήν μας· Ἀπὸ τὴν ὁποίαν μαθαίνομεν πόσον εἶναι κακὸν ἡ παρακοὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον, καὶ πόσον δυνατὰ παιδεύει ὄχι μόνον τοὺς κακοὺς, ἀλλὰ καὶ τοὺς καλούς. Καὶ ξεχωριστὰ τοὺς Ἱερωμένους ἐκείνους, ὁποῦ δὲν διδάσκουσι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου κατὰ τὸ χρέος τους. Καὶ πῶς εἶναι χρεία νὰ προστρέχῃ τινὰς πρὸς τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης καρδίας καὶ ἀληθινὴν μετάνοιαν εἰς τὰ κίνδυνά του, νὰ εὑρίσκῃ τὴν σωτηρίαν του· εἰ δὲ μὴ εἶναι χαϊμένος. Καὶ διατοῦτο διαβάζοντάς την εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καθ' ἑκάστην εἰς τὸν Ὄρθρον, ἂς ἔχωμεν τὸν νοῦν μας νὰ κάνωμεν τὸ χρέος μας· καὶ νὰ φυλαττώμεσθεν ἀπὸ τὴν παρακοὴν, ὁποῦ βασανίζει τὸν παραβάτην καὶ ἀμετανόητον πρόσκαιρα καὶ αἰώνια. Ταύτην τὴν προσευχὴν χρεία νὰ τὴν λέγωμεν καὶ ἡμεῖς μὲ πᾶσαν εὐλάβειαν, ἐνθυμούμενοι τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ἰωνᾶ. Καὶ τὴν ἐδικήν μας σωτηρίαν, ὁποῦ μᾶς ἐλευθέρωσεν ὁ Χριστὸς μὲ τὴν τριήμερόν του Ἀνάστασιν ἀπὸ τοῦ διαβόλου ταῖς χεῖρας καὶ ἀπὸ τὸν σκοτεινὸν ᾅδην· καὶ μᾶς ἀνέβασεν εἰς τὴν Βασιλείαν του τὴν Οὐράνιον· καὶ νὰ ἔχωμεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐλπίδα μας νὰ μᾶς βοηθᾷ, καὶ νὰ μᾶς ἐλευθερώνῃ ἀπὸ τὰ κίνδυνα, καθὼς ἔκαμε καὶ ἕως τὴν σήμερον.

Τὸ Κείμενον.

1. Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς Κύριον τὸν Θεόν μου, καὶ εἰσήκουσέ μου.

2. Ἐκ κοιλίας ᾅδου κραυγῆς μου, ἤκουσας φωνῆς μου.

3. Ἀπέῤῥιψάς με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης, καὶ ποταμοὶ ἐκύκλωσάν με.

4. Πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διῆλθον.

5. Κἀγὼ εἶπον· ἀπῶσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου. ἆρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι με πρὸς ναὸν τὸν Ἅγιόν σου;

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Εὑρισκόμενος ἐγὼ ὁ δοῦλός σου Ἰωνᾶς εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ὀψαρίου εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης, ἐφώναξα εἰς ἐκείνην τὴν θλίψιν μου τὴν φοβερὴν καὶ μεγάλην πρὸς ἐσένα τὸν Κύριον τὸν Θεόν μου νὰ μοῦ βοηθήσῃς, καὶ μοῦ ἐπάκουσες διὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν σου.

2. Καὶ σοῦ εὐχαριστῶ ὁποῦ ἤκουσες ἀπὸ τὴν κοιλίαν τοῦ ᾅδου (ἤγουν ἀπὸ τὸ θηριόψαρον μέσα) τὴν φωνήν μου. Καὶ ἐδέχθηκες τὴν προσευχήν μου, καὶ ἐλύτρωσες ἀπὸ τὸν θάνατον τὴν ζωήν μου.

3. Καὶ ὁμολογῶ πῶς διὰ τὴν παρακοήν μου μὲ ἐβύθισες εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας τῆς θαλάσσης, καὶ μὲ ἐσκέπασαν οἱ μεγάλοι ποταμοὶ τῶν κυμάτων της.

4. Καὶ ὅλαις σου ἡ ἀνεμοταραχαῖς καὶ τὰ κύματα τοῦ θυμοῦ σου Θεέ μου ἔπεσαν ἀπάνω μου καὶ μὲ ἐκαταπόντισαν.

5. Καὶ ἐγὼ ὁποῦ εἶπα νὰ φύγω ἀπὸ τὰ ὀμμάτιά σου (κινδυνεύοντας εἰς ἐκεῖνο τὸ πέλαγος ἔλεγα) τάχα Κύριέ μου νὰ δυνηθῶ νὰ ἰδῶ πάλιν τὸν Ναόν σου τὸν Ἅγιον διὰ τὴν ἐλεημοσύνην σου;

6. Ὁποῦ μὲ ἔχει πλακωμένον τούτη θάλασσα, καὶ ἐχάθηκεν ἡ ζωή μου, καὶ μὲ ἐκατάπιε τούτη ἡ ἄβυσσος ἡ μεγάλη.

7. Ὁποῦ ἐβυθίσθη ἡ κεφαλή μου εἰς τὰ σκίσματα τούτων τῶν βουνῶν.

8. Καὶ ἐκατέβηκα εἰς τούτην τὴν γῆν ὁποῦ εἶναι ἡ κλειδωνιαῖς της ἀτζάκισταις καὶ αἰώνιαις, (ἤγουν εἰς τὰ σπλάγχνα τοῦ ὀψαρίου, ὁποῦ εἶναι ἀδύνατον ὡσὰν καταπίῃ κανένα νὰ ἰδῇ πλέα τὸν ἀπάνω Κόσμον.)

9. Ὅμως δὲν ἀπελπίσθηκα εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ δύναμίν σου, ἀλλὰ τρέμωντας ἔλεγα, ἂς ἀνέβῃ μεγαλοδύναμε ἀπὸ τοῦτον τὸν θάνατον ἡ ζωή μου, καθὼς ἔχω τὸ θάῤῥος μου εἰς ἐσένα Κύριε καὶ Θεέ μου.

10. Ναὶ σὲ παρακαλῶ ἀπάκουσαί μου τὴν ὥραν ἐτούτην, ὁποῦ λογοῦμαι ξεψυχησμένος, καὶ σοῦ ἐνθυμοῦμαι Κύριέ μου, Κύριε τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου μου.

11. Καὶ κάμε νὰ ἔλθῃ εὐθὺς ἐμπροστά σου ἡ προσευχή μου εἰς τὸν Ναόν σου τὸν Ἅγιον.

12. Διατὶ τώρα γνωρίζω πῶς οἱ ἄπιστοι καὶ ὅσοι σοῦ παρακοῦσι, καὶ κρατοῦσι τὴν σφαλερήν τους γνώμην καὶ πλάνην, ἐχάσασι τὴν ἀγάπην σου καὶ ἔπεσαν εἰς τὸν θυμόν σου.

13. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐδέχθης τὴν μετάνοιάν μου καὶ μὲ ἐγλύτωσες, θέλω σοῦ εὐχαριστᾷ, καὶ νὰ σοῦ κάνω ἑορταῖς καὶ λειτουργίαις κάθε χρόνον, νὰ δοξολογῶ καὶ νὰ διηγοῦμαι τὴν ἐλεημοσύνην σου.

14. Ναὶ χωρὶς ἄλλο ὅσα σοῦ ἔταξα Θεέ μου, θέλω τὰ ἀνταποδίδει εἰς τὸν καιρόν τους διὰ τούτην τὴν παρὰ μεγάλην καλοσύνην Κύριέ μου, ὁποῦ μοῦ ἔκαμες.

6. Περιεχύθη μοι ὕδωρ ἕως ψυχῆς μου, ἄβυσσος ἐκύκλωσέ με ἐσχάτη.

7. Ἔδυ ἡ κεφαλή μου εἰς σχισμὰς ὀρέων.

8. Κατέβην εἰς γῆν, ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι.

9. Καὶ ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου πρὸς σὲ Κύριε ὁ Θεός μου.

10. Ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὴν ψυχήν μου, τοῦ Κυρίου ἐμνήσθην.

11. Καὶ ἔλθοι πρὸς σὲ ἡ προσευχή μου πρὸς Ναὸν τὸν Ἅγιόν σου.

12. Φυλασσόμενοι μάταια, καὶ ψευδῆ, ἔλεον αὐτοῖς ἐγκατέλιπον.

13. Ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογήσεως θύσω σοι·

14. Ὅσα ηὐξάμην ἀποδώσω σοι εἰς σωτηρίαν μου τῷ Κυρίῳ.

ΩΔΗ ΕΒΔΟΜΗ.

Προσευχὴ τῶν Ἁγίων τριῶν Παίδων.

Αἶνος φλόγα σβεννῦσι τῶν τριῶν Παίδων. Κεφ. γ΄. 2.

Ἡ Προσευχὴ τῶν Ἁγίων τριῶν Παίδων σβύνει τὴν φλόγα.

Ὁ Ναβουχοδονόσορ ὁ Βασιλεὺς εἰς τοὺς ιη. χρόνους τῆς Βασιλείας του ἔστησε μίαν εἰκόνα χρυσὴν τοῦ ἑαυτοῦ του εἰς τὴν Δεηρὰν, κάμπον τῆς Βαβυλῶνος. Καὶ ὥρισεν ὅποιος δὲν τὴν προσκυνήσει νὰ τὸν ῥίκτουσιν εἰς τὴν κάμινον ὁποῦ ἄναψεν. Καὶ ὅλοι τοῦ ὑπήκουσαν, ἔξω ἀπὸ τοὺς τρεῖς Παῖδας, ὁποῦ δὲν ἠθέλησαν νὰ εἰδωλολατρήσουν, καὶ τοὺς ἔῤῥηξαν μέσα εἰς τὴν ἀφτουμένην φλόγα, καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἐφύλαξεν ἄβλαβους, καὶ τὸν εὐχαριστοῦσαν, κράζοντας ὅλα τὰ κτίσματα εἰς δοξολογίαν του. Καὶ ὁ Βασιλεὺς βλέποντας τὸ θαῦμα ἐτρόμαξε, καὶ τοὺς ἔκραξε καὶ ἤλθασιν ἔξω, καὶ ἐπροσκυνήσεν ἔμπροσθέν τους, καὶ ἐδόξασε τὸν Θεὸν ὁποῦ τοὺς ἐφύλαξε. καὶ τοὺς ἀνέβασεν εἰς περισσότερην τιμὴν ἀπὸ τὴν προτήτερην ὁποῦ εἶχασι. Τούτη ἡ κάμινος ἐσημάδευε τὴν Σάρκωσιν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν κοιλίαν τῆς Παρθένου, ὁποῦ δὲν τὴν ἔκαυσεν ἡ φωτία τῆς Θεότητος. Καὶ πρέπει νὰ ἐνθυμούμεσθεν τὸ θαυμάσιον νὰ δοξάζωμεν τὸν Δεσπότην Χριστὸν, καὶ τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, καὶ νὰ σπουδάζωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ὁμοιάζωμεν τῶν τριῶν Παίδων, νὰ φυλάσσωμεν τοῦ Θεοῦ τὰ προστάγματα. καὶ νὰ στέκωμεν ἀπαρασάλευτα εἰς τοὺς πειρασμοὺς καὶ κίνδυνα (ὅσον καὶ ἂν εἶναι μεγάλα) εἰς τὴν ἐλπίδα τοῦ Θεοῦ, νὰ προσευχώμεσθεν μὲ ταπείνωσιν, διὰ νὰ μὴ μᾶς βλάψουν οἱ ἐχθροὶ καὶ τὰ ἐναντία, ἀλλὰ νὰ μᾶς ὠφελήσουν πρόσκαιρα καὶ αἰώνια.

Τὸ Κείμενον.	Ἡ Ἐξήγησις.
1. Εὐλογητὸς εἶ Κύριε ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν.	1. Ἀντάμα μὲ τοὺς τρεῖς Παῖδας λέγομεν Κύριέ μου νὰ εἶσαι εὐχαριστημένος Κύριε καὶ Θεὲ τῶν Πατέρων μας.
2. Καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας.	2. Καὶ νὰ εἶναι ἐπαινεμένον καὶ δοξασμένον τὸ ὄνομά σου αἰώνια.
3. Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν.	3. Καὶ ὁμολογοῦμεν πῶς εἶσαι δίκαιος εἰς ἐκεῖνα ὅλα ὁποῦ κάνεις εἰς ἐμᾶς.
4. Καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ, καὶ εὐθεῖαι αἱ ὁδοί σου.	4. Διατὶ δίχως ἄλλο ὅλα σου τὰ ἔργα εἶναι Ἅγια καὶ ὠφέλιμα, καὶ ἴσιοι καὶ εὐγενικοὶ οἱ Νόμοι σου καὶ τὰ καμώματά σου.
5. Καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθεῖς. καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας.	5. Καὶ ὅλαις σου ἡ κρίσες εἶναι καλαῖς, καὶ τὰ κρισίματά σου ἄξια ὁποῦ ἔκαμες εἰς ἐμᾶς.

6. Εἰς ὅσα ϗ αὖ μᾶς ἔδωκες ἐδῶ εἰς τὴν σκλαβίαν μας.

7. Καὶ εἰς ἐκεῖνα ὁποῦ ἔκαμες εἰς τὴν Ἁγίαν πόλιν τῶν γονέων μας, ϗ ἐχάλασες τὴν Ἱερουσαλὴμ τὴν Πατρίδα μας.

8. Διατὶ μὲ ἀληθινὴν δικαιοσύνην ϗ κρίσιν τὰ ἔφερες τοῦτα ὅλα τὰ κακὰ ἀπάνω μας, διὰ τὰς πολλάς ϗ μεγάλας μας ἁμαρτίας ϗ παρανομίας.

9. Διατὶ ἁμαρτέψαμεν, ϗ ἀγήκαμεν ἀπὸ τὸν Νόμον σου, καὶ ἐμακρυνάμεν ἀπὸ τὴν χάριν σου.

10. Καὶ σοῦ ἐπαρασφάλαμεν εἰς ὅλα τὰ πράγματα. ϗ δὲν ἠθελήσαμεν νὰ ἀκούσωμεν τὰ προστάγματά σου.

11. Οὐδὲ ἐσυλλογισθήκαμεν μὲ τὸν νοῦν μας, οὐδὲ ἐκάμαμεν ὥσαν ὁποῦ μᾶς ἐπαράγγελλες.

12. Διὰ τὸ καλόν μας, ϗ διὰ νὰ μᾶς δίδης Κύριέ μου τὰ ἀγαθὰ ὁποῦ μᾶς ἔταξες.

13. Διὰ τοῦτο ϗ ὅλα ὅσα μᾶς ἔκαμες, καὶ ὅσα μᾶς ἔφερες ἀπάνω μας, μὲ δικαίαν κρίσιν τὰ ἔκαμες.

14. Καὶ μᾶς ἐπαράδωκες εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀνόμων ἐχθρῶν μας.

15. Τῶν μιαρῶν καὶ ἀπίστων, νὰ μᾶς τυραννοῦσι.

16. Καὶ μᾶς ἐσκλαβώσες εἰς ἕνα Τύραννον ἄδικον ϗ πονηρότατον.

17. Ὁποῦ δὲν εὑρίσκεται εἰς ὅλην τὴν γῆν ὅμοιός του.

18. Καὶ τώρα δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἀνοίξωμεν τὸ στόμα μας νὰ τοὺς μιλήσωμεν.

19. Καὶ ἐγενήκαμεν εἰς αὐτοὺς μία ἐντροπὴ ϗ καταφρόνεσις μὲ ὅλους τοὺς δούλους σου ὁποῦ σὲ προσκυνοῦσι. (ὁποῦ μᾶς λογαργιάζουν οὐδὲ διὰ σκυλία τους.)

6. Κατὰ πάντα, ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν.

7. Καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ.

8. Ὅτι ἐν ἀληθείᾳ, ϗ κρίσει ἐπήγαγες ταῦτα πάντα ἐφ' ἡμᾶς, διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.

9. Ὅτι ἡμάρτομεν, ϗ ἠνομήσαμεν, ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ.

10. Καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι, ϗ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν.

11. Οὐδὲ συνετηρήσαμεν, οὐδὲ ἐποιήσαμεν, καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν.

12. Ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται.

13. Καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησας ἡμῖν, ϗ πάντα ὅσα ἐπήγαγες ἡμῖν, ἐν ἀληθινῇ κρίσει ἐποίησας.

14. Καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων.

15. Ἐχθίστων ἀποστατῶν.

16. Καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ ϗ πονηροτάτῳ.

17. Παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

18. Καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα.

19. Αἰσχύνη ϗ ὄνειδος ἐγενήθημεν τοῖς δούλοις σου, ϗ τοῖς σεβομένοις σε.

20. Μὴ δὴ παραδῴης ἡμᾶς εἰς τέλος, διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον.

21 Καὶ μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου, καὶ μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ᾽ ἡμῶν.

22. Διὰ Ἀβραάμ, τὸν ἠγαπημένον ὑπὸ σοῦ, καὶ διὰ Ἰσαὰκ τὸν δοῦλόν σου, καὶ Ἰσραὴλ τὸν Ἅγιόν σου.

23. Οἷς ἐλάλησας πληθῦναι τὸ σπέρμα αὐτῶν, ὡς τὰ ἄστρα τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.

24. Ὅτι Δέσποτα ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη.

25. Καὶ ἐσμὲν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.

26. Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων, καὶ προφήτης καὶ ἡγούμενος,

27. Οὐδὲ ὁλοκαύτωσις, οὐδὲ θυσία, οὐδὲ προσφορά, οὐδὲ θυμίαμα,

28. Οὐ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐνώπιόν σου, καὶ εὑρεῖν ἔλεος.

29. Ἀλλ᾽ ἐν ψυχῇ συντετριμμένῃ, καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσδεχθείημεν.

20. Λοιπὸν γνωρίζοντας οἱ ταλαίπωροι τὸ ἄδικόν μας, σοῦ προσπέφτωμεν. Καὶ σὲ παρακαλοῦμεν, μὴ μᾶς παραδώσῃς εἰς τέλειον ἀφανισμὸν καὶ σκλαβωμόν, διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ Ἅγιον.

21. Καὶ μὴ ξεσκίσῃς τὴν διαθήκην σου. καὶ μὴ μακρύνῃς τὴν ἐλεημοσύνην σου ἀπὸ ἐμᾶς.

22. Διὰ τὸν ἠγαπημένον σου Ἀβραάμ, καὶ διὰ τὸν Ἰσαὰκ τὸν εὐλογημένον δοῦλόν σου, καὶ διὰ τὸν Ἅγιον Ἰακὼβ τὸν φίλον σου.

23. Ὅπου τοὺς εἶπες, πῶς θέλεις πληθύνει τὸ σπέρμα τους, ὡσὰν τὰ ἄστρα τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ ὡς τὴν ἄμμον, ὅπου εἶναι εἰς τὸ περιγιάλι τῆς θαλάσσης.

24. Διατὶ βλέπεις ἀόρατε Βασιλεῦ, πῶς ἐλιγόσαμεν ἀπὸ ὅλα τὰ Ἔθνη.

25. Καὶ ἐκαταφρονεθήκαμεν εἰς ὅλην τὴν γῆν σήμερον, μόνον διὰ ταῖς ἀναρίθμηταις καὶ καταραμέναις μας ἁμαρτίαις καὶ ἀδικίαις.

26. Καὶ δὲν εἶναι εἰς τὸν καιρόν μας Βασιλεὺς νὰ μᾶς λυτρώσῃ, καὶ Προφήτης νὰ μεσιτεύσῃ, καὶ Ἱερεὺς νὰ παρακαλέσῃ.

27. Οὐδὲ λαμπάδες νὰ ἀνάψῃ, οὐδὲ θυσίαν νὰ κάμῃ, οὐδὲ χαρίσματα νὰ φέρῃ, οὐδὲ θυμιάσματα νὰ καύσῃ.

28. Οὐδὲ τόπος προσευχῆς νὰ λειτουργήσῃ ἔμπροσθέν σου. νὰ σὲ παρακαλέσῃ τινὰς νὰ εὕρῃ ἐλεημοσύνην, καὶ βοήθειαν εἰς τὴν ἀνάγκην του τὴν μεγάλην.

29. Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ σὲ παρακαλοῦμεν μὲ ψυχὴν λυπημένην, καὶ καρδίαν πονεμένην, ἀποδέξου τὴν δέησίν μας.

30. Ὥσταν νὰ ἐφέρναμεν ϗ λαμπάδες ϗ λιβάνια, κριοὺς ϗ ταύρους.

31. Καὶ ὥσταν νὰ ἐρχώμεθεν μὲ μύρια παχιὰ ἀρνία ἔμπροσθέσου νὰ τὰ ἐθυσιάζαμεν εἰς εὐχαριστίανσου κατὰ τὸν Νόμονσου.

32. Ἔτζι (ἂν ὁρίζῃς νὰ ἀποθάνωμεν διὰ τὴν ἀγάπηνσου τώρα) ἂς γενῇ θεάρεστον ϗ ἀκριβὸν θυμίασμα τὸ καύσιμόν μας ἔμπροσθέ σου σήμερον.

33. Καὶ ἂς σοῦ ἀκολουθήσῃ ἡ ψυχήμας νὰ ἀνέβῃ εἰς τοὺς Οὐρανούς.

34. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἀφίνεις καταφρονεμένους τοὺς δούλουσσου ὁποῦ ἐλπίζουν εἰς ἐσένα, ἀλλὰ τοὺς ὑπακούεις.

35. Διὰ τοῦτο ϗ ἡμεῖς τώρα σὲ ξετρέχομεν σπουδαχτικὰ μὲ ὅλην μας τὴν ψυχήν, ϗ σὲ δουλεύομεθεν μὲ φόβον, καὶ γυρεύομεν τὴν βοήθειάν σου.

36. Λοιπὸν μὴ μᾶς ἀφίσῃς λυπημένους ϗ καταδικασμένους.

37. Ἀλλὰ βοήθησαί μας κατὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν σου.

38. Καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ἐλεημοσιύνης σου λύτρωσαί μας ὡς Παντοδύναμος κατὰ τὰ θαυμαστάσου ἔργα, ὁποῦ κάνεις παντοτινά.

39. Καὶ κάμε νὰ δοξασθῇ τὸ ὄνομάσου Θεὲ μεγαλοδύναμε εἰς ἐμᾶς, ϗ εἰς τὸ γένος μας, ϗ εἰς ὅλον τὸν Κόσμον.

40. Καὶ δόσαι νὰ ἐντραποῦν ὅλοι οἱ ἐχθροὶ ὁποῦ κακοθελοῦσι, καὶ βασανίζουσι τοὺς δούλους σου.

41. Καὶ ἂς καταντροπιασθοῦσι, ϗ ἂς ξεπέσουσιν ἀπὸ ὅλην τους τὴν δύναμιν ϗ διαβολικὴν τυραννίαν.

42. Καὶ ἂς καταντζακισθῇ ὅλη τους ἡ δύναμις.

43. Καὶ ἂς γνωρίσουσι φανερὰ πῶς εἶσαι Κύριος ϗ Θεὸς ὁλονῶν μοναχόσου.

30. Ὡς ἐν ὁλοκαυτώμασι, κριῶν ϗ ταύρων.

31. Καὶ ὡς ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πιόνων.

32. Οὕτω γενέσθω ἡ θυσία ἡμῶν, ἐνώπιόν σου σήμερον.

33. Καὶ ἐκτελείσθω ὄπισθεν σου.

34. Ὅτι οὐκ ἔστιν αἰσχύνη τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί.

35. Καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, ϗ φοβούμεθάσε, ϗ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου.

36. Μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς.

37. Ἀλλὰ ποίησον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου.

38. Καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου. Ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου.

39. Καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου Κύριε.

40. Καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακά.

41. Καὶ καταισχυνθείησαν ἀπὸ πάσης δυναστείας.

42. Καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη.

43. Καὶ γνώτωσαν, ὅτι σὺ εἶ Κύριος, ὁ Θεὸς μόνος.

44. Καὶ εὔδοξος ἐφ' ὅλην τὴν Οἰκουμένην.

45. Καὶ οὐ διέλιπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπηρέται τοῦ Βασιλέως.

46. Καίοντες τὴν κάμινον νάφθῃ, καὶ πίσσῃ, καὶ στυππίῳ, καὶ κληματίδι.

47. Καὶ διεχεῖτο ἡ φλὸξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πήχεις τεσσαράκοντα ἐννέα.

48. Καὶ διώδευσε, καὶ ἐνεπύρισεν οὓς εὗρε περὶ τὴν κάμινον τῶν Χαλδαίων.

49. Ὁ δὲ Ἄγγελος Κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν εἰς τὴν κάμινον.

50. Καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου.

51. Καὶ ἐποίησε τὸ μέσον τῆς καμίνου, ὡς πνεῦμα δρόσου διασυρίζον.

52. Καὶ οὐχ ἥψατο αὐτῶν καθόλου τὸ πῦρ.

53. Οὐδὲ ἐλύπησεν, οὐδὲ παρηνώχλησεν αὐτούς.

54. Τότε οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὕμνουν, καὶ εὐλόγουν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες.

44. Καὶ δοξασμένος αἰώνια εἰς ὅλον τὸν Κόσμον.

45. (Καὶ λέγοντας τοῦτα τὰ λόγια οἱ Ἅγιοι) δὲν ἐπαύγασιν ἐκεῖνοι ὁποῦ τοὺς ἐβάλασι μέσα οἱ ὑπηρέται τοῦ Βασιλέως.

46. Νὰ ἀνάφτουσι τὴν κάμινον, μὲ κατράμι, καὶ πίσσαν, καὶ λινόξυλα, καὶ κλήματα.

47. Καὶ ἐξεχείλιζεν ἡ φλόγα ἀπὸ τὴν κάμινον πῆχες σαράντα ἐννέα.

48. Καὶ ἔκλινεν ἡ φλόγα κάτω τριγύρου, καὶ ἐκατάκαυσεν ὅσους ηὗρε τριγύρου της ἀπὸ τοὺς Χαλδαίους.

49. Καὶ τοῦτο ἔγινε, διατὶ ἐκατέβη Ἄγγελος Κυρίου εἰς ἐκείνους, ὁποῦ ἦσαν αὐτάμα μὲ τὸν Ἀζαρίαν εἰς τὴν κάμινον.

50. Καὶ ἀνετίναξεν ἔξω τὴν φλόγα τῆς φωτίας ἀπὸ μέσα τῆς καμίνου.

51. Καὶ ἔκαμε τὴν μέσην τῆς καμίνου δροσερὴν, ὥσταν ὅταν τὴν φυσᾷ ἄνεμος ἥσυχος καὶ δροσερὸς εἰς τὴν μεγάλην κάψαν τοῦ Καλοκαιρίου.

52. Καὶ δὲν τοὺς ἔγγιξεν ὁλότελα ἡ φωτία.

53. Οὐδὲ τοὺς ἐπόνεσεν, οὐδὲ τοὺς ἐφόβισε νὰ τοὺς ταράξῃ παντάπασιν.

54. Τότε οἱ τρεῖς ὥσταν ἀπὸ ἕνα στόμα ἐψάλασι, καὶ εὐχαριστοῦσαν, καὶ ἐδοξολογοῦσαν τὸν Θεὸν εἰς τὸ καμίνι μέσα λέγοντας.

Ἡ τῶν τριῶν ὕμνησις, ἣν ᾖδον Νέοι.
Ἡ Δοξολογία, ὁποῦ ἔψαλαν οἱ τρεῖς Παῖδες·

55. ΕΥ'λογημένος νὰ εἶσαι Κύριε καὶ Θεὲ τῶν Πατέρων μας, καὶ ἄμετρα εὐχαριστημένος, καὶ ἄπειρα ὑψωμένος παντοτινὰ καὶ αἰώνια.

56. Καὶ νὰ εἶναι εὐλογημένον τὸ Ὄνομα τῆς μεγάλης σου Βασιλείας τὸ Ἅγιον.

57. Καὶ ὑπερδεδοξασμένον, καὶ παρὰ πολλὰ ὑψηλὸν εἰς τὸν γήϊνον Κόσμον, καὶ εἰς τὸν Οὐράνιον αἰώνια.

58. Εὐλογημένος νὰ εἶσαι εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας σου Μεγαλωσύνης, ἐσὺ ὁποῦ εἶσαι ἄμετρα δοξολογημένος, καὶ παραπολλὰ ὑπερυψωμένος παντοτινὰ καὶ αἰώνια.

59. Δοξασμένος νὰ εἶσαι ἐσύ, ὁποῦ βλέπεις τὰ βάθη τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης, ὁποῦ κάθεσαι εἰς τὰ Χερουβίμ· ὁποῦ εἶσαι ἄμετρα δοξολογημένος, καὶ παραπολλὰ ὑψηλομένος αἰώνια.

60. Δοξασμένος νὰ εἶσαι ἐσύ, ὁποῦ αναπαύεσαι εἰς τὸν ὑψηλὸν Θρόνον τῆς Βασιλείας σου, ὁποῦ εἶναι ἄφθαστη ἡ δοξολογία σου, καὶ ἀκατανόητον τὸ ὕψος σου αἰώνια.

61. Δοξασμένος νὰ εἶσαι ἐσύ, ὁποῦ κατοικᾷς αἰώνια ἀπάνω τοῦ Οὐρανοῦ (ὁποῦ δὲν φθαίνουν ὅλα τὰ σώματα Ἀγγελικὰ καὶ ἀνθρώπινα νὰ σὲ δοξολογήσουν πρεπούμενα.)

62. Διατὶ ἐσὺ εἶσαι παραπολλὰ ὑψηλὸς ἀπὸ παντοτινά.

63. Καὶ δὲν φθαίνει κάμμία δοξολογία εἰς τὴν δόξαν σου.

55. ΕΥ'λογητὸς εἶ Κύριε ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν, καὶ ὑπερύμνητος, καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

56. Καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ Ἅγιον.

57. Τὸ ὑπερύμνητον, καὶ ὑπερυψούμενον εἰς τοὺς αἰῶνας.

58. Εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ Ναῷ τῆς Ἁγίας δόξης σου, ὁ ὑπερύμνητος, καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

59. Εὐλογημένος εἶ ὁ βλέπων Ἀβύσσους, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ, ὁ ὑπερύμνητος, καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

60. Εὐλογημένος εἶ ὁ ἐπὶ Θρόνου δόξης τῆς Βασιλείας σου, ὁ ὑπερύμνητος, καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

61. Εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ στερεώματι τοῦ Οὐρανοῦ.

62. Ὁ ὑπερύμνητος.

63. Καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

ᾨΔΗ ὈΓΔΟΗ.

Ὕμνος τῶν Ἁγίων Τριῶν Παίδων.

Τὸ Κείμενον.

1. Εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου, τὸν Κύριον.

2. Ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

3. Εὐλογεῖτε Ἄγγελοι Κυρίου, Οὐρανοὶ Κυρίου, τὸν Κύριον.

4. Ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

5. Εὐλογεῖτε ὕδατα πάντα, τὰ ὑπεράνω τῶν Οὐρανῶν.

6. Πᾶσαι αἱ δυνάμεις Κυρίου, τὸν Κύριον.

7. Ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

8. Εὐλογεῖτε Ἥλιος, καὶ Σελήνη, Ἄστρα τοῦ Οὐρανοῦ, τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

9. Εὐλογεῖτε πᾶς ὄμβρος, καὶ δρόσος, πάντα τὰ πνεύματα, τὸν Κύριον ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

10. Εὐλογεῖτε πῦρ, καὶ

Ἡ Ἐξήγησις.

1. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐμεῖς μοναχοὶ δὲν φθάνομεν νὰ σὲ δοξολογήσωμεν, κράζομεν καὶ τὰ κτίσματά σου, καὶ λέγομεν: Εὐχαριστᾶτε ὅλα τὰ ἔργα Κυρίου, τὸν Κύριόν μας.

2. Δοξολογᾶτε καὶ ὑπερτιμᾶτέ τον ἀπὸ καρδίας αἰώνια.

3. Εὐχαριστᾶτε οἱ Ἄγγελοι Κυρίου, καὶ οἱ Οὐρανοὶ τοῦ Κυρίου, τὸν Κύριόν μας.

4. Δοξολογᾶτε, καὶ ὑπερυψώνετέ τον αἰώνια.

5. Εὐχαριστᾶτε τὰ νερὰ ὅλα τὰ ἀποπανωθίου τῶν Οὐρανῶν.

6. Καὶ ὅλα τὰ ἀόρατα φουσάτα καὶ δυνάμες τοῦ Κυρίου, τὸν Κύριον ὁποῦ σᾶς ἔκαμε.

7. Δοξολογᾶτέ τον καὶ ὑπερυψώνετέ τον αἰώνια.

8. Εὐχαριστᾶτε ὁ Ἥλιος, καὶ τὸ Φεγγάρι, καὶ τὰ Ἄστρα τοῦ Οὐρανοῦ, τὸν Κύριον. δοξολογᾶτε καὶ ὑπερυψώνετέ τον αἰώνια.

9. Εὐχαριστᾶτε κάθε ὄμπρος καὶ δροσία, καὶ ὅλοι οἱ ἄνεμοι, τὸν Κύριον. δοξολογᾶτε καὶ ὑπερυψώνετέ τον αἰώνια.

10. Εὐχαριστᾶτε ἡ φωτία καὶ ἡ φλόγα, ἡ

ψύχρα ϗ ἡ κάψα, τὸν Κύριον δοξολογᾶτε, ϗ ὑπερυψώνετέ τον αἰώνια.

11. Εὐχαριςᾶτε δροσοῦλαις, ϗ κοκοσάλι, πάγος ϗ κρυάδα, τὸν Κύριον δοξολογᾶτε, ϗ ὑπερυψώνετέ τον αἰώνια.

12. Εὐχαριςᾶτε σοῦπαις ϗ χιονίαις, ἀςραπαῖς ϗ νέφαλα, τὸν Κύριον δοξολογᾶτε, ϗ ὑπερυψώνετέ τον αἰώνια.

13. Εὐχαριςᾶτε τὸ φῶς ϗ τὸ σκότος, νύκτες ϗ ἡμέραις, τὸν Κύριον δοξολογᾶτε, ϗ ὑπερυψώνετέ τον ἡμέρα νύκτα αἰώνια.

14. Εὐχαριςᾶτε ἡ γῆ τὰ ὄρη καὶ τὰ βουνὰ, καὶ ὅσα φυτρώνουν εἰς ἐσᾶς, τὸν Κύριον· καὶ δοξολογᾶτέ τον, ϗ ὑπερυψώνετέ τον αἰώνια.

15. Εὐχαριςᾶτε ἡ βρύσαις ἡ θάλασσαις ϗ οἱ ποταμοὶ, τὰ θηριόψαρα, ϗ ὅλα ὁπȣ̃ τρέχȣσι μέσα εἰς τὰ νερὰ, τὸν Κύριον· δοξολογᾶτέ τον, ϗ ὑπερυψώνετέ τον αἰώνια.

16. Εὐχαριςᾶτε ὅλα τὰ πετȣ́μενα τȣ̃ Οὐρανȣ̃, τὰ θηρία τὰ ἄγρια, ϗ ὅλα τὰ ζῶα τὰ ἥμερα, τὸν Κύριον· δοξολογᾶτέ τον, καὶ ὑπερυψώνετέ τον αἰώνια.

17. Εὐχαριςᾶτέ τον οἱ ἄνθρωποι, ἂς ἀ-

καῦμα, ψῦχος, ϗ καύσων, τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε, ϗ ὑπερυψȣ̃τε αὐτὸν εἰς τȣ̀ς αἰῶνας.

11. Εὐλογεῖτε δρόσοι, καὶ νιφετοὶ, πάγοι, καὶ ψῦχος, τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε, ϗ ὑπερυψȣ̃τε αὐτὸν εἰς τȣ̀ς αἰῶνας.

12. Εὐλογεῖτε πάχναι, ϗ χιόνες, ἀςραπαὶ, ϗ νεφέλαι, τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε, ϗ ὑπερυψȣ̃τε αὐτὸν εἰς τȣ̀ς αἰῶνας.

13. Εὐλογεῖτε φῶς, ϗ σκότος, νύκτες, ϗ ἡμέραι, τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψȣ̃τε αὐτὸν εἰς τȣ̀ς αἰῶνας.

14. Εὐλογεῖτε ἡ γῆ, ὄρη, καὶ βȣνοὶ, πάντα τὰ φυόμενα ἐν αὐτῇ, τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε, ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

15. Εὐλογεῖτε πηγαὶ, θάλασσαι, ϗ ποταμοὶ, κήτη, ϗ πάντα τὰ κινȣ́μενα ἐν τοῖς ὕδασι, τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε, ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

16. Εὐλογεῖτε πάντα τὰ πετεινὰ τȣ̃ Οὐρανȣ̃, τὰ θηρία, ϗ πάντα τὰ κτήνη, τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε, ϗ ὑπερυψȣ̃τε αὐτὸν εἰς τȣ̀ς αἰῶνας.

17. Εὐλογεῖτε Υἱοὶ τῶν

ἀνθρώπων, εὐλογείτω Ἰσραὴλ τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

18. Εὐλογεῖτε Ἱερεῖς Κυρίου, δοῦλοι Κυρίου τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

19. Εὐλογεῖτε πνεύματα, καὶ ψυχαὶ Δικαίων, ὅσιοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

20. Εὐλογεῖτε Ἀνανία, Ἀζαρία, καὶ Μισαὴλ τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

21. Εὐλογεῖτε Ἀπόστολοι, Προφῆται, καὶ Μάρτυρες Κυρίου, τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

22. Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν, καὶ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν Κύριον, ὑμνοῦμεν, καὶ ὑπερυψοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

23. Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν, προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον, ὑμνοῦντες, καὶ ὑπερυψοῦντες αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

χαρισᾶ ὅλος ὁ Λαὸς τὸν Κύριόν μας· δοξολογᾶτέ τον, καὶ ὑπερυψώνετέ τον ἡμέρα νύκτα αἰώνια.

18. Εὐχαριστᾶτε ξεχωριστὰ ἐσεῖς οἱ Ἱερεῖς τοῦ Κυρίου, καὶ ὅλοι οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ ὑπηρέται τοῦ Θεοῦ, τὸν Κύριόν μας· δοξολογᾶτέ τον καθ' ἑκάστην ὥραν, καὶ ὑψώνετέ τον (καθὼς εἶναι μεγάλος παρὰ μεγάλα) αἰώνια.

19. Εὐχαριστᾶτε καρδίαι, καὶ ψυχαῖς τῶν Δικαίων, καὶ οἱ καλοὶ καὶ ταπεινοὶ καὶ ἐγκαρδιακοὶ φίλοι, τὸν Κύριον· δοξολογᾶτέ τον, καὶ ὑπερυψώνετέ τον προσωρινὰ καὶ αἰώνια.

20. Εὐχαριστᾶτε Ἀνανία, Ἀζαρία, καὶ Μισαὴλ, τὸν Κύριον· δοξολογᾶτέ τον, καὶ ὑπερυψώνετέ τον παντοτινὰ καὶ ἀτελείωτα.

21. Εὐχαριστᾶτε Ἀπόστολοι, Προφῆται, καὶ Μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ, τὸν Κύριον δοξολογᾶτε, καὶ ὑπερυψώνετέ τον πολλὰ καὶ μεγάλα, πρόσκαιρα καὶ αἰώνια· (Ἀντάμα μὲ τοὺς Ἁγίους τρεῖς Παῖδας, κατὰ τὰ μεγάλα χαρίσματα ὁποῦ σᾶς ἔδωκε, καὶ σᾶς ἐτίμησε.)

22. Με τοὺς ἄνωθεν Ἁγίους· καὶ ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ εὐλογοῦμεν τὸν Πατέρα, καὶ τὸν Υἱὸν, καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον τοῦ Κόσμου· δοξολογοῦμεν, καὶ ὑπερυψώνομέν τον αἰώνια. (διὰ ταῖς μεγάλαις του καὶ ἀπείραις εὐεργεσίαις, καὶ χάραις ὁποῦ μας κάμει καθημερούσιον.)

23. Ναὶ ἐξ ὅλης μας τῆς καρδίας ἐπαινοῦμεν καὶ εὐχαριστοῦμεν, καὶ προσκυνοῦμεν τὸν Κύριόν μας καὶ Θεὸν Ἰησοῦν Χριστόν· καὶ τὸν δοξολογοῦμεν, καὶ τὸν ὑπερυψώνομεν μὲ ὅλην μας τὴν εὐλάβειαν αἰωνίως.

ΩΔΗ ΕΝΝΑΤΗ.

Αἴνεσις Ἁγνῆς Μητρὸς Παρθένου Κόρης. Κεφ. α΄.

Εὐχαριστία, ὁποῦ κάμει πρὸς τὸν Θεὸν ἡ Ἁγία Μητέρα τοῦ Χριστοῦ ἡ Παρθένος καὶ Κόρη.

ΠΑγαίνωντας μετὰ τὸν Εὐαγγελισμὸν τοῦ Ἀγγέλου ἡ Παναγία εἰς τὴν Ἐλισάβετ, τὴν ἐχαιρέτησεν ἡ Ἐλισάβετ λέγοντάς της. Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου· καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ Μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρός με; Τότε εὐχαρίστησεν ἡ Παρθένος τὸν Θεὸν, διὰ τὴν Σάρκωσιν τοῦ Υἱοῦ της. καὶ τὴν σωτηρίαν τοῦ Κόσμου. Καὶ εἶπε τὸ, Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον. Καὶ τώρα ὁποῦ τὸ ψάλλομεν ἡμεῖς, φαίνεται νὰ ὁμιλῇ πρὸς ἡμᾶς ἡ Ὑπεραγία· καὶ δοξάζει τὸν Θεὸν εἰς τὴν χάριν ὁποῦ τῆς ἔκαμε. Καὶ ἡμεῖς πάλιν φαίνεται πῶς τὴν δοξάζομεν, ὥσαν ὁποῦ μὲ τὸ μέσον της διὰ νὰ γεννήσῃ τὸν Χριστὸν ἐσωθήκαμεν. Καὶ διὰ τοῦτο ἁρμόδια ἡ Ἐκκλησία λέγει ἕνα στίχον ἀπὸ μέρος τῆς Παναγίας, καὶ ἄλλον ἀπὸ μέρος μας· εἰς δοξολογίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς Βασιλείας του. Καὶ φαίνεται πῶς χαιρόμεσθεν τὴν χαράν της, καὶ αὐτὴ τὴν σωτηρίαν μας. Διατοῦτο ψάλλουσι τὴν τιμιωτέραν μὲ μεγάλην εὐλάβειαν, κάμοντάς της μετάνοιαν ὡς τὴν γῆν. Εὐχαριστῶντας αὐτὴν καὶ τὸν Υἱόν της εἰς ταῖς μεγάλαις χάραις, ὁποῦ κάμει ὁ Θεὸς μὲ ταῖς μεσιτείαις της εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους δούλους του.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΜΕ μεγάλον πόθον εὐχαριστᾷ ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, καὶ ἀναγαλλιᾷ ἡ καρδία μου εἰς τὸν Θεὸν τὸν πλάστην μου (ὁποῦ μοῦ ἔκαμε τόσην ὑπερθαύμαστον καὶ ἐξαιρετικὴν χάριν.)

2. Μεγαλύνω τον, ὁποῦ ἐσοχάσθηκεν εἰς ἐμένα τὴν ταπεινὴν του δούλην, καὶ μὲ ἔκαμε Μητέρα τοῦ Υἱοῦ του· διὰ τὸ ὁποῖον βλέπω, πῶς ἀπὸ τώρα καὶ ὀμπρὸς θέλουσι μὲ καλοτυχίζει ὅλαις ἡ γενεαῖς, ὁποῦ θέλουσι πιστεύσει εἰς τὸν Υἱόν του Θεόν μου.

3. Προσκυνῶ τον, ὁποῦ ἔκαμεν εἰς ἐμένα τέτοια παρὰ μεγάλα καὶ Ἅγια πράγματα ὁ Μεγαλοδύναμος, διατὶ τὸ Ἅγιόν του Ὄνομα εἶναι πολλὰ καλόν. Καὶ ἡ ἐλεημοσύνη του εἶναι παντοτινὰ ἀπὸ παιδία ὡς παιδία εἰς ὅσους τὸν εὐλαβοῦνται.

Τὸ Κείμενον.

1. ΜΕγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, καὶ ἠγαλλίασε τὸ Πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρί μου.

2. Ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί.

3. Ὅτι ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατὸς, καὶ Ἅγιον τὸ Ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰν, καὶ γενεὰν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.

4. Ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν.

4. Δοξάζω τον, ὁποῦ ἔκαμε μεγάλα καλὰ μὲ τὴν δύναμίν του εἰς τὸ πλάσμα του, καὶ ἐδιασκόρπισε τοὺς ὑπερηφάνους ἐχθροὺς βλεπητοὺς καὶ ἀβλέπητους. Καὶ τοὺς ἀφάνισε μὲ ὅλαις ταῖς πονηρίαις τῆς καρδίας τους.

5. Καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσε ταπεινούς, πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς.

5. Δοξολογῶ τον, ὁποῦ ἔρριξε κάτω τοὺς ἀπίστους Τυράννους ἀπὸ τοὺς Θρόνους τους, καὶ ἀνέβασε τοὺς ταπεινούς. Καὶ ἐχόρτασε τοὺς πεινασμένους ἀπὸ τὰ καλά του. Καὶ ἐκείνους τοὺς πλουσίους ἐδίωξε πτωχοὺς καὶ καταδικασμένους.

6. Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους. καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς Πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

6. Εὐχαριστῶ τον, ὁποῦ ἐβοήθησε τοῦ ἠγαπημένου του Λαοῦ, ἐνθυμούμενος νὰ κάμῃ ἐλεημοσύνην εἰς αὐτόν. Καθὼς ἔταξε τῶν Πατέρων μας, ἤγουν τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τῆς τεκνογονίας του, νὰ εἶναι μετ' αὐτοὺς αἰωνίως. (τοῦτο νοιεῖται διὰ τὸν Δεσπότην Χριστὸν, ὁποῦ κατεβαίνει ἀπὸ τὸ σπέρμα τοῦ Ἀβραὰμ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τὰ Ἔθνη, καὶ ἐλάβασι τὴν εὐλογίαν του.)

Ὁ Ζαχαρίας εὐλογεῖ Παιδὸς τόκον.

Προσευχὴ τοῦ Προφήτου Ζαχαρίου, τοῦ Πατρὸς τοῦ Προδρόμου.

ΩΣὰν ἐγεννήθη ὁ Πρόδρομος, καὶ ἔλαβε πάλιν ὁ Ζαχαρίας ὁ Πατέρας του τὴν φωνήν του, γεμάτος ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον ἐπροφήτευσε πρὸς τὸν Υἱόν του, καὶ τοῦ εἶπε, πῶς αὐτὸς θέλει ἰδῇ τὸν Χριστὸν, καὶ νὰ τὸν δείξῃ εἰς τὸν Λαὸν νὰ τὸν πιστεύσουν. Καὶ εὐχαριστᾶ τὸν Θεὸν εἰς τὴν ἐλευθερίαν, ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τὸν Κόσμον μὲ τὴν Σάρκωσιν τοῦ Υἱοῦ του, τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ τὸν ἐλύτρωσε (κατὰ τοὺς Προφήτας) ἀπὸ τοῦ διαβόλου ταὶς χεῖρας. Παρακινῶντας καὶ ἡμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς νὰ εὐχαριστοῦμεν αὐτὴν τὴν μεγάλην ἐλεημοσύνην· καὶ νὰ σπουδάζωμεν ἡμέραν καὶ νύκτα εἰς τὰ προστάγματά του, κατὰ τὰ μεγάλα μας χρέη· διὰ νὰ μᾶς βάλῃ καὶ εἰς τὴν Βασιλείαν του.

Τὸ Κείμενον.

1. ΕὐΛογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ.

Ἡ Ἐξήγησις.

1. ΝΑ' εἶναι δοξασμένος ὁ Κύριος καὶ Θεὸς τοῦ Ἰακὼβ, ὁποῦ ἠθέλησε καὶ ἐσοχάσθηκε· καὶ ἔκαμε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸν Λαόν του.

2. Καὶ ἐσήκωσεν εἰς ἐμᾶς τὴν θαυμαστὴν του δύναμιν νὰ μᾶς βοηθήσῃ (ἤγουν τὸν Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστόν ·) ὁποῦ κατεβαίνει ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Δαβὶδ τοῦ ἠγαπημένου δούλου του.

3. Καθὼς τὸ ἐπροεῖπεν ἡ Βασιλεία του μὲ τὸ στόμα τῶν Ἁγίων του δούλων τῶν Προφητῶν, ἀπὸ πολλοὺς καὶ διαφόρους χρόνους. (Πῶς θέλει μᾶς δώσει Βασιλέα ἀπὸ τὸ σπέρμα τοῦ Δαβίδ,) νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας. Καὶ νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν χεῖρα ὅλονῶν τῶν κακοθεληταδῶν μας.

4. Καὶ τώρα ἔφθασεν ὁ καιρὸς νὰ κάμῃ τὴν ἐλεημοσύνην ὁποῦ ἔταξε τῶν Πατέρων μας, μὲ τὸ νὰ ἐνθυμᾶται πάντα τῆς Ἁγίας του συμφωνίας.

5. Καὶ ἐτελείωσε τὸν ὅρκον, ὁποῦ ὤμοσε τοῦ Ἀβραὰμ τοῦ Πατρός μας, πῶς θέλει μᾶς δώσει τὸν τόπον τοῦτον, νὰ τὸν κληρονομήσωμεν, καὶ νὰ κατοικοῦμεν ἄφοβα, καὶ ἐλεύθεροι ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν μας.

6. Διὰ νὰ τοῦ δουλεύωμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ νὰ τὸν προσκυνοῦμεν μὲ καθαρὰν καρδίαν καὶ καλὰ ἔργα, καὶ νὰ περιπατοῦμεν μὲ δικαιοσύνην ἔμπροσά του ὅλαις ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς μας.

7. Καὶ ἐσὺ τέκνον μου Ἰωάννη θέλεις εἶσαι, καὶ νὰ ὀνομάζεσαι Προφήτης τοῦ Μεγαλοδυνάμου, διατὶ ἐσὺ θέλεις παγένει μὲ τὸν λόγον σου (ὡσὰν προετοιμαστὴς) ὀμπρός του, νὰ διδάσκῃς καὶ νὰ καθαρίζῃς ταῖς στράταις του · (ἤγουν ταῖς καρδίαις τῶν ἀνθρώπων νὰ τὸν γνωρίσουσι.)

8. Καὶ νὰ δώσῃς εἴδησιν σωτηρίας εἰς τὸν Λαόν του, πῶς ἦλθε νὰ τοὺς σώσῃ. (Νὰ τὸν ἀποδεχθοῦσι, καὶ νὰ τὸν προσκυνήσουσι ὡς Θεόν τους) διὰ νὰ συγχωρηθοῦσιν ἡ ἁμαρτίαις τους. Καὶ τοῦτο θέλει γένῃ διὰ τὴν πολλὴν εὐσπλαγχνίαν τῆς ἐλεημοσύνης τοῦ Θεοῦ μας.

9. Εἰς ἐμᾶς ὁποῦ ἠθέλησεν ἡ Οὐράνιος Ἀνατολὴ νὰ ξημερώσῃ (ἀπὸ τὸ ὕψος της τὸ με-

2. Καὶ ἤγειρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν, ἐν τῷ οἴκῳ Δαβὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ.

3. Καθὼς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν Ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνος Προφητῶν αὐτοῦ. Σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς.

4. Ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν Πατέρων ἡμῶν, καὶ μνησθῆναι διαθήκης Ἁγίας αὐτοῦ.

5. Ὅρκον ὃν ὤμοσε πρὸς Ἀβραὰμ τὸν Πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν ἀφόβως, καὶ ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας.

6. Λατρεύειν αὐτῷ ἐν ὁσιότητι, καὶ δικαιοσύνῃ, ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν.

7. Καὶ σύ, Παιδίον, Προφήτης Ὑψίστου κληθήσῃ. προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου Κυρίου, ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ.

8. Τοῦ δοῦναι γνῶσιν Σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν, διὰ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν.

9. Ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους,

ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει, καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις.

γάλον) εἰς τὸ πρόσωπόν μας. Νὰ φανῇ ὁ ἀκτινοφωτεροσόλιστος Ἥλιος· ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ Σαρκοφόρος, νὰ φέξῃ εἰς τ' ἀμμάτιά μας ἐμᾶς ὁποῦ καθόμεσθεν εἰς τὸ σκότος καὶ εἰς τὸν ἴσκιον τοῦ θανάτου.

10. Τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν, εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

10. Τὸ ὁποῖον κάνει διὰ νὰ διορθώσῃ ταῖς γνώμαις καὶ τὰ πόδια μας, Καὶ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ, καὶ νὰ μᾶς δυναμώσῃ νὰ τρέχωμεν εἰς τὴν Ἁγίαν στράταν τῶν προσαγμάτων του, καὶ εἰς τὴν αἰώνιον ἀνάπαυσιν τῆς Βασιλείας του. Ἀμήν.

Τέλος, καὶ τῷ Θεῷ Δόξα αἰώνιος.

Εὐαγγέλιον τῆς Ἁγίας, καὶ Μεγάλης Κυριακῆς τοῦ Πάσχα.

ΚΑΤΑ' ΙΩΑ'ΝΝΗΝ. Κεφ. α'.

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν, ὃ γέγονεν. Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης. Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ. Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν Κόσμον. Ἐν τῷ Κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ Κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ Κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν.

Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν. Καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ Πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέκραγε λέγων. Οὗτος ἦν ὃν εἶπον. Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος. Ὅτι ὁ Νόμος διὰ Μωσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο.